รายงานการวิจัย

เรื่อง

อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต

(Islamic Way of Life to Promote the Quality of Life)

รองศาสตราจารย์มานี ซูไทย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มกราคม 2544

297.4
ม455ร
ร.2

รายงานการวิจัย
เรื่อง

อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต
(Islamic Way of Life to Promote the Quality of Life)

รองศาสตราจารย์มานี ชูไทย

10 ก.ค. 2544

ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มกราคม 2544

ISBN 974 - 597 - 177 - 4

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

คำนำ

เมื่อย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ของการเกิดศาสดาของแต่ละศาสนา พบว่าศาสดาทุกยุคทุกสมัยอุบัติขึ้นท่ามกลางยุคเข็ญและความเลวร้ายต่าง ๆของสังคม ผู้คนส่วนใหญ่หมกมุ่นอยู่กับอบายมุข มีการแก่งแย่งชิงดี ผู้อ่อนแอถูกข่มเหงรังแก สตรีและเด็กได้รับการปฏิบัติราวกับว่ามิใช่คน ฯลฯ แต่เมื่อมีศาสดามาเทศนาสั่งสอนด้วยความอดกลั้น อดทน และไม่ยอมแพ้แก่อุปสรรคทั้งปวง ก็สามารถพลิกสังคมให้ดีขึ้น กลายเป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุข ประชาชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี สนใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความละอายต่อบาปหรือละอายที่จะทำชั่ว ฯลฯ เหตุการณ์จากประวัติศาสตร์ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามที่ศาสดาของศาสนาอิสลามนำมาเทศนา เพื่อเป็นทางเลือกที่มั่นคงทางหนึ่งในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน และเพื่อเป็นบันไดให้ผู้ที่สนใจศาสนาอิสลามได้มีข้อมูลสำหรับค้นคว้าหาความจริง หลังจากที่สับสน ไม่รู้ว่าจะหาความจริงเกี่ยวกับอิสลามได้จากใคร? ที่ไหน ? ตำราเล่มใดถูกต้องและศาสนิกชนอื่นอ่านแล้วเข้าใจง่าย ? ฯลฯ จึงได้หันไปศึกษาเรื่องของอิสลามจากตำราของนักวิชาการที่มิใช่มุสลิมที่แปลเรื่องของอิสลามมาจากตำราฝรั่ง ซึ่งส่วนใหญ่ใส่ไคล้ศาสนาอิสลาม ทำให้ผู้คนเข้าใจศาสนาอิสลามผิด หรือคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ยิ่งถ้าผู้รับรู้เป็นนักวิชาการหรือทำงานด้านสื่อสารมวนชนและมีอคติต่อศาสนาอิสลามแล้วก็ยิ่งกระจายความเข้าใจผิดจนไม่มีขอบเขต ดังที่พบเห็นในสื่อบางประเภท เช่น ถ้าผู้นับถือศาสนาอิสลามคนใดทำความผิด หรือมีความคิดผิดไปจากคนอื่น ๆ หรือลุกขึ้นต่อสู้ผู้ปกครองประเทศหรือมหาอำนาจที่กดขี่ตน ก็จะพาดหัวข่าวด้วยถ้อยคำที่ทำให้ผู้บริโภคข่าวรู้ว่าเป็นมุสลิมโดยไม่เป็นธรรม เช่นใช้คำว่า มุสลิมหัวรุนแรง ผู้ก่อการร้ายมุสลิม โจรมุสลิม บัง..... ฯลฯ ขณะที่ ศาสนิกชนอื่นกระทำความผิดหรือปฏิบัติการโหดใด ๆ ก็ไม่เคยมีชื่อศาสนาของผู้นั้นหรือคำที่บอกศาสนาของผู้นั้นมาต่อท้ายประณามผู้กระผิดเลย (*ยกเว้นการกระทำของกระเหรี่ยงพุทธ กระเหรี่ยงคริสต์ในพม่าเท่านั้น ที่ถูกอ้างชื่อศาสนาด้วย - อาจเป็นเพราะแปลมาจากภาษาอื่น*) หรือมีตำรามากมายที่เขียนถึงศาสดาของศาสนาอิสลาม ศาสนาที่มีผู้คนนับถือมากเป็นอันดับสองของโลกอย่างไม่ใช้สติปัญญาว่า เป็นโจรสลัด ฯลฯ สื่อเหล่านี้มีส่วนทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ที่ไม่รู้ ไม่ได้ศึกษาหาความจริง หรือมีอคติอยู่แล้ว มองภาพพจน์ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามว่าเป็นพวกหัวรุนแรง ใจร้าย สกปรก รวมทั้งมองว่าอิสลามเป็นศาสนาที่จุกจิก ยุ่งยากไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน งมงาย ฯลฯ สร้างรู้สึกในทางลบแก่มุสลิม ผู้มีส่วนเป็นเจ้าของประเทศเช่นเดียวกันเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยประสงค์จะช่วยแก้ปัญหาความเลวร้ายของสังคมที่กำลังประสบและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สังคมในส่วนที่คิดว่าตนเองน่าจะทำได้ดี จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม โดยใช้เวลาที่ว่างจากงานประจำ ศึกษาถึงเที่ยงคืน-ตีหนึ่ง เป็นเวลาประมาณปีเศษ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงสำหรับเป็นเอกสารให้ศึกษาค้นคว้าเป็นเบื้องต้น และในการนำเสนอรายงานการวิจัย ผู้วิจัยไม่ได้สะกดคำศัพท์ที่มาจากภาษาอุรับตามพจนานุกรมไทย แต่ได้พยายามสะกดตามที่เทียบกับอักษรอุรับเพื่อให้ออกเสียงใกล้เคียงการออกเสียงจริงเท่าที่เห็นว่าเหมาะสม **ส่วนการที่ผู้อ่านจะนำผลของการศึกษาค้นคว้าไปอ้างอิงนั้น ผู้วิจัยขอแนะนำว่า** ผู้อ้างอิงจำเป็นต้องศึกษาอิสลามในภาพรวมให้เข้าใจก่อน เพราะข้อปฏิบัติบางอย่างที่อิสลามอนุญาตหรือสนับสนุนให้ปฏิบัตินั้น ได้มีข้อจำกัดว่าควรเลือกปฏิบัติหรือทำในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมใดด้วย เนื่องจากอาจมีข้อห้ามบอกไว้ในเรื่องอื่น เช่น อิสลามสนับสนุนการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย นั่นไม่ได้หมายความว่าจะนำสตรีมุสลิมมาแสดง " ยิมนาสติคลีลา หรือเต้น แอโรบิค " ให้ประชาชนชมในที่สาธารณะเพื่อแสดงว่าอิสลามสนับสนุนการกีฬาได้ เพราะในบัญญัติเรื่องการแต่งกายของสตรี เรื่องการวางตัวกับคนต่างเพศ และอีกบางเรื่อง ไม่อนุญาตให้สตรีมุสลิมทำเช่นนั้น เป็นต้น

(รองศาสตราจารย์มานี ชูไทย)

มกราคมคม 2544

ประกาศคุณูปการ

ขอชุกุรฺต่อพระองค์อัลลอฮฺ สุบหฯ ผู้ทรงประสงค์ให้งานวิจัยที่ผู้วิจัยทุ่มเทมากกว่างานทุกชิ้นที่ผ่านมา เสร็จลงภายในเวลาที่กำหนด ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรานี ฟาพานิช ที่ให้คำปรึกษาได้ทุกเวลาเมื่อผู้วิจัยมีข้อติดขัด จนทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางศึกษาต่อไปได้อย่างราบรื่นทุกขั้นตอน หากมีความดีใดอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอดุอาอฺ (*ขอพร*) ต่ออัลลอฮฺ สุบหฺ ฯ ขอทรงประทานความโปรดปรานแก่ (*อัล – มัรฺฮูม*) อับดุลเมาะฟูรฺ ชูไทย ผู้มีสายตากว้างไกลให้ผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งด้านศาสนาและการอาชีพ พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างของผู้นำในการบริการสังคม นางฮาเรี๊ยะ ชูไทย หญิงสูงวัยที่น่ารัก บิดามารดาของผู้วิจัยและน้องๆ คือ คุณสมาน ชูไทย คุณมยุรี ชำเจริญ และคุณมนตรี ชูไทยที่มีส่วนช่วยรับภาระงานบางอย่างของครอบครัว ทำให้ผู้วิจัยมีเวลาศึกษาค้นคว้าได้โดยสะดวก ขอขอบคุณอาจารย์รอบีอะฮฺ โต๊ะทิงที่ได้ใช้ความวิริยะช่วยพิมพ์หะดีษให้ (*และเสียดายที่ระบบการจัดเก็บข้อมูลผิดพลาดจึงทำให้ได้หะดีษมาเพียงบางส่วน*) ขอขอบคุณมาโนช หอมสุวรรณ์ที่ช่วยแก้ไขอย่างเต็มใจเมื่อคอมพิวเตอร์ขัดข้องระหว่างที่รอช่าง ไม่ต้องทิ้งช่วงเพื่อรอนาน ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสุขอยู่กับการทำงาน จนสามารถทำให้งานวิจัยที่ค่อนข้างยากนี้สำเร็จลงได้ อัลหัมดุลิลลาฮฺ ! และที่จะลืมมิได้คือขอขอบคุณญาติและพี่น้องมุสลิมทุกคนที่มีส่วนให้งานวิจัยนี้ได้เผยแพร่

ขออัลลอฮฺทรงตอบแทนความดีแก่ทุกท่าน – อามีน

มานี ชูไทย

ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัย

เรื่อง

อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต

โดย

รองศาสตราจารย์มานี ชูไทย

การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการที่มนุษย์สามารถดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ปลอดภัย สงบสุข มีความสะดวกสบาย อยู่ดีกินดีตามความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละสังคม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้นเป็นยอดปรารถนาของทุกคน การวิจัยนี้เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในศาสนาอิสลามว่า อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่ศรัทธามั่นและปฏิบัติตามอย่างแท้จริง โดยได้ศึกษาจากพระคัมภีร์อัล – กุรฺอาน และหะดีษ (คำสอนของศาสดามุฮัมมัด) และได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หมวดคือ หมวดที่ 1 หลักหรืออุดมการณ์ในการดำเนินชีวิต และหมวดที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิตตามอุดมการณ์นั้น ด้วยวัตถุประสงค์หลักคือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูล และจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับศาสนา อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เป็นเอกสารสำหรับการค้นคว้าต่อไป
2. เพื่อให้ประชากรมุสลิมได้ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวและสังคม

ผลของการวิจัยพบว่า อิสลามได้บอกหลักและอุดมการณ์ในการดำเนินชีวิตไว้ทุกอย่าง เช่น ในเรื่องศาสนาและจริยธรรม การศึกษาและวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง โดยมีหลักการศรัทธาในอัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวเป็นศูนย์รวมของจิตใจให้มุสลิมปฏิบัติตามคำสอนได้ทุกประการ ด้วยการเคารพภักดีพระองค์และทำดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์ นอกจากนี้อิสลามได้บอกข้อปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่เข้านอนจนตื่นนอนอีกครั้ง เช่น การกิน การอยู่ การแต่งกาย การคบเพื่อน การครองเรือน การเป็นพี่น้องกัน หน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อพ่อแม่ ครู สามี ภรรยา ญาติ คนใช้ เด็กกำพร้า ผู้ปกครองประเทศ ประชาชน การศึกษา การอาชีพ การคลัง การมรดก ฯลฯ และเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ในชีวิตจริงไม่ใช่เรื่องของความเพ้อฝันหรือยากเกินกว่าที่มนุษย์จะกระทำได้ เนื่องจากศาสดามุฮัมมัดและสาวกหรือสหายของท่านได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่างแล้วทั้งสิ้น

Abstract

Islamic Way of Life to Promote The Quality of Life

By

Associate Professor Manee Choothai

Wellness development for better life, safety, peace, comfort and well-being is what human being's need most. This research apparently described the fact that the Islamic way of life could develop life quality for those who are good followers and have deep faith by earnestly studying the Holy Qur-an and Hadith (Prophet Mohammed's preaching). There were two parts of the study :

Part I : Principle way of life

Part II : How to lead an ideal life

The objectives of study were as Follows :

1. To find the information and details of the Islamic way of life for further study.
2. To reinforce Muslims' deep faith and religious practice for so as to develop one's own life, family and social quality.

It was revealed that Islam has described all principles of ways of life concerning religion and ethics, education and culture, society, politic and government, with deep faith in the only one divine, Allah, who is the center of Muslims' spirit. Muslims follow the entire preaching, with deep rooted belief and great respect to Allah, including being good to all mankind. Islam has also explained every step of life. For examples, consuming, dressing, making friends, husband/wife, servants, orphans, governors, citizens, education, occupation, treasury and inheritance, etc. The principles are practical and true because Prophet Mohammed, his followers and his fellows have afforded find examples.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1.	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	2
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	9
	ความสำคัญของการวิจัย	9
	ขอบเขตของการวิจัย	10
	วิธีการวิจัย	10
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	สมมติฐานการวิจัย	10
2.	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า	11
	การพัฒนาคุณภาพชีวิต	11
	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม	15
	ทำไมมุสลิมจึงศรัทธาในพระเจ้า	21
	การโคลนนิ่งเป็นการที่มนุษย์มีความสามารถสร้างชีวิตเสมอพระเจ้า ใช่หรือไม่	36
	มนุษย์เกิดมาเพื่ออะไร ? และตายแล้วจะไปไหน ?	41
	อิสลามกดขี่สตรีจริงหรือ ?	58
	คำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่ควรทราบ	65
	1. อิสลาม	65
	2. อัลลอฮฺ	68
	3. อัล -กุรฺอาน หรือ กุรฺอาน	73
	4. อัล - หะดีษ หรือหะดีษ	81
	5. อันศอรฺ	83
	6. อะมานะฮฺ	85
	7. อะซาน	85
	8. อะฮฺลุลกิตาบ	86
	9. อาดัม	87

หน้า

10. อามีน..... 88

11. อิมาม หรือ อิหม่าม 89

12. อิบนุ หรือ อิบนิ 89

13. อิบลีส..... 89

14. อิคฺลาส 90

15. อิสรออีล 90

16. อินญีล 90

17. อิบรอฮีม 91

18. อีมาน 92

19. อุมมะฮฺ..... 94

20. บิดฺอะฮฺ 94

21. บัรฺซัค..... 95

22. บัยตุลลอฮฺ 97

23. บิน และ บินตุ..... 97

24. บุคอรี หรือ อัล – บุคอรี 97

25. ตะยัมมุม..... 98

26. ตักวา หรือ อัต – ตักวา..... 98

27. เตาบะฮฺ 99

28. เตาหี้ด 100

29. เตารอฮฺ หรือ เตารอต..... 100

30. ญิฮาด..... 101

31. ญิน 102

32. ญะนาบะฮฺ 103

33. หะดัษ 104

34. ฮิญาบ 104

35. หัจญ์ 104

36. หะลาล และหะรอม 105

37. เคาะลีฟะฮฺ 105

หน้า

38. คิตาน 105
39. ดีน 105
40. รสูลุลลอฮฺ 105
41. รฎิยฯ 106
42. ริซกีย 106
43. ซะกาฮฺ หรืออัซ – วะกาฮฺ หรือ ซะกาต ... 106
44. สับบะโต 106
45. สุนนะฮฺ..... 106
46. สุบหฯ 106
47. สูเราะฮฺ 106
48. ชะฮีด 106
49. ชัยฏอน..... 106
50. ชุกุรฺ **106**
51. ชิรฺก หรือ ชิริก..... 107
52. ศ็อลฯ..... 108
53. เศาะบัรฺ..... 108
54. เศาะลาฮฺ ภาษาไทยเรียกว่า นมาช หรือละหมาด108
55. อะลัยฮิสลาม..... 110
56. อาอิชะฮฺ (ท่านหญิงอาอิชะฮฺ)..... 110
57. อิบาดะฮฺ..... 111
58. อิดดะฮฺ..... 111
59. อิอฺติกาฟ..... 112
60. อิหฺรอม..... 112
61. อีซา..... 112
62. อุมเราะฮฺ..... ... 113
63. ฟิรฺอาวน์ หรือ ฟิรฺอูน..... 113
64. กิบฺละฮฺ หรือ กิบฺลัต..... 114
65. เกาะฎอเกาะดัรฺ..... 115

หน้า

66. กิยามะฮฺ..... 116

67. กาฟิรฺ..... 116

68. กะอฺบะฮ หรือ อัล – กะอฺบะฮฺ..... 116

69. มะซียฺ..... 117

70. มะดีนะฮฺ..... 117

71. มักกะฮฺ..... 117

72. มัสญิด(มัสยิด)..... 117

73. มัสญิดอัล – หะรอม หรือ มัสญิดหะรอม 117

74. มัสญิดนบี หรือมัสญิดนะบะวียฺ..... 117

75. ญิดอัล-อักศอ หรือบัยตุลมักดิส หรือ
บัยตุลมุกอดดิส..... 117

76. มุอฺมิน..... 118

77. มุสลิม..... 118

78. มุสลิมะฮฺ..... 120

79. มุสลิมีน..... 120

80. มุชริก..... 121

81. มุรฺตัด..... 121

82. มุฮัมมัด ศ็อลฯ..... 121

83. มลาอิกะฮฺ..... 123

84. มูซา..... 125

85. นิฟาส..... 126

86. นรก - สวรรค์..... 126

87. นบี หรือ รสูล..... 134

88. วะหี้ยฺ หรือ วะหฺยู..... 136

89. วุฎูอฺ หรือ การอาบน้ำนมาซ หรือ
การอาบน้ำละหมาด..... 138

วิถีชีวิตของคนไทย..... 139.

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 140

หน้า

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 142
วิธีการรวบรวมและจัดกระทำกับข้อมูล..... 142
วิธีการรวบรวมข้อมูล..... 142
การจัดกระทำข้อมูล..... 143
4. ผลของการศึกษาค้นคว้า 144
ข้อตกลงที่เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า..... 144
วิธีดำเนินการวิจัย..... 144
ผลของการศึกษาค้นคว้า..... 145
ตอนที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต..... 148
1. การศาสนาและจริยธรรม 149
ภาคที่ 1 หลักการศรัทธา (อัล – อีมาน)..... 149
1.1 การศรัทธาในอัลลอฮฺ..... 150
1.2 การศรัทธาในมลาอิกะฮฺของอัลลอฮฺ..... 159
1.3 การศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ของอัลลอฮฺ.... 162
1.4 การศรัทธาในบรรดารสูลของอัลลอฮฺ..... 165
1.5 การศรัทธาในวันสุดท้ายหรือเรื่องของปรโลก 167
1.6 การศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะ
ของอัลลอฮฺ..... 171
ภาคที่ 2 หลักปฏิบัติ..... 174
2.1 อิบาดะฮฺ(หลักปฏิบัติพื้นฐานหรือรุ่นอิสลาม
หรือ อัล - อิสลาม)..... 174
ประการที่ 1 การปฏิญาณตน 2 ประโยค... 175
ประการที่ 2 การดำรงนมาซ..... 179
ประการที่ 3 การจ่ายซะกาฮฺ..... 185
ประการที่ 4 การถือศีลอด..... 196
ประการที่ 5 การทำหัจญ์..... 198
2.2 มุอามะลาต(หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อตนเอง
และผู้อื่น)..... 202

หน้า

ประการที่ 1 หน้าที่ต่อตนเอง..... 203

(1) **ภารกิจที่ให้ถึงซึ่งความศรัทธา..... 203**

(2) **การรับรู้สัจธรรมของชีวิตเพื่อเพิ่มศรัทธา206.**

(3) **วิธีลบล้างความผิด**..... 221

(4) **การควบคุมตนเอง**..... 223

(5) **ความอดทน**..... 226

(6) **การดำเนินชีวิตสายกลาง**..... 231

(7) **การขอพร และคำวิงวอนเมื่อมีทุกข์** 232

(8) **ความรับผิดชอบ**..... 236

ประการที่ 2 หน้าที่ต่อผู้อื่น..... 237

(1) **การเผยแผ่ศาสนา**..... 237

(2) การต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ..... 240

2.3 อัคลาค(จริยธรรม)..... 244

(1) **การกตัญญูรู้คุณ**..... 244

(2) ความนอบน้อมถ่อมตน..... 245

(3) **การกระทำความดี**..... 246

(4) **ความเมตตา**..... 250

(5) **ความละอายต่อบาป**..... 251

(6) ความมีสัจจะ..... 252

(6.1) อะมานะฮฺ (*ไว้วางใจได้*)**....** **253**

(6.2) ความสัตย์จริง..... 255

(7) **จรรยามรรยาท**..... 255

(7.1) ให้ขออนุญาต..... 256

(7.2) **มรรยาทในการพูด**..... 257

(7.3) มรรยาทในการทักทาย

และการเข้าบ้านผู้อื่น..... 269

(7.4) **มรรยาทในการเดิน-นั่ง**..... 272

(7.5) **มรรยาทในการกินและดื่ม**..... 273

หน้า

2. การศึกษาและวัฒนธรรม..... 281

2.1 การศึกษา..... 281

2.2 วัฒนธรรมอิสลาม..... 303

(1) เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต..... 303

(2) เกี่ยวกับเรื่องความสะอาด..... 303

(3) การบริโภคอาหาร..... 318

(3.1) อาหารที่อนุมัติให้บริโภค.. 318

(3.2) อาหารต้องห้าม..... 326

(3.3) ภาชนะ เครื่องใช้..... 332

(3.4) การทำอาหารเอง..... 332

(4)การแต่งกาย..... 333

(4.1) ระเบียบการแต่งกาย..... 333

(5) การเลือกคู่ครอง การแต่งงานและการโทษของการละเมิดประเวณี..... 337

(5.1) การแต่งงานและโทษของการละเมิดประเวณี..... 337

- อิสลามสนับสนุนการแต่งงาน337

- ผู้ที่แต่งงานด้วยได้..... 339

- โทษของการละเมิดประเวณี (ซินา) 341

(5.2) การเลือกคู่ครอง..... 344

(5.3) การสู่ขอ และการแต่งงาน..... 348

(6) การครองเรือน การเลี้ยงลูกและการหย่า..... 352

(6.1) หน้าที่ของสามี/ภรรยา..... 252

(6.2) เพศสัมพันธ์..... 361

(6.3) วิธีอาบน้ำญุนุบหรืออาบน้ำญะนาบะฮฺ..... 369

(6.4) การคุมกำเนิด..... 370

(6.5) ลูก..... 372

หน้า

(6.5.1)ให้ปรึกษากันเรื่อง
การเลี้ยงลูก..... 372
(6.5.2)เมื่อลูกเกิด..... 373
(6.5.3)อะกีเกาะฮฺ..... 374
(6.5.4)เรื่องอื่น ๆ..... 378
(6.5.5)การเลี้ยงลูก
และการสอนลูก..... 380
(7) หญิง-ชายลามก..... 382
(8) การหย่าและการรอคอย(อิดดะฮฺ)..... 382.
(9) วัฒนธรรมเกี่ยวกับการผู้ป่วยและการตาย... 386
3. การสังคม..... 390.
3.1 ความรักความเป็นพี่น้องกัน..... 390
3.2 ความเมตตากรุณาและการบริจาคทาน..... 392
3.3 การให้อภัยและการอดทน..... 394
3.4 การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม..... 397
3.5 การคบค้าสมาคมกับเพื่อนมนุษย์..... 399
(1) การคบเพื่อน..... 400
(2) การวางตัวกับต่างเพศและเพศเดียวกัน... 402
(3) เรื่องของความรัก..... 406
3.6 หน้าที่ต่อบุคคลในสังคม..... 407
(1) หน้าที่ต่อพ่อแม่..... 407
(2) หน้าที่ต่อลูก..... 408
(3) หน้าที่ต่อผู้ใหญ่และผู้น้อย..... 413
(4) หน้าที่ต่อญาติพี่น้องและผู้อื่น..... 416
(4.1) ญาติ..... 416
(4.2) เพื่อนบ้าน..... 419
(4.3) แม่ม่าย..... 421
(4.4) เด็กกำพร้า..... 422

หน้า

(4.5) คนใช้ คนขอทาน ฯ..... 423

(5) หน้าที่ต่อสามี/ภรรยา(ดูเรื่องการครองเรือน)..... 426

(6) หน้าที่ครู/ศิษย์..... 426

4. การเศรษฐกิจ..... 427

4.1 ทรัพยากรธรรมชาติฯ และสิทธิของมนุษย์..... 428

4.2 ให้ประกอบอาชีพสุจริตตามหลักการอิสลาม.. 431

4.3 การบริจาคทาน..... 433

4.4 การยืมและหนี้สิน..... 435

4.5 เรื่องการค้าและดอกเบี้ย..... 436

4.6 การมรดก..... 437

4.7 ซะกาตและการเก็บภาษี..... 438

4.8 การธนาคารในอิสลาม..... 438.

5. การเมืองการปกครอง..... 439

5.1 หน้าที่และคุณธรรมของผู้ปกครองและผู้ปฏิบัติงาน440

(1) หน้าที่ผู้นำ..... 441

(2) ห้ามฆ่าชีวิต ฯ 451

(3) การสงคราม..... 452

(4) เรื่องการขโมยหรือปล้น..... 454

(5) การเป็นมิตรกับประชาชน..... 454

(6) การจัดบริการแก่เจ้าหน้าที่..... 455

5.2 หน้าที่ของผู้ใต้ปกครองหรือประชาชน..... 456

(1) ให้เชื่อฟังผู้ปกครอง..... 456

(2) รู้จักผู้นำและผู้ตามที่ดี..... 457

(3) ให้ต่อสู้เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม..... 458

(4) อย่าสร้างความแตกแยก..... 458

(5) ต้องระวังเรื่องการเป็นพยานเท็จ..... 461

หน้า

(6) ให้ไกล่เกลี่ยประนีประนอม..... 462

(7) ให้ใช้ของที่มีอยู่ในประเทศ..... 464

(8) ให้เป็นพลเมืองดี..... 464.

(9) ให้รักแผ่นดิน อาศัย..... 465

ตอนที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต..... 470

1.หลักการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม..... 471

2 การดำเนินกิจวัตรประจำวัน..... 473

2.1 ชีวิตในบ้าน..... 473

(1) การนอน..... 473

(2) ตื่นนอน..... 475

(3) การรับประทานอาหารและดื่ม..... 477

(4) การแต่งกาย..... 479

2.2 ชีวิตนอกบ้าน..... 481

(1) การออกนอกบ้าน..... 481

(2) การขับขี่ยานพาหนะ..... 481

5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 483

สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ... 483

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า 484

อภิปรายผล 502

ข้อเสนอแนะ ..... 506.

บรรณานุกรม 508

ประวัติย่อผู้วิจัย 511

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมไทยช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน ได้สะท้อนให้เห็นคุณภาพชีวิตที่บอบช้ำที่สุดของประชาชน เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ แรงงานเกิดผลกระทบสูงสุดทั้งด้านรายได้และภาวะการว่างงาน ทำให้ประชาชนต้องแก่งแย่ง แข่งขัน เพื่อหาหนทางให้ชีวิตอยู่รอดมีสุข และถือว่าการพึ่งพาตนเองเป็นเรื่องดีที่สุด จนทำให้หลายคนมองข้ามความทุกข์ยาก ความเดือดร้อนของผู้อื่น และมองความสุขของตนเองเป็นใหญ่ เมื่อเกิดเรื่องร้ายขึ้นมา น้อยคนนักที่จะยื่นมือเข้าช่วยเหลือเพราะถือว่าไม่ใช่เรื่องของตน ขณะเดียวกันคนไทยส่วนใหญ่ก็เกิดวิตกจริต ไม่มีความมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากความเลวร้ายของสังคมที่ได้รับรู้จากสื่อต่างๆ เช่น เมื่อต้นปี พ.ศ. 2543 นี้เอง ที่เริ่มต้นด้วยปฏิบัติการก็อดอาร์มี่ของกระเหรี่ยงพม่าที่หยามเกียรติทหารไทย เข้ามายึดกระทั่งโรงพยาบาลเป็นฐานปฏิบัติการ เมื่อผู้ก่อการร้ายข้ามชาติเข้ามาก่อการร้ายในไทย พวกแก๊งกวนเมืองและพวกโรคจิตก็ชุ่ผสมโรง โทรศัพท์ชู่วางระเบิด สร้างความปั่นป่วนไปทั่ว มีข่าวปล้นฆ่า ข่มขืนฆ่า ฆ่าหั่นศพ ฆ่าแล้วเผา ไม่เว้นแต่ละวัน ข่าวการหักหลังระหว่างพ่อค้าชายแดนด้วยกันเพื่อก้าวขึ้นมาเป็นหนึ่งในยุทธจักรการค้าชายแดน ซึ่งมีของเถื่อนทั้งเหล้าบุหรี่ น้ำมันปาล์ม และสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า หรือน้ำมันปิโตรเลียม ด้วยการนำเรือประมงมาดัดแปลง ติดตั้งเครื่องยนต์แรงม้าสูงๆ ข่าวการก่อการร้าย โรงเรียนถูกเผาทำลาย นักเรียนจำนวนมากไม่มีที่เรียน นักเรียนหลายคนมีอันตรายถึงแก่ชีวิต บางคนบาดเจ็บสาหัส ข่าวโจรปล้นทองกลางตลาด ข่าวตำรวจทมิฬเมี่ยนสาวบังคับให้เป็นสาย เปิดตัวสถานีตำรวจที่มีบ่อน ข่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ร้ายประชาชน ยัดข้อหาให้แก่ผู้หาเช้ากินค่ำ หรือแม้ธุรกิจหลังความตายในรูปสมาคมฌาปนกิจ ก็มีการคดโกงกัน ฯลฯ สร้างความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนเสียขวัญและกำลังใจยิ่งขึ้น

ในภาวะที่ผู้คนในสังคมหารายได้เลี้ยงชีพอย่างยากเย็น แสนเข็ญ ทำให้ไม่มีเวลาพอจะดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด จึงเป็นโอกาสให้ทรชนและคนใกล้ชิดใช้ช่องว่างนี้ทำร้ายร่างกาย ล่วงละเมิดทางเพศ มอมเมาสิ่งเสพย์ติด รวมทั้งแพร่โรคเอดส์แก่เด็ก เยาวชนและสตรี สร้างความตระหนกและสะเทือนใจแก่ประชาชนและคนที่เป็นพ่อเป็นแม่อย่างยิ่ง เมื่อมีข่าวว่าเด็กหญิงหรือเด็กสาวถูกข่มขืนโดยพ่อบังเกิดเกล้า ปู่ ตา หรือญาติของเธอเอง เช่น ในปี 2539 มีข่าวเด็กหญิงอายุ 5 ขวบ ถูกชายคนหนึ่งที่เพิ่งพ้นโทษออกมาได้ไม่กี่วัน ฆ่าข่มขืนอย่างทารุณในห้องน้ำของโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีข่าวพ่อข่มขืนลูกสาว ปู่ข่มขืนหลานอายุเพียง 2 ขวบ เด็กชายอายุ 14 ปี ข่มขืนเด็กอายุ 5 ขวบ ฯลฯ สถิติปี 2539 เฉพาะคดีที่ได้รับแจ้งความอย่างเป็นทางการ มีคดีข่มขืนกระทำชำเราถึง 1,810 คดี จับคนร้ายได้ 1,298 คน คดีข่มขืนและ

ฆ่า 12 คดี จับคนร้ายได้ 10 คน(*สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2539 : หน้า 9 – 10*) และยังมีข่าวต่อเนื่อง ในหัวข้อข่าว " เกาะข่าวอาชญากรรม " ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ " มนุษย์จิตถอย ข่มขืนลูกในไส้ "(*21 ก.พ. 43*) " สังคมวิปริต ข่มขืนลูกสูงขึ้น พ่อชั่วได้ใจ แม่โฉดให้ท้าย "(*18 ก.พ. 43*) " นักตุ๋ยต่างชาติยึดเมืองไทยเสพสุข" (*12 ก.พ. 43*) " เศรษฐกิจบีบสังคมไทยวิปริต? เพิ่มสถิติพ่อชั่วทารุณ ข่มขืนลูก " (*27 มี.ค. 43*) " เณรฆ่าเด็ก "(*7 เม.ย. 43*) " สาวพรหมจารี ระวังอันตราย.!! โจรหื่นกามในคราบสารถีรถรับจ้าง "(*5 มิ.ย. 43*) ฯลฯ ข่าวการล่วงละเมิดทางเพศมีให้เห็นแทบทุกวัน บ้างก็ถูกลวงไปข่มขืน บ้างก็ถูกญาติ เช่น พี่ น้า อา ลุง ปู่ ตา พ่อเลี้ยง หรือแม้กระทั่งพ่อแท้ๆของตนเองข่มขืน ซึ่งตามสถิติพบว่า 80 % ถูกล่วงละเมิดโดยคนในครอบครัว ญาติใกล้ชิดและเพื่อนบ้าน ส่วนอีก 20 % จากคนภายนอก " ในปี พ.ศ. 2542 เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศเพิ่มขึ้นเกือบ 200 % คือประมาณ 250–300 คดี หากย้อนดูสถิติที่ผ่านมาจะพบว่า ในปี พ.ศ.2539 มีคดีเกิดขึ้น 79 คดี พ.ศ.ปี 2541 มีคดีเกิดขึ้น 138 คดี เด็กที่ถูกกระทำมีอายุต่ำสุด 7 เดือน และเด็กที่ข่มขืนผู้อื่นอายุ(*ต่ำสุด*)เพียง 9 ขวบ พบว่าคนใกล้ชิดเด็ก ไม่ว่าจะเป็นครู พ่อบังเกิดเกล้า ญาติ และ พ่อเลี้ยงเป็นผู้กระทำการข่มขืน อนาจาร ขณะที่ปี พ.ศ. 2542 นั้นมีมากถึง กว่า 300 คดี อีกทั้งเมื่อมีคดีเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดมักได้รับการปกป้อง ช่วยเหลือ ปกปิด ซ่อนเร้น โดยเฉพาะจากภรรยาซึ่งเป็นแม่ของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ จะไม่ยอมเอาผิดกับสามี " (*21 ก.พ. 43*) ข่าวเหล่านี้สร้างความเคียดแค้นใจแก่ผู้ที่ได้ทราบอย่างยิ่ง ที่แม่บางคนเข้าข้างสามีที่ข่มขืนลูก บังคับให้ลูกยอมๆไปเพราะต้องพึ่งพาสามี กลัวถูกทอดทิ้งแล้วอายชาวบ้าน หรือเป็นเพราะไม่ผูกพันกับลูก ซ้ำร้ายกว่านั้น เมื่อผู้เสียหายร้องเรียนกลับถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจซ้ำเติมโดยไม่ยอมรับแจ้งความดำเนินคดีถ้าผู้กระทำผิดเป็นตำรวจด้วยกัน เคราะห์กรรมย่อมตกอยู่กับเด็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่วนใหญ่ที่เรื่องแดงขึ้น เป็นเพราะชาวบ้านหรือคนถิ่นอื่นมาพบและทนดูพฤติกรรมชั่วร้ายต่อไปไม่ไหวเกือบทั้งสิ้น

นอกจากถูกล่วงละเมิดทางเพศแล้ว เด็กยังถูกทารุณ ได้รับบาดเจ็บทั้งกายและใจหรือถูกทารุณจนตาย เด็กถูกมอมเมาด้วยสิ่งเสพย์ติด ข้อมูลจากหน่วยปราบปรามยาเสพย์ติด (*ปปส.)* ระบุว่า ขณะนี้เด็กติดยาบ้าทั่วประเทศ 4 – 5 แสนคน ที่ยังไม่ได้รับการบำบัดรักษา เพราะยังไม่แสดงอาการ แต่อีก 2 ปี ข้างหน้า เมื่อสารพิษตกค้าง สะสมมากๆ เข้าระบบสมอง และระบบประสาทถูกทำลายก็จะกลายเป็นคนบ้าทันที และสถิติคดีอาญาที่ยื่นฟ้องต่อศาลอาญาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2542 – สิ้นปี มีจำนวน 14,995 คดี คดียาเสพย์ติดยังคงครองแชมป์ในศาลเช่นเดิม ซึ่งเมื่อแยกเป็นคดียาเสพย์ติด มีราว 10,000 คดี (*เดลินิวส์. 5 ม.ค. 43 : หน้า 2)* เอกสาร สถานการณ์สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เรื่องภาวะของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน บอกให้ทราบว่า " มีเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ถูกจับกุมส่งสถานพินิจ ในปี พ.ศ. 2540 รวมทั้งสิ้น 30,668 คน ทั้งนี้โดยเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว จากสถิติการจับกุมเด็กและเยาวชนในปี

พ.ศ. 2536 ซึ่งมีเพียง 10,061 คน และเป็นคดีอาญาที่ถูกจับกุมสูงสุดได้แก่ยาเสพย์ติด ลักทรัพย์ สาระเหยและการพนัน (*ร้อยละ 33.5 , 19.7, และ 13.4 ตามลำดับ*) " (*กรมอนามัย. 2542 :หน้า 1*) หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าว " คนติดยาเสพย์ติดล้นสถานบำบัด หมดโอกาสสะกัดยาบ้า " (*เดลินิวส์. 18 ม.ค. 43 : หน้า 2*) บอกถึงสาเหตุของการแพร่ระบาดของยาบ้าว่า เกิดจากผู้ขายเจาะตลาดลูกค้าระดับนักเรียน นักศึกษา และพัฒนาระบบการขายเป็นระบบขายตรง " ซุปเปอร์ ไดเร็กเซลล์ " จ่ายค่าตอบแทนเป็น " ลูกโซ่ " กล่าวคือ ยาบ้า 1 เม็ด รับจากเอเย่นราคา 80 บาท ตัวแทนเอาไปขายราคา 120 บาท ได้กำไร 40 บาท เมื่อยาบ้าเป็นสิ่งที่ "คนเสพแล้วเลิกไม่ได้ " ต้องใช้ยาในจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ พอไม่มีเงินซื้อ ก็ต้องเป็นตัวแทนเอาไปขายให้เพื่อนฝูง เพราะอย่างน้อยตนก็ได้มีเสพ แถมถ้าขายได้มากก็มีส่วนแบ่งมากขึ้น มีโอกาสเที่ยวเตร่ตามสถานบันเทิงต่างๆหรือจับจ่ายใช้สอยสะดวก เมื่อถูกโรงเรียนไล่ออกเพราะโรงเรียนไม่ยอมรับความเป็นจริงของสังคมและกลัวเสียชื่อเสียง และย้ายไปอยู่โรงเรียนใหม่ ก็เหมือนพาหะนำโรคเอดส์แพร่ระบาดยาบ้าในโรงเรียนใหม่ต่อไป ในบันทึกสังคมไทย (*สำนักงานคณะกรรการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : หน้า 3 - 4*) ได้กล่าวถึงยาบ้าว่า ยาบ้าไม่เพียงแต่ระบาดในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น ยังระบาดเข้าไปในสังคมไทยทุกหมู่เหล่า ไม่ว่าจะเป็นนักขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ กรรมกร ผู้ใช้แรงงาน คนนอนดึกในวงการบันเทิง ในสถานเริงรมย์ เด็กจรจัด และอื่นๆ ผลร้ายมีมากมายจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพชรฆาตตัวร้าย ที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากเป็นอันดับหนึ่ง ยังผลให้เกิดการสูญเสียเศรษฐกิจปีหนึ่งๆนับหมื่นล้านบาท จากสถิติของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (*TDRI*) ได้รายงานว่า ประเทศไทยต้องสูญเสียทางเศรษฐกิจจากอุบัติเหตุบนท้องถนนปีละ 69,000 ล้านบาทหรือเฉลี่ยประมาณชั่วโมงละ 7-10 ล้านบาท ส่วนใหญ่ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุมักมาจากพฤติกรรมของผู้ขับขี่รถยนต์ เช่น การขับรถเร็ว ไม่เคารพกฎจราจร ขับขี่ขณะมึนเมา ซึ่งปรากฏว่าร้อยละ 60 ของผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งเสียชีวิตและไม่เสียชีวิต เป็นผู้ขับขี่ยานยนต์ขณะมีอาการมึนเมาทั้งยาบ้าและสุราทั้งสิ้น ปี 2538 มีอุบัติเหตุจราจรทางบกรวมทั้งสิ้น 94,362 ราย เสียชีวิต 16,727 คน บาดเจ็บ 50,718 คน ทรัพย์สินเสียหายคิดเป็นมูลค่า 1,631,117ล้านบาท และอุบัติเหตุแต่ละครั้งเกิดแก่คนวัยหนุ่มและวัยทำงาน อายุ 15-30 ปี ส่วนการลงโทษผู้ค้ายาบ้า ปัจจุบันมีการเพิ่มโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต ซึ่งบังคับใช้ตั้งแต่ 16 ตุลาคม 2539 มีผลให้ผู้จำหน่าย ผู้นำเข้ายาบ้าตั้งแต่ 100 มิลลิกรัมขึ้นไป ต้องได้รับโทษตั้งแต่จำคุกตลอดชีวิต และสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต แต่ถ้าไม่มีมาตรการรัดกุมก็เป็นช่องทางให้คนที่ทุจริตต่อหน้าที่ใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบได้

ข่าวนักเรียนยุ่งเกี่ยวกับเรื่องทางเพศก่อนวัยอันสมควร เช่น มีเพศสัมพันธ์กันเองตั้งแต่อยู่ชั้นประถมปลายหรือมัธยมต้น หรือการมีเพศสัมพันธ์กลายเป็นเรื่องธรรมดาในระดับอาชีวะศึกษา และยังมีวิกฤตทางสังคมมากระตุ้น เช่น ความประพฤติของดารา การแต่งกายที่ล่อแหลมและยั่วยุอารมณ์ทางเพศของดาราที่ตนเองชื่นชอบ หรือการแก้ผ้าโชว์ของดารา แล้วนำมาเปิดเผย

ต่อสาธารณชนว่า การถ่ายรูปนู้ดหรือถ่ายรูปวาบหวิวแต่ละครั้ง ได้ค่าตอบแทนเกือบล้านหรือ 2-3 ล้านบาท ฯลฯ ทำให้เด็กไม่รักนวลสงวนตัวยิ่งขึ้น ปัจจุบันเด็กผู้หญิงจำนวนมากพูดจาสัปดนกว่าเด็กผู้ชาย ซ้ำแต่งกายล่อแหลม เปิดเผยร่างกายส่วนที่ควรสงวน เช่น ใส่เสื้อเกาะอก สายเดี่ยว ฯ ภาพที่ออกมาจึงกลายเป็นว่า เด็กผู้หญิงเดี๋ยวนี้ไม่แคร์เรื่องเพศ และมีความต้องการทางเพศ หรือพากันชวนให้คิดไขว้เขวว่า " เด็กยั่ว " ทั้งๆที่เด็กบางคนทำเพราะตามแฟชั่น คิดเพียงว่าแต่งแล้วสวย มีเพศตรงข้ามมอง เธอไม่รู้เสียด้วยซ้ำว่าที่ผู้ชายที่มองมานั้น เขาคิดอย่างไรกับเธอ จุดนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กหญิงหรือหญิงถูกข่มขืนมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงผู้ชายที่จิตผิดปกติที่ก่อเหตุ ผู้ชายจิตธรรมดาก็มีโอกาสก่อเหตุสูง รวมทั้งค่านิยมที่ผิดๆของผู้ชายเรื่องเปิดซิง-เปิดบริสุทธิ์ และกลัวติดโรคเอดส์จากหญิงบริการ ฯ เด็กหรือหญิงสาวที่รับเคราะห์ส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กดี เด็กเรียบร้อย ไม่กำกั่น ส่วนเด็กสำส่อน ยั่วยวน ฯลฯ มักเอาตัวรอดได้

นอกจากนี้ยังมีปัญหาโสเภณี จากการศึกษาของศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้แสดงให้เห็นว่า ในระบบเศรษฐกิจไทย ไม่มีจำนวนเงินจากธุรกิจผิดกฎหมายใดที่มีมูลค่ามหาศาลเท่ากับการค้าโสเภณี ซึ่งสามารถประมูลค่าเป็นตัวเงินที่แฝงอยู่ในระบบเศรษฐกิจได้สูงถึง 500,000 ล้านบาทต่อปี (*ปัจจุบันคาดว่ามีคนไทยออกไปขายบริการในประเทศต่างๆทั่วโลก กว่า 200,000 คน จุดใหญ่ๆที่หญิงไทยหลั่งไหลไปมาก คือ ประเทศในเอเชีย ได้แก่ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮ่องกง มาเก๊า มาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศบรูไน ส่วน ยุโรปคือ เยอรมัน*) จนกลายเป็นส่วนสำคัญของระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งเป็นตัวก่อปัญหาใหญ่หลวงให้แก่สังคมไทย เพราะจากจำนวนเม็ดเงินมหาศาลนี้ ได้ส่งผลกระทบระบบสังคมไทย ทำให้คนไทยบางส่วนยอมรับอาชีพนี้ จนเกิดเป็นค่านิยมให้พ่อแม่ยอมขายลูกสาวของตน ทั้งๆที่รู้ว่าลูกต้องไปเป็นโสเภณี ทำให้จำนวนโสเภณีเพิ่มขึ้น เกิดโสเภณีเด็กซึ่งเป็นอีกหนึ่งจุดด่างของสังคมไทยเพิ่มขึ้น เพราะรสนิยมของผู้ชายที่ต้องการความแปลกใหม่ หรือความเชื่อของคนจีนที่ว่า ถ้าได้หลับนอนกับเด็กสาวบริสุทธิ์แล้วจะร่ำรวย โชคดี ทำธุรกิจได้ผลดี หรือเชื่อว่าเป็นการเสริมพลัง ทำให้อายุยืนยาว เพราะเด็กสาวบริสุทธิ์มีพลังอยู่ในตัวมาก ดังนั้นนักธุรกิจชาวจีนที่สูงอายุและร่ำรวยจึงมีความเชื่อว่า ตนเองต้องได้หลับนอนกับเด็กสาวบริสุทธิ์อย่างน้อยปีละครั้ง ส่วนชาวอินเดียก็มีความเชื่อว่า การได้หลับนอนกับเด็กสาวบริสุทธิ์ จะช่วยรักษาโรคต่างๆได้ โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากการสำส่อนทางเพศ เป็นต้น รศ. ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร ผู้อำนวยการโครงการเรื่อง เศรษฐกิจผิดกฎหมายและนโยบายสาธารณะในประเทศ ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาโสเภณีนับเป็นปัญหาสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของประเทศ และรัฐบาลควรให้ความสำคัญมากกว่าปัญหาสิ่งเสพย์ติดเสียด้วยซ้ำเพราะมีมูลค่ามากกว่าสิ่งเสพย์ติดซึ่งมีประมาณ 100,000 ล้านบาทต่อปี และผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นคนไทยได้รับโดยตรงแม้บางส่วนจะออกไปขายบริการต่างประเทศ (*แต่เมื่อทำงานไม่ได้หรือป่วยก็ต้องกลับบ้าน มาแพร่โรคและมาเป็นภาระของประเทศ*) เช่น กามโรคหรือเอดส์ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และผู้ติดเชื้อเอดส์จำนวน 850,000 คน ได้เริ่มทยอยกันเจ็บป่วยยิ่งขึ้น ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ทำให้เกิด

ปัญหาอื่นตามมา เข้าสู่ระบบครอบครัว และสังคม คือแม่ที่ติดเชื้อได้แพร่เชื้อสู่ทารกในครรภ์ หลังจากนั้นแม่จะทิ้งลูกหรือเสียชีวิตเพราะโรคเอดส์ ทำให้เด็กกำพร้าเพิ่มสูงมากขึ้นและรัฐบาลไม่มีงบประมาณเพียงพอจะดูแลได้ทั่วถึง (*สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : หน้า 4 – 6 ; 27 – 28 และหน้า 37 – 38*)

ข่าวจากสื่อต่าง ๆวิจารณ์ว่า วัยรุ่นไทยก้าวเข้าสู่ถนนสายไร้สาระขึ้นทุกที คือหันไปหาสื่อบันเทิง ประกวดร่างกายและเลียนแบบสิ่งไร้สาระมากเกินไป (*ทั้ง ๆที่สังคมเสนอวิธีการ เชิญชวนและเปิดโอกาสให้วัยรุ่นทำเช่นนั้น*) วัยรุ่นมีอำนาจซื้อพอสมควร ข่าวบอกว่า ร้อยละ 52 มีเบี้ยเลี้ยง 40 – 200 บาท ต่อวัน ประมาณครึ่งหนึ่งหรือเกือบทั้งหมดของเบี้ยเลี้ยง ใช้ไปกับการซื้อเสื้อผ้าจากห้างสรรพสินค้า กินอาหารนอกบ้าน นั่งตามร้านอาหารฟ้าสฟู้ด และเที่ยวสถานบันเทิง คอมพิวเตอร์เป็นแฟชั่นรุ่นใหม่ที่วัยรุ่นเริ่มคลั่งไคล้ รองลงมาคือโทรศัพท์มือถือ กระแสนิยมเรื่องโทรศัพท์มือถือมาแรงมาก ขนาดที่หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวว่า “ โทรศัพท์มือถือ ! ยาเสพติดยุคใหม่ ” (*เดลินิวส์ : 18 เม.ย. 43*) บอกให้รู้ว่า ไทยเสียเงินออกนอกประเทศเดือนละเป็นพันล้านบาท เพราะคนไทยเป็นทาสมือถือ เห็นคนอื่นมีแล้วอยากมีบ้าง ชอบความสะดวกสบาย รองลงมาคือพ่อแม่ส่งเสริม เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาดูลูก แต่ต้องการรู้ความเคลื่อนไหวของลูกว่า อยู่ที่ไหน ? ทำอะไร ? ถ้าให้มีมือถือก็สามารถเรียกตัวได้ตลอด หรือให้ลูกปรึกษาปัญหาได้ทุกเวลา พ่อแม่จึงซื้อให้ด้วยความห่วงใย ถึงไม่มีเงินก้อนซื้อก็หันมาใช้ระบบเงินผ่อน วัยรุ่นจึงมีมือถือกันเกร่อและใช้กันอย่างไม่รู้คุณค่า

ข่าวคนไข้เสียชีวิตจากโรคมะเร็ง ถุงลมโป่งพอง หัวใจล้มเหลวและโรคอื่นเนื่องจากการสูบบุหรี่สูงถึงแสนคน และองค์การอนามัยโลกเปิดเผยว่า คนทั้งโลกต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคเนื่องจากการสูบบุหรี่สูงถึง 2 แสนล้านเหรียญสหรัฐ หรือราว 1.8 ล้าน ล้านบาท และผลจากการวิจัยพิษภัยของบุหรี่พบว่า สูบบุหรี่ 1 มวนทำให้อายุสั้นลง 11 นาที ทั่วโลกมีคนตายจากการสูบบุหรี่ปีละ 10 ล้านคน หรือเฉลี่ยนาทีละ 20 คน (*เดลินิวส์. 18 เม.ย. 43 : หน้า 3*) ข่าวชาวต่างชาติที่หลงใหลธรรมชาติ เข้ามาเที่ยวป่าเมืองไทยก็ต้องมาเจอสภาพที่บอบช้ำ เสียชีวิต ญาติพี่น้องต้องได้รับความเจ็บปวดใจ คือ ถูกทำร้าย ถูกฆ่าชิงทรัพย์ ถูกข่มขืน ถูกข่มขืนแล้วฆ่า ปลดทรัพย์ ข่าวนักเรียน นักศึกษา อนาคตของชาติ ซึ่งอยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโต ฆ่าตัวตาย เพราะคลั่งดารา นักร้อง ผิดหวังเรื่องความรัก การเรียน จิตใจแตกสลาย สูญเสียสิ่งที่หวังไว้ กลัวเรียนไม่จบแล้วพ่อแม่จะเสียใจ หรือฆ่าตัวตายจากแรงกดดันของพ่อแม่ที่มีค่านิยมผิด ๆ ชื่นชมลูกเมื่อสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ก่อนจบ ม. 6 หรือคาดว่าลูกจะจบปริญญาตรีใน 3 ปีหรือ 3 ปีครึ่ง ฯลฯ เด็กกลัดกลุ้ม ไม่มีทางออก จึงฆ่าตัวตาย และอาจมีสาเหตุอื่นมาประกอบด้วย เช่น เด็กอาจมีพื้นฐานก้าวร้าว (*จากการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง*) เมื่อก้าวร้าวผู้อื่นไม่ได้ก็ปลดปล่อยด้วยการปลดชีวิตตัวเอง ซึ่งนักจิตวิทยาอธิบายว่า ลักษณะการฆ่าตัวตายอาจเป็นเพราะจงใจฆ่า หรือเรียกร้องความสนใจก็ได้ จากการสำรวจภาวะสุขภาพจิตของคนไทยปีล่าสุด (*สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2539 :หน้า 7*)

พบว่า ประชากรไทยร้อยละ 30 หรือ 18 ล้านคน มีปัญหาหาสุขภาพจิต โดยมีอาการรุนแรงประมาณ 600,000 คน เป็นโรคประสาท 7.2 ล้านคน และปัญญาอ่อนประมาณ 600,000 คน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขได้ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาสุขภาพจิตได้ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาคือ จำนวนคนไทยฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2537 มีคนไทยฆ่าตัวตายเฉลี่ยประมาณวันละ 4 คน และผู้ที่ฆ่าตัวตายมีอายุเฉลี่ยระหว่าง 26 – 40 ปีซึ่งถือว่าอยู่ในวัยทำงาน ส่วนสาเหตุสำคัญ ได้แก่ปัญหา ครอบครัว ปัญหาความรัก และปัญหาเศรษฐกิจ และอาจมีสาเหตุอื่นมาประกอบด้วย

สำหรับประชาชนทั่วๆไปนั้น เมื่อการครองชีพฝืดเคือง ผลผลิตที่ได้ราคาต่ำกว่าต้นทุน ก็มีการประท้วง ดังนั้นการชุมนุมประท้วงจึงเป็นเรื่องปกติในสังคมปัจจุบัน แต่บรรดาแกนนำมักจะใช้วิธีการยั่วยุ ปลุกระดมผู้ร่วมชุมนุมให้ใช้วิธีการรุนแรง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลรับข้อเรียกร้องโดยเร็ว ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถชี้ขาดในทันที แกนนำกลัวยืดเยื้อ กลัวถูกเบี้ยว จึงทำทุกวิถีทางให้ความต้องการได้รับการตอบสนอง เช่น บุกทำลายสถานที่ราชการ ทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ (*แม้กระทั่งสุนัขตำรวจ*) ปิดถนนหนทางสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไป พอเจ้าหน้าที่ใช้กำลังก็เกิดการปะทะกัน

เมื่อมาดูด้านการบ้านการเมือง พบว่านักการเมืองเป็นผู้ที่ประชาชนผิดหวังมาก ยิ่งสื่อสารมวลชนออกมาให้ข้อมูลว่า อาชีพนักการเมืองเป็นอาชีพที่หาเงินได้มากที่สุด “ นักการเมือง อาชีพอันตราย ” (*เดลินิวส์ : 17 ม.ค. 43*) เป็นอาชีพที่สร้างความร่ำรวยอย่างที่ไม่มีอาชีพไหนจะเทียมเท่า จึงมีคนใหม่โดดเข้ามา เมื่อคนใหม่จะเข้ามา คนเก่าก็พยายามป้องกัน พยายามใช้อิทธิพลทุกรูปแบบบีบคู่แข่งขัน มีการใช้อาวุธสงคราม เช่น ใช้ปืนไรเฟิ้ลยาวติดลำกล้องยิงระยะไกล ใช้ระเบิด ใช้มือปืนจัดการกับฝ่ายตรงข้าม มีการซื้อเสียง นักการเมืองท้องถิ่นถูกปลิดชีพ——รายวัน ฯลฯ ผู้บริหารที่หวังจะไปเป็นคลื่นลูกใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการเมืองให้สะอาดขึ้นก็ไม่กล้า เพราะแม้กระทั่งการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาก็มีการโกงกัน จนต้องมีการเลือกตั้งถึง 4 รอบ 5 รอบกว่าจะได้สมาชิกครบ สูญเสียเงินของชาติไปมากมายเป็นพันล้านบาท

ปัญหาต่างๆเหล่านี้ ได้มีหน่วยงานต่างๆและบุคคลหลายๆอาชีพเสนอแนวทาง หรือกำหนดวิธีการแก้ไข เช่น

ให้ใช้กฎหมายป้องปราบอย่างเข้มงวด โดยยกตัวอย่างสมัยหนึ่งที่ใครทำไฟไหม้และจับได้ว่าวางเพลิง เหตุเกิดตรงไหนก็ยิงเป้าตรงนั้น ใครปล้นฆ่าใครที่ไหนก็ยิงเป้าที่ตรงนั้น สมัยนั้นจึงไม่มีนักเลง ใครจะไปไหนก็สบาย ปลอดภัย เด็กที่แต่งชุดนักเรียนก็มีทุกคนคอยดูแล ต่างจากปัจจุบัน ในยุค ค.ศ. 2000 ที่ทรชนคอยจ้องจับนักเรียนและเด็กเพราะถือว่าบริสุทธิ์ ปราศจากโรค (*เอดส์*) นักโทษประหารแท้ๆยังติดคุกแค่ 10 กว่าปี แล้วก็สามารถออกมาลอยนวลอยู่ใน

สังคม แถมยังมีกลุ่มที่เรียกตนเองเป็นภาษาอังกฤษออกมาคัดค้าน ให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต พวกเดนสังคมเหล่านี้เสียที (*เดลินิวส์. 14 ม.ค. 43 : หน้า 2*)

รัฐได้ใช้วิธีการ ให้บริการ ออกฎหมายบังคับ และให้การศึกษา ตามหลักของวิธีการแก้ปัญหา โดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น

กระทรวงสาธารณสุขได้พยายามแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของคนไทย ด้วยการให้สถานบริการสาธารณสุขเปิดบริการสุขภาพจิตทุกพื้นที่ ส่วนนักจิตวิทยา นักส่งเสริมสุขภาพจิต และนักสังคมศาสตร์ก็เสนอหลักวิชาการว่า ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆนั้น ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจ และเป็นสิ่งที่จะช่วย แก้ปัญหาต่าง ๆได้อย่างดีที่สุดทางหนึ่ง

รัฐบาลได้มีมาตรการทางด้านกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น กฎหมายเพิ่มโทษผู้ค้าผู้นำเข้าหรือผู้มีสารเสพย์ติดในครอบครอง " พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 " ประกาศใช้เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2539 แทน " พระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 " ซึ่งมีจุดเด่นคือ ให้ลดโทษหญิงผู้กระทำการค้าประเวณีให้น้อยลง ขณะเดียวกันมีบทลงโทษบุคคลที่ไปเที่ยวโสเภณีเด็กที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีในสถานค้าประเวณีไว้ด้วย รวมทั้งได้เพิ่มโทษจำคุกและปรับผู้จัดหา ผู้ดูแล เจ้าของกิจการสถานค้าประเวณี และ ผู้หน่วงเหนี่ยว กักขังผู้อื่นให้ทำการค้าประเวณี ให้มีโทษมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีบทลงโทษจำคุก และปรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่มีส่วนรู้เห็นให้จัดหาผู้อยู่ในปกครองไปค้าประเวณี และถ้ามีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ค้าประเวณี อาจถูกถอนอำนาจในการปกครองได้ด้วย

นอกจากออกกฎหมายป้องปรามและใช้วิธีการให้บริการแล้ว ในด้านการให้การศึกษายังได้ออกกฎหมายให้ใช้ศาสนา หรือการเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมเป็นมาตรการในการพัฒนาคนด้วย เช่น " พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 " ได้พยายามแก้ปัญหาโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาและมุ่งให้มีความรู้คู่คุณธรรม เช่น ในหมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ *มาตรา 6* การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข *มาตรา 7* ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง หมวดที่ 3 ระบบการศึกษา *มาตรา 15* การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย .หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา *มาตรา 23* การจัดการศึกษา ทั้ง

การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้ (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา *มาตรา 24* การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆอย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (*วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์. 2542 : หน้า 9, 10,14,17, 18 และ 19*) ฯลฯ

กองบัญชาการศึกษา (*บช.ศ.*) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพกำลังพล จุดประสงค์เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพข้าราชการตำรวจให้มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดีงาม และมีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เพื่อให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชนด้วยจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรมและอุดมการณ์ โดยใช้วิชาการทางพุทธศาสนาเข้าช่วย

ทางด้านสภาวิจัยแห่งชาติ ฯ ได้พยายามแก้ไขปัญหา โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทางวิจัยของชาติ ฉบับที่ 5 (*พ.ศ. 2540 – 2544*) เกี่ยวกับนโยบายเฉพาะด้าน เช่น ข้อ 8 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสถาบันครอบครัว ให้มีความแข็งแกร่งเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการขัดเกลาและพัฒนาสมาชิกของสังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการสร้างระเบียบวินัยและการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสืบสานและสร้างวัฒนธรรมให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในสังคมอยู่ได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยการใช้สื่อให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชน (*กองวิเคราะห์โครงการ ฯ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ . 2542 : หน้า 9 – 10*) เป็นต้น

จากการเสนอแนะ และวิธีการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรวมทั้งนักวิชาการข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทุกฝ่ายได้มองเห็นถึงความสำคัญของศาสนาว่าเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจ สามารถใช้แก้ปัญหาต่าง ๆของบุคคลได้ดีที่สุดวิธีหนึ่ง เพราะสามารถกล่อมเกลาจิตใจของคนให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขได้ และเมื่อผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจในเรื่องของศาสนาได้ย้อนกลับไปดูประวัติของการเกิดศาสดาของทุกศาสนาก็พบว่า ศาสดาทุกท่านได้อุบัติขึ้นในช่วงที่สังคมเกิดกลียุคหรือความเลวร้ายต่าง ๆมากมาย ผู้คนส่วนใหญ่หมกมุ่นอยู่กับอบายมุขและความสุขในโลกอย่างไร้ขอบเขต มีการแก่งแย่งชิงดี ข่มเหงรังแกผู้อ่อนแอ มีการค้าและปฏิบัติต่อผู้หญิงและเด็กราวกับมิใช่คน ฯลฯ แต่เมื่อมีศาสดามาเทศนาสั่งสอนด้วยความเมตตา วิริยะอุตสาหะ อดกลั้น อดทน

และไม่ยอมแพ้แก่อุปสรรคทั้งปวง ก็สามารถพลิกสังคมให้กลายเป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขได้ ประชาชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความละอายที่จะประพฤติชั่ว ฯ แต่ในปัจจุบันเมื่อไม่มีศาสดาอุบัติอีก ผู้วิจัยคิดว่าถ้าผู้รู้ของแต่ละศาสนาได้นำคำสอนของศาสดาของตนมาเผยแผ่อย่างจริงจัง เพื่อให้ศาสนิกของศาสนานั้น ๆนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง เมื่อนั้นความสงบสุขในสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนย่อมตามมาอย่างแน่นอน และในฐานะที่ผู้วิจัยนับถือศาสนาอิสลาม จึงสนใจที่จะศึกษาคำสอนของศาสนาอิสลามว่า เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติได้จริงหรือไม่ ? มีวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไรบ้าง ? ด้วยจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้ประชากรมุสลิมได้มีความรู้ แล้วหันกลับมายึดถือและปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาอิสลามอย่างครบถ้วนเพื่อแก้ไขปัญหาของโลกในปัจจุบัน เพื่อความสงบสุขของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ และนำเสนอทางเลือกอีกทางหนึ่งแก่ประชาชนผู้สนใจ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนตลอดไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูล และจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับศาสนา อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เป็นเอกสารสำหรับการค้นคว้าต่อไป
2. เพื่อให้ประชากรมุสลิมได้ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวและสังคม
3. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่ทำงานกับประชากรมุสลิม
4. เพื่อเสนอทางเลือกในการดำเนินชีวิตอีกทางหนึ่งแก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบความจริง เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม
2. เป็นแนวทางให้ประชากรมุสลิมได้ประพฤติปฏิบัติตามวิถีการดำเนินชีวิตที่อิสลามกำหนดให้ครบถ้วน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคมที่ตนอาศัย และเพื่อความสงบสุขของประเทศชาติ
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้สนใจนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเฉพาะ หลักการหรือวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามที่กล่าวไว้ในพระคัมภีร์อัล – กุรฺอาน (*พระดำรัสของอัลลอฮฺ-พระผู้เป็นเจ้า*) และ อัล – หะดีษ (*วจนะหรือคำสอนของท่านศาสดามุฮัมมัด ศ็อลฯ*) เท่านั้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Document Research) เพื่อค้นคว้าหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อิสลาม เป็นชื่อของศาสนาหรือระบอบการดำเนินชีวิตที่มีการศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว พระนามอัลลอฮฺ มีท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นศาสดา และมีอัล – กุรฺอานเป็นพระคัมภีร์
2. วิถีการดำเนินชีวิต คือแนวทางที่ใช้สำหรับยึดถือและปฏิบัติตามในชีวิตประจำวัน
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิต คือการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ดีขึ้น ปลอดภัย สงบสุข มีความสะดวกสบาย อยู่ดีกินดีตามความจำเป็นพื้นฐานของแต่ละสังคม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมมติฐานการวิจัย

อิสลามได้สอนทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแง่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ทำไมมุสลิมจึงศรัทธาในพระเจ้า ? การโคลนนิ่งเป็นการที่มนุษย์มีความสามารถสร้างชีวิตเสมอพระเจ้าใช่หรือไม่ ? มนุษย์เกิดมาเพื่ออะไร?และตายแล้วจะไปไหน ? อิสลามกดขี่สตรีจริงหรือ? คำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่ควรทราบเพื่อเป็นพื้นฐานให้เข้าใจอิสลามดียิ่งขึ้น รวมทั้งวิถีชีวิตของคนไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้า

การพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต

มีผู้ให้ความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตไว้หลายความหมาย เช่น

คุณภาพชีวิต (Quality of Life) หมายถึง " การดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคมหนึ่งๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง " และความเหมาะสมหรือความสุขที่แท้จริงของชีวิต คือ ความรู้สึกพอใจในตนเอง รู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่า มีความหมาย มีร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคและความพิการ พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (*คณะพลศึกษา.2541 : หน้า 1*)

คุณภาพชีวิต หมายถึง " การมีชีวิตที่พัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วย "(*ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัฏ และคณะ. 2529 : หน้า 1*)

คุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การมีรายได้สูงขึ้น (Higher Income) มีการศึกษาดีขึ้น (Better Education) มาตรฐานความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและโภชนาการสูงขึ้น (Higher Standard of Safety, Health and Nutrition) ความยากจนลดลง (Less Poverty) สภาพแวดล้อมสะอาด (Clean Environment) มีโอกาสได้รับความเสมอภาคมากขึ้น (More Equality of Opportunity) มีเสรีภาพส่วนบุคคลมากขึ้น (Greater Individual Freedom) และ มีวัฒนธรรมแห่งชีวิตหลากหลาย (Richer Cultural Life) (*คณะพลศึกษา.2541 : หน้า 1-4*)

การพัฒนาคุณภาพชีวิต

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคือ " การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของประชาชน ซึ่งอยู่ในความร่วมมือของ 4 กระทรวงหลักคือ กระทรวงมหาดไทย การทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณุข โดยมีความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของแต่ละคนเป็นเครื่องวัด และยังไม่อาจทำบทสรุปว่า ควรเป็นรูปแบบใดดีที่สุด " (*ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัฏและคณะ. 2525 : คำนำ*)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามความหมายทางด้านสาธารณสุขคือ การทำให้ปัจจัยพื้นฐานของการมีสุขภาพดี 4 ประการได้แก่ สุขนิสัยและพฤติกรรมสุขภาพ – สิ่งแวดล้อม (*สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯ*) เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิต – ระบบบริการทางด้านสุขภาพครอบคลุมทั่วถึง และพันธุกรรมดีขึ้น (*คณะพลศึกษา. 2542 หน้า 3-4*)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตในทัศนะอิสลาม

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามทัศนะอิสลามคือ " ชีวิตที่มีสุข ไม่เดือดร้อน ไม่น่าเบื่อ ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น และไม่ยอมให้ใครมาก่อความเดือดร้อนให้แก่อิสลามด้วย

การพัฒนาชีวิตของผู้นับถือศาสนาอิสลามคือ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ชีวิตไปสู่สุขสันติ ด้วยการยอมรับในอัลลอฮฺ – พระผู้ทรงสร้างชีวิต และ มุฮัมมัด ศาสนทูตของพระองค์อย่างแน่วแน่ โดยมุ่งหมายความสุขในโลกนี้ (*ไม่สละโลก*) และมุ่งความสุขในโลกหน้า (*ไม่ละเว้นบัญญัติของศาสนา*) เน้นการศึกษาทางศาสนาและการอาชีพอย่างต่อเนื่อง และประกอบอาชีพอย่างแข็งขัน ด้วยอุดมการณ์ของศาสนาคือ ปฏิบัติภารกิจทางโลกเสมือนจะต้องมีชีวิตอยู่ตลอดไป และปฏิบัติภารกิจศาสนา เสมือนจะต้องตายในวันพรุ่งนี้ " (*โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. 2528 : 202 – 206*)

ส่วนการที่จะบอกได้ว่าคุณภาพชีวิตดีตรงกับความรับผิดชอบของ 4 กระทรวงหลักของไทยหรือไม่ อย่างไร แค่ไหนนั้น ต้องอาศัยเครื่องชี้วัดเป็นตัวกำหนด สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ได้ใช้เครื่องชี้วัดที่มีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Minimum Needs) หรือจปฐ.หรือความจำเป็นขั้นต่ำสุดที่ทุกคนควรมีครบ 9 หมวด คือ มีอาหารดี – มีบ้านอาศัย – ศึกษาอนามัยถ้วนหน้า – ครอบครัวปลอดภัย – รายได้ดี – มีลูกไม่มาก – อยากร่วมพัฒนา – พาสู่คุณธรรม – บำรุงสิ่งแวดล้อม และมี 37 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัด	ความจำเป็นพื้นฐาน
	หมวด 1 อาหารดี
*1	เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก 3 กก.ขึ้นไป
*2	เด็ก 0 – 5 ปีไม่ขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตราย
*3	เด็กอายุ 6 – 14 ปีได้กินอาหารถูกต้องครบถ้วน
*4	คนในครัวเรือนกินอาหารที่ทำให้สุกแล้ว
*5	คนในครัวเรือนได้กินอาหารควบคุมที่มีฉลาก อย
	หมวด 2 มีบ้านอาศัย
6	คนในครัวเรือนมีที่อยู่อาศัย สภาพคงทนถาวรอย่างน้อย5 ปี
*7	คนในครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้าน
*8	คนในครัวเรือนมีการใช้ส้วมถูกหลักสุขาภิบาล
*9	คนในครัวเรือนมีน้ำสะอาดดื่มตลอดปี(5 ลิตร / คน / วัน)
*10	คนในครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากสิ่งรำคาญที่เป็นอันตราย
	หมวด 3 ศึกษาอนามัยถ้วนหน้า
*11	หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด มีการตรวจสุขภาพและฉีดวัคซีนครบตามกำหนด
*12	หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการทำคลอด และการดูแลหลังคลอดจากแพทย์ พยาบาลผดุงครรภ์ / ผดุงครรภ์โบราณที่ผ่านการอบรมแล้ว
*13	เด็ก 0 – 1 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามเกณฑ์อายุ
*14	เด็กวัยประถมศึกษา ได้รับการฉีดวัคซีนครบ
*15	คนในครัวเรือนที่มีอายุครบ 14 ปี มีความรู้เรื่องเอดส์
*16	คนในครัวเรือนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป รู้วิธีป้องกันเอดส์
17	เด็ก 3 – 6 ปีทุกคน ได้รับการเลี้ยงดูและเตรียมพร้อมก่อนวัยเรียน
18	เด็กอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ได้เข้าเรียนภาคบังคับ
19	เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ ได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมต้นหรือเทียบเท่า
20	เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ และไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแต่ได้รับการอบรมด้านอาชีพ
21	คนในครัวเรือนได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
*22	คนในครัวเรือนอายุ14 – 50 ปี อ่านออก เขียนได้

	หมวด 4 ครอบครัวปลอดภัย
23	**คนในครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**
*24	**คนในครัวเรือนมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ**
	หมวด 5 รายได้ดี
25	**คนในครัวเรือนมีการประกอบอาชีพ และรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าคนละ**15,000. – บาท / ปี
	หมวด 6 มีลูกไม่มาก
*26	**คู่สมรสที่ภรรยาอายุ** 15 – 44 **ปี ใช้บริการคุมกำเนิด**
*27	**คู่สมรสที่ภรรยาอายุ** 15 – 44 **ปี มีลูกไม่เกิน** 2 **คน**
	หมวด 7 **อยากร่วมพัฒนา**
*28	**คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน อย่างน้อย**1 **กลุ่ม**
29	**คนในครัวเรือนมีสิทธิเลือกตั้ง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยความบริสุทธิ์ใจ**
30	**คนในครัวเรือนเข้าร่วมในการบำรุงสาธารณสมบัติ และ กิจกรรมพัฒนา**
	หมวด 8 **พาสู่คุณธรรม**
31	**คนในครัวเรือนที่มีอายุ**7 **ปี ขึ้นไป ได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง**
*32	**คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา**
*33	**คนในครัวเรือนไม่ติดบุหรี่**
34	**คนในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี ศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น**
*35	**คนอายุมากกว่า** 60 **ปีขึ้นไป ได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน หรือชุมชน หรือสถาบันอื่นๆ**
	หมวด 9 **บำรุงสิ่งแวดล้อม**
36	**คนในครัวเรือนได้เข้าร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ**
*37	**คนในครัวเรือนได้เข้าร่วมในกิจกรรมป้องกันและควบคุมสิ่งแวดล้อม**

ถ้าบรรลุเกณฑ์ จปฐ. ทั้ง 37 **ข้อ นับได้ว่า บรรลุการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ถ้าบรรลุเฉพาะข้อที่มีเครื่องหมาย * จำนวน** 24 **ข้อ ถือได้ว่าบรรลุการมีสุขภาพดีถ้วนหน้า** (Health For All = HFA)

(*คณะพลศึกษา. 2541 : หน้า 3 – 4*)

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม ว่า เป็นวิถีชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษยชาติ ดังนั้นจำเป็นต้องกล่าวถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับศึกษาผลการวิจัยนี้

" อิสลาม " เป็นชื่อของศาสนาหรือระบอบการดำเนินชีวิต ที่มีการศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว พระนาม " อัลลอฮฺ " อิสลามเป็นศาสนาของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ที่ประทานแก่มนุษยชาติ ตั้งแต่มีมนุษย์คนแรกโดยผ่านศาสดา (*นบี หรือ รสูลซึ่งเป็นมนุษย์*) ให้เผยแผ่คำสอนของพระองค์แก่มนุษย์แต่ละยุคแต่ละสมัย ตามสภาพและวิวัฒนาการของสังคมในยุคหรือสมัยนั้นๆ และอัลลอฮฺได้ทรงให้คำสอนของพระองค์ครบครัน เป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ที่สุดในสมัยของท่านนบีมุฮัมมัด (*เมื่อมุสลิมเอ่ยชื่อท่านนบีมุฮัมมัด จะต้องตามด้วยคำขอพรเป็นภาษาอุรับว่า" ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม " แปลว่า ขอความจำเริญและความสันติสุขจงประสบแด่ท่าน ในหนังสือทั่วไปที่เขียนโดยนักวิชาการมุสลิมมักจะใช้คำย่อ หรืออยู่ในวงเล็บว่า ศ็อลฯ หรือ ซ.ล.*) ศาสดาท่านสุดท้าย (*ซึ่งต่อไปจะไม่มีศาสดาอีก*) เมื่อ ค.ศ. 610 หรือ พ.ศ.1153 คือประมาณ 1,400 กว่าปีล่วงมาแล้ว ณ ดินแดนซึ่งเป็นประเทศสะอูดิอารเบียในปัจจุบัน

อิสลาม แปลว่า " สันติ " ผู้นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่า มุสลิม แปลว่า " **ผู้ใฝ่สันติ** " หมายถึง " **ผู้นอบน้อม ถ่อมตนยังพระประสงค์ของอัลลอฮฺ** (*พระผู้เป็นเจ้า*) "

หลักการสำคัญของศาสนาอิสลามซึ่งมุสลิมต้องยึดมั่นมี 2 ประการ คือ **หลักการศรัทธา** และ **หลักปฏิบัติพื้นฐาน**

1. **หลักการศรัทธา** (*อัล-อีมาน - หนังสือบางเล่มเรียก รุก่นอีหม่าน หรือรุก่นอีมาน*)

หลักการศรัทธามี 6 ประการ (*จะละเว้นข้อใดมิได้อย่างเด็ดขาด*) คือ

1.1 **ศรัทธาในอัลลอฮฺ** คือ ศรัทธาว่า อัลลอฮฺเป็นพระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงบันดาล ผู้ทรงบริหาร ไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดเสมอหรือเท่าเทียมพระองค์ และไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดลอดเร้นจากอำนาจของพระองค์ได้ พระองค์ทรงอยู่ในสภาวะนิจนิรันดร์ มนุษย์ (*ผู้ถูกสร้าง*) ไม่สามารถจินตนาการ หรือนึกถึงรูปร่างลักษณะของพระองค์ได้ เรารู้จักพระองค์ได้ด้วยอำนาจการบริหารของพระองค์ และโดยผ่านศาสดา (*นบีหรือรสูล*)

1.2 **ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮฺของอัลลอฮฺ** คือศรัทธาว่า มลาอิกะฮฺเป็นบ่าวที่ซื่อสัตย์ของอัลลอฮฺ มีหน้าที่รับใช้พระองค์โดยไม่ขัดขืน หรือดื้อดึง มลาอิกะฮฺไม่มีรูปกาย ไม่มีเพศ

ไม่มีการดำเนินชีวิตเหมือนมนุษย์ มลาอิกะฮฺสามารถจำแลงกายตามพระประสงค์ของอัลลอฮฺได้ (*หนังสือบางเล่มพยายามสื่อให้เข้าใจโดยเรียกว่าเทวทูต*) มลาอิกะฮฺ มีหน้าที่นำวะหีย์หรือเป็นสื่อกลางระหว่างอัลลอฮฺกับศาสดาทั้งหลายของพระองค์ให้ศาสดาทั้งหลายเข้าถึงพระองค์ ทำนองเดียวกับที่เรามีตา แต่เราจะไม่สามารถเห็นสิ่งใดได้หากไม่มีแสงเป็นสื่อ นอกจากนี้ มลาอิกะฮฺยังมีหน้าที่บันทึกความดีความชั่วของมนุษย์ มีหน้าที่ลงโทษผู้กระทำความชั่ว มีหน้าที่เฝ้านรกหรือเฝ้าสวรรค์ เป็นต้น

1.3 **ศรัทธาในคัมภีร์ทั้งหลายของอัลลอฮฺ** คือมุสลิมมีความเชื่อในต้นฉบับเดิมของคัมภีร์ที่ถูกประทานแก่ศาสดาคนก่อนๆ เช่น คัมภีร์ซะบูรฺที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่ท่านนบีดาวูด (*เดวิด*) คัมภีร์เตารอฮฺ แก่ท่านนบีมูซา(*โมเสส*) คัมภีร์อินญีล แก่ท่านนบี อีซา (*เยซู*) และเชื่อในส่วนบริสุทธิ์ของฉบับปัจจุบันจากคัมภีร์เหล่านั้น คือส่วนที่ไม่ขัดกับอัล - กุรฺอาน เพราะถูกประทานมาจากอัลลอฮฺ ย่อมต้องมีเนื้อหาสาระเดียวกัน ***แต่มุสลิมเชื่อและปฏิบัติตาม เฉพาะคัมภีร์อัล - กุรฺอาน*** คัมภีร์ ที่ถูกประทานแก่ ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ศาสดาท่านสุดท้ายเท่านั้น

1.4 **ศรัทธาในบรรดารสูล** (*ศาสดา*) **ทั้งหลายของอัลลอฮฺ** คือมุสลิมทุกคนต้องยอมรับนับถือ ให้เกียรติ และยกย่องศาสดาทั้งหลายที่มาก่อนท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ***แต่จะเชื่อและปฏิบัติตามคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ*** ศาสดาท่านสุดท้ายของโลกผู้รับภารกิจต่อจากศาสดาก่อนๆ ที่มาชักชวนให้มนุษย์รู้จักพระเจ้า และดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระองค์เท่านั้น

1.5 **การศรัทธาในวันปรโลกหรือวันแห่งการฟื้นคืนชีพ** (***วันกิยามะฮฺ***) คือศรัทธาว่า โลกที่เราอาศัยนี้ เป็นวัตถุธาตุ ย่อมมีการแตกสลายเช่นเดียวกับวัตถุอื่น ตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ เมื่อโลกดับสิ้น ทุกสิ่งในโลกก็ต้องดับสิ้นด้วย ยกเว้นผู้ที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ แล้วอัลลอฮฺจะทรงทำให้มนุษย์ทุกคนฟื้นคืนชีพ มารับผลของการกระทำขณะที่อยู่ในโลกนี้ ในวันกิยามะฮฺ คือมุสลิมเชื่อว่า มนุษย์ไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด และไม่มีข้อสงสัยว่าตายแล้วจะไปไหน เพราะอัลลอฮฺ ได้ทรงบอกไว้ในอัล – กุรฺอาน ถึงสาเหตุที่มนุษย์ถูกบังเกิดมา ถือกำเนิดมาอย่างไร เกิดมาแล้วต้องทำอะไรบ้าง และตายแล้วจะไปไหน อิสลามสอนว่า มนุษย์เกิดมาครั้งเดียว แต่ชีวิตมี 3 ขั้นตอน (*เหตุผลหนึ่งที่มุสลิมไม่กลัวตาย เพราะการตายคือการเปลี่ยนขั้นตอนของชีวิตเท่านั้น*) คือ 1.) **ชีวิตในโลกนี้** (*ชีวิตในดุนยา*) เพื่อทำความดีและปฏิบัติตามคำสั่งที่อัลลอฮฺทรงใช้และทรงห้าม 2.) **ชีวิตในบัรฺซัค** (*ชีวิตในโลกแห่งวิญญาณหลังความตาย*) เพื่อรอการตัดสิน และ 3.) **ชีวิตที่ถูกทำให้ฟื้นขึ้นอีกครั้งในวันแห่งการฟื้นคืนชีพ** (*ชีวิตในอาคิเราะฮฺ หรือปรโลก*) เพื่ออัลลอฮฺจะได้ทรงตัดสินการกระทำในโลกนี้ ตามบันทึกของมลาอิกะฮฺ ที่บันทึกทุกสิ่งทุกอย่างไว้ โดยไม่เว้นแม้แต่เรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ ผู้ใดประกอบ

การดี เขาจะได้สวรรค์เป็นการตอบแทน และผู้ใดประกอบความชั่ว เขาจะได้นรกเป็นการตอบแทน

วันแห่งการฟื้นคืนชีพหรือวันแห่งการฟื้นขึ้นมีชื่อเรียกต่าง ๆกัน เช่น วันแห่งการชำระ วันแห่งการตัดสิน วันแห่งความจริง วันที่ถูกสัญญาไว้ วันแห่งการพิพากษา วันสุดท้าย (*วันอาคิเราะฮฺ*) วันอวสาน วันแห่งการตอบแทน ฯลฯ

1.6 **ศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ** คือ ศรัทธาว่า สิ่งต่าง ๆในสากลจักรวาล ล้วนเกิดขึ้นและดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺทั้งสิ้น เช่น การโคจรของโลก ดวงเดือน ดวงตะวัน ฯลฯ มนุษย์มีอิสระในด้านความคิด เกิดมาแล้วต้องตาย เป็ด ไก่ ออกลูกเป็นไข่ก่อนฟักออกเป็นตัว วัว ควายออกลูกเป็นตัว เมื่อจุดไฟแล้วต้องเกิดการเผาไหม้ ฯลฯ นี่คือกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ กฎบางอย่างเราเลือกไม่ได้ เช่นอัลลอฮฺทรงตั้งกฎไว้ว่า เกิดมาแล้วทุกคนต้องตาย เราเลือกว่าจะไม่ตายไม่ได้ เราต้องตาย กฎบางอย่างเป็นการทดลองของอัลลอฮฺ เช่น จู่ ๆก็เกิดน้ำท่วม พายุ ฯลฯ นั่นคืออัลลอฮฺทรงทดลองเราว่า เราจะอดทนและมั่นใจในอำนาจของพระองค์เพียงใด การที่มนุษย์ทำความดีหรือความชั่วไม่ใช่ลิขิตจากอัลลอฮฺ แต่เป็นเพราะอัลลอฮฺ ทรงให้มนุษย์มีอิสระในด้านความคิด(*มีสิทธิที่จะเลือกใช้กฎบางกฎที่เลือกได้*) และทรงสร้างมนุษย์มาโดยมีจุดมุ่งหมาย (*ไม่ได้สร้างมาเล่น ๆ*) ส่วนเหตุการณ์ที่เกิดความวุ่นวายมากมายในโลกนั้น เป็นเพราะน้ำมือของมนุษย์ที่เลือกใช้กฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ และความโปรดปรานของอัลลอฮฺไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

2. **หลักปฏิบัติพื้นฐาน** (*อัล - อิสลาม หรือหนังสือบางเล่มเรียก รุก่นอิสลาม*)

เมื่อมีหลักศรัทธา 6 ประการแล้ว จะต้องมีหลักปฏิบัติพื้นฐานอีก 5 ประการ จึงจะถือได้ว่าเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์ คือ

2.1 **ยืนยันด้วยวาจา หรือ ปฏิญาณตน 2 ประโยค** ว่า **ลาอิลาฮฺะ อิลลัลลอฮฺ** (*แปลว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรเคารพภักดี นอกจากอัลลอฮฺ*) **และมุฮัมมะดุรฺ รสูลุลลอฮฺ** (*แปลว่า มุฮัมมัด เป็นรสูลหรือผู้สื่อข่าวของอัลลอฮฺ*) การกล่าวคำปฏิญาณเป็นการยอมรับว่า จะไม่ตั้งภาคีหรือนำสิ่งใดมาเทียบเทียมอัลลอฮฺ และจะเชื่อและปฏิบัติตาม (*คำสั่งของ*) อัลลอฮฺและรสูล (*ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ*) ทุกประการ

การปฏิญาณตน 2 ประโยคนี้ เป็นการประกาศตนเป็นมุสลิมและให้สัตย์ปฏิญาณว่าจะปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของอิสลามทุกประการ

2.2 **ดำรงการนมาซ** การนมาซหรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า " ละหมาด " หรือที่ในภาษาอุรับเรียกว่า " เศาะลาฮฺ " นั้นเป็นการปฏิบัติศาสนกิจหรือเข้าเฝ้าแสดงความเคารพภักดีอัลลอฮฺ

(*ภาคบังคับ*) วันละ 5 เวลา คือ ก่อนตะวันขึ้น บ่าย เย็น ค่ำ (*หลังตะวันตกดิน*) และ กลางคืน การนมาซมีอิริยาบถต่างๆ เช่น ยืน ยกมือ โค้ง กราบ นั่ง หันทางขวาและซ้าย พร้อมทั้งกล่าวสดุดี และขอพรต่ออัลลอฮฺ (*เป็นภาษาอุรับ*) ตามที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้ให้แบบอย่างไว้ และให้นมาซในกรณีหรือวาระอื่นๆเพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ (*ต้องศึกษา–เพราะการนมาซเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบซึ่งต้องปฏิบัติตามแบบอย่างที่ท่านนบีมุฮัมมัดศ็อลฯ ปฏิบัติเป็นตัวอย่างไว้ทุกประการ*)

การปฏิญาณตน 2 ประโยค เป็นการแสดงถึงความเป็นมุสลิม แต่การนมาซเป็นการแสดงว่า มุสลิมต่างจากศาสนิกชนอื่นและเป็นภาระกิจแรกที่อัลลอฮฺจะทรงสอบสวนมนุษย์ในวันกิยามะฮฺ หรือวันแห่งการฟื้นคืนชีพหรือวันฟื้นชี้น อิสลามสั่งให้มุสลิมทุกคนสอนลูกให้นมาซเมื่ออายุ 7 ขวบ อายุ 10 ขวบ ให้นมาซให้ครบ ถ้าไม่นมาซให้ตีได้

2.3 จ่ายซะกาต คือการจ่ายทรัพย์สินเพื่อผดุงสังคม ลดปัญหาช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ซะกาตเป็นทานบังคับ เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่มีทรัพย์สินเกินที่กำหนดให้มีได้ในรอบปี (*ให้มีได้เท่ากับราคาทองคำ 75 กรัม*) เช่น เงินรายได้ เงินในบัญชี ผลผลิตทางการเกษตร ปศุสัตว์ ทองคำ สินค้าค้างปี ฯลฯ ให้จ่าย (*สมัยท่านศาสดาต้องจ่ายเข้ากองคลังหรือบัยตุลมาล*) ตามที่อิสลามกำหนด เช่น เงินตราจ่าย 2.5 % เกษตรกร ที่ทำนาด้วยน้ำฝนจ่าย 10 % ใช้เครื่องทุ่นแรงจ่าย 5 % ที่เลี้ยงปศุสัตว์ เช่น ในรอบปีมีวัว 30 ตัว ต้องจ่ายลูกวัวอายุ 1 ปี จำนวน 1 ตัว และทุกๆ 40 ตัว ต้องจ่ายวัวอายุ 2 ปี จำนวน 1 ตัว เป็นต้น

ซะกาตนี้ ต้องจ่ายให้แก่ผู้ที่มีสิทธิรับ 8 ประเภท คือ (*1*) ผู้ขัดสน (*คนยากจน แม่ม่าย เด็กกำพร้า*) (*2*) คนเซ็ญใจ (*พิการ*) (*3*) ผู้ซึ่งเข้ารับอิสลามและถูกญาติมิตรตัดขาด (*4*) เจ้าหน้าที่ที่เก็บและจัดการซะกาต (*5*) ผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว (*มิใช่มีหนี้เพราะประพฤติมิชอบ*) (*6*) ผู้พลัดถิ่น (*ไม่สามารถกลับภูมิลำเนาเดิมได้*) (*7*) การไถ่ทาสหรือเชลย และ (*8*) เพื่อประโยชน์ต่อสังคมในวิถีทางของอัลลอฮฺ

2.4 ถือศีลอด คือการละเว้นจากการกิน การดื่ม การเสพย์ การร่วมเพศในเวลากลางวัน การพูดจาเหลวไหล และ การประพฤติชั่วทุกรูปแบบ ตั้งแต่ก่อนแสงอรุณขึ้นจนตะวันตกดิน ชาวบ้านเรียกว่า " **ถือบวช** " การถือศีลอดเป็นการขัดเกลากิเลสในตนเอง ฝึกให้มีความอดทนต่อสิ่งเย้ายวน ฝึกให้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ในขณะถือศีลอด ถ้าเขาจะแอบไปกิน หรือดื่ม หรือร่วมประเวณีในเวลากลางวันซึ่งทำให้เสียศีลอด แล้วมาตีหน้าซื่อว่าถือศีลอด ก็คงไม่มีใครรู้ แต่ผู้ถือศีลอดจะไม่ทำเช่นนั้น เพราะศรัทธาว่าอัลลอฮฺทรงรู้ ทรงเห็น และเขาหวังความโปรดปรานจากพระองค์ ฝึกให้รู้จักเห็นใจและเมตตาผู้อื่น เช่น ได้เปรียบเทียบความรู้สึกว่า ขณะที่ตนเองหิวโหยในเวลากลางวันและมีโอกาสจะได้กินอิ่มหลังตะวันตกดินนั้น มีความรู้สึกอย่างไร กับผู้ที่

หิวโหยและไม่รู้ว่าเมื่อไรเขาจะมีอาหารกิน หรือคนอดอยากขนาดที่จำไม่ได้ว่าเขาได้กินอิ่มครั้งสุดท้ายเมื่อไรนั้น เขาจะรู้สึกอย่างไร ฯลฯ นอกจากนี้การถือศีลอดเป็นการฝึกอบรมคุณธรรมขั้นสูง คือ ฝึกอบรมและขัดเกลาตนเองขณะกำลังหิวซึ่งเป็นช่วงที่คนโมโหง่ายที่สุด เป็นต้น

มุสลิมทุกคนต้องถือศีลอด ไม่ว่าราชาหรือยาจก (*แสดงถึงความเสมอภาคในอิสลาม*) ยกเว้น เด็ก คนชรา หญิงมีครรภ์ หรือแม่ลูกอ่อนที่กำลังให้นมลูก ผู้ป่วย คนเดินทาง และผู้ซึ่งทำงานหนักมากเช่นทำเหมืองแร่ ฯ ซึ่งมีข้อยกเว้นพิเศษ (*ต้องศึกษา เพราะการถือศีลอดเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ*) มุสลิมต้องถือศีลอด (*ภาคบังคับ*) ปีละ 1 ครั้ง ในเดือนเราะมะฎอน เดือนที่ 9 ของปฏิทินอิสลาม (*ซึ่งนับทางจันทรคติ*) เป็นเวลา 29 หรือ 30 วัน (*ซึ่งนานพอที่จะเปิดโอกาสให้คนชั่วกลับใจ หรือเพื่อการเริ่มต้นชีวิตใหม่ เพราะเดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนแห่งการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาตน มีข้อปฏิบัติในเรื่องศาสนกิจและการสังคมเพื่อขัดเกลาจิตใจเพิ่มมากมาย เพื่อให้มุสลิมแต่ละคนได้ลงมือฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังในเดือนนี้*) นอกจากนี้อิสลามสนับสนุนให้ถือศีลอดเพื่อขัดเกลาจิตใจให้ผ่องแผ้วในเดือนอื่น ๆด้วย (*ไม่บังคับ*) เช่น ให้ถือศีลอดให้มากในเดือนชะอฺบาน (*เดือนก่อนถึงเดือนเราะมะฎอน*) ถือศีลอด 6 วันในเดือนเชาวาล (*เดือนต่อจากเดือนเราะมะฎอน โดยจะถือติดต่อกันหรือไม่ติดต่อกันก็ได้*) ถือศีลอดวันเว้นวันตามแบบอย่างของท่านนบีดาวูด อะลัยฮิสลาม ถือศีลอดทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ถือศีลอดทุกวันขึ้น 13, 14 และ 15 ค่ำของเดือนอฺรับ ถือศีลอดในวันอะเราะฟะฮฺสำหรับผู้มิได้ไปทำหัจญ์ และถือศีลอดในวันที่ 9 และ 10 ของเดือนมุฮัรฺรอม เป็นต้น

2.5 **ทำหัจญ์ หรือ บำเพ็ญหัจญ์** หรือที่เรียกกันทั่ว ๆไปว่า " ทำฮัจยี " เป็นข้อกำหนดเฉพาะมุสลิมทั้งชายและหญิงที่บรรลุวุฒิภาวะทางศาสนา (*ชายเริ่มมีความกำหนัด และหญิงเริ่มมีประจำเดือน*) และมีความสามารถไปทำหัจญ์ได้ คือมีความพร้อมด้านการเงิน สุขภาพ (*กายและจิต*) และการคมนาคมสะดวก ปลอดภัย ให้ไปทำหัจญ์ 1 ครั้ง ในชีวิต (*เมื่อจะไปทำหัจญ์ จะต้องศึกษาถึงวิธีทำหัจญ์ เพราะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้ให้แบบอย่างไว้ทุกประการ*)

พิธีหัจญ์ ประกอบที่นครมักกะฮฺ ประเทศสะอูดิอารเบีย เมื่อกลับจากทำหัจญ์ ผู้ทำหัจญ์มิได้มียศ ศักดิ์เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด เดิมเป็น นาย ก. ก็ยังคงเป็น นาย ก. อยู่เช่นเดิม เพียงได้มีโอกาสปฏิบัติตามหลักปฏิบัติพื้นฐาน หรือหลักการอิสลามข้อที่ 5 เท่านั้น

นอกจากมีหลักการศรัทธาและหลักปฏิบัติพื้นฐานควบคู่กันแล้ว อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มีข้อแนะนำให้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันทุกอย่าง ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอนอีกครั้ง เช่น การกิน การอยู่ การคบเพื่อน การครองเรือน หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อพ่อ แม่ พี่

น้อง สามี ภรรยา ลูก เพื่อนบ้าน ฯ การประกอบอาชีพ การคลัง การมรดก การเยี่ยมเยียนผู้ป่วย การจัดการศพด้วยการฝัง (*ห้ามเผา*) ฯลฯ มีข้อห้ามและบทลงโทษ เช่น ผู้ที่ดื่มสุราจะต้องถูกเฆี่ยน 80 ที ผู้ละเมิดประเวณีต้องถูกเฆี่ยน 100 ที และถูกเนรเทศ 1 ปี หรือถูกขว้างจนตาย (*แล้วแต่กรณี*) ขโมยโดยสันดานจะต้องถูกตัดมือ พวกปล้นจะต้องถูกตัดมือสลับข้างกับเท้า เพราะถือว่าเป็นภัยต่อสังคมอย่างร้ายแรง ฆาตกรโดยเจตนาจะพ้นความผิดได้ก็ต่อเมื่อได้รับการตัดสินความผิด หรือมีการตกลงระหว่างคู่กรณี หรือมีการชดใช้ค่าเสียหาย (*ไม่ใช่หนีไป 20 ปีแล้วหมดอายุความ*) ฯลฯ

ความผิดที่ร้ายแรงที่สุดที่อัลลอฮฺไม่ทรงอภัย คือ ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ เช่น กราบไหว้รูปปั้น ดวงตะวัน เจ้าแม่ เจ้าพ่อ ฯ การเชื่อถือโชคลาง ดูหมอ ไสยศาสตร์ การร่วมประพฤติปฏิบัติในพิธีของศาสนาอื่น เช่น ไปไถ่บาป ไปร่วมในพิธีเชงเม้ง ใส่บาตร ทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า พิธีไหว้ครู ลอยกระทง หล่อเทียนเข้าพรรษา ฯลฯ ความผิดร้ายแรงเหล่านี้แม้มิได้มีบทลงโทษในโลกนี้ เพราะอิสลามให้สิทธิแก่มนุษย์ที่จะศรัทธาหรือไม่ศรัทธาก็ได้ แต่จะถูกพิจารณาโทษในวันแห่งการตัดสิน

อิสลามกำหนดให้มุสลิมทุกคนไม่ว่าชาติใด ภาษาใดเป็นพี่น้องกัน ชาย-หญิง**มีสิทธิเท่าเทียมกัน** อยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับของศาสนาเหมือนกันหมด (*ยกเว้นเด็ก คนเสียจริตและผู้อ่อนแอ*) **แต่หญิงมีหน้าที่ต่างจากชาย** (***ให้ชายทำหน้าที่หลักทั้งในบ้านและนอกบ้าน ส่วนหญิง มีหน้าที่หลักในบ้านซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่สำคัญที่สุดของสังคม ส่วนหน้าที่อื่น ๆเป็นหน้าที่รอง – หญิงมุสลิมที่เข้าใจบทบาทของตนตามที่อิสลามกำหนด จึงไม่ออกมารณรงค์หรือเรียกร้องสิทธิสตรีเพื่อทำงานในหน้าที่ของชาย เพราะนั่นเป็นหน้าที่รอง ยกเว้นกรณีจำเป็นจริง ๆจึงออกไปช่วยงานสังคม***) ทุกคนจะได้รับผลตอบแทนความดี ตามที่ได้ขวนขวายไว้

อิสลามไม่มีระบบสงฆ์ ไม่มีระบบศักดินา ไม่มีการมอบหน้าที่ให้ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้สืบศาสนา แต่มุสลิมทุกคนมีหน้าที่เรียนรู้ ปฏิบัติตามหลักการของศาสนา และพร้อมที่จะเผยแผ่สู่ผู้อื่น ด้วยหน้าที่หลัก 2 ประการคือ 1) ***หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่ออัลลอฮฺ*** (*พระผู้เป็นเจ้า*) ***ด้วยการเคารพภักดี*** เป็นการแสวงสันติสุขจากพระเจ้าและขัดเกลาจิตใจตนเอง และ 2) ***หน้าที่กระทำความดีต่อเพื่อนมนุษย์โดยหวังความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ*** เพื่อความเจริญและความสงบสุขของสังคม ดังนั้นการดำเนินชีวิตของมุสลิมจึงผูกพันอยู่กับอัลลอฮฺ ตลอดเวลา และทำความดีคล้ายดั่งที่เห็นพระองค์ ด้วยความเชื่อและศรัทธาที่ว่า " แม้เราไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ก็ทรงเห็นเรา "

ทำไมมุสลิมจึงศรัทธาในพระเจ้า ?

การศรัทธาในพระเจ้าเป็นการศรัทธาในสิ่งที่เร้นลับ เป็นการศรัทธาในสิ่งพ้นญาณวิสัย ยากที่ผู้ไม่ศรัทธาจะเข้าใจ เพราะแม้ว่าบางคนจะเชื่อเรื่องเจ้าที่ เจ้าแม่ เจ้าพ่อ เชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และอำนาจลึกลับต่าง ๆว่ามีจริง จนพูดกันติดปากว่า " ไม่เชื่อก็อย่าลบหลู่ " แต่พอพูดถึงเรื่องพระเจ้า เขากลับตั้งข้อสงสัยมากมาย ดังนั้น มุสลิมจึงมักได้ยินคำถามเสมอ ๆว่า พระเจ้ามีจริงหรือ ? อยู่ที่ไหน ? มีรูปร่างลักษณะอย่างไร ? ฯลฯ จนบางครั้งถึงกับกล่าวหาว่า ผู้นับถือพระเจ้าเป็นผู้งมงาย เชื่อในเรื่องเหลวไหล เป็นต้น ความจริงการศรัทธาพระเจ้าในศาสนาอิสลามนั้นมีรากฐานมาจากความมีเหตุผลและการใช้สติปัญญาใคร่ครวญ เพราะอิสลามสอนให้มนุษย์ใช้สติปัญญา แสวงหาความรู้ และไม่ให้เชื่ออย่างงมงาย ในอัล – กุรฺอาน กล่าวถึงเรื่องการให้ศึกษาการให้ใช้สติปัญญาไตร่ตรองมากมาย เช่น

88:17 - 20 ความว่า " พวกเขามิได้พิจารณาอูฐ (*นาวาแห่งทะเลทราย*) ดอกหรือ ว่ามันถูกบังเกิดมาอย่างไร ? "

" และเบื้องฟากฟ้าว่ามันถูกให้อยู่สูงอย่างไร ? "

" และตามขุนเขาว่ามันถูกปักตั้งไว้อย่างไร ? "

" และที่แผ่นดินนี้ว่ามันถูกแผ่ไว้อย่างไร ? "

30:8 ความว่า " พวกเขาไม่ตรึกตรอง (*ถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ*) ในตัวของเขาดอกหรือ ? (*7: 185*) อัลลอฮฺมิได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินและที่อยู่ในระหว่างทั้งสองเพื่ออื่นใด เว้นแต่ด้วยความจริง (*คือมีความมุ่งหมายให้มนุษย์พิจารณา*) และ (*สำหรับ*) วาระที่ถูกกำหนดไว้ (*คือมีวันพินาศ*) แต่แท้จริง ส่วนมากของมนุษย์เป็นผู้ปฏิเสธแท้ ๆต่อการพบพระผู้อภิบาลของเขา (*คือปฏิเสธเรื่องปรโลก 10:45; 29:23; 32:10*) "

24 : 43 –44 ความว่า " เจ้า (*ผู้อ่าน*) ไม่พิจารณา (*ในพระเดชานุภาพของพระองค์*) ดอกหรือว่า อัลลอฮฺทรงให้เมฆ (*บาง ๆ*) ลอย แล้วทรงทำให้มันประสานกัน แล้วทรงทำให้มันรวมกัน (*เป็นก้อนโต*) ดังนั้น เจ้าเห็นฝนโปรยออกมาจากท่ามกลางมัน (*คือจากกลุ่มเมฆ 3.: 48*) และพระองค์ทรงประทานลงมาจากฟากฟ้า (*คือจากเมฆ*) ซึ่งฝนห่าใหญ่หลายห่า (*ตามศัพท์แปลว่าภูเขาหลายลูกเป็นอุปมาของลูกเห็บตก*) ในนั้นมีลูกเห็บซึ่ง (*ตกลงมา*) ถูกผู้พระองค์ทรงประสงค์ และทรงให้มันพ้นไปจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ แสงแลบแห่งสายฟ้าของพระองค์แทบจะเฉี่ยวสายตา (*ของพวกเขา 2:20; 13:13*) "

" พระองค์ทรงพลิกกลางคืนและกลางวันให้กลับอีก แท้จริงใน (*เหตุการณ์ทั้งหลาย*) นั้น มีบทเรียนแน่นอนสำหรับปวงผู้มีสายตา "

ฯลฯ

อัล –กุรอานได้ใช้สำนวนต่าง ๆเกี่ยวกับการให้มนุษย์ใช้สติปัญญาพินิจพิจารณาไตร่ตรองอีกมากมาย ดังที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ได้รวบรวมไว้ (*ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. 2512 : หน้า 6 – 9*) ส่วนหนึ่งมีดังนี้

" **อะ ฟะลา ตะอฺกิลูน** " ความว่า " **แล้วสูเจ้าไม่ใช้ปัญญาหรือ ?** " มี 13 แห่ง (*2:44,76; 3 :64; 6:32; 7:169; 10:16; 11:51; 12:109; 21:10,67; 23:80; 28:60; 37; 138*)

" **อิง กุนตุม ตะอฺกิลูน** " ความว่า " **ถ้าสูเจ้าใช้ปัญญา** " มี 2 แห่ง (*3:117; 26:28*)

" **อะ ฟะลัม ตะกูนู ตะอฺกิลูน** " ความว่า " **แล้วสูเจ้าไม่ได้เป็นผู้ใช้ปัญญาหรือ ?** " มี 1 แห่ง (*36:62*)

" **ละ อัลละกุม ตะอฺกิลูน** " ความว่า " **เพื่อสูเจ้าจะได้ใช้ปัญญา** " มี 8 แห่ง (*2:73,242; 6:152; 12:2; 24:61; 40:67; 43:3; 57:17*)

" **ลิ เกามี ยะอฺกิลูน** " ความว่า " **สำหรับประชาชาติที่ใช้ปัญญา** " มี 8 แห่ง (*2:164; 13:4; 16:12,67; 29:35; 30:24,28; 45:5*)

" **ลา ยะอฺกิลูน** " ความว่า " **พวกเขาไม่ใช้ปัญญา** " มี 11แห่ง (*2:170,171; 5:58,103; 8:22; 10:42,100; 49:4; 29:63; 39:43; 59:14*)

" **อะ ฟะลา ยะตะดับบะรูนะ** " ความว่า " **แล้วพวกเขาจะไม่พิจารณาหรือ ?** " มี 2 แห่ง (*4:82; 47:24*)

" **อะ ฟะลัม ยัดดับบะรู** " ความว่า " **แล้วพวกเขาไม่พิจารณาหรือ ?** " มี 1 แห่ง (*23:68*)

" **ลิ ยะดับบะรู อายาติฮฺ** " ความว่า " **เพื่อพวกเขาจะได้พิจารณาโองการของมัน (*อัล–กุรฺอาน*)** " มี 1 แห่ง (*38:29*)

" **ละอัลละฮุม ยะตะซักกะรูน** " ความว่า " **เพื่อจะให้พวกเขาได้ใคร่ครวญ** " มี 7 แห่ง (*2:221; 14:25; 28:43,46,51; 39:27; 44:58*)

" **ละอัลละฮุม ยัซซักกะรูน** " ความว่า " **เพื่อพวกเขาจะได้ใคร่ครวญ** " มี 3 แห่ง (*7: 26,130; 8:57*)

ฯลฯ

จากการใช้สติปัญญา ใคร่ครวญหาเหตุผลตามที่อัลลอฮฺทรงสั่งไว้ในอัล - กุรฺอาน ดังโองการต่าง ๆที่อ้างมาข้างต้น ประกอบกับมีข้อพิสูจน์อีกมากมายที่ทำให้มุสลิมศรัทธาในพระเจ้า ในที่นี้จะขออธิบายให้เข้าใจย่อ ๆดังนี้

1. จากการพิจารณาสิ่งแวดล้อมรอบ ๆตัว

เมื่อได้พิจารณาโองการจากอัล – กุรฺอานเพียงไม่กี่โองการ เช่น

7 : 185 ความว่า " พวกเขามิได้คิดดูในการบริหารแห่งชั้นฟ้าทั้หลายและแผ่นดิน พร้อมทั้งสิ่งใด ๆที่อัลลอฮฺได้ทรงสร้างไว้ดอกหรือ? "

10 : 101 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) จงดู (*ความเป็นไป*) ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน "

30 : 8 ความว่า " พวกเขาไม่ตรึกตรอง (*ถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ*)ในตัวพวกเขาดอกหรือ ? อัลลอฮฺไม่ได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และที่อยู่ในระหว่างทั้งสองเพื่ออื่นใด เว้นแต่ด้วยความจริง (*คือมีความมุ่งหมายให้มนุษย์พิจารณา*) ....."

30 : 8 ความว่า " พวกเขามิได้พิจารณาตัวของพวกเขาเองดอกหรือ ? "

80 : 24 – 32 ความว่า " ดังนั้น มนุษย์พึงดู (*พิจารณาดู*) อาหารของเขาเถิด ! "

" เราได้หลั่งน้ำ (*ฝน*)ลงมามากมายได้อย่างไร ? "

" และเราได้แยกแผ่นดินออกเป็นกระบิ "

" และเราได้งอกเงยเมล็ดพืชออกจากในนั้น "

" และองุ่น และพืชผัก "

" และมะกอกและอิทผลัม "

" และสวนมีรุกขชาติชิ้นทึบ "

" และผลไม้และหญ้า "

" เป็นปัจจัยสำหรับสูเจ้าและสำหรับปศุสัตว์ของสูเจ้า "

เราพบว่า เมื่อเราแหงนดูท้องฟ้าในเวลากลางคืนเราจะพบว่า ในคืนเดือนมืด มีดวงดาวระยิบ ระยับเต็มท้องฟ้า และในคืนเดือนหงายก็จะมีดวงเดือนส่องสว่าง ส่วนในเวลากลางวันดวงตะวันโคจรไปตามทางของมันจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก จากเวลาเช้าตรู่ สู่กลางวัน และเย็นตามลำดับโดยไม่ขี้เกียจหรือหยุดพักอยู่ตรงไหน และเมื่อมองไปรอบ ๆตัวเราบนแผ่นดินก็พบต้นไม้ พืชพันธุ์ธัญญาหาร มีแร่ธาตุต่าง ๆ มีสัตว์นานาชนิด และเมื่อย้อนกลับมาดูตัวเราเองก็พบว่าร่างกายของเราหรือตัวเรานั้น ประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆที่ละเอียดอ่อน แต่ละอวัยวะทำหน้าที่เกี่ยวพัน ช่วยเหลือและส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อให้เรามีชีวิตอยู่ได้อย่างน่าพิศวง เช่น เมื่อเราบริโภคอาหารคาร์โบไฮเดรต (*ประเภทแป้งและน้ำตาล เช่นข้าว ฯลฯ*) นักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันพบว่า ก่อนที่คาร์โบไฮเดรตจะถูกดูดซึมเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ต้องถูกย่อยให้เป็นน้ำตาลชั้นเดียว เช่น กลูโคสหรือกาแลคโตสหรือฟรุคโตสก่อน คือเริ่มตั้งแต่ในปาก(*คาร์โบไฮเดรตเป็นสารอาหารชนิดเดียวที่ย่อยตั้งแต่ในปาก*) ถูกทำให้โมเลกุลเล็กลง โดยการเคี้ยวและเอนไซม์อะไมเลส (amylase) หรือพไทยาลิน (ptyalin) ในน้ำลาย ย่อยแล้วได้น้ำตาลมอลโตส (maltose) และเด็กซ์ตริน (dextrin) พอลงมาถึงกระเพาะก็หยุดย่อย เพราะในกระเพาะมี

ความเป็นกรด (*มี* PH 2-3) ทำลายเอนไซม์อะไมเลส (amylase) อาหารจึงเลื่อนต่อไปผ่านส่วนคอดไพลอริค สฟิงค์เตอร์ (pyloric sphinctor) ของกระเพาะ ลงสู่ลำไส้เล็กตอนต้นที่เรียกว่าดูโอดินัม (duodenum) ซึ่งที่นั่นมีน้ำย่อยอะไมเลส (amylase) จากภายในลำไส้เอง และน้ำย่อยจากตับอ่อน (pancreatic amylase) มาย่อยน้ำตาลเด็กซ์ตริน (dextrin) ให้เป็นมอลโตส (maltose) จนหมด แล้วมอลโตส (maltose) จะถูกย่อยโดยเอนไซม์มอลเตส (maltase) จนเป็นกลูโคส (glucose) คาร์โบไฮเดรตที่ย่อยแล้วส่วนใหญ่ได้กลูโคส (*มีฟรุคโตสและกาแลคโตส เป็นส่วนน้อย*) แล้วกลูโคสนี้จะถูกดูดซึมผ่านผนังลำไส้เล็กเข้าสู่กระแสโลหิต กลูโคสในเลือดหรือกระแสโลหิตจะถูกนำไปหล่อเลี้ยง ให้พลังงานแก่เซลล์ต่าง ๆของร่างกาย หมายความว่ากลูโคสจะถูกส่งไปยังเซลล์-หน่วยที่เล็กที่สุดของสิ่งที่มีชีวิต เซลล์ซึ่งไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า [1] ต้องศึกษาด้วยกล้องจุลทรรศน์นั้น มีการทำงานที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง กล่าวคือ เซลล์แต่ละเซลล์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่นิวเคลียส และไซโตพลาสซึม ส่วนรอบ ๆเซลล์มีเยื่อหุ้มเซลล์ (*ดังภาพวาด*)

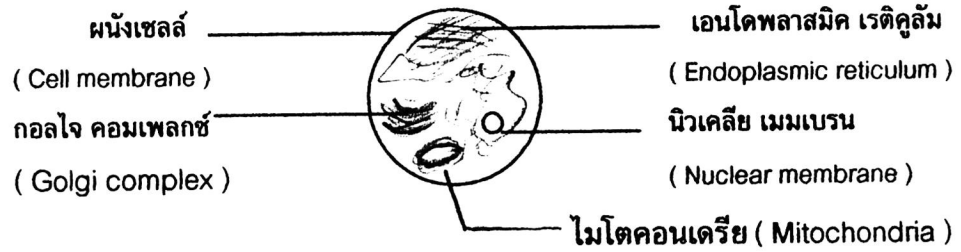
- เยื่อหุ้มเซลล์ (Cell membrane) นั้น นอกจากเป็นเสมือนเส้นบอกขอบเขตของเซลล์แล้วยังควบคุมการผ่านเข้า-ออกของสารหรือโมเลกุลต่าง ๆเข้าสู่เซลล์ด้วย
- นิวเคลียส (Nucleus) คือส่วนที่เห็นเป็นรูปทรงกลมภายในเซลล์ ประกอบด้วยเยื่อหุ้มนิวเคลียส นิวคลีโอลัสหรือส่วนที่เป็นบริเวณทึบแสงในนิวเคลียส และส่วนของโครโมโซม นิวเคลียสทำหน้าที่ควบคุมการทำงานหรือการดำรงชีวิตของเซลล์ เช่นการแบ่งตัวและการสืบพันธุ์ และควบคุมเมตาบอลิซึมของเซลล์
- ไซโตพลาสซึม (Cytoplasm) เป็นของเหลวที่อยู่ระหว่างเยื่อหุ้มเซลล์และนิวเคลียส มีลักษณะกึ่งเหลวกึ่งโปร่งใส ในเซลล์ซึ่งเรามองไม่เห็นนั้น ไซโตพลาสซึมของมันมีน้ำร้อยละ 75 – 90 และมีสารประกอบอื่น ๆที่เรียกว่าออร์กาเนลล์ (Organelles) ทำหน้าที่ต่าง ๆ (*ถ้าเปรียบเซลล์เป็นร่างกายมนุษย์ ออร์กาเนลล์ก็เป็นเสมือนอวัยวะต่าง ๆภายในร่างกาย*) ออร์กาเนลล์บางชนิด

---

[1] เพราะตาของคนไม่สามารถมองเห็นวัตถุที่มีขนาดเล็กกว่า 0.1 มิลลิเมตรได้ ส่วนใหญ่เซลล์ของพืชและสัตว์จะมีขนาดระหว่าง 10 ถึง100 ไมครอน ยกเว้นเซลล์บางชนิด เช่น เซลล์ของไข่ไก่ซึ่งโตขนาดที่เราจับต้องได้

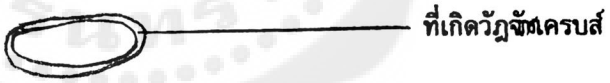
1 ไมครอน (μ)= 10^{-6} เมตร 1 อังสตรอม (A°) = 10^{-10} เมตร

มีเยื่อหุ้ม และบางชนิดไม่มีเยื่อหุ้ม เช่นเอนโดพลาสมิค เรติคูลัม กอลไจ คอมเพลกซ์ และ ไมโตคอนเดรีย เป็นต้น (*ดังภาพวาด*)

- ไมโตคอนเดรีย มีลักษณะเป็นแท่งหรือก้อนกลมรี เป็นออร์กาเนลล์ในไซโตพลาสซึมที่มีเยื่อหุ้ม เมมเบรนหรือเยื่อหุ้มผนัง2 ชั้น มีเอนไซม์ต่าง ๆที่เกี่ยวกับปฏิกิริยาเคมีในกระบวนการผลิตพลังงาน

กลูโคสหรือน้ำตาลชั้นเดียวนี้จะเข้าไปในไซโตพลาสซึมของเซลล์ และแตกตัวให้พลังงานด้วยกระบวนการที่เรียกว่า ไกลโคไลซีส (glycolysis) ได้กรดไพรูวิค (pyruvic acid –*ให้พลังงานเล็กน้อย*) ต่อมากรดไพรูวิคจะซึมผ่านเข้าสู่ไมโตคอนเดรีย แล้วแตกตัวให้ คาร์บอนไดออกไซด์ น้ำ และพลังงานมากมาย กระบวนการแตกตัวของกรดไพรูวิคนี้ เกิดในวัฏจักรเครบส์ (Kreb's cycle) ซึ่งอยู่ที่ผนังของไมโตคอนเดรียที่อยู่ในไซโตพลาสซึมของเซลล์ หน่วยที่เล็กที่สุดของร่างกาย (*ที่ตาเรามองไม่เห็น*) ดังรูปวาด

เป็นเรื่องที่อัศจรรย์ และเป็นเรื่องที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างยิ่ง ! ขณะเดียวกัน เราก็มีความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆตัวเรา และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆก็เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน เช่น พืชดูดอาหารพวกแร่ธาตุต่าง ๆจากดิน มนุษย์และสัตว์กินพืชเป็นอาหาร ฯลฯ เรื่องดังกล่าวนี้ทำให้เกิดการใคร่ครวญว่า ทำไมสิ่งต่าง ๆจึงพึ่งพาอาศัยกันและเกี่ยวพันกันอย่างมีระบบเช่นนี้? โลกนี้ จักรวาลนี้เกิดขึ้นมาโดยบังเอิญ หรือมีผู้สร้าง ? สมมติว่ามันเกิดมาโดยบังเอิญ มันจะมีระบบอย่างนี้หรือ? แล้วมันเกิดขึ้นมาเองได้อย่างไร ? ในเมื่อ โต๊ะ เก้าอี้ นาฬิกา คอมพิวเตอร์ และแม้แต่บ้านที่เราอาศัยอยู่ก็เกิดขึ้นเองโดยบังเอิญไม่ได้ ต้องมีผู้สร้างมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีกลไกซับซ้อน เช่นนาฬิกา หรือที่ซับซ้อนยิ่งกว่าเช่นคอมพิวเตอร์ ยิ่งต้องมีผู้สร้างกลไกให้แก่มัน มันจึงจะเดินได้ บอกเวลาแก่เราได้ หรือทำงานตามโปรแกรมที่เราสั่งได้ และแน่นอนผู้สร้างคอมพิวเตอร์ก็

ย่อมต้องมีความรู้ ความสามารถมากกว่าผู้สร้างนาฬิกา แล้วสิ่งที่มีชีวิตเช่นมนุษย์และสัตว์ซึ่งมหัศจรรย์กว่าคอมพิวเตอร์เล่า ? หรือเรื่องที่ยิ่งใหญ่เช่นเรื่องจักรวาลต่าง ๆเล่า? สิ่งต่าง ๆเหล่านี้ทำให้เกิดการใคร่ครวญว่า มันเกิดได้เองหรือ ? ถ้ามันเกิดขึ้นได้เอง และไม่มีผู้ทรงอำนาจควบคุมมัน มันคงไม่เป็นระบบอย่างนี้แน่ ! อาจจะมีการกระทบกระทั่ง ชนกันของดวงดาวต่าง ๆให้ผู้คนตระหนกได้ทุกวันทุกเวลา ฯลฯ ฉะนั้นต้องมีผู้สร้างและควบคุมมันอย่างแน่นอน และผู้สร้างและควบคุมนั้นต้องมีอำนาจและยิ่งใหญ่กว่าผู้สร้างทั้งปวง

นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกวันนี้ มีสิ่งต่าง ๆมากมายที่เราเชื่อว่ามี แต่เราไม่เห็นหรือไม่รู้สภาพที่แท้จริงของมัน เช่น เรื่องของลมหรืออากาศ เราเชื่อว่ามีลมหรืออากาศอยู่รอบ ๆตัวเราจากประโยชน์หรือการเคลื่อนไหวของมัน หรือเรื่องแรงดึงดูดของโลก เราก็เชื่อว่าการที่เราไม่หลุดกระเด็นออกไปจากโลกขณะที่โลกหมุนรอบตัวเองและโคจรรอบดวงตะวันนั้น เป็นเพราะโลกมีแรงดึงดูด แต่แรงดึงดูดอยู่ตรงไหน ? มีรูปร่างเป็นอย่างไร ? เราไม่รู้ รู้แต่ว่ามีแรงดึงดูดแน่ ๆ ! เรารู้ว่าการที่เข็มทิศชี้ไปทางทิศเหนือเสมอนั้นเป็นเพราะขั้วแม่เหล็กโลก ขั้วแม่เหล็กโลกอยู่ตรงไหนแน่ ? มีรูปร่างเป็นอย่างไร ? เป็นก้อน เป็นแท่ง หรือเป็นแสง ? เราไม่รู้เช่นกัน พลังงานไฟฟ้าเป็นอย่างไร ? พลังงานไอน้ำ ? พลังงานแสงแดด ? ฯลฯ สิ่งต่าง ๆเหล่านี้ เรารู้แก่นแท้ของมันน้อยเหลือเกิน และมีอีกมากมายหลายกรณีที่เราไม่เห็นมัน แต่รู้ได้จากประโยชน์ของมันหรือนำเอาประโยชน์ของมันมาใช้ เป็นต้น

จากการคิดพิจารณา ใคร่ครวญถึงเหตุและผลของสิ่งต่าง ๆนี้ ทำให้มุสลิมเชื่อว่าโลกนี้ จักรวาลนี้ และสรรพสิ่งทั้งปวง จะเกิดมาเองไม่ได้โดยเด็ดขาด และไม่เถียงข้าง ๆคู ๆว่าเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เพราะจะมีคำถามต่อไปว่าอะไรคือธรรมชาติ ? ใครเป็นผู้สร้างธรรมชาติ ? ฯลฯ เมื่อมุสลิมเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีผู้สร้าง ผู้สร้างสิ่งมหัศจรรย์ เช่น สิ่งมีชีวิต สร้างโลก สร้างจักรวาล ฯลฯ ผู้ทรงสร้างเช่นนี้ย่อมต้องเป็นผู้ทรงอำนาจ สามารถควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างที่สร้างได้ และแน่นอนผู้สามารถควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างได้ย่อมต้องมีอานุภาพยิ่งใหญ่เกินกว่าสติปัญญาของมนุษย์ (*ผู้ถูกสร้างและมีความรู้อันจำกัด*) จะจินตนาการหรือคิดฝัน หรือเข้าถึงพระองค์ได้ว่าพระองค์ทรงอยู่ที่ไหน ? มีรูปร่างลักษณะเป็นอย่างไร ? เพราะเป็นสิ่งพ้นญาณวิสัย มุสลิมเชื่อและศรัทธาในอัลลอฮฺจากอำนาจการสร้าง การบริหารของพระองค์ เช่นเดียวกับการที่เราเห็นภาพการส่งยานอวกาศออกไปนอกโลก เราต่างยอมรับว่านักวิทยาศาสตร์ก็ดี วิศวกรผู้สร้างยานก็ดี หรือนักอวกาศเองที่เราไม่เคยวิสาสะกับเขา ไม่เคยพบเขานั้น ต้องมีความรู้ความสามารถ

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลที่มุสลิมเชื่อและศรัทธาในอัลลอฮฺอีกเหตุผลหนึ่งคือ จากคำสอนของผู้สื่อข่าวสารหรือศาสดา (*นบีหรือ รสูล*) ของพระองค์ ผู้มีจริยธรรมงดงาม ผู้เที่ยงธรรม ผู้ไม่เคยกล่าวเท็จ ผู้อ่านเขียนไม่เป็น แต่สามารถบอกให้รู้ถึงสิ่งต่าง ๆทางด้านวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและสันติสุข ฯลฯ เมื่อ 1,400ปีเศษล่วงมา

แล้วขณะที่มนุษย์ยังไม่รู้วิทยาการเหล่านั้น และสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์หรือนักสังคมศาสตร์ปัจจุบันค้นพบก็ไม่ขัดกับคำบอกเล่าหรือคำสอนของท่านแม้แต่น้อย

2. จากความเชื่อและไว้วางใจในนบีหรือรสูล (*ศาสดา*) ของอัลลอฮฺ

นบีหรือรสูลท่านสุดท้ายที่นำสัจธรรมจากอัลลอฮฺ มาแจ้งแก่มนุษย์ในยุคของเรานั้น ท่านชื่อมุฮัมมัด (*หรือมีอีกชื่อหนึ่งว่าอะหฺมัด ซึ่งมีคำแปลว่าผู้ได้รับการสรรเสริญเช่นเดียวกัน*) ท่านเป็นชาวอฺรับตระกูลสูง คนทั้งหลายในเมืองมักกะฮฺ (*เมืองที่ท่านเกิด*) รู้ว่าท่านเป็นผู้มีจริยธรรมงดงาม ซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรม จนท่านได้รับฉายาจากชาวเมืองทั้งเมืองว่า " อัล-อะมีน " (*ผู้ไว้วางใจได้*) ซึ่งอัลลอฮฺตรัสชมและบอกการมาของท่านไว้ในคัมภีร์เตารอตและอินญีล แต่พวกยิวและคริสต์ไม่เชื่อ อัล – กุรฺอานได้กล่าวถึงท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

68 : 4 ความว่า " แท้จริงเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นผู้มีจริยธรรมสูงยิ่ง "

21 : 107 ความว่า " และเราไม่ได้ส่งเจ้า (*มุฮัมมัด*) เพื่ออื่นใด นอกจากเป็นความเมตตาแก่นานาชาติ "

65 : 11 ความว่า " รสูลหนึ่ง (*คือมุฮัมมัด*) สาธยายโองการอันชัดแจ้งของอัลลอฮฺแก่สูเจ้า เพื่อจะได้นำบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย จากความมืดทึบทั้งมวลสู่ความสว่าง "

61 : 6 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่ออีซาลูกของมัรฺยัมได้กล่าวว่า วงศ์วารของอิสรออีลเอ๋ย ! แท้จริงฉันเป็นรสูลของอัลลอฮฺยังพวกท่าน เป็นผู้ยืนยัน ที่มีอยู่ในเตารอฮฺก่อนหน้าฉัน และเป็นผู้แจ้งข่าวดีถึง รสูลคนหนึ่งผู้จะมาภายหลังฉัน นามของเขาคืออะหฺมัด ครั้นเมื่อเขา (*มุฮัมมัดหรืออะหฺมัด*) ได้มายังเขา พวกเขากล่าวว่า นี่ (*การเทศนานี้*) คือมายากลแท้ๆ "

7 : 157 ความว่า " บรรดาผู้ปฏิบัติตามรสูล–นบีนี้ ผู้อ่านเขียนไม่เป็น (*7:158, 29:48, 42:52, 62:2*) ซึ่งพวกเขาได้พบบันทึกไว้ในเตารอฮฺ (*73 : 15,และดูในเยเนซิศ 17:22, พระบัญญัติ 18:15-18*) และ (*ต่อมา ใน*) อินญีล (*61 : 6, ดูใน มัดธาย 21:42-43, 23 :29 โยฮัน 14:16,26, 16: 12-14, 15:26, 16:7, กิจการ 4:22*) ....."

5 : 19 ความว่า " อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! แน่นอนรสูลของเราได้มายังสูเจ้าแล้ว ได้ทำให้กระจ่างแก่สูเจ้า หลังจากการเว้นระยะ (*แต่ละสมัย*) ของบรรดารสูล มิฉะนั้นสูเจ้าจะกล่าวว่า ไม่ได้มีผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือนมายังพวกเขา ดังนั้น แน่นอน ได้มีผู้แจ้งข่าวดี และผู้ตักเตือนมายังสูเจ้าแล้ว และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง "

63 : 1 ความว่า " เมื่อพวกสับปลับมาหาเจ้า (*มุฮัมมัด*) พวกเขากล่าวว่า แท้จริง เราปฏิญาณว่า ท่านเป็นรสูลของอัลลอฮฺ แต่อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่า เจ้าเป็นรสูลของพระองค์แน่นอน และอัลลอฮฺทรงเป็นพยานว่า แท้จริง พวกสับปลับนั้นมุสาแน่นอน "

6 : 33 – 34 ความว่า " เรารู้อย่างแน่นอนว่า ที่พวกเขากล่าวนั้นระทมเจ้า เพราะแท้จริงพวกเขา (*ได้แก่ อบูญะฮัล-ศัตรูสำคัญของอิสลาม*) ไม่ได้ว่าเจ้ามุสา (*10 : 16 เพราะยอมรับว่าท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นผู้ซื่อสัตย์*) แต่โองการทั้งหลายของอัลลอฮฺต่างหากที่พวกอธรรมบอกปัด "

" และโดยแน่นอนยิ่ง **บรรดารสูลก่อนหน้าเจ้าได้ถูกว่ามุสาแล้ว** แต่พวกเขาอดทนต่อที่ถูกว่ามุสา (*ต่อ*) ที่ถูกทำร้าย (*ข่มเหง*) จนกระทั่งการช่วยเหลือของเรา และไม่มีผู้ใดเปลี่ยนพจนารถของอัลลอฮฺได้ และโดยแน่นอนยิ่ง ได้มีมายังสูเจ้าแล้ว (*ในอัล – กุรฺอาน*) ซึ่งข่าวคราวของบรรดาผู้ถูกส่งมา (*รสูลแต่ก่อน ๆนั้น*) ว่า ได้ถูกข่มเหงและได้ถูกช่วยเหลืออย่างไร "

ตามประวัติท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นหลานผู้นำเผ่าหรือตระกูลกุร็อยซ์ซึ่งเป็นตระกูลสูงและมีชื่อเสียงที่สุดในคาบสมุทรอุรับ ท่านเป็นลูกกำพร้า อ่านและเขียนไม่เป็น ท่านประกาศว่าท่านเป็นนบี ได้รับวะหีฺยจากอัลลอฮ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ท่านได้พบทางนำโดยที่ท่านไม่รู้มาก่อนว่าคัมภีร์และการศรัทธาคืออะไร จนกระทั่งอัลลอฮฺประทานรัศมีคืออัล – กุรฺอานแก่ท่าน คำสอนของผู้ไม่เคยกล่าวเท็จและเป็นที่ไว้วางใจของคนทั้งเมือง ย่อมเป็นหลักประกันให้เชื่อถือได้ว่าทุกอย่างที่ท่านพูดนั้นเป็นความจริง อัล – กุรฺอาน ได้กล่าวถึงท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อล ฯ อีก ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- **เป็นรสูล**

3 : 143 ความว่า " **และมุฮัมมัด มิใช่อื่นใด เว้นแต่เป็นรสูลคนหนึ่ง** (*ผู้มีแก่ เจ็บและตาย*) แน่นอนบรรดารสูลก่อนหน้าเขาได้ล่วงลับไปแล้ว ....."

33 : 40 ความว่า " **มุฮัมมัดมิได้เป็นบิดา** (*โดยแท้*) ของผู้ใดในหมู่บุรุษของสูเจ้า แต่เขาเป็นรสูลของอัลลอฮฺ ....."

62 : 2 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงตั้งรสูลคนหนึ่ง ในหมู่ผู้ไม่รู้หนังสือจากพวกของเขาเอง สาธยายโองการทั้งหลายของพระองค์แก่พวกเขา และทรงทำให้พวกเขาผ่องแผ้ว และทรงสอนพวกเขาซึ่งคัมภีร์และวิทยปัญญา แม้ว่าก่อนหน้านั้นพวกเขาจะอยู่ในการหลงผิดชัด ๆก็ตาม** "

- **เป็นกำพร้า**

93 : 6 ความว่า " **พระองค์มิได้ทรงพบเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นกำพร้า แล้วทรงให้ที่พึ่งดอกหรือ ?** "

- **ยากจน**

93 : 8 ความว่า " **และทรงพบเจ้าขัดสน แล้วทรงให้มั่งคั่ง** (*ดอกหรือ*) ? "

- **ไม่รู้หนังสือ**

7 : 157 ความว่า " **บรรดาผู้ปฏิบัติตามรสูล – นบีนี้ ผู้อ่านเขียนไม่เป็น** (*29:48; 42:52; 62:2*) "

- **เป็นสามัญชนที่ถูกส่งมาเป็นรสูล**

17 : 93 ความว่า " .....จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันมิใช่อื่นใด **นอกจากสามัญชนคนหนึ่ง** (***ที่ถูกส่งมา***) **เป็นรสูล** "

- ไม่ได้เรียนมาจากผู้อื่น (*เพราะอัล –กุรฺอานเป็นภาษาอฺรับ แต่ผู้ที่ผู้คนอ้างว่าสอนท่านนั้น พูดภาษาอื่น*)

16 : 103 ความว่า " และแน่นอนยิ่ง เรารู้ที่พวกเขากล่าว(*ใส่ไคล้*)ว่า แท้จริง สามัญชนคนหนึ่ง (*เป็นคริสตศาสนิก-ผู้เป็นทาส*) สอนเขา (*มุฮัมมัด*) (*แต่*) ภาษาที่พวกเขาท้าวความถึงนั้น (*เป็นภาษา*) ต่างถิ่น ส่วนนี่ (*อัล – กุรฺอานนี้*) เป็นภาษาอฺรับแท้ ๆ "

- เป็นนบีคนสุดท้าย

33 : 40 ความว่า "มุฮัมมัดไม่ได้เป็นบิดา (*โดยแท้*) ของผู้ใดในหมู่บุรุษของสูเจ้า แต่ว่าเขาเป็นรสูลของอัลลอฮฺ และเป็นตรา (*ที่ดีที่สุด หรือที่สุดท้าย*) ของนบีทั้งหลาย (*คือสมบูรณ์แล้ว ไม่มีนบีอีกหลังจากมุฮัมมัด*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง "

และสิ่งที่สำคัญไปกว่านั้นที่ทำให้มุสลิมเชื่อและศรัทธาในอัลลอฮฺคือความมหัศจรรย์ของอัล – กุรฺอาน ที่ผู้รู้ชาวอฺรับในสมัยนั้นพากันงงงวยถึงความหมายอันไพเราะ ลึกซึ้งของมัน บางคนอุทานว่า มิใช่มนุษย์แต่ง บางคนว่าเป็นเวทย์มนต์ บางคนว่าเป็นวรรณคดี แต่อัล - กุรฺอานตอบว่า เป็นวะหี้ยฺจากอัลลอฮฺ มุฮัมมัดมิได้แต่งขึ้น ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล - กุรฺอาน

26 : 192 - 193 ความว่า " แท้จริงมัน (*อัล - กุรฺอานนี้ - แน่นอน*) คือการประทานลงมา (*วะหี้ยฺ*) ของพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

" อัรฺ – รูหฺ (*ญิบรีล*) ผู้มั่นต่อหน้าที่ได้นำมันลงมา "

36 : 69 ความว่า " และเรามิได้สอนการกวีแก่เขา และไม่บังควรแก่เขา (*ที่จะเป็นกวี*) (*คัมภีร์*)นี้หาใช่อื่นใดไม่ (*ไม่ใช่เวทย์มนต์ ฯลฯ*) นอกจากเป็นข้อตักเตือน และคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*) อันชัดแจ้ง (*เข้าใจง่าย*) "

นี่คือเหตุผลอีกประการหนึ่งที่มุสลิมศรัทธาในอัลลอฮฺ และเหตุผลประการสำคัญที่ทำให้มุสลิมศรัทธาในอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) คือความมหัศจรรย์ของอัล – กุรฺอาน

3. ความหัศจรรย์ของอัล – กุรฺอาน

อัล - กุรฺอานเป็นชื่อพระคัมภีร์ของศาสนาอิสลาม อัล - กุรฺอานถูกประทานจากอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) แก่ท่านนบีมฮัมมัด ศ็อลฯ โดยผ่านท่านญิบรีล (*มลาอิกะฮฺ*) ในคืนอัล - ก็อดรฺ คืนอันจำเริญและสำคัญยิ่งของเดือนเราะมะฎอน (*เดือนที่ 9 ของปีอฺรับ*) อัล - กุรฺอานถูกประทานมาเป็นภาษาอฺรับ เพื่อเป็นทางนำแก่มนุษยชาติ เป็นคัมภีร์ซึ่งทนต่อการพิสูจน์ ได้ท้าให้

มนุษย์และอมนุษย์เรียบเรียงให้เหมือน แต่ไม่มีผู้ใดทำได้ อัล - กุรฺอานจึงถูกปลอมแปลงไม่ได้ ดังปรากฏหลักฐานจากอัล - กุรฺอาน

2 : 23 – 24 ความว่า " และถ้าสูเจ้าอยู่ในการคลางแคลงตามที่เราได้ประทาน (*อัล – กุรฺอาน*) ลงมา (*เป็นระยะ ๆ*) แก่ข้าของเรา (*แก่มุฮัมมัด*) ดังนั้นจงนำมา (*แต่งขึ้น*) สักบทหนึ่งเยี่ยง (*อัล – กุรฺอานบท*) นั้น และจงชักขวนผู้ช่วยเหลือของสูเจ้า อื่นจากอัลลอฮฺ ถ้าสูเจ้าสัตย์จริง "
" แล้วถ้าสูเจ้าไม่ทำ และสูเจ้าจะทำไม่ได้เลย ดังนั้นจงระวังไฟ (*ป้องกันตนเองจากนรก*) ซึ่งเชื้อเพลิงของมันคือมนุษย์ (*ที่ทำชั่ว*) และหิน (*เจว็ด*) ถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

ด้วยเหตุนี้อัล – กุรฺอานจึงไม่ใช่วรรณคดีที่ผู้ใดจะปรุงแต่งขึ้นเป็นวรรณกรรมของโลกได้ ไม่มีโองการใดหรือประโยคใดในอัล - กุรฺอานขัดแย้งกัน แต่จะอธิบายซึ่งกันและกัน โดยโองการใดไม่ชัดแจ้งก็จะมีการอธิบายไว้ในโองการอื่น และข้อสำคัญที่สุดคือไม่มีความเท็จใด ๆในอัล - กุรฺอาน อัล – กุรฺอานเป็นหลักฐานที่เด็ดขาด เป็นพระบัญชาของอัลลอฮฺที่ใครจะละเมิดมิได้ **จุดใหญ่ใจความในอัล – กุรฺอานเน้นให้รู้ถึง การมีพระผู้เป็นเจ้าพระนามอัลลอฮฺ ผู้ทรงบันดาล ผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่ง พระองค์ได้ส่งรสูลแก่ทุกชาติทุกสมัย เพื่อเผยแผ่หลักธรรมของพระองค์ และหลักธรรมของบรรดารสูลนั้นเป็นอันเดียวกัน คือให้ศรัทธาในอัลลอฮฺองค์เดียว และให้เคารพภักดีพระองค์** ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล- กุรฺอาน

10 : 47 ความว่า " และสำหรับทุกชาติมีรสูล "

11 : 61 ความว่า " เขากล่าวว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย ! **จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์** "

ในการให้มนุษย์รู้จักการมีและเอกภาพของพระผู้เป็นเจ้านั้น อัล – กุรฺอานได้บอกบัญญัติต่าง ๆทั้งด้านหลักการศรัทธาและหลักปฏิบัติพื้นฐาน ภาษาในอัล – กุรฺอานเป็นภาษาอฺรับ ภาษาที่มีชีวิต คือภาษาที่ยังไม่กลายเป็นภาษาโบราณ ชาวอฺรับ เมื่อ 14,00 ปีเศษ อ่านอัล - กุรฺอานเข้าใจอย่างไร ปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นนั้น เป็นภาษาที่ถูกกระจายไปทั่วโลก ยังเป็นภาษาที่มีผู้คนฟังอย่างสงบ เป็นภาษาที่อ่านกันอย่างแพร่หลาย และมุสลิมทั่วโลกอ่านเวลาปฏิบัติศาสนกิจ อัล – กุรฺอานไม่ใช่โหราศาสตร์หรือแม่บทสำหรับท่องสวด แต่เป็นคัมภีร์ที่ได้แนะศาสตร์ต่าง ๆเพื่อให้มนุษย์ได้เฉลียวใจ ศึกษาค้นคว้า และอุดมด้วยวิทยปัญญา และการศึกษาค้นคว้าของมนุษย์ในกาลต่อมานี้เองที่ได้ยืนยันถึงความมหัศจรรย์ของอัล – กุรฺอาน

สรุปความมหัศจรรย์ของอัล - กุรฺอานที่เกี่ยวกับวิทยาการทางด้านวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ดาราศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯ ที่นำมาเผยแผ่โดยศาสดา ผู้อ่านเขียนไม่เป็น เมื่อ 1,400 กว่าปี ส่วนหนึ่งที่กล่าวไว้ในอัล- กุรฺอานมีดังนี้

- **กล่าวถึงน้ำซึ่งเป็นมูลกำเนิดชีวิต (*ชั้นต่ำ* – Protoplasm)**

21 : 30 ความว่า " .....**และเราได้สร้างทุก ๆสิ่งมีชีวิตจากน้ำ ดังนั้นพวกเขายังไม่เชื่อหรือ ?** "

24 : 45 ความว่า " **และอัลลอฮฺทรงสร้างสิ่งมีชีวิตทุกชนิดจากน้ำ** "

- **กล่าวถึง อาณาจักรแห่งสัตว์โลก**

24 : 45 ความว่า " **และอัลลอฮฺทรงสร้างสิ่งมีชีวิตทุกชนิดจากน้ำ ดังนั้นในหมู่พวกมันมีที่เคลื่อนด้วยท้องของมัน** (*เช่นปลาและสัตว์เลื้อยคลาน*) **และในหมู่พวกมันมีที่เดินด้วยเท้าทั้งสอง** (*เช่นนกมนุษย์*) **และในหมู่พวกมันที่ไปด้วยเท้าทั้งสี่** (*สัตว์ใหญ่ -แสดงประเภทสัตว์โลก 3 ชนิด*) **อัลลอฮฺทรงสร้างที่พระองค์ทรงประสงค์ แท้จริง อัลลอฮฺทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง** "

- **กล่าวถึงพืช**

6 : 142 ความว่า " **และพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงให้งอกเงยขึ้นซึ่งสวน** (*และที่อยู่ตามป่า*) **ต่าง ๆ แห่งพันธุ์ไม้เลื้อยและพันธุ์ไม้ไม่เลื้อย และต้นอินทผลัมและไร่นา ซึ่งผลของมันมีต่าง ๆชนิด และต้นมะกอกและต้นทับทิม ที่ละม้ายกันและไม่ละม้ายกัน จงบริโภคผลของมันเมื่อมันออกผล และจงจ่ายส่วนของมัน** (*ซึ่งต้องบริจาคเป็นทาน*) **ในวัน** (*ฤดู*) **เก็บเกี่ยวของมัน และจงอย่าสุรุ่ยสุร่าย แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงรักผู้สุรุ่ยสุร่าย** "

6: 100 ความว่า " **และพระองค์คือผู้ทรงให้น้ำหลั่งลงมาจากฟากฟ้า** (*14:32; 16:10; 22:63*) **และเราได้ให้งอกเงยโดยนัย** (*ของน้ำ*) **นั้น ซึ่งพืชทุกชนิด** (*จากแผ่นดิน*) **แล้วเราได้ให้งอกจากมันซึ่งความเขียวชจี เราได้ให้งอกจากมันซึ่งเมล็ดเรียงซ้อน** (*เป็นกลีบ เป็นรวง*) **และจากต้นอินทผลัมซึ่งงวงของมันเป็นพวง** (*ของลูกอินทผลัม*) **ย้อยออกมาต่ำ** (*แค่เอื้อม*) **และปวงสวนองุ่น และมะกอกและทับทิมที่ละม้ายกันและที่ไม่ละม้ายกัน จงดู** (*พินิจพิจารณา*) **ผลของมัน เมื่อมัน** (*เริ่ม*) **ออกผล** (*ดิบ ๆ*) **และ** (*จนถึง*) **การสุกงอมของมัน แท้จริง ในสิ่งเหล่านั้น มีสัญญาณต่าง ๆ** (*ซึ่งยืนยันเอกภาพของอัลลอฮฺ*) **สำหรับปวงชนผู้ศรัทธา** (*อย่างแท้จริง*) "

- **กล่าวถึงการกำเนิดมนุษย์**

6: 2 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากดิน แล้วทรงกำหนดวาระ** (*แห่งชีวิตสูเจ้า*) **และมีวาระที่ระบุไว้** (*รู้เฉพาะ*) **พระองค์ แล้วสูเจ้ายังสงสัย** (*ในวันฟื้นขึ้นอีกหรือ ?*) "

32 : 7 - 8 ความว่า " .....**และพระองค์ได้ทรงเริ่มการสร้างมนุษย์จากดิน** "

" **และทรงทำเชื้อสายของเขาออกจากที่กลั่นของน้ำ** (*อสุจิ*) **อันไร้ความสำคัญ** "

4 : 1 ความว่า " **มนุษย์เอ๋ย ! จงสำรวมตนต่อพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ผู้ได้ทรงบังเกิดสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจาก** (*อินทรีย์*) **นั้นซึ่งคู่ครองของมัน และได้ทรงแพร่จากทั้งสองซึ่งผู้ชายมากมายและผู้หญิงมากมาย** "

16 : 4 ความว่า " **พระองค์ทรงสร้างมนุษย์จากเชื้ออสุจิ**....."

96 : 2 ความว่า " **ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากก้อนเลือด** "

22 : 5 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! ถ้าสูเจ้ายังอยู่ในการคลางแคลงเกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพ (*ในวันปรโลก*) ดังนั้น (*จงพิจารณาเถิดว่า*) **เราได้บังเกิดเจ้าจากธุลี แล้วจากเชื้ออสุจิ แล้วจากก้อนเลือด แล้วจากก้อนเนื้อ ทั้งที่เป็นรูปร่างบริบูรณ์ และที่ไม่เป็นรูปร่างบริบูรณ์ เพื่อเราจะให้เป็นที่กระจ่างแก่สูเจ้า** (*ว่าถือกำเนิดอย่างธรรมดายิ่งโดยลำดับอย่างไร ?*) และเราให้ที่เราประสงค์อยู่ในมดลูกจนถึงเวลาที่กำหนดไว้ แล้วเราให้สูเจ้า (*คลอด*) ออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อสูเจ้าจะได้ (*เติบโต*) บรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของสูเจ้า....."

- **กล่าวถึงเพศคู่ของสรรพสิ่ง**

36 : 36 ความว่า " มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ ผู้ได้ทรงสร้างคู่ของทุกสิ่ง จากที่แผ่นดินได้งอกเงยขึ้นมา (*เช่นตัวผู้ตัวเมีย ของสัตว์ เกสรของพืช*) และจากตัวพวกเขาเอง (*เช่นเพศชาย เพศหญิง*) และจาก (*อื่น ๆอีก*) ที่พวกเขาไม่รู้ (*เช่นกลางวันและกลางคืน ขั้วบวกขั้วลบของไฟฟ้า ขั้วเหนือขั้วใต้ของแม่เหล็ก โปรตอน อีเลคตรอน ฯลฯ*) "

51 : 49 ความว่า " และจากทุก ๆสิ่งนั้น เราได้สร้างเป็นคู่ เพื่อสูเจ้าจะได้ไคร่ครวญ (*ในการบันดาลบริหารของอัลลอฮฺ*) "

13 : 3 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงแผ่แผ่นดิน และ ทรงทำให้มี ณ ที่นั้นซึ่งเทือกเขามั่นคงและลำน้ำทั้งหลาย และผลไม้ทั้งมวล พระองค์ทรงทำให้ ณ ที่นั้นมีคู่เป็นสอง พระองค์ทรงให้กลางคืนคลุมกลางวัน แท้จริงในนั้นมีสัญญาณสำหรับประชาชนผู้ไคร่ครวญ "

- **กล่าวถึงห้วงเวหา**

- **กล่าวถึงโลกว่า เดิมรวมกันอยู่กับจักรวาล ต่อมาได้แยกออก**

41 : 11 ความว่า " และพระองค์ทรงมุ่งยังฟากฟ้า และมันเป็นไอหมอก (*อยู่ก่อนแล้ว*) ดังนั้นพระองค์จึงตรัสแก่มันและแก่แผ่นดินว่า ทั้งสองจงมา จะโดยเต็มใจหรืออิดเอื้อนก็ตาม ทั้งสองกล่าวว่า เราเต็มใจ "

- **กล่าวถึงการสร้างพิภพหลังจากการสร้างเวหา**

79 : 30 ความว่า " และแผ่นดินนั้น พระองค์ได้ทรงเหวี่ยงมัน (*ออกมาจากมวลใหญ่*) หลังจากนั้น (*หลังจากสร้างเวหาและชั้นฟ้า*) ทรงแผ่มัน "

- **อัลลอฮฺทรงให้โลกมีจุดศูนย์ถ่วง**

77 : 25 ความว่า " **เรามิได้ทำให้แผ่นดินนี้ดึงดูดไว้หรอกหรือ ?** "

- **กล่าวถึงการสร้างและจัดระบบจักรวาล**

41 : 12 ความว่า " **ดังนั้นพระองค์ได้ทรงกำหนดมัน (*ให้ครบ*) เป็นเวหาทั้งเจ็ด** ในสองระยะ และพระองค์ได้ทรงบัญชา (*วางกฎแห่งการกำหนดสภาวะ*) ในทุก ๆเวหา ซึ่งหน้าที่ (ระบบ) ของมัน และเราได้ประดับท้องฟ้าของโลกนี้ด้วยดวงประทีป (*ดวงดาว*) ทั้งหลาย และการคุ้มกัน (*ไม่ให้ชนกัน หรือการเล็ดลอดเข้าไปของมาร*) นั่นคือพระกำหนดแห่งพระผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงรอบรู้ "

- **กล่าวถึงดวงเดือนว่า ไม่มีแสงสว่างในตัวเองต้องได้รับแสงจากตะวัน และการคำนวณ**

91 : 1 - 2 ความว่า " **จงสนใจดวงตะวันและความสว่างจ้าของมัน** "
" และดวงเดือน เมื่อ (*โคจร*) ตามหลังมัน "

25 : 61 ความว่า " ความจำเริญยิ่งแด่พระองค์ ผู้ได้ทรงทำ (*ทรงประดับ*) ให้ในท้องฟ้ามีหมู่ดวงดาว (*15 : 16; 81 : 1*) และได้ทรงทำให้มีตะเกียง (*ดวงตะวันส่องแสงออกมา*) **และดวงเดือนมีแสงนวล** (*เพราะได้รับแสงจากตะวัน*) "

10 : 5 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงทำให้ดวงตะวันมีแสงกล้า และดวงเดือนมีแสงนวล** (*ได้รับแสงจากตะวัน*) และทรงกำหนดมัน (*ให้โคจร*) ตามจักรราศี เพื่อสูเจ้าจะได้รู้จักจำนวนของปีทั้งหลายและการคำนวณ อัลลอฮฺมิได้ทรงสร้างสิ่งเหล่านี้เพื่ออื่นใด เว้นแต่ด้วยความจริง (*คือให้มีประโยชน์แก่มนุษย์และดำรงอยู่ตามกฎสภาวะของมัน*) พระองค์ได้ทรงจำแนกโองการทั้งหลายของพระองค์ให้แจ่มแจ้งสำหรับประชาชนผู้รู้ "

- **ดวงเดือนดวงตะวันโคจรตามราศี มีเงาวัดการโคจร มีช้างขึ้นช้างแรม และอุปราคา**

13 : 2 ความว่า " อัลลอฮฺคือผู้ทรงชูชั้นฟ้าไว้ (*ให้สูง*) โดยไม่มีเสา (*ค้ำ*) ซึ่งสูเจ้าจะมองเห็นได้ แล้วพระองค์ทรงมั่นอยู่บนบัลลังก์ (*อำนาจ*) และทรงให้ดวงตะวันและดวงเดือนเป็นประโยชน์ (*แก่มนุษย์*) ทุกสิ่งวนไปตามตามวาระที่กำหนดไว้ พระองค์ทรงบริหารกิจการ พระองค์ทรงจำแนกโองการทั้งหลายให้แจ่มแจ้ง เพื่อสูเจ้าจะได้เชื่อมั่นในการพบพระองค์ "

36 :40 ความว่า " **ดวงตะวันนั้นไม่เป็นที่อนุมัติแก่มัน ที่จะตามชิดดวงเดือน** และกลางคืนไม่ขึ้นหน้ากลางวัน และทั้งหมดลอยวนอยู่ในจักรราศี "

16 : 48 ความว่า " พวกเขามิได้มอง (*สังเกต*) ยังสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงสร้างดอกหรือ ? เงาของมันคล้อยจากทางขวาและทางซ้าย (*ตามแสงแดด*) กราบ (*นบนอบ*) ต่ออัลลอฮฺ (*ดำเนินตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ*) และพวกมัน (*สรรพสิ่งเหล่านั้น*) ถ่อมตนเหลือ (*ต่ออัลลอฮฺ*) "

36 : 39 ความว่า " และดวงเดือนนั้น เราได้กำหนดมันตามตำแหน่ง (*การโคจร*) จนกระทั่งกลับมาเป็นเช่นกิ่งอินทผลัมแห้ง (*แสดงช้างขึ้นช้างแรม*) "

84 : 18 ความว่า " และดวงเดือน เมื่อมันเต็มดวง "

75 : 8 ความว่า " และ ดวงจันทร์ถูกบัง (*และมืดทึบ*) "

75 : 9 ความว่า " ทั้งเดือนและดวงตะวันถูกนำมารวมกัน (*เกิดอุปราคา*) "

13 : 3 ความว่า " .....พระองค์ทรงให้กลางคืนคลุมกลางวัน "

3 : 26 ความว่า " พระองค์ทรงให้กลางคืนลอดเข้าไปในกลางวัน และพระองค์ทรงทำให้กลางวันลอดเข้าไปในกลางคืน (*กลางวันและกลางคืนยาวไม่เท่ากัน*) ....."

2 : 189 ความว่า " เขาทั้งหลายถามเจ้าเกี่ยวกับเดือนข้างขึ้น (*2 : 217 ของเดือนเราะญับ ซุลเกาะดะฮฺ ซุลฮิจญะฮฺ และ มุหัรรอม*) จงกล่าวเถิด มันคือเวลากำหนดสำหรับมนุษย์ (*ในการต่าง ๆ*) และการหัจญ....."

- กล่าวถึงน้ำขึ้นน้ำลง

69 : 11 ความว่า แท้จริง เมื่อน้ำท่วมสูงขึ้น เราได้บรรทุกเจ้าไว้ในเรือ (*ทรงเล่าเหตุการณ์สมัยนบีนูห*) "

18 : 41 ความว่า " หรือให้น้ำของมันกลายเป็นแห้งเหือด (*ไปในแผ่นดิน*) แล้วท่านจะไม่สามารถหามันพบได้เลย "

- กล่าวถึงปรมาณูหรืออนุภาคที่เล็กที่สุด

10 : 61 ความว่า " และเจ้า (*มุฮัมมัด*) มิได้อยู่ในกิจการใด และเจ้ามิได้อ่านส่วนใดของอัล – กุรฺอานจากพระองค์ และ (*บรรดาผู้ศรัทธา*) สูเจ้ามิได้ทำงานใด เว้นแต่ (*ทั้งหลายแหล่นี้*) เราได้เป็นพยาน (*เฝ้าดู*) สูเจ้าเมื่อสูเจ้าง่วนอยู่ใน (*กิจการ*) นั้น และมิมีสิ่งใดลอดเร้นไปจากพระผู้อภิบาลของเจ้าได้แม้แต่น้ำหนักมดหนึ่ง (*เช่นปรมาณู หรืออะตอม*) ในแผ่นดินและในเวหา และที่เล็กไปกว่านั้น (*เช่นโปรตรอน นิวตรอน อีเลคตรอน*) และที่ใหญ่กว่านั้น (*เช่นสารทั้งหลาย จะรอดเร้นไปได้*) เว้นแต่ (*ทุกสิ่ง*) อยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง (*ในความรอบรู้ของอัลลอฮฺ*) "

34 : 3 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธกล่าวว่า ยามอวสานนั้นไม่มีมาแก่เราดอก จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) หาใช่เช่นนั้นดอก ! ขอสาบานด้วย (*พระนามของ*) พระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงรอบรู้สิ่งพ้นญาณวิสัย มันจะเกิดขึ้นแก่พวกท่านแน่นอน ไม่มีแม้น้ำหนักมดเดียว (*เช่นปรมาณูหรืออะตอม*)ในชั้นฟ้าทั้งหลายและในแผ่นดินลอดเร้น (*หรือหนีหาย*) ไปจาก (*ความรอบรู้ของ*) พระองค์ได้ และไม่มีแม้แต่ที่เล็กยิ่งกว่านั้น เว้นแต่ทุกสิ่งอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง "

4 : 40 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺไม่ทรงอธรรม (*แม้*) น้ำหนักเพียงมดเดียว (*เท่าปรมาณู*)..... "

99 : 7 – 8 ความว่า " (*ในวันแห่งการตัดสิน*) ดังนั้น ผู้ใดประกอบการดีหนักเพียงมดเดียว (*เท่าปรมาณู*) ก็จะได้เห็นมัน "

" ส่วนผู้ใดประกอบการชั่วหนักเพียงมดเดียว (*เท่าปรมาณู*) ก็จะได้เห็นมัน "

- **กล่าวถึงการเดินทางในอวกาศว่าอยู่ในวิสัยที่มนุษย์กระทำได้**

55 : 33 ความว่า " **โอ้ชุมนุมแห่งญินและมนุษย์เอ๋ย ! ถ้าสูเจ้ามีพลังสามารถที่จะผ่านไปให้พ้นขอบฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ได้ ก็จงผ่านไปให้พ้นเถิด** (*แต่*) สูเจ้ามิสามารถผ่านไปให้พ้นได้ เว้นแต่ด้วยพลัง (*หรือความรู้*) "

- **กล่าวถึงประวัติศาสตร์**

- **กล่าวถึงมนุษย์สมัยหินที่ยังไม่เจริญ**

18 : 90 ความว่า " **จนกระทั่งเมื่อเขาถึง** (*แผ่นดิน*) **ที่ตะวันขึ้น** (*คือมาทางอาณาจักรเขตตะวันออก*) **เขาพบมันขึ้นเหนือชนหมู่หนึ่งซึ่งเรามิได้ทำที่คลุม** (*หลังคาให้พ้นจากความร้อน*) จาก (*ตะวัน*) นั้น (*คือชีวิตสมัยป่าเถื่อน ไม่มีเครื่องนุ่งห่มและที่อยู่อาศัยถาวร*) "

- **กล่าวถึงกษัตริย์ฟาโร** (*ฟิรฺอาวน์*) ที่ยกไพร่พลข้ามทะเลแดง ตามจับนบีมูซา (*โมเสส*) และวงศ์วารอิสรออีลจนถูกจมน้ำตาย และกล่าวถึงการรักษาศพฟิรฺอาวน์ ที่เรียกว่ามัมมี่ให้ชนรุ่นหลังเป็นพยาน ซึ่งในเวลานั้นท่านนบีมุฮัมมัดศ็อลฯ หรือใครๆไม่รู้เลย เพราะเรื่องมัมมี่พึ่งถูกค้นพบเมื่อประมาณ 200 ปีมานี้เอง

10 : 92 ความว่า " **ดังนั้น วันนี้ เราจะช่วยเจ้า** (*เฉพาะ*) **แต่ร่างกายของเจ้า** (*จากท้องทะเล*) **เพื่อ** (*ศพของ*) เจ้าจะได้เป็นสัญญาณ (*ที่สังเกต*) แก่ชนรุ่นหลังเจ้า (*คือมัมมี่ของกษัตริย์ฟาโรห์องค์นี้ ที่นักวิทยาศาสตร์พิสูจน์แล้วว่าจมน้ำตาย - ในพิพิธภัณฑ์ที่กรุงไคโร*) และ แท้จริง ส่วนมากของมนุษย์เฉยเมยอย่างแน่นอนต่อสัญญาณของเรา "

- **กล่าวถึงความพินาศของวัตถุนิยมและสงครามต่างๆ**

18 : 103 – 105 ความว่า " **จงกล่าวเถิด** (*มุฮัมมัด*) จะให้เราแจ้งแก่พวกท่านไหมเล่า ถึงผู้ขาดทุนยิ่งในการงาน (*ของพวกเขา*) "

" **บรรดาที่วิริยะของเขาสูญไป** (*ด้วยการฝักใฝ่*) **ในชีวิตของโลกนี้ พวกเขากระหยิ่ม** (*ด้วยความโง่เขลา*) **ว่า พวกเขากำลังทำผลิตกรรมที่ดี** "

" เหล่านี้คือ บรรดาผู้ปฏิเสธในโองการทั้งหลายของพระผู้อภิบาลของพวกเขา และการพบพระองค์ (*ในวันปรโลก*) ดังนั้นการงานของพวกเขาจึงไร้ผล และในวันฟื้นขึ้น เราจะไม่ตั้งน้ำหนักใดๆ (*เพื่อเพิ่มดุลย์ตาชั่ง*) สำหรับพวกเขา "

นี่คือส่วนหนึ่งของความมหัศจรรย์ของอัล – กุรฺอานที่กล่าวไว้เมื่อ 1400กว่าปี ที่ทำให้มุสลิมศรัทธาในอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*)

การโคลนนิ่งเป็นการที่มนุษย์มีความสามารถสร้างชีวิตเสมอพระเจ้าใช่หรือไม่ ?

คำตอบคือ ไม่ใช่ การโคลนนิ่งไม่ได้เป็นการสร้างชีวิตใหม่ แต่เป็นวิธีขยายพันธุ์สิ่งมีชีวิตจากชีวิตที่พระเจ้าทรงสร้างไว้แล้ว หรือเป็นวิธีการขยายพันธุ์มนุษย์หรือสัตว์อีกวิธีหนึ่งซึ่งพัฒนาเพิ่มขึ้นจากวิธีธรรมชาติ เช่นเดียวกับการขยายพันธุ์พืช ซึ่งแต่เดิมขยายพันธุ์ตามธรรมชาติโดยการเพาะเมล็ด ต่อมาก็มีการตอน การทาบกิ่ง ต่อตา ต่อมาก็สามารถขยายพันธุ์ครั้งเดียวแต่ได้ต้นอ่อนจำนวนมากด้วยวิธีการเพาะเนื้อเยื่อ และต่อมาก็มีตกแต่งทางพันธุกรรม (GMO= Genetically Modified Organism) เพื่อให้ได้พันธุ์ที่ดี มีคุณภาพ มีความต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยตัวของมันเองโดยไม่ต้องใช้สารเคมี ต้านทานเชื้อไวรัสของพืช หรือให้พืชผลิตสารพิเศษที่จะเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ เป็นต้น ซึ่งในอดีตนั้น วิธีคัดเลือกพันธุ์ กระทำโดยการผสมระหว่างแม่พันธุ์และพ่อพันธุ์ แล้วคัดเลือกลูกผสมที่มีลักษณะตามต้องการ ในปัจจุบันหรือในอนาคตได้มีการใช้เทคโนโลยี " พันธุวิศวกรรม " หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า " Genetic engineering " หมายถึง" กระบวนการตัดต่อ หรือเปลี่ยนแปลงดีเอ็นเอ[2] ที่สนใจในหลอดทดลองเพื่อให้ได้ดีเอ็นเอใหม่ หรือ ดีเอ็นเอลูกผสมที่เรียกว่า รีคอมบิแนนท์ดีเอ็นเอ (Recombinant DNA) ตามที่เราต้องการ ปกติมักทำโดยการนำยีน (Gene) [3] หรือส่วนของดีเอ็นเอจากสิ่งที่มีชีวิตหนึ่งใส่เข้าไปในยีนของสิ่งที่มีชีวิตอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งเมื่อเข้าไปแล้วยีนนั้นสามารถลอกข้อความ (Replication) ถอดข้อความ (Transcription) และแปลข้อความ (Translation) จากดีเอ็นเอที่เราสนใจ ให้ได้เป็นโปรตีนที่เราต้องการจำนวนมาก " เป้าหมายแรกของเทคโนโลยีทาง

---

[2] ดีเอ็นเอ (DNA) คือสารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของกรดนิวคลีอิคชนิดหนึ่งที่อยู่ในนิวเคลียสของเซลล์ มีลักษณะเป็นเส้นยาว ๆขด (เป็นเส้นคู่) ไปมารอบโปรตีน และดีเอ็นเอประกอบด้วยเบส (base) ซึ่งแสดงลักษณะต่าง ๆเรียงรายอยู่ การขดตัวของดีเอ็นเอแต่ละโมเลกุลเรียกว่าโครโมโซม (Chromosome) โครโมโซมของมนุษย์มี 23 คู่ (คู่ที่ 23เป็นโครโมโซมเพศ โดยเพศชายแทนด้วยอักษรXY เพศหญิงแทนด้วย XX) ในโครโมโซมแต่ละโครโมโซมบรรจุยีนที่จำเพาะ

กรดนิวคลีอิค เป็นสารอินทรีย์ที่ประกอบด้วย ดีเอ็นเอ (DNA =Deoxyribonucleic acid) และอาร์เอ็นเอ(RNA = Ribonucleic acid) ซึ่งในเซลล์สัตว์ชั้นสูงจะสามารถพบกรดนิวคลีอิคได้ทั้งในนิวเคลียส ไนโตพลาสซึมและในไมโตคอนเดรีย โดยในนิวเคลียสจะพบทั้ง DNA และ RNA ในไซโตพลาสซึมจะพบเฉพาะ RNA ส่วนใน ไมโตคอนเดรียจะพบ DNAซึ่งมีลักษณะเฉพาะ ไม่เหมือน DNA ในนิวเคลียส

[3] ยีน(Gene) คือส่วนของดีเอ็นเอในนิวเคลียส เป็นหน่วยพันธุกรรมที่ควบคุมการแสดงออกของลักษณะต่างในสิ่งมีชีวิต (ส่วนของดีเอ็นเอที่ถอดระหัสได้หรือมีรหัสสำหรับเป็นแม่พิมพ์หรือตัวแบบได้เท่านั้นที่เป็นตัวถ่ายทอดทางพันธุกรรม) (ธาดา วิมลวัตรเวที.2542 : หน้า 103 - 106)

พันธุวิศวกรรม คือเพิ่มผลผลิตของโปรตีนที่หายากหรือที่สกัดยาก แต่จำเป็นต่อร่างกาย เช่น ในการผลิตอินซูลินที่ใช้ในการรักษาโรคเบาหวาน ซึ่งเดิมสกัดจากตับอ่อนของหมู ต้องอาศัยขั้นตอนและกรรมวิธีที่ล่าช้ามาก แต่เมื่อนำเทคนิคพันธุวิศวกรรมมาใช้ ทำให้สามารถสร้างอินซูลินได้ มากมายในระยะเวลาที่รวดเร็ว (*ธาดา วิมลวัตรเวที. 2542 : หน้า142*)

นักวิทยาศาสตร์ได้พยายามคิดค้นสิ่งใหม่ ๆด้วยความหวังที่จะให้เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ เช่น ในเรื่องของสัตว์ ก็มีการผสมเทียมสัตว์เพื่อให้ได้สายพันธุ์ที่ดีและ/หรือได้จำนวนมาก มีการแปลงเพศสัตว์หรือเปลี่ยนหน้าที่ของเพศจากเพศผู้หรือเพศเมียให้เป็นอีกเพศหนึ่ง เมื่อเพศนั้นให้ประโยชน์มากกว่า โดยเฉพาะปลามักจะเน้นการแปลงเพศเมียเป็นเพศผู้ เช่น ปลานิล เนื่องจากปลานิลตัวผู้จะโตเร็วกว่าตัวเมีย สามารถนำมาบริโภคได้เร็วกว่าหรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้ดีกว่า จึงมีการแปลงเพศเมียเป็นเพศผู้ ด้วยกรรมวิธีให้ฮอร์โมนผสมอาหารเมื่อลูกปลานิลฟักเป็นตัวได้ประมาณ 4 วัน (*เดลินิวส์. 5 ก.ค.43 : หน้า 12*) เป็นต้น นักฟิสิคส์ก็ได้คิดค้นศาสตร์ของการย้ายอะตอมแต่ละอะตอมมาจัดเรียงกันใหม่ ที่เรียกว่านาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) ซึ่งสุทัศน์ ยกส้านให้คำแปลตรง ๆว่า (*คือ*)" เทคโนโลยีการสร้างอุปกรณ์ต่าง ๆที่มีขนาดนาโนเมตร [4] " (*สุทัศน์ ยกส้าน .2543 : หน้า 61*) ด้วยความหวังว่าในอนาคต จะสามารถสร้างเครื่องจักรขนาดเล็กกว่าโมเลกุล เครื่องจักรนี้จะเป็นวัสดุที่มีค่ายิ่งทางการแพทย์ การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม และจะทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน " เมื่อเดือนเมษายนปีกลายนี้ C.N. Lau แห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ดในสหรัฐอเมริกาก็ได้ประกาศว่า เธอและคณะประสบความสำเร็จในการทำลวดที่บางที่สุดในโลกได้ โดยลวดเส้นนั้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางเพียง 10 นาโนเมตรเท่านั้น จึงมีความหนาประมาณ 20 อะตอมเรียงกัน และเมื่อเธอลดอุณหภูมิของลวดลงต่ำถึง-270 องศาเซลเซียส ลวดตัวนั้นก็ได้กลายเป็นตัวนำยิ่งยวด (Super conductor) ทันที เธอคิดว่าลวดตัวนำยิ่งยวดที่หนาระดับนาโนเมตรนี้จะช่วยพัฒนาความสามารถของคอมพิวเตอร์ให้สูงยิ่งขึ้นในอนาคต เพราะลวดตัวนำยิ่งยวดที่บางมากนี้ จะปล่อยให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่านระหว่างชิ้นส่วนต่าง ๆในวงจรคอมพิวเตอร์ได้โดยไม่มีแรงต้านทานใด ๆ มีผลทำให้วงจรคอมพิวเตอร์ทำงานได้เร็วขึ้น และปลอดจากการเกิดไฟฟ้าลัดวงจรด้วย " (*สุทัศน์ ยกส้าน .2543 : หน้า 64*)

การขยายเผ่าพันธุ์มนุษย์ก็ก้าวหน้าไปเช่นกัน วิธีดั้งเดิมคือการผสมพันธุ์ระหว่างชายหญิงด้วยวิธีร่วมเพศตามธรรมชาติ ต่อมาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น เช่น มีลูกยาก มนุษย์ก็คิดแก้ไขด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ทำกิฟท์ ฯ หรือให้มีการปฏิสนธินอกร่างกายก่อนแล้วจึงฝากถ่ายตัวอ่อนเข้าไปใน

---

[4] 1 นาโนเมตร (nm หรือ mμ)= = 0.000000001 เมตร หรือ 10^{-9} เมตร , 1. มิลลิเมตร(mm) = 10^{-3} เมตร , 1 ไมครอน (μ)หรือ ไมโครมิเตอร์ (μm)= 10^{-6} เมตร , 1 อังสตรอม (A^{o}) = 10^{-10} เมตร

มดลูก จนต่อมาก็มีวิธีการโคลนนิ่ง (*ปัจจุบันยังมีข้อห้าม - ไม่ให้ทำการโคลนนิ่งมนุษย์ เนื่องจากคาดว่าอาจจะเกิดผลร้ายแก่มนุษยชาติมากกว่าผลดี แต่ก็มีนักวิทยาศาสตร์บางคนพยายามหาข้อดีมาลบล้างความคิดนี้ และผู้วิจัยคิดว่าการคิดทำโคลนนิ่งสัตว์ที่พระผู้เป็นเจ้าได้ให้สูญพันธุ์ก่อนมนุษย์ถูกกำเนิดมาก็น่าจะเกิดโทษแก่มนุษย์มากกว่า*) สรุปได้ว่าการโคลนนิ่งเป็นวิธีการขยายพันธุ์ชีวิตจากชีวิตที่มีอยู่เดิมเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการสร้างชีวิตใหม่ขึ้นมา

โคลนนิ่ง (Cloning) หมายถึง " กระบวนการทำให้เกิดสิ่งมีชีวิตจากสารพันธุกรรม หรือยีนที่เหมือนกัน (Genetically identical) หรือเป็นการขยายหรือเพิ่มปริมาณเซลล์ที่มียีนเหมือนกันจำนวนมาก ๆ " การโคลนนิ่งอาจเกิดได้เองตามธรรมชาติ เช่น ทารกแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน (Identical Twins) เกิดขึ้นเมื่อไข่ของแม่ปฏิสนธิกับเชื้ออสุจิจากพ่อแล้วแบ่งตัวเป็นหลายเซลล์ เช่น สอง สาม หรือมากกว่านั้น แล้วแต่ละเซลล์ก็แยกออกจากกันไปเจริญเติบโตเป็นตัวอ่อน เมื่อคลอดมาแล้วทารกแต่ละคนจะมีลักษณะ รูปร่าง หน้าตาเหมือนกัน เพศเดียวกันเพราะมีส่วนประกอบทางพันธุกรรมเหมือนกัน ถ้าจะมีลักษณะต่างกันบ้างก็เป็นเพราะอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น เลือดที่ไปเลี้ยงทารกขณะอยู่ในครรภ์แม่ อาหาร และการเลี้ยงดูหลังคลอด เป็นต้น

การทำโคลนนิ่งในห้องปฏิบัติการ เริ่มมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 50 โดยเลียนแบบวิธีธรรมชาติ คือนักวิทยาศาสตร์ได้ทำให้เกิดปฏิสนธิระหว่างเซลล์สืบพันธุ์ของพ่อ (*อสุจิ*) และแม่ (*ไข่*) ในจานเพาะเลี้ยง (*ปฏิสนธินอกร่างกาย*) ทำการเพาะเลี้ยงตัวอ่อนให้แบ่งตัวออกเป็นหลายเซลล์ แล้วแยกเอาแต่ละเซลล์ไปถ่ายฝากไว้ในมดลูกของแม่ ให้เจริญเติบโตในครรภ์จนครบกำหนดและตกลูก (*คลอด*) ออกมา เป็นลูกแฝดที่มีหน้าตาเหมือนกัน มีลักษณะเหมือนกัน และมี สารพันธุกรรมเหมือนกัน เพราะมีต้นกำเนิดจากตัวอ่อนตัวเดียวกัน

ต่อมาในทศวรรษที่ 80 ได้พัฒนาเทคนิคการโคลนนิ่ง โดยวิธีการถ่ายโอนนิวเคลียส (Nucleus transfer) เข้ามาช่วยในการโคลนนิ่ง และเป็นวิธีที่ใช้มาจนทุกวันนี้ เทคนิคใหม่นี้เชื้ออสุจิไม่มีบทบาทในการกำเนิดตัวอ่อน แต่ไข่ยังมีความจำเป็น ด้วยวิธีการดังนี้คือ เริ่มต้นด้วยการแยกนิวเคลียสที่ไม่เคยมีปฏิสนธิออกจากไข่ของแม่ สมมติว่าชื่อแม่ (A) ให้เหลือเฉพาะส่วนของไซโตพลาสซึม แล้วทำการถ่ายโอนนิวเคลียส (*ที่มีโครโมโซมครบ*) ของสัตว์ชนิดเดียวกัน สมมติว่าชื่อแม่ (B) เข้าไปแทนที่นิวเคลียสในไซโตพลาสซึมของไข่แม่ (A) ใช้ไฟฟ้าอ่อนกระตุ้นให้รวมตัวกันและเจริญเติบโต จากนั้นก็ทำการถ่ายฝากไข่เข้าไปในมดลูกของสัตว์ ให้เจริญเติบโตในครรภ์ จนครบกำหนดคลอด จะได้ลูกสัตว์ที่มีลักษณะเหมือนแม่ (B) ทุกประการ เพราะมีสารพันธุกรรมของแม่ (B) ส่วนการโคลนนิ่งแกะ **ดอลลีย์** ของ เอียน วิลมุต (Ian Wilmut) จากสถาบันรอสลิน (Roslin Institute)นั้น ได้ถ่ายโอนนิวเคลียสจากเซลล์ที่เต้านม (*ซึ่งเป็นเซลล์ของร่างกาย- ไม่ใช่เซลล์สืบพันธุ์*) ของแกะพันธุ์ ฟินน์ ดอร์เซท (Finn Dorset) ซึ่ง

เป็นแกะที่มีใบหน้าสีขาว ใส่ไปในเซลล์ไข่ (*ซึ่งเอานิวเคลียสออกแล้ว*) ของแกะพันธุ์ สก็อตติช แบลคเฟส (Scottish Blackface) ซึ่งมีใบหน้าดำ และกระตุ้นด้วยไฟฟ้าอ่อนให้ไข่มีการเจริญเติบโต แล้วฝากถ่ายไข่นี้เข้าไปในมดลูกของแกะสาวหน้าดำอีกตัวหนึ่ง ไข่ (*ซึ่งมีสารพันธุกรรมหรือยีนของแกะหน้าขาว*) ก็เจริญเติบโต จนครบกำหนดตกลูก เป็นลูกแกะหน้าขาวมียีนหรือสารพันธุกรรมเหมือนแกะที่ให้เซลล์เต้านมทุกประการ

เรื่องที่แกะดอลลีย์ไม่ได้เกิดจากเชื้ออสุจิผสมกับไข่ตามหลักการกำเนิดโดยทั่ว ๆไปนั้น ไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับมุสลิม และไม่ใช่เรื่องที่น่าสงสัยเช่นเดียวกับการตั้งคำถามในเรื่องโคลนนิ่ง ด้วยเข้าใจผิดคิดว่า การคิดค้นของมนุษย์ทำให้อำนาจของพระผู้เป็นเจ้าจะลดลงหรือทำให้มนุษย์มีอำนาจเท่าเทียมพระเจ้าได้ เนื่องจากข้อยกเว้นเช่นนี้ (*การกำเนิดที่ไม่ต้องอาศัยอสุจิจากพ่อนี้*) อัลลอฮฺได้ทรงบอกและให้มีตัวอย่างปรากฏไว้เป็นพัน ๆปี แล้ว คือการกำเนิดของท่านนบีอีซา (*เยซู*) อะลัยฮิสลาม ซึ่งถือกำเนิดมาโดยไม่มีพ่อ เพื่อให้มนุษย์ใคร่ครวญและใช้สติปัญญา ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล–กุรฺอาน ดังนี้

3 : 41 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อมลาอิกะฮฺกล่าวว่า **มัรฺยัม[5]เอ๋ย ! แท้จริงอัลลอฮฺได้ทรงเลือกเธอเหนือบรรดาหญิงนานาชาติ (*ในสมัยนั้น*)** "

19 : 16 – 21 ความว่า " และ (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวถึง (*เรื่องราวของ*) มัรฺยัมในคัมภีร์ เมื่อนาง (*เป็นสาวแล้ว มีระดูและอยู่ในโบสถ์ไม่ได้ นาง*) ได้ปลีก (*ตนเอง*) ไปจากพวกพ้องของนาง ยังสถานที่ตะวันออก "

" แล้วนางได้กางม่านกั้น (*ตัวนาง*) ให้ห่างพ้นจากพวกเขา (*คืออยู่ต่างหาก*) ดังนั้นเราจึงได้ส่งทูต (*มลัก*)[6] คนหนึ่งของเราไปยังนาง "

" นาง (*ตกใจ*) กล่าวว่า แท้จริง ฉันขอที่พึ่งต่อพระผู้ทรงกรุณาปรานี ให้พ้นจากท่าน – ถ้าท่านเป็นผู้สำรวมตนจากความชั่ว (*อย่าลวนลามฉัน*) "

" เขา (มลัก) กล่าวว่า ฉันเพียงแต่เป็นทูตของพระผู้อภิบาลของฉัน (*ข่าวดีที่จะแจ้งนั้น*) คือ ฉันจะให้ลูกชายที่บริสุทธิ์คนหนึ่งแก่เธอ "

" นางกล่าวว่า **จะมีลูกแก่ฉันได้อย่างไร ? ทั้งที่ผู้ชายยังไม่ได้ต้องฉัน และฉันไม่ได้เป็นหญิงสำส่อน** "

" **เขากล่าวว่า กระนั้นก็เถิด (*จะมีบุตรได้*) พระผู้อภิบาลของเธอได้ตรัสว่า มันง่ายสำหรับฉัน และเพื่อเราจะได้ทำให้เขาเป็นสัญญาณหนึ่งสำหรับมนุษยชาติ**....."

3 : 46 ความว่า " นาง (*มัรฺยัม*) กล่าวว่า พระผู้อภิบาลของฉัน ! **จะมีลูกแก่ฉันได้อย่างไร และผู้ชายไม่ได้ต้องฉัน พระองค์ตรัสว่า กระนั้นก็เถิด อัลลอฮฺทรงบังเกิดที่พระองค์ทรงประสงค์ เมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด พระองค์เพียงตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็เป็น** "

---

[5] มัรฺยัมคือแม่ของนบีอีซา(เยซู) อะลัยฮิสลาม ชาวคริสต์เรียกพระแม่มารี

[6] มลัก = มลาอิกะฮฺ

54 : 50 ความว่า " และพระบัญชาของเรานั้น เพียงครั้งเดียวเช่นชั่วพริบตา "

3 : 58 ความว่า " แท้จริงอุปมา (*การบังเกิด*) อีซา ณ อัลลอฮฺ ประหนึ่งอุปมัยของอาดัม (*ที่*) พระองค์ทรงสร้างเขามาจากดิน แล้วพระองค์ตรัสแก่เขาว่า จงเป็น แล้วเขาก็เป็น "

19 : 22 ความว่า " แล้วนาง (*มัรฺยัม*) ได้ตั้งครรภ์เขา (*อีซา*) ดังนั้นนางได้จากไปกับเขา (*คืออุ้มครรภ์เดินทางไป*) ยังสถานที่ไกลแห่งหนึ่ง "

แต่อย่างไรก็ตาม การที่ปัจจุบันเทคโนโลยีชีวภาพได้เจริญก้าวหน้าไปมาก มีการศึกษาวิจัยจีโนม (Genome research) ทำให้รู้ส่วนประกอบหรือชิ้นส่วนของยีน (Gene) ลึกซึ้งขึ้น และสามารถวิเคราะห์หาลำดับชิ้นส่วนของยีนได้ จึงสามารถตัดต่อชิ้นส่วนที่ต้องการและถ่ายฝากสิ่งมีชีวิตอื่นได้อย่างกว้างขวาง เช่น ยีนจากจุลินทรีย์อาจได้รับการถ่ายฝากไปยังพืช สัตว์ และมนุษย์ได้ และขณะเดียวกันยีนของมนุษย์ก็อาจถ่ายไปยังพืชและสัตว์ได้เช่นเดียวกัน ผลิตผลจีเอ็มโอหรือสิ่งมีชีวิตแปลงพันธุ์ที่มียีนแปลกปลอมนี้อาจมีผลกระทบหรือมีพิษภัยต่อสิ่งแวดล้อม คนและสัตว์ในอนาคตหรือไม่ ไม่ใครสามารถทำนายได้ แต่ขณะนี้ได้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยค่อนข้างสูงจากกระแสของผู้บริโภค เพราะคนทั่วไปไม่รู้ว่าผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่าจีเอ็มโอนั้นคืออะไร มีประโยชน์และอาจมีโทษอย่างไร ? เทคโนโลยีซึ่งอยู่ในมือของบริษัทข้ามชาติใหญ่ ๆทำให้ประชาชนวิตกว่า จะเป็นการผูกขาดตลาดทำให้ราคาสินค้าสูง แต่ที่เห็นได้ชัดคือ การที่ไทยต้องนำเข้าถั่วเหลือง ข้าวโพดและฝ้ายซึ่งเป็นพืชตัดแต่งพันธุกรรมหรือจีเอ็มโอหรือพืชแปลงพันธุ์นั้นมีผลกระทบต่อการผลิตอาหาร และการส่งออกอาหารไปยังประเทศที่ไม่ชอบสินค้าจากวัตถุดิบจีเอ็มโอ ที่เริ่มเรียกร้องให้แจ้งรายละเอียดต่าง ๆหรือให้แยกผลิตผลให้ชัดเจนนั้น สร้างความยุ่งยากให้แก่การส่งออกสินค้ามาก (*อาจนำไปสู่การกีดกันทางการค้าในอนาคต*) และข้อสำคัญไม่มีใครสามารถคาดการณ์หรือทำนายได้ว่า ในอนาคตผลิตผลจีเอ็มโอจะมีความปลอดภัยต่อสุขภาพของมนุษย์และสัตว์หรือไม่ หรืออาจเกิดอันตรายอย่างใหญ่หลวง ? (*สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ . เดลินิวส์ ประจำวันเสาร์ที่ 4 และ11พ.ย. 2543 : หน้า 30,28*)

มนุษย์เกิดมาเพื่ออะไร ? และตายแล้วจะไปไหน ?

มุสลิมไม่มีข้อสงสัยว่าตนเองเกิดมาเพื่ออะไร และตายแล้วจะไปไหน เพราะอิสลามได้บอกไว้ว่ามนุษย์เกิดมาตามเจตนารมณ์ของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงบันดาล ผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ทรงสร้างมนุษย์คนแรก (*อาดัม*) จากดิน และคนต่อ ๆ มา (*ภรรยา*) จากคนแรก และ (*ลูกหลานหรือวงศ์วาร*) จากน้ำอสุจิที่ต่ำต้อย (*ด้วยการร่วมสังวาสของชาย-หญิง*) มนุษย์ถูกสร้างมาด้วยความรักของอัลลอฮฺเพื่อเป็นผู้แทนในแผ่นดิน และเพื่อให้มนุษย์ทำการเคารพภักดีพระองค์ (*อิสลามจึงปฏิเสธทฤษฎีที่ว่ามนุษย์มีวิวัฒนาการมาจากลิงอย่างสิ้นเชิง*) มนุษย์มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการงานของตนซึ่งผู้ใดจะทำแทนไม่ได้ มนุษย์มีธรรมชาติชอบในทางชั่วมากกว่าทางดี แต่สามารถพัฒนาจิตใจให้สูงส่งได้ และเนื่องจากมนุษย์ถูกบังเกิดมาด้วยความรักของอัลลอฮฺ พระองค์จึงทรงเลือกแบบอย่างหรือวิถีการดำเนินชีวิตหรือศาสนาอิสลามให้ เมื่อมนุษย์ตายแล้ววิญญาณจะไปรอการตัดสิน (*ความดี ความชั่วที่กระทำในโลกนี้*) ในบัรฺซัค (*โลกแห่งวิญญาณ*) เพื่อรอการตัดสิน และเมื่อวันอาคิเราะฮฺหรือวันแห่งการฟื้นขึ้นหรือวันแห่งการฟื้นคืนชีพหรือวันแห่งการตัดสินมาถึง อัลลอฮฺจะตอบแทนรางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามพระองค์ด้วยสวรรค์เป็นที่พำนักอันสุขสถาพร และตอบแทนผู้ปฏิเสธพระองค์ด้วยการลงโทษในไฟนรก ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่งมีดังนี้

1. มนุษย์ถูกสร้างมาจากดินด้วยความรักของอัลลอฮฺ

2 : 30 ความว่า " เมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า **แท้จริงฉันจะตั้งผู้ปกครองคนหนึ่ง ณ แผ่นดิน** (*เป็นมนุษย์ผู้จะรับช่วงปกครองธรรมชาติต่าง ๆ 6:166*) **พวกเขาทูลว่า พระองค์จะทรงตั้ง ณ ที่นั้น** (*ผู้มีความคิดอิสระซึ่งอาจใช้ความคิดในทางที่ผิด ต่างจากมลาอิกะฮฺซึ่งปฏิบัติตามพระบัญชาของอัลลอฮฺทุกประการ*) **ผู้ที่จะก่อความเสียหายใน** (*แผ่นดิน*) **นั้น และหลั่งเลือด** (*ฆ่าฟันกัน*) **กระนั้นหรือ ทั้ง ๆที่เรา-เรากล่าวสดุดี ด้วยการสรรเสริญ** (*อันเป็นสิทธิ์*) **ของพระองค์และเทอดทูนความบริสุทธิ์แด่พระองค์ พระองค์ตรัสว่า ฉันรู้ดีที่สูเจ้าไม่รู้ "**

15 : 28-29 ความว่า " **และเมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า แท้จริงฉันจะสร้างสามัญชนคนหนึ่งจากดินแห้งมีเสียงแห่งตมดำทำเป็นรูปร่าง** "

3 : 58 ความว่า " **แท้จริงอุปมาของการสร้างอีซา ณ อัลลอฮฺ ประหนึ่งอุปมัยของอาดัม พระองค์ได้ทรงสร้างเขามาจากดิน แล้วพระองค์ตรัสแก่เขาว่า จงเป็น แล้วเขาก็เป็น** "

95 : 4 ความว่า " **โดยแน่นอนยิ่ง เราได้สร้างมนุษย์ในแบบที่ดีเยี่ยม** (*23:12-14*) "

2 : 35 ความว่า " **และเราได้กล่าวว่า อาดัมเอ๋ย ! เจ้าจงพำนักอยู่และ** (*อยู่กับ*) **คู่ครองของเจ้าในสวนนี้ และทั้งสองจงกินจากที่นั้นอย่างอุดมตามที่เจ้าปรารถนา**....."

7 : 172 ความว่า " และจง (*ใคร่ครวญ*) เมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าได้ทรงเอาออกมา (*คือทรงให้บังเกิด 71:14, 17*) จากวงศ์วารของอาดัม ออกจากหลัง (*4:23*) ของพวกเขาซึ่งผู้สืบพงศ์พันธุ์ของพวกเขา ....."

18 : 37 ความว่า " .....ท่านจะปฏิเสธพระผู้ได้ทรงสร้างท่านมาจากดิน (3:58) แล้วจากเชื้ออสุจิ (16:4) แล้วพระองค์ทรงทำให้ท่านเป็นคนโดยสมบูรณ์หรือ ? "

2. จุดมุ่งหมายในการกำเนิดมนุษย์คือให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ และพระองค์ไม่ได้ทรงสร้างมนุษย์มาเล่น ๆ

51 : 56 ความว่า " และฉัน (*อัลลอฮฺ*) มิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใด (*โดยไร้จุดมุ่งหมาย*) เว้นแต่ให้เคารพภักดีฉัน (*คือให้อยู่ในหลักธรรม ระเบียบวินัย มิใช่ตามกิเลสต่ำหรือเป็นพวกพ้องของมาร*) "

23 : 115 ความว่า " สูเจ้าคิดว่า เราได้สร้างสูเจ้าเล่น ๆ (*โดยไร้จุดมุ่งหมาย*) และสูเจ้าจะไม่ถูกนำกลับมายังเรากระนั้นหรือ ? "

75 : 36 ความว่า " มนุษย์คิดหรือว่า เขาจะถูกปล่อยให้เลื่อนลอย (*ไม่มีจุดหมายกระนั้นหรือ ?*) "

- อัลลอฮฺคือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว พระผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงรอบรู้

37 : 4 –5 ความว่า " แท้จริงพระผู้เป็นเจ้าของสูเจ้าทรงเอกะแน่นอน "

" พระผู้อภิบาลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และที่อยู่ในระหว่างทั้งสอง (*19:65*) และพระผู้อภิบาลแห่งหลายทิศตะวันออก "

11 : 7 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินในหกระยะ (*7 : 54*) และบัลลังก์ (*พระอำนาจ*) ของพระองค์ได้อยู่บนน้ำ (*คือมีอำนาจเหนือชีวิตทั้งหลาย 21 : 30, 25 : 54, 77 : 20, 86 : 6*) และเพื่อพระองค์จะได้ทรงพิสูจน์สูเจ้าว่า ผู้ใดในหมู่สูเจ้าดีเยี่ยมในการงาน (*6 : 166*) ....."

6 : 73 ความว่า " และพระองค์คือ ผู้ทรงบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินด้วยความจริง (*มีความมุ่งหมายเพื่อสามัญสำนึก 14:19; 16:3; 29:44*) และยามเมื่อพระองค์ตรัสว่า จงเป็นแล้วมันก็เป็น "

41 : 12 ความว่า ดังนั้น พระองค์ได้ทรงกำหนดมัน (*ให้ครบ*) เป็นเวหาทั้งเจ็ดในสองระยะ และพระองค์ได้ทรงบัญชา (*วางกฎแห่งการกำหนดสภาวะ*) ในทุก ๆเวหาซึ่งหน้าที่ (*ระบบ*) ของมัน และเราได้ประดับท้องฟ้าของโลกนี้ด้วยดวงประทีป (*ดวงดาว*) ทั้งหลาย (*15:16*) และการคุ้มกัน (*ไม่ให้ชนกันหรือการเล็ดลอดเข้าไปของมาร*) นั่นคือการกำหนดของผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงรอบรู้ "

37 : 6 –8 ความว่า " แท้จริงเรา – เราได้ประดับท้องฟ้าแห่งโลกด้วยความบรรเจิด คือ (*ด้วย*) ดวงดาวทั้งหลาย "

" และ (*ได้จัด*) การป้องกันจากมารทุกตัวที่ดื้อรั้น "

" พวกมันจะไม่สามารถฟัง (*ถึงกิจการของ*) หัวหน้า (*คือมลาอิกะฮฺ*) ผู้สูงส่งได้ (*26: 112*) และพวกมันจะถูกขว้างจากทุก ๆด้าน (*ยามที่มันจะเข้าไป 15: 18*) "

50 : 6 ความว่า " พวกเขามิมองดูยังฟากฟ้าเหนือพวกเขาดอกหรือว่า เราได้สร้างมันและประดับมันอย่างไร (*15:16*) และมันไม่มีรอยร้าว (*67: 3* ไม่มีการระส่ำหรือสับสน)"

67 : 3 ความว่า " พระผู้ได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งเจ็ดเป็นห้วง ๆ (*หรือให้กลมกลืนกัน 65 :2; 71:15*) เจ้าจะไม่เห็นในการสร้างของพระผู้ทรงกรุณาปรานีมีการขัดแย้งใด ๆ ดังนั้นจงหันมามองอีก เจ้าได้เห็นรอยร้าวบ้างไหม ? "

8: 24 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสนองตอบอัลลอฮฺ (*3:171; 8:24*) และรสูล เมื่อเขา (*มุฮัมมัด*) เรียกสูเจ้ายัง (*อัล – กุรฺอาน*) ที่ให้ชีวิตแก่สูเจ้า (*6 : 123 ให้พ้นจากความมงมาย*) และจงรู้เถิดว่า อัลลอฮฺทรงแทรกอยู่ระหว่างมนุษย์และใจของเขา และนั่นคือ ยังพระองค์ที่สูเจ้าจะถูก (*นำกลับไป*) ชุมนุม (*3: 157*) "

- **อัลลอฮฺทรงจัดสรรชีวิตมนุษย์**

90 : 4 ความว่า " โดยแน่นอนยิ่ง เราได้ให้กำเนิดมนุษย์ท่ามกลาง (*เพื่อเผชิญ*) ความเหนื่อยยาก "

43 : 32 ความว่า "พวกเขาเป็นผู้จัดสรรความเมตตาของพระผู้อภิบาลของเจ้ากระนั้นหรือ ? เรา (*ต่างหาก*) – เราเป็นผู้จัดสรรความเป็นอยู่ของพวกเขาในระหว่างพวกเขา ในชีวิตของโลกนี้ และเราได้ยกย่องบางคนของพวกเขาเหนือกว่าอีกบางคนหลายชั้น เพื่อบางคนของพวกเขาจะได้เอาอีกบางคนมาใช้งาน (*อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ เพราะสังคมมนุษย์มีการปกครองกันหลายชั้น หลายฐานะ*) และความเมตตาของพระผู้อภิบาลของเจ้านั้นประเสริฐกว่าที่พวกเขาสะสม "

3. หน้าที่ของมนุษย์

- **ต้องเคารพภักดีอัลลอฮฺและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ**

39: 11 – 13 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) แท้จริงฉันได้รับบัญชาให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นผู้สุจริตมั่นในการภักดีต่อพระองค์ "
" และฉันได้รับบัญชาให้ฉันเป็นคนแรกของปวงผู้นอบน้อม (*เป็นมุสลิม*) "

3: 31 ความว่า " จงกล่าวเถิด จงเชื่อฟังปฏิบัติตาม (*คำสั่งของ*) อัลลอฮฺ และ (*การเทศนา*) ของรสูล (*3 : 131; 4:59; 8:46; 24:54; 58:13*) แต่ถ้าพวกท่านหันหลัง ดังนั้น (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) อัลลอฮฺมิทรงรักผู้ปฏิเสธ "

4 : 80 ความว่า " ผู้ใดเชื่อฟังปฏิบัติตามรสูลนี้ ดังนั้น แน่นอน เขาได้เชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และผู้ใดหันหลัง (*ไม่เชื่อฟัง*) ดังนั้น เราไม่ได้ส่งเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นผู้เฝ้ารักษาเขา (*เว้นแต่เทศนาเท่านั้น*) "

- **ต้องรับผิดชอบต่อการงานของตน**

6 : 31 ความว่า " แน่นอน บรรดาเหล่านั้นขาดทุนที่มุสา (*ไม่เชื่อ*) ต่อการพบอัลลอฮฺ จนกระทั่งได้ได้มีมายังพวกเขา ซึ่งเวลาสุดท้ายโดยกระทันหัน พวกเขากล่าวว่า ความระทมแก่เราเอ๋ย ! ที่เราได้

ละเลยในเรื่อง (*ของยามอวสาน*) นี้ และพวกเขาจะแบกภาระ (*บาป*) ของพวกเขาบนหลังของพวกเขา จงรู้ไว้เถิดว่า ความชั่วแท้ ๆที่พวกเขาแบก "

17 : 13 ความว่า " และมนุษย์ทุกคน เราได้คล้อง (*บันทึกแห่ง*) การงานของเขาไว้ที่คอของเขา และเราจะนำออกมาสำหรับเขา ในวันฟื้นขึ้นซึ่งบันทึก (*อันนั้น*) ที่เขาเห็นมันกางแผ่ "

20 : 100 – 101 ความว่า " ผู้ใดหันห่างไปจากมัน (*อัล – กุรฺอาน*) ดังนั้น แท้จริงเขาแบกของหนัก (*คือความชั่วของตน*) ในวันฟื้นขึ้น "

" เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น และของหนักนั้นเป็นความชั่วแท้ ๆสำหรับพวกเขา (*ที่ต้องแบก*) ในวันฟื้นขึ้น "

- ทุกคนต้องทำงานตามสภาพของตน

2 : 233 ความว่า " และแม่ ต้องให้ลูกของนางดื่มนมสองปีเต็ม สำหรับผู้ประสงค์ให้การดื่มนมจนครบ และภาระบนผู้มีลูก (*คือผู้เป็นพ่อ*) นั้นคือ (*การจัดหาให้*) อาหารของนางและเครื่องนุ่งห่มของนางโดยชอบธรรม ไม่มีชีวิตใดถูกรับภาระหนักเว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน "

2 : 286 ความว่า " อัลลอฮฺไม่ทรงวางภาระหนักแก่ชีวิตใด เว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน มันได้ (*ดี*) ตามที่มันขวนขวาย (*การดี*) และตกหนักบนมันตามที่มันขวนขวาย (*การชั่ว*) ....."

7 : 42 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดี - เราไม่วางภาระหนักแก่ชีวิตใด เว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน – เหล่านี้คือสหายของสวนสวรรค์ พวกเขาเป็นผู้พำนักในนั้น "

- ผู้ใดจะรับผิดชอบผลของการกระทำแทนกันไม่ได้

6 : 165 ความว่า " จงกล่าวเถิด จะให้ฉันแสวงพระผู้อภิบาลอื่นจากอัลลอฮฺกระนั้นหรือ เมื่อพระองค์ทรงเป็นผู้อภิบาลของทุกสิ่ง และทุก ๆชีวิตได้ขวนขวายเพื่อตัวมันเอง และไม่มีผู้แบกภาระใดแบกภาระของผู้อื่นได้ "

17 : 15 ความว่า " ผู้ใดอยู่ในทางนำ (*ในโลกนี้*) ดังนั้น แท้จริง เขาอยู่ในทางนำเพื่อ (*เป็นคุณแก่*) ตัวเขาเอง และผู้ใดหลง (*ไม่ได้อยู่ในทางนำ*) ดังนั้น เขาหลง (*เป็นปฏิปักษ์*) ต่อตัวเขาเอง และไม่มีผู้แบกภาระใด แบกภาระของผู้อื่นได้ "

29 : 12 – 13 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธ (*รวมทั้งพวกรับไถ่บาป*) กล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า จงปฏิบัติตามทาง (*คือศาสนา*) ของเรา และ (*ในวันปรโลก*) เราจะแบกรับบาป (*ความผิด*) ของพวกท่าน ทั้ง ๆที่พวกเขาหาเป็นผู้แบกรับบาปของเขาเหล่านั้นแต่อย่างใดไม่ แท้จริง พวกเขาเป็นผู้โกหกชัด ๆ "

" และแน่นอน พวกเขาจะแบกภาระ (*คือบาป*) ทั้งหลายของพวกเขาเอง และภาระอื่น ๆ (*หมายถึงการที่พวกเขาล่อลวงคนอื่น*) ร่วมกับภาระทั้งหลายของพวกเขาด้วย และแน่นอน พวกเขาจะถูกสอบถามในวันฟื้นขึ้นเกี่ยวกับที่พวกเขาได้กุขึ้น "

35 : 18 ความว่า " **และไม่มีผู้แบกภาระคนใด แบกภาระของอีกคนหนึ่งได้** และถ้าคนที่แบกภาระแปล้อยู่แล้วเรียก (*คนอื่น*) ยังภาระของมัน (*คือให้มาช่วยแบก*) ก็จะไม่มีสิ่งใดของมันถูกแบก (*โดยคนอื่น*) ได้เลย แม้เขา (*ผู้นั้น*) จะเป็นญาติสนิทก็ตาม ....."

- **อิสลามปฏิเสธลัทธิการทำบุญแทนกัน รวมทั้งสิทธิพิเศษ**

4: 111 ความว่า " **และผู้ใดขวนขวายการบาป ดังนั้นเขาขวนขวายต่อตัวของเขาเอง** (*2:286; 99:8*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณเสมอ "

5: 18 ความว่า " **และพวกยิวและพวกคริสต์กล่าวว่า เราเป็นบุตร** (*คนโปรด*) **ของอัลลอฮฺ** (*62: 6*) **และเป็นที่รักของพระองค์** (*4:123; และดูในพระบัญญัติ 14:1-2; มัดธาย 24:22*) **จงกล่าวเถิด ไฉนพระองค์ทรงลงโทษพวกท่านเนื่องด้วยความผิดของพวกท่านเล่า มิได้ ! พวกท่านเป็นเพียงสามัญชนในหมู่ที่พระองค์ได้ทรงบังเกิด พระองค์ทรงอภัยผู้พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์ลงโทษผู้พระองค์ทรงประสงค์ และของอัลลอฮฺคือปริมณฑลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และที่อยู่ในระหว่างทั้งสอง** (*3:25*) **และยังพระองค์** (*ไม่ใช่ผู้อื่น*) คือการกลับ (*ของสูเจ้า*) "

10 : 41 ความว่า " และถ้าพวกเขาว่าเจ้ามุสา (*คือไม่ยอมเชื่อเจ้า*) ดังนั้น จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) **การงานของฉันเป็นของฉัน และการงานของพวกท่านเป็นของพวกท่าน** (*2:139; 109:6*) **พวกท่านพ้นมลทินจากที่ฉันกระทำ และฉันก็พ้นมลทิน** (*ไม่รับผิดชอบ*) จากที่พวกท่านกระทำ (*42:15*) "

4. การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ถูกบันทึกไว้ และจะถูกชำระอย่างง่ายดาย

34 : 3 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธกล่าวว่า ยามอวสานนั้นไม่มีมาแก่เราดอก จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) หาใช่เช่นนั้นดอก ! ขอสาบานด้วย (*พระนามของ*) พระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงรอบรู้สิ่งพ้นญาณวิสัย มันจะเกิดขึ้นแก่พวกท่านแน่นอน ไม่มีแม้แต่น้ำหนักนิดเดียวในชั้นฟ้าทั้งหลายและในแผ่นดิน ลอดเร้น (*หรือหาย*) ไปจาก (*ความรอบรู้ของ*) พระองค์ได้ **และไม่มีแม้แต่สิ่งที่เล็กยิ่งกว่านั้น และไม่มีแม้แต่ที่ใหญ่กว่านั้น เว้นแต่** (*ทุกสิ่ง*) **อยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง** "

45 : 28 – 29 ความว่า " และเจ้าจะเห็น (*ชน*) ทุก ๆชาติคุกเข่า **ทุก ๆชาติจะถูกเรียกตามบันทึกของมัน วันนี้** (*วันฟื้นชี้น*) สูเจ้าจะถูกตอบแทนตามที่สูเจ้าได้ระทำไว้ "

" **บันทึกของเรานี้พูดค้านสูเจ้าด้วยความจริง แท้จริงเรา เราได้ให้บันทึกไว้ ที่สูเจ้ากระทำ** (*ทั้งหมด*) "

36 : 12 ความว่า " **แท้จริงเรา – เรา – เราเป็นผู้ให้ชีวิตแก่ที่ตาย และเราบันทึกที่พวกเขาได้ประกอบไว้ก่อน และร่องรอยของพวกเขา** (*คืออนุสรณ์ความดีหรือชั่วที่ละไว้*) และทุกสิ่งนั้นเราได้รวบรวมไว้ในบันทึกอันชัดแจ้ง "

54 : 52 – 53 ความว่า " **และทุก ๆสิ่งที่พวกเขากระทำนั้นมีอยู่ในบันทึก** "

" **ทั้งทุก ๆสิ่งที่เล็ก และใหญ่ก็ถูกบันทึกไว้** "

13 : 38 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งบรรดารสูลก่อนหน้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) และเราได้ทำให้เขาทั้งหลายมีภรรยาและบุตร และไม่พึงที่รสูลใดจะนำซึ่งสัญญาณ (*โองการหรือปาฏิหาริย์*) ใดๆ เว้นไว้แต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ และสำหรับทุกวาระมีบันทึกไว้ "

83 : 7 – 9 ความว่า " หาใช่เช่นนั้นดอก ! แท้จริงบันทึกของคนชั่วอยู่ในสิจญีนแน่นอน "

" และอันใดจะแจ้งให้เจ้ารู้ว่าสิจญีนคืออะไร ? "

" คือบันทึกที่ถูกจารึกไว้ "

83 : 18 – 20 ความว่า " หาใช่เช่นนั้นไม่ ! แท้จริงบันทึกของผู้ทรงคุณธรรมอยู่ในอิลลียูนแน่นอน "

" และอันใดจะแจ้งให้เจ้าทราบว่าอิลลียูนคืออะไร ? "

" คือบันทึกที่ถูกจารึกไว้ "

50 : 4 ความว่า " แน่นอน เรารู้ดีว่าอะไร (*ในร่างกาย*) ของพวกเขา ที่แผ่นดินได้ทำให้ผุกร่อน (*จากการฝังดินหลังจากตาย*) และที่เรานั้นมีบันทึกซึ่งรักษา (*พฤติการณ์ทุกสิ่ง*) ไว้ "

58 : 6 ความว่า " วันที่อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาฟื้นขึ้นมารวมทั้งหมด แล้วพระองค์จะทรงแจ้งพวกเขาตามที่พวกเขาได้กระทำไว้ อัลลอฮฺทรงประมวลมัน (*บันทึก*) ไว้ครบถ้วน ขณะที่พวกเขาลืมมัน และอัลลอฮฺทรงเป็นพยานต่อทุกสิ่ง "

21 : 94 ความว่า " ดังนั้น ผู้ใดประกอบส่วนใดจากการดีทั้งหลาย และเขาเป็นผู้ศรัทธา ดังนั้น จะไม่มีการบอกปัดแก่วิริยะของเขา และแน่แท้ เราเป็นผู้บันทึกสำหรับเขา (*คือทรงรอบรู้ทั้งหมด ความดีของเขาไม่สูญหาย*) "

43 : 80 ความว่า " หรือพวกเขาคิดว่า เราไม่ได้ยินความลับของพวกเขาและการประชุมลับของพวกเขา แน่นอน (*เราได้ยินทั้งสิ้น*) และทูตของเรา (*มลาอิกะฮฺ*) อยู่กับพวกเขา (*คอย*) บันทึก (*การกระทำทั้งหลาย*) "

82 : 10 – 12 ความว่า " และแท้จริง มีผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้าแน่นอน "

" ผู้บันทึกทั้งหลาย (*มลาอิกะฮฺ*) อันมีเกียรติ "

" พวกเขารู้ที่สูเจ้ากระทำ "

99 : 7 – 8 ความว่า " ดังนั้นผู้ใดประกอบการดี หนักเพียงนิดเดียว (*เท่าปรมาณู*) ก็จะได้เห็นมัน (*ในวันปรโลก*) "

" ส่วนผู้ใดประกอบการชั่วหนักเพียงนิดเดียว (*เท่าปรมาณู*) ก็จะได้เห็นมัน (*เช่นกัน*) "

84 : 7-12 ความว่า " ดังนั้น ส่วนผู้ที่ถูกยื่นบันทึกของเขาให้ทางขวาของเขา (17:71; 56:27)

" บัญชีของเขาจะถูกคิดอย่างง่ายดาย "

" และเขาจะกลับไปยังพวกพ้องของเขาอย่างร่าเริง "

" แต่ส่วนผู้ที่ถูกยื่นบันทึกของเขาให้ทางหลังของเขา "

" ในไม่ช้า เขาจะเรียกร้องความพินาศ "

" และเข้าไปในเปลวไฟ "

5. ลำดับการสร้างชีวิตมนุษย์

อัล – กุรฺอานกล่าวถึงเรื่องการกำเนิดมนุษย์ และลำดับชีวิตของมนุษย์ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- **อัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์ด้วยพระหัตถ์หรืออำนาจของพระองค์**

38 : 75 ความว่า " **พระองค์ตรัสว่า อิบลีสเอ๋ย ! อันใดได้ห้ามเจ้ามิให้นบนอบต่อ** (*อาดัม*) **ที่ฉันได้สร้างด้วยมือทั้งสอง** (*อำนาจ*) **ของฉัน ? เจ้าโอหังนักหรือ หรือว่าเจ้าอยู่ในหมู่ผู้สูงส่ง**(*จึงนบนอบใครไม่ได้*) "

- **ถูกสร้างจากดิน**

22 : 5 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! **ถ้าสูเจ้าอยู่ในการคลางแคลงเกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพ** (*ในวันปรโลก*) **ดังนั้น** (*จงพิจารณาเถิดว่า*) **เราได้บังเกิดสูเจ้าจากธุลี** (*15 : 26*) **แล้วจากเชื้ออสุจิ** (*18 : 37 ซึ่งกลั่นจากอาหารแล้วไปผสมกับไข่ในมดลูก 75 : 37*) **แล้วจากก้อนเนื้อ** (*23 : 14, 75 : 38*) **ทั้งที่เป็นรูปร่างบริบูรณ์และที่ไม่เป็นรูปร่างโดยบริบูรณ์ เพื่อเราจะได้ทำให้เป็นที่กระจ่างแก่สูเจ้า** (*ว่าได้ถือกำเนิดโดยธรรมดายิ่ง โดยลำดับอย่างไร 13 : 8*) **และเราให้ที่เราประสงค์อยู่ในมดลูกจนถึงเวลาที่กำหนดไว้** *(คือเติบโตในครรภ์อย่างละเอียดอ่อนและลึกซึ้งจนครบกำหนดคลอด*) **แล้วให้ สูเจ้า** (*คลอด*) **ออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อ สูเจ้าจะได้** (*เติบโต*) **บรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของสูเจ้า และในหมู่สูเจ้ามีผู้วายชีวิต** (*แต่เยาว์*) **และในหมู่สูเจ้ามีผู้ที่ถูกนำกลับยังส่วนเลวที่สุดของชีวิต จนว่าเขาไม่รู้อะไรหลังจาก** (*มี*) **ความรู้** (*แล้ว เช่นคนแก่ที่หลงลืม 16 : 70 หรือชาติที่อยู่ยืนนาน เสื่อมโทรม 36 : 68*) ..... "

6 : 2 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากดิน** (*15:26, 23:12, 32:7, 37:11,38:71*) **แล้วทรงกำหนดวาระ** (*แห่งชีวิตของสูเจ้า*) **และมีวาระที่ระบุไว้** (*รู้เฉพาะ*) **พระองค์** (*คือยามแห่งวันอวสาน 43:85, 71: 4*) แล้วสูเจ้ายังสงสัย (*ในวันฟื้นขึ้นอีกหรือ ?*) "

- **ถือกำเนิดจากการร่วมสังวาสของชายหญิง**

4 : 1 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! **จงสำรวมตนต่อพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ผู้ทรงได้บังเกิดสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจาก** (*อินทรีย์*) **นั้น ซึ่งคู่ครองของมัน** และได้ทรงแพร่จากทั้งสองซึ่งผู้ชายมากมาย และผู้หญิง(มากมาย) ....."

7 : 189 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง** (*4:1*) **และได้ทรงทำจากนั้นซึ่งคู่ครองของเขา เพื่อเขาจะได้มีความสงบในนาง** (*16:72, 30:21มีความรักและผาสุก*) **ดังนั้นเมื่อเขาได้คลุม** (*คือสังวาส*) **นาง นางได้ตั้งครรภ์อ่อนๆ แล้วไปไหนๆด้วย** (*อุ้มครรภ์*) **นั้น** (*ซึ่งยังไม่มีใครเห็นชัด*) **ครั้นเมื่อมันแก่ ทั้งสองได้วิงวอนต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขาทั้งสองว่า มาตรพระองค์ทรงประทาน** (*เด็ก*) **ที่ดี** (*และสมบูรณ์*) **แก่เรา แน่นอน เราจะอยู่ในหมู่ผู้กตัญญู "

- **แต่ปฐมชีวิตถูกสร้างจากน้ำ**

21 : 30 ความว่า " บรรดาผู้ปฏิเสธไม่ได้พิจารณาดอกหรือว่า (*แต่ก่อนนี้*) ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ รวมติดเป็น (*มวล*) อันเดียวกัน แล้วเราได้แยกมันทั้งสองออก (*ให้มีเวหาแห่งดาวต่าง ๆ และโลกนี้อยู่ในระบบสุริยจักรวาล*) และเราได้สร้างทุกสิ่งมีชีวิตจากน้ำ (*24 : 45*) ดังนั้นพวกเขายังไม่เชื่อหรือ ? "

13 : 3 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงแผ่แผ่นดิน และทรงทำให้มี ณ ที่นั้นซึ่งเทือกเขามั่นคง และลำน้ำทั้งหลาย (*15 : 19, 16 : 12,15, 21 : 31*) และผลไม้ทั้งมวล พระองค์ทรงทำให้ที่นั่นมีคู่เป็นสอง (*36 : 36, 51 :49*) ..... "

- **มีการเกิด แก่ และตาย**

40 :67 ความว่า " พระองค์คือผู้ทรงสร้างพวกท่านจากธุลี แล้วจากเชื้ออสุจิ แล้วจากก้อนเลือด แล้วทรงให้พวกท่านคลอดออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อพวกท่านจะได้ (*เติบโต*) บรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของพวกท่าน แล้วเพื่อพวกท่านจะได้ชราลง และ (*แม้ว่า*) ในหมู่พวกท่านมีผู้ถูกให้วายชีวิตก่อน (*ก็ตาม*) และเพื่อพวกท่านจะได้บรรลุถึงวาระที่ถูกกำหนดไว้ (*คือตายตามอายุขัย*) และ (*ทั้งหลายเหล่านี้*) เพื่อพวกท่านจะได้ใช้ปัญญา "

23 : 14 – 15 ความว่า " แล้วเราได้สร้าง (*คือทำให้*) เชื้ออสุจิ (*เติบโต*) เป็นก้อนเลือด แล้วเราได้สร้างให้ก้อนเลือดเป็นก้อนเนื้อ แล้วเราได้ทำให้ก้อนเนื้อมีกระดูก แล้วเราได้หุ้มกระดูกด้วยเนื้อ (*และหนัง คือให้มีร่างกาย*) แล้วเราได้ (*ให้มีวิญญาณ*) ทำให้เขาเกิดมาเป็นอีกกำเนิดหนึ่ง (*มีความรับผิดชอบต่างจากสัตว์ทั้งหลาย*) ดังนั้น ความจำเริญยิ่งแด่อัลลอฮฺ ผู้ทรงเป็นเลิศยิ่งแห่งปวงผู้สร้าง "
" แล้วหลังจาก (*การกำเนิดเป็นลำดับอย่างมหัศจรรย์*) นั้น สูเจ้าต้องตายแน่นอน (*39:30*) "

39 :30 ความว่า " แท้จริง (*วันหนึ่ง*) เจ้า (*มุฮัมมัด*) ต้องตาย และแท้จริงพวกเขาก็ต้องตาย (*เช่นกัน 23 : 15*)

3 : 184 ความว่า " ทุกชีวิตเป็นผู้ลิ้มความตาย (*21:35, 29:57*) และสูเจ้าจะถูกตอบแทนรางวัลของ สูเจ้าโดยครบ ในวันฟื้นขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ผู้ใดถูกกันออกไปไกลจากนรก และถูกทำให้เข้าในสวรรค์ ฉะนั้น โดยแน่นอน เขาได้สัมฤทธิ์ผลแล้ว และชีวิตโลกนี้มิใช่อื่นใด เว้นแต่เป็นปัจจัยแห่งมายา (*57:20*) "

23 : 15 ความว่า " แล้วหลังจาก (*การกำเนิดเป็นลำดับอย่างมหัศจรรย์*) นั้น สูเจ้าต้องตายแน่นอน "

- **เกิด อยู่ และตายในโลกนี้**

7: 25 ความว่า " พระองค์ตรัสว่า ณ ที่นั้น (*แผ่นดิน*) สูเจ้าจะดำรงชีวิต และ ณ ที่นั้น สูเจ้าจะตาย และจากที่นั้น สู้จ้าจะถูกนำออกมา (*ฟื้นคืนชีพ 20 : 55, 71 : 17 – 18*) "

20 : 55 ความว่า " จาก (*แผ่นดิน*)นั้น เราได้บังเกิดสูเจ้า และ ณ (แผ่นดิน)นั้น เราได้ให้สูเจ้าคืนไปสู่ (*เมื่อตาย*) และจาก (*แผ่นดิน*) นั้น เราจะให้สูเจ้ากลับออกมาอีกครั้งหนึ่ง (*ในวันฟื้นชีพแห่งปรโลก 7:25, 21:104, 71:17 - 18*) "

- **ชีวิตไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด (เกิดครั้งเดียว ตายครั้งเดียว แต่ชีวิตมี 3 ขั้นตอน)**

45 : 26 ความว่า " จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) อัลลอฮฺทรงให้พวกท่านเป็น และทรงให้พวกท่านตาย แล้วทรงรวบรวมพวกท่านในวันฟื้นชีพ ซึ่งไม่มีการคลางแคลงในนั้น แต่ว่าส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้ "

6. ธรรมชาติของมนุษย์

อัล – กุรฺอานกล่าวถึงธรรมชาติของมนุษย์ **ส่วนหนึ่งมีดังนี้**

- **ชอบทางชั่ว**

12 : 53 ความว่า " .... **แท้จริงชีวิต (*จิตใจของมนุษย์ทุกคน*) นั้นกระตุ้นข้างการชั่ว** (*7 : 176*) **เว้นแต่ที่พระผู้อภิบาลของฉันทรงเมตตา แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

- **อ่อนแอ**

4 : 28 ความว่า " **อัลลอฮฺทรงปรารถนาที่จะผ่อนปรนสูเจ้า (*ให้มีชีวิตผิวเผินตามธรรมนูญอิสลาม*) เพราะมนุษย์ถูกบังเกิดมาอ่อนแอ** "

- **ไม่อดทน**

70 : 19 ความว่า " **แท้จริงมนุษย์นั้นถูกบังเกิดมา (*มีสันดาน*) เป็นผู้ท้อถอย** (*ไม่มีความมานะ 41:49*) "

- **ใจร้อน**

17 : 11 ความว่า " **และมนุษย์** (*บางคน*) วิงวอนขอความชั่ว เยี่ยงการ (*ที่เขาขอ*) เพื่อความดี (*เห็นชั่วเป็นดีเพราะงมงาย 10:11*) **และมนุษย์นั้น** (*มีนิสัยบางอย่างที่*) **รีบร้อนเสมอ** "

21: 37 ความว่า " **มนุษย์ถูกสร้างมา** (*ด้วยเชื้อหนึ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นคน*) **รีบร้อน** "

- **เนรคุณ**

7 : 10 ความว่า " **และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ให้สูเจ้าพำนัก ณ แผ่นดิน และได้ทำไว้สำหรับสูเจ้าซึ่ง** (*สิ่งทั้งหลายสำหรับ*) **การเลี้ยงชีพใน** (แผ่นดิน) **นั้น เพียงเล็กน้อยที่สูเจ้าขอบคุณ** "

11 : 9 ความว่า " **และถ้าเราให้มนุษย์ลิ้มความเมตตาจากเรา แล้วเราได้ดึงมันกลับมาจากเขา** (*เมื่อนั้น* จงดู *เถิด*) **แท้จริงเขาเป็นผู้ท้อถอยและอกตัญญู** "

17 : 67 ความว่า " และเมื่อทุกขภัยประสบแก่สูเจ้าในน่านน้ำ (6:63) ผู้ที่สูเจ้าเรียกร้อง (วิงวอนคือภาคีต่าง ๆ) ก็กระเจิงสูญไป (ช่วยอะไรไม่ได้) เว้นแต่พระองค์เท่านั้น แล้วเมื่อพระองค์ทรงช่วยให้สูเจ้าปลอดภัยขึ้นบก สูเจ้าก็หันห่างไป (ไม่สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ) และมนุษย์นั้นเนรคุณเสมอ "

- ใจแคบ และตระหนี่

17 : 100 ความว่า " จงกล่าวเถิด มาตรพวกท่านควบคุมคลังทั้งหลายแห่งพระเมตตาของพระผู้อภิบาลของฉัน เมื่อนั้นพวกท่านคงจะหน่วงมันไว้ด้วยกลัวการบริจาค (จะทำให้หมดไป) และมนุษย์นั้นเป็นคนใจแคบเสมอ "

47 : 38 ความว่า " จงดูเอาเถิด ! สูเจ้าคือหมู่ชนที่ถูกเรียกให้บริจาคในทางของอัลลอฮฺ แต่ในหมู่สูเจ้ามีผู้ตระหนี่ ส่วนผู้ใดตระหนี่ ดังนั้นเขาก็ตระหนี่แก่ตัวของเขาเอง (คือไม่มีความโปรดปรานของอัลลอฮฺ และตกต่ำทางสังคม) เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย ....."

70 : 21 ความว่า " เมื่อมีลาภเกิดขึ้นแก่เขา เขาก็หวงแหน (ไม่อยากบริจาค) "

- งก

74 : 14 - 15 ความว่า " และฉันได้เตรียมสิ่งจำเป็นทั้งหลายสำหรับเขา (ให้สะดวกสบาย) "
" แล้วเขายังงก (ด้วยความโลภ) ที่จะให้ฉันเพิ่ม (แก่เขา) อีก "

- มีความคิดอิสระ

18 : 29 ความว่า " จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) สัจธรรมมาจากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ก็ศรัทธาได้ และผู้ใดประสงค์ (จะไม่ศรัทธา) ก็ให้ปฏิเสธได้ ....."

76 : 3 ความว่า " แท้จริงเรา – เราได้ชี้ทางนำแก่เขาแล้ว เขาจะกตัญญู (ศรัทธา) หรือเขาจะเนรคุณ (ปฏิเสธ) ก็ได้ "

- ชอบโต้เถียง

18 : 54 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้อธิบายเป็นอย่าง ๆ ในอัล – กุรฺอานนี้สำหรับมนุษย์ ซึ่งการอุปมาทุกชนิด (17:89) แต่มนุษย์เป็นผู้โต้เถียงในส่วนมากของสิ่งต่าง ๆ (16:4, 36:77) "

- ดื้อรั้นและละเมิด

96 : 6 ความว่า " หาใช่เช่นนั้นไม่ ! แท้จริงมนุษย์ (บางพวก) นั้น ฝ่าฝืนแน่นอน "

- มีมารเป็นศัตรู

12 : 5 ความว่า " เขากล่าวว่า ลูกเอ๋ย ! จงอย่าเล่าความฝันของเจ้าแก่พี่น้องของเจ้า มิฉะนั้นพวกเขา (พวกพี่ ๆ) จะออกอุบายแก่เจ้า แท้จริงมารนั้นเป็นศัตรูตัวเปิดเผย (ต่อ) สำหรับมนุษย์ "

17 : 53 ความว่า " และจงกล่าวแก่ปวงบ่าวของฉันว่า เขาทั้งหลายพูดจา (*อันมีมรรยาท*) โดยวิธีที่ดียิ่ง (*แม้แต่กับพวกปฏิเสธ 16:125, 23:96, 41:34*) แท้จริงมาร (*ผู้ก่อกวน*) ยุความแตกแยกระหว่างเขาทั้งหลาย (*7:202, 12:100*) แท้จริงมารเป็นศัตรูที่เปิดเผยของมนุษย์ "

- อยู่ในการขาดทุน

103 : 2 ความว่า " แท้จริงมนุษย์อยู่ในการขาดทุนแน่นอน "

10 : 45 ความว่า " และวันซึ่งพระองค์จะทรงชุมนุมพวกเขา (*พวกเขาจะรู้สึก*) ประหนึ่งว่า พวกเขามิได้อยู่ (*ในโลก*) นาน เว้นแต่เพียงยามเดียวของวัน (*เป็นความรู้สึกเมื่ออยู่ในสุสาน หรือบัรซัค 30:55, 46:35*) พวกเขาต่างรู้จักกัน (*เช่นครั้งอยู่ในโลก หรือต่างรู้จักความชั่วของกันและกัน*) แน่นอน บรรดาเหล่านั้น ผู้ปฏิเสธต่อการพบอัลลอฮฺ (*ในวันปรโลก 6:31*) ได้ขาดทุน (*วิบัติ*) และพวกเขามิได้อยู่ในหมู่ผู้ถูกนำทาง "

- มีภาษา

55 : 4 ความว่า " พระองค์ได้ทรงสอนเขา ซึ่งการพรรณนาโวหาร "

- ชอบทางวัตถุ

3 : 13 ความว่า " ถูกทำให้บรรเจิดสำหรับมนุษย์ (*เพื่อการทดลอง*) นั่นคือความรัก (ลุ่มหลง) ในความใคร่ต่าง ๆ (*เช่น*) ในผู้หญิงและลูก ๆ และการสะสมทองคำและเงินเป็นกองสุม และม้าพันธุ์ดี และปศุสัตว์ และไร่นา นั่นเป็นเพียงปัจจัยในโลกนี้ (*10:70*) และอัลลอฮฺ ณ พระองค์คือจุดหมายอันดี (*ของชีวิต 18:46, 57: 20*) "

6 : 44 ความว่า " ดังนั้นเมื่อพวกเขาลืม ที่พวกเขาได้ถูกเตือนให้รำลึกโดยข้อนั้น (*7:165*) เราได้เปิดประตู (*แห่งความสำราญ*) ทั้งหลายของทุกสิ่ง สำหรับ (*ทดลอง*) พวกเขา จนกระทั่งเมื่อพวกเขาคะนองต่อสิ่งที่ได้ถูกประทานแก่พวกเขา เราได้คร่าพวกเขาโดยพลัน แล้วเมื่อนั้นเขาเป็นผู้ท้อถอย (*หมดหวัง*) "

- เป็นนักฉวยโอกาส

29 : 10 ความว่า " และในหมู่มนุษย์นั้น มีผู้กล่าวว่า เราศรัทธาในอัลลอฮฺ ครั้นเมื่อพวกเขาถูกทนทุกข์ใน (*ทางของ*) อัลลอฮฺ เขาก็ถือเอาการทดลองของมนุษย์ (*เป็นเรื่องร้ายแรง*) ประหนึ่งการลงโทษของอัลลอฮฺ และถ้าได้มีการช่วยเหลือจากพระผู้อภิบาลของเจ้า (*มายังบรรดามุสลิม*) แน่นอนพวกเขา (*จะเปลี่ยนท่าทีใหม่*) จะกล่าวว่า แท้จริงเราจะอยู่กับพวกท่าน (*4:141 ทั้งการศรัทธาและการปฏิบัติตาม*) ก็มิใช่อัลลอฮฺดอกหรือ ผู้ทรงรู้ดียิ่งที่มีในหัวอกของประชาชาติทั้งหลาย (*ว่าศรัทธาจริงหรือไม่*) "

- **มีความคดต่อหน้าที่**

33 : 72 ความว่า " **แท้จริงเรา (*อัลลอฮฺ*) ได้เสนอการพิทักษ์แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ และ (*แก่*) ปวงขุนเขา แต่มันปฏิเสธที่จะแบกรับมัน (*ภาระนี้*) และกลัวต่อมัน (*คือต่อหน้าที่รับผิดชอบ*) แต่มนุษย์แบกรับมัน (*แต่บิดพริ้วต่อหน้าที่*) แท้จริงเขา (*คนคดเช่นนี้*) เป็นผู้อธรรมยิ่ง (*ต่อตนเอง*) และงมงายยิ่ง** "

7. สรุปจิตใจมนุษย์

แม้มนุษย์จะมีธรรมชาติชอบในทางชั่วเสมือนน้ำที่มักจะไหลลงสู่ที่ต่ำ แต่ด้วยความเมตตาของ อัลลอฮฺที่ให้อิสลามเป็นทางนำ มนุษย์ก็สามารถพัฒนาจิตในให้เจริญถึงขั้นดีที่สุดได้ ในอัล – กุรฺอานได้จำแนกจิตใจมนุษย์ว่ามี 3 ขั้น ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล - กุรฺอาน

1) **นัฟซุนอัมมาเราะฮฺ *(จิตใจที่โน้มช้างกิเลสต่ำ)***

12 : 53 ความว่า " **และฉัน (*ยูสุฟ*) มิได้ถือว่าตัวฉันไร้มลทิน (*เหนือมนุษย์ธรรมดา*) แท้จริงชีวิต (*จิตใจของมนุษย์ทุกคน*) นั้นกระตุ้นช้างชั่ว** (*7 : 176*) **เว้นแต่ที่พระผู้อภิบาลของฉันทรงเมตตา แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

2) **นัฟซุนเลาวามะฮฺ (*จิตใจที่ข่มตนเองให้ให้เว้นจากการชั่ว*)**

75 : 2 ความว่า " **หามิได้ ! ฉันสาบานต่อชีวิตที่ข่มตนเอง (*ว่าวันแห่งการฟื้นขึ้นมีจริง*)** "

23 : 57 ความว่า " **แท้จริง (1) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้ยำเกรงเนื่องด้วยความเกรงกลัวต่อพระผู้อภิบาลของเขา** (*21:28,49 ด้วยการไม่ทำชั่ว*) "

79 : 40 ความว่า " **และส่วนผู้หวาดกลัวต่อการยืนเบื้องหน้าพระผู้อภิบาลของเขา (*ด้วยการไม่ทำชั่วในโลกนี้*) และได้หักห้ามจิตใจจากกิเลสต่ำ** (*23 : 57*) "

23 : 58 – 60 ความว่า " **และ (2) บรรดาที่พวกเขาศรัทธาในสัญญาณ (*โองการหรือปาฏิหาริย์*) ต่าง ๆของพระผู้อภิบาลของเขา** "

" **และ (3) บรรดาที่พวกเขามิได้ตั้งภาคีต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขา** "

" **และ (4) บรรดาที่พวกเขาจ่ายอันใดก็ดี พวกเขาจ่าย (*ตามฐานะของพวกเขา*) ขณะที่จิตใจของเขาประหวั่น (*ด้วย*) ว่าพวกเขาจะต้องกลับไปยังพระผู้อภิบาลของพวกเขา (*จึงบริจาคด้วยความเต็มใจ ไม่โอ้อวด 22:35*)**

22 : 35 ความว่า " **บรรดาที่หัวใจของพวกเขาประหวั่น เมื่อ (*พระนามของ*) อัลลอฮฺถูกเอ่ย และ ผู้อดทนต่อ (*ทุกขภัย*) ที่ประสบแก่พวกเขา และผู้ดำรงนมาซเสมอ และอันใดที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขา พวกเขาบริจาค (*ในทางกุศล*)** "

3) **นัฟซุนมุฏมะอินนะฮฺ (*จิตใจที่สงบแล้ว*)**

89 :27 – 30 ความว่า " **โอ้ชีวิตที่สงบแล้วเอ๋ย ! "**

" จงกลับมายังพระผู้อภิบาลของเจ้าด้วยยินดี และเป็นที่ปิติ "

" ดังนั้น จงเข้ามาอยู่ในหมู่ปวงบ่าวของฉันเถิด "

" และจงเข้ามาในสวนสวรรค์ของฉันเถิด "

8. ความรักของอัลลอฮฺที่มีต่อมนุษย์

- **ทรงให้ชีวิต**

ก่อนที่อัลลอฮฺจะทรงสร้างมนุษย์คนแรกคือนบีอาดัมนั้น ได้รับการคำถาม (*เชิงทัดทาน*) จาก มลาอิกะฮฺ แต่พระองค์ก็ทรงสร้างมนุษย์ในรูปร่างลักษณะที่งดงามยิ่ง ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน

2 : 30 ความว่า " และเมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าได้ตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า แท้จริงฉันจะตั้งผู้ปกครองคนหนึ่ง ณ แผ่นดิน (เป็น*มนุษย์ผู้รับช่วงปกครองธรรมชาติต่างๆ 6 : 166*) พวกเขาทูลว่า พระองค์จะทรงตั้ง ณ ที่นั้น (*ผู้มีความคิดอิสระ ไม่เหมือนมลาอิกะฮฺที่ปฏิบัติตามบัญชาของอัลลอฮฺทุกประการ*) ผู้ที่จะก่อการเสียหายใน (*แผ่นดิน*) นั้น และหลั่งเลือด (*ฆ่าฟันกัน*) กระนั้นหรือ ? ทั้งที่เรา – เรากล่าวสดุดีด้วยการสรรเสริญ (*อันเป็นสิทธิ*) ของพระองค์ และเทอดทูนความบริสุทธิ์แด่พระองค์ พระองค์ตรัสว่า แท้จริงฉันรู้ดีที่สูเจ้าไม่รู้ "

6 : 166 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงทำให้สูเจ้าเป็นผู้ปกครองแผ่นดิน (*7 :69, 74 : 128, 10 :14*) และทรงเทอดฐานะของบางคนเหนือกว่าอีกบางคน เพื่อทรงทดลองที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่สูเจ้า (*5 : 48, 11 : 7, 18 : 7, 67 : 2*) แท้จริง พระผู้อภิบาลของสูเจ้าเป็นผู้ทรงฉับพลันในการลงโทษ และแท้จริงพระองค์ – แน่นอน เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

3 : 5 ความว่า " พระองค์คือผู้ทรงทำรูปร่างของสูเจ้าในมดลูกตามที่พระองค์ทรงประสงค์ ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

32 : 9 ความว่า " แล้วพระองค์ได้ทรงทำให้เขาสมบูรณ์ และทรงเป่ารูฮฺ ของพระองค์เข้าไปในเขา และพระองค์ทรงให้สูเจ้ามีหู และตาและหัวใจ (*เพื่อจะได้คิด พิจารณา*) ส่วนน้อยเท่านั้นที่สูเจ้าขอบคุณ "

95 : 4 ความว่า " โดยแน่นอนยิ่ง เราได้สร้างมนุษย์ในแบบที่ดีเยี่ยม "

- **ทรงให้สิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต**

ความเมตตาของอัลลอฮฺแผ่ไพศาล ไม่แยกว่าผู้นั้นจะเป็นผู้นอบน้อมหรือปฏิเสธต่อพระองค์

2 : 22 ความว่า " **ผู้ทรงทำแผ่นดินเป็นพื้นปู (*ที่พัก*) สำหรับสูเจ้า และชั้นฟ้าเป็นหลังคา และทรงลั่งน้ำลงจากฟากฟ้า และทรงให้งอกออกมาโดยนัย (*น้ำ*)นั้น ซึ่งผลไม้ต่าง ๆ เป็นเครื่องยังชีพสำหรับสูเจ้า ดังนั้นจงอย่าตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่สูเจ้ารู้อยู่ (*ว่าอัลลอฮฺทรงเอกะ*)** "

2 : 164 ความว่า " **แท้จริง ในการบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการสับเปลี่ยนกลางคืนและกลางวัน และนาวาที่ล่องในสมุทร ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ และที่อัลลอฮฺได้ทรงลงมาจากฟากฟ้าคือน้ำ แล้วได้ทรงชุบชีวิตแผ่นดิน (*ให้ชุ่มชื้น*) ด้วย (*น้ำ*) นั้น หลังจากการตาย (*แห้งแล้ง*) ของมัน และได้ทรงให้แพร่ไป ณ ที่ (*แผ่นดิน*) นั้น ซึ่งสัตว์ทุกชนิด และการผันแปรของลมต่าง ๆ และเมฆ (*อันอยู่ใต้พระบัญชา*) ระหว่างเวหาและแผ่นดินนั้น แน่นอนเป็นสัญญาณหลากหลายแก่ประชาชนผู้ใช้ปัญญา** "

78 : 6 - 13 ความว่า " **เรามิได้ทำให้แผ่นดินนี้เป็นอู่ (*เพื่ออาศัย 20 : 53*) หรือ ?** "

" **และขุนเขาเป็นหมุด (*เพื่อตรึงไว้*) หรือ ?** "

" **และเราได้สร้างสูเจ้าเป็นคู่ (*ชายและหญิง*)** "

" **และเราได้ทำให้การนอนของสูเจ้าเป็นการพักผ่อน (*ให้มีแรง และสดชื่น*)** "

" **และเราได้ทำให้กลางคืนเป็นที่ห่ม (*ให้มืด และเย็น 25 : 47*)** "

" **และเราได้ทำให้กลางวันสำหรับการ (*แสวงเครื่อง*) ยังชีพ** "

" **และเราได้สร้างที่แข็งแรง (*ชั้นฟ้า*) ทั้งเจ็ดไว้เบื้องบนสูเจ้า** "

" **และเราได้ทำให้มีประทีปหนึ่งที่สว่างจ้า (*คือดวงตะวัน*)** "

2 : 212 ความว่า " **ชีวิตของโลกนี้ถูกทำให้บรรเจิดสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) และ (*โดยเหตุนี้*) พวกเขาเยาะเย้ยบรรดาผู้ศรัทธา แต่บรรดา (*ผู้ศรัทธาเหล่านี้*) ผู้สำรวมตนจากความชั่ว จะอยู่ (*ในฐานะ*) เหนือพวกเขาในวันฟื้นขึ้น และอัลลอฮฺทรงประทานเครื่องยังชีพแก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์โดยไม่มีการคำนวณ (*เหลือจะประมาณได้*)** "

- **ทรงนำทาง**

เมื่อให้ทุกอย่างในการดำเนินชีวิตแล้ว อัลลอฮฺมิได้ทรงทอดทิ้งให้มนุษย์เผชิญโลกอย่างคนตาบอด แต่ได้ทรงสอน ทรงนำทางโดยส่งนบีหรือรสูลมาทุกยุคทุกสมัย พร้อมกับคำสอนของพระองค์ และทรงเลือก อิสลามเป็นศาสนาสำหรับมนุษย์ (*เพราะมนุษย์สามารถพัฒนาจิตใจและความประพฤติของตนเองให้สูงส่งได้*)

92 : 12 ความว่า " **แท้จริงหน้าที่ของเรา (*อัลลอฮฺ*) คือการนำทาง (*แก่มนุษยชาติ*)** "

10 : 47 ความว่า " **และสำหรับทุกชาติมีรสูล** "

5 : 3 ความว่า " .....และฉันได้พึงใจ (*เลือก*) อิสลามเป็นศาสนาสำหรับสูเจ้า ....."

2 : 151 ความว่า " (*นั่นคือ*) ดั่งที่เราได้ส่งรสูลคนหนึ่ง (*คือมุฮัมมัด*) จากในหมู่สูเจ้าแก่สูเจ้า สาธยายโองการต่าง ๆของเราแก่สูเจ้าและทำให้ (*จิตใจของ*) สูเจ้าสะอาด (*จากลัทธิงมงาย*) และสอนสูเจ้าซึ่งคัมภีร์ (*แห่งอัลลอฮฺ*) และวิทยปัญญา (*ให้มีความคิดอ่าน*) และสอนสูเจ้าสิ่งซึ่งสูเจ้าไม่รู้ "

10 : 57 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! แน่นอนได้มีมายังสูเจ้าแล้วซึ่งข้อตักเตือน (*คืออัล – กุรฺอาน*) จากพระผู้อภิบาลของสูเจ้าและเป็นที่บำบัดสำหรับ (*กิเลส*) ที่อยู่ในหัวอก (*จิตใจ*) และเป็นทางนำและความเมตตาสำหรับผู้ศรัทธาทั้งหลาย "

3 : 137 ความว่า " นี่ (*อัล – กุรฺอานนี้*) เป็นคำบรรยายสำหรับมนุษยชาติ และทางนำ และข้อตักเตือนสำหรับผู้สำรวมตน "

4 : 100 ความว่า " และผู้ใดอพยพในทางของอัลลอฮฺ เขาจะพบ ณ แผ่นดินซึ่งที่พึ่งพิงมากมายและความไพบูลย์ และผู้ใดออกจากเคหะของเขา เป็นผู้อพยพยังอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ (*คืออยู่ในทางของอัลลอฮฺ*) แล้วความตายได้ลุถึงเขา (*ทั้ง ๆที่อพยพไปยังไม่ถึงจุดหมาย*) ดังนั้น โดยแน่นอนรางวัลของเขาปรากฏอยู่ที่อัลลอฮฺ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

- ทรงยกตัวอย่างความล่มจมของประชาชาติในอดีตให้เป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิต

29 : 40 ความว่า " ดังนั้น แต่ละคนเราได้ครำ (*ลงโทษ*) เนื่องด้วยความผิดของเขา แล้วบางคนในหมู่พวกเขาคือผู้ที่เราได้ส่งพายุร้าย (*ทำลาย*) เขา (*ได้แก่พวกอาด 41:16; 51:41; 54:19; 69:6*) และบางคนในหมู่พวกเขาคือผู้ที่เราได้ครำเขาด้วยเสียงกัมปนาท (*แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ได้แก่พวกษะมูด 7:78; 11:67; 15:83; 41:17; 54:31; 69:5*) และบางคนในหมู่พวกเขาคือผู้ที่เราได้ให้แผ่นดินสูบเขา (*เช่นกอรูน 28:81*) และบางคนในหมู่พวกเขาคือผู้ที่เราได้จม (*ในน้ำ เช่นฟิรฺอาวน์และไพร่พล 2:50; 7:136; 17:103*) และอัลลอฮฺมิได้ทรงอธรรมต่อพวกเขา แต่ว่าพวกเขาอธรรมต่อพวกเขาเอง "

7 : 4 ความว่า " และกี่เมืองแล้วที่เราทำลายมัน (*เนื่องจากความชั่วของชาวเมือง*) และการลงโทษของเราได้มาถึงมัน (*เกิดขึ้น*) ในรัตติกาล หรือยามพวกเขางีบตอนบ่าย "

- ทรงบอกถึงสาเหตุของความวิบัติที่เกิด ณ แผ่นดิน

30 : 41 ความว่า " ความเสียหายได้ระบาดตามแดนดินและน่านน้ำเนื่องด้วย (*ความชั่วช้าที่*) น้ำมือของมนุษย์ได้ขวนขวายไว้ โดยพระองค์จะได้ทรงให้พวกเขาลิ้มบางส่วนที่พวกเขาได้ประกอบไว้ เพื่อพวกเขาจะได้กลับมา (*ทำความดี*) "

- **ทรงอภัยโทษผู้ที่ทำผิดแล้วกลับตน**

3 : 88 ความว่า " **เว้นแต่บรรดาผู้ลุแก่โทษ (*สำนึกผิด*) หลังจากนั้น และเขาทั้งหลายประพฤติดีขึ้น ดังนั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

5 : 9 ความว่า " **อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลายว่า สำหรับเขาทั้งหลายคือ การอภัยโทษ และรางวัลอันอนันต์** "

- ไม่สามารถคำนวณความเมตตาของอัลลอฮฺที่มีต่อมนุษย์ได้

14 : 34 ความว่า " **และพระองค์ทรงประทานแก่สูเจ้าทุกสิ่งที่สูเจ้าขอต่อพระองค์ และถ้าสูเจ้าจะนับความโปรดปรานของอัลลอฮฺ สูเจ้าจะไม่สามารถนับมันให้ถ้วนได้** (*16 : 18*) **แท้จริงมนุษย์นั้นอธรรมยิ่ง เนรคุณยิ่ง (*ในการมองข้ามสิ่งเหล่านี้*)** "

16 : 18 ความว่า " **และถ้าสูเจ้าจะนับความโปรดปรานของอัลลอฮฺ สูเจ้าจะไม่สามารถนับมันให้ถ้วนได้** (*14: 34*) **แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอโดยแท้** "

9. เมื่อมนุษย์จะตาย มลาอิกะฮฺจะมาเอาชีวิต แล้ววิญญาณจะไปอยู่ใน " บัรฺซัค " เพื่อรอการตัดสิน

43: 61 ความว่า " **และพระองค์คือผู้ทรงพิชิตเหนือปวงบ่าวของพระองค์ และพระองค์ทรงส่งผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้า จนกระทั่งเมื่อได้มายังผู้ใดในหมู่สูเจ้า ซึ่งความตาย ทูต (*คือมลาอิกะฮฺ*) ของเราทำให้เขาตาย (*เอาวิญญาณ*) และพวกเขาไม่บกพร่อง (*ในหน้าที่นี้ต่อชีวิตใด*)** "

7 : 37 – 38 ความว่า " .....**จนกระทั่งเมื่อทูตของเรามายังพวกเขา เพื่อจะเอาชีวิตของพวกเขา** ....."

23 : 99 – 100 ความว่า " **จนกระทั่งความตายได้มาถึงผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่พวกเขา เขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! ได้โปรดส่งฉันกลับไปเถิด (*ขอให้มีชีวิตในโลกอีกครั้ง*) "**

" เพื่อฉันจะได้ประกอบการดีที่ฉันละทิ้งไว้ (*ยังไม่ได้ทำ 7 : 53, 32 : 12*) ไม่ได้เด็ดขาด ! มันเพียงแต่เป็นถ้อยคำที่เขากล่าวเท่านั้น (*คนตายแล้วจะกลับมีชีวิตในโลกนี้ได้อย่างไร เพราะขัดต่อกฎแห่งการกำหนดของอัลลอฮฺ 36 :31*) และเบื้องหน้าพวกเขานั้นมีบัรฺซัค (*สภาพกึ่งกลางระหว่างโลกนี้กับโลกหน้ากั้นอยู่*) จนถึงวันถูกให้ฟื้นขึ้น "

30 : 40 ความว่า " **อัลลอฮฺคือผู้ทรงสร้างสูเจ้า แล้วทรงให้เครื่องยังชีพแก่สูเจ้า และทรงให้สูเจ้าตาย แล้วทรงให้สูเจ้าเป็น (*ในวันแห่งการฟื้นขึ้น*)**....."

10. ไม่มีใครรู้ว่าวันตัดสิน หรือวันแห่งการฟื้นขึ้นจะมาเมื่อใด หรือไม่มีใครรู้อนาคต นอกจากอัลลอฮฺ

31 : 34 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงรู้แห่งยามอวสาน (*ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด*) มี (*รู้อยู่*) ที่พระองค์ (*เท่านั้น*) และพระองค์ทรงประทานฝนลงมา (*30 : 24*) และพระองค์ทรงรู้ที่ (*ปฏิสนธิ*) อยู่ในมดลูก (*35 : 11*) และไม่มีชีวิตใดรู้ที่มันจะขวนขวายในวันรุ่งขึ้น และไม่มีชีวิตใดรู้ว่า ที่แผ่นดินไหนมันจะตาย แท้จริงอัลลอฮฺ (*เท่านั้น*) เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงตระหนัก (*ในสิ่งเร้นลับทุกสิ่ง*) "

18 : 23-24 ความว่า " เจ้าจงอย่ากล่าวเกี่ยวกับสิ่งใดว่า แท้จริง ฉันจะเป็นผู้ทำอันนั้นวันพรุ่งนี้ (หรือข้างหน้านี้) "

" เว้นแต่ (*ต้องกล่าวด้วยว่า*) ที่ (*หาก*) อัลลอฮฺทรงประสงค์ [1] "

11. การตอบแทนของอัลลอฮฺในปรโลก

53 : 39 ความว่า " และนั่นคือ ไม่มีอันใดได้แก่มนุษย์ นอกจากที่เขาได้ขวนขวายไว้ (*ทำไว้*) เท่านั้น "

6 : 133 ความว่า " และสำหรับทั้งมวลคือฐานะ (*การตอบแทนลดหลั่นกัน*) ตามที่พวกเขาได้ขวนขวาย และพระผู้อภิบาลของเจ้ามิใช่ผู้ทรงเมินเฉยต่อที่พวกเขากระทำ

4: 40 ความว่า " แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงอธรรม (*แม้*) น้ำหนักเพียงนิดเดียว (*เท่าปรมาณู*) และถ้ามันเป็นการดีสักอย่าง (*แม้เพียงแต่น้อย ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์*) อัลลอฮฺจะทรงทวีคูณมัน ....."

6 : 161 ความว่า " ผู้ใดนำมา (*กระทำ*) ซึ่งการดี ดังนั้นสำหรับเขาจะได้สิบเท่าเยี่ยงนั้น และผู้ใดนำมา (*กระทำ*) ซึ่งการชั่ว ดังนั้นเขาจะถูกตอบแทนเพียงเยี่ยงนั้น และพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม "

89 : 27 – 30 ความว่า " โอ้ชีวิตที่สงบแล้วเอ๋ย ! "

" จงกลับมายังพระผู้อภิบาลของเจ้าด้วยยินดี และเป็นที่ปีติ "

" ดังนั้น จงเข้ามาอยู่ในหมู่ปวงบ่าวของฉันเถิด "

" และจงเข้ามาในสวรรค์ของฉันเถิด "

3 : 197 ความว่า " บรรดาผู้สำรวมตนต่อพระผู้อภิบาลของเขา สำหรับพวกเขาคือสวนสวรรค์อันหลากหลาย ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น ....."

3: 150 ความว่า " และในไม่ช้าเราจะเหวี่ยงความตระหนกเข้าในใจของบรรดาผู้ปฏิเสธ เพราะพวกเขาได้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ข้อที่พระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานลงมา และที่พำนักของเขาคือไฟ (*นรก*) และเป็นที่อยู่อันชั่วช้าของผู้อธรรม "

---

[1] เมื่อมุสลิมกล่าวหรือรับปากถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่คิดว่า "จะ"ทำ (*สิ่งที่ไม่ใช่ความผิด*) มุสลิมจะกล่าวตามด้วยการพูดตามคำในอัล - กุรฺอานว่า " อินชาอัลลอฮฺ " (*หากอัลลอฮฺทรงประสงค์*)ด้วยความตั้งใจจะทำ100% (*ไม่ใช่รับปากพล่อย ๆจึงกล่าวว่าอินชาอัลลอฮฺ*)

4 : 56 ความว่า " แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธโองการทั้งหลายของเรา เราจะโยนพวกเขาไปในไฟในไม่ช้า คราใดที่ผิวหนังของเขาถูกไหม้เกรียม เราจะเปลี่ยนผิวหนัง (*ใหม่*) อื่นจากนั้นแก่เขา เพื่อเขาจะได้ ชิมการลงโทษ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ"

อิสลามกดขี่สตรีจริงหรือ?

ในปัจจุบันมีนักเรียกร้องสิทธิสตรีหรือนักสตรีนิยมได้ออกมารณรงค์เรียกร้องสิทธิแทนสตรีมุสลิม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่ริเริ่มหรือผู้จุดประกายในเรื่องนี้เป็นสตรีของศาสนิกอื่น หรือสตรีมุสลิมบางคนมีความรู้พื้นฐานทางอิสลามน้อยและไปศึกษามาจากค่ายตะวันตก เช่น ยุโรป หรืออเมริกาและถูกอิทธิพลการดำเนินชีวิตแบบตะวันตกครอบงำเท่านั้นบุคคลเหล่านี้ได้พยายามยัดเยียดปัญหาให้แก่สตรีมุสลิมหรือมุสลิมะฮฺทั้งหลายว่า พวกเธอถูกกดขี่ ราวกับว่าสตรีมุสลิมทั่วโลก (*ทั้งผู้ที่รู้ศาสนาและรู้ทางโลกหรือเรียนวิชาชีพจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โท หรือเอก และไม่เคยรู้สึกว่าตนเองถูกกดขี่*) นั้นช่างโง่เง่าเหลือเกินที่คิดไม่เป็น ต้องให้คนอื่นมาคิดให้ และยกประเด็นต่าง ๆทางศาสนามากล่าวหาและโน้มน้าวให้เห็นว่า อิสลามกดขี่สตรี เช่น การที่อิสลามอนุญาต (*อนุโลม ไม่ได้บังคับหรือเปิดโอกาสให้ชายทุกคนทำได้*) ให้ชายมีภรรยาได้ 4 คน ซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาโสเภณีที่ได้ผลที่สุด เพราะอิสลามห้ามการมีเมียเก็บหรือนางบำเรอ เป็นการแก้ปัญหาให้แก่ชายที่มีความต้องการทางเพศมาก หรือภรรยาที่เจ็บป่วยไม่สามารถสนองความต้องการทางเพศได้ นางไม่จำเป็นต้องถูกหย่าเพราะจะทำให้ไม่มีผู้เลี้ยงดู หรือในกรณีสงครามที่หญิงมีมากกว่าชาย-ให้หญิงทุกคนได้มีโอกาสแต่งงานไม่ต้องแสดงออกทางเพศด้วยการเป็นโสเภณี เป็นต้น เป็นการกดขี่ทางเพศ หรือการที่ผู้หญิงเป็นอิมามไม่ได้ เนื่องจากเธอมีประจำเดือนหรือมีระดู ทำให้ไม่สามารถนำกิจกรรมทางศาสนาซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของอิมามในบางช่วงได้ และช่วงมีระดูนั้นเป็นช่วงที่สตรีมีร่างกายอ่อนแอ ฮอร์โมนต่างจากปกติ ควรได้รับการพักผ่อนและไม่เหมาะที่จะทำงานหนักหรือจดจำเรื่องสำคัญ ๆ) หรือการที่ให้หญิง 2 คน เป็นพยานเท่ากับชาย 1 คน เนื่องจากอิสลามกำหนดให้สตรีมุสลิมทำงานเหมาะกับเพศ ต้องทำงานประเภทจุกจิก กวนใจ คือเลี้ยงดูเด็กหรือลูก ๆและดูแลทรัพย์สินของสามีซึ่งอาจทำให้ลืมหรือจดจำบางเรื่องได้ไม่ดี อิสลามได้ปกป้องสตรีไม่ให้สร้างความเสียหายแก่ตนเองและสังคมจากการเป็นพยานเท็จเนื่องจากลืม โดยกำหนดให้ 2 คนช่วยกันจำ กลับกลายเป็นเรื่องของการไม่ให้สิทธิแก่สตรีเท่าเทียมบุรุษ หรือการที่ชายได้รับมรดก2 เท่าของหญิง ทั้ง ๆที่การที่หญิงได้ 1 ส่วนนั้น เป็น 1 ส่วนที่เป็นของส่วนตัวของเธอจริง ๆ เพราะอิสลามไม่ได้สั่งให้ผู้หญิงต้องจ่ายเงินหรือปัจจัยในการครองชีพเลี้ยงดูสามีหรือลูก เช่น มีหะดีษว่า แม้สามียากจนมากก็มีสิทธิรับชะกาตจากภรรยาที่มีฐานะดีได้ เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามกลับสั่งให้สามีเลี้ยงดูภรรยาอย่างดี จึงเข้าตำราที่ว่าสมบัติของหญิงก็คือของหญิงและสมบัติบางส่วนของชายก็คือของหญิงด้วยนั้น เป็น

การที่อิสลามเอาเปรียบ กดขี่ และไม่ให้ความเป็นธรรมแก่สตรี โดยการเอาความคิด ความรู้สึก หรือระบอบการดำเนินชีวิตของตนมาเป็นเกณฑ์ ไม่ได้ศึกษาถึงเหตุผล หลัก และวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามว่ามีอย่างไร ? (*อิสลามไม่มีระบบหนูตกถังข้าวสารที่ชายจะมาถือสิทธิในทรัพย์สินของหญิง ยกเว้นนางจะยกให้โดยเต็มใจ*) ความอยากดังหรือความไม่รู้เรื่องอิสลามของสตรีเหล่านั้นสร้างความเสียหายให้แก่ชื่อเสียงของสตรีมุสลิมและเป็นการใส่ไคล้อิสลามมาก เพราะความจริงนั้น อิสลามได้ให้หญิงชายมีสิทธิเท่าเทียมกัน (*อิสลามประกาศสิทธิมนุษยชนตั้งแต่ศตวรรษที่ 6*) ในเรื่องที่เกี่ยวกับความดีงามทุกเรื่อง เพียงแต่ได้แบ่งหน้าที่การทำงานไว้อย่างเหมาะสมตามลักษณะทางสรีระของเพศชายและหญิงซึ่งไม่เหมือนกันเท่านั้น เช่น การที่ไม่ให้ผู้หญิงเป็นผู้นำ (*อิมาม*) เพราะหน้าที่สำคัญของผู้นำในอิสลามคือการนำในการปฏิบัติศาสนกิจด้วย แต่ในช่วงที่มีประจำเดือน อิสลามให้หญิงหยุดปฏิบัติศาสนกิจบางประการโดยไม่ถือเป็นความผิดเนื่องจากอยู่ในสภาพที่ร่างกายไม่สะอาด อ่อนแอ เช่น ไม่ต้องนมาซ (*ไม่ต้องนมาซชดใช้ในวันหรือเวลาอื่น*) ไม่ต้องถือศีลอดในเดือนเราะฎอน (*ให้ถือชดใช้ในวันอื่น*) ทำให้ได้มีเวลาพัก (*ผู้ชายน่าจะเรียกร้องสิทธิขอมีประจำเดือนและไม่ต้องนมาซโดยไม่มีความผิดหรือขอหยุดถือศีลอดบ้าง*) เป็นต้น แล้วผู้หญิงจะทำหน้าที่ผู้นำสมบูรณ์ได้อย่างไร แต่ถ้าเกิดกรณีจำเป็น เช่น ไม่มีผู้ชาย ผู้หญิงก็เป็นอิมามนำผู้หญิงและเด็กได้ เป็นต้น ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล-กุรฺอานและหะดีษ ดังนี้

1. **หญิงและชายมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน**

   - **หญิงมีสิทธิทำความดีเช่นเดียวกับชาย**

3:42 ความว่า " **มัรฺยัมเอ๋ย ! จงภักดีต่อพระผู้อภิบาลของเธอ และจงกราบ และจงโค้งตามผู้ที่โค้ง** "

24:30-31 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) **จงกล่าวแก่ชายทั้งหลายผู้ศรัทธา ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ** (*อย่าทำชู้ทางสายตาด้วยการมองหญิงเชิงเสน่หา หรืออ่านหนังสือลามก หรือดูภาพยนต์ชู้สาวฯ*) และให้ปกป้องของพึงสงวนของพวกเขา (*เช่นอย่าเปลือยกายอาบแดด ฯ*) นั่นแหละผ่องแผ้วกว่าสำหรับ (*ชีวิตจิตใจของ*) สูเจ้า (*ที่จะไม่ล่วงละเมิดในกาม*) แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่พวกเขาประกอบ "

" และ (*มุฮัมมัด*)จงกล่าวแก่หญิงผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้พวกนางลดสายตาของพวกนางลงต่ำ (*อย่าชม้อยตาแลผู้ชาย*) และให้ปกปักษ์สิ่งพึงสงวนของนาง (*อย่าไปประกวดโฉมเป็นนางงาม นางแบบหรือนุ่งน้อยห่มน้อย*) เว้นแต่ที่เปิดเผย (*เช่นใบหน้า มือและเท้า*) และให้นางปิดด้วย ผ้าคลุมศีรษะของนางตลอดมาถึงหน้าอกของนาง....."

3:194 ความว่า " **ดังนั้นพระผู้อภิบาลของพวกเขาได้ตอบแก่พวกเขาว่า ฉันจะไม่ทำให้การงานของผู้ทำงานจากในหมู่สูเจ้าเสียหาย** (*4:124; 16:97; 20:112* จะเป็น) **เพศชายหรือเพศหญิงก็ตาม**

บางคนของสูเจ้ามาจากอีกบางคน (*มีส่วนพึ่งพากัน อิสลามประกาศสิทธิมนุษยชนมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 6*) ....."

60:12 ความว่า "**แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ โอ้ นบีเอ๋ย ! เมื่อหญิงผู้ศรัทธาทั้งหลายได้มายังเจ้าเพื่อให้การปฏิญาณแก่เจ้าว่า พวกนางจะไม่ตั้งภาคีใด ๆในอัลลอฮฺ และจะไม่ชโมย และจะไม่ทำชู้ และจะไม่ฆ่าลูก ๆของนาง และจะไม่นำมาซึ่งการใส่ร้ายใด ๆซึ่งนางได้เสกสรรขึ้นเองโดยเจตนา และนางจะไม่ละเมิด (*คำสั่งของ*) เจ้าในเรื่องดีงาม (*ตามบัญญัติของศาสนา*) ดังนั้น จงรับการปฏิญาณของนาง และจงขอต่ออัลลอฮฺให้ทรงอภัยโทษนาง "**

48:10 ความว่า " **แท้จริง บรรดาที่ปฏิญาณกับเจ้านั้น (*เท่ากับ*) ปฏิญานกับอัลลอฮฺแท้ ๆ พระหัตถ์ (*อำนาจ*) ของอัลลอฮฺทรงอยู่เหนือมือพวกเขา (*ในการรับเอาคำมั่นสัญญา*) เพราะฉะนั้นผู้ใดทำลาย (*ปฏิญญา*) เขาเพียงแต่ทำลาย (*เป็นผลร้าย*) แก่ตัวของเขาเอง ส่วนผู้ใดปฏิบัติตามสัญญาที่เขาได้มีไว้แก่อัลลอฮฺโดยครบถ้วน พระองค์ก็จะทรงตอบแทนเขาซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง "**

- **มีสิทธิแสวงและครอบครองทรัพย์ได้เช่นเดียวกับชาย**

4 : 32 ความว่า " .....**สำหรับผู้ชายคือส่วนที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ และสำหรับผู้หญิงคือส่วนที่พวกนางได้ขวนขวายไว้**....."

2 ?: 7 ความว่า " **สำหรับผู้ชายคือส่วนจากที่พ่อแม่และญาติสนิทได้ละไว้ และสำหรับผู้หญิงคือส่วนจากที่พ่อแม่และญาติสนิทได้ละไว้ จะน้อยหรือมากกว่านั้นก็ตามส่วนที่กำหนดไว้**"

2. **การได้รับมรดกครึ่งหนึ่งของชายไม่ใช่การเสียเปรียบ เพราะในอิสลามได้มอบหน้าที่การเลี้ยงดูครอบครัวให้กับสามี** (*จึงเข้าตำราของเขาคือของเรา และของเราคือของเรา*) ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล กุรฺอานและ หะดีษ

4 : 11 ความว่า " อัลลอฮฺได้ทรงสั่งสูเจ้าเกี่ยวกับลูก ๆของสูเจ้า (*ในการรับมรดกประเภทที่ 1 ว่า*) **สำหรับ** (*ลูก*) **ชายคือเยี่ยงส่วนของ** (*ลูก*) **หญิงสองคน**....."

4 : 34 ความว่า " **ผู้ชายเป็นผู้ปกครองเลี้ยงดูผู้หญิง โดยที่อัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานให้บางคนในหมู่พวกเขาเหนือกว่าอีกบางคน** (*2:228*) และโดยที่พวกเขาจ่ายจากทรัพย์สมบัติของพวกเขาเลี้ยงดูนาง ดังนั้นผู้หญิงที่ดีทั้งหลายคือผู้ภักดี (*33:31,35; 66:5*) ผู้รักษาความลับ (*ชื่อเสียง สมบัติ ความดีงามของสามีเมื่อสามีไม่อยู่*) ตามที่อัลลอฮฺทรง (*สั่งให้*) พิทักษ์....."

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : كَفَىٰ بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يَحْبِسَ عَمَّنْ يَمْلِكُ قُوتَهُ(٨) . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *เป็นบาปแก่ชายคนหนึ่งอย่างเพียงพอแล้ว ต่อการที่เขาเพิกเฉยการเลี้ยงดูบุคคลที่เขาปกครองอยู่* " (มุสลิม นะสาอียฺ และอบูดาวูด)

และในหะดีษบุคอรี บทที่ 24 กิตาบุซซะกาฮฺ ส่วนที่ 47 การจ่ายซะกาฮให้กับสามี และเด็กกำพร้าที่อยู่ในความดูแลปกครอง หะดีษที่ 545

عَنْ عَمْرِو ابنِ الحارِثِ، عَنْ زَيْنَبَ امْرأةِ عَبْدِ اللهِ بِمِثْلِهِ سَوَاءً. قالَتْ: كُنْتُ فِى المَسْجِدِ فَرأيْتُ النَّبِيَّ صلى اللهُ عليهِ وسلَّمَ فَقالَ: تَصَدَّقْنَ وَلَوْ مِنْ حُلِيِّكُنَّ. وكانَتْ زَيْنَبُ تُنْفِقُ عَلَى عَبْدِ اللهِ وأيْتامٍ فِى حَجْرِها، فَقالَتْ لِعَبْدِ اللهِ: سَلْ رَسُولَ اللهِ صلى اللهُ عليهِ وسلَّمَ: أيُجْزِى عَنِّى أنْ أُنْفِقَ عَلَيْكَ وَعَلَى أيْتامٍ فِى حَجْرِى مِنَ الصَّدَقَةِ؟ فَقالَ: سَلِى أنْتِ رَسُولَ اللهِ صلى اللهُ عليهِ وسلَّمَ، فَانْطَلَقْتُ إلى النَّبِيِّ صلى اللهُ عليهِ وسلَّمَ فَوَجَدْتُ امْرأةً مِنَ الأنْصارِ عَلَى البابِ، حاجَتُها مِثْلُ حاجَتِى. فَمَرَّ عَلَيْنا بِلالٌ فَقُلْنا: سَلِ النَّبِيَّ صلى اللهُ عليهِ وسلَّمَ: أيُجْزِئُ عَنِّى أنْ أُنْفِقَ عَلَى زَوْجِى وأيْتامٍ لِى فِى حَجْرِى؟ وقُلْنا: لا تُخْبِرْ بِنا، فَدَخَلَ فَسَألَهُ فَقالَ: مَنْ هُما؟ قالَ: زَيْنَبُ، قالَ: أىُّ الزَّيانِبِ؟ قالَ: امْرأةُ عَبْدِ اللهِ، قالَ: نَعَمْ وَلَها أجْرانِ: أجْرُ القَرابَةِ، وأجْرُ الصَّدَقَةِ.

ท่านอัมรฺ อิบนุ อัล –หาริษได้เล่าว่า ซัยนับผู้เป็นภรรยาของอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ กล่าวว่า " ฉันอยู่ในมัสญิด ฉันเห็น (ได้ยิน) ท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า ' *ให้สตรีทำทาน แม้จะเป็นเพียงเครื่องประดับของเธอก็ตาม* ' ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ซัยนับเองเคยบริจาคให้แก่อับดุลลอฮฺ (*ผู้เป็นสามี*) และบรรดาเด็กกำพร้าที่อยู่ในปกครอง เธอได้กล่าวกับอับดุลลอฮฺว่า ' *ลองไปถามท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ดูซิว่า อนุญาตให้ฉันทำทานให้แก่เธอหรือเด็กกำพร้าที่อยู่ในความดูแลของฉันได้หรือไม่ ?* ' อับดุลลอฮฺตอบว่า ' เธอไปถามด้วยตัวเธอเองซิ ' ฉันตั้งใจจะถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงเรื่องนี้ ได้ไปหาท่าน และพบว่ามีหญิงชาวอันศอรฺคนหนึ่งอยู่ที่ประตูบ้านของท่าน ธุระของนางเหมือน ๆกับธุระของฉัน ขณะนั้นท่านบิลาลเดินผ่านมาที่พวกเราพอดี พวกเราจึงได้ขอร้องให้เขาไปถามท่านนบี ศ็อลฯว่า ' ฉันจะทำทานให้แก่สามีของฉันและเด็กกำพร้าที่อยู่ในอุปการะของฉันได้ไหม ' และพวกเราขอร้องเขาว่าอย่าได้บอกท่านถึงเรื่องของพวกเรา แล้วเขา(*ท่านบิลาล*)ก็ได้เข้าไปหาท่านนบี ศ็อลฯ และถามท่าน ท่านบนี ศ็อลฯ ถามว่า ' *สองคนนั้นเป็นใคร* ? ' เขาตอบว่า ' *ซัยนับ* ' ท่านถามว่า ' *ซัยนับไหน?* ' เขาตอบว่า ' *ซัยนับภรรยาของอับดุลลอฮฺ* ' ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *ได้ (ทำทานได้) โดยที่นางเองจะได้ผลตอบแทนสองส่วน (คือ) ส่วนหนึ่งในฐานะทำทานให้กับเครือญาติใกล้ชิด และอีกส่วนหนึ่งเป็นซะกาต* "

หะดีษนี้เป็นการบอกชัดเจนว่าภรรยาไม่มีหน้าที่เลี้ยงดูสามี (*แม้จะร่ำรวยกว่าก็ตาม*) เพราะเมื่อสามีเป็นคนยากจนและมีสิทธิรับซะกาต ก็สามารถรับเงินซะกาฮฺหรือรับเงินบริจาคจากภรรยาที่ร่ำรวยได้ และกุศลนั้นก็เป็นของภรรยา สรุปได้ว่าไม่มีบัญญัติไหนในอิสลามที่กดขี่สตรี

3. การที่อิสลามอนุญาติให้ชายมีภรรยาได้ 4 คนไม่ใช่การกดขี่ทางเพศ

- **การมีภรรยา 4 คนเป็นเพียงข้อที่อนุโลม (*ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะทำได้ และไม่ใช่การบังคับ*)**

4 : 3 ความว่า " ..... **ดังนั้น จงแต่งงานจากในหมู่ผู้หญิงที่สบใจแก่สูเจ้า สอง หรือสาม หรือสี่ ครั้นถ้าสูเจ้าเกรงว่าให้ความยุติธรรมไม่ได้ (*4:129*) ดังนั้น (*แต่งงานกับหญิง*) เพียงคนเดียว หรือ (*แต่งงาน*) ที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*คือกับทาสี 4:24-25*) นั่นเหมาะสมกว่าที่สูเจ้าจะได้ไม่ลำเอียง "**

4 : 129 ความว่า " **และพวกท่านไม่สามารถที่ให้ความยุติธรรมระหว่างหญิง (*ภรรยาทั้งหลาย*) ได้ แม้พวกท่านปรารถนานักก็ตาม ฉะนั้น จงอย่าลำเอียง (*แก่คนใด*) ด้วยการลำเอียงทั้งหมด (*แม้จะเป็นช่วงข้าวใหม่ปลามันก็ตาม*) แล้วปล่อย (*อีก*) นางค้างเติ่งไว้ (*2: 231 จะเป็นภรรยาร่วมทุกข์ร่วมสุขก็มิใช่ จะถูกหย่าก็มิเชิง*) และถ้าพวกท่านปรองดอง (*มีความสมานฉันท์ในครอบครัว*) และสำรวมตนจากความชั่ว ดังนั้น อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "**

ในหะดีษมีว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَ لَهُ امْرَأَتَانِ فَمَالَ إِلَى إِحْدَاهُمَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقُّهُ مَائِلٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้ได้กล่าวว่า " *ผู้ใดมีภรรยาสองคนและเขาลำเอียงให้ภรรยาคนหนึ่งจากสองคนนั้น เขาจะมาในวันกิยามะฮฺ โดยซีกหนึ่งของเขาเอียง* "
(อบูดาวูด ติรมิซีย และอั-นะสาอีย)

- **ผู้หญิงมีสิทธิเลือกชายที่จะแต่งงาน รับของหมั้น และการหย่า**

4: 4 ความว่า " **และจงให้หญิงซึ่งของหมั้นของนางโดยเต็มใจ (*4:24-25; 60:10*) และถ้านาง (*คืน*)ให้แก่สูเจ้าจากสิ่งใดของมันโดยยินดี ดังนั้นจงกินมันโดยโอชะและเปรมปรีดิ์ "**

2: 228 ความว่า " **และหญิงที่ถูกหย่า (*ซึ่งจะหย่าได้ ต้องไม่อยู่ในระหว่างมีระดู 65 :1*) ต้องคอยด้วยตัวนางเองสามกุรูอ (*มีระดูมา 3 คราว 2:234; 33:49; 65:4*) และไม่เป็นที่อนุมัติแก่นาง ที่นางจะปิดบังที่อัลลอฮฺได้ทรงบังเกิดในมดลูกของนาง (*เช่นมีครรภ์ หรือมีระดู เพื่อมิให้สับสนการในนับและการคอย- อิดดะฮ*) ถ้านางศรัทธาในอัลลอฮฺและวันอวสาน และสามีของนางมีสิทธิเหนือกว่าในการเอานางกลับมาใน (*ระหว่างการคอย*) นั้น ถ้าเขาทั้งสองปรารถนาจะปรองดองกัน และ สำหรับนางก็ (*มีสิทธิ์*) เยี่ยงบรรดาที่เหนือนาง (*คือสามี*)..... "**

- **แม้แต่ทาสียังได้แต่งงาน (*ห้ามทำเมียลับ เมียเก็บ*)**

4:25 ความว่า " **และผู้ใดในหมู่สูเจ้าไม่สามารถเพียงพอ (*เนื่องจากขัดสนหรือสภาพทางสังคม*) ที่จะแต่งงานกับหญิงผู้ศรัทธาที่เป็นไท ดังนั้น (*จงแต่งงาน*) บ่าวหญิงผู้ศรัทธาของสูเจ้า ที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*โดยให้นางเป็นไท*) และอัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งในการศรัทธาของสูเจ้า บางคนของสูเจ้ามาจากอีกบางคน (*ทาสหรือทาสีเมื่อเป็นมุสลิมย่อมมีเกียรติเท่ากัน*) ดังนั้น จงแต่งงานกับนางโดยอนุมัติของนายของนาง (*ถ้าสูเจ้ามิใช่เป็นนาย*) และจงให้นางซึ่งของหมั้นของนางตามสมควร (*ให้นางเป็น*) ผู้ได้แต่งงาน ไม่ใช่ผู้ค้า (*หรือลอบร่วมประเวณี และมิใช่ทำเป็นเมียลับ*) เมื่อนางได้ถูกแต่งงานแล้ว ถ้านางทำชู้ ดังนั้นการลงโทษแก่นางคือครึ่งหนึ่งของหญิงผู้เป็นไท (*คือโบย 50 ที*) .....**"

- **ภรรยาดีก็ได้เข้าสวรรค์พร้อมกับสามี**

13:23 ความว่า " **สวนสวรรค์อันสถาพร ซึ่งเขาทั้งหลายจะได้เข้าไปพร้อมกับผู้ทำดีในหมู่บรรพบุรุษของเขาทั้งหลาย และคู่ครองของเขาทั้งหลาย และลูก ๆของเขาทั้งหลาย และมลาอิกะฮฺ (*ผู้เฝ้าประตูสวรรค์*) จะเข้ามาหาเขาทั้งหลายจากทุก ๆประตู** "

4. สตรีมีสิทธิเป็นพยาน

2:282 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อสูเจ้าเกี่ยวข้องกันและกันในเรื่องหนี้สิน (*เช่นการค้าและการให้ยืม*) ยังเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้นจงเขียนมันลงไป (*ในเอกสาร*) และจงให้ผู้เขียนเขียนในระหว่างสูเจ้าด้วยความเที่ยงธรรม และผู้เขียนจงอย่าปฏิเสธที่จะเขียนดังที่อัลลอฮฺได้ทรงสอนเขา ดังนั้นจงให้เขาเขียน และจงให้ลูกหนี้สั่งให้เขียน และเขาต้องสำรวมตนต่ออัลลอฮฺพระผู้อภิบาลของเขา และเขาจะต้องไม่ลดน้อยจากมันแม้แต่สิ่งใด แต่ถ้าลูกหนี้เองเบาปัญญาหรืออ่อนแอ (*เช่นเป็นผู้เยาว์หรือชรามาก*) หรือไม่สามารถสั่งให้เขียนได้ (*เช่นป่วยมาก หรือเป็นคนต่างชาติ หรือไม่รู้ภาษาถิ่น* ฯลฯ) ดังนั้นจงให้ผู้ปกครอง (*หรือผู้จัดการ*) ของเขาสั่งให้เขียนโดยเที่ยงธรรม และจงให้เรียกพยานจากในหมู่ผู้ชายของสูเจ้าซึ่งพยาน 2 คน แต่ถ้าไม่มีผู้ชาย 2 คน ดังนั้น ผู้ชายคนหนึ่งและผู้หญิง 2 คนจากบรรดาผู้สูเจ้าพอใจ เป็นพยาน เพื่อว่าผู้ใดใน (*ผู้หญิง*) สองคนนั้นหลงลืม ผู้หนึ่งในสองคนนั้นจะได้ตักเตือนอีกคนหนึ่ง และพยานจะต้องไม่ปฏิเสธเมื่อพวกเขาถูกเรียก .....**"

- **เหตุที่หญิงต้องช่วยกันจำ**

  - **หน้าที่หลักของสตรีเป็นงานเลี้ยงดูลูกและทรัพย์สินสามีที่ละเอียดอ่อนและจุกจิก**

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلاَ كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالإِمَامُ الَّذِيْ عَلَى النَّاسِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْؤُوْلَةٌ عَنْهُمْ ، وَعَبْدُ الرَّجُلِ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْهُ ، أَلاَ فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *โปรดทราบพวกท่านทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ และพวกท่านทุกคนต้องถูกสอบสวนในสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้น ผู้นำมีหน้าที่รับผิดชอบประชาชนและต้องถูกสอบสวนในความรับผิดชอบของเขา ผู้ชายมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของเขาและต้องถูกสอบสวนในเรื่องครอบครัวของเขา ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของสามีและบุตรของสามีและจะต้องถูกสอบสวนในหน้าที่ของนางต่อพวกเขา ทาสของคน ๆ หนึ่งมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของนายและต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินนั้น ดังนั้นพึงทราบเถิดว่าพวกท่านทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบและพวกท่านทุกคนต้องถูกสอบสวนในสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบ* " (บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

หน้าที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กมีมากมาย เพราะลูกมนุษย์อ่อนแอ เมื่อเกิดมาไม่สามารถช่วยตนเองหรือกินอาหารเองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ได้เหมือนลูกสัตว์ส่วนมาก (*ซึ่งเกิดมาไม่กี่ชั่วโมงก็เดินได้ กินอาหารเองได้* ฯ) แต่ลูกมนุษย์นั้น แค่จะกินอาหารได้เอง หรือกว่าจะเดินได้ก็ต้องได้รับการประคบประหงมเป็นปี ๆ ผู้เป็นแม่จึงต้องทุ่มเทอยู่กับงานนี้ และการดูแลบ้านเรือนก็เช่นเดียฺวกัน เป็นงานที่ไม่มีวันหยุดพัก ไม่มีวันหยุดราชการเหมือนงานประจำทั่วไป ดังนั้นอาจทำให้ความสนใจเรื่องอื่นของสตรีลดลงและอาจจดจำเรื่องต่าง ๆไม่ได้ทุกเรื่อง อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่เน้นเรื่องการป้องกันในทุก ๆกรณี เช่น ป้องการละเมิดประเวณีด้วยการให้สตรีมุสลิมแต่งกายมิดชิด ไม่ให้หญิงสาวเดินทางไกลโดยไม่มีผู้ปกครองไปด้วย ได้สอนเกี่ยวกับการวางตัวกับเพศเดียวกันเพื่อป้องกันการถูกชักชวนไปในทางเสื่อมเสีย และสอนเรื่องการวางตัวกับเพศตรงข้าม เป็นต้น ดังนั้นถ้าปล่อยให้หญิงเป็นพยานคนเดียวอาจมีปัญหา สร้างความเสียหายแก่บุคคลหรือสังคมโดยส่วนรวมได้ จึงปกป้องสตรีโดยการให้ 2 คนช่วยกันจำ ผู้ที่อยู่ในระบอบการดำเนินชีวิตอื่นไม่เข้าใจความเป็นมาเป็นไป จึงคิดว่าไม่ให้สิทธิแก่สตรี – ผู้วิจัย

คำศัพท์เกี่ยวกับอิสลามที่ควรทราบ (*เรียงตามอักษรอุรับ*)

1. **อิสลาม** เป็นชื่อของศาสนาหรือระบอบการดำเนินชีวิต ที่มีการศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว (*พระนามอัลลอฮฺ*) เป็นศาสนาที่มีการศรัทธาในสิ่งเร้นลับ ซึ่งจะรู้ได้โดยผ่านศาสดา (*นบีหรือ รสูล*) เช่น เรื่องมลาอิกะฮฺ เรื่องชีวิตในบัรฺซัค (*โลกแห่งชีวิตหลังความ ตาย*) เรื่องนรก เรื่องสวรรค์ เป็นต้น **อิสลาม** แปลว่า **สันติ** หมายถึง **การนอบน้อมถ่อมตนยังพระประสงค์ของอัลลอฮฺ** (*พระผู้เป็นเจ้า*) อิสลามเป็นศาสนาของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) เป็นระบอบการดำเนินชีวิต ที่วิวัฒนาการต่อจากการสอนของศาสดาในอดีต และเป็นคำสอนสุดท้ายที่มีเนื้อหา สาระสมบูรณ์ทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เมื่อ ค.ศ. 610 หรือ พ.ศ. 1153 คือเมื่อประมาณ 1,400 ปีเศษล่วงมาแล้ว ณ ที่ซึ่งเป็นประเทสะอูดิอารเบียในปัจจุบัน ในอัล - กุรอานส่วนหนึ่งกล่าวถึงอิสลามว่า

- **เป็นศาสนาที่สมบูรณ์ และอัลลอฮฺทรงรับรอง**

5 : 3 ความว่า " .....วันนี้ (*ศุกร์ที่ 9 ซุลฮิจญะฮฺ ฮิจญเราะฮฺที่ 10*) ฉัน (*อัลลอฮฺ*) ได้ทำให้ศาสนาของสูเจ้าครบครันสำหรับสูเจ้าแล้ว และได้ให้ความโปรดปรานของฉันครบถ้วนแก่สูเจ้า และฉันได้พึงใจ (*เลือก*) อิสลามเป็นศาสนาสำหรับสูเจ้า ....."

3 : 18 ความว่า " แท้จริงศาสนา (*แห่งสัจธรรม*) ที่อัลลอฮฺ (*ทรงรับรอง*) นั่นคือ อิสลาม ....."

3 : 82 ความว่า " เขาทั้งหลายแสวงอื่นไปจากศาสนาของอัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? ขณะที่ผู้ใดก็ตามทั้งในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินต่างนอบน้อมพระองค์ จะโดยภักดีหรือโดยอิดเอื้อนก็ตาม และยังพระองค์ที่พวกเขาจะถูกนำกลับ "

3 : 84 ความว่า " และผู้ใดแสวงอื่นไปจากศาสนาอิสลาม ดังนั้นมันจึงไม่ถูกรับจากเขา (*คือเขาไม่ยอมรับอิสลาม*) และในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน "

- **หลักการสำคัญของอิสลาม (*ย่อ ๆ*) คือ**

2 : 3 - 4 ความว่า " ผู้ศรัทธาในสิ่งพ้นญาณวิสัย และดำรงนมาซ และใช้จ่าย (*บริจาค*) จากสิ่งที่เรา (*อัลลอฮฺ*) ได้ให้เครื่องยังชีพ (*อาหาร ทรัพย์ วิทยาการ*) แก่เขาทั้งหลาย "
" ผู้ศรัทธาตาม (*หลักธรรม*) ที่ได้ถูกประทานลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) และที่ได้ถูกประทานลงมาก่อน (*สมัยของ*) เจ้า และพวกเขาเชื่อมั่นในวันปรโลก "

- **ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา**

6 : 105 ความว่า " (จง*กล่าวเถิด*) แน่นอน ได้มายังสูเจ้าแล้วซึ่งการประจักษ์แจ้ง (*หลักฐาน*) ต่าง ๆจากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า (*7: 203*) ดังนั้น ผู้ใดเห็น (*ใช้สติปัญญา*) ก็ (*ดี*) สำหรับตัวเขา และผู้ใดตาบอด (*ไม่ใช้ปัญญาและไม่นำพา*) ก็ค้าน (*เป็นผลเสีย*) ต่อตัวเขาเอง และฉัน (*มุฮัมมัด*)

ไม่ใช่ผู้รักษาพวกท่าน "

6 : 150 ความว่า " จงกล่าวเถิด ฉะนั้น ของอัลลอฮฺนั้นคือข้อโต้แย้ง (*หลักฐาน*) อันลึกซึ้ง (*ถึงจิตใจ*) โดยเหตุนี้ มาตรพระองค์ทรงประสงค์ (*จะปฏิบัติแล้วไซร้*) แน่นอน พระองค์จะทรงนำทางพวกท่านทั้งมวล (*แต่พระองค์ทรงให้เสรีภาพทางความคิดแก่มนุษย์ที่จะเลือกตัดสินใจ*) "

10 : 99 ความว่า " และมาตรพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงประสงค์ พวกเขา ณ แผ่นดินนี้คงจะได้ศรัทธาทั่วกันหมด (*5:48; 6:150; 16:9*) ดังนั้นเจ้าจะบังคับมนุษย์ (*ด้วยความกระตือรือร้นต่อการเผยแผ่ศาสนาของเจ้า - มุฮัมมัด*) จนเขาเป็นผู้ศรัทธากระนั้นหรือ ? (*2:256; 11:118; 18: 29*) "

11 : 118 ความว่า " และมาตรพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงประสงค์ (*ที่จะปฏิบัติแล้วไซร้*) แน่นอนพระองค์จะทรงทำให้มนุษย์ทั้งหลายเป็นหมู่ชนเดียวกันได้ (*5:48; 6:35; 16:94;42:8*) ..... "

18 : 29 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) สัจธรรมมาจากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ก็ศรัทธาได้ และผู้ใดประสงค์ (*จะไม่ศรัทธา*) ก็ให้ปฏิเสธได้ (*2 :256*) แท้จริงเราได้เตรียมไฟสำหรับพวกอธรรมซึ่งที่กำบังของมัน (*กำแพงควันที่บังไฟไว้*) สกัดล้อมพวกเขา (*25:37; 42:45*) และถ้าพวกเขาร้องขอให้ช่วย (*เพราะกระหายน้ำ*) พวกเขาจะถูกช่วยด้วยน้ำเสมือน (*น้ำ*) ทองแดงเดือดลวกหน้าพวกเขา ชั่วช้าแท้ ๆการดื่มนั้น (*14:16-17*) และเลวร้ายแท้ ๆที่พัก (*เช่น*) นั้น "

2 : 256 ความว่า " ไม่มีการบังคับ (*ผู้ใดให้จำใจนับถือ*) ในศาสนา (*อิสลาม (10 : 99; 11:118; 18:29; 76:3*)....."

- รสูล (*มุฮัมมัด*) เป็นเพียงผู้เผยแผ่เท่านั้น

5 : 67 ความว่า " รสูล (*มุฮัมมัด*) เอ๋ย ! จงเผยแผ่ที่ได้ถูกประทานลงมาแก่เจ้า จากพระผู้อภิบาลของเจ้า (*6:19; 15:94*) และถ้าเจ้าไม่ได้ปฏิบัติ เจ้าก็ไม่ได้เผยแผ่สารของพระองค์ และอัลลอฮฺจะทรงปกป้องเจ้าจากหมู่มนุษย์ (*ที่ปฏิเสธหลักธรรม ผู้พยายามฆ่าเจ้า*) แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงนำทางประชาชนผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

7 : 184 ความว่า " พวกเขามิได้ใคร่ครวญดอกหรือว่า ที่ (*นบีมุฮัมมัด*) สหายของพวกเขานั้น ไม่มีความบ้า (*10:16; 15:6; 34:46; 52:29; 81:22*) แท้จริงเขามิใช่ใครอื่น เว้นแต่เป็นผู้ตักเตือนอันชัดแจ้ง (*ให้เข้าใจง่าย*) "

27 : 92 ความว่า " และนั่นคือ ฉันต้องอ่าน (*เทศนา*) อัล – กุรฺอาน ดังนั้นผู้ใดตามทางนำ เขาก็ตามทางนำเพื่อ (*มรรคผล*) ตัวของเขาเอง ส่วนผู้ใดหลงผิด (*ทำชั่ว ก็ได้ชั่วแก่ตัวเขา*) ดังนั้น (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวเถิด ฉันเป็นเพียงผู้หนึ่งแห่งผู้ตักเตือนทั้งหลายเท่านั้น (*มีหน้าที่เพียงเทศนา*) "

13 : 7 ความว่า " (*ทั้ง ๆที่มีสัญญาณต่าง ๆให้ใคร่ครวญแล้ว*) และบรรดาผู้ปฏิเสธยังกล่าวว่า ไฉนจึงมิได้มีปาฏิหาริย์ถูกประทานลงมาแก่เขา จากพระผู้อภิบาลของเขาเล่า ? (*6:37; 13:27*) แท้จริงเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นเพียงผู้ตักเตือนเท่านั้น (*11:12; 35:23*)

- **เป็นศาสนาแห่งธรรมชาติ**

3 : 82 ความว่า " **เขาทั้งหลายแสวงอื่นไปจากศาสนาของอัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? ขณะที่ผู้ใดก็ตาม ทั้งในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ต่างนอบน้อมต่อพระองค์** จะโดยภักดีหรือโดยอิดเอื้อนก็ตาม และยังพระองค์ที่พวกเขาจะถูกนำกลับ "

- **เป็นศาสนาที่เที่ยงตรง**

30: 30 ความว่า " .....**ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในการสร้าง** (*เช่นกฎธรรมชาติหรือหลักศาสนา*) ของ **อัลลอฮฺ นั่นคือแนวทางศาสนาอันเที่ยงตรง แต่ว่าส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้ "**

6: 162 – 163 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) **แท้จริง ฉันนี้ พระผู้อภิบาลของฉันได้ทรงนำฉันสู่ทาง อันเที่ยงตรง** เป็นศาสนาอันมั่นคง (*ซึ่ง*) เป็นหลักธรรมของอิบรอฮีม – ผู้เที่ยงธรรม และเขาไม่ได้อยู่ในหมู่ตั้งภาคี "

" จงกล่าวเถิด **แท้จริงการนมาซของฉัน พิธี** (*ในการเคารพภักดี*) ของฉัน การเป็นอยู่ของฉัน การตายของฉัน (*เหล่านี้*) เพื่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

- **เป็นศาสนาแห่งสัจจะ**

34 : 6 ความว่า " **บรรดาผู้ได้รับความรู้นั้น** (*รู้ดีว่าอัล- กุรฺอาน*) ที่ได้ถูกประทานแก่เจ้า จากพระผู้อภิบาลของเจ้านั้นเป็นสัจธรรม และนำ (*มนุษย์*) สู่หนทางแห่งพระผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ "

9 : 33 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงส่งรสูลของพระองค์พร้อมด้วยทางนำ และศาสนาแห่งสัจธรรม เพื่อพระองค์จะทรงให้มันชำนะ** (*รุ่งโรจน์*) เหนือศาสนาทั้งหลาย ถึงแม้พวกตั้งภาคีจะชิงชังก็ตาม "

48 : 28 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงส่งรสูลของพระองค์ พร้อมด้วยทางนำและศาสนาแห่งสัจธรรม เพื่อพระองค์จะได้ทรงให้มันชำนะ** (*รุ่งโรจน์*) เหนือศาสนาทั้งหลาย และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นพยาน "

- **เป็นศาสนาที่ให้นอบน้อมถ่อมตนต่ออัลลอฮฺ**

2 : 207 ความว่า " **และในหมู่มนุษย์นั้น มีผู้** (*ศรัทธาที่แท้จริงถึงกับ*) ขายตัวของเขา (*อุทิศตน*) แสวงความพึงใจของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเอ็นดูแก่ปวงบ่าว (*ผู้ศรัทธาและภักดี*) "

2 : 208 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเข้าไปในการนอบน้อม** (*ในอิสลาม*) โดยพร้อมเพรียงกัน และจงอย่าปฏิบัติตามรอยเท้าทั้งหลายของมาร แท้จริง มันเป็นศัตรูที่เปิดเผยของสูเจ้าอย่างแน่นอน"

- **เป็นศาสนาที่สืบเนื่องจากคำสอนของศาสดาในอดีต**

42 : 13 ความว่า " **พระองค์ได้ทรงกำหนดศาสนา** (*อิสลาม*) สำหรับสูเจ้า (*อันมีหลักธรรมเดียวกันกับ*) ที่พระองค์ได้ทรงกำชับแก่นูหฺ และที่เราได้วะหี้ยุแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) และหลักธรรม (*อันเดียวกัน นี้*) **ที่เราได้กำชับแก่อิบรอฮีม และมูซา และอีซา จงดำรงศาสนาให้มั่นคง** และจงอย่าแตกแยกกันใน

(*หลักธรรม*) นั้น (*แต่เรื่องเช่นนี้*) เป็นที่หนักหนาแก่พวกตั้งภาคี ที่เจ้า (*มุฮัมมัด*) เชิญชวนพวกเขาสู่ (*การเทศนา*) ข้อนั้น อัลลอฮฺทรงเลือกสำหรับ (*ความการุญ*) ของพระองค์ แก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์ และทรงนำทางสู่พระองค์ (*แก่*) ผู้ที่หันสู่ (*พระองค์*) เสมอ "

- **อิสลามอนุญาตให้ต่อสู้เพื่อป้องกันตนได้**

22 : 39 – 40 ความว่า " **สำหรับบรดาผู้ถูกโจมตีนั้น ได้รับอนุญาต** (*ให้ต่อสู้เพื่อป้องกันตนเองได้*) **เนื่องด้วยพวกเขาถูกกดขี่ข่มเหง** (*2:193,256; 8:39,72*) และแท้จริงอัลลอฮฺทรงสามารถที่จะช่วยพวกเขา (*ให้ชนะ*) ได้แน่นอน " *(โองการแรกที่อนุญาตให้ต่อสู้ ป้องกันตน ถูกวะหี้ยุประมาณปีที่ 14 แห่งการเผยแผ่ศาสนาของท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ คือเมื่อได้อพยพไปนครมะดีนะฮแล้วหรือบางท่านบอกว่าก่อนการอพยพเล็กน้อย*)

" (*ที่ได้รับอนุญาตให้ต่อสู้คือ*) **บรรดาผู้ถูกขับออกจากบ้านเรือนของเขาโดยไม่เป็นธรรม** นอกจาก (*ข้อหาเพียง*) พวกเขากล่าวว่าอัลลอฮฺคือพระผู้อภิบาลของเรา และมาตรอัลลอฮฺมิทรงบำราบมนุษย์ทั้งหลายเนื่องด้วยบางคน (*ถูกปราบ*) โดยอีกบางคนไซร้ หอสวดและโบสถ์ *(ของคริสตศาสนิก*) และสถานที่สวด (*ของพวกยิว*) และมัสญิดทั้งหลายที่พระนามของอัลลอฮฺถูกรำลึก (*ถูกเอ่ย*) ใน (*สถานที่เหล่านั้น*) เนือง ๆ ต้องถูกทำลายแน่นอน (*โดยพวกอธรรมหรือพวกพาลที่ไม่มีศาสนา*) และแน่นอนอัลลอฮฺจะทรงช่วยผู้ที่ช่วย (*ตนเองในทางของ*) พระองค์ (*47:7*) **แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงพลัง ผู้ทรงอำนาจโดยแท้** (*ที่จะทรงช่วยเหลือผู้ใดก็ได้*) "

8 : 39 ความว่า " **จงต่อสู้พวกเขาจนกว่าไม่มีการกดขี่** (*2:191*) และให้การเคารพภักดีนั้นทั้งหลายแหล่เพื่ออัลลอฮฺ (*ให้ได้มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา*) ถ้าพวกเขาหยุดยั้ง ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่พวกเขาได้กระทำ "

2 : 190 ความว่า " **จงต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ** บรรดาผู้ (*ทำลายสัญญาและ*) ต่อสู้สูเจ้า และจงอย่าละเมิด (*เช่นทำลายสัญญาและรุกราน*) แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงรักผู้ละเมิด "

2. อัลลอฮฺ คือ พระนามวิสามัญของพระผู้เป็นเจ้าในศาสนาอิสลาม ซึ่งต่างจากพระเจ้าในศาสนาอื่น คือ ไม่มีการอวตาร ไม่มีการแบ่งภาคมาเกิด ไม่มีบุตร ธิดา และไม่มีบิดา มารดา อัลลอฮฺทรงเอกะ ทรงมีมาแต่ดั้งเดิม ทรงอำนาจ ทรงสร้าง ทรงบันดาล ทรงบริหาร ทรงรอบรู้ ทรงสถิตอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทรงอยู่สูงเกินสภาวะทางรูปร่างหรือวัตถุ ซึ่งประสาทสัมผัสหรือญาณวิสัยของมนุษย์ผู้ถูกสร้างจะจินตนาการถึงพระองค์ได้ เรารู้จักพระองค์ด้วยอำนาจการบริหารของพระองค์ และ โดยผ่านนบีหรือรสูล (*ผู้สื่อข่าวและเผยแผ่ข่าวสารของอัลลอฮฺ*)

เมื่อมุสลิมกล่าวถึงอัลลอฮฺ อัลลอฮฺคือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงสร้าง ทรงบันดาล ทรงบริหาร และทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่างในสากลจักรวาล ทรงมีคุณลักษณะที่ดีงามตามพระนามของพระองค์ (*ตามที่ปรากฏในหะดีษ*) 99 พระนาม การศึกษาในเรื่องนี้เรียกว่า " เตาหี้ด " (*หลักการศรัทธาในเอกภาพของอัลลอฮ - ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องศึกษา*) คุณลักษณะที่

ดังนี้ในภาษาอุรับเรียกว่า " ศิฟาต "(*พหูพจน์ของคำว่า ศิฟะฮฺ*) ดังนี้คือ (*ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. 2513 :1284 – 1288*)

1. อัล – วาหิด ผู้ทรงเอกะ
2. อัล – หักฺ ผู้ทรงสัจจะ
3. อัล – กุดดูส ผู้ทรงบริสุทธิ์ ปราศจากมลทินใด ๆ
4. อัศ – เศาะมัด ผู้ที่ทุกสิ่งต้องพึ่งพระองค์ และพระองค์มิต้องพึ่งสิ่งใด
5. อัล – เมาะนีย์ ผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย
6. อัล – เอาวัล ผู้ทรงเป็นองค์แรก
7. อัล – อาคิรฺ ผู้ทรงเป็นองค์สุดท้าย
8. อัล – หัยยฺ ผู้ทรงชีวิน
9. อัล – กอยยูม ผู้ทรงดำรงอยู่ด้วยพระองค์เอง
10. อัล – คอลิก ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิด
11. อัล – บารีย์ ผู้ทรงให้บังเกิดโดยครบถ้วน
12. อัล – มุเศาวิรฺ ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง
13. อัง – บาดิอฺ ผู้ทรงประดิษฐ์
14. อัล – ฟาฏิรฺ ผู้ทรงเนรมิต
15. ร็อบ ผู้ทรงอภิบาลเลี้ยงดูแต่น้อยจนใหญ่
16. อัรฺ – เราะหฺมาน ผู้ทรงกรุณาปรานี
17. อัร – เราะหีม ผู้ทรงเมตตาเสมอ
18. อัล – ฆอฟฟารฺ ผู้ทรงอภัยโทษโดยเด็ดขาด
19. อัล – เมาะฟูรฺ ผู้ทรงอภัยเสมอ
20. อัรฺ – เราะอูฟ ผู้ทรงปรานีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
21. อัล – วะดูด ผู้ทรงรักปรานี
22. อัล – ละฏีฟ ผู้ทรงละเมียดละไมอย่างอ่อนโยน
23. อัต – เตาวาบ ผู้ทรงนิรโทษโดยปรานี
24. อัล – หะลีม ผู้ทรงขันติ
25. อัล – อะฟูวฺ ผู้ทรงยกโทษ ผู้ทรงลบล้างความผิด
26. อัช – ชะกูรฺ ผู้ทรงประทานรางวัลตอบแทน

27. อัส – สลาม ผู้ทรงความสงบสุข
28. อัล – มุอฺมิน ผู้ทรงประทานความปลอดภัย
29. อัล – บัรฺ ผู้ทรงเมตตาเอ็นดู
30. เราะฟีอุดดะเราะญาต ผู้ทรงเทอดยังตำแหน่งสูงหลายชั้น
31. อัรฺ – ร็อซซาก ผู้ทรงประทานเครื่องยังชีพอย่างเหลือหลาย
32. อัล – วะฮาบ ผู้ทรงประทานให้อย่างเหลือหลาย
33. อัล – วาสิอฺ ผู้ทรงไพบูลย์ ผู้ทรงประทานให้อย่างกว้างขวาง
34. อัล – อะซีม ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ทรงความสำคัญยิ่ง
35. อัล – อะซีซ ผู้ทรงอำนาจ
36. อัล – อะลียฺ ผู้ทรงสูงส่ง
37. อัล – มุตะอาล ผู้ทรงสูงสุดยิ่งในทุกกรณี ไม่มีความเท็จมาย่างกรายได้
38. อัล – เกาะวียฺ ผู้ทรงพลัง
39. อัล – เกาะฮฺฮารฺ ผู้ทรงพิชิตโดยเด็ดขาด
40. อัล – ญับบารฺ ผู้ทรงบำราบและจัดให้เรียบร้อย
41. อัล – มุตะกับบิรฺ ผู้ทรงความยิ่งใหญ่ เกรียงไกรยิ่ง
42. อัล – กะบีรฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่
43. อัล – กะรีม ผู้ทรงมีเกียรติ ผู้ทรงเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
44. อัล – หะมีด ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ
45. อัล – มะญีด ผู้ทรงไพโรจน์
46. อัล – มะตีน ผู้ทรงมั่นคง
47. อัช – ชุอฮิรฺ ผู้ทรงเปิดเผย
48. ชุลญะลาลิ วัลอิกฺรอม ผู้ทรงไว้ซึ่งความเกริกก้อง และกิตติคุณ
49. อัล – อะลีม ผู้ทรงรอบรู้
50. อัล – หะกีม ผู้ทรงปรีชาญาณ
51. อัส- สะมีอฺ ผู้ทรงได้ยิน
52. อัล –เคาะบีรฺ ผู้ทรงตระหนัก รู้ในเรื่องทั้งหลาย
53. อัช – ชะฮีด ผู้ทรงเป็นพยาน
54. อัรฺ – เราะกีบ ผู้ทรงเฝ้าดูแล
55. อัล – บาฏิน ผู้ทรงเฝ้าดูแล

56. อัล – มุฮัยมิน ผู้ทรงป้องกันจากภยันตรายทั้งปวง
57. อัล – กอดิรฺ ผู้ทรงอานุภาพที่จะกระทำสิ่งใด ๆก็ได้
58. อัล – มุกฺตะดิรฺ ผู้ทรงอานุภาพยิ่งที่จะกระทำสิ่งใด ๆก็ได้
59. อัล– วะกีล ผู้ทรงพิทักษ์
60. อัล – วะลียฺ ผู้ทรงคุ้มครอง ผู้ทรงเป็นมิตร
61. อัล – หะฟีซ ผู้ทรงดูแลรักษาให้ปลอดภัย
62. อัล – มะลิก ผู้ทรงเป็นเจ้าปกครอง
63. อัล – มาลิก ผู้ทรงเป็นนาย มีอำนาจเหนือเด็ดขาด
64. อัล ฟัตตาหฺ ผู้ทรงพิพากษาโดยเด็ดขาด
65. อัล – หาสิบ ผู้ทรงคำนวณในการชำระความดีความชั่ว
66. อัล – มุนตะกิม (ชุนติกอม) ผู้ทรงลงโทษตอบแทนอย่างสาสมแก่ความผิด
67. อัล – มุกีต ผู้ทรงควบคุมทุกสิ่งในการให้ปัจจัย
68. อัล – กอบิฏ ผู้ทรงยั้งทุกสิ่งไว้ตามปริมาณของมัน
69. อัล – บาสิฏ ผู้ทรงให้มั่งคั่งในความเป็นอยู่
70. อัร – รอฟิอฺ ผู้ทรงยกย่อง ทรงเทอดทูน
71. อัล– มุอิซ ผู้ทรงให้อำนาจ ให้มีเกียรติแก่บ่าวของพระองค์
72. อัล – มุซิล ผู้ทรงให้อัปยศ ตกต่ำ
73. อัล – มุญีบ ผู้ทรงตอบสนองการขอพร
74. อัล – บาอิษ ผู้ทรงให้คนตายฟื้นขึ้น
75. อัล – มุหฺศียฺ ผู้ทรงรอบรู้ความเป็นไปต่าง ๆ ไม่มีสิ่งใดเล็ดรอดพ้นไปได้
76. อัล – มุบดียฺ ผู้ทรงแรกเริ่ม องค์ปฐมในการสร้าง
77. อัล – มุอีด ผู้ทรงให้สิ่งที่พินาศกลับมีขึ้นอีก
78. อัล – มุหฺยีฺ ผู้ทรงให้มีชีวิต
79. อัล – มุมีต ผู้ทรงให้ตาย
80. มาลิกุล มุลกฺ ผู้ทรงเป็นนายแห่งอาณาจักรทั้งมวล
81. อัล – ญามิอฺ ผู้ทรงรวบรวม
82. อัล – มุฆนียฺ ผู้ทรงให้มั่งคั่ง
83. อัล –มุอฺฏียฺ ผู้ทรงประทานให้
84. อัล มานิอฺ ผู้ทรงยับยั้ง

85. อัล – ฮาดียฺ ผู้ทรงนำทาง
86. อัล – บากียฺ ผู้ทรงคงอยู่แม้ทุกสิ่งพินาศสิ้น
87. อัล – วาริษ ผู้ทรงรับปกครอง ดูแลทุกสิ่ง
88. อัน – นูรฺ ผู้ทรงประทานแสงสว่าง
89. อัศ – เศาะบูรฺ ผู้ทรงอดทน
90. อัรฺ – เราะชีด ผู้ทรงเที่ยงธรรม
91. อัล – มุกฺสิฏ ผู้ทรงดำรงความยุติธรรม
92. อัล – ญะลีล ผู่ทรงเกริกก้องในกิตติคุณ
93. อัล – อัดลฺ ผู้ทรงยุติธรรม
94. อัล – คอฟิฎ ผู้ทรงให้อัปยศอดสู
95. อัล – วาญิด ผู้ทรงค้นพบ
96. อัล – มุก็อดดิม ผู้ทรงนำมาต่อหน้าหรือข้างหน้า
97. อัล – มุอัคคิรฺ ผู้ทรงประวิงให้เนิ่นช้า
98. อัฏ – ฏอรฺ ผู้ทรงให้ลำบาก เพื่อเป็นการลงโทษและทดลอง
99. อัน- นาฟิอฺ ผู้ทรงอำนวยคุณประโยชน์

บรรดาพระนามเหล่านี้ บางพระนามไม่มีในอัล กุรอาน หากแต่ถือเอากิริยามาตั้งเป็นพระ-นาม เช่น อัล - มุอิซ, อัล – มุอีด, อัล - มุหฺศียฺ และยังมีบางพระนามอื่นจากนี้เช่น อัล – มุฮิบบุ - ผู้ทรงรัก, อัล – กาฟีย - ผู้ทรงมีอย่างเพียงพอสำหรับความต้องการของมนุษย์และสิ่งที่ถูกบังเกิด, อัล – ฮันนาน - ผู้ทรงมีความรักความเอ็นดูเยี่ยงมาดามีต่อบุตร, อัล – มะนาน – ผู้ทรงทำคุณแก่ผู้อื่น, อัล – กาฟีล – ผู้ทรงอุปการะ, อัล – มุฆีษ - ผู้ทรงรับการอุธรณ์, อัล – มุญีรฺ – ผู้ทรงให้ที่พึ่ง, อัล – มุตะกัลลิม - ผู้ตรัส ผู้ทรงเปิดเผยความรู้และความประสงค์ของพระองค์, อัช – ชาฟียฺ - ผู้ทรงบำบัด, อัล – มุดับบิรฺ – ผู้ทรงบริหาร, อัล – มุก็อดดัม - ผู้ทรงล่างหน้าก่อนทุกสิ่ง, อัล – มุอคคิรฺ - ผู้ทรงรั้งท้ายหลังทุกสิ่ง

บางพระนามที่ปรากฏในอัล – กุรฺอานก็ไม่ปรากฏในรายพระนามของพระองค์ข้างต้น เช่น อัน – นะศีร – ผู้ทรงช่วยเหลือ แต่อย่างไรก็ตาม พระนามที่สูงสุดคือพระนามอัลลอฮฺ

20 : 14 ความว่า " แท้จริงฉัน – ฉันคืออัลลอฮฺ (*27:9; 28:30*) ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากฉัน ดังนั้น จงเคารพภักดีฉัน และจงดำรงนมาซเพื่อรำลึกถึงฉัน

3. อัล - กุรฺอาน หรือ กุรฺอาน เป็นชื่อพระคัมภีร์ของศาสนาอิสลาม เป็นคำตรัสของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า)* ที่ประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ โดยผ่านมลาอิกะฮฺชื่อญิบรีล ด้วยวิธีการวะหี้ยุหรือวะหฺยู (*การกระซิบอย่างรวบรัดยังดวงจิต และให้จำได้ทันที*) เป็นครั้งคราวตามเหตุการณ์ รวมเวลา 23 ปี เมื่อท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯได้รับวะหี้ยุ ท่านสั่งให้สหายหรือสาวกของท่านจดไว้ และ ท่องจำไว้ อัล – กุรฺอานจึงเป็นคัมภีร์ที่มีการบันทึกไว้ ขณะที่ศาสดายังมีชีวิตอยู่ และมีการลำดับเป็นบทเป็นตอนตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ อัล - กุรฺอานแบ่งเป็น 30 ภาค (*ญุซอุ*) 114 บท (*สูเราะฮฺ*) แต่ละบท หรือสูเราะฮฺมีชื่อเรียกต่าง ๆกัน และมีความยาวไม่เท่ากัน คือมีตั้งแต่ 3 อายะฮฺ หรือโองการจนถึง 200 กว่าโองการ โองการใน อัล – กุรฺอานมี 2 ประเภท ได้แก่โองการที่มีความหมายชัดแจ้งและโองการที่มีความหมายเป็นนัย ดังปรากฏหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล - กุรฺอานว่า

3 : 6 ความว่า " พระองค์คือผู้ทรงประทานคัมภีร์ (*อัล-กุรฺอาน*) ลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) ในนั้นมีโองการที่ (*มีความหมาย*) ชัดแจ้ง (*ไม่กำกวม*) เหล่านี้เป็นหลักของคัมภีร์ และอื่น ๆที่ (*มีความหมาย*) เป็นนัย "

(1) โองการที่มีข้อความชัดแจ้ง เช่นทุกคนเกิดมาแล้วต้องตาย ฯ

3: 184 ความว่า " ทุก ๆชีวิตเป็นผู้ลิ้มความตาย ....."

6 : 158 "ความว่า จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) มาเถิด ! ฉันจะสาธยายที่พระผู้อภิบาลของสูเจ้าได้ทรงห้ามแก่สูเจ้าคือ (*1*) อย่าตั้งภาคีใด ๆต่อพระองค์ และ (*2*) จงปฏิบัติการดีต่อพ่อแม่ และ (*3*) จงอย่าฆ่าลูก ๆของสูเจ้าด้วย (*กลัว*)ความยากไร้ เราให้การยังชีพแก่สูเจ้าและแก่เขาทั้งหลายโดยเฉพาะด้วย และ (*4*) จงอย่าเข้าใกล้การลามก (*อนาจาร 7:33*) ทั้งที่เปิดเผย (*เช่นสมสู่โสเภณี*) และที่ซ่อนเร้น (*เช่น ลักลอบทำชู้*) และ (*5*) จงอย่าฆ่าชีวิตใดที่อัลลอฮฺได้ทรงห้ามไว้ (*เช่นการฆ่ามนุษย์*) เว้นแต่เพื่อ (*ดำรงไว้ซึ่ง*) ความยุติธรรม (*เช่นการประหารชีวิตผู้กระทำผิด*) นั่น พระองค์ได้ทรงสั่งสูเจ้าโดยนัยนี้ เพื่อสูเจ้าจะได้ใช้ปัญญา "

2. โองการที่ข้อความเป็นนัย เช่น

17 : 72 ความว่า " และผู้ใดตาบอดใน (*โลก*) นี้ ดังนั้น เขาจะตาบอดในปรโลกด้วย "

การที่จะอธิบายโองการประเภทนี้ต้องอาศัยโองการที่เป็นหลัก เพราะข้อความที่ไม่ชัดแจ้งในโองการนี้ จะมีชัดแจ้งในโองการอื่น

ภาษาในอัล - กุรฺอานเป็นภาษาอฺรับ ภาษาที่ยังไม่ตาย และมีคนใช้กันอย่างแพร่หลาย อัล - กุรฺอานถูกประทานครั้งแรกในคืนแห่งความจำเริญ ของเดือนเราะมะฎอน (*เดือนที่ 9 ของปี*

อุรับ) เพื่อเป็นทางนำแก่มนุษยชาติ อัล - กุรฺอานเป็นคัมภีร์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทุกโองการในอัล - กุรฺอานกลมกลืนกัน ไม่มีข้อขัดแย้ง (*แต่จะอธิบายซึ่งกันและกัน คือถ้าไม่ชัดเจนในโองการนี้ ก็จะมีอธิบายในโองการอื่น*) ไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น เป็นความจริง เข้าใจง่าย เป็นวิทยปัญญา เป็นที่บำบัดกิเลสที่มีอยู่ในหัวอกของมนุษย์ ฯลฯ ไม่มีมนุษย์หรืออมนุษย์จะสามารถเรียบเรียงเยี่ยงอัล - กุรฺอานได้แม้แต่บทเดียวหรือโองการเดียว

อัล – กุรฺอาน เป็นคัมภีร์ที่ไม่มีการสังคายนา ไม่มีการตัดต่อ แต่งเติม หรือแก้ไข และไม่มีใครสามารถทำเช่นนั้นได้เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรักษาไว้ อัล – กุรฺอานเป็นพระคัมภีร์ของอิสลาม ศาสนาของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ศาสนาเที่ยงแท้ที่พระองค์ทรงเลือกสำหรับมนุษย์ จึงไม่มีการปรับเข้าหามนุษย์ แต่มนุษย์ผู้ศรัทธาจะต้องปรับตัวเข้าหาศาสนาและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดทุกประการ และอ่านอัล – กุรฺอานเสมอ ๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งยามเช้า เพื่อเตือนตนเองและเริ่มชีวิตของแต่ละวันอย่างมีสติและให้อยู่ในแนวทางของพระองค์ ดังนั้นการสังคายนาอัล - กุรฺอานจึงไม่อยู่แม้แต่ในความคิดของมุสลิม มีหลักฐานเกี่ยวกับลักษณะและความเป็นมาของอัล – กุรฺอาน จากพระคัมภีร์อัล - กุรฺอานส่วนหนึ่ง ดังนี้

- **อัล – กุรฺอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮฺ พระองค์ทรงประทาน ทรงสอนและทรงรักษามัน**

26:192 ความว่า " แท้จริงมัน (*อัล - กุรฺอานนี้*) คือการประทานลงมา (*เป็นการวะหีย์*) จากพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

32 : 2 ความว่า " การประทานลงมาแห่งคัมภีร์นี้ – ไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น – จากพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

18 : 1 ความว่า " บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ผู้ทรงประทานคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*) แก่บ่าวของพระองค์ *(คือมุฮัมมัด*) พระองค์มิได้ทรงทำให้มีการบิดเบือนใด ๆ "

13 : 39 ความว่า " .....และที่พระองค์คือ รากฐานของคัมภีร์ "

43 : 4 ความว่า " และแท้จริงมันอยู่ใน (*จารึกแห่ง*) ต้นฉบับของคัมภีร์ ณ ที่เรา *(อัลลอฮฺ*) ซึ่ง (*มีกิตติคุณ*) สูงส่ง และพร้อมด้วยวิทยปัญญา "

85:21-22 ความว่า " มิใช่เช่นนั้นดอก มันคืออัล - กุรฺอานอันไพโรจน์ "
" ในแผ่นจารึกที่ถูกรักษาไว้ "

56:77-80 ความว่า " มันคืออัล - กุรฺอานอันทรงกิตติคุณแน่นอน "
" (*จารึกไว้*) ในคัมภีร์ที่ถูกรักษาไว้ "
" ไม่มีผู้ใดแตะต้องมันได้ (*คือนำมันมาแก่มุฮัมมัดได้*) เว้นแต่ผู้บริสุทธิ์แล้วเท่านั้น (*คือมลาอิกะฮฺ*) "

" เป็นการประทานจากพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

69 : 41 ความว่า " และมัน (*อัล - กุรฺอาน*) **มิใช่คำกล่าวของกวี** ส่วนน้อยเท่านั้นที่สูเจ้าศรัทธา "

81: 25 ความว่า " และมัน (*อัล - กุรฺอาน*)**มิใช่คำกล่าวของมาร** (*ชัยฏอน*) ที่ถูกขับไล่ "

26 : 210-212 ความว่า " อัล - กุรฺอานนี้ **มารมิได้นำมันลงมา** "

" **และไม่สมกับพวกมัน และพวกมันก็ไม่สามารถด้วย** "

" **แท้จริงพวกมันเป็นผู้ถูกกีดกัน** ห่างออกไปจากการได้ยิน (*วะหีฺยอัล - กุรฺอาน*) "

4 : 82 ความว่า " พวกเขาไม่พิจารณาอัล - กุรฺอานดอกหรือ ? และถ้ามันมาจากผู้ใดอื่นจากอัลลอฮฺ แน่นอนพวกเขาจะต้องพบในนั้น ซึ่งการขัดแย้งมากมาย "

6 : 115 ความว่า " ฉันควรแสวงผู้พิพากษาอื่นจากอัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? เมื่อพระองค์**เป็นผู้ทรงประทานคัมภีร์อันจำแนกอย่างชัดแจ้งลงมาถึงพวกท่าน** และบรรดาที่เราประทานคัมภีร์แก่พวกเขารู้ดีว่ามันคือที่ถูกส่งมาจากผู้อภิบาลของเจ้าด้วยความจริง ดังนั้นเจ้า (*ผู้อ่าน*) จงอย่าอยู่ในหมู่ผู้สงสัย "

15 : 9 ความว่า " แท้จริงเรา (*อัลลอฮฺ*) -เรา-**เราได้ประทานข้อตักเตือน** (*อัล - กุรฺอาน*) **นี้ลงมา** และแท้จริงเราเป็นผู้รักษามันแน่นอน "

18 : 27 ความว่า " และจงอ่านคัมภีร์ของพระผู้อภิบาลของเจ้า ตามที่ได้ถูกวะหีฺยแก่เจ้า (*29:45*) **ไม่มีผู้ใดเปลี่ยนแปลงพจนารถของพระองค์** และอื่นจากพระองค์ไซร้ เจ้าจะไม่พบที่พึ่งเลย "

75 : 17-18 ความว่า " **แท้จริงหน้าที่ของเรา** *(อัลลอฮฺ)* **คือการรวบรวมมัน** (*ให้เป็นฉบับสมบูรณ์*) และการอ่านของมัน "

" ดังนั้นเมื่อเราอ่านมัน (*แก่เจ้า*) ก็จงตามการอ่านของมัน "

55 : 2-4 ความว่า " **พระองค์ได้ทรงสอนอัล - กุรฺอาน** "

" **พระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์** "

" **พระองค์ได้ทรงสอนเขาซึ่งการพรรณนาโวหาร** "

75 : 19 ความว่า " อนึ่ง หน้าที่ของเราคือการอธิบายมัน "

75 : 16 ความว่า " จงอย่าเคลื่อนไหวลิ้นของเจ้า (*มุฮัมมัด*) เนื่องด้วยวะหีฺยนี้ (*อย่างรีบร้อน*) **เพื่อเจ้าจะเร่งรัดจดจำมัน** "

17 : 89 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง **เราได้อธิบายเป็นอย่าง ๆ ในอัล - กุรฺอานนี้** สำหรับมนุษย์ซึ่งการอุปมาทุกชนิด ส่วนมากของมนุษย์ไม่ยอมรับ (*มิใช่เพราะอื่นใด*) นอกจากการไม่ศรัทธา "

18 : 54 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้อธิบายเป็นอย่าง ๆ ในอัล - กุรฺอานนี้สำหรับมนุษย์ซึ่งอุปมาทุกชนิด แต่มนุษย์เป็นผู้โต้เถียงในส่วนมากของสิ่งต่าง ๆ "

- **อัล-กุรอานเป็นวะหีฺย**

53 : 4 ความว่า " มัน (*อัล - กุรฺอานนั้น*) มิใช่อื่นใด นอกจาก**เป็นวะหีฺยที่ถูกเปิดเผย** (*แก่ มุฮัมมัด*) "

26 : 193 ความว่า " **อัรฺ - รูหฺ** (*ญิบรีล*) **ผู้มั่นต่อหน้าที่ ได้นำมันลงมา** "

16 : 102 ความว่า " จงกล่าวเถิด **วิญญาณบริสุทธิ์** (*ญิบรีล*) **ได้นำมันลงมา** จากพระผู้อภิบาลของเจ้าด้วย**ความจริง เพื่อทรงตั้งหลักบรรดาผู้ศรัทธาให้มั่นคง** และเป็นทางนำและข่าวดีแก่ผู้นอบน้อม "

2 : 97 ความว่า " จงกล่าวเถิด ผู้ใดเป็นศัตรูต่อญิบรีล เพราะว่าแท้จริงเขาได้นำมัน (*วะหี้ยุของอัล - กุรฺอาน*) มายังเจ้า (*มุฮัมมัด*) โดยอนุมัติ (*ตามพระบัญชา*) ของอัลลอฮฺ เป็นที่ยืนยันต่อสิ่ง (*คัมภีร์ต่าง ๆ*) ซึ่งมาก่อนมัน และเป็นทางนำและเป็นข่าวดีสำหรับปวงผู้ศรัทธา "

53 : 10 ความว่า " ดังนั้น พระองค์จึงทรงวะหี้ยุแก่ (*มุฮัมมัด*) บ่าวของพระองค์ ที่พระองค์ทรง (*ประสงค์จะ*) วะหี้ยุ "

98 : 2 ความว่า " รสูล (*ผู้ได้รับแต่งตั้ง*) จากอัลลอฮฺ สาธยายคัมภีร์อันบริสุทธิ์ "

- **อัล - กุรฺอานถูกประทานลงมาในคืนแห่งอานุภาพ**

97 : 1-3 ความว่า " แท้จริง เราได้ประทานมัน (*อัล - กุรฺอาน*) ลงมาในคืนแห่งอานุภาพ (*แห่งเดือนเราะมะฎอน*) "

" และอันใดจะแจ้งให้เจ้าทราบว่า คืนแห่งอานุภาพคืออะไร ? "

" คืนแห่งอานุภาพนั้นดีกว่าพันเดือน "

44 : 2-3 ความว่า " จงสนใจในอัล - กุรฺอานอันชัดแจ้ง "

" แท้จริงเรา เราได้ประทานมันลงมาในคืนอันจำเริญ "

2 : 185 ความว่า " เดือนเราะมะฎอนคือ ที่อัล - กุรฺอานได้ถูกประทานลงมาใน (*เดือน*) นั้น "

- **อัล - กุรฺอานเป็นภาษาอฺรับ**

12 : 2 ความว่า " และเราได้ประทานมัน **อัล - กุรฺอาน เป็นภาษาอฺรับ**ลงมา เพื่อสูเจ้าจะได้ใช้ปัญญา "

13 : 37 ความว่า " และในทำนองนั้น เราได้ประทานมัน (*อัล - กุรฺอาน*) ลงมาเป็นข้อวินิจฉัย **เป็นภาษาอฺรับ**..... "

20 : 113 ความว่า " และในทำนองนั้น เราได้ประทานมัน (*อัล - กุรฺอาน*) ลงมา **เป็นภาษาอฺรับ และเราได้**แจกแจงในนั้นซึ่งข้อเตือนสำทับ เพื่อพวกเขาจะได้สำรวมตนจากความชั่ว หรือ (*อัล – กุรฺอาน* จะ) ก่อให้เกิดข้อเตือนรำลึกสำหรับเขา "

26 : 195 ความว่า " **เป็นภาษาอฺรับอันชัดแจ้ง** (*เข้าใจง่าย*) "

39 : 28 ความว่า " (*เราได้ประทาน*) อัล - กุรฺอาน (*ลงมา*) **เป็นภาษาอฺรับ** โดยไม่มีการคดเคี้ยว (*ไม่มีข้อคลางแคลง สงสัย*) เพื่อเขาทั้งหลายจะได้สำรวมตนจากความชั่ว "

42 : 7 ความว่า " ในทำนองนั้น เราได้วะหี้ยุกุรฺอาน **เป็นภาษาอฺรับแก่เจ้า** "

43 : 3 ความว่า " แท้จริงเรา เราได้ทำมัน**เป็นกุรฺอานภาษาอฺรับ เพื่อสูเจ้าจะได้ใช้ปัญญา** "

44 : 58 ความว่า " ดังนั้นเราได้ทำให้มัน (*อัล-กุรฺอานนี้เข้าใจ*) **ง่าย ในภาษา** (*อฺรับ*) **ของเจ้า เพื่อพวก**เขาจะได้ไตร่ตรอง "

41 : 3 ความว่า " **คัมภีร์ซึ่งโองการทั้งหลายของมันถูกจำแนกอย่างแจ่มแจ้ง กุรฺอาน – ภาษาอฺรับ** (*เป็นทาง นำ*) **สำหรับหมู่ชนผู้รู้** (*ใช้ปัญญาไตร่ตรอง*) "

42 : 7 ความว่า " **ในทำนองนั้น เราได้วะหี้ยุกุรฺอานเป็นภาษาอฺรับแก่เจ้า เพื่อเจ้าจะได้ตักเตือนแม่ของเมืองทั้งหลาย และผู้ที่อยู่รอบ ๆมัน** (*ทั่วทิศ*) **และเตือนถึงวันแห่งการชุมนุม ซึ่งไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น ส่วนหนึ่ง** (*จะอยู่*) **ในสวนสวรรค์ และอีกส่วนหนึ่งในเปลวไฟ** "

41: 44 ความว่า " **และมาตรว่าเราได้ทำมัน คืออัล-กุรฺอานนั้น เป็นภาษาต่างถิ่น** แน่นอนพวกเขาจะกล่าวว่า ไฉนโองการทั้งหลายของมันจึงไม่ชัดแจ้งเล่า ? **อะไรกันนี่ !** (*คัมภีร์เป็น*) **ภาษาต่างถิ่น และ** (*ผู้เทศนาเป็น*) **คนอฺรับ**....."

- **อัล – กุรฺอานถูกประทานมาเป็นคราว ๆ** (*ตามเหตุการณ์*)

76 : 23 ความว่า " แท้จริงเรา-เรา-**เราได้ประทานอัล - กุรฺอานแก่เจ้า** (*มุฮัมมัด*) **เป็นคราว ๆ** "

17 : 106 ความว่า " และกุรฺอาน (*นี้*) เราได้จำแนกไว้ (*อย่างชัดเจน*) เพื่อเจ้าจะได้อ่านมันแก่มนุษย์ ทั้งหลายอย่างช้า ๆ (*เพื่อผู้ฟังจะได้รู้เรื่อง*) และเราได้ประทานมันมาเป็นคราว ๆ "

25 : 32 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธกล่าวว่า ไฉนอัล - กุรฺอานจึงไม่ถูกประทานลงมาแก่เขา (*มุฮัมมัด*) **คราวเดียวกันทั้งหมด** (*แทนที่จะมาเป็นคราว ๆ*) ในทำนองนั้นแหละ (*ที่ได้ให้มีมาเป็นคราว ๆ*) เพื่อเราจะได้ทำให้หัวใจของเจ้ามั่นคง โดยนัยนั้น เราได้ลำดับมันตามระเบียบ (*จัดเป็นภาค เป็นบท เป็นตอน*) "

25 : 33 ความว่า " และพวกเขาไม่นำข้อเปรียบอ้าง (*คำถามแปลก ๆ*) อันใดมา (*ถาม*) แก่เจ้า **หากแต่ว่า** (*ต่อคำถามแปลก ๆเหล่านั้น*) **เราได้นำความจริงให้แก่เจ้า และการอธิบายอย่างดีเลิศ** (*ที่จะตอบพวกนั้น – จึงได้มีข้อความของอัล - กุรฺอานลงมาเป็นครั้งคราว*) "

- **มีการสืบเนื่องและมีการทำนายในคัมภีร์ก่อน ๆ**

20 : 133 ความว่า " และพวกเขา (*ผู้ปฏิเสธ*) กล่าวว่า ไฉนเขา (*มุฮัมมัด*) จึงมินำสัญญาณหนึ่ง (*เช่น ปาฏิหาริย์ของการเป็นนบี*) จากพระผู้อภิบาลของเขา (*มาแสดง*) แก่เรา **ก็หลักฐานอันชัดแจ้ง ซึ่งได้มีอยู่ในคัมภีร์ก่อน ๆนั้น มิได้มีมายังพวกเขาแล้วดอกหรือ ?** "

46 : 10 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) พวกท่าน (*ชาวมักกะฮฺ*) คิดดูทีหรือ ถ้ามัน (*อัล - กุรฺอาน*) มาจากอัลลอฮฺ แล้วพวกท่านปฏิเสธในข้อนั้น **ทั้ง ๆที่พยานคนหนึ่ง** (*คือมูซาหรือ โมเสส*) **จากวงศ์วารอิสรออีลเป็นพยาน** (*ถึงการเสด็จมาของมุฮัมมัด*) **ใน** (*การมี*) **ลักษณะเยี่ยงเขา** (*ดูพระบัญญัติ 18:18-19*) แล้วเขาศรัทธา แต่พวกท่านยังดื้อรั้น แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงนำทางหมู่ชนผู้อธรรม "

10 : 94 ความว่า " ถ้าเจ้า (*มนุษย์ทั่วไป*) อยู่ในการสงสัย ที่เราได้ประทานแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) **ดังนั้น จงถามบรรดาผู้อ่านคัมภีร์ก่อนเจ้า** (*หมายถึงพวกยิวและคริสตศาสนิก*) โดยแน่นอนยิ่ง ได้มีมายังเจ้าแล้วซึ่งสัจจะจากพระผู้อภิบาลของเจ้า ดังนั้นจงอย่าอยู่ในหมู่ผู้สงสัย "

26 : 197 ความว่า " มิได้เป็นหลักฐานแก่พวกเขาดอกหรือ (*ที่จะเชื่อในอัล - กุรฺอานว่าเป็นวะหีย์*) ว่า ปวงผู้มีความรอบรู้ของวงศ์วารอิสรออีลก็รู้ในข้อนี้ดี (*เพราะมีปรากฏในคัมภีร์ของพวกเขา*) "

46 : 12 ความว่า " และแต่ก่อนนี้มีคัมภีร์ของมูซาเป็นแบบแผน (*นำทาง*) และความเมตตา และคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*) ภาษาอุรับนี้เป็นที่ยืนยัน (*การทำนายในคัมภีร์แต่ก่อน*) เพื่อเตือนสำทับผู้ประพฤติผิด และเป็นข่าวดีแก่ผู้ทำดี "

28 : 51 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ให้พระดำรัส (*อัล-กุรฺอาน*) นี้สืบเนื่อง (*พาดพิงคัมภีร์ก่อน ๆ*) สำหรับพวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้ใคร่ครวญ "

28 : 52 ความว่า " บรรดาผู้ (*มีใจเที่ยงธรรม*) ที่เราได้ประทานคัมภีร์แก่พวกเขาทั้งหลายมาก่อนมัน (*คือมาก่อนอัล - กุรฺอาน*) พวกเขาศรัทธาใน (*ความจริงของ*) มัน (*อัล - กุรฺอาน*) "

28 : 53 ความว่า " และเมื่อ (*ข้อความจากอัล - กุรฺอาน*) ได้ถูกอ่านแก่พวกเขา (*คือพวกยิวและคริสต์ผู้เที่ยงธรรม*) พวกเขากล่าวว่า เราศรัทธาในมัน แท้จริงมันคือสัจธรรมจากพระผู้อภิบาลของเรา แท้จริงเราได้เป็นผู้นอบน้อมมาก่อนนี้ "

27 : 76 ความว่า " แท้จริงอัล - กุรฺอาน นี้ บอกเล่าแก่วงศ์วารอิสรออีล ส่วนมากของบรรดาเรื่องที่พวกเขาขัดแย้ง "

- ลักษณะของอัล-กุรฺอาน

- ไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น

2 : 2 ความว่า " คัมภีร์นี้ไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น เป็นทางนำสำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

18 : 1 ความว่า " บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ ผู้ทรงประทานคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*) แก่ข้าของพระองค์ และพระองค์มิได้ทรงให้มีการบิดเบือนใด ๆ "

39 : 28 ความว่า " (*เราได้ประทาน*) อัล - กุรฺอาน (*ลงมา*) นั้น ภาษาอุรับ โดยไม่มีการคดเคี้ยว (*ไม่มีข้อสงสัย*) เพื่อเขาทั้งหลายจะได้สำรวมตนจากความชั่ว "

39 : 23 ความว่า " อัลลอฮฺได้ทรงประทานคำกล่าวที่ดียิ่งลงมา คือคัมภีร์ (*ซึ่งโองการทั้งหมด*) คล้องจองกัน (*ไม่ขัดแย้งกัน*) กล่าวซ้ำ (*เพื่อเตือนความจำของมนุษย์*) "

- มีความจำเริญ

6 : 156 ความว่า " และคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*)นี้ เราได้ประทานมันลงมา เป็นที่จำเริญ ดังนั้นจงปฏิบัติตามมัน และจงสำรวมตนจากความชั่ว เพื่อสูเจ้าจะได้รับความเมตตา "

- เป็นความจริง

69 : 51 ความว่า " และแน่แท้มัน (*อัล - กุรฺอานนี้*) คือความจริงอันเที่ยงแท้อย่างแน่นอน "

50 : 5 ความว่า " หามิได้ พวกเขาได้ปฏิเสธความจริง (*อัล - กุรฺอาน*) ว่ามุสา เมื่อมันได้มีมายังพวกเขา ดังนั้นพวกเขาอยู่ในภาวะสับสน (*หาว่าเป็นมายากล หาว่าเป็นคำทำนาย ฯลฯ*) "

17 : 82 ความว่า " แท้จริงอัล – กุรฺอานนี้นำสู่ (*หลักธรรม*) ที่เที่ยงตรงยิ่ง และแจ้งข่าวดีแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลายทั้งหลาย บรรดาผู้ประกอบการดีว่า สำหรับเขาทั้งหลายคือรางวัล (*การตอบแทน*) อันอนันต์ "

32 : 3 ความว่า " หรือพวกเขา (*ผู้ปฏิเสธ*) จะกล่าวว่า เขา (*มุฮัมมัด*) ได้ปลอมแปลงมันขึ้น (*คือแต่งเอง*) ตรงกันข้าม มันคือสัจธรรมจากพระผู้อภิบาลของเจ้า เพื่อเจ้าจะได้ตักเตือนหมู่ชน ซึ่งมิได้มีผู้ตักเตือนคนใดมายังพวกเขาก่อนหน้าเจ้า เพื่อพวกเขาจะได้อยู่ในทางนำ "

34 : 6 ความว่า " และบรรดาผู้ได้รับความรู้นั้น (*รู้ดีว่าอัล - กุรฺอาน*) ที่ได้ถูกประทานแก่เจ้า จากพระ-ผู้อภิบาลของเจ้านั้นเป็นสัจธรรม และนำ (*มนุษย์*) สู่หนทางแห่งพระองค์ ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ "

35 : 31 ความว่า " และคัมภีร์ซึ่งเราได้วะหีฺยุแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) นั้นคือสัจธรรม ยืนยัน (*ความจริงที่มีในคัมภีร์*) ที่มีมาก่อนมัน แท้จริงอัลลอฮฺผู้ทรงตระหนัก ผู้ทรงเห็นเกี่ยวกับปวงบ่าวของพระองค์เสมอ "

41: 52 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ท่านลองคิดดูทีหรือ ถ้ามัน (*อัล - กุรฺอาน*) มาจากอัลลอฮฺ แล้วสูเจ้าปฏิเสธมัน ใครเล่าจะหลงทางมากไปกว่าผู้ที่อยู่ในการแตกแยกที่ไกลลิบ (*ผู้ที่ห่างจากอัลลอฮฺ*) "

- เป็นความเมตตาจากอัลลอฮฺ

10 : 57 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! แน่นอนได้มีมายังสูเจ้าแล้ว ซึ่งข้อตักเตือน (*อัล - กุรฺอาน*) จากพระ-ผู้อภิบาลของสูเจ้า และเป็นที่บำบัด (*กิเลส*) ที่อยู่ในอก และเป็นทางนำและความเมตตาสำหรับผู้ศรัทธาทั้งหลาย "

16 : 64 ความว่า " และเรามิได้ประทานคัมภีร์ลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อให้เจ้าชี้แจงในการอ่านแก่พวกเขา ในข้อที่พวกเขาขัดแย้ง และเป็นทางนำและเป็นความเมตตาแก่ประชาชนผู้ศรัทธา "

16 : 89 ความว่า " .....และเราได้ประทานคัมภีร์ (*อัล - กุรฺอาน*) แก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) ชี้แจงทุก ๆสิ่ง และเป็นทางนำและความเมตตา และข่าวดีสำหรับผู้นอบน้อมต่ออัลลอฮฺ "

17 : 82 ความว่า " และเราได้ประทาน (*ข้อความ*) จากในอัล-กุรฺอาน ลงมา (*เป็นระยะ ๆ*) ซึ่งเป็นที่บำบัด (*กิเลส*) และการเมตตาแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย และมันมิได้เพิ่มอันใดแก่พวกอธรรม (*ในการปฏิเสธของพวกเขา*) นอกจากการขาดทุน "

- ชัดแจ้ง เข้าใจง่าย

15 : 1 ความว่า " อะลิฟ ลาม รอ เหล่านี้คือโองการทั้งหลายของคัมภีร์ (*อันสมบูรณ์*) และ (*นั่นคือ*) อัล – กุรฺอาน อันชัดแจ้ง "

26 : 2 ความว่า " เหล่านี้คือโองการทั้งหลายแห่ง คัมภีร์อันชัดแจ้ง "

27 : 1 ความว่า " ฏอ สีน เหล่านี้ (*ที่ถูกประทานแก่มุฮัมมัดนั้น*) คือ โองการทั้งหลายของอัล - กุรฺอาน และคัมภีร์อันชัดแจ้ง (*เข้าใจง่าย*) "

28 : 2 ความว่า " เหล่านี้คือโองการทั้งหลายแห่งคัมภีร์อันแจ่มแจ้ง "

43 : 2 ความว่า " จงสนใจในคัมภีร์อันชัดแจ้ง "

86 : 13 ความว่า " แท้จริง (*อัล - กุรฺอานนั้น*) มันคือพระดำรัสแห่งการจำแนก (*ระหว่างความจริงกับความเท็จ*) อันชัดแจ้ง "

6 : 115 ความว่า " .....พระองค์เป็นผู้ทรงประทานคัมภีร์อันจำแนกอย่างชัดแจ้ง ลงมาถึงพวกท่าน และบรรดาที่เราได้ประทานคัมภีร์แก่พวกเขา เขารู้ดีว่ามันคือที่ถูกส่งมาจากพระผู้อภิบาลของเจ้าด้วยความจริง ดังนั้นเจ้าจงอย่าอยู่ในหมู่ผู้สงสัย "

- เป็นทางนำและข้อตักเตือนแก่นานาชาติ

3 : 137 ความว่า " นี่ (*อัล - กุรฺอานนี้*) เป็นคำบรรยายสำหรับมนุษยชาติ และทางนำและข้อตักเตือนสำหรับผู้สำรวมตน "

14 : 52 " นี่ (*อัล - กุรฺอาน*) คือ การเทศนา (*สาร*) สำหรับมนุษย์ เพื่อพวกเขาจะได้ถูกเตือนสำทับโดยนัยนี้ และเพื่อพวกเขาจะได้รู้ว่า พระองค์คือ พระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงเอกะ และปวงผู้มีสติจะได้รำลึก "

4 : 175 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! แน่นอนได้มีข้อพิสูจน์มายังสูเจ้าแล้ว จากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า และเราได้ประทานแก่ สูเจ้าซึ่งแสงสว่างอันจำรัส (*อัล - กุรฺอาน*) "

69 : 48 ความว่า " แท้จริงมัน (*อัล - กุรฺอานนั้น*) คือข้อเตือนสติแก่ผู้สำรวมตน "

16 : 64 ความว่า " และเรามิได้ประทานคัมภีร์นี้ลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อให้เจ้าชี้แจงให้กระจ่างแก่พวกเขาในข้อที่พวกเขาขัดแย้ง และเป็นทางนำ และเป็นความเมตตาแก่ประชาชนผู้ศรัทธา "

25 : 1 ความว่า " ความจำเริญยิ่งแด่พระองค์ ผู้ได้ทรงประทานอัล - ฟุรฺกอน (*คืออัล - กุรฺอานอันเป็นที่จำแนกระหว่างความจริงกับความเท็จ*) ลงมาแก่บ่าวของพระองค์ (*แก่มุฮัมมัด*) เพื่อเขาจะได้เป็นผู้ตักเตือนแก่นานาชาติ "

27 : 77 ความว่า " และแท้จริง – แน่นอน – มัน (*อัล - กุรฺอาน*) คือทางนำและความเมตตาสำหรับผู้ศรัทธาทั้งหลาย "

38 : 87 ความว่า " มันมิใช่อื่นใด นอกจาก (*การเทศนานี้*) เป็นข้อตักเตือนแก่นานาชาติ "

39 : 27 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้เปรียบการอุปมาทุกประการไว้ในอัล - กุรฺอานนี้ สำหรับ (*การนำทาง แก่*) มนุษยชาติ เพื่อพวกเขาจะได้ใคร่ครวญ "

68 : 52 ความว่า " แต่ (*ที่เทศนานั้น*) มันหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นข้อตักเตือนแก่ประชาชาติทั้งหลาย "

81: 27 ความว่า " มัน (*อัล - กุรฺอานนั้น*) หาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นข้อตักเตือนสำหรับนานาชาติ "

29 : 51 ความว่า " มิเพียงพอแก่พวกเขาหรือ ที่เราได้ประทานคัมภีร์นี้ ลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) ซึ่งได้ถูกอ่านแก่พวกเขา แท้จริงในนั้น แน่นอนมีความเมตตา และการเตือนรำลึกสำหรับหมู่ชน ผู้ศรัทธา "

- **มีคำท้าซึ่งไม่มีมนุษย์หรืออมนุษย์ใดทำได้**

2 : 23 ความว่า " และถ้าสูเจ้ายังอยู่ในการคลางแคลงตามที่เราได้ประทาน (*อัล - กุรฺอาน*) ลงมา (*เป็นระยะๆ*) แก่ข้าของเรา (*มุฮัมมัด*) **ดังนั้นจงนำมา (*แต่งขึ้น*) สักบทหนึ่ง เยี่ยง** (*อัล - กุรฺอาน*) **นี้** และจงชักชวนผู้ช่วยเหลือสูเจ้า **อื่นจากอัลลอฮฺ** (*ให้ช่วย*) **ถ้าสูเจ้าสัตย์จริง** (*ในข้อที่คลางแคลงนั้น*)"

2 : 24 ความว่า " **และถ้าสูเจ้าไม่ทำ และสูเจ้าจะทำไม่ได้เลย ดังนั้นจงระวังไฟ** (นรก) **ซึ่งเชื้อเพลิงของมันเป็นมนุษย์และหิน** (เจว็ด) ถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ปฏิเสธ "

10 : 38 ความว่า " หรือพวกเขากล่าวว่า **เขา** (*มุฮัมมัด*) **ได้เรียบเรียงมันขึ้น ดังนั้นจงนำมาสักบทหนึ่งเยี่ยงนั้น** และจงเรียกร้องผู้อื่น (*ให้มาช่วย*) ตามที่สูเจ้าสามารถ นอกจากอัลลอฮฺ **ถ้าสูเจ้าสัตย์จริง** "

11: 13 ความว่า " หรือพวกเขากล่าวว่า เขา (*มุฮัมมัด*) ได้ปลอมแปลงมัน (*อัล - กุรฺอานนี้*) จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ดังนั้นจงนำมาสักสิบบทเยี่ยงนี้ ที่ถูกปลอมแปลงขึ้น และจงเรียกผู้มีความสามารถในหมู่พวกท่าน อื่นจากอัลลอฮฺ (*ให้ช่วย*) ถ้าพวกท่านสัตย์จริง "

11: 14 ความว่า " แต่ถ้าพวกเขาไม่สนองสูเจ้า ดังนั้นจงรู้เถิดว่า **มันถูกประทานลงมาด้วยความรอบรู้ของอัลลอฮฺ** และนั่นคือไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ ฉะนั้นสูเจ้ายังมินอบน้อมหรือ ? "

17 : 88 ความว่า " จงกล่าวเถิด แน่นอน **มาตรมนุษย์และญินได้รวมกัน** ในอันที่จะนำมา (*เรียบเรียง*) ตามเยี่ยงของอัล - กุรฺอานนี้ **พวกเขาจะนำมา** (*เรียบเรียง*) **ตามเยี่ยงนั้นไม่ได้** แม้ว่าบางคนในหมู่พวกเขา เป็นผู้ช่วยเหลือของอีกบางคนก็ตาม "

4. อัล - หะดีษ หรือ หะดีษ คือ คำบอกเล่าที่กล่าวถึงโอวาทของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ การปฏิบัติตนของท่าน หรือการที่ท่านรับรองการกระทำของสหายหรือสาวกว่าถูกต้อง แล้วได้ถูกรวบรวมเป็นเล่มโดยนักรวบรวมหะดีษ เช่น ท่าน อัล - บุคอรี หรือท่านบุคอรี ท่านมุสลิม ท่านอบูดาวูด ท่านอิบนุ มาญะฮฺ ท่านติรฺมิซียฺ ท่านอัน - นะสาอียฺ หรือนะสาอียฺ และท่านอะหฺมัด เป็นต้น แต่หะดีษมิได้ถูกสั่งให้บันทึกไว้ขณะที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ยังมีชีวิตอยู่ ด้วยเกรงว่าจะปะปนกับอัล - กุรฺอาน บรรดาสาวกหรือสหายของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้จดจำหรือบางท่านได้จดไว้แล้วบอกกันต่อๆมา เพราะท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นั้น เมื่อท่านจะให้โอวาทในเรื่องใด ท่านจะพูดประโยคสั้นๆและพูดช้าๆ ดังปรากฏในหะดีษที่รายงานโดยท่านหญิงอาอิชะฮฺ (*ภรรยาคนหนึ่งของท่าน*) และสาวกของท่านดังนี้

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ : إِنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ لَمْ يَكُنْ يَسْرُدُ الْحَدِيثَ كَسَرْدِكُمْ رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ وَزَادَ : وَلٰكِنَّهُ كَانَ يَتَكَلَّمُ بِكَلَامٍ بَيِّنَهُ فَصْلٌ يَحْفَظُهُ مَنْ جَلَسَ إِلَيْهِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริง ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ไม่เคยพูดลิ้นรัว เหมือนอย่างที่พวกท่านพูดลิ้นรัว* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

และท่านติรฺมิซียฺ ได้รายงานเพิ่มเติมว่า " *แต่ท่านจะพูดด้วยคำพูดที่มีจังหวะ หยุดคั่นระหว่างคำพูดนั้น ซึ่งบุคคลที่นั่งสนทนาด้วยจะสามารถจดจำได้หมด* "

وَعَنْهَا قَالَتْ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُحَدِّثُ حَدِيثًا لَوْ عَدَّهُ الْعَادُّ لَأَحْصَاهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

และเธอ (*ท่านหญิงอาอิชะฮฺ*) ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ นั้น เมื่อพูดเรื่องหนึ่ง หากจะมีคนนับคำพูดของท่าน ก็สามารถนับได้หมด* " (บุคอรี และ อบูดาวูด)

وَعَنْهَا قَالَتْ : كَانَ كَلَامُ رَسُولِ اللهِ ﷺ كَلَامًا فَصْلًا يَفْهَمُهُ كُلُّ مَنْ سَمِعَهُ

และเธอ (*ท่านหญิงอาอิชะฮฺ*) ได้เล่าว่า " *คำพูดของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ นั้น เป็นคำพูดที่มีจังหวะและพูดเนิบๆ ผู้ที่ได้ยินท่านจะเข้าใจหมด* " (อบูดาวูด)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ فِي كَلَامِ رَسُولِ اللهِ ﷺ تَرْتِيلٌ وَتَرْسِيلٌ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *คำพูดของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ นั้น เรียบเรียงคำ (ช้าๆ ชัดถ้อยชัดคำ)* " (อบูดาวูด)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يُعِيدُ الْكَلِمَةَ ثَلَاثًا لِتُعْقَلَ عَنْهُ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْبُخَارِيُّ وَأَحْمَدُ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เคยย้ำคำๆหนึ่งถึง 3 ครั้ง เพื่อให้ได้รับความเข้าใจจากคำนั้น " (ติรฺมิซียฺ บุคอรี และ อะหฺมัด)

เป็นต้น

ต่อมา เมื่ออิสลามแผ่ขยายไปกว้าง ประชาชาติมุสลิม (*อุมมะฮฺ*) จากประเทศต่าง ๆ ต้องการรู้รายละเอียดเกี่ยวกับจริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เพื่อปฏิบัติตาม เพราะใน อัล - กุรฺอาน กล่าวไว้ว่า

4 : 59 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! **จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และจงเชื่อและปฏิบัติตามรสูล** ......"

4 : 80 ความว่า " **ผู้ใดปฏิบัติตามรสูล (*มุฮัมมัด*) แน่นอนเขาได้เชื่อและปฏิบัติตามอัลลอฮฺ** "

จึงได้มีการรวบรวมหะดีษ หรือสืบความถูกต้องของคำบอกเล่าว่า ออกจากปากสาวกหรือสหายของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ จริงหรือไม่? ผู้ที่เล่าต่อมามีคุณธรรมพร้อม ไม่โกหก ไม่บกพร่องเรื่องความจำ สายการเล่าไม่ขาดตอน เรื่องที่เล่าไม่พูดเรื่องเหลวไหลหรือใส่ไคล้ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ไม่ขัดกับหลักความจริงหรือพยานหลักฐานที่รู้กันโดยทั่วไป ไม่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วผู้คนส่วนมากต้องรู้ แต่ผู้เล่ารายงานว่าผู้เล่ารู้แต่ผู้เดียว ไม่ใช้วาจาสามหาว ไม่บอกหรือทำนายเหตุการณ์ข้างหน้าโดยกำหนดวันที่แน่นอน ไม่บอกโทษหนักแก่ความผิดเพียงเล็กน้อย และไม่บอกว่าทำดีเพียงเล็กน้อยแต่ได้รับรางวัลอันใหญ่หลวง และข้อสำคัญไม่ขัดกับอัล – กุรอาน เป็นต้น และรวบรวมเป็นเล่มหลังจากที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เสียชีวิตได้ 100 ปีเศษ ในบรรดาผู้รวบรวมหะดีษนั้น ท่านบุคอรีหรือท่านอัล - บุคอรีหรืออิมามบุคอรีได้รับการยกย่องว่ารวบรวมหะดีษได้ถูกต้องที่สุด

อย่างไรก็ตามหะดีษมีความสำคัญรองจากอัล – กุรฺอาน (*ซึ่งถือว่าเป็นหลักฐานเด็ดขาด*) ถ้าหะดีษใดขัดกับอัล - กุรฺอานถือว่าเก๊ (*ใช้ไม่ได้*) แต่ถ้าไม่รู้หะดีษก็จะไม่รู้สุนนะฮฺ หรือ จริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อล ฯ ที่มุสลิมต้องปฏิบัติตาม

5. **อันศอรฺ** แปลว่า **ผู้ช่วยเหลือ** เป็นชื่อเรียกชาวนครมะดีนะฮฺ ผู้นับถือศาสนาอิสลามในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ซึ่งเป็นผู้ช่วยเหลือมุสลิมที่อพยพลี้ภัยจากนครมักกะฮฺมามะดีนะฮฺโดยการแบ่งที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย แบ่งทรัพย์สินให้ ให้ยืมทุนหรือชี้ช่องทางทำมาหากินให้ตั้งตัวได้ เนื่องจากมุสลิมที่อพยพส่วนใหญ่ต้องหนีภัยไปแต่ตัว ไม่สามารถเอาทรัพย์สินติดตัวไปได้ ชาวอันศอรเป็นผู้ช่วยเหลือท่านนบี ศ็อลฯในการต่อสู้ผู้ที่มารุกราน คุ้มกันท่านนบี ศ็อลฯ และปกป้องศาสนา ชาวอันศอรฺเป็นผู้ได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺ เดิมบางตระกูลเคยเป็นศัตรูกันมานับร้อยปี แต่เมื่อเข้ารับอิสลามได้กลายเป็นพี่น้องกัน อัล – กุรฺอานกล่าวถึงชาวอัศอรฺ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

8 : 72 – 75 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธาและอพยพ (*หมายถึงมุสลิมที่อพยพจากนครมักกะฮฺ*) และดิ้นรนต่อสู้ด้วยสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขาในทางของอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ให้ที่อาศัย**

และได้ช่วยเหลือ (*หมายถึงมุสลิมีนหรือพวกอันศอรฺในนครมะดีนะฮฺ*) เหล่านี้ต่างเป็นมิตรต่อกันและกัน ส่วนบรรดาผู้ศรัทธาและพวกเขาไม่ได้อพยพ สูเจ้าไม่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองพวกเขาประการใด จนกว่าพวกเขาอพยพ และถ้าพวกเขาขอการช่วยเหลือจากสูเจ้าในเรื่อง (*ถูกกดขี่ข่มเหงทาง*) ศาสนา ดังนั้นหน้าที่ของสูเจ้าคือการช่วยเหลือ เว้นแต่ต่อพวกที่ระหว่างสูเจ้าและพวกเขานั้นมีสัญญาต่อกันอยู่ (*ก็ให้พวกที่ถูกกดขี่อพยพ*) และอัลลอฮฺทรงเห็นตามที่สูเจ้ากระทำ "

" และบรรดาผู้ปฏิเสธนั้น ต่างเป็นเพื่อนต่อกันและกัน แต่ถ้าสูเจ้าไม่กระทำเช่นนั้น (*ตามที่กล่าวข้างต้น*) จะมีการวุ่นวาย (*เบียดเบียน*) ณ แผ่นดิน และการเสียหายใหญ่หลวง "

" ส่วนบรรดาผู้ศรัทธาและอพยพและดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ และบรรดาผู้ให้ที่พักอาศัยและช่วยเหลือ เหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ศรัทธาแท้จริง สำหรับเขาคือการอภัยโทษ และเครื่องยังชีพอันมีเกียรติ "

" ส่วนบรรดาผู้ได้ศรัทธาหลังจาก (*การอพยพหลังจากท่านนบี ศ็อลฯ*) นั้น (*โดยมิได้เป็นญาติกับสูเจ้าผู้อพยพมาก่อน*) และได้อพยพและได้ต่อสู้ดิ้นรนพร้อมกับสูเจ้า ดังนั้นเหล่านี้เป็นพวกเขา (*เสมือนพี่น้อง*) ของสูเจ้า แต่พวกเครือญาติ (*สืบสายโลหิต*)นั้น บางคนในหมู่พวกเขาสนิทกว่าอีกบางคนตามพระบัญญัติของอัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง "

59 : 9 ความว่า " และ (*เป็นส่วนแบ่ง*) สำหรับบรรดา (*ชาวอันศอรฺ*) ผู้ได้ตั้งหลักแหล่ง (*ของพวกเขาในนครมะดีนะฮฺนี้*) และ (*ได้มี*) การศรัทธาก่อนหน้าพวกเขา พวกเขารักชอบผู้ลี้ภัยมา (*พึ่งพิง*)ยังพวกเขา และมิได้พบความอยากได้ในหัวอกของพวกเขา (*ที่จะอิจฉา*) ต่อที่ได้ถูกประทานแก่พวกเขา (*ที่อพยพหรือลี้ภัยมา*) แต่กลับให้โอกาส แม้พวกเขาเองจะมีความขัดสน (*อยู่บ้าง*) ก็ตาม ส่วนผู้ใดถูกปกป้อง (*เนื่องด้วยความศรัทธา*) ให้พ้นจากความอิจฉาแห่งจิตของตนเอง ดังนั้นเหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ประสบผลสำเร็จ "

9 : 117 ความว่า " โดยแน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺได้ทรงหันโดยปรานียังนบี และพวกผู้อพยพ และพวกผู้ช่วยเหลือ (*อันศอรฺ*) บรรดาผู้ได้ติดตามเขา (*มุฮัมมัด*) ในยามวิบาก หลังจากที่หัวใจของหมู่หนึ่งของพวกเขาเกือบจะรวนเร (*เนื่องจากความอ่อนแอ*) แล้วพระองค์ได้ทรงหันยังพวกเขา (*หมู่นั้น*) โดยปรานีแท้จริงแก่พวกนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอ่อนโยน ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

จากหะดีษ

١٧ : حدّثنا أَبُو ٱلْوَلِيدِ قَالَ : حدثنا شُعْبَةُ قَالَ : أَخْبَرَنِي عَبْدُ ٱللَّهِ بْنُ عَبْدِ ٱللَّهِ بْنِ جَبْرٍ قَالَ : سَمِعْتُ أَنَسًا ، عَنِ ٱلنَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (آيَةُ ٱلْإِيمَانِ حُبُّ ٱلْأَنْصَارِ . وَآيَةُ ٱلنِّفَاقِ بُغْضُ ٱلْأَنْصَارِ) .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนิ อับดุลลอฮฺ อิบนิ บุ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า ' สัญลักษณ์ของการศรัทธาคือการรักชาวอันศอรฺ และเครื่องหมายของการสับปลับคือการเกลียดชังชาวอันศอรฺ ' " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 9 เรื่องการรักชาวอันศอรฺเป็นเครื่องบ่งบอกถึงการศรัทธา หะดีษที่ 17)

6. อะมานะฮฺ แปลว่า ของฝาก หรือความไว้วางใจ หรือความรับผิดชอบ หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือสิ่งที่อยู่ในความพิทักษ์ ซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺอย่างจริงจัง ซื่อตรง และซื่อสัตย์ เช่น ในอิสลามถือว่า " ลูก" เป็นของฝาก (*อะมานะฮฺ*) จากอัลลอฮฺ ดังนั้นต้องถือว่าชีวิตของลูกมีค่า ต้องเลี้ยงลูกอย่างดี ให้ถูกหลักวิชาและหลักการของศาสนา เป็นต้น อัล - กุรฺอานกล่าวถึงเรื่องอะมานะฮฺว่า

4 : 58 ความว่า " **แท้จริงอัลลอฮฺทรงบัญชาสูเจ้าให้มอบการพิทักษ์ (*อะมานะฮฺ*) ทั้งหลายแก่ผู้ที่อยู่ในปกครอง และเมื่อสูเจ้าพิพากษาในระหว่างมนุษย์ จงพิพากษาโดยยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮฺทรงแนะ-นำ สูเจ้าโดยนัยนี้อย่างประเสริฐแท้ๆ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยินเสมอ ผู้ทรงเห็นเสมอ**"

2 : 283 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าอยู่ระหว่างการเดินทาง และสูเจ้าหาผู้เขียน (*สัญญาต่างๆ*) ไม่พบ ดังนั้น (ให้มี) หลักประกัน (*ของค้ำประกัน ไว้*) ในครอบครอง แต่ถ้าคนหนึ่งในหมู่สูเจ้าไว้ใจอีกคนหนึ่ง (*คือต่างไว้ใจกัน*) ดังนั้นก็ให้ผู้ถูกไว้วางใจปฏิบัติตามการไว้วางใจ (*อะมานะฮฺ*) นั้น (*อย่าฉ้อโกง*) และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺพระผู้อภิบาลของเขา และจงอย่าปิดบังหลักฐาน (*หรือแก้ไขให้ผิดจากความจริง*) และผู้ใดปิดบังมัน ดังนั้น แท้จริงเขา – หัวใจของเขาเป็นผู้มีบาป และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ที่สูเจ้ากระทำ**"

8 : 27 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าทรยศต่ออัลลอฮฺและรสูล (*นี้*) และจงอย่าทรยศต่อการมอบหมาย (*ความรับผิดชอบ – อะมานะฮฺ*) ทั้งหลายของสูเจ้า ทั้งที่สูเจ้ารู้**"

23 : 8 ความว่า " **และ (*คุณสมบัติอีกข้อหนึ่งของผู้ศรัทธาคือ*) บรรดาที่พวกเขาหมั่นเอาใจใส่ดูแลสิ่งที่ได้รับมอบหมาย (*อะมานะฮฺ*) ของพวกเขา และ (*ปฏิบัติตาม*) สัญญาของพวกเขา**"

33 : 72 ความว่า " **แท้จริงเราได้เสนอหน้าที่การพิทักษ์ (*อะมานะฮฺ*) แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้และปวงขุนเขา แต่พวกมันปฏิเสธที่จะแบกรับมันและมันกลัวต่อมัน (*คือต่อหน้าที่นี้*) แต่มนุษย์แบกรับมัน แท้จริงเขา (*คนคดต่อหน้าที่เช่นนี้*) เป็นผู้อธรรม (*ต่อตนเอง*) ยิ่ง และงมงายยิ่ง**"

70 : 32 ความว่า " **และ (*คุณสมบัติอีกข้อหนึ่งของผู้ศรัทธาคือ*) บรรดาที่พวกเขาหมั่นเอาใจใส่ดูแลสิ่งที่ได้รับมอบหมาย (*อะมานะฮฺ*) ของพวกเขา และ (*ปฏิบัติตาม*) สัญญาของพวกเขา**"

7. อะซฺาน คือ เสียงป่าวร้องให้มานมาซ หรือเรียกให้มาละหมาด (*ปฏิบัติศาสนกิจ-ภาคบังคับวันละ 5 เวลา*) การอะซานเป็นเอกลักษณ์การเรียกร้องประชาชนของมุสลิมให้มานมาซแทนการตีเกราะเคาะไม้หรือการเป่าสังข์หรือเป่าเขาสัตว์ ชาวบ้านบางคนเรียกว่า" บัง " (*ไม่ทราบว่ามาจากภาษาอะไร? แปลว่าอะไร? เพราะบังในภาษามลายูแปลว่าพี่ชาย แต่เดาได้ว่าอาจมาจากการที่ผู้ป่าวร้องหรือมุอัซซินเอามือบัง-ป้องปากเพื่อให้เสียงได้ยินไปไกลเนื่องจากสมัยโบราณไม่มีไมโครโฟนก็เป็นได้- ผู้วิจัย*) ผู้ที่ทำหน้าที่ป่าวร้อง เรียกว่ามุอัซซิน (*มุอัซซินคนแรกชื่อบิลาล ชาวบ้านจึงมักเรียกมุอัซซินทุกคนว่า "บิลาล" ด้วย ซึ่งไม่ถูกต้องนัก*) แต่ละประโยค

ของการอะซานมีความหมายดี (*ไม่ใช่เสียงโห่ร้องแสดงความยินดี หรือการเปล่งเสียงที่ไร้ความหมายอย่างที่ ศาสนิกอื่นบางคนเข้าใจผิด*) คือ มีคำสรรเสริญอัลลอฮฺ ยืนยันความเป็นมุสลิม เชิญชวนให้มุสลิมมาทำความดี และเชิญชวนให้มานมาซ (*ปฏิบัติศาสนกิจ*) คำกล่าวในการอะซาน (*เขียนเป็นภาษา ไทย*) ได้ดังนี้

(1) อัลลอฮุอักบัรฺ ! อัลลอฮุอักบัรฺ ! แปลว่าอัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร อัลออฮฺผู้ทรงเกรียงไกร (*กล่าวซ้ำ 2ครั้ง*)

(2) อัชฮะดุ อัลลา อิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ แปลว่า ฉันขอปฏิญาณว่า : ไม่มีพระเจ้าอื่นใด (*ที่ควรเคารพภักดี*)นอกจากอัลลอฮฺ (*กล่าวซ้ำ 2 ครั้ง*)

(3) อัชฮะดุ อันนะ มุฮัมมะดุร รสูลุลลอฮฺ แปลว่า ฉันขอปฏิญาณว่า: มุฮัมมัดเป็นรสูล (*ผู้สื่อข่าวสาร*) ของอัลลอฮฺ (*กล่าวซ้ำ 2 ครั้ง*)

(4) หัยยะ อะลัศ เศาะลาฮฺ แปลว่า ท่านทั้งหลายจงมานมาซเถิด (*กล่าวซ้ำ 2 ครั้ง*)

(5) หัยยะ อะลัล ฟะลาหฺ แปลว่า ท่านทั้งหลายจงมาสู่ความมีชัย (*ปลอดภัยจากความผิด*) เถิด (*กล่าวซ้ำ 2 ครั้ง*)

(6) อัลลอฮุอักบัรฺ ! อัลลอฮุอักบัรฺ ! แปลว่า อัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร อัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร

(7) ลา อิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ แปลว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด (*ที่ควรเคารพภักดี*) นอกจากอัลลอฮฺ

ผู้ที่ได้ยินเสียงอะซาน จะต้องหยุดเงียบตั้งใจฟังและกล่าวตอบรับคำเรียกร้องหรือคำเชิญชวนนั้น โดยกล่าวตามทุกประโยค ยกเว้น คำเรียกร้องในข้อ (4) และ (5) ต้องตอบรับว่า ลาเหาละ วะ ลา กูวะตะ อิลลา บิลลาฮฺ แปลว่า ไม่มีพลังและอำนาจใดๆ นอกจากที่มาจากอัลลอฮฺ

8. อะฮฺลุลกิตาบ คือ ผู้ได้รับคัมภีร์ หรือ ผู้มีคัมภีร์ หมายถึง พวกยิว หรือ คริสตศาสนิกชน ในอัล – กุรฺอานกล่าวว่า ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ไม่ต้องการให้ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้รับความดี ปิดบังความจริง ต้องการให้มุสลิมหลง และกีดกันผู้ศรัทธา ฯลฯ ในอัล - กุรฺอาน ส่วนหนึ่งกล่าวถึงดังนี้

4: 47 ความว่า " บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์เอ๋ย ! จงศรัทธาตามที่เราได้ประทานลงมา เป็นที่ยืนยันที่มีอยู่กับ สูเจ้า ก่อนที่เราจะทำลายพวกหัวหน้า แล้วหันพวกเขากลับยังหลังของพวกเขา (*โดยให้ชาติอื่นเข้ามาแทนที่*) หรือเรางดความเมตตาแก่พวกเขา ดังที่เราได้งดความเมตตาแก่พวกสับบะโต และพระบัญชาของอัลลอฮฺได้ถูกปฏิบัติให้สมบูรณ์เสมอ "

2: 105 ความว่า " บรรดาที่ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) จากในหมู่อะฮฺลุลกิตาบและพวกตั้งภาคี ไม่ปรารถนาจะให้มีความดีอันใด (*หลักธรรม*) จากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ที่ถูกประทานลงมาแก่สูเจ้า ทั้งที่ อัลลอฮฺทรงแบ่งความเมตตาของพระองค์จำเพาะผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ (*คือท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ*) และอัลลอฮฺคือเจ้าแห่งความโปรดปรานอันใหญ่หลวง "

3: 68 ความว่า " และส่วนหนึ่งของพวกอะฮฺลุลกิตาบปรารถนาที่จะให้สูเจ้า (*มุสลิม*) หลง และพวกเขาจะไม่ทำให้ (*ผู้ใด*) หลงได้ นอกจากพวกเขาเอง แต่พวกเขาไม่รู้สึก "

3 : 70 ความว่า " อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าจึงคลุมความจริงด้วยความเท็จ และปิดบังความจริงทั้งที่สูเจ้ารู้ดีอยู่ (*ว่ามีพยากรณ์ของมุฮัมมัดในคัมภีร์ของสูเจ้า*) "

3 : 74 ความว่า " และในหมู่อะฮฺลุลกิตาบนั้นมีผู้ (*ซื่อสัตย์*) ที่ (*ปวงมุสลิมเอ๋ย !*) ถ้าเจ้าฝากเขาซึ่งสมบัติสักกองหนึ่ง เขาจะคืนมันแก่เจ้า และในหมู่พวกเขานั้นมีผู้ (*คดโกง*) ที่ถ้าเจ้าฝากเขาสักดีนารฺ (*เหรียญ*) หนึ่ง เขาก็จะไม่คืนมันแก่เจ้า เว้นแต่เจ้าเฝ้ายืนคำ (*ทวง*) เขาอยู่ นั่นเป็นเพราะพวกเขากล่าว (*ยืนยัน*) ว่าไม่มีทาง (*ตำหนิ*) อันใดแก่พวกเราในเรื่อง (*ที่จะโกงศาสนิกอื่น*) พวกไม่รู้หนังสือ และพวกเขากล่าวมุสาต่ออัลลอฮฺ ทั้งๆที่ (*ในใจนั้น*) พวกเขารู้ดีอยู่ "

3 : 69 ความว่า " อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าปฏิเสธโองการทั้งหลายของอัลลอฮฺ ทั้งๆที่สูเจ้าเป็นพยาน (*ว่ามุฮัมมัดเป็น นบี*) "

3 : 97-98 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวเถิด อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนพวกท่านจึงปฏิเสธโองการทั้งหลายของอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺทรงเป็นพยานที่พวกท่านปฏิบัติ "

" จงกล่าวเถิด อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนพวกท่านจึงกีดกันผู้ศรัทธาจากทางของอัลลอฮฺ หวังที่จะให้มันบิดเบือน ทั้งๆที่พวกท่านเป็นพยานอยู่ และอัลลอฮฺไม่ทรงเฉยเมยต่อที่พวกท่านกระทำ "

3 : 112 – 113 ความว่า " พวกเขาไม่เหมือนกัน ในหมู่อะฮฺลุลกิตาบนั้น (*แม้ยังมิได้เป็นมุสลิมก็*)มีหมู่ชนที่แน่วแน่ พวกเขาอ่านโองการต่างๆ (*อัล – กุรฺอาน*) ของอัลลอฮฺยามค่ำคืน (*เพื่อก่อสมาธิ*) และพวกเขากราบ (*เพราะทุกชาติย่อมมีคนดีร่วมอยู่*) "

" พวกเขาศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และกำชับการดีและห้ามปรามการชั่ว และเหล่านี้พวกเขาอยู่ในหมู่กัลยาณชน "

5 : 51 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! อย่าเอายิวและคริสต์เป็นพันธมิตร (*เช่นยามสงคราม*) พวกเขาต่างเป็นเพื่อนกันและกัน (*มีอุดมคติคล้ายกัน*) และผู้ใดในหมู่สูเจ้าเป็นเพื่อนกับเขา ดังนั้นเขา (*ผู้นั้น*) เป็นของพวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงนำทางประชาชนผู้อธรรม "

9. อาดัม เป็นมนุษย์คนแรกและเป็นนบี อัลลอฮฺทรงสร้างจากดิน มีคู่ครอง (*ชื่อ เฮาวาอฺ*) และทรงเลือกให้อยู่บนพื้นโลก ทรงสั่งให้มลาอิกะฮฺนบนอบ และคำว่า " ลูกหลานของอาดัม " หมายถึง " มนุษย์ทุกคน " อัล – กุรฺอานกล่าวถึงท่านนบีอาดัม ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- การกำเนิด

15 : 28 - 31 ความว่า " และเมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า แท้จริงฉันจะสร้างสามัญชนคนหนึ่งจากดินแห้งมีเสียงแห่งตมดำทำเป็นรูปร่าง "

" ดังนั้น เมื่อฉันได้ทำเขาสมบูรณ์แล้ว และเป่ารูหฺ (*วิญญาณ*) ของฉันในตัวเขา จงหมอบลงนบนอบต่อเขา "

" ดังนั้น มลาอิกะฮฺ – พวกเขาทั้งหมด – ได้นบนอบ "

" เว้นแต่อิบลีส (*ญินตนหนึ่ง*) ปฏิเสธที่จะร่วมนบนอบ "

7 : 12 ความว่า " **พระองค์ตรัสว่า อันใดได้ห้ามเจ้ามิให้นบนอบเมื่อฉันได้สั่งเจ้า มันกล่าวว่า ฉันดีกว่าเขา พระองค์ได้ทรงสร้างฉันมาจากไฟ แต่พระองค์ได้ทรงสร้างเขามาจากดิน** "

- **อัลลอฮฺทรงเลือก และให้อยู่บนพื้นโลก**

3: 32 ความว่า " **แท้จริง (*เพื่อการเป็นนบี*) อัลลอฮฺได้ทรงเลือกอาดัมและนูหฺ และผู้สืบตระกูล (*บางคน*) ของอิบรอฮีม และผู้สืบตระกูล (*บางคน*) ของอิมรอน (*ให้เด่น*) เหนือประชาชาติทั้งหลาย** "

2 : 30 ความว่า " **เมื่อพระผู้เป็นเจ้าตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า แท้จริง ฉันจะตั้งผู้ปกครองคนหนึ่ง ณ แผ่นดิน** ....."

20 : 118 ความว่า " **แท้จริงใน (*สวน*) นั้น (*มีอาหารอุดม*) สำหรับเจ้าที่เจ้าไม่ต้องหิว และเจ้าไม่ต้องเปลือยกาย (*เพราะมีเครื่องนุ่งห่ม*)** "

7 : 19 ความว่า " และ (พระองค์ตรัสว่า) อาดัมเอ๋ย ! **จงพำนักอยู่ทั้งเจ้าและคู่ครองของเจ้าในสวนนี้ ดังนั้นจงบริโภคตามแต่เจ้าทั้งสองประสงค์ จงอย่าเข้าใกล้ต้นไม้นี้ มิฉะนั้นเจ้าทั้งสองจะอยู่ในหมู่ผู้อยุติธรรม** "

7 : 23 – 25 ความว่า " **เขาทั้งสองกล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของเรา ! เราได้ทำความผิดแก่ตัวของเราแล้ว และถ้าพระองค์มิทรงอภัยโทษแก่เราและทรงเมตตาเรา แน่นอนเราต้องอยู่ในหมู่ผู้ขาดทุน** "

" **พระองค์ตรัสว่า จงลงไป บางคนในหมู่สูเจ้าเป็นศัตรูต่อบางคน และสำหรับสูเจ้า ณ แผ่นดินมี ที่พำนักและปัจจัยจวบเวลาหนึ่ง** "

" **พระองค์ตรัสว่า ณ ที่นั้น (*แผ่นดิน*) สูเจ้าจะดำรงชีวิต และ ณ ที่นั้น สูเจ้าจะตาย และจากที่นั้นสูเจ้าจะถูกนำออกมา** "

- **มีวงศ์วารลูกหลาน**

7 : 172 ความว่า " **และ (*จงใคร่ครวญ*) เมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าเอาออกมา (*บังเกิด*) จากวงศ์วารของอาดัม (*อุปมาดัง*) ออกจากหลังของพวกเขา เป็นพยานต่อตัวพวกเขา** ....."

5 : 27 ความว่า " **และจงสาธยายแก่พวกเขา (*พวกอะฮฺลุลกิตาบ*) เรื่องของลูกทั้งสอง (*ฮาบิลและกอบีล*) ของอาดัมด้วยความจริง (*มิใช่อย่างที่ได้แต่งเติม เสแสร้ง*) เมื่อทั้งสองได้ถวายของแก่เรา แล้วของคนหนึ่งในทั้งสองนั้นถูกรับ (*เพราะมีใจบริสุทธิ์*) แต่ (*ของ*) อีกคนหนึ่งไม่ถูกรับ (*เพราะมีใจโสมม*) เขา (*ผู้พี่*) กล่าวว่า แน่นอน ฉันจะฆ่าเจ้า เขา (*ผู้น้อง*) กล่าวว่า แท้จริง อัลลอฮฺทรงเพียงแต่รับ (*ของถวาย*) จากผู้สำรวมตนจากความชั่วเท่านั้น (*พี่จงกลับตัวเถิด !*)** "

10. **อามีน** เป็นคำกล่าวหลังคำขอพร แปลว่า **ขอให้เป็นดังนี้เถิด หรือขอพระองค์ทรงรับเถิด**

11. อิมาม หรือ อิหม่าม แปลว่า หัวหน้า หรือ ผู้นำ ใช้เรียกผู้นำนมาซ ผู้นำชุมชนมุสลิม ผู้นำประเทศ หรือผู้มีความรู้ทางศาสนา เช่น อิมามชาฟีอี อิมามมาลิกี อิมามหะนะฟี อิมามฮัมบาลี หรือผู้รวบรวมหะดีษ เช่น อิมามบุคอรี อิมามมุสลิม เป็นต้น อัล – กุรฺอานได้กล่าวถึงอิมาม ส่วนหนึ่งมีดังนี้

2 : 124 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อพระผู้อภิบาลของเขาได้ทรงทดลองอิบรอฮีม ด้วยถ้อยคำ (*คำสั่ง*) บางประการ แล้วเขาได้ปฏิบัติโดยครบถ้วน พระองค์ตรัสว่า แน่แท้ ฉันจะตั้งเจ้าให้เป็นหัวหน้าสำหรับมนุษย์ เขากล่าวว่า และจากลูกหลานของฉัน (*ก็ให้เป็นหัวหน้าด้วยหรือ ?*) พระองค์ตรัสว่า สัญญาของฉันไม่แผ่ถึงพวกอธรรม "

28 : 5 ความว่า " และเราปรารถนาที่จะโปรดปราน (*เมตตาหรือสงเคราะห์*) บรรดาผู้ถูกทำให้อ่อนแอ (*ถูกเบียดเบียนข่มเหง*) ณ แผ่นดินนั้น และทำให้พวกเขาเป็นหัวหน้า (*ทางศาสนา*) และทำให้พวกเขารับมรดก (*ปกครองแผ่นดิน*) "

21 : 73 ความว่า " และเรา (*อัลลอฮฺ*) ได้ตั้งให้เขาทั้งหลายเป็นหัวหน้า (*เป็นแบบอย่าง*) นำทาง (*ประชาชน*) ตามพระบัญญัติของเรา และเราได้วะหี้ยุแก่เขาทั้งหลายซึ่งการทำดีทั้งหลาย และการดำรงการนมาซ และการจ่ายทาน และพวกเขาเคารพภักดีเรา (*เท่านั้น*) "

32 : 24 ความว่า " และเราได้ทำให้มีหัวหน้าจากในหมู่พวกเขานำทาง (*พวกเขา*) ตามพระบัญญัติของเรา ขณะที่พวกเขาได้มีความอดทน และพวกเขาเชื่อมั่นในโองการทั้งหลายของเรา "

12. อิบนุ หรือ อิบนิ แปลว่า ลูกชาย

13. อิบลีส เป็นชื่ออมนุษย์ หัวโจกของมาร (*ชัยฏอน - ชาตาน*) ผู้คอยล่อลวงมนุษย์ให้ทำความชั่ว ดังปรากฏในอัล – กุรอาน

- **เป็นผู้ต่ำต้อย**

7 : 11 ความว่า " .....ดังนั้น พวกเขา (*มลาอิกะฮฺ*) ได้นอบน้อม (*ต่ออาดัม*) เว้นแต่อิบลีส มันไม่อยู่ในหมู่ผู้นอบน้อม "

7 : 13 ความว่า " พระองค์ตรัสว่า ดังนั้น จงลงไปจากนี้ เพราะมันไม่ใช่สำหรับเจ้าที่จะมาทำโอหังในนั้น ดังนั้น จงออกไป แท้จริงเจ้าอยู่ในหมู่ผู้ต่ำต้อย "

- **อายุยืนถึงวันกิยามะฮฺ**

7 : 14 – 15 ความว่า " มันกล่าวว่า ได้โปรดประวิงแก่ฉันจนถึงวัน (*ที่ปวงมนุษย์*) ถูกฟื้นขึ้น (*วันกิยามะฮฺ 15:36; 17:62; 38:79*) "

" พระองค์ตรัสว่า แท้จริง เจ้าอยู่ในหมู่ผู้ถูกประวิง (*ได้รับการผ่อนผันเวลา 15: 37*) "

- **คอยล่อลวงมนุษย์ให้ทำความชั่ว**

7 : 16 – 17 ความว่า " มันกล่าวว่า เพราะโดยที่พระองค์ทรงตราฉันหลงไปแล้ว (*คือได้ทรงลงโทษมันว่ามันเป็นชาวนรก หลังจากมันไม่เคารพอาดัม*) แน่นอน ฉันจะซุ่มคอย (*ล่อลวง*) พวกเขา (*มนุษย์*) ตามทางเที่ยงตรงของพระองค์ "

" แล้วฉันจะจู่โจมสู่พวกเขาทั้งข้างหน้าพวกเขา (*ซึ่งๆหน้า*) และข้างหลังพวกเขา (*แอบๆ*) และทางข้างขวาพวกเขาและทางข้างซ้ายพวกเขา และพระองค์จะไม่พบว่า ส่วนมากของพวกเขาเป็นผู้กตัญญู "

17 : 63 – 64 ความว่า " พระองค์ตรัสว่า จงไปให้พ้น ! แล้วผู้ใดในหมู่พวกเขาปฏิบัติตามเจ้า ดังนั้น นรกคือการตอบแทนของสูเจ้า (*ทั้งหมด*) เป็นการตอบแทนที่พร้อมมูล "

" และจงล่อให้หลงในหมู่พวกเขาที่เจ้าสามารถด้วยเสียงของเจ้า (*คือ ด้วยการกระซิบความชั่วแก่จิตใจมนุษย์*) และจงระดมต่อต้านพวกเขา (*มนุษย์*) ด้วยม้าของเจ้า (*คือคนที่ปฏิบัติตามมารอย่างรวดเร็ว*) และด้วยเท้า (*คือพลราบหรือคนที่ปฏิบัติตามมารอย่างช้าๆ*) และจงร่วมกับพวกเขาในทรัพย์สิน (*คือชั่วให้หากินโดยมิชอบ*) และลูกๆ (*ชั่วให้ลอบร่วมประเวณี*) และจงสัญญาพวกเขา (*ด้วยความเพริดแพร้วต่างๆเพื่อให้หลงระเริง*) และมารมิได้สัญญาใดแก่พวกเขา เว้นแต่การหลอกลวง "

14. อิคฺลาศ แปลว่า บริสุทธิ์ใจ ซึ่งเป็นนิสัยพื้นฐานที่อิสลามกำหนดให้มุสลิมมีความบริสุทธิ์ใจในทุกๆเรื่อง ตั้งแต่การคิด การพูด และการปฏิบัติ

15. อิสรออีล เป็นชื่ออีกชื่อหนึ่งของท่านนบียะอฺกูบ (*บนีอิสรออีล คือวงศ์วารของท่านนบียะอฺกูบ*) นบีคนหนึ่งของอิสลาม ซึ่งมาก่อนท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ

16. อินญีล เป็นชื่อคัมภีร์ที่อัลลอฮฺได้ประทานแก่ท่านนบีอีซา (*เยซู*) ซึ่งมาหลังจากนบีอิบรอฮีมนานมาก (*นับพันปี*) เป็นคัมภีร์ที่ยืนยันคัมภีร์เตารอฮฺที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่ท่านนบีมูซา (*โมเสส*) ในคัมภีร์อินญีลได้พยากรณ์ถึงการเสด็จมาของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ปัจจุบันเป็นคัมภีร์ที่มีการคลาดเคลื่อน แก้ไข (*และต้นฉบับที่ยังเหลืออยู่ไม่ใช่ภาษาฮิบรู – ภาษาของท่านนบีอีซาซึ่งเป็นชาวอิสรออีล*) ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึง คัมภีร์อินญีล ส่วนหนึ่ง มีดังนี้

- **มาหลังจากนบีอิบรอฮีม**

3: 64 ความว่า " อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าจึงโต้แย้งเกี่ยวกับอิบรอฮีม (*ว่าอยู่ในลัทธินั้นลัทธินี้*) ในเมื่อเตารอต (*คัมภีร์ที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่นบีมูซา*) และอินญีล (*คัมภีร์ที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่นบีอีซา*) ไม่ได้ถูกประทานลงมา เว้นแต่หลังจากเขา (*อิบรอฮีมนานมาก*) กระนั้นสูเจ้ายังไม่ใช้ปัญญาหรือ ? "

- **ถูกประทานแก่ท่านนบีอีซา เพื่อยืนยันคัมภีร์เตารอต**
  (*ที่อัลลอฮฺทรงประแท่านนบีมูซา*)

3: 46 ความว่า " **และเราได้ให้อีซา ลูกของมัรฺยัม ตามรอยพวกเขา (*เป็นนบีของพวกอิสรออีล*) เป็นผู้ยืนยันสิ่งที่มีมาก่อนเขาในเตารอต (*ดูในมัดธาย 5 : 17 - 18*) และเราได้ประทานแก่เขาซึ่งอินญีล ในนั้นมีทางนำและแสงสว่าง และเป็นที่ยืนยันสิ่งที่มีมาก่อนมันในเตารอต และเป็นทางนำและข้อตักเตือนสำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว** "

19 : 30 ความว่า " **เขา (*อีซา*) กล่าวชี้แจงว่า แท้จริง ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮ (*ไม่ใช่พระบุตร ดูมาระโก 10 : 18*) พระองค์ได้ทรงประทานคัมภีร์ (*อินญีล*) แก่ฉันแล้ว (*ดูในมัดธาย : 17-18*) และได้ทรงตั้งให้ฉันเป็นนบีแล้ว (*ดูในโยฮัน 8 : 42 และในมัดธาย 21 : 11*)** "

- **มีความคลาดเคลื่อน**

2 : 79 ความว่า " **ดังนั้น ความวิบัติจงมีแด่ผู้เขียน (*ปลอม*) คัมภีร์ด้วยมือของพวกเขา แล้วพวกเขากล่าวว่า นี่มาจากอัลลอฮฺ เพื่อที่พวกเขาจะได้แลกเปลี่ยนมันด้วยราคาเพียงเล็กน้อย ดังนั้นความวิบัติจงมีแด่พวกเขาตามที่มือของพวกเขาได้เขียน (*ปลอมแปลง*) และความวิบัติจงมีแด่พวกเขาตามที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้** "

3 : 77 ความว่า " **และแท้จริง ในหมู่พวกเขานั้น แน่นอนมีพวกหนึ่ง (*เช่นพวกยิว*) ที่ตวัดลิ้นของพวกเขาเกี่ยวกับคัมภีร์ (*ให้ผิดไป*) เพื่อสูเจ้าจะได้คิดว่ามัน (*ที่พวกเขาหลอกนั้น*) มาจากคัมภีร์ แต่มันไม่ใช่มาจากคัมภีร์ และพวกเขากล่าวว่ามันมาจากอัลลอฮฺ ทั้ง ๆที่มันไม่ใช่มาจากอัลลอฮฺ และพวกเขากล่าวมุสาต่ออัลลอฮฺทั้ง ๆที่พวกเขารู้ดีอยู่** "

17. อิบรอฮีม ชื่อนบีของอิสลามที่มาก่อนท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เรียกในคัมภีร์ไบเบิลเดิมว่า อับราม หรืออับราฮาม เป็นนบีสืบต่อเนื่องจากนบีนูหฺ มีอิสลามเป็นศาสนา เป็นบิดาของผู้ศรัทธา เป็นที่รักแห่งอัลลอฮฺ และเป็นตัวอย่างแก่มนุษยชาติ อัล – กุรฺอานกล่าวถึงท่านนบีอิบรอฮีม ส่วนหนึ่ง มีดังนี้

- **เป็นนบีสืบเนื่องจากท่านนบีนูหฺ**

37 : 79 – 83 ความว่า " **ศานติแด่นูหฺ ในหมู่ประชาชาติทั้งหลาย** "

" **แน่แท้ - ในทำนองนั้น – เราตอบแทนผู้ทำดี** "

" **แท้จริงเขา (*นูหฺ*) อยู่ในปวงบ่าวผู้ศรัทธาของเรา** "

" **และเราได้จมพวกอื่นในน้ำ** "

" **และแท้จริง ผู้ (*ปฏิบัติ*) ตามแนวทางของเขา (*นูหฺ*) นั้น แน่นอนคืออิบรอฮีม** "

- **มีอิสลามเป็นศาสนา**

2 : 130 – 131 ความว่า " **และผู้ใดเล่า จะหันไปจาก (*หลักธรรม*) ของอิบรอฮีม นอกจากผู้ที่โฉดเขลาแก่ตัวเขาเอง และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้เลือก (*คือให้เกียรติ*) เขาในโลกนี้ และแท้จริง ในปรโลกเขาจะอยู่ในหมู่กัลยาณชนแน่นอน** "

" (*จงรำลึกถึงเวลา*) **เมื่อพระผู้อภิบาลของเขาตรัสแก่เขาว่า จงนอบน้อม (*จงเป็นมุสลิม*) เขากล่าวว่า ฉันนอบน้อมต่อพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก** "

3.: 66 ความว่า " **อิบรอฮีมไม่ได้เป็นยิว และไม่ได้เป็นคริสต์ แต่ว่าเขาเป็นผู้เที่ยงธรรม ผู้นอบน้อม (เป็นมุสลิม) และเขาไม่อยู่ในหมู่พวกตั้งภาคี** "

- **อัลลอฮฺทรงยกย่องท่านนบีอิบรอฮีม**

3: 125 ความว่า " และผู้ใดเล่าจะเลิศในการภักดียิ่งกว่าผู้นอบน้อมตัว (*ใบหน้า*) ของเขาเพื่ออัลลอฮฺ (*โดยสิ้นเชิง*) และเขาเป็นผู้ทำการดี (*ต่อตนเองและผู้อื่น*) และปฏิบัติตามหลักธรรมของอิบรอฮีมผู้เที่ยงธรรม อัลลอฮฺทรงเอาอิบรอฮีมเป็นมิตร "

16 : 120 ความว่า " **แท้จริง อิบรอฮีมเป็นแบบอย่าง (*หรือหัวหน้าแห่งคุณธรรม*) เป็นผู้ภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้เที่ยงธรรม และเขาไม่อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี** "

- **เป็นบรรพบุรุษของมุสลิม**

22 : 78 ความว่า " .....**พระองค์ได้ทรงเลือกสูเจ้า (*ให้เด่นกว่าประชาชาติอื่น*) และมิได้ทรงวางภาระ (*ขัดข้องหรือยุ่งยาก*) ใด ๆแก่สูเจ้าในเรื่องศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมของบรรพบุรุษของสูเจ้าคืออิบรอฮีม พระองค์ได้ทรงเรียกชื่อสูเจ้าว่ามุสลิมแต่ก่อนนี้ (*คือก่อนประทานอัล – กุรฺอาน ลงมา*) .....**"

18. อีมาน หรือ อีหม่าน แปลว่า การศรัทธา คือ การเชื่อมั่นด้วยจิตใจ ยอมรับด้วยวาจา และมีการปฏิบัติตามสิ่งที่เชื่อมั่นนั้น (*เชื่อมั่นด้วยกาย วาจา และใจ*) การศรัทธาตามหลักการของอิสลามนั้น กำหนดให้มุสลิมมีหน้าหลัก 2 ประการคือ

1) **หน้าที่ต่ออัลลอฮฺ - พระผู้เป็นเจ้าในฐานะบ่าวของพระองค์ และ**
2) **หน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์ คือการประกอบการงานที่ดีเพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ**

ในอัล-กุรฺอานเรียกผู้ศรัทธาและประกอบการดีควบกันเสมอ ๆ เช่น

2 : 82 ความว่า " **และบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดี .....**"

2 : 227 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดี.....**"

3 : 56 ความว่า " **และส่วนผู้ศรัทธาและกระทำการดี .....**"

หน้าที่ต่อพระผู้เป็นเจ้านั้นถ้าจะเปรียบกับต้นไม้ก็เปรียบเสมือนรากแก้ว ส่วนการประกอบการดี หรือหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์นั้นเปรียบเสมือนรากฝอย รากแก้วมีความสำคัญต่อการยึดลำต้นของต้นไม้ฉันใด ความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าก็มีความสำคัญต่อมุสลิมในการปฏิบัติดีต่อเพื่อนมนุษย์ฉันนั้น คือ งานใดที่ไม่ได้วางรากฐานบนการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ งานนั้นจะเลื่อนลอย ไม่มีแก่นสาร ไม่รู้ทำไปเพื่ออะไรเพราะสูญเปล่า ไม่ได้ผลบุญ อัล – กุรฺอานเปรียบเทียบการงานของผู้ที่ไม่ศรัทธาในอัลลอฮฺว่าเหมือนหนึ่งขี้เถ้าในวันที่มีพายุแรง หรือเหมือนภาพลวงตา ดังหลักฐานในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่ง มีดังนี้

14 : 18 ความว่า " อุปมาของบรรดาผู้ปฏิเสธต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขา การงานของพวกเขาเช่นขี้เถ้าซึ่งลมพัดมันอย่างแรงในวันมีพายุ (*ปลิวว่อนไม่มีทิศทาง และไร้จุดหมาย*) พวกเขาไม่มีอำนาจใด ๆเหนือที่พวกเขาขวนขวายไว้ (*คือไม่ได้รับส่วนดีใด ๆ*) นั่นคือการหลงที่ไกลลิบ "

24 : 39 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธนั้น การงานของเขาประหนึ่งภาพลวงตาในที่ราบโล่ง คนที่กระหายคิดว่าเป็น (*แอ่ง*) น้ำ จนกระทั่งเมื่อเขามาถึงมัน (*ณ ที่นั้น*) เขาไม่พบสิ่งใด (*ภาพลวงตาก็เลือนหายไป ไปปรากฏข้างหน้าไกลโพ้น*) แต่เขาพบอัลลอฮฺทรงอยู่ (*ใกล้*) กับเขา ดังนั้น พระองค์จึงทรงชำระให้ครบตามบัญชี (*คือการงาน*) ของเขา และอัลลอฮฺทรงเป็นผู้ฉับพลันในการชำระ "

2 : 264 ความว่า " .....และเขาไม่ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย ดังนั้นอุปมา (*ผลงาน*) ของเขาประหนึ่งอุปมัยของหินเกลี้ยงที่มีดินติดบนมัน แล้วมีฝนกระหน่ำชะมัน แล้วละมันไว้ให้เกลี้ยง พวกเขาไม่สามารถได้สิ่งใดเลยจากที่พวกเขาได้ขวนขวาย และอัลลอฮฺไม่ทรงนำทางประชาชนที่ปฏิเสธ "

หลักศรัทธาในอิสลามแบ่งได้ 6 ประการคือ

1. ศรัทธาในอัลลอฮฺ
2. ศรัทธาในบรรดามลาอิกะฮฺของอัลลอฮฺ
3. ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ของอัลลอฮฺ
4. ศรัทธาในบรรดารสูลของอัลลอฮฺ
5. ศรัทธาในวันสุดท้ายหรือในเรื่องปรโลก
6. ศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัล – กุรฺอาน ดังนี้

4 : 136 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงศรัทธามั่นในอัลลอฮฺและรสูล (*มุฮัมมัด*) ของพระองค์ และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่รสูลของพระองค์ และ (*ในสัจธรรมของ*) คัมภีร์ที่พระองค์ได้ทรงประทานแต่ก่อนนี้ และผู้ใดปฏิเสธในอัลลอฮฺและมลาอิกะฮฺทั้งหลายของพระองค์ และคัมภีร์

ทั้งหลายของพระองค์ และรสูลทั้งหลายของพระองค์ และวันสุดท้าย ดังนั้น แน่นอน เขาได้หลงซึ่งการหลงอันลิบ "

2 : 177 ความว่า " ไม่ใช่คุณธรรมที่สูเจ้าจะหันหน้าของสูเจ้าทางตะวันออกและตะวันตก (*ในการปฏิบัติศาสนกิจ*) แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และมลาอิกะฮฺทั้งหลาย และคัมภีร์ และนบีทั้งหลาย และจ่ายสมบัติ (ของเขา) ด้วยความรักต่อพระองค์ แก่ญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้เดินทาง และผู้ขอ (*ด้วยความจำเป็น*) และในการ (*ไถ่*) ทาส (*และเชลย*) และดำรงนมาซ และบริจาคซะกาฮฺ และบรรดาผู้ปฏิบัติโดยครบตามสัญญาของเขาทั้งหลาย เมื่อเขาทั้งหลายสัญญา และ (*โดยเฉพาะ*) เป็นผู้อดทนในความทุกข์ยากและความลำเค็ญ (*เจ็บป่วย*) และ (*มั่นคง*) ในระหว่างการรบพุ่ง เหล่านี้แหละคือ บรรดาผู้สัตย์จริง และเหล่านี้แหละ เขาทั้งหลายเป็นผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าอัล - กุรฺอานมิได้กล่าวถึงกฎแห่งการกำนดสภาวะรวมอยู่ในหลักการศรัทธา แต่อัล - กุรฺอานได้กล่าวถึงความสำคัญของการกำหนดสภาวะ บ่อย ๆ และมากมาย เช่น

54 : 49 ความว่า " แท้จริง ทุก ๆสิ่งนั้น เราได้สร้างมันตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ (*บิเกาะดะริน*) "

และปรากฏเรื่องกฎแห่งการกำหนดสภาวะในที่อื่นอีกมากเช่น 6 : 2; 87 : 1 – 3; 36 : 38 – 39; 41 : 10; 15 : 21; 23 : 18; 80 : 18 – 19; เป็นต้น นอกจากนี้ทะดีษเศาะหี้ย (*ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญรองจากอัล – กุรฺอาน*) บางบทได้ผนวกเรื่องนี้ไว้ในหลักการข้อสุดท้าย นักวิชาการและผู้รู้ทางศาสนาจึงได้รวมไว้เป็นหลักศรัทธาข้อที่ 6 เป็นเอกฉันท์

19. อุมมะฮฺ แปลว่า หมู่คณะ หมู่ชน หมายถึง ประชาชาติมุสลิม คือ ผู้นับถือศาสนาอิสลามรุ่นหลัง หลังจากรุ่นของสาวกหรือสหาย (*เศาะหาบะฮฺ*) ของท่านนบี ศ็อลฯและรุ่นของตาบิอีน (*มุสลิมที่อยู่ทันพบสาวกหรือเศาะหาบะฮฺ*) หรือใช้เรียกบรรดามุสลิมในปัจจุบัน

20. บิดฺอะฮฺ หมายถึง สิ่งใหม่ บิดฺอะฮฺที่เป็นข้อห้ามตามหลักการอิสลามคือ การคิดหรืออุตริหรือประดิษฐ์สิ่งใหม่ให้มาเป็นหลัก การปฏิบัติศาสนกิจหรือในการศรัทธา (*เช่น คิดอุตริในการนมาซ การทำทัจญ์ การอุมเราะฮฺ การจัดการกับศพ ฯลฯ ซึ่งเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ หรือเอาพิธีของศาสนาอื่นมาร่วมในวิถีการดำเนินชีวิต*) ส่วนการประดิษฐ์สิ่งใหม่ซึ่งคล้องจองกับหลักการศาสนาในเรื่องของสังคมอันมิเคยมีมาในสมัยของท่านนบี ศ็อลฯ เช่นการสร้างโรงเรียน หอสมุด ศาลาที่พัก ทุ่งหญ้าสาธารณะสำหรับเลี้ยงสัตว์ สวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ การประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย การคิดสูตรปุ๋ยฯลฯ ไม่ถือว่าเป็นความ

ผิดแต่เป็นเรื่องที่น่าชมเชย การบิดอะฮฺที่อิสลามถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงคือการคิดหรืออุตริในเรื่องของหลักการศาสนาและหลักการศรัทธาเท่านั้น

- ในอดีตก็มีการบิดอะฮฺ

57 : 27 ความว่า " แล้วเราได้ให้ปวงรสูลของเราสืบต่อเนื่องร่องรอยของพวกเขา และเราได้ให้อีซา – ลูกของมัรฺยัม - สืบต่อเนื่อง (*พวกเขา*) และเราได้พระทาน (*คัมภีร์*) อินญีลแก่เขา และเราได้ก่อให้เกิดความเอ็นดู และความเมตตาขึ้นในดวงจิต (*สาวก*) ผู้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขา ส่วนการเป็นพระที่พวกเขาประดิษฐ์ขึ้น (*บิดอะฮฺ*) นั้น เรามิได้กำหนดแก่พวกเขา เว้นแต่ (*พวกเขาคิดขึ้นเองเพื่อ*) แสวงความปราโมทย์ของอัลลอฮฺ ...."

- การบิดอะฮฺในหลักการอิสลามหรือในการปฏิบัติศาสนกิจ นอกเหนือจากที่ท่านนบี ศ็อลฯ ให้แบบอย่างไว้ ถือว่าเป็นความผิด

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ ، قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صلعم : مَنْ اَحْدَثَ فِى اَمْرِنَا هٰذَا مَا لَيْسَ فِيْهِ فَهُوَ رَدٌّ (ابوداود)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ' ผู้ใดคิดเรื่องใดขึ้นใหม่ซึ่งไม่ได้อยู่ในกิจการ (*หลักการอิสลาม*) ของเรา กิจการนั้นก็ถูกกลับ (*เป็นโมฆะ*) " (อบูดาวูด บทที่ 19 กิตาบุสสุนนะฮฺ บาบที่ 6)

21. บัรฺซัค คือ สภาพที่กั้นกลางระหว่างชีวิตในโลกนี้กับปรโลก บัรฺซัคเป็นโลกของวิญญาณหรือโลกของชีวิตหลังความตาย คือเมื่อมนุษย์ตาย วิญญาณของมนุษย์จะถูกเก็บไว้ที่นี่ ผู้ใดทำความดีในโลกนี้เขาจะมีความสุขในบัรฺซัค ผู้ใดทำความชั่ว เขาก็จะประสบความทุกข์ทรมาน คือเขาจะถูกลงโทษ และไฟนรกจะถูกนำมาต่อหน้าเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็น (40 : 46)

- เริ่มมีความสุขและความทุกข์ตั้งแต่เวลาตาย

16: 32 ความว่า " บรรดาที่มลาอิกะฮฺทั้งหลายทำให้ตายอย่างผุดผ่อง (*ในสภาพเป็นมุสลิมผู้บริสุทธิ์จากการชิรฺก*) พลางกล่าวว่า ศานติแด่พวกท่าน ....."

23 : 99 – 100 ความว่า " จนกระทั่งความตายได้มาถึงผู้ใดผู้หนึ่งในหมู่พวกเขา เขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! ได้โปรดส่งฉันกลับไปเถิด (*ขอให้มีชีวิตในโลกอีกครั้ง*) "

" เพื่อฉันจะได้ประกอบการดีที่ฉันละทิ้งไว้ (*ยังไม่ได้ทำ 7 : 53, 32 : 12*) ไม่ได้เด็ดขาด ! มันเพียงแต่เป็นถ้อยคำที่เขากล่าวเท่านั้น (*คนตายแล้วจะกลับมีชีวิตในโลกนี้ได้อย่างไร เพราะขัดต่อ กฎแห่ง*

การกำหนดของอัลลอฮฺ 36 :31) และเบื้องหน้าพวกเขานั้นมีบัรฺซัค (*สภาพกึ่งกลางระหว่างโลกนี้กับโลกหน้ากั้นอยู่*) จนถึงวันถูกให้ฟื้นขึ้น "

7 : 37 – 38 ความว่า " .....จนกระทั่งเมื่อทูตของเรามายังพวกเขา เพื่อจะเอาชีวิตของพวกเขา พลางกล่าวว่า ไหนเล่าที่พวกท่านเรียกร้อง (*ภักดี*) อื่นไปจากอัลลอฮฺ พวกเขากล่าว (*ตอบ*) ว่า มันระเห็ดไปจากพวกเราแล้ว และพวกเขาเป็นพยานปฏิปักษ์ต่อพวกเขาเองว่า พวกเขาได้เป็นผู้ปฏิเสธ "

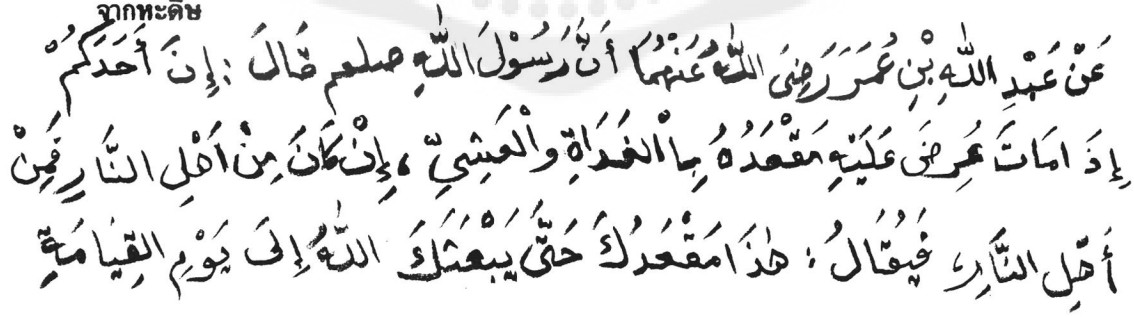
" พระองค์ตรัสว่า จงเข้าไปในไฟร่วมกับพวกพ้อง (*ที่ปฏิเสธ*) แห่งญินและมนุษย์ผู้ได้ล่วงลับก่อนสูเจ้า คราใดที่หมู่ชนหนึ่งได้เข้าไป มันแช่งน้องของมัน (*คือหมู่ชนอื่นที่ชั่วเช่นกัน*) จนกระทั่งเมื่อพวกมันลำดับกันมาในนั้นพร้อมแล้ว หมู่สุดท้าย (*คือผู้ตาม*) ของมันกล่าวแก่หมู่แรก (*คือผู้นำ*) ของพวกมันว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของเรา (*พวกแรก*) เหล่านี้ได้ทำให้พวกเราหลง ดังนั้นได้ทรงโปรดประทานการลงโทษในไฟแก่พวกเขาสองเท่าเถิด พระองค์ตรัสว่า สำหรับทุกหมู่ได้ (*รับการลงโทษ*) สองเท่า แต่ (*ว่าเวลานี้*) สูเจ้า (*ยัง*) ไม่รู้ "

40 : 46 ความว่า " ไฟ (นรก) ! พวกเขานำมาต่อหน้ามันทั้งยามเช้าและยามเย็น และในยามที่วันอวสานจะเกิดขึ้นนั้น ....."

30 : 55 – 56 ความว่า " และวันที่ยามอวสานจะเกิดขึ้น พวกมีผิดก็จะสาบานว่า เขามิได้พักอยู่ใน บัรฺซัค (*หรือสุสานนานเลย*) นอกจากเพียงยามเดียว ในทำนองนั้นแหละ พวกเขาได้ถูกให้หันไปจากทางตรง (*เมื่ออยู่ในโลก*) "

" แต่บรรดาผู้ที่ได้รับความรู้และการศรัทธาจะกล่าว (*แก่ผู้ปฏิเสธ*) ว่า โดยแน่นอนยิ่ง พวกท่านได้อยู่ (*ในบัรฺซัค*) ตามวาระกำหนดของอัลลอฮฺจนถึงวันฟื้นขึ้น (*ในปรโลก*) เพราะฉะนั้น นี่คือวันแห่งการฟื้นขึ้น แต่ว่าพวกท่านไม่ยอมรับรู้ "

จากหะดีษ

ท่านอิบนิ อุมัรได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯได้กล่าวว่า " *เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านตาย ที่พักของเขาในปรโลก จะถูกนำมาต่อหน้าเขาทั้งยามเช้าและยามเย็น ถ้าเขาจะได้เป็นชาวสวรรค์ ก็จะเป็นชาวสวรรค์ ถ้าเขาจะได้เป็นชาวนรก ก็จะเป็นชาวนรก แล้วจะมีคำกล่าวว่า นี่คือที่พักของท่านจนกว่าอัลลอฮฺจะทรงให้ท่านฟื้นขึ้นในวันกิยามะฮฺ* " (อัล – บุคอรี บทที่ 23 กิตาบุลญะนาอิซ บาบที่ 90)

ไม่มีใครรู้ว่าเวลาในบัรซัคนานเท่านใด ในอัล – กุรฺอานกล่าวว่า

32: 17 ความว่า " ดังนั้น ไม่มีชีวิตใดรู้ที่ถูกซ่อนไว้สำหรับพวกเขาซึ่งจะเป็นที่เย็นตา และการตอบแทนตามที่เขาได้กระทำไว้ "

22. บัยตุลลอฮฺ แปลว่า อาคารของอัลลอฮฺ หมายถึง " อัล - กะอฺบะฮฺ " ที่ นครมักกะฮฺ หรือ มัสญิดทั่วไป

23. บิน และ บินตุ หรือ บินติ บิน แปลว่า ลูกชาย ส่วนบินตุ หรือ บินติ แปลว่าลูกสาว

24. บุคอรี หรือ อัล – บุคอรี เป็นชื่อของหนังสือหะดีษที่รวบรวมโดยท่านอิมาม มุฮัมมัด อิบนุ อิสมาอีล อิบนุ อัล – มุฆีเราะฮฺ อัล - บุคอรี หรือเรียกสั้นๆว่า อิมามบุคอรี ท่านเกิดเมื่อเดือนเชาวาล ฮ.ศ.[1] 191 ที่เมืองคูรอซาน (*ภาคตะวันตกของตุรกี*) ท่านเป็นลูกกำพร้า เมื่ออายุ 16 ปีท่านได้เดินทางไปมักกะฮฺพร้อมกับมารดาและพี่ชาย ท่านชอบมักกะฮฺมาก และขออนุญาตศึกษาที่นั่นแม้มารดาและพี่ชายจะเดินทางกลับแล้ว ท่านศึกษาอยู่ที่มักกะฮฺ 2 ปี แล้วได้เดินทางไปมะดีนะฮฺ และอยู่ที่หิญาซ แหล่งชุมนุมของนักวิชาการและนักปราชญ์มุสลิม อีก 6 ปี ต่อมาท่านได้เดินทางไปบัศเราะฮฺ กูฟะฮฺ แบกแดด และเมืองสำคัญๆอื่นๆอีก รวมทั้งอียิปต์ และซีเรีย ท่านย้อนกลับไปแบกแดดอีกหลายครั้ง ท่านได้มีโอกาสพบผู้คงแก่เรียนจำนวนมาก รวมทั้งท่านอะหมัด อิบนุ ฮัมบัล (*อิมามฮัมบาลี*) ด้วย เพื่อรวบรวมหะดีษ (*คำบอกเล่าที่กล่าวถึงคำพูดของท่านนบี ศ็อลฯ การกระทำของท่านนบี ศ็อลฯ หรือการที่ท่านนบี ศ็อลฯ ยอมรับการกระทำของสหายหรือสาวกของท่านว่าถูกต้อง*) ว่า คำบอกเล่าใดได้ออกจากปากของสาวกของท่านนบี ศ็อลฯจริงๆ ว่า ท่านนบี ศ็อลฯได้พูดจริง ท่านนบี ศ็อลฯได้ปฏิบัติจริง หรือท่านนบี ศ็อลฯ ยอมรับการกระทำของสหายหรือสาวกว่าถูกต้องจริง สายการบอกเล่าไม่ขาดตอน ผู้เล่าเป็นผู้มีคุณธรรม ไม่โกหก ไม่บกพร่องเรื่องความจำ ไม่พูดด้วยวาจาสามหาว ไม่บอกหรือทำนายเหตุการณ์ข้างโดยกำหนดวันเวลาที่แน่นอน คำบอกเล่านั้นไม่ขัดกับอัล -กุรฺอาน ฯลฯ เพราะในสมัยนั้นมีผู้กุหะดีษปลอมจำนวนมาก เนื่องจากผลประโยชน์ของกลุ่ม ใส่ไคล้อิสลาม และเอาใจผู้ครองนคร เป็นต้น

---

[1] ฮ.ศ. ย่อมาจากคำว่า ฮิจญเราะฮฺศักราช เป็นศักราชอิสลาม - ซึ่งเริ่มนับตั้งแต่ปีที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ อพยพจากนครมักกะฮฺไปนครมะดีนะฮฺ (หลังจากที่ท่านเผยแผ่ศาสนาที่นครมักกะฮฺเป็นเวลา 10 ปี) และเริ่มนับจากเดือนมุหัรรอม (ซึ่งนับทางจันทรคติ) เป็นเดือนแรกของปีฮิจญเราะฮฺศักราช

ท่านรวบรวมหะดีษได้มากกว่า 300,000 หะดีษ ในจำนวนนี้ท่านท่องจำได้ 200,000 หะดีษ ท่านคัดเลือกตามกฎเกณฑ์ของท่าน และแยกเป็นบท เป็นตอน เหลือเพียง 7,275 หะดีษ ก่อนบันทึกหะดีษ ท่านทำวุฎูอุและนมาซ (*ที่ไม่ใช่นมาซภาคบังคับ 5 เวลา*) เพื่อขอพรจากอัลลอฮฺ ขอไม่ให้หะดีษที่ท่านรวบรวมมีความบกพร่องหรือคลาดเคลื่อน ท่านเป็นนักรวบรวมหะดีษที่นักวิชาการทั้งหลายหลังจากท่านยอมรับเป็นเอกฉันท์ว่า หลักฐานที่สมบูรณ์รองจากอัล – กุรฺอานคือ " เศาะหี้หฺ อัล – บุคอรี " (*หะดีษที่รวบรวมโดยอิมามบุคอรี*)

25. **ตะยัมมุม** เป็นวิธีทำความสะอาดแทนการทำวุฎูอุ (*การอาบน้ำนมาซ*) หรือแทนการอาบน้ำญะนาบะฮฺ หรืออาบน้ำญุนุบ ในกรณีที่หาน้ำไม่ได้ โดยการใช้มือทั้งสองข้างตบบนฝุ่นดินหรือทรายที่สะอาด คว่ำฝ่ามือลง เอาสันมือเคาะกันเพื่อให้ฝุ่นหยาบร่วงลงบ้าง จากนั้นก็ใช้มือซ้ายลูบหลังมือขวา และมือขวาลูบหลังมือซ้าย (*แค่ข้อมือ*) แล้วเอามือทั้งสองลูบหน้า (*จะลูบหน้าก่อนหลังมือทั้งสองก็ได้*) ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน

5 : 6 " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อสูเจ้ายืนขึ้น (*จะไป*) นมาซ ดังนั้นจงล้างหน้าของสูเจ้าและมือของสูเจ้าถึงข้อศอก และจงลูบศีรษะของสูเจ้า และ (*จงล้าง*) เท้าของสูเจ้าถึงตาตุ่ม และถ้าสูเจ้ามีญะนาบะฮฺจงชำระ (*กาย*) ของสูเจ้าให้สะอาด (*ด้วยการอาบน้ำ*) และถ้าสูเจ้าป่วย (*ซึ่งทำให้ป่วยมากขึ้นเมื่อถูกน้ำ*) หรืออยู่ระหว่างการเดินทาง หรือผู้ใดในหมู่สูเจ้ามาจากส้วม(*ซึ่งต้องทำวุฎูอุ*) หรือได้ต้อง (*สมสู่*) ผู้หญิง (*ซึ่งต้องอาบน้ำ*) แล้ว (*ในกรณีเหล่านี้*) สูเจ้าหาน้ำไม่พบ ดังนั้น **จงทำตะยัมมุม** ด้วยดิน (*แห้ง*) ที่สะอาด และจง (*ใช้ฝ่ามือทั้งสองตบผงดิน*) ลูบหน้าของสูเจ้า และมือ (*ทั้งสอง*) ของสูเจ้าด้วยมัน (*คือด้วยดินนั้น*) ....."

26. **ตักวา หรือ อัต – ตักวา** คือการปกป้องตนเองให้พ้นจากความชั่ว การสำรวมตนจากความชั่ว หรือการระวังตัวกลัวที่จะทำความผิด ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงลักษณะของผู้ที่ตักวาหรือผู้ที่สำรวมตนหรือปกป้องตนให้พ้นจากความชั่ว ส่วนหนึ่งมีดังนี้

2 : 2 – 4 ความว่า "คัมภีร์ (*อัล – กุรฺอาน*) นี้ ไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น เป็นทางนำสำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว (*ตักวา*) "

" ผู้ศรัทธาในสิ่งพ้นญาณวิสัย และดำรงนมาซ และจ่าย (*บริจาค*) จากสิ่งที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขาทั้งหลาย "

" และผู้ศรัทธาตาม (*หลักธรรม*) ที่ได้ถูกประทานลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) และที่ได้ถูกประทานลงมาก่อน (*สมัยของ*)เจ้า และเขาทั้งหลายเชื่อมั่น (*ต่อการตอบแทน*) ในปรโลก "

5 : 8 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเป็นผู้ดำรงไว้เพื่ออัลลอฮฺ ซึ่งพยานด้วยความเที่ยงธรรม และจงอย่าให้การเกลียดชังของหมู่ใด ยุสูเจ้าไม่ให้ปฏิบัติการยุติธรรม จงมีความยุติธรรม (*เพราะ*) มันใกล้

กว่าสำหรับการสำรวมตนจากความชั่ว และ จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักที่สูเจ้ากระทำ "

47 17 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ปฏิบัติตามทางนำ พระองค์ทรงเพิ่มทางนำแก่พวกเขา และทรงประทานการสำรวมตนของพวกเขา (*ด้วยการดลใจให้มีสัมมาปฏิบัติ*) แก่พวกเขา "

20 : 132 ความว่า " และจงกำชับพวกพ้องของเจ้าในการนมาซ และเจ้าจงยึดมั่นในการนั้นให้แน่วแน่ เรามิได้ขอเครื่องยังชีพจากเจ้า (*ตรงกับข้าม*) เรา – เราให้เครื่องยังชีพแก่สูเจ้า และสถานบั้นปลาย (*ที่ดี*) นั้น (*มีไว้*) สำหรับ ปวงผู้สำรวมตนจากความชั่ว (*ผู้ตักวา*) "

27. **เตาบะฮฺ คือ** *การขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ (องค์เดียวเท่านั้น)* ชาวบ้าน เรียกว่า **ตอบัต** การขออภัยโทษจากอัลลอฮฺนี้ ไม่จำเป็นว่าผู้นั้นต้องทำความผิดมาก่อน แม้แต่กัลยาณชนก็ใช้คำนี้ได้เช่นกัน การขออภัยโทษที่อัลลอฮฺทรงรับคือ ทำความผิดด้วยความงมงายหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเมื่อรู้ตัวว่าผิดก็ขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ทำความดีทดแทนความชั่ว และไม่ทำความชั่วนั้นอีก อัลลอฮฺไม่ทรงรับการขออภัยโทษของผู้ที่ทำความผิดเป็นอาจิณ จนกระทั่งใกล้จะตาย จึงกล่าวว่าฉันขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺ และพระองค์ไม่ทรงอภัยผู้ที่ตายในสภาพผู้ปฏิเสธ (*กาฟิรฺ*) ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน

- อัลลอฮฺทรงรับการเตาบะฮฺของผู้กระทำผิดโดยงมงาย

4 : 17 ความว่า " แท้จริง การขอการอภัยโทษที่อัลลอฮฺ (*ทรงรับนั้น*) เพียงสำหรับบรรดาผู้ที่กระทำการชั่วโดยงมงาย และพวกเขาลุแก่โทษ [2] โดยพลัน (*เมื่อสำนึกผิด 5 : 34; 6 :54; 16:119; 24:5*) ดังนั้น เหล่านี้ อัลลอฮฺทรงหันยังพวกเขาโดยปรานี และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณเสมอ "

6 : 54 ความว่า " .....ดังนั้น จงกล่าวเถิด ศานติแก่พวกท่าน พระผู้อภิบาลของพวกท่านได้ทรงกำหนดความเมตตา (*เป็นคุณลักษณะ*) แก่พระองค์ เพื่อว่าผู้ใดในหมู่พวกท่านกระทำความชั่วโดยงมงาย (*โดยไม่รู้*) แล้วเขาลุแก่โทษหลังจากนั้น และฟื้นฟู (*ทำตน*) ให้ดีขึ้น ดังนั้นแท้จริงพระองค์คือผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

20: 82 ความว่า "และแท้จริง ฉันเป็นผู้อภัยอย่างเหลือหลายโดยแน่นอนแก่ผู้ลุแก่โทษ และศรัทธาและประกอบการดี แล้วมั่นอยู่ในทางนำ "

---

[2] ลุแก่โทษ แปลว่า บอกความผิดของตนเพื่อขอความกรุณา (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 : หน้า 736)

- **ความดีนั้นลบล้างความชั่วได้**

25 : 71 ความว่า " **และผู้ใดลุแก่โทษและประกอบการดี (*โดยระวัง ไม่ถลำสู่ความชั่วอีก*) ดังนั้น แน่แท้เขาหันยังอัลลอฮ (*คือสารภาพ*) ด้วยการสำนึกผิดอย่างแท้จริง** "

25 : 70 ความว่า " **ยกเว้นผู้ลุแก่โทษและศรัทธาและประกอบการดี ดังนั้น เหล่านี้ อัลลอฮฺจะทรงเปลี่ยนความชั่วทั้งหลายเป็นความดี (*มากมาย*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

- **อัลลอฮฺไม่ทรงรับการเตาบะฮฺของผู้ที่ทำชั่วเป็นอาจินต์**

4 : 18 ความว่า " **และการลุแก่โทษ (*ที่อัลลอฮฺทรงรับนั้น*) มิใช่สำหรับบรรดาผู้กระทำการชั่วต่าง ๆ (*เป็นอาจิณและไม่เคยสำนึกผิด*) จนกระทั่งเมื่อความตายปรากฏแก่ผู้ใดในหมู่พวกเขา เขากล่าวว่า แท้จริง ฉันลุแก่โทษ ณ บัดนี้ และไม่ใช่สำหรับบรรดาผู้ตาย (*ในสภาพ*) เป็นผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) เหล่านี้เราได้เตรียมการลงโทษอันเจ็บปวดไว้สำหรับพวกเขา** "

- **อัลลอฮฺไม่ทรงรับการเตาบะฮฺของผู้ที่ตายในสภาพปฏิเสธ**

3 : 90 ความว่า " **แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) และพวกเขาตายในระหว่างเป็นผู้ปฏิเสธ แผ่นดินเต็มไปด้วยทองคำจะไม่ถูกรับจากผู้ใดในหมู่พวกเขา แม้ว่าเขาจะไถ่โทษ (*ด้วยทองคำเท่าแผ่นดินนั้น*) ก็ตาม เหล่านี้สำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันเจ็บปวด และสำหรับเขาจะไม่มีผู้ช่วยเหลือ** "

47 : 34 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธและหันห่างจากทางของอัลลอฮฺ แล้วพวกเขาตายทั้ง ๆที่พวกเขาเป็นผู้ปฏิเสธอยู่ อัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยให้พวกเขาเลย** "

28. เตาหีด คือ หลักการศรัทธาในเอกภาพของอัลลอฮฺ (*ต้องศึกษา – ดูเรื่องทำไมมุสลิมจึงศรัทธาในพระเจ้าข้างต้น ประกอบ*)

29. เตารอฮฺ หรือ เตารอต คือ ชื่อคัมภีร์ที่อัลลอฮฺได้ประทานแก่ท่านนบีมูซา (*โมเสส*) เป็นคัมภีร์ที่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข (*เนื่องจากต้นฉบับเดิมสูญหาย*) และไม่ใช่ภาษาฮิบรูของท่านนบีมูซาซึ่งเป็นชาวอิสรออีล ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงส่วนหนึ่ง มีดังนี้

- **มีมาก่อนอัล – กุรฺอาน**

3: 3 ความว่า " **พระองค์ได้ทรงประทานคัมภีร์ (*อัล – กุรฺอาน*) ลงมา (*เป็นระยะ ๆ*) แก่เจ้า ด้วยสัจธรรม (*ตามเวลาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น*) เป็นที่ยืนยันต่อ (*คัมภีร์*) ที่มีมาก่อนมัน และ พระองค์ได้ทรงประทานเตารอต และอินญีล ลงมาก่อนนี้ เป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ และพระองค์ได้ทรงประทานอัล – ฟุรฺกอน (*อัล – กุรฺอาน*) ลงมา แท้จริงบรรดาผู้ที่ปฏิเสธโองการทั้งหลายของอัลลอฮฺ สำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันสาหัส และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงลงโทษตอบแทน** "

- มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข

5 : 44 ความว่า " แท้จริงเรา – เราได้ประทานเตารอตลงมา (*แก่มูซา*) ในนั้นมีทางนำ และแสงสว่าง บรรดานบีผู้ได้นอบน้อม (*ต่ออัลลอฮฺ*) ได้ใช้ตัดสินสำหรับพวกยิว และ (*เช่นที่*) นักปราชญ์และปุโรหิต (*ใช้ตัดสิน*) เพราะพวกเขาถูกใช้ให้รักษาคัมภีร์ของอัลลอฮฺ และพวกเขาเป็นพยานต่อมัน ดังนั้นจงอย่ากลัวมนุษย์ แต่จงกลัวฉัน จงอย่าแลกเปลี่ยนโองการทั้งหลายของฉันด้วยราคาเล็กน้อย ส่วนผู้ใดไม่ตัดสินตามตามที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมา ดังนั้น เหล่านี้พวกเขาคือผู้ปฏิเสธ "

5 : 66 ความว่า "และมาตรพวกเขาดำรงมั่นในเตารอตและอินญีล (*โดยมิได้บิดเบือน*) และที่ได้ถูกประทานลงมาแก่พวกเขา จากพระผู้อภิบาลของพวกเขา แน่นอนพวกเขาจะได้กินทั้งจากเบื้องบนพวกเขาและจากเบื้องล่างเท้าพวกเขา (*คือได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮฺทางฟากฟ้าและพิภพ*) ในหมู่พวกเขา มีคณะที่ตรงแน่ว (*อยู่ในทางที่เที่ยงธรรม*) แต่ส่วนมากของพวกเขานั้น ความชั่วช้าแท้ ๆ ที่พวกเขากระทำ (*การบิดเบือน*) "

30. ญิฮาด คือ การต่อสู้ดิ้นรนด้วยชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อให้ความจริงเป็นฝ่ายชนะ เรียกว่าต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน ในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่งกล่าวถึง ดังนี้

4: 95 – 96 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธา ผู้นั่งรั้งอยู่ (*ไม่ออกรบเพื่อป้องกันศาสนา โดยไม่มีเหตุจำเป็น*) อื่นไปจากผู้ไม่สามารถ (*ผู้บาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ*) นั้นไม่เหมือนกับผู้ดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (*ญิฮาด*) ด้วยสมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา อัลลอฮฺทรงโปรดปรานผู้ดิ้นรนต่อสู้ด้วยสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขาให้มีฐานะเหนือกว่าผู้นั่งรั้งอยู่ (*8:74; 9:20; 57:10*) และพระองค์ได้ทรงสัญญาความดีงามแก่ทุก ๆคน แต่พระองค์ทรงโปรดปรานผู้ดิ้นรนต่อสู้มากกว่าผู้นั่งรั้ง ด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง "

" (*คือ*) ฐานะหลายชั้น (*แห่งความดีงาม*) จากพระองค์ และการอภัยโทษ และความเมตตา เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

9 : 20 - 22 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธา และอพยพ และดิ้นรนต่อสู้ (*ญิฮาด*) ในทางของอัลลอฮฺด้วยสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขา มีศักดิ์ยิ่งใหญ่กว่าในทัศนะของอัลลอฮฺ และเหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ

" พระผู้อภิบาลของพวกเขาทรงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขา ซึ่งความเมตตาจากพระองค์ และความปราโมทย์ และสวนสวรรค์หลากหลาย ซึ่งสำหรับพวกเขาในนั้นคือความโปรดปรานอันจีรัง "

" พำนักอยู่ในนั้นกาลนาน แท้จริงอัลลอฮฺ – ที่พระองค์คือรางวัล (*การตอบแทนความดี*) อันใหญ่หลวง "

31. ญิน เป็นอมนุษย์ ถูกสร้างมาจากไฟ ญินไม่มีรูปกาย (*ไม่ใช่พวกเดียวกับมลาอิกะฮฺ เพราะ มลาอิกะฮฺถูกสร้างมาจากรัศมี*) มีอิสระในเรื่องความคิด บางตนเป็นมุสลิม บางตนปฏิเสธอิสลามเรียกว่าชัยฏอน (*มีอิบลีสเป็นหัวโจกของชัยฏอน*)

- **ถูกสร้างมาก่อนมนุษย์**

15 : 27 ความว่า " **และญินนั้น เราได้สร้างมันมาก่อน จากไฟของลมร้อนแรง** "

- **ถูกสร้างมาจากไฟ**

55 : 15 ความว่า " **และพระองค์ได้ทรงสร้างญินจากเปลวเพลิง** "

- **มีหน้าที่เคารพภักดีอัลลอฮฺ**

51 : 56 ความว่า " **และฉัน (*อัลลอฮฺ*) มิได้สร้างญินและมนุษย์เพื่ออื่นใด (*โดยไร้จุดมุ่งหมาย*) เว้นแต่ให้เคารพภักดีฉัน (*คือให้อยู่ในหลักธรรม ระเบียบวินัย มิใช่ตามกิเลสต่ำ เป็นพวกพ้องของมาร*)** "

- **มนุษย์บางกลุ่มนับถือญินเป็นพระเจ้า**

34 : 41 ความว่า " **พวกเขา (*มลาอิกะฮฺ*) กล่าวว่า มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ พระองค์ทรงเป็นผู้คุ้มครองเรา หาใช่ (*ว่าพวกเรามีความสัมพันธ์กับ*) พวกเขาไม่ (*25:18*) ตรงกันข้าม พวกเขา (*มนุษย์*) เคารพภักดีพวกญิน ในพวกมัน (*นี่แหละ*) ที่ส่วนมากของพวกเขาศรัทธา** "

- **ญินบางตนเป็นผู้ปฏิเสธ (*มีอิบลีสเป็นหัวโจก คอยล่อลวงให้มนุษย์ทำชั่ว*)**

18 : 50 ความว่า " **และเมื่อเราได้กล่าวแก่มลาอิกะฮฺว่า จงนบนอนต่ออาดัม ดังนั้นพวกเขาได้นบนอบ เว้นแต่อิบลีส มันอยู่ในพวกของญิน** ....."

7 : 13- 17 ความว่า " **พระองค์ตรัสว่า ดังนั้น จงลงไปจากนี้ เพราะมันไม่ใช่สำหรับเจ้าที่จะมาทำโอหังในนั้น ดังนั้น จงออกไป แท้จริงเจ้าอยู่ในหมู่ผู้ต่ำต้อย**

" **มันกล่าวว่า ได้โปรดประวิงแก่ฉันจนถึงวัน (*ที่ปวงมนุษย์*) ถูกฟื้นขึ้น** (*วันกิยามะฮฺ 15:36; 17:62; 38:79*) "

" **พระองค์ตรัสว่า แท้จริง เจ้าอยู่ในหมู่ผู้ถูกประวิง (*ได้รับการผ่อนผันเวลา 15: 37*)** "

" **มันกล่าวว่า เพราะโดยที่พระองค์ทรงตราฉันหลงไปแล้ว (*คือได้ทรงลงโทษมันว่าเป็นชาวนรกหลังจากมันไม่เคารพอาดัม*) แน่นอน ฉันจะซุ่มคอย (*ล่อลวง*) พวกเขา (*มนุษย์*) ตามทางเที่ยงตรงของพระองค์ "**

" **แล้วฉันจะจู่โจมสู่พวกเขาทั้งข้างหน้าพวกเขา *(ซึ่ง ๆหน้า*) และข้างหลังพวกเขา (*แอบ ๆ*) และทางข้างขวาพวกเขาและทางข้างซ้ายพวกเขา และพระองค์จะไม่พบว่า ส่วนมากของพวกเขาเป็นผู้กตัญญู** "

6 : 113 ความว่า " **ในทำนองนี้เราได้ทำให้มีทุก ๆนบี ซึ่งศัตรู พวกพาลในหมู่มนุษย์และญิน** บางคนใน พวกเขากระซิบถ้อยคำที่เคลือบแฝงแก่บางคนเป็นการหลอกลวง "

- **ไม่สามารถเรียบเรียงเลียนแบบอัล – กุรฺอานได้**

17: 88 ความว่า " **จงกล่าวเถิด แน่นอน มาตรมนุษย์และญินได้รวมกันในอันที่จะนำมา** (*เรียบเรียง*) ตาม เยี่ยงของอัล – กุรฺอานนี้ **พวกเขาจะนำมา** (*เรียบเรียง*) **ตามเยี่ยงนั้นไม่ได้** แม้ว่าบางตนในหมู่ พวกเขาเป็นช่วยเหลืออีกบางคนก็ตาม "

- **จะถูกตัดสินความผิดเช่นเดียวกับมนุษย์**

6 : 129 ความว่า " และวันซึ่งพระองค์จะรวมพวกเขาอย่างพร้อมเพรียง ชุมนุมของญินเอ๋ย ! (*พวกหัวโจก อันธพาล*) แน่นอน สูเจ้าได้ (*ล่อลวง*) เอาไปเสียส่วนมากจากหมู่มนุษย์ (*ให้ทำชั่ว*) และเพื่อน ๆ ของพวกเขาจากหมู่มนุษย์ได้กล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของเรา ! (*มนุษย์*) บางคนของพวกเราก็ ได้ประโยชน์จาก (*พวกญิน*) อีกบางตน (*คือมีความสุขหรือได้ประโยชน์จากความชั่วที่ทำ ซึ่งกันและ กัน*) และบัดนี้ได้ถึงวาระกำหนดของเรา ซึ่งพระองค์ได้ทรงกำหนดไว้สำหรับเรา พระองค์ตรัสว่า **ไฟคือที่พำนักของสูเจ้า** เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น เว้นแต่ที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ แท้จริง พระผู้อภิบาล ของเจ้าเป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้ "

32. ญะนาบะฮฺ หรือ ญุนุบ คือสภาพหลังจากการร่วมเพศ หรือมีน้ำอสุจิเคลื่อน หรือ หมายถึงบุคคลที่มีประจำเดือน คลอดบุตร ร่วมเพศ อสุจิหรือมะซียุเคลื่อนเนื่องจากความ กำหนัดหรือฝันหรือสาเหตุอื่นซึ่งถือว่าร่างกายมีมลทินหรือไม่สะอาด เมื่อเสร็จแล้วต้องอาบน้ำ ตามบัญญัติศาสนา เรียกว่าอาบน้ำญะนาบะฮฺหรืออาบน้ำญุนุบหรืออาบน้ำฆุสลุ ตามขั้นตอน ดังนี้

(1) กล่าว " บิสมิลลาฮฺ " (*แปลว่า ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ*)
(2) ล้างมือทั้งสองแค่ข้อมือ
(3) วักน้ำด้วยมือขวา ล้างถูอวัยวะเพศและทวารด้วยมือซ้าย
(4) ทำเหมือนทำวุฎูอฺตามปกติ แต่ยังไม่ล้างเท้า (*ดูคำว่าวุฎูอฺ ประกอบ*)
(5) เอามือวักน้ำและเสยผมด้านขวาและซ้าย (*เพื่อให้น้ำถูกหนังศีรษะนิดหน่อยก่อนรด ศีรษะตามหลักสุขภาพ - ผู้วิจัย*)
(6) เอาน้ำรดศีรษะ 3 ครั้ง
(7) อาบน้ำให้ทั่วร่างกาย
(8) ย้ายจากที่ยืนอาบน้ำ ไปล้างเท้าขวาและเท้าซ้ายถึงตาตุ่ม หรือจะเลยขึ้นมาบ้างก็ได้

33. ทะดัษ หมายถึง เหตุที่เกิดจากการขับถ่ายทางทวารหนักและเบาหรือจากอวัยวะเพศ เช่น ผายลม ปัสสาวะ อุจจาระ มีประจำเดือน คลอดบุตรหรือแท้ง ร่วมเพศอสุจิ (*มะนีย์*) หรือมะซีย์เคลื่อนเนื่องจากความกำหนัด ความฝัน หรือสาเหตุอื่น สภาพดังกล่าวนี้ ศาสนาถือว่ามีมลทินคือไม่สะอาด จะเข้าเฝ้าอัลลอฮ์หรือปฏิบัติศาสนกิจ เช่น นมาซ และเฏาะวาฟ (*เวียนรอบบัยตุลลอฮ์*) ไม่ได้ (*ถ้างดอ่านอัล - กุรฺอานได้ก็ดี และไม่ควรเข้ามัสญิดถ้าไม่จำเป็น*) ต้องชำระด้วยการทำวุฎูอ์ หรืออาบน้ำญะนาบะฮ์ หรือตะยัมมุมก่อน ทะดัษมี 2 ประเภท คือ

1. ทะดัษเล็ก ได้แก่ บุคคลที่ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ และผายลม (*ก่อนไปนมาซหรือปฏิบัติศาสนกิจ ต้องทำวุฎูอ์ หรือทำตะยัมมุมในกรณีที่ไม่พบน้ำหรือถูกน้ำไม่ได้* – *ดูคำว่าวุฎูอ์และตะยัมมุม*)
2. ทะดัษใหญ่ ได้แก่บุคคลที่ มีประจำเดือน (*หัยฎ*) ร่วมเพศ (*ญิมาอ์*) อสุจิ (*มะนีย์*) เคลื่อนเนื่องจากความกำหนัดหรือสาเหตุอื่น (*เมื่อเสร็จแล้ว ก่อนไปนมาซหรือปฏิบัติศาสนกิจ ต้องอาบน้ำญะนาบะฮ์หรือตะยัมมุมในกรณีที่ไม่พบน้ำหรือถูกน้ำไม่ได้* – *ดูคำว่าญะนาบะฮ์และตะยัมมุม*)

34. ฮิญาบ หรือที่เรียกกันทั่วๆไปว่า คลุมฮิญาบ ตามความหมายที่เข้าใจง่ายๆคือ การแต่งกายที่ถูกต้องตามบัญญัติอิสลามของสตรีมุสลิมหรือมุสลิมะฮ์โดยการปกปิดเอาเราะฮ์ (*สิ่งพึงสงวน*) หรือปกปิดทุกส่วนของร่างกายให้มิดชิด ยกเว้นใบหน้า มือ และฝ่าเท้า โดยเสื้อผ้านั้นต้องไม่รัดรูปหรือบางเกินไป (*จนเห็นเนื้อ*) ฮิญาบไม่ได้แปลว่าคลุมหัว ดังนั้นการคลุมหัวหรือคลุมผม (*ใส่หมวกแต่เปิดเห็นคอและทรวงอก*) และใส่เสื้อแขนสั้นหรือนุ่งกระโปรงสั้น หรือคลุมศีรษะแต่ใส่เสื้อผ้ารัดรูปหรือเสื้อผ้าบางจนเห็นเนื้อ จึงไม่เรียกว่าคลุมฮิญาบหรือแต่งกายถูกต้องตามบัญญัติอิสลาม

35. หัจญ์ เป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานประการที่ 5 เป็นการปฏิบัติศาสนกิจข้อหนึ่งของมุสลิมที่นครมักกะฮ์ ประเทศสะอูดิอารเบีย ในเทศกาลหัจญ์นั้น มุสลิมทั้งชายและหญิงที่มีร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ มีกำลังทรัพย์เพียงพอในการเดินทาง สามารถจากบ้านไปได้โดยครอบครัวไม่เดือดร้อน และเส้นทางนั้นปลอดภัย ต้องไปปฏิบัติหรือไปทำหัจญ์อย่างน้อยหนึ่งครั้งในชีวิต ส่วนการปฏิบัติเกินกว่าครั้งแรก ไม่ถือว่าเป็นหัจญ์ที่ต้องบังคับตามบัญญัติอิสลาม การทำหัจญ์มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้ (*1*) ครองอิหฺรอม (*2*) วุกูฟที่ทุ่งอะเราะฟะฮ์ (*3*) พักแรมที่มุซดะลิฟะฮ์ (*4*) ปาก้อนกรวดที่ญัมเราะตุลอะเกาะบะฮ์ และจะต้องไม่มีการการรบพุ่ง ด่าทอ ทะเลาะวิวาท หรือเกี้ยวพาราสี หรือการชั่วทั้งมวลในขณะประกอบพิธีหัจญ์ (*ผู้ที่จะ*

ทำหัจญ์ต้องศึกษาอย่างละเอียดเพราะเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ คือต้องปฏิบัติตามแบบอย่างที่ท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯได้ให้แบบอย่างไว้ทุกประการ)

36. **ทะลาล และ ทะรอม ทะลาล หมายถึงสิ่งที่อิสลามอนุมัติ เช่น ให้ทำได้ กินได้ แต่งงานได้ ฯลฯ ส่วนทะรอม หมายถึงสิ่งที่อิสลามไม่อนุมัติ หรือสิ่งต้องห้ามในอิสลาม เช่นทำไม่ได้ กินไม่ได้ แต่งงานด้วยไม่ได้ ฯลฯ ได้แก่ อาหารบางชนิด เช่น เนื้อหมู เลือด หรือสัตว์ที่อนุมัติให้กินได้ เป็ด ไก่ วัว ควาย ฯ แต่เชือดโดยไม่ได้กล่าวพระนามอัลลอฮฺ (*โดยมุสลิม*) หรือที่มาของอาหารไม่เป็นที่อนุมัติให้กินได้ เช่น อาหารที่ได้จากการขโมย ได้จากการประกอบอาชีพต้องห้าม (*อาชีพที่ไม่สุจริตหรือต้องห้ามใน อิสลาม เช่น ขายยาบ้า ขายพระเครื่องหรือรูปเคารพอื่นๆ ขายเครื่องเซ่นไหว้ ขายสุนัข แมว ฯ*) และข้อห้ามต่างๆในอิสลาม เรียกว่าทะรอม เป็นต้น**

37. **เคาะลีฟะฮฺ คือผู้แทนที่ทำหน้าที่ปกครองอาณาจักรอิสลามหลังจากที่ท่านนบี ศ็อลฯ สิ้นชีวิต เคาะลีฟะฮฺคนแรกคือ ท่านอบูบักรฺ อัศ - ศิดดีก เคาะลีฟะฮฺคนที่ 2 คือ ท่านอุมัรฺ อิบนุล ค็อฏฏอบ เคาะลีฟะฮฺคนที่ 3 คือ ท่านอุษมาน บิน อัฟฟาน และเคาะลีฟะฮฺคนที่ 4 คือ ท่านอะลี อิบนุ อบูฏอลิบ เคาะลีฟะฮฺทั้ง 4 ท่านนี้ ดำเนินชีวิตเรียบง่ายตามแบบของท่าน นบี ศ็อลฯ(*หลังจากทั้ง 4 ท่านนี้แล้ว การเป็นเคาะลีฟะฮฺได้เข้าสู่ระบบกษัตริย์มากขึ้น ยกเว้นในสมัยของท่านเคาะลีฟะฮฺอุมัร อิบนุ อับดุลอะซีซ แห่งวงศ์อุมัยยะฮฺ*)**

38. **คิตาน คือการขลิบหนังปายอวัยวะของเพศชาย (*ชาวบ้านเรียกเข้าสุหนัด*) เพื่อให้ง่ายต่อการรักษาความสะอาด เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำความสะอาดร่างกายขั้นพื้นฐานของเพศชาย ส่วนเพศหญิงนั้น ตามลักษณะทางสรีระวิทยา ไม่ปรากฏว่ามีหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ จึงไม่ต้องทำคิตาน การทำคิตานในอิสลามไม่ได้กำหนดว่าควรทำเมื่อใด (*ให้ทำคิตานเมื่อพร้อม*) แต่มีในบันทึกหะดีษของอิมามบุคอรี ซึ่งรายงานจากท่านสะอฺด บิน ญุะรีรฺว่า หลังจากที่ท่านน นบี ศ็อลฯ สิ้นชีวิตใหม่ๆนั้น ประชาชนจะไม่ทำคิตานเด็กชายจนกว่าจะเข้าสู่วัยรุ่น (*วัยรุ่นเริ่มมีความกำหนัด คิตานจึงเป็นเรื่องจำเป็น – ผู้วิจัย*) เป็นต้น**

39. **ดีน หมายถึง หลักการนับถือ แนวทาง การตอบแทน ศาสนา กฎหมาย**

40. **รสูลุลลอฮฺ แปลว่ารสูล (*ผู้สื่อข่าว และผู้เผยแผ่สาร*) ของอัลลอฮฺ เป็นคำที่บรรดาสหายหรือสาวกของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ หรือบรรดามุสลิมเรียกท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ**

41. **รฎิยฯ** หรือในหนังสือบางเล่มใช้คำย่อว่า **ร.ด.** หรือ **ร.ฎ.** ย่อมาจากคำว่า **เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ** หรือ **เราะฎิยัลลอฮุ อันฮา** แปลว่า **ขออัลลอฮุทรงโปรดปรานชื่นชมเขา (*ชาย*) หรือ ขออัลลอฮุทรงโปรดปรานชื่นชมเขา (*หญิง*) เป็นคำขอพร ที่ใช้เรียกต่อท้ายชื่อ** บรรดาสาวก หรือสหายของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บอกเล่าหะดีษ เป็นการยกย่องให้เกียรติท่านเหล่านั้น

42. **ริซกียฺ คือ เครื่องยังชีพที่อัลลอฮุทรงประทานแก่มนุษย์** ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ดิน ฟ้า อากาศ น้ำ และ สรรพสิ่งต่าง ๆที่ทำให้มนุษย์และสัตว์ดำรงชีวิตได้ รวมทั้งสติปัญญาและความรู้

43. **ซะกาฮฺ หรือ อัซ - ซะกาฮฺ หรือ ซะกาต คือการบริจาคทานซึ่งเป็นทานที่บังคับแก่** มุสลิมผู้มีรายได้ในรอบปีเกินที่อิสลามกำหนด ให้บริจาคแก่บุคคล 8 ประเภท (*ดูเรื่องหลักปฏิบัติพื้นฐานช้างต้นประกอบ*)

44. **สับบะโต** ในภาษอุรับเรียกว่า อัส - สับตุ แปลว่า วันที่ 7 (*วันเสาร์*) เป็นวันศาสนาสำหรับพวกยิว

45. **สุนนะฮฺ คือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตหรือจริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ซึ่ง** มุสลิมต้องปฏิบัติตาม และมุสลิมรู้จักสุนนะฮฺได้จากหะดีษ

46. **สุบหฯ** หรือในหนังสือบางเล่มใช้คำว่า **ซุบฮฺ** เป็นคำเรียกต่อท้ายพระนามของอัลลอฮฺ ย่อมาจากคำว่า " **สุบหานะฮู วะ ตะอาลา** " แปลว่า " มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์และผู้ทรงสูงส่งยิ่ง "

47. **สูเราะฮ** บท (*ที่*) ของอัล – กุรฺอาน ทั้งหมดมี 114 บท

48. **ชะฮีด** คือการเสียชีวิตในการปกป้องศาสนาหรือศาสดา หรือ เสียชีวิตในสงครามเพื่อป้องกันศาสนา ซึ่งเป็นกุศลสูงสุด

49. **ชัยฏอน** คือมารหรือพลังแห่งความชั่ว มารเป็นอมนุษย์ ถูกสร้างมาจากไฟ ไม่ภักดีอัลลอฮฺ ชักนำมนุษย์ให้ทำความชั่ว อายุยืนถึงวันสุดท้ายหรือวันแห่งการตัดสิน (*ดูคำว่า อิบลีส และญิน ประกอบ*)

50. **ชุกุรฺ หรือชะกุรฺ** คือคำกล่าวขอบคุณผู้ที่อยู่ในตำแหน่งสูง

51. ชิรฺก หรือ ชิริก หมายถึง การตั้งภาคีขึ้นเทียบเคียงอัลลอฮฺ เช่น การกราบไหว้ เจว็ด การเชื่อโชคลาง การดูหมอ การร่วมประพฤติปฏิบัติในพิธีของศาสนาอื่น ฯลฯ การชิรฺก เป็นความผิดที่ร้ายแรง ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน

- **การชิรฺกเป็นบาปหนัก**

31 : 13 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อลุกมานได้กล่าวแก่บุตรของเขา ในขณะที่อบรมเขา (*ลูกๆ*) ว่า ลูกเอ๋ย ! **จงอย่าตั้งภาคีใดๆต่ออัลลอฮฺ แท้จริงการตั้งภาคีเป็นความผิดอย่างมหันต์แท้ๆ** "

- **อัลลอฮฺไม่ทรงอภัยการชิรฺก แต่ทรงอภัยอื่นจากนั้น**

3: 48 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺไม่ทรงอภัยที่ตั้งภาคีต่อพระองค์ และทรงอภัยอันอื่นนอกจากนั้น แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ดังนั้น แน่นอน เขาได้ก่อบาปอันมหันต์ "

เหตุที่การชิรฺกเป็นบาปหนัก เนื่องจากไม่เคารพภักดีอัลลอฮฺ-พระผู้ทรงสร้างแต่ไปเคารพสิ่งที่อัลลอฮฺทรงสร้างมาเพื่อเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ การชิรฺกแบ่งออกเป็น 4ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 คือ การเคารพบูชาสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ เช่น กราบไหว้ต้นไม้ ก้อนหิน รูปเคารพ ดวงตะวัน ดวงเดือน หลุมฝังศพ เทวดา นางฟ้า เทพเจ้า หรือเชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้วิเศษ รู้เรื่องอนาคต หายตัวได้ การร่วมประพฤติปฏิบัติในพิธีของศาสนาอื่น เช่นไหว้ครู ลอยกระทง ฯ หรือเชื่อว่ามนุษย์เป็นพระผู้เป็นเจ้า เป็นต้น **ประเภทนี้ถือว่าเป็นการปฏิเสธการมีอัลลอฮฺโดยสิ้นเชิง** ผู้ปฏิบัติเช่นนี้ได้ชื่อว่า " กาฟิรฺ (*ผู้ปฏิเสธ*) "

ประเภทที่ 2 การตั้งภาคีเทียบเทียมอัลลอฮฺ ดังปรากฏในอัล กุรฺอาน

6 : 101 " และพวกเขาตั้งญินเป็นภาคีเทียบเทียมอัลลอฮฺ แต่พระองค์ (*ต่างหาก*) ทรงสร้างพวกมัน (*ญิน*) และพวกเขาใส่ร้ายพระองค์ว่า มีโอรสหลายองค์และมีธิดาหลายองค์โดยไม่มีความรู้ (*โดยโฉดเขลา*) ความบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงสูงส่งเหนือคำกล่าวอ้าง "

นั่นคือการนับถือพระเจ้าหลายองค์ เช่นการนับถือพระบิดา พระบุตร หรือการนับถือว่าพระเจ้าองค์หนึ่งเป็นผู้สร้าง อีกองค์หนึ่งเป็นผู้ทำลาย และอีกองค์หนึ่งเป็นแก้ไข หรือพระเจ้าองค์หนึ่งสร้างความดี อีกองค์หนึ่งสร้างความชั่ว เหล่านี้ถือว่าเป็นชิรฺก ผู้ปฏิบัติเช่นนี้เรียกว่า " **มุชริก** "

ประเภทที่ 3 ได้แก่การนับถือคนบางคนอย่างงมงาย คล้ายกับเขาเป็นพระเจ้า จะถูกจะผิดก็เชื่อเขาทุกอย่าง อย่างนี้เรียกว่านับถือคนเป็นพระเจ้า

ประเภทที่ 4 **การทำตามอารมณ์ต่ำ ที่ถือเป็นการชิรฺกเพราะการศรัทธาในอัลลอฮฺนั้นต้องหยั่งลึกถึงจิตใจ ผู้ใดหันเห มีจิตใจคลอนแคลน ถือนั่นบ้างก็ได้ถือนี่ด้วยก็ดี เป็นการทำผิดพระบัญญัติของอัลลอฮฺ**

การชิรฺกทั้ง 4 ประที่กล่าวมานี้ การเคารพรูปปั้น ต้นไม้ เทวดา ก้อนหิน หลุมศพ ก้อนดิน หรือร่วมปฏิบัติในพิธีของศาสนาอื่น ฯลฯ เป็นที่ห้ามเด็ดขาด ไม่ว่าจะอ้างว่า ทำเพื่อให้มีศูนย์รวมสมาธิเพื่อให้เข้าใกล้อัลลอฮฺก็ตาม มุสลิมจะไม่กราบผู้ใด สิ่งใด รูปใด หรือกราบศพก็ไม่ได้ หรือแม้แต่พระราชา พระราชินี พ่อแม่ หรือสามีก็กราบไม่ได้ รวมทั้งไม่พูดจาถ่อมตนกับมนุษย์จนเกินไป เช่นพูดว่ากราบขอบพระคุณก็ไม่ได้ เพราะเป็นการชิรฺกด้วยวาจา มุสลิมจะกราบ (*สุญูด*) ซึ่งเป็นท่าที่เคารพนบนอบสูงสุดเฉพาะแด่พระองค์อัลลอฮฺ สุบหฯ องค์เดียวเท่านั้น นั่นคือมุสลิมไม่ชิรฺกทั้งกาย วาจา และใจ

52. ศ็อลฯ เป็นคำเรียกต่อชื่อท่านนบีมุฮัมมัดท่านเดียว ย่อมาจากคำว่า " **ศ็อลลัลลอฮุ อฺะลัยฮิ วะสัลลัม** " แปลว่า " ขอความโปรดปรานจากอัลลอฮฺและความสันติจงมีแด่ท่าน " ส่วนนบีท่านอื่น ๆมีคำเรียกต่อท้ายชื่อว่า " อฺะลัยฮิส-สลาม " แปลว่า " ขอความสันติจงมีแด่ท่าน "

53. เศาะบัรฺ แปลว่า อดทน ขันติธรรม ชาวบ้านเรียกว่าซอบัรฺ เป็นคุณธรรมประการสำคัญที่อิสลามสั่งให้มุสลิมทุกคนตักเตือนกันและกันในเรื่องนี้

54. เศาะลาฮฺ ภาษาไทยเรียกว่า นมาซ หรือ ละหมาด การนมาซเป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญของศาสนาอิสลาม เป็นการแสดงความเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระผู้เป็นเจ้าและขอพรให้อยู่ในแนวทางของพระองค์ และเป็นการแสดงให้เห็นว่ามุสลิมต่างจากศาสนิกอื่น มุสลิมจะต้องนมาซฟัรฺฎู (*นมาซภาคบังคับ - ขาดไม่ได้*) วันละ 5 เวลา คือ

1. นมาซศุบหฺ (*รุ่งอรุณ*) มี 2 ร็อกอะฮฺ เริ่มตอนเช้าตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนถึงตะวันขึ้น
2. นมาซซุฮรฺ (*บ่าย*) มี 4 ร้อกอะฮฺ เริ่มตั้งแต่ตะวันคล้อยจนถึงเวลาที่เงาเสมอตัว (*เวลาประมาณ 12 : 30 น – 15 : 30 น.*)
3. นมาซอัศร (*เย็น*) มี 4 ร็อกอะฮฺ เริ่มตั้งแต่เวลาที่เงาทอดเสมอตัว (*เวลาประมาณ 15 : 30 น.*) จนกระทั่งก่อนตะวันลับฟ้า
4. นมาซมัฆริบ (*เวลาพลบ*) มี 3 ร็อกอะฮฺ เวลาโพล้เพล้ เริ่มตั้งแต่ตะวันลับขอบฟ้า จนกระทั่งสิ้นแสงสีแดง (*แสงอาทิตย์อัศดง - ผีตากผ้าอ้อม*) ทางทิศตะวันตก
5. นมาซอิชาอฺ (*เวลาดึก*) มี 4 ร็อกอะฮฺ เวลาค่ำหรือเวลามืดตอนต้นของกลางคืน เริ่มตั้งแต่หมดแสงสีแดงหลังตะวันตกจนกระทั่งถึงประมาณเที่ยงคืน

เพื่อชำระและขัดเกลาจิตใจให้สะอาดผ่องแผ้ว อิริยาบถของการนมาซแต่ละเวลามี ท่ายืน โค้ง กราบ (*ซึ่งเป็นท่าแสดงความนอบน้อมและเคารพสูงสุด นี่คือเหตุผลที่มุสลิมไม่กราบมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือใครก็ตาม และไม่กราบสิ่งใด รวมทั้งไม่โค้งผู้ใดแบบที่โค้ง*

ในเวลานมาซด้วย) นั่ง ผินหน้าทางขวา และทางซ้าย พร้อมทั้งกล่าวสดุดีและขอพรตามที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้ให้แบบอย่างไว้ คำกล่าวในเวลานมาซเป็นภาษาของอัล - กุรฺอาน คือภาษาอฺรับ (*ต้องศึกษาอย่างละเอียด เพราะการนมาซเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ-ดูคำว่า อิบาดะฮฺ ประกอบ)* มีหลักปฏิบัติย่อ ๆดังนี้

1. ก่อนนมาซต้องทำวุฎูอ หรือชำระร่างกายบ่างส่วนก่อน (*ดู คำว่าวุฎูอ ประกอบ*) หรืออาบน้ำญะนาบะฮฺ (*ถ้ามีญุนุบ*) หรือทำตะยัมมุม (*ในกรณีที่หาน้ำไม่ได้หรือเจ็บป่วยที่ถูกน้ำจะทำให้เจ็บป่วยมากขึ้น– ดูคำว่าญะนาบะฮฺ และตะยัมมุมประกอบ*)

2. แต่งกายตามบัญญัติอิสลาม (*ดูเรื่องการแต่งกาย ประกอบ*)

3. อะซฺาน (*ดูคำว่าอะซาน ประกอบ*)

4. อิกฺอมะฮฺ (*ประกาศเตือนผู้ที่นมาซให้เข้าแถวและจัดแถว*) การอิกฺอมะฮฺกล่าวเหมือนอะซฺาน แต่กล่าวครั้งเดียวทุกประโยคยกเว้นประโยคที่ว่า อัลลอฮุอักฺบัรฺ (*คือประโยคที่ 1 และ 6 จะกล่าวเพียงครั้งเดียวหรือ 2 ครั้งก็ได้*) และระหว่างประโยคที่ 5 และ 6 (*ของอะซาน – ดูคำว่า อะซฺานประกอบ*) ต้องเพิ่มประโยค ว่า ก็อด กฺอมะติส – เศาะลาฮฺ (*กล่าว 2 ครั้ง*) แปลว่า การนมาซกำลังจะเริ่ม

5. ปฏิบัติตามขั้นตอนของการนมาซ คือ ยืนตรง (*ไม่พิงสิ่งใด*) ผินหน้าไปทางกิบลัต (*ดูคำว่า กิบลัตหรือกิบละฮฺ ประกอบ*) ตั้งเจตนาว่าจะนมาซ ยกมือตักบีเราะตุลอิหฺรอม (*คือยกมือทั้งสองเสมอไหล่ ปลายนิ้วเสมอหูส่วนบน หัวแม่มือเฉียงกับติ่งหูพร้อมทั้กล่าวว่า อัลลอฮุอักฺบัรฺ แล้วลดมือวางทับราวนม*) แล้วอ่านคำวิงวอนและอ่านบางส่วนจากอัล - กุรฺอาน ตามที่ท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ ให้แบบอย่างไว้ แล้วโค้ง เงยหน้าจากโค้งเป็นยืนตรง แล้วลดตัวก้มลงกราบ (*สุญูด*) ครั้งที่ 1 นั่งพัก และกราบครั้ง 2 ซึ่งแต่ละอิริยาบถมีกล่าวสดุดีต่ออัลลอฮุและคำวิงวอนตามที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯให้แบบอย่างไว้เช่นกัน (*เมื่อสุญูดหรือกราบครั้งที่ 2 เสร็จแล้วเรียกว่า จบร็อกอะฮฺที่ 1*) แล้วลุกขึ้นยืนใหม่ เรียกว่าเริ่มร็อกอะฮฺที่2 (*ต้องศึกษา ถึงวิธีปฏิบัติและท่องจำคำสดุดีคำวิงวอนหรือขอพรและท่องจำอั ล - กุรฺอานที่กล่าวในแต่ละอิริยาบถของการนมาซ เช่นเมื่อยกมือแต่ละครั้งกล่าวอะไร ขณะยืนกล่าวอะไร และต้องกล่าวอะไรขณะที่โค้ง กราบ นั่งพักระหว่างกราบ นั่งพักในร็อกอะฮฺที่ 2 และร็อกอะฮฺสุดท้าย และขณะผินหน้าทางขวาและซ้ายเพื่อแสดงว่านมาซเสร็จแล้ว เป็นต้น)* – ตามบัญญัติอิสลามนั้นเด็กมุสลิมทุกคนต้องทำได้ตั้งแต่อายุ 7 ขวบ ถ้า 10 ขวบไม่นมาซให้ครบให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองตีได้)

7. ถ้าอยู่ในระหว่างเดินทางหรือเจ็บป่วย มีวิธีปฏิบัตินมาซที่ง่ายและสะดวกกว่า (*ต้องศึกษา*)

นอกจากการนมาซภาคบังคับ (*นมาซฟัรฎู*) ที่อิสลามให้กระทำเป็นกิจวัตรประจำวัน วันละ 5 เวลาแล้ว ยังมีนมาซสุนนะฮฺ (*นอกเหนือจากนมาซภาคบังคับ 5 เวลา*) ตามแบบอย่างของท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ ในวาระต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ต้องการใกล้ชิดอัลลอฮุตลอดเวลา ต้องการขอพรให้อยู่ในแนวทางของพระองค์ และเพื่อห้ามตนเองให้พ้นจากความชั่วช้าทั้งปวงอีก ได้แก่ นมาซก่อนและหลังนมาซฟัรฎู (*ภาคบังคับ*) นมาซญุมุอะฮฺ (*บ่ายวันศุกร์*) นมาซหลังนมาซ

วันศุกร์ นมาซวันอีดุลฟิฏริ (*นมาซเช้าวันรื่นเริงหลังจากเสร็จสิ้นการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน*) นมาซวันอีดุลอัฎฮา (*นมาซในช่วงทำหัจญ์ สำหรับผู้ที่มิได้ไปทำหัจญ์*) นมาซตะฮียะ-ตุลมัสญิด (*การนมาซเพื่อให้เกียรติแก่มัสญิดของอัลลอฮฺเมื่อเข้าไปในมัสญิด ก่อนที่จะนั่งลง*) นมาซฎุฮา (*นมาซเวลาสาย ระหว่างตะวันขึ้นจนถึงเวลาตะวันสูงขึ้น - ก่อนเวลาซุฮรฺได้ทุกวัน*) นมาซเฏาะฮฺร (*นมาซ 2 ร็อกอะฮฺทุกครั้งหลังจากที่ได้ทำวุฎูอฺ*) นมาซอิสติคอเราะฮฺ (*นมาซ 2 ร็อกอะฮฺ เพื่อขอสิ่งที่ดีกว่าให้แก่ชีวิต*) นมาซตะรอวีหฺในเดือนเราะมะฎอนหรือเรียกว่านมาซตะหัจญุด (*นมาซยามค่ำคืน*) ในแต่ละค่ำคืนของเดือนอื่นๆ นมาซขอฝน นมาซเมื่อเกิดสุริยคราสและจันทรคราสเพื่อสดุดีอัลลอฮฺในอำนาจการบริหารของพระองค์ นมาซขอพรให้แก่ศพก่อนนำไปฝัง เป็นต้น

55. **อะลัยฮิสลาม** เป็นคำขอพรหรือสดุดีต่อท้ายชื่อนบีท่านก่อนๆ (*นบีที่มาก่อนท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ*) แปลว่า ขอความสันติจงมีแด่ท่าน

56. **อุาอิชะฮฺ** (*ท่านหญิงอุาอิชะฮฺ*) เป็นภรรยาคนหนึ่งของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ **ภรรยาทุกคนของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ มีฐานะเป็นมารดาของบรรดามุสลิมหรือปวงผู้ศรัทธา ที่มุสลิมทุกคนต้องให้ความเคารพยกย่องเช่นเดียวกับการปฏิบัติต่อมารดาตน** (*เธอเหล่านั้นอาจทำผิดพลาดได้เช่นปุถุชนคนอื่นๆ แต่โทษของพวกเธออยู่ที่อัลลอฮฺจะทรงตัดสิน ไม่ใช่เรื่องที่มนุษย์จะมาตัดสินด่าว่า เพราะนั่นเท่ากับด่าว่าแม่ของเรา แล้วผู้ด่าจะมีคำตอบอย่างไรให้กับคำสอนที่ว่า สวรรค์อยู่ใต้ฝ่าเท้าของมารดา ?- ผู้วิจัย*) **ท่านหญิงอุาอิชะฮฺเป็นสตรีที่อัลลอฮฺทรงกล่าวรับรองความบริสุทธิ์ของเธอ** (*ที่ถูกใส่ร้ายว่ามีชู้*) **ไว้ในอัล – กุรฺอาน** (*เช่นเดียวกับที่อัล - กุรฺอานกล่าวรับรองท่านหญิงมัรฺยัม แม่ของท่านนบีอีซา - เยซู ว่าเธอเป็นผู้บริสุทธิ์จากคำกล่าวร้าย*)

33 : 6 ความว่า " **นบีนั้นสนิทกับผู้ศรัทธาทั้งหลายยิ่งกว่าตัวของพวกเขาเอง และภรรยาทั้งหลายของเขา** (*นบี - มีฐานะ*) **เป็นมารดาผู้ศรัทธา**..... "

33 : 53 ความว่า " .....**และเมื่อสูเจ้าจะขอสิ่งใดจากนางทั้งหลาย** (*ภรรยานบี*) **ก็จงขอต่อนางทั้งหลายจากหลังม่าน** (*อย่าพรวดพราดเข้าไป*) **นั่นผ่องแผ้วกว่า สำหรับดวงใจของสูเจ้าและดวงใจของนางทั้งหลาย** (*เพราะนางเป็นมารดาของผู้ศรัทธา ต้องได้รับความเคารพ*) **และไม่พึงที่สูเจ้ากวนใจรสูลของอัลลอฮฺ** (*โดยก่อความรำคาญหยุมหยิม*) **และจงอย่าแต่งงานภรรยาของเขา** (**มุฮัมมัด**) **หลังจากเขา** (*สิ้นชีวิตแล้ว*) **เป็นอันขาด แท้จริงในทัศนะของอัลลอฮฺนั้น** (*เป็นการละเมิด*) **ร้ายแรงยิ่ง** "

24 : 11-12 ความว่า " แท้จริงบรรดา (*ผู้สับปลับ*) ผู้ปั้นเรื่องเท็จ (*เกี่ยวกับนางอาอิชะฮฺ*) นั้นคือพวก (*กลุ่มน้อยกลุ่ม*) หนึ่งของสูเจ้า จงอย่าคิดว่า มันเป็นการชั่วแก่สูเจ้า แต่ว่ามันเป็นการดีแก่สูเจ้า (*เพราะเรื่องไม่จริงพิสูจน์ได้*) สำหรับทุกคนนั้นคือ (*การลงโทษ*) ตามการบาปที่พวกเขาได้ขวนขวายไว้ ส่วนในหมู่พวกเขาผู้มีบทบาทในเรื่องนี้มากนั้น (*คืออับอุลลอฮฺ อิบนิ อุบัยดฺ หัวหน้าปั้นเรื่องเท็จ*) สำหรับเขาคือการลงโทษอันมหันต์ ไฉนชายผู้ศรัทธาทั้งหลายและหญิงผู้ศรัทธาทั้งหลายได้ยินเรื่องนี้แล้ว จึงไม่คิดเกี่ยวกับพวกพ้องของพวกเขาให้ดีเสียก่อน และกล่าวว่า นี่คือเรื่องโกหกชัด ๆ "

(*อัล –กุรฺอาน กล่าวตำหนิผู้ศรัทธาที่หูเบา ตั้งแต่อายะฮฺนี้จนถึงอายะฮฺหรือโองการที่ 20*)

33 : 30 ความว่า " ภรรยานบีเอ๋ย ! ผู้ใดในหมู่สูเจ้านำมาซึ่งการประพฤติไม่เหมาะสมอย่างเปิดเผย (*เช่น ดื้อดึง หรือมรรยาทไม่งามจนนบีไม่พอใจ ฯลฯ*) การลงโทษจะเพิ่มแก่นางเป็นสองเท่า (*เพราะนางมีศักดิ์สูง*) และนั่นเป็นการง่ายแก่อัลลอฮฺ "

33 : 31 ความว่า " และผู้ใดในหมู่นาง ภักดีต่ออัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ และประกอบการดี เราจะให้รางวัลแก่นางสองครั้ง และเราได้เตรียมเครื่องยังชีพอันมีเกียรติไว้สำหรับนาง "

57. **อิบาดะฮฺ** คือ **การเคารพภักดี** หมายถึง การเชื่อฟัง ปฏิบัติตามด้วยความนอบน้อมถ่อมตนยิ่งต่ออัลลอฮฺ ดังนั้นการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺจึงเป็นอิบาดะฮฺทั้งสิ้น การอิบาดะฮฺมี 2 รูปแบบคือ

1) **อิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ** ได้แก่การปฏิบัติศาสนกิจ เช่นการนมาซ การถือศีลอด การทำหัจญ์ การอุมเราะฮฺ การจัดการกับศพ (*ด้วยการฝังห้ามเผาเพราะถือว่าไฟเป็นสัญลักษณ์ของนรก*) ฯลฯ ซึ่งต้องปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามที่ท่านนบี ศ็อลฯให้แบบอย่างไว้ทุกประการ เช่น ในการนมาซ ต้องยกมืออย่างไร โค้งอย่างไร กราบอย่างไร ต้องกล่าวคำสดุดีหรือขอพรว่าอย่างไร เป็นต้น (*จะอุตริทำเพิ่มเองไม่ได้เด็ดขาด ไม่ว่าจะด้วยเจตนาดีหรือไม่ก็ตาม*)

2) **การอิบาดะฮฺที่ไม่จำกัดรูปแบบ** คือ การเชื่อฟังหรือปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺในเรื่องของการดำเนินชีวิตทั่วไป เช่น การทำความดีต่อพ่อแม่ การเลี้ยงลูก การพัฒนาสังคม การเลี้ยงสัตว์ การประกอบอาชีพ ฯลฯ ซึ่งมีเพียงแบบอย่างกว้าง ๆ ไม่เจาะจงว่าต้องทำตามขั้นตอน 1 2 3 4.....เป็นต้น

58. **อิดดะฮฺ** คือ การนับเวลาของหญิงที่ถูกหย่า หรือขอหย่า หรือหญิงม่าย เมื่อครบกำหนดแล้ว จึงแต่งงานใหม่ได้ คือ

(1) จะต้องคอยจนระดูมาครบ 3 ครั้ง

(2) ถ้ามีครรภ์ ต้องคอยจนคลอด

(3) ถ้าเป็นม่าย ต้องคอยถึง 4 เดือนกับ 10 วัน

59. **อิอฺติกาฟ** การจำสมาธิในมัสญิด คือการตั้งเจตนาเข้าไปปฏิบัติศานกิจหรือบำเพ็ญตนตามจริยวัตรของท่านนบี ศ็อลฯ อย่างแน่วแน่ เช่น นมาซ อ่านอัล - กุรฺอาน นั่งกล่าวคำสดุดี ฯ ในมัสญิด ชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อขัดเกลาจิตใจตนเองให้ผ่องแผ้ว ในสมัยนบีฯนั้นนั้นท่านนบี ศ็อลฯจะทำการอิอฺติกาฟใน 10 คืนสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอนโดยไม่ออกนอกมัสญิดหากไม่จำเป็น

60. **อิหฺรอม** คือการที่ชายสวมผ้าสีขาวสองผืน ไม่เย็บ โดยใช้นุ่ง 1 ผืน ห่ม 1 ผืน ไม่สวมรองเท้าหุ้มส้นในระหว่างพิธีหัจญฺหรืออุมเราะฮฺ ส่วนหญิงก็แต่งกายเช่นเดียวกับเครื่องแต่งกายตามปกติตามบัญญัติอิสลามคือ ใช้ได้ทุกสีตามความสะดวก แต่ห้ามใช้สีหญ้าฝรั่น (*สีเหลืองอมแสด หรือสีจีวรพระ*) ปกปิดทุกส่วนของร่างกาย ยกเว้นใบหน้า ฝ่ามือและเท้า

61. **อีซา** ลูกของมัรฺยัม เป็นนบี เป็นบ่าวของอัลลอฮฺ เกิดมาโดยไม่มีพ่อ และแม่ของท่านตั้งครรภ์อย่างธรรมดาและคลอดอย่างธรรมดา พูดกับผู้คนตั้งแต่อยู่ในเปล ศึกษาคัมภีร์เตารอตหรือเตารอฮฺ ได้รับคัมภีร์อินญีลจากอัลลอฮฺ และพูดถึงการเสด็จมาของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ (*ดูคำว่ามัรฺยัม เตารอต และอินญีล ประกอบ*)

- เป็นนบี

2 : 87 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ประทานคัมภีร์ (*เตารอต*) แก่มูซา และเราได้ให้มีรสูล (*จากวงศ์วารอิสรออีล*) ต่อเนื่องหลังจากเขา และเราได้ประทานแก่อีซา ลูกของมัรฺยัม ด้วยหลักฐานต่าง ๆอันชัดแจ้ง และเราได้เสริมเขาด้วนรูหฺอันบริสุทธิ์ (*คือวะฮีย์ 16:2; 40:15 จากญิบรีล*) ....."

5 : 75 ความว่า " มะสีฮ – ลูกของมัรฺยัมไม่ใช่ผู้ใดอื่น เว้นแต่เป็นรสูลคนหนึ่ง ....."

- อยู่ใครรภ์มารดาเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

21 : 91 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเรื่องราวของ*) นาง (*มัรฺยัม*) ผู้รักษาความบริสุทธิ์ของนาง และเราได้เป่ารูหฺของเราเข้าในนาง (*15:29; 32:9; 38:72*) และเราทำให้นางและลูกของนาง (*คือท่านนบีอีซา*) เป็นสัญญาณหนึ่งแก่นาชาติ "

- พูดได้ตั้งแต่อยู่ในเปล

19 : 29 – 30 ความว่า " ดังนั้นนาง (*มัรฺยัม*) จึงชี้ไปทางเขา (*อีซาให้ตอบ*) พวกเขา (*ปุโรหิต*) กล่าว (*เยาะ*) ว่า เราจะพูดกับเด็กที่อยู่ในเปลได้อย่างไร ? "
" เขา (*อีซา*) กล่าว (*ชี้แจง*) ว่า แท้จริง ฉันเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ (*ไม่ใช่พระบุตร ดูมะระโก 10 : 18*) พระองค์ได้ประทานคัมภีร์ (*อินญีล*) แก่ฉัน และได้ทรงตั้งฉันเป็นนบีแล้ว "

- **เรียนรู้คัมภีร์เตารอตและอินญีล**

5 : 110 ความว่า " เมื่ออัลลอฮฺตรัสว่า อีซา – ลูกของมัรฺยัมเอ๋ย ! จงรำลึกถึงความโปรดปรานของฉันแก่เจ้า และแก่แม่ของเจ้า และฉันได้เสริมกำลังเจ้าด้วยรูหฺอันบริสุทธิ์ เจ้าพูดแก่ผู้คนในเปลและวัยกลางคน และเมื่อฉันได้สอนเจ้าซึ่งคัมภีร์และวิทยปัญญา และเตารอต และอินญีล....."

62. **อุมเราะฮฺ** คือการเยี่ยมเยียนอัล – กะอบะฮฺ เพื่อบำเพ็ญจริยวัตรของท่านนบี ศ็อลฯ ที่ได้มีข้อกำหนดไว้ มีข้อปฏิบัติในการอุมเราะฮฺดังนี้ คือ ครองชุดอิหฺรอมที่เขตมีกอต เฏาะวาฟกุดูม สะอฺยุนหรือสะแอ และตัดผมหรือโกนผม (*ถ้ามุสลิมจะไปอุมเราะฮฺ ต้องศึกษาเพราะการอุมเราะฮฺเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่ท่านนบี ศ็อลฯ ปฏิบัติทุกประการ*)

63. **ฟิรฺอาวน์ หรือ ฟิรฺอูน** คือกษัตริย์รามาเสสแห่งไอยคุตปต์ (*ปัจจุบันคือประเทศอียิปต์*) ปฏิเสธอัลลอฮฺ (*ก่อนตายยอมรับ แต่สายเกินไป*) อ้างตนเองว่าเป็นพระเจ้า ทารุณกรรมพวกบนีอิสรออีลโดยฆ่าลูก ๆ (*ชาย*) ของพวกเขา จมน้ำตายในทะเลแดง ศพถูกรักษาเป็นมัมมี่ไว้จนทุกวันนี้ มเหสีเป็นคนดี และเลี้ยงท่านนบีมูซาเป็นบุตรบุญธรรม ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงประวัติของฟิรฺอาวน์ไว้มากพอสมควร ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- **ปฏิเสธอัลลอฮฺ**

28 :38 ความว่า " และฟิรฺอาวน์กล่าวว่า ปวงอำมาตย์เอ๋ย ! ฉันไม่รู้จักพระเจ้าองค์ใดสำหรับพวกท่านนอกจาก (*ให้บูชา*) ฉัน ดังนั้น ฮามานเอ๋ย ! จงเผาดิน (*ให้เป็นอิฐ*) ไว้ให้ฉัน แล้วจงสร้างหอสูง (*ด้วยอิฐนั้น*) ให้ฉัน เพื่อฉันจะขึ้นไปดู (*ได้รู้จัก*) พระเจ้าของมูซา (*คืออัลลอฮฺ ว่ามีจริงหรือ ? 40 : 36*) และแน่แท้ ฉันเชื่ออย่างแน่นอนว่าเขาอยู่ในหมู่ผู้โกหก "

- **ตั้งตนเองเป็นพระเจ้า**

26 : 29 ความว่า " เขา (*ฟิรฺอาวน์*) กล่าว (*แก่มูซา*) ว่า ถ้าเจ้ายึดถือพระเจ้าอื่น อื่นจากตัวฉัน (*เป็นที่เคารพภักดี*) แน่นอน ฉันจะให้เจ้าอยู่ในหมู่ผู้ต้องขัง (*คือจะจำคุกท่านนบีมูซา ถ้าท่านไม่ยอมรับเขาเป็นพระเจ้า*) "

- **มีพวกพ้องบางคนเป็นผู้ศรัทธา**

40 : 28 ความว่า " **ชายผู้ศรัทธาคนหนึ่งจากพวกฟิรฺอาวน์ ผู้ได้ปกปิดการศรัทธาของเขากล่าวว่า ท่านจะฆ่าชายคนหนึ่งเพราะเขากล่าวว่า พระผู้อภิบาลของฉันคืออัลลอฮฺกระนั้นหรือ และแน่นอน เขาได้นำหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้งจากพระผู้อภิบาลของเขาแก่พวกท่าน .....**"

- **ทารุณและฆ่าลูก ๆของพวกอิสรออีล**

2 :49 ความว่า " **และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อเราได้ช่วยสูเจ้าให้รอดพ้นจากบริวารของฟิรฺอาวน์ผู้กดขี่สูเจ้าด้วยการทรมานอันชั่วช้า ฆ่าลูกชายของสูเจ้า และไว้ชีวิตลูกหญิงของสูเจ้า และใน (*เรื่อง*) นี้ มีการทดสอบอย่างใหญ่หลวงจากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า สำหรับสูเจ้า** "

- **ยอมรับว่ามีอัลลอฮฺก่อนจะจมน้ำตาย**

10 : 90 - 91 ความว่า " **และเราได้พาวงศ์วารของอิสรออีลข้ามทะเล (*7 : 138*) แล้วฟิรฺอาวน์และไพร่พลของเขาได้ติดตามพวกเขา เพื่อกดขี่และทารุณกรรม (*20 : 77*) จนกระทั่งเมื่อการจมน้ำเกิดขึ้นแก่เขา (*ฟิรฺอาวน์จะจมน้ำตาย*) เขากล่าวว่า ฉันศรัทธาในพระองค์ว่า ไม่มีพระผู้เป็นเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ซึ่งวงศ์วารของอิสรออีลศรัทธา และฉันอยู่ในผู้นอบน้อม**
" **(*ได้มีกล่าวแก่ฟิรฺอาวน์ว่า*) บัดนี้กระนั้นหรือ? และแน่นอน เจ้าได้ปฏิเสธก่อนหน้านี้ และเจ้าได้เป็นผู้อยู่ในหมู่ผู้ก่อการเสียหาย** "

- **ศพถูกเก็บรักษาไว้เป็นมัมมี่**

10 : 92 ความว่า " **ดังนั้น วันนี้ เราจะช่วยเจ้า (*เฉพาะ*) แต่ร่างกายของเจ้า (*ไม่ใช่ชีวิตเจ้าจากท้องทะเล*) เพื่อ (*ศพของ*) เจ้าจะได้เป็นสัญญาณ (*ที่สังเกต*) แก่ชนรุ่นหลัง (*คือมัมมี่ของฟาโรห์องค์นี้ในพิพิธภัณฑ์ที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์*) และแท้จริง ส่วนมากของมนุษย์เฉยเมยอย่างแน่นอน ต่อสัญญาณของเรา** "

- **มเหสีเป็นคนดี เป็นแม่บุญธรรมของท่านนบีมูซา**

28 : 9 ความว่า " **มเหสีของฟิรฺอาวน์ (*ในหะดีษบอกว่าชื่ออาสิยะฮฺ*) กล่าว (*แก่ฟิรฺอาวน์*) ว่า (*เด็กคนนี้*) เขาจะได้เป็นที่เย็นตาแก่ฉันและแก่ท่าน จงอย่าฆ่าเขาเลย บางที (*เมื่อโตแล้ว*) เขาจะเป็นประโยชน์แก่เรา หรือเราอาจรับเขาเป็นลูก (*บุญธรรม*) แต่พวกเขาหารู้สึกไม่ (*ถึงเรื่องที่จะเกิดขึ้นภายหน้า*) **"

64. **กิบฺละฮฺ หรือ กิบฺลัต** หมายถึงที่ชุมนุมศาสนกิจ (*10:87*) เป็นทิศที่มุสลิมทั่วโลกผินหน้าสู่เวลานมาซ คือเมื่อถึงเวลานมาซ มุสลิมทั่วโลกจะหันหน้าไปทางทิศที่อัล - กะฮฺบะฮฺตั้งอยู่ เช่น มุสลิมในประเทศไทยซึ่งอยู่ทางซีกโลกภาคตะวันออกของอัล - กะอฺบะฮฺ ก็จะหันหน้าไป

ทางทิศตะวันตก มุสลิมที่อยู่ทางซีกโลกภาคตะวันตกของอัล - กะอฺบะฮฺ ก็จะหันหน้ามาทางทิศตะวันออก มุสลิมที่อยู่ทางซีกโลกเหนือก็จะหันหน้าไปทางทิศใต้ มุสลิมที่อยู่ทางซีกโลกใต้ก็จะหันหน้าไปทางทิศเหนือ คือหันมารวมที่จุดศูนย์กลางของมัสญิดหะรอม (*ที่มีอัลกะอฺบะฮฺตั้งอยู่*) อัล – กุรฺอาน กล่าวถึงดังนี้

- **เป็นทิศที่มุสลิมหันไปสู่เมื่อเวลานมาซ (คือที่ตั้งมัสญิดหะรอม และอัล – กะอฺบะฮฺ)**

2 : 144 ความว่า " แน่นอนเราได้เห็นการแหงนหน้าของเจ้า (*มุฮัมมัด*) เนือง ๆทางฟากฟ้า ดังนั้น แน่นอนเราจะให้เจ้าหันหน้ายังทิศที่เจ้าพอใจ ฉะนั้น จงหันหน้าของเจ้าทางมัสญิดอัล – หะรอม และสูเจ้าอยู่หนใดก็ตาม จงหันหน้าของสูเจ้าทางนั้น (*ในเวลานมาซ*) และแท้จริงบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ (*มาก่อน*) รู้อย่างแน่นอนว่า มันเป็นความจริงจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา และอัลลอฮฺมิเป็นผู้ทรงเฉยเมยต่อที่พวกเขากระทำ "

- **ก่อให้เกิดภราดรภาพ**

2 : 148 ความว่า " และสำหรับทุกคน (*ที่ยึดมั่นในศาสนา*) ต่างมีจุดมุ่งหมายที่จะหันไปทางนั้น (*เมื่อประกอบศาสนกิจ*) ดังนั้น สูเจ้า (*บรรดามุสลิม*) จงแข่งขันกันในความดี ไม่ว่าสูเจ้า (*จะกระจาย*) อยู่หนใด (*ด้วยความภักดีและมีกิบละฮฺเดียวกันนี้*) อัลลอฮฺจะทรงนำสูเจ้ามารวมกัน แท้จริงอัลลอฮฺทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง "

65. เกาะฎอเกาะดัรฺ (*กฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ*) เป็นหลักการศรัทธาข้อที่ 6 หมายถึงศรัทธาว่า **สิ่งต่าง ๆในสากลจักรวาลเกิดขึ้นและดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ที่อัลลอฮฺทรงวางไว้ทั้งสิ้น** เช่น กฎของจักรวาล ได้แก่การโคจรของโลก ดวงตะวัน ดาวฤกษ์ หรือดาวเคราะห์ต่าง ๆที่ทำให้เกิดวัน เดือน ปี และการคำนวณ ฯลฯ กฎเกณฑ์ของชีวิตและสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ เช่น ไก่ออกลูกเป็นไข่แล้วฟักออกเป็นตัว วัว ควาย แพะ แกะออกลูกเป็นตัว สัตว์บางชนิดออกลูกคราวละตัวหรือสองตัว แต่บางชนิดออกลูกจำนวนคราวละหลาย ๆตัว เมื่อจุดไฟติดก็เกิดการเผาไหม้ เมื่อของมีคมบาดมือมนุษย์ก็ต้องมีเลือดออก ฯลฯ และศรัทธาว่าการที่อัลลอฮฺได้ทรงสร้างมนุษย์มาอย่างมีจุดหมาย (*11:7*) ไม่ได้สร้างมาเล่น ๆ (*23:115*)นั้น พระองค์ได้ทรงให้มนุษย์มีความคิดอิสระ (*18:29; 76:3*) ที่จะเลือกปฏิบัติในกฎ (*ที่เลือกได้*) เช่น เลือกที่รับอิสลามหรือปฏิเสธก็ได้ ฯลฯ อัลลอฮฺทรงสร้างสิ่งต่าง ๆที่เกิดประโยชน์ ให้แก่มนุษย์ รวมทั้งเรือที่แล่นในทะเล (*14:32; 17:66; 22:65*) ขณะเดียวกันในการสร้างก็ของอัลลอฮฺก็มีสิ่งที่เลวร้ายและเป็นโทษแก่มนุษย์ เช่น แผ่นดินไหว พายุ ภูเขาไฟระเบิด โคลนดูด ฯลฯด้วย มุสลิมศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะทั้งในด้านดีและด้านร้ายของมัน (*ก็อดริยี วะ ชัรริยี*)

ดังที่อัลลอฮฺให้เราขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจากความชั่ว (*พายุ แผ่นดินไหว ฯ*) ที่พระองค์ได้ทรงบันดาล (*ดูใน 113:2*) เป็นต้น

กฎกำหนดบางกฎของอัลลอฮฺเป็นกฎที่เลือกไม่ได้ (*แม้ว่ามนุษย์จะมีอิสระที่จะเลือก*) เช่น อัลลอฮฺทรงตั้งกฎไว้ว่า เกิดมาแล้วต้องตาย (*ดู 3:184; 21:35; 29:57*) และไม่มีชีวิตใดรู้ว่าพรุ่งนี้เขาจะขวนขวายทำอะไร และแผ่นดินไหนที่จะตาย (*ดู 31:34*) เราเลือกว่าจะไม่ตายไม่ได้ เลือกว่าจะตายเมื่อไรไม่ได้ หรือเลือกสถานที่ตายก็ไม่ได้เช่นกัน และไม่มีผู้ใดในชั้นฟ้าและแผ่นดินรู้ในสิ่งพ้นญาณวิสัยนอกจากอัลลอฮฺ และไม่มีใครรู้ว่าเมื่อใดพวกเขาจะถูกให้ฟื้นขึ้น (*ดู 27 : 65*) เพราะนี่เป็นพระกำหนดที่อัลลอฮฺทรงบอกไว้อย่างชัดแจ้งในอัล - กุรฺอาน

กฎบางอย่างเป็นการทดลองจากอัลลอฮฺ เช่น จู่ๆ เกิดพายุ เกิดน้ำท่วม แผ่นดินไหว ฯลฯ นั่นเพราะอัลลอฮฺจะทรงทดลองว่าเรามั่นใจในอำนาจของพระองค์เพียงไร หรืออาจเป็นผลสะท้อนจากความชั่วที่มนุษย์บางคนสร้างไว้ (*30:41 กล่าวถึงความเสียหายที่ระบาดตามแผ่นดินและน่านน้ำเกิดจากความชั่วของน้ำมือมนุษย์*) เพื่อให้มนุษย์ทั้งหลายได้ตระหนักจะได้ช่วยกันควบคุมคนชั่ว

แต่การที่มนุษย์ทำความชั่วไม่ใช่ลิขิตจากอัลลอฮฺ แต่เป็นเพราะมนุษย์มีอิสระในเรื่องความคิดดังหลักฐานจากอัล –กุรฺอาน (*ซึ่งเป็นหลักฐานเด็ดขาด*) ดังกล่าวแล้วข้าง

66. **กิยามะฮฺ** แปลว่า การฟื้นขึ้นจากความตายสู่สภาพใหม่ในปรโลก ซึ่งเป็นโลกใหม่ หรือ จักรวาลใหม่ ต่างไปจากโลกนี้ เพราะเมื่อถึงวันกิยามะฮฺนั้น ชั้นฟ้าและแผ่นดินได้พินาศสิ้น **วันกิยามะฮฺหรือวันแห่งการฟื้นขึ้นหรือวันแห่งการฟื้นคืนชีพนั้น** มีชื่อเรียกหลายชื่อตามลักษณะของวันนั้น เช่น *วันแห่งความจริง วันที่ถูกกำหนดไว้แล้ว วันที่ปั่นป่วน วันที่มนุษย์จะได้รับผลตอบแทนแห่งการงานของตน วันแห่งการชำระ พิพากษาความดีความชั่ว วันสุดท้าย* เป็นต้น

67. **กาฟิรฺ** คือผู้ปฏิเสธหลักธรรมที่อัลลอฮฺ สุบหฯ ทรงให้ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เทศนา (*ดู ชิรฺก ประกอบ*)

68. **กะอฺบะฮฺ หรือ อัล - กะอฺบะฮฺ** หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **บัยตุลลอฮฺ** เป็นอาคารทรงสี่เหลี่ยม ตั้งอยู่ภายในมัสญิด อัล - ฮะรอม (*เรียกโดยทั่วไปว่ามัสญิดฮะรอม*) ณ นครมักกะฮฺ ประเทศสะอูดิอารเบีย (*ปัจจุบัน*) ถูกสร้างมาแต่โบราณกาล ได้รับการบูรณะหลายครั้ง เป็นศูนย์กลางของการประกอบพิธีหัจญ์ อัล – กะอฺบะฮฺเป็นกิบฺละฮฺหรือกิบฺลัต (*ทิศที่มุสลิมผิน*

หน้าสู่) เวลานมาซ **แต่ไม่ใช่สถานที่สักการะ** (*เพราะมุสลิมไม่สักการะ หรือกราบไหว้รูปเคารพ หรือรูปปั้นเด็ดขาด*)

69. **มะซีย์** คือน้ำกามที่ซึมออกมาเองเวลาที่มีความกำหนัด หรือเมื่อได้แตะต้อง กอด จูบผู้หญิง หรือมักหยดออกมาก่อนหรือหลังปัสสาวะ อันมิใช่น้ำอสุจิ สังเกตได้ที่มันใส บางทีโดยมิได้มีความกำหนัด มันจะซึมออกมาเองตามกำลังวังชาของผู้นั้น วิธีทำความสะอาดคือ ล้างอวัยวะเพศ และทำวุฎูอ์ แล้วไปนมาซได้

70. **มะดีนะฮ์** เป็นชื่อนครในประเทศสะอูดิอารเบีย (*ปัจจุบัน*) เป็นนครซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ อพยพไปเผยแผ่ศาสนาที่นั่น เมื่อมุสลิมถูกชาวมักกะฮ์ข่มเหง และท่านถูกปองชีวิต ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เผยแผ่ศาสนาที่นครมะดีนะฮ์เป็นเวลา 10 ปี และสิ้นชีวิตที่เมืองนี้

71. **มักกะฮ์** เป็นชื่อนครในประเทศสะอูดิอารเบียในปัจจุบัน เป็นที่ตั้งของมัสญิดหะรอม และอัล - กะอ์บะฮ์ เป็นสถานที่เกิดของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นสถานที่ที่ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นนบีหรือรสูล และท่านเผยแผ่ศาสนาที่เมืองนี้เป็นเวลา 13 ปี

72. **มัสญิด** (*มัสยิด*) หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า " สุเหร่า " คืออาคาร สถานที่ที่ใช้ก้ม-กราบอัลลอฮ์ เป็นสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจของมุสลิม และปฏิบัติกิจกรรมอื่นตามที่อิสลามกำหนด ได้แก่ เรื่องศาสนา การศึกษา เรื่องเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง เป็นต้น มัสญิดที่มุสลิมพึงหาโอกาสไปเยือนคือ 1) มัสญิดอัล – หะรอม (*ที่นครมักกะฮ์*) 2) มัสญิดนบี หรือ มัสญิดนะบะวีย์ (*ที่นครมะดีนะฮ์*) และ 3) มัสญิดอัล - อักศอ (*ที่กรุงเยรูซาเล็ม*)

73. **มัสญิดอัล - หะรอม** หรือ **มัสญิดหะรอม** หมายถึงมัสญิดที่มีอัล - กะอ์บะฮ์ ที่นครมักกะฮ์

74. **มัสญิดนบี** หรือ **มัสญิดนะบะวีย์** คือมัสญิดที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ สร้างขึ้นเมื่อท่านอพยพไปนครมะดีนะฮ์ และเป็นที่ฝังศพของท่านด้วย

75. **มัสญิดอัล - อักศอ** หรือ **บัยตุลมักดิส** หรือ **บัยตุลมุกอดดิส** (*ตั้งอยู่ที่กรุงเยรูซาเล็ม*) คือมัสญิดที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อิสลาม เคยเป็นทิศที่มุสลิมหันหน้าสู่เวลานมาซก่อนได้รับบัญชาจากอัลลอฮ์ให้ผินหน้าสู่อัล - กะอ์บะฮ์ เป็นสถานที่ท่านนบี ศ็อลฯ สู่ฟากฟ้า (เมี๊ยะรอจญ์)

76. มุอฺมิน คือผู้นับถือศาสนาอิสลาม และได้แสดงการศรัทธาอย่างแน่นแฟ้นให้เป็นที่ประจักษ์ (*บางกรณีหมายถึงมุสลิมทั่ว ๆไป*)

77. มุสลิม [1] **เป็นคำรวมที่ใช้เรียกชื่อผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคนทั้งชายและหญิง คำว่า " มุสลิม " เป็นชื่อที่อัลลอฮฺทรงตั้ง แปลว่า ผู้ใฝ่สันติ มุสลิมคือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ผู้นอบน้อมถ่อมตนยังพระประสงค์ของอัลลอฮฺ มีหลักฐานจากอัล – กุรอาน ส่วนหนึ่งพอให้เข้าใจดังนี้**

- **คำว่า " มุสลิม " เป็นชื่อที่อัลลอฮฺทรงตั้ง**

22 : 78 ความว่า " .....พระองค์ได้ทรงเลือกสูเจ้า (*ให้เด่นกว่าประชาชาติอื่น*) และมิได้ทรงวางภาระ (*ขัดข้องหรือยุ่งยาก*) ใด ๆแก่สูเจ้าในเรื่องศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมของบรรพบุรุษของเจ้า (*คือ*) อิบรอฮีม พระองค์ได้ทรงเรียกชื่อสูเจ้าว่า มุสลิม แต่ก่อนนี้และบัดนี้ เพื่อรสูล (*มุฮัมมัด*) นี้จะได้เป็นพยานต่อสูเจ้า "

- **มุสลิมต้องเชื่อและปฏิบัติตามอัลลอฮฺและรสูล**

3 : 31 ความว่า " จงกล่าวเถิด จงเชื่อฟังปฏิบัติตาม (*คำสั่งของ*) อัลลอฮฺและ (*การเทศนาของ*) รสูล แต่ถ้าพวกท่านหันหลังกลับ ดังนั้น (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) อัลลอฮฺมิทรงรักผู้ปฏิเสธ "

4 : 80 ความว่า " ผู้ใดเชื่อฟังปฏิบัติตามรสูลนี้ (*มุฮัมมัด*) ดังนั้น แน่นอนเขาได้เชื่อฟังปฏิบัติตาม อัลลอฮฺ ....."

- **หน้าที่ของมุสลิมหรือผู้ศรัทธา**

47 : 2 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย และศรัทธาตามที่ได้มีวะฮีฺยุแก่มุฮัมมัด และมันเป็นสัจธรรมจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา ....."

8 : 2- 4 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาที่แท้จริงนั้น คือบรรดาผู้เมื่อ (*พระนาม*) อัลลอฮฺถูกเอ่ย (*แก่พวกเขา*) หัวใจของเขาหวาดเกรง และเมื่อโองการทั้งหลายของพระองค์ถูกสาธยายแก่พวกเขา มันได้เพิ่มพูนการศรัทธาแก่พวกเขา และพวกเขาวางใจในพระผู้อภิบาลของพวกเขา "

" และบรรดาผู้ดำรงนมาซ บริจาคจากที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่พวกเขา "

" เหล่านี้ พวกเขาเป็นผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง สำหรับพวกเขาคือฐานะ (*อันมีเกียรติ*) หลายชั้น ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา และการอภัยโทษ และเครื่องยังชีพอันมีเกียรติ "

---

[1] หรือ เป็นชื่อของผู้รวบรวมทะดีษ คือท่านอิมามมุสลิมหรือท่านมุสลิม(มุสลิมทั่วไปก็อาจตั้งชื่อลูกชายว่า "มุสลิม " ก็ได้ เพราะเป็นคำที่มีความหมายดี)

9 : 71 ความว่า " ชายผู้ศรัทธาและหญิงผู้ศรัทธาต่างเป็นมิตรต่อกัน พวกเขากำชับในการดีงาม และห้ามปรามจากการชั่ว และดำรงนมาซ และจ่ายซะกาต และเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ ....."

9 : 111 ความว่า " .....เขาทั้งหลายต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ พวกเขาฆ่าและถูกฆ่า เป็นคำมั่น (*สัญญา*) แห่งสัจจะซึ่งผูกพันพระองค์ (*มีปรากฏ*) ในเตารอต (*ดูพระบัญญัติ 6:2-6*) และอินยีล (*ดู มัดธาย 19:21, 20:29*) และอัล – กุรอาน ....."

9 : 112 ความว่า " ผู้ลุแก่โทษ ผู้เคารพภักดี ผู้สรรเสริญ ผู้ถือศีลอด (*หรือเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา*) ผู้โค้ง ผู้กราบ ผู้กำชับการดีและผู้ยับยั้งการชั่ว และผู้รักษากฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ และจงแจ้งข่าวดีแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย (*ที่มีลักษณะเช่นนี้*) "

13 : 20 – 24 ความว่า " (*คือ*) บรรดาผู้ปฏิบัติให้ครบตามพันธะของอัลลอฮฺและมิได้คลาย (*ทำลาย*) ปฏิญญานั้น "

" และบรรดาผู้เชื่อม (*สายสัมพันธ์*) ที่อัลลอฮฺได้ทรงบัญชาให้สัมพันธ์ และเกรงกลัวพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และพวกเขากลัวต่อบัญชีที่ชั่ว (*ที่จะต้องถูกลงโทษอย่างสาหัส*) "

" และบรรดาผู้อดทน แสวงความโปรดปรานของพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และดำรงนมาซ และบริจาคที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขาทั้งหลาย ทั้งโดยซ่อนเร้นและโดยเปิดเผย และขจัดความชั่วด้วยความดี เหล่านี้ สำหรับเขาคือสถานบั้นปลายที่ดี "

" สวนสวรรค์ทั้งหลายอันสถาพร ซึ่งเขาทั้งหลายจะเข้าไปพร้อมกับผู้ทำดีจากในหมู่บรรพบุรุษของเขาทั้งหลาย และลูก ๆของเขาทั้งหลาย และมลาอิกะฮฺ (*ผู้เฝ้าประตูสวรรค์*) จะเข้ามาหาเขาทั้งหลายจากทุก ๆประตู "

" (*พลางกล่าวว่า*) ศานติจงมีแด่พวกท่านเนื่องด้วยพวกท่านอดทน และสถานบั้นปลายนี้ช่างดีนี่กระไร? "

23 : 1 – 11 ความว่า " แน่นอน บรรดาผู้ศรัทธาได้บรรลุความสำเร็จแล้ว (*ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า*) "

" (*คือ*) บรรดาที่พวกเขาถ่อมตน (*อย่างนอบน้อมและยำเกรง*) ในการนมาซของพวกเขา "

" และ (2) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้หลีกห่างจากเรื่องไร้สาระ "

" และ (3) บรรดาที่พวกเขาปฏิบัติเพราะชำระขัดเกลา (*ภิเลส*) "

" และ (4) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้รักษาสิ่งพึงสงวนของพวกเขา (*ความบริสุทธิ์ ไม่ล่วงในกาม*) "

" เว้นแต่แก่คู่ครองของพวกเขา หรือที่มือขวาของเขาครอบตนอง (*คือได้แต่งงานกับทาสี*) ในกรณีเช่นนั้น พวกเขาจะไม่ถูกตำหนิ "

" ฉะนั้น ผู้ใดแสวง (*ทางอื่น*) พ้นจาก (*ที่กล่าว*) นั้น (*เพื่อล่วงในกาม*) เหล่านี้พวกเขาก็เป็นที่ละเมิด "

" และ (5) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้หมั่นเอาใจใส่ดูแลสิ่งที่ได้รับมอบหมายของพวกเขา และ (6 *ปฏิบัติตาม*) สัญญาของพวกเขา "

" และ (7) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้รักษา (*ตรงเวลาเสมอ*) ในการนมาซ ของเขา "

" เหล่านี้ พวกเขาเป็นทายาท "

" ผู้รับมรดกของสวนสวรรค์ฟิรฺเดาส์ พวกเขาเป็นผู้พำนักในนั้น "

- อัลลอฮฺสั่งให้เป็นมุสลิมก่อนตาย

3: 101 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ ซึ่งการสำรวมตนอันต้องมีต่อพระองค์ และจงอย่าตายจนกว่าสูเจ้าจะเป็นมุสลิม (*ผู้นอบน้อม - ศรัทธามั่นในศาสนาอิสลาม*) "

2 : 132 ความว่า " ในทำนองเดียวกับที่อิบรอฮีมได้สั่งเสียลูก ๆของเขา และยะอฺกูบ (*หลานของอิบรอฮีมก็ได้สั่งเสียด้วยว่า*) ลูก ๆของฉันเอ๋ย ! แท้จริง อัลลอฮฺได้ทรงเลือกศาสนานี้สำหรับสูเจ้า ดังนั้น จงอย่าตาย เว้นแต่พวกเจ้า (*อยู่ในสภาพ*) เป็นมุสลิม (*เป็นผู้นอบน้อม*) "

78. มุสลิมะฮฺ เป็นคำเฉพาะที่ใช้เรียกสตรีมุสลิม (*พหูพจน์เรียกว่ามุสลิมาต*)

79. มุสลิมีน เป็นพหูพจน์ของคำว่ามุสลิม หรือคนไทยใช้เรียกชายมุสลิม

80. มุชริก คือผู้ที่นับถือสิ่งอื่นเทียบเทียมอัลลอฮฺ คำว่ามุชริกเป็นคำนาม มาจากคำว่า ชิรฺก หรืออัช - ชิรฺก (*หรือเรียกโดยทั่วไปว่าชิริก คือการตั้งผู้อื่น สิ่งอื่นหรือเจว็ดมาเป็นภาคีเทียบเทียมอัลลอฮฺ*) การชิรฺกเป็นบาปหนัก อัลลอฮฺไม่ทรงอภัย แต่ทรงอภัยสิ่งอื่นจากนั้น ที่เป็นเช่นนี้มิใช่เพราะอัลลอฮฺทรงอิจฉาผู้ที่ตั้งภาคี แต่เป็นเพราะอัลลอฮฺทรงสร้างให้มนุษย์มาปกครองแผ่นดิน ทรงให้มนุษย์มาใช้หรือเสาะหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่พระองค์ทรงสร้างไว้ให้ แต่เมื่อมนุษย์ที่ถูกสร้างให้มาเป็นเสมือนนายของมันกลับมากราบไหว้มัน เช่น กราบไหว้ดิน ภูเขา แม่น้ำ ต้นไม้ ฯลฯ ย่อมเป็นเหตุให้มนุษย์จมสู่ความตกต่ำ อัลลอฮฺตรัสในอัล – กุรอานว่า

31 : 13 ความว่า " และ (จงรำลึกถึงเวลา) เมื่อลุกมานได้กล่าวแก่บุตรของเขา ขณะที่เขาอบรมเขาว่า ลูกเอ๋ย ! จงอย่าตั้งภาคีใด ๆต่ออัลลอฮฺ แท้จริง การตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์ "

4 : 48 ความว่า " แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงอภัยที่ตั้งภาคีต่อพระองค์ (*เพราะสิ่งทั้งหลายถูกให้มีขึ้นเพื่อรับใช้และอำนวยประโยชน์แก่แก่มนุษย์ มิใช่ให้มนุษย์มาสักการะบูชามัน*) และทรงอภัยอื่นจากนั้น แก่ ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ดังนั้น แน่นอนเขาได้กุบาปอันอนันต์ "

45 : 12 - 13 ความว่า " อัลลอฮฺคือผู้ทรงทำน่านน้ำให้เป็นประโยชน์สำหรับสูเจ้า เพื่อนาวาจะได้ล่องในนั้นตามพระบัญชาของพระองค์ และเพื่อสูเจ้าจะได้แสวงจากความโปรดปรานของพระองค์ และเพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ (*ด้วยการทำดี*) "

" และพระองค์ได้ทรงทำให้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และที่อยู่ในแผ่นดินนี้เป็นประโยชน์แก่สูเจ้าทั้งหมดนี้ (*เป็นความโปรดปราน*) มาจากพระองค์ แท้จริงในนั้นมีสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้ตรึกตรอง "

6: 165 ความว่า " จงกล่าวเถิด จะให้ฉันแสวงพระผู้อภิบาลอื่นจากอัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? เมื่อพระองค์เป็นผู้อภิบาลของทุกสิ่ง และทุก ๆชีวิตได้ขวนขวายเพื่อตัวมันเอง และไม่มีผู้แบกภาระใดแบกภาระของ

ผู้อื่นได้ แล้วยังพระผู้อภิบาลของสูเจ้าคือการกลับมาของสูเจ้า (*เพื่อรับการตอบแทน*) และพระองค์จะทรงแจ้งแก่สูเจ้าในข้อที่สูเจ้าได้ขัดแย้ง "

7 : 140 ความว่า " และ (*มูซา*) กล่าวว่าจะให้ฉันแสวงสำหรับพวกท่านซึ่งพระเจ้า (*ย่อย*) อื่นจากอัลลอฮฺ กระนั้นหรือ ทั้ง ๆที่พระองค์ทรงยกย่องท่านเหนือประชาชาติทั้งหลาย "

80. มุรฺตัด คือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามแล้วออกนอกศาสนา ผู้ใดเป็นเช่นนี้และตายในสภาพผู้ปฏิเสธ จะไม่ได้รับการอภัยจากอัลลอฮฺ และไม่ได้สร้างทุกข์ใด ๆแก่พระองค์ อัล - กุรฺอานกล่าวถึงมุรฺตัด ส่วนหนึ่งมีดังนี้

3 : 89 ความว่า " แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธหลังจากการศรัทธาของเขา แล้วพวกเขาได้เพิ่มการปฏิเสธ การลุแก่โทษของพวกเขา (*ในบาปอื่น ๆ*) จะไม่ถูกรับ และเหล่านี้ พวกเขาเป็นผู้หลงผิด "

16 : 106 ความว่า " ผู้ใดปฏิเสธอัลลอฮฺหลังจากการศรัทธาของเขา – เว้นแต่ผู้ถูกบังคับทั้งที่หัวใจของเขายังเปี่ยมด้วยการศรัทธา (*เช่นอัมมารฺ ลูกของยาสิรฺและสุมัยยะฮฺ*) แต่ (*ส่วน*) ผู้เปิดอกของเขาเพื่อการไม่ศรัทธา ดังนั้นบนพวกเขาคือความกริ้ว (*การลงโทษ*) จากอัลลอฮฺ และสำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันมหันต์ "

3 : 143 ความว่า " และมุฮัมมัดมิใช่อื่นใด เว้นแต่เป็นรสูลคนหนึ่ง (*ผู้มีแก่ เจ็บและตาย*) แน่นอนบรรดารสูลก่อนหน้าเขาได้ล่วงลับไปแล้ว ดังนั้น ถ้าเขาตายหรือถูกฆ่า สูเจ้าจะหันกลับส้นเท้าของสูเจ้า (*ออกนอกศาสนา*) กระนั้นหรือ ? แม้ผู้ใดหันกลับยังส้นเท้าของเขา ดังนั้น (*การเช่นนั้น*) จะไม่ให้ทุกข์ใด ๆแก่อัลลอฮฺได้เลย (*นอกจากแก่ตนเอง*) และในไม่ช้าอัลลอฮฺจะทรงตอบแทนผู้กตัญญู (*ที่ยึดมั่นในอิสลาม*) "

5 : 54 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! ผู้ใดในหมู่สูเจ้าหันกลับออกจากศาสนาของเขา ดังนั้น ในไม่ช้าอัลลอฮฺจะทรงนำมา (*แทน*) ซึ่งหมู่ชนที่พระองค์ทรงรักพวกเขา และที่พวกเขารักพระองค์ ....."

81. มุฮัมมัด ศ็อลฯ คือ นบี หรือ รสูลท่านสุดท้ายที่ประกาศศาสนาอิสลาม ท่านมีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่าอะหฺมัด ท่านเป็นชาวอฺรับตระกูลสูง คือจากตระกูลกุร็อยชฺอันมีเกียรติ เกิดที่นครมักกะฮฺ ตามประวัติ ท่านเป็นลูกกำพร้า อ่านและเขียนไม่เป็น คนทั้งหลายในนครมักกะฮฺรู้ว่าท่านมีจริยธรรมงดงาม ซื่อสัตย์สุจริต และเที่ยงธรรมจนท่านได้รับฉายาจากชาวเมืองว่า " อัล - อะมีน " (*ผู้ไว้วางใจได้*) ท่านประกาศว่าท่านเป็นนบี ได้รับวะหฺยุจากอัลลอฮฺ ท่านได้พบทางนำโดยที่ท่านไม่รู้มาก่อนว่าคัมภีร์และการศรัทธาคืออะไร จนกระทั่งอัลลอฮฺได้ประทานรัศมี คือ อัล - กุรฺอาน แก่ท่าน

ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯได้รับแต่งตั้งให้เป็นนบีเมื่ออายุ 40 ปี ท่านดำเนินชีวิตเรียบง่าย เยี่ยงสามัญชน สั่งสอนประชาชนให้ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ ตามที่ปรากฏในอัล - กุรฺอาน

และให้ปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่ท่านปฏิบัติไว้ ท่านสิ้นชีวิตเมื่อ อายุ 63 ปี ณ นครมะดีนะฮฺ ศพของท่านฝังที่มัสญิดนบี หรือมัสญิดนะบะวียฺ ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

3 : 143 ความว่า " **และมุฮัมมัด มิใช่อื่นใด เว้นแต่เป็นรสูลคนหนึ่ง (*ผู้มีแก่ เจ็บและตาย*) แน่นอน บรรดารสูลก่อนหน้าเขาได้ล่วงลับไปแล้ว** ....."

33 : 40 ความว่า " **มุฮัมมัดมิได้เป็นบิดา (*โดยแท้*) ของผู้ใดในหมู่บุรุษของสูเจ้า แต่เขาเป็นรสูลของอัลลอฮฺ** ....."

61 : 6 ความว่า " **และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่ออีซาลูกของมัรฺยัมได้กล่าวว่า วงศ์วารของอิสรออีลเอ๋ย ! แท้จริง ฉันเป็นรสูลของอัลลอฮฺยังพวกท่าน เป็นผู้ยืนยัน ที่มีอยู่ในเตารอฮฺก่อนหน้าฉัน และเป็นผู้แจ้งข่าวดีถึงรสูลคนหนึ่งผู้จะมาภายหลังฉันนามของเขาคืออะหฺมัด ครั้นเมื่อเขา (*มุฮัมมัดหรืออะหฺมัด*) ได้มายังเขา พวกเขากล่าวว่า นี่ (*การเทศนานี้*) คือมายากลแท้ ๆ "**

63 : 1 ความว่า " **เมื่อพวกสับปลับมาหาเจ้า (*มุฮัมมัด*) พวกเขากล่าวว่า แท้จริง เราปฏิญาณว่า ท่านเป็นรสูลของอัลลอฮฺ แต่อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งว่า เจ้าเป็นรสูลของพระองค์แน่นอน และอัลลอฮฺทรงเป็นพยานว่า แท้จริง พวกสับปลับนั้นมุสาแน่นอน "**

62 : 2 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงตั้งรสูลคนหนึ่ง ในหมู่ผู้ไม่รู้หนังสือจากพวกของเขาเอง สาธยายโองการทั้งหลายของพระองค์แก่พวกเขา และทรงทำให้พวกเขาผ่องแผ้ว และทรงสอนพวกเขาซึ่งคัมภีร์และวิทยปัญญา แม้ว่าก่อนหน้านั้นพวกเขาจะอยู่ในการหลงผิดชัด ๆก็ตาม "**

7 : 157 ความว่า " **บรรดาผู้ปฏิบัติตามรสูล – นบีนี้ ผู้อ่านเขียนไม่เป็น** (*7:158, 29:48, 42:52, 62:2*) ซึ่งพวกเขาได้พบบันทึกไว้ในเตารอฮฺ (*73 : 15, ดูในเยเนซิศ 17:22, พระบัญญัติ 18:15-18*) และ (*ต่อมา ใน*) อินญีล (*61 : 6, ดูใน มัดธาย 21:42-43, 23 :29 โยฮัน 14:16,26, 16: 12-14, 15:26, 16:7, กิจการ 4:22*) ....."

5 : 19 ความว่า " อะฮลุลกิตาบเอ๋ย ! **แน่นอนรสูลของเราได้มายังสูเจ้าแล้ว ได้ทำให้กระจ่างแก่สูเจ้า หลังจากการเว้นระยะ (*แต่ละสมัย*) ของบรรดารสูล มิฉะนั้นสูเจ้าจะกล่าวว่า ไม่ได้มีผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือนมายังพวกเขา ดังนั้น แน่นอน ได้มีผู้แจ้งข่าวดี และผู้ตักเตือนมายังสูเจ้าแล้ว และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง "**

6 : 33 – 34 ความว่า " **เรารู้อย่างแน่นอนว่า ที่พวกเขากล่าวนั้นระทมเจ้า เพราะแท้จริงพวกเขา (*ได้แก่อบูญะฮัล - ศัตรูสำคัญของอิสลาม*) ไม่ได้ว่าเจ้ามุสา** (*10 : 16 เพราะยอมรับว่าท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นผู้ซื่อสัตย์*) **แต่โองการทั้งหลายของอัลลอฮฺต่างหากที่พวกอธรรมบอกปัด "**

" **และโดยแน่นอนยิ่ง บรรดารสูลก่อนหน้าเจ้าได้ถูกว่ามุสาแล้ว แต่พวกเขาอดทนต่อที่ถูกว่ามุสา** (*ต่อ*) **ที่ถูกทำร้าย (*ข่มเหง*) จนกระทั่งการช่วยเหลือของเรา และไม่มีผู้ใดเปลี่ยนพจนารถของอัลลอฮฺได้ และโดยแน่นอนยิ่ง ได้มีมายังสูเจ้าแล้ว (*ในอัล – กุรอาน*) ซึ่งข่าวคราวของบรรดาผู้ถูกส่งมา (*รสูลแต่ก่อน* ๆนั้น) ว่า ได้ถูกข่มเหงและได้ถูกช่วยเหลืออย่างไร "**

82. **มลาอิกะฮฺ คือบ่าวที่ซื่อสัตย์ของอัลลอฮฺ อัลลอฮฺทรงสร้างมลาอิกะฮฺจากรัศมีหรือแสง ก่อนสร้างโลกและสิ่งต่าง ๆ มลาอิกะฮฺไม่มีรูปกาย ไม่มีเพศหญิงเพศชาย ไม่กินอาหาร ไม่นอนหลับพักผ่อน ไม่มีความคิดอิสระเหมือนมนุษย์และญิน เรามองไม่เห็นพวกเขา นอกจากมลาอิกะฮฺจะจำแลงรูปตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ หรือเห็นมลาอิกะฮฺได้โดยญาณทัศนพิเศษ มลาอิกะฮฺมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺทุกประการ มลาอิกะฮฺอยู่ในที่ที่ปลอดภัย ณ บัลลังก์ของอัลลอฮฺ ไม่มีใครรู้กิจการของพวกเขา แต่ในอัล-กุรฺอานบอกว่ามีหน้าที่ต่าง ๆกัน เช่น**

- **นำวะหี้ยฺ (*หน้าที่ของท่านญิบรีล*)**

2 : 97 ความว่า " จงกล่าวเถิด ผู้ใดเป็นศัตรูต่อญิบรีล **เพราะว่าแท้จริง เขาได้นำมัน** (*คือวะหี้ยฺของอัล – กุรอาน*) ลงมายังหัวใจของเจ้า (*มุฮัมมัด*) **โดยอนุมัติ** (*พระบัญชา*) **ของอัลลอฮฺ เป็นที่ยืนยันต่อสิ่ง** (*คัมภีร์ต่าง ๆ*) ซึ่งมีมาก่อนมัน และเป็นทางนำและเป็นข่าวดีสำหรับปวงผู้ศรัทธา "

42 : 52 ความว่า " และในทำนองนั้น เราได้วะหี้ยฺรูหฺ (*หมายถึงอัล – กุรฺอานผ่านญิบรีล*) **แก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) ตามบัญชาของเรา เจ้าไม่ได้รู้** (*มาก่อน*) **ว่าอะไรคือคัมภีร์ และไม่รู้ด้วย** (*ว่าอะไร*) **คือการศรัทธา แต่เราได้ทำให้มันเป็นแสงสว่างนำทางโดยนัยนั้น แก่ผู้ที่เราประสงค์จากปวงบ่าวของเรา "**

- **มีหน้าที่บันทึกความดีความชั่ว**

มลาอิกะฮฺเป็นผู้บันทึกอันมีเกียรติ บันทึกการกระทำต่าง ๆของมนุษย์โดยไม่ตกหล่น ไม่ว่าเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่(*ส่วนที่ว่าจะบันทึกด้วยอะไรหรือวิธีใดนั้นอยู่เหนือความรู้ของมนุษย์*) แต่แน่นอนมนุษย์จะได้เห็นบันทึกของตนในวันกิยามะฮฺ

82 : 10 - 12 ความว่า " และแท้จริง มีผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้าแน่นอน "
" **ผู้บันทึกทั้งหลายอันมีเกียรติ** "
" **พวกเขารู้ที่สูเจ้ากระทำ** "

43 : 80 ความว่า " หรือพวกเขาคิดว่า เราไม่ได้ยินความลับของพวกเขา และการประชุมลับของพวกเขา แน่นอน (*เราได้ยินทั้งสิ้น*) **และทูตของเราอยู่กับพวกเขา** (*คอย*) **บันทึก**(*การกระทำทั้งหลาย*) "

50 : 17 - 18 ความว่า " (*จงรำลึก*) เมื่อ (*มลาอิกะฮฺ*) **ผู้บันทึกสองคนบันทึก** (*ทุกสิ่ง คนหนึ่ง*) นั่งอยู่บนข้างขวา และ (*อีกคนหนึ่ง*) บนข้างซ้าย "
" ไม่มีแม้แต่คำใดที่เขาเอ่ย เว้นแต่ว่า **ข้าง ๆเขานั้นมีผู้เฝ้าเตรียมพร้อม** (*คอยบันทึก*) "

50 : 4 ความว่า " แน่นอนเรารู้ดีว่าอะไร (*ในร่างกาย*) ของพวกเขา ที่แผ่นดินได้ทำให้ผุกร่อน และที่เรานั้น **มีบันทึกซึ่งรักษาไว้** "

18 : 49 ความว่า " และ (*ในวันกิยามะฮฺ*) บันทึก (*ความดีความชั่ว*) จะถูกวางไว้ (*ต่อหน้า*) แล้วเจ้าจะเห็นผู้ผิดทั้งหลายหวั่นกลัว เนื่องจาก (*ข้อความ*) ที่ (*ถูกบันทึก*) อยู่ในนั้น และพวกเขา (จะ) กล่าวว่า **โอ้ความวิบัติแก่เราเอ๋ย ! บันทึกเพื่ออะไรกันนี่ ? มันไม่ได้ละเว้นสิ่งเล็กน้อย** (*ความผิด*

เล็กน้อย) และสิ่งใหญ่โต (*ความผิดอุกฤษฎ์*) ไว้เลย เว้นแต่บันทึก (*มันไว้*)ครบถ้วน และพวกเขาพบที่พวกเขากระทำไว้รออยู่ และพระผู้อภิบาลของเจ้ามิทรงอธรรมต่อผู้ใด "

- สนับสนุนบรรดาผู้ศรัทธา

มลาอิกะฮฺมีหน้าที่ปลอบใจบรรดานบีและกัลยณชน (*คนดี*) อื่น ๆในยามที่ถูกทดลองด้วยความทุกข์

13 : 11 ความว่า " สำหรับเขา (*มุฮัมมัดหรือกัลยาณชนทุกคน*) มี (*มลาอิกะฮฺ*) ผู้เฝ้าเปลี่ยนกัน (*รักษา*) ทั้งข้างหน้าเขาและข้างหลังเขา รักษาเขาตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ ....."

66 : 4 ความว่า " ถ้าเจ้าทั้งสองหันสู่อัลลอฮฺเพื่อขออภัยโทษ (*ก็จะเป็นการดี*) เพราะแน่นอน หัวใจของเจ้าทั้งสองโอนอ่อนอยู่แล้ว แต่ถ้าเจ้าทั้งสองสนับสนุนกันต่อต้านเขา (*ท่านนบี ศ็อลฯ*) ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺ–พระองค์เป็นผู้ทรงคุ้มครองเขาพร้อมทั้งญิบรีลและปวงกัลยาณชนผู้ศรัทธา และนอกจากนั้น บรรดามลาอิกะฮฺก็เป็นผู้ช่วยเหลือ (*ท่านนบี ศ็อลฯด้วย*) "

- ไม่มีความคิดอิสระเหมือนมนุษย์และญิน

มลาอิกะฮฺจะปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺทุกประการโดยไม่ดื้อดึงหรืออิดเอื้อนประการใด

16 : 49 – 50 ความว่า " และที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและที่อยู่ในแผ่นดิน คือสัตว์โลกทั้งหลาย (*ต่าง*) กราบ (*นบนอบ*) ต่ออัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺ (*ก็นบนอบด้วย*) และพวกเขาไม่หยิ่งผยอง "

" พวกเขากลัวพระผู้อภิบาลของพวกเขา ผู้ทรงสูงส่ง (*คืออำนาจ*) เหนือพวกเขา และพวกเขาปฏิบัติตามที่พวกเขาถูกบัญชา"

- หน้าที่เอาชีวิตมนุษย์

43: 61 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงพิชิตเหนือปวงบ่าวของพระองค์ และพระองค์ทรงส่งผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้า จนกระทั่งเมื่อได้มายังผู้ใดในหมู่สูเจ้า ซึ่งความตาย ทูต (*คือมลาอิกะฮฺ*)ของเราทำให้เขาตาย (*เอาวิญญาณ*) และพวกเขาไม่บกพร่อง (*ในหน้าที่นี้ต่อชีวิตใด*) "

- มีหน้าที่ลงโทษผู้กระทำชั่ว

8 : 50 ความว่า " และถ้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) ได้เห็นเมื่อมลาอิกะฮฺทำให้บรรดาผู้ปฏิเสธตาย โดยตีที่หน้าของพวกเขาและหลังของพวกเขา และ (*กล่าวว่า*) จงชิมการลงโทษอันเผาไหม้ "

- **มีหน้าที่เฝ้านรก เฝ้าสวรรค์**

43 : 77 ความว่า " **และพวกเขา (*ชาวนรก*) จะร้องว่า โอ้ ! มาลิก (*นายประตูนรกเจ้าขา*) ได้โปรดให้พระผู้อภิบาลของท่านจัดการเราให้สิ้นสุดเถิด ! (*คืออย่าได้ถูกทรมานอีกต่อไปเลย*) เขากล่าวว่า พวกเจ้าจะเป็นผู้พำนักอยู่ (*อย่างนั้นในนรก*) "**

39 :73 ความว่า " **และบรรดาผู้สำรวมตนจากความชั่วต่อพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย จะถูกนำสู่สวนสวรรค์เป็นหมู่ ๆ จนกระทั่งเมื่อเขาทั้งหลายได้มาถึงมัน และประตูทั้งหลายของมันถูกเปิดออก และผู้ที่เฝ้ามัน(*คือมลาอิกะฮฺ*)กล่าวแก่เขาทั้งหลายว่า ศานติแด่พวกท่าน พวกท่าน (*ได้มีชีวิตที่*) บริสุทธิ์ ดังนั้น จงเข้าไปเป็นผู้พำนักในนั้นเถิด "**

- **ขอไถ่โทษและขอพรเพื่อมนุษย์**

การขอไถ่โทษของมลาอิกะฮฺนั้นครอบคลุมทั้งผู้ปฏิเสธและผู้ศรัทธา

53 : 26 " **และมลักตั้งกี่มากน้อยในชั้นฟ้าทั้งหลาย ซึ่งการขอไถ่โทษของพวกเขามิอำนวยผลอันใด เว้นแต่หลังจากอัลลอฮฺได้ทรงอนุมัติ แก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์และทรงพอพระทัย "**

21 : 28 " **(*พวกมลาอิกะฮฺรู้ดีว่า*) พระองค์ทรงรอบรู้ที่อยู่เบื้องหน้าพวกเขา (*คือที่ได้เกิดขึ้นแล้ว*) และที่อยู่เบื้องหลังพวกเขา (*รู้เหตุการณ์ในอนาคต*) และพวกเขาไม่ได้ขอไถ่แทนโทษผู้ใด นอกจากที่พระองค์ทรงพอพระทัย และเนื่องจากความกลัวต่อพระองค์ พวกเขา (*มลาอิกะฮฺ*) ตัวสั่น (*มั่นต่อหน้าที่ 23 : 57*) "**

83. **มูซา เป็นนบีที่อัลลอฮฺทรงส่งมาที่แผ่นดินไอยคุปต์ หรืออียิปต์ในสมัยของฟิรฺอาวน์ หรือฟิรฺอูนหรือฟาโรห์พร้อมกับพี่ชายของท่านคือท่านนบีฮารูน ท่านมาช่วยชาวอิสรออีลให้พ้นจากความเป็นทาส อัลลอฮฺทรงประทานคัมภีร์เตารอตแก่ท่าน ในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งกล่าวถึงดังนี้**

- **เป็นนบี**

3: 163 ความว่า " **แท้จริงเราได้วะฮีฺแก่เจ้า ดังเช่นที่เราได้วะฮีฺแก่นูหและบรรดานบีหลังจากเขา และเราได้วะฮีฺแก่อิบรอฮีมและอิสมาอีล และอิสหากและยะอฺกูบ และพงศ์พันธุ์ทั้งหลาย และอีซา และอัยยูบ และยูนุส และฮารูน และสุลัยมาน และเราได้ประทานซะบูรฺแก่ดาวูด "**

- **มีท่านนบีฮารูนเป็นผู้ช่วย**

10 : 75 ความว่า " **และหลังจากเขา (*รสูลหลายคนนั้น*) เราได้ตั้งมูซาและฮารูนแก่ฟิรฺอาวน์และหัวหน้าของบริวารของเขา (*ฟิรฺอาวน์*) ด้วยสัญญาณของเรา แต่พวกเขาโอหัง และพวกเขาเป็นหมู่ชนที่มีความผิด "**

- **ได้รับคัมภีร์เตารอต หรือเตารอฮฺจากอัลลอฮฺ**

37 : 117 ความว่า " **และเราได้ประทานคัมภีร์ (*เตารอต*)แก่เขาทั้งสอง ซึ่งบรรยาย (*พระบัญญัติ*) อย่างชัดแจ้ง** "

- **คัมภีร์เตารอตบอกการมาของท่านนบีมุฮัมมัดซึ่งมีลักษณะคล้ายท่านนบีมูซา**

46 : 10 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) พวกท่าน (*ชาวมักกะฮ*) คิดดูทีหรือ ถ้ามัน (*อัล – กุรอาน*) มาจากอัลลอฮฺ และพวกท่านปฏิเสธในข้อนั้น ทั้ง ๆที่พยานคนหนึ่ง (*คือมูซา*) จากวงศ์วารของอิสรออีลเป็นพยาน (*ถึงการเสด็จมาของมุฮัมมัด*) ใน (*การมี*) ลักษณะเยี่ยงเขา (*ดูพระบัญญัติ 18 : 18 – 19*) แล้วเขาศรัทธา แต่พวกท่านยังดื้อรั้น .....**"

73 : 15 ความว่า " **แท้จริงเรา เราได้ส่งรสูลคนหนึ่ง (*คือมุฮัมมัด*) แก่สูเจ้า (*แก่พวกอฺรับและมวลมนุษยชาติ*) เป็นพยานต่อสูเจ้า ดั่งที่เราได้ส่งรสูลคนหนึ่ง (*คือมูซา*) แก่ฟิรฺอาวน์**"

84. **นิฟาส หมายถึงเลือดที่ออกชั่วระยะหนึ่งหลังจากคลอดบุตร หรือแท้ง ทางศาสนากำหนดไว้ 40 วัน หลังจากนั้นให้อาบน้ำฆุสลฺ หรืออาบน้ำญะนาบะฮฺ แล้วไปนมาซได้**

85. **นรกและสวรรค์ นรก คือ สถานที่สำหรับลงโทษบรรดาผู้ปฏิเสธความโปรดปรานของอัลลอฮฺ เนรคุณ และ คนชั่ว เป็นสถานแห่งความพินาศ เป็นสถานที่ตอบแทนการกระทำของมนุษย์ที่ทำไว้ในโลกนี้ มีมลาอิกะฮฺเป็นผู้เฝ้า นรกมี มี 7 ชื่อ คือญะฮันนัม (*ที่ลึกยิ่ง*) อัล – หาวิยะฮฺ (*ขุมที่ลึกยิ่งซึ่งหยั่งไม่ถึงก้นของมัน*) ละซอ (*เปลวไฟที่ลุกโชน*) อัล – ฮุเฏาะมะฮฺ (ไฟที่แตกเป็นพะเนียงร้อนยิ่ง) สะอีรฺ (*เปลวเพลิง*) สะก็อรฺ (*ที่เผาไหม้เกรียม*) อัล – ญะหีม (*เปลวไฟกองใหญ่ที่ลุกไหม้*) มีประตู 7 บาน (*มากมาย เพราะสำนวนเจ็ด เจ็ดสิบ เจ็ดร้อย ในภาษาอฺรับหมายถึงจำนวนมาก*) กว้างใหญ่ไพศาล จุชาวนรกได้ไม่จำกัดจำนวน มีมนุษย์และหิน (เจว็ด) เป็นเชื้อเพลิง ไฟนรกร้อนกว่าไฟที่มนุษย์จุดในโลกนี้ถึง 70 เท่า (*มากมาย*) พวกที่อยู่ในนรกอยากตายเร็ว ๆ แต่พวกเขาจะตายก็ไม่ตาย จะเป็นก็ไม่เป็น ถูกทรมานเรื่อยไปโดยไม่มีการหยุดพัก ตามความชั่วที่ได้กระทำไว้ ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอาน และ หะดีษ มีดังนี้**

- **นรกมี 7 ชื่อ**

2 : 119 ความว่า " **แท้จริงเรา – เราได้ส่งเจ้า (*มุฮัมมัด*) พร้อมด้วยสัจธรรม เป็นผู้แจ้งข่าวดี และเป็นผู้ตักเตือน (*แก่มนุษยชาติ*) และเจ้าจะไม่ถูกไต่สวน (*รับผิดชอบ*) เกี่ยวกับชาวเปลวเพลิง (*ญะหีม*)** "

3 : 11 ความว่า " จงกล่าวแก่บรรดาผู้ปฏิเสธ (*ที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออิสลาม*) พวกท่านจะถูกพิชิตในไม่ช้า และจะถูกรวบรวมไปยังนรก (*ญะฮันนัม*) และ (*มันเป็น*) ที่พักนอนอันชั่วช้า "

4 : 10 ความว่า " แท้จริง บรรดาผู้กินสมบัติของเด็กกำพร้าโดยอธรรม พวกเขาเพียงแต่กินไฟ (*เข้าไป*)ในท้องของพวกเขาเท่านั้น และในไม่ช้าพวกเขาจะเข้าไปในเปลวเพลิง (*สะอีรฺ*) "

54 : 48 ความว่า " วันซึ่งพวกเขาจะถูกลากบนใบหน้าของพวกเขาสู่ไฟ (*นรก*) (*และจะมีผู้กล่าวว่า*) จงชิมการแผ้วพาน (*ลงโทษ*) ที่เผาไหม้เกรียม (*สะก็อรฺ*) "

70 : 15 ความว่า " มิได้ดอก ! แท้จริงมันคือเปลวไฟที่ลุกโชน (*ละซอ*) "

101 : 9 – 11 ความว่า " แม่ของเขาคือเหวลึก (*หาวิยะฮฺ*) "

" และอันใดจะแจ้งให้เจ้าทราบว่า อันนั้นคืออะไร "

" ไฟที่ลุกโพลง "

104 : 4 – 9 ความว่า " หาใช่เช่นนั้นไม่ ! เขาจะถูกโยนลงในไฟที่แตกเป็นพะเนียง (*ฮุเฏาะมะฮฺ*) "

" และอันใดจะให้เจ้ารู้ว่า ไฟที่แตกพะเนียงนั้นคืออะไร ? "

" (*คือ*) ไฟของอัลลอฮฺที่ถูกจุดไว้ "

" ซึ่งลุกท่วมหัวใจ "

" แท้จริงมันจะคลุมบนพวกเขามิด "

" ใน (*สภาพลุกท่วมเป็น*) เสาสูงชะลูด "

- มีประตู มากมาย

15 : 44 ความว่า " มันมีประตูเจ็ดบาน (*มากมาย*) สำหรับทุกบานของมันนั้น มีส่วนถูกกำหนดไว้ (*สำหรับความชั่วแต่ละกรณี*) "

16 : 29 ความว่า " ดังนั้น จงเข้าไปในประตูทั้งหลายของนรก เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น ฉะนั้น ชั่วช้าแท้ๆ ที่พำนักของผู้หยิ่งผยอง "

39 : 71 – 72 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธจะถูกต้อนสู่นรกเป็นหมู่ๆ จนกระทั่งพวกเขาได้มาถึงมัน ประตูทั้งหลายของมันก็ถูกเปิดออก และผู้ที่เฝ้ามันกล่าวแก่พวกเขาว่า มิได้มีบรรดารสูลจากพวกท่านมายังพวกท่าน สาธยายโองการทั้งหลายของพระผู้อภิบาลของพวกท่านแก่พวกท่าน และเตือนสำทับพวกท่านถึงการพบในวันนี้ของพวกท่านดอกหรือ ? พวกเขากล่าวว่า มีแน่นอน แต่ว่าพระประกาศิตแห่งการลงโทษ ได้เป็นที่สมจริงแล้วแก่ผู้ที่ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

" จะมีกล่าวว่า จงเข้าไปในประตูทั้งหลายของนรก เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น ดังนั้น ชั่วช้าแท้ๆที่พำนักของผู้หยิ่งผยอง "

- เป็นสถานที่พำนัก และลงโทษสำหรับผู้ปฏิเสธ เนรคุณ และคนชั่ว

78 : 17, 21 – 22 ความว่า " แท้จริงวันแห่งการตัดสินนั้น เป็นเวลาที่ถูกกำหนดไว้ "

" แท้จริงนรกนั้นคอยซุ่มอยู่ "

" เป็นเรือนพักสำหรับพวกละเมิด (*พระบัญญัติของอัลลอฮฺ*) "

18 : 103 – 106 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) จะให้เราแจ้งแก่พวกท่านไหม ถึงผู้ขาดทุนยิ่งในการงาน "

" บรรดาที่วิริยะของเขาสูญไป (*ด้วยการฝักใฝ่*) ในชีวิตของโลกนี้ และพวกเขากระหยิ่ม (*ด้วยความโง่เขลา*) ว่า พวกเขากำลังทำผลิตกรรมที่ดี "

" เหล่านี้คือบรรดาผู้ปฏิเสธในโองการทั้งหลายของพระผู้อภิบาลของพวกเขา และการพบพระองค์ (*ในวันปรโลก*) ดังนั้นการงานของพวกเขาจึงไร้ผล และในวันฟื้นขึ้น เราจะไม่ตั้งน้ำหนักใดๆ (*เพื่อเพิ่มดุลตาชั่ง*) สำหรับพวกเขา "

" นั้นคือการตอบแทนของพวกเขา – นรก – เนื่องจากพวกเขาปฏิเสธ และพวกเขาถือเอาสารทั้งหลายของฉัน (*อัลลอฮฺ*) และรสูลทั้งหลายของฉันเป็นที่ล้อเล่น "

18 : 52 ความว่า " และ (*จงนึกถึง*) วันที่พระองค์จะตรัส (*แก่พวกบูชาเจว็ดว่า*) จงเรียกบรรดาเหล่านั้นที่สูเจ้าอ้างว่าเป็นภาคีต่อฉัน ดังนั้นพวกเขาจึงร้องเรียกมัน แต่พวกมันจะไม่ตอบรับพวกเขา และเราจะทำให้มีที่กั้นสำหรับพวกมัน (*คือพวกบูชาเจว็ดและตัวเจว็ด*) "

14 : 28 ความว่า " เจ้ามิได้เห็นบรรดาผู้ที่เปลี่ยนความโปรดปรานของอัลลอฮฺ เป็นการปฏิเสธ (*เนรคุณ*) และนำหมู่ชนของพวกเขาลงสู่ที่พำนักอันพินาศดอกหรือ ? "

" นรก พวกเขาจะเข้าไปในนั้น และมันเป็นที่อยู่อันชั่วช้า "

50 : 30 ความว่า " วันซึ่งเราจะกล่าวแก่นรกว่า เจ้าเต็มแล้วหรือ ? มันจะกล่าวว่า ยังมีอีกไหม ? (*คือจุได้โดยจำกัดจำนวน*) "

19 : 86 ความว่า " และเราจะต้อนพวกมีผิดลงนรกอย่าง (*สัตว์ที่*) กระหายเป็นฝูงๆ (*ถูกต้อนลงสู่แอ่งน้ำ*) "

10 :27 ความว่า " และบรรดาผู้สะสมไว้ซึ่งความชั่ว ผลตอบแทนของความชั่วคือเยี่ยงนั้น และความอัปยศจะคลุมพวกเขา ไม่มีผู้ใดปกป้องสำหรับพวกเขา (*ให้พ้น*) จาก (*การลงโทษของ*) อัลลอฮฺ (*แลดู*) ประหนึ่งว่าหน้าพวกเขาถูกคลุมด้วยเศษต่างๆของรัตติกาลอันมืดทึบ เหล่านี้เป็นชาวนรก เขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น "

67 : 6 ความว่า " และสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธพระผู้อภิบาลของพวกเขานั้น คือการลงโทษแห่งนรก และมันเป็นปลายทาง (*ที่พำนัก*) อันชั่วช้า "

- ชาวนรก

7 : 179 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้บังเกิดส่วนมากของพวกญินและมนุษย์สำหรับนรก พวกเขามีหัวใจ (*มีความคิดอิสระ*) ซึ่งโดยนัยนั้นพวกเขาไม่เข้าใจ พวกเขามองไม่เห็น (*สัจธรรม*) และพวกเขามีหูซึ่งโดยนัยนั้นพวกเขาไม่ได้ยิน (*คำเทศนา*) เหล่านี้ประหนึ่งปศุสัตว์ ใช่แต่เท่านั้น พวกเขาหลงยิ่ง เหล่านี้พวกเขาเฉยเมย (*ต่อสารของอัลลอฮฺ*) "

11 : 119 ความว่า " **เว้นแต่ที่พระผู้อภิบาลของเจ้ามีเมตตา และโดยเหตุนั้นที่พระองค์ได้ทรงบังเกิดพวกเขา และพระพจนารถของพระผู้อภิบาลของเจ้านั้นครบถ้วนแล้ว แน่นอน ฉันจะเติมนรกให้เต็มด้วยพวกญินและมนุษย์รวมทั้งหมด (*เพราะมันละเมิดบทบัญญัติ*)** "

32 : 13 ความว่า " **และถ้าเราประสงค์ เราจะให้ทุกชีวิตมีทางนำของมันก็ได้ แต่ว่าวจนะหนึ่งของฉันได้สมจริงไปแล้ว (*คืออัลลอฮฺทรงให้อิสระในด้านความคิดที่จะเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติได้ และมิทรงบังคับผู้ใด*) แน่นอน ฉันจะเติมนรกให้เต็มด้วยพวกญินและมนุษย์ (*ที่ละเมิดบัญญัติ*) รวมทั้งหมด** "

- **สภาพของชาวนรก นรก และการลงโทษ**

66 : 6 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงช่วยตัวของสูเจ้า และครอบครัวของสูเจ้าให้พ้นจากไฟ (*นรก*) ซึ่งมนุษย์ (*ผู้ทำบาป*) และก้อนหิน (*รูปสักการะ*) เป็นเชื้อเพลิงของมัน มีมลาอิกะฮฺผู้แข็งกร้าวและห้าวหาญเฝ้ารักษามันอยู่ พวกเขาไม่ขัดขืนอัลลอฮฺตามที่พระองค์ได้ทรงบัญชาพวกเขา และพวกเขาปฏิบัติตามที่ได้ถูกบัญชา** "

2 : 24 ความว่า "**.....ดังนั้นจงระวังไฟ (*เพื่อป้องกันตนเองจากนรก*) ซึ่งเชื้อเพลิงของมันเป็นมนุษย์และหิน (*เจว็ด*) ถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรมของอัลลอฮฺ*)** "

3 : 105 ความว่า " **วันซึ่งใบหน้า (*ของกัลยาณชน*) จะผ่องแผ้ว และหลายใบหน้า (*ของทรชน*) จะหมองคล้ำ** (*10 : 27, 68 : 43, 75 : 24, 80 : 40 - 41, 88 : 2 – 3*) **ดังนั้น ส่วนบรรดาที่ใบหน้าของพวกเขาหมองคล้ำ (*จะถูกถามว่า*) สูเจ้าปฏิเสธ หลังจากการศรัทธาของสูเจ้ากระนั้นหรือ ? ดังนั้นจงชิมการลงโทษเนื่องด้วยที่สูเจ้าได้ปฏิเสธ** "

- **มีน้ำเดือด น้ำเลือดน้ำหนอง เปลวไฟ และเย็นเฉียบ**

55: 43 – 44 ความว่า " **นี่คือนรก ซึ่งพวกมีผิดได้มุสา (*ว่าไม่มีจริง*)** "

" **พวกเขาจะถูกวนให้รอบระหว่างมัน และน้ำที่เดือด** "

44 : 46 ความว่า " **เช่นการเดือดพล่านของน้ำร้อน** "

56 : 42 ความว่า " **(*จะถูกทรมาน*) อยู่ในลมร้อนและน้ำเดือด** "

40 : 72 ความว่า " **ในน้ำเดือด แล้วพวกเขาถูกป้อน เผาในไฟ (*นรก*)**

56 : 93 – 94 ความว่า " **คือการต้อนรับแห่งน้ำเดือด (*เป็นการลงโทษตอบแทน*)**"

" **และการเข้าไปในเปลวไฟที่ลุกโพลง** "

40 : 47 ความว่า " **(*อัลลอฮฺตรัสแก่มลาอิกะฮฺว่า*) จงจับเขา และลากสู่กลางไฟที่ลุกจ้า** "

67 : 7 – 11 ความว่า " **เมื่อพวกเขาถูกโยนลงไปในนั้น (*ในนรก*) พวกเขาจะได้ยินเสียงของมันครวญคราง ขณะที่มันปะทุขึ้น** "

" **มันแทบจะระเบิดด้วยความเคียดแค้น (*ผู้ปฏิเสธ*) คราใดที่หมู่หนึ่งถูกโยนลงไปในนั้น (*มลาอิกะฮฺผู้เฝ้านรก*) จะถามพวกเขาว่า ไม่ได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกเจ้าดอกหรือ ?** "

" พวกเขากล่าวว่า มี ! แน่นอน – ได้มีผู้ตักเตือนมายังพวกเรา แต่พวกเราได้ว่า (*เขา*) โกหก และเรากล่าวว่าอัลลอฮฺมิได้ประทานสิ่งใดลงมา พวกท่านอยู่ในการหลงผิดชัด ๆ "

" และพวกเขากล่าว (*ต่ออีก*) ว่า ถ้าพวกเราได้ฟังหรือใช้ปัญญา เราก็จะไม่ต้องอยู่ในหมู่สหายแห่งเปลวเพลิง "

" พวกเขาจึงสำนึกในความผิดของพวกเขา แต่ (*ความเมตตาจากอัลลอฮฺนั้นได้*) ห่างไกลไปเสียแล้วสำหรับสหายแห่งเปลวเพลิง "

38 : 57 ความว่า " นี่ (*คือการลงโทษ*) ดังนั้นจงให้พวกเขาชิมมัน – น้ำเดือดพล่าน และน้ำเหลือง (*น้ำเลือด น้ำหนอง*) อันเย็นเฉียบ "

- ถูกล่ามโซ่ ขอเหล็ก

14 : 49 ความว่า " และวันนั้น เจ้าจะเห็นผู้ทำผิดถูกล่ามติดกันด้วยโซ่ "

25 : 13 ความว่า " และเมื่อพวกเขาถูกโยนลงไป ณ ที่แคบ ๆในนั้น (*นรก*) ถูกมัด (*มือและเท้า*) ติดกัน ณ ที่นั้น พวกเขาจะวิงวอนขอความพินาศ (*คือขอให้ตายเร็ว ๆ อย่าให้ถูกทรมานเลย*) "

40 : 71 ความว่า " เมื่อห่วงคล้องคอพวกเขาและโซ่ (*ด้วย*) ถูกลากไป "

22 : 21 ความว่า " และ (*การลงโทษต่อไป*) สำหรับเขาคือขอเหล็กหรือแส้เหล็ก (*หรือพลองเหล็กทำนองตะลุมพุก*) "

- ถูกทรมานแสนสาหัส ไม่เป็นและไม่ตาย

20 : 74 ความว่า " แท้จริงก็คือ ผู้ใดมายังพระผู้อภิบาลของเขา (*คือตาย*) เป็นผู้ทำผิด (*ทำความชั่ว*) ดังนั้นสำหรับเขา (*ในวันปรโลก*) คือนรก เขาจะไม่เป็นและจะไม่ตายในนั้น (*ได้รับการทรมานแสนสาหัส*) "

87 : 13 ความว่า " แล้วเขาจะไม่ตายในนั้น และจะไม่เป็นด้วย "

35 : 36 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ไม่ศรัทธา สำหรับพวกเขาคือไฟนรก (*การลงโทษเช่นนี้*) จะไม่ถูกเด็ดขาดแก่พวกเขาที่พวกเขาจะตาย (*คือจะตายก็ไม่ตาย*) และการลงโทษของมันจะไม่ถูกลดหย่อนแก่พวกเขา (*คือถูกทรมานตลอดไป*) ในทำนองนั้น เราได้ตอบแทนผู้เนรคุณทุกคน "

- มีอาภรณ์เป็นน้ำมันยาง ไฟ และ ถูกราดด้วยน้ำเดือด

22: 19 - 20 ความว่า " .....ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธนั้น มีอาภรณ์เป็นไฟ (*คือทำด้วยไฟ*) ถูกตัดไว้สำหรับเขา น้ำเดือด ๆจะถูกเทราดบนศีรษะของพวกเขา "

" โดยนัยนี้ (*ไขมัน*) ที่อยู่ในท้องของพวกเขา และหนัง (*ของพวกเขา*) นั้นจะถูก (*ลวก*)ละลาย "

14 : 50 ความว่า " เสื้อ(*หรือเกราะ*)ของพวกเขาทำด้วยน้ำมันยาง และไฟคลุมท่วมหน้าของพวกเขา "

- **มีอาหารของชาวนรก**

78 : 24 – 25 ความว่า " **พวกเขาจะไม่ได้ลิ้มความเย็นหรือเครื่องดื่มในนั้น** "

" **นอกจากน้ำเดือดและน้ำเสือดน้ำหนอง** "

44 : 43 - 46 ความว่า " **แท้จริงต้นซักกูม (*ต้นไม้ที่เหม็นเน่า เป็นพิษ*)** "

" **เป็นอาหารของคนบาป** "

" **เช่นทองแดงถูกหลอม มันจะต้มเดือดอยู่ในท้อง** "

" **เช่นการเดือดพล่านของน้ำร้อน** "

37 : 64 – 65 ความว่า " **มัน (*ต้นซักกูม*) เป็นต้นไม้ที่ออกมาจากก้นไฟที่ลุกจ้า** "

" **ผลของมันประหนึ่งเป็นหัวงู** "

88 : 5 – 7 ความว่า " **ถูกให้ดื่มน้ำพุที่เดือดพล่าน** "

" **พวกเขาจะไม่มีอาหาร นอกจากพุ่มหนามแห้ง** "

" **ไม่ทำให้อ้วนและไม่ทำให้หายหิว** "

18 : 29 ความว่า ".....**ถ้าพวกเขาร้องขอให้ช่วย (*เพราะกระหายน้ำ*) พวกเขาจะถูกช่วยด้วยน้ำ เสมือน (*น้ำ*) ทองแดงเดือดลวกหน้าพวกเขา ช่างชั่วช้าแท้ ๆการดื่มนั้น และเลวร้ายแท้ ๆที่พัก (เช่น) นั้น** "

56 : 52 –55 ความว่า " **จะได้กินผลของต้นซักกูมแน่นอน** "

" **และพวกเขาจะเติมท้องให้แน่นจาก (*การกิน*) นั้น** "

" **และพวกเขาจะดื่มน้ำเดือดตามลงไป** "

" **เป็นพวกดื่มเช่นการดื่มของอูฐที่กระหายจัด** "

- **ถูกทรมานโดยไม่มีหยุดพัก หรือลดหย่อน**

4 : 56 ความว่า " แท้จริงบรรดาผู้ปฏิเสธโองการทั้งหลายของเรา เราจะโยนพวกเขาเข้าในไฟในไม่ช้า **คราใดที่ผิวหนังของพวกเขาถูกไหม้เกรียม เราจะเปลี่ยนผิวหนัง (*ใหม่*) อื่นจากนั้นแก่พวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้ชิมการลงโทษ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณเสมอ** "

23 : 104 ความว่า " **ไฟ (*นรก*) จะเผาไหม้ใบหน้าของพวกเขา** (*10 : 27, 54 : 48, 80 : 41,*) **และในนั้น พวกเขาจะมีใบหน้าบูดเบี้ยว (*ด้วยความเจ็บปวดสาหัส*)** "

40 : 47 – 50 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อพวกเขาโต้เถียงกันในไฟ (*นรก*) ดังนั้นพวกที่อ่อนแอ (*ที่ถูกกดขี่*) จะกล่าวแก่พวกที่โอหังว่า **แท้จริงเรา – เราเป็นผู้ตามพวกท่าน ฉะนั้นพวกท่านจะช่วยให้เราพ้น (*จากการลงโทษ*) สักส่วนหนึ่งของไฟ (*นรก*) นี้ได้ไหม ?** "

" **บรรดาผู้โอหังกล่าวว่า แท้จริงพวกเราทั้งหมดอยู่ในนี้ แน่แท้อัลลอฮฺ แน่นอน - พระองค์ได้ทรงตัดสินระหว่างปวงบ่าว (*ของพระองค์*) แล้ว (*อย่างยุติธรรม*)** "

" **และบรรดาผู้อยู่ในไฟ (*นรก*) กล่าวแก่ปวงผู้เฝ้านรกว่า ได้โปรดวิงวอนต่อพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ให้ทรงลดหย่อนการลงโทษจากเราสักวันหนึ่ง** "

" เขาทั้งหลายกล่าวว่า ไม่ได้มีรสูลทั้งหลายของสูเจ้ามา (*เทศนา*) ยังสูเจ้า พร้อมด้วยหลักฐานอันชัดแจ้งดอกหรือ ? พวกเขากล่าวว่า มีมาแน่นอน เขาทั้งหลายกล่าวว่า ดังนั้น พวกท่านจงวิงวอน (*กันเอง*) เถิด แต่การวิงวอนของผู้ปฏิเสธนั้น หาใช่อื่นใด นอกจากในการหลง (*คือไร้ผลและสูญเปล่า*) "

43 : 75 ความว่า " มันจะไม่ถูกลดหย่อนแก่พวกเขา และพวกเขาเป็นผู้หมดหวังอยู่ในนั้น "

22 : 22 ความว่า " คราใดที่พวกเขาจะออกไปจากมันให้พ้นความทุกข์ระทม พวกเขาก็ถูกให้กลับไปในนั้นอีก (*5:37, 32:20*) และ (*จะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า*) จงชิมการลงโทษที่คุไหม้ (*8:14, 34:42*) "

- ถูกลงโทษตามความผิดที่ได้กระทำไว้

6 : 161 ความว่า " ผู้ใดนำมา(*กระทำ*)ซึ่งการดี ดังนั้น สำหรับเขาจะได้สิบเท่าเยี่ยงนั้น และผู้ใดนำมา (*กระทำ*) ซึ่งการชั่ว ดังนั้น เขาจะถูกตอบแทนเพียงเยี่ยงนั้น และพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม "

ส่วน สวรรค์ หรือ สวนสวรรค์ ภาษาอฺรับเรียก **ญันนะฮฺ** ในทางความหมายของอัล - กุรฺอานหมายถึง **สถานที่แห่งหนึ่งที่จะอำนวยความสุขแก่กัลยาณชน และไม่มีผู้ใดทราบสภาพที่แท้จริงของมัน เพราะเรื่องที่กล่าวถึงสวนสวรรค์เป็นเรื่องของอุปมา อัลลอฮฺตรัสว่า เรื่องในสวนสวรรค์นั้นเป็นเรื่องที่มนุษย์ไม่รู้จริง ดังปรากฏในอัล กุรฺอาน**

32 : 17 ความว่า " ดังนั้นจึงไม่มีชีวิตใดรู้ที่ถูกซ่อนไว้สำหรับพวกเขา ซึ่งจะเป็นที่เย็นตา การตอบแทนตามที่พวกเขาได้กระทำไว้ "

อัลลอฮฺตรัสไว้ในหะดีษกุดสีย์ว่า

" ฉันได้เตรียมไว้สำหรับบ่าวกัลยณชน ที่ตาไม่ (เคย) ได้เห็น หูไม่ (เคย) ได้ยิน และที่ใจของมนุษย์คนใดไม่ได้นึกคิด " (*อัล – บุคอรี บทที่ 59 กิตาบุบัดอิลคอลกิ บาบที่ 8 โดยท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ*)

สวนสวรรค์มีลักษณะประกอบ ดังชื่อต่าง ๆ เช่น

ญันนะตุนะอีม = สวนสวรรค์แห่งความโปรดปราน (*5:65; 9:21; 10:9; 31:8;* ฯลฯ)
ญันนะตุ อัดนิน = สวนสวรรค์หลากหลายอันสถาพร (*9:72; 13:23; 19:61; 38:50;*ฯลฯ)
ญันนะตุลฟิรฺเดาส์ = สวนสวรรค์ฟิรฺเดาส์ (*18: 107; 23 : 21*)
ญันนะตุลมะอวา = สวนสวรรค์หลากหลายอันเป็นที่พำนัก (32: 19)
ญันนะตุลคุลดิ = สวนสวรรค์อันเป็นที่พำนักอยู่เสมอ (*25:15*)

ในอัล – กุรอานได้พรรณนาลักษณะของสวนสวรรค์ว่า " ณ เบื้องล่างมีลำธารหลายสายไหลผ่าน " เสมอ ๆ หรือกล่าวถึงอาหารประเภทต่าง ๆมากมาย และความเป็นอยู่ที่ดี เช่น ใน 19 : 62 " พวกเขาจะไม่ได้ยินเรื่องไร้สาระในนั้น " ฯลฯ หมายถึง สวนสวรรค์เป็นสถานที่ร่มเย็น ให้ความสุขและจีรังยั่งยืน นั่นมิได้หมายถึงการเอาใจชาวอุรับที่พบแต่ความแห้งแล้งในทะเลทราย เพราะอิสลามไม่ใช่ศาสนาของชาวอุรับ แต่เป็นศาสนาสำหรับมนุษยชาติ และการที่ยกตัวอย่างเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆในโลกก็เพียงให้มนุษย์ทั่ว ๆไปสามารถจินตนาการได้เท่านั้น

การที่จะได้เข้าสวรรค์นั้น อัล – กุรอานกล่าวว่า

- **ต้องเตรียมการตั้งแต่ชีวิตในโลกนี้**

2 : 214 ความว่า " หรือสูเจ้าคิดว่าสูเจ้าจะได้เข้าสวนสวรรค์ ในเมื่อยังไม่ได้มา (*ประสบ*) แก่สูเจ้า (*สภาพ*) เยี่ยง (*ที่ได้ประสบแก่*) บรรดา (*มุสลิม*) เหล่านั้นที่ได้ล่วงลับไปก่อนสูเจ้า (*3:141; 9:16*) ความทุกข์ยากและความลำเค็ญ (*เจ็บป่วย*) ได้ประสบแก่พวกเขา และพวกเขาถูกสะเทือนอย่างหวั่นไหว (*ด้วยการทดลองต่าง ๆ*) จนกระทั่งรสูลและบรรดาผู้ศรัทธาร่วมกับเขากล่าวว่า เมื่อใดการช่วยเหลือของอัลลอฮฺ (*ที่ได้ทรงสัญญาไว้จะมา เพื่อให้สัจธรรมชนะ*) จงรู้ไว้เถิดว่า การช่วยเหลือของอัลลอฮฺนั้นใกล้ (*12:110*) "

3: 195 - 197 ความว่า " จงอย่าให้การวกวน (*ท่องเที่ยว ค้าขาย ฯลฯ*) ในบ้านเมือง (*ซึ่งเป็นการรื่นเริง*) ของบรรดาผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) ลวงเจ้า (*40 : 4 ว่าพวกเขาเลอเลิศ*) "

" ผลประโยชน์เพียงเล็กน้อย (*ประหนึ่งจุ่มนิ้วลงในน้ำทะเล จะได้น้ำติดมาเท่าใด*) แล้วที่พำนักของพวกเขาคือนรก และ (*เป็น*) ที่นอนพักอันชั่วช้าเสียนี่กระไร ! "

" **แต่บรรดาผู้สำรวมตนต่อพระผู้อภิบาลของเขา สำหรับพวกเขาคือสวนสวรรค์หลากหลาย** ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น (*เป็น*) การตอบแทนจากอัลลอฮฺ และ (สิ่ง) ใด ๆที่อัลลอฮฺนั้นดียิ่งสำหรับผู้ทรงคุณธรรม "

- **ผู้ศรัทธาต้องแลกด้วยชีวิตและทรัพย์สิน**

9 : 111 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺได้ทรงซื้อจากผู้ศรัทธา ซึ่งชีวิตของเขาทั้งหลายและสมบัติของเขาทั้งหลาย เพื่อ (*การตอบแทน*) สำหรับเขาทั้งหลายคือสวนสวรรค์ เขาทั้งหลายต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ พวกเขาฆ่าและถูกฆ่า เป็นคำมั่น (*สัญญา*) แห่งสัจจะซึ่งผูกพันพระองค์ (*มีปรากฏ*) ในเตารอต (*ดูในพระบัญญัติ 6 : 2 – 6*) และอินญีล (*ดูมัตธาย 19:21; 20:29*) และอัล – กุรฺอาน แต่ผู้ใดเล่าจะปฏิบัติตามสัญญาของเขาให้ครบได้ยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺ ....."

3 : 74 ความว่า " ดังนั้น จงให้พวกเขาต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (*คือ*) บรรดาผู้ขาย (*อุทิศ*) ชีวิตของ โลกนี้เพื่อโลกหน้า และผู้ใดต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ แล้วเขาถูกฆ่าหรือเขาชนะ (*ไม่ถูกฆ่า 9:52*) ดังนั้นในไม่ช้า เราจะประทานรางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา "

61 : 10 – 11 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จะให้ฉันแนะแก่สูเจ้าไหมเล่า ถึงการค้าที่จะช่วยให้สูเจ้า พ้นจากการลงโทษอันเจ็บปวด

" นั่นคือสูเจ้าต้องศรัทธาในอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ และดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺด้วยทรัพย์สินของสูเจ้าและชีวิตของสูเจ้า นั่นคือการดีกว่าสำหรับสูเจ้า ถ้าสูเจ้ารู้ "

ในอัล – กุรอานกล่าวถึงสวรรค์ว่ามีความกว้างเท่าชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน จึงมีผู้ถามท่านนบี ศ็อลฯ ว่า ถ้าเช่นนั้นนรกจะอยู่ที่ไหนเล่า ? ท่านตอบว่า " กลางคืนอยู่ที่ไหนเล่า เมื่อกลางวันมา " และถึงแม้จะกว้างใหญ่ไพศาลก็มีกำแพงเป็นประตูกั้น ด้านในกำแพงมีความเมตตา ส่วนด้านนอกมีการลงโทษ (*ดู 57 : 13*) มีม่านกั้นระหว่างชาวนรกกับชาวสวรรค์ (*7 : 46*) ในนรกมีเสียงคุไหม้กึกก้อง (*25:12; 21:100*) แต่ชาวสวรค์ไม่ได้ยินเสียงเหล่านี้ (*21 : 102*) ตรงกันข้ามกลับได้ยินเสียงอ้อนวอนของชาวนรก (*50:50-51*) แต่อย่างไรก็ตามเรื่องของสวรรค์เป็นสิ่งพ้นญาณวิสัย (*ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. 2515 หน้า 1373 – 1378*)

86. นบี หรือ รสูล คือ ผู้สื่อข่าวและเผยแผ่คำสอนของอัลลอฮฺสู่ประชาชน ในอัล - กุรฺอาน กล่าวถึงดังนี้

10 : 47 " *และ สำหรับทุกชาติมีรสูล* "

แต่บรรดานบี (*ส่วนหนึ่ง ไม่ใช่ทั้งหมด*) ที่ปรากฏชื่อในอัล - กุรฺอานมี 25 ท่านคือ 1) ท่านนบีอาดัม 2) ท่านนบี อิดฺรีส 3) ท่านนบียูหฺ 4) ท่านนบีฮูด 5) ท่านนบีศอลิหฺ 6) ท่านนบีอิบรอฮีม 7) ท่านนบีลูฏ 8) ท่านนบีอิสมาอีล 9) ท่านนบีอิสหาก 10) ท่านนบียะอฺกูบ 11) ท่านนบียูสุฟ 12) ท่านนบีอัยยูบ 13) ท่านนบีชุอัยบฺ 14) ท่านนบีมูซา 15) ท่านนบีฮารูน 16) ท่านนบีซุลกิฟลิ 17) ท่านนบีดาวูด 18) ท่านนบีสุลัยมาน 19) ท่านนบีอิลยาส 20) ท่านนบีอัล - ยะสะอฺ 21) ท่านนบียูนุส 22) ท่านนบีซะกะรียา 23) ท่านนบียะหฺยา 24) ท่านนบีอีซา และ 25) และท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เพราะในอัล – กุรฺอานบอกว่า

40 : 78 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งปวงรสูลของเราก่อนหน้าเจ้า(*มุฮัมมัด*) ในหมู่พวกเขามี (*บางคน*) ที่เราได้บอกเล่าแก่เจ้า และในหมู่พวกเขามีที่เรามิได้บอกเล่าแก่เจ้า ....."

ศาสนิกอื่นนั้น เมื่อเขาไม่ยอมรับนบีอื่นๆนอกจากศาสดาของตน หรือกล่าวให้ร้ายนบีอื่นๆ เขายังได้ชื่อว่าเป็นศาสนิกของศาสนานั้นๆ ไม่ได้มีกฎหรือหลักการว่า จะต้องพ้นสภาพจากการเป็นศาสนิกของศาสนานั้นแต่อย่างใด แต่ในศาสนาอิสลาม ถ้ามุสลิมคนใดทำเช่นนั้น เช่น ไม่นับถือท่านนบีมูซา หรือด่าว่าท่านนบีอีซา ฯลฯ เขาไม่ได้ชื่อว่าเป็นมุสลิม เขาออกนอก

ศาสนาอิสลาม ไม่ได้เป็นอุมมะฮฺหรือประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ในอัล – กุรฺอานห้ามไว้ดังนี้

6 : 109 **" และจงอย่าด่าว่าสิ่งเหล่านั้น ที่พวกเขา (*บูชาเป็นเป้า*) วิงวอนอื่นจากอัลลอฮฺ ....."**

การที่มุสลิมนับถือนบีท่านก่อน ๆ เพราะมุสลิมศรัทธาว่า นบีทุกท่านเป็นผู้ประกาศสัจธรรมจากอัลลอฮฺ ต้องให้เกียรติต่อท่านด้วยเหตุผลดังนี้

- **นบีมีหลักการเดียวกัน**

7.: 85 ความว่า **" และแก่ (*ประชาชน*) มัดยัน (*เราได้ส่ง*) พี่น้องคนหนึ่งของเขา (*คือชุอัยบฺ*) เขากล่าวว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย ! จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ แน่นอนได้มียังพวกท่านแล้วซึ่งหลักฐานอันชัดแจ้ง จากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังนั้นจงทำให้เต็มซึ่งการตวงและชั่ง และจงอย่าให้พร่องแก่ผู้คน (*อย่าโกง*) ซึ่งสิ่งต่าง ๆของพวกเขา และจงอย่าก่อการเสียหาย ณ แผ่นดินหลังจากการฟื้นฟูของมัน นั่นเป็นการดีกว่าสำหรับพวกท่าน ถ้าพวกท่านเป็นผู้ศรัทธา "**

7 : 59 ความว่า **" โดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งนูหมายังหมู่ชนของเขา แล้วเขากล่าวว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย ! จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ แท้จริง ฉันกลัวแทนพวกท่านถึงการลงโทษในวันอันมหันต์ (*วันสิ้นโลก หรือวันเกิดอุทกภัย*) "**

21 : 25 ความว่า **" และเรา (*อัลลอฮฺ*) มิได้ส่งรสูลคนใดก่อนหน้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) นอกจากผู้ที่เราได้วะหี้ยุแก่เขา (*ให้เทศนา*) ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากฉัน จงเคารพภักดีฉัน (*รสูลทุกคนมีหน้าที่เทศนาเรื่องเอกภาพของอัลลอฮฺ*) "**

43 : 45 ความว่า **" และเจ้าจงถามผู้ที่เราได้ส่งมาก่อนเจ้า คือบรรดารสูลของเรา (*โดยค้นดูคัมภีร์ต่าง ๆ และถามบรรดาผู้รู้ของพวกเขา*) ว่าเราได้ตั้งพระเจ้าย่อย ๆอันอื่นจากพระผู้ทรงกรุณาปรานีไว้ให้บูชากระนั้นหรือ ? "**

- **นบีเป็นผู้ไร้บาป**

นบีเป็นผู้มีคุณธรรมสูง ได้รับวะหี้ยุจากอัลลอฮฺ เป็นผู้ให้แบบอย่างที่ดี ดังนั้นนบีจึงไม่ขโมย ไม่ลักลอบในกาม ไม่โกหก ไม่ฉ้อโกง ไม่พูดอะไรตามใจตน ไม่ทำการใด ๆที่จะทำให้ด่างพร้อยในคุณธรรมของท่าน เพราะอัลลอฮฺทรงปกปักษ์รักษาท่าน ดังปรากฏในอัล – กุรอาน

3 : 160 ความว่า **" และไม่ใช่ (*คุณลักษณะ*) สำหรับนบีใด ๆที่จะคดโกง (*หรือยักยอก*) และผู้ใดคดโกงเขาจะนำตามที่เขาคดโกงมาในวันฟื้นชีพ และทุก ๆชีวิตจะถูกตอบแทนเต็มตามที่มันได้ขวนขวายและพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม "**

13 : 11 ความว่า **" สำหรับเขา (*มุฮัมมัดและกัลยาณชนทุกคน*) มี (*มลาอิกะฮฺ*) ผู้เฝ้าเปลี่ยนกัน (*รักษา*) ทั้งข้างหน้าเขาและข้างหลังเขา รักษาตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ ....."**

- **นบีแสดงปาฏิหาริย์บางอย่างได้โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ**

13 : 38 ความว่า " .....และไม่พึงที่ (*อยู่ในอำนาจของ*) **รสูลใดจะนำมาซึ่งสัญญาณ** (*โองการหรือปาฏิหาริย์*) **ใด ๆ เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ** และสำหรับทุกวาระนั้นมีบันทึก (*กำหนด*)ไว้ (*มีบัญญัติเหมาะแต่ละยุค*) "

14 : 10 – 11 ความว่า " .....พวกเขา (*ชาวเมืองต่าง ๆกล่าวในทำนองเดียวกัน*) กล่าวว่า พวกท่านมิใช่อื่นใดเลย เว้นแต่เป็นสามัญชนเยี่ยงเรา (*มิใช่ผู้วิเศษที่จะมาเทศนา*) พวกท่านปรารถนาที่จะหันพวกเราห่างจากที่บรรพบุรุษของเราเคยบูชา ถ้าเช่นนั้น จงนำหลักฐาน (*ปาฏิหาริย์*) อัน ชัดแจ้งแก่เรา "

" บรรดารสูลของพวกเขา (*ต่าง*) กล่าวแก่พวกเขาว่า พวกเรามิใช่อื่นใด (*อย่าคิดว่าเป็นผู้วิเศษ*) เว้นแต่เป็นสามัญชนเยี่ยงพวกท่าน แต่ว่าอัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์จากปวงบ่าวของพระองค์ และไม่พึงที่เราจะนำหลักฐานใด ๆ (*เช่นการแสดงปาฏิหาริย์ หรือสัญญาณใด ๆ*) แก่พวกท่าน เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ และแด่อัลลอฮฺที่ผู้ศรัทธาทั้งหลายต้องมอบความไว้วางใจ "

40 : 78 ความว่า "..... **และไม่พึงแก่รสูลใดที่จะนำสัญญาณใด ๆมา เว้นแต่โดยอนุมัติ** (*พระบัญชา*) **ของอัลลอฮฺ** ....."

- **นบีขอไถ่โทษแทนมนุษย์ ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ**

43 : 86 ความว่า " และบรรดาที่พวกเขาวิงวอนอันอื่นจากพระองค์นั้น ไม่มีอำนาจในการขอไถ่แทนโทษ ยกเว้น (*มุฮัมมัด*) ผู้ยืนยันความจริง และพวกเขารู้จักดี "

10 : 3 ความว่า " .....ไม่มีผู้ใดจะไถ่แทน (*โทษ*) ได้ เว้นแต่หลังจากได้รับอนุมัติจากพระองค์ นั่นคือ (*คุณลักษณะของ*) อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของสูเจ้า....."

87. **วะหี้ยฺ หรือ วะหฺยู ในภาษาอฺรับเรียกว่า วะหฺยุน หมายถึง การกระซิบยังดวงจิตของผู้ได้รับแล้วทำให้จำได้ทันที ในอัล - กุรฺอานได้แยกไว้หลายประเภท คือ**

(1) **การวะหี้ยุแก่ธรรมชาติ** คือให้เป็นไปตามกฎแห่งการกำหนดสภาะ ของอัลลอฮฺ เช่นทรงวะหี้ยุแก่แผ่นดิน (*ที่จะให้เกิดในวันกิยามะฮฺ*)

99 : 1 – 5 " **เมื่อแผ่นดินถูกให้ไหว ด้วยการไหวสะท้านของมัน** "

" และแผ่นดินได้ระบายของหนักของมันออกมา (*เช่นออกมาจากสุสาน*) "

" และมนุษย์กล่าวว่า เกิดอะไรแก่มันเล่า ? "

" วันนั้น มันจะบอกเล่าข่าวคราวของมัน "

" **ดังที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าได้ทรงบัญชามัน** "

(2) **การวะหี้ยุแก่สัตว์** จะเห็นได้จากสัญชาตญาณอันลึกลับของมัน เช่น เต่าทะเล เมื่อออกจากไข่ก็สามารถลงทะเลได้โดยที่ไม่เคยเห็นทะเลมาก่อน หรือลูกจิงโจ้แดง เมื่อคลอดใหม่ตัวเท่าเมล็ดถั่ว ก็สามารถคลานเข้าสู่กระเป๋าหน้าท้องของแม่ได้ และเจริญเติบโตในนั้น โดยที่มันไม่รู้มาก่อนว่าหัวนมแม่ของมันอยู่ที่นั่น ฯลฯ อัล กุรอานได้ยกตัวอย่างการวะหี้ยุแก่ผึ้ง

16: 68 – 69 ความว่า " **และพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงดลแก่ผึ้งว่า จงทำรังตามภูผา และตามต้นไม้ และตามที่พวกเขาก่อร้านขึ้น** (*ให้ไม้เถาเลื้อย*) "

" **แล้วจงกิน** (ดูด) จากผลไม้ทั้งมวล **แล้วจงดำเนินตามทางของพระผู้อภิบาลของเจ้าโดยถ่อมตัว มีเครื่องดื่ม** (*น้ำผึ้ง*) หลากสี (*กลั่น*) ออกจากท้องของมัน ใน (*น้ำผึ้ง*) นั้น มี (*ตัวยา*) ที่บำบัดสำหรับปวงมนุษย์ แท้จริง ในนั้นมีสัญญาณสำหรับประชาชนผู้ตรึกตรองอย่างแน่นอน"

(3) **การวะหี้ยุแก่มลาอิกะฮฺ** แม้ว่ามลาอิกะฮฺจะเป็นผู้นำวะหี้ยุจากอัลลอฮฺสื่อแก่มนุษย์ตามที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ แต่อัลลอฮฺก็ทรงวะหี้ยุแก่บรรดามลาอิกะฮฺด้วย ดังปรากฏในอัล - กุรอาน

8 : 12 ความว่า " **เมื่อพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงวะหี้ยุแก่มลาอิกะฮฺ** (*ให้แจ้งแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า*) แท้จริง ฉันอยู่กับสูเจ้า ดังนั้น (*มลาอิกะฮฺ*) จงทำให้บรรดาผู้ศรัทธามั่นคง ฉันจะเหวี่ยงความตระหนกเข้าในใจของบรรดาผู้ปฏิเสธ ดังนั้น (*ผู้ศรัทธาเอ๋ย !*) จงตีเหนือก้านคอ (*ต่อสู้ให้ศัตรูตาย*) และจงตอกทุก ๆปลายนิ้วมือของพวกเขา (*หมายถึงตีให้อาวุธหลุดมือ*) "

(4) **การวะหี้ยุแก่กัลยาณชน** (*ผู้กระทำดี*) มีดังนี้

- **กระตุ้นแก่จิตสำนึก**

5 : 111 ความว่า " (*และจงรำลึกถึงเวลา*) **เมื่อฉันได้วะหี้ยุแก่สาวก** (*ของอีซา*) ว่า จงศรัทธาในฉันและรสูลของฉัน พวกเขากล่าวว่า เราศรัทธาและได้ทรงโปรดเป็นพยานว่า เราเป็นผู้นอบน้อม

- **การฝันดี หรือญาณทัศนะ หรือเห็นเหตุการณ์**

12 : 4 ความว่า " (จง*รำลึกถึงเวลา*) เมื่อยูสุฟกล่าวแก่พ่อของเขา (*ยะอฺกูบ*) ว่า **พ่อจ๋า ! แท้จริงฉันได้** (*ฝัน*) **เห็นดาวสิบเอ็ดดวง และดวงตะวันและดวงเดือนนบนอบต่อฉัน** "

- **การดลใจให้รู้ดีรู้ชั่ว**

91 : 8 ความว่า " **แล้วพระองค์ได้ทรงดลใจมัน** (*ให้รู้*) **ซึ่งทางชั่วของมัน และทางสังวรของมัน** "

(5) **การวะหี้ยุแก่บรรดานบี** ในอัล – กุรอาน กล่าวว่า

4 : 163 ความว่า " **แท้จริงเราได้วะหี้ยุแก่เจ้า** (*มุฮัมมัด*) **เช่นที่เราได้วะหี้ยุแก่นูห** และบรรดานบีหลังจากเขา (*เพราะเป็นสัจธรรมอันเดียวกัน*) และเราได้วะหี้ยุแก่อิบรอฮีม และอิสมาอีล และอิสหาก และ

ยะอฺกูบ และพงศ์พันธุ์ทั้งหลาย และอีซา และอัยยูบ และยูนุส และฮารูน และสุลัยมาน และเราได้ประทานซะบูรฺแก่ดาวูด "

20 : 114 ความว่า " เพราะฉะนั้น อัลลอฮฺคือผู้ทรงสูงส่งยิ่ง ผู้ทรงเป็นเจ้า ผู้ทรงสัจจะ และเจ้า (*มุฮัมมัด*) จงอย่าเร่งในอัล-กุรฺอาน ก่อนที่การวะหีฺยของมันจะถูกทำให้ครบแก่เจ้า "

ในหะดีษได้เล่าถึงวิธีที่ท่านนบี ศ็อลฯได้รับวะหีฺยหลายวิธี ดังตัวอย่าง

عَنْ

عَائِشَةَ أُمِّ ٱلْمُؤْمِنِينَ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهَا : أَنَّ الحَارِثَ بْنَ هِشَامٍ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ سَأَلَ رَسُولَ ٱللَّهِ ﷺ فَقَالَ : يَا رَسُولَ ٱللَّهِ ، كَيْفَ يَأْتِيكَ ٱلْوَحْيُ ؟. فَقَالَ رَسُولُ ٱللَّهِ ﷺ : (أَحْيَانًا يَأْتِينِي مِثْلَ صَلْصَلَةِ ٱلْجَرَسِ ، وَهُوَ أَشَدُّهُ عَلَيَّ ، فَيُفْصِمُ عَنِّي وَقَدْ وَعَيْتُ عَنْهُ مَا قَالَ ، وَأَحْيَانًا يَتَمَثَّلُ لِيَ ٱلْمَلَكُ رَجُلاً ، فَيُكَلِّمُنِي فَأَعِي مَا يَقُولُ) .

قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهَا : وَلَقَدْ رَأَيْتُهُ يَنْزِلُ عَلَيْهِ ٱلْوَحْيُ فِي ٱلْيَوْمِ ٱلشَّدِيدِ ٱلْبَرْدِ ، فَيُفْصِمُ عَنْهُ وَإِنَّ جَبِينَهُ لَيَتَفَصَّدُ عَرَقًا .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ -มารดาของปวงผู้ศรัทธา – ได้เล่าว่า ท่านอัล – หาริษ อิบนิ ฮิชามได้ถามท่านนบี ศ็อลฯ ว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮ ! มีวะหีฺยแก่ท่านอย่างไร* ? ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ตอบว่า บางครั้งมันมีมาแก่ฉันคล้ายเสียงกระดิ่งฉันรู้สึกอึ้ (*อึดอัด*) เป็นที่สุดแล้วคลายไปและฉันก็จำสิ่งทีเขาบอกไว้ได้ทั้งหมด บางครั้งมลาอิกะฮฺก็มาหาฉันในรูปคนผู้ชาย เขาพูดกับฉัน ฉันจำที่เขาพูดได้ ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า ฉันได้เห็นท่านรสูล ศ็อลฯ ครั้งที่วะหีฺยประทานลงในวันที่หนาวจัด เมื่อวะหีฺยหมดแล้ว มีเหงื่อผุดที่หน้าผากของท่าน " (*บุคอรี*)

88. วุฎูอฺ หรือ การอาบน้ำนมาซ หรือ การอาบน้ำละหมาด คือการชำระร่างกายบางส่วนก่อนการนมาซ มีวิธีทำตามแบบของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ โดยทำเรียงตามลำดับดังนี้

(1) กล่าว " บิสมิลลาฮฺ " (*แปลว่าด้วยพระนามของอัลลอฮฺ*)

(2) ล้างมือขวาและมือซ้ายแค่ข้อมือให้สะอาด

(3) ใช้มือขวาวักน้ำล้างปากและรูจมูก

(4) วักน้ำล้างหน้าให้ทั่ว ด้วยมือขวาและซ้าย

(5) ล้างแขนขวาและซ้ายให้ทั่วถึงข้อศอก

(6) เอามือจุ่มน้ำ แล้วทาบฝ่ามือทั้งสองที่หน้าผาก ลูบตั้งแต่ตีนผมถึงท้ายทอย แล้วลูบกลับมา ลดมือทั้งสองลงเช็ดหูทั้งด้านในและด้านนอก (*ครั้งเดียว*)

(7) ล้างเท้าขวาและซ้ายให้สะอาดถึงตาตุ่ม

หมายเหตุ ต้องปฏิบัติตามลำดับและต่อเนื่องกันตั้งแต่ข้อ 1 – 7 โดยทำข้อละ 1 หรือ 2 หรือ 3 ครั้ง ยกเว้น ข้อ 6 ทำครั้งเดียว และเมื่อทำวุฎูอเสร็จให้กล่าวดุอาอ(*คำวิงวอน*)ตามแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลฯ (*ต้องศึกษาและท่องจำเพราะเป็นอิบาดะฮที่จำกัดรูปแบบ - ผู้วิจัย*) (*อิสมาอีล อะหมัด .2542 : หน้า 3 – 5*)

วิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเอกราชมาช้านาน สภาพทางภูมิศาสตร์มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือมิได้แบ่งแยกเป็นเกาะหรือตัดขาดจากกัน มีชาวต่างด้าวอาศัยอยู่น้อย ปัญหาการขัดแย้งทางสังคมจึงมีน้อย ลักษณะทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทหรือสังคมที่มีขนาดเล็ก จะมีความผูกพันทางจิตใจค่อนข้างแน่นแฟ้น คือมีความจริงใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน แบ่งปันกัน คุ้นเคยเห็นหน้ากันโดยตรง เชื่อถือโชคลาง ภูตผี และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สนใจเรื่องงานพิธี เพื่อให้ทำมาค้าขึ้น และสิ่งที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้น พิธีกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวพันกับศาสนาพุทธ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เช่น พิธีเข้าพรรษา ออกพรรษา บวชนาค แต่งงาน เลี้ยงพระ และพิธีกรรมเกี่ยวกับการเกษตรตามอาชีพหลักของประชาชน เช่น แห่บั้งไฟ นางแมวขอฝน ฯ เคารพผู้อาวุโส ชอบความสนุกสนาน มักจัดงานเลี้ยงเอิกเกริก สิ้นเปลือง และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังยกย่องผู้ทรงอำนาจ โดยหวังจะได้รับการปกป้องคุ้มครอง และหวังจะได้อภิสิทธิ์เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล ส่วนสังคมในเมืองจะแตกต่างกันบ้างที่มีความผูกพันกันน้อยกว่าคนในชนบท เนื่องจากต้องแข่งขันกันในการประกอบอาชีพ หรือต่างก็ย้ายมาจากที่อื่นเข้ามาทำมาหากิน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว คือนิยมแยกอยู่เป็นอิสระ มีพ่อ แม่ ลูก มากกว่าเป็นครอบครัวขยายที่มีปู่ ย่า ตา ยายหรือญาติอยู่ร่วมด้วย เพราะถึงแม้จะอยู่ในครัวเรือนหรือหลังคาเรือนเดียวกันก็มักแยกกินอยู่ต่างหาก ครอบครัวไทยส่วนใหญ่เป็นครอบครัวประเภทผัวเดียวเมียเดียว มีผู้ชายเป็นหลัก และการสืบสกุลก็ใช้ผู้ชายเป็นหลักเช่นกัน (*ปัจจุบันเริ่มมีการอนุญาตให้ใช้สกุลของฝ่ายหญิงได้*) มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตเข้มข้น แม้ลูกที่ออกเรือนไปก็ติดต่อเยี่ยมเยียน ไม่ทอดทิ้งพ่อแม่ ขณะเดียวกันพ่อแม่ก็จะคอยติดตามช่วยเหลือเมื่อลูกตกทุกข์ได้ยาก และมีเด็กเป็นจุดสนใจรวมของครอบครัว แต่ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ คนมุ่งทางวัตถุนิยมเพิ่มขึ้น ทุกคนต่างมุ่งแสวงหาความสุขของตน ต่างมีเสรีภาพมาก มักทำอะไรตามใจตน ความอดทนที่มีต่อกันลดลง แทนที่สามีภรรยาจะอดทนต่อกันกลับไปมีคนอื่นแทน มีเรื่องชู้สาวเกิดขึ้น หรือหย่ากันโดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องน่าละอายอย่างยิ่งเหมือนในสมัยโบราณ นอกนี้ภาวะ

ทางเศรษฐกิจที่ต้องแข่งขันสูงเพื่อความอยู่รอด ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก แม่ต้องออกไปทำงานช่วยผดุงฐานะของครอบครัว ทำให้ไม่ได้เลี้ยงลูกเอง และมีงานสังคมที่จะต้องไปร่วมมากมาย เช่น งานเลี้ยงต่าง ๆ งานศพ ฯลฯ ทำให้มีโอกาสอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาหรือร่วมกิจกรรมกันยาก ลูกไม่เชื่อฟังพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่มีปัญหาระหองระแหงกันก็ไม่มีคนกลางมาประสานรอยร้าว หรือให้อดทนเพื่อเห็นแก่ลูกตาดำ ๆ ดังนั้นจึงเกิดครอบครัวแตกแยก ลูกมีปัญหา ทำให้สถาบันครอบครัวเสื่อมความสำคัญลง

ทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ไทยนับได้ว่าเป็นประเทศที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆมากมาย เช่น ในการกิน การนอน การสนทนาปราศรัย การต้อนรับ การเคารพผู้ใหญ่ เชื่อถือคนมีอำนาจวาสนา และมีพิธีกรรมตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ทำขวัญเดือน ไหว้ครู โกนจุก บวชนาค แต่งงาน และเผาศพ เป็นต้น ที่ทั้งรัฐและเอกชนให้ความสำคัญ บางครั้งทำให้สิ้นเปลืองมากและไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร กิจกรรมทางสังคมมักไม่เป็นพิธีการและเป็นเรื่องเกี่ยวกับลัทธิพิธีทางศาสนาเป็นส่วนใหญ่ คนไทยไม่ค่อยยอมรับปทัสถานหรือกฎระเบียบแบบแผนของสังคมสำหรับยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ชอบทำอะไรง่าย ๆ ตามใจตน ซึ่งมักแสดงออกดังคำพังเพยที่ว่า " พูดได้ตามใจคือไทยแท้ "หรือ " ใครใคร่ทำ ทำ " ทำให้สถาบันต่าง ๆทางสังคมไม่อาจสร้างระบบคุณธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ ส่วนค่านิยมของคนไทยนั้น นักสังคมศาสตร์หลายท่านได้สรุปไว้ว่า ที่สำคัญ ๆได้แก่ นิยมความมั่งคั่ง ชอบอำนาจ นิยมการทำบุญซึ่งได้อิทธิพลมาจากพุทธศาสนาที่มีการเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด จึงทำบุญเพื่อให้เกิดผลดีในภพหน้า คนไทยชอบความสนุกสนาน ชอบความหรูหรา และชอบความเป็นตัวของตัวเอง สิ่งต่าง ๆเหล่านี้มีอิทธิพลในแนวทางและแบบของพฤติกรรม นับตั้งแต่เรื่องการแต่งตัว การคบเพื่อน การอาชีพ การจัดงาน ฯลฯ ตลอดจนการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วย

ปัญหาของไทย มีปัญหาอาชญากรรม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม(*ชุมชนแออัด*) ปัญหาเศรษฐกิจ การเสื่อมคุณภาพของดิน เครื่องมือไม่ทันสมัย ขาดแคลนน้ำ ขาดเงินทุนและสินเชื่อ ปัญหาด้านสังคมได้แก่ ยากจน การศึกษาต่ำ สุขภาพอนามัยต่ำ(*ซึ่งตามมาด้วยโรคร้ายแรงและสิ่งเสพย์ติด*) ปัญหาการบริการของรัฐไม่ทั่วถึง และชอบเล่นการพนัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนัญ วงษ์วิภาค ได้ศึกษาเรื่อง **ตองเหลือง ชาไก และชาวเลกับความกดดันทางวัฒนธรรมที่เลี่ยงไม่ได้** พบว่า ตองเหลือง ชาไก และชาวเล กลุ่มชนเร่ร่อนทั้ง 3 กลุ่มนี้ ในอดีตสามารถอยู่รอดด้วยการอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ มีการติดต่อกับสังคมภายนอกไม่มากนัก แบบแผนของสังคมและวัฒนธรรมจึงพัฒนาอยู่ภายใต้เงื่อน

ไขของธรรมชาติ โดยการนำธรรมชาติมาดัดแปลงเป็นปัจจัย 4 เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานของชีวิต เช่นตองเหลืองและซาไกจะใช้วัสดุประเภทไม้ เช่น ไม้ไผ่และแขนงไผ่ที่หาตัดได้ง่าย ๆ มาสร้างเพิงพักชั่วคราวเพื่อหลับนอนและหลบแดดหลบฝน หรือถ้าเป็นฤดูฝนก็อาจหลบอยู่ตามถ้ำ พ่อบ้านหรือผู้อาวุโสที่เป็นชายจะเป็นผู้แบ่งสันปันส่วนสิ่งต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็จะเป็นผู้ประนีประนอมเมื่อสมาชิกในครอบครัวหรือเครือญาติขัดแย้งกัน ปกติจะตั้งค่ายพักรวมกันตั้งแต่ 2 – 15 ครอบครัว ส่วนชาวเลต่างอาศัยเรือสำปั้นตับ เป็นทั้งบ้านทั้งยานพาหนะโยกย้ายไปหาแหล่งทำกินในที่ต่าง ๆ โดยตรงกลางเรือสร้างหลังคาโค้งตามลำเรือมุงด้วยใบเตยทะเลหรือเตยปาหนัน หรือมุงด้วยใบค้อที่ผูกกับไม้ไผ่เรียงเป็นตับ ในเรือแบ่งเป็นส่วน ๆตั้งแต่ส่วนครัว ส่วนที่เป็นห้องนอนและทำงาน ที่เก็บของเครื่องใช้และน้ำดื่มเป็นต้น ครอบครัวจึงเป็นครอบครัวขนาดเล็กประกอบด้วยพ่อ แม่และลูกเล็ก ๆที่ยังพึ่งตนเองไม่ได้ ลูก ๆที่มีครอบครัวและญาติจะจอดเรือพักแรมในละแวกใกล้ ๆ ในกลุ่มหนึ่ง ๆมักจะเป็นญาติทางสายโลหิตหรือญาติจากการแต่งงานทำให้ได้พึ่งพาอาศัยกัน ตองเหลืองและซาไกอาศัยพืชประเภทหัว หน่อ รากเหง้าเป็นอาหารหลักควบคู่กันไปกับการจับสัตว์เล็ก ๆตลอดจนกุ้ง หอย ปู ปลาตามลำธารเป็นอาหาร หรือนำหวาย ไม้ที่เลื่อยเป็นท่อน ผลไม้ป่า แพะ ไก่และเป็ดมาแลกกับเกลือ เครื่องมือโลหะ เสื้อผ้า ยาสูบและน้ำตาลจากพ่อค้าชาวจีนและมาเลย์ เวลาเจ็บไข้ก็รู้จักนำส่วนของพืชพันธุ์ไม้ที่หรือสมุนไพรมาปรุงเป็นยารักษาความป่วยไข้ ส่วนชาวเลจะจับปลา ดักปลาและเก็บพืชที่ขึ้นเองตามชายฝั่งเป็นอาหาร และนำไปแลกกับข้าว เกลือ เสื้อผ้าและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ กลุ่มผู้เร่รอนเหล่านี้จะพักในที่หนึ่ง ๆประมาณ 5 - 15 วันจึงย้ายไปที่แห่งใหม่

หลังจากพ.ศ. 2500 เป็นต้นมา มีการขยายพื้นที่เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ทำให้รุกเข้าไปในถิ่นที่อยู่ของกลุ่มเร่ร่อนดังกล่าว ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงอย่างรวดเร็ว ผู้เร่ร่อนทั้งหลายจึงต้องออกมาพึ่งสังคมภายนอกเพิ่มขึ้น สภาพเช่นนี้ส่งผลให้เกิดปัญหานานัปการแก่ตองเหลือง ซาไกและชาวเล ที่เห็นได้ชัดเจนคือภาวะทุพโภชนาการ ความป่วยไข้ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และความสับสนที่ต้องสู้อย่างไร้จุดหมาย ภาวะการถูกบีบคั้นต่างเหล่านี้อาจลดลงได้ถ้ารัฐและเอกชนได้เข้าไปช่วยให้เขารู้จักการผลิตอาหารได้เองในสภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างจากวิถีชีวิตเดิมของเขามากนัก หรืออนุญาติให้ผู้เร่ร่อนอยู่ตามป่าเหมือนเดิมโดยได้รับความคุ้มครองและให้ความอนุเคราะห์ตามความจำเป็นเพื่อความอยู่รอดของเผ่าพันธุ์

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Document Research) เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับคำสอนทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม ว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร โดยการศึกษาจากพระคัมภีร์ อัล - กุรฺอาน อัล - หะดีษ ตำราที่นักวิชาการมุสลิมนำอัล – กุรฺอานและหะดีษมาแปลหรืออธิบายให้เข้าใจดียิ่งขึ้น และตำราอื่น ๆที่เกี่ยวข้อง

วิธีการรวบรวมและจัดกระทำกับข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาพระคัมภีร์อัล - กุรฺอานทั้ง 6,600 กว่าโองการ จากฉบับที่มีความหมายภาษาไทย คัดเลือกเฉพาะที่เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามที่อิสลามกำหนด

2. ศึกษาอัล - หะดีษ หรือคำสอนของศาสดาหรือท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ที่ขยายความในเชิงปฏิบัติ จากที่บอกไว้ในอัล - กุรฺอาน เพราะอัล – กุรฺอานจะบอกเฉพาะหัวข้อหรือใจความสำคัญ ๆ เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ หรือแผนแม่บท และท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ จะเป็นผู้อธิบายหรือขยายความ หรือปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือรับรองการกระทำของสหายหรือสาวกของท่านว่าถูกต้อง ซึ่งผู้รวบรวมหรือบันทึกหะดีษไว้มีมากมายหลายท่าน ที่สำคัญได้แก่ ท่านอัล - บุคอรีหรือท่านบุคอรี ท่านมุสลิม ท่านอัน - นะสาอียฺ ท่านอบูดาวูด ท่านอิบนุ มาญะฮฺ ท่านติรฺมิซียฺ และท่านอะหฺมัด เป็นต้น และที่แปลเป็นภาษาอังกฤษเท่าที่ผู้วิจัยสามารถหาศึกษาได้คือ หะดีษที่รวบรวมโดยท่านอัล - บุคอรี และท่านมุสลิม (*และหะดีษของทั้งสองท่านที่แปลเป็นภาษาไทยยังมีไม่ครบ*) ทำให้ยังได้หลักฐานไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น ในการรายงานการศึกษาจึงเขียนไว้ว่า ส่วนหนึ่ง มีดังนี้

3. ใช้ตำราหรือหนังสืออ้างอิงที่เขียนโดยนักวิชาการมุสลิม ซึ่งอ้างหลักฐานจากอัล - กุรฺอานและหะดีษ ประกอบการบรรยายเชิงอรรถ หากข้อมูลที่ศึกษาต้องการคำอธิบายเพื่อให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น และส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้อ้างหะดีษจากตำราที่อ้างถึงในหน้าบรรณานุกรมเพราะมีคำแปลเป็นภาษาไทย ทำให้สะดวก ย่นระยะเวลาในการศึกษา และมีข้อผิดพลาดได้น้อยกว่าการศึกษาจากภาษาต่างประเทศ ดังนั้นในการคัดลอกหะดีษลงในรายงานการวิจัย บางหะดีษ

(*ซึ่งมีจำนวนน้อย*) อาจไม่มีรายละเอียดว่ามาจากบทไหน ? บาบ (*ตอนหรือส่วน*) ไหน ? หรืออาจไม่มีชื่อผู้รายงานหะดีษ แต่จะมีชื่อผู้บันทึกและรวบรวมหะดีษเท่านั้น ส่วนการใช้ภาษานั้น ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของผู้วิจัยเอง เช่น ผู้รู้หลายท่านอาจใช้สำนวนไพเราะเกี่ยวกับการเล่าหะดีษโดยใช้คำว่า " รายงาน " เช่น ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้รายงานว่า แต่ผู้วิจัยกลับคิดมากว่า ทำไมคนรุ่นเราต้องให้เศาะหาบะฮฺมารายงานด้วย ? แค่เล่าให้รู้ก็เป็นบุญคุณอย่างเหลือหลายแล้วที่ทำเราได้รู้สุนนะฮฺ หรือจริยวัตรของท่านนบี ศ็อลฯ จึงใช้ว่า ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า เป็นต้น

4. ใช้เอกสาร หนังสือพิมพ์ และตำราอื่น ๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ประกอบ

การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อศึกษาอัล – กุรฺอานและหะดีษแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามโดยรวม และได้แบ่งวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิต ออกเป็น 2หมวด คือ

หมวดที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต
โดยแบ่งศึกษาใน 5 ประเด็น คือ

1. การศาสนาและจริยธรรม
2. การศึกษาและวัฒนธรรม
3. การสังคม
4. การเศรษฐกิจ
5. การเมืองการปกครอง

หมวดที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต

บทที่ 4
ผลของการศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงที่เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ และสิ่งที่ใช้ในการนำเสนอผลของการศึกษาค้นคว้า

1 , 2 , 3 .....คือ ตัวเลขที่บอกบทที่ หรือสูเราะฮฺที่... และโองการที่ หรืออายะฮฺที่... ของอัล - กุรฺอาน โดย ใช้เครื่องหมาย : คั่นกลาง (*ไม่ได้คัดอัล - กุรฺอานลงเพราะสามารถหาต้นฉบับดูได้จากแทบทุกครัวเรือนมุสลิม*) เช่น 4 : 4

4 : 4 คือ เลข 4 ตัวหน้า หมายถึงตัวเลขที่บอกถึงบทที่...หรือสูเราะฮฺที่....ในอัล - กุรฺอาน ส่วนเลข 4 ตัว หลัง หมายถึงตัวเลขที่บอกถึงโองการที่ ... หรือ อายะฮฺที่...ในอัล - กุรฺอาน ดังนั้น 4 : 4 จึงอ่านว่าบทที่ 4 โองการที่ 4 (*หรืออ่านตามที่มุสลิมทั่วไปอ่านว่า สูเราะฮฺที่ 4 อายะฮฺที่ 4*) แล้วคัดคำแปลลง และในคำแปลนั้นถ้ามีวงเล็บตัวเลขบอกบทที่และโองการที่อีก หมายความว่า มีการกล่าวถึงเรื่องนี้อีกในบทนั้นโองการนั้นอีก

ภาษาอุรับ คือ หะดีษ หรือคำบอกเล่าของสหายหรือสาวกของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ที่กล่าวถึงคำพูดของท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ การกระทำของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ หรือการที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ยอมรับการกระทำของสหายหรือสาวกของท่านว่าถูกต้อง

เหตุที่ต้องคัดหะดีษลง เพราะเมื่อกล่าวถึงเรื่องของศาสนาอิสลาม มุสลิมจะเชื่อเรื่องที่มีหลักฐานมากกว่ากล่าวลอย ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Document Research) เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับคำสอนทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามว่ามีอะไรบ้าง ? และเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร ? โดยการศึกษาจากพระคัมภีร์ อัล -

กุรฺอาน 6,600 กว่าโองการจากฉบับที่มีคำแปลภาษาไทย อัล – หะดีษ (*เท่าที่สามารถหาศึกษาได้*) และตำราที่นักวิชาการมุสลิมนำอัล – กุรฺอานและหะดีษ มาแปลหรืออธิบายให้เข้าใจดียิ่งขึ้น และ ส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะศึกษาหะดีษจากที่มีคำแปลเป็นภาษาไทย มากกว่าจากภาษาต่างประเทศ เพราะทำให้มีข้อผิดพลาดได้น้อยกว่า

ผลของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาพบว่า อิสลามเป็นศาสนาที่มีการศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว พระนาม อัลลอฮฺ มีอัล – กุรฺอาน (*พระดำรัสของอัลลอฮฺ*) เป็นพระคัมภีร์ และมีศาสดามุฮัมมัด ศ็อลฯ (*รสูลหรือผู้สื่อสารของอัลลอฮฺสู่ประชาชน*) เป็นผู้อบรมสั่งสอนและปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง (*มีบันทึกการบอกเล่าของสาวกถึง คำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด การกระทำของท่าน และการที่ท่านยอมรับการกระทำของสาวกหรือสหายของท่านว่าถูกต้องที่เรียกว่าหะดีษเป็นหลักฐาน*) ให้มุสลิมปฏิบัติตาม อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่วิวัฒนาการต่อจากการสอนของศาสดาในอดีต ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงท่านนบีนูหฺ ท่านนบีดาวูด ท่านนบีมูซา ท่าน นบีอีซา ฯลฯ และกล่าวเนือง ๆว่าอิสลามเป็นแนวทางของท่านนบีอิบรอฮีม อิสลามเป็นศาสนาสำหรับนานาชาติ เป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มิได้แยกศาสจักรออกจากอาณาจักร คือมิได้แยกกิจการทางศาสนาออกจากกิจการทางโลกวัตถุ เป็นศาสนาที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกลไม่ใช่เพียงเพื่อการดำเนินชีวิตอันสงบสุขในโลกนี้เท่านั้น แต่ได้รวมถึงการชี้ทางตรงสู่ชีวิตอันถาวรให้ปรโลกหรืออาคิเราะฮฺด้วยการให้มนุษย์ใช้สติปัญญาและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) เพื่อชัดเกลาตนไปสู่เส้นทางอันสันติสุขและถาวรนั้น อิสลามเป็นศาสนาที่ผู้นับถือศาสนาต้องปรับตัวให้เข้ากับศาสนา ไม่มีการปรับศาสนาให้เข้ากับบุคคลหรือท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น บัญญัติเรื่องการแต่งกายของสตรีมุสลิมหรือมุสลิมะฮฺที่ให้ปกปิดเอาเราะฮฺ(*สิ่งพึงสงวน*) ซึ่งต้องอยู่ในกฎเดียวกัน ไม่ว่าผู้นับถือจะอยู่เขตร้อนจัด หนาวจัด หรือเขตที่ฝนตกชุก หรือเขตใดก็ตาม ทุกคนต้องปกปิดร่างกายให้มิดชิด เปิดเผยได้เพียงใบหน้า ฝ่ามือและเท้า เช่นเดียวกันทุกเขต เป็นต้น

นอกจากนี้อิสลามได้บอกอุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่เรื่องการปฏิบัติตนต่อพระผู้เป็นเจ้าซึ่งเป็นหน้าที่หลักของชีวิต และส่วนประกอบอื่น ๆเพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระผู้เป็นเจ้า เช่น การกิน การอยู่ การนอน การคบเพื่อน การครองเรือน หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อพ่อ แม่ พี่ น้อง สามี ภรรยา ญาติ เพื่อนบ้านและประเทศชาติ การศาสนา การศึกษา การเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ฯลฯ เพื่อประโยชน์สุขต่อตนเองและมนุษย์ชาตินั้น ก่อให้เกิดอารยธรรมใหม่ วัฒนธรรมใหม่ที่ไม่เหมือนใครและไม่เลียนแบบผู้ใด (*โดยบอกย้ำว่าอิสลามมาอย่างคนแปลกหน้าและจะกลับไปอย่างคนแปลกหน้าซึ่งหมายความว่ามีวิถีชีวิตเป็นของตน*

เองซึ่งปฏิบัติแตกต่างจากผู้อื่น และไม่ว่าจะอยู่แผ่นดินใดก็จะยึดมั่นในวิถีชีวิตแบบอิสลาม จะไม่ปฏิบัติตามวิถีอื่น) อิสลามได้บอกทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย และตั้งแต่ตื่นนอนเช้าจนกระทั่งเข้านอนอีกครั้ง บอกจนกระทั่งศาสนิกอื่นฉงน ดังหะดีษที่เล่าโดยท่านสัลมาน อัล – ฟาริซี (*สหายหรือสาวกชาวเปอร์เซียของท่านนบี ศ็อลฯ*)

عَنْ سَلْمَانَ قِيلَ لَهُ : قَدْ عَلَّمَكُمْ نَبِيُّكُمْ ﷺ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الْخِرَاءَةَ فَقَالَ : أَجَلْ لَقَدْ نَهَانَا أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ لِغَائِطٍ أَوْ بَوْلٍ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِالْيَمِينِ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِأَقَلَّ مِنْ ثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجِيعٍ أَوْ عَظْمٍ .
رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ . وَلِلتِّرْمِذِيِّ : لَا تَسْتَنْجُوا بِالرَّوْثِ وَلَا بِالْعِظَامِ فَإِنَّهُ زَادُ إِخْوَانِكُمْ مِنَ الْجِنِّ .

ความว่า ท่านสัลมานได้เล่าว่า ได้มีผู้กล่าวแก่ท่านว่า " *เป็นความจริงหรือที่นบี ศ็อลฯ ของพวกท่านได้สอนพวกท่านหมดทุกอย่าง แม้กระทั่งระเบียบในการนั่งถ่ายอุจจาระ ?* " ท่าน (*สัลมาน*) ตอบว่า " *ใช่แล้ว ความจริงท่าน (นบี ศ็อลฯ) ได้ห้ามเราหันหน้าไปทางกิบลัต (ทิศที่มุสลิมผินหน้าสู่เวลาปฏิบัติศาสนกิจหรือนมาซ) ในขณะถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยมือขวา หรือ (ห้ามพวกเรา)ทำการชำระด้วยหินต่ำกว่า 3 ก้อน หรือด้วยมูลสัตว์หรือกระดูก (ในกรณีที่หาน้ำไม่พบ)* "
(มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้มนุษย์ใช้สติปัญญา พินิจ พิจารณาความเป็นไปต่าง ๆ ดังนั้นจึงให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา มีหลักฐานในอัล - กุรฺอานมากมายที่ระบุอย่างชัดเจนว่า ห้ามมิให้บังคับผู้ใดต้องจำใจมานับถืออิสลาม และบอกว่าท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นเพียงผู้เผยแผ่เท่านั้น ใครจะเลือกนับถือศาสนาใดเป็นความคิดอิสระของผู้นั้น ถ้าผู้ใดยอมรับความจริงก็จะเกิดผลดีกับชีวิตของผู้นั้น เพราะใครทำดีย่อมได้รับการตอบแทนที่ดี ใครทำชั่วก็ได้ผลชั่วตอบแทน แต่การให้มีเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นคนละประเด็นกับการต่อสู้เพื่อป้องกันตน และคนละประเด็นเช่นกัน กับการบังคับให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่อิสลามกำหนดเมื่อเข้ารับอิสลามแล้ว อิสลามอนุญาตให้ต่อสู้ได้เมื่อถูกรุกราน เพราะการต่อสู้เพื่อป้องกันตนเป็นสิทธิของมนุษย์

หลักการของศาสนาอิสลามนั้นมีการศรัทธาเปรียบเสมือนรากแก้ว และการประกอบการดีเปรียบเสมือนรากฝอย และการประกอบการดีนี้เองที่เป็นเสมือนอาหารหล่อเลี้ยงการศรัทธาเนื่องจากเป็นหลักปฏิบัติ เพราะเมื่อมุสลิมศรัทธาในอำนาจของอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ว่า ทรงรอบรู้ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งในที่ลับ (*เช่น ในความคิดของมนุษย์ ที่ลึกลงไปในแผ่นดิน ที่ไกล*

ไปในชั้นฟ้า ฯลฯ) และที่แจ้ง พระองค์ได้ให้มลาอิกะฮฺบันทึกการงานทุกอย่างที่มนุษย์กระทำในโลกนี้ไว้ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการตัดสินความดีความชั่วในวันปรโลก ผู้ที่กระทำการดีจะได้เข้าสวรรค์เป็นการตอบแทน ผู้ใดทำความชั่วจะต้องถูกลงนรก ฯลฯ และสั่งให้ตรวจสอบตนเองเสมอว่าได้ทำดีล่วงหน้าสำหรับวันพรุ่งนี้หรือวันปรโลกอย่างไรบ้าง ? (*59:18*) อิสลามสอนไม่ให้เกาะติดหรือหลงกับชีวิตการเป็นอยู่ในโลกนี้หรือโลกดุนยาซึ่งเป็นทางผ่านและเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แต่ให้ไฝ่หาโลกอาคิเราะฮฺหรือปรโลกอันยั่งยืนสถาพร ดังหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน

4 : 77 ความว่า " .....จงกล่าวเถิด การรื่นเริงของชีวิตโลกนี้มีเพียงเล็กน้อย (*9:38*) แต่ของปรโลกนั้นดีกว่า สำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว ....."

9 : 38 ความว่า " .....สูเจ้าพึงใจต่อชีวิตของโลกนี้มากกว่าโลกหน้ากระนั้นหรือ แต่การรื่นเริงของชีวิตแห่งโลกนี้เทียบกับปรโลกแล้วมีเพียงเล็กน้อย (*4:77*) "

หลักคำสอนของอิสลามได้สอนมุสลิมให้พยายามที่จะทำความดี มีความละอายที่จะประพฤติชั่ว มีความเกรงกลัวที่จะไปพบพระผู้เป็นเจ้าอย่างคนบาป กลัวการลงโทษจากพระองค์และต้องการสวรรค์เป็นรางวัล มุสลิมจึงพยายามปฏิบัติตามหน้าที่หลักที่มีอยู่ 2 ประการคือ หน้าที่ต่ออัลลอฮฺด้วยการเคารพภักดี และหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานของอัลลอฮฺ อย่างมีสติตลอดเวลา และพยายามทำความดีคล้ายดั่งอยู่ต่อพระพักตร์ของอัลลอฮฺ พยายามปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่สะอาดทั้งกาย วาจา และใจ นั่นหมายถึงวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามเป็นการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี สมบูรณ์ และยั่งยืน

ในการศึกษาเรื่องอิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตในระบอบอิสลามออกเป็น 2 ตอน และศึกษาสอดคล้องกับหน้าที่หลักของมุสลิมคือหน้าที่ต่ออัลลอฮฺและหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ คือ

ตอนที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต
ตอนที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต

เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจผลการวิจัยง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้แบ่งอุดมการณ์หรือหลักการดำเนินชีวิตในอิสลามเป็น 5 ประเด็น คือ 1) การศาสนาและจริยธรรม 2) การศึกษาและวัฒนธรรม 3) สังคม 4) เศรษฐกิจ และ 5) การเมืองการปกครอง ซึ่งแต่ละเรื่องเกี่ยวพันซึ่งกันและกันเพื่อการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ

1. การศาสนาและจริยธรรม

จากการศึกษาพบว่า หลักการอิสลามแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ

ภาคที่ 1 ภาคหลักการหรืออีมาน ซึ่งแปลโดยทั่ว ๆไปว่าหลักการศรัทธา (*นักปราชญ์บางท่านได้เทียบว่าเป็นมะอฺริฟะฮฺ - ความรู้*) ในที่นี้จะขอเรียกว่า **หลักการศรัทธา (*อัล – อีมาน*)**

ภาคที่ 2 ภาคสาขาหรืออะมัล (*นักปราชญ์ได้เทียบว่าเป็นฏออะฮฺ- การเชื่อและปฏิบัติตาม*) **เป็นภาคของการงานที่ดี** (*อะมัล ศอลิหฺ*) **ที่แสดงออกเพื่อประกอบการศรัทธา ซึ่งได้แก่**

2.1 **การกระทำอิบาดะฮฺ** (*การเคารพภักดี*) **หรือหลักปฏิบัติพื้นฐาน**

2.2 **มุอามะลาต** (*การงานหรือหน้าที่ที่มนุษย์พึงมีต่อตนเองและผู้อื่น*)

2.3 **อัคลาก** (*จริยธรรม*)

ในที่นี้จะขอเรียกรวม ๆว่าหลักปฏิบัติ

ดังรายละเอียดตามหัวข้อที่ผู้วิจัยแบ่งไว้ ดังนี้

ภาคที่ 1 หลักการศรัทธา (*อัล – อีมาน หรือรุก่นอีมาน*)

หลักการศรัทธาเป็นเสมือนหัวใจของการนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมุสลิมจะละเว้นข้อใดไม่ได้อย่างเด็ดขาด (*ละเว้นข้อใดถือว่าออกนอกอิสลามหรือขาดจากการเป็นมุสลิม*) **หลักการศรัทธามี** 6 ประการคือ 1) **การศรัทธาในอัลลอฮฺ** 2) **ศรัทธาในมลาอิกะฮฺของพระองค์** 3) **ศรัทธาในรสูลทั้งหลายของพระองค์** 4) **ศรัทธาในคัมภีร์ทั้งหลายของพระองค์** 5) **ศรัทธาในวันสุดท้าย หรือเรื่องปรโลก** และ 6 **ศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะ** (*เกฺาะฎอเกฺาะดัรฺ*) **ของพระองค์ ดังปรากฏส่วนหนึ่งในอัล** – กุรฺอาน

4 : 136 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงศรัทธามั่นในอัลลอฮฺและรสูล (*มุฮัมมัด*) ของพระองค์ และคัมภีร์ที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่รสูลของพระองค์ และ** (*ในสัจจธรรมของ*) **คัมภีร์ที่พระองค์ได้ทรงประทานแต่ก่อนนี้** และผู้ใดปฏิเสธในอัลลอฮฺและมลาอิกะฮฺทั้งหลายของพระองค์ และคัมภีร์ทั้งหลายของพระองค์ และรสูลทั้งหลายของพระองค์ และวันสุดท้าย ดังนั้น แน่นอนเขาได้หลงซึ่งการหลงอันไกลลิบ "

2 : 177 ความว่า " .....**แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และมลากะฮฺทั้งหลาย และคัมภีร์ และนบีทั้งหลาย** ..... "

54:49 ความว่า " **แท้จริง** ทุก ๆสิ่งนั้นเราได้สร้างมันตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ (*บิ เกฺาะดะริน*) "

6 : 2 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากดิน และทรงกำหนดวาระ** (*เกฺาะฎอ*) "

จากหะดีษ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : كَانَ اَلنَّبِيُّ ﷺ بَارِزًا يَوْمًا لِلنَّاسِ ، فَأَتَاهُ جِبْرِيلُ فَقَالَ : مَا اَلْإِيمَانُ ؟ قَالَ : (أَنْ تُؤْمِنَ بِاَللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَبِلِقَائِهِ وَرُسُلِهِ وَتُؤْمِنَ بِالْبَعْثِ) . قَالَ : مَا اَلْإِسْلَامُ ؟ قَالَ : (اَلْإِسْلَامُ : أَنْ تَعْبُدَ اَللَّهَ وَلَا تُشْرِكَ بِهِ ، وَتُقِيمَ اَلصَّلَاةَ ، وَتُؤَدِّيَ اَلزَّكَاةَ اَلْمَفْرُوضَةَ ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ) . قَالَ : مَا اَلْإِحْسَانُ ؟ قَالَ : (أَنْ تَعْبُدَ اَللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ) . قَالَ : مَتَى اَلسَّاعَةُ ؟ قَالَ : (مَا اَلْمَسْؤُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ اَلسَّائِلِ ، وَسَأُخْبِرُكَ عَنْ أَشْرَاطِهَا : إِذَا وَلَدَتِ اَلْأَمَةُ رَبَّهَا ، وَإِذَا تَطَاوَلَ رُعَاةُ اَلْإِبِلِ اَلْبُهْمِ فِي اَلْبُنْيَانِ ، فِي خَمْسٍ لَا يَعْلَمُهُنَّ إِلَّا اَللَّهُ) . ثُمَّ تَلَا اَلنَّبِيُّ ﷺ : «إِنَّ اَللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ اَلسَّاعَةِ» اَلْآيَةَ ، ثُمَّ أَدْبَرَ ، فَقَالَ : (رُدُّوهُ) . فَلَمْ يَرَوْا شَيْئًا ، فَقَالَ : (هَذَا جِبْرِيلُ ، جَاءَ يُعَلِّمُ اَلنَّاسَ دِينَهُمْ) .

قَالَ أَبُو عَبْدِ اَللَّهِ : جَعَلَ ذَلِكَ كُلَّهُ مِنَ اَلْإِيمَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " วันหนึ่งท่านนบี ศ็อลฯ นั่งอยู่ ณ ที่โล่งข้างนอกกับประชาชน ก็มีชายคนหนึ่งมาหาท่าน (ญิบรีล) และพูดว่า ' *อีมานคืออะไร ?* ' ท่านบอกว่า ' *อีมานนั้นคือ ท่านต้องศรัทาในอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์ และในการพบพระองค์ และรสูลทั้งหลายของพระองค์ และท่านต้องศรัทธาในการฟื้นคืนชีพ (ปรโลก)* ' เขาพูดว่า ' *อิสลามคืออะไร ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *อิสลามคือการที่ท่านต้องเคารพภักดี อัลลอฮฺ และไม่ตั้งภาคีใด ๆต่อพระองค์ ท่านต้องดำรงการนมาซ ท่านต้องจ่ายซะกาฮฺตามที่กำหนดไว้ และ ท่านต้องถือศีลอด* ' เขาพูดว่า ' *อิหฺสาน (การทำความดี) คืออะไร ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *คือท่านต้องเคารพภักดีอัลลอฮฺอย่างกับว่าท่านเห็นพระองค์ แต่ถ้าท่านไม่เห็นพระองค์ พระองค์ก็ทรงเห็นเรา* ' เขาพูดว่า ' *เมื่อใดจะถึงยามอวสาน ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *ผู้ถูกถามไม่รู้ดีไปกว่าผู้ถาม แต่ฉันจะบอกเล่าถึงลางต่าง ๆของมันแก่ท่าน คือ เมื่อทาสีคลอดบุตรให้แก่นายของนาง และเมื่อคนเลี้ยงอูฐผิวดำจะสร้างตึกรามใหญ่โต มีอยู่ห้าประการที่ไม่มีผู้ใดรู้นอกจากอัลลอฮฺ แล้วท่านนนบี ศ็อลฯ ก็อ่านโองการ (31 : 34) ' แท้จริงอัลลอฮฺนั้น ที่พระองค์คือความรู้แห่งยามอวสาน .....* ' แล้วชายคนนั้นก็กลับไป ท่านบอกว่า ' *ให้เรียกเขากลับมา* ' แต่พวกเราไม่เห็นสิ่งใด ท่านกล่าวว่า ' *นี่คือญิบรีล ผู้มาสอนประชาชนซึ่งศาสนาของพวกเขา* ' " ท่านอบูอับดุลลอฮฺ (อัล – บุคอรี) กล่าวว่า ' ท่านนบี ศ็อลฯถือว่า ทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา

1.1 ศรัทธาในอัลลอฮฺองค์เดียว

มุสลิมศรัทธาว่า มีอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงอำนาจ ทรงบันดาล ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ทรงบริหาร ผู้ทรงรอบรู้ ไม่มีสิ่งใดเสมอหรือเท่าเทียมพระองค์ และไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดลอดเร้นจากอำนาจของพระองค์ได้ พระองค์ทรงอยู่ในสภาวะนิจนิรันตร์ พระองค์ทรง

มีคุณลักษณะที่ดีงาม มนุษย์ (*ผู้ถูกสร้าง*) ไม่สามารถจินตนการหรือนึกถึงรูปร่างลักษณะของพระองค์ได้เพราะถูกสร้างมาให้มีสติปัญญาและความรู้จำกัด และการที่มุสลิมศรัทธาว่ามีอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าองค์เดียวนั้น เนื่องจากการใช้สติปัญญาพิจารณา จากคำบอกเล่าหรือเทศนาของรสูล ผู้มีจริยธรรมงดงามและไม่เคยกล่าวเท็จ และจากพระคัมภีร์อัล – กุรฺอาน (*คัมภีร์ของศาสนาอิสลาม*) ซึ่งบอกข้อเท็จจริงต่าง ๆไว้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง (*ดูรายละเอียดในบทที่ 2 เรื่องทำไมมุสลิมจึงศรัทธาในพระเจ้า*)

อิสลามห้ามการกราบไหว้รูปเคารพ มนุษย์ หรือสิ่งต่าง ๆเด็ดขาด (*แม้แต่กราบพ่อแม่ก็กราบไม่ได้ เพราะการกราบหรือสุญดเป็นท่าที่แสดงความเคารพนบนอบสูงสุดต่ออัลลอฮฺองค์เดียวเท่านั้น*) และห้ามเข้าร่วมในพิธี หรือประพฤติ ปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆของศาสนาอื่น เช่น ร่วมในพิธีเซ่งเม้ง พิธีไหว้ครู หล่อเทียนเข้าพรรษา พิธีลอยกระทง ตักบาตร ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า วันวาเลไทน์ พิธีชำระบาป ฯลฯ เพราะสิ่งต่าง ๆที่กล่าวมานี้ถือว่าเป็นการตั้งภาคีหรือเคารพสิ่งอื่นเทียบเทียมอัลลอฮฺซึ่งเรียกว่าเป็นการชิรฺก (*ดูคำว่าชิรฺกในบทที่ 2 ประกอบ*) ห้ามเชื่อหมอดู โหร เชื่อเรื่องไสยศาสตร์ รดน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์ เสี่ยงโชค เสี่ยงเซียมซี ฯ เพราะการกระทำเช่นนั้นเท่ากับยอมรับว่ามนุษย์หรือสิ่งของมีความสามารถรู้อนาคต ซึ่งการรอบรู้เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ถือว่าเป็นการทำชิรฺกซึ่งเป็นบาปหนักเช่นกัน เป็นต้น

อัล - กุรฺอานส่วนหนึ่งกล่าวถึงอัลลอฮฺ ดังนี้

- **อัลลอฮฺคือพระเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงคุณลักษณะที่ดีงาม**

20 : 14 ความว่า " แท้จริงฉัน – **ฉันคืออัลลอฮฺ** (*79:9; 28:30*) **ไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีกนอกจากฉัน** "

3 : 2 ความว่า " **อัลลอฮฺ – ไม่มีพระเจ้า (*อื่นใด*) นอกจากพระองค์ – ผู้ทรงชีวิตอยู่เสมอ ผู้ทรงดำรง (*พระองค์เอง และสรรพสิ่งอื่น*) อยู่นิจกาล** (*2 : 255*)

2: 255 ความว่า " **อัลลอฮฺ – ไม่มีพระเจ้า (*อื่นใด*) นอกจากพระองค์ – ผู้ทรงชีวิตอยู่เสมอ ผู้ทรงดำรง (*พระองค์เอง และสรรพสิ่งอื่น*) อยู่นิจกาล** (*3 :; 20:111; 25:58*) **ความง่วงและการหลับไม่ครอบงำพระองค์ (*เช่นเจ้าอื่นที่พวกบูชาเจว็ดสักการะ*) ของพระองค์คือ ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและในแผ่นดิน ผู้ใดเล่าจะไถ่โทษ (*แทนกัน*) ณ พระองค์ได้ เว้นแต่โดยอนุมัติของพระองค์ พระองค์ทรงรอบรู้ที่อยู่เบื้องหน้า (*ที่เปิดเผยแก่*) พวกเขา และที่อยู่เบื้องหลัง (*ซ่อนเร้นจาก*) พวกเขา และพวกเขาไม่ได้ล้อมรอบ (*เข้าถึง*) สิ่งใดจากความรอบรู้ของพระองค์ เว้นแต่ตามที่พระองค์ทรงประสงค์ เก้าอี้ (*ความรอบรู้ กิตติคุณ อำนาจ*) ของพระองค์แผ่กว้างทั่วชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน (*7:89*) และไม่เหนื่อยยากแก่พระองค์ที่รักษามันทั้งสอง และพระองค์เป็นผู้ทรงสูง-สุด (*เหนือมลทินใด ๆ*) ผู้ทรงยิ่งใหญ่ (*ทรงสมบูรณ์*) "**

7 : 180 ความว่า " **และของอัลลอฮฺคือพระนาม (*คุณลักษณะ*) ทั้งหลายที่ดีงามยิ่ง** (*59:24*) **เพราะฉะนั้น จงเรียก (*วิงวอน*) พระองค์โดยนัย (*แห่งพระนาม*) นั้น** (*17:110*) และจงปล่อยบรรดาเหล่านั้น ผู้ละเมิดในพระนามทั้งหลายของพระองค์ (*เช่น ตั้งเป็นพระบิดา หรือตั้งพระนามของพระองค์แก่เจว็ด ฯ*) ตามลำพัง ในไม่ช้าพวกเขาจะถูกตอบแทนตามที่พวกเขาได้กระทำ "

- **สรรพสิ่งทั้งหลายเป็นของพระองค์**

6 : 12 ความว่า " **จงกล่าวเถิด ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเป็นของใคร ? จงกล่าวเถิด เป็นของอัลลอฮฺ พระองค์ได้ทรงกำหนดความเมตตา (*เป็นคุณลักษณะ*) แก่พระองค์** (*6:54*) แน่นอน พระองค์จะทรงรวบรวมสูเจ้าในวันฟื้นขึ้น ไม่มีการคลางแคลงในนั้น (*4:87; 45:26*) บรรดาผู้ได้ (*ทำให้*) ขาดทุนเสียแล้วซึ่งตัวของพวกเขา ดังนั้น พวกเขาจะไม่ศรัทธา "

2 : 115 ความว่า " **และของอัลลอฮฺนั้นคือ ตะวันออกและตะวันตก** (*2:142; 26:28; 55:17*) **เพราะไม่ว่าสูเจ้าจะหันหน้าไปทางใด ดังนั้น ที่นั่นจะมีการสถิตของอัลลอฮฺ (*คือมีพระองค์อยู่*) แท้จริง** อัลลอฮฺคือผู้ทรงไพบูลย์ ผู้ทรงรอบรู้ "

6 : 3 ความว่า " และพระองค์คือ **อัลลอฮฺ (*ผู้ทรงอภิบาล*) ในชั้นฟ้าทั้งหลายและในแผ่นดิน พระองค์ทรงรู้ความลับ (*ความคิด*) ของสูเจ้า** และความเปิดเผย (*เรื่องโจ่งแจ้ง*) และทรงรู้ที่สูเจ้าขวนขวายไว้ "

- **ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงอภิบาลเลี้ยงดู**

10 : 31 – 34 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ผู้ใดประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้าจากฟากฟ้าและแผ่นดิน หรือผู้ใดเป็นเจ้าของ (*มีอำนาจแห่ง*) การฟังและการมอง และผู้ใดให้ชีวิต (*ความชุ่มชื้น*) ออกจากที่ตาย** (*ความแห้งแล้ง*) และทรงให้ที่ตายออกจากที่มีชีวิต และผู้ใดบริหารกิจการ (*สากลจักรวาล*) ? ดังนั้น พวกเขาจะกล่าวว่า อัลลอฮฺ ฉะนั้นจงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) แล้วพวกท่านยังมิสำรวมตนให้พ้นจากความชั่วอีกหรือ ? "

" ดังนั้น นั่นแหละอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลที่แท้จริงของสูเจ้า แล้วจะมีอันใดเล่าหลังจากความจริง (*ทางนำ*) นอกจากความเท็จ (*ทางหลง*) แล้วไฉนสูเจ้ายังถูกหันไป (*สู่ความเท็จ*) เล่า ? "

" ในทำนองนี้ พระพจนารถของพระผู้อภิบาลของเจ้าได้เป็นที่สมจริงแล้วแก่บรรดาผู้ฝ่าฝืนว่า พวกเขาไม่ศรัทธา "

" จงกล่าวเถิด มีผู้ใดในหมู่เจว็ดของพวกท่านไหม ที่เริ่มแรกในการสร้าง แล้วให้มันเป็นขึ้นมาอีก (*ในวันฟื้นขึ้น*) จงกล่าวเถิด อัลลอฮฺทรงเริ่มแรกในการสร้าง แล้วทรงบังเกิดมันขึ้นมาอีก แล้วไฉนสูเจ้ายังถูกหันเหไป (*ให้ห่างความจริง*) เล่า ? "

- **ไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดหลบซ่อนจากอำนาจของพระองค์ได้**

4 : 108 ความว่า " **พวกเขาหาที่หลบซ่อน (*ปิดบังพฤติกรรมของพวกเขา*) จากผู้คน แต่พวกเขาหาที่หลบซ่อนจากอัลลอฮฺไม่ได้ และพระองค์ทรงอยู่กับพวกเขา เมื่อพวกเขาปรึกษาเวลากลางคืนด้วยการเจรจาที่ไม่ยินดีต่อพระองค์ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงสกัดล้อม (*รอบรู้*) ที่พวกเขากระทำเสมอ** "

50 : 16 ความว่า " **และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้บังเกิดมนุษย์ และเรารู้ดีที่จิตใจของเขากระซิบกระซาบแก่เขา และเราใกล้ชิดเขายิ่งกว่าเส้นชีวิต (*เส้นโลหิตใหญ่ที่คอ - ของเขา*) เสียอีก** "

57 : 4 ความว่า " **พระองค์คือผู้บันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ในหกระยะ แล้วพระองค์ทรงมั่นอยู่บนบัลลังก์ (*อำนาจ 10 : 3*) พระองค์ทรงรอบรู้แทรกเข้าไปในแผ่นดิน และที่ออกมาจากมัน และที่ลงมาจากฟากฟ้า และที่ขึ้นสูงไปสู่ในนั้น ทั้งพระองค์ทรงอยู่กับสูเจ้าไม่ว่าสูเจ้าอยู่หนใด และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่สูเจ้ากระทำ** "

58 : 7 ความว่า " **เจ้าไม่ได้คิดดูหรือว่า อัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและที่อยู่ในแผ่นดินนี้ (*การที่พวกสับปลับ และพวกยิวชุมนุมลับกันนั้น จงรู้ไว้เถิดว่า*) ไม่มีการซุบซิบกันในสามคนเว้นแต่พระองค์ทรงเป็นที่สี่ของพวกเขา และไม่มีห้าคนเว้นแต่พระองค์ทรงเป็นที่หกของพวกเขา และไม่มีน้อยกว่านั้น และไม่มีมากกว่าเว้นแต่พระองค์ทรงอยู่กับพวกเขาไม่ว่าพวกเขาอยู่หนใด แล้วพระองค์จะทรงแจ้งพวกเขาในวันฟื้นขึ้นตามที่พวกเขาประกอบไว้ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง** "

- **ทรงอยู่ในภารกิจคลอดเวลา**

55 : 29 ความว่า " .....(*จงรู้ไว้เถิดว่า*) **ทุกขณะ พระองค์ทรงอยู่ในภารกิจ (*แห่งการบันดาล บริหาร ทรงอภัย ทรงเมตตาเสมอ ฯลฯ*)** "

- **ทรงบันดาล**

6 : 73 ความว่า " **และพระองค์คือผู้ทรงบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินด้วยความจริง และยามเมื่อพระองค์ตรัสว่า จงเป็น แล้วมันก็เป็น** "

- **ทรงสร้างและทรงกำหนดสภาวะ**

25 : 2 ความว่า " **พระองค์ – ของพระองค์คือปริมณฑลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และพระองค์มิได้ทรงตั้ง (*ผู้ใดเป็น*) พระบุตร และสำหรับพระองค์เท่านั้น ไม่ทรงมีหุ้นส่วนใน (*การบันดาลและบริหาร*) ปริมณฑล และพระองค์ทรงสร้างทุกสิ่ง และได้ทรงกำหนดมัน (*แต่ละอย่าง*) ตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ** "

- **กิจการทุกอย่างอยู่ใต้บัญชาของพระองค์ชั่วพริบตา**

54 : 50 ความว่า " **และพระบัญชาของเรานั้น เพียงครั้งเดียว เช่นชั่วพริบตา** "

6 : 73 ความว่า " **และพระองค์คือ ผู้ทรงบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินด้วยความจริง (*14:19; 16:3; 29:44*) และยามพระองค์ตรัสว่า จงเป็นแล้วมันก็เป็น** "

- **การบันดาล บริหารนั้นเพื่อให้มนุษย์ไตร่ตรอง**

30 : 8 ความว่า " **พวกเขาไม่ตรึกตรอง (*ถึงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ*) ในตัวพวกเขาดอกหรือ ? อัลลอฮฺมิได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และที่อยู่ในระหว่างทั้งสองเพื่ออื่นใด เว้นแต่ด้วยความจริง (*คือมีความมุ่งหมายให้มนุษย์พิจารณา*)**....."

79 : 27 ความว่า " **สูเจ้าแข็งแกร่ง (*ยาก*) ยิ่งในการ (*ที่จะถูก*) สร้างกระนั้นหรือ ? หรือว่าชั้นฟ้า ? (ซึ่ง) พระองค์ได้ทรงสร้างมัน** "

7 : 185 ความว่า " **พวกเขาไม่ได้คิดดูในการบริหารแห่งชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน พร้อมทั้งสิ่งใด ๆที่อัลลอฮฺได้ทรงสร้างดอกหรือ ? และ (*ไม่ได้คิดดอกหรือว่า*) นั่นบางทีวาระกำหนดของพวกเขาใกล้มาแล้ว แล้วการบอกเล่า (*เทศนา*) อันใดหลังจาก (*อัล – กุรฺอาน*) นี้เล่า ที่พวกเขาจะศรัทธา** "

- **ไม่สามารถประมวลการบันดาล การบริหารของพระองค์ได้**

18 : 109 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) มาตรทะเลเป็นน้ำหมึกสำหรับบันทึกพจนารถ (*การบันดาล บริหาร*) ของพระผู้อภิบาลของฉัน แน่นอน ทะเลจะเหือดแห้ง ก่อนที่พจนารถของพระผู้อภิบาลของฉันจะหมดสิ้น และแม้เราจะนำ (*ทะเล*) เยี่ยงนั้น (*เป็นน้ำหมึก*) มาช่วย (*เติมให้*) อีกก็ตาม** "

- **เรารู้จักอัลลอฮฺจากคุณลักษณะของพระองค์**

6: 104 ความว่า " การมองเห็นทั้งหลายหยั่งไม่ถึงพระองค์ (*เพราะพระองค์ทรงเป็นอจินไตย - ทรงอยู่เหนือความนึกคิด*) แต่พระองค์ทรงหยั่งถึงการมองเห็นทั้งหลาย และพระองค์เป็นผู้ทรงแผ่วละเอียด (*เราหยั่งไม่ถึงด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า*) ผู้ทรงตระหนัก (*ทรงเห็นที่เรากระทำ*) "

42 : 11 ความว่า " **ผู้ทรงเนรมิตชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน พระองค์ได้ทรงทำคู่ครองสำหรับสูเจ้าจากตัวของสูเจ้าเอง (*คือจากเชื้อเดียวกัน*) และได้ทรงทำให้ปศุสัตว์ (*ตัวผู้ ตัวเมีย*) และด้วยประการฉะนี้ พระองค์ได้ทรงแพร่พันธุ์สูเจ้า ไม่มีสิ่งใด (*จะเปรียบได้*) เยี่ยงอุปมา (*หรือคุณลักษณะ*) ของพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น** "

16 : 74 ความว่า " **ดังนั้นจงอย่าเปรียบอุปมาทั้งหลายต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้ แต่สูเจ้าไม่รู้**"

- **ผู้ทรงกำหนดสภาวะของสิ่งต่าง ๆ**

54 : 49 ความว่า " **แท้จริงทุก ๆสิ่งนั้น เรา (*อัลลอฮฺ*) ได้สร้างมันตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ (*6:2; 87:1-3; 36: 38-39; 41:10; 15:21; 23:18; 80:18-19*)** "

- **ผู้ทรงรอบรู้ในยามอวสาน**

31: 34 ความว่า " **แท้จริงอัลลอฮฺนั้น ความรู้แห่งยามอวสาน** (*ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด*) **มี** (*รู้ ที่*)**พระองค์เท่านั้น และพระองค์ทรงประทานฝนลงมา** (*30 : 24*) **และพระองค์ทรงรู้ที่** (*ปฏิสนธิ*) **อยู่ในมดลูก** (*35 : 11*) **และไม่มีชีวิตใดรู้ที่มันจะขวนขวายในวันรุ่งขึ้น และไม่มีชีวิตใดรู้ว่าที่แผ่นดินไหนมันจะตาย แท้จริงอัลลอฮฺ** (*เท่านั้น*) **เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงตระหนัก** (*ในสิ่งเร้นลับทุกสิ่ง*) "

- **พระองค์ทรงเมตตา ผู้ทรงตัดสิน และทรงเข้มงวดในการลงโทษ**

6 : 148 ความว่า " **ดังนั้น ถ้าพวกเขาว่าเจ้ามุสา ก็จงกล่าวเถิด** (*มุฮัมมัด*) **พระผู้อภิบาลของพวกท่าน** (*และของทั้งมวล*) **เป็นเจ้าแห่งความเมตตาอันไพศาล และ** (*กระนั้นก็ดี*) **การลงโทษของ พระองค์จะไม่ถูกงดเว้นไปจากประชาชนผู้ทำผิด** "

6 : 57 ความว่า " จงกล่าวเถิด ฉันอยู่บน (*มี*) หลักฐานอันชัดแจ้งจากพระผู้อภิบาลของฉัน (*11: 63 ; 12:108*) และพวกท่านว่า (*หลักฐาน*) อันนั้นมุสา ไม่มีที่ฉันที่พวกท่านเร่งอยากจะให้มีขึ้น (*คือมุฮัมมัดไม่มีอำนาจลงโทษผู้มุสา 8 :32*) **ไม่ใช่การตัดสินของผู้ใด เว้นแต่ของอัลลอฮฺ** (*12:40, 67*) **พระองค์ทรงแถลงสัจธรรม และพระองค์ทรงเป็นเลิศแห่งผู้ตัดสินทั้งหลาย** "

- **ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ**

6 : 58 ความว่า " **จงกล่าวเถิด ถ้าที่ฉันมี** (*อำนาจการลงโทษ*) ที่พวกท่านเร่งอยากให้มีขึ้น แน่นอนกิจการคงได้ถูกกำหนดระหว่างฉันและพวกท่านแล้ว (*6 : 8 จนรู้ได้ง่ายว่ามุฮัมมัดเป็นนบี*) และ **อัลลอฮฺทรงรู้ดียิ่งเกี่ยวกับพวกอธรรม** "

6 : 59 ความว่า " **และ ณ พระองค์คือกุญแจแห่งสิ่งพ้นญาณวิสัยทั้งหลาย ไม่มีใครล่วงรู้มันนอกจากพระองค์ และพระองค์ทรงรอบรู้ที่อยู่ในแผ่นดินและน่านน้ำ และไม่มีแม้แต่ใบไม้สักใบร่วง เว้นแต่พระองค์ก็ทรงทราบดี และไม่มีแม้แต่เมล็ด** (*งอก*) **ในความมืดทึบทั้งหลายของแผ่นดิน และไม่มีแม้แต่สิ่งใดที่สดใสหรือเหี่ยวแห้ง** (*หรือที่เป็นหรือที่ตาย*) **เว้นแต่** (*ทุกสิ่ง*) **อยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง** (*อยู่ในความรอบรู้ของอัลลอฮฺ*) "

6 : 74 ความว่า " **พระดำรัสของพระองค์คือความจริง และอำนาจเป็นของพระองค์ ในวันซึ่งที่เป่าจะถูกเป่า** (*27:87; 39:68*) **ผู้ทรงรอบรู้ในสิ่งพ้นญาณวิสัย** (*ที่ปัญญาของมนุษย์หยั่งไม่ถึง*) **และพระองค์คือผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงตระหนัก** "

- **ผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง และทุกสิ่งจะถูกนำกลับยังพระองค์**

6 : 60 ความว่า " **และพระองค์คือผู้ทรงทำให้สูเจ้าวาย** (*คือให้หลับ*) **ยามกลางคืน** (*39:42*) **และทรงรอบรู้ที่สูเจ้ากระทำยามกลางวัน แล้วพระองค์ทรงให้สูเจ้าฟื้น** (*ตื่น*) **ขึ้นในยามนั้น** (*ทุกวัน*) **เพื่อวาระที่ถูกระบุไว้จะได้ครบกำหนด** (*ตามอายุขัย*) **แล้วยังพระองค์คือการกลับของสูเจ้า แล้วพระองค์จะทรงแจ้งสูเจ้าตามที่สูเจ้าได้กระทำ** (*ทั้งสิ้น*) "

6 : 61 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงพิชิตเหนือปวงบ่าวของพระองค์ (*8:18; 13:16*) และพระองค์ทรงส่งผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้า (*13:11 ;82:10*) จนกระทั่งเมื่อได้มายังผู้ใดในหมู่สูเจ้าซึ่งความตายทูต (*คือมลาอิกะฮฺ*) ของเราทำให้เขาตาย (*เอาวิญญาณ*) และพวกเขาไม่บกพร่อง (*ในหน้าที่นี้ต่อชีวิตใด*) "

6 : 62 ความว่า " แล้วพวกเขา (*ที่ตายแล้ว*) จะถูกนำกลับมายังอัลลอฮฺ (*ผู้ทรงเป็น*) นายที่แท้จริงของพวกเขา บัดนี้ แท้จริงการพิพากษาเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงฉับพลันยิ่งในหมู่ผู้ชำระ "

6 : 63 ความว่า " จงกล่าวเถิด ผู้ใดช่วยพวกท่านให้พ้นจากความหายนะในแผ่นดินและน่านน้ำ (*10:22; 17:67 เมื่อ*) พวกท่านวิงวอนต่อพระองค์โดยถ่อมตนและโดยลับเงียบๆ (*ในใจ 7:55, 250; 29:65; 31:32; โดยกล่าวว่า*) ถ้าพระองค์ทรงช่วยเราให้พ้นจาก (*ความวิบัติ*) นี้ แน่นอน เราจะอยู่ในหมู่ผู้กตัญญู "

6 : 64 ความว่า " จงกล่าวเถิด อัลลอฮฺทรงช่วยเราให้พ้นจากนั้น และจากทุกๆความยากแค้น ครั้น (เมื่อ*ปลอดภัย*) แล้วสูเจ้ายังตั้งภาคีต่อพระองค์ "

6 : 65 ความว่า " จงกล่าวเถิด พระองค์ทรงอานุภาพที่จะให้การลงโทษ (*เช่นภัยธรรมชาติ*) บังเกิดแก่พวกท่านจากเบื้องบนพวกท่าน (*33:10 เช่นพายุฝน* ฯลฯ) และจากเบื้องล่างใต้เท้าของสูเจ้า (*เช่นแผ่นดินไหว 5:66; 16:112 จากทุกด้าน*) หรือให้พวกท่านงมงาย (*แตกออก*) เป็นก๊กๆ และให้หมู่หนึ่งของพวกท่านลิ้มการรุกรานของอีกหมู่หนึ่ง (*เช่นในสงคราม*) จงดูเถิด ! เราได้แจกแจงโองการทั้งหลายของเราอย่างไร เพื่อพวกเขาจะได้เข้าใจ "

6 : 66 ความว่า " และ (*พวกมักกะฮฺผู้เป็น*) หมู่ชนของเจ้า (*มุฮัมมัด*) ว่า (*การลงโทษในปรโลก*) มุสา ทั้งๆที่มันเป็นความจริง (*อย่างแน่นอน 6:65*) จงกล่าวเถิด ฉันไม่ได้เป็นผู้พิทักษ์ (*รับผิดชอบ*)พวกท่าน (*39:41, 42:6*) "

6 : 67 ความว่า " สำหรับทุกๆการบอกกล่าว (*ที่มีผลสมบูรณ์*) นั้น มีเวลากำหนด และสูเจ้าจะรู้ในไม่ช้า"

6 : 69 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้สำรวมตนจากความชั่วนั้น จะไม่ (*ถูกสอบสวนหรือ*) รับการชำระของพวกเขาแม้แต่ใดๆ (*6:52*) แต่ (*ต้องให้*) การตักเตือน (*แก่พวกเขา*) เพื่อพวกเขาจะได้สำรวมตนจากความชั่ว "

- ผู้ทรงนำทาง

6 : 71 ความว่า " จงกล่าวเถิด เราควรจะเรียกร้อง (*เคารพภักดีผู้ใด*) อื่นจากอัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? (*21:66*) ที่ (*ผู้นั้น*) ไม่สามารถยังคุณแก่เราหรือยังโทษแก่เรา (*5:76*) และควรที่เราจะหันกลับยังส้นเท้าของเรากระนั้นหรือ ? หลังจากที่อัลลอฮฺได้ทรงนำทางเรา ประหนึ่งผู้ที่มารทำให้เขาตามกิเลสต่ำของมันไปตามแผ่นดินอย่างเงอะงะ (*ขณะที่*) พรรคพวกของเขาเรียกร้องเขายังทางนำ (*โดยกล่าวว่า*) มาทางเราเถิด จงกล่าวเถิด แท้จริงทางนำของอัลลอฮฺคือทางนำ (*ที่แท้จริง*) และเราได้รับบัญชาว่า เราต้องนอบน้อมต่อพระองค์ "

2: 18 ความว่า " แท้จริง ศาสนา (*แห่งสัจธรรม*) ที่อัลลอฮฺ (*ทรงรับรอง 3:84*) นั้นคืออิสลาม (*การนอบน้อมยังพระองค์*) และบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์นั้นไม่ได้ขัดแย้ง (*กับมุสลิมและพวกของเขาเอง*) เว้นแต่หลังจากที่ได้มายังพวกเขาแล้วซึ่งความรู้ (*หลักฐานในอัล* – กุรฺอาน) เนื่องจากความริษยาระหว่างพวกเขาเอง (*ที่ต้องการชิงเด่นกว่ามุสลิมว่า ไฉนการเป็นนบีจึงได้แก่พวกอุรับเชื้อสายของท่านนบีอิสมาอีล*) และผู้ใดปฏิเสธโองการทั้งหลายของอัลลอฮฺ ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงฉับพลันในการชำระ "

57: 19 ความว่า " และบรรดาผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและบรรดารสูลของพระองค์ (*โดยสมบูรณ์*) นั้น เหล่านี้ - พวกเขาเป็นผู้สัตย์จริง และเป็นผู้สละชีวิตแล้ว ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา สำหรับพวกเขาคือรางวัลของพวกเขา....."

2: 285 ความว่า " รสูลนี้ (*เป็นคนแรกที่*) ศรัทธาตามที่ถูกประทานลงมาแก่เขาจากพระผู้อภิบาลของเขา และบรรดาผู้ศรัทธาทุกคนศรัทธาในในอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮฺของพระองค์และคัมภีร์ทั้งหลายของพระองค์และรสูลทั้งหลายของพระองค์ ....."

หรือถ้าจะถามว่าพระองค์เป็นอย่างไร? พระองค์ทรงตอบไว้ในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งว่า

- พระองค์ทรงเอกะ (มีองค์เดียว)

112 : 1 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) พระองค์คืออัลลอฮฺผู้ทรงเอกะ "

16 : 22 ความว่า " พระองค์คือพระเจ้าองค์เดียว..... "

22 : 34 ความว่า " .....พระผู้เป็นเจ้าของสูเจ้าคือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว ....."

2 ; 163 ความว่า " และพระผู้เป็นเจ้าของสูเจ้านั้น คือ พระเจ้าองค์เดียว ไม่มีพระผู้เป็นเจ้าอื่นใดอีก นอกจากพระองค์ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

21 : 22 ความว่า " มาตรได้มีพระเจ้าย่อย ๆอื่นจากอัลลอฮฺ ในทั้งสองนั้น (*คือในชั้นฟ้าและแผ่นดิน*) ทั้งสองนั้นคงได้ปั่นป่วนแน่นอน (*คือพระเจ้าย่อย ๆนั้นจะแย่งชิงอำนาจกัน*) เพราะฉะนั้น (จึง *พิสูจน์ได้ว่า*) มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่อัลลอฮฺ – พระผู้อภิบาลแห่งบัลลังก์ ทรงพ้นจากที่พวกเขาเสกสรร (*ต่อพระองค์*) "

- พระองค์ไม่ทรงพึ่งผู้ใด แต่ทุกสิ่งต้องพึ่งพระองค์

112 : 2 ความว่า " อัลลอฮฺทรงเป็นที่พึ่งของทั้งมวล "

35 : 15 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! สูเจ้าเป็นผู้ขัดสน ต้องพึ่งอัลลอฮฺ แต่อัลลอฮฺนั้น พระองค์ทรงมีอย่างเหลือหลาย ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ "

47 : 38 ความว่า " จงดูเอาเถิด สูเจ้าคือหมู่ชนที่ถูกเรียกให้บริจาคในทางของอัลลอฮฺ แต่ในหมู่สูเจ้ามีผู้ตระหนี่ ส่วนผู้ใดตระหนี่ ดังนั้นเขาก็ตระหนี่แก่ตัวของเขาเอง (*คือไม่มีความโปรดปรานของอัลลอฮฺ และตกต่ำ*) เพราะอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย ส่วนสูเจ้าเป็นผู้ขัดสน....."

- **ไม่ทรงประสูติและไม่ทรงถูกประสูติ**

112 : 3 ความว่า " **พระองค์ไม่ประสูติ** (*คือไม่มีโอรสธิดา*) **และไม่ทรงถูกประสูติ** (*ไม่มีบิดามารดา*) "

19 : 35 ความว่า " **และไม่ใช่สำหรับ** (*คุณลักษณะของ*) **อัลลอฮฺ ที่จะทรงมีผู้ใดเป็นบุตร** มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์ ! เมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด ดังนั้น พระองค์เพียงแต่ตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็เป็นขึ้นมา "

10 : 68 ความว่า " พวกเขา (*ถึงกับ*) กล่าวว่า อัลลอฮฺทรงเอา (*มนุษย์และมลาอิกะฮฺ*) เป็นบุตร มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ **พระองค์ทรงเหนือความต้องการใด ๆ** ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและที่อยู่ในแผ่นดินเป็นของพระองค์ สูเจ้าไม่มีหลักฐานใดใน (*การบังอาจกล่าว*) เช่นนี้ สูเจ้าจะกล่าวร้ายต่ออัลลอฮฺ (*ในเรื่อง*) ที่สูเจ้าไม่รู้กระนั้นหรือ? "

- **ไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์**

112 : 4 ความว่า " **และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์** "

42 : 11 ความว่า " ..... **ไม่มีสิ่งใด** (*จะเปรียบได้*) **เยี่ยงอุปมา** (*คุณลักษณะ*) **ของพระองค์** และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น "

16 : 74 ความว่า " ดังนั้น **จงอย่าเปรียบการอุปมาทั้งหลายต่ออัลลอฮฺ** แท้จริงพระองค์ทรงรอบรู้ และสูเจ้าไม่รู้ "

59 : 22 – 24 ความว่า " **พระองค์คืออัลลอฮฺผู้ทรงไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีกนอกจากพระองค์ ผู้ทรงรอบรู้สิ่งพ้นญาณวิสัย และสิ่งเปิดเผย พรองค์คือผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ**

" **พระองค์คืออัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีกนอกจากพระองค์ ผู้ทรงเป็นองค์ราชัน ผู้ทรงบริสุทธิ์ ผู้ทรงความสงบสุข ผู้ทรงประทานความปลอดภัย ผู้ทรงปกป้องจากภยันตราย ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงบำราบ และจัดให้เรียบร้อย ผู้ทรงความยิ่งใหญ่เกรียงไกรยิ่ง** มหาบริสุทธิ์แด่อัลลอฮฺ พ้นจากที่พวกเขาตั้งภาคี (*ต่อพระองค์*) "

" **พระองค์คืออัลลอฮฺผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิดโดยครบถ้วน ผู้ทรงให้เป็นรูปร่าง** (*ต่าง ๆ*) ซึ่งพระองค์คือพระนามทั้งหลายอันสุนทร ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินแซ่ซร้องสดุดีพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

- **ห้ามเคารพภักดีสิ่งใด นอกจากพระองค์**

6 : 56 ความว่า " **ฉันถูกห้าม มิให้เคารพภักดีบรรดา** (*เจว็ด*) **ที่พวกท่านเรียกร้องอื่นจากอัลลอฮฺ** จงกล่าวเถิด **ฉันจะไม่ปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของพวกท่าน** (*42:15*) แน่นอน เมื่อนั้นฉันจะหลงผิด และฉันจะไม่อยู่ในผู้ถูกนำทาง "

เมื่อมุสลิมศรัทธามั่นในอัลลอฮฺว่าเป็นพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว จึงปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์อย่างนอบน้อม และยอมรับโดยสิ้นเชิง มอบความไว้วางใจในพระองค์ บำเพ็ญความดี

เพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์ สดุดีพระนามของพระองค์และทำการนมาซ เกรงกลัวการลงโทษจากพระองค์ วิงวอนขอความช่วยเหลือและขอความคุ้มครองจากจากพระองค์

1.2 ศรัทธาในมลาอิกะฮฺของอัลลอฮฺ

มุสลิมศรัทธาว่ามลาอิกะฮฺเป็นบ่าวที่ซื่อสัตย์ของอัลลอฮฺ มีหน้าที่รับใช้พระองค์โดยไม่ขัดขืนดื้อดึง มลาอิกะฮฺถูกสร้างมาจากรัศมีหรือแสง ไม่มีรูปกาย ไม่มีเพศ แต่สามารถจำแลงกายตามพระประสงค์ของอัลลอฮฺ หรือท่านนบี ศ็อลฯสามารถเห็นญิบรีลโดยญาณทัศนะพิเศษตามพระประสงค์ของอัลลอฮฺได้ มลาอิกะฮฺไม่มีอิสระในเรื่องการคิดและไม่มีการดำเนินชีวิตเหมือนมนุษย์ และมลาอิกะฮฺมีหน้าที่ต่าง ๆกัน เช่น ญิบรีล มีหน้าที่นำวะหี้ยหรือเป็นสื่อกลางระหว่างอัลลอฮฺกับศาสดาทั้งหลายของพระองค์ ให้ศาสดาทั้งหลายเข้าถึงพระองค์ ทำนองเดียวกับที่เรามีตา แต่จะไม่สามารถมองเห็นสิ่งใดได้ถ้าหากไม่มีแสงเป็นสื่อ (*หนังสือบางเล่มพยาสื่อให้เข้าใจโดยเรียกว่าเทวทูต ซึ่งความหมายอาจไม่ตรงนัก แต่ยังไม่พบคำใดที่สามารถสื่อได้มากกว่ากว่าคำนี้*) มลาอิกะฮฺบางท่านมีหน้าที่บันทึกความดี ความชั่วของมนุษย์ (*และญิน*) หรือมีหน้าที่เอาชีวิตมนุษย์ มีหน้าที่ลงโทษผู้กระทำความชั่ว มีหน้าที่เฝ้าสวรรค์ ฯลฯ พวกเขามั่นคงต่อหน้าที่และไม่มีผู้ใดรู้กิจการของพวกเขาได้นอกจากอัลลอฮฺ

- **มีหน้าที่ทำตามคำสั่งของอัลลอฮฺ และมั่นคงต่อหน้าที่**

97 : 4 ความว่า " **มลาอิกะฮฺและอัรฺ - รูหฺลงมาใน (*คืน*) นั้น ด้วยอนุมัติของพระผู้อภิบาลของพวกเขา** สำหรับกิจการทุกสิ่ง "

70 : 4 ความว่า " **มลาอิกะฮฺและอัรฺ - รูหฺขึ้นสูงไปสู่พระองค์ ในวันหนึ่งซึ่งกำหนดของมันได้ห้าหมื่นปี** (*22:47; 32:5*) "

79 : 5 ความว่า " **แล้วพวกเขา (*มลาอิกะฮฺ*) บริหารกิจการ (*ที่เขาได้รับมอบหมาย*)** "

78 : 38 ความว่า " **วันซึ่งมลาอิกะฮฺและอัรฺ - รูหฺจะยืนเป็นแถว พวกเขาจะไม่พูด เว้นแต่ผู้ที่พระผู้ทรงกรุณาปรานีได้ทรงอนุญาตเขา** และเขาจะพูดแต่ที่ถูกต้อง (*11: 150*) "

- **มีหน้าที่ต่าง ๆกัน**

- **ญิบรีลเป็นผู้นำวะหี้ย**

2 : 97 ความว่า " **จงกล่าวเถิด ผู้ใดเป็นศัตรูต่อญิบรีล เพราะว่าแท้จริงเขาได้นำมัน (*คือวะหี้ยุของอัล – กุรฺอาน*) ลงมายังหัวใจของเจ้า (*มุฮัมมัด*)** โดยอนุมัติ (*ตามพระบัญชา*) ของอัลลอฮฺ ....."

- **มีหน้าที่ปลอบใจบรรดาผู้ศรัทธา**

41 - 30 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่า พระผู้อภิบาลของเราคืออัลลอฮฺ แล้วพวกเขาดำรงมั่น มลาอิกะฮฺจะลงมาหาเขา (*พลางกล่าวว่า*) จงอย่ากลัว และจงอย่าระทม และจงเบิกบานใจต่อข่าวดีแห่งสวนสวรรค์ที่สูเจ้าได้ถูกสัญญาไว้ (*46:14*) "**

58 : 22 ความว่า " **เจ้าจะไม่พบหมู่ชนใดที่ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้ายรักชอบผู้ต่อต้านอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ แม้พวกเขา (*เหล่านั้น*) จะเป็นพ่อของพวกเขา หรือลูก ๆของพวกเขา หรือพี่น้องของพวกเขา หรือญาติของพวกเขาก็ตาม เหล่านี้อัลลอฮฺได้ทรงจารึกความศรัทธาไว้ในดวงใจของพวกเขา และได้ทรงเสริมพวกเขาให้มั่นด้วยรูหฺหนึ่งของพระองค์ และจะทรงทำให้พวกเขาเข้าสวรรค์** ....."

- **ปลิดวิญญาณ**

4 : 97 ความว่า " **แท้จริง บรรดาผู้ที่มลาอิกะฮฺได้ทำให้พวกเขาตาย (*นำวิญญาณออก 16: 28*) .....** ....."

- **บันทึกการงานของมนุษย์**

82 : 10-12 ความว่า " **และแท้จริง มีผู้พิทักษ์เหนือสูเจ้าแน่นอน (*6:61*) "**

" **ผู้บันทึกทั้งหลายอันมีเกียรติ (*43:80; 50:18*) "**

" **พวกเขารู้ที่สูเจ้ากระทำ "**

- **มีหน้าที่ลงโทษผู้กระทำความชั่ว**

16 : 33 ความว่า " **พวกเขามิได้คอยสิ่งใด นอกจากมลาอิกะฮฺทั้งหลายมายังพวกเขา (*ด้วยการลงโทษให้สำนึกตัว*) หรือบัญชาของพระอภิบาลของเจ้าได้มา (*ด้วยการบำราบให้พินาศ 6:159*) ในทำนองนี้แหละ บรรดาก่อนหน้าพวกเขาได้ประพฤติ อัลลอฮฺมิได้ทรงอธรรมต่อพวกเขา หากพวกเขาอธรรมต่อตัวของพวกเขาเอง "**

- **มีหน้าที่ดูแลสวนสวรรค์**

39 : 73 ความว่า " **และบรรดาผู้สำรวมตนจากความชั่วต่อพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลายจะถูกนำสู่สวนสวรรค์เป็นหมู่ ๆ จนกระทั่งเมื่อเขาทั้งหลายได้มาถึงมัน และประตูทั้งหลายของมันถูกเปิดออก และผู้ที่เฝ้ามัน (*มลาอิกะฮฺ*) กล่าวแก่เขาทั้งหลายว่า ศานติแด่พวกท่าน พวกท่าน (*ได้มีชีวิตที่*) บริสุทธิ์ ดังนั้น จงเป็นผู้ที่เข้าไปพำนักในนั้นเถิด (*13:24; 19:85*) "**

- **มีหน้าที่เฝ้านรก**

39 : 71 ความว่า " และบรรดาผู้ปฏิเสธจะถูกต้อนสู่นรกเป็นหมู่ ๆ (*19:86*) จนกระทั่งพวกเขาได้มาถึงมัน ประตูทั้งหลายของมันก็ถูกเปิดออก และผู้ที่เฝ้ามัน (*มลาอิกะฮฺ*) กล่าวว่า มิได้มีบรรดารสูลจากพวกท่านมายังพวกท่านสาธยายโองการทั้งหลายของพระผู้อภิบาลของพวกท่านแก่พวกท่าน และเตือนสำทับพวกท่านถึงการพบในวันนี้ของพวกท่านดอกหรือ ? (*6:131*) พวกเขากล่าวว่า มีแน่นอน แต่ว่าพระประกาศิตแห่งการลงโทษได้เป็นที่สมจริงแล้วแก่พวกปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

- **ช่วยในการรบพุ่ง**

8 : 9 ความว่า " (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อสูเจ้าวิงวอนขอการช่วยเหลือจากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ดังนั้น พระองค์ได้ทรงสนองสูเจ้าว่า ฉันจะช่วยสูเจ้าด้วยมลาอิกะฮฺพันองค์ (*3:123*) ทะยอยกัน (*มา*) "

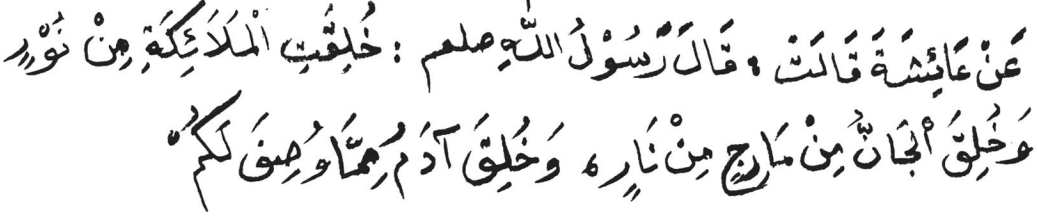
3 : 123-124 ความว่า " เมื่อเจ้ากล่าว (*ปลอบใจ*) แก่บรรดาผู้ศรัทธา (*ในสงครามบัดร์*) ว่า ไม่เพียงพอแก่พวกท่านหรือที่พระผู้อภิบาลของพวกท่านจะทรงช่วยพวกท่านด้วยมลาอิกะฮฺสามพัน (*33:9*) "
" แน่นอน ถ้าสูเจ้าอดทนและสำรวมตน (*มีระเบียบวินัย*) และพวกเขารุกสูเจ้าด้วยการ จู่โจมของพวกเขาอย่างรุนแรง พระผู้อภิบาลของสูเจ้าจะทรงช่วยสูเจ้าด้วยมลาอิกะฮฺห้าพันผู้บำราบ (*พวกมัน*) ให้พินาศ "

8 : 12 –13 ความว่า " เมื่อพระผู้เป็นของเจ้าทรงวะหีย์แก่มลาอิกะฮฺ (*ให้แจ้งแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า*) แท้จริง ฉันอยู่กับสูเจ้า (*และทรงบัญชามลาอิกะฮฺอีกว่า*) ดังนั้น จงทำให้บรรดาผู้ศรัทธามั่นคง ฉันจะเหวี่ยงความตระหนกเข้าไปในใจของบรรดาผู้ปฏิเสธ (*3:150*) ดังนั้น (*ผู้ศรัทธา*) จงตีเหนือก้านคอ (*คือต่อสู้ให้ศัตรูตาย*) และจงตอกทุกปลายนิ้วมือของพวกเขา (*ตีให้อาวุธหลุดมือ 8:45; 47:4*) "
" นั่นเพราะว่าเขาต่อต้านอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ และผู้ใดต่อต้านอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ ดังนั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการตอบแทน (*ลงโทษ*) "

- **ขออภัยโทษให้แก่มนุษย์**

42 : 5 ความว่า " ชั้นฟ้าทั้งหลายเหนือพวกมัน (*ผู้ปฏิเสธ*) แทบพังทะลายลงมา (*เนื่องด้วยความเกรงกลัวต่อพระกิตติคุณของอัลลอฮฺ 13:13; 16:50*) ขณะที่มลาอิกะฮฺแซ่ซร้องด้วยการสรรเสริญพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และขออภัยสำหรับผู้อยู่ ณ โลกนี้ จงรู้ไว้เถิด ! แท้จริงอัลลอฮฺนั้น พระองค์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

- **ถูกสร้างมาจากรัศมี**

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า " *มลาอิกะฮฺถูกสร้างมาจากรัศมี ญิน ถูกสร้างมาจากไฟที่ไม่มีเปลว ส่วนอาดัมถูกสร้างมาจากสิ่งที่ถูกให้เป็นลักษณะของพวกท่าน (ในอัล –กุรฺอาน บอกว่าถูกสร้างมาจากดิน)* " (มุสลิม บทที่ 53 กิตาบุซซุฮฺดิ วัรฺเราะกออิก บาบที่ 19)

ดังนั้นในการระทำทุกอย่างของมนุษย์ นอกจากอัลลอฮฺทรงรู้ทรงเห็นแล้วยังมีมลาอิกะฮฺเบื้องขวา (*จดการงานที่ดี*) มลาอิกะฮฺเบื้องซ้าย (*จดความชั่ว*) แล้ว ยังมีมลาอิกะฮฺเบื้องหน้าและเบื้องหลังคอยดูอยู่ มุสลิมจึงหมดสิทธิ์ที่จะคิดว่าเมื่อมนุษย์อื่นไม่เห็นคงไม่มีใครรู้ แล้วจะทำความชั่วตามอำเภอใจได้ ดังนั้นผลพวงที่ตามมาจากการศรัทธาทั้งสองข้อนี้คือความละอายต่อบาปหรือละอายที่จะกระทำความชั่ว และทำให้ตนเอง ครอบครัว และสังคมมีความสงบสุข

1.3 ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ทั้งหลายของอัลลอฮฺ

มุสลิมมิได้ศรัทธาเฉพาะคัมภีร์อัล – กุรฺอาน คัมภีร์ที่อัลลอฮฺทรงประทานก่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เท่านั้น แต่ศรัทธาในคัมภีร์ที่ถูกประทานแก่นบีท่านก่อน ๆด้วย เช่น คัมภีร์ชะบูรฺที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่ท่านนบีดาวูด คัมภีร์เตารอฮฺหรือเตารอตแก่ท่านนบีมูซา และคัมภีร์อินญีลแก่ท่านนบีอีซา รวมทั้งคัมภีร์ที่ถูกประทานแก่ท่านนบีอิบรอฮีมด้วย และยังเชื่อในส่วนบริสุทธิ์จากฉบับปัจจุบันของคัมภีร์เหล่านั้น คือส่วนที่ไม่ขัดกับอัล – กุรฺอานเพราะถูกประทานมาจากอัลลอฮฺย่อมต้องมีเนื้อหาสาระเดียวกัน (*ไม่เชื่อทั้งหมดเนื่องจากฉบับปัจจุบันของคัมภีร์ก่อน ๆนั้น ไม่มีต้นฉบับเดิมยืนยัน สาเหตุจากต้นฉบับเดิมสูญหายไปนานแล้ว*)

แต่มุสลิมจะเชื่อและปฏิบัติตามเฉพาะคัมภีร์อัล – กุรฺอาน คัมภีร์ฉบับสุดท้าย (*ที่อัลลอฮฺทรงประทางแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯนบีท่านสุดท้าย*) ที่มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์และได้ประมวลหลักการต่าง ๆไว้ครบถ้วน โดยมิได้มีการสังคายนา หรือแต่งเติมแก้ไข หรือดัดแปลงแต่ประการใด และได้ยืนยันความถูกต้องของคัมภีร์ก่อนก่อน อัล – กุรฺอานมิใช่บทสวด มิใช่คาถาอาคม (*การเผาอัล – กุรฺอานกินจึงรักษาโรคทางกายไม่ได้*) แต่เป็นข้อตักเตือนซึ่งเป็นเสมือนยาสำหรับบำบัดกิเลสที่มีอยู่ในจิตใจ ซึ่งมุสลิมต้องศึกษาให้เข้าใจและอ่านเสมอ ๆเพื่อให้ได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺเพิ่มขึ้น มีหลักฐานในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งดังนี้

- **เหตุที่อัลลอฮฺทรงประทานคัมภีร์**

2 : 213 ความว่า " มนุษย์ได้เป็นประชาชาติเดียวกัน (*คืออยู่ในแนวทางเดียวกัน และต่อมาได้ขัดแย้งกัน*) ดังนั้นอัลลอฮฺได้ทรงตั้งบรรดานบีเป็นผู้แจ้งข่าวดีและผู้ตักเตือน (*4:164; 6:48; 10:47; 18:56*) และประทานคัมภีร์ลงมาพร้อมกับเขาทั้งหลายด้วยสัจธรรม (*16:89*) เพื่อจะได้ตัดสินระหว่างมนุษย์ข้อที่พวกเขาขัดแย้งกันในนั้น (*16:64*) แต่ไม่มีผู้ใดขัดแย้งใน (*คัมภีร์*) นั้น เว้นแต่บรรดาผู้ได้รับมัน หลังจากได้มีหลักฐานอันชัดแจ้งมายังพวกเขาแล้ว (*ให้ปฏิบัติตาม แต่กลับ*) ริษยา

(ชิงดี) ระหว่างพวกเขาเอง .....”

- **อัล – กุรฺอานได้ยืนยันความถูกต้องของคัมภีร์ก่อน ๆ (*ที่พวกเขาขัดแย้งกันในปัจจุบัน*)**

3 : 3 ความว่า “ **พระองค์ได้ทรงประทานคัมภีร์ (*อัล- กุรฺอาน ทะยอย*) ลงมา(*เป็นระยะ ๆ*) แก่เจ้าด้วยสัจธรรม (*ตามเวลาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 4:105; 5:49; 29:51; 39:2*) เป็นที่ยืนยันต่อ (*คัมภีร์*) ที่มีมาก่อนมัน และพระองค์ได้ทรงประทานเตารอตและอินญีลลงมาก่อนนี้ เป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติ และพระองค์ได้ทรงประทานอัล – ฟุรฺกอน (*อัล - กุรฺอาน*) ลงมา *(2:185; 8:41)* แท้จริง บรรดาผู้ปฏิเสธโองการทั้งหลายของอัลลอฮฺ สำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันสาหัส และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงลงโทษตอบแทน (*5:95; 14:47; 39:37*) ”**

- **อัล – กุรฺอานเป็นคัมภีร์แห่งสัจธรรม และเป็นข้อตักเตือน**

16 : 89 ความว่า “ .....และเราได้ประทานคัมภีร์ (*อัล – กุรฺอาน*) แก่เจ้า (*มุฮัมมัด*) ชี้แจงทุกสิ่ง (ในหลักธรรม 2:213; 17:89; 18:54) และเป็นทางนำ และข่าวดีสำหรับผู้นอบน้อม (*ต่ออัลลอฮฺ 7:52; 12:111; 16:64; 17:82*) ”

6 : 70 ความว่า “ และจงปล่อยตามลำพัง บรรดาผู้ยึดถือศาสนาของเขาเป็นการละเล่นและบันเทิง (5:57) และชีวิตในโลกนี้ได้ลวงพวกเขา และจงตักเตือน (*ผู้คน*) โดยข้อนี้ (*คืออัล - กุรฺอานนี้*) มิฉะนั้นชีวิตจะสูญเสียตาม (*ความชั่ว*) ที่มันได้ขวนขวายไว้ ไม่มีผู้ใดอื่นจากอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงคุ้มครองและไถ่แทน (*ยกโทษ*) มัน และแม้มันเสนอค่าไถ่แทนทุกราย ก็จะไม่ถูกรับจากมัน เหล่านี้คือบรรดาผู้ถูกสูญเสีย (*ถูกทำลาย*) เนื่องจากที่พวกเขาได้ขวนขวาย (*การชั่ว*) ไว้ สำหรับพวกเขาคือ น้ำดื่มที่เดือดและการลงโทษอันเจ็บปวด (*10:4; 37:67-68*) เนื่องด้วยพวกเขาปฏิเสธเสมอ ”

- **อัล – กุรฺอานเป็นเสมือนยาที่บำบัดกิเลสในจิตใจ**

17 : 82 ความว่า “และเราได้ประทาน (*ข้อความ*) จากในอัล – กุรฺอานลงมา (*เป็นระยะ ๆ*) ซึ่งเป็นที่บำบัด (*กิเลส*) และเป็นการเมตตาแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย (*10:57; 16:69*) และมันมิได้เพิ่มอันใดแก่ผู้อธรรม นอกจากการขาดทุน ”

- **เป็นหลักฐานที่ใช้แก้ไขความขัดแย้งกัน**

4 : 59 ความว่า “ บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และจงเชื่อฟังและปฏิบัติตามรสูล และบรรดาเจ้าหน้าที่ (*ผู้ปกครอง*) ครั้นสูเจ้าโต้แย้งกันในสิ่งใดก็ดี ดังนั้น จงอ้างมัน (*ข้อโต้แย้งนั้น*) กลับสู่อัลลอฮฺ (*อัล – กุรฺอาน*) และรสูล (*หะดีษและสุนนะฮฺ*) ถ้าสูเจ้าศรัทธาในอัลลอฮฺ และ (*การตอบแทน*) วันสุดท้าย นั่นเป็นการดีกว่า และเป็นการให้ความหมายที่เหมาะสมยิ่งกว่า ”

- **ข้อที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับคัมภีร์อัล – กุรฺอาน**

6 : 68 ความว่า " **และเมื่อเจ้าเห็นบรรดาผู้พูดไร้สาระ (*ลากฆาง*) เกี่ยวกับโองการทั้งหลายของเรา ดังนั้นจงหันห่างพวกเขา จนกว่าเขามั่วคุยในเรื่องอื่นจากนั้น (*4:140;9:69*) และถ้ามาร (*หรือโทสะ*) ทำให้เจ้าหลงลืม ดังนั้น จงอย่านั่ง - หลังจากนึกขึ้นได้ – ร่วมกับพวกอธรรม** "

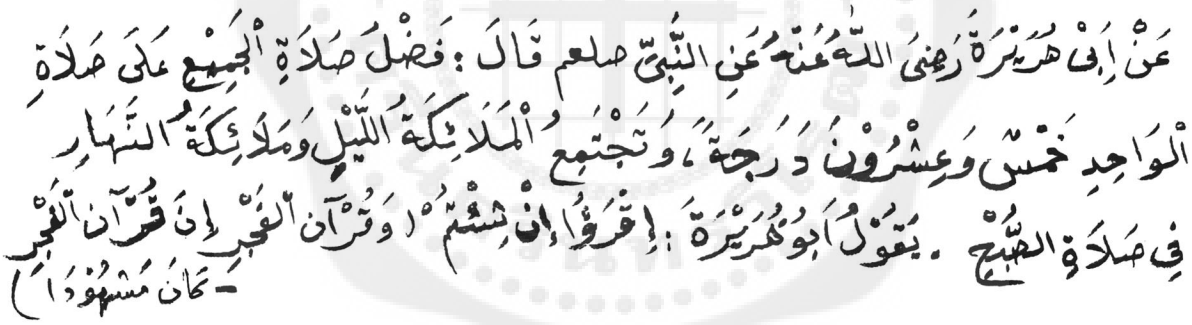
17 : 106 ความว่า " **และกุรฺอาน (*นี้*) เราได้จำแนกมันไว้ (*อย่างชัดเจน*) เพื่อเจ้าจะได้อ่านมันแก่มนุษย์ทั้งหลายอย่างช้า ๆ (*เป็นจังหวะ 7: 204 เพื่อผู้ฟังจะได้รู้เรื่อง*) .....**"

7 : 204 ความว่า " **และเมื่ออัล – กุรฺอานได้ถูกอ่าน (*17:106*) ดังนั้น จงฟังมันและจงนิ่งเงียบ (*เพื่อทำความเข้าใจและปฏิบัติตาม*) เพื่อสูเจ้าจะได้รับความเมตตา** (*73:4*) "

16 : 98 ความว่า " **ดังนั้น เมื่อเจ้าอ่านอัล – กุรฺอาน จงขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺให้พ้นจากมารที่ถูกขับ** " (***เมื่อจะอ่านอัล – กุรฺอานทุกครั้งให้กล่าวว่า อะอูซุบิลลาฮิ มินัชชัยฏอนิรฺ เราะญีม*** *แปลว่า ฉันขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺให้พ้นจากชัยฏอนที่ถูกขับไล่หรือถูกสาปแช่ง– ผู้วิจัย*)

73 : 20 ความว่า ".....**จงอ่านอัล – กุรฺอานตามที่ง่าย** (*แก่สูเจ้า*)..... "

17 : 78 ความว่า " **จงดำรงการนมาซตั้งแต่ตะวันคล้อยจนพลบค่ำ** (*นมาซซุฮริ นมาซอัศริ นมาซมัฆริบ และนมาซอิชาอฺ*) **และการอ่าน** (*อัล – กุรฺอาน*) **ยามเช้า** (*หมายถึงนมาซฟัจญริ*) **แท้จริงการอ่านยามเช้า** (*มีมลาอิกะฮฺ*) **เป็นพยานเสมอ** "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : فَضْلُ صَلَاةِ الْجَمِيعِ عَلَى صَلَاةِ الْوَاحِدِ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ دَرَجَةً ، وَتَجْتَمِعُ الْمَلَائِكَةُ اللَّيْلِ وَمَلَائِكَةُ النَّهَارِ فِي صَلَاةِ الصُّبْحِ . يَقُولُ أَبُو هُرَيْرَةَ : إِقْرَؤُا إِنْ شِئْتُمْ (وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ความประเสริฐของการนมาซรวมกันเหนือนมาซคนเดียว 25 เท่า (ในเรื่องผลการตอบแทน) มลาอิกะฮฺแห่งกลางคืนและมลาอิกะฮฺแห่งกลางวันจะมารวมกันในนมาซศุบห* " ท่านอบูฮุร็อยเรากล่าวเพิ่มเติมว่า **พวกท่านจงอ่าน** (*อัล – กุรฺอาน*) **หากพวกท่านประสงค์** " (*17: 78 .....แท้จริงการอ่าน (อัล – กุรฺอาน)ยามเช้ามี (มลาอิกะฮฺ) เป็นพยานเสมอ*)

ดังนั้น หน้าที่ของมุสลิมคือ ต้องเชื่อและปฏิบัติคำสั่งในอัล - กุรฺอาน เมื่อมีปัญหาข้อขัดแย้งใด ๆเกิดขึ้นก็ให้กลับไปดูคำสั่งในอัล – กุรฺอาน และอัล – หะดีษ ต้องอ่านอัล – กุรฺอานเป็นประจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งยามเช้า (***ก่อนอ่านต้องขอความคุ้มครองจากอัลลอฮฺ และพยายามศึกษาให้เข้าใจความหมายด้วย***) **เมื่อผู้อื่นอ่าน ก็ต้องฟังอย่างตั้งใจเพื่อจะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺยิ่งขึ้น และไม่มั่วคบกับผู้ที่พูดจาลบหลู่หรือพูดจาไร้สาระเกี่ยวกับอัล – กุรฺอาน**

1.4 ศรัทธาในบรรดารสูลทั้งหลายของอัลลอฮฺ

มุสลิมต้องยอมรับ ยกย่องและให้เกียรตินบีหรือรสูล (*ศาสดา*) ทุกคนของอัลลอฮฺ เพราะนบีหรือรสูลคือผู้ที่อัลลอฮฺทรงแต่งตั้งให้เป็นผู้เผยแผ่ศาสนาของพระองค์แก่ทุกประชาชาติในอัล - กุรฺอานกล่าวถึง 25 ท่าน (*อัลลอฮฺตรัสว่า พระองค์ได้เล่าถึงเพียงบางคน ดูในบทที่ 2 คำศัพท์ที่ควรทราบ – นบีหรือรสูล- ประกอบ*) ศาสนิกอื่นนั้นเมื่อเขาไม่ยอมรับนบีท่านอื่น ๆ นอกจากศาสดาของตน หรือกล่าวร้ายนบีท่านอื่น ๆ เขายังคงได้ชื่อว่าเป็นศาสนิกของศาสนานั้น ไม่มีกฎหรือหลักการว่าต้องออกจากศาสนานั้นแต่อย่างใด แต่ในอิสลาม ถ้ามุสลิมคนใดทำเช่นนั้น เช่น ไม่นับถือ ไม่ให้เกียรติท่านนบีมูซา (*โมเสส*) หรือด่าว่า ใส่ร้ายท่านนบีอีซา (*เยซู*) ฯลฯ เขาไม่ได้ชื่อว่าเป็นมุสลิม เขาออกนอกศาสนาอิสลาม ไม่ได้ชื่อว่าเป็นอุมมะฮฺ (*ประชาชาติหรือ หมู่คณะ*) ของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ

แต่มุสลิมเชื่อและปฏิบัติตามเฉพาะท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นบีท่านสุดท้ายที่รับภารกิจต่อจากนบีท่านก่อน ๆให้มาทำหน้าที่เผยแผ่สัจธรรมของอัลลอฮฺ เท่านั้น (*เพราะอัลลอฮฺทรงส่งท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นบีคนสุดท้ายมาสำหรับประชาชาติสุดท้ายนี้*) ในอัล - กุรฺอานกล่าวถึงเรื่องนบีหรือรสูล ส่วนหนึ่ง มีดังนี้

- **ทุก ๆประชาชาติมีรสูลมาเทศนาและเป็นพยาน**

10 : 47 ความว่า " **สำหรับทุก ๆชาติมีรสูล** (*35: 24*) ดังนั้นเมื่อรสูลของพวกเขาได้มา กิจการระหว่างพวกเขา (*ผู้ปฏิเสธ*) ได้ถูกตัดสินโดยเที่ยงธรรม และพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม "

35 : 24 ความว่า " **แท้จริงเราได้ส่งเจ้า** (*ให้เทศนา*) **ด้วยสัจธรรม เป็นผู้แจ้งข่าวดี และผู้ตักเตือน** (ถึงข่าวร้ายที่จะเกิดขึ้น 25:56) **และไม่มีหมู่ชนใด** (*ถูกละเลย*) **เว้นแต่ใน** (*หมู่ชนนั้น*) **ได้มีผู้ตักเตือนผ่านเข้าไปแล้ว** (*คือทุกชาติมีรสูล 10:47*) "

16 : 89 ความว่า " **และ** (*จงรำลึก*) **วันซึ่งเราจะตั้งพยาน** (*นบี*) **ขึ้นในทุก ๆชาติ** (*เป็นพยาน 4: 41*) ต่อพวกเขาจากหมู่พวกเขาเอง และจะนำเจ้า (*มุฮัมมัด*) **ให้เป็นพยานต่อพวกเหล่านี้** (*ทั้งโลก*) ....."

4 : 41 ความว่า " **แล้วจะเป็นฉันใด** (*แก่พวกเขา*) เล่า **เมื่อเราได้นำมาจากทุกประชาชาติซึ่งพยาน** (*นบี*) **คนหนึ่ง** (*10:47; 16:89*) และได้นำเจ้า (*มุฮัมมัด*) ให้เป็นพยานต่อชนเหล่านี้ "

- **เหตุที่มุสลิมศรัทธาในบรรดานบี**

- **บรรดานบี** (*ผู้ประกาศสัจธรรมของอัลลอฮฺ*) **มีหลักการเดียวกัน**

7 : 85 ความว่า " **และแก่** (*ประชาชน*) **มัดยัน** (*ชาวมัดยัน - บัดนี้สูญเชื้อชาติไปแล้ว เราได้ส่ง*) **พี่น้องคนหนึ่งของเขา** (*คือนบี*) **ชุอัยบฺ เขากล่าวว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย ! จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ**

พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ แน่นอน ได้มีมายังพวกท่านแล้วซึ่งหลักฐานอันชัดแจ้งจากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังนั้นจงทำให้เต็มซึ่งการตวงและการชั่ง และจงอย่าให้พร่องแก่ผู้คน (*คืออย่าโกง*) ซึ่งสิ่งต่าง ๆของพวกเขา และจงอย่าก่อการเสียหาย ณ แผ่นดิน หลังจากการฟื้นฟูของมัน (*การปฏิบัติตาม*) นั่นเป็นการดีกว่าสำหรับพวกท่าน ถ้าพวกท่านเป็นผู้ศรัทธา "

7 : 59 ความว่า "**โดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งนูหฺยังหมู่ชนของเขา แล้วเขากล่าวว่า หมู่ชนของฉันเอ๋ย ! จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ แท้จริงฉันกลัวแทนพวกท่านถึงการลงโทษในวันอันมหันต์ (*วันสิ้นโลกหรือวันเกิดอุทกภัยใหญ่*) "**

21 : 25 ความว่า "**และเรา (*อัลลอฮฺ*) มิได้ส่งรสูลคนใดก่อนหน้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) นอกจากผู้ที่เราได้วะหี้ยุแก่เขา (*ให้เทศนาว่า*) ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากฉัน "**

- **นบีเป็นผู้ไร้บาป (*มีคุณธรรมสูงและได้รับเลือกจากอัลลอฮฺ*)**

3 : 160 ความว่า "**และไม่ใช่ (*คุณลักษณะ*) สำหรับนบีใด ๆที่จะคดโกง (*หรือยักยอก 21:27*) และผู้ใดคดโกง เขาจะนำตามที่เขาคดโกงมาในวันฟื้นขึ้น แล้วทุก ๆชีวิตจะถูกตอบแทนเต็มตามที่มันได้ขวนขวาย และพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม (3:24) "**

13 : 11 ความว่า "**สำหรับเขา (*มุฮัมมัด*) มี (*มลาอิกะฮฺ*) ผู้เฝ้าเปลี่ยนกัน (*รักษา*) ทั้งข้างหน้าเขาและข้างหลังเขา รักษาตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ .....**"

- **นบีแสดงปาฏิหาริย์บางอย่างได้ด้วยอนุมัติของอัลลอฮฺ**

13 : 38 ควาว่า "**และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งบรรดารสูลก่อนหน้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) และเราได้ทำให้เขาทั้งหลานมีภรรยาและบุตร และไม่พึงที่รสูลใดจะนำมาซึ่งสัญญาณ (*โองการหรือปาฏิหาริย์*) ใด ๆ เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ** (14:11) **สำหรับทุก ๆวาระนั้นมีบันทึก (*กำหนด*) ไว้ (*คือบัญญัติเหมาะกับแต่ละยุค แต่ละสมัย*) "**

- **ให้เชื่อและปฏิบัติตามเฉพาะท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ**

4 : 80 ความว่า "**ผู้ใดเชื่อฟังปฏิบัติตามรสูล (*มุฮัมมัด*) นี้ ดังนั้น แน่นอน เขาได้เชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และผู้ใดหันหลัง (*ไม่เชื่อฟัง*) ดังนั้น เราไม่ได้ส่งเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นผู้เฝ้ารักษาเขา (*คือให้มาเทศนาเท่านั้น*) "**

- **ต้องรักท่านนบีมุฮัมมัดยิ่งกว่าพ่อแม่ตน (*ด้วยวิธีปฏิบัติตามคำสอนของท่าน*)**

عَنْ أَنَسٍ ، عَنِ ٱلنَّبِيِّ ﷺ (ح) . وَحدثنا آدَمُ قَالَ : حدثنا شُعْبَةُ ، عَنْ قَتَادَةَ ، عَنْ أَنَسٍ قَالَ : قَالَ ٱلنَّبِيُّ ﷺ : (لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ) .

ท่านอนัสได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *ไม่มีผู้ใดในพวกท่านศรัทธา จนกว่าฉันจะเป็นที่รักแก่เขายิ่งกว่าพ่อของเขาและลูกของเขา และมนุษย์ทั้งหมด* ' " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 7)

عَنْ أَنَسٍ، عَنِ ٱلنَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلاوَةَ ٱلإِيمَانِ : أَنْ يَكُونَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا ، وَأَنْ يُحِبَّ ٱلْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ ، وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي ٱلْكُفْرِ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي ٱلنَّارِ) .

ท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *มีอยู่ 3 ประการที่ผู้ใดมีในตัวของเขา ก็จะได้พบความหวานฉ่ำของการศรัทธา คือ การที่อัลลอฮฺและรสูลของพระองค์เป็นที่รักแก่เขาผู้นั้นยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด และการที่เขารักชายคนหนึ่ง เขามิได้รักผู้นั้นเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่ออัลลอฮฺ และการที่เขาเกลียดที่จะกลับไปสู่การปฏิเสธหลักธรรม (อิสลาม) อย่างที่เขาเกลียดต่อการที่จะถูกโยนลงไปในกองไฟ* " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่8)

1.5 การศรัทธาในวันสุดท้าย วันฟื้นขึ้นหรือเรื่องปรโลก

มุสลิมเชื่อว่ามนุษย์ไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด มนุษย์เกิดมาครั้งเดียวแต่ชีวิตแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ 1) ชีวิตในโลกนี้ 2) ชีวิตหลังความตาย (*ในบัรฺซัค*) และ 3) ชีวิตที่ถูกทำให้ฟื้นขึ้นอีกครั้งในปรโลกเพื่ออัลลอฮฺจะทรงตัดสิน พิพากษาการกระทำทุกอย่างในโลกนี้ ผู้ใดศรัทธาและประกอบการดี เขาจะได้เข้าสวนสวรรค์เป็นการตอบแทน และผู้ใดปฏิเสธ (*หลักธรรมของพระองค์*) กระทำความชั่วเขาจะถูกลงโทษในนรก เพราะอัลลอฮฺทรงบอกแต่ต้นแล้วว่าสร้างมนุษย์และญินมาเพื่อให้เคารภักดีพระองค์ (*51 :56*) และไม่ได้สร้างมาเล่น ๆ (*23 :115*) และจะลงโทษหรือให้รางวัลตามบันทึกที่มลาอิกะฮฺบันทึกไว้ ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงเรื่องวันกิยามะฮฺหรือวันปรโลกส่วนหนึ่งมีดังนี้

- เหตุที่มีวันกิยามะฮฺ หรือวันแห่งการตัดสิน เพราะอัลลอฮฺไม่ได้ทรงสร้างมนุษย์มาเล่น ๆ

23 : 115 ความว่า " สูเจ้าคิดว่า เราได้สร้างสูเจ้าเล่น ๆ (*โดยไร้จุดมุ่งหมาย*) และสูเจ้าจะไม่ถูกนำกลับมายังเรากระนั้นหรือ ? "

75 : 36 ความว่า " มนุษย์คิดหรือว่า เขาจะถูกปล่อยให้เลื่อนลอย (*โดยไม่มีจุดมุ่งหมายกระนั้นหรือ?*) "

- ไม่มีใครรู้ว่าวันกิยามะฮฺจะเกิดขึ้นเมื่อไร (*เช่นเดียวกับที่ไม่มีใครรู้วันตาย*) นอกจากอัลลอฮฺ

7 : 187 ความว่า " พวกเขาถามเจ้า (*มุฮัมมัด*) ถึงเวลานั้น (*วาระอวสาน*) ว่า เมื่อใดจะถูกกำหนดขึ้น จงกล่าวเถิด ความรู้อันนั้นอยู่ที่พระผู้อภิบาลของฉัน ไม่มีผู้ใดจะสำแดง (*แจ้ง*) มันซึ่งเวลา

(*กำหนด*) ของมันได้ นอกจากพระองค์ (*เท่านั้น*) มันหนักอึ้งอยู่ ณ ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน มันจะไม่ (*ค่อย ๆ*) มายังสูเจ้า เว้นแต่โดยฉับพลัน พวกเขา (*เค้น*) ถามเจ้าประหนึ่งว่าเจ้ารู้เรื่องนั้นดี จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ความรู้ในข้อนั้นอยู่ที่อัลลอฮฺ แต่ว่าส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้ "

42 : 17 ความว่า " อัลลอฮฺคือผู้ทรงประทานคัมภีร์นี้ ลงมาด้วยความจริงและดุลยภาพ (*คือความเที่ยงตรง*) และอันใดจะทำให้เจ้ารู้เล่าว่า บางทีกาลอวสานนั้นอยู่ใกล้ ๆ (*นี่เอง*) "

7 : 34 ความว่า " และสำหรับทุก ๆประชาชาติ มีวาระกำหนด ดังนั้นเมื่อวาระกำหนดของพวกเขามาถึง พวกเขาจะหน่วงสักเวลาหนึ่งก็ไม่ได้ และพวกเขาจะเร่งก็ไม่ได้ "

- พวกวัตถุนิยมไม่เชื่อว่ามีวันกิยามะฮฺ

6 : 29 ความว่า " และพวกเขากล่าวว่า นี่ไม่มีอะไร นอกจากชีวิตของเราในโลกนี้เท่านั้น และพวกเราจะไม่เป็นผู้ถูกฟื้นขึ้น "

23 : 37 ความว่า " (*อย่าไปเชื่อเลย*) นี่ไม่มีอะไรดอก นอกจากชีวิตของเราในโลกนี้เท่านั้น พวกเราตาย และพวกเราอยู่ แต่ (*เมื่อตายแล้ว*) พวกเราจะไม่เป็นผู้ถูกให้ฟื้นขึ้น "

50 : 3 ความว่า " เมื่อเราตายแล้ว และเป็นผุยผงไปแล้ว (จะ*ถูกให้ฟื้นอีก*) กระนั้นหรือ ? นั่นเป็นการกลับที่ห่างไกล "

36 : 78 ความว่า " และเขาได้เปรียบเทียบอุปมาแก่เรา (*ว่าอัลลอฮฺเป็นเช่นนั้นเช่นนี้*) และได้ลืมกำเนิดของเขา เขากล่าวว่า ผู้ใดจะให้กระดูกมีชีวิตขึ้น (*มาอีก*) เมื่อมันผุป่นแล้ว "

78 : 27 – 30 ความว่า " แท้จริง พวกเขาไม่ได้นึกหวัง (*ไม่หวั่นกลัว*) ถึงการชำระ "

" และพวกเขาได้ว่าโองการทั้งหลายของเรา มุสาโดยสิ้นเชิง "

" และทุก ๆสิ่งนั้นเราได้จารึกไว้อย่างครบครันในบันทึก "

" ดังนั้น จงชิม เราไม่ได้เพิ่มอันใดแก่สูเจ้า นอกจากการลงโทษอันทรมาน "

- ลักษณะหรือเหตุการณ์ในวันกิยามะฮฺ

78 : 17 - 18 ความว่า " แท้จริง วันแห่งการตัดสินนั้น เป็นเวลาที่ถูกกำหนดไว้ "

" วันซึ่งที่เป้าจะถูกเป่า แล้วสูเจ้าจะถูกนำมาเป็นหมู่ ๆ "

6 : 74 ความว่า " พระดำรัสของพระองค์จะเป็นความจริง และอำนาจของพระองค์ในวันที่ ที่เป้าจะถูกเป่า ....."

20 : 102 ความว่า " วันซึ่งที่เป้าจะถูกเป่า ....."

101 : 4 –5 ความว่า " วันที่มนุษย์จะเป็นเช่นแมลงเม่าที่กระจายว่อน "

" วันที่ขุนเขาจะเป็นเช่นขนสัตว์หลายสีถูกคลี่สาง "

99 : 1 – 2 ความว่า " เมื่อแผ่นดินถูกให้ไหวด้วยการไหวสะท้านของมัน "

" และแผ่นดินได้ระบายของหนักของมันออกมา (*เช่นสุสาน*) "

25 : 25 ความว่า " และวันซึ่งท้องฟ้าแตกออกพร้อมกับเมฆ และมลาอิกะฮฺถูกส่งทะยอยมามาก "

78 : 19 –21 ความว่า " **และชั้นฟ้าจะถูกเปิด แล้วเป็นประตูหลายบาน** "

" **และขุนเขาจะถูกให้เคลื่อน** (*จากที่เดิม*) **แล้วกลายเป็นภาพลวง** "

" **แท้จริงนรกนั้นซุ่มคอยอยู่** "

80 : 33 – 36 ความว่า " **แต่เมื่อมีเสียงกัมปนาทก้องขึ้นมา** (*ในวันสิ้นโลก*) "

" **วันซึ่งมนุษย์หนีจากพี่น้องของเขา** "

" **และแม่ของเขา และพ่อของเขา** "

" **และภริยาของเขา และลูก ๆของเขา** "

54 : 7 - 8 ความว่า " **สายตาของพวกเขาจะหลบต่ำ พลางออกมาจากสุสานมากมาย ประหนึ่งพวกเขาเป็นตั๊กแตนที่กระจายว่อน** "

" **วิ่งตะลีตะลานไปยังผู้เรียก พวกปฏิเสธจะกล่าวว่า นี่คือวันแห่งความวิบาก** "

22 : 2 ความว่า " **วันซึ่งสูเจ้าจะเห็นมัน** (*วันนั้น*) **ว่า แม่ลูกอ่อนทุกคนจะ** (*วุ่นวายจน*) **ลืมการที่นางให้นมลูก และหญิงมีครรภ์ทุกคนจะคลอดที่อุ้มครรภ์ไว้** (*ก่อนกำหนด ด้วยความตกใจ*) **และเจ้า** (*ผู้อ่าน*) จะเห็นมนุษย์ (*อยู่ในสภาพ*)**มึนเมาทั้ง ๆที่พวกเขาไม่ได้เมา** (*จากการดื่มเหล้าหรือสิ่งเสพย์ติด*) แต่ว่าการลงโทษของอัลลอฮฺนั้นสาหัสยิ่ง "

14 : 48 ความว่า " **วันซึ่งแผ่นดินจะถูกเปลี่ยนเป็นที่อื่นจากแผ่นดินนี้ และชั้นฟ้าทั้งหลาย และพวกเขาจะมาอยู่เบื้องหน้าอัลลอฮฺผู้ทรงเอกะ ผู้ทรงพิชิต** "

2 : 123 ความว่า " ...**วันซึ่งเมื่อชีวิตหนึ่งไม่สามารถช่วยแทนอีกชีวิตหนึ่งได้แต่อย่างใด และการชดเชยแทนสิ่งนั้นจะไม่ถูกรับ และการขอไถ่แทนจะไม่อำนวยประโยชน์แก่มัน และพวกเขาจะไม่ถูกช่วยเหลือ** "

83 : 6 ความว่า " **วันที่ปวงมนุษย์จะยืนต่อหน้าพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก** "

40 : 51 ความว่า "**.....และวันที่ปวงพยานจะยืนขึ้น** "

82 : 4 – 5 ความว่า " **และเมื่อหลุมศพทั้งหลายถูกเปิด** (*คือถูกให้ฟื้นขึ้น 100:9*) "

" **ทุกชีวิตจะได้รู้ อันใดที่มันได้ทำไว้ก่อน และ** (*อันใด*) **ที่มันได้ละไว้** (*81 : 14*) "

26 : 88 ความว่า " **วันซึ่งทรัพย์สมบัติจะไม่อำนวยคุณใด ๆ และลูก ๆก็ไม่ด้วย** "

25 : 27 ความว่า " **วันซึ่งผู้อธรรมจะกัดมือของเขา** (***ด้วยความเสียใจ***) **พลางกล่าวว่า โอ้ ! ถ้าฉันได้ยึดหนทางแห่งรสูลนั้นก็จะดี** (*จะได้ปลอดภัย*) "

27 : 83 ความว่า " **และวันซึ่งเราจะชุมนุมจากทุก ๆชาติ ซึ่งหมู่คณะของผู้ที่กล่าวมุสาต่อโองการทั้งหลายของเรา ดังนั้นพวกเขาจะถูกจัดเป็นหมวด** "

3: 24 ความว่า " **.....เมื่อเราชุมนุมพวกเขาสำหรับวันซึ่งไม่มีการคลางแคลงในนั้น และทุก ๆชีวิตจะถูกตอบแทนครบ ตามที่มันได้ขวนขวาย และพวกเขาจะไม่ถูกอยุติธรรม** "

99 : 6 ความว่า " **วันนั้นมนุษย์จะออกมาเป็นหมู่ ๆ เพื่อพวกเขาจะได้ถูกให้เห็น** (*ผลแห่ง*) **การงานของเขา** "

- **อัลลอฮฺองค์เดียวที่ทรงรู้ว่าวันปรโลกจะเกิดขึ้นเมื่อใด**

31 : 34 ความว่า " **แท้จริง อัลลอฮฺนั้น ความรู้แห่งยามอวสาน** (*ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด*) **มี** (*รู้อยู่*) **ที่พระองค์** (*เท่านั้น*) และพระองค์ทรงประทานฝนลงมา และพระองค์ทรงรู้ที่ (*ปฏิสนธิ*) อยู่ในมดลูก **และไม่มีชีวิตใดรู้ที่มันจะขวนขวายในวันรุ่งขึ้น และไม่มีชีวิตใดรู้ว่าที่แผ่นดินไหนมันจะตาย อัลลอฮฺ** (*เท่านั้น*) เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงตระหนัก (*ในสิ่งเร้นลับทุกสิ่ง*) "

12 : 107 ความว่า " แล้วพวกเขาปลอดภัยกระนั้นหรือ ? ที่จะมายังพวกเขาซึ่งการครอบคลุมจากการลงโทษของอัลลอฮฺหรือมายังพวกเขาซึ่งยามอวสานอันฉับพลัน ขณะที่พวกเขามิได้ตระหนัก "

22 : 55 ความว่า " ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธนั้นไม่วายหยุดยั้งในการสงสัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ **จนกระทั่งยามอวสานเกิดขึ้นแก่พวกเขาโดยฉับพลัน** หรือการลงโทษแห่งวันอันอาภัพ (*วันที่ไม่มีวันอื่นอีกนอกจากวันนี้ 22:2*) เกิดขึ้นแก่เขา "

27 : 65 ความว่า " **ไม่มีผู้ใดในชั้นฟ้าและแผ่นดินรู้ในสิ่งพ้นญาณวิสัยนอกจากอัลลอฮฺ และพวกเขาจะไม่รู้ว่าเมื่อใดพวกเขาจะถูกให้ฟื้นขึ้น** "

- **ลักษณะของวันนั้นและมนุษย์**

25 : 25-26 ความว่า " **และวันซึ่งท้องฟ้าแตกออกพร้อมกับเมฆ** (*ให้มีฝนตก 8:11*) และมลาอิกะฮฺถูกส่งทะยอยลงมามาก (*3 :123-125*) "

" อำนาจ (*หรืออาณาจักร*) **อันแท้จริงในวันนั้น เป็นของพระผู้ทรงกรุณาปรานี** (*6:74; 22:56*) และมันเป็นวันอันลำบากแก่พวกปฏิเสธ "

18 : 47 ความว่า " และ (*จงนึกถึง*) **วันซึ่งเราจะทำให้ขุนเขาเคลื่อนผ่านไป** (*20:105-106; 52:10; 78:20; 81:3*) **และเจ้าจะเห็นแผ่นดินราบเรียบ** และเราจะชุมนุมพวกเขา และเราไม่ได้ปล่อยผู้ใดในหมู่พวกเขา "

18 : 48 ความว่า " **และพวกเขาจะถูกนำมาต่อหน้าพระพักตร์พระผู้อภิบาลของพวกเขาเป็นแถว ๆ** (*6:95; 78:38*) โดยแน่นอนยิ่ง สูเจ้ามายังเรา ดังที่เราได้สร้างสูเจ้าครั้งแรก (*6:94; 50:15*) **แต่สูเจ้านึก** (*ทึกทัก*) ว่า เราไม่ได้กำหนดเวลา (*ตอบแทนความดีความชั่ว*) สำหรับสูเจ้าไว้เลย "

18 : 49 ความว่า " **และบันทึก** (*ความดี ความชั่ว*) **จะถูกวางไว้** (*ต่อหน้า*) แล้วเจ้าจะเห็นผู้ผิดทั้งหลายหวั่นกลัวเนื่องจาก (*ข้อความ*) ที่ (*ถูกบันทึก*) อยู่ในนั้น (*39:69*) และพวกเขากล่าวว่า **โอ้ความวิบัติแก่เราเอ๋ย ! บันทึกเพื่ออะไรกันนี่ ? มันไม่ได้ละเว้นสิ่งเล็กน้อย** (*ความผิดเล็ก ๆน้อย ๆ*) **และสิ่งใหญ่** (*ความผิดอุกฤษฏ์*) **ไว้เลย** เว้นแต่บันทึก (*มันไว้*) ครบถ้วนหมด และพวกเขาพบที่พวกเขากระทำไว้รออยู่ (*บันทึกไว้พร้อมมูล 3:29; 17:13-14; 54:52-53; 99:7-8*) และพระผู้อภิบาลของเจ้ามิทรงอธรรมต่อผู้ใด "

1.6 ศรัทธาในกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ (เกฺาะฎอเกฺาะดัรฺ)

อัล – กุรฺอานกล่าวถึงกฎแห่งการกำหนดสภาวะเนือง ๆและกล่าวซ้ำอยู่บ่อย ๆ ไม่ได้บอกตรง ๆว่าอยู่ในหลักการศรัทธา แต่มีกล่าวไว้ในหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ นักวิชาการจึงเห็นพ้องต้องกันว่ากฎแห่งการกำหนดสภาวะอยู่ในหลักการศรัทธาด้วย และสามารถแบ่งกฎแห่งการกำหนดสภาวะเป็น 3 แบบคือ 1) กฎกำหนดฯแห่งธรรมชาติ 2) กฎกำหนดฯในแบบของการทดลองจากอัลลอฮฺ และ 3) กฎกำหนดฯในแบบที่เลือกได้ ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงกฎแห่งการกำหนดสภาวะ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงกำหนดกฎแห่งการกำหนดสภาวะ

54 : 49 ความว่า " ทุก ๆสิ่งนั้น เราได้สร้างมันตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะ "

6 : 2 ความว่า " พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากดิน และทรงกำหนดวาระ (*แห่งชีวิตของสูเจ้า*) แล้วมีวาระที่รู้เฉพาะพระองค์ (*เช่นวันอวสาน ฯ*) แล้วสูเจ้ายังสงสัย (*ในวันฟื้นชีพ*) อีกหรือ ? "

- กฎแห่งการกำหนดสภาวะในธรรมชาติ

36 : 38 ความว่า " และดวงตะวันโคจรตามวิถีของมัน นั่นคือพระกำหนดของพระผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงรอบรู้ (*6:97*) "

80 : 18 : 19 ความว่า " จากสิ่งใดเล่าที่พระองค์ได้ทรงสร้างเขา ? "
" จากเชื้ออสุจิ พระองค์ได้ทรงสร้างเขา แล้วทรงกำหนดสภาวะแก่เขา "

4 : 78 ความว่า " สูเจ้าอยู่หนใดก็ดี (*วันหนึ่ง*) ความตายจะลุถึงสูเจ้า ถึงแม้สูเจ้าจะอยู่ในป้อมสูงอันมั่นคงก็ตาม "

3 : 144 ความว่า " และไม่พึงสำหรับชีวิตใดที่จะตาย เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ (*เป็น*) ลิขิตที่ถูกกำหนดไว้ (*จะเร่งหรือหน่วงเหนี่ยวมิได้*) และผู้ใดปรารถนารางวัลของโลกนี้ เราจะประทานมันแก่เขา และผู้ใดปรารถนารางวัลของโลกหน้า เราจะประทานมันแก่เขา และไม่ช้าเราจะตอบแทนผู้กตัญญู (2:200; 3:174; 41:34; 42:40;) "

- กฎแห่งการกำหนดสภาวะในรูปแบบของการทดลอง

6 : 166 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงทำให้สูเจ้าเป็นผู้ครองแผ่นดิน (*7:69; 74:128; 10:14*) และทรงเทอดฐานะของบางคนเหนือกว่าอีกบางคน เพื่อทรงทดลองที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่สูเจ้า (*5:48; 11:7; 18:7; 67:2*) แท้จริงพระผู้อภิบาลของสูเจ้าเป็นผู้ทรงฉับพลันในการลงโทษ และแท้จริงพระองค์ – แน่นอน เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

- **กฎแห่งการกำหนดสภาวะในรูปแบบที่เลือกได้ (*เลือกทางเดินชีวิต – มีสิทธิใช้สติปัญญา*)**

18 : 29 ความว่า " **และจงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) สัจธรรมมาจากพระผู้อภิบาลของพวกท่าน ดังนั้น ผู้ใดประสงค์ก็ศรัทธาได้ และผู้ใดประสงค์จะ (*จะไม่ศรัทธา*) ก็ให้ปฏิเสธได้ (2:256) แท้จริงเราได้เตรียมไฟสำหรับพวกอธรรม.....** "

ผู้รู้บางท่านได้ให้ความหมายว่าเกาะฎอ คือกฎและสภาวะ ส่วนเกาะดัรคือ การกำหนดที่ให้มันเกิดขึ้นและทะดีษดังต่อไปนี้สามารถอธิบายการเลือกใช้กฎแห่งการกำหนดของอัลลอฮฺได้อย่างชัดเจน ว่า การเลือกทางเดินของชีวิตมิใช่ลิขิตจากอัลลอฮฺ

4: 79 ความว่า " **อันใดแห่งความดีประสบแก่เจ้า (*มนุษย์เอ๋ย !*) ดังนั้น (*มันมา*) จากอัลลอฮฺ และอันใดแห่งความชั่วประสบแก่เจ้า ดังนั้น (*มนุษย์เอ๋ย ! มันมา*) จากตัวเจ้าเอง .....** "

42 : 30 ความว่า " **และทุกขภัยอันใดที่ประสบแก่สูเจ้า ดังนั้น เนื่องมาจากที่สูเจ้าได้ขวนขวายไว้ด้วยน้ำมือของสูเจ้าเอง และพระองค์ได้ทรงอภัย (*ความผิด*) มากต่อมาก** "

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خَرَجَ إِلَى الشَّامِ حَتَّى إِذَا كَانَ بِسَرْغٍ لَقِيَهُ أَهْلُ الْأَجْنَادِ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ وَأَصْحَابُهُ فَأَخْبَرُوْهُ أَنَّ الْوَبَاءَ قَدْ وَقَعَ بِالشَّامِ فَقَالَ عُمَرُ لِابْنِ عَبَّاسٍ : ادْعُ لِيْ الْمُهَاجِرِيْنَ الْأَوَّلِيْنَ فَدَعَوْتُهُمْ فَاسْتَشَارَهُمْ فَاخْتَلَفُوْا فَقَالَ بَعْضُهُمْ : قَدْ خَرَجْتَ لِأَمْرٍ وَلَا نَرَى أَنْ تَرْجِعَ عَنْهُ ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ : مَعَكَ بَقِيَّةُ النَّاسِ وَأَصْحَابُ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا نَرَى أَنْ تُقْدِمَهُمْ عَلَى هَذَا الْوَبَاءِ فَقَالَ : ارْتَفِعُوْا عَنِّيْ ثُمَّ قَالَ : ادْعُ لِيْ الْأَنْصَارَ فَدَعَوْتُهُمْ لَهُ فَاسْتَشَارَهُمْ فَسَلَكُوْا سَبِيْلَ الْمُهَاجِرِيْنَ فِيْ الْاِخْتِلَافِ فَقَالَ : ارْتَفِعُوْا عَنِّيْ ثُمَّ قَالَ : ادْعُ لِيْ مَنْ كَانَ هُنَا مِنْ مَشْيَخَةِ قُرَيْشٍ مِنْ مُهَاجِرَةِ الْفَتْحِ فَدَعَوْتُهُمْ فَلَمْ يَخْتَلِفْ عَلَيْهِ رَجُلَانِ فَقَالُوْا : نَرَى أَنْ تَرْجِعَ بِالنَّاسِ وَلَا تُقْدِمَهُمْ عَلَى هَذَا الْوَبَاءِ ، فَنَادَى عُمَرُ فِيْ النَّاسِ : إِنِّيْ مُصَبِّحٌ عَلَى ظَهْرٍ ، فَقَالَ أَبُوْ عُبَيْدَةَ : أَفِرَارًا مِنْ قَدَرِ اللهِ ، فَقَالَ عُمَرُ : أَوْ غَيْرُكَ

قَالَهَا يَا أَبَا عُبَيْدَةَ ، وَكَانَ عُمَرُ يَكْرَهُ خِلَافَهُ ، نَعَمْ نَفِرُّ مِنْ قَدَرِ اللهِ إِلَى قَدَرِ اللهِ .
أَرَأَيْتَ لَوْ كَانَ لَكَ إِبِلٌ فَهَبَطَتْ وَادِيًا لَهُ عُدْوَتَانِ إِحْدَاهُمَا خِصْبَةٌ وَالْأُخْرَى جَدْبَةٌ
أَلَيْسَ إِنْ رَعَيْتَ الْخِصْبَةَ رَعَيْتَهَا بِقَدَرِ اللهِ وَإِنْ رَعَيْتَ الْجَدْبَةَ رَعَيْتَهَا بِقَدَرِ اللهِ ،
قَالَ : فَجَاءَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ وَكَانَ مُتَغَيِّبًا فِي بَعْضِ حَاجَتِهِ فَقَالَ : إِنَّ عِنْدِي مِنْ
هَذَا عِلْمًا سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : إِذَا سَمِعْتُمْ بِهِ بِأَرْضٍ فَلَا تَقْدَمُوا
عَلَيْهِ وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضٍ وَأَنْتُمْ بِهَا فَلَا تَخْرُجُوا فِرَارًا مِنْهُ ، قَالَ : فَحَمِدَ اللهَ عُمَرُ بْنُ
الْخَطَّابِ ثُمَّ انْصَرَفَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่าน (เคาะลีฟะฮ์) อุมัร์ รฎิยฯ ได้เดินทางไปยังประเทศชาม (ซีเรีย) เมื่อเดินทางไปถึงสัรฺฆ ชาวอัจญนาดได้พบกับอบูอุบัยดะฮ์ บิน อัล - ญัร์รอหฺ และพรรคพวกของเขา พวกเขาได้แจ้งว่า โรคอหิวาต์ได้เกิดขึ้นที่ประเทศชาม* ท่านอุมัร์จึงกล่าวแก่ อิบนิ อับบาส ว่า *ท่านจงเรียกพวกมุฮาญิรีน (ผู้อพยพ) รุ่นแรกๆมาหาฉัน* ฉัน (*อิบนิ อับบาส*) *จึงได้เรียกพวกเขามา* ท่านอุมัร์ได้ขอคำปรึกษาหารือกับพวกเขา *แต่พวกเขามีความคิดเห็นขัดแย้งกัน บางคนได้กล่าวว่า แท้จริงท่านได้ออกมาเพื่องานชิ้นหนึ่ง และพวกเราไม่เห็นด้วยที่ท่านจะหันหลังกลับจากงานชิ้นนั้น และบางคนกล่าวว่า ยังมีประชาชนอยู่กับท่าน รวมทั้งบรรดาอัครสาวกของท่านรสูลุลลอฮฺด้วย พวกเราไม่เห็นด้วยที่ท่านจะพาพวกเขาไปหาโรคระบาดนี้* ท่านอุมัร์ จึงกล่าวว่า *พวกท่านจงแยกย้ายกันกลับไปได้แล้ว* ภายหลังท่านอุมัร์ได้กล่าวว่า *ท่านจงไปเรียกพวกอันศอร์ (ชาวมะดีนะฮ-ผู้ช่วยเหลือ) มาหาฉัน* ฉัน (*อิบนิ อับบาส*) จึงได้ไปเรียกพวกเขามาหาท่านอุมัร์ ท่านอุมัร์ได้ปรึกษากับพวกเขา *พวกเขามีความเห็นขัดแย้งกันเช่นเดียวกับพวกมุฮาญิรีน* ท่านอุมัร์จึงกล่าวว่า *พวกท่านจงแยกย้ายกันไปได้แล้ว* หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า *ท่านจงไปเรียกบุคคลที่อยู่ที่นี่จากผู้อาวุโสของพวกกุร็อยชฺ จากผู้อพยพหลังการพิชิตมักกะฮฺมาหาฉัน* ฉัน (*อิบนิ อับบาส*) *จึงได้ไปเรียกพวกเขามา ปรากฏว่าพวกเขาไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน* พวกเขาพากันกล่าวว่า *พวกเราเห็นควรว่า ให้ท่านพาประชาชนกลับ และไม่ควรที่ท่านจะพาพวกเขาเข้าไปอยู่ในโรคระบาดนี้* ท่านอุมัร์จึงประกาศในหมู่ประชาชนว่า *แท้จริงฉันจะขี่นพาหนะกลับในวันรุ่งเช้า* ท่านอบูอุบัยดะฮฺได้กล่าวว่า *เป็นการหนีจากกฎแห่งการกำหนดของอัลลอฮฺหรือ ?* ท่านอุมัร์ได้กล่าวว่า *ควรเป็นคนอื่นที่พูดอย่างนี้ โอ้อบูอุบัยดะฮฺ !* ท่านอุมัร์ไม่ต้องการขัดแย้งกับเขา จึงกล่าวว่า *ใช่แล้ว พวกเราจะหนีจากกฎแห่งการกำหนดหนึ่ง(กฺาะฎอ) ของอัลลอฮฺ ไปสู่อีกกฎแห่งการกำหนดหนึ่ง (เกาะดัร์) ของพระองค์ ลองบอกฉันซิ ถ้าหากท่านมีอูฐ และมันได้ลงไปในหุบเขาที่มี 2 ด้าน ด้านหนึ่งอุดมสมบูรณ์ และอีกด้านหนึ่งแห้งแล้ง ถ้าท่านเลี้ยงอูฐนั้นทางด้านที่อุดมสมบูรณ์ ท่านก็ได้เลี้ยงมันตามกฎแห่งการกำหนดของอัลลอฮฺ และถ้าหากท่านเลี้ยงมันทางด้านที่แห้งแล้งท่านได้เลี้ยงมันตามกฎแห่งการกำหนดของอัลลอฮฺใช่ไหม?.....*" (บุคอรีและมุสลิม)

ส่วนการที่มนุษย์คนใดจะเลือกทางเดินชีวิตอย่างไร ? จะตายที่ไหน ? เมื่อไร ? อัลลอฮฺทรงรอบรู้ล่วงหน้าในกฎแห่งการกำหนดนี้ก่อนที่มนุษย์จะถูกบังเกิดมา (*ตามหะดีษซึ่งเป็นหลักฐานรองจากอัล-กุรฺอานบอกว่า*) **ถึงห้าหมื่นปี ซึ่งตรงกับอัล กุรฺอานที่ว่า**

22 : 76 ความว่า " **พระองค์ทรงรอบรู้ที่อยู่ข้างหน้า** (*คืออนาคตของ*) **พวกเขา และที่อยู่ข้างหลัง** (*คืออดีตของ*) **พวกเขา** (*2:55; 27:65; 49:16*) **และกิจการทั้งหลายจะถูกนำกลับยังอัลลอฮฺ** "

ภาคที่ 2 หลักปฏิบัติ

ได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่า **หลักปฏิบัติหรือภาคของการงานที่ดี** (*อะมัล ศอลิหฺ*) **ที่แสดงออกเพื่อประกอบการศรัทธา** ซึ่งได้แก่ 1) **การกระทำอิบาดะฮฺ** (*การเคารพภักดี*) **หรือหลักปฏิบัติพื้นฐาน** (*อัล - อิสลาม หรือรุก่นอิสลาม*) 2) **มุอามะลาต** (*การงานหรือหน้าที่ที่มนุษย์พึงมีต่อตนเองและผู้อื่น*) และ 3) **อัคลาก** (*จริยธรรม*) หลักปฏิบัติทั้ง 3 ประการซึ่งอยู่ในภาคปฏิบัติ มีรายละเอียดพอกล่าวให้เข้าใจได้ ดังนี้

2.1 อิบาดะฮฺ (*การเคารพภักดี*) หรือหลักปฏิบัติพื้นฐาน (*อัล - อิสลาม หรือรุก่นอิสลาม*)

หลักปฏิบัติพื้นฐานของอิสลามมี 5 ประการ ดังหลักฐานจากอัล-กุรฺอานและหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ ดังนี้

2: 177 ความว่า " ไม่ใช่คุณธรรมที่สูเจ้าหันหน้าสูเจ้าทางตะวันออกและตะวันตก (*ในการสวดภาวนาหรือ ปฏิบัติศาสนกิจ*) แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และมลาอิกะฮฺทั้งหลาย และคัมภีร์ และนบีทั้งหลาย (*4:136*) และจ่ายสมบัติ (*ของเขา*) ด้วยความรักต่อพระองค์ (*76 : 8*) แก่ญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอ (*ด้วยความจำเป็น*)และใน (*การไถ่*) ทาส (*และเชลย*) และดำรงนมาซ และบริจาคซะกาย และบรรดาผู้ปฏิบัติโดยครบตามสัญญาของเขาทั้งหลาย เมื่อเขาทั้งหลายสัญญา (*9 : 4*) และ (*โดยเฉพาะ*) เป็นผู้อดทนในความทุกข์ยากและความลำเค็ญ (*เจ็บป่วย*) และ (*มั่นคง*) ในระหว่างการรบพุ่ง (*2 : 214*) เหล่านี้แหละคือบรรดาผู้สัตย์จริง (*สมตามคุณธรรมนั้น*) และเหล่านี้แหละ เขาทั้งหลายเป็นผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

2: 3-4 ความว่า " **ผู้ศรัทธาในสิ่งพ้นญาณวิสัย และดำรงนมาซ** (*20:132; 70:34-35*) **และใช้จ่าย** (*บริจาค*) **จากที่เราได้ให้เครื่องยังชีพ** (*เช่นอาหาร ทรัพย์ วิทยาการ*) แก่เขาทั้งหลาย (*2:195, 254, 266, 267; 17:26-29*) "

عَنْ ٱبْنِ عُمَرَ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ : قَالَ رَسُولُ ٱللَّهِ ﷺ : (بُنِيَ ٱلْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ ٱللَّهِ ، وَإِقَامِ ٱلصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءِ ٱلزَّكَاةِ ، وَٱلْحَجِّ ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ) .

ท่านอิบนิ อุมัรได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *อิสลามตั้งอยู่บนรากฐาน 5 ประการคือ การปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และมุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮฺ การดำรงนมาซ การจ่ายซะกาต การประกอบพิธีหัจญ์ และการถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน* " (อัล – บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 2)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَحَجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ

ท่านอับดุลลอฮฺ ได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า " *อิสลามวางอยู่บนหลัก 5 ประการคือการที่ท่านปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และมุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮฺ และดำรงนมาซ และจ่ายซะกาฮ และบำเพ็ญหัจญ์ และถือศีลอดในเดือนเราะฎอน* " (มุสลิม บทที่ 1 กิตาบุลอีมาน หะดีษที่ 12)

หลักประการที่ 1 การปฏิญาณตนว่า ลา อิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ (*ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮฺ*) และ มุฮัมมะดุร์ รสูลุลลอฮฺ (*มุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮฺ*)

เมื่อมีความเชื่อมั่นในหลักการศรัทธาหรือหลักการอีมานครบ 6 ประการแล้ว หลักปฏิบัติพื้นฐานประการแรก คือ การปฏิญาณตน 2 ประโยคว่า ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ และ มุฮัมมะดุร รสูลุลลอฮฺ เพื่อประกาศตนเป็นมุสลิม หมายความว่าจะยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่ง (*ห้ามและใช้*)ตามที่อัลลอฮฺทรงกล่าวไว้ในอัล – กุรฺอาน และปฏิบัติตามรสูลของพระองค์ (*นบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ*) ทุกประการ การปฏิญาณตน 2 ประโยคนี้ เป็นการประกาศตนเป็นมุสลิม และประกาศว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งใช้ และคำสั่งห้ามของอัลลอฮและรสูลของพระองค์ทุกประการ โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆทั้งสิ้น ความดีของอิสลามมีดังหะดีษ

٤١ : قَالَ مَالِكٌ : أَخْبَرَنِي زَيْدُ بْنُ أَسْلَمَ : أَنَّ عَطَاءَ بْنَ يَسَارٍ أَخْبَرَهُ : أَنَّ أَبَا سَعِيدٍ ٱلْخُدْرِيَّ أَخْبَرَهُ : أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ ٱللَّهِ ﷺ يَقُولُ : (إِذَا أَسْلَمَ ٱلْعَبْدُ فَحَسُنَ إِسْلَامُهُ ، يُكَفِّرُ ٱللَّهُ عَنْهُ كُلَّ سَيِّئَةٍ كَانَ زَلَفَهَا ، وَكَانَ بَعْدَ ذَلِكَ ٱلْقِصَاصُ : ٱلْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ ، وَٱلسَّيِّئَةُ بِمِثْلِهَا إِلَّا أَنْ يَتَجَاوَزَ ٱللَّهُ عَنْهَا) .

ท่านอบูสะอีด อัล – คุดรีย์ได้เล่าว่า " แท้จริงเขาได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯกล่าวว่า ' *เมื่อบ่าว (มนุษย์) คนหนึ่งเข้ารับอิสลาม และอิสลามของเขาเป็นที่ดีงาม อัลลอฮฺจะทรงลบล้างความชั่วทั้งหลายที่เขาได้ประกอบไว้ และหลังจากนั้นจะได้รับการตอบแทนเป็นคุณความดีตั้งแต่สิบเท่าจนถึงเจ็ดร้อยเท่า ส่วนความชั่วนั้นเป็นเพียงความชั่วอันนั้น เว้นแต่อัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษให้* ' " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 30 หะดีษที่ 41)

٤٢ : حدّثنا إِسْحَاقُ بْنُ مَنْصُورٍ قَالَ : حَدثنا عَبْدُ ٱلرَّزَّاقِ قَالَ : أَخْبَرَنَا مَعْمَرٌ ، عَنْ هَمَّامٍ ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ ٱللَّهِ ﷺ : (إِذَا أَحْسَنَ أَحَدُكُمْ إِسْلَامَهُ : فَكُلُّ حَسَنَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَهُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ ، وَكُلُّ سَيِّئَةٍ يَعْمَلُهَا تُكْتَبُ لَهُ بِمِثْلِهَا) ..

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านกระทำดีในการเป็น (เข้ารับ) อิสลามของเขา ดังนั้นทุกๆความดีที่เขากระทำจะถูกบันทึกไว้สำหรับเขา ด้วยความดีเจ็ดเท่าจนถึงเจ็ดร้อยเท่า และทุกๆความชั่วที่เขากระทำจะถูกบันทึกไว้สำหรับเขาเพียงความชั่วเดียวเท่านั้น* ' " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 30 หะดีษที่ 42)

การศรัทธาในเอกภาพของอัลลอฮฺ ว่าอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าองค์เดียว และการยอมรับว่าท่าน นบีมุฮัมมัด ศ็อลฯเป็นรสูล (*ผู้สื่อข่าวสาร*) ของพระองค์นี้ เปรียบเสมือนเสาเอกของผู้ศรัทธาในอิสลาม ยอมรับโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆทั้งสิ้น ทำให้ผู้ศรัทธามีจิตวิญญาณที่ดี สามารถปฏิบัติภารกิจอื่นๆที่อิสลามบัญญัติได้อย่างครบถ้วน ในอัล – กุรฺอานกล่าวไว้ส่วนหนึ่งดังนี้

- **ต้องเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺและรสูล (*มุฮัมมัด*) ของพระองค์**

3 : 31 ความว่า " จงกล่าวเถิด **จงเชื่อและปฏิบัติตาม (*คำสั่งของ*) อัลลอฮฺ และ (*การเทศนาของ*) รสูล (*มุฮัมมัด*)** ....."

3 : 131 คามว่า " **และจงเชื่อปฏิบัติตามอัลลอฮฺและรสูล (*8:46; 24: 54; 58:13*) เพื่อสูเจ้าจะได้รับความเมตตา "**

4 : 59 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และจงเชื่อฟังปฏิบัติตามรสูล** ...."

- **ต้องรำลึกถึงพระนามของของอัลลอฮฺ [1]ทั้งยามเช้า ยามเย็น และยามกลางคืน**

---

[1] การรำลึกถึงพระนามอัลลอฮฺ คือ การนมาซ การซิกรุลลอฮฺหรือการสดุดีพระนามพระองค์ ด้วยการกล่าวว่า "สุบหานัลลอฮฺ" (แปลว่ามหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่อัลลอฮ) "อัลหัมดุลิลลาฮฺ แปลว่า" (มวลการสรรเสริญ เป็นสิทธิแห่งอัลอฮฺ) และ "อัลลอฮฺ อักบัรฺ" (แปลว่า อัลลอฮผู้ทรงเกรียงไกร) การปฏิญานตน 2 ประโยคนี้ เป็นการประกาศตนเป็นมุสลิม และประกาศว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งใช้ และ

76 : 25 ความว่า " และจงรำลึกถึงพระนามของพระผู้อภิบาลของเจ้าทั้งยามเช้าและยามเย็น "

48 : 9 ความว่า " เพื่อสูเจ้าจะได้ศรัทธาในอัลลอฮและรสูลของพระองค์ และช่วยเหลือ (*ในทางของ*) พระองค์ และให้การยกย่อง (*ในความเกรียงไกรของ*) พระองค์ และแซ่ซร้องพระองค์ทั้งยามเช้าและยามเย็น "

76 : 26 ความว่า " และในส่วนหนึ่งของกลางคืนก็จงกราบต่อพระองค์ และจงแซ่ซร้องสดุดีพระองค์ในรัตติกาลอันยาวนาน (*ให้มาก ๆด้วยการนมาซตะฮัจญุด*) "

50 : 40 ความว่า " และส่วนหนึ่งของกลางคืน ก็จงสดุดีพระองค์ด้วย (*นมาซมัฆริบและนมาซอิชาอฺ*) และภายหลังจากการกราบ (*เช่นนมาซตะฮัจญุด หรือนมาซอื่น ๆ*) "

17 : 79 ความว่า " และในส่วนหนึ่งของกลางคืน จงตื่นขึ้นโดยนัย (*แห่งการอ่านอัล – กุรอาน*) นั้น (*คือการนมาซตะฮัจญุด*) เป็นการสมัครใจสำหรับเจ้า เพื่อที่ (*หรือหวังว่า*) พระผู้อภิบาลของเจ้าจะเทอด (ยกย่อง) เจ้ายังตำแหน่งที่แซ่ซร้องสรรเสริญ (*50:40; 52:49; 73:2-5; 76:26*) "

- **ต้องเคารพภักดีอัลลอฮฺองค์เดียว ห้ามตั้งภาคี (*ห้ามชิรฺก*) ต่อพระองค์ สรรเสริญพระองค์ เกรงกลัว และวิงวอนขอความช่วยเหลือจากพระองค์**

4 : 36 ความว่า " จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ และจงอย่าตั้งภาคีใด ๆต่อพระองค์ ...."

2 : 21 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! จงเคารพภักดีพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ผู้ทรงบังเกิดสูเจ้าและบรรดาก่อนหน้าสูเจ้า (*4 :1, 36*) เพื่อสูเจ้าจะได้สำรวมตนจากความชั่ว "

31 : 13 ความว่า " .....ลูกเอ๋ย ! จงอย่าตั้งภาคีใด ๆต่ออัลลอฮฺ แท้จริง การตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์แท้ ๆ "

4 : 48 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงอภัยที่ตั้งภาคีต่อพระองค์ และทรงอภัยอันอื่นจากนั้นแก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์ และผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ดังนั้น แน่นอนเขาได้กุบาปอันอนันต์ (*4:116*) "

41 : 37 ความว่า " และ (*ส่วนหนึ่ง*) แห่งสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือกลางคืนและกลางวัน ดวงตะวันและดวงเดือน จงอย่ากราบดวงตะวันและดวงเดือน และจงกราบ อัลลอฮฺผู้ได้ทรงสร้างมัน ถ้าพระองค์เท่านั้นที่สูเจ้าเคารพภักดี "

72 : 18 ความว่า " และนั่นคือศาสนสถานทั้งหลายเป็นของอัลลอฮฺ (*22:40*) ดังนั้นจงอย่าวิงวอน (*ตั้งภาคี*) ผู้ใดเคียงคู่อัลลอฮฺ "

1 : 1 ความว่า " บรรดาการสรรเสริญเป็นของอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก "

1 : 4 ความว่า " พระองค์เท่านั้นที่เราเคารพภักดี และพระองค์เท่านั้นที่เราขอความช่วยเหลือ "

ใช้ และคำสั่งห้ามของอัลลอฮและรสูลของพระองค์ทุกประการ โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆทั้งสิ้น (ข้อบังคับต่าง ๆของ อิสลามเริ่มตั้งแต่นี้ เช่นให้ประกาศสงครามกับผู้ไม่จ่ายซะกาฮฺ เป็นต้น)

23 : 117 ความว่า " **และผู้ใดวิงวอนขอต่อพระเจ้าอื่นร่วม (*เคียงคู่โดยถือว่าเท่าเทียม*) อัลลอฮฺ ซึ่งเขาไม่มีหลักฐานพิสูจน์ในข้อนั้น ดังนั้นบัญชีของเขาอยู่ที่พระผู้อภิบาลของเขา แท้จริงพวกปฏิเสธนั้นไม่เจริญ** "

40 : 60 ความว่า " **และพระผู้อภิบาลของสูเจ้าตรัสว่า จงวิงวอนต่อฉัน ฉันจะตอบ (*การวิงวอน*) แก่สูเจ้า** (*27:62*) **ส่วนผู้ที่โอหังต่อการเคารพภักดีต่อฉันนั้น จะเข้าไปในนรกอย่างต่ำต้อย** "

7: 56 ความว่า " .....**และจงวิงวอนต่อพระองค์โดยการยำเกรง (*ต่อการลงโทษ*) และโดยหวัง (*ต่อการอภัยโทษ*) แท้จริงความเมตตาของอัลลอฮฺนั้นใกล้ต่อผู้กระทำความดี** "

- **มีความหวัง มอบความไว้วางใจในพระองค์ นอบน้อมถ่อมตน ขอความคุ้มครองจากพระองค์ ขอลุแก่โทษต่อพระองค์ และทำทุกอย่างเพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์**

18 : 110 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) แท้จริง ฉันเป็นเพียงสามัญชนคนหนึ่งเยี่ยงพวกท่าน** (*14:11; 41:6*) **ได้มีวะฮีฺแก่ฉันว่า พระผู้เป็นเจ้าของพวกท่านนั้นคือพระผู้เป็นเจ้าพระองค์เดียว** (*13:16*) **ดังนั้น ผู้ใดหวังที่จะพบพระผู้อภิบาลของเขา ก็ให้เขาประกอบการงานที่ดี และจงอย่าตั้งผู้ใดเป็นภาคีในการเคารพภักดีพระผู้อภิบาลของพวกเขา** (*2:46, 223; 11:29; 29:5; 84:6*) "

5 : 23 ความว่า " ..... **และจงมอบความไว้วางใจในอัลลอฮฺ ถ้าพวกท่านเป็นผู้ศรัทธา** "

65 : 3 ความว่า " .....**และผู้ใดมอบความไว้วางใจในอัลลอฮฺ พระองค์ก็ทรงเพียงพอสำหรับสูเจ้าแล้ว** ....."

21 : 90 ความว่า " .....**แท้จริง เขาทั้งหลายแข่งขันกัน *(ในการทำ*) การดีทั้งหลาย และวิงวอนต่อเราด้วยความหวังอย่างจริงใจ (*ต่อความเมตตาของเรา*) และด้วยความกลัว (*ต่อความไม่พอใจของเรา 32:16*) และเขาทั้งหลายเป็นผู้ถ่อมตัวต่อเรา** "

2 : 150 ความว่า " ..... **ดังนั้นจงอย่ากลัวพวกเขา แต่จงกลัวฉัน(*อัลลอฮฺ*) และเพื่อฉันจะได้ให้ความโปรดปรานของฉันครบครันแก่สูเจ้า** (*5:3*) **และเพื่อสูเจ้าจะได้อยู่ในทางนำ** "

39 : 54 ความว่า " **และสูเจ้าจงหันสู่พระผู้อภิบาลของสูเจ้า (*เพื่อลุแก่โทษ*) และจงนอบน้อมต่อพระองค์ก่อนที่การลงโทษจะมีมายังสูเจ้า แล้วสูเจ้าจะมิถูกช่วยเหลือ** "

114 : 1 – 2 ความว่า " **จกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ฉันแสวงความคุ้มครองต่อพระผู้อภิบาลแห่งมนุษยชาติ** "
" **ราชันแห่งมนุษยชาติ** "

6 : 163-164 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) แท้จริงการนมาซของฉัน พิธี (*ในการเคารพภักดี*) ของฉัน การเป็นอยู่ของฉัน และการตายของฉัน (*เหล่านี้*) เพื่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก**
" **ไม่มีภาคีใดไแด่พระองค์ และโดยเหตุนั้น ฉันได้ถูกบัญชา และฉันเป็นคนแรกของผู้นอบน้อมทั้งหลาย (*ในชนชาติของฉัน 6:14; 7:143; 39:12*) "**

76 :7 ความว่า " **พวกเขาปฏิบัติตามคำมั่น (*หน้าที่ต่าง ๆ*) และกลัวต่อวันหนึ่ง (*คือวันปรโลก*)**

ซึ่งความชั่วร้าย (*หรือความสาหัส 76:11*) **ของมันจะถูกแผ่กระจาย** (***เป็นที่รู้กันทั่ว***) "

- **ให้สดุดีและรำลึกถึงพระนามของอัลลอฮฺทุกอิริยาบถ**

87 : 1-3 ความว่า " **จงแซ่ซร้องพระนามของพระผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงสูงสุดยิ่ง** (*56:74; 69:52*) "
" **ผู้ทรงสร้างและทรงทำให้สมบูรณ์** (*82:7; 91:7*) "
" **ผู้ทรงกำหนดสภาวะ แล้วทรงนำทาง** (*80:19*) "

7 : 55-56 ความว่า " **จงวิงวอนต่อพระผู้อภิบาลของสูเจ้าโดยถ่อมตน** และโดยลับ เงียบๆ (*ไม่ต้องโอ้อวดหรือดังลั่น 6:63*) **แท้จริงพระองค์ไม่ทรงรักผู้ละเมิด** "

3 : 190 ความว่า " **บรรดาผู้รำลึกถึงอัลลอฮฺ ยามยืน ยามนั่ง และยามพวกเขานอนตะแคง** (*ทุกอิริยาบถ 39:9*) และพวกเขาใคร่ครวญในการบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน โอ้พระผู้อภิบาลของเรา ! พระองค์มิได้ทรงสร้างสิ่ง (*ทั้งปวง*) นี้โดยไร้สาระ ความบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์ ! **ดังนั้น ได้ทรงโปรดช่วยเราให้พ้นจากไฟ** (*นรก*) เถิด "

39 : 3 ความว่า " **ผู้ที่เขาภักดีต่ออัลลอฮฺในยามต่าง ๆของกลางคืน ทั้งกราบและยืน** (*ในการนมาซ*) **โดยประหวั่น** (*ต่อการลงโทษความชั่วใน*) ปรโลก และเขาหวังความเมตตาของพระผู้อภิบาลของเขา ..... "

ประการที่ 2 การดำรงนมาซ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่อัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์มานั้น ไม่ได้ทรงสร้างมนุษย์มาเล่น ๆ แต่สร้างมาโดยมีจุดมุ่งหมายและเพื่อให้เคารพภักดีพระองค์ (*51:56*) **พระองค์จึงต้องการให้มนุษย์อยู่ในระเบียบวินัย โดยเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์และรสูลของพระองค์** (*3:31; 3:131; 4 : 59; 8:46; 24:54; 58:13*) **คือ เมื่อศรัทธาในอัลลอฮฺตามหลักการของศาสนาอิสลามแล้ว ผู้ศรัทธาทุกคนต้องนมาซ เพราะการนมาซเป็นการเคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นประหนึ่งการเข้าเฝ้าอัลลอฮฺ การนมาซเป็นภาคปฏิบัติที่เป็นเสาหลักของการดำเนินชีวิตในอิสลาม เป็นเอกลักษณ์ของมุสลิมที่แสดงให้เห็นว่าต่างจากศานนิกชนอื่น การนมาซที่มีจิตวิญญาณมุ่งมั่นต่ออัลลอฮฺ สามารถยับยั้งผู้ปฏิบัติโดยสุจริตใจและมีสมาธิให้พ้นจากความชั่วช้าลามก เป็นการบำบัดกิเลสและขัดเกลาจิตใจให้สูงส่ง เช่นเดียวกับการอาบน้ำวันละ 5 ครั้งทำให้ร่างกายสะอาดได้ฉันใด การนมาซภาคบังคับ (*ฟัรฎู*) วันละ 5 เวลาก็ย่อมทำให้จิตใจสะอาดได้ฉันนั้น การนมาซเป็นงานแรกที่อัลลอฮฺจะทรงสอบสวนมนุษย์ในวันกิยามะฮฺหรือวันแห่งการตัดสิน ผู้ใดไม่นมาซ การงานอื่นของเขาก็เสียไปด้วย อิสลามสั่งให้สอนลูกนมาซเมื่ออายุ 7 ขวบ ถ้าอายุ 10 ขวบแล้วยังนมาซไม่ครบ ให้ตีได้ เป็นต้น นี่คือการปฏิบัติตนต่ออัลลอฮฺด้วยการเคารพภักดี ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอานและหะดีษ ดังนี้** (*ดูคำว่านมาซในบทที่ 2 ประกอบ*)

- **การนมาซเป็นการเคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮฺ**

29 : 17 ความว่า " .....**แท้จริง บรรดาที่พวกท่านบูชาอื่นจากอัลลอฮฺนั้น ไม่มีอำนาจที่จะให้เครื่องยังชีพแก่พวกท่าน** (*10:18*) **เพราะฉะนั้นจงแสวงเครื่องยังชีพจากอัลลอฮฺเถิด และจงเคารพภักดีพระองค์** (*อย่าบูชาเจว็ด*) **และจงขอบคุณต่อพระองค์** (*ด้วยการทำดี*) **ยังพระองค์ที่พวกท่านจะถูกนำกลับ** (*รับการชำระการดี การชั่ว 16:72; 22:71*) "

20 : 14 ความว่า " **แท้จริงฉัน - ฉันคืออัลลอฮฺ** (*27:9; 28:30*) **ไม่มีพระเจ้าอื่นใดอีก นอกจากฉัน ดังนั้นจงเคารพภักดีฉัน และจงดำรงการนมาซเพื่อรำลึกถึงฉัน** "

6 : 72 ความว่า " **และนั้นคือสูเจ้าจงดำรงนมาซ และจงสำรวมตนต่อพระองค์ และพระองค์คือผู้ซึ่งสูเจ้าจะถูกรวบรวมสู่** (*พระองค์*) "

- **ให้มุสลิมทุกคนดำรงการนมาซ**

2 : 177 ความว่า " **ไม่ใช่คุณธรรมที่สูเจ้าหันหน้าของสูเจ้าทางตะวันออกและตะวันตก แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และมลาอิกะฮฺทั้งหลาย และคัมภีร์และนบีทั้งหลาย และจ่ายสมบัติ** (*ของเขา*) **ด้วยความรักต่อพระองค์แก่ญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอ** (*ด้วยความจำเป็น*) **และในการไถ่ทาส** (*และเชลย*) **และดำรงนมาซและบริจาคซะกาฮฺ** ....."

21 : 73 ความว่า " **และเรา** (*อัลลอฮฺ*) **ได้ตั้งให้เขาทั้งหลายเป็นหัวหน้า** (*แบบอย่าง*) **นำทาง** (*ประชาชน*) **ตามพระบัญญัติของเรา และเราได้วะหีฺยุแก่เขาทั้งหลายซึ่งการทำดีทั้งหลาย และการดำรงนมาซ และพวกเขาเคารพภักดีเรา** (*เท่านั้น*) "

14 : 40 ความว่า " **ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! ได้ทรงโปรดให้ฉันเป็นผู้ดำรงการนมาซ และส่วนจากลูกหลานของฉัน** (*ก็ให้ยืดมั่นด้วย*) **ข้าแต่พระผู้อภิบาลของเรา ! ได้โปรดรับการวิงวอนของฉันเถิด** "

- **ให้ทำความสะอาดร่างกายบางส่วนก่อนนมาซ**

5 : 6 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อสูเจ้ายืนขึ้น** (*จะไป*) **นมาซ ดังนั้น จงล้างหน้าของสูเจ้า และมือของสูเจ้าถึงข้อศอก และจงลูบศีรษะของสูเจ้า และ** (*จงล้าง*) **เท้าของสูเจ้าถึงตาตุ่ม และถ้าสูเจ้ามีญะนาบะฮฺ จงชำระ** (*กายของ*) **สูเจ้าให้สะอาด และถ้าสูเจ้าป่วย** (*ซึ่งทำให้ป่วยมากขึ้นเมื่อถูกน้ำ*) **หรืออยู่ระหว่างการเดินทาง หรือผู้ใดในหมู่สูเจ้ามาจากส้วม** (*ซึ่งต้องทำวุฎูอฺ*) **หรือได้ต้อง** (*สมสู่*) **ผู้หญิง** (*ซึ่งต้องอาบน้ำ*) **แล้วสูเจ้าหาน้ำไม่พบ จงทำตะยัมมุม** (*ด้วยดินแห้ง*) **ที่สะอาด และจง** (*ใช้มือทั้งสองตบผงดิน*) **ลูบหน้าของสูเจ้า และมือ** (*ทั้งของ*) **สูเจ้าด้วยมัน อัลลอฮฺไม่ทรงปรารถนาที่จะก่อความลำบากใด ๆแก่สูเจ้า แต่พระองค์ทรงปรารถนาที่จะชำระสูเจ้าให้สะอาด และเพื่อให้ความโปรดปรานของพระองค์ครบครันแก่สูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ** (*ด้วยการปฏิบัติตามบัญญัติของพระองค์*) "

เพื่อให้ความโปรดปรานของพระองค์ครบครันแก่สูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ (*ด้วยการปฏิบัติตามบัญญัติของพระองค์*) "

- **ให้แต่งกายเรียบร้อยเวลานมาซ**

7 : 31 **ความว่า " ลูก ๆของอาดัมเอ๋ย ! จงแต่งซึ่งการแต่งกายของสูเจ้าให้เรียบร้อย (*และมีมรรยาทดี*) ทุก ๆ (*เวลา*) นมาซ "**

- **การนมาซเป็นการรำลึกถึงอัลลอฮฺ**

24 : 37 **ความว่า " ปวงบุรุษผู้ที่การค้าและการขายมิได้หันห่างเขาทั้งหลายต่อการรำลึกถึงอัลลอฮฺ และดำรงการนมาซ ..... "**

- **ต้องสำรวมตนในเวลานมาซ**

2 : 238 **ความว่า " จงรักษา (*ดำรง*) นมาซทั้งหลาย และจงยืนต่ออัลลอฮฺด้วยความนอบน้อมภักดี "**

- **การนมาซยับยั้งการชั่วช้า**

29 : 45 **ความว่า " เจ้า (*มุฮัมมัด*) จงสาธยาย (*ประกาศ, เทศนา*) ที่ (*เป็นข้อความ*) จากคัมภีร์อันได้ถูกวะหี้ยุแก่เจ้า และจงดำรงการนมาซ แท้จริง การนมาซนั้นยับยั้ง (*ผู้ปฏิบัติโดยสำรวมตนให้พ้น*) จากการลามกและการชั่วช้า และแน่นอนการรำลึกถึงอัลลอฮฺนั้นยิ่งใหญ่ล้ำ และอัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่พวกท่านกระทำ "**

11 : 114 **ความว่า " และจงดำรงนมาซตามปลายช่วงที่สองของกลางวัน (*คือนมาซศุบหฺ ในตอนเช้า และนมาซซุฮรฺ และอัศริในตอนบ่าย*) และยามต้นของกลางคืน (*คือนมาซมัฆริบและอิชาอฺ*) แท้จริง การดีขจัดการชั่ว นั่นคือข้อเตือนรำลึกสำหรับผู้รำลึกทั้งหลาย "**

- **ผู้ดำรงการนมาซอยู่ในฐานะที่มีเกียรติ ณ อัลลอฮฺ**

8 :3 – 4 **ความว่า " (*และ*) บรรดาผู้ดำรงนมาซ และบริจาคสิ่งที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขา"**
" เหล่านี้ พวกเขาเป็นผู้ศรัทธาโดยสัตย์จริง สำหรับเขาคือฐานะ (*อันมีเกียรติ*) หลายชั้น ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขา และการอภัยโทษและเครื่องยังชีพอันมีเกียรติ "

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صلعم ..... وَقَالَ : إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ
فَإِنَّمَا يُنَاجِي رَبَّهُ ، أَوْ رَبُّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ قِبْلَتِهِ ..... .

ท่านอะนัสได้เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " ***เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านตำรงนมาซ เขาก็อยู่ในการสัมพันธ์โดยตรงกับพระผู้อภิบาลของเขา หรือพระผู้อภิบาลของเขาอยู่ระหว่างข้างหน้าเขากับกิบละฮฺ*** " (อัล – บุคอรี บทที่ 8 กิตาบุศเศาะลาฮฺ บาบที่ 39)

- **เป็นข้อกำหนดสำหรับมุสลิมทุกคน (จะละทิ้งไม่ได้)**

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : قَالَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ : إِنِّي فَرَضْتُ عَلَى أُمَّتِكَ خَمْسَ صَلَوَاتٍ وَعَهِدْتُ عِنْدِي عَهْدًا أَنَّهُ مَنْ جَاءَ يُحَافِظُ عَلَيْهِنَّ لِوَقْتِهِنَّ أَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ ، وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهِنَّ فَلَا عَهْدَ لَهُ عِنْدِي . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

ท่านอบีเกาะตาดะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *อัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกรได้ตรัสว่า ฉันได้กำหนดนมาซ 5 เวลา ให้เป็นหน้าที่จำเป็น (ฟัรฎู) เหนือประชาชาติของเจ้า (มุฮัมมัด) และฉันได้สัญญากับตนเองว่า ผู้ใดรักษานมาซให้อยู่ในเวลา (และสม่ำเสมอ) ฉันจะให้เขาได้เข้าสวรรค์ และผู้ใดไม่รักษานมาซ (ให้อยู่ในเวลา) ฉันกับเขาผู้นั้นไม่มีสัญญาต่อกัน* " (อบูดาวูด)

٤٦ : حدّثنا إِسْمَاعِيلُ قَالَ : حَدَّثَنِي مالِكُ بْنُ أَنَسٍ ، عَنْ عَمِّهِ أَبِي سُهَيْلِ بْنِ مالِكٍ ، عَنْ أَبِيهِ ، أَنَّهُ سَمِعَ طَلْحَةَ بْنَ عُبَيْدِ اللهِ يَقُولُ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ مِنْ أَهْلِ نَجْدٍ ، ثَائِرَ الرَّأْسِ ، يُسْمَعُ دَوِيُّ صَوْتِهِ وَلَا يُفْقَهُ مَا يَقُولُ ، حَتَّى دَنَا ، فَإِذَا هُوَ يَسْأَلُ عَنِ الْإِسْلَامِ ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : (خَمْسُ صَلَوَاتٍ فِي الْيَوْمِ وَاللَّيْلَةِ) . فَقَالَ : هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا ؟ قَالَ : (لَا ، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ) . قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : (وَصِيَامُ رَمَضَانَ) . قَالَ : هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُ ؟ قَالَ : (لَا ، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ) . قَالَ : وَذَكَرَ لَهُ رَسُولُ اللهِ ﷺ الزَّكَاةَ ، قَالَ : هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا ؟ قَالَ : (لَا ، إِلَّا أَنْ تَطَوَّعَ) . قَالَ : فَأَدْبَرَ الرَّجُلُ وَهُوَ يَقُولُ : وَاللهِ لَا أَزِيدُ عَلَى هَذَا وَلَا أَنْقُصُ ، قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : (أَفْلَحَ إِنْ صَدَقَ) .

ท่านฏอลหะฮ บิน อุบัยดุลลอฮฺ ได้เล่าว่า " มีชายคนหนึ่งจากพวกนัจญ์มาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ผมเผ้าของเขายุ่งเหยิง เราได้ยินเขาพูดอุบอิบและไม่เข้าใจว่าเขาพูดอะไร จนกระทั่งเขาเข้ามาใกล้นั่นแหละ เขาถามเกี่ยวกับอิสลาม ท่านรสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า ' *การนมาซ 5 เวลาในวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง* ' เขาว่า ' *มีอะไรอีกไหม นอกจากที่กำหนดแก่ตัวฉันนี้ ?* ' ท่านบอกว่า ' *ไม่มีอะไรอีก นอกจากที่ท่านสมัครใจทำเอง* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน* ' เขาว่า ' *มีอะไรอีกไหม นอกจากที่กำหนดแก่ตัวฉันนี้ ?* ' ท่านบอกว่า ' *ไม่มีอะไรอีก นอกจากที่ท่านสมัครใจทำเอง* ' และท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวต่อว่า ' *การจ่ายซะกาฮฺ* ' เขาว่า ' *มีอะไรอีกไหม นอกจากที่กำหนดแก่ตัวฉันนี้ ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *ไม่มีอะไรอีก นอกจากที่ท่านสมัครใจทำเอง* ' ผู้เล่าหะดีษเล่าว่า ชายคนนั้นจึงหันหลังกลับพลางกล่าวว่า ' *ด้วยพระนามของ*

อัลลอฮฺ ! ฉันจะไม่เพิ่มและตัดตอนสิ่งใดอีก ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' *เขาจะประสบความสำเร็จถ้าเขาซื่อตรงต่อคำพูด* ' " (บุคอรี)

عَنْ سَبْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : مُرُوا الصَّبِيَّ بِالصَّلَاةِ إِذَا بَلَغَ سَبْعَ سِنِينَ وَإِذَا بَلَغَ عَشْرَ سِنِينَ فَاضْرِبُوهُ عَلَيْهَا . زَادَ فِي رِوَايَةٍ : وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَأَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِي

ท่านสับเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงให้เด็กนมาซเมื่ออายุได้ 7 ขวบ และเมื่ออายุได้ 10 ขวบ ท่านทั้งหลายจงเพี่ยนตีสั่งสอนเมื่อเขาไม่นมาซ* " และมีเพิ่มเติมในบางรายงานว่า " จง*แยกที่นอนระหว่างพวกเด็กๆ (ชายหญิง- เมื่ออายุได้ 10 ขวบ)* " (อบูดาวูด อะหฺมัด และ ติรฺมิซีฮฺ)

- ประโยชน์ของการนมาซ

29 : 45 ความว่า " .....และจงดำรงการนมาซ แท้จริงการนมาซนั้นยับยั้ง (*ผู้ปฏิบัติโดยบริสุทธิ์ใจและนอบน้อมให้พ้น*) จากการลามกและการชั่วช้า ....."

23 : 1 - 2 ความว่า " แน่นอน บรรดาผู้ศรัทธาได้บรรลุความสำเร็จแล้ว (ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า)

" คือบรรดาที่พวกเขาเป็นผู้ถ่อมตน (*อย่างนอบน้อมและยำเกรง*) ในการนมาซของพวกเขา "

2: 45 – 46 ความว่า " และจงขอความช่วยเหลือด้วยการอดทนและการนมาซ (*2:153*) และแท้จริง นี่หนักมาก เว้นแต่แก่ผู้ถ่อมตน "

" ผู้ตระหนักชัดว่า เขาทั้งหลายจะเป็นผู้พบพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และ (*ตระหนักว่า*) เขาทั้งหลายจะกลับไปยังพระองค์ "

2: 153 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงขอการช่วยเหลือด้วยซันติธรรมและการนมาซ (*2:45*) แท้จริง อัลลอฮฺทรงอยู่กับผู้อดทน (*ซันติธรรม*) "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهَرًا بِبَابِ

أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ هَلْ يَبْقَى مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ قَالُوا: لَا يَبْقَى

مِنْ دَرَنِهِ شَيْءٌ قَالَ: فَذَلِكَ مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ يَمْحُو اللهُ بِهِنَّ الْخَطَايَا رَوَاهُ الْخَمْسَةُ

إِلَّا أَبَا دَاوُدَ.

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า " ' *จงบอกให้ชัดซิ ถ้าผู้ใดในหมู่พวกท่านมีลำธารอยู่ที่ประตูบ้านซึ่งเขาใช้ชำระกายทุกวัน วันละ 5 ครั้ง จะยังมีสิ่งสกปรกเหลือติดที่เขาอีกไหม ?*

เขาทั้งหลาย (*บรรดาสาวก*) ตอบว่า ' *จะไม่มีสิ่งสกปรกเหลือติดเขาอีก* ' ท่านจึงกล่าวว่า ' ***นี่คืออุปมาของการนมาซ 5 เวลาซึ่งอัลลอฮฺจะทรงลบล้างความผิด (ของเขา)*** ' "(อัล – บุคอรี บทที่ 9 กิตาบุล มุวากีตีศ เศาะลาฮฺ บาบที่ 6)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ : أَنَّ رَسُولَ اَللهِ ﷺ قَالَ : (مَنْ قَامَ رَمَضَانَ ، إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) . .

ท่านอบูฮุร็อเราะฮฺได้เล่าว่า " แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า ' ***ผู้ใดดำรงนมาซในเดือนเราะมะฎอนด้วยความศรัทธาและหวังความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ เขาจะได้รับการอภัยโทษความผิดของเขาซึ่งเขาเคยทำมาก่อนหน้านั้น*** ' " (บุคอรี)

- **โทษของการทิ้งนมาซหรือไม่นมาซ**

74 : 42-43 ความว่า " **อันใดได้นำพวกท่านเข้าสู่ (*นรก*) ที่เผาไหม้เกรียม** "

" พวกเขากล่าวว่า **เราอยู่ในหมู่ผู้ไม่นมาซ** "

75: 31 ความว่า " **เพราะว่าเขาไม่ยืนยัน (*ไม่เชื่อว่ามีปรโลก*) และไม่นมาซ** "

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ يَقُوْلُ سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللّٰهِ صلعم يَقُوْلُ : بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشِّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ .

ท่านญาบิรฺ อิบนิ อับดุลลอฮฺ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯกล่าวว่า ' ***ระหว่างมนุษย์กับการชิรก (การตั้งภาคี) และการกุฟรฺ (การปฏิเสธ) นั้นคือ การทิ้งการนมาซ*** ' "

عَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صلى الله عليه وسلم إِنَّ الْعَهْدَ الَّذِيْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ . النسائى

ท่านบุรอยดะฮฺ เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' ***พันธะระหว่างเรากับพวกเขาคือการนมาซ ถ้าผู้ใดทิ้งการนมาซ ผู้นั้นเป็นกาฟิรฺ*** ' " (อัน-นะสาอียฺ บทที่ 5 กิตาบุศเศาะลาฮฺ บาบที่ 8)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ فَإِنْ صَلَحَتْ فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ وَإِنْ فَسَدَتْ فَقَدْ خَابَ وَخَسِرَ . الترمذى

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า ' ***สิ่งแรกที่การงานของเขา (มนุษย์) จะถูกสอบสวนหลังจากวันแห่งการฟื้นชี้น คือการนมาซของเขา ถ้าการนมาซของเขาดี เขาก็ประสบความสำเร็จและรอดพ้น แต่ถ้า(การนมาซ)เสีย เขาก็มัวหมองและขาดทุน*** '" (อัต - ติรฺมีซียฺ บทที่ 2 อับวาบุศเศาะลาฮฺ บาบที่ 188)

- **วิธีปฏิบตินมาซ**

ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า

صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

" **จงนมาซตามที่เห็น** (*เรียนรู้จากหลักฐานว่า*) **ฉันนมาซ** "

(*ต้องศึกษา เพราะมีรายละเอียด และต้องท่องจำคำที่กล่าวในนมาซซึ่งเป็นภาษาอฺรับหรือภาษาของอัล – กุรฺอานพร้อมทั้งศึกษาถึงความหมายให้เข้าใจ –ผู้วิจัย*)

ประการที่ 3 การจ่ายซะกาฮฺ (*หรือซะกาต*)

อิสลามสั่งให้ผู้ศรัทธาปฏิบัติดีต่ออัลลอฮฺด้วยการเคารพภักดีและให้ทำดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์ การบริจาคทานเป็นวิธีทำดีต่อเพื่อนมนุษย์วิธีหนึ่ง เป็นการทำอิบาดะฮฺด้วยทรัพย์สิน การบริจาคทานในอิสลามมี 2 แบบ คือ 1) ทานอาสา (*เศาะดะเกาะฮฺ*) หมายถึงการบริจาคทรัพย์ตามใจสมัคร เช่น ช่วยคนน้ำท่วม ไฟไหม้ ตึกถล่ม ช่วยกิจการทหารผ่านศึก ฯลฯ และ 2) ทานบังคับ (*ซะกาฮฺ หรือซะกาต*) หมายถึงการที่มุสลิมจะต้องบริจาคทรัพย์สินที่ได้จากการประกอบอาชีพตามพระบัญญัติ เช่น เงินตรา พืชผล ปศุสัตว์ ทองคำ สินค้าในสต๊อก ฯลฯ เมื่อครบรอบปีของมัน เช่นพ่อค้าที่มีสินค้าคงเหลือ มีเงินสดหรือบัญชีที่แสดงทรัพย์สินอันแท้จริงเลยกำหนดที่อนุโลมให้มีได้ (*เท่ากับราคาทองคำหนัก 75 กรัม*) ต้องจ่ายร้อยละ 2.5 ชาวนาที่ทำนาด้วยน้ำฝน จ่ายร้อยละ 10 ที่ทำนาด้วยเครื่องทุ่นแรง จ่ายร้อยละ 5 ที่เลี้ยงปศุสัตว์ เช่น ในรอบปีมีวัว 30 ตัว ต้องจ่ายลูกวัวอายุ 1 ปี 1 ตัว ถ้ามีวัว 40 ตัว ให้จ่ายลูกวัวอายุ 2 ปี 1 ตัว เป็นต้น เพื่อผดุงสังคม ดังหลักฐานจากอัล – กุรฺอานและหะดีษส่วนหนึ่ง ดังนี้

- **ในอัล – กุรฺอานกล่าวเสมอ ๆถึงการนมาซและตามด้วยการจ่ายซะกาต (*เพราะเป็นหลักการอิสลาม*)**

2: 3-4 ความว่า " **ผู้ศรัทธาในสิ่งพ้นญาณวิสัย และดำรงนมาซ** (*20:132; 70:34-35*) **และใช้จ่าย (บริจาค) จากที่เราได้ให้เครื่องยังชีพ** (*เช่น อาหาร ทรัพย์ วิทยาการ*) แก่เขาทั้งหลาย "

22 : 41 ความว่า " บรรดาเหล่านั้น (*ผู้มีคุณธรรมดังต่อไปนี้คือ*) ถ้าเราตั้งหลักแหล่งพวกเขา (*ให้มี อำนาจ*) ณ แผ่นดิน พวกเขาก็ดำรงนมาซ และบริจาคซะกาฮฺ (*24 : 37*) และกำชับ (*ผู้อื่น*) ในการดีงาม และห้ามปรามการชั่วช้า และผลสุดท้ายของกิจการทั้งหลายอยู่ที่อัลลอฮฺ "

24 : 37 ความว่า " ปวงบุรุษ ผู้ที่การค้าและการขายมิได้ทันท่างเขาทั้งหลายจากการรำลึกถึงอัลลอฮฺ และการดำรงนมาซ และการจ่ายซะกาต (*22:41; 32:16; 63:10*) เขาทั้งหลายกลัววันที่ ใน (วัน) นั้น หัวใจของพวกเขาทั้งหลายและสายตาจะเหลือกลาน "

- **การจ่ายซะกาตเป็นหน้าที่ของมุสลิม**

2 : 195 ความว่า " และจงจ่าย (*สมบัติ*) ในทางของอัลลอฮฺ และจงอย่าโยน (*ตัวของสูเจ้า*) สู่ความพินาศด้วยมือของสูเจ้าเอง (*โดยเป็นผู้ตระหนี่หรือสุรุ่ยสุร่าย*) และจงทำดี แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำการทำดี "

2: 254 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงบริจาคจากที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า (*2 : 195*) ก่อนที่วันหนึ่งจะมา ซึ่งใน (*วัน*) นั้นไม่มีการซื้อขาย (*14: 31*) และไม่มีมิตรภาพ (*43: 67*) และไม่มีการไถ่แทน และบรรดาผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) นั้น พวกเขาเป็นผู้อธรรม "

2: 267 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงบริจาคจากสิ่งที่ดีทั้งหลายที่สูเจ้าขวนขวายได้ (*3:91 .ในทางชอบธรรม*) และจากที่เราได้งอกจากพื้นดินสำหรับสูเจ้า และจงอย่ามุ่งสิ่งที่เลวจากมันเพื่อบริจาค ทั้งที่สูเจ้าไม่เป็นผู้รับมันเอง เว้นแต่สูเจ้าเป็นผู้ไขสือในมัน และจงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ "

17 : 26- 29 ความว่า " และจงให้แก่ญาติสนิทซึ่งส่วนของเขา (*จะเป็นทรัพย์สินหรืออื่นใดก็ตาม*) และ (*แก่*) ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และจงอย่าสุรุ่ยสุร่ายอย่างฟุ่มเฟือย "

" แท้จริงผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพี่น้อง (*พวกพ้อง*) ของเหล่ามาร และมารนั้นเนรคุณต่อพระผู้อภิบาลของมัน "

" และถ้าเจ้า (*จำต้อง*) เบือนจากพวกเขา (*เพราะขัดสน*) เพื่อแสวงความเมตตาจากพระผู้อภิบาลของเจ้า ซึ่งเจ้าหวังอยู่ (*คือต้องการเช่นกัน*) ดังนั้นจงกล่าวแก่พวกเขาด้วยถ้อยคำที่นิ่มนวล "

" และจงอย่าทำให้มือของเจ้าเป็นห่วงคล้องคอของเจ้า (*คือตระหนี่เหนียวแน่นมาก 3 : 179; 4 : 37; 9: 34*) และจงอย่าแบมันอย่างแบหรา (*คือใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายเกินตัว*) มิฉะนั้น (*ในที่สุด*) เจ้าจะนั่งเป็นผู้ถูกครหาและหมดตัว "

- **การจ่ายซะกาตเป็นการชัดเกลาจิตใจ และลบล้างความชั่ว**

92 : 18 ความว่า " ผู้บริจาคทรัพย์ของเขาเพื่อเขาจะได้ผ่องแผ้ว (*2:271*) "

9 : 103 ความว่า " จง (*รับ*) เอาทานจากสมบัติของพวกเขา เพื่อเจ้า (*มุฮัมมัด*) จะได้ชำระพวกเขาให้สะอาด และชัดเกลาพวกเขาโดยนัย (*แห่งการบริจาค*) นั้น ....."

2 : 271 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าเปิดเผยการบริจาค(*เพื่อนำให้ผู้อื่นบริจาคตาม*) ดังนั้น มันช่างดีเสียนี่กระไร ! และถ้าสูเจ้าปิดบังมัน และให้มันแก่คนเข็ญใจ (*9:60, 103, 104*) ดังนั้นมันเป็นการดีกว่าสำหรับสูเจ้า และพระองค์จะทรงลบล้างจากสูเจ้า ซึ่งบางส่วนจากความชั่วของสูเจ้า (*8:29; 29:7; 4:85; 64:9;66 : 8*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักตามที่สูเจ้ากระทำ "**

- **การบริจาคเป็น (*เสมือน*) การให้ยืมแก่อัลลอฮฺ และได้รับการตอบแทนมากมาย (*หลายเท่า*)**

2 : 245 ความว่า " **ผู้ใดเล่าที่จะให้ยืมแก่อัลลอฮฺ (*ด้วยจิตใจบริสุทธิ์*) ซึ่งการยืมที่ดี (*คือบริจาคสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ สละชีพเพื่อสัจธรรมและดำรงศาสนาให้มั่น*) เพื่อพระองค์จะได้ทรงทวีมันขึ้น (*ตอบแทน*) ทวีคูณมากมายสำหรับเขา (*57:11; 57:18; 64:17*) และอัลลอฮฺจะทรงปิดให้แคบ และเปิดให้กว้าง (*ในการยังชีพ ดังนั้นจงอย่ากลัวความจน*) และสูเจ้าจะถูกนำกลับยังพระองค์ (*เพื่อรับการตัดสิน*) "**

73 : 20 ความว่า " .....**จงดำรงการนมาซ และจงบริจาคซะกาฮฺ และจงให้ยืมแก่อัลลอฮฺด้วยการยืมที่ดี** (*2 :245*) **และความดีอันใดที่สูเจ้าได้ประกอบไว้ล่วงหน้า (*เพื่อตัวของ*) สูเจ้านั้น สูเจ้าจะพบมัน (*มีผลตอบแทน*) ที่อัลลอฮฺ ซึ่งดีกว่าและยิ่งใหญ่กว่าในแง่ของรางวัลตอบแทน** ฉะนั้น จงขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

57 : 11 ความว่า " **ผู้ใดเล่าจะให้ยืมแก่อัลลอฮฺ ซึ่งการยืมที่ดี แล้วพระองค์จะได้ทรงทวีมัน (*หลายเท่า*) แก่เขา** (*2 :245*) **และเขาจะได้รางวัลอันมีเกียรติ** "

64 : 17 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าให้ยืมแก่อัลลอฮฺซึ่งการยืมที่ดี** (*2:245*) **พระองค์จะทรงทวีมัน (*คือตอบแทน*) ให้สูเจ้า** และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงประทานรางวัลตอบแทน ผู้ทรงขันติธรรม "

2 : 261 ความว่า " **อุปมาของบรรดาผู้บริจาคทรัพย์สมบัติของเขาทั้งหลายในทางของอัลลอฮฺ ดั่งอุปมัย** (*2:265*) **ของเมล็ดงอกออกมาจากเจ็ดรวง ในทุก ๆรวงมีร้อยเมล็ด และอัลลอฮฺทรงทวีแก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์** (*30:39*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงไพบูลย์ ผู้ทรงรอบรู้ "

2 : 265 ความว่า " **และอุปมาของบรรดาผู้บริจาคสมบัติของเขาทั้งหลายแสวงความพึงพอใจของอัลลอฮฺ และเสริมตัวของเขาทั้งหลายให้มั่นนั้น ดังอุปมัยของสวนบนที่สูง ฝนหนักกระหน่ำมัน ดังนั้นมันงอกเงยซึ่งพืชผลสองเท่า ครั้นถ้าฝนไม่กระหน่ำมัน ดังนั้นน้ำค้าง (*ก็เพียงพอเพราะดินดี - เป็นอุปมาการงานของผู้ศรัทธา*)** และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่สูเจ้ากระทำ "

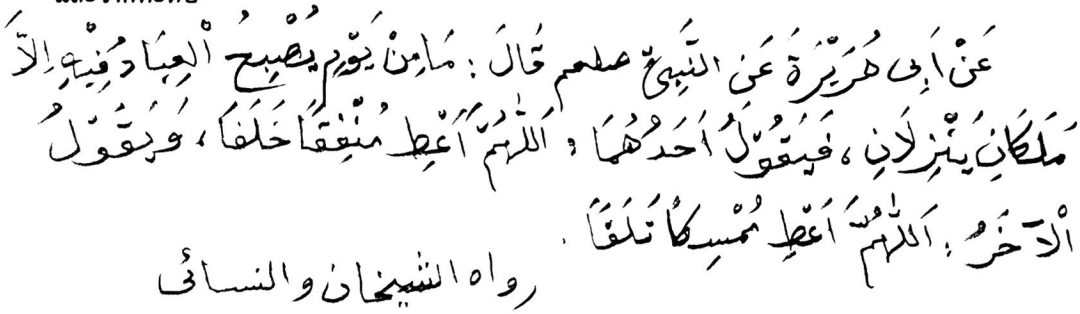
- **อย่าประวิงการบริจาค**

63 : 10 - 11 ความว่า " **และจงบริจาคจากที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า ก่อนที่ความตายจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใดในหมู่สูเจ้า** (*2:195; 9:34*) **แล้วเขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! มาตรพระองค์ได้ทรงผ่อนผันฉันชั่วเวลาเพียงเล็กน้อย** (*14:44*) **ฉันก็จะบริจาคทานและอยู่ในหมู่กัลยณชน "**

" แต่อัลลอฮฺไม่ทรงผ่อนผันแก่ชีวิตใด เมื่อวาระของมันได้มาถึงแล้ว (*71: 4*) และอัลลอฮฺเป็น

ผู้ตระหนักที่สูเจ้ากระทำ "

และจากหะดีษ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺเล่าว่า ท่านรสูล ศ็อลฯได้กล่าวว่า " *ในตัวบ่าว (ของอัลลอฮฺ) นั้น ทุกเช้ามลาอิกะฮฺจะลงมาหาเขาสองท่าน ท่านหนึ่งกล่าวขอดุอาอฺให้เขาว่า ' โอ้อัลลอฮฺ ! ขอพระองค์ได้โปรดตอบแทนแก่ผู้ที่ใช้จ่าย (บริจาค) ในทางของอัลลอฮฺด้วยเถิด ' อีกท่านหนึ่งจะกล่าววว่า ' โอ้อัลลอฮฺ ! ขอพระองค์ทรงโปรดประทานความหายนะแก่ผู้ไม่ใช้จ่าย (บริจาค) ในทางของอัลลอฮฺด้วยเถิด ' "* (บุคอรี มุสลิม และ นะสาอีย์)

- **อย่าบริจาคของเลว**

2 : 267 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงบริจาคสิ่งที่ดีทั้งหลายที่สูเจ้าขวนขวายได้ (*ในทางของบุญธรรม 3:91*) และจากที่เราได้งอกจากพื้นดินสำหรับสูเจ้า และจงอย่ามุ่งจากสิ่งที่เลวของมันเพื่อบริจาค ทั้งที่ สูเจ้าไม่เป็นผู้รับมันเอง เว้นแต่สูเจ้าทำเป็นไขสือในมัน และจงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ** "

3 : 91 ความว่า " **สูเจ้า (*บรรดามุสลิม*) จะไม่บรรลุถึงคุณธรรมได้ จนกว่าสูเจ้าบริจาคจากที่สูเจ้ารัก (*และหวงแหนด้วยการเสียสละต่างๆ รวมทั้งชีวิต*) และอันใดที่สูเจ้าบริจาคจากสิ่งใด (จะโดยรักมันมากหรือน้อยก็ตาม) ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้มันดี** "

- **การบริจาคโดยเปิดเผย และโดยลับ**

2 : 274 ความว่า " **บรรดาผู้บริจาคสมบัติของเขาเวลากลางคืนและกลางวัน ทั้งโดยลับและโดยเปิดเผย (*13:22*) ดังนั้น สำหรับเขาทั้งหลาย คือรางวัลของเขาทั้งหลาย ที่พระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และจะไม่มีความหวาดกลัวแก่เขาทั้งหลาย และเขาทั้งหลายจะไม่ระทม (*14:31; 16:75; 35:29*)** "

13 : 22 ความว่า " **และบรรดาผู้อดทนแสวงความโปรดปรานของพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และดำรงนมาซ และบริจาคที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขาทั้งหลายโดยซ่อนเร้นและโดยเปิดเผย(*2::274*) และขจัดความชั่วด้วยความดี (*41:34*) เหล่านี้ สำหรับเขาทั้งหลายคือสถานบั้นปลายที่ดี** "

14 : 31 ความว่า " **จงกล่าวแก่บ่าวทั้งหลายของฉัน บรรดาผู้ศรัทธา และดำรงนมาซ และบริจาคที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่เขาทั้งหลาย (*บริจาค*) โดยลับและโดยเปิดเผย (*2:274*) ก่อนที่วันหนึ่งจะมา (*วันกิยามะฮฺหรือปรโลก*) ซึ่งไม่มีการซื้อขายในวันนั้น และไม่มีมิตรภาพ (*2:254;***

47:38; 57:10; 63:10)"

35 : 29 ความว่า " **แท้จริง บรรดาผู้อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮฺ และดำรงนมาซ และใช้จ่าย (*บริจาค*) จากที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขา (*2:3*) ทั้งโดยลับและโดยเปิดเผย หวังใน (*กำไรหรือผลได้ของ*) การค้า (*หมายถึงการแลกเปลี่ยน*) ซึ่งจะมิเสื่อมสลายเลย** "

- **วิธีการจ่ายซะกาต (ส่วนนึ่ง) มีดังนี้**

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ رضي الله عنه كَتَبَ لَهُ هٰذَا الْكِتَابَ(٢) لَمَّا وَجَّهَهُ إِلَى الْبَحْرَيْنِ(٣) :

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ هٰذِهِ فَرِيضَةُ الصَّدَقَةِ(٤) الَّتِي فَرَضَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى الْمُسْلِمِينَ، وَالَّتِي أَمَرَ اللهُ بِهَا رَسُولَهُ ، فَمَنْ سُئِلَهَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى وَجْهِهَا(٥) فَلْيُعْطِهَا ، وَمَنْ سُئِلَ فَوْقَهَا فَلَا يُعْطِ ، فِي أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ(٦) مِنَ الْإِبِلِ فَمَا دُونَهَا مِنَ الْغَنَمِ مِنْ كُلِّ خَمْسٍ شَاةٌ(٧)، فَإِذَا بَلَغَتْ(٨) خَمْسًا وَعِشْرِينَ إِلَى خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ فَفِيهَا بِنْتُ مَخَاضٍ أُنْثَى(٩) ، فَإِذَا بَلَغَتْ سِتًّا وَثَلَاثِينَ إِلَى خَمْسٍ وَأَرْبَعِينَ فَفِيهَا بِنْتُ لَبُونٍ أُنْثَى(١٠) فَإِذَا بَلَغَتْ سِتًّا وَأَرْبَعِينَ إِلَى سِتِّينَ فَفِيهَا حِقَّةٌ طَرُوقَةُ الْجَمَلِ(١١) ، فَإِذَا بَلَغَتْ وَاحِدَةً وَسِتِّينَ إِلَى خَمْسٍ وَسَبْعِينَ فَفِيهَا جَذَعَةٌ(١٢) ، فَإِذَا بَلَغَتْ سِتًّا وَسَبْعِينَ إِلَى تِسْعِينَ فَفِيهَا بِنْتَا لَبُونٍ ، فَإِذَا بَلَغَتْ إِحْدَى وَتِسْعِينَ إِلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ ، فَفِيهَا حِقَّتَانِ طَرُوقَتَا الْجَمَلِ ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ(١) فَفِي كُلِّ أَرْبَعِينَ بِنْتُ لَبُونٍ ، وَفِي كُلِّ خَمْسِينَ حِقَّةٌ(٢) ، وَمَنْ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ إِلَّا أَرْبَعٌ مِنَ الْإِبِلِ فَلَيْسَ فِيهَا صَدَقَةٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا(٣) ، فَإِذَا بَلَغَتْ خَمْسًا مِنَ الْإِبِلِ فَفِيهَا شَاةٌ . وَفِي صَدَقَةِ الْغَنَمِ فِي سَائِمَتِهَا إِذَا كَانَتْ أَرْبَعِينَ إِلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ شَاةٌ(٤) ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى عِشْرِينَ وَمِائَةٍ إِلَى مِائَتَيْنِ شَاتَانِ(٥) ، فَإِذَا زَادَتْ عَلَى مِائَتَيْنِ إِلَى ثَلَاثِمِائَةٍ فَفِيهَا ثَلَاثٌ فَإِذَا زَادَتْ عَلَى ثَلَاثِمِائَةٍ فَفِي كُلِّ مِائَةٍ شَاةٌ(٦) ، فَإِذَا كَانَتْ سَائِمَةُ الرَّجُلِ نَاقِصَةً مِنْ أَرْبَعِينَ شَاةً وَاحِدَةً(٧) فَلَيْسَ فِيهَا صَدَقَةٌ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا مُسْلِمًا .

จากท่านอะนัสได้เล่าว่า " แท้จริงท่านอบูบักรฺได้เขียนหนังสือให้เขาฉบับหนึ่ง เมื่อท่านอบูบักรฺส่งเขาไป (*จัดการเก็บซะกาต*) ที่บะฮฺเรนว่า : ด้วยพระนามของอัลลอฮฺผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ นี่คือบทกำหนดของการจ่ายซะกาต ซึ่งรสูลุลลอฮฺได้กำหนดไว้แก่บรรดามุสลิม และเป็นสิ่งที่อัลลอฮฺได้บัญชาแก่รสูลของพระองค์ให้ดำเนินการ ดังนั้นผู้ใดที่ถูกขอซะกาตจากบรรดามุสลิมตรงตามเงื่อนไขของมัน (*อย่างถูกต้อง*) ก็จงให้เขามอบซะกาตนั้นไปเถิด และถ้าผู้ใดถูกขอเกินไปกว่าอัตราซะกาตก็จงอย่ามอบให้

สำพรับซะกาตอูฐ เมื่อมีจำนวน 24 ตัวหรือน้อยกว่านั้น ให้จ่ายแพะ 1 ตัวต่ออูฐ 5ตัว

ต่อมาเมื่อมีจำนวน 25 ถึง 35 ตัว ให้จ่ายซะกาตอูฐตัวเมียอายุ 1 ปีบริบูรณ์ย่างเข้าปีที่ 2 จำนวน 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 36 ถึง 45 ตัว ให้จ่ายซะกาตอูฐตัวเมียอายุ 2 ปี ย่างเข้าปีที่ 3 จำนวน 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 45 ถึง 60 ตัว ให้จ่ายซะกาตอูฐตัวเมียอายุ 3 ปีเต็มที่อูฐตัวผู้ทับได้ จำนวน 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 61 ถึง 75 ตัว ให้จ่ายซะกาตอูฐตัวเมียอายุ 4 ปี จำนวน 1 ตัว

เมื่อมีจำนวน 76 ถึง 90 ตัว ให้จ่ายซะกาตอูฐตัวเมียอายุ 2 ปี ย่างปีที่ 3 จำนวน 2 ตัว

เมื่อมีจำนวน 91 ตัวถึง 120 ตัว ให้จ่ายซะกาตด้วยอูฐตัวเมียอายุ 3 ปีที่ตัวผู้ทับได้จำนวน 2 ตัว

ครั้นเมื่อมีอูฐเกินจำนวน 120 ตัว ให้คิดจากจำนวน 40 ตัวต่อ (การจ่าย) ซะกาตเป็นอูฐตัวเมียอายุ 2 ปี จำนวน 1 ตัว และคิดจากจำนวน 50 ตัวต่อ (การจ่าย) ซะกาต เป็นอูฐตัวเมียอายุ 3 ปี จำนวน 1 ตัว

ดังนั้นผู้ใดไม่มีอูฐอยู่ในกรรมสิทธิ์ นอกจากเพียง 4 ตัว เขาไม่ต้องออกซะกาต นอกจากเมื่อเจ้าของของมันปรารถนา (จะบริจาคเพื่อให้ได้บุญกุศล) ครั้นเมื่อเขามีอูฐ 5 ตัว จึงให้จ่ายซะกาตแพะ 1 ตัว

และในกรณีจ่ายซะกาตแพะ - แกะที่เลี้ยงอยู่ในทุ่งของมัน เมื่อมีจำนวน 40 ตัว จนถึง 120 ตัว ให้จ่ายซะกาตแพะตัวเมีย 1 ตัว

เมื่อจำนวนเพิ่มขึ้นเกิน 120 จนถึง 200 ตัว ให้จ่ายซะกาตแพะตัวเมีย 2 ตัว

เมื่อมีจำนวนเกิน 200 ตัวจนถึง 300 ตัว ให้จ่ายซะกาตแพะตัวเมีย 3 ตัว

เมื่อมีจำนวนเกิน 300 ตัว ให้คิดจาก 100 ตัว ต่อแพะตัวเมีย 1 ตัว

เมื่อปศุสัตว์ของบุรุษหนึ่งมีจำนวนน้อยกว่า 40 เพียงแพะตัวเดียวก็ตาม จำนวนนั้นไม่บังคับให้ออกซะกาตนอกเจ้าของประสงค์ (เพื่อเอาบุญ) " (บุคอรี อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : فِيمَا سَقَتِ الْأَنْهَارُ وَالْغَيْمُ الْعُشُورُ ، وَفِيمَا سُقِيَ بِالسَّانِيَةِ نِصْفُ الْعُشْرِ[1] . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ . وَفِي رِوَايَةٍ : فِيمَا سَقَتِ السَّمَاءُ وَالْأَنْهَارُ وَالْعُيُونُ ، أَوْ كَانَ بَعْلًا الْعُشْرُ ، وَفِيمَا سُقِيَ بِالسَّوَانِي أَوِ النَّضْحِ نِصْفُ الْعُشْرِ[2] .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *(อัตราการออกซะกาต) สำหรับพืชที่ใช้น้ำจากลำคลองไหลผ่านเข้าไปและใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ ให้บริจาคหนึ่งในสิบ และในกรณีที่รดน้ำด้วยเครื่องมือฉุดน้ำ ให้บริจาคครึ่งหนึ่งของหนึ่งในสิบ*" (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรมิซีย และนะสาอีย)

และปรากฏในบางกระแสว่า " *ในกรณีที่ฟ้าและลำคลองและตาน้ำรดน้ำให้ หรือพื้นที่ชุ่มน้ำ(ไม่ต้องใช้น้ำรด) ก็ให้ออกหนึ่งในสิบ และในกรณีที่รดน้ำพืชด้วยเครื่องมือรดน้ำที่ใช้สัตว์ หรือการเคลื่อนย้ายน้ำด้วยวิธีอื่น ก็ให้ออกครึ่งหนึ่งของหนึ่งในสิบ* "

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه فِي الْكِتَابِ الَّذِي كَتَبَهُ لَهُ أَبُو بَكْرٍ حِينَ وَجَّهَهُ إِلَى الْبَحْرَيْنِ فِي الصَّدَقَةِ الَّتِي فَرَضَهَا رَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى الْمُسْلِمِينَ وَفِي الرِّقَةِ رُبُعُ الْعُشْرِ (٥)، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ إِلَّا تِسْعِينَ وَمِائَةً فَلَيْسَ فِيهَا شَيْءٌ (٦) إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبُّهَا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าในนังสือที่ท่านอบูบักรฺเขียนถึงถึงท่านว่า ขณะเมื่อท่านอบูบักรฺแต่งตั้งท่านไเมื่อบะฮฺเรน เกี่ยวกับซะกาตที่ท่านรสูลลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กำหนดไว้แก่บรรดามุสลิม " *(คือ) ในการจ่ายซะกาตเงินให้คิด 1/4 ของ 1/10 (2.5 %) ถ้าไม่มี นอกจากเพียง 190 ดิรฺฮัม ก็ไม่ต้องออกเลย ยกเว้นเมื่อเจ้าของต้องการ (จะเอาบุญ)* " (บุคอรี อบูดาวูด และอัน - นะสาอีย์)

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ (١) عَنْ جَدِّهِ رضي الله عنهم أَنَّ امْرَأَةً أَتَتِ النَّبِيَّ ﷺ (٣) وَمَعَهَا بِنْتٌ لَهَا وَفِي يَدِ بِنْتِهَا مَسَكَتَانِ غَلِيظَتَانِ (٤) مِنْ ذَهَبٍ، فَقَالَ لَهَا: أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هٰذَا؟ قَالَتْ: لَا، قَالَ: أَيَسُرُّكِ أَنْ يُسَوِّرَكِ اللهُ بِهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سِوَارَيْنِ مِنْ نَارٍ (٥) قَالَ: فَخَلَعَتْهُمَا فَأَلْقَتْهُمَا إِلَى النَّبِيِّ ﷺ وَقَالَتْ: هُمَا لِلهِ وَلِرَسُولِهِ (٦). رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ (٧)

ท่านอัมรฺ อิบนิ ชุอัยบฺ ได้เล่าจากบิดาของท่าน จากปู่ของท่านว่าว่า " *มีหญิงคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ และนางได้พาบุตรหญิงของนางมาด้วย ในมือของบุตรหญิงของนางมีกำไทองหนาอยู่ 2 อัน* ท่านได้กล่าวแก่นางว่า ' *เธอได้จ่ายซะกาตของสิ่งนี้หรือไม่* ' นางตอบว่า ' *เปล่า* ' ท่านกล่าวว่า ' *เธอพอใจหรือที่จะให้อัลลอฮฺสวมกำไลจากไฟนรก 2 อันในวันกิยามะฮฺ เนื่องจากกำไลทั้งสอง (ที่เธอไม่ได้จ่ายซะกาต)* ' ผู้รายงานเล่าว่า แล้วนางก็ถอดกำไลทั้งสองมอบให้ท่านนบี ศ็อลฯพร้อมกับกล่าวว่า ' *กำไลทั้งสองนี้เป็นของอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์* ' " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และนะสาอีย์)

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ رضي الله عنه قَالَ: أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ كَانَ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ (٢). رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ (٣).

ท่านสะมุเราะฮฺ บิน ญุนดุบ รฎิยฯได้เล่าว่า " *อันดับต่อจากนั้น (โองการเกี่ยวกับซะกาต) แท้จริงท่านรสูลลอฮฺ ศ็อลฯได้มีคำสั่งแก่พวกเราให้จ่ายซะกาตจากสินค้าที่เราเตียมมันไว้เพื่อขาย* "(อบูดาวูด)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضي الله عنها قَالَتْ : كُنْتُ أَلْبَسُ أَوْضَاحًا مِنْ ذَهَبٍ (٩) فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ أَ كَنْزٌ هُوَ؟ فَقَالَ : مَا بَلَغَ أَنْ تُؤَدَّى زَكَاتُهُ فَزُكِّيَ فَلَيْسَ بِكَنْزٍ (١٠). رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ***ฉันสวมกำไลทองเท้า แล้วฉันถามว่า' โอ้ท่านรสูลุลอฮ ! จะถือเป็นการสะสมหรือไม่ ? ท่านตอบว่า ' ทรัพย์สินใดที่มีปริมาณถึงขั้นต้องออกซะกาต และได้นำมาออกซะกาตจนเรียบร้อยแล้วนั้น ย่อมไม่ถือเป็นการสะสม ' "*** (อบูดาวูด อัล- หากิม)

ผู้มีสิทธิรับซะกาตได้แก่ 1) คนพิการ (*เข็ญใจ*) 2) คนขัดสน เช่น แม่ม่าย เด็กกำพร้า คนยากจน 3) ผู้ที่เพิ่งเข้ารับอิสลามและถูกญาติมิตรตัดขาด 4) เจ้าหน้ากองกลางที่ทำงานในการเก็บและจัดการจ่ายซะกาต 5) ผู้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว (*มิได้มีหนี้สินเพราะประพฤติมิชอบ*) 6) ชาวต่างถิ่นหรือต่างประเทศที่ตกค้าง ไม่สามารถเดินทางกลับบ้านเมืองของตนได้ 7) ในการไถ่ทาสหรือเชลย 8) ในหนทางของอัลลอฮฺหรือในทางส่วนรวม เช่น จัดหาครูมาสอนศาสนาแก่เด็กมุสลิม จัดอบรมอาชีพเพื่อให้ประชาชนหรือคนยากจนได้มีอาชีพหรืออาชีพเสริม การพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาแหล่งน้ำ หรือพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งกล่าวไว้ ดังนี้

9: 60 ความว่า " ทาน (*ซะกาต*) นั้นเป็น (*สิทธิ*) สำหรับ (1) คนเข็ญใจ และ (2) คนขัดสน และ (3) เจ้าหน้าที่ของมัน (*ในการเก็บ จัดการและแจกจ่าย*) และ (4) ผู้ที่หัวใจของเขาถูกให้โน้มเอียง (*คือจะรับหรือเพิ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม*) และ (5) ใน (*การไถ่*) ทาส (*หรือเชลย*) และ (6) *ในหนี้สินของ*) ลูกหนี้ล้นตัว (*ผู้ซื่อตรงที่จะล้มละลายหรือได้ล้มละลาย*) และ (7) ในทางของอัลลอฮฺ และ (8) ผู้เดินทาง (*ตกค้างในถิ่นอื่น*) (*การบริจาคซะกาตเช่นนี้*) เป็นข้อกำหนดจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ (*ว่าผู้ใดซื่อตรงหรือบิดเบือน*) ผู้ทรงปรีชาญาณ (*ในการแก้ปัญหาสังคมของมนุษย์*)"

- **โทษของผู้ที่ไม่จ่ายซะกาต**

9 :34 ความว่า " .....**ส่วนบรรดาที่สะสมทองคำและเงิน และไม่ใช้จ่ายมันในทางของอัลลอฮฺ (*3:91; 63:10*) ดังนั้นจงแจ้งแก่เขาซึ่งการลงโทษอันเจ็บปวด** "

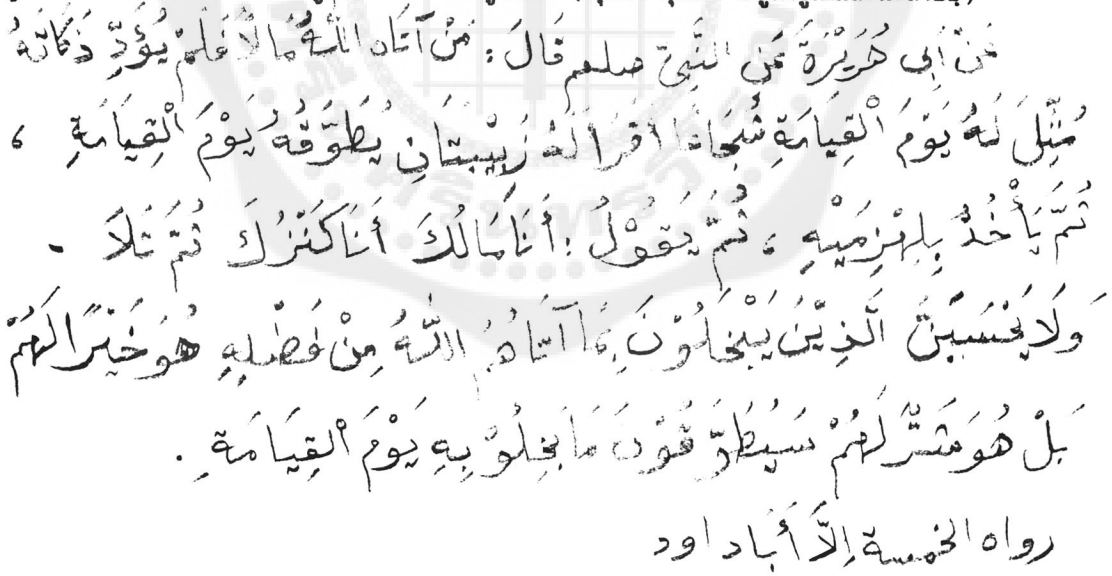
عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا بَلَغَ أَنْ تُؤَدَّى زَكَاتُهُ فَزُكِّيَ فَلَيْسَ بِكَنْزٍ (٥) . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْحَاكِمُ وَمَالِكٌ .

ท่านหญิงอุมมิ สะละมะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ทรัพย์สินที่มีจำนวนถึงพิกัดในการบริจาค และทรัพย์สินนั้นก็ถูกนำมาบริจาคเป็นซะกาต แน่นอนมันมิใช่ทรัพย์สินที่ถูกสะสมไว้ (เพราะผิดบทบัญญัติ)* " (อบูดาวูด อัล- หากิม และมาลิก)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا(٦) إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ(٧) لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ ، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ ، فَيُرَى سَبِيلُهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ(٨). قِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ فَالْإِبِلُ(١) قَالَ : وَلَا صَاحِبِ إِبِلٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا ، وَمِنْ حَقِّهَا حَلَبُهَا يَوْمَ وِرْدِهَا(٢) ، إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ بُطِحَ لَهَا بِقَاعِ قَرْقَرٍ(٣) أَوْفَرَ مَا كَانَتْ لَا يَفْقِدُ مِنْهَا فَصِيلًا وَاحِدًا تَطَؤُهُ بِأَخْفَافِهَا وَتَعَضُّهُ بِأَفْوَاهِهَا ، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولَاهَا رُدَّ عَلَيْهِ أُخْرَاهَا فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ ، فَيُرَى سَبِيلُهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ . قِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ فَالْبَقَرُ وَالْغَنَمُ(٤) ، قَالَ : وَلَا صَاحِبِ بَقَرٍ وَلَا غَنَمٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ بُطِحَ لَهَا بِقَاعِ قَرْقَرٍ ، لَا يَفْقِدُ مِنْهَا شَيْئًا ، لَيْسَ فِيهَا عَقْصَاءُ(٥) وَلَا جَلْحَاءُ وَلَا عَضْبَاءُ ، تَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا ، وَتَطَؤُهُ بِأَظْلَافِهَا ، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أُولَاهَا رُدَّ عَلَيْهِ أُخْرَاهَا ، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ ، فَيُرَى سَبِيلُهُ إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِمَّا إِلَى النَّارِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا التِّرْمِذِيَّ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ รฎิยฯ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่ว่าเจ้าของทองเจ้าของเงินคนใดก็ตามที่ไม่ยอมชำระหน้าที่แห่งทรัพย์นั้น นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ จะมีการทำแผ่นเหล็กจากไฟนรกเพื่อเขา แล้วแผ่นเหล็กนั้นก็ถูกนำไปย่างในนรกญะฮันนัม จากนั้นก็นำมันมานาบที่สีข้างของเขา ที่หน้าผากของเขา และด้านหลังของเขา ทุกครั้งที่มันเย็น มันจะถูกนำกลับมาอีก (คือทำให้ร้อนแล้วนำมานาบอีก) ในวันหนึ่งนานเท่ากันห้าหมื่นปี (ในโลก) จนกว่าจะมีการตัดสินระหว่างบ่าวทั้งหมดเรียบร้อย แล้ว*

เขาก็จะมองเห็นทางของเขา อาจจะไปสู่สวรรค์และอาจไปสู่นรกก็ได้ " มีผู้ถามว่า " โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แล้ว (เจ้าของ) อูฐเล่าครับ ? " ท่านตอบว่า " ไม่ว่าเจ้าของอูฐคนใดก็ตาม ที่ไม่ยอมชำระสิทธิแห่งมันให้เรียบร้อย และสิทธิบางอย่างแห่งมันก็คือ การรีดนมของมันในวันที่มีการมาหามัน (มีแขกมาเยือนหรือมีผู้เดือดร้อนต้องการนม) นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ เขาจะถูกจับให้นอนราบลงกับพื้นต่อหน้าอูฐเหล่านั้น ณ พื้นที่ราบและลื่น โดยที่อูฐดังกล่าวมีขนาดใหญ่กว่าที่เคยเป็น (ในโลกนี้) ไม่มีสิ่งใดลับหายไปจากมันเลย (คือตัวมันใหญ่จนทุกสิ่งมองเห็นได้ชัดเจน) แม้แต่ลูกอูฐสักตัวหนึ่งก็เหมือนกัน อูฐนั้นก็จะเหยียบย่ำเขาด้วยกลีบเท้าของมัน และจะขบกัดเขาด้วยปากของมัน ทุกครั้งที่ชุดแรกจากฝูงนั้นได้ผ่านไป (จนครบทุกตัวในในฝูงนั้น) ชุดอื่นก็หวนกลับมาบนตัวเขาอีก (วนไปเรื่อย ๆ นานแสนนาน เพราะ) ในวันหนึ่งมีระยะเวลาถึงห้าหมื่นปี จนกว่าจะมีการพิพากษาเสร็จสิ้นระหว่างบ่าวทั้งมวล แล้วเขาจะถูกทำให้มองเห็นทางไปของเขา อาจจะสู่สวรรค์หรืออาจจะสู่นรก " มีผู้ถามว่า " โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แล้ว (เจ้าของ) วัวและแพะเล่าครับ ? " ท่านตอบว่า " ไม่ว่าเจ้าของวัวหรือเจ้าของแพะคนใดก็ตามที่ไม่ยอมชำระบางส่วนของมัน ตามสิทธิหน้าที่ที่เกี่ยวกับมัน นอกจากว่าเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ เขาจะถูกจับให้นอนราบลงบนพื้น ที่ราบและลื่น ไม่มีอะไรลับหายไปจากมันแม้แต่สิ่งเดียว (เพราะตัวมันใหญ่มาก) ซึ่งตัวที่เขางอ ไม่มีเขา และตัวที่เขาแตกบิ่น ไม่มีในฝูงนั้นเลย (นอกจากทุกตัวมีเขาตามปกติ) มันจะชนเขาด้วยเขาของมันและเหยียบเขาด้วยกลีบเท้าของมัน ทุกครั้งที่ชุดแรกผ่านไป (จนครบทุกตัวในฝูงนั้น) รอบอื่นก็ผ่านมาอีก (วนเวียนนานแสนนาน เพราะ) ในวันหนึ่งมีเวลาถึงห้าหมื่นปี (เมื่อเทียบกับเวลาในโลก) จนกว่าจะเสร็จสิ้นการพิพากษาบ่าวทั้งมวล แล้วเขาก็ถูกให้มองเห็นทางของเขา อาจสู่สวรรค์ และอาจสู่นรก " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และนะสาอีฮฺ)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดก็ตามที่อัลลอฮฺทรงประทานทรัพย์สินแก่เขา แต่เขาไม่ยอมบริจาคซะกาต เมื่อถึงวันกิยามะฮฺ จะมีงูแปลงตัวหนึ่งมาหาเขา มันเป็นงูหัวล้านและมีเขี้ยวสองเขี้ยว งูตัวนั้นจะถูกทำเป็นเข็มขัดรัดคอเขาไว้อย่างแน่นหนา แล้วมันจะจ่อ (หัวและหางของมัน) ไว้กับขากรรไกรทั้งสองข้างของเขา และมันพูดว่า ข้านี่แหละคือทรัพย์สินของท่าน ข้านี่แหละคือคลังที่ท่านได้สะสมไว้ หลังจากนั้นมันก็อัญเชิญอัล – กุรฺอาน ความว่า " และบรรดาผู้ตระหนี่ต่อ*

ทรัพย์ที่อัลลอฮฺได้ทรงประทานแก่แก่พวกเขา จากความโปรดปรานของพระองค์คิดว่าเป็นสิ่งดีแก่พวกเขา ครงกันข้าม มันเป็นความเลวร้ายแก่พวกเขา ในวันกิยามะฮฺ พวกเขาจะถูกพันรอบคอของพวกเขาด้วยทรัพย์สินที่พวกเขาตระหนี่ " (บุคอรี มุสลิม ติรมิซีย และ นะสาอีย)

- **การจ่ายซะกาตฟิฏริ(ฟิฏรฺ) หรือซะกาตที่จ่ายแก่คนยากจน ด้วยอาหาร** (*หลักของแต่ละประเทศ เช่น คนไทยกินข้าวก็จ่ายข้าวสาร*) **ก่อนการนมาซอีดุลฟิฏรฺ** (*ในวันที่ 1 เดือนเชาวาล*) **โดยผู้นำครอบครัวจ่ายแทนทุกคนที่อยู่ในครอบครัวตั้งแต่เด็กเกิดใหม่จนถึงคนใช้และทาส คนละ1 ศออฺ หรือประมาณคนละ 2 กิโลกรัมครึ่ง เพื่อให้การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนสะอาดหมดจดจากเรื่องเหลวไหล ไร้สาระ หรือพูดจาหยาบคาย**

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ : فَرَضَ رَسُولُ اللهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ طُهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ(٣) ، مَنْ أَدَّاهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ فَهِيَ زَكَاةٌ مَقْبُولَةٌ ، وَمَنْ أَدَّاهَا بَعْدَ الصَّلَاةِ فَهِيَ صَدَقَةٌ مِنَ الصَّدَقَاتِ(٤) . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَهْ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กำหนด (บัญญัติ) ซะกาตฟิฏรฺ เพื่อทำความสะอาดแก่ผู้ถือศีลอดให้พ้นจากความไร้สาระ ความหยาบคาย และเพื่อให้อาหารแก่บรรดาผู้ยากไร้ บุคคลใดบริจาคก่อนนมาซ (อีดุลฟิฏริ) มันเป็นซะกาตที่ถูกรับรอง (โดยอัลลอฮฺ) แต่ถ้าผู้ใดบริจาคหลังนมาซ มันคือการทำทานจากบรรดาการทำทานทั้งหลาย* " (อบูดาวูด อิบนุ มาญะฮ และอัล – หากิมถือว่าเศาะหี้หฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ : فَرَضَ رَسُولُ اللهِ ﷺ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ وَالذَّكَرِ وَالْأُنْثَى وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ(٥) ، وَأَمَرَ بِهَا أَنْ تُؤَدَّى قَبْلَ خُرُوجِ النَّاسِ إِلَى الصَّلَاةِ(١) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯได้กล่าวว่า " *ท่านรสูล ศ็อลฯได้กำหนดซะกาตฟิฏรฺ หนึ่งศออฺจากอินทผลัม หรือหนึ่งศออฺจากข้าวฟ่าง เป็นการบังคับแก่ผู้เป็นทาสและผู้เป็นไท และชาย และหญิง และเด็กและผู้ใหญ่จากมวลมุสลิม และท่านได้มีคำสั่งให้บริจาคมันก่อนที่มนุษย์จะออก (จากบ้าน) มาในการนมาซ (อีด)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอีย)

- **การทำลายผลบุญของการบริจาค**

2 : 262 ความว่า " **บรรดาผู้บริจาคสมบัติของเขาในทางของอัลลอฮฺ แล้วเขาทั้งหลายไม่ได้ติดตามที่เขาทั้งหลายบริจาคด้วยการลำเลิกและเราะราน รางวัลของเขาทั้งหลายสำหรับเขาทั้งหลายอยู่ที่พระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และไม่มีความหวาดกลัวแก่เขาทั้งหลาย** (*ในโลกนี้*) และเขาทั้งหลายจะไม่ระทม (*ในปรโลก*) "

2 : 264 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าทำให้กุศลทานของสูเจ้าไร้ผลด้วยการลำเลิกและเราะราน ประหนึ่งผู้บริจาคทรัพย์สมบัติของเขาอวดอ้างแก่มนุษย์** (*8:36, 47*) และเขาไม่ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย ดังนั้นอุปมาของเขาประหนึ่งอุปมัยของหินเกลี้ยง ที่มีดินบ้างติดบนมัน แล้วมีฝนกระหน่ำชะมัน แล้วละมันไว้ให้เกลี้ยง พวกเขาจะไม่สามารถได้สิ่งใดเลยจากที่เขาได้ขวนขวาย (*14:18*) และอัลลอฮฺไม่ทรงนำทางประชาชนที่ปฏิเสธ "

ประการที่ 4 การถือศีลอด

การถือศีลอดเป็นข้อกำหนดหรือบทบังคับสำหรับมุสลิมทุกคน ที่บรรลุศาสนภาวะ (*ชายเริ่มมีความกำหนัด และหญิงเริ่มมีประจำเดือน*) **และสภาพทางร่างกายที่สามารถถือศีลอดได้ เช่นไม่ใช่คนชรา ไม่ได้อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตร หรือกำลังเจ็บป่วย หรืออยู่ในระหว่างการเดินทาง ฯ ให้ละเว้นจากการกิน การดื่ม การร่วมเพศในเวลากลางวัน การพูดจา เหลวไหลไร้สาระ และการประพฤติชั่วทุกรูปแบบ ในเดือนเราะมะฎอน เดือนที่ 9 ตามปฏิทินอิสลามซึ่งนับทางจันทรคติ เป็นเวลา 29 หรือ 30 วัน** (*การถือศีลอดเป็นอิบาดะฮฺที่จำกัดรูปแบบและใช้เวลายาวนาน จึงต้องศึกษารายละเอียดของการปฏิบัติ*)

การถือศีลอดไม่ใช่เรื่องใหม่ ในศาสนาอื่นก็มีการถือศีลอดมาก่อน แต่อิสลามมีวิธีการและระเบียบในการถือศีลอดใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อขัดเกลาจิตใจให้ผ่องแผ้ว สำรวมตนให้พ้นจากความชั่ว และแสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคในอิสลาม เพราะมุสลิมทุกคน ไม่ว่าราชาหรือยาจกที่มีสุขภาพสมบูรณ์ ถือศีลอดได้โดยไม่ลำบาก และไม่เป็นภัยต่อสุขภาพและไม่อยู่ในระหว่างการเดินทางจะต้องถือศีลอด ได้ฝึกความซื่อสัตย์ ฝึกความอดทนและคุณธรรม ฝึกความเมตตา ลดความกำหนัด และให้โอกาสคนชั่วได้กลับใจ เป็นต้น ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอาน และหะดีษ

- **การถือศีลอดเป็นพระกำหนดของอัลลอฮฺ**

2 : 183 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! การถือศีลอดได้ถูกกำหนดสำหรับสูเจ้า ดั่งที่ได้ถูกกำหนดสำหรับบรรดาก่อนหน้าสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้สำรวมตนจากความชั่ว** (*เนื่องด้วยการฝึกทางกายและการขัดเกลากิเลส*) "

2 : 184 ความว่า " (*จงถือศีลอดตาม*) **วันทั้งหลายที่ถูกนับไว้ แล้วผู้ใดในหมู่สูเจ้าป่วยหรืออยู่ในระหว่าง**

เดินทาง (*จนถือศีลอดไม่ได้*) ดังนั้น (*เขาต้องถือศีลอดใช้*) จำนวน (*เดียวกับวันที่ขาด*) ในวันอื่น และบรรดาที่ถือโดยลำบากยิ่ง (*เช่น คนชรา หญิงมีครรภ์ แม่ลูกอ่อน*) การชดใช้คือการให้อาหารแก่คนขัดสนหนึ่งคน (*ตามที่เขาบริโภคในแต่ละวัน*) แต่ถ้าผู้ใดสมัครใจทำดี (*ชดใช้เกินกว่านี้*) ดังนั้น มันเป็นการดีกว่าสำหรับเขา และที่สูเจ้าถือศีลอด (*ในกรณีเช่น*) นั้น ยิ่งดีกว่าสำหรับสูเจ้า ถ้าสูเจ้ารู้ "

2 : 185 ความว่า " **เดือนเราะมะฎอนคือ ที่อัล – กุรอานได้ถูกระทานลงมาใน (*เดือน*) นั้น (*มีคุณสมบัติเด่นคือ*) เป็นทางนำสำหรับปวงมนุษย์ และ (*มี*) หลักฐานต่าง ๆแห่งทางนำ และข้อจำแนกระหว่างความจริงและความเท็จ (*3:3; 21:48; 25:1*) เพราะฉะนั้นผู้ใดในหมู่สูเจ้าอยู่ (*ที่บ้านหรือเข้าสู่*) ในเดือน (*ปฏิทิน*) นั้น ดังนั้น เขาจะต้องถือศีลอดของมัน (*คือของเราะมะฎอน*) และผู้ใดป่วยหรืออยู่ระหว่างเดินทาง ดังนั้น (*เขาต้องถือศีลอดใช้*) จำนวน (*เดียวกัน*) ในวันอื่น อัลลอฮฺทรงประสงค์ความสะดวกแก่สูเจ้า และพระองค์ไม่ประสงค์ความลำบากแก่สูเจ้า (*2:286; 5:6*) และ (*พระองค์ทรงประสงค์*) เพื่อสูเจ้าจะได้ให้ถ้วนซึ่งการนับ (*ถือศีลอดให้ครบ รวมทั้งการถือใช้*) และเพื่อสูเจ้าจะได้แซ่ซร้องความเกรียงไกรของอัลลอฮฺ ที่พระองค์ได้ทรงนำทางสูเจ้า (*22:37*) และเพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ (*ด้วยการทำดี*) "**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أَتَاكُمْ رَمَضَانُ شَهْرٌ مُبَارَكٌ فَرَضَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ تُفَتَّحُ فِيهِ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَتُغَلَّقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ وَتُغَلُّ فِيهِ مَرَدَةُ الشَّيَاطِينِ(٨)، لِلهِ فِيهِ لَيْلَةٌ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ مَنْ حُرِمَ خَيْرَهَا فَقَدْ حُرِمَ(٩).

رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَالْبَيْهَقِيُّ.

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เราะมะฎอน เดือนอันมีมงคลได้มาสู่พวกท่านแล้ว อัลลอฮฺทรงบัญญัติการถือศีลอดในเดือนนั้นแก่พวกท่าน ในเดือนนั้นประตูสวรรค์ถูกเปิดไว้ ประตูนรกถูกปิดสนิท และบรรดามาร (ชัยฎอน) ถูกล่ามโซ่ไว้ สำหรับอัลลอฮฺนั้น มีคืน ๆหนึ่งในเดือนดังกล่าว เป็นเดือนที่มีความประเสริฐยิ่งกว่าหนึ่งพันเดือน ผู้ใดถูกห้ามความประเสริฐของเดือนนั้น แน่นอนเขาย่อมถูกห้ามอย่างแท้จริง (ที่จะได้เข้าสวรรค์)* " (อัน-นะสาอียฺ และอัล – บัยฮะกียฺ)

- **ภาคผลของการถือศีลอด**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ يَقُولُ : قَالَ اللهُ تَعَالَى : كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ(٥) ، وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ(٦) ، وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ(١) ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ(٢) ، وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ(٣) ، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ(٤) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งกล่าวว่า " *อัลลอฮฺทรงตรัสว่า ความประพฤติทุกอย่างของมนุษย์เป็นสิทธิของเขาเอง ยกเว้นการถือศีลอด มันเป็นของฉัน และฉันจะตอบแทนมันเอง การถือศีลอดเป็นโล่ห์ (ป้องกันความผิดหรือป้องกันไฟนรก) และเมื่อถึงวันแห่งการถือศีลอดของคนใดในหมู่พวกท่าน เขาก็จงอย่าพูดจาหยาบคาย และอย่าพูดจาก้าวร้าวแข็งกระด้าง และเมื่อผู้ใดด่าว่าชวนวิวาทให้เขากล่าวว่า แท้จริงฉันกำลังถือศีลอด ฉันกำลังถือศีลอด ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ซึ่งชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในอำนาจของพระองค์ อันที่จริงกลิ่นปากของคนที่ถือศีลอด ณ ที่อัลลอฮฺแล้ว หอมยิ่งกว่ากลิ่นชะมดเชียงเสียอีก สำหรับผู้ถือศีลอดมีความดีใจอยู่สองวาระ ซึ่งเขาดีใจในทั้งสองนั้นมาก (คือ) เมื่อเขาละศีลอด (หลังตะวันตกดิน) เขาก็ดีใจ และเมื่อเขาได้พบพระผู้อภิบาลของเขาเขาก็ดีใจกับการถือศีลอดของเขา (ที่ทำให้ได้รับความโปรดปรานจากพระองค์)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ(٣) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ وَأَحْمَدُ وَزَادَ : وَمَا تَأَخَّرَ .

และจากเขา (ท่านอบูอบูฮุร็อยเราะฮฺ) รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดที่ถือศีลอดด้วยความศรัทธาและบริสุทธิ์ใจ เขาจะได้รับการอภัยโทษบาปที่เขาได้กระทำล่วงมาแล้ว* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ นะสาอียฺ) และอะหฺมัดซึ่งเพิ่มข้อความว่า " *และบาปที่เขายังมิได้กระทำ* "

عَنْ سَهْلٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:
إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ(٤) يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَدْخُلُ مَعَهُمْ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ ، يُقَالُ أَيْنَ الصَّائِمُونَ فَيَدْخُلُونَ مِنْهُ ، فَإِذَا دَخَلَ آخِرُهُمْ أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านสะฮฺล รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ในสวรรค์มีประตูอยู่หนึ่งบาน เรียกว่า อัรฺ - รอยยาน จะมีเพียงผู้ถือศีลอดเท่านั้นที่เข้าไปได้ในวันกิยามะฮฺ ไม่มีผู้ใดเลยนอกจากพวกเขาที่จะเข้าไปได้ มีผู้ประกาศว่า ผู้ถือศีลอดอยู่ไหน ? แล้วพวกเขาก็เข้าไปในนั้น ครั้นเมื่อคนสุดท้ายได้เข้าไปแล้ว ประตูนั้นก็ถูกปิดทันที แล้วไม่มีผู้ใดได้เข้าไปอีก* " (บุคอรี มุสลิม และ นะสาอียฺ)

ประการที่ 5 ทำหัจญ์

การทำหัจญ์หรือการประกอบพิธีหัจญ์ คือ การเดินทางไปนครมักกะฮฺ ประเทศสะอูดิอารเบีย ซึ่งเป็นศูนย์กลางมุสลิมโลก เพื่อปฏิบัติหลักปฏิบัติพื้นฐานประการที่ 5 การทำหัจญ์เป็นข้อกำหนดเฉพาะผู้ที่มีความสามารถเดินทางไปได้ (*ไม่ได้บังคับแก่มุสลิมทุกคน*) คือ ผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง การคมนาคมสะดวก และมีความพร้อมทางด้านการเงินคือสามารถจากไป

โดยไม่ปล่อยให้ครอบครัวเดือดร้อน ให้ไปทำหัจญ์หนึ่งครั้งในชีวิต (*การที่ผู้มั่งมีไปทำหัจญ์เกินหนึ่งครั้งไม่ถือว่าเป็นหัจญ์ตามข้อบังคับ – ดูรายละเอียดคำศัพท์ฯ ในบทที่ 2 ประกอบ*)

ผู้ที่ไปทำหัจญ์นั้น เมื่อกลับมาแล้วไม่ยศ สิทธิพิเศษ หรือตำแหน่งใด ๆ และไม่มีศักดิ์เป็นพระ (*เพราะไม่มีนักบวชในอิสลาม*) **เดิมเป็นนาย ก. กลับมาแล้วก็ยังคงเป็นนาย ก. เช่นเดิม** (*ส่วนคำว่าหัจญี หรือ หัจญะฮฺ เป็นคำภาษาอุรับเรียกชายหรือหญิงผู้ที่กำลังทำหัจญ์เท่านั้น ไม่ใช่ตำแหน่งของผู้ที่เคยไปทำหัจญ์มา*) **ในอัล – กุรฺอานกล่าวถึงการหัจญ์ ส่วนหนึ่งมีดังนี้**

- **ประกอบพิธีในเดือนที่ถูกกำหนด**

2 : 189 **ความว่า " เขาทั้งหลายถามเจ้าเกี่ยวกับเดือนข้างขึ้น** (*2:217 ของเดือนเราะญับ ซุลเกาะอฺดะฮฺ ซุลหิจญะฮฺ และมุหัรฺรอม*) **จงกล่าวเถิด มันคือกำหนดเวลาสำหรับมนุษย์** (*ในการต่าง ๆ*) **และการหัจญ์.....**"

2 : 197 **ความว่า " การหัจญ์ (ใน) เดือนที่รู้กันแล้ว** (*ซึ่งจะอยู่ในชุดอิหฺรอมได้เริ่มตั้งแต่เดือนเชาวาล ซุลเกาะอฺดะฮฺ จนถึง 9 วันแรกของเดือนซุลหิจญะฮฺ*) **ดังนั้นผู้ใดปลงใจประกอบการหัจญ์ใน** (*เดือน*) **นั้น** (*3:96; 22:27*) (**จงจำไว้ว่า** *ในระหว่างการหัจญ์*) **จะต้องไม่มีการเกี้ยวพาราสี** (*หรือสมสู่*) **และไม่มีการด่าทอ และไม่มีการวิวาทใน** (*วันทั้งหลายของ*) **การหัจญ์ และอันใดจากการดีที่สูเจ้ากระทำ อัลลอฮฺทรงรอบรู้มัน และจงเตรียมเสบียง** (*สำหรับการเดินทาง*) **เพราะแท้จริง เสบียงที่ดียิ่งคือการสำรวมตนจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่อฉัน โอ้ ผู้มีสติเอ๋ย ! "**

- **เป็นหน้าที่ของมุสลิม**

3 : 96 **ความว่า " .....สำหรับอัลลอฮฺ การหัจญ์ ณ อัล – บัยต์นี้เป็นหน้าที่ของมนุษย์ ผู้สามารถ** (*ทั้งร่างกาย กำลังทรัพย์และความปลอดภัยในการเดินทาง*) **หาทางไปถึงมันได้** ....."

- **ที่นครมักกะฮฺ**

3 : 95 **ความว่า " แท้จริง บ้านแรก** (*2:125*) **ที่ถูกตั้งขึ้นสำหรับ** (*เป็นจุดรวมและการเคารพภักดีของ*)**มนุษยชาตินั้น แน่นอนคือที่มักกะฮ เป็นที่จำเริญและทางนำสำหรับประชาชาติทั้งหลาย** (*3:69; 5:97; 27:91; 28:57; 29:67; 106:3-4*) "

- **ห้ามรบพุ่งในเทศกาลหัจญ์**

2 : 217 **ความว่า " พวกเขาถามเจ้าเกี่ยวกับเดือนต้องห้าม** (*คือเดือนเราะญับ ซุลเกาะอฺดะฮฺ ซุลหิจญะฮฺ และเดือนมุหัรฺรอม*) **ซึ่งการรบพุ่งในนั้น** (*2:189*) **จงกล่าวเถิด การรบพุ่ง (ใน) เดือนนั้นผิดยิ่ง และ** (**จงรู้ไว้ด้วยว่า**) **การกีดกัน** (*ประชาชน*) **จากทางของอัลลอฮฺ และการปฏิเสธพระองค์ และ** (*การกีดกันผู้คน*) **จากมัสญิดอัล – ฮะรอมและขับผู้อาศัย** (*ตามบริเวณ*) **ของมันออกจากมัน** (*เหล่านี้*) **ในทัศนของอัลลอฮฺยิ่งผิดยิ่งกว่า.....**"

2 : 194 ความว่า " (*การละเมิดชีวิตใน*) เดือนต้องห้าม (*ให้แก้แค้นตอบ*) ในเดือนต้องห้าม (*ได้*) และสำหรับ (*การละเมิด*) เรื่องต้องห้ามทั้งปวงนั้นมีการแก้แค้น (*การลงโทษ*) ดังนั้น ผู้ใดละเมิด (*รุกราน*) ต่อสูเจ้า จงละเมิด (*ตอบการรุกราน*) ต่อเขาเยี่ยงที่เขาได้ละเมิดต่อสูเจ้า และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ (*เช่นไม่ทำร้ายผู้ที่ไม่ใช่คู่กรณี*) จงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺทรงอยู่กับผู้สำรวมตนจากความชั่ว (*2:179*) "

9 : 5 ความว่า " ดังนั้น เมื่อสี่เดือนที่ต้องห้าม (*และให้พักรบ 2:194*) ผ่านพ้นไปแล้ว จงฆ่าพวกตั้งภาคี (*ที่หักหลังและทำสงครามกับสูเจ้า 2 : 190-193*) ตามแต่สูเจ้าพบพวกเขา และจงจับพวกเขา (*เป็นเชลย*) และจงล้อมพวกเขา (*ให้จำนน*) และจงนั่งคอยพวกเขาทุก ๆที่ (*เพื่อจู่โจม*) แต่ถ้าพวกเขาลุแก่โทษ และดำรงนมาซ และบริจาคซะกาต ดังนั้น จงเปิดทางของพวกเขา (*ให้เป็นอิสระ*) แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ (*7:153*) "

- ห้ามล่าสัตว์:

5 : 95-96 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าฆ่า (*ด้วย*) การล่าสัตว์ (*สัตว์ป่า*) ขณะที่สูเจ้ายังครองอิหฺรอม (*5:1,96*) และผู้ใดในหมู่สูเจ้าฆ่ามันโดยเจตนา การชดเชยของมันคือเยี่ยงที่เขาฆ่า (*โดยให้หาชดใช้*) มาจากปศุสัตว์ (*สัตว์เลี้ยง*) ตามที่ผู้เที่ยงธรรมสองคนจากหมู่สูเจ้า ตัดสิน (*เช่น เทียบแกะเท่ากับเลียงผา*) เป็นสิ่งพลี ให้นำมายังอัล – กะอฺบะฮฺ (*คือเชือดและแจกจ่ายเป็นอาหารแก่คนยากจน*) หรือการไถ่โทษนั้น เขาต้องให้อาหารแก่คนขัดสน (*โดยเทียบราคาของสัตว์*) หรือเยี่ยงนั้นด้วยการถือศีลอด *(โดยนับจำนวนวัน เท่ากับจำนวนผู้ขัดสนที่สามารถรับประทานอาหารตามราคาประเมินของสัตว์ – ถ้าคนจนกินได้100คน ก็ต้องถือศีลอด 100วัน*) เพื่อเขาจะได้ลิ้มผลร้ายแห่งกิจกรรมของเขา....."

- ให้ละทิ้งการชั่วทั้งมวล

2 : 197 ความว่า " การหัจญ์ (*ใน*) เดือนที่รู้กันแล้ว (*ซึ่งจะอยู่ในชุดอิหฺรอมได้เริ่มตั้งแต่เดือนเชาวาล ซุลเกาะอฺดะฮฺ จนถึง 9 วันแรกของเดือนซุลหิจญะฮฺ*) ดังนั้นผู้ใดปลงใจประกอบการหัจญ์ใน (*เดือน*) นั้น *(3:96; 22:27)* (*จงจำไว้ว่า ในระหว่างการหัจญ์*) จะต้องไม่มีการเกี้ยวพาราสี (*หรือสมสู่*) และไม่มีการด่าทอ และไม่มีการวิวาทใน (*วันทั้งหลายของ*) การหัจญ์ และอันใดจากการดีที่สูเจ้ากระทำ อัลลอฮฺทรงรอบรู้มัน และจงเตรียมเสบียง (*สำหรับการเดินทาง*) เพราะแท้จริง เสบียงที่ดียิ่งคือการสำรวมตนจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่อฉัน โอ้ผู้มีสติเอ๋ย ! "

- มีคุณประโยชน์

22 : 28 ความว่า " เพื่อพวกเขาจะได้อยู่เป็นพยานต่อคุณานุประโยชน์ (*ที่ได้จัดไว้*) สำหรับพวกเขา และเอ่ยพระนามของอัลลอฮฺ (*ด้วยความขอบพระคุณ*) และในวันทั้งหลายที่รู้กันแล้ว (*คือวันที่ 10 – 12 ซุลหิจญะฮ*) ตามที่พระองค์ได้ทรงประทานเครื่องยังชีพแก่พวกเขาซึ่งปศุสัตว์สี่เท้า(*สำหรับ*

เชือด 5:2) **ดังนั้น จงกิน (*เนื้อของ*) มัน และจงให้อาหารแก่คนยากแค้น (*หิวโหย*) และคนเซ็ญใจ "**

- **วิธีปฏิบัติ**

- **มีการเวียนรอบอัล – กะอฺบะฮฺ**

22 : 29 ความว่า " .....**และให้พวกเขาเวียนรอบบ้านอันโบราณนี้ (*หรือบ้านอันเป็นอิสระ ปลอดจากการถูกคุกคาม*) "**

- **วิ่งระหว่าง 2 ภูเขา**

2 : 158 ความว่า " **แท้จริง (*เนินเขา*) อัศเศาะฟาและมัรฺวะฮฺอยู่ในปวงเครื่องหมายของอัลลอฮฺ (*เพราะนางฮาญัรฺ – แม่ของอิสมาอีล – ได้วิ่งวนที่เนินเขาทั้งสองนี้เพื่อหาน้ำให้บุตร - อิสมาอีล*) ดังนั้นผู้ใดประกอบพิธีหัจญ์ ณ อัล – บัยต์ (*คือที่กะอฺบะฮฺ*) หรือประกอบพิธีอุมเราะฮฺ (*2:196*) ดังนั้นไม่เป็นบาปอันใดแก่เขาที่เขาจะวกวน (*คือวิ่งไปมาระหว่างเนินเขา*) ทั้งสอง และผู้ใดกระทำการดีโดยสมัครใจ (*เช่นวิ่งวกวน ณ ที่นี้ระหว่างอุมเราะฮฺ*) ดังนั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงประทานรางวัล ผู้ทรงรอบรู้ "**

- **พักที่มินาในวันที่ 8 ซุลหิจญะฮฺแล้วเดินทางในวันที่ 9ไปที่ทุ่งอะเราะฟะฮฺ และออกจากอะเราะฟะฮฺตอนกลางคืนมาที่มุซดะลิฟะฮฺ**

2 : 198-199 ความว่า " **ไม่มีบาปแก่สูเจ้า ที่สูเจ้าแสวงความโปรดปรานจากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า (*ในวันของหัจญ์ด้วยการค้าขาย*) เมื่อสูเจ้ากรู (*กลับ*) มาจาก (*การวุกูฟที่*) อะเราะฟาต ดังนั้นจงนึกถึงอัลลอฮฺที่อัล – มัชอัรฺ อัล – หะรอม (*คือแรมคืนที่มุซดะลิฟะฮฺ*) และจงรำลึกถึงพระองค์ ที่พระองค์ได้ทรงนำทางสูเจ้า ทั้ง ๆที่แต่ก่อนนี้ แน่นอน สูเจ้าได้อยู่ในหมู่ผู้หลงทาง (*ด้วยการทำพิธีแปลกปลอมต่าง ๆในการทำหัจญ์*) "**

- **ออกจากมุซดะลิฟะฮฺตอนเช้ามาที่มินาในวันที่ 10 เพื่อเชือดกุรฺบาน**

2 : 203 ความว่า " **และจงรำลึกถึงอัลลอฮฺในวันทั้งหลายที่นับไว้ (*คือสามวัน หลังจากวันที่ 10 ซุลหิจญะฮฺ*) ดังนั้นผู้ใดรีบ (*กลับไปมักกะฮฺ*) ในสองวัน (*เมื่ออยู่ที่มินา*) ก็ไม่มีบาปแก่เขา และผู้ใดรั้ง (*ที่มินาจนบ่ายวันที่ 13 ซุลหิจญะฮฺ*) ดังนั้น ไม่มีบาปแก่เขา (*นี่*) สำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงรู้ไว้เถิดว่า สูเจ้าจะถูกรวบรวมยังพระองค์ "**

2 : 196 ความว่า " .....**และถ้าสูเจ้าถูกจำนน (*48:45 เนื่องด้วยเหตุอื่นใด เช่นเกิดการรบพุ่งหรือเจ็บป่วย จะทำหัจญ์หรืออุมเราะฮฺ ตามกำหนดไม่ได้*) ดังนั้น (*จงเชือด*) อันใดที่ (*หาได้*) ง่ายจากสิ่งพลี (*และอูฐ วัว แพะ แกะ เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ยากจน*) .....**"

22 : 37 ความว่า " **เนื้อของมันและเลือดของมันไม่ถึงอัลลอฮฺดอก แต่ที่ถึงอัลลอฮฺคือ การสำรวมตนของ**

สูเจ้าให้พ้นจากความชั่ว (*เพราะฉะนั้น การเชือดสัตว์จึงมิใช่การเซ่น*) ในทำนองนั้น พระองค์ได้ทรงได้ทำให้มันอยู่ใต้อำนาจสำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้แซ่ซร้องอัลลอฮฺอย่างเกรียงไกร ต่อการที่พระองค์ได้ทรงนำทางสูเจ้า และ (*มุฮัมมัด*) จงแจ้งข่าวดีแก่ปวงผู้ทำดี (*ต่อตนเองและผู้อื่น หรือผู้มีจิตใจบริสุทธิ์*) "

(ก่อนไปทำหัจญ์ หรืออุมเราะฮฺ จะต้องศึกษาเพราะเป็นอิบาดะอที่จำกัดรูปแบบเช่นเดียวกับการนมาซและการถือศีลอด)

2.2 มุอามะลาต (*การงานหรือหน้าที่ที่มนุษย์พึงมีต่อตนเองและผู้อื่น*)

มุอามะลาต หรือ การงานที่มนุษย์ (*มุสลิม*) พึงมีต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความมุ่งหมายเพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺด้วยความบริสุทธิ์ใจ (*อิคฺลาศ*) หรือให้เพื่อให้ถึงซึ่งความศรัทธา และด้วยจุดมุ่งหมายของอิสลามที่อัลลอฮฺทรงให้มุสลิมเป็นประชาติตัวอย่าง มีความรักใคร่สมัครสมาน สามัคคีดุจพี่น้องท้องเดียวกัน ดังปรากฏหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน

- **มุสลิมเป็นประชาชาติตัวอย่าง และเป็นประชาชาติสายกลาง**

3 : 109 ความว่า " **สูเจ้าเป็นหมู่ชนที่ดียิ่งที่ถูกอุบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ สูเจ้ากำชับการดีและห้ามปรามการชั่ว** (*3:103*) **และสูเจ้าศรัทธาในอัลลอฮฺ** ..... "

98 : 7 ความว่า " **แท้จริง บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย เหล่านี้ พวกเขาเป็นพวกประเสริฐยิ่งในหมู่ชาติกำเนิดทั้งหลาย** (*3:197*) "

2 : 143 ความว่า " **และในทำนอง** (*แห่งการนำทางเช่น*) **นั้น เราได้ทำให้สูเจ้า** (*บรรดามุสลิมีน*) **เป็นประชาชาติมัชฌิมา เพื่อว่าสูเจ้าจะได้เป็นพยาน** (*แบบอย่าง*) **ต่อสูเจ้า** (*22:78*) ..... "

22 : 78 ความว่า " .....**พระองค์ได้ทรงเลือกสูเจ้า** (*ให้เด่นกว่าประชาชาติอื่น ๆ*) ..... "

- **มุสลิมเป็นพี่น้องกัน**

21 : 93 ความว่า " (*มนุษยชาติเอ๋ย !*) **แท้จริง นี่คือหมู่คณะของสูเจ้า เป็นหมู่คณะเดียวกัน และฉันเป็นพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ดังนั้นจงเคารพภักดีฉัน** (*23:52*) "

23 : 52 ความว่า " **และ** (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) **แท้จริง นี่คือหมู่ชนของสูเจ้าเป็นหมู่ชนเดียวกัน และฉันเป็นพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ดังนั้นจงยำเกรงฉัน** (*ด้วยการไม่ทำชั่ว 21:92*) "

49 : 10 ความว่า " **แท้จริง ปวงผู้ศรัทธา** (*มุสลิม*) **เป็นพี่น้องกัน ดังนั้น จงสมัครสมานกันในระหว่างพี่น้องทั้งของสูเจ้า และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ เพื่อสูเจ้าจะได้รับความเมตตา** "

สอง

- **มุสลิมต้องมีความอิคฺลาศ (*บริสุทธิ์ใจ*) ในทุกสิ่ง เริ่มตั้งแต่เรื่องการศรัทธาในอิสลาม**

39 : 11 ความว่า " จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) แท้จริงฉันได้รับบัญชาให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นผู้สุจริตมั่น (*อิคฺลาศ*) ในการเคารพภักดีพระองค์ (*13:36*) "

39 : 14 ความว่า " จงกล่าวเถิด ฉันเคารพภักดีอัลลอฮฺ (*เท่านั้น*) เป็นผู้สุจริตมั่น (*อิคฺลาศ*) ในการเคารพภักดีของฉันต่อพระองค์ (*40:65; 98:5*) "

98 : 5 ความว่า " และพวกเขามิได้ถูกบัญชาอื่นใด นอกจากให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นผู้สุจริตมั่น (*เป็นผู้ที่อิคฺลาศ*) ในการเคารพภักดีพระองค์ เป็นผู้เที่ยงตรงและดำรงนมาซ และจ่ายซะกาฮฺ และนั่นคือศาสนาอันเที่ยงธรรม "

และการที่จะให้ถึงซึ่งความศรัทธาตามหลักการอิสลามนั้น มีภารกิจมากมายที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติ ดังปรากฏในอัล - กุรฺอาน หะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ

ประการที่1.

หน้าที่ต่อตนเอง (*มีความอิคฺลาศหรือความบริสุทธิ์ใจเป็นที่ตั้ง*) อาจกล่าวโดยสรุป ดังนี้

(1) ภารกิจต่าง ๆที่มุสลิมต้องปฏิบัติเพื่อให้ถึงซึ่งความศรัทธา ส่วนหนึ่งมีหลักฐานจากหะดีษ ดังนี้

عَنِ ٱبْنِ عُمَرَ : أَنَّ رَسُولَ ٱللَّهِ ﷺ قَالَ : (أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ ٱلنَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ ٱللَّهِ . وَيُقِيمُوا ٱلصَّلَاةَ . وَيُؤْتُوا ٱلزَّكَاةَ . فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ ٱلْإِسْلَامِ . وَحِسَابُهُمْ عَلَى ٱللَّهِ) .

ท่านอิบนิ อุมัรฺเล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า ' *ฉันได้รับคำสั่งให้ต่อสู้ (ต่อสู้ดิ้นรนและเผยแผ่สู่) ประชาชนจนกว่าเขาปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และมุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮฺ และดำรงนมาซ และจ่ายซะกาต เมื่อพวกเขาปฏิบัติดังนี้ เลือดของเขาและทรัพย์สินของพวกเขาจะได้รับการคุ้มครองจากฉัน เพื่อความยุติธรรมตามครรลองของอิสลาม ส่วนการชำระไต่สวนพวกเขานั้นเป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ* ' " (บุคอรี)

عَنْ عَبْدِ ٱللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمَا . عَنِ ٱلنَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (ٱلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ ٱلْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ . وَٱلْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى ٱللَّهُ عَنْهُ) .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมรฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " มุสลิมคือผู้ที่มุสลิมทั้งหลายปลอดภัยจากลิ้นของเขาและมือของเขา ส่วนผู้อพยพ (มุฮาญิรฺ) คือผู้ที่ละทิ้งสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 3)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ ، عَنِ ٱلنَّبِيِّ ﷺ

قَالَ : (ٱلْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً ، وَٱلْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ ٱلْإِيمَانِ) .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *การศรัทธามีมากกว่าหกสิบสาขา [1] และความละอายต่อบาปเป็นสาขาหนึ่งของการศรัทธา* " (บุคอรี)

ในหะดีษบุคอรี กิตาบุลอีมาน บาบที่ 36 ท่านญิบรีลมาถามท่านนบี ศ็อลฯ เกี่ยวกับความศรัทธา (*อัล – อีมาน*) หลักปฏิบัติพื้นฐาน (*อัล – อิสลาม*) และการทำความดี (*อัล – อิหฺสาน*) (*ดูหน้า 150*) ในเรื่องทำความดี (*เพื่อให้ถึงซึ่งความศรัทธานั้น*) ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า

أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

' คือท่านต้องต้องเคารพภักดีอัลลอฮฺอย่างกับว่าท่านเห็นพระองค์ แต่ถ้าท่านไม่เห็นพระองค์ พระองค์ก็ทรงเห็นท่าน '

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ وَحَوْلَهُ عِصَابَةٌ مِنْ أَصْحَابِهِ : بَايِعُونِي عَلَى أَنْ لَا تُشْرِكُوا بِاللهِ شَيْئًا ، وَلَا تَسْرِقُوا ، وَلَا تَزْنُوا ، وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ وَلَا تَأْتُوا بِبُهْتَانٍ تَفْتَرُونَهُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ وَلَا تَعْصُوا فِي مَعْرُوفٍ فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ إِلَى اللهِ ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا فَعُوقِبَ فِي الدُّنْيَا فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ، وَمَنْ أَصَابَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا ثُمَّ سَتَرَهُ اللهُ فَهُوَ إِلَى اللهِ إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ وَإِنْ شَاءَ عَاقَبَهُ فَبَايَعْنَاهُ عَلَى ذَلِكَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا أَبَا دَاوُدَ .

---

[1] หกสิบหรือเจ็ดสิบในภาษาอรับ หมายถึงจำนวนมาก หมายความว่า การที่จะให้บรรลุถึงความศรัทธาที่แท้จริงนั้นยังมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติอีกมากมาย

ท่านอุบาดะฮฺ บิน อัศ – ศอมิตได้เล่าว่า " แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวขณะที่อัครสาวกกลุ่มหนึ่งห้อมล้อมอยู่ว่า ' *ท่านทั้งหลายจงให้คำมั่นสัญญาแก่ฉันว่า ท่านทั้งหลายจะไม่นำสิ่งใดมาตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺในการเคารพภักดี จะไม่ลักขโมย จะไม่ละเมิดประเวณี (ซินา) จะไม่ฆ่าลูกของพวกท่าน (เพราะกลัวความยากจนและเสื่อมเสีย) จะไม่กุเรื่องเพื่อโป้ปดมดเท็จทั้งต่อหน้าและลับหลัง และจะไม่ต่อต้านสิ่งที่เป็นคุณงามความดี ผู้ใดจากพวกท่านได้ปฏิบัติได้ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้นี้แล้ว ผลบุญของเขาอยู่ ณ อัลลอฮฺ และผู้ใดได้พบกับความชั่วอย่างหนึ่งอย่างใดที่กล่าวมา ต่อมาเขาถูกลงโทษในโลกนี้ (ตามกำหนดแห่งความผิดหรือความชั่วนั้น) นั่นเป็นการไถ่บาปของเขา และผู้ใดได้พบกับความชั่วอย่างหนึ่งอย่างใดที่กล่าวมา แต่อัลลอฮฺได้ปกปิด (ความชั่วของ) เขาไว้ (โดยไม่มีใครรู้และไม่ได้ถูกลงโทษในโลกนี้) ดังนั้นเขาขึ้นตรงต่ออัลลอฮฺ ถ้าหากพระองค์ประสงค์ พระองค์จะทรงยกโทษให้เขา และถ้าหากพระองค์ประสงค์ พระองค์จะทรงลงโทษเขา* ' พวกเราได้ให้คำมั่นสัญญาตามที่ท่านกล่าวนั้น " (บุคอรี มุสลิม ติรมิซียฺ และนะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ : أَنَّ رَسُولَ اَللهِ ﷺ سُئِلَ : أَيُّ اَلْعَمَلِ أَفْضَلُ ؟ فَقَالَ : (إِيمَانٌ بِاللهِ وَرَسُولِهِ) . قِيلَ : ثُمَّ مَاذَا ؟ . قَالَ : (اَلْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اَللهِ) . قِيلَ : ثُمَّ مَاذَا ؟. قَالَ : (حَجٌّ مَبْرُورٌ) .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺเล่าว่า " มีผู้ถามท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯว่า ' *การงานเช่นใดประเสริฐสุด ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *ความศรัทธาในอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์* ' มีคำถามอีกว่า ' *แล้วอันใดอีก ?* ' ท่านการกล่าวว่า ' *การต่อสู้ดิ้นรนในทางของอัลลอฮฺ* ' ก็มีคำถามอีกว่า ' *แล้วอันใดอีกเล่า ?* ' ท่านตอบว่า ' *การหัจญ์ที่ได้มรรคผล* ' " (บุคอรี)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اَللهُ عَنْهُ : أَنَّ رَسُولَ اَللهِ ﷺ قَالَ : (فَوَاَلَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ، لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ) .

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *ไม่มีผู้ใดในพวกท่านศรัทธา จนกว่าฉันจะเป็นที่รักแก่เขายิ่งกว่าพ่อของเขาและลูกของเขา และมนุษย์ทั้งหมด* ' " (บุคอรี)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اَللهُ عَنْهُ .

عَنِ اَلنَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلَاوَةَ اَلْإِيمَانِ : مَنْ كَانَ اَللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا . وَمَنْ أَحَبَّ عَبْدًا لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلهِ . وَمَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي اَلْكُفْرِ . بَعْدَ إِذْ أَنْقَذَهُ اَللهُ ، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُلْقَى فِي اَلنَّارِ) .

ท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *มีอยู่ 3 ประการที่ผู้ใดมีในตัวของเขา ก็จะได้*

พบความหวานฉ่ำของการศรัทธา คือ การที่อัลลอฮฺและรสูลของพระองค์เป็นที่รักแก่เขาผู้นั้นยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด และการที่เขารักชายคนหนึ่ง เขามิได้รักผู้นั้นเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่ออัลลอฮฺ และการที่เขาเกลียดที่จะกลับไปสู่การปฏิเสธหลักธรรม (อิสลาม) อย่างที่เขาเกลียดต่อการที่จะถูกโยนลงไปในกองไฟ " (บุคอรี)

(2) การรับรู้สัจจะต่าง ๆแห่งชีวิต เพื่อเพิ่มและเสริมสร้างความศรัทธา

- ความตายและความทุกข์ยากเป็นสัจจะของชีวิต

21 : 35 ความว่า " **ทุกชีวิตเป็นผู้ลิ้มความตาย และเราได้ลองใจสูเจ้าด้วยการทดลองแห่งความชั่วและความดี (*คือให้ผจญทั้งทุกข์และสุขว่าผู้ใดจะมั่นคงต่อสัจธรรม*) และยังเราที่สูเจ้าจะถูกนำกลับ** "

3 : 185 ความว่า " **แน่นอนสูเจ้าจะถูกทดลองในสมบัติของสูเจ้า และชีวิตของสูเจ้า และแน่นอนสูเจ้าจะต้องได้ยินจากบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ก่อนสูเจ้า และจากบรรดาผู้ตั้งภาคีซึ่งการเราะรานมากมาย และถ้าสูเจ้าอดทนและสำรวมตนจากความชั่ว ดังนั้นแท้จริงมันอยู่ในกรณีอันหนัก** "

3 : 138 ความว่า " **จงอย่าท้อและจงอย่าระทม และสูเจ้าเหนือกว่า ถ้าสูเจ้าเป็นผู้ศรัทธา**"

8 : 25 ความว่า " **จงระวังต่อการทดลอง (*การลงโทษ*) ซึ่งมิประสบแก่บรรดาผู้ทำผิดในหมู่ สูเจ้าโดยเฉพาะ (*เท่านั้น แต่ผู้ที่อยู่ร่วมกับพวกเขา ก็พลอยถูกด้วย*) และจงรู้เถิดว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ** "

2 : 155 ความว่า " **และแน่นอนเราจะทดสอบสูเจ้าด้วยสิ่งแห่งความหวาดกลัว (*ภัยอันตราย*) และความหิว และการขาดแคลนทรัพย์สมบัติ และ (*การสูญเสีย*) ชีวิต และพืชผล (*มุฮัมมัด*) จงแจ้งข่าวดีแก่ผู้อดทน** "

13 : 22 ความว่า " **และบรรดาผู้อดทน แสวงความโปรดปรานจากพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลายและดำรงนมาซ และบริจาคสิ่งซึ่งเราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขาทั้งหลายโดยซ่อนเร้นและโดยเปิดเผย และขจัดการชั่วด้วยการดี เหล่านี้สำหรับเขาทั้งหลายคือสถานบั้นปลายที่ดี** "

2 : 155 – 156 ความว่า " **จงแจ้งข่าวดีแก่ผู้อดทน บรรดาที่เมื่อทุกขภัยประสบแก่เขา พวกเขากล่าว (*โดยไม่หวาดหวั่นว่า*) แท้จริงเราเป็นของอัลลอฮฺ และแท้จริงเราเป็นผู้กลับไปหาพระองค์** "

25 : 75 ความว่า " **เหล่านี้ถูกตอบแทนด้วยวิมาน (*ในสวรรค์*) เพราะว่าพวกเขาอดทน (*ยึดมั่นในการศรัทธาและปฏิบัติศาสนกิจ*) และใน (*สวรรค์*) นั้นพวกเขาจะได้พบการกล่าวคำนับ และ (*การกล่าว*) สลาม (*สันติ*) "**

5 : 9 ความว่า " **และอัลลอฮฺได้ทรงสัญญาแก่บรรดาผู้ศรัทธา และประกอบการดีทั้งหลายว่า สำหรับเขาทั้งหลาย คือการอภัยโทษและรางวัลอันอนันต์** "

50 : 39 ความว่า " **ดังนั้น จงอดทนต่อที่พวกเขากล่าว (*ร้าย*) และจงสดุดีด้วยการสรรเสริญพระผู้อภิบาลของเจ้าก่อนการขึ้นของตะวัน (*นมาซศุบหฺ*) และก่อนการตก (*นมาซซุฮฺริและอัศริ*) ของมัน** "

46 : 35 ความว่า " **เจ้าจงอดทน (*ต่อการฉากฉางของชาวเมือง*) ดังที่ผู้หนักแน่นแห่งรสูลทั้งหลายได้อดทนแล้ว (*ก่อนหน้านี้*) "**

73 : 10 ความว่า " **จงอดทนที่พวกเขา (*ผู้ปฏิเสธ*) กล่าวร้าย และจงหลีกห่างจากพวกเขาด้วยการหลีกห่างอย่างสุภาพ** "

2 : 153 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงขอความช่วยเหลือด้วยซันติธรรมและการนมาซ แท้จริงอัลลอฮฺทรงอยู่กับผู้อดทน** "

2 : 45 ความว่า " **จงขอความช่วยเหลือด้วยความอดทนและการนมาซ และแท้จริงนี่หนักมาก เว้นแต่แก่ผู้ถ่อมตน (*ต่ออัลลอฮฺเท่านั้นที่จะทำได้*)** "

3 : 133 ความว่า " **บรรดาผู้บริจาคยามผาสุกและยามคับแค้น และผู้ข่มโทสะ (*ตนเอง*) และผู้อภัยแก่มนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรัก ผู้กระทำการดี** "

- **อัลลอฮฺไม่ได้วางภาระใดให้หนักเกินความสามารถของมนุษย์จะรับได้ และการฆ่าตัวตายเป็นบาปหนัก**

65 : 7 ความว่า " **อัลลอฮฺมิทรงกำหนดภาระหนักแก่ชีวิตใด เว้นแต่ ตามที่ได้ทรงประทานแก่มัน (*ชีวิตนั้น ๆ*) ในไม่ช้า อัลลอฮฺจะทรงทำให้สะดวกสบายหลังจากความยากลำบาก** "

94 : 5 – 6 ความว่า "**เพราะฉะนั้น แท้จริงด้วยความยากจึงจะมีความง่าย**

" **แท้จริงพร้อมกับความยาก (*นั้น*) มีความง่าย** "

3 : 145 ความว่า " **และตั้งกี่นบีแล้วได้ต่อสู้ (*ซึ่ง*) ผู้มั่นคงในศาสนาจำนวนมากได้ร่วมข้างเขาด้วย ดังนั้นพวกเขาไม่ท้อถอยต่อ (*ภยันตราย*) ที่ประสบแก่พวกเขา ในทางของอัลลอฮฺ และพวกเขาไม่อ่อนแอและพวกเขาไม่สยบ (*ต่อศัตรู*) และอัลลอฮฺทรงรัก ผู้อดทน** "

11 : 115 ความว่า " **และเจ้าจงอดทน เพราะแท้จริงอัลลอฮฺ มิทรงทำให้เสียหายซึ่งรางวัลผู้ทำการดี** "

20 : 130 ความว่า " **ดังนั้นเจ้า (*มุฮัมมัด*) จงอดทนต่อที่พวกเขากล่าว (*ใส่ร้าย*) และจงสดุดีด้วยการสรรเสริญพระผู้อภิบาลของสูเจ้า (*ในการนมาซ*) ก่อนตะวันขึ้น (*นมาซศุบหฺ*) และก่อนที่มันจะลับดวง (*นมาซซุฮฺริ และอัศริ*) และในบางเวลาตอนกลางคืน ก็จงแซ่ซร้องสดุดี (*นมาซมัฆริบและอิชาอฺ*) และในปลายช่วงทั้งสองของกลางวัน (*นมาซมัฆริบกับนมาซศุบหฺ*) เพื่อเจ้าจะได้อิ่มเอิบใจ** "

และจากอัล – ทะดีษ

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : أَنَّ اللهَ تَعَالَى قَالَ إِذَا ابْتَلَيْتُ عَبْدِيْ بِحَبِيْبَتَيْهِ فَصَبَرَ عَوَّضْتُهُ مِنْهُمَا الْجَنَّةَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า ***แท้จริงอัลลอฮฺ ตะอฺาลาได้ตรัสว่า เมื่อเราได้ทดลองบ่าวของเราด้วยสองสิ่งที่เขารัก และเขามีความอดทน เราจะทดแทนสวรรค์ให้แก่เขาจากสองสิ่งนั้น*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ الْحَسَنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حَدَّثَنَا جُنْدُبُ بْنُ عَبْدِ اللهِ فِيْ هَذَا الْمَسْجِدِ وَمَا نَسِيْنَا مُنْذُ حَدَّثَنَا وَمَا نَخْشَى أَنْ يَكُوْنَ جُنْدُبٌ كَذَبَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : كَانَ فِيْمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ بِهِ جُرْحٌ فَجَزِعَ فَأَخَذَ سِكِّيْنًا فَحَزَّ بِهَا يَدَهُ فَمَا رَقَأَ الدَّمُ حَتَّى مَاتَ قَالَ اللهُ تَعَالَى : بَادَرَنِيْ عَبْدِيْ بِنَفْسِهِ حَرَّمْتُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِيْ آخِرِ بَدْءِ الْخَلْقِ .

ท่านอัล - หะสัน รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านญุนดุบ บุตร อับดุลลอฮฺได้เล่าให้พวกเราฟังในมัสญิดแห่งนี้ และเราไม่เคยลืมเลย ตั้งแต่เขาเล่าให้เราฟัง และเราก็ไม่กล่าวว่า ญุนดุบจะป้ายสีท่านนบี ศ็อลฯ เขาได้กล่าวว่าท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *มีชายคนหนึ่งในบุคคลที่อยู่ ในยุคก่อนพวกท่าน ที่ร่างเขามีบาดแผล และเขาหมดความอดทนในที่สุด เขาก็คว้ามีด และใช้มีดนั้นตัดมือของเขา เลือดก็ไหลไม่หยุด จนเขาตาย อัลลอฮฺ ตะอาลาตรัสว่า บ่าวของเรารีบมาหาเราด้วยตัวของเขาเอง (กำหนดชีวิตของตนเอง) เราจึงห้ามเขาเข้าสวรรค์* " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ يَتَرَدَّى فِيْهِ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا وَمَنْ تَحَسَّى سُمًّا فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَسُمُّهُ فِيْ يَدِهِ يَتَحَسَّاهُ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيْدَةٍ فَحَدِيْدَتُهُ فِيْ يَدِهِ يَجَأُ بِهَا فِيْ بَطْنِهِ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيْهَا أَبَدًا . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดโดดลงจากภูเขาฆ่าตัวตาย เขาจะอยู่ในนรกญะฮันนัม เขาจะกระโดดอยู่ที่ภูเขาลูกนั้นซึ่งอยู่ในขุมนรกตลอดกาล และผู้ใดดื่มยาพิษฆ่าตัวตาย ยาพิษนั้นจะอยู่ในมือของเขา เขาจะดื่มมันอยู่ในนรกญะฮันนัมตลอดกาล และผู้ใดฆ่าตัวตายด้วยของมีคม ของมีคมนั้นจะอยู่ในมือของเขา เขาจะใช้มันแทงท้องของตัวเองอยู่ในนรกญะฮันนัมตลอดกาล*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ لِضُرٍّ نَزَلَ بِهِ فَإِنْ كَانَ لاَ بُدَّ مُتَمَنِّيًا لِلْمَوْتِ فَلْيَقُلِ اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي ، وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

وَفِي رِوَايَةٍ : قَالَ قَيْسٌ أَتَيْتُ خَبَّابًا وَقَدِ اكْتَوَى فِي بَطْنِهِ سَبْعًا فَسَمِعْتُهُ يَقُولُ : لَوْلاَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَانَا أَنْ نَدْعُوَ بِالْمَوْتِ لَدَعَوْتُ بِهِ .

وَلِلْبُخَارِيِّ : لاَ يَتَمَنَّى أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ إِمَّا مُحْسِنًا فَلَعَلَّهُ يَزْدَادُ ، وَإِمَّا مُسِيئًا فَلَعَلَّهُ يَسْتَعْتِبُ

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***คนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่าน จงอย่าอยากตาย เพราะเภทภัยที่ประสบกับเขา ถ้าหากถึงขั้นที่จำเป็นต้องอยากตายให้เขาจงกล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ! ได้โปรดให้ฉันมีชีวิตอยู่ ถ้าหากการมีชีวิตอยู่ (จะ) เป็นผลดีแก่ฉัน และได้โปรดให้ฉันตาย ถ้าหากความตายนั้น (จะ) เป็นผลดีแก่ฉัน*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

และในบางรายงานว่า ท่านกอยสฺได้กล่าวว่า " ***ฉันได้ไปหาท่านค้อบบาบ ในขณะที่ท่านได้ทำการรักษา ด้วยการใช้เหล็กเผาไฟนาบที่ท้องของท่านเจ็ดครั้ง ฉัน ได้ยินท่านค้อบบาบ กล่าวว่า ถ้าหากท่านนบี ศ็อลฯ มิได้ห้ามพวกเราขอให้ตายแล้ว ฉันจะต้องขอให้ตายแล้วอย่างแน่นอน*** "

และตามรายงานของบุคอรีว่า " ***ใครคนใดคนหนึ่งจงอย่าอยากตาย เพราะถ้าหากเขาเป็นคนดีก็หวังว่าความดีเขาจะเพิ่มขึ้น และถ้าหากเขาเป็นคนเลวก็หวังว่าเขาคงจะกลับตัว (เป็นคนดี)***

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ مَوْتِهِ بِثَلاَثٍ يَقُولُ : لاَ يَمُوتُ أَحَدُكُمْ إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللهِ تَعَالَى . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَمُسْلِمٌ

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ก่อนท่านสิ้นชีวิตสามวัน ท่านกล่าวว่า ' ***คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านอย่าตาย จนกว่าเขาจะต้องมีเจตนาดีต่ออัลลอฮฺ ตะอาลา เสียก่อน*** ' " (อบูดาวูด และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الدِّمَاءِ . وَفِي رِوَايَةٍ : أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلاَةُ وَأَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ فِي الدِّمَاءِ . رَوَاهُمَا الْخَمْسَةُ إِلاَّ أَبَا دَاوُدَ .

ท่านอับดุลลอฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***สิ่งแรกที่จะถูกตัดสินระหว่างมนุษยชาติในวันกิยามะฮฺ คือ ในเรื่องเลือด*** "

และในบางรายงานว่า " ***สิ่งแรกที่บ่าวของอัลลอฮฺจะต้องถูกสอบสวนคือ การนมาซ และสิ่งแรกที่จะถูกตัดสินระหว่างมนุษยชาติคือ ในเรื่องเลือด(การทำร้ายและฆ่าชีวิตมนุษย์)*** "

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : مَرَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِامْرَأَةٍ تَبْكِيْ عِنْدَ قَبْرٍ فَقَالَ : اتَّقِي اللهَ وَاصْبِرِيْ فَقَالَتْ : إِلَيْكَ عَنِّيْ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَبْ بِمُصِيْبَتِيْ ، وَلَمْ تَعْرِفْهُ فَقِيْلَ لَهَا : إِنَّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَتْ بَابَهُ فَلَمْ تَجِدْ عِنْدَهُ بَوَّابِيْنَ فَقَالَتْ : لَمْ أَعْرِفْكَ فَقَالَ : إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُوْلَى . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ

ท่านอะนัส รฏิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้เดินผ่านผู้หญิงคนหนึ่งกำลังร่ำไห้อยู่ที่หลุมฝังศพ* ท่านได้กล่าวว่า ' *เธอจงเกรงกลัวอัลลอฮฺ และเธอจงอดทน* ' หญิงคนนั้นได้กล่าวว่า ' *ท่านจงไปให้พ้น เพราะท่านมิได้ประสบภัยพิบัติอย่างที่ฉันประสบ* ' หญิงคนนั้นได้พูดโดยไม่รู้จักท่านนบี จึงได้มีผู้บอกแก่หล่อนว่า แท้จริงคนที่เธอพูดด้วยนั้นคือท่านนบี ศ็อลฯ หญิงคนนั้นจึงได้มาที่ประตูบ้านของท่านนบี แต่หล่อนก็ไม่พบว่ามียามเฝ้าประตูบ้านของท่าน หล่อนจึงได้กล่าวว่า ' *ฉันไม่รู้จักท่าน* ' ท่านนบีได้กล่าวว่า ' ***แท้จริงความอดทนนั้น คือขณะที่เริ่มประสบภัยพิบัติ*** ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

- **ความทุกข์ยากที่ได้รับไม่ใช่การลงโทษเสมอไป หากเรายอมรับด้วยความอดทน**

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا يُصِيْبُ الْمُؤْمِنَ شَوْكَةٌ فَمَا فَوْقَهَا إِلَّا رَفَعَهُ اللهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيْئَةً . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่มีมุอมินที่ถูกหนามตำหรือมากกว่านั้น เว้นแต่อัลลอฮฺจะยกเกียรติของเขาให้สูงขึ้น (เพราะเหตุนั้น) หนึ่งขั้น และจะลบความผิดออกจากเขา (เพราะเหตุนั้น) หนึ่งความผิด*** " (ติรฺมิซียฺ และ มุสลิม)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ السُّلَمِيِّ عَنْ أَبِيْهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا سَبَقَتْ لَهُ مِنَ اللهِ مَنْزِلَةٌ لَمْ يَبْلُغْهَا بِعَمَلِهِ ابْتَلَاهُ اللهُ فِيْ جَسَدِهِ أَوْ فِيْ مَالِهِ أَوْ فِيْ وَلَدِهِ ثُمَّ صَبَّرَهُ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى يُبَلِّغَهُ الْمَنْزِلَةَ الَّتِيْ سَبَقَتْ لَهُ مِنَ اللهِ تَعَالَى

ท่านมุฮัมมัด บิน คอลิด อัส - สุละมี ได้รับทราบจากบิดาของท่าน ซึ่งทราบจากปู่ของท่าน รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ความจริงบ่าวคนหนึ่ง เมื่อตำแหน่งที่มีเกียรติจากอัลลอฮฺได้ให้ล่วงหน้าเขาไป โดยที่เขายังไปไม่ถึงตำแหน่งนั้นด้วยการทำความดีของเขา อัลลอฮฺจะทดลองเขาให้ประสบกับภัยพิบัติในทางร่างการของเขา หรือในทรัพย์สินของเขา หรือในบุตรของเขา แล้วพระองค์จะให้เขามีความอดทนที่จะเผชิญกับภัยพิบัตินั้น จนกระทั่งอัลลอฮฺจะให้เขาถึงตำแหน่งอันมีเกียรติของอัลลอฮฺให้ล่วงหน้าเขาไปนั้น*** " (อบู ดาวูด)

عَنْ أُمِّ الْعَلاَءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : عَادَنِيْ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مَرِيْضَةٌ فَقَالَ : أَبْشِرِيْ يَا أُمَّ الْعَلاَءِ فَإِنَّ مَرَضَ الْمُسْلِمِ يُذْهِبُ اللهُ بِهِ خَطَايَاهُ كَمَا تُذْهِبُ النَّارُ خَبَثَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ . رَوَاهُمَا أَبُوْ دَاوُدَ .

ท่านอุมมุล อะอฺลา รฎิยฯ ได้กล่าวว่า "***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้มาเยี่ยมฉันในสภาพที่ฉันป่วย ท่านได้กล่าวว่า 'เธอจงรับข่าวดี โอ้อุมมุล อะอฺลา ! เพราะแท้จริงอาการเจ็บป่วยของมุสลิมนั้น อัลลอฮฺจะลบล้างความผิดต่าง ๆ ของเขาด้วยเหตุที่เจ็บป่วยนั้น เหมือนกับไฟที่มันจะขจัดเศษสกปรกที่ปนอยู่กับทองคำและเงิน***'" (อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كَتَبَ اللهُ تَعَالَى لَهُ مِنَ الأَجْرِ مِثْلَ مَا كَانَ يَعْمَلُ صَحِيْحًا مُقِيْمًا .

رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالْبُخَارِيُّ وَأَبُوْ دَاوُدَ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***เมื่อบ่าวคนหนึ่งป่วยหรือออกเดินทาง อัลลอฮฺ ตะอฺาลาจะบันทึกผลบุญให้แก่เขา เหมือนกับผลบุญของสิ่งที่เขาเคยปฏิบัติขณะที่มีสุขภาพดีและไม่ได้ออกเดินทาง*** " (อะหฺมัด บุคอรี และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا يُصِيْبُ الْمُسْلِمَ مِنْ مُصِيْبٍ وَلاَ وَصَبٍ وَلاَ هَمٍّ وَلاَ حَزَنٍ وَلاَ أَذًى وَلاَ غَمٍّ حَتَّى الشَّوْكَةِ يُشَاكُهَا إِلاَّ كَفَّرَ اللهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ไม่มีสิ่งใดที่ประสบกับมุสลิมจากความเหน็ดเหนื่อย โรคประจำตัว ความกังวล ความเศร้า ภัยอันตรายและความมัวหมองแม้ กระทั่งหนามตำ นอกจาก อัลลอฮฺ จะให้มันเป็นเครื่องลบล้างความผิด ของเขา*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ผู้ใดที่อัลลอฮฺประสงค์ให้ความดีเกิดแก่เขา พระองค์จะทรงทดลองเขา*** " (อัล – บุคอรี)

وَدَخَلَ شَبَابٌ مِنْ قُرَيْشٍ عَلَى عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا وَهِيَ بِمِنًى وَهُمْ يَضْحَكُوْنَ فَقَالَتْ : مَا يُضْحِكُكُمْ ؟ فَقَالُوا : فُلَانٌ خَرَّ عَلَى طُنُبِ فُسْطَاطٍ فَكَادَتْ عُنُقُهُ أَوْ عَيْنُهُ أَنْ تَذْهَبَ فَقَالَتْ : لَا تَضْحَكُوا فَإِنِّيْ سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : مَامِنْ مُسْلِمٍ يُشَاكُ شَوْكَةً فَمَا فَوْقَهَا إِلَّا كُتِبَتْ لَهُ بِهَا دَرَجَةٌ وَمُحِيَتْ عَنْهُ بِهَا خَطِيْئَةٌ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

" ***และมีบรรดาชายหนุ่มจากเผ่ากุรอยชฺ ได้เข้าพบท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ขณะอยู่ที่มินาในสภาพที่พวกเขากำลังหัวเราะ*** ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้ถามขึ้นว่า ' ***อะไรทำให้พวกท่านหัวเราะ*** ' พวกเขาตอบว่า ' ***มีคนคนหนึ่งสะดุดเชือกกระโจมหกล้มลง ต้นคอของเขา (เกือบหัก) หรือตาของเขาเกือบแตก*** ' ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้กล่าวว่า ' ***ท่านทั้งหลายอย่าหัวเราะ เพราะแท้จริงฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า มุสลิมคนใดที่ถูกหนามตำหรือเกินกว่าหนาม ความดีหนึ่งขั้นและถูกบันทึกให้แก่เขาด้วยสาเหตุหนามนั้น และหนึ่งความผิดจะถูกลบออกจากเขาด้วยสาเหตุหนามนั้น***' " (มุสลิม)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : دَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أُمِّ السَّائِبِ فَقَالَ : مَا لَكِ يَا أُمَّ السَّائِبِ تُزَفْزِفِيْنَ ؟ قَالَتْ : الْحُمَّى لَا بَارَكَ اللهُ فِيْهَا فَقَالَ : لَا تَسُبِّي الْحُمَّى فَإِنَّهَا تُذْهِبُ خَطَايَا بَنِيْ آدَمَ كَمَا يُذْهِبُ الْكِيْرُ خَبَثَ الْحَدِيْدِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้เข้าไปพบอุมมุ สาอิบ และท่านกล่าวว่า ' ***เธอเป็นอย่างไรบ้าง โอ้อุมมุ สาอิบ ! จึงสั่นอย่างนี้ ?*** ' หล่อนตอบว่า ' ***(เพราะ) ไข้ ขออัลลอฮฺทรงอย่าให้มันจำเริญ*** ' ท่านกล่าวว่า ' ***เธอจงอย่าด่าไข้ เพราะความจริงมันจะขจัดความผิดลูกหลานของอาดัม (มนุษย์ทุกคน) เหมือนดังสูบลมเป่าไฟของช่างเหล็ก ที่ขจัดสิ่งสกปรกออกจากเหล็ก***' " (มุสลิม)

عَنْ عَطَاءٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ لِيْ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا : أَلاَ أُرِيْكَ امْرَأَةً مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ قُلْتُ : بَلَى قَالَ : هَذِهِ الْمَرْأَةُ السَّوْدَاءُ أَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ : إِنِّيْ أُصْرَعُ وَإِنِّيْ أَتَكَشَّفُ فَادْعُ اللهَ لِيْ قَالَ : إِنْ شِئْتِ صَبَرْتِ وَلَكِ الْجَنَّةُ وَإِنْ شِئْتِ دَعَوْتُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَكِ فَقَالَتْ : أَصْبِرُ ، قَالَتْ : إِنِّيْ أَتَكَشَّفُ فَادْعُ اللهَ لِيْ أَلاَّ أَتَكَشَّفَ ، فَدَعَا لَهَا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอะฏออ์ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านอิบนุ อับบาส รฎิยฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า ' *ฉันยังไม่ได้บอกให้ท่านรู้จักผู้หญิงคนหนึ่งจากชาวสวรรค์หรือ?* ' ฉันตอบว่า ' *(ยัง)ครับ* ' เขาได้กล่าวว่า ' *ผู้หญิงผิวดำคนนี้ได้มาหาท่านนบีฯ ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า 'แท้จริงฉันเป็นโรคลมบ้าหมู อวัยวะพึงสงวนของฉันจะเปิด (เมื่อล้มลงเวลาที่ชัก) ขอท่านจงขอพรต่ออัลลอฮ์ให้แก่ฉันด้วย* ' ท่านได้กล่าวว่า ' ***ถ้าหากเธอต้องการ ให้เธอออดทนและเธอจะได้สวรรค์*** *และถ้าหากเธอต้องการ ฉันจะขอต่ออัลลอฮ์ให้เธอหาย* ' หล่อนกล่าวว่า ' *ฉันจะอดทน* ' และกล่าว (อีก) ว่า '*แท้จริงอวัยวะพึงสงวนของฉันจะเปิด ขอท่านจงวิงวอน ต่ออัลลอฮ์ให้แก่ฉันว่าอย่าให้อวัยวะของฉันเปิด* ' ท่าน นบี ฯ จึงได้วิงวอนขอให้หล่อน ' " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُوْلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ : يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِيْ قَالَ : يَا رَبِّ كَيْفَ أَعُوْدُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ ؟ قَالَ : أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِيْ فُلاَنًا مَرِضَ فَلَمْ تَعُدْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِيْ عِنْدَهُ . يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِيْ قَالَ : يَا رَبِّ كَيْفَ أُطْعِمُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ ؟ قَالَ : أَمَا عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِيْ فُلاَنٌ فَلَمْ تُطْعِمْهُ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِيْ . يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِيْ قَالَ : يَا رَبِّ كَيْفَ أَسْقِيْكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ ؟ قَالَ : اسْتَسْقَاكَ عَبْدِيْ فُلاَنٌ فَلَمْ تَسْقِنِيْ أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِيْ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " แท้จริงอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และกรียงไกร จะทรงกล่าวในวันกิยามะฮฺว่า *' โอ้ ลูกหลานของอาดัม! ฉันป่วย แต่สูเจ้าไม่ได้เยี่ยมฉัน '* เขากล่าวว่า *' โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะไม่เยี่ยมพระองค์ได้อย่างไร ในเมื่อพระองค์เป็นพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก '* พระองค์ทรงตอบว่า *' สูเจ้าไม่ทราบหรือว่า บ่าวของเราคนนั้น ๆ ป่วย โดยที่สูเจ้าไม่ได้ไปเยี่ยมเขา สูเจ้าไม่รู้หรือว่า แท้จริง ถ้าหากสูเจ้าไปเยี่ยมเขา สูเจ้าก็จะพบเราอยู่กับเขา ' ' โอ้ ลูกหลานของอาดัม ! เราได้ขออาหารจากสูเจ้า แต่สูเจ้าไม่ให้อาหารแก่เรา '* เขาจะกล่าวว่า *' โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะให้อาหารแก่พระองค์ได้อย่างไร ในเมื่อ พระองค์เป็นพระผู้อภิบาลสากลโลก '* พระองค์จะทรงกล่าวว่า *' บ่าวของเรา คนนั้น ๆ ได้ขออาหารจากสูเจ้า แต่สูเจ้าไม่ยอมให้อาหารเขา สูเจ้าไม่รู้หรือว่าแท้จริงถ้าหากสูเจ้าให้อาหารเขา สูเจ้าก็จะต้องได้พบการทำเช่นนั้นอยู่ที่เรา '* พระองค์จะทรงกล่าวว่า *' โอ้ลูกหลานอาดัม ! เราได้ขอน้ำสูเจ้าดื่ม แต่สูเจ้าไม่ได้ให้น้ำแก่เรา '* เขาจะกล่าวว่า *' โอ้พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันจะให้น้ำดื่มแก่พระองค์อย่างไร ในเมื่อพระองค์เป็น พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก '* พระองค์ทรงกล่าวว่า *' บ่าวของเราคนนั้น ๆ ได้ขอน้ำจากสูเจ้า แต่สูเจ้าไม่ยอมให้น้ำดื่มแก่เขา สูเจ้าไม่รู้หรือว่าแท้จริงถ้าหากสูเจ้าให้น้ำเขาดื่ม สูเจ้าก็จะพบการทำเช่นนั้นอยู่ที่เรา '* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِي سَعِيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النِّسَاءَ قُلْنَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اجْعَلْ لَنَا يَوْمًا فَوَعَظَهُنَّ وَقَالَ : أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَ لَهَا ثَلَاثَةٌ مِنَ الْوَلَدِ كَانُوْا لَهَا حِجَابًا مِنَ النَّارِ ، قَالَتِ امْرَأَةٌ : وَاثْنَانِ ؟ قَالَ : وَاثْنَانِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯได้เล่าว่า " พวกผู้หญิงได้กล่าวแก่ท่านนบี ศ็อลฯว่า *ท่านจงกำหนดวันที่แน่นอนให้แก่พวกเราสักวันหนึ่ง ต่อมาท่านนบีได้ให้การอบรมแก่พวกผู้หญิงเหล่านั้นว่า ' ผู้หญิงคนใดที่บุตรของหล่อนสามคนได้เสียชีวิตไป พวกเขาจะเป็นเกราะป้องกันไฟนรกให้แก่หล่อน '* ได้มี ผู้หญิงคนหนึ่งถามขึ้นว่า *' และสองคนเล่า ? '* ท่านตอบว่า *' สองคนก็เช่นเดียวกัน '* " (บุคอรี มุสลิม และนะสาอีย์)

وَجَاءَتِ امْرَأَةٌ بِابْنٍ لَهَا يَشْتَكِيْ فَقَالَتْ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَخَافُ عَلَيْهِ وَقَدْ قَدَّمْتُ ثَلَاثَةً فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَقَدِ احْتَظَرْتِ بِحِظَارٍ شَدِيْدٍ مِنَ النَّارِ . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَ مُسْلِمٌ .

" และได้มีผู้หญิงคนหนึ่งนำบุตรชายของหล่อนคนหนึ่ง มาร้องเรียนต่อท่านรสูลุลลอฮฺ โดยได้กล่าวว่า *' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันกลัวเขาจะเสียชีวิต เพราะความจริงฉันได้สูญเสียบุตรไปแล้วถึงสามคน '* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า *' ความจริงเธอได้รับการป้องกันด้วยกำแพงที่แข็งแรงจากไฟนรก ' "* (นะสาอีย์ และ มุสลิม)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิมรอน บิน ฮุศอยนฺ รฎิย ฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ฉันได้เห็นสวรรค์ และพบว่าชาวสวรรค์ส่วนใหญ่เป็นคนยากจน ฉันได้เห็นนรก และพบว่าชาวนรกส่วนใหญ่คือ ผู้หญิง*** [1] " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : قُمْتُ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ فَإِذَا عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا الْمَسَاكِيْنُ وَإِذَا أَصْحَابُ الْجَدِّ مَحْبُوْسُوْنَ إِلاَّ أَصْحَابَ النَّارِ فَقَدْ أُمِرَ بِهِمْ إِلَى النَّارِ فَقُمْتُ عَلَى بَابِ النَّارِ فَإِذَا عَامَّةُ مَنْ دَخَلَهَا النِّسَاءُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ

ท่านอุสามะฮฺ บิน ซัยดฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***ฉันได้ยืนอยู่ที่ประตูสวรรค์ ได้พบว่า ส่วนใหญ่ของคนที่เข้าสวรรค์นั้นเป็นคนยากจน และผู้ที่มีทรัพย์สินกำลังถูกสอบสวน ยกเว้นชาวนรกที่พวกเขาถูกบัญชาให้นำไปสู่ไฟนรก และฉันได้ยืนอยู่ที่ประตูนรก และได้พบว่าส่วนใหญ่ของผู้ที่เข้านรกนั้น คือผู้หญิง*** ' " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَدْخُلُ فُقَرَاءُ الْمُسْلِمِيْنَ الْجَنَّةَ قَبْلَ أَغْنِيَائِهِمْ بِنِصْفِ يَوْمٍ وَهُوَ خَمْسُمِائَةِ عَامٍ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***คนจนมุสลิมนั้น จะได้เข้าสวรรค์ก่อนคนรวยมุสลิมครึ่งวัน หรือห้าร้อยปี*** " (ติรฺมิซีย์)

وَقَالَتْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَ لِيْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَا عَائِشَةُ إِنْ أَرَدْتِ اللُّحُوْقَ بِيْ فَلْيَكْفِكِ مِنَ الدُّنْيَا كَزَادِ الرَّاكِبِ وَإِيَّاكِ وَمُجَالَسَةَ الْأَغْنِيَاءِ وَلاَ تَسْتَخْلِقِيْ ثَوْبًا حَتَّى تَرْقَعِيْهِ . رَوَى هَذِهِ الثَّلاَثَةَ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า ' ***โอ้ อาอิชะฮฺ ! ถ้าหากเธอต้องการติดตามไปอยู่กับฉัน เสบียงเท่ากับของผู้ขับขี่พาหนะก็เพียงพอแก่เธอแล้วจากโลกนี้ และเธอจงระวังการนั่งร่วมกับคนร่ำรวย และเธอจงอย่าถือว่าเป็นผ้าเก่าจนกว่าเธอจะปะชุนมันเสียก่อน*** ' " (ติรฺมิซีย์)

---

[1] ดูรายละเอียดในเรื่อง การครองเรือน

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ فُقَرَاءَ الْمُهَاجِرِيْنَ أَتَوْا رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوْا : ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُوْرِ بِالدَّرَجَاتِ وَالنَّعِيْمِ الْمُقِيْمِ فَقَالَ : وَمَا ذَاكَ ؟ قَالُوْا : يُصَلُّوْنَ كَمَا نُصَلِّيْ وَيَصُوْمُوْنَ كَمَا نَصُوْمُ وَيَتَصَدَّقُوْنَ وَلَا نَتَصَدَّقُ وَيُعْتِقُوْنَ وَلَا نُعْتِقُ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَفَلَا أُعَلِّمُكُمْ شَيْئًا تُدْرِكُوْنَ بِهِ مَنْ سَبَقَكُمْ وَتَسْبِقُوْنَ بِهِ مَنْ بَعْدَكُمْ وَلَا يَكُوْنُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إِلَّا مَنْ صَنَعَ مِثْلَ مَا صَنَعْتُمْ ؟ قَالُوْا : بَلَى يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ : تُسَبِّحُوْنَ وَتُكَبِّرُوْنَ وَتَحْمَدُوْنَ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِيْنَ مَرَّةً . قَالَ أَبُوْ صَالِحٍ : فَرَجَعَ فُقَرَاءُ الْمُهَاجِرِيْنَ إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوْا : سَمِعَ إِخْوَانُنَا أَهْلُ الْأَمْوَالِ بِمَا فَعَلْنَا فَفَعَلُوْا مِثْلَهُ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ذَلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَشَاءُ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงคนยากจนเข็ญใจจากบรรดาผู้อพยพได้พากันมาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า ' พวกคนรวยได้รับตำแหน่งต่าง ๆ และความสุขอันถาวร '* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า *' ได้อย่างไร ? '* พวกเขากล่าวว่า *' พวกเขานมาซเหมือนพวกเรา ศีลอดเหมือนพวกเรา พวกเขาทำเศาะดะเกาะฮฺ (บริจาคทาน) แต่พวกเรามิอาจทำได้ พวกเขาปล่อยทาส พวกเรามิอาจปล่อยได้ '* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า *' ฉันจะสอนสิ่งหนึ่งให้แก่พวกท่านเอาไหม? พวกท่านจะตามคนที่เกินหน้าท่านทั้งหลายทัน และจะล้ำหน้ากว่าคนที่มาหลังจากพวกท่าน และจะไม่มีใครดีเกินพวกท่านนอกจากคนที่ทำเหมือนอย่างพวกท่าน ? '* พวกเขาได้กล่าวว่า *' (เอา) ครับ โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! '* ท่านรสูลุลลอฮฺจึงกล่าวว่า *พวกท่านจะต้องกล่าว ตัสเบียะหฺ ตักบีรฺ และ ตะหฺมีด (สรรเสริญ อัลลอฮฺว่า สุบหานัลลอฮ อัลหัมดุลิลลาฮ และอัลลอฮุอักบัร) หลังจากเสร็จนมาซ อย่างละสามสิบสามครั้ง '* ท่านอบู ศอลิหฺ ได้กล่าวว่า *' พวกคนยากจนเข็ญใจได้พากันกลับมาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ อีกครั้งหนึ่ง '* และกล่าวว่า *' พวกพี่น้องของเราที่ร่ำรวยได้ยินสิ่งที่พวกเราทำ พวกเขาได้ทำเหมือนกับที่เราทำ '* ท่านรสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า *' นั่นคือความโปรดปราน ของอัลลอฮฺ ที่จะมอบให้แก่บุคคลที่พระองค์ทรงประสงค์ '* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اللَّهُمَّ أَحْيِنِيْ مِسْكِيْنًا وَأَمِتْنِيْ مِسْكِيْنًا وَاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ : لِمَ يَا رَسُوْلَ اللهِ ؟ قَالَ : إِنَّهُمْ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ قَبْلَ أَغْنِيَائِهِمْ بِأَرْبَعِيْنَ خَرِيْفًا ، يَا عَائِشَةُ لَا تَرُدِّي الْمَسَاكِيْنَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ يَا عَائِشَةُ أَحِبِّي الْمَسَاكِيْنَ وَقَرِّبِيْهِمْ فَإِنَّ اللهَ يُقَرِّبُكِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' โอ้อัลลอฮฺ ! ได้โปรดให้ฉันมีชีวิตอยู่อย่างยากจน และให้ฉันตายอย่างยากจน และให้ฉันได้รวมอยู่กับกลุ่มของคนที่ยากจนในวันกิยามะฮฺ '* ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้กล่าวว่า *' ทำไม โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ? '* ท่านกล่าวว่า *' เพราะคนยากจนจะได้เข้าสวรรค์ก่อนคนร่ำรวยถึงสี่สิบปี โอ้อาอิชะฮฺ ! เธออย่าปฏิเสธคนยากจน แม้จะโดยอินทผลัมเพียงหนึ่งซีกก็ตาม โอ้อาอิชะฮฺ ! เธอจงรักคนยากจนและเข้าใกล้คนยากจน เพราะแท้จริงอัลลอฮฺ จะทรงเข้าใกล้เธอในวันกิยามะฮฺ '* " (ติรฺมิซีย์)

- **ท่านนบี ศ็อลฯ ผู้เป็นที่รักของอัลลอฮฺยังถูกทดลองมากว่า**

عَنْ عَائِشَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : مَا أَكَلَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْلَتَيْنِ فِيْ يَوْمٍ إِلاَّ إِحْدَهُمَا تَمْرٌ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " *ครอบครัวของ ท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯ ไม่เคยได้กินอาหารวันละ 2 มื้อ เว้นแต่อีกมื้อหนึ่งจะเป็นอินทผลัม* " (อัล – บุคอรี)

عَنْ عَائِشَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : مَا شَبِعَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُنْذُ قَدِمَ الْمَدِيْنَةَ مِنْ طَعَامِ بُرٍّ ثَلاَثَ لَيَالٍ تِبَاعًا حَتَّى قُبِضَ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *ครอบครัวของมุฮัมมัด ศ็อลฯไม่เคยได้อิ่มจากอาหารที่เป็นข้าวสาลีสามคืนติดต่อกันเลย นับตั้งแต่เดินทางเข้ามายังนครมะดีนะฮฺ จวบจนท่านสิ้นชีวิต* " (บุคอรี - มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

وَعَنْهَا قَالَتْ : تُوُفِّيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا فِيْ رَفِّيْ مِنْ شَيْءٍ يَأْكُلُهُ ذُوْ كَبِدٍ إِلاَّ شَطْرٌ مِنْ شَعِيْرٍ فِيْ رَفٍّ لِيْ فَأَكَلْتُ مِنْهُ حَتَّى طَالَ عَلَيَّ فَكِلْتُهُ فَفَنِيَ . رَوَاهُمَا الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَلِمُسْلِمٍ وَالتِّرْمِذِيِّ . مَا شَبِعَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ خُبْزِ شَعِيْرٍ يَوْمَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ حَتَّى قُبِضَ .

وَلِمُسْلِمٍ : لَقَدْ مَاتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا شَبِعَ مِنْ خُبْزٍ وَزَيْتٍ فِيْ يَوْمٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯได้เสียชีวิตไป โดยไม่มีอยู่ในชั้นเก็บของของฉันเลยสักสิ่งเดียวที่ผู้ที่มีตับจะรับประทานได้ นอกจากมีข้าวบาเล่ย์อยู่ครึ่งชั้นเก็บของ และฉันได้รับประทานมันอยู่เป็นเวลานาน จนฉันเบื่อมันจึงหมดไป* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

ตัวบทของมุสลิมและติรฺมิซีย์ว่า " *ครอบครัวของนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ไม่เคยอิ่มขนมปังข้าวบาเล่ย์สองวันติดต่อกันเลย จนกระทั่งท่านสิ้นชีวิต* " และตัวบทของมุสลิมว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯได้เสียชีวิตไป โดยที่ท่านไม่เคยอิ่มขนมปังและน้ำมันมะกอกสองครั้งในวันเดียวกันเลย* "

وَعَنْهَا قَالَتْ : كَانَ يَأْتِي عَلَيْنَا الشَّهْرُ مَا نُوقِدُ فِي بَيْتِنَا نَارًا إِنَّمَا هُوَ التَّمْرُ وَالْمَاءُ إِلاَّ أَنْ نُؤْتَى بِاللُّحَيْمِ .

และจากเธอ (ท่านหญิงอาอิชะฮฺ) ได้เล่าว่า " *เดือนหนึ่งได้ผ่านเราไปโดยที่พวกเราไม่ได้ติดไฟในบ้านของเราเลย ความจริงมันมีอินทผลัมกับน้ำ นอกจาก พวกเราจะได้รับเนื้อบ้าง เพียงเล็กน้อย* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّهَا قَالَتْ لِعُرْوَةَ : يَا ابْنَ أُخْتِي إِنْ كُنَّا لَنَنْظُرُ إِلَى الْهِلاَلِ ثَلاَثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ وَمَا أُوقِدَتْ فِي أَبْيَاتِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَارٌ فَقُلْتُ : مَا كَانَ يُعِيشُكُمْ ؟ قَالَتْ : الأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالْمَاءُ إِلاَّ أَنَّهُ قَدْ كَانَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِيرَانٌ مِنَ الأَنْصَارِ كَانَ لَهُمْ مَنَائِحُ كَانُوا يَمْنَحُونَ مِنْهَا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْقِينَاهُ . رَوَاهُمَا الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้กล่าวแก่อุรฺวะฮฺว่า " '*โอ้หลานชาย ! พวกเราคอยเดือนเสี้ยวถึงสามเดือนเสี้ยวแล้วภายในสองเดือน โดยที่ไฟในบรรดาบ้านของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ไม่ได้ถูกจุดขึ้นเลย*' ฉันได้ถามว่า '*อะไรคือเครื่องประทังชีวิตของพวกท่าน?*' เธอตอบว่า '*มันคือสองดำ อินทผลัมกับน้ำ เว้นแต่ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ มีเพื่อนบ้านที่เป็นชาวอันศอรฺ พวกเขามีแพะ นม พวกเขาได้นำนมของมันมาบอบให้แก่ท่านรสูลุลลอฮฺ และท่านก็ได้ให้พวกเราดื่มมัน*' " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ قَتَادَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : كُنَّا نَأْتِي أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وَخَبَّازُهُ قَائِمٌ فَقَالَ : كُلُوا فَمَا أَعْلَمُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى رَغِيفًا مُرَقَّقًا حَتَّى لَحِقَ بِاللهِ وَلاَ رَأَى شَاةً سَمِيطًا بِعَيْنِهِ قَطُّ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านเกาะตาดะฮ รฎิยฯได้เล่าว่า " พวกเราได้มาหาท่านอะนัส บิน มาลิก ขณะที่คนทำขนมปังของเขายืนอยู่ และเขากล่าวว่า ' ***พวกท่านจงรับประทานเถิด ฉันไม่รู้ว่าท่านนบีฯ ศ็อลฯ ได้เห็นขนมปังชนิดแป้งละเอียดไหม ? จนกระทั่งท่านได้กลับไปหาอัลลอฮฺ และท่านก็ไม่เคยเห็นแพะหัน ด้วยตาของท่านเลย*** ' " (บุคอรี)

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : أَلَسْتُمْ فِيْ طَعَامٍ وَشَرَابٍ مَاشِئْتُمْ لَقَدْ رَأَيْتُ نَبِيَّكُمْ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَا يَجِدُ مِنَ الدَّقَلِ مَا يَمْلَأُ بَطْنَهُ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ท่านอัน - นัวะอฺมาน บิน บะชีรฺ รฎิยฯได้กล่าวว่า " ***พวกท่านมิได้อยู่ท่ามกลางอาหารและเครื่องดื่ม ตามแต่พวกท่านจะต้องการหรอกหรือ ความจริงฉันได้เห็นนบี ศ็อลฯของพวกท่าน ไม่มี แม้เพียงอินทผลัมชนิดเลวที่จะทำให้ท้องของท่านอิ่ม*** " (ติรฺมิซียฺ และ มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَبِيْتُ اللَّيَالِيَ الْمُتَتَابِعَةَ طَاوِيًا وَأَهْلُهُ لَا يَجِدُوْنَ عَشَاءً وَكَانَ أَكْثَرُ خُبْزِهِمْ خُبْزَ الشَّعِيْرِ

ท่านอิบนิอับบาส รฎิยฯได้เล่าว่า " ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ จะนอนกลางคืนหลาย ๆ คืนติดต่อกันกับครอบครัวของท่านด้วยความหิว โดยพวกเขาไม่มีอาหารค่ำรับประทาน และปรากฏว่า ขนมปังส่วนใหญ่ของพวกเขาเป็นขนมปังที่ทำมาจากข้าวบาเล่ย์*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ طَلْحَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: شَكَوْنَا إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْجُوْعَ وَرَفَعْنَا عَنْ بُطُوْنِنَا عَنْ حَجَرٍ حَجَرٍ فَرَفَعَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ حَجَرَيْنِ .

ท่านอบูฏอลหะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ***พวกเราได้ร้องทุกข์ต่อท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ถึงความหิวโหย และพวกเราได้เปิดท้องของเราให้เห็นหินคนละก้อน คนละก้อน (ผูกติดไว้ไม่ให้ลมตีขึ้นเพราะท้องว่าง) และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เปิดให้เห็นหินสองก้อน*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: نَامَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى حَصِيْرٍ فَقَامَ وَقَدْ أَثَّرَ فِيْ جَنْبِهِ فَقُلْنَا : يَا رَسُوْلَ اللهِ لَوِ اتَّخَذْنَا لَكَ [أَيْ فِرَاشًا لَيِّنًا] فَقَالَ : مَالِيْ وَمَا لِلدُّنْيَا مَا أَنَا فِي الدُّنْيَا إِلَّا كَرَاكِبٍ اسْتَظَلَّ تَحْتَ شَجَرَةٍ ثُمَّ رَاحَ وَتَرَكَهَا .

رَوَى هَذِهِ الْأَرْبَعَةَ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ นอนอยู่บนเสื่อแล้วลุกขึ้น และความจริงเสื่อนั้นได้ทำให้เกิดเป็นรอยอยู่ที่สีข้างของท่าน* พวกเราได้กล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! พวกเราต้องการจะจัด (ที่นอนที่อ่อนนุ่ม) ให้แก่ท่าน* ' ท่านนบี ศ็อลฯตอบว่า ' ***ฉันกับโลกนี้ไม่มีอะไรต้องเกี่ยวข้องกัน ตัวฉันอยู่ในโลกนี้มิใช่ใครอื่น นอกจากเหมือนคนที่ขับขี่พาหนะที่มาอาศัยร่มเงาของต้นไม้ต้นหนึ่ง แล้วจากไปและทิ้งมันไว้*** ' " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ مُصْعَبِ بْنِ سَعْدٍ عَنْ أَبِيْهِ رضي الله عنهما قَالَ : قُلْتُ يَا رَسُوْلَ اللهِ أَيُّ النَّاسِ أَشَدُّ بَلاَءً ؟ قَالَ : اَلْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ فَيُبْتَلَى الرَّجُلُ عَلَى حَسَبِ دِيْنِهِ فَإِنْ كَانَ دِيْنُهُ صُلْبًا اشْتَدَّ بَلاَؤُهُ وَإِنْ كَانَ فِيْ دِيْنِهِ رِقَّةٌ اُبْتُلِيَ عَلَى حَسَبِ دِيْنِهِ فَمَا يَبْرَحُ الْبَلاَءُ بِالْعَبْدِ حَتَّى يَتْرُكَهُ يَمْشِيْ عَلَى الْأَرْضِ مَا عَلَيْهِ خَطِيْئَةٌ .

ท่านมุสอับ บิน สะอีด ทราบจากบิดาของท่าน รฎิยฯได้เล่าว่า " ฉันได้กล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! มนุษย์คนใดที่ภัยพิบัติจะเกิดกับเขารุนแรงแรงที่สุด ?* ' ท่านนบีตอบว่า ' ***บรรดานบีทั้งหลาย ต่อมาคือคนที่ดีที่สุดและคนที่ดีรองลงไป*** *คนคนหนึ่งจะถูกทดลองตามแต่ศาสนาของเขา ถ้าหากศาสนาของเขาแข็งแกร่ง การทดลองที่ประสบกับเขาก็รุนแรง และถ้าหากศาสนาของเขาอ่อนแอ เขาก็จะถูกทดลองตามแต่ศาสนาของเขา การทดลองจะยังประสบกับบ่าว จนกว่ามันจะปล่อยเขาให้เดินไปบนหน้าแผ่นดินโดยไม่มีบาปที่เขา* ' " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ : مَا رَأَيْتُ الْوَجَعَ عَلَى أَحَدٍ أَشَدَّ مِنْهُ عَلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯฯได้เล่าว่า " ***ฉันไม่เคยเห็นความเจ็บปวดที่เกิดกับผู้ใดรุนแรงยิ่งกว่าความเจ็บปวดที่เกิดกับท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الْخَيْرَ عَجَّلَ لَهُ الْعُقُوْبَةَ فِي الدُّنْيَا وَإِذَا أَرَادَ اللهُ بِعَبْدِهِ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوَافِيَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้ เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***เมื่ออัลลอฮฺทรงปรารถนาความดีให้เกิดแก่บ่าวของพระองค์ พระองค์จะรีบลงโทษเขาในโลกนี้*** *และเมื่ออัลลอฮฺทรงปรารถนาความชั่วให้เกิดกับบ่าวของพระองค์ พระองค์จะทรงยับยั้งการลงโทษของพระองค์ ให้พ้นไปจากเขา จนกว่าพระองค์จะจัดการกับเขาอย่างสมบูรณ์ในวันกิยามะฮฺ* " (ติรฺมิซียฺ)

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ وَإِنَّ اللهَ تَعَالَى إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَا وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السُّخْطُ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***แท้จริงความยิ่งใหญ่แห่งการตอบแทนนั้น ขึ้นอยู่กับความยิ่งใหญ่ของการทดลอง แท้จริงเมื่ออัลลอฮฺทรงรักพวกหนึ่ง พระองค์จะทดสอบพวกเขา ดังนั้นผู้ใดที่ยินดีรับ (การทดลอง) เขาก็จะได้ความพอใจ และผู้ใดที่ขุ่นเคือง เขาก็จะได้ความขุ่นเคือง*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَوَدُّ أَهْلُ الْعَافِيَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِيْنَ يُعْطَى أَهْلُ الْبَلَاءِ الثَّوَابَ لَوْ أَنَّ جُلُوْدَهُمْ كَانَتْ قُرِضَتْ فِي الدُّنْيَا بِالْمَقَارِيْضِ . رَوَى التِّرْمِذِيُّ هَذِهِ السَّبْعَةَ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***พวกที่มีความสุขในวันกิยามะฮฺชอบที่จะถูกทดลองโดยรับผลบุญ แม้ว่าผิวหนังของพวกเขาถูกซ่วนในโลกนี้ด้วยขอเหล็ก (ก็ตาม)*** " (ติรฺ มิซียฺ)

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللهِ الْأَمَانِيَّ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَالْحَاكِمُ .

ท่านชัดดาด บิน เอาสฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***คนฉลาดคือคนที่ตรวจสอบตัวเอง และปฏิบัติเพื่อภาวะที่อยู่หลังความตาย และคนโง่คือคนที่ปล่อยให้จิตใจเป็นไปตามอำนาจใฝ่ต่ำของมัน และมุ่งหวังต่ออัลลอฮฺ ในความหวังลม ๆ แล้ง ๆ*** " (ติรฺมิซียฺ อะหฺมัด และ หากิม)

(3) วิธีลบล้างความผิด

วิธีลบล้างความผิด ทำได้โดยการสำนึกผิด ขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺ กลับตัวและไม่ทำความผิดนั้นซ้ำอีก และทำความดีเพื่อลบล้างความผิดนั้น

ในอัล – กุรฺอาน กล่าวไว้ว่า

3 : 134 ความว่า " **และบรรดาที่เมื่อเขากระทำการล่วงละเมิด (*หรือก่อทุกข์แก่ผู้อื่น*) หรืออยุติธรรมต่อตัวพวกเขาเอง พวกเขารำลึกถึงอัลลอฮฺ (*สำนึกผิด*) แล้วขอการอภัยโทษสำหรับความผิดของ**

พวกเขา และผู้ใดเล่าอภัยผิดของพวกเขาทั้งหลาย นอกจากอัลลอฮฺ และพวกเขาไม่คงขืน(*ปฏิบัติ*) ตามที่พวกเขาได้กระทำ (*ความผิด มาก่อน*) โดยพวกเขารู้ดีอยู่ "

4 : 31 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าหลีกห่างความชั่วลุกฤษฎ์ต่าง ๆ ที่ถูกห้ามแก่สูเจ้า** (*42 : 37, 53 :32 เช่น ความอิจฉา ความจองหอง ความโลภ ความโกรธ การตั้งภาคีเทียมอัลลอฮฺ การฆ่าตนเอง การเชื่อไสยศาสตร์ การกินดอกเบี้ย การโกงสมบัติเด็กกำพร้า 2 :217, 219 , 17 : 311 , 18 : 5 , 31 : 6*) **เราจะลบล้างจากสูเจ้าซึ่งความผิด** (*เล็กน้อย*) **ของสูเจ้า** และเราจะให้สูเจ้าเข้าไปในทางเข้าอันมีเกียรติ (*มีชีวิตผาสุก*) "

ในหะดีษ กล่าวไว้ ส่วนหนึ่ง ดังนี้

عَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلاً أَصَابَ مِنَ امْرَأَةٍ قُبْلَةً فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَهُ فَأَنْزَلَ اللهُ - أَقِمِ الصَّلاَةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ - فَقَالَ الرَّجُلُ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ، أَلِيَ هَذَا ؟ قَالَ : لِجَمِيْعِ أُمَّتِيْ كُلِّهِمْ .

ท่านอิบนิ มัสอูด รฎิยฯได้เล่าว่า " ***ผู้ชายคนหนึ่งได้กระทำความผิดโดยการจูบผู้หญิงอื่น แล้วมาหาท่านนบี ศ็อลฯ เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟัง อัลลอฮฺจึงได้ประทานโองการลงมา (มีใจความ) ว่า สูเจ้าจงดำรงนมาซทั้งยามเช้าและยามเย็น และช่วงหนึ่งของเวลากลางคืน แน่แท้ความดีนั้นจะลบล้างความชั่ว*** ชายคนนั้นได้กล่าว ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ เฉพาะฉันหรือที่จะ ได้รับอย่างนี้ ?* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯตอบว่า '*ประชากรของฉันทั้งหมดจะได้รับอย่างนี้*' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

وَعَنْهُ قَالَ : سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللهِ ؟ قَالَ : الصَّلاَةُ عَلَى وَقْتِهَا قَالَ : ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ : بِرُّ الْوَالِدَيْنِ قَالَ : ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ : الْجِهَادُ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ قَالَ : حَدَّثَنِيْ بِهِنَّ وَلَوِاسْتَزَدْتُهُ لَزَادَنِيْ . رَوَاهُمَا الأَرْبَعَةُ .

ท่านอิบนิ มัสอูด ได้เล่าว่า " ฉัน ได้ถามท่านนบี ศ็อลฯว่า ' ***การกระทำอย่างไหนที่อัลลอฮฺ ทรงรักมากที่สุด*** ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ตอบว่า ' ***การนมาซตามเวลา*** ' เขา (อิบนิ มัสอูด) ได้กล่าวว่า ' *อันดับรองลงมาได้แก่สิ่งใด?* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯตอบว่า ' ***การทำความดีแก่บิดามารดา*** ' เขากล่าวว่า ' *อันดับรองลงมาอีกได้แก่สิ่งใด* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯตอบว่า ' ***การทำสงครามเพื่อศาสนา*** ' เขา (อิบนิ มัสอูด) กล่าวว่า *ท่านรสูลุลลอฮฺ ได้กล่าวสิ่งเหล่านี้แก่ฉัน และถ้าหากฉันถามเพิ่มเติม ท่านก็คงจะตอบต่อไปอีกเรื่อย ๆ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ ثَوْبَانَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُوْدِ لِلَّهِ فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيْئَةً .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านเษาบาน รฏิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านจะต้องก้มกราบ (สุญูด) ต่ออัลลอฮฺให้มาก ๆ เพราะในขณะที่ท่านกำลังก้มกราบครั้งหนึ่งนั้น ไม่มีอะไรอื่นนอกจากอัลลอฮฺจะยกท่านให้สูงขึ้นหนึ่งขั้น และจะลบล้าง ความผิดออกจากท่านหนึ่งความผิด* " (มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ حُذَيْفَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِيْ أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ تُكَفِّرُهَا الصَّلَاةُ وَالصَّوْمُ وَالصَّدَقَةُ وَالْأَمْرُ وَالنَّهْيُ .

رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านหุซัยฟะฮฺ รฏิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *บาปของผู้ชาย (ที่เกิดจากความบกพร่อง) ในหน้าที่เกี่ยวกับครอบครัวของเขา เกี่ยวกับ ทรัพย์สมบัติของเขา เกี่ยวกับบุตรของเขา และเกี่ยวกับเพื่อนบ้านเรือนเคียงของเขานั้น การปฏิบัตินมาซ การถือศีลอด การบริจาคทาน การใช้ให้ (ผู้อื่น) ทำความดี และห้ามจากการทำความชั่ว จะลบล้างบาปนั้นจนหมดสิ้น* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيْهِ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ فِي الزُّهْدِ وَابْنُ مَاجَهْ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " นับเป็นคุณงามความดีประการหนึ่งของผู้ที่เข้านับถือศาสนาอิสลาม คือการที่เขาละทิ้งสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์แก่เขา " (ติรฺมิซียฺ และ อิบนุ มาญะฮ)

(4) **การควบคุมตนเอง**

อิสลามส่งเสริมการควบคุมตนเอง ดังที่ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *การญิฮาด (การต่อสู้ดิ้นรนในหนทางของอัลลอฮฺ) ที่ดีที่สุดคือ การชนะใจตนเอง* " อิสลามส่งเสริมให้มีการควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบแห่งความดี ข่มใจจากกิเลสฝ่ายต่ำ ข่มใจตนเองจากความโกรธจากการทำชู้ รวมทั้งไม่ทำตนเป็นสื่อแห่งการทำชู้ด้วย เช่น ไม่แต่งกายหรือมีจริตกิริยายั่วยวนเพศ ตรงข้าม ฯ ควบคุมตนเองไม่ให้คิดร้ายต่อผู้อื่น ไม่ดิ้นรนในทางที่ผิด มีหลักฐานจาก

อัล – กุรฺอานและทะดีษ ส่วนหนึ่ง ดังนี้

- **ให้ข่มตนจากกิเลส**

79:40-41 ความว่า " และส่วนผู้หวาดกลัวต่อการยืนเบื้องหน้าพระผู้อภิบาลของเขา (*ด้วยการไม่ทำชั่วตั้งแต่อยู่ในโลกนี้*) และได้ห้ามจิตใจจากกิเลสต่ำ "
" ดังนั้นสวนสวรรค์ก็จะเป็นที่พำนัก (*ของเขา*) "

21:49 ความว่า " (*คือ*) บรรดาผู้เกรงกลัวพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลายแม้โดยมิได้เห็น (*67:12*) และพวกเขาหวั่นกลัวต่อยามอวสานด้วย (จึง*รักษาตัวให้พ้นจากความชั่ว*) "

3:133 ความว่า " บรรดาผู้บริจาคยามผาสุกและคับแค้น ผู้ข่มโทสะ (*ตนเอง*) และผู้อภัยแก่มนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำการดี "

18:28 ความว่า " จงมีขันติต่อตัวของเจ้าร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระผู้อภิบาลของเขาทั้งหลายทั้งยามเช้าและยามเย็น ปรารถนาความโปรดปรานของพระองค์ (*6:52; 7:205 แม้บรรดาเหล่านั้นจะยากจนก็ตาม*) และจงอย่าให้ตาของเจ้ามองละไปจากเขาทั้งหลาย (*เพราะเจ้า*) ปรารถนาความบรรเจิดของชีวิตแห่งโลกนี้ (*คืออย่าคิดว่าการสนทนากับคนมั่งมีหรือผู้มีอำนาจจะเพิ่มกิตติคุณของอิสลาม แต่ให้นอบน้อมถ่อมตนแก่ทุกคน*) และจงอย่าเชื่อฟังปฏิบัติตามผู้ที่เราได้ทำให้หัวใจของเขาเมินเฉยจากการรำลึกถึงเรา (*เพราะการปฏิเสธและดื้อรั้นของเขา*) และยังปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของเขา และ (*ดังนั้น*) กิจกรรมของเขาจึงเลยขอบเขตเสมอ "

- **ให้ข่มตนจากการทำชู้**

24:33 ความว่า " และจงให้ผู้ไม่สามารถหา (*คู่หรือมีกำลังทรัพย์จะ*) แต่งงานได้ ข่มตัวของพวกเขา (*อย่าไปล่วงประเวณี*) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงทำให้พวกเขามั่งคั่งขึ้นจากความโปรดปรานของพระองค์ (*ให้แต่งงานได้*) และบรรดาที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*หมายถึงทาสหรือทาสี*) ผู้แสวงหาการขีดเขียน (*หมายถึงต้องทำสัญญากับนายเพื่อให้ตนเองเป็นไท ด้วยการชำระเงินก้อนหนึ่งหรือมีผู้อื่นชำระแทนหรือด้วยวิธีใดที่ชอบธรรม*) ก็จงเขียนให้พวกเขา (*เรียกสัญญานี้ว่า มุกาตะบะฮฺ*) ถ้าสูเจ้ารู้ว่ามีส่วนดีในตัวพวกเขา (*คือมีสติปัญญาเหมาะสมจะปฏิบัติตามสัญญาได้ และเป็นหน้าที่ของรัฐจะต้องดูแลด้วย 9:60*) และจง (*แบ่งปัน*) ให้พวกเขาจากส่วนแห่งทรัพย์สินของอัลลอฮฺที่ พระองค์ได้ทรงประทานแก่สูเจ้า (*หมายถึงให้เอื้อเฟื้อต่อทาสด้วยการจ่ายชะกาตให้ เพื่อเขาจะได้เป็นไทเร็วขึ้น*) และจงอย่าบังคับทาสีของสูเจ้าให้ล่วงในกาม (*โดยไม่ได้ให้ของหมั้นและแต่งงานกับนางด้วยความยินยอมของนาง*) เมื่อนางปรารถนาที่จะอยู่อย่างบริสุทธิ์ (*คือไม่ยอมล่วงในกามและต้องการแต่งงานตามบัญญัติอิสลาม*) เพื่อพวกเขาจะได้แสวงหาผลประโยชน์ชั่วคราวแห่งชีวิตของโลกนี้[2] ผู้ใดก็ดีบังคับนาง ดังนั้น หลังจากการถูกบังคับของนาง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรง

---

[2] โองการนี้จึงห้ามการค้าสวาท ตั้งซ่องโสเภณีและมีชาย"แมงดา" หรือหญิงหัวหน้าซ่อง"แม่เล้า "

อภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ (*แก่นาง*) "

24:30 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่ชายทั้งหลายผู้ศรัทธาให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ (*อย่าทำชู้ทางสายตาด้วยการมองหญิงเชิงเสน่หา หรืออ่านหนังสือลามก หรือดูภาพยนต์ชู้สาว*) และให้ปกป้องสิ่งพึงสงวนของพวกเขา (*เช่นไม่เปลือยกายอาบแดด ฯ*) นั่นแหละผ่องแผ้วกว่าสำหรับ (*ชีวิตจิตใจของ*) สูเจ้า (*ที่จะไม่ล่วงในกาม*) แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่พวกเขาประกอบ "

24:31 ความว่า " และ (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่หญิงผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้นางลดสายของนางลงต่ำ (*อย่าชม้อยตาแลผู้ชาย*) และให้ปกป้องของพึงสงวนของพวกนาง (*อย่าไปประกวดโฉมเป็นนางงาม นางแบบ หรือนุ่งน้อยห่มน้อย ฯลฯ*) และจงอย่าอวดเครื่องประดับ (*หรือความสวยงาม*) ของนางเว้นแต่ที่เปิดเผย (*ได้แก่ใบหน้า มือ และเท้า*) และให้นางปิดด้วยผ้าคลุมศีรษะของนางตลอดมาถึงหน้าอกของนาง และจงอย่าให้นางอวดเครื่องประดับ (*หรือความสวยงามอันพึงปกปิดแก่ผู้ใด*) เว้นแต่แก่สามีของนาง หรือบิดาของนาง หรือบิดาของสามีของนาง หรือลูกชายของนาง(*แม้ที่ติดมาจากสามีเดิม*) หรือพี่ชายน้องชายของนาง หรือลูกของพี่ชายน้องชายของนาง หรือลูกชายของพี่สาวน้องสาวของนาง หรือพวกผู้หญิงของนาง หรือที่มือขวาของนางครอบครอง(*คือทาสหรือทาสี*) หรือคนใช้ผู้ชายที่ไม่สนใจ (*หรือหมดความ รู้สึก*) ทางเพศ (*คือหมดความกำหนัดที่จะมีคู่ครอง*) หรือเด็ก ๆผู้ยังไม่รู้เรื่องของสงวนของผู้หญิง (*เพราะไร้เดียงสา*) และจงอย่าให้นางกระทืบเท้าของนางเพื่อเครื่องประดับที่ซ่อนไว้อยู่นั้นจะเป็นที่รู้กัน (*เป็นเชิงยั่วเย้าหรือยั่วยวนผู้ชาย*) และสูเจ้าทั้งมวลจงหันกลับลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เพื่อสูเจ้าจะได้เจริญ "

- ข่มตนไม่ให้กลัวผู้ข่มเหง

2:190-191 ความว่า " และจงต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ บรรดาผู้ทำลายสัญญาและต่อสู้สูเจ้า และจงอย่าละเมิด (*เช่นทำลายสัญญาหรือรุกรานผู้อื่น*) แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงรักผู้ละเมิด "

" และจงฆ่าพวกเขา (*คือพวกที่รบพุ่งสูเจ้าดังกล่าวข้างต้น*) ไม่ว่าสูเจ้าจะเผชิญเขา ณ ทนใด และจงขับไล่พวกเขาออกจากที่ที่พวกเขาได้ขับไล่สูเจ้าออก อนึ่งการกดขี่ข่มเหงนั้นร้ายแรงกว่าการฆ่า และจงอย่าต่อสู้กับพวกเขา ณ (*บริเวณหรือใน*) มัสญิดหะรอม จนกว่าพวกเขาจะต่อสู้สูเจ้าในนั้น ดังนั้นถ้าพวกเขาต่อสู้สูเจ้า (*ในที่นั้น*) จงฆ่า (*คือต่อสู้*) พวกเขา ในทำนองนั้น คือการตอบแทนพวกปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

مَا كَرِهْتَ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مِنْكَ فَلَا تَفْعَلْهُ بِنَفْسِكَ إِنْ خَلَوْتَ -

رواه ابن حبان عن أسامة بن شريك

" *สิ่งใดที่ท่านไม่ต้องการให้ผู้อื่นเห็นจากท่าน ก็จงอย่าทำสิ่งนั้น ๆขณะที่ท่านอยู่คนเดียว* " (อิบนุ ฮิบบาน)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلعم قَالَ: لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرَعَةِ
إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ. رواه الثلاثة

" *ผู้ที่แข็งแรงนั้น หาใช่ผู้ที่ปล้ำคนอื่นให้ล้มลงไม่ แต่ผู้ที่แข็งแรงคือผู้ที่สามารถระงับอารมณ์ของเขาจากความโกรธ* " (บุคอรี มุสลิม ; และ อบูดาวูด)

عَنْ عَطِيَّةَ السَّعْدِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ
الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ
أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอะฏียะฮฺ อัส – สะอฺดียฺรฎิยฯ ได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า " *แท้จริง ความโกรธมาจากมาร และแท้จริงมารถูกสร้างมาจากไฟ และสิ่งที่จะดับไฟคือน้ำ ฉะนั้น เมื่อท่านมีความโกรธ ก็จงทำวุฎูอฺ (อาบน้ำนมาซ)* " (อบูดาวูด)

(5) ความอดทน

คุณธรรมประการสำคัญอีกประการหนึ่งที่อิสลามได้วางรากฐานให้เกิดขึ้นแก่มุสลิมทุกคน คือ ความอดทน เพราะความอดทนกระตุ้นให้เกิดความพากเพียร พยายามเพื่อความสำเร็จโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และวิธีที่จะผ่านอุปสรรคหรือความทุกข์ยากต่าง ๆในชีวิตได้จะต้องอาศัยความอดทน อิสลามสอนให้มีความอดทน ให้แข่งขันกันในความอดทน และให้ตักเตือนกันและกันในความอดทน เช่น อดทนต่อความทุกข์ยาก ความทุกข์ทางใจ การเสียชีวิตของบุคคลที่รักและทรัพย์สิน อดทนต่อการพูดจาเสียดสีของผู้อื่น ต่อดินฟ้าอากาศ เป็นต้น ในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งกล่าวถึงเรื่องความอดทน ดังนี้

- ให้อดทนต่อความทุกข์ยาก

21:35 ความว่า " และทุก ๆชีวิตเป็นผู้ลิ้มความตาย (*3:184*) และเราได้ลองใจสูเจ้าด้วยการทดลองแห่งความชั่วและความดี (*คือทดลองมนุษย์ให้ผจญความทุกข์และความสุขว่าผู้ใดจะมั่นต่อสัจธรรม*) และยังเราที่สูเจ้าจะถูกนำกลับ "

2 : 155 ความว่า " แน่นอนเราจะทดลองสูเจ้าด้วยสิ่งแห่งความหวาดกลัว (*ภยันตราย*) และความหิว และการขาดแคลนทรัพย์สมบัติ และ (*การสูญเสีย*) ชีวิต และ (*การแห้งแล้ง ของ*) พืชผล (*3:185; 8:28; 18:46; 64:15;*) จงแจ้งข่าวดีแก่ผู้อดทน "

- ความอดทนเป็นคุณธรรมของผู้สำรวมตนจากความชั่ว

2:177 ความว่า " .....และบรรดาผู้ปฏิบัติโดยครบตาม

สัญญาของเขาทั้งหลายเมื่อเขาทั้งหลายสัญญา และ (*โดยเฉพาะ*) เป็นผู้อดทนในความทุกข์ยาก และความลำเค็ญ (*เจ็บป่วย*) และ (*มั่นคง*) ในการระหว่างการรบพุ่ง เหล่านี้คือบรรดาผู้สัตย์จริง (*สมตามคุณธรรมนั้น*) และเหล่านี้แหละเป็นผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

- ความอดทนเป็นกรณีที่หนักมาก

3:185 ความว่า " แน่นอน สูเจ้าจะต้องถูกทดลองในสมบัติของสูเจ้าและชีวิตของสูเจ้า และแน่นอนสูเจ้าจะต้องได้ยินจากบรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ก่อนจากสูเจ้า และบรรดาผู้ตั้งภาคีซึ่งการเราะรานมากมาย และถ้าสูเจ้าอดทนและสำรวมตนจากความชั่ว ดังนั้น แท้จริง นั่นอยู่ในกรณีอันหนัก "

42:43 ความว่า " และแน่นอน ผู้ใดอดทนและให้อภัย แท้จริงนั่นอยู่ในกรณีอันหนัก "

2:45 ความว่า " และจงขอความช่วยเหลือด้วยความอดทนและการนมาซ แท้จริง นี่หนักมากเว้นแต่แก่ผู้ถ่อมตน "

- ให้ขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺด้วยการอดทนและการนมาซ

2:153 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงขอการช่วยเหลือด้วยความอดทนและการนมาซ แท้จริงอัลลอฮฺทรงอยู่กับผู้อดทน "

- ให้อดทนตามแบบอย่างของบรรดานบี

46:35 ความว่า " เจ้าจงอดทน (*ต่อการถากถางของชาวเมือง*) ดั่งที่ผู้หนักแน่นแห่งรสูลทั้งหลายได้อดทนแล้ว (*แต่ก่อนนี้*) และจงอย่ารีบเร่ง (*ให้มีการลงโทษ*) แก่พวกเขา วันที่พวกเขาได้เห็นที่ได้ถูกสัญญาไว้แก่พวกเขานั้น จะปรากฏแก่พวกเขาประหนึ่งว่า พวกเขามิได้พักอยู่นาน นอกจากชั่วยามหนึ่งของกลางวันเท่านั้น (*10:45 หน้าที่ของมุฮัมมัดคือ*) การเผยแผ่ ดังนั้นจะไม่มีผู้ใดถูกทำลายนอกจากหมู่ชนผู้ฝ่าฝืน (*พระบัญญัติ*) "

2 : 177 ความว่า " และ (*โดยเฉพาะ*) ผู้อดทนในความทุกข์ยากและความลำเค็ญ (*เจ็บป่วย*) และ (*มั่นคง*) ในการรบพุ่ง เหล่านี้แหละ คือบรรดาผู้สัตย์จริง (*สมตามคุณธรรมนั้น*) และเหล่านั้นแหละ เขาทั้งหลายเป็นผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

3 : 145 ความว่า " และตั้งกี่นบีแล้วที่ได้ต่อสู้ (ซึ่ง) ผู้มั่นคงในศาสนาจำนวนมาก ได้ร่วมข้างเขาด้วย ดังนั้นพวกเขาไม่ท้อถอยต่อ (*ภยันตราย*) ที่ประสบแก่พวกเขาในทางของอัลลอฮฺ และพวกเขาไม่อ่อนแอ (*มีมานะเสมอ*) และพวกเขาไม่สยบ (*ต่อศัตรู*) และอัลลอฮฺทรงรักผู้อดทน "

11 : 115 ความว่า " และเจ้าจงอดทน เพราะแท้จริงอัลลอฮฺมิทรงทำให้เสียหายซึ่งรางวัลของผู้ทำการดี "

10 : 109 ความว่า " และ (*มุฮัมมัด*) จงปฏิบัติตามที่ได้ถูกวะหี้ยุแก่เจ้า และจงอดทน (*อย่าหมดหวังในภารกิจ*) จนกว่าอัลลอฮฺจะทรงตัดสิน และพระองค์เป็นเลิศในหมู่ผู้ตัดสิน "

42 : 43 ความว่า " **และแน่นอนผู้ใดอดทนและอภัย แท้จริงนั่นอยู่ในกรณีอันหนัก** (*มิใช่จะทำได้ง่าย ๆ แต่มนุษย์จะต้องบรรลุคุณธรรมข้อนี้*) "

46 :35 ความว่า " **เจ้าจงอดทน** (*ต่อการดากดางของชาวเมือง*) **ดั่งที่ผู้หนักแน่นแห่ง รสูลทั้งหลายได้อดทนแล้ว** (*ก่อนหน้านี้*) "

64 : 14 ความว่า " **และถ้าสูเจ้าอภัยและมองข้าม** (*ข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ*) **และยกโทษ** (จงรู้ไว้เถิดว่า) อัลลอฮฺคือผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

7 : 199 ความว่า " **จงยึดเอาผ่อนปรน** (*อย่ารุนแรงแก่พวกเขา*) **และกำชับการดี** และจงห่างไกลจากพวกโฉดเขลา "

2 : 263 ความว่า " **วาจาที่ไพเราะ** (*เมื่อจำเป็นต้องปฏิเสธ*) **และการอภัย** (*แก่ผู้ขอที่ดื้อรั้น*) **ดีกว่ากุศลทานที่ตามด้วยการเราะราน** (*ลำเลิก*) "

จากอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَذًى يَسْمَعُهُ مِنَ اللهِ تَعَالَى إِنَّهُمْ يَجْعَلُوْنَ لَهُ وَلَدًا وَهُوَ مَعَ ذَلِكَ يَرْزُقُهُمْ وَيُعَافِيْهِمْ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่มีใครจะอดทนต่อการคุกคามที่ได้ยิน ยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺตะอาลา เพราะแท้จริงพวกเขาเหล่านั้นตั้งภาคีขึ้นเทียบเทียมพระองค์ และตั้งลูกให้แก่พระองค์ ทั้ง ๆที่เป็นเช่นนั้นพระองค์ก็ยังคงให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา และทรงอภัยให้พวกเขา*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَسَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قِسْمَةً كَبَعْضِ مَا كَانَ يَقْسِمُ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ : وَاللهِ إِنَّمَا لَقِسْمَةٌ مَا أُرِيْدَ بِهَا وَجْهُ اللهِ قُلْتُ : أَمَا لَأَقُوْلَنَّ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُهُ وَهُوَ فِيْ أَصْحَابِهِ فَسَارَرْتُهُ فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ وَتَغَيَّرَ وَجْهُهُ وَغَضِبَ حَتَّى وَدِدْتُ أَنِّيْ لَمْ أَكُنْ أَخْبَرْتُهُ ثُمَّ قَالَ : أُوْذِيَ مُوْسَى بِأَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَصَبَرَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ทำการแบ่งในครั้งหนึ่งเหมือนที่ท่านเคยแบ่งในหลาย ๆ ครั้ง*** ชายชาวอันศอรุคนหนึ่งได้กล่าวว่า ' ***สาบานต่ออัลลอฮฺ แท้ที่จริงมันเป็นการแบ่งที่ไม่เป็นไปเพื่ออัลลอฮฺ*** ' ฉันได้กล่าวว่า ' ***พึงทราบเถิด ฉัน จะต้องนำไปบอกท่านนบี ศ็อลฯ อย่างแน่นอน*** ' ต่อมาฉัน

ได้มาหาท่านนบี ขณะที่ท่านกำลังอยู่ในหมู่สาวกของท่าน ฉันได้กระซิบบอกแก่ท่าน ซึ่งการทำเช่นนั้น ทำความลำบากใจให้แก่ท่าน และใบหน้าของท่านเปลี่ยนสีและมีอาการโกรธ จนฉันคิดว่าไม่ควรบอกท่าน หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า ' นบีมูซาถูกคุกคามมากกว่านี้ แต่เขาก็อดทน ' " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ كَمْ نَعْفُوْ عَنِ الْخَادِمِ فَصَمَتَ فَلَمَّا كَانَ فِي الثَّالِثَةِ قَالَ : فِيْ كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِيْنَ مَرَّةً . رَوَى هَذِهِ الثَّلَاثَةَ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เราจะต้องให้อภัยแก่ทาสกี่ครั้ง* ท่านนบีนิ่ง *ไม่ตอบ* เขาจึงถามขึ้นอีก *ท่านก็นิ่ง (อีก)* จนเมื่อเขาถามขึ้นเป็นครั้งที่สาม ท่านจึงกล่าวว่า *วันละเจ็ดสิบครั้ง (จำนวนมาก)* " (อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯเล่าว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ไม่มีใครได้รับของขวัญที่ดีและกว้างขวางยิ่งกว่าความอดทน*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

وَعَنْهُ أَنَّ رَجُلًا كَانَ يَسُبُّ أَبَا بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِحَضْرَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابِهِ فَصَمَتَ عَنْهُ أَبُوْبَكْرٍ ثُمَّ آذَاهُ الثَّانِيَةَ فَصَمَتَ عَنْهُ أَبُوْبَكْرٍ ثُمَّ آذَاهُ الثَّالِثَةَ فَانْتَصَرَ مِنْهُ أَبُوْبَكْرٍ فَقَامَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَبُوْبَكْرٍ : أَوَجَدْتَ عَلَيَّ يَا رَسُوْلَ اللهِ فَقَالَ : نَزَلَ مَلَكٌ مِنَ السَّمَاءِ يُكَذِّبُهُ بِمَا قَالَ لَكَ فَلَمَّا انْتَصَرْتَ وَقَعَ الشَّيْطَانُ فَلَمْ أَكُنْ لِأَجْلِسَ إِذْ وَقَعَ الشَّيْطَانُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " แท้จริงชายคนหนึ่งได้ด่าท่านอบูบักรฺ ต่อหน้าท่าน นบี ศ็อลฯ และเหล่าอัครสาวกของท่าน *ท่านอบูบักรนิ่ง ไม่โต้ตอบเขา* ต่อมาเขาก็ได้คุกคามท่านอบูบักรฺเป็นครั้งที่สอง *ท่านอบูบักรก็ยังนิ่งไม่โต้ตอบเขา จากนั้นเขาได้คุกคามท่านอบูบักรฺเป็นครั้งที่สาม ท่านอบู บักรฺจึงโต้ตอบเอาชนะเขา* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ *ได้ลุกขึ้น* ท่านอบูบักรฺได้กล่าวขึ้นว่า *ท่านโกรธฉันหรือ โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ?* ท่านนบีฯ ได้กล่าวว่า *มลาอิกะฮฺได้ลงมาจากฟากฟ้า กล่าวว่าเขาโกหก ในคำพูดที่เขาได้กล่าวแก่ท่าน แต่เมื่อท่านโต้ตอบเอาชนะนั้น ชัยฏอนได้ลงมา และฉันจะไม่อยู่เพื่อนั่งในที่ ที่ชัยฏอนลงมา* " (อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ حَلِيْمَ إِلاَّ ذُوْ عَثْرَةٍ وَلاَ حَكِيْمَ إِلاَّ ذُوْ تَجْرِبَةٍ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَالْحَاكِمُ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ไม่ใช่ผู้ที่มีขันตินอกจากผู้ที่พลาดพลั้ง ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ นอกจากผู้ที่มีประสบการณ์*** " (ติรฺมิซียฺ อะหฺมัด และ หากิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: عَلِّمْنِيْ شَيْئًا وَلاَ تُكْثِرْ عَلَيَّ أَعِيْهِ ، قَالَ: لاَ تَغْضَبْ ، فَرَدَّدَ ذَلِكَ مِرَارًا كُلُّ ذَلِكَ يَقُوْلُ: لاَ تَغْضَبْ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْبُخَارِيُّ وَأَحْمَدُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า '***โปรดสอนฉัน ให้รู้สิ่งหนึ่ง และอย่าให้มากเกินกำลังของฉัน ที่คิดว่าฉันจะจำเอาไว้ได้***' ท่านนบี ศ็อลฯ ตอบว่า '***จงอย่าโกรธ***' ชายคนนั้นได้ทวนขออยู่หลายครั้ง แต่ทุกครั้งท่านนบีจะกล่าวว่า '***จงอย่าโกรธ***' " (ติรฺมิซียฺ บุคอรี และ อะหฺมัด)

عَنْ أَبِيْ ذَرٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : إِنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَنَا : إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ قَائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فَإِنْ ذَهَبَ عَنْهُ الْغَضَبُ وَإِلاَّ فَلْيَضْطَجِعْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَأَحْمَدُ .

ท่านอบูซัรฺร รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่พวกเราว่า เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเกิดอาการโกรธ ในขณะที่เขากำลังยืนอยู่ ให้เขาจงนั่งเพื่อให้ความโกรธหายไปจากเขา และถ้าไม่หายโกรธให้เขาจงนอนตะแคงลง*** [3] " (อบูดาวูด และ อะหฺมัด)

عَنْ عَطِيَّةَ السَّعْدِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

---

[3] นอกจากบอกให้อดทน ไม่โกรธแล้ว อิสลามได้บอกวิธีปฏิบัติตนเพื่อหักห้ามใจไม่ให้โกรธ และลดการกระทำที่รุนแรงด้วย

ท่านอะฏียะฮ อัสสะอดีย รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า แท้จริงความโกรธนั้นมาจากชัยฏอน และแท้จริงชัยฏอนนั้นถูกสร้างขึ้นจากไฟ และแท้ที่จริงไฟนั้นจะดับได้ด้วยน้ำ ดังนั้นเมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านเกิดอาการโกรธให้เขาจงทำวุฎูอ* " (อบูดาวูด)

عَنْ سَهْلِ بْنِ مُعَاذٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ أَبِيْهِ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :
مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْفِذَهُ دَعَاهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُوْسِ الْخَلَائِقِ حَتَّى
يُخَيِّرَهُ مِنْ أَيِّ الْحُوْرِ الْعِيْنِ شَاءَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านสะฮฺล บิน มุอาซ รฎิยฯ ได้เล่าจากบิดาของเขาว่า " *แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ผู้ใดที่ระงับความโกรธไว้ได้ทั้งที่เขามีความสามารถจะทำ (บางอย่าง) ให้สมกับความโกรธได้ อัลลอฮฺจะทรงเรียกเขาในวันกิยามะฮฺ ให้อยู่เหนือบรรดาหัวหน้าของสรรพสิ่งทั้งปวง จนกระทั่งพระองค์จะให้เขาเลือกสาวสวรรค์คนใด ที่เขาต้องการ* " (อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

- **ให้ตักเตือนกันในความอดทน**

90:17 ความว่า " **แล้วเขาได้อยู่ในหมู่ผู้ศรัทธา และตักเตือนกันและกันในความอดทน และตักเตือนกันและกันในความเมตตา** "

103 : 1-3 ความว่า " **จงสนใจในเวลา**

" **แท้จริงมนุษย์อยู่ในการขาดทุนแน่นอน** "

" **เว้นแต่บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย และตักเตือนกันและกันในสัจธรรม และตักเตือนกันและกันในขันติธรรม (*ความอดทน*)** "

(6) การดำเนินชีวิตสายกลาง

การรู้จักพอดีในกิจการต่างที่กระทำนั้น เป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม เช่น การปฏิบัติภารกิจประจำวัน การใช้เวลา การเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆรอบตัว การแต่งกาย การกิน การแต่งงาน ฯลฯ เพราะการไม่พอดีทำให้เกิดโทษ ตัวอย่างเช่นการกินอาหาร ถ้ากินมาเกินไปจะทำให้อืดอัด เกียจคร้าน กินน้อยเกินไปก็จะทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย ไม่มีแรงทำงาน เป็นต้น อัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่งกล่าวถึง ดังนี้

- **ให้มีความพอดีในการดำเนินชีวิต**

17: 26-27 " **.....จงอย่าสุรุ่ยสุร่ายอย่างฟุ่มเฟือย** "

" **แท้จริงผู้สุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นพี่น้อง (*พวกพ้อง*) ของเหล่ามาร และมารนั้นเนรคุณต่อพระผู้อภิบาลของมัน** "

17:29 " **และจงอย่าให้มือของเจ้าเป็นห่วงคล้องคอเจ้า (*คือตระหนี่เหนียวแน่นมาก 3:179; 4:37; 9:34*) และจงอย่าแบมันอย่างแบหรา (*คือใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายเกินตัว*) มิฉะนั้น (*ในที่สุด*) เจ้าจะเป็นผู้ถูกครหาและหมดตัว** "

25:67 " **และเมื่อเขาทั้งหลายใช้จ่าย เขาทั้งหลายไม่สุรุ่ยสุร่าย และไม่ตระหนี่ (*เก็บทรัพย์ไว้ไม่อยาก จ่าย*) และได้มีทางเที่ยงธรรมในระหว่างทั้งสอง (*คือทางสายกลาง - พอดีในการใช้จ่าย*)** "

79 : 40 – 41 ความว่า " **และส่วนผู้ที่หวาดกลัวต่อการยืนเบื้องหน้าพระผู้อภิบาลของเขา (*ด้วยการไม่ทำชั่วตั้งแต่อยู่ในโลกนี้*) และได้ห้ามจิตใจจากกิเลสต่ำ ดังนั้น สวนสวรรค์ก็จะเป็นที่พำนัก (*ของเขา*)** "

3 : 133 ความว่า " **บรรดาผู้บริจาคยามผาสุก และยามคับแค้น และผู้ข่มโทสะ (*ตนเอง*) และผู้อภัยแก่มนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำการดี** "

24 : 33 ความว่า " **และจงให้ผู้ไม่สามารถหา (*คู่ หรือมีกำลังทรัพย์จะ*) แต่งงานได้ข่มตัวของเขา (*อย่าได้ล่วงประเวณี*) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงทำให้พวกเขามั่งคั่งขึ้นจากความโปรดปรานของพระองค์** "

จากอัล - หะดีษ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ نَبِيَّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ الْهَدْيَ الصَّالِحَ وَالسَّمْتَ الصَّالِحَ وَالْاِقْتِصَادَ جُزْءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وَعِشْرِيْنَ جُزْءًا مِنَ النُّبُوَّةِ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ . وَلَفْظُهُ : السَّمْتُ الْحَسَنُ وَالتُّؤَدَةُ وَالْاِقْتِصَادُ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعَةٍ وَعِشْرِيْنَ جُزْءًا مِنَ النُّبُوَّةِ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงนบี ศ็อลฯ ของอัลลอฮฺได้กล่าวว่า แท้จริงแนวทางที่ดี แบบอย่างที่ดี และทางสายกลางนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากยี่สิบห้าส่วนของตำแหน่งนบี* " (อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *แบบอย่างที่ดี ความสุขุม และทางสายกลางนั้น เป็นส่วนหนึ่งจากยี่สิบส่วนของตำแหน่งนบี* "

(7) **การขอพร**

อิสลามสอนให้มุสลิมดำเนินชีวิตตามที่อิสลามได้ให้แบบอย่างไว้ ดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวัง ไม่ประมาท และต้องขอพรหรือขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺตลอดเวลา ให้ปลอดภัยในทุก ๆด้าน เริ่มตั้งแต่ขอให้พ้นจากมารร้ายที่คอยกระซิบกระซาบความชั่วที่ในจิตใจ ขอให้มีความรู้ ขอให้มีความเจริญ ขอให้พ้นทุกข์ ขอให้เป็นผู้นอบน้อม ขอให้อยู่ในแนวทาง

ของอิสลาม ขอให้รักการทำอิบาดะฮฺ ขอให้มีความอดทน ขอให้พ้นจากไฟนรก ขอให้อัลลอฮฺทรงรับการงานที่ดี ขอให้ได้รับความดีในโลกนี้และได้รับการตอบแทนที่ดีในปรโลก ขอให้มีลูกที่ดี ขอให้ลูกมีคู่ครองที่ดี ขอให้พี่น้องมุสลิมพ้นจากการกดขี่ ฯลฯ การขอพรจากอัลลอฮฺนั้นให้ขอเพื่อ ตนเอง พ่อ แม่ ลูก บรรดาผู้ศรัทธาที่ประกอบการดี และขอพรให้คนชั่วกลับใจ เป็นต้น

การขอพรนี้ให้ขอโดยตรงต่ออัลลอฮฺ สุบหฯ องค์เดียวเท่านั้น ห้ามขอผ่านสื่อหรือขอต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเป็นอันขาด เพราะเข้าข่ายการชิรกซึ่งอัลลอฮฺไม่ทรงอภัย พระองค์ตรัสไว้ในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่ง ดังนี้

- **ให้ขอพรและขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ**

1 : 4 ความว่า " **พระองค์เท่านั้นที่เราเคารพภักดี และพระองค์เท่านั้นที่เราขอความช่วยเหลือ** "

2:186 ความว่า " และบ่าว (*ผู้เป็นกัลยาณชน*) ของฉันถามเจ้าเกี่ยวกับฉัน (*มุฮัมมัด จงตอบเถิดว่า*) **ดังนั้นแท้จริง ฉันอยู่ใกล้ ฉันตอบการวิงวอนขอ (*ที่สมควร*) ของผู้วิงวอนเมื่อเขาวิงวอนต่อฉัน เพราะฉะนั้นจงให้เขา (*ผู้วิงวอน*) ตอบ (*รับทางนำของ*) ฉัน และศรัทธาใน (*หลักธรรมของ*) ฉัน เพื่อเขาจะได้อยู่ในทางที่ถูก** (*มีความเจริญ 11:16; 27:63; 50:16*) "

6:41 ความว่า " **แต่ว่า พระองค์เท่านั้นผู้สูเจ้าร้องเรียก แล้วพระองค์จะทรงปลดเปลื้อง (*ความชั่วร้าย*) ที่สูเจ้าวิงวอนต่อพระองค์ (*ให้ทรงลบล้าง*) ถ้าพระองค์ทรงประสงค์ และสูเจ้าจะลืมที่สูเจ้าตั้งภาคี** (*ต่อพระองค์ 10:22, 23*) "

- **คำวิงวอนของผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์ และแบบของคำวิงวอน**

จากหะดีษ

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُوْلُ عِنْدَ الْكَرْبِ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ الْعَظِيْمُ الْحَلِيْمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ .

رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯได้เล่าว่า " แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เคยกล่าวเสมอขณะมีความทุกข์ว่า (ความว่า) ' ***ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงชันติธรรม ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเป็นเจ้าของบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเป็นเจ้าของชั้นฟ้า เจ้าของแผ่นดินและเจ้าของบัลลังก์อันยิ่งใหญ่*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย)

عَنْ أَبِيْ بَكْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :
دَعَوَاتُ الْمَكْرُوْبِ : اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُوْ فَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ
وَأَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَابْنُ حِبَّانَ .

ท่านอบูบักเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *คำวิงวอนของผู้ที่ตกทุกข์คือ ' โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันมุ่งหวังความเมตตาจากพระองค์ ดังนั้นโปรดอย่าปล่อยฉันให้พึ่งตัวเองแม้เพียงพริบตาเดียว ได้โปรดปรับปรุงกิจการทั้งหมดของฉันให้เป็นประโยชน์แก่ฉัน ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์* " (อบูดาวูด และ อิบนุ หิบบาน)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : يَقُوْلُ
اللهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِيْ بِيْ وَأَنَا مَعَهُ حِيْنَ يَذْكُرُنِيْ فَإِنْ ذَكَرَنِيْ فِيْ نَفْسِهِ
ذَكَرْتُهُ فِيْ نَفْسِيْ وَإِنْ ذَكَرَنِيْ فِيْ مَلَإٍ ذَكَرْتُهُ فِيْ مَلَإٍ خَيْرٍ مِنْهُ وَإِنِ اقْتَرَبَ إِلَيَّ
شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَإِنِ اقْتَرَبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا وَإِنْ أَتَانِيْ يَمْشِيْ أَتَيْتُهُ
هَرْوَلَةً . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *อัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกียงไกร ตรัสว่า เรานั้นขึ้นอยู่กับการคาดคิดของบ่าวของเราต่อเรา และเราจะอยู่กับเขา ขณะที่เขารำลึกถึงเรา ถ้าหากเขารำลึกถึงเราอยู่ภายในใจของเขา เราก็จะรำลึกถึงเขาอยู่ภายในใจของเรา และถ้าหากเขารำลึกถึงเราในกลุ่มชน เราก็จะรำลึกถึงเขาในกลุ่มชน ที่ดีกว่า และถ้าหากเขาเข้าใกล้เราหนึ่งคืบ เราจะใกล้เขาหนึ่งศอก ถ้าหากเขาเข้าใกล้เราหนึ่งศอก เราจะเข้าใกล้เขาหนึ่งวา และเมื่อเขาเดินเข้าหาเรา เราจะวิ่งเข้าหาเขา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَعَوَّذُ
مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ الشَّقَاءِ وَسُوْءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالنَّسَائِيُّ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เคยขอป้องกันจากความรุนแรงของภัยพิบัติ และการพบกับความชั่วช้า ความชั่วของกฎแห่งการกำหนดของพระองค์ (เช่นภัยธรรมชาติ) และการหยามหยันของศัตรู* " (บุคอรี มุสลิม และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : اللَّهُمَّ إِنِّيْ أَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ เคยกล่าวว่า ' *โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจาก ความหม่นหมอง ความเศร้า ความไร้ความสามารถ ความขี้เกียจ ความขี้ขลาด ความขี้เหนียว หนี้ที่ล้นพ้น และการข่มแหงของผู้คน* ' " (บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُوْلُ : اللَّهُمَّ إِنِّيْ أَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَالْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغِنَى وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَّالِ اللَّهُمَّ اغْسِلْ عَنِّيْ خَطَايَايَ بِمَاءِ الثَّلْجِ وَالْبَرَدِ وَنَقِّ قَلْبِيْ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَبَاعِدْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้เคยกล่าวเสมอว่า ' *โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจากความขี้เกียจ ความแก่หง่อม การทำบาป การสร้างหนี้ จากวิกฤตการณ์ในหลุมศพ การลงโทษในหลุมศพ จากวิกฤติการณ์ของไฟนรก การลงโทษของไฟนรก จากความชั่วร้ายของวิกฤติการณ์ของความร่ำรวย และฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากวิกฤติการณ์ของความยากจน และขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากวิกฤติการณ์ของมะสีหฺ ดัจญาล โอ้อัลลอฮฺ ! ได้โปรดชำระล้างความผิดของฉันออกไปจากฉันด้วยน้ำแข็ง และน้ำเย็น และขอได้โปรดทำให้หัวใจของฉันสะอาดจากความผิดทั้งหลายดุจดังพระองค์ได้ทำให้ผ้าขาวสะอาดจากรอยเปรอะเปื้อน และได้โปรดให้ฉันห่างไกลความผิด ดุจดังที่พระองค์ทรงให้ตะวันออกไกลจากตะวันตก* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

عَنْ سَعْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : تَعَوَّذُوْا بِكَلِمَاتٍ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَعَوَّذُ بِهِنَّ : اللَّهُمَّ أَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านสะอุด รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านทั้งหลายจงขอป้องกันโดยใช้ถ้อยคำที่ท่านนบี ศ็อลฯ เคยใช้มันขอป้องกัน นั่นคือ ' โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากความชั่วขลาด และฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากความตระหนี่ และขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากการที่ฉันจะถูกส่งกลับไปสู่ช่วงอายุที่ตกต่ำที่สุด และขอความคุ้มครองจากพระองค์ (ให้พ้น) จากวิกฤตการณ์ในโลกนี้ และการลงโทษในหลุมศพ '* " (บุคอรี ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ فِيْ ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ : الإِمَامُ الْعَادِلُ ، وَشَابٌّ نَشَأَ فِيْ عِبَادَةِ رَبِّهِ ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ ، وَرَجُلاَنِ تَحَابَّا فِي اللهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ ، وَرَجُلٌ طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ : إِنِّيْ أَخَافُ اللهَ ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَى حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِيْنُهُ ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ .

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ أَبَا دَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' *เจ็ดคนที่อัลลอฮฺจะทรงให้พวกเขาอยู่ในร่มเงาของพระองค์ในวันที่ไม่มีร่มเงาใด นอกจากร่มเงาของพระองค์เท่านั้น คือ (1) ผู้นำที่มีความยุติธรรม (2) ชายหนุ่มที่เติบโตอยู่ในการทำอิบาดะฮฺต่อพระผู้อภิบาลของเขา (3) ชายคนหนึ่งที่หัวใจของเขาผูกพันอยู่กับมัสญิด (4) ชายสองคน ที่รักกันเพื่ออัลลอฮฺ รวมกันเพื่อพระองค์ และจากกันเพื่อพระองค์ (5) ชายคนหนึ่งซึ่งหญิงที่มีตระกูลและงดงามเชิญชวนให้เขาละเมิดประเวณี แต่เขากล่าวว่าแท้จริง ฉันกลัวอัลลอฮฺ และ (6) ชายคนหนึ่งเขาได้บริจาคทาน เขาปิดบังจนมือซ้ายของเขาไม่รู้ สิ่งที่มือขวาของเขาบริจาค และ (7) ชายคนหนึ่งได้รำลึกถึงอัลลอฮฺตามลำพัง และดวงตาทั้งสองของเขาท่วมท้นด้วยน้ำตา '* " (บุคอรี มุสลิม ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

(8) ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมที่อิสลามกำหนดให้มีในบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและหน้าที่เป็นของคู่กัน ความรับผิดชอบจะขยายตัวกว้างขวางแค่ไหนขึ้นอยู่กับหน้าที่ เช่น เสมียนพิมพ์มีหน้าที่รับผิดชอบจำกัด คือพิมพ์หนังสือตามสั่ง ให้ถูกต้อง ทันเวลา หัวหน้าแผนกมีหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้นคือ นอกจากงานในหน้าที่ของตนแล้ว ยังต้องรับผิดชอบงานของลูกน้องในแผนกของตนอีกด้วย อิสลามสอนว่าทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ และจะต้องถูกไต่สวน (*ในวันกิยามะฮฺ*) ในงานที่ตนรับผิดชอบทุกอย่าง เช่น ใน

ฐานะ ลูก ภรรยา สามี พ่อ แม่ อิมามหรือผู้นำหรือผู้ปกครองหรือผู้บริหารประเทศ และในฐานะบ่าวของอัลลอฮฺด้วย เป็นต้น

ท่านนนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " *ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ และทุกคนจะถูกไต่สวนในหนห้าที่ของตน ผู้นำมีหน้าที่รับผิดชอบ และเขาจะถูกไต่สวนในการปกครองของเขา บุรุษมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของเขา เขาจะถูกไต่สวนในหน้าที่ของเขา สตรีมีหน้าที่ดูแลบ้านเรือนสามีนาง และลูก ๆของเขา นางจะถูกไต่สวนในหน้าที่นั้น คนใช้มีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของนาย เขาจะถูกไต่สวนในหน้าที่นั้น และบุตรมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของบิดาเขา เขาจะถูกไต่สวนตามหน้าที่ของเขา* " (บุคอรี มุสลิม)

ประการที่ 2

หน้าที่ต่อผู้อื่น ในที่นี้จะกล่าวเพียงบางเรื่อง เพราะในเรื่องต่อ ๆไป เช่น เรื่องการศึกษาและวัฒนธรรม การเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นทั้งสิ้น

(1) การเผยแผ่ศาสนา

เมื่อได้ศึกษาอิสลามอย่างถ่องแท้จึงพบว่า อิสลามเป็นศาสนาที่รวมแห่งคุณธรรม วัฒนธรรมใหม่ อารยธรรมใหม่ เป็นศาสนาของมนุษยชาติ ไม่ใช่ของชนชาติอุรับ หรือชนเผ่าใดเผ่าหนึ่ง อิสลามต้องการให้สังคมทุกสังคมเป็นสังคมที่สงบสุข จึงจำเป็นต้องเผยแผ่หลักธรรมสู่ประชาชาชน การเผยแผ่ศาสนาเรียกว่า " **ตับลีฆ** " แปลว่า การสื่อสารให้ถึง หรือการสื่อสารสัจธรรมให้เข้าถึงจิตใจผู้รับ ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาเรียกว่า " **มุบัลลิฆ** " อิสลามได้กำหนดให้มุสลิมทุกคนทั้งชายหญิงศึกษาศาสนาและเผยแผ่ตามกำลังภูมิปัญญา (*หรือถ้าไม่มั่นใจหรือมีความรู้น้อยก็ใช้วิธีให้การศึกษาทางอ้อม เช่นบริจาคเงินช่วยหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาหรือเผยแผ่ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต เป็นต้น*) ดังหลักฐานจากอัล - กุรฺอาน

3 : 103 ความว่า " **และควรต้องให้มีจากพวกสูเจ้าซึ่ง** (*หมู่เผยแผ่ศาสนาและสงเคราะห์สังคม*) **คณะหนึ่ง เชิญชวนไปสู่ความดี และกำชับในเรื่องดีงามและห้ามปรามในเรื่องชั่วช้า** และเหล่านี้ พวกเขาบรรลุความสำเร็จ (*3:109 ,113; 4:71; 31:17*) "

7 : 181 ความว่า " **และบรรดาผู้ที่เราได้บังเกิดนั้น มีหมู่ชนหนึ่งผู้นำทาง** (*ผู้คน*) **ด้วยสัจจะ** (*สู่อิสลาม*) และโดยนัย (*แห่งสัจธรรม*) นั้น พวกเขาปฏิบัติอย่างเที่ยงธรรม "

5 : 67 ความว่า รสูล (*มุฮัมมัด*) เอ๋ย ! **จงเผยแผ่ที่ได้ถูกประทานลงมาแก่เจ้าจากพระผู้อภิบาลของเจ้า** (*6:19; 15:94*) และถ้าเจ้าไม่ปฏิบัติ เจ้าก็ไม่ได้เผยแผ่สารของพระองค์ และพระองค์ทรงปกป้องเจ้าจากหมู่มนุษย์ (*ที่ปฏิเสธหลักธรรมที่พยายามจะฆ่าเจ้า*) แท้จริงอัลลอฮมิทรงนำทางผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

9 : 122 ความว่า " และผู้ศรัทธาไม่ควรออกไป (*สู่สนามรบ*) พร้อมกันทั้งหมด ไฉนเล่ามิให้ (*จำนวนน้อย ๆ จาก*) คณะหนึ่งของทุก ๆหมู่ (*ใหญ่ ๆ*) ของพวกเขาออกไป (*สนามรบ*) เพื่อ (*หมู่อื่นที่อยู่รั้งหลังจะได้เล่าเรียน*) หาความเข้าใจในศาสนา เพื่อจะได้ตักเตือนพวกพ้องของเขาทั้งหลาย เมื่อพวกเขากลับ (*จากการบ*) มาสู่เขาทั้งหลาย เพื่อพวกเขาจะได้ระวังตัว "

วิธีการเผยแผ่ศาสนาต้องเริ่มจากบุคคลในครอบครัวก่อน ให้เผยแผ่ด้วยวาจาอ่อนหวาน ถ้อยคำกินใจ เข้าใจง่าย (*การที่จะเป็นเช่นนี้ได้ต้องรู้ภาษาของตนและประชาชนเป็นอย่างดี มิฉะนั้นอาจเกิดการเข้าใจผิดจากการสื่อภาษาได้*) ต้องค่อยเป็นค่อยไป ไม่หักโหม เพราะการให้ผู้รับความรู้เข้าใจด้วยสติปัญญาของเขาเองนั้น เป็นจุดยอดของการดำเนินชีวิตในอิสลาม ไม่ข่มขู่หรือบังคับผู้ใดให้มานับถือศาสนา ใครจะเชื่อถือศรัทธาหรือไม่ก็ได้ มุบัลลิฆจะต้องตระหนักว่าอัลลอฮฺทรงให้มนุษย์มีอิสระในด้านความคิด (*แต่ถ้ามาสู่อิสลามแล้ว จะต้องปฏิบัติตามกฎ ถ้าละเมิดต้องถูกลงโทษตามกฎ*) และข้อสำคัญในการให้ความรู้แก่ประชาชนนั้น ท่านนบี ศ็อลฯได้สอนไว้ว่า ผู้ใดจะใช้ให้คนทำดี ต้องใช้วิธีการที่ดี และถ้ามีการโต้แย้งกัน จะต้องโต้แย้งกันด้วยเหตุผล โดยอ้างหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน และสุนนะฮ (*หะดีษ*) ของท่านนบี ศ็อลฯ ต้องมีความสุขุม อย่าด่าสิ่งเคารพของผู้อื่น ต้องมีจิตวิทยาในการให้ความรู้ตามความแตกต่างของผู้รับแต่ละบุคคลเป็นต้น

- ให้เริ่มเผยแผ่ศาสนาในครอบครัวก่อน

26 : 123 - 124 ความว่า " เมื่อพี่น้องคนหนึ่งของพวกเขา (*คือ*) ฮูดได้กล่าวแก่พวกเขาว่า พวกท่านไม่สำรวมตนให้พ้นจากความชั่วหรือ ? "

" แท้จริงฉันเป็นรสูลผู้มั่นต่อหน้าที่ (*ทั้งซื่อสัตย์และไว้ใจได้ – มาเทศนา*) ยังพวกท่าน "

28 : 76 ความว่า " แท้จริงกอรูนอยู่ในหมู่พวกพ้อง (*เป็นญาติ*) ของมูซา แต่เขา (*กอรูน*) ได้กดขี่พวกเขา และเราได้ประทานแก่เขาซึ่งทรัพย์สมบัติมากมายจนว่า (*ลูกกุญแจ ของ*) กองคลังของเขานั้น คนแข็งแรงหมู่หนึ่งก็ยกไม่ไหว เมื่อพวกพ้อง (*ญาติ*) ของเขาพูดแก่เขา (*เป็นการตักเตือน*) ว่า จงอย่าลำพอง แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงรักผู้ลำพอง "

- แล้วขยายไปยังเพื่อนบ้านและประชาชนทั่วไป

6 : 19 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) จงกล่าว (*โดยถามพวกปฏิเสธเถิด*) สิ่งใดใหญ่ยิ่งในการเป็นพยาน (*ต่อความจริง*) จงกล่าว (*แก่พวกสงสัยเหล่านั้น*) เถิด อัลลอฮฺคือผู้ทรงเป็นพยานระหว่างฉันและพวกท่าน (*4:166; 13:43; 29:52*) และอัล – กุรฺอานนี้ได้ถูก วะฮีฺแก่ฉัน เพื่อฉันจะได้ตักเตือนพวกท่านโดย (*อัล – กุรฺอานนี้*) และผู้ที่มัน (*การเทศนานี้*) แผ่ไปถึง....."

42 : 7 ความว่า " และในทำนองนี้ เราได้วะหี้ยอัล – กุรฺอานเป็นภาษาอฺรับแก่เจ้า (*20:113*) **เพื่อเจ้าจะได้ตักเตือนแม่ของเมืองทั้งหลาย** (*หมายถึงชาวนครมักกะฮฺ*) **และผู้อยู่รอบ ๆมัน** (*หมายถึงชาวเมืองอื่นทุกทิศ 6:93*) **และเตือนถึงวันแห่งการชุมนุมซึ่งไม่มีข้อคลางแคลงในนั้น ส่วนหนึ่ง** (*จะอยู่*) **ในสวนสวรรค์ และอีกส่วนหนึ่งในเปลวไฟ "**

- **ให้เทศนาแก่ชนทุกชั้นด้วยโวหารและภูมิปัญญาของผู้นั้น**

36 : 69-70 ความว่า " **และเรามิได้สอนการกวีแก่เขา และไม่บังควรแก่เขา** (*ที่จะเป็นกวี*) (*อัล – กุรฺอาน*) **นี้หาใช่อื่นใดไม่** (*ไม่ใช่เวทมนต์ บทสวด ฯลฯ*) **นอกจากเป็นข้อตักเตือนและคัมภีร์อันชัดแจ้ง** (*เข้าใจง่าย 15 : 9*) "

" **เพื่อตักเตือนผู้มีชีวิต** (*คือใช้สติปัญญา*) **และเพื่อพระประกาศิต** (*แห่งการตักเตือน*) **นั้นจะได้พิสูจน์ความจริงแก่ผู้ปฏิเสธทั้งหลาย** (*ว่าจะได้รับผลการตอบแทนเช่นไร*) "

- **เหตุที่ต้องเผยแผ่ศาสนา เพราะ**

- **เพราะอิสลามเป็นศาสนาของมนุษยชาติ**

14 : 52 ความว่า " **นี่คือการเทศนา** (*สาร*) **สำหรับมนุษย์ เพื่อพวกเขาจะได้ถูกเตือนสำทับโดยนัยนี้ และเพื่อพวกเขาจะได้รู้ว่า พระองค์คือพระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงเอกะ และเพื่อปวงผู้มีสติจะได้รำลึก** (5 : 67; 6:19) "

- **ท่านนบมุฮัมมัด ศ็อลฯ มิใช่ศาสดาประจำชาติใด แต่เป็นศาสดาของโลก**

21 : 107 ความว่า " และเรามิได้ส่งเจ้า (*มุฮัมมัด*) เพื่ออื่นใด นอกจากเป็นความเมตตาแก่นานาชาติ (*34:28 มิใช่แก่ชาติใดโดยเฉพาะ*) "

25 : 1 ความว่า " ความจำเริญยิ่งแด่พระองค์ ผู้ได้ทรงประทานอัล – ฟุรฺกอน (*คืออัล – กุรฺอาน อันเป็นที่จำแนกระหว่างความจริงและความเท็จ 2 : 185*) ลงมาแก่เจ้า (*มุฮัมมัด เป็น*) บ่าวของพระองค์ **เพื่อเขาจะได้เป็นผู้ตักเตือนแก่นานาชาติ "**

- **หลักในการเทศนามี 3 ประการคือ**

1. **ด้วยเหตุผล วิทยปัญญาและหลักฐาน** (*อักฺล และหิกฺมะฮฺ*)
2. **การเทศนาที่ไพเราะ น่าฟัง และมีมรรยาท** (*เมาอิเซาะตุลหะซะนะฮฺ*)
3. **อภิปราย โต้แย้งด้วยวิธีที่สุภาพ มีเหตุผล และน่าฟัง** (*มุนาเซาะเราะฮฺ บิ เฏาะรีกิน อะหฺสัน*)

16 : 125 ความว่า " **จงเชิญชวนยังทางของพระผู้อภิบาลของเจ้า ด้วยวิทยปัญญาและการตักเตือน** (*โอวาท*) **ที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยวิธี** (*มรรยาท วาจาและเหตุผล*) **ที่ดียิ่ง** (*17:53; 41:34*) **แท้จริง พระผู้อภิบาลของเจ้า พระองค์ทรงรู้ดียิ่งถึงผู้ที่หลงจากทางของพระองค์ และ**

พระองค์ทรงรู้ดียิ่งถึงผู้ที่อยู่ในทางนำ (*ของพระองค์ 6:118*) "

4 : 63 ความว่า " .....จงตักเตือนพวกเขา และจงพูดแก่พวกเขาเกี่ยวกับตัว (*หรือจิตใจ*) พวกเขา ซึ่งคำพูดอันซาบซึ้ง "

20 : 44 ความว่า " แล้วทั้งสองจงพูดกับเขาด้วยคำพูดอ่อนโยน บางทีเขาจะฉุกคิด (*เพราะได้รับการเตือนสติจากการเทศนา*) และหวาดกลัว (*ต่อผลแห่งความชั่วที่ได้ทำไว้*) "

51 : 65 ความว่า " และจงตักเตือน (*ต่อไป*) เพราะแท้จริง การตักเตือนนั้นให้คุณแก่ปวงผู้ศรัทธา "

29 : 46 ความว่า " จงอย่าโต้เถียงกับอะฮฺลุลกิตาบ เว้นแต่โดยวิธีที่ดียิ่ง (*16:125; 23:96*) นอกจากบรรดาในหมู่พวกเขาที่ปฏิบัติมิชอบ (*ก็จงอย่าโต้เถียงพวกเขาเลย*) และจงกล่าวว่าเราศรัทธาในสิ่งที่ได้ถูกประทานแก่เรา (*คืออัล – กุรฺอาน*)....."

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : يَسِّرُوْا وَلَا تُعَسِّرُوْا وَبَشِّرُوْا وَلَا تُنَفِّرُوْا . رواه الشيخان

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าว (*ในเรื่องการสอน*) ว่า *ท่านทั้งหลายจงทำให้ง่าย อย่าทำให้ยาก จงนำข่าวดีออกเผยแพร่ และอย่าทำให้เตลิด (ทำให้เขาผละไป)* " (บุคอรี และ มุสลิม)

- ผู้เทศนาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน

2 : 44 ความว่า " สูเจ้ากำชับ *(สั่งสอน)* มนุษย์ในคุณธรรม และสูเจ้าลืมตัวเอง (*ไม่ปฏิบัติ 26:226; 61: 2-3*) กระนั้นหรือ ทั้ง ๆที่สูเจ้าอ่านคัมภีร์ แล้วสูเจ้ายังไม่ใช้ปัญญาอีกหรือ ? "

26 : 226 ความว่า " และนั่นคือ พวกเขาพูดที่พวกเขาไม่กระทำ "

61 : 2-3 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าจึงพูดที่สูเจ้าไม่ปฏิบัติ "
" ที่น่าเกลียดยิ่งในทัศนะของอัลลอฮฺ คือ ที่สูเจ้าพูดสูเจ้าไม่ปฏิบัติ "

- การพูดจาอ่อนหวานเป็นหัวใจของการเผยแผ่ศาสนา

20 : 44 ความว่า " แล้วทั้งสองจงพูดกับเขาด้วยคำพูดอ่อนโยน บางทีเขาจะฉุกคิด (*ได้รับการเตือนสติจากการเทศนา*) และหวาดกลัว (*ต่อผลแห่งความชั่วที่ได้กระทำ*) "

(2) การต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (*ญิฮาด*)

อิสลามสอนให้มุสลิมทุกคนขวนขวายหรือมีความมานะบากบั่น ดิ้นรนต่อสู้ด้วยชีวิตและทรัพย์สิน ตั้งแต่การต่อสู้ภายในใจตนเพื่อให้พ้นจากอารมณ์ฝ่ายต่ำ ต่อสู้เพื่อดำรงศาสนาหรือให้ฝ่ายธรรมะชนะอธรรมจากศัตรูที่เห็นตัวและไม่เห็นตัว อดทนและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใด ๆ ไม่หวาดกลัวและรู้เท่าทันเหตุการณ์ มีไหวพริบซึ่งเกิดจากปัญญาที่มีมาแต่ดั้งเดิม และปัญญาที่

เกิดขึ้นใหม่จากการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ของชีวิตซึ่งได้จากการแสวงหา (*ซึ่งจะมีรายละเอียดในเรื่องการศึกษาฯ และเรื่องอื่น ๆต่อไป*

การต่อสู้ดิ้นรนในทางของอัลลอฮฺนี้ นอกจากการต่อสู้กับใจตนเองแล้ว ได้เริ่มตั้งแต่การต่อสู้เพื่อป้องกันตนให้พ้นจากการกดขี่ข่มเหง ป้องกันตนให้พ้นจากการรุกรานของข้าศึกศัตรู (*แต่ห้ามรุกรานผู้อื่น*) เช่น ในยามสงคราม ต้องต่อสู้ด้วยความองอาจ ไม่หนีทัพ มีระเบียบวินัย ไม่ย่อท้อต่ออันตรายทั้งปวง หรือในยามสงบ อาจทำได้โดยการเผยแผ่ศาสนาอุทิศตนทำประโยชน์ต่อสังคมในด้านต่าง ๆตามที่อิสลามใช้ เช่น ต่อต้านสิ่งเสพย์ติด ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ป้องกันความเลวร้ายต่าง ๆไม่ให้เกิดแก่สังคม ให้ผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ช่วยเหลือประชาชนถูกผู้มีอิทธิพลเอาเปรียบ จัดอบรมเยาวชนให้อยู่ในกรอบแห่งคุณธรรม ฯลฯ ถ้าผู้ใดถูกฆ่าตายหรือตายเนื่องจากการต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (*ญิฮาด*) ในทัศนะของอัลลอฮฺนั้นไม่ถือว่าเขาตาย และเป็นกุศลสูงสุดซึ่งจะได้รับสวรรค์ของอัลลอฮฺเป็นการตอบแทน ในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่งกล่าวว่า

- ให้ต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ

61 : 10-11 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จะให้ฉันแนะแก่สูเจ้าไหมเล่า ? ถึงการค้าที่จะช่วยให้สูเจ้าพ้นจากการลงโทษอันเจ็บปวด "

" นั่นคือ สูเจ้าต้องศรัทธาในอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ และดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺด้วยทรัพย์สินของสูเจ้า และชีวิตของสูเจ้า นั่นเป็นการดีกว่าสำหรับสูเจ้า ถ้าสูเจ้ารู้ (*9:20,41*) "

22 :78 ความว่า " และจงดิ้นรนต่อสู้เพื่ออัลลอฮฺ (*คือในทางของพะองค์*) ซึ่งการดิ้นรนต่อสู้อันจำต้องมีต่อพระองค์ (*5:35*) พระองค์ได้ทรงเลือกสูเจ้า (*ให้เด่นกว่าประชาชาติอื่น ๆ*) และมิได้ทรงวางภาระ (ข้อขัดข้องยุ่งยาก) ใด ๆแก่สูเจ้าในเรื่องศาสนา ซึ่งเป็นหลักธรรมของบรรพบุรุษของเจ้าคืออิบรอฮีม ..... "

9 : 123 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงต่อสู้พวกปฏิเสธผู้อยู่ใกล้สูเจ้า (*ให้หมดเสี้ยนหนามก่อน 2:190*) และจงให้เขาได้พบความเข้มแข็งในตัวสูเจ้า (*48:29 แม้จะอ่อน ก็จงเหนียวเช่นเส้นไหม*) และจงรู้เถิดว่า อัลลอฮฺทรงอยู่กับผู้สำรวมตนจากความชั่ว "

66 : 9 ความว่า " นบีเอ๋ย ! จงบากบั่นต่อสู้พวกปฏิเสธและพวกสับปลับ และจงแข็งกร้าว (*อย่าระย่อ*) ต่อพวกเขา เพราะที่พำนักของพวกเขาคือนรก และเป็นปลายทางที่ชั่วช้าแท้ ๆ "

8 : 39 ความว่า " จงต่อสู้พวกเขาจนกว่าไม่มีการกดขี่ (*2:191*) และให้การเคารพภักดีนั้นทั้งหลายแหล่เพื่ออัลลอฮฺ (*มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา 22:40*) แต่ถ้าพวกเขาหยุดยั้ง แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่พวกเขากระทำ (*ทั้งสิ้น*) "

4 : 74-75 ความว่า " **ดังนั้นจงให้พวกเขาต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (*คือ*) บรรดาผู้ขาย (*อุทิศ*) ชีวิตของโลกนี้เพื่อโลกหน้า** (*9:111*) และผู้ใดต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ แล้วเขาถูกฆ่าหรือชนะ (*ไม่ถูกฆ่า 9:52*) ดังนั้น ในไม่ช้า เราจะประทานรางวัลอันใหญ่หลวงแก่เขา "

" **และ (*มีเหตุ*) อันใดแก่สูเจ้า ที่สูเจ้าไม่ต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ และ (*เพื่อคุ้มครอง*) ผู้อ่อนแอในหมู่ผู้ชายและผู้หญิงและเด็ก ๆ** (*ที่ถูกข่มเหง 4:98*) ผู้กล่าวว่า โอ้ พระผู้อภิบาลของเรา ! ได้โปรดนำเราออกไปให้พ้นเมือง (*มักกะฮ*) นี้ ซึ่งชาวเมืองของมันเป็นผู้รังแก และขอได้ทรงโปรดตั้งผู้คุ้มครองสำหรับเราจากพระองค์ และได้ทรงโปรดตั้งผู้ช่วยเหลือเราจากพระองค์ "

9 : 41 ความว่า " **จงออก (*ทัพ*)ไปเถิด ทั้งเบาและหนัก (*จะมีกำลังน้อยหรือมาก สะดวกหรือลำเค็ญก็ตาม*) และจงดิ้นรนต่อสู้ด้วยสมบัติของสูเจ้าและชีวิตของสูเจ้าในทางของอัลลอฮฺ** (*5:35; 22:78*) นั่นเป็นการดีกว่าสำหรับสูเจ้า ถ้าสูเจ้ารู้ "

8 : 65 ความว่า " บนีเอ๋ย ! จงเร้าใจบรรดาผู้ศรัทธา (*อย่าให้ขลาด*) ในการต่อสู้ (*4:84 เพื่อว่า*) ถ้าในหมู่สูเจ้ามีผู้อดทนยี่สิบคน (*ยืนหยัด*) ต่อสู้ ก็จะชนะคนสองร้อยคนได้ และ (*ในทำนองนี้*) ถ้าในหมู่สูเจ้ามีหนึ่งร้อย ก็จะชนะบรรดาผู้ปฏิเสธหนึ่งพันได้ (*ทั้งนี้*) เนื่องด้วยพวกเขาเป็นหมู่ชนที่ไม่เข้าใจ (*ในหลักธรรม*) "

2 : 154 ความว่า " **และจงอย่ากล่าวถึงผู้ถูกฆ่าในท่านของอัลลอฮฺว่า (*เขา*) ตาย (*เยี่ยงคนทั่ว ๆไป*) มิได้ (*เขา*) ยังเป็นอยู่** แต่ว่าสูเจ้าหาตระหนักไม่ (*3:168*) "

3 : 168 ความว่า " (*บรรดามุสลิม*) **จงอย่าคิดว่าบรรดาผู้ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮฺว่าตาย มิได้ เขาทั้งหลายยังเป็น (*มีชีวิตที่สูงส่ง*) อยู่ ณ พระผู้อภิบาลของเขา (*อย่างใกล้ชิด*) และได้รับเครื่องยังชีพ (*มีความสงบสุข*)** "

8 : 60 ความว่า " และจงเตรียมต่อต้านพวกเขา (*ตาม*) ที่สูเจ้าสามารถกระทำได้ซึ่งกำลังทัพและม้าที่ผูกไว้ (*คือเลี้ยงไว้อย่างสมบูรณ์ เตรียมพร้อมไว้เสมอ*) เพื่อข่มขวัญ (*ทำให้กลัว*) โดยนัยนั้นแก่ศัตรูของอัลลอฮฺ และศัตรูของเจ้า (*เช่นกัน 3:199*) และพวกอื่น ๆอีก อื่นจากพวกเขาซึ่งสูเจ้าไม่รู้จักพวกเขา (*แต่*) อัลลอฮฺทรงรู้จักพวกเขา และอันใดที่สูเจ้าบริจาคในทางของอัลลอฮฺ (*2:272*) พระองค์จะทรงตอบแทนให้ครบแก่สูเจ้า (*4:173*) และสูเจ้าจะไม่ถูกอยุติธรรม "

- **รางวัลของผู้ต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ และโทษของผู้ที่ไม่ต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ**

9 : 20 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธา และอพยพ และดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺด้วยสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขา** (*4: 95*) **มีศักดิ์ยิ่งใหญ่กว่าในทัศนะของอัลลอฮฺ** และเหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ (*4:100; 8:74*) "

9 : 88-89 ความว่า " **แต่รสูล (*มุฮัมมัด*) และบรรดาผู้ศรัทธาพร้อมกับเขาได้ดิ้นรนต่อสู้ด้วยสมบัติของพวกเขาและชีวิตของพวกเขา** (*8:74: 9:41,111; 61: 11*) **และเหล่านี้ สำหรับเขาทั้งหลายคือความดีงาม** (*ทั้งในโลกนี้และปรโลก*) และเหล่านี้ พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ "

" **อัลลอฮฺได้ทรงเตรียมไว้สำหรับพวกเขาคือสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน เป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น นั่นคือความสำเร็จอันยิ่งใหญ่** *(2:25)* "

8 : 15-16 **ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อสูเจ้าพบบรรดาผู้ปฏิเสธเคลื่อนพลมาช้า ๆ (*เพราะมีกำลังและสัมภาระมาก*) ดังนั้นจงอย่าหันหลังให้พวกเขา (*จงอย่าหนี*)**

" และผู้ใดหันหลังให้พวกเขา (*วิ่งหนี*) ในวันนั้น เว้นแต่การติดพัน (*เป็นยุทธวิธี*) ในการต่อสู้ (*เช่นถอยมาตั้งหลักเพื่อโจมตีใหม่*) หรือเข้าหาที่มั่นในหมู่ (*ของตน*) ดังนั้น แน่นอนเขาได้ก่อความกริ้วจากอัลลอฮฺ และที่พำนักของเขาคือนรก และเป็นปลายทางอันชั่วช้า "

4 : 95 **ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาผู้นั่งรั้งอยู่ (*ที่เคหะ ไม่ออกรบโดยไม่มีเหตุจำเป็น*) อื่นไปจากผู้ไม่สามารถ (*เช่น บาดเจ็บ ป่วย หรือพิการ*) นั้น ไม่เหมือนกับผู้ดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺด้วยสมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา อัลลอฮฺทรงโปรดปรานผู้ดิ้นรนต่อสู้ด้วยชีวิตของพวกเขาและสมบัติของพวกเขาให้มีฐานะเหนือกว่าผู้นั่งรั้งอยู่ (*8:74; 9:20; 57:10*) และพระองค์ได้ทรงสัญญาความดีงามแก่ทุก ๆคน แต่อัลลอฮฺทรงโปรดปรานผู้ดิ้นรนต่อสู้มากกว่าผู้นั่งรั้ง ด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง "**

3 : 194 **ความว่า " .....ส่วนบรรดาผู้ได้อพยพและถูก (*ขับ*) ออกจากเคหะสถานของพวกเขา และได้รับทุกข์ในทางของฉัน และพวกเขาต่อสู้ และได้ถูกฆ่า** (*9:111; 16:41; 22:58*) **แน่นอนฉันจะลบล้างความชั่วต่าง ๆจากพวกเขา และแน่นอนฉันจะให้พวกเขาเข้าในสวนสวรรค์หลากหลาย ณเบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน การตอบแทนจากที่อัลลอฮฺ และอัลลอฮฺ พระองค์คือการตอบแทนที่ดีเลิศ "**

حَدثنا أَبُو زُرْعَةَ بْنُ عَمْرِو بْنِ جَرِيرٍ قَالَ : سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (انْتَدَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِهِ ، لَا يُخْرِجُهُ إِلَّا إِيمَانٌ بِي وَتَصْدِيقٌ بِرُسُلِي ، أَنْ أَرْجِعَهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ ، أَوْ أُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ ، وَلَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي مَا قَعَدْتُ خَلْفَ سَرِيَّةٍ ، وَلَوَدِدْتُ أَنِّي أُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ أُحْيَا ، ثُمَّ أُقْتَلُ ثُمَّ أُحْيَا ، ثُمَّ أُقْتَلُ) .

ท่านอบูซุรฺอะฮฺ บิน อัมรฺ บิน ญะรีรฺ ได้เล่าว่า ฉันได้ยินท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺเล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " อัลลอฮฺได้ทรงรับตอบแทนผลบุญให้แก่ผู้ที่ออกไปต่อสู้ในทางของพระองค์ ซึ่งเขาไม่ออกไปเพื่ออื่นใด นอกจากการศรัทธาต่อฉัน (อัลลอฮฺ) และเชื่อในรสูลของฉัน ฉันจะให้เขากลับมารับการตอบแทนหรือรับส่วนแบ่งจากสินสงครามหรือให้เขาเข้าสวรรค์ (ท่านบีกล่าวต่อว่า) ถ้าหากไม่ลำบากแก่ประชาชาติของฉันแล้ว ฉันก็จะไม่นั่งรั้งอยู่หลังกองทัพใด ๆ ความปรารถนาของฉันจริง ๆคือ การที่ฉันถูกฆ่าในหนทางของอัลลอฮฺ แล้วมีชีวิตขึ้นมาอีก แล้วถูกฆ่า แล้วมีชีวิตขึ้นมาอีก แล้วถูกฆ่า " (บุคอรี กิตาบุลอีมาน)

2.3 อัคลาค (*จริยธรรม*)

จริยธรรม ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คือ " ธรรม (*คุณความดี*) ที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม " และเนื่องจากอิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มุ่งจะขัดเกลาจิตใจให้ผ่องแผ้วด้วยการเคารพภักดีอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) และกระทำดีต่อเพื่อนมนุษย์บนรากฐานแห่งความรัก ความเมตตา ความเป็นพี่น้องกัน อิสลามได้กล่าวถึงเรื่องจริยธรรมที่ควรประพฤติไว้พอสรุปได้ดังนี้

(1) การกตัญญูรู้คุณ

อิสลามสอนให้กตัญญูรู้คุณ เริ่มตั้งแต่ให้รู้คุณอัลลอฮฺผู้ทรงสร้าง ทรงให้ชีวิต ทรงให้เครื่องยังชีพและสติปัญญา รู้คุณพ่อแม่ คุณของแผ่นดินที่อาศัย ฯลฯ ดังหลักฐานจากอัล - กุรฺอานและหะดีษ

- **ให้กตัญญูรู้คุณอัลลอฮฺ**

2:152 ความว่า " **เพราะฉะนั้น (*เมื่ออัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานสูเจ้าเช่นนี้*) จงรำลึก (*วิงวอน*) ถึงฉัน (*อัลลอฮฺ*) ฉันก็จะรำลึกถึงสูเจ้า (*ด้วยการนำทางและเมตตา*) จงขอบคุณฉัน (*ด้วยการทำดี*) และจงอย่าเนรคุณฉัน** "

2:172 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงบริโภคจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย ที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า และจงขอบคุณต่ออัลลอฮฺ (*ด้วยการทำดีทั้งกาย วาจาและใจ*) ถ้าพระองค์เท่านั้นที่สูเจ้าเคารพภักดี** "

2:243 ความว่า " .....**แท้จริงอัลลอฮฺ แน่นอน เป็นเจ้าของแห่งความโปรดปรานต่อปวงมนุษย์ แต่ส่วนมากมนุษย์ไม่ขอบคุณ** "

28:73 ความว่า " **และเนื่องด้วยความเมตตาของพระองค์ พระองค์ได้ทรงทำ (*ให้มี*) กลางคืนและกลางวันสำหรับพวกท่าน เพื่อพวกท่านจะได้พักผ่อนใน (*กลางคืน*) นั้น และเพื่อพวกท่านจะได้แสวงจากความโปรดปรานของพระองค์ (*ในเวลากลางวัน 10:67*) และเพื่อพวกท่านจะได้ขอบคุณ (*ด้วยการทำดี*)** "

39:7 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าเนรคุณ (*หรือปฏิเสธ*) ดังนั้นอัลลอฮฺก็มิทรงพึ่งสูเจ้า และพระองค์มิทรงปีติในการเนรคุณของปวงบ่าวของพระองค์ แต่ถ้าสูเจ้ากตัญญู พระองค์ทรงปีติต่อสูเจ้า และไม่มีผู้แบกภาระคนใดแบกภาระของผู้อื่นได้ แล้วยังพระองค์คือการกลับของสูเจ้า และพระองค์จะทรงแจ้งสูเจ้าตามที่สูเจ้าได้ประกอบไว้ แท้จริงพระองค์ทรงรอบรู้ที่ (*เงื่อนงำ*) อยู่ในหัวอก (*8:43; 11:5; 35:38; 42:24; 67:13*)** "

39:66 ความว่า " **แต่ว่า จงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และจงอยู่ในหมู่ผู้กตัญญู** "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ لاَ يَشْكُرُ اللهَ لاَ يَشْكُرُ النَّاسَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَلَفْظُهُ : مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللهَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดที่ไม่ขอบคุณอัลลอฮฺ เขาก็ย่อมไม่ขอบคุณมนุษย์*** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " ***ผู้ใดไม่ขอบคุณมนุษย์ เขาก็ย่อมจะไม่ขอบคุณอัลลอฮฺ*** "

(2) ความนอบน้อมถ่อมตน

- **ผู้ใกล้ชิดอัลลอฮฺไม่จองหอง**

7 : 206 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้สนิทต่อพระผู้อภิบาลของเจ้า (*เช่นมลาอิกะฮฺ*) นั้น พวกเขามิได้โอหังต่อการเคารพภักดีพระองค์ และพวกเขาสดุดีความบริสุทธิ์ของพระองค์ และพวกเขากราบต่อพระองค์** "

21:19 ความว่า " **และของพระองค์คือผู้อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ส่วนผู้ใกล้ชิดพระองค์นั้น (*เช่นมลาอิกะฮฺ หรือผู้สำรวมตนและศรัทธาอย่างแน่นแฟ้น*) พวกเขามิได้โอหังต่อการเคารพภักดีพระองค์** "

- **นอบน้อมต่ออัลลอฮฺและคำสั่งของอัลลอฮฺ**

19 : 58 ความว่า " **เหล่านี้คือบรรดาผู้อัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานแก่เขาทั้งหลาย (*4:69; 5:20*) ได้แก่เหล่านบีบางคนจากเชื้อสายของอาดัม และจาก (*เชื้อสายของ*) ผู้ที่เราได้บรรทุก (*ไว้ในเรือ*) ร่วมกับนูหฺ และจากเชื้อสายของอิบรอฮีม (*คือท่านนบียะอฺกูบ อะลัยฮิสลาม*) และจาก (*เชื้อสายของ*) ผู้ที่เราได้นำทางและเราได้เลือกแล้ว คราใดที่โองการของพระผู้ทรงกรุณาปรานีถูกอ่านแก่พวกเขา พวกเขาหมอบลงกราบ (*ด้วยความถ่อมตัวและคารวะ 17:107; 32:15*) และร้องไห้ (*ด้วยความตื้นตันใจ เนื่องจากสัจธรรมอันเป็นที่ประจักษ์ 17:109*)** "

32 : 15 ความว่า " **เพียงแต่บรรดาเหล่านั้นศรัทธาในโองการทั้งหลายของเรา เมื่อพวกเขาถูกเตือนให้รำลึกในข้อ (*เทศนา*) นั้น พวกเขาหมอบลงกราบ (*19:58*) และพวกเขาสดุดีด้วยการสรรเสริญพระผู้อภิบาลของพวกเขา และพวกเขาไม่หยิ่งผยอง** "

- **องอาจต่อผู้ปฏิเสธ แต่อ่อนโยนและถ่อมตัวกับมุสลิม**

48 : 29 ความว่า " **มุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮฺ และบรรดา (*ผู้ศรัทธา*) ที่อยู่ร่วมกับเขาก็องอาจ (*ในการต่อสู้*) ต่อพวกปฏิเสธ (*แต่*) อ่อนโยนในระหว่างพวกเขาเอง (*5:54*) เจ้าเห็นพวกเขาโค้งและกราบ (*ในการนมาซ*) แสวงความโปรดปรานของอัลลอฮฺและความปราโมทย์ เครื่องหมายของพวก**

เขาอยู่บนหน้า (*ผาก*) ของเขาเนื่องจากรอยแห่งการกราบ (*83:24*) นั่นคือลักษณะ (*หรืออุปมา*) ของพวกเขา (*ผู้ศรัทธา ที่มีปรากฏ*) ในเตารอฮฺ (*ดูในพระบัญญัติ 33:2*) และลักษณะของพวกเขา (*ผู้ศรัทธา ที่มีปรากฏ*) ในอินญีล (*ดูมัดธาย 13:31-32 , มาระโก 4:27-28, 31-32 ลูกา 13: 18-19*) (*ศาสนาอิสลาม*) ประหนึ่งเมล็ดพืชที่งอกหน่อของมันออกมาแล้วทำให้แข็งแรง (*งอกงาม*) แล้วมันเติบใหญ่และทรงตัวอยู่ได้บนลำต้นของมัน เป็นที่พึงใจของผู้หว่าน (*ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ และบรรดาสหาย*) เพื่อพระองค์ (*อัลลอฮฺ*) จะทรงก่อความเคียดแค้นแก่พวกปฏิเสธเนื่องด้วย (*ความเจริญของ*) พวกเขา (*เหล่ามุสลิม*) และอัลลอฮฺได้ทรงสัญญาบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลายในหมู่พวกเขา ซึ่งการอภัยโทษและรางวัลอันใหญ่หลวง "

41 : 33 ความว่า " แล้วผู้ใดเล่าประเสริฐสุดในคำพูด ยิ่งไปกว่าเชิญชวน (*ผู้คน*) ยังอัลลอฮฺ และเขากระทำการดี และเขากล่าวว่า ฉันอยู่ในหมู่ผู้นอบน้อม "

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلاَّ عِزًّا وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلاَّ رَفَعَهُ اللهُ .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *การทำทานจะไม่ทำให้ทรัพย์พร่องไป และอัลลอฮฺจะไม่เพิ่มพูนให้แก่บ่าวคนใดที่ ให้ อภัย นอกจากจะเพิ่มเกียรติให้ และคนใดที่ถ่อมตนเพื่ออัลลอฮฺ พระองค์ จะทรงยกให้เขาสูงขึ้น* " (มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

(3) การกระทำความดี

อิสลามได้สอนให้มนุษย์เป็นผู้มีจิตใจบริสุทธิ์ ตั้งเจตนาที่จะกระทำดี กระทำดีต่อตนเองและผู้อื่น และให้กระทำดีจนเป็นนิสัย ด้วยอุดมการณ์ที่ว่า " มนุษย์ที่ดีคือผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน "

- **ความดีและความชั่วไม่เหมือนกัน**

5 : 100 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) สิ่งชั่วและสิ่งดีนั้นไม่เหมือนกัน แม้ว่าความมากมายของสิ่งชั่วจะทำให้เจ้าประหลาดใจ (*หรือพึงพอใจ*) ก็ตาม ดังนั้น จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ โอ้ ผู้มีสติเอ๋ย ! เพื่อสูเจ้าจะได้ประสบความสำเร็จ "

41 : 34 ความว่า " และความดีและความชั่วนั้นไม่เหมือนกัน จงบำราบ (*ความชั่ว*) ด้วย (*คุณธรรม*) ที่ดียิ่ง แล้วเมื่อนั้นจงดูเถิด ผู้ใดที่ได้มีการเป็นศัตรูในระหว่างเจ้าและเขา ก็จะ (*กลับกลาย*) เป็นเยี่ยงมิตรที่อบอุ่น "

- **ให้ร่วมกันในความดี**

5 : 2 **ความว่า** " .....**และจงช่วยเหลือกันในคุณธรรมและการสำรวมตนจากความชั่ว และจงอย่าช่วยเหลือกันในการบาปและการเป็นศัตรู** และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ **แท้จริงอัลลอฮฺเนผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษ** "

- **ให้ทำความดี**

35 : 10 **ความว่า** " **และการงานที่ดีนั้น พระองค์** (*อัลลอฮฺ*) **ทรงยกย่องมัน** "

11 : 114 **ความว่า** " **แท้จริงการดีขจัดการชั่ว** นั่นคือข้อเตือนรำลึกสำหรับผู้รำลึกทั้งหลาย"

55 : 60 **ความว่า** " **การตอบแทนความดีจะมีอันใดเล่า นอกจากความดี** "

18 : 46 **ความว่า** " สมบัติและลูก ๆ คือเครื่องประดับของชีวิตแห่งโลกนี้ **แต่สิ่งจีรังแห่งความดีนั้นเลิศกว่า** ณ พระผู้อภิบาลของเจ้าในรางวัลตอบแทน และเลิศกว่าในความหวัง (*ที่จะทำให้จิตใจผ่องแผ้ว*) "

31:17 **ความว่า** " **ลูกเอ๋ย ! จงดำรงนมาซ และจงกำชับการดี และจงห้ามปรามการชั่ว** ....."

11 : 114 **ความว่า** " **จงดำรงนมาซตามปลายช่วงทั้งสองของกลางวัน** (*คือนมาซศุบฮิในตอนเช้าและนมาซซุฮริและอัศริในตอนบ่าย*) และยามต้นของกลางคืน (*คือนมาซมัฆริบและ อิชาอฺ*) **แท้จริงการดีขจัดการชั่ว นั่นคือข้อเตือนรำลึกสำหรับผู้รำลึกทั้งหลาย** "

41 : 33 **ความว่า** " **แล้วผู้ใดเล่าประเสริฐสุดในคำพูด ยิ่งไปกว่าเชิญชวน** (*ผู้คน*) **ยังอัลลอฮฺ และเขากระทำ การดี** และเขากล่าวว่า ฉันอยู่ในหมู่ผู้นอบน้อม "

5 : 48 **ความว่า** " .....**ดังนั้นจงแข่งขันกันในความดี** (2:148; 35:32; 57:21) ยังอัลลอฮฺคือการกลับของสูเจ้าทั้งมวล ....."

- **ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว**

55 : 60 **ความว่า** " **การตอบแทนความดีจะมีอันใดเล่า นอกจากความดี** "

30 : 44 **ความว่า** " **ผู้ใดปฏิเสธ ดังนั้นการปฏิเสธของเขาก็ตกอยู่กับตัวเขา** (*คือได้รับผลชั่วเอง*) และ **ผู้ใดทำการดี ดังนั้นเขาเตรียมที่พัก** (*อันดี*) **ไว้เพื่อตัวของเขาเอง** "

41 : 46 **ความว่า** " **ผู้ใดกระทำการดี ดังนั้น ก็ได้แก่ตัวเขา และผู้ใดกระทำชั่ว ดังนั้นก็ตกหนักแก่มัน** (*คือตัวเขา*) เอง (*17:7*) และพระผู้อภิบาลของเจ้ามิทรงอธรรมต่อปวงบ่าว (*ของพระองค์แม้แต่น้อย 22:10*) "

- **ความดีที่อัลลอฮฺทรงยกย่อง**

35 : 10 **ความว่า** " .....**และการงานที่ดีนั้น พระองค์ทรงยกย่องมัน** ....."

28 : 54 ความว่า " **เหล่านี้จะได้รับรางวัลของพวกเขาสองครั้ง เนื่องจากพวกเขาได้อดทน และพวกเขาบำราบความชั่วด้วยความดี และพวกเขาบริจาค ที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขา** "

- **วิธีทำความดี**

- **ให้ทำความดีด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์**

87 : 14 ความว่า " **แน่นอน ผู้ชัดเกลา** (*ตนเอง*) **นั้นบรรลุมรรคผล** (*91 : 9*) "

91 : 9 ความว่า " **แน่นอน ผู้ชัดเกลามัน** (*ด้วยการทำดี*) **บรรลุมรรคผล** (*89:27*) "

- **ทำให้จิตใจผ่องแผ้วด้วยการนมาซและละเว้นความชั่ว**

9 : 108 ความว่า ".....**แน่นอน มัสญิดที่ถูกวางราก** (*ถูกสร้าง*) **บนการสำรวมตนจากความชั่ว จำแต่วันแรก** (*ซึ่งอยู่ที่กุบา*) **นั้น ชอบธรรมยิ่งกว่าที่เจ้าจะยืน** (*เพื่อนมาซ*) **ในนั้น ในนั้นมีชายผู้รักจะชำระ** (**จิตใจ**) **ตนเองให้สะอาด อัลลอฮฺทรงรักผู้ชำระตนให้สะอาด** "

91: 7 – 10 ความว่า " **และชีวิต พระองค์ผู้ทรงทำมันให้สมบูรณ์** "

" **แล้วพระองค์ได้ทรงดลใจมัน** (*ให้รู้*) **ซึ่งทางชั่วของมันและทางสังวรของมัน** "

" **แน่นอน ผู้ชัดเกลามัน** (*ด้วยการทำดี*) **ได้บรรลุมรรคผล** "

" **และ แน่นอน ผู้หมักหมมมัน** (*ด้วยการทำชั่ว*) **นั้นล้มเหลว** "

- **ส่วนหนึ่งของวิธีทำความดี**

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدِ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيْمَانِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านอบูสะอีด อับคุดรี รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็ อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดพบเห็นสิ่งที่เป็นความชั่วร้าย ให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยมือของเขา ถ้าหากเขาไม่สามารถ ให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยลิ้นของเขา ถ้าหากเขาไม่สามารถ ให้เขาจงหยุดยั้งมันด้วยจิตใจของเขา*** *(คือขอพรจากอัลลอฮฺให้ผู้นั้นเลิกทำความชั่ว) และนั่น (การขอพร) เป็น (เพียง) การอีมาน (ศรัทธา) ที่อ่อนแอ (เท่านั้น)* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน - นะสาอียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : كُلُّ مَعْرُوْفٍ صَدَقَةٌ وَإِنَّ مِنَ الْمَعْرُوْفِ أَنْ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهٍ طَلْقٍ وَأَنْ تُفْرِغَ مِنْ دَلْوِكَ فِيْ إِنَاءِ أَخِيْكَ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ทุก ๆ การดีนั้นเป็นกุศลทาน และส่วนหนึ่งของการดี คือ การที่ท่านพบกับพี่น้องของท่านด้วยใบหน้าที่เบิกบาน และ การที่ท่านเทน้ำจากภาชนะของท่านลงในภาชนะของพี่น้องของท่าน* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *การคิดในแง่ดี เป็นส่วนหนึ่งของอิบาดะฮฺที่ดี* " (อบูดาวูด)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو : أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ : أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ ؟. قَالَ : (تُطْعِمُ الطَّعَامَ ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ) .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนุ อัมร เล่าว่า " ชายคนหนึ่งได้ถามท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯว่า ' *อิสลามเช่นใดดีที่สุด ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *การที่ท่านเลี้ยงอาหาร (แก่คนจน) และกล่าวสลามแก่ผู้ที่ท่านรู้จักและไม่รู้จัก* " (บุคอรี)

- **ให้สำรวจตนเองทุกวันว่าวันนี้ได้ทำความดีแล้วหรือยัง ?**

59 : 18 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงให้ (*ทุก*) ชีวิตคิดดูว่า*มันได้ทำ (การดี)* อันใดบ้าง ? ไว้ล่วงหน้าสำหรับพรุ่งนี้ (*คือปรโลก*) แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักตามที่สูเจ้ากระทำ** "

- **ผลตอบแทนของผู้ที่กระทำดี**

29 : 9 ความว่า " **ส่วนบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลายนั้น แน่นอน เราจะให้พวกเขาอยู่ในหมู่กัลยาณชน** "

3 : 14 ความว่า " **จงกล่าวเถิด จะให้ฉันแจ้งพวกท่านถึงที่ดีกว่าเหล่านั้นไหม ? (*ในด้านคุณภาพ ปริมาณ และเวลา เมื่อเทียบกับชีวิตในโลกนี้ 18:46; 19:76*) สำหรับบรรดาผู้สำรวมตนจากความชั่วนั้น ณ พระผู้อภิบาลของเขา มีสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน เป็นผู้**

พำนักอยู่ในนั้น และ (*พร้อมกับ*) คู่ครองอันบริสุทธิ์ และความปราโมทย์จากอัลลอฮฺ (*3:173; 48:29; 59:8 ซึ่งดียิ่งกว่ารางวัลใด ๆ*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมองดูปวงบ่าว

(4) ความเมตตา

ความเมตตาเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับมุสลิม อิสลามส่งเสริมให้มีความรัก ความเมตตา เอ็นดู ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข มีน้ำใจกรุณา มีความละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของผู้อื่น เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง บุคคลที่มีความทุกข์ยาก ตลอดจนเมตตาต่อพืชและสัตว์ ความเมตตาเป็นคุณธรรมที่จะก่อให้เกิดความรักใคร่ หวังดี ผูกพัน สนิทสนมอย่างแท้จริง ดังหลักฐานจากอัล กุรฺอานและหะดีษ

2 : 83 **ความว่า " .....และต้องปฏิบัติการดีต่อบิดามารดา และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน ....."**

2 : 177 **ความว่า " .....และจ่ายสมบัติ (*ของเขา*) ด้วยความรักต่อพระองค์ (*78: 8*) แก่ญาติสนิทและเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอและในการ (*ไถ่*)ทาส (*และเชลย*) ....."**

จากอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : جَعَلَ اللهُ الرَّحْمَةَ مِئَةَ جُزْءٍ فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِيْنَ جُزْءًا وَأَنْزَلَ فِي الْأَرْضِ جُزْءًا وَاحِدًا فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ حَتَّى تَرْفَعَ الْفَرَسُ حَافِرَهَا عَنْ وَلَدِهَا خَشْيَةَ أَنْ تُصِيْبَهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า* ***อัลลอฮฺทรงบันดาลความเมตตาให้มีหนึ่งร้อยส่วน พระองค์ทรงเก็บไว้ที่พระองค์เองเก้าสิบเก้าส่วน และได้ประทานลงมาในหน้าแผ่นดินเพียงส่วนเดียว*** *และจากส่วนเดียวนั้นที่สรรพสิ่งต่าง ๆ* ***มีความเมตตาต่อกัน แม้กระทั่งม้ายังยกกลีบเท้าของมันขึ้นจนพ้นลูกของมัน เพราะกลัวจะโดนลูก*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ جَرِيْرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ لَا يَرْحَمْ لَا يُرْحَمْ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านญะรีรฺ บิน อับดุลลอฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้ใดที่ไม่มีความเมตตา เขาก็จะไม่ได้รับความเมตตา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ وَأَشْجَعَ النَّاسِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เป็นมนุษย์ที่ดีที่สุด ใจบุญที่สุด และกล้าหาญที่สุด* " (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : مَا سُئِلَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ شَيْءٍ قَطُّ فَقَالَ : لاَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ไม่เคยถูกขอสิ่งใดเลยที่ท่านจะกล่าวว่า ' ไม่ ' " (บุคอรี และ มุสลิม)

(5) ความละอายต่อบาป

ความละอายต่อบาป หรือความละอายที่จะกระทำชั่ว หรือความละอายที่จะกระทำเรื่องที่น่ารังเกียจ ในภาษาอรับเรียกว่า อัล – หะยาอุ เป็นความละอายที่เกิดขึ้นในใจตนเอง เช่นเมื่อคิดชั่วหรือได้ทำชั่ว แม้ไม่มีใครรู้ ไม่มีใครเห็น ก็รู้สึกผิด อายตนเอง เพราะรู้ว่าตนเอง คิดไม่ดี ทำไม่ดี ขัดต่อคำสอนของท่านนบี ศ็อลฯ หรือหลักการของศาสนา ถึงแม้ไม่มีใครรู้ แต่ตนเองก็รู้ และข้อสำคัญอัลลอฮฺทรงรู้ อิสลามสอนว่า

จากอัล - กุรฺอาน และอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : اَلْإِيْمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُوْنَ شُعْبَةً وَالْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيْمَانِ . (رواه البخاري)

" ความศรัทธามีมากกว่า 60 สาขา (*หมายความว่าการที่จะให้ถึงแก่นแท้ของความศรัทธานั้นมีข้อปลีกย่อยที่จะต้องปฏิบัติมากมาย*) **และความละอายต่อบาปเป็นสาขาหนึ่งของการศรัทธา** " (บุคอรี)

عَنْ سَالِمِ بْنِ عَبْدِ اللهِ عَنْ أَبِيْهِ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرَّ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ وَهُوَ يَعِظُ أَخَاهُ فِي الْحَيَاءِ ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : دَعْهُ فَإِنَّ الْحَيَاءَ مِنَ الْإِيْمَانِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสาลิม อิบนิ อับดุลลอฮฺ ได้เล่าจากบิดาของท่านว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เดินผ่านชาวอันศอรฺคนหนึ่งซึ่งกำลังตักเตือนน้องชายของเขา เรื่องความละอายต่อบาป ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' จงปล่อยเขาเถิดเพราะแท้จริงความละอายต่อบาปนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา ' "* (อัล – บุคอรี บทที่ 1 บาบที่ 14 เรื่องความละอายต่อบาปเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา)

- **ให้ละเว้นการบาปทั้งในที่ลับและเปิดเผย**

6 : 121 ความว่า " **จงละทิ้งบาป (*การละเมิด*) อันเปิดเผยและซ่อนเร้น** (*6:152; 7:33*) **แท้จริงบรรดาผู้ขวนขวายการบาปนั้น ในไม่ช้าจะถูกตอบแทนตามที่พวกเขาได้ประกอบ** (*ความชั่ว*) **ไว้** "

6 : 152 ความว่า " .....**และจงอย่าเข้าใกล้การลามก** (*อนาจาร 7 :33*) **ทั้งที่เปิดเผย** (*เช่นสมสู่โสเภณี*) **และที่ซ่อนเร้น** (*เช่นลักลอบชู้สาว*).....
"

7 : 33 ความว่า " **จงกล่าวเถิด พระผู้อภิบาลของฉันทรงห้ามเพียงแต่การลามกทั้งหลายทั้งที่เปิดเผย** (*เช่นเปลือยกายเวียนรอบอัล กะอฺบะฮฺ*) **และที่ซ่อนเร้น** (*เช่นทำชู้*).....
"

2:188 ความว่า " **จงอย่ากิน** (*โกง*) **สมบัติของสูเจ้าในระหว่างสูเจ้าโดยเท็จ** (*โดยมิชอบ 4:29; 9:34*) **และ** (*จงอย่า*) **นำโดยนัยนั้นให้ถึง** (*เป็นอามิสติดสินบน*) **ผู้พิพากษา** (*หรือเจ้าหน้าที่*) **เพื่อสูเจ้าจะได้กินสมบัติส่วนหนึ่งของผู้คนโดยบาป** (*คือไม่เป็นธรรม*) **ทั้ง ๆที่สูเจ้ารู้ดีอยู่** (*ถึงความเท็จและความชั่วข้อนี้*) "

2:206 ความว่า " และเมื่อได้มีกล่าวแก่เขาว่า **จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ ความผยองยึดเขาสู่การบาป ดังนั้น นรกเพียงพอสำหรับ** (*ที่จะลงโทษ*) **เขา** และแน่นอนเป็นที่พักนอนอันชั่วช้า "

4:112 ความว่า " **และผู้ใดขวนขวาย** (*ประกอบ*) **ความผิดหรือการบาปแล้วใส่ความผู้บริสุทธิ์โดยนัยนั้น** (*24:23; 33:58*) **ดังนั้น เขาได้แบกการใส่ร้ายและการบาปอันชัดแจ้ง** "

(6) ความมีสัจจะ

สัจจะหรือความจริง แท้ ตรง ไม่คดโกงต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น จริงต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ จริงต่อคำพูด จริงหรือรักษาสัญญา จริงต่อบุคคลคือซื่อตรงหรือซื่อสัตย์ จริงต่อความดีคือตั้งใจทำดี สนับสนุนคนดี สุจริต ยุติธรรม ฯลฯ และผู้มีสัจจะต้องไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก สับปลับ ลอบกัดหรือให้รายลับหลัง อิสลามสอนไว้ส่วนหนึ่งมีดังนี้

4 : 58 ความว่า " แท้จริงอัลลอฮฺทรงบัญชาสูเจ้าให้มอบการพิทักษ์ทั้งหลายแก่ผู้ทรงคุณของมัน และเมื่อสูเจ้าพิพากษาระหว่างมนุษย์ จงพิพากษาโดยยุติธรรม "

5 : 1 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงปฏิบัติตามเงื่อนไข (*ที่สัญญาไว้ต่ออัลลอฮฺ ต่อรสูล และต่อตนเอง*) ให้ครบ "

4 : 135 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเป็นผู้ดำรงความเที่ยงธรรม เป็นพยาน (*ต่อความจริง*) เพื่ออัลลอฮฺ (*เพื่อให้รู้ว่าอันใดถูกต้องกว่า*) และแม้ (*การเป็นพยานจะเป็นผลร้าย*) ต่อตัวสูเจ้าเอง หรือพ่อแม่และญาติสนิท (*ของสูเจ้า*) แม้เขาจะมั่งมีหรือยากจนก็ตาม (*ก็จงอย่าหลีกเลี่ยง*) เพราะอัลลอฮฺ ทรงใกล้ชิดเขาทั้งสองมากกว่าสูเจ้า ดังนั้น จงอย่าตามอารมณ์ต่ำของสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะดำรง (*หลักฐาน*) หรือหลีกลี้ (*ที่จะแสดงความจริง*) ดังนั้นอัลลอฮฺ ทรงตระหนักเสมอตามที่สูเจ้ากระทำ "

61 : 3 ความว่า " ที่น่าเกลียดยิ่งในทัศนะของอัลลอฮฺคือที่สูเจ้าพูด ที่สูเจ้าไม่ปฏิบัติ "

16 : 116 ความว่า " และจงอย่ากล่าว (*เท็จ*) ตามที่ลิ้นของสูเจ้าอ้างการมุสาว่านี่เป็นที่อนุมัติ และ นี่เป็นที่ต้องห้าม เพื่อสูเจ้าจะกุการมุสาต่ออัลลอฮฺ แท้จริงบรรดาผู้กุการมุสาต่ออัลลอฮฺนั้นไม่เจริญ "

9 : 119 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงอยู่กับผู้สัตย์จริง "

17 : 81 ความว่า " และจงกล่าวเถิด เมื่อความจริงได้มา ความเท็จก็มลายไป แท้จริงความเท็จนั้นมลายไปเสมอ "

2 : 42 ความว่า " จงอย่าเคล้าความจริงด้วยความเท็จ และจงอย่าปิดบังความจริงทั้ง ๆที่สูเจ้ารู้ "

17 : 35 ความว่า " และจงตวงให้เต็มเมื่อสูเจ้าตวง และจงชั่งด้วยตาชั่งที่เที่ยงตรง "

55 : 9 ความว่า " จงดำรงการชั่ง (*ในกิจการทุกสิ่ง*) ด้วยความเที่ยงธรรมและจงอย่าขาดตาชั่ง "

17 : 34 ความว่า " และจงอย่าเข้าใกล้สมบัติของเด็กกำพร้า (*เพื่อคิดทำลายหรือโกง*) เว้นแต่ (*จัดการให้เกิดประโยชน์ 4:7-10*) โดยวิธีที่ดียิ่ง จนกว่าเขาบรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของเขา และจงปฏิบัติให้ครบตามสัญญา แท้จริงสัญญานั้นถูกสอบสวนเสมอ "

(6.1) **อะมานะฮฺ (*ไว้วางใจได้*)** อะมานะฮฺ แปลว่า ของฝาก หรือความไว้วางใจ หรือความรับผิดชอบ หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือสิ่งที่อยู่ในความพิทักษ์ ซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺอย่างจริงจัง ซื่อตรง และซื่อสัตย์ อัล – กุรอานกล่าวถึงเรื่องอะมานะฮฺ ส่วนหนึ่ง ว่า

- อัลลอฮฺทรงสั่งให้มีอะมานะฮฺในทุก ๆเรื่อง เช่น

5: 1 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงปฏิบัติตามเงื่อนไข (*สัญญาที่ให้ไว้ต่ออัลลอฮฺ ต่อรสูล ต่อผู้อื่น และต่อตนเอง 3:75*)....."

- อะมานะฮฺต่ออัลลอฮฺ

16 : 91 ความว่า " และจงปฏิบัติตามปฏิญญาของอัลลอฮฺเมื่อสูเจ้าได้ปฏิญาณ (*3: 75*) และจงอย่าคลาย (*ทำลาย*) คำสาบานหลังจากสูเจ้าได้ยืนยันมัน และแน่นอนสูเจ้าได้ตั้งอัลลอฮฺเป็นผู้ประกัน

(*เป็นพยาน*) แก่สูเจ้า (*เมื่อสูเจ้าได้ให้สัตยาบันด้วยพระนามของพระองค์*) แท้จริง อัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่สูเจ้ากระทำ "

98 : 5 ความว่า " และพวกเขามิได้ถูกบัญชาอื่นใด นอกจากให้เคารพภักดีอัลลอฮฺ เป็นผู้สุจริตมั่นในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้เที่ยงตรง และดำรงนมาซ และจ่ายซะกาต และนั่นคือศาสนาอันเที่ยงธรรม "

23 : 1,2,9 ความว่า " แน่นอน บรรดาผู้ศรัทธาได้บรรลุความสำเร็จแล้ว (*ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า*) "

" (*คือ*) บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้ถ่อมตน (*อย่างนอบน้อมยำเกรง*) ในการนมาซของเขา "

" และ **บรรดาที่พวกเขาเป็นผู้รักษา** (*ตรงตามเวลาเสมอ*) **ในการนมาซของพวกเขา** (*4:103; 6:93; 20:130; 70:23,34*)

- **อะมานะฮฺต่อตนเองและผู้อื่น** เช่น

23 : 8 ความว่า " และ (*คุณสมบัติอีกข้อหนึ่งของผู้ศรัทธาคือ*) **บรรดาที่พวกเขาหมั่นเอาใจใส่ดูแลสิ่งที่ได้รับมอบหมาย** (**อะมานะฮฺ**) **ของพวกเขา** และ (*ปฏิบัติตาม*) สัญญาของพวกเขา "

70 : 32 ความว่า " และ (*คุณสมบัติอีกข้อหนึ่งของผู้ศรัทธาคือ*) **บรรดาที่พวกเขาหมั่นเอาใจใส่ดูแลสิ่งที่ได้รับมอบหมาย** (*อะมานะฮฺ*) **ของพวกเขา** และ (*ปฏิบัติตาม*) สัญญาของพวกเขา "

3: 58 ความว่า " **แท้จริงอัลลอฮฺทรงบัญชาสูเจ้าให้มอบการพิทักษ์** (*อะมานะฮฺ*) **ทั้งหลายแก่ผู้ที่อยู่ในปกครอง และเมื่อสูเจ้าพิพากษาในระหว่างมนุษย์ จงพิพากษาโดยยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮฺทรงแนะนำสูเจ้าโดยนัยนี้อย่างประเสริฐแท้ๆ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยินเสมอ ผู้ทรงเห็นเสมอ"

2 : 283 ความว่า " ถ้าสูเจ้าอยู่ระหว่างการเดินทาง และสูเจ้าหาผู้เขียน (*สัญญาต่างๆ*) ไม่พบ ดังนั้น (ให้มี) หลักประกัน (*ของค้ำประกันไว้*) ในครอบครอง แต่ถ้าคนหนึ่งในหมู่สูเจ้าไว้ใจอีกคนหนึ่ง (*คือต่างไว้ใจกัน*) ดังนั้นก็ให้ผู้ถูกไว้วางใจปฏิบัติตามการไว้วางใจ (*อะมานะฮฺ*) นั้น (***อย่าฉ้อโกง***) และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺพระผู้อภิบาลของเขา และจงอย่าปิดบังหลักฐาน (*หรือแก้ไขให้ผิดจากความจริง*) และผู้ใดปิดบังมัน ดังนั้น **แท้จริงเขา– หัวใจของเขาเป็นผู้มีบาป และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ที่สูเจ้ากระทำ** "

8 : 27 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าทรยศต่ออัลลอฮฺและรสูล (*นี้*) และจงอย่าทรยศต่อการมอบหมาย (*ความรับผิดชอบ – อะมานะฮฺ*) ทั้งหลายของสูเจ้า ทั้งที่สูเจ้ารู้ "

33 : 72 ความว่า " แท้จริงเราได้เสนอหน้าที่การพิทักษ์ (*อะมานะฮฺ*) แก่ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้และปวงชุนเขา แต่พวกมันปฏิเสธที่จะแบกรับมันและมันกลัวต่อมัน (*คือต่อหน้าที่นี้*) แต่มนุษย์แบกรับมัน แท้จริงเขา (*คนคดต่อหน้าที่เช่นนี้*) เป็นผู้อธรรม (*ต่อตนเอง*) ยิ่ง และงมงายยิ่ง "

(6.2) ความสัตย์จริง เป็นสัจจะที่เกี่ยวกับการพูด การทำความดี อิสลามให้พูดแต่ความจริง มีประโยชน์ และสุภาพ มุสลิมจะต้อง

- **ซื่อสัตย์**

4:135 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเป็นผู้ธำรงความเที่ยงธรรม เป็นพยาน (*ต่อความจริง*) เพื่ออัลลอฮฺ (*เพื่อให้รู้ว่าอันใดถูกต้อง*) และแม้ (*การเป็นพยานจะเป็นผลร้าย*) ต่อตัวสูเจ้าเองหรือพ่อแม่และญาติสนิท (*ของสูเจ้า*) แม้เขาจะมั่งมีหรือยากจนก็ตาม (*ก็จงอย่าหลีกเลี่ยง*) เพราะอัลลอฮฺทรงใกล้ชิดเขาทั้งสองมากกว่าสูเจ้า ดังนั้นจงอย่าตามอารมณ์ต่ำ เพื่อสูเจ้าจะธำรงความยุติธรรมไว้ได้ และถ้าสูเจ้าบิดเบือน (*หลักฐาน*) หรือหลีกลี้ (*ที่จะแสดงความจริง*) ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺทรงตระหนักเสมอ ตามที่สูเจ้ากระทำ "

16:116 ความว่า " **และจงอย่ากล่าว (*เท็จ*) ตามที่ลิ้นของสูเจ้าอ้างการมุสาว่า นี่เป็นที่อนุมัติ และนี่เป็นที่ต้องห้าม เพื่อสูเจ้าจะกุการมุสาต่ออัลลอฮฺ แท้จริงบรรดาผู้ก่อการมุสาต่ออัลลอฮฺนั้นไม่เจริญ**

103:2-3 ความว่า " **แท้จริงมนุษย์อยู่ในการขาดทุนแน่นอน**

" **เว้นแต่บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย และตักเตือนกันและกันในสัจธรรม และตักเตือนกันและกันในขันติธรรม** "

55:9 ความว่า " **และจงดำรงการชั่ง (*ในกิจการทุกสิ่ง*) ด้วยความเที่ยงธรรม และจงอย่าขาดตาชั่ง** "

17:35 ความว่า " **และจงตวงให้เต็มเมื่อสูเจ้าตวง และจงชั่งด้วยตาชั่งที่เที่ยงตรง นั่นเป็นการดีกว่า และประเสริฐยิ่งในบั้นปลาย** "

6:153 ความว่า " ..... **และเมื่อสูเจ้าพูด (*ออกความเห็นหรือให้การ*) จงเที่ยงตรง แม้เขาเป็นญาติสนิทก็ตาม และจงปฏิบัติให้ครบตามปฏิญญาของอัลลอฮฺ นั่นอัลลอฮฺทรงสั่งสูเจ้าโดยนัยนี้ เพื่อสูเจ้าจะได้รำลึก** "

(7) จรรยามารยาท

จรรยาคือความประพฤติที่ควรประพฤติ ส่วนมารยาทคือกิริยาที่เรียบร้อย คำว่าจรรยามารยาทตามความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปคือ ความประพฤติที่ประพฤติด้วยกิริยาสุภาพเรียบร้อย ซึ่งบางขณะต้องเสียสละความพอใจส่วนตัวเพื่อความพอใจของผู้อื่น อิสลามได้สอนเกี่ยวกับจรรยามารยาทไว้ทุกเรื่อง เช่น มารยาทในการกิน การดื่ม การพูด การทักทาย การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยดี สุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่โอ้อวด ไม่หมิ่นประมาทผู้อื่น ฯลฯ เพื่อให้เกิดความผูกพัน รักใคร่ ปรองดอง ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะโดยยึดเอาจริยวัตรและคำสอนของท่านนบี ศ็อลฯ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตาม เพราะอัลลอฮฺทรงชมเชยท่านไว้ในอัล – กุรฺอานว่า

68 : 4 ความว่า " **แท้จริงเจ้า (*มุฮัมมัด*) เป็นผู้มีจริยธรรมสูงยิ่ง** "

และท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้สอนไว้ดังหะดีษ

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّيْ مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنَكُمْ أَخْلَاقًا وَإِنَّ أَبْغَضَكُمْ إِلَيَّ وَ أَبْعَدَكُمْ مِنِّيْ مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الثَّرْثَارُوْنَ وَالْمُتَشَدِّقُوْنَ وَالْمُتَفَيْهِقُوْنَ . قَالُوْا : يَارَسُوْلَ اللهِ قَدْ عَلِمْنَا الثَّرْثَارُوْنَ وَالْمُتَشَدِّقُوْنَ فَمَا الْمُتَفَيْهِقُوْنَ قَالَ : الْمُتَكَبِّرُوْنَ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

ท่านญาบิร รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***คนที่ฉันรักที่สุดในหมู่พวกท่านและมีที่นั่งใกล้ชิดกับฉันมากที่สุดในวันกิยามะฮฺ คือ คนที่มีความประพฤติดีงามที่สุดในหมู่พวกท่าน และแท้จริงผู้ที่ฉันโกรธที่สุดในหมู่พวกท่าน และมีที่นั่งห่างฉันมากที่สุดในวันกิยามะฮฺ คือ คนที่พูดพร่ำ คือคนที่พูดพล่อยและคนที่พูดจาโอหัง พวกเขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ความจริงพวกเรารู้จักแล้ว พวกที่พูดพร่ำและพวกที่พูดพล่อย แต่พวกที่พูดจาโอหังเป็นใคร? ท่านนบีตอบว่า คือพวกที่หยิ่งทะนง*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : خِيَارُكُمْ أَحَاسِنَكُمْ أَخْلَاقًا . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَمُسْلِمٌ وَالْبُخَارِيُّ . وَلَفْظُهُ : إِنَّ مِنْ أَخْيَرِكُمْ أَحْسَنَكُمْ خُلُقًا .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***คนที่ดีที่สุดของพวกท่านคือ คนที่มีความประพฤติดีที่สุดของพวกท่าน*** " (ติรฺมิซียฺ มุสลิม และ บุคอรี)

ตัวบทของบุคอรีว่า " ***แท้จริงคนที่จะนับว่าดีที่สุดในหมู่พวกท่านนั้นคือ คนที่มีความประพฤติดีที่สุดของพวกท่าน*** "

ในที่นี้จะกล่าวถึงจรรยามารยาทในบางเรื่องและจะกล่าวเพิ่มเติมในเรื่องต่อ ๆไป มีหลักฐานจากอัล - กุรฺอานและหะดีษ ส่วนหนึ่ง ดังนี้

(7.1) ให้ขออนุญาต

อิสลามสอนให้ขออนุญาตเมื่อจะเข้าไปห้องส่วนตัวผู้อื่น 3 เวลา ที่เป็นเวลาส่วนตัวคือ เวลาย่ำรุ่งก่อนลุกจากที่นอน เวลาพักผ่อนตอนกลางวัน และเวลากลางคืน ให้ภรรยาขออนุญาตสามีเมื่อจะออกนอกบ้าน ลูกขออนุญาตพ่อแม่ คนใช้ขออนุญาตจากนาย หรือลูกสาวขอความยินยอมจากพ่อเมื่อจะแต่งงาน ฯลฯ เป็นต้น ดังหลักฐานส่วนหนึ่ง ดังนี้

24 : 58 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงให้บรรดาที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*หมายถึงคนใช้*) และบรรดาในหมู่ สูเจ้าผู้ยังไม่แตกเนื้อหนุ่ม (*ถ้าเป็นหญิงก็ยังไม่มีระดู*) ขออนุญาตสูเจ้า (*ก่อนเข้าพบ*) สามเวลาคือ (1) ก่อน (*เวลาของ*) นมาซฟัจญ์ริ (*ย่ำรุ่งเมื่อลุกขึ้นจากที่นอน*) และ (2) ระหว่างที่สูเจ้าเปลื้องเสื้อผ้า (*บางส่วน*) ของสูเจ้า (*เนื่องจากความร้อน*) ตอนกลางวัน (*เพื่อพักผ่อน*) และ (3) หลังจาก (*เวลาของ*) นมาซอิชาอุแล้ว (*คือกลางคืน เมื่อเริ่มเข้านอน*) ทั้งสามนี้เป็นเวลาส่วนตัวสำหรับสูเจ้า (*ซึ่งเวลานั้นยังแต่งกายไม่เรียบร้อย และห้ามมิให้เข้าพบก่อนได้รับอนุญาต*) หลังจาก (*เวลาทั้งสาม*) นี้แล้ว ไม่มีข้อตำหนิ (*หรือโทษ*) แก่สูเจ้า และไม่มีแก่พวกเขา(*ด้วย*) (*เพราะ*) บางคนในหมู่สูเจ้าเพ่นพ่านไปมา (*ในบ้าน*)เพื่อ (*รับใช้*) อีกบางคน ในทำนองนั้น อัลลอฮฺได้ทรงทำให้โองการทั้งหลายของพระองค์แจ่มแจ้งแก่สูเจ้า และอัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

24 : 59 ความว่า " และในเมื่อเด็ก ๆ ในหมู่ สูเจ้า (*จะเป็นลูกหรือที่มาอาศัยในบ้านก็ตาม*) แตกเนื้อหนุ่ม (*หรือหญิงวัยมีระดู ต้องการพบสูเจ้าตามเวลาดังกล่าว*) ก็จงให้พวกเขาขออนุญาต (*จากเจ้า*) เช่นบรรดาก่อนหน้าพวกเขา (*ที่กล่าวใน 24 : 58*) ได้ขออนุญาต ในทำนองนั้นอัลลอฮฺได้ทรงทำให้โองการทั้งหลายของพระองค์แจ่มแจ้งแก่สูเจ้า และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

(7.2) มรรยาทในการพูด

เนื่องจากการใช้คำพูดมีความสำคัญในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ อิสลามสอนให้มุสลิมทุกคนพูดจาฉาดฉาน สุภาพ อ่อนหวานแม้จะพูดกับเพื่อนสนิทก็ตาม ถ่อมตนพอประมาณ พูดชักชวนให้คนทำความดี ไม่พูดเสียงดังหรือกระโชกโฮกฮาก ไม่พูดสอดหรือชิงพูด ต้องรอให้ผู้อื่นพูดจบก่อนถ้าจำเป็นต้องพูดแทรกให้ขอโทษก่อนพูด ให้พูดจาตรงไปตรงมา ไม่เยาะเย้ยถากถาง ส่อเสียดผู้กระทำผิด แต่ให้ตักเตือนด้วยความอ่อนโยน ไม่พูดโกหก ไม่ลำเลิกหรือพูดจาเราะราน ไม่นินทา ไม่ตั้งฉายา ไม่พูดกับคู่สนทนาด้วยภาษาที่คนที่สามไม่เข้าใจนอกจากจะได้ขออนุญาตเสียก่อน ถ้าทำผิดต้องกล่าวขอโทษ และผู้ใดแสดงคุณต้องกล่าวขอบคุณ ให้พูดแต่สิ่งดี ๆ ถ้าพูดดีไม่ได้ก็ให้นิ่งเสีย เป็นต้น ในอัล - กุรอาน ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- ให้พูดจาสุภาพอ่อนโยน

2:83 ความว่า " ..... สูเจ้าต้องไม่เคารพภักดีผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮฺ และต้องปฏิบัติการดีต่อบิดามารดา และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และจงสนทนากับผู้คนโดยดี ..... "

3:70 ความว่า " อะฮฺลุลกิตาบเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าจึงคลุมความจริงด้วยความเท็จ และปิดบังความจริงทั้ง ๆที่สูเจ้ารู้ดี (*ว่ามีพยากรณ์การมาของมุฮัมมัดในคัมภีร์ของสูเจ้า*) "

17:53 ความว่า " จงกล่าวแก่ปวงบ่าวของฉันว่า (*ให้*) เขาทั้งหลายพูดจา (*อันมีมรรยาท*) โดยวิธีที่ดียิ่ง (*แม้แต่กับพวกปฏิเสธ 16:125; 23:96; 41:34*) "

20:44 ความว่า " แล้วทั้งสอง (*มูซาและฮารูน*) จงพูดกับเขา (*ฟิรฺอาวน์*) ด้วยคำพูดอ่อนโยน บางทีเขาจะฉุกคิด (*เพราะได้รับการเตือนสติจากการเทศนา*) และหวาดกลัว (*ต่อผลแห่งความชั่วที่ได้ทำไว้*) "

49:11 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าให้ชนหมู่หนึ่งเยาะเย้ยชนอีกหมู่หนึ่ง บางทีเขาทั้งหลาย (*ที่ถูกเยาะ*) จะดีกว่าพวกเขา (*ที่เยาะ*) และจงอย่าให้ผู้หญิง (*ทำการเยาะเย้ย*) ต่อผู้หญิง บางทีนางเหล่านี้ (*ที่ถูกเยาะ*) จะดีกว่านางเหล่านั้น (*ที่เยาะ*) และจงอย่าว่าร้าย (*นินทา*) พวกพ้องของสูเจ้า และจงอย่าเรียกกันด้วยฉายา (*ที่ไม่ดี*) เลวทรามแท้ๆที่มี (*การเรียก*) ชื่อชั่วช้าหลังจากการศรัทธา ส่วนผู้ใดมิลุแก่โทษ ดังนั้น เหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ประพฤติผิด "

- **ไม่พูดปด**

33:70 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงกล่าวถ้อยคำที่เที่ยงตรง (*และตรงไปตรงมา*) "

9 : 119 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงอยู่กับผู้สัตย์จริง "

17:81 ความว่า " และจงกล่าวเถิด เมื่อความจริงได้มา ความเท็จก็มลายไป แท้จริงความเท็จนั้นมลายไปเสมอ "

39 : 3 ความว่า " .....แน่แท้อัลลอฮฺมิทรงนำทางผู้ที่เขาเป็นคนโกหกเนรคุณยิ่ง "

39: 32 ความว่า " ดังนั้น ผู้ใดเล่าอธรรมยิ่งไปกว่าผู้มุสาต่ออัลลอฮฺ (*ด้วยการตั้งภาคีต่อพระองค์*) และได้ว่าความจริงนั้นมุสา เมื่อมันได้มายังเขา (*โดยผ่านทางนบี*) ที่พักสำหรับพวกปฏิเสธ (*หลักธรรม*) มิใช่อยู่ในนรกดอกหรือ ? "

40 : 28 ความว่า "..... .เขากล่าวว่า ท่านจะฆ่าชายคนหนึ่งเพราะเขากล่าวว่า พระผู้อภิบาลของฉันคืออัลลอฮฺกระนั้นหรือ ? และแน่นอน เขาได้นำหลักฐานทั้งหลายอันชัดแจ้งจากพระผู้อภิบาลของพวกท่านแด่พวกท่าน และถ้าเขาเป็นคนโกหก การโกหกของเขาก็ตกหนักบนเขาเอง และถ้าเขาเป็นคนพูดจริง ส่วนหนึ่งของที่พวกเขาได้ขู่สำทับพวกท่านก็ได้ประสบแก่พวกท่าน แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงนำทางผู้ที่เขาเป็นผู้ละเมิด–โกหกตัวยง "

- **พูดแล้วต้องทำ**

61 : 2 - 3 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! ไฉนสูเจ้าจึงพูดที่สูเจ้าไม่ปฏิบัติ (*26:226*) "
" ที่น่าเกลียดยิ่งในทัศนะของอัลลอฮฺคือ ที่สูเจ้าพูดที่สูเจ้าไม่ปฏิบัติ "

- **อิสลามห้ามการใส่ร้าย นินทา และการสบถ**

17 : 36 ความว่า " และจงอย่าตามรอย (*หรือกล่าวและปฏิบัติตามด้วยการนึกเดา*) ที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แท้จริงหู และตา และหัวใจ ทุกสิ่งในเหล่านี้จะถูกสอบสวนเสมอ *(ในวันปรโลก)* "

- **อัลลอฮฺทรงสาปแช่งการใส่ร้ายและนินทานินทา**

104 : 1 ความว่า " ความวิบัติจงมีแก่**ผู้นินทาและผู้ปรักปรำ** "

68 : 10-14 ความว่า " **และเจ้าจงอย่าปฏิบัติตามทุก ๆคนผู้ชอบสบถ ซึ่งต่ำช้า** "

" **ผู้นินทา และเที่ยวตระเวนใส่ร้าย** "

" **ผู้ขัดขวางการ (*ทำ*) ดี ฝ่าฝืน คนบาป**"

" **กักขละ นอกนั้นยังเป็นคนพาล** "

4: 148 ความว่า " **อัลลอฮฺไม่ทรงรักการโพนทนาถ้อยคำเลว เว้นแต่ (*การอุธรณ์โดย*) ผู้ถูกข่มเหง และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยินเสมอ ผู้ทรงรอบรู้เสมอ** "

- **การนินทา เหมือนการกินเนื้อของพี่น้องที่ตายไปแล้ว**

49: 12 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงหลีกให้พ้นจากส่วนมากของการสงสัย(*ที่ให้ร้าย*) **เพราะว่าการสงสัยบางชนิดนั้นเป็นบาป และจงอย่าสอดแนม และจงอย่านินทากันและกัน ผู้ใดในหมู่สูเจ้าชอบที่จะกินเนื้อของพี่น้องที่ตายแล้วของเขา (*ด้วยการนินทา*) กระนั้นหรือ ? ทั้ง ๆที่สูเจ้ารังเกียจมัน และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงนิรโทษโดยปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

- **มีบทลงโทษแก่ผู้ปรักปรำผู้อื่น**

24 : 4 ความว่า " **และบรรดาผู้ปรักปรำหญิงบริสุทธิ์ (*ว่าได้ทำชู้*) แล้วไม่ได้นำพยานสี่คน (*มายืนยัน*) ดังนั้นจงโบยพวกมัน 80 ที และจงอย่ารับการเป็นพยานของพวกมันอีกเป็นอันขาด และเหล่านี้พวกมันเป็นผู้ฝ่าฝืน** "

4: 112 ความว่า " และ**ผู้ใดขวนขวาย (*ประกอบ*)ความผิดหรือการบาป แล้วใส่ความผู้บริสุทธิ์โดยนัยนั้น ดังนั้นแน่นอนเขาได้แบกการใส่ร้ายและบาปอันชัดแจ้ง** "

24 : 19 ความว่า "**แท้จริงบรรดาผู้ที่ชอบแพร่เรื่องน่าบัดสีเช่นนี้ในหมู่ผู้ศรัทธา (*คือพูดกันไม่หยุดหย่อน*) สำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันเจ็บปวดทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และอัลลอฮฺทรงรอบรู้ ขณะที่สูเจ้าไม่รู้ (*ว่ามรรยาทที่ดีในสังคมคืออย่างไร ?*)** "

24 : 23 ความว่า " **แท้จริงบรรดาผู้ปรักปรำหมู่หญิงผู้ศรัทธาที่บริสุทธิ์และไม่รู้เรื่องอะไร (*ในความชั่วช้าที่ถูกปรักปรำ*) นั้น ถูกให้ห่างจากความเมตตา (*ของอัลลอฮฺ*) ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และสำหรับเขาคือการลงโทษอันเจ็บปวด** "

10:36 ความว่า " **และส่วนมากของพวกเขามิได้ปฏิบัติตามอันใด เว้นแต่การเดา (*4:157 ไม่มีหลักการ*) แท้จริง การเดานั้นมิชำนะเหนือความจริงได้แต่อย่างใด แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้ตามที่พวกเขากระทำ (*ทั้งสิ้น*)** "

- **วิธีปฏิบัติและปฏิเสธผู้ขอ**

17:28 ความว่า " **และถ้าเจ้า (*จำต้อง*) เบือนจากพวกเขา (*เพราะขัดสน*) เพื่อแสวงความเมตตาจากพระผู้อภิบาลของเจ้าซึ่งเจ้าหวังอยู่ ดังนั้นจงกล่าวแก่พวกเขาด้วยถ้อยคำที่นิ่มนวล** "

93:10 ความว่า " **ในส่วนผู้ขอ (*หรือผู้ถาม*) นั้น จงอย่าตะเพิด** "

2:263 ความว่า " **วาจาที่ไพเราะ (*เมื่อจำต้องปฏิเสธ*) และการอภัย (*แก่ผู้ขอที่ดื้อรั้น*) ดีกว่ากุศลทานที่ตามด้วยการเราะราน และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย (*ไม่ต้องทรงพึ่งมนุษย์*) ผู้ทรงขันติ** "

- **วิธีโต้แย้ง และประชุมปรึกษาหารือ**

4:59 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และจงเชื่อฟังปฏิบัติตามรสูล และบรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่สูเจ้า ครั้นถ้าสูเจ้าโต้แย้งกันในสิ่งใดก็ดี ดังนั้น จงอ้างมัน (*ข้อโต้แย้ง*) กลับยังอัลลอฮฺ (*อัล - กุรอาน*) และรสูล (*สุนนะฮฺและหะดีษ*) ถ้าสูเจ้าศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย** และการให้ความหมายที่เหมาะสมยิ่ง "

58:9 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! ถ้าสูเจ้าประชุมลับ ก็จงอย่าประชุมลับในการบาปและการเป็นศัตรู และการขัดขืนรสูล แต่จงประชุมเพื่อคุณธรรมและการสำรวมตนให้พ้นจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺซึ่งสูเจ้าจะถูกรวบรวมยังพระองค์** "

58:10 ความว่า " **การประชุมลับ (*เพื่อมุ่งร้ายนั้น*) เป็น (*การงาน*) ของพวกมาร เพื่อมันจะก่อการระทมใจแก่บรรดาผู้ศรัทธา แต่มันจะให้ร้านใด ๆพวกเขาไม่ได้เว้นแต่โดยอนุมัติของอัลลอฮฺ และ ณ อัลลอฮฺที่ผู้ศรัทธาต้องไว้วางใจ**

7:205 ความว่า " **และจงรำลึกถึงพระผู้อภิบาลของสูเจ้าในใจของสูเจ้า (*กล่าวเบา ๆ*) ด้วยความนอบน้อมยำเกรง แลโดยไม่ต้องออกคำดังลั่น ทั้งยามเช้าและยามเย็นทั้งหลาย และจงอย่าร่วมอยู่ในหมู่ผู้เพิกเฉย** "

- **มารยาทพูดและในการใช้เสียง**

21:27 ความว่า " **พวกเขา (*มลาอิกะฮฺ*) ไม่ชิงกล่าวคำพูดใดก่อน (*พระองค์ตรัส*) และพวกเขาปฏิบัติตามบัญชาของพระองค์** "

17:110 " **จงกล่าวเถิด จะเรียกร้อง (*วิงวอนโดยอ้างพระนาม*) อัลลอฮฺ หรือจะเรียกร้อง (*โดยพระนาม*) อัร – เราะหฺมาน (*พระผู้ทรงกรุณาปรานี*) สูเจ้าจะเรียกพระองค์โดย (*พระนาม*) อันใดก็ตาม ดังนั้นพระนามทั้งหลายของพระองค์ทรงสุนทรยิ่ง และจงอย่ากล่าว (*อ่าน*) การนมาซของเจ้าดังลั่นหรือแผ่วเบา (*จนผู้ตามไม่ได้ยินในบางนมาซ*) และจงแสวงทางระหว่างนั้น (*ให้ใช้เสียงพอเหมาะ*)** "

49:2 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าขึ้นเสียงของสูเจ้าเหนือเสียงของนบี (*มุฮัมมัด*) และจงอย่าตะโกนคำพูดแก่เขา เช่นการตะโกนของบางคนในหมู่สูเจ้าแก่อีกบางคน มิฉะนั้น การงานของสูเจ้าจะไร้ผลโดยที่สูเจ้ามิรู้สึก** "

33:32 ความว่า " *ภริยาทั้งหลายของนบีเอ๋ย ! พวกเธอไม่เหมือนผู้ใดในหมู่หญิงอื่น (เธอเป็นมารดาของศรัทธาชน และจำต้องติดต่อออบรมชนทุกชั้น)* **ถ้าพวกเธอสำรวมตนจากความชั่ว ก็จงอย่า (*ดัดเสียง*) พูดจาเพราะพริ้ง (*จนเกินงามกับชายแปลกหน้า*) นัก มิฉะนั้นผู้ที่ในดวงใจของเขามีโรค (*แห่งความคิดชั่ว*) อยู่แล้ว จะคิดลวนลาม (*เพราะเสียงของสตรี บางครั้งเร้าอารมณ์ชายใจต่ำได้*) แต่จงพูดด้วยถ้อยคำอ่อนโยน** "

49 : 11 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าให้ชนหมู่หนึ่งเยาะเย้ยชนอีกหมู่หนึ่ง บางทีเขาทั้งหลาย (*ที่ถูกเยาะเย้ย*) จะดีกว่า (*พวกที่เยาะเย้ย*) และจงอย่าให้ ผู้หญิง (*เยาะเย้ย*) ต่อผู้หญิง (*เช่นกัน*) บางทีเหล่านางเหล่านี้ (*ที่ถูกเยาะ*) จะดีกว่านางเหล่านั้น (*ที่เยาะ*) จงอย่าว่าร้าย (*นินทา*) พวกพ้องของสูเจ้า และจงอย่าเรียกกันด้วยฉายา** "

49 : 12 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงหลีกให้พ้นจากส่วนมากของการสงสัย (*ที่ให้ร้าย 10 : 66, 53 : 28*) เพราะว่าการสงสัยบางชนิดนั้นเป็นบาป และจงอย่าสอดแนม และจงอย่านินทาลับหลังกันและกัน ผู้ใดในหมู่สูเจ้าชอบที่จะกินเนื้อของพี่น้องที่ตายแล้วของเขา (*ด้วยการนินทา*) กระนั้นหรือ ? ทั้ง ๆ ที่สูเจ้ารังเกียจมัน และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงนิรโทษโดยปราณี ผู้ทรงอภัยเสมอ** "

41 : 33 ความว่า " **และผู้ใดเล่าประเสริฐสุดในคำพูดยิ่งไปกว่าผู้เชิญชวน (*ผู้คน*) ยังอัลลอฮฺ และการทำการดี และเขากล่าวว่า แท้จริงฉันอยู่ในกลุ่มผู้นอบน้อม** "

และในหะดีษ

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ فِي الْجَنَّةِ غُرَفًا يُرَى
ظُهُوْرُهَا مِنْ بُطُوْنِهَا وَبُطُوْنُهَا مِنْ ظُهُوْرِهَا فَقَامَ أَعْرَابِيٌّ فَقَالَ : لِمَنْ هِيَ يَا رَسُوْلَ اللهِ ؟
قَالَ : لِمَنْ أَطَابَ الْكَلَامَ وَأَطْعَمَ الطَّعَامَ وَأَدَامَ الصِّيَامَ وَصَلَّى لِلّٰهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَابْنُ حِبَّانَ .

ท่านอะลีย์ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้เล่าว่า " ***แท้จริงในสวรรค์นั้นมีหลายห้องที่จะมองเห็นข้างนอกจากภายใน และเห็นข้างในจากภายนอก*** ได้มีอฺรับชนบทคนหนึ่งถามว่า ***มันเป็นของใคร? โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !*** ท่านนบีได้ตอบว่า ***เป็นของคนที่พูดดี เลี้ยงอาหาร ถือศีลอดเป็นประจำ และนมาซเพื่ออัลลอฮฺในเวลากลางคืน ขณะที่มนุษย์หลับไหล*** " (ติรฺมิซียฺ อะหฺมัด และ อิบนุ - หิบบาน)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيْثِ وَلاَ تَحَسَّسُوْا وَلاَ تَجَسَّسُوْا وَلاَ تَنَافَسُوا وَلاَ تَحَاسَدُوْا وَلاَ تَبَاغَضُوا وَلاَ تَدَابَرُوا وَكُوْنُوْا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า พวกท่านจงระวังการคาดการณ์หรือเดา เพราะแท้จริงการคาดการณ์หรือเดานั้นเป็นคำพูดที่โกหกที่สุด และท่านทั้งหลายจงอย่าสอดรู้ ท่านทั้งหลายจงอย่าสอดเห็น ท่านทั้งหลายจงอย่าชิงดีชิงเด่นกัน ท่านทั้งหลายจงอย่าอิจฉากัน อย่าโกรธเคืองกัน อย่าหันหลังให้กัน และจงเป็นปวงบ่าวของอัลลอฮฺที่เป็นพี่น้องกัน*** " (บุคอรีย์ มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ أَبْغَضَ الرِّجَالِ إِلَى اللهِ أَلأَلَدُّ الْخَصِمُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า คนที่น่ารังเกียจที่สุดในทัศนะของอัลลอฮฺ คือคนที่ชอบทะเลาะ*** " (อัล – บุคอรี)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا كُنْتُمْ ثَلاَثَةً فَلاَ يَتَنَاجَى اثْنَانِ دُوْنَ صَاحِبِهِمَا فَإِنَّ ذَلِكَ يُحْزِنُهُ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***เมื่อพวกท่านอยู่กันสามคน สองคนจะต้องไม่กระซิบกัน โดยที่คนที่สามไม่รู้ เพราะการเช่นนั้นจะทำให้เขาเข้าใจผิด*** " (บุคอรีย์ มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنِ الزُّبَيْرِ بْنِ الْعَوَّامِ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : دَبَّ إِلَيْكُمْ دَاءُ الْأُمَمِ قَبْلَكُمُ الْحَسَدُ وَالْبَغْضَاءُ هِيَ الْحَالِقَةُ ، لاَ أَقُوْلُ تَحْلِقُ الشَّعَرَ وَلَكِنْ تَحْلِقُ الدِّيْنَ وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ لاَ تَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوْا وَلاَ تُؤْمِنُوْا حَتَّى تَحَابُّوْا أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِمَا يُثَبِّتُ ذَاكُمْ لَكُمْ أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ فِي الرَّقَائِقِ

ท่านซุบัยรฺ บิน เอาวาม รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' โรคของประชากรในยุคก่อนพวกท่านได้คืบคลานมายังพวกท่านแล้ว มันคือความอิจฉาและความโกรธ ซึ่งมันคือ มีดโกน ฉันไม่ได้กล่าวว่า มันโกนขน แต่มันจะโกนศาสนาขอสาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของมันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ว่า พวกท่านทั้งหลายจะไม่ได้เข้าสวรรค์ จนกว่าพวกท่านจะมีศรัทธาเสียก่อน และพวกท่านจะยังไม่มีศรัทธา จนกว่าจะรักกัน พึงทราบเถิด ฉันจะบอกพวกท่านถึงสิ่งที่จะทำให้สิ่งนี้ติดตรึงอยู่กับพวกท่าน นั่นก็คือ พวกท่านจงให้การกล่าวสลาม แพร่หลายในระหว่างพวกท่าน* " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ أَوْ قَالَ الْعُشْبَ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَابْنُ مَاجَهْ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า พวกท่านจะต้องระวังการอิจฉา เพราะแท้จริงการอิจฉานั้น มันจะกินความดีเหมือนไฟกินฟืน หรือท่านนบีได้กล่าวว่า (ไฟกิน) หญ้า* " (อบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ)

عَنْ أَبِي بَرْزَةَ الْأَسْلَمِيِّ رضي الله عنه أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيْمَانُ قَلْبَهُ لَا تَغْتَابُوا الْمُسْلِمِيْنَ وَلَا تَتَّبِعُوْا عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنِ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعِ اللهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ يَتَّبِعِ اللهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِيْ بَيْتِهِ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَلَفْظُهُ : صَعِدَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمِنْبَرَ فَنَادَى بِصَوْتٍ رَفِيْعٍ : يَا مَعْشَرَ مَنْ أَسْلَمَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يُفْضِ الْإِيْمَانُ إِلَى قَلْبِهِ لَا تُؤْذُوا الْمُسْلِمِيْنَ وَلَا تُعَيِّرُوْهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا عَوْرَاتِهِمْ فَإِنَّهُ مَنْ يَتَّبِعْ عَوْرَةَ أَخِيْهِ الْمُسْلِمِ يَتَّبِعِ اللهُ عَوْرَتَهُ وَمَنْ يَتَّبِعِ اللهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ وَلَوْ فِيْ جَوْفِ رَحْلِهِ .

ท่านอบูบัรฺซะฮฺ อัล – อัสละมียฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' โอ้พวกที่มีศรัทธาด้วยลิ้น โดยการศรัทธานั้นไม่ได้เข้าสู่จิตใจของเขา ท่านทั้งหลายอย่านินทามุสลิม อย่าติดตามดูสิ่งพึงปกปิดของพวกเขา เพราะความจริงผู้ใดติดตามดูสิ่งพึงปกปิดของพวกเขา อัลลอฮฺจะทรงติดตามดูสิ่งพึงปกปิดของเขา และผู้ใดที่ อัลลอฮฺทรงติดตามดูสิ่งพึงปกปิดของเขา พระองค์จะทรงทำให้เขาต้องขายหน้าในบ้านของเขาเอง '* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ขึ้นแท่นมิมบัรฺ แล้วประกาศด้วยเสียงอันดังว่า โอ้พวกที่เข้าสู่อิสลามแต่เพียงลิ้น โดยที่การศรัทธาไม่ผ่านเข้าไปสู่หัวใจของเขา ท่านทั้งหลายจงอย่าทำร้ายมุสลิม อย่าประณามพวกเขา และอย่าติดตามดูสิ่งพึง ปกปิดของพวกเขา เพราะความจริงผู้ใดที่ติดตามดูสิ่งพึงสงวนของเขา และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงติดตามดูสิ่งพึงปกปิดของเขา อัลลอฮฺจะทรงทำให้เขาขายหน้าแม้ภายในที่พักของเขา* "

عَنْ أَبِيْ بَكْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : ذُكِرَ رَجُلٌ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَثْنَى عَلَيْهِ رَجُلٌ خَيْرًا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَيْحَكَ قَطَعْتَ عُنُقَ صَاحِبِكَ يَقُوْلُهُ مِرَارًا إِنْ كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحًا لاَ مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ أَحْسِبُ كَذَا وَكَذَا إِنْ كَانَ يُرَى أَنَّهُ كَذَلِكَ وَحَسِيْبُهُ اللهُ وَلاَ يُزَكِّيْ عَلَى اللهِ أَحَدًا . رَوَاهُ الثَّلاَثَةُ .

ท่านอบูบักฺเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *ชายคนหนึ่งได้ถูกกล่าวถึงที่ท่านนบี ศ็อลฯ ต่อมาได้มีชายคนหนึ่งสรรเสริญเขาอีกว่า ' ดี ' ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ท่านจะพินาศ ท่านได้ตัดคอเพื่อนของท่านแล้ว ' ท่านนบีได้ย้ำคำพูดหลายครั้ง ' ถ้าหากคนใดคนหนึ่งของพวกท่านจะต้องกล่าวคำสรรเสริญอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง ให้เขากล่าวว่า ฉันคิดว่าเขาเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าหากเห็นว่าเขาเป็นเช่นนั้นและอัลลอฮฺก็เพียงพอสำหรับเขาแล้ว และเขาจะต้องไม่ตัดสินผู้ใดว่าบริสุทธิ์ล้ำหน้าอัลลอฮฺ ' "* (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

وَجَاءَ رَجُلٌ فَأَثْنَى عَلَى عُثْمَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فِيْ وَجْهِهِ فَأَخَذَ الْمِقْدَادُ بْنُ الْأَسْوَدِ تُرَبًا فَحَثَا فِيْ وَجْهِهِ وَقَالَ : قَالَ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَقِيْتُمُ الْمَدَّاحِيْنَ فَاحْثُوْا فِيْ وُجُوْهِهِمُ التُّرَابَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَمُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ชายคนหนึงได้มาและกล่าวคำสรรเสริญท่านอุษมาน รฎิยฯ ต่อหน้าท่านมิกดารฺ บิน อัสวัด *ท่านได้หยิบ (ฝุ่น) ดิน ขึ้นมาแล้วเป่าไปที่หน้าของชายคนนั้น แล้วกล่าวว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' เมื่อท่านทั้งหลายพบคนที่ชอบยกย่องสรรเสริญ ให้พวกท่านจงปาใบหน้าเขาด้วย (ฝุ่น) ดิน ' "* (อบูดาวูด มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ ذَرٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : لاَ يَرْمِيْ رَجُلٌ رَجُلاً بِالْفُسُوْقِ وَلاَ يَرْمِيْهِ بِالْكُفْرِ إِلاَّ ارْتَدَّتْ عَلَيْهِ إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهُ كَذَلِكَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูซัรฺร รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงเขาได้ยินท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า "* ***บุคคลหนึ่งจะต้องไม่ใส่ร้ายอีกคนหนึ่ง ด้วยความชั่ว และจะต้องไม่ใส่ร้ายเขาด้วยความไร้ศรัทธา (กุฟฺร) เพราะถ้าปรากฏว่าเพื่อนของเขาไม่เป็นเช่นนั้น คำพูดนั้นจะกลับไปหาผู้พูดเอง*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : سِبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوْقٌ وَ قِتَالُهُ كُفْرٌ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่ง ท่านได้กล่าวว่า " ***การด่ามุสลิมเป็นความชั่ว การฆ่ามุสลิมเป็นการปฏิเสธ (อิสลาม)*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ أُمَامَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ الْأَمِيْرَ إِذَا ابْتَغَى الرِّيْبَةَ فِي النَّاسِ أَفْسَدَهُمْ .

ท่านอบู อุมามะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***แท้จริง ผู้นำนั้นเมื่อก่อความเคลือบแคลงในหมู่มนุษย์ ก็เท่ากับทำลายพวกเขา*** "

وَقِيْلَ لِعَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : هَذَا فُلَانٌ تَقْطُرُ لِحْيَتُهُ خَمْرًا فَقَالَ : إِنَّا قَدْ نُهِيْنَا عَنِ التَّجَسُّسِ وَلَكِنْ إِنْ يَظْهَرْ لَنَا شَيْءٌ نَأْخُذْ بِهِ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ได้มีผู้กล่าวแก่อับดุลลอฮฺว่า " ' *นี่คือ คนๆ หนึ่งที่เคราของเขาหยดลงมาเป็นสุรา* ' อับดุลลอฮฺได้กล่าวว่า ' ***แท้จริงเราถูกห้ามจากการสอดรู้สอดเห็น แต่ถ้าหากสิ่งใดปรากฏแก่เรา เราก็จะถือตามสิ่งนั้น*** ' " (อบูดาวูด)

عَنْ حَارِثَةَ بْنِ وَهْبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ كُلُّ ضَعِيْفٍ مُتَضَاعِفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ ، أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُسْتَكْبِرٍ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านหาริษะฮฺ บิน วะฮฺบ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***พึงทราบเถิด ฉันจะแจ้งให้พวกท่านทราบถึงชาวสวรรค์ คือ คนอ่อนแอ ผู้นอบน้อมถ่อมตน และถ้าหากเขาวิงวอนต่ออัลลอฮฺ พระองค์ก็จะต้องตอบรับ (คำวิงวอนของ) เขา พึงทราบเถิด ฉันจะแจ้งให้พวกท่านทราบถึง ชาวนรก คือ ทุกคนที่หยาบคาย ดื้อรั้นต่อการดี หยิ่งยโส*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رضي الله عنه قَالَ : سَمِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلاً يُثْنِيْ عَلَى رَجُلٍ وَيُطْرِيْهِ فِيْ الْمِدْحَةِ فَقَالَ : أَهْلَكْتُمْ أَوْ قَطَعْتُمْ ظَهْرَ الرَّجُلِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ* ***ได้ยินชายคนหนึ่งสรรเสริญชายอีกคนหนึ่ง และเขาสรรเสริญชายผู้นั้นจนเลยเถิด ท่านนบีได้กล่าวว่า ' พวกท่านได้ทำให้เขาเสีย (คน) หรือได้ตัดหลังของชายคนนั้นเสียแล้ว '*** " (บุคอรี และมุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا قَالَ الرَّجُلُ هَلَكَ النَّاسُ فَهُوَ أَهْلَكُهُمْ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *เมื่อชายคนหนึ่งกล่าวว่า* ***มนุษย์ทั้งหลายได้เสื่อมเสียหมดแล้ว เขานั่นแหละเป็นคนที่เสื่อมเสียที่สุด*** " (มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ يُبَلِّغْنِيْ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِيْ عَنْ أَحَدٍ شَيْئًا فَإِنِّيْ أُحِبُّ أَنْ أَخْرُجَ إِلَيْكُمْ وَأَنَا سَلِيْمُ الصَّدْرِ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***คนใดในหมู่สาวกของฉัน อย่าได้นำสิ่งใด ๆ ของใครคนหนึ่ง มาแจ้งแก่ฉัน เพราะฉันต้องการออกไปพบพวกท่าน โดยที่ฉันมีหัวใจบริสุทธิ์*** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُوْنَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللهُ عَنْهُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ . وَزَادَ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ : وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้ เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***มุสลิมนั้น คือ ผู้ที่มุสลิมทั้งหลายปลอดภัยจากลิ้นของเขาและมือของเขา และผู้อพยพนั้นคือผู้ที่อพยพจากสิ่งที่อัลลอฮฺทรงห้าม***" *(บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และอัน – นะสาอีย์)*

และบันทึกของท่านติรฺมิซีย์และนะสาอีย์ได้รายงานเพิ่มเติมว่า " ***ผู้ที่ได้ชื่อว่ามีอีมานนั้นคือ ผู้ที่มวลมนุษย์ได้รับความปลอดภัยจากเขาในเลือดเนื้อและทรัพย์สินของพวกเขา*** "

وَقَالَ أَنَسٌ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : لَمْ يَكُنْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاحِشًا وَلَا لَعَّانًا وَلَا سَبَّابًا كَانَ يَقُوْلُ عِنْدَ الْمَعْتَبَةِ مَالَهُ تَرِبَ جَبِيْنُهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอะนัส รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ นั้น ไม่ใช่คนลามก ไม่ใช่คนที่ชอบสาปแช่ง ไม่ใช่คนที่ชอบด่าทอ ท่านมักกล่าวขณะโกรธว่า 'ไม่สมควรที่หน้าผากของเขาจะติดดิน'* " (บุคอรี)

عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ اللهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوْا حَتَّى لَا يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ .

ท่านอิยาฎ บิน หิมารฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***แท้จริงอัลลอฮฺทรงวะหี้ยมายังฉัน ให้พวกเขาถ่อมตน จนกระทั่งคนหนึ่งจะไม่ทุจริตต่ออีกคนหนึ่ง และจนกระทั่งคนหนึ่งจะไม่โอ้อวด กับอีกคนหนึ่ง*** " (อบูดาวูด และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُوْنَ قَالَهَا ثَلَاثًا . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَمُسْلِمٌ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***คนที่ดันทุรังนั้นต้องพินาศ*** " ท่านนบีได้กล่าวสามครั้ง" (อบูดาวูด และ มุสลิม)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا مِنْ شَيْءٍ أَثْقَلَ فِيْ مِيْزَانِ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ خُلُقٍ حَسَنٍ وَإِنَّ اللهَ لَيُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْبَذِيَّ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูดัรฺดาอฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า* ***ไม่มีสิ่งใดจะมีน้ำหนักในตาชั่งของผู้มีศรัทธาในวันกิยามะฮฺ ยิ่งกว่าความมีจริยธรรม และแน่แท้อัลลอฮฺ ทรงกริ้วผู้ที่ลามก ผู้ที่หยาบโลน*** " (ติรฺมิซียฺ และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سُئِلَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ فَقَالَ : تَقْوَى اللهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَسُئِلَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ النَّارَ فَقَالَ : الْفَمُ وَالْفَرْجُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ถูกถามถึงส่วนมากของสิ่งที่จะทำให้มนุษย์ได้เข้าสวรรค์* ท่านได้ตอบว่า *คือ การยำเกรงอัลลอฮฺ และความประพฤติที่ดีงาม* และท่านได้ถูก*ถามถึงส่วนมากของสิ่งที่จะทำให้มนุษย์เข้านรก* ท่านตอบว่า *คือ ปาก และอวัยวะเพศ* " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ اللَّعَّانِينَ لاَ يَكُونُونَ شُهَدَاءَ وَلاَ شُفَعَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบู ดัรฺดาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***แท้จริงคนที่ชอบสาปแช่งนั้น พวกเขาจะไม่ได้เป็นนักรบชะฮีด และจะไม่ได้เป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือในวัน กิยามะฮฺ*** " (มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ يَنْبَغِي لِصِدِّيقٍ أَنْ يَكُوْنَ لَعَّانًا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่สมควรที่ผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง จะเป็นคนชอบสาปแช่ง*** " (มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

وَعَنْهُ قِيلَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ادْعُ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ قَالَ : إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لَعَّانًا وَإِنَّمَا بُعِثْتُ رَحْمَةً . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า " *ได้มีผู้กล่าวว่า โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! จงขอความพินาศให้บังเกิดแก่พวกผู้ตั้งภาคี* ท่านได้กล่าวว่า *แท้จริง* ***ฉันไม่ได้ถูกแต่งตั้งมาให้เป็นผู้ชอบสาปแช่ง ที่จริงแล้ว ฉันถูกแต่งตั้งมาเป็นความเมตตา*** " (มุสลิม)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَمُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***พอแล้วที่คน คนหนึ่งจะมีบาป คือการที่เขาจะพูดคุยด้วยทุกสิ่งที่เขาได้ยินมา*** " (อบูดาวูด และ มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا كَذَبَ الْعَبْدُ تَبَاعَدَ عَنْهُ الْمَلَكُ مِيلاً مِنْ نَتْنِ مَا جَاءَ بِهِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัร รฏิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า 'เมื่อบ่าวคนหนึ่งโกหก มะลาอิกะฮฺจะออกห่างเขาหนึ่งไมล์ เพราะกลิ่นเหม็นของสิ่งที่เขานำมา'* " (ติรฺมิซีย)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنَّ فُلَانَةَ تُذْكَرُ مِنْ كَثْرَةِ صَلَاتِهَا وَصِيَامِهَا وَصَدَقَتِهَا غَيْرَ أَنَّهَا تُؤْذِيْ جِيْرَانَهَا بِلِسَانِهَا ، قَالَ : هِيَ فِي النَّارِ ، قَالَ يَا رَسُوْلَ اللهِ فَإِنَّ فُلَانَةَ تُذْكَرُ قِلَّةُ صِيَامِهَا وَصَدَقَتِهَا وَصَلَاتِهَا وَأَنَّهَا تَصَدَّقُ بِالْأَثْوَارِ مِنَ الْأَقِطِ وَلَا تُؤْذِيْ بِلِسَانِهَا جِيْرَانَهَا ، قَالَ : هِيَ فِي الْجَنَّةِ . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " ชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า *'โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! มีผู้หญิงคนหนึ่งรำลึกถึงอัลลอฮฺโดยการนมาซ ถือศีลอดมากมาย แต่นางชอบให้ร้ายเพื่อนบ้าน'* ท่านกล่าวว่า *'นางอยู่ในไฟนรก'* และเขาได้กล่าวอีกว่า *'โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! มีผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ได้รำลึกถึงอัลลอฮฺน้อยกว่า บริจาคและนมาซน้อยกว่า นางบริจาคเพียงนมเปรี้ยวที่เหลืออยู่ แต่นางไม่ให้ร้ายเพื่อนบ้าน'* ท่านตอบว่า *'นางอยู่ในสวรรค์'* " (บุคอรี - มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْمُسْتَبَّانِ مَا قَالَا فَعَلَى الْبَادِئِ مِنْهُمَا مَا لَمْ يَعْتَدِ الْمَظْلُوْمُ . رَوَاهُ بُوْدَاوُد أَوَمُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฏิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *สองคนที่ด่าทอกันนั้น คำที่ทั้งสองคนพูดตกอยู่กับผู้เริ่มต้นจากบุคคลทั้งสอง ตราบใดที่ผู้ถูกอธรรมไม่ได้ละเมิด* " (อบูดาวูด มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اثْنَتَانِ فِي النَّاسِ هُمَا بِهِمَا كُفْرٌ : الطَّعْنُ فِي النَّسَبِ وَالنِّيَاحَةُ عَلَى الْمَيِّتِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *สองประการนี้อยู่ในหมู่ประชาชน การกระทำสองประการที่ถือว่าเป็นการไร้ศรัทธา (กุฟรฺ) คือ กระทบกระเทียบในเรื่องวงศ์ตระกูล และการรำพันต่อศพ* " (มุสลิม)

(7.3) มารยาทในการทักทายและการเข้าบ้านผู้อื่น

อิสลามได้วางระเบียบในเรื่องการทักทายและการเข้าบ้านผู้อื่นไว้ว่า **เมื่อมุสลิมพบกันต้องทักทาย (*หรือทำความเคารพ*) กันด้วยการกล่าวสลาม (*มุสลิมไม่กล่าวสลามกับศาสนิกอื่น เพราะคำว่าอัส - สลามซึ่งแปลว่าสันตินั้น เป็นพระนามของอัลลอฮฺ – ห้ามนำมาพูดเล่นกับ*

ผู้ไม่ศรัทธา) และผู้ที่ถูกกล่าวสลามต้องกล่าวตอบให้เท่ากันหรือมากกว่า ผู้ที่ต้องกล่าวสลามก่อนมีดังนี้ ให้ผู้น้อย (*เด็ก*) กล่าวสลามแก่ผู้ใหญ่ ให้ผู้ชายกล่าวสลามแก่ผู้หญิง ผู้ที่เพิ่งเข้ามาหรือผู้เดินทางผ่านหรือผู้ที่จะลาจากกล่าวสลามแก่ผู้ที่อยู่ก่อนหรือผู้ที่ยังอยู่ คนกลุ่มน้อยกล่าวสลามแก่คนกลุ่มมาก (*โดยคนเดียวกล่าวและคนเดียวรับสลามก็เพียงพอแล้ว*) ผู้ขี่ยานพาหนะต้องกล่าวสลามแก่คนเดินเท้า (*ให้ถ่อมตน ไม่เย่อหยิ่งหรืออวดรวย*) และถ้ามุสลิมนั่งอยู่ในหมู่คนมุชริก (*ผู้ไม่ศรัทธา*) ก็ให้กล่าวสลามแก่มุสลิมคนนั้นหรือกลุ่มนั้นได้ แต่ถ้าเด็กไม่กล่าวสลามแก่ผู้ใหญ่ก่อนก็ให้ผู้ใหญ่กล่าวสลามแก่เด็กก่อนเพื่อเป็นการสอนเด็ก หรือคนกล่าวก่อนอาจไม่เป็นไปตามระเบียบที่กล่าวมานี้ได้ เนื่องจากผู้กล่าวก่อนต้องการผลบุญจากคำสอนที่ว่า " *การแพร่สลามเป็นกุศลทาน* " และ " *ผู้ใดกล่าวสลามก่อน ผู้นั้นอยู่ใกล้ชิดอัลลอฮฺมากกว่า* " เป็นต้น เมื่อกล่าวสลามเสร็จให้ชายจับมือกับชาย และหญิงจับมือกับหญิง ห้ามชายและหญิงที่ไม่ใช่ญาติสนิท [1] จับมือกันเด็ดขาด มีหลักฐานเกี่ยวกับการทักทายหรือการทำความเคารพกัน และการเข้าบ้านผู้อื่นจากอัล กุรอาน และหะดีษ ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- มุสลิมและมุสลิมทักทายกันหรือทำความเคารพกันด้วยการกล่าวสลาม

4 : 86 ความว่า " และเมื่อสูเจ้าถูกคำนับด้วยการเคารพ (*หรือถูกกล่าวสลาม*) จงคำนับด้วยการเคารพ (*ตอบสลาม*) ที่ดีกว่านั้น หรือตอบมันกลับ "

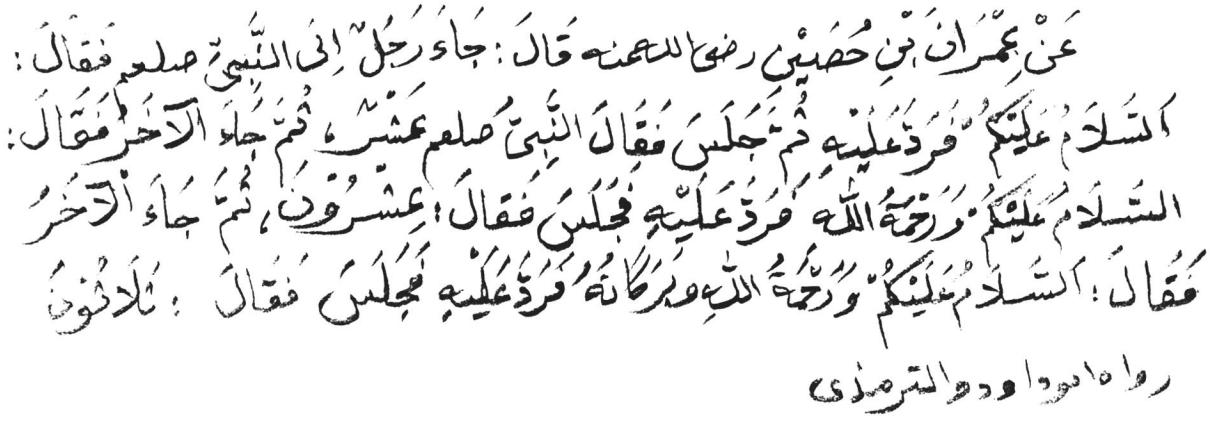
- วิธีการกล่าวสลาม

เมื่อมุสลิมคนหนึ่งกล่าวทัก (*อย่างสั้นๆ*) ว่า " อัสลามุอะลัยกุม " (*แปลว่าขอความสันติสุขจงมีแด่ท่านหรือแด่ท่านทั้งหลาย*) มุสลิมอีกคนหนึ่งที่ถูกกล่าวสลามจะต้อง 1) ตอบ (*สั้นๆเท่ากัน*) ว่า " วะ อะลัยกุมุสสลาม " (*แปลว่า และขอความสันติสุขจงมีแด่ท่านหรือแด่ท่านทั้งหลาย–เช่นกัน*) หรือ 2) ตอบยาวกว่าว่า " วะ อะลัยกุมุสลาม วะ เราะฮมะตุลลอฮ " (*แปลว่าขอความสันติ และความเมตตาจากอัลลอฮฺจงประสบแด่ท่าน*) หรือ 3) ตอบให้สมบูรณ์ว่า " วะ อะลัยกุมุสลาม วะ เราะฮมะ-ตุลลอฮิ วะ บะเราะกาตุฮ " (*แปลว่า ขอความสันติ ความเมตตาจากอัลลอฮฺ และความจำเริญ จงประสบแด่ท่าน*)

คำกล่าวสลามทักก็สามารถกล่าวทักได้ทั้งสั้นและยาวเช่นเดียวกัน คือ กล่าวทักว่า" อัสลามุอะลัยกุม " (*แปลว่า ขอความสันติจงมีแด่ท่าน*) หรือ " อัสลามุอะลัยกุม วะ เราะฮ-มะตุลลอฮ " (*แปลว่า ขอความสันติและความเมตตาจากอัลลอฮฺจงประสบแด่ท่าน*) หรือกล่าวให้สมบูรณ์ว่า " อัสลามุอะลัยกุม วะ เราะฮฺมะตุลลอฮิ วะ บะเราะกาตุฮ (*แปลว่า ขอความสันติ ความเมตตาของอัลลอฮฺและความจำเริญจงประสบแด่ท่าน*) เพียงแต่ผู้กล่าวตอบต้องตอบให้เท่ากันหรือยาวกว่าเท่านั้น (*ไม่ตอบสั้นกว่า*)

---

[1] ญาติสนิทคือ ผู้ที่อิสลามไม่อนุญาติให้แต่งงานกัน (ดูรายละเอียดเรื่องการแต่งงาน)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رضي الله عنه قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صلعم فَقَالَ:
اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ فَرَدَّ عَلَيْهِ ثُمَّ جَلَسَ فَقَالَ النَّبِيُّ صلعم عَشْرٌ، ثُمَّ جَاءَ الْآخَرُ فَقَالَ:
اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ فَرَدَّ عَلَيْهِ فَجَلَسَ فَقَالَ: عِشْرُونَ، ثُمَّ جَاءَ الْآخَرُ
فَقَالَ: اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ فَرَدَّ عَلَيْهِ فَجَلَسَ فَقَالَ: ثَلَاثُونَ
رواه ابوداود والترمذي

ท่านอิมรอน บิน ฮุศ็อยน ได้เล่าว่า " มีชายคนหนึ่งได้มาพบท่านนบีศ็อลฯ และกล่าวว่า ' ***อัสลามุอะลัยกุม*** ' ท่านนบี ฯ ได้ตอบรับสลามเขา และเขานั่งลง ท่านกล่าวว่า ' ***เขาจะได้รับภาคผล 10 ส่วน*** ' ต่อมามีชายอีกผู้หนึ่งได้มาพบท่าน และกล่าวว่า ' ***อัสลามุอะลัยกุม วะ เราะมะตุลลอฮ*** ' ท่านรับสลาม และชายผู้นั้นนั่งลง ท่านนบีฯ กล่าวว่า ' ***เขาจะได้รับภาคผลจากสลาม 20 ส่วน*** ' ต่อมามีชายอีกคนหนึ่งมาหาท่านนบีศ็อลฯและกล่าวสลามว่า ' ***อัสลามุอะลัยกุม วะเราะฮมะตุลลอฮิ วะ บะเราะกาตุฮ*** ' ท่านฯ ได้ตอบรับสลามชายผู้นั้นลง ท่านนบี ฯ กล่าวว่า ' ***เขาจะได้รับภาคผลสลามนี้ 30 ส่วน*** ' "

และท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า " ***เด็กนั้น ต้องให้สลามแก่ผู้ใหญ่ก่อน และผู้เดินทางต้องให้สลามแก่ผู้ที่นั่งอยู่กับที่ คนกลุ่มน้อยต้องให้สลามแก่คนกลุ่มมาก ผู้ขี่พาหนะ ต้องให้สลามก่คนเดินเท้า*** " (บุคอรี มุสลิม)

" ***เป็นการเพียงพอแก่คนกลุ่มน้อย ในเมื่อเขาเดินผ่าน โดยมีคนหนึ่งจากพวกเขากล่าวสลาม และเพียงพอสำหรับคนกลุ่มมากโดยมีผู้ตอบสลามเพียงคนเดียว*** "

ส่วนในการที่มุสลิมจะเข้าบ้านผู้ใด จะต้องกล่าวสลามและต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้านก่อนจึงเข้าได้ และขณะที่ยืนรอที่หน้าประตูบ้าน ต้องยืนเลี่ยงอยู่ข้างประตูและไม่สอดสายตามองเข้าไปในบ้าน ถ้าเจ้าของบ้านบอกให้กลับไปก่อน ก็ต้องกลับโดยดี เพราะเจ้าของบ้านอาจมีธุระส่วนตัวหรืออยู่ในสภาพที่ไม่อาจต้อนรับแขกได้

- **มารยาทในการเข้าบ้านผู้อื่น**

24:61 ความว่า " ..... **ดังนั้น เมื่อสูเจ้าเข้าไปในบ้าน (*ของผู้ใด*) ก็จงกล่าวคำนับพวกพ้องของสูเจ้า (*คือกล่าวสลามให้กันและกัน*) ซึ่งการคำนับอันจำเริญและผ่องแผ้ว ซึ่ง (*เป็นหลักการ*) มาจากอัลลอฮฺ ในทำนองนั้น อัลลอฮฺได้ทรงทำให้โองการทั้งหลายเป็นที่แจ่มแจ้งแก่สูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ใช้ปัญญา** "

24:27 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเขาในบ้านใด ๆอื่นจากบ้านของสูเจ้า จนกว่าสูเจ้าได้ขออนุญาต (*หรือจนกว่าได้รู้ว่าจะเข้าได้หรือไม่ 33:53*) และได้กล่าวคำนับผู้อาศัยของมัน (*เสียก่อน*) นั่นเป็นการดีกว่า (*ที่ทีมรรยาทเช่นนี้*) สำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ใคร่ครวญ (*ว่าผู้อื่นต่างมีเรื่องส่วนตัวของตน*) "**

24:28 ความว่า " **ครั้นสูเจ้าไม่พบผู้ใดในนั้น** (*ตอบเสียงตะโกนถามหรือขออนุญาตของสูเจ้า*) **ก็จงอย่าเข้าไป จนกว่าได้มีอนุญาตแก่สูเจ้า** (*คือต้องหาเจ้าของบ้านหรือผู้อาศัยก่อน*) **และถ้ามีกล่าวแก่สูเจ้าว่า จงกลับไปก่อน ก็จงกลับไป** (*โดยดี อย่าโมโห*) **นั่นเป็นการผ่องแผ้วกว่าสำหรับสูเจ้า** (*ทั้งด้านมารยาทและคุณธรรม*) **อัลลอฮฺทรงรอบรู้ที่สูเจ้ากระทำ** "

24:29 ความว่า " **ไม่มีข้อครหา** (*หรือโทษผิด*) **แก่สูเจ้า ที่สูเจ้าเข้าในบ้านใด ๆที่ไม่มีผู้อาศัย** (*เช่นที่พักผู้เดินทาง ศาลา บ้านร้าง ที่สาธารณะ ฯลฯ*) **ซึ่งในนั้นมีของจำเป็นสำหรับสูเจ้า และอัลลอฮฺทรงรู้ดีที่สูเจ้า** (*กระทำโดย*) **เปิดเผย และที่สูเจ้า** (*กระทำโดย*) **ปิดบัง** "

33 : 53 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเข้าไปในบ้านทั้งหลายของนบี** (*โดยมิได้รับเชิญ*) **เว้นแต่ว่าได้มีอนุญาตแก่สูเจ้าเพื่อ** (*รับประทาน*) **อาหาร ก็มิพึง** (*ไปแต่เนิ่นเพื่อ*) **คอยการปรุงของมันจนเสร็จ** (*เพราะบ้านท่านนบีแคบ*) **แต่เมื่อสูเจ้าได้รับเชิญก็จงเข้าไป และเมื่อสูเจ้ารับประทานแล้ว ก็จงแยกย้าย** (*กลับไป*) **และจงอย่าอ้อยอิ่งชอบในการสนทนา แท้จริง นั่นก่อความขลุกขลักแก่นบี แต่เขากระดาก** *เกรงใจ*) **สูเจ้า** (*ที่จะบอกสูเจ้าให้กลับบ้าน*) **แต่อัลลอฮฺมิทรงกระดากต่อความจริง**(*ที่จะตรัสเรื่องนี้*) **และเมื่อสูเจ้าจะขอสิ่งของใดจากนางทั้งหลาย** (*ภริยาของนบี*) **ก็จงขอจากนางทั้งหลายจากหลังม่าน** (*อย่าพรวดพาดเข้าไปในห้อง ต้องบอกก่อน*) **นั่นผ่องแผ้วกว่าสำหรับดวงใจของสูเจ้าและดวงใจของนางทั้งหลาย** (*เพราะภริยาของท่านนบีเป็นมารดาของปวงผู้ศรัทธา ต้องได้รับการนับถือด้วย*) **และไม่พึงที่สูเจ้ากวนใจรสูลของอัลลอฮฺ** (*ด้วยเรื่องหยุมหยิม*) **และจงอย่าแต่งงาน** (*กับ*) **ภริยาทั้งหลายของเขา** (*มุฮัมมัด*) **หลังจากเขา** (*วายชนม์แล้ว*) **เป็นอันขาด แท้จริง ในทัศนะของอัลลอฮฺนั้น** (*เป็นการละเมิด*) **ร้ายแรงยิ่ง** "

(7.4) มรรยาทในการเดิน การนั่ง

อิสลามสอนให้ลุก นั่ง เดินด้วยกิริยาสุภาพ ไม่เสียดสีกระทบกระทั่งตัวบุคคลอื่น ไม่ลุกขึ้นหรือเดินพรวดพราดโดนผู้คนและสิ่งของ เมื่อจะลุกไปทางไหน ให้ดูรอบ ๆตัวว่ามีสิ่งกีดขวางอะไรบ้าง เมื่อดูอย่างรอบคอบแล้วจึงค่อย ๆลุกเดิน การเดินต้องเดินอย่างองอาจ ผึ่งผาย ไม่สะทกสะท้าน งก ๆเงิ่น ๆ และขณะเดียวกันต้องไม่มีท่าทางยโสหรือเดินอย่างคนโอหัง ดังปรากฏในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่ง ดังนี้

31:19 ความว่า " **และจงสังวรในการสัญจรของเจ้า** (*คือสุภาพและสงบเสงี่ยม*) **และจงลดเสียงของเจ้าให้อ่อน** (*อย่าแข็งกร้าว*) **แท้จริง เสียงทั้งหลายที่น่าเกลียดยิ่ง** (*ไม่น่าฟัง*) **คือเสียง** (*ร้อง*) **ของลา** (*อุปมาถึงความโง่เขลาและไม่ใช้ปัญญา*) "

31:18 ความว่า " **และจงอย่าหันแก้มของสูเจ้าอย่างยโสจากผู้คน และจงอย่าสัญจรตามแผ่นดินอย่างทะนง แท้จริงอัลลอฮฺมิทรงรักทุก ๆผู้โอหัง ผู้คุยโว** "

(7.5) มรรยาทในการกินและการดื่ม

ในการกินและการดื่มนั้น อิสลามสอนให้กินและดื่มด้วยมือขวา ไม่กินคำโตหรือตักอาหารมาเป็นของตนมากเกินไป ควรหยิบหรือยื่นอาหารให้แก่ผู้อื่นหรือผู้ที่เอื้อมไม่ถึง ไม่สุรุ่ยสุร่ายหรือกินทิ้งกินขว้าง เมื่อจะกินหรือดื่มให้ขอพรต่ออัลลอฮฺให้แก่ผู้ที่ปรุงอาหารให้กิน และก่อนจะกินหรือดื่มต้องกล่าว " บิสมิลลาฮฺ " (*แปลว่าด้วยพระนามของ อัลลอฮฺ*) เมื่อกินหรือดื่มเสร็จแล้วให้กล่าวขอบพระคุณอัลลอฮฺที่ทรงประทานอาหารและเครื่องดื่มแก่เรา นอกจากนี้ให้กินอาหารร่วมกัน (*ไม่ต่างคนต่างกินเพราะไม่มีความจำเริญ*) และไม่ควรยืนกินหรือดื่ม ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ มีหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอานและหะดีษ ดังนี้

7:31 **ความว่า " ลูก ๆของอาดัมเอ๋ย ! จงแต่งซึ่งการแต่งกายของสูเจ้าให้เรียบร้อย ทุก ๆ (*เวลา*) นมาซ (*และการอิบาดะฮฺอื่น ๆ*) และจงกิน และจงดื่ม และจงอย่าสุรุ่ยสุร่าย แท้จริงพระองค์ไม่ทรงรักผู้สุรุ่ยสุร่าย "**

25:7 **ความว่า " และพวกเขา (*ผู้ปฏิเสธ*) กล่าวว่า อะไรกัน รสูล (*มุฮัมมัด*) คนนี้นี่ ! เขากินอาหารและเดินตามตลาด (*เหมือนอย่างพวกเรา*)....."**

47:12 **ความว่า " แท้จริง อัลลอฮฺจะทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลายเข้าในสวนสวรรค์หลากหลาย ณ เบื้องล่างมันมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน ส่วนบรรดาผู้ปฏิเสธนั้น พวกเขาระเริง (*ในโลกนี้*) และกินเยี่ยงปศุสัตว์กิน (*7:179 ไม่คำนึงถึงข้างหน้า*) และไฟคือที่พำนักของพวกเขา "**

24:61 **ความว่า " ไม่มีข้อขัดข้องอันใดแก่คนตาบอด และไม่มีข้อขัดข้องอันใดแก่คนง่อย และไม่มีข้อขัดข้องอันใดแก่คนป่วย และไม่มี (*ข้อขัดข้อง*) แก่ตัวของสูเจ้าเองที่จะรับประทานที่บ้านของสูเจ้า (*ซึ่งรวมทั้งบ้านภริยาและลูก ๆ*) หรือบ้านของพ่อ ๆของสูเจ้า หรือบ้านของแม่ ๆของสูเจ้า หรือบ้านของพี่ชายน้องชายของสูเจ้า หรือบ้านของพี่สาวน้องสาวของสูเจ้า หรือบ้านของพี่ชายน้องชายของพ่อของสูเจ้า หรือบ้านของพี่สาวน้องสาวของพ่อสูเจ้า หรือบ้านของพี่ชายน้องชายของแม่ของสูเจ้า หรือบ้านพี่สาวน้องสาวของแม่ของสูเจ้า หรือ(*บ้าน*) ที่กุญแจของมันอยู่ในครอบครองของสูเจ้า หรือที่ (*บ้าน*) ของเพื่อน ๆของสูเจ้า (*ที่สูเจ้าจะรับประทานอาหารที่บ้านดังกล่าวนี้*) และไม่มีข้อขัดข้องอันใดแก่สูเจ้าที่สูเจ้าจะรวมหมู่กันกับประทาน (*อาหาร*) หรือแยกต่างหาก (*เป็นการทำลายธรรมเนียม อรับสมัยงมงายที่รังเกียจการรับประทานอาหารรวมกันหรือตามบ้านเหล่านั้น*) ....."**

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا وُضِعَ الْعَشَاءُ وَأُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَابْدَأُوا بِالْعَشَاءِ .

وَفِي رِوَايَةٍ : إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ وَحَضَرَ الْعَشَاءُ فَابْدَأُوا بِالْعَشَاءِ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ.

ท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *เมื่ออาหารมื้อเย็นถูกยกมาวาง และนมาซได้ถูกเรียกแล้ว (ถึงเวลานมาซแล้ว) ดังนั้นท่านทั้งหลายจงเริ่มด้วยอาหารมื้อเย็นก่อน* "

และในบางรายงานว่า " *เมื่อนมาซได้ถูกเรียกแล้ว และอาหารมื้อเย็นได้มาแล้ว ดังนั้นท่านทั้งหลายจงเริ่มด้วยอาหารมื้อเย็น* " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

وَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : تَعَشَّوْا وَلَوْ بِكَفٍّ مِنْ حَشَفٍ فَإِنْ تَرْكَ الْعَشَاءِ مَرَمَّةٌ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงรับประทานอาหารอาหารมื้อเย็น ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงมือหนึ่งจากอินทผลัมชนิดเลวก็ตาม เพราะแท้จริงการไม่รับประทานอาหารเย็นนั้นทำให้แก่เร็ว* " (ติรฺมิซียฺ)

وَقَالَ جَمَاعَةٌ : يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّا نَأْكُلُ وَلَا نَشْبَعُ قَالَ : فَلَعَلَّكُمْ تَفْتَرِقُونَ

قَالُوا : نَعَمْ ، قَالَ : فَاجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللهِ عَلَيْهِ يُبَارَكْ لَكُمْ فِيهِ .

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَقَالَ : إِذَا كُنْتَ فِي وَلِيمَةٍ وَوُضِعَ الْأَكْلُ فَلَا تَأْكُلْ حَتَّى يَأْذَنَ

رَبُّ الدَّارِ

และได้มีคนกลุ่มหนึ่งได้กล่าวว่า " *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แท้จริงพวกเรารับประทานอาหาร แต่ไม่ (รู้สึก) อิ่ม* ท่านกล่าวว่า *คิดว่าพวกท่านแยกกันรับประทาน* พวกเขาตอบว่า *ใช่ครับ* ท่าน กล่าวว่า ***ท่านทั้งหลายจงรับประทานอาหารของพวกท่านรวมกัน และจงกล่าวพระนามอัลลอฮฺบนอาหารนั้น พวกท่านจะได้รับความเพิ่มพูนในอาหารนั้น*** " (อบูดาวูด)

และท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***เมื่อท่านอยู่ในงานวะลีมะฮฺ*** *(มงคลสมรส)* ***และอาหารได้ถูกยกมาวาง ดังนั้นท่านอย่ารับประทาน จนกว่าเจ้าของบ้านจะอนุญาต*** "

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : دَعَوْنَا النَّبِيَّ ﷺ إِلَى مَنْزِلِنَا

فَجَاءَ بِأَصْحَابِهِ وَكَانَ يَأْمُرُ بِدُخُولِهِمْ لِلْأَكْلِ عَشَرَةً عَشَرَةً . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ مُطَوَّلًا .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***พวกเราได้เชิญท่านนบี ศ็อลฯไปที่บ้านของเรา ท่านได้มาพร้อมกับอัครสาวกของท่าน และท่านได้ใช้ พวกเขาให้เข้าไปรับประทานคราวละ 10 คน*** " (บุคอรีในหะดีษ ที่ยาว)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ: نَهَى النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يَقْرِنَ الرَّجُلُ بَيْنَ التَّمْرَتَيْنِ حَتَّى يَسْتَأْذِنَ أَصْحَابَهُ. رَوَاهُ الْخَمْسَةُ.

ท่านอิบนิ อุมัรฺได้กล่าวว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามการที่ชายคนหนึ่งจะคีบอินทผลัม 2 ผล (ในการหยิบครั้งเดียว) จนกว่าจะได้ขออนุญาตจากเพื่อน ๆของเขาก่อน*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอีย)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : طَعَامُ الِاثْنَيْنِ كَافِي الثَّلَاثَةِ وَطَعَامُ الثَّلَاثَةِ كَافِي الْأَرْبَعَةِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ . وَلِمُسْلِمٍ وَالتِّرْمِذِيِّ : طَعَامُ الْوَاحِدِ يَكْفِي الِاثْنَيْنِ وَطَعَامُ الِاثْنَيْنِ يَكْفِي الْأَرْبَعَةَ وَطَعَامُ الْأَرْبَعَةِ يَكْفِي الثَّمَانِيَةَ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***อาหารสำหรับสองคน พอแก่สามคน และอาหารสำหรับสามคน พอแก่สี่คน*** " (บุคอรี และติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของมุสลิม และติรฺมิซียฺว่า " *อาหารสำหรับคนเดียว พอแก่สองคน และอาหารสำหรับสองคน จะพอแก่สี่คน และอาหารสำหรับสี่คน จะพอแก่แปดคน* "

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا كَفَى أَحَدَكُمْ خَادِمُهُ طَعَامَهُ حَرَّهُ وَدُخَانَهُ فَلْيَأْخُذْ بِيَدِهِ فَلْيُقْعِدْهُ مَعَهُ فَإِنْ أَبَى فَلْيَأْخُذْ لُقْمَةً فَلْيُنَاوِلْهَا إِيَّاهُ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

และจากเขา (ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ) ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***เมื่อคนรับใช้ของคนใดในหมู่พวกท่าน ได้นำอาหาร ทั้งร้อนและควันโชยให้เขาอย่างเพียงพอ ให้เขาจงจับมือคนรับใช้ไว้ และจับตัวให้นั่งลงรับประทานกับเขา ถ้าคนใช้ขัดขืน (ไม่กล้า) ก็ให้เขาจงหยิบ อาหารกำมือหนึ่งให้*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

وَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ رضي الله عنه :

مَا عَابَ النَّبِيُّ ﷺ طَعَامًا قَطُّ إِنِ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ وَإِنْ كَرِهَهُ تَرَكَهُ رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ไม่เคย ตำหนิอาหารเลย ถ้าท่านชอบ ท่านก็รับประทานมัน ถ้าท่านไม่ชอบ ท่านก็ปล่อยมันไว้*** " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْأَقْمَرِ: سَمِعْتُ أَبَا جُحَيْفَةَ يَقُوْلُ: قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صلعم إِنِّي لَا آكُلُ مُتَّكِئًا. (البخارى)

ท่านอะลีย์ อิบนุ อัล - อักมัร์ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านอบูญุหัยฟะฮฺกล่าวว่า ท่านรสูลลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ***ฉันไม่กินอาหาร ขณะเอนพิงสิ่งหนึ่งสิ่งใด*** [1] " (บุคอรี)

عَنْ أَنَسٍ رضى الله عنه قَالَ: مَا عَلِمْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَكَلَ عَلَى سُكُرُجَةٍ قَطُّ وَلَا خُبِزَ لَهُ مُرَقَّقٌ قَطُّ وَلَا أَكَلَ عَلَى خِوَانٍ قَطُّ قِيلَ لِقَتَادَةَ: فَعَلَامَ كَانُوا يَأْكُلُونَ؟ قَالَ: عَلَى السُّفَرِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ.

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ฉันไม่เคยรู้ (ไม่เคยเห็น) เลยว่าท่านนบี ศ็อลฯได้รับประทานอาหารที่หลากสี และแป้งละเอียดอย่างดีก็ไม่เคยถูกนำมาทำเป็นขนมปังให้ท่าน และท่านไม่เคยรับประทานอาหารบนโต๊ะเลย*** ได้มีผู้ถามท่านอบูเกาะตาดะฮฺว่า ***แล้วพวกเขา (อัครสาวก) รับประทานบนอะไร ?*** ท่านอบูเกาะตาดะฮฺตอบว่า ***(พวกเขารับประทาน อาหาร) บนเสื่อที่ปูกับพื้น*** " (บุคอรี และ ติรฺมิซีย์)

وَقَالَ ابْنُ عُمَرَ رضى الله عنهما: نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ مَطْعَمَيْنِ: عَنِ الْجُلُوسِ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ وَعَنِ الْأَكْلِ وَهُوَ مُنْبَطِحٌ عَلَى وَجْهِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

ท่านอิบนิ อุมัร์ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามรับประทานอาหารสองที่(คือ) ห้ามนั่งที่สำรับอาหารที่มีการดื่มสุราที่สำรับนั้น และ ห้ามรับประทานอาหารในสภาพที่นอนคว่ำ (พังพาบ)*** " (อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضى الله عنه أَنَّ رَجُلًا كَانَ يَأْكُلُ أَكْلًا كَثِيرًا فَأَسْلَمَ فَكَانَ يَأْكُلُ قَلِيلًا فَذُكِرَ ذٰلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَأْكُلُ فِي مِعًى وَاحِدٍ وَالْكَافِرَ يَأْكُلُ فِي سَبْعَةِ أَمْعَاءٍ. رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ.

---

[1] ห้ามนั่งเอกเขนก กินอาหาร หรือครึ่งนั่งครึ่งนอนกินอาหาร(และห้ามนอนพังพาบกินอาหารด้วย) ยกเว้นยามเจ็บป่วย

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " *แท้จริงชายคนหนึ่ง เขาเคยรับประทานอาหารอย่างมากมาย ต่อมาเขาได้เข้ารับอิสลาม และปรากฏว่าเขารับประทานน้อยลง* เรื่องนี้มีผู้เล่าให้ท่านนบี ศ็อลฯ ทราบ ท่านได้กล่าวว่า *แท้จริงผู้มีศรัทธารับประทานในกระเพาะเดียว และกาฟิรฺนั้นจะรับประทานเจ็ดกระเพาะ* " (บุคอรี มุสลิม และติรฺมิซีย์)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَأْكُلْ بِيَمِينِهِ وَإِذَا شَرِبَ فَلْيَشْرَبْ بِيَمِينِهِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِشِمَالِهِ وَيَشْرَبُ بِشِمَالِهِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านรับประทานอาหาร ให้เขาจงรับประทานด้วยมือขวา และเมื่อเขาดื่ม ให้เขาจงดื่มด้วยมือขวา เพราะแท้จริงชัยฏอนนั้นกินด้วยมือซ้าย และดื่มด้วยมือซ้ายของมัน* "(มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซีย์)

عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ رضي الله عنه أَنَّ رَجُلًا أَكَلَ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ بِشِمَالِهِ فَقَالَ : كُلْ بِيَمِينِكَ فَقَالَ : لَا أَسْتَطِيعُ ، قَالَ : لَا اسْتَطَعْتَ مَا مَنَعَهُ إِلَّا الْكِبْرُ قَالَ : فَمَا رَفَعَهَا إِلَى فِيهِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านสะละมะฮฺ บิน อัล - อักวะอฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงชายคนหนึ่งได้รับประทานอาหารที่ท่านนบี ศ็อลฯ ด้วยมือซ้ายของเขา* ท่าน (นบี ศ็อลฯ) ได้กล่าวว่า *ท่านจงรับประทานด้วยมือขวาของท่าน* ชายผู้นั้นตอบว่า *ฉันไม่สามารถทำตามได้* ท่านได้กล่าวว่า *ท่านจะไม่มีความสามารถอีก (ความจริง) ไม่มีอะไรห้ามเขาหรอก นอกจากความหยิ่งยโส* ผู้เล่าได้กล่าวว่า *ต่อมาชายผู้นั้นไม่สามารถยกมือขวามาที่ปากของเขาได้* " (มุสลิม)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أُتِيَ بِلَبَنٍ قَدْ شِيبَ بِمَاءٍ وَعَنْ يَمِينِهِ أَعْرَابِيٌّ وَعَنْ شِمَالِهِ أَبُو بَكْرٍ فَشَرِبَ ثُمَّ أَعْطَى الْأَعْرَابِيَّ وَقَالَ : الْأَيْمَنَ الْأَيْمَنَ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอะนัส รฏิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริง ได้มีผู้นำนมที่ผสมกับน้ำมาให้ท่านนบี ศ็อลฯ ทางด้านขวาของท่านมีอุรับชนบทคนหนึ่ง (*นั่งอยู่*) ทางด้านซ้ายมีท่านอบูบักรฺ [2] ท่านได้ดื่ม แล้วส่งต่อ ให้อุรับชนบทคนนั้น (ดื่ม) และกล่าวว่า ***ด้านขวาก่อน ด้านขวาก่อน*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنِ الشُّرْبِ قَائِمًا فَقِيلَ : الْأَكْلُ ؟ قَالَ : ذَاكَ أَشَدُّ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَمُسْلِمٌ وَلَفْظُهُ : ذَاكَ أَشَرُّ أَوْ أَخْبَثُ .

ท่านอะนัส รฏิยฯ ได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯได้ห้ามดื่มขณะยืน ได้มีผู้ถามว่า การรับประทานเล่า ? ท่านตอบว่า นั่นยิ่งกว่า*** " ติรฺมิซียฺ และ มุส ลิม)

ในตัวบทของมุสลิมว่า " ***นั่นชั่วยิ่งกว่า หรือน่าเกลียดยิ่งกว่า*** "

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنِ النَّفْخِ فِي الشَّرَابِ فَقَالَ رَجُلٌ : الْقَذَاةُ أَرَاهَا فِي الْإِنَاءِ ؟ قَالَ أَهْرِقْهَا ، قَالَ : فَإِنِّي لَا أَرْوَى مِنْ نَفَسٍ وَاحِدٍ ؟ قَالَ : فَأَبِنِ الْقَدَحَ إِذَنْ عَنْ فِيكَ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านอบูสะอีด รฏิยฯ ได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามเป่าลงในเครื่องดื่ม*** ได้มีชายคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า *ฉันเห็นเศษผงอยู่ในภาชนะ* ท่านตอบว่า *ท่านจงเอามันออก* ชายคนนั้นกล่าวว่า *(ถ้า) ฉันดื่มไม่พอจากการหายใจครั้งเดียว ?* ท่านกล่าวว่า ***ดังนั้น ท่านจงยกภาชนะออกจากปากของท่าน (เพื่อหายใจ แล้วดื่มใหม่)*** " (ติรฺมิซียฺ และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا شَرِبَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ .

ท่านอบูเกาะตาดะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้ดื่ม อย่าให้เขาหายใจรดลงในภาชนะ (ที่ใส่เครื่องดื่ม)[3] นั้น*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

---

[2] ท่านอบูบักรฺ เป็นสาวกคนสำคัญ ต่อมาเมื่อท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯสิ้นชีวิต ท่านอบูบักรฺได้รับเลือกให้เป็นเคาะลีฟะฮฺ(ผู้แทนที่ปกครองอาณาจักรอิสลาม)คนแรก

[3] ห้ามหายใจรดลงในภาชนะ นั่นหมายถึงอิสลามห้ามเป่าอาหารให้เย็น(ด้วย) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป่าอาหารให้ทารกหรือเด็กนั้น ในปัจจุบันพบว่า นอกจากจะเป็นการแพร่โรคทางเดินอาหารและโรคทางเดินหายใจสู่ทารก หรือเด็กแล้ว ยังแพร่โรคฟันผุสู่ทารกหรือเด็กด้วย- ผู้วิจัย

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَتَنَفَّسُ فِي الشَّرَابِ ثَلَاثًا وَيَقُولُ : إِنَّهُ أَرْوَى وَأَبْرَأُ وَأَمْرَأُ . قَالَ أَنَسٌ : فَأَنَا أَتَنَفَّسُ فِي الشَّرَابِ ثَلَاثًا . رَوَاهُمَا الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ เคยดื่มน้ำสามอึกแล้วหายใจ* แล้ว กล่าวว่า *แท้จริง (การทำ เช่นนั้น) ทำให้อิ่มดี ดับ (พิษ) ได้ และเกิดประโยชน์ (แก่สุขภาพ)* ท่านอะนัสได้กล่าวว่า ***ดังนั้น สำหรับฉัน ฉันจะดื่ม 3 อึก แล้วหยุด (ดื่มเพื่อ) หายใจ*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رضي الله عنه قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنِ اخْتِنَاثِ الْأَسْقِيَةِ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯได้ห้าม (ดื่ม) จากปากของภาชนะที่ใส่น้ำดื่ม*** [4] " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ اللهِ وَإِنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اسْمَ اللهِ فِي أَوَّلِهِ فَلْيَقُلْ بِاسْمِ اللهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านจะรับประทานอาหาร ให้เขาจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ (กล่าวว่า บิสมิลลาฮฺ) และถ้าหากเขาลืมกล่าวพระนามของอัลลอฮฺในตอนเริ่มรับประทาน ให้เขาจงกล่าว (เมื่อ นึกได้) ว่า " บิสมิลลาฮิ เอาวะละฮู วะ อาคิเราะฮู " (ซึ่งแปลว่า ด้วยพระนามของอัลลอฮฺตั้งตอนเริ่มต้นถึงตอนท้ายของการรับประทาน)*** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا رَفَعَ مَائِدَتَهُ قَالَ : الْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مُوَدَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا مُسْلِمًا . وَلِلْبُخَارِيِّ : الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي كَفَانَا وَأَرْوَانَا غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مَكْفُورٍ .

---

[4] ภาชนะที่ใส่น้ำดื่ม หมายถึง ภาชนะที่เก็บน้ำ เช่น ขวด เหยือก กระติก โอ่ง ฯลฯ อิสลามสอนว่าห้ามดื่มจากภาชนะเหล่านี้ เมื่อเวลาจะดื่มน้ำให้เทน้ำใส่ภาชนะสำหรับดื่ม เช่น ถ้วย จอก หรือ แก้วน้ำ เป็นต้น

وَلِمُسْلِمٍ وَالتِّرْمِذِيِّ : إِنَّ اللهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا
أَوْ يَشْرَبَ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدَهُ عَلَيْهَا .

وَلِأَبِي دَاوُدَ وَالنَّسَائِيِّ : كَانَ إِذَا أَكَلَ أَوْ شَرِبَ قَالَ : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَطْعَمَ وَسَقَى
وَسَوَّغَهُ وَجَعَلَ لَهُ مَخْرَجًا .

ท่านอบูอุมามะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ นั้น เมื่อท่านได้ยกสำรับอาหารของท่าน จะกล่าวว่า *มวลการสรรเสริญอย่างมากมาย อย่างดี อย่างมีมงคลในการสรรเสริญนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ โดยไม่มีใครทำให้(พระองค์)พอเพียง และ(พระองค์) ไม่ถูกทอดทิ้ง และไม่มีใครที่จะไม่พึ่งพาพระองค์ ข้าแต่พระผู้อภิบาลของเรา* " (บุคอรี อบู ดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

และตัวบทของบุคอรีว่า " *มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ซึ่งได้ทำให้พวกเราพอเพียง และได้ให้น้ำดื่มแก่พวกเรา และโดยที่ความโปรดปรานของพระองค์จะไม่ถูกปฏิเสธ* "

ตัวบทของมุสลิม และ ติรฺมิซียฺว่า " *แท้จริงอัลลอฮฺจะทรงพอใจบ่าวที่รับประทานอาหารมื้อหนึ่ง และเขาได้สรรเสริญพระองค์บนอาหารมื้อนั้น หรือที่ดื่มเครื่องดื่ม และเขาได้สรรเสริญพระองค์บนเครื่องดื่มนั้น* "

และตัวบทของเจ้าของสุนันว่า " ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ นั้น เมื่อเสร็จจากอาหารของท่าน ท่านกล่าวว่า *มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ ซึ่งได้ประทานอาหารและเครื่องดื่มแก่เรา และทรงให้เราเป็นมุสลิม* "

และตัวบทของอบูดาวูด และ นะสาอียฺว่า " ปรากฏว่าเมื่อท่านรับประทานอาหารหรือดื่ม ท่านได้กล่าวว่า ***มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺผู้ประทานอาหารและน้ำดื่ม และให้มันง่าย (ที่จะรับเข้าและถ่ายออก) และได้ดลบันดาล ให้มันมีทางออก*** "

عَنْ مُعَاذِ بْنِ أَنَسٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ أَكَلَ
طَعَامًا فَقَالَ : اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هٰذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ غُفِرَ لَهُ
مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านมุอาซฺ บิน อะนัส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ผู้ใดได้รับประทานอาหารและกล่าว (ใจความ) ว่า ***มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺซึ่งได้ให้อาหารนี้แก่ฉัน โดยไม่มีกำลังและพลังใดจากฉัน เขาจะถูกอภัยโทษจากบาปที่ผ่านพ้นมาแล้ว*** " (ติรฺมิซียฺ และ อบูดาวูด)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ : إِذَا
أَكَلَ أَحَدُكُمْ طَعَامًا فَلْيَقُلِ : اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَأَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ وَإِذَا سُقِيَ لَبَنًا فَلْيَقُلِ :
اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ فَإِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ يُجْزِئُ مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ إِلَّا اللَّبَنُ
رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านรับประทานอาหาร ให้ เขากล่าว (ความ) ว่า *โอ้อัลลอฮฺ ! ได้ทรงโปรดเพิ่มพูนอาหารนี้แก่พวกเรา และได้โปรดให้เราได้อาหารที่ดีกว่านี้* และเมื่อได้ดื่มนม ให้เขาจงกล่าว (ความ) ว่า *โอ้อัลลอฮฺ ! ได้ทรงโปรดเพิ่มพูนอาหารนี้แก่พวกเรา และได้ทรงโปรดเพิ่มประมาณอาหารนี้ให้แก่พวกเรา แท้จริงไม่มีสิ่งใดที่จะทดแทนทั้งอาหารและเครื่องดื่มได้นอกจากน้ำนม* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

2. การศึกษาและวัฒนธรรม

2.1 การศึกษา

จุดเริ่มต้นของคุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตของมุสลิม ต้องเริ่มด้วยการศึกษา เพราะในอิสลามสอนว่า ความรู้ต้องมาก่อนคำพูดและการกระทำ ดังปรากฏในบันทึกหะดีษของอิมามบุคอรี กิตาบุลอิลมิ บาบหรือส่วนที่ 11 ว่า " ความรู้มาก่อนคำพูดและการกระทำ เพราะอัลลอฮฺผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงเกริกก้องได้ตรัสว่า (*47 : 19*) ' ดังนั้น จงรู้ไว้เถิดว่าไม่มี พระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ ' ดังนั้น พระองค์ทรงเริ่ม (*โองการนี้*) ด้วยความรู้ก่อน และเพราะบรรดาผู้มีความรู้นั้นเป็นทายาท (*รับมรดกคำสอน*) ของบรรดานบี ซึ่งเขาทั้งหลายได้ละมรดกแห่งความรู้นั้นไว้ ผู้ใดยึดเอาไว้ ก็ได้ยึดส่วนที่เต็มของมัน ผู้ใดมุ่งไปตามทางเพื่อแสวงความรู้ อัลลอฮฺทรงทำให้ทางของเขาง่ายที่จะไปสู่สวนสวรรค์ และพระองค์ตรัสว่า (*35 : 28*) ' แท้จริง บรรดาปวงบ่าวของพระองค์ผู้มีความรู้เท่านั้น ที่เกรงกลัวอัลลอฮฺ ' และพระองค์ตรัส (*อีก*) ว่า ' ไม่มีผู้ใดใช้ปัญญา (*ให้เข้าใจ*) ได้ เว้นแต่ผู้มีความรู้ ' และพระองค์ตรัส (*เมื่ออ้างถึงพวกปฏิเสธ 67 : 10*) ว่า ' พวกเขากล่าวว่า ถ้าพวกเราได้ฟังหรือใช้ปัญญา เราจะไม่ต้องอยู่ในหมู่สหายของเปลวเพลิง ' และพระองค์ตรัสว่า (*39 : 9*) ' บรรดาผู้มีความรู้ และบรรดาผู้ไม่มีความรู้นั้นจะเหมือนกันหรือ ? ' และท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ให้รับความดี พระองค์จะทำให้เขาเข้าใจในศาสนา และแท้จริง ความรู้นั้นคงอยู่ได้ด้วยการเล่าเรียน ' และท่านอบูซัรฺรกล่าวว่า ' ถ้าท่านวางดาบลงตรงนี้ ' แล้วเขาชี้ตรงคอของเขา ' และ (*เวลานั้น*) ฉันรู้สึกว่าฉันต้องบอกเล่าคำกล่าวซึ่งฉันได้ยินจากท่านนบี ศ็อลฯ

ฉันจะบอกเล่าคำกล่าวนั้นก่อนที่ท่านจะฆ่าฉัน ' และคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลฯ คือ ' จงให้ผู้ที่อยู่ ณ ที่นี้ บอกเล่าแก่ผู้ที่มิได้มาอยู่ ณ ที่นี้ ' และท่านอิบนิ อับบาสกล่าวว่า ' พวกท่านจงเป็นร็อบบานียฺ คือ จงเป็นผู้ยึดมั่นในศาสนา มีชันติธรรม มีความรู้และมีความเข้าใจ ' และมีคำกล่าวว่า อัรฺ – ร็อบบานียฺ คือ ปลูกฝังความรู้เล็กน้อย (*เช่นเรื่องธรรมดา เรื่องง่าย ๆ*) แก่มนุษย์ก่อนเรื่องใหญ่ของมัน (*หรือเรื่องซับซ้อน*) ' "

การศึกษาจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการกระทำ และเกิดการนึกคิดที่ดี ในอิสลามไม่มีการบวชหรือตัดขาดจากทางโลกไปสู่โลกแห่งธรรมะโดยเฉพาะ คือ มุสลิมมีการแต่งงาน การประกอบอาชีพ ขณะเดียวกันก็ดำรงศาสนาเพื่อการเป็นคนดีด้วย ดังนั้นมุสลิมจึงต้องศึกษาทั้งศาสนาและทางโลกหรือการอาชีพ หรือศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป อิสลามสอนว่า การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั้งชายและหญิง และอิสลามสนับสนุนการศึกษา ดังปรากฏในอัล – กุรอานและหะดีษ อีกมากมาย เช่น

- คุณค่าของความรู้

39 : 9 ความว่า " .....จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) บรรดาผู้รู้และผู้ไม่รู้จะเหมือนกันหรือ ? เพียงแต่ปวงผู้มีสติเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ "

2:269 ความว่า " พระองค์ทรงประทานวิทยปัญญา (*ให้เข้าใจสัจธรรม*) แก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์ ผู้ใดถูกประทานวิทยปัญญา (*เช่นให้เข้าใจหลักธรรมศาสนา*) ดังนั้น โดยแน่นอน เขาได้ถูกประทานความดีอันมากมาย และไม่มีผู้ใดรำลึก นอกจากปวงผู้มีสติ "

- ผู้มีความรู้ เกรงกลัวอัลลอฮฺ

35:28 ความว่า " และในหมู่มนุษย์และสัตว์และปศุสัตว์ก็มีหลากสีในทำนองนั้น ผู้ที่เกรงกลัวอัลลอฮฺจากปวงบ่าวของพระองค์นั้น มีเพียงผู้มีความรู้เท่านั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอภัยเสมอ "

- ผู้มีความรู้สามารถใช้ปัญญา

29:43 ความว่า " และเหล่านี้คืออุปมาทั้งหลายที่เราได้เปรียบเทียบสำหรับ (*การพิจารณา*) ของปวงมนุษย์ แต่ไม่มีผู้ใดใช้ปัญญา (*ใคร่ครวญตอก*) นอกจากผู้มีความรู้ "

- ให้ขอพรต่ออัลลอฮฺให้มีความรู้

20:114 ความว่า ".....แต่จงกล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! ได้ทรงโปรดเพิ่มพูนความรู้แก่ฉัน "

- **การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน**

قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صلعم : طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ (رواه البيهقي)

ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า " การแสวงหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั้งชายและหญิง " (บัยฮะกียฺ)

- **ให้ศึกษาตลอดชีวิต**

اَلْعِلْمُ حَيَاةُ الْإِسْلَامِ وَعِمَادُ الْإِيمَانِ ..... رواه ابوشيخ

ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า " ความรู้ คือ ชีวิตของอิสลาม คือ เสาของอีมาน ... "

ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวได้กล่าวไว้ว่า " จงศึกษาวิชาตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ "

- **อย่าตามสิ่งที่ไม่รู้**

17:36 ความว่า " **จงอย่าตามรอย (*หรือกล่าวและปฏิบัติตามด้วยการนึกเดา*) ที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น** แท้จริงหู และตา และหัวใจ ทุกสิ่งในเหล่านี้จะถูกสอบสวนเสมอ (*ในวันปรโลก 24:24; 36:65; 41:21-22*) "

31:15 ความว่า " **และถ้าเขาทั้งสอง (*พ่อแม่ ซึ่งลูกต้องเชื่อฟัง*) บังคับให้เจ้าตั้งภาคีต่อฉัน (*เช่นบูชาเจว็ด*) ซึ่งเจ้าไม่มีความรู้ (*ไม่มีหลักฐานให้ปฏิบัติ*) ในข้อนั้น ดังนั้นจงอย่าเชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง** (*เพราะการตามเช่นนั้นเป็นความผิดมหันต์*) แต่จงอยู่กับท่านทั้งสอง (*โดยตอบแทนบุญคุณท่าน*) ใน (*เรื่องต่าง ๆทาง*) โลกด้วยดี....."

- **ให้ศึกษาได้ทุกแห่ง**

- **ให้ศึกษาธรรมชาติ**

3:189 ความว่า " แท้จริงในการบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการสับเปลี่ยนกลางคืนและกลางวัน นั้น **แน่นอนมีสัญญาณสำหรับปวงผู้มีสติ** "

10:6 ความว่า " **แท้จริงในการสับเปลี่ยนกลางคืนและกลางวัน และที่อัลลอฮฺได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลาย** และแผ่นดินนั้น แน่นอน **มีสัญญาณสำหรับประชาชนผู้สำรวมตน (*จากความชั่ว*)** "

3:190 ความว่า " **บรรดาผู้รำลึกถึงอัลลอฮฺยามยืน ยามนั่ง และยามพวกเขานอนตะแคง (*คือทุก ๆอิริยาบถ*) และพวกเขาใคร่ครวญในการบันดาลชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน** พระผู้อภิบาลของเรา ! พระองค์มิได้ทรงสร้างสิ่ง (*ทั้งปวง*) นี้โดยไร้สาระ ความบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระองค์! ดังนั้นได้ทรงโปรดช่วยเราให้พ้นจากการลงโทษของไฟ (*นรก*) เถิด "

- **ให้เรียนจากประวัติศาสตร์**

3:136 ความว่า " **แน่นอนได้มีแบบแผน (*ในการปฏิบัติและขนบประเพณี*) ต่าง ๆล่วงไปก่อนสูเจ้าแล้ว ดังนั้นจงท่องเที่ยวตามแผ่นดิน และจงดูผลสุดท้ายของพวกมุสาเป็นอย่างไร (*เพื่อเตือนสติตนเอง* 6:11; 12:100; 27: 69)**

6:6 ความว่า " **พวกเขาไม่คิดดูดอกหรือ กี่ชั่วอายุก่อนพวกเขา ที่เราได้ทำลาย ซึ่งเราได้ตั้งหลักแหล่งของพวกเขา (*อย่างไพบูลย์*) ในแผ่นดินอย่างที่เราไม่ได้ตั้งหลักแหล่งสูเจ้า และเราได้ส่งเมฆ (*หลั่ง*) น้ำฝนมากมายบนพวกเขา และเราได้ทำลำน้ำหลายสายให้ไหลผ่านเบื้องล่างพวกเขา แล้วเราได้ทำลายมันเนื่องด้วยความผิด (*ความชั่ว*) ของพวกเขา และเราได้ให้อุบัติขึ้นซึ่งชนรุ่นหลังอื่นจากพวกเขา "**

12:111 ความว่า "**โดยแน่นอนยิ่ง ในเรื่องราวของพวกเขา (*คือบรรดาบีแต่ก่อน ๆ*) คือบทเรียนสำหรับปวงผู้มีสติ มันมิใช่การบอกเล่าที่จะถูกกุขึ้นได้ แต่ว่ายืนยันสิ่งที่อยู่ข้างหน้ามัน (*มีมาก่อน 10:37*) และจำแนกทุกสิ่งโดยละเอียด และเป็นทางนำ และความเมตตาสำหรับหมู่ชนผู้ศรัทธา "**

22:45 ความว่า " **เพราะฉะนั้น ตั้งกี่เมืองแล้วที่เราได้ทำลาย (*ลงโทษ*) ขณะที่ (*ชาวเมืองของ*) มันอธรรม (*ไม่เชื่อฟัง*) แล้วมันพังลงบนหลังคาของมัน และ (*ตั้งกี่*) บ่อน้ำที่ถูกทอดทิ้ง และวังสูงมั่นคง (*ถูกทำลาย*) "**

35:43-44 ความว่า " **ด้วยการคะนองและโอหังตามแผ่นดินและการวางแผนชั่ว แต่แผนชั่ว (*เพื่อทำลายอิสลาม และ ฆ่ามุฮัมมัด*) นั้นมิได้ล้อมผู้ใด นอกจากเจ้าของ ๆมัน (*ที่วางแผนชั่ว*) ดังนั้นพวกเขาคอยอันใดกระนั้นหรือ? นอกจากแบบอย่างของบรรพชน (*ที่ได้ถูกลงโทษมาแล้ว*) เพราะฉะนั้นสูเจ้าจะไม่พบการเปลี่ยนแปลงในระบบของอัลลอฮ และสูเจ้าจะไม่พบการผันแปรในระบบของอัลลอฮ "**

" พวกเขามิได้ท่องเที่ยวตามแผ่นดินดอกหรือ แล้วดูว่าผลสุดท้านของบรรดาก่อนหน้าพวกเขาเป็นอย่างไร และเขาเหล่านั้นมีพลังเข้มแข็งกว่าพวกเขา และไม่ใช่ (*คุณลักษณะของ*) อัลลอฮที่สิ่งใดในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินจะข่ม (*หรือหนีรอดจาก*) พระองค์ได้ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงอานุภาพเสมอ "

- **ให้เรียนด้วยการเขียน การอ่าน และการค้นคว้า**

68:1 ความว่า " **นูน จงสนใจในปากกาและที่พวกเขาขีดเขียน "**

96:4-5 ความว่า " **(*อัลลอฮ*) ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา (*ให้มนุษย์รู้จักการขีดเขียน*) "**

" ทรงสอนมนุษย์ (*ใน*) สิ่งที่เขาไม่รู้ (*ให้รู้จักค้นคว้า 55:4*) "

55:2 ความว่า " **พระองค์ได้ทรงสอน (*การอ่าน*) อัล - กุรอาน "**

55:4 ความว่า " ***พระองค์ได้ทรงสอนเขาซึ่งการพรรณนาโวหาร* "**

- **ให้เดินทางแสวงหาความรู้**

18:60 ความว่า " และ (จงรำลึกถึงเวลา) เมื่อมูซากล่าวแก่คนใช้หนุ่มของเขา (*ชื่อยูชะอบุตรของนูน*) ฉันจะไม่หยุดยั้ง (*การเดินทางตามที่อัลลอฮสั่งให้ไปหาความรู้*) จนกว่าฉันจะถึงชุมทางแห่งสองทะเล หรือ (*มิฉะนั้น*) ฉันจะเดินทางต่อหลาย ๆปี

27:69 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) จงท่องเที่ยวตามแผ่นดิน แล้วจงดูเถิด ผลสุดท้ายของผู้ทำผิดเป็นเช่นไร ? "

47:10 ความว่า " พวกเขามิได้ท่องเที่ยวตามแผ่นดินนี้ แล้ว(*พิจารณา*)ดูหรือว่า ผลสุดท้ายของบรรดาแต่ก่อนพวกเขานั้นเป็นอย่างไร ? อัลลอฮได้ทรงทำลายพวกเขา และสำหรับพวกปฏิเสธก็จะเป็นเยี่ยงนั้นเช่นกัน "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلعم قَالَ: مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ . (رواه مسلم)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูล ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " *บุคคลใดเดินทางแสวงหาความรู้ อัลลอฮฺจะทรงหาทางง่าย ๆให้เขาไปสวรรค์* " (มุสลิม)

- **ให้เผยแผ่ความรู้**

وَقَالَ مَالِكُ بْنُ الْحُوَيْرِثِ : قَالَ لَنَا النَّبِيُّ ﷺ : (ارْجِعُوا إِلَى أَهْلِيكُمْ فَعَلِّمُوهُمْ).

ท่านมาลิก อิบุ หุวัยริษ ได้กล่าวว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่พวกเราว่า พวกท่านจงกลับไปยังครอบครัวของพวกท่านและจงสอนพวกเขา " (บุคอรี กิตาบุลอิลมฺ)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم : أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ أَنْ يَتَعَلَّمَ الْمَرْءُ الْمُسْلِمُ عِلْمًا ثُمَّ يُعَلِّمَهُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ (ابن ماجه)

ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า " ทานที่ประเสริฐสุดคือการที่บุคคลหนึ่งได้ศึกษาหาความรู้ แล้วสอนต่อ " (อิบนุ มาญะฮฺ)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم : مَنْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ فَاعِلِهِ .

(رواه مسلم)

ท่านรสูล ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " *ผู้ใดชี้แนะทางดี ผู้ชี้แนะจะได้ภาคผลเท่ากับผู้กระทำความดีนั้น* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ أُلْجِمَ اللَّهُ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . رواه ابوداود والترمذى

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ผู้ใดถูกถามเกี่ยวกับหลักวิชาการ แล้วเขาปกปิดไว้ อัลลอฮจะสวมห่วงที่ปากของเขาด้วยห่วงไฟนรก "

- **ส่วนหนึ่งของความรู้ที่อิสลามสอนซึ่งมีรายละเอียดมากมาย เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข**

- **การแปรงฟัน**

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : السِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالشَّافِعِيُّ وَالنَّسَائِيُّ.

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***การแปรงฟันทำให้ปากสะอาด ทำให้อัลลอฮฺทรงโปรดปราน*** " (บุคอรี ชาฟีอียฺ และอัน - นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلعم قَالَ : لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي أَوْ لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى النَّاسِ لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ***ถ้ามิเกรงว่าจะเป็นการลำบากแก่ประชาชาติของฉัน หรือถ้าไม่เป็นการลำบากแก่มนุษยชาติแล้วไซร้ ฉันจะสั่งให้พวกเขาแปรงฟันทุก ๆ เวลานมาซ*** " (อัล - บุคอรี กิตาบุลญุมุอะฮฺ บาบที่ 8)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم أَكْثَرْتُ عَلَيْكُمْ فِي السِّوَاكِ .

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ***ฉันได้พูดแก่พวกท่านมากมาย เกี่ยวกับการแปรงฟัน*** " (อัล - บุคอรี)

عَنِ الْمِقْدَامِ بْنِ شُرَيْحٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ : قُلْتُ لِعَائِشَةَ بِأَيِّ شَيْءٍ كَانَ يَبْدَأُ رَسُولُ اللهِ صلعم إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ قَالَتْ بِالسِّوَاكِ .

ท่านมิกฺดาด บิน ชุร็อยหฺ ได้เล่าจากบิดาของท่านว่า " ***ฉันได้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺ ว่า สิ่งใดที่ท่านนบี ศ็อลฯทำ (เป็นสิ่งแรก) เมื่อท่านเข้าบ้านของท่าน*** เธอตอบว่า ***แปรงฟัน*** " (อบูดาวูด บทที่ 1 บาบที่ 31)

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صلعم كَانَ يُوضَعُ لَهُ وَضُوءُهُ وَسِوَاكُهُ فَإِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ تَخَلَّى ثُمَّ اسْتَاكَ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺเล่าว่า " ***สำหรับท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ นั้น ได้มีน้ำ และไม้ถูฟันวางไว้ให้พร้อม เมื่อท่านตื่นขึ้นเวลากลางคืน ท่านไปถ่ายแล้วก็แปรงฟัน*** " (อบูดาวูด บทที่ 1 บาบที่ 30)

عَنْ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلعم مَالَا أُحْصِي يَتَسَوَّكُ وَهُوَ صَائِمٌ .

ท่านอามิร บิน เราะบีอะฮฺ เล่าว่า " ***ฉันได้เห็นท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ แปรงฟันนับครั้งไม่ถ้วน ขณะที่ท่านถือศีลอด*** " (มุสนัดของท่านอิมามอะหฺมัด ดู นัยลุลเอาฏอร์ เล่ม 1 หน้า 128)

عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُتْبَةَ : عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ شَرِبَ لَبَنًا ، فَمَضْمَضَ : (إِنَّ لَهُ دَسَمًا) .

ท่านอิบนิ อับบาสเล่าว่า " ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ดื่มนม แล้วท่านก็บ้วนปากและกล่าวว่า ที่จริงแล้ว ในนมนั้นมีไขมันอยู่*** " (อัล - บุคอรี บทที่ 4 บาบที่ 51)

- **ผมและเครา**

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَضْرِبُ شَعَرُهُ مَنْكِبَيْهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا التِّرْمِذِيَّ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ นั้น ผมของท่านระไหล่ทั้งสองข้าง*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

ท่านอิบนิ อุมัร์ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

احْلِقُوا كُلَّهُ أَوْ ذَرُوا كُلَّهُ .

ท่านทั้งหลายจงโกน (ผม) ทั้งหมด หรือปล่อยไว้ทั้งหมด " (อะหฺมัด มุสลิม อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

مَنْ كَانَ لَهُ شَعْرٌ فَلْيُكْرِمْهُ (ابو داود)

ผู้ใดมีผม ก็จงให้เกียรติแก่มัน " (อบูดาวูด)

ท่านอบูเกาะตาดะฮฺ ได้เล่าว่า

أَنَّهُ كَانَ لَهُ جُمَّةٌ فَسَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
فَأَمَرَهُ أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْهَا وَأَنْ يَتَرَجَّلَ كُلَّ يَوْمٍ (النسائى)

" *ตัวท่านเองมีผมดกมาก ยาวประบ่า ท่านได้ถามท่านนบี ศ็อลฯ แล้วท่านนบี ศ็อลฯได้ใช้ให้รักษา ตกแต่งให้ดีพร้อม และให้หวีทุกๆวัน* " (อัน - นะสาอียฺ)

ท่านอะฏอ อิบนุ ยะสารฺ ได้เล่าว่า

أَتَى رَجُلُ النَّبِيَّ صلعم ثَائِرَ الرَّأْسِ وَاللِّحْيَةِ فَأَشَارَ إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صلعم
كَأَنَّهُ يَأْمُرُهُ بِإِصْلَاحِ شَعْرِهِ وَلِحْيَتِهِ، فَفَعَلَ ثُمَّ رَجَعَ فَقَالَ صلعم
أَلَيْسَ هَذَا خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدُكُمْ ثَائِرَ الرَّأْسِ كَأَنَّهُ شَيْطَانٌ .

" *มีชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ ในสภาพที่ศีรษะ และเคราของเขายุ่งเหยิง แล้วท่าน รสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้ชี้ไปยังชายคนนั้น ประหนึ่งให้เขาปรับปรุงผมและเคราของเขาให้ดี แล้วชาย คนนั้น ก็ปฏิบัติตาม ภายหลังเขาได้กลับมา ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า อย่างนี้ดีกว่าการที่คนใดในหมู่พวกท่าน จะมาในสภาพที่ศีรษะยุ่งเหยิงประหนึ่งว่า เขาเป็นชัยฏอนไหม ?* " (มาลิก)

ท่านอัมรฺ อิบนุ ชุอัยบฺ ได้ทราบจากบิดาของท่านซึ่งปู่ของท่านได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า

لَا تَنْتِفِ الشَّيْبَ فَإِنَّهُ نُورُ الْمُسْلِمِ، مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشِيبُ فِي الْإِسْلَامِ إِلَّا
كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً، وَرَفَعَهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةً .

ท่านทั้งหลายจงอย่าถอนผมหงอก เพราะผมหงอกนั้นคือรัศมีของคนมุสลิม มุสลิมคนใดที่ผมหงอกเส้นหนึ่งในอิสลาม อัลลอฮฺจะไม่ทรงบันทึก สิ่งใดนอกจากความดีหนึ่งให้แก่เขา เนื่องจากผมเส้นนั้น และจะ

ทรงยกย่องเขาสูงขึ้นอีกหนึ่งขั้น และจะทรงอภัยความผิด (เล็กๆน้อยๆ)ให้แก่เขา เนื่องจากผมหงอกนั้น "
(อะหฺมัด อบูดาวูด นะสาอีย์ และ อิบนุ มาญะฮฺ)

ท่านอะนัส ได้เล่าว่า

كُنَّا نَكْرَهُ أَنْ يَنْتِفَ الرَّجُلُ الشَّعْرَةَ الْبَيْضَاءَ مِنْ رَأْسِهِ وَلِحْيَتِهِ .

" *พวกเราเคยรังเกียจ การที่ชายคนหนึ่งจะถอนผมหงอกเส้นหนึ่งออกจากศีรษะของเขา และเคราของเขา* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِنَّ أَحْسَنَ مَا غُيِّرَ بِهِ هٰذَا الشَّيْبُ الْحِنَّاءُ وَالْكَتَمُ . رَوَاهُمَا أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอบูซัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *แท้จริงสิ่งที่ดีที่สุดที่จะทำให้ผมหงอกนี้เปลี่ยนไปคือ ใบเทียน และ กะตัม* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَعَنَ اللهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *อัลลอฮฺทรงสาปแช่งผู้หญิงที่ต่อผม ผู้หญิงที่ขอร้องให้ต่อผม ผู้หญิงที่สัก และผู้หญิงที่ขอร้องให้สัก* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

وَزَادَ الشَّيْخَانِ : مَا كُنْتُ أُرَى أَنَّ أَحَدًا يَفْعَلُهُ إِلَّا الْيَهُودَ وَسَمَّاهُ النَّبِيُّ ﷺ زُورًا حِينَ بَلَغَهُ .

อิมามบุคอรีและมุสลิมได้รายงานเพิ่มเติมว่า " *ฉันไม่เห็นคนใดจะกระทำมันนอกจาก พวกยะฮูด (ยิว)* และท่านนบี ศ็อลฯ ได้เรียกมันว่า *เป็นการหลอกลวง* ขณะที่ท่านทราบข่าว "

وَقَالَ أَبُو رِمْثَةَ رضي الله عنه : أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَنَا وَأَبِي وَكَانَ قَدْ لَطَخَ لِحْيَتَهُ بِالْحِنَّاءِ .

และท่านอบูริมษะฮฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *ฉัน คือตัวฉันและบิดาฉันได้ มาหาท่านนบี ศ็อลฯ และปรากฏว่า ท่านพอกเคราของท่านด้วยใบเทียน* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

- หน้า

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ الضَّرْبِ فِي الْوَجْهِ وَعَنِ الْوَسْمِ فِيهِ

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านญาบิร์ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ห้ามการตบหน้า และนาบหน้าด้วย ไฟ* " (มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا ضَرَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَّقِ الْوَجْهَ . رَوَاهُ

الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านได้เฆี่ยน จงระวังบริเวณใบหน้า* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด)

- มือ เท้า และอวัยวะเพศ

عَنْ لَقِيطِ بْنِ صَبِرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم إِذَا تَوَضَّأْتَ فَأَسْبِغِ الْوُضُوءَ

وَخَلِّلْ بَيْنَ الْأَصَابِعِ .

ท่านละกีฏ บิน เศาะบีเราะฮฺเล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯกล่าวว่า *เมื่อท่านทำวุฎูอฺ จงล้างให้ทั่ว และให้ล้างตามซอกนิ้วด้วย* " (อัน - นะสาอีย์ บทที่ 2 บาบที่ 86)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : قَالَتْ مَيْمُونَةُ : وَضَعْتُ لِلنَّبِيِّ ﷺ مَاءً لِلْغُسْلِ ، فَغَسَلَ يَدَيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا ، ثُمَّ أَفْرَغَ عَلَى شِمَالِهِ ، فَغَسَلَ مَذَاكِيرَهُ ، ثُمَّ مَسَحَ يَدَهُ بِالْأَرْضِ ، ثُمَّ مَضْمَضَ وَاسْتَنْشَقَ ، وَغَسَلَ وَجْهَهُ وَيَدَيْهِ ، ثُمَّ أَفَاضَ عَلَى جَسَدِهِ ، ثُمَّ تَنَحَّى مِنْ مَكَانِهِ فَغَسَلَ قَدَمَيْهِ .

ท่านอิบนิ อับบาสเล่าว่า " ท่านหญิงมัยมูนะฮฺได้กล่าวว่า *ฉันได้เอาน้ำสำหรับอาบมาวางให้ท่านนบี ศ็อลฯ ท่านได้ล้างมือของท่าน สอง หรือ สามครั้ง แล้วท่านก็เทน้ำลงบนมือซ้ายของท่าน ท่านล้าง อวัยวะเพศของท่าน แล้วท่านก็เอามือของท่านถูกับ พื้นดิน เสร็จแล้วก็บ้วนปากและสูดน้ำเข้าจมูก แล้วท่านก็ล้างใบหน้าและมือทั้งสองของท่าน แล้วเอาน้ำรดลงบนร่างกาย เสร็จแล้วท่านย้ายที่ แล้วล้างเท้าทั้งสองของท่าน* "
(อัล - บุคอรี บทที่ 5 บาบที่ 5)

وَقَالَ أَنَسٌ : وُقِّتَ لَنَا فِي قَصِّ الشَّارِبِ وَتَقْلِيمِ الْأَظْفَارِ وَنَتْفِ الْإِبْطِ
وَحَلْقِ الْعَانَةِ أَلَّا نَتْرُكَ أَكْثَرَ مِنْ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً (رواه الخمسة الا
البخاري)

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " *พวกเราถูกสอนในเรื่องการขลิบหนวด ตัดเล็บ ถอนขนรักแร้ โกนผมใต้ร่มผ้าว่า ไม่ให้พวกเราปล่อยไว้เกิน 40 คืน* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน - นะสาอียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي قَتَادَةَ ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : (إِذَا شَرِبَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ ، وَإِذَا أَتَى الْخَلَاءَ فَلَا يَمَسَّ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ ، وَلَا يَتَمَسَّحْ بِيَمِينِهِ) .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อบีเกาะตาดะฮฺ เล่าจากบิดาของท่านว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *เมื่อคนใด ในหมู่ พวกท่านดื่มน้ำ จงอย่าหายใจลงไปในภาชนะ และเมื่อเขาได้เข้าส้วม จงอย่าสัมผัสอวัยวะเพศของเขาด้วยมือขวา และถู (มัน) ด้วยมือขวา* " (อัล - บุคอรี บทที่ 4 บาบที่ 8)

عَنْ
عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي قَتَادَةَ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : (إِذَا بَالَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَأْخُذَنَّ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ ، وَلَا يَسْتَنْجِ بِيَمِينِهِ . وَلَا يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ) .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนิ อบีเกาะตาดะฮฺ ได้เล่าจากบิดาของท่านว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านปัสสาวะ จงอย่าจับอวัยวะเพศของเขาด้วยมือขวา และจงอย่าชำระด้วยมือขวา และอย่าหายใจลงในภาชนะ (ขณะดื่มน้ำ)* " (อัล - บุคอรี บทที่ 4 กิตาบุล วุฎูอ บาบที่ 19)

- **การพักผ่อน**

ในอัล - กุรฺอาน กล่าวว่า

6 : 97 ความว่า " (*อัลลอฮฺ*) **คือ ผู้ทรงเบิกรุ่งอรุณ และทรงทำให้กลางคืนเป็นยามพักผ่อน** "

27 : 86 ความว่า " **พวกเขาไม่ได้คิดดูหรือว่า เราได้ทำกลางคืนไว้สำหรับพักผ่อน** "

28 : 73 ความว่า " **และเนื่องด้วยความเมตตาของพระองค์ พระองค์ได้ทรงทำให้มีกลางคืนและกลางวันสำหรับพวกท่าน เพื่อให้พวกท่านได้พักผ่อนในกลางคืนนั้น และเพื่อพวกท่านจะได้แสวงจากความโปรดปรานของพระองค์ (*ในเวลากลางวัน 10 : 67*) และเพื่อพวกท่านจะได้ขอบคุณ** "

40 : 61 ความว่า " **อัลลอฮฺคือผู้ทรงทำกลางคืนสำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้พักสงบในนั้น** กลางวันเป็นที่สว่าง (คือให้มองเห็น หรือทำมาหากิน) "

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما قَالَ :

قَالَ لِي النَّبِيُّ ﷺ : أَلَمْ أُخْبَرْ أَنَّكَ تَقُومُ اللَّيْلَ وَتَصُومُ النَّهَارَ قُلْتُ : إِنِّي أَفْعَلُ ذٰلِكَ

قَالَ : فَإِنَّكَ إِذَا فَعَلْتَ ذٰلِكَ هَجَمَتْ عَيْنُكَ وَنَفِهَتْ نَفْسُكَ وَإِنَّ لِنَفْسِكَ حَقٌّ

وَلِأَهْلِكَ حَقٌّ فَصُمْ وَأَفْطِرْ وَقُمْ وَنَمْ رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า *ฉันได้ทราบข่าวว่าท่านนั้นอดหลับอดนอนในเวลากลางคืน เพื่อทำนมาซ และท่านยังได้ถือศีลอดอีกในเวลากลางวัน ใช่หรือไม่ ?* ฉันตอบว่า *ฉันได้กระทำเช่นนั้นจริง* ท่าน (นบี) กล่าวว่า *ถ้าหากท่านทำอย่างนั้น ดวงตาของท่านจะลึกและกลวงโบ๋ และร่างกายของท่านจะเหนื่อยหน่ายและเมื่อยล้า และแท้จริงตัวของท่านนั้น มีสิทธิที่จะได้รับ (การพักผ่อน) และครอบครัวของท่านก็มีสิทธิได้รับ (ค่าเลี้ยงดูและความสุขของท่าน) ดังนั้นท่านจงถือศีลอด (เป็นบางวัน) และละศีลอด (เป็นบางวัน) ท่านจงลุกขึ้นนมาซ (เป็นบางคืน) และนอนพักผ่อน (เป็นบางคืน)* " (บุคอรี และ มุสลิม)

- โภชนบำบัด และสมุนไพร

عَنْ أُمِّ الْمُنْذِرِ الْأَنْصَارِيَّةِ رضي الله عنها قَالَتْ : دَخَلَ عَلَيَّ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَمَعَهُ عَلِيٌّ رضي الله عنه

وَلَنَا دَوَالٍ مُعَلَّقَةٌ فَقَامَ النَّبِيُّ ﷺ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَامَ عَلِيٌّ لِيَأْكُلَ فَطَفِقَ النَّبِيُّ ﷺ

يَقُولُ لِعَلِيٍّ : مَهْ إِنَّكَ نَاقِهٌ فَكَفَّ عَلِيٌّ ، قَالَتْ : وَصَنَعْتُ لَهُمْ شَعِيرًا وَسِلْقًا فَقَالَ

رَسُولُ اللهِ ﷺ : يَا عَلِيُّ أَصِبْ مِنْ هٰذَا فَهُوَ أَنْفَعُ لَكَ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอุมมิ มุนซิริน อันศอรียะฮฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เข้ามาหาฉันพร้อมกับท่านอะลียฺ รฎิยฯ และเรามีตะกร้าแขวนไว้ ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ลุกขึ้นไปรับประทาน (อาหาร) จากตะกร้านั้น และท่านอะลียฺก็ได้ลุกขึ้นไปเพื่อรับประทาน แต่ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ท่านอะลียฺว่า *ช้าก่อน แท้จริง ท่านเพิ่งฟื้นจากไข้* ท่านอะลียฺจึงได้ยับยั้งไว้ เธอ (อุมมุ มุนซิรฺ) ได้กล่าวว่า *ฉันได้ทำข้าวสาลีและผักต้มให้แก่พวกเขา* ท่านรสูลุลลอฮฺจึงกล่าวว่า *โอ้อะลียฺ ! จงรับประทานจากสิ่งนี้ เพราะมันเป็นประโยชน์แก่ท่าน* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

وَسُئِلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ قِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ أَرَأَيْتَ رُقًى نَسْتَرْقِيهَا
وَدَوَاءً نَتَدَاوَى بِهِ وَتُقَاةً نَتَّقِيهَا هَلْ تَرُدُّ مِنْ قَدَرِ اللهِ شَيْئًا ؟ قَالَ : هِيَ مِنْ قَدَرِ اللهِ .
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ صَحِيحٍ .

และได้มีผู้เรียนถามท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ โดยถามว่า " *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ได้โปรดบอกฉันถึงเรื่องคาถาที่พวกเราจะนำมันมาใช้ และ ยาที่พวกเราจะนำมันมาใช้รักษา และเครื่องมือที่จะนำมันมาใช้คุ้มครองป้องกัน มันจะปฏิเสธกำหนดสภาวะหนึ่งของอัลลอฮฺไหม ?* ท่านตอบว่า *มัน คือกำหนดสภาวะหนึ่งของอัลลอฮฺ* " (ติรฺมิซียฺ ด้วยสายรายงานที่เศาะหี้หฺ)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ : كَانَتِ النُّفَسَاءُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللهِ صلعم
تَجْلِسُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَكُنَّا نَطْلِي وُجُوهَنَا بِالْوَرْسِ مِنَ الْكَلَفِ

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺกล่าวว่า " *ในสมัยของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ผู้หญิงที่เพิ่งคลอดบุตรนั่งอยู่ (ไฟ) สี่สิบวัน และเราได้ประคบหน้าของเราด้วยอัล - วัรฺส์ เนื่องจากหน้าเกรียม* "

وَسُئِلَتْ عَائِشَةُ رضي الله عنها عَنْ خِضَابِ الْحِنَّاءِ
فَقَالَتْ : لَا بَأْسَ بِهِ وَلَكِنِّي أَكْرَهُهُ فَإِنَّ حِبِّي ﷺ كَانَ يَكْرَهُ رِيحَهُ

และได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ถึงการย้อมด้วยใบเทียน ท่านหญิงตอบว่า *ไม่เป็นอะไรด้วยใบเทียน แต่ฉันไม่ชอบ เพราะแท้จริงคนรักของฉัน ศ็อลฯ รังเกียจกลิ่นของมัน* " (อบูดาวูด และ อัน - นะสาอียฺ)

- คำสอนในเรื่องป้องกันและการรักษาโรค

- ทุก ๆโรคนั้นมียารักษา

وفى الصحيحين : عن عطاء ، عن أبى هريرة ؛ قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « ما أنزل اللهُ من داء ، إلا أنزل لهُ شفاء »

ท่านอะฏออ ได้ทราบจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ซึ่งเล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า อัลลอฮฺไม่ได้ประทานโรคใดลงมา นอกจากพระองค์ได้ประทานยารักษาโรคนั้นลงมาด้วย* " (บุคอรี มุสลิม)

روى مسلم في صحيحه - من حديث أبي الزبير ، عن جابر بن عبدالله ، عن النبي ﷺ
وسلم - أنه قال : « لِكلِّ داء دواء ؛ فإذا أُصيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ : بَرأ بإذن الله عز وجل »[٢].

ท่านญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ทุกๆโรคมียารักษา เมื่อยาตรงกับโรค ก็หายจากโรคนั้น โดยอนุมัติของอัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร* " (มุสลิม)

เมื่อเป็นโรคให้ไปรักษา

وفي مُسند الإمام أحمد ، من حديث زياد بن علاقة عن أُسامةَ بن شريكٍ ، قال :
« كنت عند النبي صلى الله عليه وسلم ، وجاءت الأعرابُ ، فقالوا : يارسول الله ؛ أنتداوى ؟
فقال : نعم ياعباد الله ؛ تداوَوْا : فإن الله عز وجل لم يضع داء ، إلا وَضع له شفاء ؛ غير داء
واحدٍ . قالوا : ماهو ؟ قال : الهرم » . وفي لفظ : « إنَّ اللهَ لم يُنزِلْ داء ، إلا أنزل له
شفاء : عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ ، وجَهِلَهُ مَنْ جَهِلَهُ » . وفي المسند - من حديث ابن مسعود
يرفعه - : « إن الله عز وجل لم ينزل داء ، إلا أنزل له شفاء : عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ ، وَجَهِلَهُ مَنْ
جَهِلَهُ »

ในมุสนัดของอิมามอะหฺมัด จากท่านชิยาดะฮฺ บิน อะลาเกาะฮฺ ท่านอุสามะฮฺ บิน ชะรีก ได้เล่าว่า " ฉันอยู่กับท่านนบี ศ็อลฯ มีอฺรับชนบทมาหาท่าน พวกเขากล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! พวกเราจะต้องรักษาโรคไหม ?* ท่านตอบว่า *ใช่ โอ้บ่าวของอัลลอฮฺ ! จงไปรักษาเถิด แท้จริงอัลลอฮฺไม่ได้ทรงกำหนดโรคใดไว้นอกจากพระองค์ได้ทรงกำหนดการเยียวยาไว้ ยกเว้นโรคชนิดเดียว* พวกเขาได้ถามว่า *มันคือโรคอะไร* ท่านตอบว่า *คือ ความชรา* "

ในอีกสำนวนหนึ่งว่า " *แท้จริงอัลลอฮฺมิได้ประทานโรคใดๆ นอกจากพระองค์ได้ประทานการเยียวยาไว้ ผู้ศึกษาย่อมตระหนักมันดี และผู้ที่ไม่รู้คือผู้ที่ไม่ได้ร่ำเรียน* "

- **การตายด้วยโรคติดต่อเปรียบเสมือนการตายในสงครามเพื่อป้องกันศาสนา (ชะฮีด [1])**

เมื่อส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคแล้วยังเป็นโรคติดต่อ การตายด้วยโรคติต่อนั้น อิสลามถือว่าเปรียบเสมือนการตายในสงคามเพื่อป้องกันศาสนา ดังหะดีษ

---

[1] ชะฮีด คือการตายในสงครามเพื่อป้องกันศาสนาและรสูล ซึ่งเป็นกุศลสูงสุด

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا تَعُدُّونَ الشَّهِيدَ فِيكُمْ ؟ قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللهِ ، قَالَ : إِنَّ شُهَدَاءَ أُمَّتِي إِذًا لَقَلِيلٌ . قَالُوا : فَمَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَمَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ ، وَالْغَرِيقُ شَهِيدٌ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ

(ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่า) จากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดในหมู่พวกท่านที่นับว่าเป็นชะฮีด* พวกเขา (บรรดาสาวก) กล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! คือผู้ ที่ถูกฆ่าตายในวิถีทางของอัลลอฮฺ* ท่านได้กล่าวว่า *ถ้าเช่นนั้นบรรดานักรบชะฮีดในประชากรของฉันก็มีน้อย* พวกเขากล่าวว่า *ดังนั้นพวกเขาคือใคร โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ?* ท่านกล่าวว่า *ผู้ที่ตายในวิถีทางของอัลลอฮฺคือนักรบชะฮีด ผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคอหิวาต์คือนักรบ ชะฮีด ผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคที่เกี่ยวกับท้องคือนักรบชะฮีด และ คนที่จมน้ำตายคือนักรบชะฮีด* " (มุสลิม และ อัน - นะสาอีย์)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ وَجَدَ غُصْنَ شَوْكٍ عَلَى الطَّرِيقِ فَأَخَّرَهُ فَشَكَرَ اللهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ . وَقَالَ الشُّهَدَاءُ خَمْسَةٌ : الْمَطْعُونُ ، وَالْمَبْطُونُ ، وَالْغَرِقُ ، وَصَاحِبُ الْهَدْمِ ، وَالشَّهِيدُ فِي سَبِيلِ اللهِ تَعَالَى . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ ،

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ระหว่างที่ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ตามทาง เขาได้พบกิ่งหนามอยู่บนทางสัญจรนั้น เขาได้นำมันออกไปให้พ้นทาง อัลลอฮฺทรงขอบคุณเขา และอภัยโทษให้เขา* "

และท่านนบีได้กล่าวว่า " *ชะฮีดมี 5 จำพวกคือ (1) ผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคอหิวาต์ (2) ผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคที่เกี่ยวกับท้อง (3) ผู้ที่จมน้ำตาย (4) ผู้ที่ถูกอาคารถล่มทับตาย และ (5) นักรบที่ถูกฆ่าในวิถีทางของอัลลอฮฺ ตะอฺาลา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : الْمَبْطُونُ شَهِيدٌ وَالْمَطْعُونُ شَهِيدٌ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า " *คนที่ตายด้วยโรคท้องร่วงนั้นเป็นคนตายชะฮีด คนที่ตาย ด้วยโรคอหิวาต์นั้นเป็นคนตายชะฮีด* " (บุคอรี)

- **ห้ามคลุกคลีกับผู้ที่เป็นโรคติดต่อ**

(1) โรคเรื้อนไม่ติดต่อด้วยการกินอาหารร่วมกัน

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صلعم أَخَذَ بِيَدِ مَجْذُومٍ فَأَدْخَلَهُ مَعَهُ فِي الْقَصْعَةِ ثُمَّ قَالَ :
كُلْ بِسْمِ اللّٰهِ ثِقَةً بِاللّٰهِ وَتَوَكُّلًا عَلَيْهِ . رواه الترمذى وابوداود وابن ماجه

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯได้จับมือคนเป็นโรคเรื้อน และได้นำเขามายังถาดอาหารพร้อมกับท่าน แล้วกล่าวว่า จงกินเถิด ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ โดยมั่นใจในพระองค์ และมอบตนต่อพระองค์* " (ติรฺมิซียฺ อบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ)

(2) ห้ามคลุกคลีกับคนที่เป็นโรคเรื้อน

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا عَدْوَى وَلَا طِيَرَةَ وَلَا هَامَةَ وَلَا صَفَرَ
وَفِرَّ مِنَ الْمَجْذُومِ كَمَا تَفِرُّ مِنَ الْأَسَدِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِي الْجُذَامِ .

(ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่า) จากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *(ขณะนี้)ไม่มีโรคติดต่อ ไม่มีนกที่ใช้เสี่ยงทาย และไม่มีเดือนเศาะฟัรฺ (ลบล้างความเชื่อผิดๆของอุรับสมัยงมงาย ซึ่งมีความเชื่อมากมายเกี่ยวกับคำที่กล่าวข้างต้น) และจงหนีจากคนที่เป็นโรคเรื้อน เหมือนหนีจากสิงโต (ไม่ให้คลุกคลีกับคนที่เป็นโรคเรื้อน)* " (บุคอรี ในเรื่องโรคเรื้อน)

- **การป้องกันโรคระบาด**

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا أَنَّهَا سَأَلَتْ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الطَّاعُونِ
فَأَخْبَرَهَا أَنَّهُ كَانَ عَذَابًا يَبْعَثُهُ اللّٰهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ فَجَعَلَهُ اللّٰهُ رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ فَلَيْسَ مِنْ عَبْدٍ
يَقَعُ الطَّاعُونُ فَيَمْكُثُ فِي بَلَدِهِ صَابِرًا يَعْلَمُ أَنَّهُ لَنْ يُصِيبَهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَهُ إِلَّا كَانَ لَهُ
مِثْلُ أَجْرِ الشَّهِيدِ . رَوَاهُمَا الْبُخَارِيُّ

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *เธอได้ถามท่านรสูลุลลอฮฺ ถึงโรคอหิวาต์ ท่านได้บอกแก่เธอว่ามันเป็นการลงโทษที่อัลลอฮฺส่งมาให้ประสบกับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และอัลลอฮฺทรงทำให้เป็นความเมตตาแก่บรรดาผู้ศรัทธา บ่าว(มุสลิม)คนใดที่โรคอหิวาต์ได้เกิดขึ้น และ เขายังคงอยู่ในเมืองของเขาอย่างอดทน*

โดยรู้ว่า แท้จริงจะไม่มีอะไรประสบแก่เขา นอกจากสิ่งที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดไว้สำหรับเขา แน่นอนเขาจะได้รับผลบุญ เหมือนนักรบที่ถูกฆ่าในสงครามเพื่อป้องกันศาสนา " (บุคอรี)

وَقَالَ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الطَّاعُوْنُ رِجْزٌ أَوْ عَذَابٌ أُرْسِلَ عَلَى بَنِيْ إِسْرَائِيْلَ أَوْ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ فَإِذَا سَمِعْتُمْ بِهِ بِأَرْضٍ فَلَا تَقْدَمُوْا عَلَيْهِ وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضٍ وَأَنْتُمْ بِهَا فَلَا تَخْرَجُوْا فِرَارًا مِنْهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *โรคอหิวาต์นั้น เป็นการข่มขวัญหรือการลงโทษที่ถูกส่งไปยังอิสรออีล (ยิว) หรือไปยังคนในยุคก่อนจากพวกท่าน ดังนั้นเมื่อท่านทั้งหลายได้ยินว่า มันได้เกิดขึ้น ณ ที่ แห่งใด ท่านทั้งหลายจงอย่าเข้าไปหามัน และเมื่อมันได้เกิดขึ้นในแผ่นดินที่พวกท่านอาศัยอยู่ ท่านทั้งหลายอย่าหนีมัน* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا تُوْرِدُوْا الْمُمْرِضَ عَلَى الْمُصِحِّ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบู ฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *พวกท่านอย่านำตัวที่ป่วยมาหาตัวที่มีสุขภาพดี* " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

- การรักษาโรค

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مِنْ أُمَّتِيْ سَبْعُوْنَ أَلْفًا بِغَيْرِ حِسَابٍ هُمُ الَّذِيْنَ لَا يَسْتَرْقُوْنَ وَلَا يَتَطَيَّرُوْنَ وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ประชากรของฉันเจ็ดหมื่นคนจะได้เข้าสวรรค์โดยไม่ต้องถูกสอบสวน พวกเขาคือ พวกที่ไม่ขอการรักษา ด้วยคาถา ไม่ถือโชคลาง แต่พวกเขามอบตน ต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: رَخَّصَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَالزُّبَيْرِ بْنِ الْعَوَّامِ فِيْ لُبْسِ الْحَرِيْرِ لِحِكَّةٍ كَانَتْ بِهِمَا . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอะนัส รฏิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ผ่อนผันให้แก่ท่านอับดุรเราะหฺมาน บิน เอาฟ์ และ ท่านซุบัยรฺ อิบนุลเอาวาม สวมผ้าไหม*[2] *เพราะโรคคัน ที่เกิดแก่เขาทั้งสอง* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ นะสาอียฺ)

تَبَتَ فِيْ الصَّحِيْحَيْنِ ، عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّمَا الْحُمَّى أَوْ شِدَّةُ الْحُمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ ، فَأَبْرِدُوْهَا بِالْمَاءِ .

ท่านนาฟิอฺได้เล่าจากท่านอิบนิ อุมัรฺว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อล ฯ กล่าวว่า แท้จริงการเป็นไข้ และการเป็นไข้อย่างรุนแรงนั้น เป็นความร้อนจากไฟนรก ดังนั้น จงทำให้เย็นลงด้วยน้ำ* " (บุคอรี มุสลิม)

وَفِيْ سُنَنِ ابْنِ مَاجَهْ - عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ يَرْفَعُهُ - : الْحُمَّى مِنْ كِيْرِ جَهَنَّمَ ، فَنَحُّوْهَا عَنْكُمْ بِالْمَاءِ الْبَارِدِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฏิยฯ ได้ เล่า จากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *การเป็นไข้เป็นไอร้อนของไฟนรก ดังนั้นจงบำบัดมันให้เย็นด้วยน้ำเย็น* " (สุนันของอิบนุ มาญะฮฺ)

وَفِي السُّنَنِ مِنْ حَدِيْثِ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ، قَالَ : ذُكِرَتِ الْحُمَّى عِنْدَ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَسَبَّهَا رَجُلٌ ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا تَسُبَّهَا ، فَإِنَّهَا تَنْفِي الذُّنُوْبَ كَمَا تَنْفِي النَّارُ خَبَثَ الْحَدِيْدِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " *ได้มีการพูดถึงการเจ็บป่วยต่อหน้าท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ แล้วมีชายคนหนึ่งได้บริภาษมัน* แล้วท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า " *อย่าบริภาษ การเจ็บป่วย เพราะมันจะลบล้างความผิดต่าง ๆ เหมือนกับไฟที่ขัดไล่ขี้เหล็ก (เมื่อขึ้นไฟ)* "

وَقَدْ رَوَى التِّرْمِذِيُّ فِيْ جَامِعِهِ - مِنْ حَدِيْثِ رَافِعِ بْنِ خَدِيْجٍ ، يَرْفَعُهُ - : إِذَا أَصَابَتْ أَحَدَكُمُ الْحُمَّى - وَإِنَّمَا الْحُمَّى قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ - فَلْيُطْفِهَا بِالْمَاءِ الْبَارِدِ ، وَلْيَسْتَقْبِلْ نَهْرًا جَارِيًا . فَلْيَسْتَقْبِلْ جَرِيَّةَ الْمَاءِ بَعْدَ الْفَجْرِ ، وَقَبْلَ طُلُوْعِ الشَّمْسِ . وَلْيَقُلْ : بِاسْمِ

---

[2] ท่านฮุซัยฟะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายอย่าดื่มในภาชนะทองคำและเงิน และท่านทั้งหลายอย่าสวมใส่ผ้าไหมเนื้อละเอียดและเนื้อหยาบ เพราะความจริงมันเป็นของพวกเขา(กาฟิรฺ)ในโลกนี้ และเป็นของพวกท่านในอาคิเราะฮฺ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

اللهِ ، اللَّهُمَّ : اشْفِ عَبْدَكَ ، وَصَدِّقْ رَسُوْلَكَ . وَيَغْمِسُ فِيْهِ ثَلاَثَ غَمْسَاتٍ ، ثَلاَثَ أَيَّامٍ فَإِنْ بَرِئَ ، وَإِلاَّ : فَفِيْ خَمْسٍ ، فَإِنْ لَمْ يَبْرَأْ فِيْ خَمْسٍ : فَسَبْعٌ ، فَإِنَّهَا لاَ تَكَادُ تُجَاوَزُ السَّبْعَ بِإِذْنِ اللهِ .

ท่านรอฟิอฺ บิน เคาะดีหฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ กล่าวว่า " *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านเป็นไข้ แท้จริงการเป็นไข้นั้นเป็นส่วนหนึ่งจากไฟ ดังนั้นจงให้เขาดับความร้อนด้วยน้ำเย็น ให้เขาไปที่คลอง(แม่น้ำ) ที่น้ำไหลหลังรุ่งอรุณ และก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น แล้วให้กล่าว " ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮฺ โอ้อัลลอฮฺ ! ทรงให้บ่าวของพระองค์หายป่วย และจงยืนยันในรสูลของพระองค์ " และตำน้ำ 3 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน "*

فِيْ صَحِيْحِ الْبُخَارِيْ : عَنْ سَعِيْدِ بْنِ جُبَيْرٍ ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الشِّفَاءُ فِيْ ثَلاَثٍ : شَرْبَةِ عَسَلٍ ، شَرْطَةِ مِحْجَمٍ ، وَكَيَّةِ نَارٍ وَأَنَا أَنْهَى أُمَّتِيْ عَنِ الْكَيِّ .

ในหนังสือเศาะฮีหบุคอรี จากสะอีด บิน ญุบัยรฺ จากอิบนิ อับบาสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า " *การรักษาที่มีอยู่ 3 อย่างคือ (1.) ดื่มน้ำผึ้ง (2.) กอกเลือด (ดูดเลือด) (3.) จี้ด้วยเหล็กร้อน (เผาเหล็กให้ร้อนแล้วเอาไปกดไปมาที่ตรงกลางฝ่าเท้า) เมื่อเป็นโรคปวดท้อง แต่ฉันห้ามประชาชนของฉันจากการจี้ด้วยเหล็ก* "

قَالَ أَنَسٌ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحْتَجِمُ فِيْ الأَخْدَعَيْنِ وَالكَاهِلِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ กล่าวว่า " *ครั้งหนึ่งท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ได้ทำการดูดเลือด(กอกเลือด) ที่ต้นคอ (ท้ายทอย) และกลางหลัง(ช่วงใกล้ ๆ บ่า) "*

رَوَى التِّرْمِذِيُّ فِيْ جَامِعِهِ ، وَابْنُ مَاجَهْ فِيْ سُنَنِهِ - مِنْ حَدِيْثِ أَسْمَاءَ بِنْتِ عُمَيْسٍ - قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَاذَا كُنْتِ تَسْتَمْشِيْنَ ؟ قَالَتْ : بِالشُّبْرُمِ . قَالَ : حَارٌّ جَارٌّ . ثُمَّ قَالَتْ : اسْتَمْشَيْتُ بِالسَّنَا . فَقَالَ : لَوْ كَانَ شَيْءٌ يَشْفِيْ مِنَ الْمَوْتِ لَكَانَ السَّنَا .

ท่านอัสมาอฺ บินติ อุมัยสฺ เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ ถามฉันว่า ' *เธอใช้อะไรแก้ท้องร่วง* ' เธอบอกว่า ' *ใช้ ซุบรุม* ' ท่านรสูลุลลอฮพูดว่า ' *มันร้อนและซับ (เฮอะ)* ' เธอจึงพูดว่า ' *(ถ้างั้น)ใช้สะนา* ' ท่านรสูลฯจึงพูดว่า ' *ถ้าสิ่งใดที่ช่วยให้พ้นจากการตาย นั่นแหละคือ สะนา* '" (ติรฺมิซียฺ และ อิบนุ มาญะฮฺ)

وَفِيْ التِّرْمِذِيِّ : عَنْ سَلْمَى أُمِّ رَافِعٍ ، خَادِمَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَتْ : كَانَ لاَ يُصِيْبُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَرْحَةٌ وَلاَ شَوْكَةٌ ، إِلاَّ وَضَعَ عَلَيْهَا الْحِنَّاءُ .

ท่านสัลมา อุมมิ รอฟิอฺ ผู้รับใช้ของท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า " *เมื่อท่านนบี ศ็อลฯได้รับบาด-แผล หรือหนามตำ ท่านจะใส่ต้นใบเทียนที่แผล* " (ติรฺมิซียฺ)

رَوَى التِّرْمِذِيُّ فِيْ جَامِعِهِ ، وَابْنُ مَاجَهْ : عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ الْجُهَنِى ، قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لاَ تُكْرِهُوْا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَإِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يُطْعِمُهُمْ وَيُسْقِيْهِمْ .

ท่านอุกบะฮฺ บิน อามิรฺ อัล - ญุฮฺนียฺ ได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ กล่าวว่า " *อย่าบังคับผู้ป่วยของพวกท่านให้กินอาหารและให้ดื่มน้ำ แท้จริงอัลลอฮฺทรงให้อาหารและเครื่องดื่มแก่พวกเขา* " (ติรฺมิซียฺ และ อิบนุ มาญะฮฺ)

عَنْ عَلِيٍّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ تَطَبَّبَ وَلاَ يُعْلَمُ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ . رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านอะลียฺ รฎียฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้ใดอ้างตัวเป็นแพทย์ โดยความรู้ทางด้านการแพทย์ของเขาไม่เป็นที่รู้จัก เขาจะต้องรับผิดชอบ* " (อบูดาวูด นะสาอียฺ และ ฮากิม ถือว่าเป็นหะดีษ เศาะหี้หฺ)

وَقَالَ أَنَسٌ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : حَجَمَ أَبُوْ طَيْبَةَ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَمَرَ لَهُ بِصَاعٍ مِنْ تَمْرٍ وَأَمَرَ أَهْلَهُ أَنْ يُخَفِّفُوْا مِنْ خَرَاجِهِ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *อะบูฏอยบะฮฺ ได้กอกเลือดท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ต่อมาท่านได้สั่งให้มอบอินทผลัมหนึ่งศออฺให้แก่เขา และท่านได้สั่งครอบครัว ของเขาให้ลดหย่อน ค่าตัวของเขา* " (บุคอรี มุสลิม และอบูดาวูด)

- การควบคุมสัตว์นำโรค

(1) ถ้าไม่จำเป็น ไม่ควรเลี้ยงสุนัข และห้ามเลี้ยงสุนัขบนบ้าน เพราะทำให้ไม่มีความเจริญ

عَنْ سَالِمٍ ، عَنْ أَبِيهِ : وَعَدَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِبْرِيلُ فَقَالَ : إِنَّا لاَ نَدْخُلُ بَيْتًا فِيهِ صُورَةٌ وَلاَ كَلْبٌ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสาลิมได้เล่าจากพ่อของท่านว่า " *ครั้งหนึ่งท่านญิบรีลได้สัญญากับท่านนบี ศ็อลฯ(ว่าจะมาหาและไม่มา) ต่อมาเขากล่าวว่า ' เรา (มลาอิกะฮฺ) ไม่เข้าบ้านที่มีรูปภาพ และมีสุนัข(บนบ้าน) '* " (อัล – บุคอรี)

عَنْ عُبَيْدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، أَنَّهُ سَمِعَ ابْنَ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا يَقُولُ : سَمِعْتُ أَبَا طَلْحَةَ يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : لاَ تَدْخُلُ الْمَلاَئِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلاَ صُورَةُ تَمَاثِيلُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอุบัยดุ อิบนิ อับดุลลอฮฺ เล่าว่า " ได้ยินท่านอิบนิ อับบาส กล่าวว่า ฉัน ได้ยินท่าน อบู ฏอลหะฮฺ เล่าว่า ฉัน ได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ' *มลาอิกะฮฺจะไม่เข้าบ้านที่มีสุนัข และไม่เข้าบ้านที่มีรูปสิ่งมีชีวิต (คนหรือสัตว์)* ' " (อัล – บุคอรี)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ أَمْسَكَ كَلْبًا يَنْقُصْ مِنْ عَمَلِهِ كُلَّ يَوْمٍ قِيرَاتٌ إِلاَّ كَلْبَ حَرْثٍ أَوْ كَلْبَ مَاشِيَةٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า " *ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ กล่าวว่า ผู้ได้เลี้ยงสุนัขไว้ การงานของเขาจะลดถอยลงทุกวัน ๆ วันละหนึ่งกะหรัด ยกเว้นแต่เลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าไร่นา หรือสุนัขเฝ้าฝูงสัตว์* " (อัล – บุคอรี บทที่ 59 บาบที่ 17)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنِ اتَّخَذَ كَلْبًا إِلاَّ كَلْبَ مَاشِيَةٍ أَوْ صَيْدٍ أَوْ زَرْعٍ انْتَقَصَ مِنْ أَجْلِهِ كُلَّ يَوْمٍ قِيْرَاطٌ .

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ . وَلِلتِّرْمِذِيِّ وَالشَّيْخَيْنِ : انْتَقَصَ مِنْ أَجْرِهِ كُلَّ يَوْمٍ قِيْرَاطَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า " *ผู้ใดเอาสุนัข(มาเลี้ยง) นอกจากสุนัขเลี้ยงสัตว์ หรือสุนัขล่าสัตว์ หรือสุนัขเฝ้าไร่สวนแล้ว ผลบุญของเขาจะลดลงไปทุกวัน วันละหนึ่งกีรอต* " (บุ คอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมีซียฺ และ นะสาอียฺ)

ตัวบทของติรมีซีย บุคอรีและมุสลิมว่า " *ผลบุญของเขาจะลดลงไปทุกวัน วันละ สอง กีรอต* "

(2) **ให้ฆ่าสุนัขเถื่อน**

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : أَمَرَنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِقَتْلِ الْكِلاَبِ حَتَّى إِنَّ الْمَرْأَةَ تَقْدَمُ مِنَ الْبَادِيَةِ بِكَلْبِهَا فَنَقْتُلُهُ ثُمَّ نَهَى عَنْ قَتْلِهَا وَقَالَ : عَلَيْكُمْ بِالْأَسْوَدِ الْبَهِيْمِ ذِيْ النُّقْطَتَيْنِ فَإِنَّهُ شَيْطَانٌ .

وَفِيْ رِوَايَةٍ : لَوْلاَ أَنَّ الْكِلاَبَ أُمَّةٌ مِنَ الْأُمَمِ لَأَمَرْتُ بِقَتْلِهَا فَاقْتُلُوْا مِنْهَا الْأَسْوَدَ الْبَهِيْمَ

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านญาบิรฺ รฏิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ใช้พวกเราฆ่าสุนัขจนกระทั่งมีผู้หญิงคนหนึ่งมาจากบ้านนอกพร้อมกับสุนัขของหล่อน และพวกเรา ได้ฆ่าสุนัขนั้น ในภายหลังท่านได้ห้ามฆ่าสุนัข และได้กล่าวว่า ให้พวกท่านระวังตัวที่มีสีดำ ที่มีจุดสองจุด เพราะมันคือไชตอน* "

และในบางรายงานว่า " ถ้าแม้ว่าสุนัขนั้นไม่ใช่เป็นประชากรหนึ่งจากบรรดาประชากรแล้ว ฉันจะต้องใช้ให้ฆ่ามัน ดังนั้นให้พวกท่านฆ่าตัวที่มีสีดำล้วนและมีสองจุดเหนือตา " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมีซียฺ และ นะสาอียฺ)

2.2 วัฒนธรรมอิสลาม

(1) เกี่ยวกับเรื่องการดำเนินชีวิต

อิสลามสอนให้ดำเนินชีวิตเรียบง่านตามแบบอย่างท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ (จาก*อัล – กุรฺอานที่บอกว่าท่านนบี ศ็อลฯ เดินตามตลาด และทะดีษที่ที่ว่ามีรอยเสื่อที่สีข้าง*) ไม่ให้เกาะติดหรือหลงกับชีวิตการเป็นอยู่ในโลกนี้หรือโลกดุนยาซึ่งมีระยะสั้น แต่ให้ไฝ่หาโลกอาคิเราะฮฺหรือปรโลกอันยั่งยืนสถาพร ดังหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน

4 : 77 ความว่า " .....จงกล่าวเถิด **การรื่นเริงของชีวิตโลกนี้มีเพียงเล็กน้อย** (*9:38*) **แต่ของปรโลกนั้นดีกว่า สำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว** ....."

9 : 38 ความว่า " .....สูเจ้าพึงใจต่อชีวิตของโลกนี้มากกว่าโลกหน้ากระนั้นหรือ **แต่การรื่นเริงของชีวิตแห่งโลกนี้เทียบกับปรโลกแล้วมีเพียงเล็กน้อย** (*4:77*) "

(2) เกี่ยวกับเรื่องความสะอาด

- **ความสะอาดเป็นหลักการสำคัญของศาสนาอิสลาม เพราะนำไปสู่ความผ่องแผ้ว**[3]

จากอัล - ทะดีษ

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ . رواه مسلم

ท่านอบูมาลิก อัล - อัชอะรียฺเล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ***ความสะอาดเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธา*** " (มุสลิม บทที่ 1 กิตาบุฏฏเฮาะฮาเราะฮฺ บาบที่ 1)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ : وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلعم يَقُولُ
لَا يُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلَا صَدَقَةٌ مِنْ غُلُولٍ . رواه مسلم

ท่านอิบนิ อุมัรฺเล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า *การนมาซที่ไม่มีความสะอาดนั้นไม่ถูกรับ รวมทั้งการบริจาคทรัพย์ที่ได้มาโดยมิชอบด้วย* " (มุสลิม บทที่ 1 บาบที่ 2)

---

[3] การทำให้จิต ใจผ่องแผ้ว ทำได้โดยการบริจาคทรัพย์ ดังปรากฏในอัล-กุรฺอาน 92:18, 9:103, 2:272 เป็นต้น

- **ต้องสะอาดทั้งกายและใจ**

ในอัล - กุรฺอาน ได้กล่าวถึงความสะอาดทั้งกาย ใจ และสิ่งแวดล้อมดังนี้

74 : 1 - 5 **ความว่า " เจ้าผู้คลุมกายอยู่เอ๋ย ![4]**
จงลุกขึ้นและตักเตือน
และจงแซ่ซร้องความเกรียงไกรของพระผู้อภิบาลของเจ้า
ส่วนอาภรณ์ของเจ้านั้น จงรักษาให้สะอาด
และสิ่งโสมม (*คือการบูชาเจว็ด*) นั้น จงหลีกห่าง "

2 : 129 **ความว่า " พระผู้อภิบาลของเรา และได้โปรดได้อุบัติขึ้นในหมู่พวกเขาซึ่งรสูลคนหนึ่งจากในหมู่พวกเขา สาธยายโองการทั้งหลายของพระองค์แก่พวกเขา และสอนพวกเขาซึ่งคัมภีร์ (*หลักธรรม*) และวิทยปัญญา และทำให้ (*จิตใจ*) พวกเขาสะอาด " [5]**

7 : 31 **ความว่า " ลูก ๆของอาดัมเอ๋ย! [6] จงแต่งซึ่งการแต่งกายของสูเจ้าให้เรียบร้อย (*สะอาดและมีมรรยาทดี*) ทุก ๆเวลานมาซ "**

2 : 222 **ความว่า " และเขาทั้งหลายถามเจ้า (*มุฮัมมัด*) เกี่ยวกับ (*การสังวาสหญิงมี*) ระดู จงกล่าวเถิดว่า (*การสังวาสในระยะนั้น*) มันเป็นสิ่งให้โทษ ดังนั้นจงอยู่ห่าง (*อย่าสังวาส*) หญิงระหว่างมีระดู และจงอย่าเข้าใกล้ (*การร่วมสังวาส*) จนกว่านางสะอาด (*คือพ้นกำหนดมีระดูและชำระกายแล้ว*) ดังนั้นจงเข้าหานางตามที่อัลลอฮฺได้ทรงบัญชาสูเจ้า (*คือโดยสุภาพ*) แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้ขอลุแก่โทษเสมอ และทรงรักผู้ทำตนให้สะอาด (*ทั้งกายและใจ*) "**

2 : 125 **ความว่า " และเรา (*อัลลอฮฺ*) ได้ทำสัญญาสั่งไว้แก่อิบรอฮีม และอิสมาอีลว่า จงทำบ้านของฉัน ให้สะอาดสำหรับผู้มาเยือน และผู้จำสมาธิ และผู้กราบ "**

5 : 6 **ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อสูเจ้ายืนขึ้น (*จะไปนมาซ*) ดังนั้นจงล้างหน้าของสูเจ้า และมือของสูเจ้าถึงข้อศอก และลูบศีรษะของสูเจ้า และ (*จงล้าง*) เท้าของสูเจ้าถึงตาตุ่ม และถ้าสูเจ้ามีญะนาบะฮฺ (*เช่น มีเหตุให้อสุจิเคลื่อน*) จงชำระ (*กายของ*) สูเจ้าให้สะอาด (*ด้วยการอาบน้ำ*) และถ้าสูเจ้าป่วย (*ซึ่งจะทำให้ป่วยมากขึ้นเมื่อ ถูกน้ำ*) หรืออยู่ระหว่างการเดินทาง หรือ ผู้ใดในหมู่**

---

[4] ผู้คลุมกาย หมายถึงท่านนบี ศ็อลฯ เพราะเมื่อได้รับวะหี้ยุครั้งแรกๆ ท่านตกใจกลัวจนตัวสั่น และใช้ผ้าคลุมตัวท่าน

[5] โองการที่เกี่ยวกับการทำความสะอาด มีปรากฏในอัล - กุรฺอานอีกหลายแห่ง เช่น 2:151, 3:163, 9:128, 62:2 เป็นต้น

ความสะอาดในแง่ของการปฏิบัติศาสนกิจ ได้แบ่งความสะอาดออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สะอาดจากสิ่งสกปรกทั้งทวารหนักและเบา (หะดัษ) และ 2) สะอาดจากความชั่วช้าลามก วิธี ทำความสะอาดประเภทที่ 1) คือ ก. ทำวุฎูอฺ(ชำระร่างกายบางส่วน) ข. อัล - ฆุสลุ (อาบน้ำชำระร่างกาย) และ ค. อัต - ตะยัมมุม (ใช้ผงดินหรือทรายที่สะอาดชำระบางส่วนของร่างกาย เมื่อหาน้ำไม่ได้ หรือป่วยจนถูกน้ำไม่ได้)

[6] ลูกๆของอาดัม หมายถึงมนุษย์ทั้งหลาย

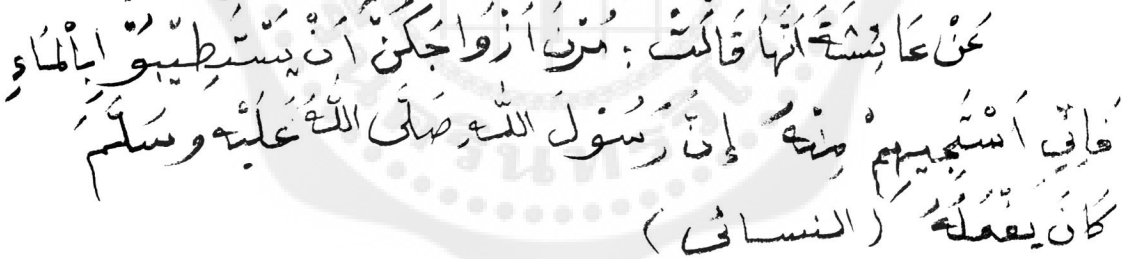
สูเจ้ามาจากส้วม (*ซึ่งต้องทำวุฎูอฺ*) แล้วสูเจ้าหาน้ำไม่พบ ดังนั้นจงทำตะยัมมุมด้วยดิน (*แห้ง*) ที่สะอาด และ (*ใช้ฝ่ามือทั้ง สองตบผงดิน*) ลูบหน้าของสูเจ้า และมือของสูเจ้าด้วยมัน (*คือผงดินนั้น*) อัลลอฮฺไม่ทรงปรารถนาที่จะก่อความลำบากใด ๆแก่สูเจ้า แต่พระองค์ทรงปรารถนาที่จะชำระสูเจ้าให้สะอาด "

9 : 108 ความว่า " และอัลลอฮฺทรงรักผู้ชำระตนให้สะอาด "

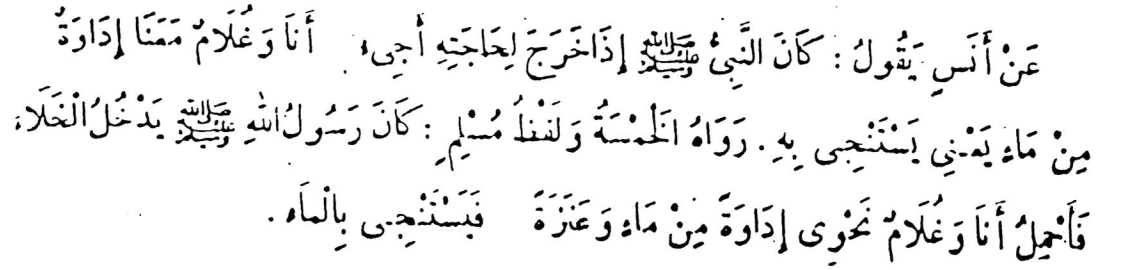
3 : 43 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเข้าใกล้ การนมาซ ขณะที่สูเจ้ายังมึนเมาอยู่ จนกว่าสูเจ้าจะรู้ (*ความหมาย*) ที่สูเจ้ากล่าว และขณะมีญะนาบะฮฺ เว้นแต่ผู้เดินผ่าน (*ขณะมีญะนาบะฮฺ จะอยู่ในมัสญิดไม่ได้ แต่ผ่านได้เมื่อจำเป็น*) จนกว่าสูเจ้าจะได้อาบน้ำ และถ้าสูเจ้าป่วย (*ถูกน้ำไม่ได้*) หรืออยู่ในระหว่างเดินทาง (*หาน้ำบริเวณนั้นไม่ได้*) หรือผู้ใดในหมู่สูเจ้ามาจากส้วม (*ซึ่งต้องทำวุฎูอฺ*) หรือสูเจ้าสัมผัส (*สมสู่*) หญิง (*ซึ่งต้องอาบน้ำ*) แล้วสูเจ้าหาน้ำไม่พบ ดังนั้นจงทำตะยัม-มุม (*ด้วย*) ดิน (*แห้ง*) ที่สะอาด ลูบหน้าสูเจ้าและมือทั้งสองของสูเจ้า แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงนิรโทษ ผู้ทรงอภัยเสมอ "

- **สิ่งที่ใช้ทำความสะอาด**

9 : 108 ความว่า " จงอย่ายืนในนั้น (*ในมัสญิดที่สร้างขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการแตกแยก - มัสญิดฎิรอรฺ - เพื่อนมาซ*) เป็นอันขาด แน่นอน มัสญิดที่ถูกวางราก (*ถูกสร้าง*)บนการสำรวมตนจากความชั่ว จำแต่วันแรก (*ซึ่งอยู่ที่กุบา*) นั้นชอบธรรมยิ่งกว่า ที่เจ้าจะยืน (*เพื่อนมาซ*) ในนั้น ใน (*มัสญิดแห่งกุบา*) นั้น มีชายผู้รักจะชำระตนเองให้สะอาด และอัลลอฮฺทรงรักผู้ชำระตนให้สะอาด "

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ : مُرْنَ أَزْوَاجَكُنَّ أَنْ يَسْتَطِيبُوا بِالْمَاءِ
فَإِنِّي أَسْتَحْيِيهِمْ مِنْهُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
كَانَ يَفْعَلُهُ (النسائى)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺเล่าว่า " นางได้พูดกับพวกผู้หญิงว่า *พวกเธอ จงบอกสามีของพวกเธอให้ใช้น้ำล้าง โดยที่ฉันอายที่จะบอกพวกเขาเช่นนี้ เพราะท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ทำเช่นนี้* " (อัน - นะสาอียฺ บทที่ 1 บาบที่ 41)

عَنْ أَنَسٍ يَقُولُ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا خَرَجَ لِحَاجَتِهِ أَجِيءُ أَنَا وَغُلَامٌ مِنَّا إِدَاوَةٌ
مِنْ مَاءٍ يَعْنِي يَسْتَنْجِي بِهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ وَلَفْظُ مُسْلِمٍ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدْخُلُ الْخَلَاءَ
فَأَحْمِلُ أَنَا وَغُلَامٌ نَحْوِي إِدَاوَةً مِنْ مَاءٍ وَعَنَزَةً فَيَسْتَنْجِي بِالْمَاءِ .

ท่านอะนัสเล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ออกไปถ่ายอุจจาระ ตัวฉันและเด็กรับใช้อีกคนหนึ่ง จึงออกไปพร้อมกับถุง(หนัง)ใบเล็กๆ บรรจุน้ำจนเต็ม *หมายความว่า ท่านจะชำระด้วยน้ำ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

ส่วนตัวบทหะดีษที่เป็นรายงานของมุสลิมมีว่า " *ปรากฏว่าท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เคยเข้าไปยังที่ถ่ายอุจจาระ ตัวฉันเอง (อะนัส) และเด็กรับใช้รุ่นเดียวกับฉันคนหนึ่ง จะถือถุง (หนัง) ใส่น้ำ และหอกสั้น (ตามไป) แล้วท่านจะชำระด้วยน้ำ* "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : اتَّبَعْتُ النَّبِيَّ ﷺ ، وَخَرَجَ لِحَاجَتِهِ ، فَكَانَ لَا يَلْتَفِتُ ، فَدَنَوْتُ مِنْهُ . فَقَالَ : (ابْغِنِي أَحْجَارًا أَسْتَنْفِضْ بِهَا – أَوْ نَحْوَهُ – وَلَا تَأْتِنِي بِعَظْمٍ ، وَلَا رَوْثٍ) . فَأَتَيْتُهُ بِأَحْجَارٍ بِطَرَفِ ثِيَابِي ، فَوَضَعْتُهَا إِلَى جَنْبِهِ ، وَأَعْرَضْتُ عَنْهُ ، فَلَمَّا قَضَى أَتْبَعَهُ بِهِنَّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ฉันได้ติดตาม ท่านนบี ศ็อลฯไป เมื่อท่านออกไปถ่ายอุจจาระ ท่านไม่ได้หันหน้ามามอง เมื่อฉันได้เข้าไปใกล้ท่าน ท่านกล่าวว่า ***ฉันต้องการก้อนหิน ที่จะใช้ทำความสะอาด (อุจจาระ) หรือสิ่งอื่นที่คล้ายกับหิน แต่ท่านจงอย่าเอากระดูก หรือมูลสัตว์แห้งมา*** ฉัน ได้นำหินห่อชายผ้าของฉันมาให้ แล้วฉัน ได้วางมันไว้ข้างๆท่านแล้วก็ออกไป *เมื่อท่านถ่ายอุจจาระเสร็จ ท่านก็ได้เอาหินนั้นชำระ ทำความสะอาด* " (อัล - บุคอรี บทที่ 4 กิตาบุลวุฎูอ บาบที่ 20)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلعم قَالَ : إِذَا ذَهَبَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْغَائِطِ فَلْيَذْهَبْ مَعَهُ بِثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ فَلْيَسْتَطِبْ بِهَا فَإِنَّهَا تُجْزِئُ عَنْهُ (ابوداود)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺเล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านไปถ่ายอุจจาระ ก็ให้ เอาก้อนหินไปด้วย 3 ก้อนเพื่อใช้ชำระ เพราะแค่นี้ก็พอสำหรับเขาแล้ว* " (อบูดาวูด บทที่ 1 บาบที่ 21)

และท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้อีกว่า

جُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا . (ابوداود)

" ***แผ่นดินได้ถูกให้เป็นที่ชำระหรือที่ทำความสะอาด และเป็นที่นมาซสำหรับฉัน*** " (อบูดาวูด บทที่ 2 บาบที่ 28)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

زَكَاةُ الْأَرْضِ يَبَسُهَا

" ***ความสะอาดของพื้นดินคือการแห้งของมัน*** " (บันทึกโดย อิบนุ อบีชัยบะฮฺ)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ الصَّعِيدَ الطَّيِّبَ وَضُوءُ الْمُسْلِمِ وَإِنْ لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ عَشْرَ سِنِينَ فَإِذَا وَجَدَ الْمَاءَ فَلْيُمِسَّهُ بَشَرَتَهُ فَإِنَّ ذَلِكَ خَيْرٌ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอบูซัรรฺได้เล่าจากท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***แท้จริงฝุ่นดินที่สะอาดนั้นคือน้ำ ที่ใช้ทำวุฎูอฺของมุสลิม ถึงแม้เขาจะหาน้ำไม่ได้ถึง 10 ปีก็ตาม และเมื่อมีน้ำ จงให้น้ำกระทบผิวหนังของพวกเขา(ให้ทำความสะอาดด้วยน้ำ) เพราะนั่นเป็นการดีกว่า*** " [7] (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

- น้ำสะอาดที่ใช้ [8]

ปรากฏหลักฐานจากอัล - กุรฺอาน และ อัล - หะดีษ ดังนี้

25 : 48 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงส่งลม (*ฝนรำเพย*) เป็นข่าวดี (*ล่วงหน้า*) ก่อนพระเมตตาของพระองค์ (*ก่อนทรงให้มีฝนตก*) และเราได้หลั่งน้ำบริสุทธิ์ลงมาจากฟากฟ้า(*ได้แก่น้ำฝน น้ำค้าง หิมะ ฯ*) "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : سَأَلَ رَجُلٌ رَسُولَ اللهِ ﷺ فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّا نَرْكَبُ الْبَحْرَ وَنَحْمِلُ مَعَنَا الْقَلِيلَ مِنَ الْمَاءِ فَإِنْ تَوَضَّأْنَا بِهِ عَطِشْنَا أَفَنَتَوَضَّأُ بِمَاءِ الْبَحْرِ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : هُوَ الطَّهُورُ مَاؤُهُ، الْحِلُّ مَيْتَتُهُ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺเล่าว่า " มีชายคนหนึ่งถามท่านรสูลุลลอฮฺว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เราเดินทางทางทะเล และเราเอาน้ำ (จืด) มาด้วยเพียงเล็กน้อย ดังนั้นถ้าเราใช้มันทำวุฎูอฺ เราก็จะกระหายน้ำ(เพราะน้ำหมด) เราจะใช้น้ำทะเลทำวุฎูอฺได้ไหม ?* ท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า ***น้ำของมัน (ทะเล) ทำให้สะอาด และสัตว์ทะเลที่ตายนั้นเป็นที่อนุมัติ*** " (อัล - มุวัฏเฏาะ บทที่ 2 กิตาบุฏ เฏาะฮาเราะฮฺ บาบที่ 3)

---

[7] ในเรื่องการทำความสะอาด สรุปได้ว่า อิสลามให้ทำความสะอาดด้วยน้ำ เว้นแต่จะหาน้ำไม่ได้ จึงทำความสะอาดด้วยการเช็ดด้วยหิน ดิน หรือกระดาษชำระซึ่งผลิตไว้เพื่อการนี้- ผู้วิจัย

[8] เรื่องของน้ำสะอาดสำหรับใช้ทำความสะอาด สรุปได้ว่า ได้แก่ น้ำฝน น้ำค้าง หิมะ ลูกเห็บ น้ำแข็ง น้ำทะเล น้ำบ่อและที่กว้างกว่านั้น คือ หนอง บึง ทะเลสาป อิสลามถือว่า ธรรมชาติ ของน้ำนั้นสะอาดเมื่อ มีจำนวนมากพอและตราบใดที่ยังไม่มีการเปลี่ยนสี กลิ่น รส - ผู้วิจัย

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ وَهُوَ يُقَالُ لَهُ : إِنَّهُ يُسْتَقَى لَكَ مِنْ بِئْرِ بُضَاعَةَ وَهِيَ بِئْرٌ يُلْقَى فِيهَا لُحُومُ الْكِلَابِ وَالْمَحَايِضُ وَعَذِرُ النَّاسِ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إِنَّ الْمَاءَ طَهُورٌ لَا يُنَجِّسُهُ شَيْءٌ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

وَقَالَ أَبُو دَاوُدَ : قَدَّرْتُ بِئْرَ بُضَاعَةَ بِرِدَائِي مَدَدْتُهُ عَلَيْهَا ثُمَّ ذَرَعْتُهُ فَإِذَا عَرْضُهَا سِتَّةُ أَذْرُعٍ وَسَمِعْتُ قُتَيْبَةَ بْنَ سَعِيدٍ قَالَ : سَأَلْتُ قَيِّمَ بِئْرِ بُضَاعَةَ عَنْ عُمْقِهَا قَالَ : أَكْثَرُ مَا يَكُونُ فِيهَا الْمَاءُ إِلَى الْعَانَةِ قُلْتُ : فَإِذَا نَقَصَ ؟ قَالَ : دُونَ الْعَوْرَةِ وَسَأَلْتُ صَاحِبَ الْبُسْتَانِ الَّذِي هِيَ فِيهِ : هَلْ غَيَّرْ بِنَاؤُهَا عَمَّا كَانَتْ عَلَيْهِ ؟ قَالَ : لَا

ท่านอบูสะอีด อัล - คุดรีย์ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวในขณะที่มีผู้กล่าวกับท่านว่า *ความจริงเขาได้นำน้ำจากบ่อน้ำบุฎออะฮฺ (บ่อน้ำซับจากพื้นทราย) มาให้ ท่านใช้ และดื่ม มันเป็นบ่อที่คนเคยโยนเนื้อสุนัข ผ้าซับเลือดประจำเดือน และอุจจาระลงไป* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า *แท้จริงน้ำในบ่อ บุฎออะฮฺนั้นสะอาด จะไม่มีสิ่งใดทำให้มันโสโครกได้* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

และอบูดาวูดได้กล่าวว่า " ฉันได้วัดบ่อน้ำ *บุฎออะฮฺ* โดยใช้ผ้าห่มพาดบนปากบ่อ แล้วฉันได้วัดด้วยศอก *ปรากฏว่ามันมีความกว้าง 6 ศอก* และฉันได้ยินท่านกุตัยบะฮฺ บิน สะอีด กล่าวว่า *ฉันได้ถามผู้ดูแลบ่อน้ำ บุฎออะฮฺ ถึงความลึกของมัน* เขา (*ผู้ดูแลบ่อ*) ตอบว่า *เวลาน้ำมากที่สุดนั้น จะสูงถึงขนใต้ร่มผ้าฉัน* เขา (กุตัยบะฮฺ) ถามว่า *เมื่อมันลดล่ะ ?* เขา (*ผู้ดูแลบ่อ*) ตอบว่า *ต่ำกว่าหัวเข่า* และฉัน (อบูดาวูด) ได้ถามเจ้าของสวนซึ่งเป็นที่ตั้งของบ่อน้ำ*บุฎออะฮฺ* ว่า *บ่อนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลง (ไปจากสมัยของท่านนบี ศ็อลฯ) หรือเปล่า ?* เขา (*เจ้าของสวนหรือผู้ดูแลบ่อ*) ตอบว่า *เปล่า* "

عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ : سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنِ الْمَاءِ يَكُونُ فِي الْفَلَاةِ وَمَا يَنُوبُهُ مِنَ الدَّوَابِّ وَالسِّبَاعِ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إِذَا كَانَ الْمَاءُ قُلَّتَيْنِ لَمْ يَحْمِلِ الْخَبَثَ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ ได้เล่าว่า " ได้มีผู้ถามท่านนบี ศ็อลฯถึงแหล่งน้ำที่อยู่กลางทุ่งกว้างและมีสิงสาราสัตว์วนเวียนกันมา (ดื่ม กิน และลงเล่นน้ำพร้อมทั้งถ่ายมูลลงในแหล่งน้ำนั้น) ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ตอบว่า *เมื่อน้ำนั้นมีจำนวนถึงสองกุลละฮฺ จะไม่เปลี่ยนเป็นน้ำโสโครก (นะญิส)* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

وَقَالَ الزُّهْرِيُّ : لَا بَأْسَ بِالْمَاءِ . مَا لَمْ يُغَيِّرْهُ طَعْمٌ أَوْ رِيحٌ أَوْ لَوْنٌ .

ท่านอัซ - ซุฮฺรียฺกล่าวว่า " *ไม่เป็นไรที่จะใช้น้ำ หากรส กลิ่น (และ)สีของน้ำไม่เปลี่ยนแปลง* "

ท่านอัต - ติรฺมิซียฺได้กล่าวเพิ่มเติมว่า

وَهُوَ قَوْلُ الشَّافِعِيِّ وَأَحْمَدَ وَإِسْحَقَ قَالُوا إِذَا كَانَ الْمَاءُ قُلَّتَيْنِ لَمْ يُنَجِّسْهُ شَيْءٌ مَا لَمْ يَتَغَيَّرْ رِيحُهُ أَوْ طَعْمُهُ

" ท่านอิมามชาฟีอียฺ ท่านอิมามอะหฺมัด และท่านอิสหากได้กล่าวว่า *ไม่มีสิ่งใดทำให้น้ำเสียได้ เมื่อมีน้ำ 2 กุลละฮฺ ใน เงื่อนไขที่ว่าเมื่อกลิ่น รสของมันไม่เปลี่ยนไป* " (อัต - ติรฺมิซียฺ บทที่ 1 บาบที่ 50)

- **ให้รักษาความสะอาดของบ่อน้ำ**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَجْرِي ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ . (البخاري)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดในหมู่พวกท่าน จงอย่าถ่ายปัสสาวะลงในน้ำนิ่งซึ่งไม่ไหล แล้วไปอาบน้ำลงในนั้น* " (อัล - บุคอรี)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

لَا يَغْتَسِلْ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ وَهُوَ جُنُبٌ فَقَالَ : كَيْفَ يَفْعَلُ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ؟

قَالَ : يَتَنَاوَلُ تَنَاوُلًا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *คนใดในหมู่พวกท่านจงอย่าอาบลงในน้ำนิ่ง[9] ขณะมีญุนุบ* มีผู้ถามว่า *จะให้ทำอย่างไรเล่า ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ?* เขาตอบว่า *ให้ตักน้ำ (ขึ้นมา) อาบ* " (มุสลิม บทที่ 2 กิตาบุฏฏาะฮาเราะฮฺ บาบที่ 22)

- ***การกำจัดขยะมูลฝอย***

ในสมัยศาสดา *มีสถานที่ทิ้งขยะของหมู่บ้าน* ดังหะดีษ

---

[9] น้ำนิ่งในที่นี้คือ น้ำบ่อซึ่งน้ำถ่ายเทไม่ได้

عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ: أَتَى النَّبِيُّ ﷺ سُبَاطَةَ قَوْمٍ فَبَالَ قَائِمًا ثُمَّ دَعَا بِمَاءٍ فَجِئْتُهُ بِهِ فَتَوَضَّأَ.

ท่านฮุซัยฟะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้มาถึงสถานที่ถ่ายขยะของหมู่บ้าน แล้วท่านได้ยืนถ่ายปัสสาวะ*[10] *หลังจากนั้นท่านได้เรียกเอาน้ำ ฉันจึงได้นำน้ำมาให้ท่าน ต่อมาท่านได้ทำวุฎูอฺ* "

- **การกำจัดอุจจาระและสิ่งปฏิกูล**

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ سَرْجِسَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْجُحْرِ قَالُوا لِقَتَادَةَ : مَا يُكْرَهُ مِنَ الْبَوْلِ فِي الْجُحْرِ ؟ قَالَ : كَانَ يُقَالُ إِنَّهَا مَسَاكِنُ الْجِنِّ . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน สัรฺญิส ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า *ผู้ใดในหมู่พวกท่านจงอย่าถ่ายอุจจาระลงในรู* มีผู้ถามท่านเกาะตาดะฮฺว่า *ทำไมจึงรังเกียจการถ่ายปัสสาวะลงรู ?* ท่านตอบว่า *มันเป็นที่อยู่ของญิน* " (อัน - นะสาอียฺ และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي مُوسَى إِنِّي كُنْتُ مَعَ رَسُولِ اللهِ صلعم ذَاتَ يَوْمٍ فَأَرَادَ أَنْ يَبُولَ فَأَتَى دِمْثًا فِي أَصْلِ جِدَارٍ فَبَالَ ثُمَّ قَالَ إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَبُولَ فَلْيَرْتَدْ لِبَوْلِهِ مَوْضِعًا . (ابوداود)

ท่านอบูมูซาได้เล่าว่า " วันหนึ่งฉันอยู่กับท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ท่านต้องการถ่ายปัสสาวะ ท่านได้ไปที่ดินอ่อน ๆข้างโคนกำแพงหนึ่ง แล้วท่านถ่ายปัสสาวะ แล้วท่านบอกว่า ***เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านต้องการถ่ายปัสสาวะ ก็ให้หาที่สำหรับถ่าย (ปัจจุบันคือส้วม)*** " (อบูดาวูด บทที่ 1 บาบที่ 2)

عَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ.

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ เมื่อจะเข้าไปในสถานที่ที่จะถ่ายอุจจาระ (ส้วม) ท่านจะกล่าว (ความ) ว่า *โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากสิ่งเลวร้ายทั้งหมด และจากมารร้ายทั้งตัวผู้และตัวเมีย* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

---

[10] ในเรื่องการกิน ดื่ม และถ่ายปัสสาวะ มีหลักฐานหลายหะดีษให้นั่ง ยกเว้นในกรณีที่จำเป็นจึงยืนได้

عَنْ عَلِيٍّ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ : سِتْرُ مَا بَيْنَ أَعْيُنِ الْجِنِّ وَعَوْرَاتِ بَنِي آدَمَ إِذَا دَخَلَ أَحَدُهُمُ الْخَلَاءَ أَنْ يَقُولَ بِاسْمِ اللهِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَحَسَّنَهُ .

ท่านอะลียฺได้เล่าว่า " แท้ จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *สิ่งที่ปิดกั้นระหว่างสายตาของญิน กับอวัยวะพึงสงวนของมนุษยชาติ คือ เมื่อใครคนใดคนหนึ่งได้เข้าไปในที่ถ่ายอุจจาระแล้วเขากล่าวว่า บิสมิลลาฮฺ (ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ)* " (ติรฺมิซียฺ และ อะหฺมัด โดยท่านอะหฺมัดถือว่าเป็นหะดีษ หะสัน)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا خَرَجَ مِنَ الْخَلَاءِ قَالَ غُفْرَانَكَ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " เมื่อท่านนบี ศ็อลฯ ออกจากที่ที่ถ่ายอุจจาระ (*ส้วม*) ท่านได้กล่าวว่า *ฆุฟรอนะกะ (แปลว่า ขอการอภัยโทษจากพระองค์)* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : اتَّقُوا اللَّاعِنَيْنِ قَالُوا : وَمَا اللَّاعِنَانِ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ ظِلِّهِمْ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَمُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *พวกท่านจงระวังงาน 2 ชิ้น ที่มนุษย์จะพากับสาปแช่ง* พวกเขา (เหล่าอัครสาวก) ได้กล่าวว่า *งาน 2 ชิ้นนั้นคืออะไร? โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ท่านได้ตอบว่า *คือผู้ที่ถ่ายอุจจาระไว้ตามทางสัญจรของมนุษย์ และใต้ร่มไม้ที่พวกเขา (ผู้คน) อาศัยร่มเงา* " (อบูดาวูด และ มุสลิมฺ)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: اتَّقُوا الْمَلَاعِنَ الثَّلَاثَةَ : الْبَرَازَ فِي الْمَوَارِدِ وَقَارِعَةِ الطَّرِيقِ وَالظِّلِّ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

ท่านมุอาซ บิน ญะบัล ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงระวังสาเหตุที่จะทำให้ถูกสาปแช่งทั้งสาม คือ การถ่ายอุจจาระตามแหล่งน้ำ ตามทางสัญจร และ ใต้ร่มไม้* " (อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَا يَبُولَنَّ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَجْرِي ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ . وَفِي رِوَايَةٍ : ثُمَّ يَتَوَضَّأُ مِنْهُ . وَفِي رِوَايَةٍ : نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْمَاءِ الرَّاكِدِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *คนใดในหมู่พวกท่านจงอย่าปัสสาวะลงในน้ำนิ่งที่ไม่ไหล แล้วก็อาบลงใน (น้ำ) นั้น* "

และในบางรายงานว่า " *หลังจากนั้นได้ทำวุฎูอุจากน้ำนั้น* "

และในบางรายงานว่า " *(ท่านนบี) ได้ห้ามปัสสาวะลงในน้ำนิ่ง* "

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ مُغَفَّلٍ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : لَا يَبُوْلَنَّ اَحَدُكُمْ فِي مُسْتَحَمِّهِ
فَاِنَّ عَامَّةَ الْوَسْوَاسِ مِنْهُ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน มุฆ็อฟฟัล ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดในหมู่พวกท่านจงอย่าถ่ายปัสสาวะในห้องน้ำ แล้วอาบน้ำที่ในนั้นหรือทำวุฎูอุที่ในนั้น เพราะส่วนมากทำให้สงสัยได้* " (อัน - นะสาอีย์ บทที่ 1 บาบที่ 31)

عَنْ اُمَيْمَةَ ابْنَةِ رُقَيْقَةَ قَالَتْ : كَانَ
لِلنَّبِيِّ ﷺ قَدَحٌ مِنْ عِيْدَانٍ تَحْتَ سَرِيْرِهِ يَبُوْلُ فِيْهِ بِاللَّيْلِ . رَوَاهُ اَبُوْ دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอุมัยมะฮฺ บุตรสาวรุกอยเกาะฮฺได้เล่าว่า " *ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ นั้นมีโถอยู่ใบหนึ่งทำด้วยไม้วางอยู่ใต้เตียงนอนของท่าน ท่านจะถ่ายลงไปในโถนั้น ในเวลากลางคืน* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

عَنْ سَلْمَانَ قِيْلَ لَهُ : قَدْ عَلَّمَكُمْ نَبِيُّكُمْ ﷺ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى
الْخِرَاءَةَ فَقَالَ : اَجَلْ لَقَدْ نَهَانَا اَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ لِغَائِطٍ اَوْ بَوْلٍ اَوْ اَنْ نَسْتَنْجِيَ
بِالْيَمِيْنِ اَوْ اَنْ نَسْتَنْجِيَ بِاَقَلَّ مِنْ ثَلَاثَةِ اَحْجَارٍ اَوْ اَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجِيْعٍ اَوْ عَظْمٍ .
رَوَاهُ الْخَمْسَةُ اِلَّا الْبُخَارِيَّ . وَلِلتِّرْمِذِيِّ : لَا تَسْتَنْجُوْا بِالرَّوْثِ وَلَا بِالْعِظَامِ فَاِنَّهُ زَادُ
اِخْوَانِكُمْ مِنَ الْجِنِّ .

ท่านสัลมานได้เล่าว่า มีผู้กล่าวแก่ท่านว่า " *ความจริงนบี ศ็อลฯ ของพวกท่านได้สอนพวกท่านหมดทุกอย่าง แม้กระทั่งระเบียบในการนั่งถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะกระนั้นหรือ ?* ท่านสัลมานได้ได้กล่าวตอบว่า *ใช่แล้ว ความจริงท่านได้ห้ามเราหัน หน้าไปทางทิศกิบละฮฺ ในขณะ ถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยมือขวา หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระด้วยหินต่ำกว่า 3 ก้อน หรือ (ห้ามพวกเรา) ทำการชำระ ด้วยมูลสัตว์หรือกระดูก* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

ในตัวบทหะดีษตามรายงานของติรฺมิซียฺ ว่า " *ท่านทั้งหลายอย่าชำระด้วยมูลสัตว์และกระดูก เพราะความจริงมัน (กระดูก) เป็นอาหารของญิน พี่น้องของท่านทั้งหลาย* "

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا بَالَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَأْخُذْ ذَكَرَهُ بِيَمِينِهِ وَلَا يَسْتَنْجِ بِيَمِينِهِ وَلَا يَتَنَفَّسْ فِي الْإِنَاءِ

ท่านอบูเกาะตาดะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านได้ถ่ายปัสสาวะ ดังนั้นเขาอย่าจับลึงค์ของเขาด้วยมือขวา และอย่าชำระ (ล้าง) โดยใช้มือขวา และเขาอย่าหายใจ (ลง) ในภาชนะ (เมื่อดื่มน้ำ)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ تَوَضَّأَ فَلْيَسْتَنْثِرْ وَمَنِ اسْتَجْمَرَ فَلْيُوتِرْ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا أَبَا دَاوُدَ، وَلَهُ : مَنِ اكْتَحَلَ فَلْيُوتِرْ مَنْ فَعَلَ فَقَدْ أَحْسَنَ وَمَنْ لَا فَلَا حَرَجَ وَمَنِ اسْتَجْمَرَ فَلْيُوتِرْ ، مَنْ فَعَلَ فَقَدْ أَحْسَنَ وَمَنْ لَا فَلَا حَرَجَ ، وَمَنْ أَكَلَ فَمَا تَخَلَّلَ فَلْيَلْفِظْ ، وَمَا لَاكَ بِلِسَانِهِ فَلْيَبْتَلِعْ ، مَنْ فَعَلَ فَقَدْ أَحْسَنَ وَمَنْ لَا فَلَا حَرَجَ ، وَمَنْ أَتَى الْغَائِطَ فَلْيَسْتَتِرْ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ إِلَّا أَنْ يَجْمَعَ كَثِيبًا مِنْ رَمْلٍ فَلْيَسْتَدْبِرْهُ ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَلْعَبُ بِمَقَاعِدِ بَنِي آدَمَ ، مَنْ فَعَلَ هٰذَا فَقَدْ أَحْسَنَ وَمَنْ لَا فَلَا حَرَجَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดทำวุฎูอฺ จงสั่งน้ำที่สูดเข้าไปออกมา และผู้ใดได้ทำการชำระโดยใช้ก้อนหินเช็ด ให้ เขาเช็ดมันเป็นจำนวนคี่* " (บุคอรี มุสลิม ติรมิซีย นะสาอีย)

และตามรายงานของอบูดาวูดว่า " *ผู้ใดใช้ฝุ่นหินสีดำทาเปลือกตา ให้เขาจงทาด้วยจำนวนคี่ ผู้ใดได้กระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่มีบาป และผู้ใดได้กินอาหาร ดังนั้นเศษอาหารที่ติดอยู่ตามไรฟันเมื่อถูกแคะออกมา ให้เขาจงบ้วนทิ้งไป และเศษอาหารที่เขาใช้ลิ้นดุนออกมาจากไรฟัน ให้เขาจงกลืนลงไป (ถ้าเขาต้องการ) ผู้ใดได้กระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่มีบาป และ ผู้ใดได้มายังที่ถ่ายอุจจาระ ให้เขาจงปกปิดอย่างมิดชิด ถ้าหากเขาไม่มี สิ่งที่จะใช้ปกปิด ให้เขากองทรายขึ้นเป็นเนินเล็กๆ แล้วให้เขาหันหลังให้เนินทรายนั้น เพราะความจริงชัยฏอนนั้นมันจะเล่นก้นมนุษย์ (ให้คิดสับสน) ผู้ใดกระทำ (อย่างนี้) นับว่าเขาได้กระทำความดี และผู้ใดไม่ได้กระทำอย่างนี้ก็ไม่มีบาป* "

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَا يَخْرُجُ
الرَّجُلَانِ يَضْرِبَانِ الْغَائِطَ كَاشِفَيْنِ عَنْ عَوْرَتِهِمَا يَتَحَدَّثَانِ فَإِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ يَمْقُتُ
عَلَى ذٰلِكَ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

ท่านอบูสะอีดได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ชายสองคนจะไม่ออกไปถ่ายอุจจาระปัสสาวะ โดยเปิดเผยอวัยวะพึงสงวน (ระหว่างสะดือกับหัวเข่า) แล้วพูดคุยกัน เพราะแท้จริงอัลลอฮฺทรงชิงชังการกระทำเช่นนั้น* " (อบูดาวูด)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَرَادَ حَاجَةً لَا يَرْفَعُ ثَوْبَهُ حَتَّى يَدْنُوَ مِنَ
الْأَرْضِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺได้เล่าว่า " *ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯ นั้น เมื่อต้องการจะถ่ายอุจจาระ ท่านจะไม่ถลกผ้าขึ้น จนกว่าท่านจะเรี่ยกับพื้น* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

- สุขาภิบาลอาหาร

عَنْ مَيْمُونَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سُئِلَ عَنْ فَأْرَةٍ سَقَطَتْ فِي سَمْنٍ فَقَالَ : أَلْقُوهَا
وَمَا حَوْلَهَا وَكُلُوا سَمْنَكُمْ . وَفِي رِوَايَةٍ إِذَا وَقَعَتِ الْفَأْرَةُ فِي السَّمْنِ فَإِنْ كَانَ جَامِدًا
فَأَلْقُوهَا وَمَا حَوْلَهَا وَإِنْ كَانَ مَائِعًا فَلَا تَقْرَبُوهُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا مُسْلِمًا .

ท่านหญิงมัยมูนะฮฺได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้ถูกถามถึงหนูที่ตกลงไปตายในเนย (แข็ง) ท่านได้ตอบว่า *จงโยนหนูและบริเวณโดยรอบที่มันตกลงไปตายนั้นทิ้งไป และจงกินเนยของพวกท่าน (ที่เหลืออยู่)* "

และในบางรายงานว่า " *เมื่อ หนูตกลงไปในเนย (ให้ดูเนยว่า) ถ้าหากมันแข็ง ให้พวกท่านจงจับหนูโยนทิ้งไปพร้อมกับบริเวณโดยรอบ (ตัวหนูที่ตกลงไป) แต่ถ้าหากมันเหลว พวกท่านจงอย่าเข้าใกล้มันอีกเลย (ให้เททิ้งไป)* " (บุคอรี อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا وَقَعَ
الذُّبَابُ فِي إِنَاءِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْمِسْهُ كُلَّهُ ثُمَّ لِيَطْرَحْهُ فَإِنَّ فِي أَحَدِ جَنَاحَيْهِ شِفَاءً وَفِي الْآخَرِ
دَاءً . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ . وَزَادَ : وَإِنَّهُ يَتَّقِي بِجَنَاحِهِ الَّذِي فِيهِ الدَّاءَ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อแมลงวันได้ตกลงไปในภาชนะของผู้ใดในหมู่พวกท่าน ให้เขากดมันให้จมหมดทั้งตัว แล้วจงขว้างมันทิ้งไป เพราะแท้จริง ในปีกข้างหนึ่งจากสองข้างของมัน มียารักษา และอีกข้างหนึ่งมีโรค*" (บุคอรี นะสาอียฺ และอบูดาวูด)

อบูดาวูดได้รายงานเพิ่มติมว่า " *แท้จริงแมลงวันนั้น จะป้องกันตัวของมันเองด้วยปีกข้างที่มีโรค* "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا وَلَغَ الْكَلْبُ فِي إِنَاءِ أَحَدِكُمْ فَلْيُرِقْهُ ثُمَّ لْيَغْسِلْهُ سَبْعَ مِرَارٍ . وَفِي رِوَايَةٍ أُولَاهُنَّ أَوْ إِحْدَاهُنَّ بِالتُّرَابِ . وَفِي أُخْرَى السَّابِعَةُ بِالتُّرَابِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อสุนัขได้เลียภาชนะของใครคนหนึ่งในหมู่พวกท่าน ให้เขาเทมัน (สิ่งที่เหลืออยู่ในภาชนะนั้น) ออก หลังจากนั้นให้ล้าง 7 ครั้ง* "

ในบางรายงานว่า " *ครั้งแรกหรือครั้งหนึ่งในจำนวน 7 ครั้งนั้น (ให้ล้าง) ด้วยน้ำปนดิน*"

ในรายงานอื่นว่า " *ครั้งที่ 7 (ให้ล้าง ด้วยน้ำปนดิน* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : غَطُّوا الْإِنَاءَ وَأَوْكُوا السِّقَاءَ فَإِنَّ فِي السَّنَةِ لَيْلَةً يَنْزِلُ فِيهَا وَبَاءٌ لَا يَمُرُّ بِإِنَاءٍ لَيْسَ عَلَيْهِ غِطَاءٌ أَوْ سِقَاءٍ لَيْسَ عَلَيْهِ وِكَاءٌ إِلَّا نَزَلَ فِيهِ مِنْ ذَلِكَ الْوَبَاءِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงปิดภาชนะ จงผูกถุงหนังที่ใส่น้ำ เพราะแท้จริง ในปีหนึ่งจะมีคืนหนึ่งที่โรคภัยไข้เจ็บจะลงมาในคืนนั้น มันจะไม่ผ่านภาชนะใดที่ไม่มีสิ่งปกปิดมันไว้ หรือถุงหนัง ใส่น้ำที่ไม่ได้ผูกปากไว้ นอกจากโรคภัยไข้เจ็บจะลงไปในภาชนะนั้น* " (มุสลิม) "

- **การควบคุมแมลง สัตว์นำโรค และสัตว์ร้าย**

عَنْ سَعْدٍ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَمَرَ بِقَتْلِ الْوَزَغِ وَسَمَّاهُ فُوَيْسِقًا . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านสะอฺด รฎิย ฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริง ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ใช้ให้ฆ่าจิ้งจก และท่านได้เรียกมันว่าผู้ละเมิดตัวน้อย ๆ* " (บุคอรี มุสลิม และอบูดาวูด)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها قَالَتْ : أَمَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ بِقَتْلِ خَمْسٍ فَوَاسِقَ فِي الْحِلِّ وَالْحَرَمِ : الْفَأْرَةِ وَالْعَقْرَبِ وَالْغُرَابِ وَالْحُدَيَّا وَالْكَلْبِ الْعَقُورِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ใช้ให้ฆ่าสัตว์ 5 ชนิดที่ชอบละเมิดทั้งในและนอกเขตแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ คือ หนู แมงป่อง อีกา เหยี่ยว และ สุนัขที่ทำร้าย* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

عَنْ أَبِي لَيْلَى رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سُئِلَ عَنْ حَيَّاتِ الْبُيُوتِ فَقَالَ : إِذَا رَأَيْتُمْ مِنْهُنَّ شَيْئًا فِي مَسَاكِنِكُمْ فَقُولُوا : أَنْشُدُكُنَّ الْعَهْدَ الَّذِي أَخَذَ عَلَيْكُنَّ نُوحٌ أَنْشُدُكُنَّ الْعَهْدَ الَّذِي أَخَذَ عَلَيْكُنَّ سُلَيْمَانُ أَلَّا تُؤْذُونَا فَإِنْ عُدْنَ فَاقْتُلُوهُنَّ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ . وَقَالَ عَبْدُ اللهِ رضي الله عنه : اقْتُلُوا الْحَيَّاتِ كُلَّهَا إِلَّا الْجَانَّ الْأَبْيَضَ الَّذِي كَأَنَّهُ قَضِيبُ فِضَّةٍ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

ท่านอบูลัยลา รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้ถูกถามถึงงูในบ้าน ท่านตอบว่า *เมื่อท่านทั้งหลายพบสิ่งใดจากงูภายในที่พักอาศัยของพวกท่าน ให้ท่านทั้งหลายจงกล่าวว่า ฉันขอสัญญาจากท่านซึ่ง ท่านนบีนูหฺได้เคยเอาจากท่าน ฉันขอสัญญาจากท่าน ซึ่งท่านนบีสุลัยมาน ได้เคยเอาจากท่าน ว่าท่านจะไม่ทำร้ายเรา ดังนั้นถ้ามันกลับมาอีก ให้พวกท่านฆ่ามัน* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า *ท่านทั้งหลายจงฆ่างูทั้งหมด นอกจากงูขาวซึ่งมีสภาพเหมือนไม้เท้าที่ทำจากเงิน* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

- **สุขาภิบาลที่พักอาศัย และอาคารสถานที่**

2 : 125 ความว่า " และเรา (*อัลลอฮฺ*)ได้ทำสัญญาสั่งไว้แก่อิบรอฮีม และอิสมาอีลว่า จงทำบ้านของฉันให้สะอาดสำหรับผู้มาเยือน ผู้จำสมาธิ และผู้กราบ "

وَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : إِنَّ اللهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ ، كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ ، جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُودَ ، فَنَظِّفُوا أَفْنِيَتَكُمْ وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ حَسَنٍ . نَسْأَلُ اللهَ أَنْ يُطَهِّرَنَا ظَاهِرًا وَبَاطِنًا .

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า " *แท้จริงอัลลอฮฺทรงบริสุทธิ์ พระองค์ทรงรักสิ่งที่บริสุทธิ์ ทรงสะอาด พระองค์ทรงรักความสะอาด ทรงใจบุญ พระองค์ทรงรักความใจบุญ ทรงใจกว้าง ทรงรักความใจกว้าง พวกท่านจงทำความสะอาดลานบ้านของพวกท่าน และพวกท่านอย่าทำตัวเหมือนพวกยะฮูด (ยิว)* " (ติรฺมิซียฺ ด้วยสายรายงานที่ทะสัน)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : قَضَى النَّبِيُّ ﷺ إِذَا تَشَاجَرُوا فِي الطَّرِيقِ بِسَبْعَةِ أَذْرُعٍ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ . وَلَفْظُهُ : إِذَا تَشَاجَرْتُمْ فِي الطَّرِيقِ فَاجْعَلُوهُ سَبْعَةَ أَذْرُعٍ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ตัดสินในกรณีที่ ถ้าหากพวกเขาพิพาทกันในทางสัญจร ด้วยความกว้าง 7 ศอก* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *ถ้าหากพวกท่านพิพาทในเรื่องทางสัญจร ให้พวกท่านจงกำหนดมัน 7 ศอก* "

- การป้องกันอุบัติเหตุ

عَنْ جَابِرٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللهِ صلعم اِطْفِئُوا الْمَصَابِيحَ بِاللَّيْلِ إِذَا رَقَدْتُمْ ، وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ ، وَأَوْكُوا الْأَسْقِيَةَ وَخَمِّرُوا الطَّعَامَ وَالشَّرَابَ . قَالَ هَمَّامٌ وَأَحْسِبُهُ قَالَ وَلَوْ بِعُودٍ يَعْرُضُهُ . (البخارى)

ท่านญาบิรฺ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *เมื่อท่านจะเข้านอนในเวลากลางคืน จงดับฟืนไฟ ปิดประตู ปิดภาชนะหนังที่ใส่น้ำ ปิดอาหารและน้ำดื่ม* ท่านฮัมมาม กล่าวเพิ่มว่า *แม้จะมีไม้เพียงแผ่นหนึ่งก็ให้ปิด* " (อัล - บุคอรี)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : غَطُّوا الْإِنَاءَ وَأَوْكُوا السِّقَاءَ وَأَغْلِقُوا الْبَابَ وَأَطْفِئُوا السِّرَاجَ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَحُلُّ سِقَاءً وَلَا يَفْتَحُ بَابًا وَلَا يَكْشِفُ إِنَاءً فَإِنْ لَمْ يَجِدْ أَحَدُكُمْ إِلَّا أَنْ يَعْرُضَ عَلَى إِنَائِهِ عُودًا وَيَذْكُرَ اسْمَ اللهِ فَلْيَفْعَلْ فَإِنَّ الْفُوَيْسِقَةَ تُضْرِمُ عَلَى أَهْلِ الْبَيْتِ بَيْتَهُمْ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ . وَلَفْظُ أَبِي دَاوُدَ : أَغْلِقْ بَابَكَ وَاذْكُرِ اسْمَ اللهِ وَأَطْفِئْ مِصْبَاحَكَ وَاذْكُرِ اسْمَ اللهِ وَخَمِّرْ إِنَاءَكَ وَاذْكُرِ اسْمَ اللهِ وَأَوْكِ سِقَاءَكَ وَاذْكُرِ اسْمَ اللهِ .

ท่านญาบิร์ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงปิดภาชนะ จงผูกถุงหนังที่ใส่น้ำ จงปิดประตู และจงดับไฟ เพราะแท้จริงชัยฏอนจะไม่แก้ถุงหนังที่ใส่น้ำ จะไม่เปิดประตู และไม่เปิดภาชนะ ดังนั้น ถ้าหากคนใดจากพวกท่านไม่พบ (สิ่งที่ใช้ปิด) นอกจากมีท่อนไม้ขวางไว้บนภาชนะ และกล่าวพระนามอัลลอฮฺ (กำกับ) ก็ให้เขาจงกระทำเถิด เพราะแท้จริงสัตว์ตัวเล็กๆที่ชอบรังควานคน มันจะทำให้ไฟไหม้ เป็นอันตรายต่อเจ้าของบ้าน* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของอบูดาวูดว่า " *จงปิดประตูของท่าน และจงกล่าวพระนามอัลลอฮฺ จงดับตะเกียงของท่าน และจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ จงปิดภาชนะของท่าน และจงกล่าวพระนามอัลลอฮฺ จงผูก (ปาก) ถุงหนังที่ใส่น้ำดื่มของท่าน และจงกล่าวพระนามอัลลอฮฺ* "

(3) เรื่องเกี่ยวกับการบริโภค

วัฒนธรรมในเรื่องการกิน อิสลามเน้นถึง 1) แหล่งที่มาที่ถูกต้องตามหลักการอิสลาม (*หะลาล*) 2) หลักความสะอาด 3) หลักสายกลางคือไม่สุรุ่ยสุร่าย 4) หลักแห่งคุณประโยชน์ที่จะเกิดแก่ร่างกาย และ 5) หลักแห่งศีลธรรมหรือคุณธรรมในหน้าที่ต่ออัลลอฮและต่อเพื่อนมนุษย์

(3.1) อาหารที่อิสลามอนุมัติให้บริโภค (*ทั้งที่มาและอาหารที่อนุมัติ*)

ในอัล - กุรฺอานกล่าวถึงอาหารต่าง ๆดังนี้

- **อาหารที่อนุมัติให้บริโภค**

2 : 168 ความว่า " **มนุษย์เอ๋ย ! จงบริโภคอันเป็นที่อนุมัติ (*ตามพระบัญญัติ*) ที่ดี (*แก่สุขภาพ*) จากที่มีณ แผ่นดิน** "

2 : 172 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! **จงบริโภคสิ่งที่ดีทั้งหลายที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า** (*อย่าบริโภคอาหารที่ให้โทษแก่ร่างกาย*) และจงขอบคุณอัลลอฮฺ (*ด้วยการทำดีทั้งกายและใจ*) ถ้าพระองค์เท่านั้นที่สูเจ้าเคารพภักดี "

20 : 81 ความว่า " **จงกินสิ่งที่ดีทั้งหลาย ที่เราประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า** "

2 : 57 ความว่า " และเราได้ให้เมฆมาบังสูเจ้า (*เป็นร่มเงา*) และเราได้ประทานมันนะ (*น้ำตาลก้อนชนิดเหนียว*) และนกคุ่มแก่สูเจ้า **จงกินจากสิ่งที่ดี ที่เราได้ให้เครื่องยังชีพ แก่สูเจ้า** "

20 : 54 ความว่า " จงกิน และจงเลี้ยงปศุสัตว์ของพวกท่าน แท้จริงในนั้นมีสัญญาณหลายอย่างสำหรับปวงผู้มีปัญญา "

40 : 79 ความว่า " อัลลอฮฺคือผู้ทรงทำปศุสัตว์สำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ขี่บางชนิดของมัน และบางชนิดสูเจ้ากิน "

6 : 143 ความว่า " และในหมู่ปศุสัตว์นั้น มีที่ใช้สำหรับบรรทุก (*และบางพวกเป็นพาหนะ*) และที่นอนแผ่ (*หรือตัวเล็ก หรือที่ถูกเชือดเป็นอาหาร*) **จงบริโภคที่อัลลอฮฺได้ทรงประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้า**

จงอย่าปฏิบัติตามรอยเท้าของมาร (*กินอาหารต้องห้ามหรือกินอย่างสุรุ่ยสุร่าย*) แท้จริงมันเป็นศัตรูที่เปิดเผยของสูเจ้า "

36 : 72 - 73 ความว่า " และเราได้ทำให้มัน (*ปศุสัตว์*) อยู่ใต้อำนาจของพวกเขา ฉะนั้นบางชนิดพวกเขาก็ขี่ บางชนิดพวกเขาก็กิน(*เป็นอาหาร*) "

" และสำหรับพวกเขา ในตัวของมันมีนานาประโยชน์อีก และมีเครื่องดื่ม (*น้ำนม*) แล้วพวกเขายังไม่กตัญญูหรือ ? "

23 : 21 ความว่า " และแท้จริงในเรื่องปศุสัตว์นั้น มีบทเรียนสำหรับสูเจ้า เราให้สูเจ้าดื่ม (*น้ำนมที่กลั่นมาจาก*) ที่อยู่ในท้องของมัน และมีประโยชน์ มากมายในตัวมัน สำหรับสูเจ้า (*เช่น หนัง เขา ขน กระดูก ไข และใช้เป็นพาหนะ*) และบางชนิดสูเจ้าได้บริโภคมัน "

16 : 66 ความว่า " และแท้จริง มีบทเรียนแน่นอนสำหรับสูเจ้าในเรื่องปศุสัตว์ และให้สูเจ้าดื่มจากในท้องของมันระหว่างมูล (*ในลำไส้*) และเลือด คือน้ำนมบริสุทธิ์ เป็นที่คล่องคอสำหรับผู้ดื่ม "

16 : 68 - 69 ความว่า " และพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงดลแก่ผึ้งว่า จงทำรังตามภูผาและตามต้นไม้ และตามที่พวกเขาก่อร้าน (*ให้ไม้เถาเลื้อย*) "

" แล้วจงกิน (*ดูด*) จากผลไม้ทั้งมวล แล้วจงดำเนินตามทางของพระผู้อภิบาลของของเจ้าโดยถ่อมตัว มีเครื่องดื่ม (*น้ำผึ้ง*) หลากสี (*กลั่น*)ออกมาจากท้องของมันใน (*ตัวผึ้ง*) นั้นมี (*ตัวยา*) ที่บำบัดสำหรับปวงมนุษย์ แท้จริง ในนั้นมีสัญญาณสำหรับประชาชนผู้ตรึกตรองอย่างแน่นอน "

5 : 4 ความว่า " เขาทั้งหลายถามเจ้า(*อาหาร*) อันใดที่(*ถูกล่าโดยสัตว์ล่าเนื้อหรือนกล่าสัตว์*) ถูกอนุมัติแก่พวกเขา จงกล่าวเถิด ที่ถูกอนุมัติแก่ พวกเขาคือสิ่งที่ดีงามทั้งหลาย (*อาหารที่เป็นคุณแก่สุขภาพและที่ไม่ถูกห้าม*) และ (*รวมทั้ง*) ที่พวกท่านได้ฝึกสัตว์ล่าเนื้อให้จับสัตว์ พวกท่านฝึกมัน (*จะเป็นสุนัขหรือเหยี่ยวก็ตาม*) ตามที่อัลลอฮฺได้ทรงสอนพวกท่าน(*คือปล่อยให้สัตว์ล่าเนื้อให้จับสัตว์*) ดังนั้นจงกินที่มันจับมาให้พวกท่าน(*โดยที่มันมิได้ฆ่าสัตว์ที่จับมาได้นั้น และสัตว์ที่ได้มานั้นมิได้ตายก่อนถูกมันจับ*) แต่จงกล่าว พระนามอัลลอฮฺบนมัน (*คือก่อนปล่อยสัตว์ที่ฝึกไปล่าสัตว์ ต้องกล่าวพระนามอัลลอฮฺก่อน หรือเมื่อยังเชือดสัตว์ที่มันล่าได้นั้นทัน*) จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺทรงเป็นผู้ทรงฉับพลันในการชำระ "

6 : 142 ความว่า " และพระองค์เท่านั้น คือผู้ทรงให้งอกเงยขึ้นในสวนต่าง ๆแห่งพันธุ์ไม้เลื้อยและพันธุ์ไม้ไม่เลื้อย และต้นอินทผลัม และไร่นา ซึ่งผลของมันมีต่าง ๆชนิด และต้นมะกอก และต้นทับทิม ที่ละม้ายกันและที่ไม่ละม้ายกัน จงบริโภคผลของมันเมื่อมันออกผล และจงจ่ายส่วนของมัน(*บริจาคเป็นทาน*) ในวัน (*ฤดู*) เก็บเกี่ยวของมัน และจงอย่าสุรุ่ยสุร่าย อัลลอฮฺไม่ทรงรักผู้สุรุ่ยสุร่าย "

6 : 100 ความว่า " พระองค์ คือผู้ทรงให้น้ำหลั่งมาจากฟากฟ้า และเรา (*อัลลอฮฺ*) ได้ให้งอกโดยนัย (*ของน้ำ*) นั้น ซึ่งพืชทุกชนิด (*จากแผ่นดิน*) แล้วเราได้ให้งอกออกจากมันซึ่งความเขียวชจี เราได้ให้งอกจากมันซึ่งเมล็ดเรียงซ้อน (*เป็นกลีบเป็นรวง*) และจากต้นอินทผลัมซึ่งงวงของมันเป็นพวง (*ของลูกอินทผลัม*) ย้อยลงมาต่ำ (*แค่เอื้อม*) และปวงสวนขององุ่นและมะกอกและทับทิม ที่ละม้ายกันและที่ไม่ละม้ายกัน จงดู (*พินิจพิจารณา*) ผลของมัน เมื่อมัน (*เริ่ม*) ออกผล (*ดิบ ๆ*) และ

(จนถึง) การสุกงอมของมัน แท้จริงในสิ่งเหล่านั้น แน่นอนมีสัญญาณต่าง ๆ (*ซึ่งยืนยันเอกภาพของอัลลอฮฺ*) สำหรับประชาชนผู้ศรัทธา "

55 : 10 - 12 ความว่า " ส่วนแผ่นดินนั้น พระองค์ได้ทรงจัดมันไว้สำหรับสัตว์โลก "

" ในนั้นมีผลไม้ ต้นอินทผลัมที่มี (*ผล*) เรียงเป็นตับ "

" และเมล็ดที่มีเปลือก และมีกลิ่นหอม "

80 : 27 - 29 ความว่า " แล้วได้งอกเงยเมล็ดพืชออกจากในนั้น (*แผ่นดิน*) "

" และองุ่น และพืชผัก "

" มะกอก และอินทผลัม "

2 : 61 ความว่า " .....คือ พืชผัก (*ลำต้นอ่อนหรือจำพวกที่มีฝัก*) แตงกวา กระเทียม (*หรือข้าวสาลี*) ถั่ว และหัวหอมของมัน ....."

95 : 1 ความว่า " จงสนใจในต้นมะกอก และต้นมะเดื่อ "

80 : 31 - 32 ความว่า " และผลไม้ และหญ้า "

" เป็นปัจจัยสำหรับสูเจ้า และปศุสัตว์ของสูเจ้า "

56 : 28 - 29 ความว่า " ท่ามกลางต้นพุทราไม่มีหนาม (*หรือโม้มต่ำลงมา*) "

" และ ต้นกล้วย (*ออกผล*) เป็นเครือ "

76 : 17 ความว่า " และใน (*สวนสวรรค์*)นั้น พวกเขาจะได้รับการดื่มจากถ้วย (*ที่มีเครื่องดื่ม*) ซึ่งเจือด้วยขิง "

76 : 5 ความว่า " แท้จริงผู้ทรงคุณธรรมนั้นจะได้ดื่มจากถ้วย (*ที่มีเครื่องดื่ม*) ซึ่งเจือด้วยการบูร (*อุปมาดับความชั่วทั้งมวล*) "

23 : 20 ความว่า " และ (*ด้วยน้ำนั้นก็ได้มี*) ต้นไม้ (*คือต้นมะกอก 24 : 35*) ที่ภูเขาสัยนา ซึ่งได้ผลิตน้ำมัน (*สำหรับเป็นอาหารและยา*) และน้ำซูรส (*เช่นน้ำจิ้ม*) สำหรับผู้บริโภค "

35 : 12 ความว่า " และทะเลทั้งสอง (*คือน้ำทั้งสองชนิด*) นั้นไม่เหมือนกัน อันนี้จืด (*หรืออร่อย*) ดับกระหาย คล่องคอในการดื่ม ของมัน และอันนี้เค็มจนขม (*25 : 53*) และจากแต่ละแห่งนั้น สูเจ้าได้กินเนื้อ (*สัตว์น้ำ*) สด ๆ และสูเจ้าแสวงออกจากในนั้น (*เช่นงมขึ้นมา*) ซึ่งเครื่องประดับ (*เช่นไข่มุก*) ซึ่งสูเจ้าประดับ (*กาย*) และสูเจ้าเห็นเรือแล่นฝ่ามันใน (*ท้องน้ำ*) นั้น เพื่อสูเจ้าจะได้แสวงความโปรดปรานของพระองค์ (*ด้วยการโดยสารหรือขนส่งสินค้า ฯลฯ*) และเพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ (*ด้วยการทำดี*) "

5 : 96 ความว่า " ที่อนุมัติแก่สูเจ้าคือการล่าสัตว์ในทะเล (*ในน้ำ*) และการบริโภคมัน (*เช่นสัตว์น้ำตายบนตลิ่งหรือตายในน้ำ หรือถูกจับมา แล้วตาย ทั้งหมดนี้เมื่อเนื้อยังไม่เน่า*) เป็นเสบียงแก่สูเจ้าและผู้เดินทาง "

16 : 14 ความว่า " และพระองค์คือผู้ทรงทำให้น่านน้ำเป็นประโยชน์แก่สูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้กินเนื้อสด ๆ (*อ่อน ๆ เช่นปลา*) จากมัน "

และจากทะเลดีษ

عَنْ أَسْمَاءَ رضي الله عنها قَالَتْ : نَحَرْنَا فَرَسًا عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ فَأَكَلْنَاهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ.

ท่านอัสมาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *พวกเราได้เชือดม้าในสมัยท่านนบี ศ็อลฯ และพวกเราได้รับประทานมัน* " (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ أَبِي مُوسَى رضي الله عنه قَالَ : رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَأْكُلُ دَجَاجًا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันเห็นท่านนบี ศ็อลฯ รับประทานไก่* " (บุคอรี ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنِ ابْنِ أَبِي أَوْفَى رضي الله عنهما قَالَ : غَزَوْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ سَبْعَ غَزَوَاتٍ أَوْ سِتًّا كُنَّا نَأْكُلُ مَعَهُ الْجَرَادَ .

ท่านอิบนิ อบูเอาฟา รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *พวกเราได้ออกทำสงครามพร้อมกับท่านนบี ศ็อลฯ เจ็ดหรือหกสงคราม พวกเราได้เคยรับประทานตั๊กแตน* "

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : أَنْفَجْنَا أَرْنَبًا وَنَحْنُ بِمَرِّ الظَّهْرَانِ فَسَعَى الْقَوْمُ فَتَعِبُوا فَأَخَذْتُهَا فَجِئْتُ بِهَا إِلَى أَبِي طَلْحَةَ فَذَبَحَهَا فَبَعَثَ بِوَرِكَيْهَا أَوْ قَالَ بِفَخِذَيْهَا إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَبِلَهَا .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *เราได้ติดตามกระต่ายตัวหนึ่ง ขณะนั้นพวกเราอยู่ที่มัรฺริดเฏาะฮฺรอน กลุ่มชนได้พยายามติดตาม และฉันจับ ตัวมันได้ในที่สุด จึงได้นำมันมายังอบีฏอลหะฮฺ เขา (อบีฏอลหะฮฺ) ได้เชือดมัน (และทำให้สุก) และได้ส่งขาสะโพกทั้งสองของมัน หรือ (ผู้เล่า) กล่าวว่า ขาอ่อนของมันทั้งสองข้างให้ท่านนบี ศ็อลฯ และท่านได้รับมันไว้* " (บุคอรี - มสลิม)

عَنْ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ رضي الله عنه أَنَّهُ دَخَلَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ بَيْتَ مَيْمُونَةَ فَأُتِيَ بِضَبٍّ مَحْنُوذٍ فَأَهْوَى إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ بِيَدِهِ فَقَالَ بَعْضُ النِّسْوَةِ : أَخْبِرُوا النَّبِيَّ ﷺ بِمَا يُرِيدُ أَنْ يَأْكُلَ فَقَالُوا : هُوَ ضَبٌّ يَا رَسُولَ اللهِ فَرَفَعَ يَدَهُ فَقُلْتُ : أَحَرَامٌ هُوَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : لَا ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَكُنْ بِأَرْضِ قَوْمِي فَأَجِدُنِي أَعَافُهُ . قَالَ خَالِدٌ : فَاجْتَرَرْتُهُ فَأَكَلْتُهُ وَالنَّبِيُّ ﷺ يَنْظُرُ .

ท่านคอลิด บิน อัล - วะลีดได้เล่าว่า " ตัวท่านพร้อมกับท่านนบี ศ็อลฯได้เข้าไป ในบ้านท่านหญิงมัยมูนะฮฺ *ต่อมาแย้ย่างได้ถูกนำมา* ท่านนบี ศ็อลฯได้เอื้อมมือไปหยิบมัน ภรรยาบางคน (ของท่าน) ได้กล่าวขึ้นว่า *พวกท่านจงเรียนให้ท่านนบี ศ็อลฯ ทราบถึงสิ่งที่พวกท่านตั้งใจจะรับประทานนั้น (ว่าคืออะไร ?)* พวกเขาได้กล่าวว่า *มันคือแย้[1] โอ้ท่าน รสูลุลลอฮฺ !* ท่านจึงยกมือขึ้น ฉันจึงถามว่า *มัน (แย้) เป็นสิ่งต้องห้ามกระนั้นหรือ ? โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ท่านตอบว่า *ไม่ใช่ แต่มันไม่เคยมีในแผ่นดินกลุ่มชนของฉัน ดังนั้น ฉันจึงพบว่า ตัวฉันเองไม่ชอบมัน* ท่านคอลิดกล่าวว่า *ฉันจึงได้ดึงมันมาและได้รับประทานมัน โดยที่ท่านนบี ศ็อลฯมองดูอยู่* "

عَنْ عَبْدِ اللهِ الْمُزَنِيِّ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا اشْتَرَى أَحَدُكُمْ لَحْمًا فَلْيُكْثِرْ مَرَقَتَهُ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ لَحْمًا أَصَابَ مَرَقَةً وَهُوَ أَحَدُ اللَّحْمَيْنِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ อัล - มุซะนียฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อใครคนหนึ่งจากพวกท่านได้ซื้อเนื้อ ให้เขาจงใส่น้ำซุบของมันให้มากๆ เพราะถ้าหากเขาไม่พบเนื้อเขาก็ได้น้ำซุบ และน้ำซุบนั้นก็เป็นหนึ่งในสองของเนื้อ* "

وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رضي الله عنه :

لَمَّا خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ مِنْ مَكَّةَ إِلَى الْمَدِينَةِ مَرَرْنَا بِرَاعٍ وَقَدْ عَطِشَ النَّبِيُّ ﷺ فَحَلَبْتُ لَهُ كُثْبَةً مِنْ لَبَنٍ فَأَتَيْتُهُ بِهَا فَشَرِبَ حَتَّى رَضِيتُ الشَّيْخَانِ.

ท่านอบูบักรฺ อัศ - ศิดดีก รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *เมื่อเราได้ออกเดินทางพร้อมกับท่านนบี ศ็อลฯ จากมักกะฮฺสู่มะดีนะฮฺ เราได้ผ่านคนเลี้ยงสัตว์ผู้หนึ่ง ในขณะที่ท่านนบี ศ็อลฯ กระหายน้ำ ต่อมาฉันได้รีดนมให้ท่านหนึ่ง เหยือก และนำน้ำนมเหยือกนั้นมาให้ท่าน ต่อมาท่านได้ดื่มจนฉันรู้สึกพอใจ* " (บุคอรี และมุสลิม)

وَقَالَ أَنَسٌ : سَقَيْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ بِقَدَحِي هٰذَا الشَّرَابَ كُلَّهُ الْعَسَلَ وَالنَّبِيذَ وَالْمَاءَ وَاللَّبَنَ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ให้ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯดื่มเครื่องดื่มทั้งหมดด้วยเหยือกของฉันใบนี้ ทั้งน้ำผึ้ง นะบีซ (น้ำผลไม้หมักที่ยังไม่ทำให้มึนเมา) น้ำ และน้ำนม* " (มุสลิม และ นะสาอียฺ)

---

[1] แย้ อิสลามอนุมัติให้กินแย้ได้ เมื่อมันถูกเชือดโดยกล่าวพระนามอัลลอฮฺ (ที่ต้องเชือดก่อนเพราะอยู่ในกลุ่มสัตว์ 2 ขา และ 4 ขา)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ،
بِمَرِّ الظَّهْرَانِ وَنَحْنُ نَجْنِي الْكَبَاثَ فَقَالَ ﷺ : عَلَيْكُمْ بِالْأَسْوَدِ مِنْهُ فَقُلْنَا :
يَا رَسُولَ اللهِ كَأَنَّكَ رَعَيْتَ الْغَنَمَ قَالَ : نَعَمْ، وَهَلْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَقَدْ رَعَاهَا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ.

ท่านญาบิร รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " พวกเราได้อยู่ร่วมกับท่านนบี ศ็อลฯ ที่ มัรฺริดเฏาะฮฺรอน และพวกเรากำลังเก็บผล *อัลกะบาษ* ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *พวกท่านจงเก็บเอาแต่ผลดำๆของมัน* พวกเราจึงได้กล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! คล้ายกับว่าท่านเคยเลี้ยงแพะ* ท่านตอบว่า *ใช่แล้ว ไม่มีนบีคนใดที่ไม่เคยเลี้ยงแพะ* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عُمَرَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : كُلُوا الزَّيْتَ وَادَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّهُ مِنْ شَجَرَةٍ
مُبَارَكَةٍ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านอุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *พวกท่านจงรับประทานน้ำมัน (มะกอก) และจงทาด้วยน้ำมัน (มะกอก) เพราะมันมาจากต้นไม้ที่มีสิริมงคล* " (ติรฺมิซียฺ และ ฮากิม ถือว่า

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : بَعَثَنَا النَّبِيُّ ﷺ ثَلَثَمِائَةِ رَاكِبٍ وَأَمِيرُنَا أَبُو عُبَيْدَةَ نَرْصُدُ عِيرًا
لِقُرَيْشٍ، فَأَصَابَنَا جُوعٌ شَدِيدٌ حَتَّى أَكَلْنَا الْخَبَطَ ، فَسُمِّيَ جَيْشَ الْخَبَطِ ، وَأَلْقَى الْبَحْرُ حُوتًا
يُقَالُ لَهُ الْعَنْبَرُ فَأَكَلْنَا مِنْهُ نِصْفَ شَهْرٍ وَادَّهَنَّا بِوَدَكِهِ حَتَّى صَلَحَتْ أَجْسَامُنَا قَالَ فَأَخَذَ
أَبُو عُبَيْدَةَ ضِلَعًا مِنْ أَضْلَاعِهِ فَنَصَبَهُ فَمَرَّ الرَّاكِبُ تَحْتَهُ وَكَانَ فِينَا رَجُلٌ لَمَّا اشْتَدَّ الْجُوعُ
نَحَرَ ثَلَاثَ جَزَائِرَ ثُمَّ ثَلَاثَ جَزَائِرَ ثُمَّ نَهَاهُ أَبُو عُبَيْدَةَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا التِّرْمِذِيَّ .
وَلِأَصْحَابِ السُّنَنِ : هُوَ الطَّهُورُ مَاؤُهُ الْحِلُّ مَيْتَتُهُ .

ท่านญาบิร รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯได้ส่งทหารม้าจำนวน 300 คน ผู้นำของเราคือ อบูอุบัยดะฮฺ พวกเราออกไปคอยดักกองคาราวานค้าขายของพวกกุร็อยช์ ต่อมาพวกเราเกิดความหิวโหยอย่างรุนแรง จนพวกเราต้องกินใบไม้ ดังนั้น ต่อมาจึงถูกเรียกว่า กองทหารใบไม้ แล้วท้องทะเลก็ได้หยิบยื่นปลาให้ตัวหนึ่ง เรียกว่า ปลาวาฬ พวกเราได้รับประทานมันเป็นเวลาครึ่งเดือน และเราได้ทาตัวด้วยไขมันของมัน จนร่างกายของเราดีขึ้น* (ผู้เล่า) ได้กล่าวว่า *ท่านอบูอุบัยดะฮฺได้เอาซี่โครงของมันมาซี่หนึ่ง แล้วปักไว้ ปรากฏว่าผู้ขี่พาหนะสามารถลอดมันได้ และได้ปรากฏว่า มีชายคนหนึ่ง ในหมู่พวกเราเกิดความหิวจัด เขาได้เชือดอูฐ 3 ตัว ภายหลังเขาได้เชือดอีก 3 ตัว ต่อมาท่านอบูอุบัยดะฮฺได้ห้ามเขา* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และนะสาอียฺ)

และตัวบทของเจ้าของสุนันว่า " *คือมัน (ปลา) สะอาด ซากตายของมันหะลาล (เป็นที่อนุมัติให้รับประทานได้โดยไม่ต้องเชือด)* "

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما عَنِ

النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أُحِلَّتْ لَنَا مَيْتَتَانِ وَدَمَانِ ، فَأَمَّا الْمَيْتَتَانِ فَالْحُوتُ وَالْجَرَادُ ، وَأَمَّا الدَّمَانِ فَالْكَبِدُ وَالطِّحَالُ . رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านอิบนิ อุมัร รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *เป็นที่อนุญาตแก่พวกเรา สองซากตาย และสองเลือด สองซากตายนั้นคือ ปลาและตั๊กแตน สองเลือดนั้นคือ ตับและม้าม* " (อิบนุ มาญะฮฺ และ ฮากิมถือว่าเป็นหะดีษเศาะหี้หฺ)

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ رضي الله عنه قَالَ : سَأَلْتُ

النَّبِيَّ ﷺ عَنْ صَيْدِ الْبَازِي قَالَ : مَا أَمْسَكَ عَلَيْكَ فَكُلْ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

ท่านอะดีย์ บิน ฮาติม รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึง สัตว์ที่ล่ามาได้โดยเหยี่ยว (ที่ได้รับการฝึกเพื่อการล่าสัตว์) ท่านตอบว่า สิ่งใดที่มันจับมาให้ท่าน ก็จงรับประทานเถิด* " (ติรฺมิซียฺ)

- **ถูกต้องหลักศีลธรรมหรือหลักการศรัทธา**

22 : 34 ความว่า " สำหรับทุก ๆชาติ **เราได้กำหนดพิธีกรรม (*เช่น เชือดสัตว์*) เพื่อพวกเขาจะได้เอ่ยพระนามของอัลลอฮฺ ที่พระองค์ได้ทรงให้เครื่องยังชีพแก่พวกเขา** คือ(*เวลาเชือด*)ปศุสัตว์สี่เท้า เพราะฉะนั้น พระผู้เป็นเจ้าของสูเจ้าคือพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว "

24 : 36 ความว่า " และอูฐพี (*หรือสัตว์สี่เท้าอื่นที่อ้วน เช่น แพะ แกะ ฯ*) เราได้กำหนดมันสำหรับ สูเจ้า (*ว่าเป็นสัตว์เพื่อเชือดพลี*) ซึ่งอยู่ในปวงเครื่องหมาย(*หรือข้อกำหนด*) ของอัลลอฮฺ ในตัวมัน (*สัตว์เหล่านั้น*) มีของดีสำหรับสูเจ้า เพราะฉะนั้นจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺบนมัน (*เมื่อเวลาเชือด*) ขณะ เมื่อมันถูกเรียงเป็นตับ ดังนั้นเมื่อมันล้มลงข้างตัวของมัน (*เมื่อเวลาเชือด*) ก็จงบริโภคมัน (*เป็นอาหาร*) และให้ (*แจก*) เป็นอาหารแก่คน (*ยากจน*) ที่ ไม่เอ่ยขอ และคน (*ยากจน*) ที่เอ่ยขอ และในทำนองนั้น เราได้ ทำให้มัน (*สัตว์เหล่านี้*) อยู่ใต้อำนาจ (*เป็นประโยชน์*) สำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้ขอบคุณ (*อัลลอฮฺ*) "

5 : 5 ความว่า " และวันนี้ได้ถูกอนุมัติแก่สูเจ้าซึ่งสิ่งที่ดีทั้งหลาย และอาหาร (*จากสัตว์ที่มิได้ถูกห้ามไว้*) ของผู้ได้รับคัมภีร์ (*และถูกเชือดโดยพวกนี้*) เป็นที่อนุมัติแก่สูเจ้า และอาหารของสูเจ้าเป็นที่อนุมัติแก่เขา "

5 : 94 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! อัลลอฮฺทรงทดลองสูเจ้าด้วยสิ่งหนึ่ง เกี่ยวกับ การล่าสัตว์ (*ที่บริโภคได้*) ซึ่งมือของสูเจ้าและหอกของสูเจ้าถึงได้ (*เช่นให้มีสัตว์เพื่อล่าได้มากมาย แต่ถูกห้ามในระหว่างการทำหัจญ์*) เพื่อพระองค์จะได้ทรงจำแนกให้รู้ว่า ผู้ใดกลัวพระองค์ยามลับ (*ในการทำผิดเมื่อไม่มีผู้ใดเห็น 57 : 25*) ....."

6 : 119 ความว่า " ดังนั้น จงบริโภคสิ่งที่พระนามของอัลลอฮฺระบุบนมัน (*เวลาเชือด 5 : 4*) ถ้าสูเจ้าศรัทธา (*อย่างแท้จริง*) ในโองการทั้งหลายของพระองค์ "

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رضي الله عنه قَالَ : ثِنْتَانِ حَفِظْتُهُمَا عَنْ
رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ : إِنَّ اللهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ
وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَ وَلْيُحِدَّ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ فَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านชัดดาด บิน เอาส์ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " สองประการที่ฉันจดจำมาจากท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ โดยที่ท่านกล่าวว่า *แท้จริงอัลลอฮฺได้ทรงกำหนดให้กระทำทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างประณีต ดังนั้นเมื่อท่านทั้งหลายจะฆ่า (เช่นประหารผู้กระทำผิด) ก็ให้ท่านทั้งหลายประณีตในการฆ่า และเมื่อท่านทั้งหลายจะเชือด (สัตว์) ก็ให้ท่านทั้งหลายประณีตในการเชือด จงให้คนใดคนหนึ่งจากพวกท่านลับมีดให้คม และจงให้ความสบายแก่สัตว์ ที่เขาจะเชือด* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

ฯลฯ

- ไม่สุรุ่ยสุร่าย

ในอัล -หะดีษมีดังนี้

وَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : كُلُوا وَاشْرَبُوا وَالْبَسُوا وَتَصَدَّقُوا فِي غَيْرِ إِسْرَافٍ وَلَا مَخِيلَةٍ .

และท่านรสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงรับประทาน ท่านทั้งหลายจงดื่ม ท่านทั้งหลายจงสวมใส่ และท่านทั้งหลายจงบริจาคทาน โดยไม่ฟุ่มเฟือยและโอ้อวด* " (บุคอรี)

وَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما : كُلْ مَا شِئْتَ وَالْبَسْ
مَا شِئْتَ مَا أَخْطَأَتْكَ اثْنَتَانِ سَرَفٌ أَوْ مَخِيلَةٌ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอิบนุ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *จงรับประทานสิ่งที่ท่านต้องการ จงสวมใส่สิ่งที่ท่านต้องการ ตราบใดที่สองประการนี้จะไม่ทำให้ท่านผิดพลาด นั่นคือความฟุ่มเฟือยและการโอ้อวด* " (บุคอรี)

(3.2) อาหารต้องห้าม

ใน อัล - กุรฺอาน กล่าวไว้ว่า

2 : 173 ความว่า " **พระองค์ได้ทรงห้ามสูเจ้าเพียงแต่ (*สัตว์*) ที่ตายเอง และเลือด (*ที่คั่งและไหลออกมา*) และเนื้อสุกร และ (*สัตว์*) ที่ถูกเปล่งนามอื่นจาก (*พระนามของ*) อัลลอฮฺบนมัน (*เวลาเชือด*) แต่ผู้ใดก็ดีถูกคับขัน (*ที่ต้องบริโภคอาหารเช่นนี้*) ไม่ใช่เจตนาขัดขืน (*หรือนึกอยากลอง*) และไม่ใช่ละเมิด (*บริโภคเกินความคับขันหรือความจำเป็น*) ดังนั้นไม่เป็นบาปแก่เขา แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัยเสมอ** "

16 : 115 ความว่า " **แท้จริง พระองค์ทรงเพียงแต่ห้ามสูเจ้า(*มิให้บริโภค*) สัตว์ที่ตายเอง และเลือด (*ของสัตว์*) และเนื้อสุกร และที่ถูกเปล่งนามอื่นจาก (*พระนามของ*) อัลลอฮฺ (*เวลาเชือด*) และผู้ใดก็ดีถูกคับขัน ไม่เจตนาดื้อดึงและไม่ใช่ละเมิด ฉะนั้น แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

5 : 3 ความว่า " **ถูกห้ามแก่สูเจ้า (*มิให้นำมาเป็นอาหาร*) คือ (*สัตว์*) ที่ตายเอง (*ยกเว้นสัตว์น้ำ*) และเลือด และเนื้อสุกร และที่ถูกเปล่งนามอื่นจาก (*พระนามของ*) อัลลอฮฺบนมัน (*เวลาเชือด*) และ ที่ถูกรัดคอตาย และที่ถูกตี (*หรือขว้าง*) จนตาย และที่ตก (*จากที่สูง*) มาตาย และที่ถูกขวิดตาย และที่ถูกเชือดพลีบนแท่นหิน (*บูชาเจว็ด*) และที่สูเจ้าเสี่ยงทายโดย (*เสี่ยง*) ติ้ว เหล่านั้นเป็นการฝ่าฝืน วันนี้ (*แม้แต่*) บรรดาผู้ปฏิเสธ (*ก็*) ระย่อต่อ (*ความหวัง ที่จะให้สูเจ้าทิ้ง*) ศาสนาของสูเจ้า ดังนั้นจงอย่ากลัวพวกเขา แต่จงกลัวฉัน (*ด้วยการไม่ทำชั่ว*) วันนี้ (*วัน ศุกร์ที่ 9 เดือน ซุลฮิจญะฮฺ ณ ทุ่งอะรอฟาต*) ฉัน (*อัลลอฮฺ*) ได้ทำให้ศาสนาของสูเจ้าครบครันสำหรับสูเจ้าแล้ว และได้ให้ความโปรดปรานของฉันครบถ้วนแก่สูเจ้า และฉันได้พึงใจ (*เลือก*) อิสลามเป็นศาสนาสำหรับสูเจ้า ดังนั้น ผู้ใดถูกคับขันด้วยความหิว (*และจำต้องกินอาหารต้องห้ามเพื่อดำรงชีวิต*) มิใช่จงใจทำบาป ฉะนั้น โดยแน่แท้ อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

6 : 146 ความว่า " **จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ฉันไม่พบสิ่งใดที่ถูกวะหี้ ฮฺ แก่ฉัน เป็นที่ห้ามแก่ผู้บริโภค เว้นแต่ที่ตายเอง หรือเลือดที่ไหลออกมา หรือเนื้อสุกรเพราะแท้จริงมันเป็นความสกปรก หรือการฝ่าฝืนที่จะเปล่งนามอื่นจาก (*พระนามของ*) อัลลอฮฺ (*เช่นการเชือดสัตว์บูชาเจว็ด*) แต่ผู้ใดถูกคับขันโดยไม่เจตนาขัดขืนและไม่ใช่ละเมิด ดังนั้นพระผู้อภิบาลของเจ้าเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

6 : 122 ความว่า " **และจงอย่าบริโภค ที่พระนามของอัลลอฮฺมิได้ถูกระบุบนมัน (*เวลาเชือด*)** "

2 : 219 ความว่า " **และเขาทั้งหลายถามเจ้า (*มุฮัมมัด*) เกี่ยวกับน้ำเมาและการพนัน จงกล่าวเถิดทั้งสองนั้นมีบาป (*และโทษ*) หนักและมีคุณบ้างสำหรับมนุษย์ แต่บาป (*โทษ*) ของมันทั้งสองนั้นยิ่งใหญ่กว่า** "

5 : 90 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! แท้จริงน้ำเมา และการพนัน และการบูชายัญ และการเสี่ยงติ้วเป็นสิ่งโสมมจากการกระทำของมาร ดังนั้นจงหันห่างมันเสีย เพื่อสูเจ้าจะได้ประสบความสำเร็จ**"

5 : 91 ความว่า " **มารเพียงปรารถนาที่จะก่อการเป็นศัตรู และการเกลียดชังกันในระหว่างสูเจ้า เนื่องในน้ำเมาและการพนัน และหันเหสูเจ้าจากการรำลึกถึงอัลลอฮฺและการนมาซ แล้วสูเจ้ายังเป็นผู้ยืนกระทำความชั่วนี้อยู่หรือ ? ** "

4 : 43 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเข้าใกล้การนมาซขณะที่สูเจ้ามึนเมาอยู่ (*เช่นเมาเหล้า เมายา ง่วงนอน หิวจัด หรือเมาหัว*) จนกว่าที่สูเจ้ารู้(*ความหมาย*)ที่ สูเจ้ากล่าว "

จากอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ أَكْلِ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ. رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูษะอฺละบะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามจากการกินสัตว์ดุร้ายที่มีเขี้ยวงาทุกชนิด* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ كُلِّ ذِي نَابٍ مِنَ السِّبَاعِ وَعَنْ كُلِّ ذِي مِخْلَبٍ مِنَ الطَّيْرِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُو دَاوُدَ . وَاللهُ أَعْلَمُ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามจาก (การกิน) สัตว์ที่มีเขี้ยวงา จากสัตว์ที่ดุร้ายทุกชนิด และจากนก (สัตว์ปีก) ที่มีกรงเล็บทุกชนิด* " (มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنِ الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ رضي الله عنه عَنْ رَسُولِ اللهِ ﷺ قَالَ : أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ أَلَا يُوشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانُ عَلَى أَرِيكَتِهِ يَقُولُ : عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْقُرْآنِ فَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَلَالٍ فَأَحِلُّوهُ وَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرِّمُوهُ أَلَا لَا يَحِلُّ لَكُمُ الْحِمَارُ الْأَهْلِيُّ وَلَا كُلُّ ذِي نَابٍ مِنَ السَّبُعِ وَلَا لُقَطَةُ مُعَاهَدٍ إِلَّا أَنْ يَسْتَغْنِيَ عَنْهَا صَاحِبُهَا وَمَنْ نَزَلَ بِقَوْمٍ فَعَلَيْهِمْ أَنْ يَقْرُوهُ فَإِنْ لَمْ يَقْرُوهُ فَلَهُ أَنْ يُعْقِبَهُمْ بِمِثْلِ قِرَاهُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านมิกฺดาม บิน มะอฺดิกะริบ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้ กล่าวว่า " *โปรดทราบ แท้จริงฉันได้รับคัมภีร์ (อัล - กุรฺอาน) และได้รับสิ่งที่เหมือนกับคัมภีร์ (สุนนะฮฺ) พร้อมกัน โปรดทราบ เกือบแล้วที่จะมีชายคนหนึ่ง อิ่มหนำอยู่บนเตียงของเขา เขาจะกล่าวว่า พวกท่านทั้งหลายจงยึดมั่นต่อคัมภีร์อัล - กุรอานนี้ ดังนั้นสิ่งใดที่พวกท่านพบในคัมภีร์ ว่าเป็นสิ่งที่หะลาล (อนุมัติ) ท่านทั้งหลายจงยึดถือว่าสิ่งนั้นหะลาล และสิ่งใดที่พวกท่านพบในคัมภีร์ว่าเป็นสิ่งต้องห้าม พวกท่านทั้งหลายจงยึดถือว่าสิ่งนั้นต้องห้าม จงรู้ไว้เถิดว่า ไม่เป็นที่อนุมัติ แก่พวกท่าน (ให้รับประทาน) ลาบ้าน และสัตว์ร้ายทุกชนิดที่มีเขี้ยวงา และ (ไม่เป็นที่อนุมัติ แก่พวกท่านที่จะเอา) ของตกหล่นของกาฟิรฺ ซึ่งมีสัญญาสันติภาพ (กับ มุสลิม) นอกจาก ผู้เป็นเจ้าของจะไม่ติดใจเอาความ และผู้ใดได้เข้าพำนักที่ชนกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นให้ชนกลุ่มนั้นให้การรับรอง*

เขาเป็นอาคันตุกะ และถ้าพวกเขาไม่ให้การรับรองเขา เขาก็มีสิทธิเรียกร้องเอาการรับรองจากพวกนั้นได้ "
(อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنِ الْجَلَّالَةِ وَأَلْبَانِهَا
وَفِي رِوَايَةٍ : نَهَى عَنِ الْجَلَّالَةِ فِي الْإِبِلِ أَنْ يُرْكَبَ عَلَيْهَا أَوْ يُشْرَبَ مِنْ أَلْبَانِهَا . رَوَاهُ
أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้าม (รับประทาน) จากสัตว์ที่กินอุจจาระเป็นอาหาร และ (ห้ามดื่ม) น้ำนมของมัน* "

และในบางรายงานว่า " *ท่านได้ห้ามจากสัตว์ที่กินอุจจาระเป็นอาหาร (หากเป็น) อูฐ ห้ามขี่มัน หรือห้ามดื่มนมของมัน* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : نَهَانَا النَّبِيُّ ﷺ يَوْمَ خَيْبَرَ عَنِ
الْبِغَالِ وَالْحَمِيرِ وَلَمْ يَنْهَنَا عَنِ الْخَيْلِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَمُسْلِمٌ . وَذُكِرَ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ
الْقُنْفُذُ فَقَالَ : خَبِيثَةٌ مِنَ الْخَبَائِثِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَأَحْمَدُ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามเราในวันคอยบัรฺจาก (การรับประทาน) ล่อ และ ลา โดยไม่ห้ามพวกเราจากม้า* " (อบูดาวูด และ มุสลิม)

และได้มี ผู้กล่าวถึงแม่น แก่ท่านนบี ศ็อลฯ ท่านกล่าวว่า " *เป็นสิ่งโสโครกจากบรรดาสิ่งโสโครกทั้งหลาย* " (อบูดาวูด และ อะหฺมัด)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ
أَكْلِ الْهِرِّ وَعَنْ أَكْلِ ثَمَنِهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามจากการรับประทานแมว และ การรับประทานจากราคาของมัน* [2] " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

وَسُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنِ الذِّئْبِ فَقَالَ : وَيَأْكُلُ الذِّئْبَ أَحَدٌ فِيهِ خَيْرٌ رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ
وَابْنُ مَاجَهْ . وَقِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ جِئْتُكَ لِأَسْأَلَكَ عَنْ أَحْنَاشِ الْأَرْضِ مَا تَقُولُ
فِي الثَّعْلَبِ ؟ قَالَ : وَمَنْ يَأْكُلُ الثَّعْلَبَ . رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ

---

[2] ห้ามขายแมวกิน

ได้มีผู้เรียนถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงซิอฺบุ (หมาป่า) ท่านได้กล่าวว่า " *และจะรับประทานซิอฺบุหรือ? คนที่ยังมีความดีอยู่ในตัวเขา* " (ติรฺมิซีย์ และ อิบนุ มาญะฮฺ)

และได้มีผู้กล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันมาหาท่าน เพื่อเรียนถามถึงสัตว์ที่คลานอยู่ที่พื้นดิน ท่านจะว่าอย่างไรในสุนัขจิ้งจอก ?* ท่านกล่าวว่า " *แล้วใครเล่าจะรับประทานสุนัขจิ้งจอก ?* " (อิบนุ มาญะฮฺ)

وَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : مَنْ شَرِبَ مُسْكِرًا بُخِسَتْ صَلَاتُهُ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا فَإِنْ تَابَ تَابَ اللهُ عَلَيْهِ فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ قِيلَ : وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : صَدِيدُ أَهْلِ النَّارِ، وَمَنْ سَقَاهُ صَغِيرًا لَا يَعْرِفُ حَلَالَهُ مِنْ حَرَامِهِ كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ. رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *ผู้ดื่มสิ่งที่ทำให้มึนเมา นมาซของเขาจะไม่ถูกพิจารณาเป็นเวลา 40 เช้า ถ้า หากเขากลับตัว อัลลอฮฺจะทรงรับการกลับตัวของเขา ถ้าหากเขากลับไปดื่มอีกเป็นครั้งที่ 4 เป็นอำนาจของอัลลอฮฺ ที่จะทรงให้เขาดื่มน้ำที่ออกมาจากร่างของชาว นรก* มีผู้ถามว่า *น้ำที่ออกมาจากชาวนรกคืออะไร ?* ท่านตอบว่า *คือน้ำเหลืองของชาวนรก และถ้าผู้ใดให้เด็กดื่มสุรา ซึ่งเด็กนั้นยังไม่สามารถแยกสิ่งที่ศาสนาอนุมัติ (หะลาล) ออกจากสิ่งต้องห้าม (หะรอม) ได้ ก็ เป็นอำนาจของอัลลอฮฺ ที่จะให้เขาได้ดื่มน้ำที่ออกจากร่างของชาวนรก (เช่นกัน)* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

وَقَدِمَ رَجُلٌ مِنْ جَيْشَانَ فَسَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ شَرَابٍ يَشْرَبُونَهُ بِأَرْضِهِمْ مِنَ الذُّرَةِ يُقَالُ لَهُ الْمِزْرُ فَقَالَ ﷺ : أَوَ مُسْكِرٌ هُوَ ؟ قَالَ : نَعَمْ ، قَالَ : كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ إِنَّ عَلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ عَهْدًا لِمَنْ يَشْرَبُ الْمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ ، قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ ؟ قَالَ : عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ أَوْ عُصَارَةُ أَهْلِ النَّارِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ .

" *ชายคนหนึ่งมาจากญัยชาน และถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงเครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่พวกเขาดื่มในแผ่นดินของเขา (เป็นเครื่องดื่มที่ทำ) จากข้าวโพด เรียกว่า มิซฺร* ท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า *มันทำให้มึนเมาไหม ?* เขาตอบว่า *ครับ* ท่านจึงกล่าวว่า *ทุกสิ่งที่ทำให้มึนเมา ถือเป็นสิ่งต้องห้าม (หะรอม) แท้จริงอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรมีสัญญาข้อหนึ่งกับผู้ที่ดื่มสิ่งที่ทำให้มึนเมาว่า จะให้เขาดื่มน้ำที่รินจากร่างของชาวนรก* พวกเขาถามว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! น้ำที่รินจากร่างของชาวนรกคืออะไร ?* ท่านตอบว่า *มันคือเหงื่อของชาวนรก หรือน้ำที่คั้นออกมาจากชาวนรก* " (มุสลิม และ นะสาอีย์)

عَنْ دَيْلَمٍ الْحِمْيَرِيِّ رضي الله عنه قَالَ : سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّا بِأَرْضٍ بَارِدَةٍ نُعَالِجُ فِيهَا عَمَلًا شَدِيدًا وَإِنَّا نَتَّخِذُ شَرَابًا مِنْ هٰذَا الْقَمْحِ نَتَقَوَّى بِهِ عَلَى أَعْمَالِنَا وَعَلَى بَرْدِ بِلَادِنَا قَالَ : هَلْ يُسْكِرُ ؟ قُلْتُ : نَعَمْ قَالَ : فَاجْتَنِبُوهُ فَقُلْتُ : إِنَّ النَّاسَ غَيْرُ تَارِكِيهِ، قَالَ : فَإِنْ لَمْ يَتْرُكُوهُ فَقَاتِلُوهُمْ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

ท่านดัยลัม อัล - หิมยะรี รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ฉันได้ถามท่านนบี ศ็อลฯ โดยฉันกล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แท้จริงพวกเราอยู่ในแผ่นดินที่หนาวเย็น เราทำงานหนักในแผ่นดินนั้น และแท้จริงพวกเราได้ทำเครื่องดื่มจากข้าวสาลี เราจะมีความแข็งแรงด้วยเครื่องดื่มนั้น ในการประกอบกิจการงานของเรา และทนทานต่อความหนาวเหน็บในเมืองของเรา* ท่านถามว่า *มันจะทำให้มึนเมาไหม ?* ฉันตอบว่า *ครับ* ท่านกล่าวว่า *ดังนั้นท่านทั้งหลายจงห่างไกลจากมัน* ฉันจึงได้กล่าวว่า *แท้จริงประชาชนจะละทิ้งมันไม่ได้* ท่านกล่าวว่า *ดังนั้น ถ้าหากพวกเขาไม่ละทิ้งมัน พวกท่านจงสู้รบกับเขา* " (อบูดาวูด)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَا أَسْكَرَ مِنْهُ الْفَرَقُ فَمِلْءُ الْكَفِّ مِنْهُ حَرَامٌ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ حَسَنٍ . وَاللهُ أَعْلَمُ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ทุกสิ่งที่ทำให้มึนเมาเป็นสิ่งต้องห้าม และสิ่งที่ฟะร็อกหนึ่งของมันทำให้มึนเมา ดังนั้นปริมาณเพียงเต็มกอบมือหนึ่งก็ถือว่าต้องห้าม (หะรอม)* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺด้วยสายรายงานที่หะซัน)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *สิ่งใดที่ปริมาณมากของมันทำให้มึนเมา ดังนั้นปริมาณน้อยของมันก็ถือว่าต้องห้าม (หะรอม)* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَعَنَ اللهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَبَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *อัลลอฮฺทรงสาปแช่งสุรา ผู้ดื่มสุรา ผู้รินสุรา ผู้ขายสุรา ผู้ซื้อสุรา ผู้คั้นสุรา ผู้ขอให้คั้นสุรา ผู้นำพาสุรา และ ผู้ที่ถูกนำสุราไปให้* " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ طَارِقٍ الْجُعْفِي رضي الله عنه أَنَّهُ سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنِ الْخَمْرِ فَنَهَاهُ أَوْ كَرِهَ أَنْ يَصْنَعَهَا فَقَالَ: إِنَّمَا أَصْنَعُهَا لِلدَّوَاءِ فَقَالَ: إِنَّهُ لَيْسَ بِدَوَاءٍ وَلَكِنَّهُ دَاءٌ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

ท่านฏอริก อัล - ยัวะฟี รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *เขาได้เรียนถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงสุรา ท่านได้ห้ามเขา หรือท่านแสดงความรังเกียจที่จะให้เขาทำสุรา* ต่อมาเขาได้กล่าวว่า *แท้จริงฉันทำมันขึ้นเพื่อให้เป็นยา* ท่านกล่าวว่า *แท้จริงมันไม่ใช่ยา แต่มันเป็นโรค* " (มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย)

عَنْ عُثْمَانَ رضي الله عنه قَالَ : اجْتَنِبُوا الْخَمْرَ فَإِنَّهَا أُمُّ الْخَبَائِثِ " إِنَّهُ كَانَ رَجُلٌ مِمَّنْ خَلَا قَبْلَكُمْ فَعَلِقَتْهُ امْرَأَةٌ غَوِيَّةٌ فَأَرْسَلَتْ إِلَيْهِ جَارِيَتَهَا تَطْلُبُهُ لِلشَّهَادَةِ فَانْطَلَقَ مَعَهَا فَجَعَلَتْ كُلَّمَا دَخَلَ بَابًا أَغْلَقَتْهُ دُونَهُ حَتَّى أَفْضَى إِلَى امْرَأَةٍ وَضِيئَةٍ عِنْدَهَا غُلَامٌ وَبَاطِيَةُ خَمْرٍ فَقَالَتْ : إِنِّي وَاللهِ مَا دَعَوْتُكَ لِلشَّهَادَةِ وَلَكِنِّي دَعَوْتُكَ لِتَقَعَ عَلَيَّ أَوْ تَشْرَبَ مِنْ هٰذِهِ الْخَمْرَةِ كَأْسًا أَوْ تَقْتُلَ هٰذَا الْغُلَامَ قَالَ : فَاسْقِنِي مِنْ هٰذَا الْخَمْرِ كَأْسًا فَسَقَتْهُ قَالَ : زِيدُونِي فَلَمْ يَرِمْ حَتَّى وَقَعَ عَلَيْهَا وَقَتَلَ النَّفْسَ ، فَاجْتَنِبُوا الْخَمْرَ فَإِنَّهُ وَاللهِ لَا يَجْتَمِعُ وَالْإِيمَانُ أَبَدًا إِلَّا يُوشِكُ أَحَدُهُمَا أَنْ يُخْرِجَ صَاحِبَهُ .

وَفِي رِوَايَةٍ : لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنَّانٌ وَلَا عَاقٌّ وَلَا مُدْمِنُ خَمْرٍ . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ .

ท่านอุษมาน รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านทั้งหลายจงออกห่างจากสุรา เพราะมันเป็นแม่ของบรรดาความชั่ว* ความจริงได้เคยปรากฏว่า มีชายคนหนึ่งจากบุคคลในยุคก่อนจากท่าน และมีผู้หญิงชั่วคนหนึ่งหลงรักเขา หล่อนได้ส่งทาสหญิงของหล่อนไปหาเขา ขอร้องให้เขามาเป็นพยาน เขาได้ออกเดินทางมาพร้อมกับนาง (*ทาส*) และเมื่อเขาเข้าประตู หล่อนก็ใส่กลอนประตูโดยไม่ให้เขารู้ จนเขามาถึงหญิงรูปงามคนหนึ่ง มีเด็กชายคนหนึ่งและภาชนะบรรจุสุราอยู่กับหล่อน แล้วหล่อนกล่าวว่า *แท้จริงฉันขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่า ฉันไม่ได้เชิญท่านมาเพื่อเป็นพยาน แต่ฉันเชิญท่านมาเพื่อให้ร่วมรักกับฉัน หรือดื่มหนึ่งแก้วจากสุรานี้ หรือฆ่าเด็กชายคนนี้* ชายคนนั้นกล่าวว่า *จงรินสุราแก้วหนึ่งให้ฉัน* นางได้รินให้เขา เขาได้กล่าวว่า *จงเพิ่มให้ฉันอีก* และเขาไม่ยอมจากไป จนในที่สุดเขาได้ร่วมประเวณีกับหล่อน และได้ฆ่าชีวิต(*เด็กชาย*) *ดังนั้นท่านทั้งหลายจงออกห่างจากสุรา เพราะความจริง ขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่า สุราและการอีมาน (ศรัทธา) จะไม่อยู่รวมกันอย่างเด็ดขาด นอกจากอย่างใดอย่างหนึ่งจากทั้งสองอย่างนั้นจะขับอีกอย่างหนึ่งออกไป* "

และในบางรายงานว่า " *จะไม่ได้เข้าสวรรค์ ผู้ที่ลำเลิก และจะไม่ได้ (เข้าสวรรค์) ผู้อกตัญญูต่อบิดามารดา และจะไม่ได้ (เข้าสวรรค์) ผู้ดื่มสุราเป็นอาจิณ* " (อัน - นะสาอียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه أَنَّ نَبِيَّ اللهِ ﷺ جَلَدَ فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ ثُمَّ جَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ فَلَمَّا كَانَ عُمَرُ وَدَنَا النَّاسُ مِنَ الرِّيفِ وَالْقُرَى قَالَ : مَا تَرَوْنَ فِي جَلْدِ الْخَمْرِ فَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمٰنِ بْنُ عَوْفٍ : أَرَى أَنْ تَجْعَلَهَا كَأَخَفِّ الْحُدُودِ فَجَلَدَ عُمَرُ ثَمَانِينَ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ . وَفِي رِوَايَةٍ : أُتِيَ النَّبِيُّ ﷺ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَجَلَدَهُ بِجَرِيدَتَيْنِ نَحْوَ أَرْبَعِينَ . وَلَفْظُ التِّرْمِذِيِّ : ضَرَبَ النَّبِيُّ ﷺ الْحَدَّ بِنَعْلَيْنِ أَرْبَعِينَ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้เฆี่ยนใน(คดีดื่ม) สุรา ด้วยทางอินทผลัม และด้วยรองเท้า* ในสมัยต่อมา *ท่านอบูบักรฺได้เฆี่ยน 40 ที* และต่อมาเมื่อถึงสมัยท่านอุมัรฺ ประชาชนได้มาอยู่ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกและชนบท ท่าน (อุมัรฺ) กล่าวว่า *ท่านทั้งหลายมีทรรศนะอย่างไรเกี่ยวกับการเฆี่ยนเพราะดื่มสุรา ?* ท่านอับดุรฺเราะหฺมาน บิน เอาฟฺ ได้กล่าวว่า *ฉันมีทรรศนะว่าท่านควรกำหนด โทษในอัตราต่ำสุดของอัตราโทษทั้งหลาย* ท่านอุมัรฺจึงได้*เฆี่ยน 80 ที* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

และในบางรายงานว่า " *เขาได้นำชายผู้หนึ่งที่ดื่มสุรามาหาท่านนบี ศ็อลฯ ท่านได้เฆี่ยนเขาด้วยทางอินทผลัมสองทาง ประมาณ40 ที* " และในตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้เฆี่ยนตามอัตราโทษด้วยรองเท้า 40 ที* "

(3.3) ภาชนะ เครื่องใช้

จากหะดีษ

عَنْ حُذَيْفَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَا تَشْرَبُوا فِي آنِيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَلَا تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَالدِّيبَاجَ فَإِنَّهَا لَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَكُمْ فِي الْآخِرَةِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

وَفِي رِوَايَةٍ : مَنْ شَرِبَ فِي إِنَاءٍ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ فَإِنَّمَا يُجَرْجِرُ فِي بَطْنِهِ نَارًا مِنْ جَهَنَّمَ

ท่านหุซัยฟะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงอย่าดื่มในภาชนะทองคำและเงิน และท่านทั้งหลาย จงอย่าสวมใส่ผ้าไหมเนื้อละเอียด และเนื้อหยาบ เพราะความจริงมันเป็นของพวกเขา (กาฟิรฺ) ในโลกนี้ และเป็นของพวกท่านในวันอาคิเราะฮฺ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

และในบางรายงานว่า " *ผู้ใดได้ดื่มในภาชนะที่ทำจากทองคำหรือเงิน ความจริงมันจะเป็นไฟจากขุมนรกส่งเสียงดังอยู่ในท้องของเขา* "

(3.4) ให้มุสลิมทำอาหารกินเอง

ดังหะดีษ

عَنِ الْمِقْدَامِ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ وَإِنَّ نَبِيَّ اللهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ . وَفِي رِوَايَةٍ : كَانَ لَا يَأْكُلُ إِلَّا مِنْ عَمَلِ يَدِهِ

ท่านมิกฺดาม รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่มีใครเลยที่จะได้รับประทานอาหารดีไปกว่า การที่เขารับประทานจากงานที่ทำโดยน้ำมือของเขา และความจริงนบีของอัลลอฮฺ (คือนบี) ดาวูด อะลัยฮิสลาม ก็ได้รับประทานจากงานที่ทำโดยน้ำมือของท่าน* "

และในบางรายงานว่า " *(นบีดาวูด) จะไม่รับประทาน นอกจากงานที่ทำโดยน้ำมือของท่านเท่านั้น* " (บุคอรี)

(4) เรื่องการแต่งกาย

(4.1) ระเบียบการแต่งกาย

(สิ่งที่พึงสงวนของชายที่ต้องปกปิด คือตั้งแต่สะดือถึงเข่า ส่วนของหญิงคือทั้งตัว ยกเว้นใบหน้า มือและเท้า)

อัลลอฮฺตรัสในอัล – กุรอาน ว่า

7 : 26 ความว่า " ลูกๆ ของอาดัมเอ๋ย ! แน่นอนเราได้ประทานลงมาแก่เจ้าซึ่งอาภรณ์เพื่อปกปิดสิ่งพึงอายของสูเจ้าและเป็นเครื่องประดับ "

24 : 30 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่ชายผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ (*อย่าทำชู้ทางสายตาด้วยการมองหญิง เชิงเสน่หา หรืออ่านหนังสือลามก ฯลฯ*) และให้ปกป้องของพึงสงวนของพวกเขา (*เช่นอย่าเปลือยกายอาบแดด*) นั่นแหละผ่องแผ้วกว่าสำหรับ (*ชีวิตจิตใจของ*) สูเจ้า (*ที่จะไม่ละเมิดในกาม*) แท้จริง อัลลอฮฺ ทรงรอบรู้ ที่พวกเขาประกอบ "

24 : 31 ความว่า " และ (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่ผู้หญิงผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้นางลดสายตาของนางลงต่ำ (*อย่าชม้อยตาแลผู้ชาย*) และให้ปกป้องของพึงสงวนของพวกนาง (*อย่าไปประกวดโฉมเป็นนางงามนางแบบ หรือนุ่งน้อยห่มน้อย หรือแต่งกายรัดรูป ฯลฯ*) และจงอย่าอวดเครื่องประดับ (*หรือความสวยงาม*) ของนาง เว้นแต่ที่เปิดเผย (*เช่นใบหน้า มือ และเท้า*) และให้นางปิดด้วยผ้าคลุมศีรษะของนางตลอดมาถึงหน้าอกของนาง และจงอย่าให้นางอวดเครื่องประดับ (*หรือความสวยงามอันพึงปกปิดแก่ผู้ใด*) เว้นแต่แก่สามีของนาง หรือบิดาของนาง หรือบิดาของสามีนาง หรือลูก

ชายของนาง (*แม้ที่ติดจากสามีเดิม*) หรือลูกชายของสามีนาง (*แม้ที่ติดจากภรรยาอื่น*) หรือพี่ชาย น้องชายของนาง หรือลูกชายของพี่ชายน้องชายของนาง หรือลูกชายของพี่สาวน้องสาวของนาง หรือพวกผู้หญิงของนาง หรือที่มือขวาของนางครอบครอง (*ได้แก่ทาสและทาสี*) หรือคนใช้ผู้ชายที่ไม่สนใจ (*หรือหมดความรู้สึก*) ทางเพศ หรือ เด็กผู้ยังไม่รู้เรื่องของสงวนของผู้หญิง (*เพราะไร้เดียงสา*) และจงอย่าให้นาง กระทืบเท้าของนางเพื่อเครื่องประดับนางที่ซ่อนไว้อยู่นั้นจะเป็นที่รู้กัน (*เป็นเชิงยั่วเย้าผู้ชาย*) และสูเจ้าทั้งมวลจงหันกลับลุแก่โทษ ต่ออัลลอฮฺ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เพื่อสูเจ้าจะได้เจริญ "

24 : 60 ความว่า " และบรรดาหญิงชราผู้ พ้นวัย (*มีบุตร คือหมดระดูแล้ว*) ซึ่งนางไม่หวังที่จะสมรส (*หมายถึงไม่มี ความกำหนัด*) ก็ไม่มีข้อตำหนิอันใดแก่นาง ถ้านางจะเปลื้องเสื้อผ้า ของนางออกโดยไม่ได้เผยส่วนชวนมองของนาง แต่ (*ถึงจะมีข้ออนุโลมเช่นนี้ก็ตาม*) การที่ นางเว้นได้จะดีกว่าสำหรับนาง (*คือให้สวมเสื้อผ้ามิดชิด*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยินผู้ทรงรอบรู้ "

33 : 59 ความว่า " นบีเอ๋ย ! จงกล่าวแก่ภริยาทั้งหลายของเจ้า และลูกหญิงของเจ้า และพวกผู้หญิงของผู้ชายศรัทธาทั้งหลาย ให้นางกระชับเสื้อคลุมของนางให้มิดชิด (*ให้รัดกุมเมื่อออกจากบ้าน*) นั่นเป็นการเหมาะกว่าที่นางจะได้เป็นที่สังเกต (*ว่าเป็นไทมิใช่ทาส*) แล้วจะได้ไม่ถูกเราะราน (*หรือเกี้ยวพาราสีตามทาง*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

74 : 4 ความว่า " ส่วนอาภรณ์ของเจ้านั้นจงรักษาความสะอาด "

7 : 31 ความว่า " ลูก ๆ ของอาดัมเอ๋ย ! จงแต่ง ซึ่งการแต่งกายของสูเจ้าให้เรียบร้อย (*และมีมารยาทดี*) ทุก ๆ (*เวลา*) นมาซ (*และการอิบาดะฮฺอื่น ๆ*)

7 : 32 ความว่า " จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) ผู้ใดเล่า (*มีสิทธิ์*) ได้ห้ามความประณีตเรียบร้อย (*ตามบัญญัติ*) ของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์ได้ทรงนำออกมา (*คือทำให้เครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ*) สำหรับปวงบ่าวของพระองค์ และ สิ่งดีทั้งหลายแห่งเครื่องยังชีพ "

และในอัล – หะดีษ

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ أَنَّهُ رَأَى رَجُلاً يَجُرُّ إِزَارَهُ فَجَعَلَ يَضْرِبُ الْأَرْضَ بِرِجْلِهِ وَهُوَ أَمِيْرٌ عَلَى الْبَحْرَيْنِ وَهُوَ يَقُوْلُ : جاءَ الْأَمِيْرُ جَاءَ الْأَمِيْرُ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ اللهَ لاَ يَنْظُرُ إِلَى مَنْ يَجُرُّ إِزَارَهُ بَطَرًا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านได้เห็นผู้ชายคนหนึ่งลากผ้านุ่งของเขาโดยได้เดินเอาเท้าตบพื้น* ขณะนั้นท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺเป็นเจ้าเมืองปกครองบะหฺรอยนฺ *ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺจึงกล่าวว่า ' เจ้าเมืองได้มาแล้ว เจ้าเมืองได้ มาแล้ว '* (และกล่าวว่า) *ท่าน รสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า ' แท้จริงอัลลอฮฺ ไม่มองดูบุคคลที่ลากผ้านุ่งอย่างหยิ่งยโส '* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ ذَرٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ثَلاَثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ : الْمَنَّانُ الَّذِيْ لاَ يُعْطِيْ شَيْئًا إِلاَّ مَنَّهُ ، وَالْمُنْفِقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْفَاجِرِ ، وَالْمُسْبِلُ إِزَارَهُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านอบูซัรรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *บุคคลสามจำพวกที่อัลลอฮฺจะไม่พูดกับพวกเขาในวันกิยามะฮฺ คือคนที่ชอบลำเลิก ซึ่งเขาจะไม่ให้สิ่งใดนอกจากเขาจะต้องลำเลิก คนที่จำหน่ายสินค้าของตนด้วยการสาบานเท็จ และคนที่ทำให้ผ้านุ่งของตนกรอมเท้า* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

وَقَالَ عبدُ الرَّحْمَنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : سَأَلْتُ أَبَا سَعِيْدٍ عَنِ الْإِزَارِ فَقَالَ: عَلَى الْخَبِيْرِ سَقَطْتَ ، قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِزْرَةُ الْمُسْلِمِ إِلَى نِصْفِ السَّاقِ وَلاَ حَرَجَ أَوْلاَ جُنَاحَ فِيْمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْكَعْبَيْنِ مَا كَانَ أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ فَهُوَ فِي النَّارِ رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالْبُخَارِيُّ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอับดุลเราะหฺมาน รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ฉัน ได้ถามอบูสะอีด ถึงเรื่องผ้านุ่งเขาได้กล่าวว่า ท่านได้พบกับผู้เชี่ยวชาญแล้ว ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *' ผ้านุ่งของมุสลิม (ชาย) ถึงครึ่งหน้าแข้ง ไม่เป็นการลำบาก และไม่มีบาปในสิ่งที่อยู่ระหว่างหน้าแข้งกับตาตุ่มทั้งสองข้าง สิ่งที่อยู่ต่ำกว่าตาตุ่มทั้งสองข้างลงไปอยู่ในขุมนรก '* " (อบูดาวูด บุคอรี และ นะสาอีย)

عَنْ جَرْهَدٍ مِنْ أَصْحَابِ الصُّفَّةِ قَالَ : جَلَسَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَنَا وَفَخِذِيْ مُنْكَشِفَةٌ فَقَالَ : أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ الْفَخِذَ عَوْرَةٌ .

رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالْبُخَارِيُّ

ท่านญัรฺฮัด ซึ่งเป็นคนหนึ่งจากพวกที่อาศัยอยู่ตามมัสญิด ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ได้นั่งอยู่กับพวกเรา โดยที่ขาอ่อนของฉันเปลือยอยู่ ท่านรสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า *' ท่านไม่ทราบหรือว่า ขาอ่อนนั้นเป็นอวัยวะที่พึงสงวน '* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ . رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَلِأَبِيْ دَاوُدَ وَالطَّبَرَانِيِّ : مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ สาปแช่งผู้ชายที่สวมเครื่องแต่งกายของผู้หญิง และผู้หญิงที่สวมเครื่องแต่งกายของผู้ชาย* " (อบูดาวูด และ นะสาอียฺ)

ตัวบทของอบูดาวูด และฏอบรอนีว่า " *ผู้ใดเลียนแบบพวกหนึ่งเขาก็เป็นส่วนหนึ่งจากพวกนั้น* "

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : يَرْحَمُ اللهُ نِسَاءَ الْمُهَاجِرَاتِ الْأُوَلَ لَمَّا نَزَلَ

وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ شَقَقْنَ أَكْنَفَ مُرُوطِهِنَّ فَاخْتَمَرْنَ بِهَا .

رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *อัลลอฮฺได้โปรดเมตตาสงสารบรรดาผู้หญิงของพวกผู้อพยพรุ่นแรก ๆ เมื่อโองการที่ (มีความหมาย) ว่า ' และพวกนางจะต้องดึงผ้าคลุมบนศีรษะของพวกนางมาปิดทรวงอก ของพวกนาง ' ได้ประทานลงมา พวกนางได้ฉีกผ้านุ่งของพวกนางและนำไปใช้เป็นผ้าคลุมศีรษะ* "

(อบูดาวูด และ บุคอรี)

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ أَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا دَخَلَتْ عَلَى النَّبِيِّ وَعَلَيْهَا ثِيَابٌ

رِقَاقٌ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَقَالَ : يَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِيضَ لَمْ يَصْلُحْ لَهَا

أَنْ يُرَى مِنْهَا إِلَّا هَذَا وَهَذَا وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفَّيْهِ (ابوداود)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " แท้จริง อัสมาอฺ บุตรของอบูบักรฺ รฎิยฯได้เข้าพบท่านนบี โดยหล่อนสวมเสื้อผ้าบาง ๆ ท่านได้เบือนหน้าหนีหล่อน และกล่าวว่า ' *โอ้อัสมาอฺ ! แท้จริงผู้หญิงนั้น เมื่อถึงวัยมีประจำเดือนแล้วไม่ควรที่หล่อนจะเผยให้ผู้อื่นเห็นส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย นอกจากนี่..และนี่.. ท่านได้ชี้ไปที่ใบหน้าของท่าน และมือทั้งสองข้างของท่าน* ' " (อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا : قَوْمٌ مَعَهُمْ

سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلَاتٌ

مَائِلَاتٌ رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِيحَهَا ،

وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا . رواه مسلم

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *สองจำพวกจากชาวนรกที่ฉันยังไม่เคยเห็น คือ กลุ่มชนที่มีแส้เหมือนหางวัว พวกเขาจะใช้มันเฆี่ยนประชาชนและพวกผู้หญิงที่สวมเสื้อผ้า (แต่เหมือน) เปลือยกายยั่วยวนให้หันเหออกจากทางนำ หัวของหล่อนเหมือนตะโหงกอูฐที่เอียง พวกผู้หญิงเหล่านั้นจะไม่ได้เข้าสวรรค์ และจะไม่ได้พบกลิ่นของมัน และแท้จริงกลิ่นของมันจะพบได้จาก ระยะทางเท่านั้น และเท่านี้* " *(มุสลิม)*

(5) การเลือกคู่ครอง การแต่งงานและโทษของการละเมิดประเวณี

วิถีการดำเนินชีวิตในระบอบอิสลามปฏิเสธการทดลองอยู่ก่อนแต่งงาน หรือก่อนนิกาหฺ และปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานโดยเด็ดขาด อิสลามสนับสนุนให้ชาย-หญิงได้แต่งงาน แม้ว่าคนนั้นจะเป็นทาสหรือทาสี สนับสนุนการมีบุตรเพื่อสืบทอดศาสนา และอนุญาตให้ชายมีภรรยาได้ไม่เกิน 4 คน (*ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น เช่นในยามสงคราม หรือเพื่อคุ้มครองหญิงหรือภรรยาแรกมีปัญหาเรื่องสุขภาพ หรือเรื่องการครองเรือน ฯ*) แต่ต้องมีความยุติธรรมแก่ภรรยาทุกคนเท่าเทียมกันในทุก ๆเรื่อง และถ้าให้ความยุติธรรมไม่ได้ อิสลามสนับสนุนให้มีภรรยาเพียงคนเดียว

เมื่อจะแต่งงานให้ชายหญิงทำความรู้จักกัน (*แต่ห้ามควงคู่เป็นแฟนประเจิดประเจ้อเช่นวัฒนธรรมอื่น ๆ*) เมื่อชายพึงพอใจหญิงก็ให้ชายไปสู่ขอ (*หญิงโสดหรือม่าย อายุอ่อนแก่กว่ากันไม่ใช่ปัญหา*) และให้สิทธิหญิงเลือกสามีได้ โดยส่งตัวแทนไปบอกให้ชายที่ตนพึงใจมาสู่ขอตนได้ หรือปฏิเสธแต่งงานกับคนที่ตนไม่พอใจได้โดยพ่อแม่ไม่มีสิทธิบังคับ อัล – กุรฺอานและหะดีษได้กล่าวไว้ส่วนหนึ่งดังนี้

(5.1) การแต่งงานและโทษของการละเมิดประเวณี

(5.1.1) อิสลามสนับสนุนให้แต่งงาน (*ห้ามการละเมิดประเวณีเด็ดขาด*)

- การแต่งงานเป็นแบบอย่างของบรรดารสูลของอัลลอฮฺและของนบี ศ็อลฯ ดังปรากฏในอัล – กุรอาน และหะดีษ

13 : 38 ความว่า " และโดยแน่นอนยิ่ง เราได้ส่งบรรดารสูลก่อนหน้าเจ้า (*มุฮัมมัด*) และเราได้ทำให้เขาทั้งหลายมีภรรยาและบุตร "

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ رضى الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ: أَرْبَعٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ الْحَيَاءُ وَالتَّعَطُّرُ وَالسِّوَاكُ وَالنِّكَاحُ رواه احمد والترمذى بسند حسن

ท่านอบูอัยยูบ รฎิยฯได้กล่าวว่า " *สี่ประการที่นับเป็นแนวทางของบรรดาศาสนทูต คือ ความอาย การใส่เครื่องหอม แปรงฟัน และการแต่งงาน* " (อะหฺมัด และติรฺมิซียฺ ด้วยสายรายงานที่ ทะสัน)

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า

وَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اَلنِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِيْ ، فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِيْ فَلَيْسَ مِنِّيْ . رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ .

" การแต่งงานเป็นแนวทางของฉัน ผู้ใดปฏิบัติตามแนวทางของฉัน ผู้นั้นไม่ใช่จาก (ประชากรของ) ฉัน " (อิบนุ มาญะฮฺ)

عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَمَا وَاللهِ إِنِّيْ لَأَخْشَاكُمْ لِلَّهِ وَ أَتْقَاكُمْ لَهُ لَكِنِّيْ أَصُوْمُ ، وَأُفْطِرُ ، وَأُصَلِّيْ ، وَأَرْقُدُ ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِيْ فَلَيْسَ مِنِّيْ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า *" โปรดรับทราบและขอยืนยันด้วยอัลลอฮฺว่า ฉันเป็นผู้ที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ยิ่งกว่าพวกท่าน และ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามพระองค์ยิ่งกว่าพวกท่าน แต่ฉันก็ยังถือศีลอด (เป็นบางวัน) และละศีลอด (ในบางวัน) ฉันทำนมาซ แต่ก็ยังต้องนอน (เพื่อการพักผ่อน) และฉันแต่งงานกับพวกผู้หญิง ดังนั้นผู้ใดไม่ชอบแนวทางอย่างนี้ของฉัน เขาย่อมไม่ใช่เป็นประชากรของฉัน "* (บุคอรี มุสลิม และ นะสาอียฺ)

- **การแต่งงานเป็นการสร้างความสงบให้แก่จิตใจ และป้องกันการละเมิด**

ประเวณี

จาก อัล - กุรฺอาน

30 : 21 ความว่า " และ (*หนึ่ง*) ในสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ พระองค์ได้ทรงสร้างจาก (*เชื้อเดียวกัน*) หมู่สูเจ้าซึ่งคู่ครองสำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้มีใจสงบในตัวนาง "

7 : 189 ความว่า " พระองค์ คือผู้สร้างสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง และได้ทรงทำจากนั้นซึ่งคู่ครองของเขา เพื่อเขาจะได้มีความสงบในตัวนาง "

และหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ *ซึ่งท่านได้กล่าวว่า*

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ثَلَاثُ حَقٍّ عَلَى اللهِ نَصْرُهُمُ الْمُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ وَالْمُكَاتِبُ الَّذِيْ يُرِيْدُ الْأَدَاءَ وَالنَّاكِحُ الَّذِيْ يُرِيْدُ الْعَفَافَ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือใน 3 กรณี คือ (1) การดิ้นรนต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ (2) ทาสที่ต้องไถ่ตนให้เป็นอิสระ (3) ผู้ที่แต่งงานด้วยจุดประสงค์จะปกป้องตน (จากความชั่ว) " (ติรฺมิซีย)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ' *โอ้พวกชายหนุ่มทั้งหลาย ผู้ใดจากพวกท่านที่มีความสามารถจะแต่งงาน ให้เขาจงแต่งงานเถิด เพราะมันเป็นการลดต่ำของสายตา และรักษาอวัยวะเพศได้ดียิ่ง และผู้ใดที่ไม่มีความสามารถให้เขาจงถือศีลอดเถิด เพราะมันจะเป็นเครื่องตัดความต้องการทางเพศของเขา* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

- **การแต่งงานเป็นการขยายเผ่นพันธ์มนุษย์**

จากอัล - กุรฺอาน

4 : 1 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! จงสำรวมตนต่อพระผู้อภิบาลของสูเจ้า ผู้ได้ทรงบังเกิดสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจาก (*อินทรีย์*) นั้น ซึ่งคู่ครองของมัน และได้ทรงแพร่จากทั้งสอง ซึ่งผู้ชายมากมาย และผู้หญิง (*มากมาย*) "

- **การแต่งงานเป็นการรับความโปรดปรานจากอัลลอฮฺให้มากขึ้น**

จากอัล - กุรฺอาน

16 : 72 ความว่า " อัลลอฮฺ ได้ทรงสร้างคู่ครอง สำหรับสูเจ้า จากหมู่ของสูเจ้าและทรงทำให้คู่ครองของสูเจ้ามีลูกและหลาน และทรงให้ เครื่องยังชีพที่ดีแก่สูเจ้า (*24 : 32*) "

- **การแต่งงานเป็นการสนองสัญชาตญาณของมนุษย์ (*ไม่ให้ผิดธรรมชาติ*)**

จากอัล - กุรฺอาน

7 : 189 ความว่า " พระองค์ คือผู้ทรงสร้างสูเจ้า จากอินทรีย์หนึ่ง และทรงทำจากนั้นซึ่งคู่ครองของเขา "

(5.1.2) ผู้ได้รับอนุมัติให้แต่งงานด้วยได้

จากอัล - กุรฺอาน

24 : 32 ความว่า " **และจงแต่งงานกับผู้เป็นโสดในหมู่สูเจ้า** (*ผู้ยังไม่ได้แต่งงานหรือถูกหย่า หรือเป็นม่าย*) และ (*แต่งงาน*) **คนที่เหมาะสมจากปวงบ่าวผู้ชาย และบ่าวหญิงของสูเจ้า ถ้าพวกเขายากจน อัลลอฮฺ จะทรงทำให้มั่งคั่งจากความโปรดปรานของพระองค์และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงไพบูลย์ผู้ทรงรอบรู้** "

5 : 5 ความว่า " **และหญิงบริสุทธิ์จากผู้ศรัทธา (*คือมุสลิม*) และหญิงบริสุทธิ์จากหมู่ผู้ได้รับคัมภีร์ก่อนสูเจ้า** (*เช่นหญิงยิวหรือคริสต์ เป็นที่อนุมัติให้แต่งงานได้โดยที่นางไม่ต้องเปลี่ยนศาสนา*) **เมื่อสูเจ้าได้ให้นางซึ่งของหมั้นของนาง ให้นางได้เป็นผู้แต่งงานไม่ใช่ ผู้ค้าประเวณี และไม่ใช่ทำเป็นเมียลับ(*เพื่อความใคร่*)** "

4 : 3 ความว่า " ดังนั้นจงแต่งงานจากในหมู่หญิงที่สบใจแก่สูเจ้า สอง หรือสาม หรือสี่ ครั้นถ้าสูเจ้าเกรงว่าให้ความยุติธรรมไม่ได้ ดังนั้น (จงแต่งงานกับหญิง) เพียงคนเดียว หรือ (แต่งงาน) ที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*คือกับทาสี*) (*การกระทำเช่น*) นั้น เหมาะสมกว่า ที่สูเจ้าจะได้ไม่ลำเอียง "

4 : 129 ความว่า " และพวกท่านไม่สามารถที่จะให้ความยุติธรรมระหว่างหญิง (*ภรรยาทั้งหลาย*) ได้ และแม้พวกท่านปรารถนานักก็ตาม ฉะนั้นจงอย่าลำเอียง (*แก่คนใด แม้จะข้าวใหม่ปลามันก็ตาม*) ด้วยการลำเอียงทั้งหมด แล้วปล่อยอีกนาง (*ค้างเติ่งไว้*) "

2 : 221 ความว่า " จงอย่าแต่งงานกับหญิงผู้ตั้งภาคี (*มุชริก*) จนกว่านางจะศรัทธา แน่นอนบ่าวหญิงผู้ศรัทธาดีกว่าหญิงผู้ตั้งภาคี (*หลายเท่า*) แม้นางจะเป็นที่ต้องใจสูเจ้าก็ตาม (*เช่นในด้านรูปสมบัติ ทรัพย์หรือความรู้ ฯลฯ*) และจงอย่ายก (*หญิงผู้ศรัทธา*) ให้แต่งงานกับ ชายผู้ตั้งภาคี (*รวมทั้งชายกาฟิร์*) จนกว่าเขาจะศรัทธา แน่นอน บ่าวชายผู้ศรัทธานั้นดีกว่า ชายผู้ตั้งภาคี แม้ว่าจะเป็นที่ต้องใจ สูเจ้าก็ตาม พวกเหล่านี้เรียกร้องสู่ไฟนรก "

60 : 10 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! เมื่อหญิงศรัทธาเป็นผู้ลี้ภัยมาหาสูเจ้าก็จงสอบสวนนาง อัลลอฮฺ ทรงรู้ดียิ่งในการศรัทธาของนาง ครั้นสูเจ้าได้รู้ว่านางเป็นผู้ศรัทธา ก็จงอย่าส่งนางกลับไปยังพวกปฏิเสธ นางมิเป็นที่อนุมัติแก่พวกเขา และพวกเขาก็มิเป็นที่อนุมัติสำหรับนาง แต่จงคืนให้พวกเขา(*สามีเดิมที่มิได้เป็นมุสลิม*)ที่พวกเขาได้ใช้จ่าย (*คือชดเชยของหมั้น*) และไม่เป็นบาปอันใดที่สูเจ้าจะแต่งงานกับนาง เมื่อ สูเจ้าได้ให้นางซึ่งของหมั้น (*แก่นางอีก*) "

4 : 22 – 24 ความว่า " และจงอย่าแต่งงานกับหญิงเหล่านั้นที่พ่อ (*หรือปู่ ตา*) ของสูเจ้าได้แต่งงาน เว้นแต่ที่ล่วงไปแล้ว (*แต่งก่อนเป็นมุสลิม*) แท้จริงมันเป็นการลามก และน่าเกลียดยิ่ง และหนทางชั่ว "

" ถูกห้ามแก่สูเจ้า (*มิให้แต่งงานด้วย*) คือ แม่ (*รวมทั้งแม่เลี้ยง แม่นม ย่า ยาย หรือ ย่าทวด*) ของสูเจ้า และลูกสาว (*รวมทั้งหลาน เหลน*) ของสูเจ้า และพี่น้องหญิงของสูเจ้า (จะจาก*พ่อแม่เดียวกันหรือไม่ก็ตาม*) และพี่น้องหญิงของพ่อ (*คือป้า และอา*) ของสูเจ้า และพี่ น้องหญิงของแม่ (*คือป้าและน้า*) ของสูเจ้า และลูกหญิงของพี่ชายน้องชาย (*คือหลานรวมทั้งเหลน*) ของสูเจ้า และลูกหญิงของพี่สาวน้องสาว (*คือหลาน รวมทั้งเหลน*) ของสูเจ้า และแม่ (*แม่นม*) ที่ให้นมสูเจ้า และพี่น้องหญิงร่วมแม่นมกับสูเจ้า และแม่ของเมีย (*แม่ยาย*) ของสูเจ้า และลูกเลี้ยงของ สูเจ้าผู้อยู่ในอุปการะของสูเจ้า (*ซึ่งเป็นลูก*) จากหญิง (*เมีย*) ของสูเจ้า แต่ถ้าสูเจ้าไม่ได้สมสู่นาง ดังนั้นไม่เป็นบาปอันใดแก่สูเจ้า และเมียของลูกสูเจ้า (*ลูกสะใภ้*) ผู้มาจากเอว (*สืบเชื้อสาย*) ของสูเจ้า และห้ามที่สูเจ้าเอาพี่น้องหญิง (*แต่งงาน*) รวมกัน (*คือแต่งงานทั้งพี่และน้อง โดยที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่*) เว้นแต่ที่ได้ล่วงไปแล้ว แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

" และ (*ที่ถูกห้ามอีกแก่สูเจ้ามิให้แต่งงานด้วยคือ*) หญิงที่ถูกแต่งงานแล้ว (*และยังอยู่กับสามี*) เว้นแต่ ที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*คือหญิงที่มีสามีแต่ตกเป็นเชลยศึกและมิได้ถูกไถ่ตัวคืน แม้มิได้ถูกหย่าก็ตาม ถ้านางศรัทธาก็ให้แต่งงานกับนางได้*) (*นี่คือ*) พระบัญญัติของอัลลอฮฺ "

4 :25 ความว่า " **ผู้ใดในหมู่สูเจ้าไม่สามารถเพียงพออีก (*เนื่องจากขัดสนหรือสภาพทางสังคม*) ที่จะแต่งงานกับหญิงผู้ศรัทธาที่เป็นไท ดังนั้น (*จงแต่งงานกับ*) บ่าวหญิงผู้ศรัทธาของสูเจ้าที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*โดยให้นางเป็นไท*) และอัลลอฮฺ ทรงรู้ดียิ่งในการศรัทธาของสูเจ้า บางคนของสูเจ้ามาจากอีกบางคน (*จะเป็นทาสีหรือไทก็ตาม เมื่อเป็นมุสลิมย่อมมีเกียรติเท่ากัน*) ดังนั้นจงแต่งงานกับนางโดยอนุมัติจากนายของนาง (*ถ้าสูเจ้ามิใช่เป็นนาย*) และจงให้นางซึ่งของหมั้นของนางตามสมควร (*การให้เป็นไทก็ถือเป็นของหมั้นได้*) (*ให้นางเป็น*) ผู้ได้แต่งงาน ไม่ใช่ผู้ค้า (*หรือลอบร่วม*) ประเวณี และไม่ใช่ทำตนเป็นเมียลับ (*หรือเมียเก็บ ดังเช่นอุรับสมัยมงาย*) "**

4 : 19 ความว่า " **บรรดา ผู้ ศรัทธาเอ๋ย ! ไม่เป็นที่อนุมัติแก่สูเจ้าที่จะเอาผู้หญิง (*แม่ม่ายของพ่อหรือของญาติ*) เป็นมรดก โดยข่มขืน (*มาเป็นภรรยาหรือยกให้ผู้อื่นตามประเพณีรับสมัยมงาย หรือก่อนนบีมุฮัมมัดฯเผยแผ่อิสลาม*) "**

24 : 33 ความว่า " **และให้ผู้ไม่สามารถหา (*คู่หรือมีกำลังทรัพย์จะ*) แต่งงานได้ ข่มตัวของพวกเขา (*อย่าไปล่วงประเวณี*) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงทำให้เขามั่งคั่งจากความโปรดปรานของพระองค์ "**

17 : 32 ความว่า " **จงอย่าเข้าใกล้การลอบร่วมประเวณี แท้จริงมันเป็นการลามก แท้ ๆ "**

และ จากหะดีษ

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ :- قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا يُجْمَعُ بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَعَمَّتِهَا وَلَا بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَخَالَتِهَا . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า " ***ห้ามแต่งงานกับหญิงและพี่หรือน้อง (หญิง) ของพ่อนาง และห้ามแต่งงานกับหญิงและพี่หรือน้อง (หญิง) ของแม่นาง (ขณะที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่)*** [1] " (บุคอรี และ มุสลิม)

(5.1.3) โทษของการละเมิดประเวณี (ซินา)

ในอัล – กุรฺอานกล่าวไว้ดังนี้

17 : 32 ความว่า " **จงอย่าเข้าใกล้การลอบประเวณี แท้จริงมันเป็นการลามกแท้ ๆ "**

24 : 2 ความว่า " **หญิงทำชู้และชายทำชู้ (*หมายถึงผู้ลอบร่วมประเวณี จะเป็นคนโสดหรือแต่งงานแล้วก็ตาม*) จงโบยแต่ละคนในทั้งสองนั้นคนละร้อยที และจงอย่าให้การสงสารแก่ทั้งสองนั้นยับยั้งสูเจ้า (*คือไม่คิดทำโทษ*) ตามพระบัญญัติของอัลลอฮฺ ถ้าสูเจ้าศรัทธาในอัลลอฮฺ และวันสุดท้าย (*โดยหนักแน่นแท้จริง*) และจงให้หมู่หนึ่งของผู้ศรัทธา (*คือมุสลิมกลุ่มหนึ่ง*) เป็นพยานในการลงโทษเขาทั้งสอง (*สำหรับทาสีหรือทาสให้โบย 50 ที 4 : 25*) "**

---

[1] นอกจากห้ามแต่งงานกับหญิงทั้งพี่และน้องสาวในคราวเดียวกัน (ขณะที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่) แล้วยังห้ามแต่งงานกับหญิงและป้า หรือ น้า หรืออาของเธอในคราวเดียวกัน(ขณะที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่) ด้วย

4 : 25 ความว่า " **ถ้านาง (*ทาสี*) กระทำชู้ดังนั้นการลงโทษแก่นางคือครึ่งหนึ่งของหญิงผู้เป็นไท** "

24 : 3 ความว่า " **ชายทำชู้ นั้นไม่แต่งงานผู้ใด เว้นแต่ กับหญิงทำชู้หรือผู้บูชาเจว็ด และหญิงทำชู้ก็มิมีผู้ใดแต่งงานนางนอกจากชายทำชู้ หรือชายบูชาเจว็ด (*ลามกพอกัน*) และการแต่งงานเช่นนี้เป็นที่ห้ามแก่บรรดาผู้ศรัทธา (*มุสลิม*) "**

24 : 4 ความว่า " **และบรรดาผู้ปรักปรำหญิงผู้บริสุทธิ์ (*ว่าได้ทำชู้*) แล้วไม่ได้นำพยาน 4 คน (*มายืนยัน*) ดังนั้นจงโบยพวกเขา 80 ที และจงอย่ารับการเป็นพยานของพวกเขาอีกเป็นอันขาด** "

จากหะดีษ

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ثَلاثَةٌ لاَ يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلاَ يُزَكِّيْهِمْ وَلاَ يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيْمٌ : شَيْخٌ زَانٍ ، وَمَلِكٌ كَذَّابٌ ، وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *บุคคลสามจำพวกที่อัลลอฮฺ จะไม่พูดกับพวกเขาในวันกิยามะฮฺ และจะไม่ทำให้พวกเขาสะอาดบริสุทธิ์และจะไม่มองพวกเขา และพวกเขาจะได้รับการลงโทษที่เจ็บปวดคือ (1) คนชราที่ละเมิดประเวณี (2) ผู้นำที่โกหก และ (3) คนจนที่หยิ่งยโส* " (มุสลิม)

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ الْجُهَنِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُ فِيْ مَنْ زَنَى وَلَمْ يُحْصِنْ جَلْدَ مِائَةٍ وَتَغْرِيْبَ عَامٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านซัยดฺ บิน คอลิด อัล - ญุฮะนี รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ยินท่านนบี ศ็อลฯ ออกคำสั่งแก่บุคคลที่ละเมิดประเวณี โดยที่เขายังไม่เคยผ่านการสมรสที่ถูกต้องมาก่อนให้เฆี่ยนหนึ่งร้อยครั้ง และให้เนรเทศหนึ่งปี* " (บุคอรี และ อัน – นะสาอีย์)

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : خُذُوْا عَنِّيْ خُذُوْا عَنِّيْ قَدْ جَعَلَ اللهُ لَهُنَّ سَبِيْلاً . الْبِكْرُ بِالْبِكْرِ جَلْدُ مِائَةٍ وَنَفْيُ سَنَةٍ ، وَالثَّيِّبُ بِالثَّيِّبِ جَلْدُ مِائَةٍ وَالرَّجْمُ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُوْ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอุบาดะฮ บิน ศอมิต รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ท่านทั้งหลายจงยึดแนวทางจากฉัน ท่านทั้งหลายจงยึดแนวทางจากฉัน แท้จริง อัลลอฮฺได้กำหนดแนวทางแก่พวกผู้หญิงไว้แล้วว่า (ชาย) โสดกับ (หญิง) โสดนั้นเฆี่ยนหนึ่งร้อยครั้งและเนรเทศหนึ่งปี (ชาย) ที่ผ่านการแต่งงาน กับ (หญิง) ที่ผ่านการแต่งงานนั้นเฆี่ยนหนึ่งร้อยครั้งและขว้าง (จนตาย)* " (มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وَهُوَ عَلَى مِنْبَرِ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللهَ قَدْ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْحَقِّ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ فَكَانَ مِمَّا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةُ الرَّجْمِ قَرَأْنَاهَا وَوَعَيْنَاهَا وَعَقَلْنَاهَا فَرَجَمَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ فَأَخْشَى إِنْ طَالَ بِالنَّاسِ زَمَانٌ أَنْ يَقُوْلَ قَائِلٌ مَا نَجِدُ الرَّجْمَ فِيْ كِتَابِ اللهِ فَيَضِلُّوْا بِتَرْكِ فَرِيْضَةٍ أَنْزَلَهَا اللهُ ، وَإِنَّ الرَّجْمَ فِيْ كِتَابِ اللهِ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَى إِذَا أَحْصَنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ إِذَا قَامَتِ الْبَيِّنَةُ أَوْ كَانَ الْحَبَلُ أَوِ الْإِعْتِرَافُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านอุมัร รฎิยฯ ได้กล่าวขณะยืนอยู่บนมิมบัรของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯว่า *แท้จริงอัลลอฮฺได้ส่งท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ มาพร้อมด้วยสัจธรรม และได้ประทานคัมภีร์ให้ท่านนบีมุฮัมมัด และได้เคยปรากฏว่าส่วนหนึ่งจากสิ่งที่ถูกประทานลงมานั้น มีโองการที่ระบุถึงการขว้าง เราได้อ่านโองการนั้น เราได้เอาใจใส่และเราได้พิจารณาโองการนั้น และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ขว้าง และพวกเราก็ได้ขว้างหลังจากท่าน (ได้ล่วงลับไปแล้ว) ดังนั้นฉันเกิดความวิตกว่า ถ้าหากเวลาได้พ้นผ่านมนุษย์ไปนาน ๆ จะมีคนกล่าวว่า : พวกเราไม่พบการขว้างระบุอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮฺ พวกเขาจะพากันหลงผิดโดยละทิ้งข้อกำหนดที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมา และแท้จริงการขว้างนั้นถูกระบุอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮฺเป็นสัจธรรมเหนือผู้ที่ละเมิดประเวณี ที่เคยผ่านการแต่งงานมาแล้วทั้งชายและหญิง ถ้ามีพยานยืนยัน หรือตั้งครรภ์ หรือยอมรับสารภาพ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا زَنَتِ الْأَمَةُ فَتَبَيَّنَ زِنَاهَا فَلْيَجْلِدْهَا وَلَا يُثَرِّبْ ثُمَّ إِنْ زَنَتْ فَلْيَجْلِدْهَا وَلَا يُثَرِّبْ ثُمَّ إِنْ زَنَتِ الثَّالِثَةَ فَلْيَبِعْهَا وَلَوْ بِحَبْلٍ مِنْ شَعَرٍ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *เมื่อทาสหญิงได้ละเมิดประเวณี และการละเมิดประเวณีของหล่อนได้ปรากฏชัด ดังนั้นจงเฆี่ยนหล่อนและอย่าประณาม หลังจากนั้นหากพบว่าหล่อนได้ละเมิดประเวณี จงเฆี่ยนหล่อนและอย่าประณาม ถ้าหากหล่อนละเมิดประเวณีอีก เป็นครั้งที่สาม จงขายหล่อนไปแม้ด้วยราคาเพียงเชือกเส้นเดียวที่ทำจากขนสัตว์* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ امْرَأَةً مِنْ جُهَيْنَةَ أَتَتْ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهِيَ حُبْلَى مِنَ الزِّنَا فَقَالَتْ : يَا نَبِيَّ اللهِ أَصَبْتُ حَدًّا فَأَقِمْهُ عَلَيَّ فَدَعَا نَبِيُّ اللهِ وَلِيَّهَا فَقَالَ : أَحْسِنْ عَلَيْهَا فَإِذَا وَضَعَتْ فَأْتِنِي بِهَا فَفَعَلَ فَأَمَرَ بِهَا نَبِيُّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَشُكَّتْ عَلَيْهَا ثِيَابُهَا ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فَرُجِمَتْ ثُمَّ صَلَّى عَلَيْهَا فَقَالَ لَهُ عُمَرُ : تُصَلِّي عَلَيْهَا يَا نَبِيَّ اللهِ وَقَدْ زَنَتْ فَقَالَ : لَقَدْ تَابَتْ تَوْبَةً لَوْ قُسِمَتْ بَيْنَ سَبْعِيْنَ مِنْ أَهْلِ الْمَدِيْنَةِ لَوَسِعَتْهُمْ ، وَهَلْ وَجَدْتَ تَوْبَةً أَفْضَلَ مِنْ أَنْ جَادَتْ بِنَفْسِهَا لِلَّهِ تَعَالَى .

رَوَاهُمَا الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านอิมรอน บิน หุศ็อยนฺ ได้เล่าว่า " แท้จริงมีหญิงคนหนึ่งจากเผ่าญุฮัยนะฮฺได้มาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ในสภาพที่ตั้งครรภ์จากการละเมิดประเวณี เมื่อมาถึงหล่อนได้กล่าวว่า *โอ้นบีของอัลลอฮฺ ! ฉันได้ทำความผิดที่จะต้องถูกลงโทษ ดังนั้นท่านจงโทษฉันเถิด* ท่านนบี ศ็อลฯได้เรียก ผู้ปกครองของหญิงนั้นมา และกล่าวว่า ' *ท่านจงปฏิบัติแก่หล่อนอย่างดี เมื่อหล่อนคลอดแล้วให้นำตัวหล่อนมาหาฉัน* ' ผู้ปกครองของหล่อนได้ปฏิบัติตามนั้น ต่อมาท่านนบี ศ็อลฯของอัลลอฮฺ จึงได้ออกคำสั่งให้ลงโทษหญิงนั้น ดังนั้นผ้าของหล่อนจึงถูกนำมาพันรอบตัวหล่อน (*เพื่อป้องกันไม่ให้อวัยวะพึงสงวนเปิดขณะทำการขว้าง*) จากนั้นท่านนบี ได้ออกคำสั่งให้ลงโทษหญิงนั้น *หล่อนจึงถูกขว้าง และท่านนบีก็ได้ไปนมาซให้แก่ศพของหล่อน* ท่านอุมัรฺได้ถามท่านนบีว่า ' *ท่านได้นมาซให้แก่ศพของหล่อนทั้ง ๆ ที่หล่อนได้ละเมิดประเวณี หรือ ?* ' ท่าน นบีตอบว่า ' *ความจริงหล่อนได้กลับตัว (เตาบะฮฺ) แล้ว เป็นการกลับตัวที่ ถ้าหากจะนำไปแบ่งให้ชาวนครมะดีนะฮฺเจ็ดสิบคน (ที่ทำความชั่ว) ก็จะสามารถแจกจ่ายได้ครบทุกคน ท่านจะพบการกลับใจที่ยอดเยี่ยมไปกว่าการสละตัวเองเพื่ออัลลอฮฺ ตะอาลาหรือ?* ' " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

(6.2) การเลือกคู่ครองและการแต่งงาน

ในอัล - กุรฺอานกล่าวว่า

24 : 26 ความว่า " **หญิงกัลยาณชนเหมาะสำหรับชายกัลยาณชน และชายกัลยาณชนก็เหมาะสำหรับหญิงกัลยาณชน** "

และในอัล – หะดีษ กล่าวถึงการเลือกหญิงดังนี้

عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِيْ وَقَّاصٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ ثَلَاثَةٌ وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ ثَلَاثَةٌ ، مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ : الْمَرْأَةُ الصَّالِحُ ، وَالْمَسْكَنُ الصَّالِحُ ، وَالْمَرْكَبُ الصَّالِحُ ، وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ : الْمَرْأَةُ السُّوْءُ ، وَالْمَسْكَنُ السُّوْءُ ، وَالْمَرْكَبُ السُّوْءُ . رَوَاهُ أَحْمَدُ .

ท่านสะอฺด อิบนิ อบีวักกอส ได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺได้กล่าวว่า " *ความสุขของมนุษย์มี 3 ประการ และความทุกข์ของมนุษย์มี 3 ประการ (เช่นกัน) ความสุขของมนุษย์ได้แก่ การมีภรรยาที่ดี ที่พักอาศัยสะดวกสบาย และมีพาหนะ ที่สะดวก ส่วนความทุกข์ของมนุษย์ได้แก่ การมีภรรยาที่เลว ที่พักอาศัยไม่ดี ยานพหนะที่ไม่สะดวก* " (อะหฺมัด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ ، لِمَالِهَا وَلِحَسَبِهَا وَلِجَمَالِهَا وَلِدِيْنِهَا فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّيْنِ تَرِبَتْ يَدَاكَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ . وَلِلنَّسَائِيِّ وَمُسْلِمٍ : إِنَّ الدُّنْيَا كُلَّهَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้หญิงจะถูกแต่งงานเพราะสี่ประการ : (1) เพราะทรัพย์ของหล่อน (2) เพราะวงศ์ตระกูลของหล่อน (3) เพราะความสวยงามของหล่อน และ (4) เพราะศาสนาของหล่อน ดังนั้น ท่านจงเลือกเอาหญิงที่มีศาสนาเถิด (มิฉะนั้น) มือทั้งสองของท่านจะต้องติดดิน* " (บุคอรี อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอีย์)

ตัวบทของนะสาอีย์ และ มุสลิมว่า " *แท้จริง โลกดุนยาทั้งหมดเป็นสิ่งอำนวยความสุข และ สิ่งอำนวยความสุขที่ดีที่สุด คือ ผู้หญิงที่ดี* "

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: خَيْرُ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الْإِبِلَ صَالِحُ نِسَاءِ قُرَيْشٍ أَحْنَاهُ عَلَى وَلَدٍ فِيْ صِغَرِهِ وَأَرْعَاهُ عَلَى زَوْجٍ فِيْ ذَاتِ يَدِهِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

จากเขา (ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ) ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *พวกผู้หญิงที่ขี่อูฐที่ดีที่สุด คือ พวกผู้หญิงของเผ่ากุรอยชฺ ผู้ซึ่งมีความรักและเอาใจใส่เด็กเล็ก ๆ และเป็นผู้เอาใจใส่สามีและทรัพย์สินของสามี* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الدُّنْيَا كُلُّهَا مَتَاعٌ وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนิ อัมรฺ ได้เล่าจากท่านรสูลุลลอฮ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ทุกสิ่งในโลก(ดุนยานี้) คือเครื่องประดับ แต่เครื่องประดับที่ดี ที่สุดคือ ผู้หญิงที่ดี* " (มุสลิม)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : تَزَوَّجْتُ فَقَالَ لِيْ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَا تَزَوَّجْتَ ؟ فَقُلْتُ : ثَيِّبًا ، فَقَالَ: مَالَكَ وَلِلْعَذَارَى وَلِلْعَابِهَا قُلْتُ: يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنَّ عَبْدَاللهِ مَاتَ وَتَرَكَ سَبْعَ بَنَاتٍ أَوْ تِسْعًا فَجِئْتُ بِمَنْ يَقُوْمُ عَلَيْهِنَّ ، قَالَ : فَدَعَالِيْ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯได้กล่าวว่า " *ฉันได้แต่งงานแล้ว* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า *' ท่านแต่งงานกับใคร? '* ฉัน ได้กล่าวว่า *' แม่หม้าย '* ท่านได้กล่าวว่า *' ทำไมท่านไม่แต่งงานกับหญิงสาว และน้ำลาย (ความสาว) ของหล่อน '* ฉันได้กล่าวว่า *' โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แท้จริง อับดุลลอฮฺได้เสียชีวิตไป และได้ทิ้งลูกสาวไว้เจ็ดคนหรือเก้าคน ฉันจึงได้นำบุคคลที่จะดูแลพวกหล่อนมา '* เขาได้กล่าวว่า *ท่าน นบี ได้ขอพรให้ฉัน* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَصَبْتُ امْرَأَةً ذَاتَ جَمَالٍ وَحَسَبٍ وَإِنَّهَا لَا تَلِدُ أَفَأَتَزَوَّجُهَا ؟ قَالَ: لَا ، ثُمَّ أَتَاهُ الثَّانِيَةَ فَنَهَاهُ ثُمَّ أَتَاهُ الثَّالِثَةَ فَقَالَ : تَزَوَّجُوْا الْوَدُوْدَ الْوَلُوْدَ فَإِنِّيْ مُكَاثِرٌ بِكُمُ الْأُمَمَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านมะอฺกิล บิน ยะสารฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ชายคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า *' โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันได้พบผู้หญิงคนหนึ่งที่มีความสวยงาม มีตระกูลสูง แต่ความจริงหล่อนจะให้กำเนิดบุตรไม่ได้ ฉันควรจะแต่งงานกับ หล่อนไหม? '* ท่านตอบว่า *' ไม่ '* หลังจากนั้นเขาได้มาหาท่านอีกเป็นครั้งที่สอง *ท่านก็ได้ห้ามเขา* ต่อมาเขาได้มาหาท่านอีกเป็นครั้งที่สาม ท่านนบีได้กล่าวว่า *' ท่านจงแต่งงานกับหญิงที่รักสามี ที่ให้กำเนิดลูกมาก เพราะความจริงฉันจะนำพวกท่านไปอวดประชาชาติต่างๆว่ามีมาก* " (อบูดาวูด อันนะสาอียฺ และ หากิมถือว่าเป็นหะดีษเศาะหีห)

عَنْ أَبِيْ حَاتِمٍ الْمُزَنِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِيْنَهُ وَخُلُقَهُ فَأَنْكِحُوْهُ إِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِيْ الْأَرْضِ وَفَسَادٌ قَالُوْا : يَا رَسُوْلَ اللهِ وَإِنْ كَانَ فِيْهِ ؟ قَالَ : إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِيْنَهُ وَخُلُقَهُ فَأَنْكِحُوْهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَحَسَّنَهُ .

ท่านอบูหาติม อัล - มุซะนีย์ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *เมื่อคนที่พวกท่านพอใจในศาสนาของเขา และความประพฤติของเรา ได้มายังพวกท่าน พวกท่านจงแต่งงาน (ผู้หญิงที่อยู่ภายใต้การปกครองของท่าน) ให้เขา ถ้าหากท่านไม่กระทำดังนั้น ก็จะเกิดวิกฤตการณ์ขึ้นในหน้าแผ่นดิน และจะเกิดความเสียหายขึ้น* พวกเราได้กล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮ์ ! และถ้าหาก (ความยากจน และมีสกุลต่ำ) อยู่ในตัวเขา (จะแต่งงานให้เขาไหม ?)* ' ท่านได้กล่าวว่า ' *เมื่อคนที่พวกท่านพอใจในศาสนาของเขา และความประพฤติของเขาได้มายังพวกท่าน พวกท่านจงแต่งงาน (ผู้หญิงที่อยู่ภายใต้การปกครองของท่าน) ให้เขา* ' *(ท่านได้กล่าว) สามครั้ง* " (ติรฺมิซีย์ และถือว่าเป็นหะดีษหะสัน)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : شَرُّ مَا فِي الرَّجُلِ شُحٌّ هَالِعٌ وَجُبْنٌ خَالِعٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ประการที่ชั่วที่สุดที่อยู่ในสภาพบุรุษคือ ความตระหนี่เหนียวแน่น และความขี้ขลาด ขี้ตระหนก* "

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : تَأَيَّمَتْ حَفْصَةُ مِنْ خُنَيْسِ بْنِ حُذَافَةَ السَّهْمِيِّ وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تُوُفِّيَ بِالْمَدِينَةِ فَقَالَ عُمَرُ : عَرَضْتُ حَفْصَةَ عَلَى عُثْمَانَ فَقَالَ : سَأَنْظُرُ فِي أَمْرِي فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ ثُمَّ لَقِيَنِي فَقَالَ : قَدْ بَدَا لِي أَلَّا أَتَزَوَّجَ يَوْمِي هَذَا فَلَقِيتُ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ فَقُلْتُ : إِنْ شِئْتَ زَوَّجْتُكَ حَفْصَةَ فَصَمَتَ أَبُوْبَكْرٍ وَكُنْتُ أَوْجَدَ عَلَيْهِ مِنِّي عَلَى عُثْمَانَ فَلَبِثْتُ لَيَالِيَ ثُمَّ خَطَبَهَا رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَنْكَحْتُهَا إِيَّاهُ، فَلَقِيَنِي أَبُوْبَكْرٍ فَقَالَ : لَعَلَّكَ وَجَدْتَ عَلَيَّ حِيْنَ عَرَضْتَ عَلَيَّ حَفْصَةَ فَلَمْ أَرْجِعْ إِلَيْكَ شَيْئًا قَالَ عُمَرُ : قُلْتُ نَعَمْ قَالَ أَبُوْبَكْرٍ : إِنَّهُ لَمْ يَمْنَعْنِي أَنْ أَرْجِعَ إِلَيْكَ فِيمَا عَرَضْتَ عَلَيَّ إِلَّا أَنِّي كُنْتُ عَلِمْتُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَدْ ذَكَرَهَا فَلَمْ أَكُنْ لِأُفْشِيَ سِرَّ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَرَكَهَا قَبِلْتُهَا .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " หัฟเศาะฮ์ (ลูกสาวของท่าน) ได้กลายเป็นหม้ายด้วยการจากไปของคุนัยสฺ บิน หุซาฟะฮ์ - อัซซะฮ์มีย์ ซึ่งเป็นสาวกของท่านนบี ศ็อลฯ และได้เสียชีวิตที่นครมะดีนะฮ์ ท่านอุมัรฺได้เล่าว่า ' *ฉันได้เสนอหัฟเศาะฮ์ให้แก่ท่านอุษมาน* ' เขากล่าวว่า ' *ฉันขอพิจารณาเรื่องของฉันดูก่อน* ' และฉันก็ได้หายหน้าไปหลายวัน ต่อมาเขาได้พบกับฉันและกล่าวว่า ' *ความจริงฉันเห็นว่ายังไม่สม* -

ควรแต่งงานในยามนี้ ' ต่อมาฉันได้พบกับท่าน อบูบักรฺ อัศ - ศิกดีก ฉันได้กล่าวว่า ' *ถ้าหากท่านต้องการฉันจะแต่งงานท่านกับหัฟเศาะฮฺ* ' ท่านอบูบักรนิ่งเงียบ ความจริงแล้วเขาทำให้ฉันโกรธยิ่งกว่าท่านอุษมาน ฉันได้หายหน้าไปหลายวัน *ต่อมาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้สู่ขอนาง และฉันก็ได้แต่งงานนางให้ท่าน* หลังจากนั้นท่านอบูบักรฺได้พบกับฉันแล้วกล่าวขึ้นว่า ' *คิดว่าท่านคงโกรธฉัน ขณะที่ท่านได้เสนอหัฟเศาะฮฺให้ฉันแล้วฉันไม่ได้ตอบท่านด้วยสิ่งใดเลย* ' อุมัรเล่าว่า ฉันตอบว่า ' *ถูกแล้ว* ' ท่าน อบูบักรฺ จึงพูดว่า ' *ที่จริงไม่มีสิ่งใดมาห้ามฉันที่จะตอบท่านในสิ่งที่ท่านเสนอให้ฉัน นอกจากมีฉันได้ทราบมาว่า แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เอ่ยถึงนาง และฉันก็ไม่ต้องการกระจายความลับของท่านรสูลุลลอฮฺ และถ้าหากท่านรสูลุลลอฮฺทิ้งนาง แน่นอนฉันจะต้องรับนางเอาไว้* ' " (บุคอรี)

(5.3) การสู่ขอและแต่งงาน

มีหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ ดังนี้

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ أَنْ يُحْسِنَ اسْمَهُ وَأَنْ يُعَلِّمَهُ الْكِتَابَةَ وَأَنْ يُزَوِّجَهُ إِذَا بَلَغَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

" *แท้จริง ส่วนหนึ่งเป็นภาระหน้าที่ของพ่อที่มีต่อลูก ๆ ของเขา คือตั้งชื่อที่ดี ๆ แก่เขา สอนเขาให้อ่านเขียนหนังสือ และหาคู่ครองให้เขาเมื่อเขาบาลิฆ (บรรลุศาสนภาวะ)* " (อัล-บุคอรี)

ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : آمِرُوْا النِّسَاءَ فِيْ بَنَاتِهِنَّ . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُوْدَاوُدَ .

" *จงปรึกษากับฝ่ายแม่ (การแต่งงาน) ลูก ๆ ของนาง* " (อะหฺมัด และ อบูดาวูด)

- การสู่ขอ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا خَطَبَ أَحَدُكُمُ امْرَأَةً فَإِنِ اسْتَطَاعَ أَنْ يَنْظُرَ بَيْنَهَا مَا يَدْعُوْهُ إِلَى نِكَاحِهَا فَلْيَفْعَلْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

" *เมื่อคนใดในหมู่พวกท่าน จะทำการสู่ขอหญิงสักคนหนึ่ง ถ้าหากกระทำได้ก็เป็นการดีที่เขาได้ดูนางเสียก่อน จะได้มีการพึงพอใจ เพื่อนำไปสู่การสมรสกันกับนาง* " (อบูดาวูด)

ท่านนบีฯ ได้กล่าวว่า

إِنَّ الْمُغِيْرَةَ خَطَبَ امْرَأَةً فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : انْظُرْ إِلَيْهَا فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ يُؤْدَمَ بَيْنَكُمَا . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

" *แท้จริง เมื่อมุฆีเราะฮฺได้ (สู่ขอ) หมั้นกับหญิงคนหนึ่ง* ท่านนบีฯ จึงกล่าวแก่เขาว่า **จงไปดูตัวหญิงคนนั้น** *เพราะการดูนางก่อนนั้นเป็นการดีกว่า เพื่อนำไปสู่การตกลงปลงใจกันระหว่างท่านทั้งสอง* " (ติรฺมิซียฺ)

ท่านนบีฯ ศ็อลฯ กล่าวว่า

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ فَلاَ يَحِلُّ لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَبْتَاعَ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلاَ يَخْطُبَ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يَذَرَ . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالْبُخَارِيُّ .

" *คนมุอฺมินเป็นพี่น้องของคนมุอฺมิน เพราะฉะนั้นไม่อนุมัติ (หะลาล) แก่มุอฺมินคนหนึ่ง (เข้าไป) ต่อรองราคาของที่พี่น้องของเขา (กำลัง) ต่อรองกันอยู่ และไม่อนุมัติ ที่เขาจะไปติดต่อสู่ขอผู้ที่พี่น้องของเขา (พี่น้องมุสลิมกำลัง) ติดต่อสู่ขอกันอยู่ นอกจากเมื่อพี่น้องของเขาคนนั้นเลิกกันไปแล้ว* " (อะหฺมัด – มุสลิม)

- **การแต่งงาน**

- **หญิงต้องยินยอมจึงแต่งได้**

จากอัล หะดีษ

إِنَّ جَارِيَةً بِكْرًا أَتَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَذَكَرَتْ أَنَّ أَبَاهَا زَوَّجَهَا وَهِيَ كَارِهَةٌ فَخَيَّرَهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَدَارُ الْقُطْنِيّ .

" *แท้จริง มีเด็กสาวคนหนึ่งมาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ฟ้องว่า พ่อของเธอได้ให้เธอแต่งงานด้วยการบังคับ ดังนั้นท่านรสูล ฯ ศ็อลฯ จึงให้สิทธิแก่เธอในอันที่จะเลือก (คือจะตกลงปลงใจ หรือบอกเลิกไปเลย)* " (อะหฺมัด ดารุลกุฏนี)

إِنَّ خَنْسَاءَ زَوَّجَهَا أَبُوهَا وَهِيَ ثَيِّبٌ فَكَرِهَتْ ذَلِكَ فَأَتَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَرَدَّ نِكَاحَهَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

" *แท้จริง มีหญิงคนหนึ่ง ชื่อคอนสาอฺ พ่อของเธอได้จัดแต่งงานเธอทั้งที่เธอเป็นม่าย เธอไม่พอใจเรื่องที่กล่าวนั้น เธอจึงไปฟ้องต่อท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ดังนั้นรสูลุลลอฮฺ จึงให้ยกเลิกการแต่งงานที่กล่าวนั้น* "

ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ กล่าวว่า

قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْبِكْرُ تُسْتَأْذَنُ فِي نَفْسِهَا وَإِذْنُهَا صِمَاتُهَا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَحْمَدُ .

" หญิงสาวนั้น (ต้อง) ขอความตกลงปลงใจจากนาง และในการนิ่งของนางนั้น (ถือเสมือนนาง) อนุมัติแล้ว "

- **ต้องมีมะฮัร (*ของหมั้นที่ต้องให้แก่หญิง - ไม่ใช่ให้แก่พ่อแม่หญิง*)**

จากอัล กุรฺอาน

4 : 4 ความว่า " และจงให้หญิงซึ่งของหมั้นของนางโดยเต็มใจ และถ้านางคืนให้แก่สูเจ้าจากสิ่งใดของมัน โดยยินดี ดังนั้นจงกันมันโดยโอชะและเปรมปรีดิ์ "

- **ต้องมีพยาน (*อย่างน้อย 2 คน*)**

จากอัล หะดีษ

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ لَمْ يُجِبِ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللهَ وَرَسُوْلَهُ .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

" ผู้ใดมิได้ไปตามคำเชิญ (ในการแต่งงาน) ดังนั้น แท้จริงเขาดื้อดึงต่ออัลลอฮฺ และรสูลของพระองค์ " (บุคอรี)

عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَأَحْمَدُ وَالْبَيْهَقِيْ وَلَفْظُهُمَا : لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่มีการแต่งงานนอกจากต้องมีผู้ปกครอง* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ อะหฺมัด และ บัยฮะกียฺ)

ในตัวบทของอะหฺมัด และบัยฮะกียฺว่า " *ไม่มีการแต่งงาน นอกจากต้องมีผู้ปกครองและพยาน [2] สองคนที่มีคุณธรรม* "

إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيْمَةِ فَلْيَأْتِهَا ، فَإِنْ كَانَ مُفْطِرًا فَلْيَطْعَمْ وَإِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيَدْعُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

---

[2] นักวิชาการถือว่า การแต่งงานที่ไม่มีพยาน ถือว่า ใช้ไม่ได้ เพราะไม่ต่างจากการละเมิดประเวณี

" *เมื่อคนผู้ใดในหมู่พวกท่าน ถูกเชิญให้ไปในการเลี้ยง (แต่งงาน) ก็ขอให้ท่านไป (ตามคำเชิญ) ดังนั้นถ้าเขาไม่ได้ถือศีลอดก็ให้รับประทาน และถ้าเขาถือศีลอดก็ให้เขาดุอาอฺ (ขอพรแก่คู่สมรส)* " (อบูดาวูด)

เพราะท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า

إِذَا اجْتَمَعَ الدَّاعِيَانِ فَأَجِبْ أَقْرَبَهُمَا بَابًا ، فَإِنَّ أَقْرَبَهُمَا بَابًا أَقْرَبُهُمَا جِوَارًا فَإِنْ سَبَقَ أَحَدُهُمَا فَأَجِبِ الَّذِيْ سَبَقَ . رَوَاهُ أَحْمَدُ .

" *ขณะใดที่มีการเชิญ สองราย(ในเวลาเดียวกัน) ก็ขอให้ท่านไปยัง บ้านที่ใกล้ที่สุดกับบ้านของท่าน เพราะผู้ที่อยู่ใกล้กว่านั้น สิทธิในการเป็นเพื่อนบ้านกันมีความสำคัญมากกว่า แต่ถ้าการเชิญรายใดที่ได้เชิญไว้ก่อนก็จงไปยังบ้านที่ได้เชิญเราก่อน* " (อะหฺมัด)

- **วิธีนิกาห (แต่งงาน)**

" *คือเมื่อผู้หญิงตกลงปลงใจมอบให้วะลียฺ (ผู้ปกครอง) ของนางจัดการ หรือ วะกีล (มอบ) ให้คนหนึ่งคนใดจัดการแต่งงานตัวนาง ผู้เป็นวลีเองหรือผู้ได้รับมอบหมายก็จัดการต่อหน้าคน หลาย ๆ คน หรือต่อหน้าพยาน* " (อบูมันศูร : 2520, 2523)

إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا رَفَّأَ الْإِنْسَانَ - إِذَا تَزَوَّجَ - قَالَ : بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِيْ خَيْرٍ . رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ .

" *แท้จริงท่านนบีฯศ็อลฯ เมื่อดุอาอฺ (ขอพร) แก่คู่แต่งงานกันใหม่ ท่านกล่าว (ใจความ) ว่า 'ขอให้พระองค์อัลลอฮฺ สุบหฯ ยินดีต่อท่าน และขอพระองค์ประทานความจำเริญแก่ท่าน และขอพระองค์ทรงให้ทรงประทานให้ท่านทั้งสองอยู่ร่วมกันด้วยคุณความดี '* "

มีรายงานว่า

أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ : أَوْلِمْ وَلَوْ بِشَاةٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

" *แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวกับอับดุรเราะหฺมาน บิน เอาฟ์ (ที่เพิ่งแต่งงานวันนั้น) ว่า จงจัดให้มีการเลี้ยง แม้ว่าจะด้วยแพะเพียงตัวเดียว* " (บุคอรี - มุสลิม)

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า

قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيْمَةِ تُدْعَى لَهَا الْأَغْنِيَاءُ وَتُتْرَكُ الْفُقَرَاءُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

" ***อาหารที่เลวที่สุด คืออาหารในการเลี้ยงที่เชิญแต่คนมั่งมี และคนยากจนถูกละเลย*** "(บุคอรี - มุสลิม)

وَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : فَصْلُ مَا بَيْنَ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ الدُّفُّ وَالصَّوْتُ فِي النِّكَاحِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

" ***การตีกลองและการร้องเพลงในขณะแต่งงานนั้น เป็น (เครื่องหมาย) ความแตกต่างระหว่าง หะลาลและหะรอมอย่างยิ่ง (คือจะเป็นที่ อนุมัติ หรือต้องห้ามอยู่ที่ความพอดี)*** " (ติรฺมิซีย)

(6) วัฒนธรรมในการครองเรือน การเลี้ยงลูก และการหย่า

(6.1) หน้าที่สามี – ภรรยา

อัล – กุรอาน กล่าวถึงหน้าที่สามี – ภรรยา ไว้ดังนี้

4 : 34 ความว่า " **ผู้ชายเป็นผู้ปกครองเลี้ยงดูผู้หญิง โดยที่อัลลอฮฺได้ทรงโปรดปรานให้ (*ความแข็ง แรงของ*) บางคน (*ผู้ชาย*) เหนือกว่าอีกบางคน (*ผู้หญิง*) และโดยที่พวกเขาจ่ายทรัพย์สมบัติของพวกเขา (*เลี้ยงดูนาง*) ดังนั้นผู้หญิงที่ดีทั้ง หลายคือผู้ภักดี ผู้รักษาความลับ (*เช่นชื่อเสียง สมบัติ ความดีงามของสามี เมื่อสามีไม่อยู่*) ตามที่อัลลอฮฺได้ทรง (*สั่งให้*) พิทักษ์ (*ตามที่ปรากฏในพระบัญญัติของพระองค์*) และบรรดา (*ภรรยาอีกประเภทหนึ่ง*) ผู้สูเจ้าเกรงการดื้อดึงของนาง ดังนั้นจงตักเตือนนาง (*ถ้านางยังดื้อรั้นอยู่*) จงปล่อยนางไว้ (*ตามลำพัง*) ณ ที่นอนของนาง (*เพราะความว้าเหว่อาจทำให้นางสำนึก แต่ถ้ายังดื้อรั้นอยู่*) ก็จงเฆี่ยนนาง (*อย่าให้รุนแรง เช่นอย่าให้มีรอย เพียงแต่ให้อายและเข็ดหลาบ*) ครั้นนางเชื่อฟังสูเจ้า ดังนั้นจงอย่าหาทางอื่น (*กลั่นแกล้ง*) ให้ร้ายนาง (*อย่าคิดว่าสามีเป็นผู้ได้เปรียบ*) แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงสูงสุด ผู้ทรงเกรียงไกรเสมอ "

66 : 6 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงช่วยตัวของสูเจ้า และครอบครัวของสูเจ้าให้พ้นจากไฟ (*นรก*) ซึ่งมนุษย์ (*ผู้ ทำบาป*) และก้อนหิน (*รูปสักการะ*) เป็นเชื้อเพลิงของมัน** "

65 : 7 ความว่า " **ควรให้ผู้มั่งคั่งจ่าย (*ค่าเลี้ยงดู*) ตามความมั่งคั่งของเขา ส่วนผู้ที่การยังชีพของเขาเป็นที่คับแค้นแก่เขา ก็ควรให้เขาจ่ายตามที่อัลลอฮฺได้ประทาน (*เครื่องยังชีพ*) แก่เขา** "

30 : 21 ความว่า " และ (*หนึ่ง*) ในสัญญาทั้งหลายของพระองค์คือ **พระองค์ได้ทรงสร้างจาก (*เชื้อเดียวกัน*) หมู่สูเจ้าซึ่งคู่ครองสำหรับสูเจ้า เพื่อสูเจ้าจะได้มีใจสงบในตัวนาง (*มีความรักและผาสุก*)** และพระองค์ได้ทรงทำให้มีความรัก และความเอ็นดูในระหว่างสูเจ้า (*ให้สามีภรรยารักใคร่เห็นใจกัน*) แท้จริงในนั้น แน่นอนมีสัญญาณสำหรับหมู่ชนผู้ตรึกตรอง "

4 : 19 ความว่า " **จงอยู่ร่วมกับนางโดยดี ดังนั้นถ้าสูเจ้าชังนาง (*โดยนางมิได้ทำผิด*) ก็อาจเป็นเพราะว่าสูเจ้าชังสิ่งหนึ่ง และอัลลอฮฺได้ทรงทำให้มีความดีมากมายในนั้น** "

64 : 14 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! แท้จริงในหมู่คู่ครองของสูเจ้า และลูก ๆ ของสูเจ้านั้น (*มีบางคน*) เป็นศัตรูของสูเจ้า (*เนื่องจากความลำเอียงและความลุ่มหลงของสูเจ้าเอง*) ฉะนั้นจงระวังพวกเขา (*อย่าเฉยเมย ต่อหน้าที่*) แต่ถ้าสูเจ้าอภัยและมองข้าม (*ข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ*) และยกโทษ (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) อัลลอฮฺคือผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ** "

2 : 187 ความว่า " **นางเป็นอาภรณ์สำหรับสูเจ้า และสูเจ้าเป็นอาภรณ์สำหรับนาง (*เป็นที่เชิดชูซึ่งกันและกัน*)** ....."

จากอัล - หะดีษ

قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ قُتِلَ دُوْنَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيْدٌ ، مَنْ قُتِلَ دُوْنَ دَمِهِ فَهُوَ شَهِيْدٌ ، مَنْ قُتِلَ دُوْنَ دِيْنِهِ فَهُوَ شَهِيْدٌ ، مَنْ قُتِلَ دُوْنَ أَهْلِهِ فَهُوَ شَهِيْدٌ ، رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَاللهُ أَعْلَى أَعْلَمُ .

และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดถูกฆ่าเพราะป้องกันครอบครัวของเขา เขาเป็นชะฮีด (เทียบเท่าผู้ที่ถูกฆ่าเพื่อกันศาสนาและศาสดาซึ่งเป็นกุศลสูงสุด) ผู้ใดถูกฆ่าเพราะป้องกันเลือดของเขา เขาเป็นชะฮีด และผู้ใดถูกฆ่า เพราะป้องกันครอบครัวของเขา เขาเป็นชะฮีด*** " (ติรฺมิซียฺ บุคอรี และ มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلَا كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْإِمَامُ الَّذِيْ عَلَى النَّاسِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْؤُوْلَةٌ عَنْهُمْ ، وَعَبْدُ الرَّجُلِ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْؤُوْلٌ عَنْهُ ، أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْؤُوْلٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***โปรดทราบพวกท่านทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ และพวกท่านทุกคนต้องถูกสอบสวนในสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้น ผู้นำมีหน้าที่รับผิดชอบประชาชนและต้องถูกสอบสวนในความรับผิดชอบของเขา ผู้ชายมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของเขาและต้องถูกสอบสวนในเรื่องครอบครัวของเขา ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของสามีและบุตรของสามีและจะต้องถูกสอบสวนในหน้าที่ของนางต่อพวกเขา ทาสของคน ๆ หนึ่งมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของนายและต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินนั้น ดังนั้นพึงทราบเถิดว่าพวกท่านทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบและพวกท่านทุกคนต้องถูกสอบสวนในสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบ*** " (บุคอรี มุสลิม อบู ดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِيْ مَسْعُوْدٍ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا أَنْفَقَ الْمُسْلِمُ نَفَقَةً عَلَى أَهْلِهِ وَهُوَ يَحْتَسِبُهَا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةٌ . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ท่านอบูมัสอูดได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***เมื่อมุสลิมใช้จ่ายเพื่อครอบครัวของเขาโดยหวังรางวัลจากอัลลอฮฺ การใช้จ่ายของเขาเป็นกุศลทาน*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللهِ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : فَاتَّقُوْا اللهَ فِيْ النِّسَاءِ فَإِنَّكُمْ أَخَذْتُمُوْهُنَّ بِأَمَانِ اللهِ وَاسْتَحْلَلْتُمْ فُرُوْجَهُنَّ بِكَلِمَةِ اللهِ ، وَلَكُمْ عَلَيْهِنَّ أَنْ لَا يُوْطِئْنَ فُرُشَكُمْ أَحَدًا تَكْرَهُوْنَهُ فَإِنْ فَعَلْنَ ذَلِكَ فَاضْرِبُوْهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبَرِّحٍ وَلَهُنَّ عَلَيْكُمْ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ทานญาบิรฺ อิบนิ อับดุลลอฮฺ ได้เล่าว่า ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***จงยำเกรงต่ออัลลอฮฺด้วยเรื่องผู้หญิง เพราะท่านแต่งงานด้วย อมานะฮฺ (ความไว้วางใจ) ของอัลลอฮฺ และปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ ท่านมีสิทธิเหนือนาง นางจะต้องไม่นำผู้ที่ท่านไม่พอใจมายังเคหะสถานของท่าน ถ้านางทำเช่นนั้น ให้ท่านเฆี่ยนนางได้ แต่ต้องไม่ให้มีรอยชีดช่วน นางมีสิทธิเหนือท่าน คือท่านต้องให้อาหารแก่นางและเครื่องนุ่งห่มแก่นางด้วยดี*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا يَفْرَكْ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ชายผู้ศรัทธา ! จงอย่าชุ่นเคืองหญิงผู้ศรัทธา ถ้าหากเขารังเกียจนิสัยอย่างหนึ่งของเธอ ยังมีนิสัยอื่น ๆ ของเธอที่เขาจะพอใจ*** " (มุสลิม)

عَنْ عَمْرِو بْنِ الْأَحْوَصِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا ، وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا فَأَمَّا حَقُّكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ فَلَا يُوْطِئْنَ فُرُشَكُمْ مَنْ تَكْرَهُوْنَ وَلَا يَأْذَنَّ فِيْ بُيُوْتِكُمْ مَنْ تَكْرَهُوْنَ أَلَا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوْا إِلَيْهِنَّ فِيْ كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَصَحَّحَهُ

ท่านอัมรฺ บิน อัล- อะหฺวัส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***พึงทราบเถิด แท้จริงพวกท่านมีสิทธิเหนือภรรยาของพวกท่าน และภรรยาของพวกท่านก็มีสิทธิเหนือพวกท่าน ดังนั้นพวกนางจะต้องไม่ให้ผู้ที่พวกท่านรังเกียจเหยียบที่นอนของพวกท่าน และพวกนางจะต้องไม่อนุญาต ให้ผู้ที่พวกท่านรังเกียจเข้าในบ้านของพวกท่าน พึงทราบเถิดว่า สิทธิของพวกนางที่มีเหนือพวกท่าน คือ ให้พวกท่านปฏิบัติด้วยดีกับพวกนางในเรื่องเครื่องนุ่งห่ม และอาหารของพวกนาง*** " (ติรฺมิซียฺ และถือว่าเป็นหะดีษเศาะหี้หฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : خَيْرُ الصَّدَقَةِ مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِ غِنًى ، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُوْلُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ التِّرْمِذِيَّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***การทำทานที่ดี คือ ท่านที่ทำเมื่อมั่งมี และท่านจงเริ่มต้นด้วยการเริ่มทำทานแก่บุคคลที่ท่านต้องเลี้ยงดูก่อน (เช่น ภริยาและบุตร)*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ นะสาอียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يَحْبِسَ عَمَّنْ يَمْلِكُ قُوْتَهُ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ وَأَبُوْ دَاوُدَ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***เป็นบาปแก่บุคคลหนึ่งอย่างเพียงพอแล้ว ที่เขาเพิกเฉยการเลี้ยงดูบุคคลที่เขาคุ้มครองอยู่*** " (มุสลิม นะสาอียฺ และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : دِيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ وَدِيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ فِيْ رَقَبَةٍ ، دِيْنَارٌ تَصَدَّقْتَ بِهِ عَلَى مِسْكِيْنٍ ، وَ دِيْنَارٌ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ أَعْظَمُهَا أَجْرًا الَّذِيْ أَنْفَقْتَهُ عَلَى أَهْلِكَ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้ กล่าวว่า " ***ดีนารฺหนึ่งที่ท่านใช้จ่ายไปในทางของอัลลอฮฺ ดีนารฺ หนึ่ง ที่ท่านใช้จ่ายไปในการปลดปล่อยทาส ให้เป็นอิสระ ดีนารฺหนึ่ง ที่ท่านนำมาทำทานแก่ผู้ยากไร้ และ ดีนารฺ หนึ่ง ที่ท่านใช้จ่ายเลี้ยงดูครอบครัวของท่าน บรรดาเหล่านั้นทั้งหมดที่ได้กุศลยิ่งใหญ่ที่สุด คือดีนารฺที่ท่านนำมาใช้จ่ายเลี้ยงดูครอบครัวของท่าน*** " (มุสลิม ติรฺมิซียฺ และ อะหฺมัด)

عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَفْضَلُ دِيْنَارٍ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ دِيْنَارٌ يُنْفِقُهُ عَلَى عِيَالِهِ ، وَدِيْنَارٌ يُنْفِقُهُ عَلَى دَابَّتِهِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ ، وَدِيْنَارٌ يُنْفِقُهُ عَلَى أَصْحَابِهِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านเชาบานได้เล่าว่า " ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***ดีนารฺที่ประเสริฐที่สุดที่ชายคนหนึ่งใช้จ่าย คือ ดีนารฺที่เขาใช้จ่ายเพื่อครอบครัวของเขา และดีนารฺที่เขาใช้จ่ายเพื่อสัตว์เลี้ยงของเขาในหนทางของอัลลอฮฺ และดีนารฺที่เขาใช้จ่ายเพื่อเพื่อนฝูงของเขาในหนทางของอัลลอฮฺ*** " (มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِيْ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลลลฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า ***ผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่านคือผู้ที่ดีที่สุดต่อครอบครัวของเขา และฉันดีที่สุดในหมู่พวกท่านเพราะฉันดีที่สุดต่อครอบครัวของฉัน*** "(ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قِيْلَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ ؟ قَالَ الَّتِيْ تَسُرُّهُ إِذَا نَظَرَ ، وَتُطِيْعُهُ إِذَا أَمَرَ ، وَلَا تُخَالِفُهُ فِيْ نَفْسِهَا وَلَا مَالِهَا بِمَا يَكْرَهُ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ . وَلِلشَّيْخَيْنِ وَالتِّرْمِذِيِّ : مَا تَرَكْتُ بَعْدِيْ فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " ได้มีผู้ถามท่านรสูลุลลอฮฺว่า ***ผู้หญิงเช่นใดดีที่สุด*** ท่านตอบว่า ' ***ผู้หญิงที่ทำให้เขา(สามี ชื่นใจเมื่อมอง เชื่อฟังคำเขา และไม่ขัดขวางเขาทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สินด้วยกลัวว่า เขาจะไม่พอใจ*** ' " (นะสาอียฺ)

ตัวบทของ บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ ว่า " ***ฉันไม่ได้ทิ้งวิกฤตการใดไว้หลังจากฉันจากไป จะเป็นภัยร้ายแรงแก่พวกผู้ชายยิ่งกว่าผู้หญิง*** "

عَنْ أَبِيْ أُسَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ يَقُوْلُ : مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللهِ خَيْرًا لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ إِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبَرَّتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا نَصَحَتْهُ فِيْ نَفْسِهَا وَمَالِهَا . رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ .

ท่านอบูอุสามะฮฺ เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***ต่อจากการยำเกรงอัลลอฮฺของคน มุอฺมิน นั้นไม่มีอะไรดีเท่าการมีภรรยาที่ดี ต่อเมื่อเวลาเขาสั่ง เธอปฏิบัติตาม เมื่อเวลาเขามองเธอ เธอทำให้เขาพอใจ และเมื่อเขาได้เอาสัญญากับเธอเธอปฏิบัติจนครบสัญญา และเมื่อเขาไม่อยู่บ้าน เธอรักษาตัวเธอและสมบัติของเขา*** " (อิบนุ มาญะฮฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : خَيْرُ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الْإِبِلَ نِسَاءُ قُرَيْشٍ ، وَقَالَ الْآخَرُ : صَالِحُ نِسَاءِ قُرَيْشٍ ، أَحْنَاهُ عَلَى وَلَدٍ فِيْ صِغَرِهِ ، وَأَرْعَاهُ عَلَى زَوْجٍ فِيْ ذَاتِ يَدِهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***หญิงที่ชั่วช้าที่เก่งที่สุดคือหญิงกุรอยชฺ*** "

และจากรายงานอื่นท่านได้กล่าวไว้ว่า " ***และที่มีเกียรติในหมู่หญิงกุร็อยชฺคือหญิงที่เมตตาลูกเล็ก ๆ และเอาใจใส่ทรัพย์สินของสามี*** " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا أَوْ عَبْدًا عَلَى سَيِّدِهِ . رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่ใช่พวกของเรา ผู้ที่ทำให้หญิงคนหนึ่งเสื่อมคลายความเชื่อถือสามีของนาง และทำให้ทาสเสื่อมคลายความเชื่อถือนายของมัน*** " (อบูดาวูด และ อัน-นะสาอียฺ)

มีหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ ในบทที่ว่าด้วยการทำงานของหญิงในบ้านสามีนางว่า

عَنْ شُعْبَةَ قَالَ : حَدَّثَنِيْ الْحَاكِمُ عَنْ ابْنِ أَبِيْ لَيْلَى حَدَّثَنَا عَلِيٌّ أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَتَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَشْكُو إِلَيْهِ مَا تَلْقَى فِيْ يَدِهَا مِنَ الرَّحَى ، وَبَلَغَهَا أَنَّهُ جَاءَهُ رَقِيْقٌ ، فَلَمْ تُصَادِفْهُ فَذَكَرَتْ ذَلِكَ لِعَائِشَةَ ، فَلَمَّا جَاءَ أَخْبَرَتْهُ عَائِشَةُ ، قَالَ : فَجَاءَنَا وَقَدْ أَخَذْنَا مَضَاجِعَنَا ، وَذَهَبْنَا نَقُوْمُ فَقَالَ عَلَى مَكَانِكُمَا ، فَجَاءَ فَقَعَدَ بَيْنِيْ وَبَيْنَهَا حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ قَدَمَيْهِ عَلَى بَطْنِيْ ، فَقَالَ : أَلَا أَدُلُّكُمَا عَلَى خَيْرٍ مِمَّا سَأَلْتُمَا ، إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا أَوْ آوَيْتُمَا إِلَى فِرَاشِكُمَا فَسَبِّحَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِيْنَ وَاحْمَدَا ثَلَاثًا وَثَلَاثِيْنَ وَكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلَاثِيْنَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านชุอฺบะฮฺได้เล่าว่า " ท่านหากิม และ อิบนุ ลัยลา ได้เล่าให้ท่านฟังว่า ท่านอะลียฺได้เล่าให้ทั้งสองฟังว่า *ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ (ภรรยาของท่าน) ได้ไปหาท่านนบี ศ็อลฯ (บิดาของเธอ) เพื่อร้องทุกข์เกี่ยวกับการที่มือของเธอหยาบกร้านเนื่องจากการโม่แป้ง เพราะเธอได้ข่าวว่าท่านนบี ศ็อลฯ ได้ทาสหญิงมาสองสามคน แต่เธอไม่พบท่าน จึงได้ฝากให้ท่านหญิงอาอิชะฮฺเรียนปัญหาของเธอให้ท่านนบี ศ็อลฯทราบด้วย เมื่อท่านนบี ศ็อลฯ กลับมา ท่านหญิงอาอิชะฮฺจึงได้เรียนท่าน* ท่าน อะลียฺ ได้กล่าวว่า *ท่านนบี ศ็อลฯได้มาหาเราขณะที่เรากำลังนอน เราต้องการจะลุกไปต้อนรับท่าน* ท่านกล่าวว่า *ไม่ต้อง และได้เข้ามานั่งระหว่างเราทั้งสองจนท้องของฉันได้สัมผัสความเย็นจากเท้าของท่าน* ท่านกล่าวว่า *พ่อจะบอกลูกทั้งสองถึงสิ่งที่ดีกว่าคนใช้ที่ลูกขอคือ เมื่อลูกจะนอนให้กล่าวสุบนัลลอฮฺ 33 ครั้ง อัลหัมดุลิลลาฮฺ 33 ครั้ง และอัลลอฮุอักบัรฺ 34 ครั้ง* " (บุคอรี)

عَنِ الْأَسْوَدِ بْنِ يَزِيْدِ سَأَلْتُ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا : مَا كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُ فِي الْبَيْتِ ؟ قَالَتْ : كَانَ يَكُوْنُ فِيْ مِهْنَةِ أَهْلِهِ فَإِذَا سَمِعَ الْأَذَانَ خَرَجَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอัสวัด อิบนิ ยะซีด ได้เล่าว่า " ฉันได้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺว่า *ท่านนบี ศ็อลฯ ทำอะไรเมื่ออยู่บ้าน* เธอตอบว่า ***ท่านช่วยทำงานบ้าน และเมื่อได้ยินเสียงอะซาน ท่านก็ออกไป (นมาซ)*** " (บุคอรี)

عَنِ الْأَسْوَدِ بْنِ يَزِيْدِ سَأَلْتُ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا : مَا كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُ فِيْ أَهْلِهِ ؟ قَالَتْ : كَانَ يَكُوْنُ فِيْ مِهْنَةِ أَهْلِهِ ، فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอัสวัดได้เล่าว่า " ฉันได้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺว่า *ท่านนบี ศ็อลฯ ทำอะไรเมื่ออยู่บ้าน ?* เธอตอบว่า ***ท่านใช้เวลาวุ่นอยู่กับการบริการครอบครัว และเมื่อถึงเวลานมาซ ท่านก็ยืนขึ้น เพื่อไปนมาซ*** " (อัล – บุคอรี)

عَنْ هَمَّامٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ كَسْبِ زَوْجِهَا مِنْ غَيْرِ أَمْرِهِ فَلَهُ نِصْفُ أَجْرِهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านฮัมมานได้เล่าว่า " ฉันได้ยินท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***ถ้าภรรยาบริจาคทรัพย์ของสามีโดยไม่ได้ขออนุญาตจากเขา เขาจะได้รับรางวัล (ผลบุญ) ครึ่งหนึ่ง*** ' " (บุคอรี)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ طَعَامِ بَيْتِهَا غَيْرَ مُفْسِدَةٍ كَانَ لَهَا أَجْرُهَا بِمَا أَنْفَقَتْ وَلِزَوْجِهَا أَجْرُهُ بِمَا كَسَبَ وَلِلْخَازِنِ مِثْلُ ذَلِكَ لَا يَنْقُصُ بَعْضُهُمْ أَجْرَ بَعْضٍ شَيْئًا . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***เมื่อภรรยาได้ใช้ประโยชน์จากอาหารในบ้านอย่างเต็มที่ (ไม่ทิ้งขว้างเสียหาย) นางจะได้รางวัลที่นางได้ทำเช่นนั้น และสามีของนางก็จะได้รับรางวัลจากที่เขาหาเงินมาให้ครอบครัวด้วยเหมือนกัน ดุจดังผู้ที่เก็บพัสดุและไม่มีรางวัลใดลดน้อยลง*** '" (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ ، أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اَلْمَرْأَةُ كَالضِّلَعِ إِنْ أَقَمْتَهَا كَسَرْتَهَا وَإِنِ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا اسْتَمْتَعْتَ بِهَا وَفِيْهَا عِوَجٌ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ผู้หญิงเปรียบเสมือนซี่โครง ถ้าท่านพยายามจะดัดให้ตรง มันจะหัก ดังนั้นท่านจงเอาประโยชน์จากนางขณะที่มันยังโค้งเช่นนั้น*** " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِيْ جَارَهُ ، وَاسْتَوْصُوْا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا فَإِنَّهُنَّ خُلِقْنَ مِنْ ضَلَعٍ ، وَإِنَّ أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضِّلَعِ أَعْلَاهُ ، فَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيْمُهُ كَسَرْتَهُ ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ فَاسْتَوْصُوْا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย จงอย่าทำความลำบากให้แก่เพื่อนบ้าน และฉันแนะนำให้เอาใจใส่ผู้หญิง เพราะผู้หญิงถูกสร้างมาจากส่วนที่โค้งที่สุดของกระดูกซี่โครง ถ้าท่านพยายามดัดให้ตรง มันจะหัก แต่ถ้าท่านปล่อยมันไว้ มันก็จะงอเช่นนั้น ดังนั้นฉันขอให้เอาใจใส่ผู้หญิง*** " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : رَحِمَ اللهُ رَجُلًا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّى وَأَيْقَظَ امْرَأَتَهُ فَإِنْ أَبَتْ نَضَحَ فِيْ وَجْهِهَا الْمَاءَ ، رَحِمَ اللهُ امْرَأَةً قَامَتْ مِنَ اللَّيْلِ فَصَلَّتْ وَأَيْقَظَتْ زَوْجَهَا فَإِنْ أَبَى نَضَحَتْ فِيْ وَجْهِهِ الْمَاءَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า "ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' ***ขออัลลอฮฺทรงเมตตาแก่ชายผู้ลุกขึ้นเวลากลางคืนแล้วเชานมาซ และได้ปลุกภรรยาของเขาด้วย ถ้านางดื้อ (ไม่ยอมลุกขึ้น) ก็ให้เอาน้ำพรมหน้านาง*** และขออัลลอฮฺได้ทรงเมตตาหญิง ผู้ลุกขึ้นเวลากลางคืนแล้วนมาซ และนางได้ปลุกสามีของนาง ***ถ้าเขาดื้อ (ไม่ยอมลุกขึ้น) ก็ให้นางเอาน้ำพรมหน้าเขา*** ' " (อบูดาวูด)

عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيْهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا اسْتَأْذَنَتِ امْرَأَةُ أَحَدِكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلَا يَمْنَعْهَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสาลิมได้เล่าจากพ่อของท่านว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ถ้าภรรยาผู้ใดขออนุญาตไปมัสญิด เขาไม่ควรห้ามนาง*** " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِيْ جَارَهُ ، وَاسْتَوْصُوْا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا فَإِنَّهُنَّ خُلِقْنَ مِنْ ضَلَعٍ ، وَإِنَّ أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضِّلَعِ أَعْلَاهُ ، فَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيْمُهُ كَسَرْتَهُ ، وَإِنْ تَرَكْتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ فَاسْتَوْصُوْا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَفِيْ رِوَايَةٍ : إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ لَنْ تَسْتَقِيْمَ لَكَ عَلَى طَرِيْقَةٍ فَإِنِ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا اسْتَمْتَعْتَ بِهَا عِوَجٌ وَإِنْ ذَهَبْتَ تُقِيْمُهَا كَسَرْتَهَا وَكَسْرُهَا طَلَاقُهَا .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดที่มีศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันสุดท้าย เขาจะต้องไม่ทำความรำคาญแก่เพื่อนบ้านของเขา และท่านทั้งหลายจงสั่งเสียให้ทำดีต่อผู้หญิง เพราะความจริงพวกนางถูกสร้างขึ้นจากกระดูกซี่โครง และ แท้จริงสิ่งที่คดงอที่สุดในกระดูกซี่โครง ก็คือ ส่วนบนสุดของมัน ถ้าหากท่านไปดัดให้มันตรง ท่านก็ทำให้มันหัก และถ้าหากท่านปล่อยมันไว้มันก็จะยังคงคดงออยู่ต่อไป ดังนั้นท่านทั้งหลายจงสั่งเสียให้ทำดีต่อพวกผู้หญิงเถิด*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

และในรายงานหนึ่งว่า " แท้จริง ผู้หญิงนั้นถูกสร้างขึ้นมาจากกระดูกซี่โครง มันจะไม่ตรงเพื่อท่านสักทางเดียว ถ้าหากท่านหาความสุขกับนาง ความคดงอก็ยังอยู่กับนาง และถ้าหากท่านไปดัดให้ผู้หญิงตรง ท่านก็ทำให้นางหัก และการแตกหักของนาง ก็คือ การหย่าร้างนาง "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِيْنَ إِيْمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ศรัทธาชนที่มีศรัทธาสมบูรณ์ยิ่งนั้นคือ ผู้ที่มีนิสัยดี และคนที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน คือ คนที่มีความสุภาพ อ่อนโยนต่อภรรยาของเขา*** "
(อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ وَاكْثِرْنَ الْإِسْتِغْفَارَ ، فَإِنِّي رَأَيْتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ ، فَقَالَتْ امْرَأَةٌ مِنْهُنَّ جَزْلَةٌ : وَمَا لَنَا يَا رَسُوْلَ اللهِ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ ؟ قَالَ : تَكْثِرْنَ اللَّعْنَ وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيْرَ وَمَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِيْنٍ أَغْلَبَ لِذِيْ لُبٍّ مِنْكُنَّ قَالَتْ : يَا رَسُوْلَ اللهِ ، وَمَا نُقْصَانُ الْعَقْلِ وَالدِّيْنِ ؟ قَالَ : أَمَّا نُقْصَانُ الْعَقْلِ فَشَهَادَةُ امْرَأَتَيْنِ تَعْدِلُ شَهَادَةَ رَجُلٍ فَهَذَا نُقْصَانُ الْعَقْلِ ، وَتَمْكُثُ اللَّيَالِيَ مَا تُصَلِّيْ وَتُفْطِرُ فِيْ رَمَضَانَ فَهَذَا نُقْصَانُ الدِّيْنِ .

وَعِبَارَةُ الْبُخَارِيِّ : أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ ؟ قُلْنَ : بَلَى قَالَ : فَذَلِكَ مِنْ نُقْصَانِ دِيْنِهَا . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า “ *โอ้พวกผู้หญิงทั้งหลายพวกเธอจงบริจาคเถิดและจงขออภัยโทษให้มาก ๆ เพราะความจริงฉันพบว่าพวกเธอส่วนมากเป็นชาวนรก* ’ ได้มีผู้หญิงซึ่งมีคำพูดฉะฉานจากพวกผู้หญิงเหล่านั้นได้กล่าวขึ้นว่า ‘ *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ เพราะเหตุใดพวกเราส่วนมากจึงเป็นชาวนรก?* ’ ท่านรสูลุลลอฮฺได้ตอบว่า ‘ *(เพราะ) พวกเธอทั้งหลายชอบการแช่งด่า และพวกเธอไม่เชื่อฟังสามี และฉันไม่เคยเห็นผู้ที่มีความบกพร่องทั้งด้านสติปัญญาและศาสนา จะสามารถข่มและเอาชนะ (ผู้ชาย) ผู้ที่มีสติปัญญาครบสมบูรณ์ได้ ยิ่งกว่าพวกเธอ* ’ ผู้หญิงคนเดิมได้ถามขึ้นอีกว่า ‘ *โอ้ท่านศาสดา อะไรคือความบกพร่องทางด้านสติปัญญาและทางด้านศาสนา ?* ’ ท่านรสูลุลลอฮฺได้ตอบว่า ‘ *ความบกพร่องทางด้านสติปัญญาก็คือ ผู้หญิงสองคนเป็นพยานได้เท่ากับผู้ชายคนเดียว นี่แหละคือความบกพร่องทางด้านสติปัญญา และพวกผู้หญิงจะหยุดอยู่เฉย ๆ เป็นเวลาหลาย ๆ วันโดยไม่ได้นมา และไม่ได้ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน (เนื่องจากมีเลือดประจำเดือน) และ นี่แหละคือความบกพร่องทางด้านศาสนา* ’ ”

ตามสำนวนจากการรายงานของบุคอรีว่า “ ‘ *เมื่อผู้หญิงมีเลือดประจำเดือนไม่ต้องนมาซ และไม่ต้องถือศีลอดมิใช่หรือ?* ’ พวกหล่อนตอบว่า ‘ *ใช่* ’ ท่านรสูลุลลอฮฺจึงกล่าวว่า ‘ *นี่แหละคือความบกพร่องทางด้านศาสนาของหล่อน* ’ ” (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

(6.2) เพศสัมพันธ์

ในอัล – กุรฺอาน กล่าวว่า

2 :223 ความว่า “ **หญิงของสูเจ้า (*ภรรยา*) คือทุ่งนา (*เป็นที่สืบพันธุ์*) ของสูเจ้า ดังนั้นจงเข้าสู่ทุ่งนาของสูเจ้า (*มิใช่ของผู้อื่น เช่น การทำชู้*) ตามแต่สูเจ้าประสงค์ (*โดยสุภาพเยี่ยงชาวนารักษาเนื้อนาของตน*) และจงส่งล่วงหน้า (*ทำความดี*) สำหรับตัวของสูเจ้าเอง อย่าหลงภรรยาจนลืมทำทาน และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงรู้ไว้เถิดว่าสูเจ้าจะพบพระองค์ และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธา (*ถึงการที่จะได้พบนั้น*) ”**

2 : 222 ความว่า " และเขาทั้งหลายถามเจ้า (*มุฮัมมัด*) เกี่ยวกับ (*การสังวาสหญิงมี*) ระดู จงกล่าวเถิด (*การสังวาสในระยะนั้น*) มันเป็นสิ่งให้โทษ ดังนั้นจงอยู่ห่าง (*อย่าสังวาส*) หญิงระหว่างมีระดู และจงอย่าเข้าใกล้ (*คือร่วมสังวาส*) จนกว่านางสะอาด (*คือพ้นกำหนดมีระดูและชำระกายแล้ว*) ดังนั้น จงเข้าหานางตามที่อัลลอฮฺได้ทรงบัญชาสูเจ้า (*โดยสุภาพ เพราะระยะหลังจากนั้นเหมาะแก่การตั้งครรภ์*) "

2 : 187 ความว่า " เป็นที่อนุมัติสำหรับสูเจ้าในคืนถือศีลอดให้ร่วมเสน่หาหญิงของสูเจ้า นางเป็นอาภรณ์สำหรับสูเจ้า และสูเจ้าเป็นอาภรณ์สำหรับนาง (*เป็นที่เชิดชูซึ่งกันและกัน*) อัลลอฮฺทรงรอบรู้ว่าสูเจ้าคด (*อยุติธรรม*) ต่อตัวสูเจ้า (*ที่เข้าใจผิด และละเว้นเรื่องนี้เมื่อละศีลอดแล้ว*) ดังนั้นพระองค์ได้ทรงนิรโทษโดยปราณี และทรงอภัยสูเจ้า(*ให้การผ่อนผัน*) เพราะฉะนั้น บัดนี้จงสมสู่นาง และจงแสวง (*ด้วยการวิงวอน*) ตามที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดแก่สูเจ้า (*ให้มีความรักเอ็นดูแก่กัน 7 : 189, 30 : 21 และให้มีลูกหลานที่ดี 16 : 72, 25 : 74*) "

" และจงกินจงดื่มจนกระทั่งด้ายเส้นขาว (*คือแสงทองรุ่งอรุณ*) ได้เป็น ที่กระจ่างแก่สูเจ้าจากด้ายเส้นดำยามรุ่งอรุณแล้วจงให้ครบซึ่งการถือศีลอด (*ตามวินัยของมันตั้งแต่รุ่งอรุณ*) จนถึง (*พลบ*) ค่ำ และจงอย่าสมสู่ นางขณะที่สูเจ้าเป็นผู้จำสมาธิในมัสญิด นี่คือกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ "

ในอัล – หะดีษ มีดังนี้

عَنْ جُدَامَةَ بِنْتِ وَهْبٍ الْأَسَدِيَّةِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَنْهَى عَنِ الْغِيْلَةِ حَتَّى ذَكَرْتُ أَنَّ الرُّوْمَ وَفَارِسَ يَصْنَعُوْنَ ذَلِكَ فَلَا يَضُرُّ أَوْلَادَهُمْ .

ท่านญุดามะฮฺ บินตฺ วะฮฺบ อัล – อะสะดียะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ความจริงฉันตั้งใจจะห้ามการร่วมประเวณีกับหญิงที่เลี้ยงลูกด้วยนม จนกระทั่งฉันนึกขึ้นได้ว่า แท้จริงพวกโรมันกับเปอร์เซียก็ทำเช่นนั้น โดยไม่เป็นอันตรายต่อลูก ๆ ของพวกเขา* " (มุสลิม)

وَجَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنِّيْ أَعْزِلُ عَنِ امْرَأَتِيْ فَقَالَ : لِمَ ؟ قَالَ : أُشْفِقُ عَلَى وَلَدِهَا فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَوْ كَانَ ذَلِكَ ضَارًّا ضَرَّ فَارِسَ وَالرُّوْمَ . رَوَاهُمَا مُسْلِمٌ .

และได้มีชายคนหนึ่งมาแล้วกล่าวว่า " *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันได้หลั่งภายนอกกับภรรยาของฉัน* ท่านได้กล่าวว่า *ทำไม* เขากล่าวว่า *ฉันสงสารบุตรของหล่อน (ภรรยาตั้งครรภ์)* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ถ้าหากการเช่นนั้นก่อให้เกิดอันตรายแล้ว มันจะต้องเกิดอันตรายแก่พวกเปอร์เซีย และโรมัน (มาก่อนแล้ว)* ' " (มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : أُوْحِيَ إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ ... الْآيَةَ . اقْبِلْ وَادْبِرْ وَاتَّقِ الدُّبُرَ وَالْحَيْضَةَ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَهْ .

ท่านอิบนิ อับบาสได้เล่าว่า " *เมื่อท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้รับวะหี้ยุว่า ' หญิงของสูเจ้าคือทุ่งนาของสูเจ้า ' ก็ให้เข้าไปทางข้างหน้า (หรือ) ข้างหลังก็ได้ แต่ห้ามร่วมเพศทางทวารหนัก และระหว่างนางมีระดู* " (ติรฺมิซีย์ และ อิบนุ มาญะฮฺ)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ الْمَرْأَةَ تُقْبِلُ فِيْ صُوْرَةِ شَيْطَانٍ وَتُدْبِرُ فِيْ صُوْرَةِ شَيْطَانٍ إِذَا أَحَدُكُمْ أَعْجَبَتْهُ الْمَرْأَةُ فَوَقَعَتْ فِيْ قَلْبِهِ فَلْيَعْمِدْ إِلَى امْرَأَتِهِ فَلْيُوَاقِعْهَا ، فَإِنَّ ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِيْ نَفْسِهِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านญาบิรฺเล่าว่า ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *แท้จริง ผู้หญิงนั้นมาข้างหน้าและข้างหลังในรูปของชัยฏอน (คือชวนให้เกิดอารมณ์ต่ำได้ง่าย) เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านเกิดอารมณ์ปรารถนาหญิง (อื่น) ให้เขาจงกลับไปหาภรรยา และร่วมเพศกับนาง วิธีเช่นนี้จะช่วยให้ตัณหาออกไปจากจิตใจได้* " (มุสลิม)

عَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ قَالَ : رَأَى رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امْرَأَةً فَأَعْجَبَتْهُ فَأَتَى سَوْدَةَ وَهِيَ تَصْنَعُ طِيْبًا وَعِنْدَهُ نِسَاءٌ فَأَخْلَيْنَهَا فَقَضَى حَاجَتَهُ ، ثُمَّ قَالَ : أَيُّمَا رَجُلٌ رَأَى امْرَأَةً تُعْجِبُهُ فَلْيَقُمْ إِلَى أَهْلِهِ فَإِنَّ مَعَهَا مِثْلَ الَّتِيْ مَعَهَا . رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ .

ท่านอิบนิ มัสอูดเล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เห็นผู้หญิงคนหนึ่ง แล้วเกิดอารมณ์ปรารถนานาง ท่านได้ไปหาท่านหญิงเสาดะฮฺ (ภรรยาของท่าน) ซึ่งขณะนั้นเธอกำลังเตรียมน้ำหอมอยู่กับผู้หญิงอื่น ๆ ท่านได้แยกเธอมาในที่ส่วนตัว และปฏิบัติในสิ่งที่ท่านต้องการ แล้วท่านกล่าวว่า ' ผู้ใดที่เห็นผู้หญิงแล้วเกิดอารมณ์ปรารถนา ให้เขากลับไปหาภรรยาของเขา เพราะนางมีสิ่งที่ผู้หญิงนั้นมี ' .*" (อัต – ติรฺมิซีย์)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى امْرَأَةً فَأَتَى امْرَأَتَهُ زَيْنَبَ وَهِيَ تَمْعَسُ مَنِيئَةً لَهَا فَقَضَى حَاجَتَهُ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ : إِنَّ الْمَرْأَةَ تُقْبِلُ فِيْ صُوْرَةِ شَيْطَانٍ وَتُدْبِرُ فِيْ صُوْرَةِ شَيْطَانٍ فَإِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ امْرَأَةً فَلْيَأْتِ أَهْلَهُ فَإِنَّ ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِيْ نَفْسِهِ .

وَفِيْ رِوَايَةٍ : إِذَا أَحَدُكُمْ أَعْجَبَتْهُ الْمَرْأَةُ فَوَقَعَتْ فِيْ قَلْبِهِ فَلْيَعْمِدْ إِلَى امْرَأَتِهِ فَلْيُوَاقِعْهَا فَإِنَّ ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِيْ نَفْسِهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริง ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้เห็นหญิงผู้หนึ่ง ท่านจึงได้ไปหาภรรยาของท่าน คือ ท่านหญิงซัยนับ ซึ่งเธอกำลังถูหนังดิบของเธอเพื่อทำการฟอก ท่านได้ปฏิบัติกิจของท่านและออกไปยังบรรดาอัครสาวกของท่าน แล้วกล่าวว่า ' แท้จริงผู้หญิงคนนั้น หันหน้ามาในรูปของชัยฏอน และหันหลังไปในรูปของชัยฏอน และเมื่อคนหนึ่งของพวกท่านได้เกิดความพึงใจผู้หญิงคนหนึ่งให้เขาจงมาหา (ภรรยา) ของเขา เพราะแท้จริงการเช่นนั้น จะขจัดสิ่งที่อยู่ในใจของเขาออกไป* "

และในบางรายงานว่า " *เมื่อคนหนึ่งของพวกท่านได้มีผู้หญิงคนหนึ่งทำให้เขาชอบ และหญิงนั้นฝังใจเขา ให้เขาจงไปหาภรรยาของเขา ให้เขาจงร่วมเพศกับนาง เพราะความจริงการทำเช่นนั้น จะขจัดสิ่งที่อยู่ในใจของเขาออกไป* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

عَنْ طَلْقِ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا الرَّجُلُ دَعَا زَوْجَتَهُ لِحَاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ وَإِنْ كَانَتْ عَلَى التَّنُّوْرِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ النَّسَائِيُّ .

ท่านฏอลกฺ บิน อะลียฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *เมื่อผู้ชายเรียกภรรยาของเขาเพื่อสนองความต้องการของเขา ให้นางจงมาหาเขาเถิด แม้ว่าหล่อนจะอยู่หน้าเตาอบขนมปัง (กำลังวุ่นอยู่กับการทำงาน) ก็ตาม* " (ติรฺมิซียฺ และ อัน – นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ ، فَبَاتَ غَضْبَانَ ، لَعَنَتْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ .

وَفِيْ رِوَايَةٍ لَهُمَا قَالَ : وَالَّذِيْ نَفْسِيْ بِيَدِهِ مَامِنْ رَجُلٍ يَدْعُوْ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَتَأْبَى عَلَيْهِ إِلَّا كَانَ الَّذِيْ فِي السَّمَاءِ سَاخِطًا عَلَيْهَا حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا . مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *เมื่อชายใดเรียกภรรยาของตนไปนอนร่วมด้วย และนางปฏิเสธ ทำให้เขาโกรธตลอดคืน มลาอิกะฮฺจะสาปแช่งนางจนกระทั่งรุ่งเช้า* "

และในรายงานอื่นท่านนบี ศ็อลฯ กล่าวว่า " *และแด่ผู้ที่ชีวิตของฉันอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ชายใดที่เรียกภรรยาให้ร่วมเตียงและนางปฏิเสธ ผู้ที่อยู่ในท้องฟ้าจะไม่พอใจนาง จนกว่าสามีจะหายโกรธ* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا تَصُوْمُ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ผู้หญิงไม่ควรถือศีลอด (ที่ไม่ใช่ในเดือนเราะมะฎอน) เมื่อสามีอยู่บ้าน นอกจากเขาจะได้อนุญาต* " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ أَنْ تَصُوْمَ وَزَوْجُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ، وَلَا تَأْذَنَ فِيْ بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่ยินยอมให้ผู้หญิงถือศีลอด (นอกเดือนเราะมะฎอน) โดยสามีของหล่อนอยู่ (บ้าน) นอกจากจะได้รับอนุญาตจากสามี และภรรยาจะต้องไม่อนุญาตให้ (ผู้ใด) เข้าบ้านของสามี นอกจากจะได้รับอนุญาตจากสามี*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ فَأَبَتْ أَنْ تَجِيْءَ ، لَعَنَتْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***เมื่อชายคนหนึ่งเรียกภรรยาของเขาไปยังที่นอน และภรรยาดื้อดึงที่จะมา มะลาอิกะฮฺจะสาปแช่งหล่อนจนกว่าจะรุ่งเช้า*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด)

عَنْ مَيْمُوْنَةَ بِنْتِ سَعْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَثَلُ الرَّافِلَةِ فِي الزِّيْنَةِ فِي غَيْرِ أَهْلِهَا كَمَثَلِ ظُلْمَةِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا نُوْرَ لَهَا . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านมัยมูนะฮฺ บินตฺ สะอฺด รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***เปรียบผู้หญิงที่แสดงความยั่วยวนผู้ที่ไม่ใช่เป็นสามีของนาง เหมือนกับความมืดในวันกิยามะฮฺ ที่ไม่มีรัศมีใดแก่หล่อนเลย*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتِ الْجَنَّةَ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْحَاكِمُ .

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านรสูล ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า* " ***หญิงใดก็ตาม ที่ตายไปขณะที่สามีรักใคร่ นางจะได้เข้าสวรรค์*** " (ติรฺมิซียฺ)

وَسُئِلَتْ عَائِشَةُ : كَيْفَ كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَصْنَعُ فِي الْجَنَابَةِ ؟ أَكَانَ يَغْتَسِلُ قَبْلَ أَنْ يَنَامَ أَمْ يَنَامُ قَبْلَ أَنْ يَغْتَسِلَ ؟ قُلْتُ : كُلُّ ذَلِكَ قَدْ كَانَ يَفْعَلُ ، رُبَّمَا اغْتَسَلَ فَنَامَ وَرُبَّمَا تَوَضَّأَ فَنَامَ . قُلْتُ : الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ فِي الْأَمْرِ سَعَةً . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ .

และได้มี ผู้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อล ฯ เคยทำอย่างไรในขณะมีมลทิน (ญุนุบ) ท่านเคยอาบน้ำชำระมลทินก่อนนอนหรือนอนก่อนอาบน้ำ ? ฉันตอบว่า ' ทั้งหมดนั้นท่านได้เคยกระทำทั้งสิ้น บางครั้งท่านได้อาบน้ำชำระมลทินแล้วนอน และบางครั้งท่านได้ทำวุฎูอแล้วนอน ' ฉันได้กล่าวว่า ' อัลหัมดุลิลลาฮฺ (มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ) ผู้ซึ่งประทานความสะดวกในเรื่องนี้* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي رَافِعٍ قَالَ : طَافَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ عَلَى نِسَائِهِ يَغْتَسِلُ عِنْدَ هَذِهِ وَعِنْدَ هَذِهِ . قَالَ : فَقُلْتُ لَهُ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَلاَ تَجْعَلُهُ غُسْلاً وَاحِدًا . قَالَ : هَذَا أَزْكَى وَأَطْيَبُ وَأَطْهَرُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอบูรอเฟียะอฺได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้หมุนเวียน (ร่วมหลับนอน) ไปตามภรรยาของท่านทุกคน โดยอาบน้ำชำระมลทินที่ คนนี้ และที่คนโน้น* เขา (อบูรอเฟียะอฺ) ได้กล่าวว่า ฉันได้กล่าวแก่ท่านรสูลุลลอฮฺว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ทำไมท่านไม่รวมการอาบน้ำชำระมลทินรวบยอด (เพียง) ครั้งเดียวเล่า ?* ท่านตอบว่า *แบบนี้ สะอาดกว่า ดีกว่า และเกลี้ยงเกลากว่า* " (อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ : جَاءَتْ أُمُّ سُلَيْمٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ : يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنَّ اللهَ لاَ يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ، فَهَلْ عَلَى الْمَرْأَةِ مِنْ غُسْلٍ إِذَا احْتَلَمَتْ ؟ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : نَعَمْ ، إِذَا رَأَتِ الْمَاءَ ، فَقَالَتْ أُمُّ سَلَمَةَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ وَتَحْتَلِمُ الْمَرْأَةُ ؟ فَقَالَ : تَرِبَتْ يَدَاكِ فَبِمَ يُشْبِهُهَا وَلَدُهَا . رَوَاهُ الثَّلاَثَةُ .

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺได้เล่าว่า " *อุมมุ สุลัยมฺ (มารดาของท่านอะนัส บิน มาลิก) ได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แท้จริงอัลลอฮฺไม่ทรงอายที่จะพูดความจริง ผู้หญิงจำเป็นต้องอาบน้ำหรือไม่ เมื่อหล่อนฝัน (ว่าร่วมเพศ) '* ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *' จำเป็นต้องอาบน้ำ เมื่อหล่อนเห็นน้ำ '* ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺ ได้กล่าวว่า *' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ผู้หญิง มีฝันเปียกด้วยหรือ ? '* ท่านรสูลุลลอฮฺตอบว่า *' นี่เธอ ! แล้วอะไรเล่า ที่ทำให้ลูกของหล่อนเหมือนกับหล่อน '* " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا جَلَسَ بَيْنَ شُعَبِهَا الأَرْبَعِ ، ثُمَّ جَهَدَهَا فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ .

وَفِي رِوَايَةٍ : وَإِنْ لَمْ يُنْزِلْ . وَفِي أُخْرَى : وَمَسَّ الْخِتَانُ الْخِتَانَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ التِّرْمِذِيَّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *เมื่อเขา(ผู้ชายคนหนึ่ง) ได้เข้านั่งระหว่างสองมือสองขาของหล่อน หลังจากนั้นเขาได้ออกแรง(ร่วมประเวณี) ดังนั้นจำเป็นต้องอาบน้ำชำระ* "

และในบางรายงานว่า " *ถึงแม้อสุจิจะไม่หลั่งออกก็ตาม* "

และอีกรายงานหนึ่งว่า " *และรอยตัด(ของอวัยวะเพศชาย) ได้สัมผัสกับรอยตัด(ของอวัยวะเพศหญิง)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : إِنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الرَّجُلِ يُجَامِعُ أَهْلَهُ ثُمَّ يُغْسِلُ ، هَلْ عَلَيْهِمَا الْغُسْلُ ؟ وَعَائِشَةُ جَالِسَةٌ ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّيْ لأَفْعَلُ ذَلِكَ أَنَا وَهَذِهِ ثُمَّ نَغْتَسِلُ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " *ความจริงได้มีชายคนหนึ่งเรียนถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงเรื่องของผู้ชายคนหนึ่ง ได้ร่วมประเวณีกับภรรยาของเขาโดยน้ำอสุจิไม่หลั่ง เขาทั้งสอง(สามีภรรยาคู่นั้น) จำเป็นต้องอาบน้ำชำระหรือไม่?* โดยมีท่านหญิงอาอิชะฮฺนั่งอยู่ด้วย ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ความจริงฉันได้กระทำอย่างนั้นกับคนนี้ แล้วเราก็อาบน้ำกัน* " (มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : إِذَا جَاوَزَ الْخِتَانُ الْخِتَانَ فَقَدْ وَجَبَ الْغُسْلُ ، فَعَلْتُهُ أَنَا وَرَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاغْتَسَلْنَا . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " *เมื่อรอยตัด (อวัยวะเพศของฝ่ายชาย) เลยผ่านรอยตัด (อวัยวะเพศของฝ่ายหญิง) เข้าไป ดังนั้นจำเป็นต้องอาบน้ำ ฉัน (อาอิชะฮฺ) ได้ทำอย่างนั้นกับท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ แล้วเราก็ได้อาบน้ำกัน* " (ติรฺมิซียฺ)

เมื่อจะร่วมรักกับภรรยา จะต้องปกปิดให้มิดชิดจากสายตาของมนุษย์และญิน ในหะดีษซึ่งรวบรวมโดย ฏอบรอนี มีว่า " *อย่าเปลือยกายประเจิดประเจ้อ เหมือนการสมสู่ของลาสองตัว* "

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ أَشَرَّ النَّاسِ عِنْدَ اللهِ مَنْزِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ الرَّجُلُ يُفْضِيْ إِلَى امْرَأَتِهِ وَتُفْضِيْ إِلَيْهِ ، ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَحْمَدُ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *แท้จริงมนุษย์ที่มีตำแหน่งชั่วที่สุดสำหรับอัลลอฮฺ ในวันกิยามะฮฺ คือ ชายคนหนึ่งที่ได้ร่วมกับภรรยาของเขา และภรรยาของเขาก็ได้ร่วมกับเขา ต่อมาเขาได้นำความลับของภรรยาออกกระจาย* " (มุสลิม และ อะหฺมัด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : هَلَكْتُ يَا رَسُوْلَ اللهِ . قَالَ : وَأَهْلَكَكَ ؟ قَالَ : وَقَعْتُ عَلَى امْرَأَتِيْ فِيْ رَمَضَانَ . قَالَ : هَلْ تَجِدُ مَا تُعْتِقُ رَقَبَةً ؟ قَالَ : لاَ . قَالَ : فَهَلْ تَسْتَطِيْعُ أَنْ تَصُوْمَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ؟ قَالَ : لاَ . قَالَ : فَهَلْ تَجِدُ مَا تُطْعِمُ سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ؟ قَالَ : لاَ .

قَالَ : ثُمَّ جَلَسَ ، فَأُتِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِعَرَقٍ فِيْهِ تَمْرٌ ، فَقَالَ : تَصَدَّقْ بِهَذَا . فَقَالَ الرَّجُلُ : أَعَلَى أَفْقَرَ مِنَّا يَا رَسُوْلَ اللهِ ! فَوَاللهِ مَا بَيْنَ لاَبَتَيْهَا أَهْلُ بَيْتٍ أَحْوَجُ إِلَيْهِ مِنَّا . فَضَحِكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى بَدَتْ أَنْيَابُهُ ، ثُمَّ قَالَ : اذْهَبْ فَأَطْعِمْهُ أَهْلَكَ .

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ รฎิยฯเล่าว่า " มีชายคนหนึ่งได้เข้าพบท่านนบี ศ็ อลฯ แล้วกล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันพินาศแล้ว* ' ท่านถามว่า ' *และอะไรเล่าที่ทำให้ท่านพินาศ?* ' เขาตอบว่า ' *ฉันได้ร่วมเพศกับภริยาของฉันในรอมฎอน (ซึ่งขณะถือศีลอดห้ามร่วมเพศในเวลากลางวัน)* ' ท่านถามว่า ' *แล้วท่านมีทาสที่จะทำการปลดปล่อยให้เป็นอิสระหรือไม่?* ' เขาตอบว่า ' *ไม่มีครับ* ' ท่านถามว่า ' *แล้วท่านสามารถจะถือศีลอดติดต่อกันสองเดือนไหม?* ' เขาตอบว่า ' *ไม่สามารถครับ* ' ท่านถามต่อไปว่า ' *แล้วท่านมีสิ่งที่จะให้เป็นอาหารแก่คนยากจนสักหกสิบคนไหม?* ' เขาตอบว่า ' *ไม่มีครับ* ' ผู้เล่ากล่าวว่า *หลังจากนั้นเขาก็นั่งลง แล้วมีคนนำอินทผลัมบรรจุในกระสอบมามอบแก่ท่านนบี ศ็อลฯ* ท่านนบีสั่งว่า ' *ท่านจงนำสิ่งนี้ไปทำทานเถิด* ' ชายผู้นั้นได้บอกกับท่านว่า ' *ยังจะมีคนอื่นอีกหรือที่ยากจนกว่าเรา โอ้รสูลุลลอฮฺ ! ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ไม่มีครอบครัวใดอีกแล้วระหว่างสองแผ่นดินที่มีหินสีดำ ที่จะยากจนยิ่งไปกว่าครอบครัวของเรา* ' ท่านนบี ศ็อลฯ หัวเราะจนกระทั่งเห็นกรามของท่าน หลังจากนั้นท่านก็สั่งชายผู้นั้นว่า ' *ท่านจงไปเถิด แล้วจงให้มัน (อินทผลัม) เป็นอาหารแก่ครอบครัวของท่าน* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ อัน - นะสาอียฺ)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَمَا لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ يَقُوْلُ حِيْنَ يَأْتِيْ أَهْلَهُ : بِسْمِ اللهِ ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا ، ثُمَّ قُدِّرَ بَيْنَهُمَا فِيْ ذَلِكَ أَوْ قُضِيَ وَلَدٌ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْطَانٌ أَبَدًا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอิบนิอับบาส ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า "*ผู้ใดในหมู่พวกท่าน ขณะจะร่วมเพศกับภรรยา ให้กล่าวว่า "บิสมิลลาฮฺ อัลลอฮุมมะ ญันนิบนิชชัยฏอน วะญันนิบิชชัยฏอนนะ มา เราะซักตะนา"* (แปลว่า *ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ได้โปรดให้ชัยฏอนห่างไกลจากสิ่ง - บุตร - ที่พระองค์ทรงประทานแก่เรา) ถ้าเหตุการณ์ นั้นทำให้เขาได้บุตร ชัยฏอนจะไม่สามารถทำร้ายบุตรของเขาได้* " (บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِذَا أَتَى أَحَدُكُمْ أَهْلَهُ ، ثُمَّ أَرَادَ أَنْ يَعُوْدَ فَلْيَتَوَضَّأْ بَيْنَهُمَا وُضُوْءًا . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านอบูสะอีดได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านได้สมสู่ภรรยาของเขา แล้วเขาต้องการซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ให้เขาจงทำวุฎูอ์คั่นระหว่างการร่วมประเวณีทั้งสองครั้งนั้น* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ جُنُبًا فَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ أَوْ يَنَامَ تَوَضَّأَ وُضُوْءَهُ لِلصَّلاَةِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านหญิงอาอิชะอฺได้เล่าว่า " *ได้ปรากฏว่าเมื่อท่านนบี ศ็อลฯ มีมลทิน (ญุนุบ) แล้วท่านต้องการจะกินหรือนอน ท่านจะทำวุฎูอเสียก่อน เหมือนการทำวุฎูอฺเพื่อการนมาซ* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

(ข.3) วิธีอาบน้ำญุนุบ หรือ อาบน้ำญะนาบะฮฺ

จากอัล หะดีษ

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا اغْتَسَلَ مِنَ الْجَنَابَةِ يَبْدَأُ فَيَغْسِلُ يَدَيْهِ ثُمَّ يُفْرِغُ بِيَمِيْنِهِ عَلَى شِمَالِهِ فَيَغْسِلُ فَرْجَهُ ، ثُمَّ يَتَوَضَّأُ وُضُوْءَهُ لِلصَّلَاةِ ، ثُمَّ يَأْخُذُ الْمَاءَ فَيُدْخِلُ أَصَابِعَهُ فِيْ أُصُوْلِ الشَّعْرِ حَتَّى إِذَا رَأَيْ قَدِ اسْتَبْرَأَ حَفَنَ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثَ حَفَنَاتٍ ثُمَّ أَفَاضَ عَلَى سَائِرِ جَسَدِهِ ثُمَّ غَسَلَ رِجْلَيْهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้กล่าวว่า " *ปรากฏท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้อาบน้ำเนื่องจากมีมลทิน (ญุนุบ) จะเริ่มต้นด้วยการล้างมือทั้งสองข้าง หลัง จากนั้นจะเทน้ำใส่มือขวา และล้างอวัยวะเพศของท่านด้วยมือซ้าย ต่อจากนั้นจะทำวุฎูอเหมือนทำวุฎูอเพื่อนมาซ หลังจากนั้นวักน้ำขึ้นมาแล้วเอานิ้วสอดเข้าไปที่โคนผม(เสยผม) จนแน่ใจว่าทั่วถึงแล้ว จึงจะวักน้ำใส่ศีรษะสามวัก ต่อจากนั้นจึง จะเอาน้ำเทรดร่างกายจนทั่วถึง เสร็จแล้วได้ล้างเท้าทั้งสองข้าง* " (บุคอรี มุสลิม ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ : قُلْتُ : يَارَسُوْلَ اللهِ ، إِنِّيْ امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِيْ ، أَفَأَنْقُضُهُ لِغَسْلِ الْجَنَابَةِ ؟ قَالَ : لَا ، إِنَّمَا يَكْفِيْكِ أَنْ تَحْثِيْ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ، ثُمَّ تُفِيْضِيْنَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِيْنَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ .

ท่านหญิงอุมมุ สะละมะฮฺได้เล่าว่า " ฉันได้กล่าวว่า *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ความจริงฉันเป็นผู้หญิงที่มีผมบิดเกียวอย่างเหนียวแน่น ฉันจะต้องแก้มันออกหรือไม่ เพื่ออาบน้ำชำระมลทิน (ญุนุบ)* ท่านรสูลุลลอฮฺ ตอบว่า *ไม่ต้องแก้มันออกหรอก ความจริงพอเพียงแล้ว ที่เธอจะวักน้ำใส่ศีรษะด้วยมือสองข้างสามวัก หลังจากนั้นให้เธอรดน้ำบนร่างของเธอให้ทั่วถึง ก็นับว่าเป็นผู้สะอาด (หมดมลทิน) แล้ว* " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิ ซียฺ และ นะสาอียฺ)

- **อาบน้ำแล้วจะเช็ดตัวหรือไม่ก็ได้ ดังหะดีษ**

عَنْ مَيْمُوْنَةَ قَالَتْ : أَدْنَيْتُ لِرَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ غُسْلَهُ مِنَ الْجَنَابَةِ ، فَغَسَلَ كَفَّيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا ، ثُمَّ أَدْخَلَ يَمِيْنَهُ فِي الْإِنَاءِ فَأَفْرَغَ بِهَا عَلَى فَرْجِهِ ، ثُمَّ غَسَلَهُ بِشِمَالِهِ ، ثُمَّ ضَرَبَ بِشِمَالِهِ الْأَرْضَ فَدَلَكَهَا دَلْكًا شَدِيْدًا ، ثُمَّ تَوَضَّأَ وُضُوْءَهُ

لِلصَّلَاةِ ، ثُمَّ أَفْرَغَ عَلَى رَأْسِهِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ مِلْءَ كَفِّهِ ، ثُمَّ غَسَلَ سَائِرَ جَسَدِهِ ، ثُمَّ تَنَحَّى عَنْ مَقَامِهِ فَغَسَلَ رِجْلَيْهِ . قَالَتْ : ثُمَّ أَتَيْتُهُ بِالْمِنْدِيلِ فَرَدَّهُ .

ท่านหญิงมัยมูนะฮฺเล่าว่า " *ฉัน เอาน้ำมาวางให้ท่านนบี ศ็อลฯ สำหรับอาบน้ำญะนาบะฮฺ ท่านได้ล้างมือทั้งสอง สองหรือสามครั้ง แล้วเอามือขวาจุ่มลงในภาชนะวักน้ำมารดอวัยวะลับ แล้วใช้มือซ้ายล้างอวัยวะลับ แล้วก็ถูมือซ้ายบนดินอย่างแรง แล้วก็ทำวุฎูออย่างทำวุฎูอเวลานมาซ แล้วก็วักน้ำเต็มมือทั้งสองรดศีรษะของท่านสามครั้ง แล้วก็อาบน้ำที่ตัว หลังจากนั้นท่านก็ได้ย้ายจากที่นั้นแล้วล้างเท้าทั้งสอง* นางกล่าวว่า *ฉันได้ยื่นผ้าเช็ดตัวให้ท่าน*[1] *แต่ท่านไม่ได้รับเอา* " (อัน - นะสาอียฺ บทที่ 2 บาบที่ 16)

(เรื่องการไม่เช็ดตัวหลังจากอาบน้ำนั้น ไม่มีปัญหาอันใด จะเช็ดหรือไม่ก็ได้ ถ้าเป็นหน้าหนาว ผู้ที่อาบน้ำแล้วต้องเช็ดตัวให้อุ่น ในหะดีษที่รวบรวมโดยท่านอัล - บุคอรีมีหมวดว่าด้วยการสะบัดมือหลังจากอาบน้ำญะนาบะฮฺ)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : قَالَتْ مَيْمُونَةُ : وَأَفَاضَ عَلَى جَسَدِهِ ثُمَّ تَنَحَّى فَغَسَلَ قَدَمَيْهِ فَنَاوَلْتُهُ ثَوْبًا فَلَمْ يَأْخُذْهُ فَانْطَلَقَ وَهُوَ يَنْفُضُ يَدَيْهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอิบนิ อับบาส เล่าจากท่านหญิงมัยมูนะฮฺว่า " *ท่านนบีฯ ศ็อลฯ รดน้ำทั่วกายแล้ว ท่านก็ถอยไปทางหนึ่ง แล้วล้างเท้าทั้งสองข้าง ฉัน จึงเอาผ้าไปยื่นให้ท่าน ท่านไม่ได้รับเอา ท่านสะบัดมือทั้งสองของท่านแล้วก็ไป* " (อัล - บุคอรี บทที่ 5 บาบที่ 18)

(6.4) การคุมกำเนิด

อิสลามห้ามการคุมกำเนิด (*เว้นแต่การมีบุตรจะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต*)

ในอัล - กุรอานกล่าวว่า

6 : 152 ความว่า " **จงอย่าฆ่าลูก ๆ ของสูเจ้าด้วย (*กลัว*) ความยากไร้ เราให้การยังชีพแก่สูเจ้าและแก่เขาทั้งหลายโดยเฉพาะด้วย** "

17 : 31 ความว่า " **และจงอย่าฆ่าลูก ๆ ของ สูเจ้าเพราะกลัวความยากไร้ (*เช่น ทำแท้ง ไม่ให้การศึกษา*) เรา - เรา ให้เครื่องยังชีพแก่พวกเขา และ (*แก่*) สูเจ้าโดยเฉพาะด้วย** "

29 : 60 ความว่า " **และสัตว์ตั้งกี่ชนิดที่ มิได้แบกเสบียงของมัน อัลลอฮฺทรงประทานเครื่องยังชีพแก่มัน และโดยเฉพาะแก่สูเจ้า และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้** "

15 : 20 ความว่า " **และเราได้ทำให้มีการเลี้ยงชีพสำหรับสูเจ้าใน (*แผ่นดิน*) นั้น และ (*ให้เครื่องยังชีพ*) สำหรับ ผู้ที่สูเจ้ามิใช่เป็นผู้เลี้ยงดู (*เช่น ผู้อื่นหรือสัตว์ในป่า*)** "

---

[1] เรื่องการเช็ดตัว หรือไม่เช็ดตัวไม่มีปัญหาอันใด จะเช็ดหรือไม่ก็ได้ ถ้าเป็นหน้าหนาวก็ต้องเช็ดตัวให้อุ่น ดูในอัล-บุคอรีหมวดว่าด้วยการสะบัดมือหลังจากอาบน้ำญะนาบะฮฺ

11 : 6 ความว่า " **และไม่มีสัตว์(*เดิน เลื้อย คลาน*) ณ แผ่นดินนี้ (*ที่จะมีชีวิตอยู่ได้ 6 : 38, 11 : 56*) เว้นแต่เครื่องยังชีพของมันนั้นเป็นหน้าที่ของอัลลอฮฺ** และพระองค์ทรงรู้ที่พำนักอันถาวรของมัน และที่พักชั่วคราวของมัน และทุกสิ่งอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง "

31 : 34 ความว่า " **และไม่มีชีวิตใดรู้ ที่มันจะขวนขวายในวันรุ่งขึ้น และไม่มีชีวิตใดรู้ว่า ที่แผ่นดินไหนมันจะตาย แท้จริง อัลลอฮฺ (*เท่านั้น*) เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงตระหนัก** "

65 : 7 ความว่า " **อัลลอฮฺมิทรงกำหนดภาระหนักแก่ชีวิตได้ เว้นแต่ที่ได้ทรงประทานแก่มัน (*ชีวิตนั้น ๆ*)** "

2 : 233 ความว่า " **ไม่มีชีวิตใดถูกรับภาระหนัก เว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน** "

6 : 153 ความว่า " **เราไม่วางภาระหนักแก่ชีวิตใด เว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน** "

ในอัล – หะดีษ

عَنْ عُمَرَ رضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُوْنَ عَلَى اللهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرُزِقْتُمْ كَمَا تُرْزَقُ الطَّيْرُ تَغْدُوْ خِمَاصًا وَتَرُوْحُ بِطَانًا . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَالْحَاكِمُ .

ท่านอุมัร รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ความจริงถ้าหากท่านทั้งหลายมอบหมายต่ออัลลอฮฺ อย่างสมควรจะมอบหมายต่อพระองค์แล้ว พวกท่านจะได้ปัจจัยยังชีพเหมือนที่นกได้ปัจจัยยังชีพ นกออกไป ในเวลาเช้าท้องกิ่ว และกลับในตอนเย็นท้องอิ่ม*** " (อะหฺมัด และ หากิม)

(6.5) ลูก

ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯสอนว่าเด็กทุกคนเกิดมามีธรรมชาติบริสุทธิ์ พ่อแม่ (*ของเขา*) ที่ทำให้เขาเป็นยิว คริสต์ หรือพวกบูชาไฟ นั่นหมายความว่า การจะเด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่เช่นไร ขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ที่เลี้ยงดูเด็กทั้งสิ้น ดังนั้นอิสลามได้สอนเกี่ยวกับเรื่องลูกไว้มากมาย ดังตัวอย่างจากอัล – กุรฺอาน

- **เมื่อจะมีลูก ให้ขอพรต่ออัลลอฮฺ**

2 : 128 ความว่า " โอ้พระผู้อภิบาลของเรา **ได้โปรดทำให้เราทั้งสองเป็นผู้นอบน้อมต่อพระองค์และ (*ได้ทรงโปรดให้มีขึ้น*) จากลูกหลานของเราซึ่งชนชาติที่นอบน้อมต่อพระองค์** "

- **ตั้งครรภ์**

7 : 189 ความว่า " **พระองค์คือผู้ทรงสร้างสูเจ้าจากอินทรีย์หนึ่ง และได้ทรงทำจากนั้นซึ่งคู่ครองของเขา เพื่อเขาจะได้มีความสงบในนาง ดังนั้นเมื่อเขาได้คลุม (*คือสังวาส*) นาง นางได้ตั้งครรภ์อ่อน ๆ แล้วไปไหนๆ ด้วย (*อุ้ม ครรภ์*) นั้น(*ซึ่งยังไม่มีใครเห็นได้ชัด*) ครั้งเมื่อเขาทั้งสองได้วิงวอนต่อ**

อัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของเขาทั้งสองว่า มาตรพระองค์ทรงประทาน (*เด็ก*) ที่ดี(*และสมบูรณ์*) แก่เรา แน่นอนเราจะอยู่ในหมู่ผู้ภักดีญ ”

- คลอด

46 : 15 ความว่า “ และเราได้สั่งให้มนุษย์ทำการดีต่อพ่อแม่ของเรา แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาด้วยความเหนื่อยยาก และได้คลอดเขาด้วยความเจ็บปวด และการอุ้มครรภ์และการหย่านมของเขา (*รวมเป็นเวลาอย่างมากที่สุด*) สามสิบเดือน ”

- ลูกชาย ลูกหญิง

42 : 49 ความว่า “ พระองค์ทรงประทานลูกหญิงแก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์ทรงประทานลูกชายแก่ผู้พระองค์ทรงประสงค์ ”

- มีลูกแฝด, เป็นหมัน

42 : 50 ความว่า “ หรือพระองค์ทรงให้รวมแก่พวกเขาทั้งลูกชายและลูกหญิง และพระองค์ทรงให้ผู้พระองค์ทรงประสงค์เป็นหมัน แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงอานุภาพ ”

- ลูกสมบูรณ์ - พิการ

22 : 5 ความว่า “ เราได้บังเกิดสูเจ้าจากธุลี แล้วจากเชื้ออสุจิ แล้วจากก้อนเลือด แล้วจากก้อนเนื้อ ทั้งที่เป็นรูปร่างบริบูรณ์และไม่เป็นรูปร่างบริบูรณ์ เพื่อเขาจะได้ให้ เป็นที่กระจ่างแก่ สูเจ้า และเราให้ที่เราประสงค์อยู่ในมดลูกจนถึงเวลาที่กำหนดไว้ แล้วเราให้สูเจ้า (*คลอด*) ออกมาเป็นทารก แล้วเพื่อสูเจ้าจะได้ (*เติบโต*) บรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของสูเจ้า และในหมู่สูเจ้ามีผู้วายชีวิต (*แต่เยาว์*) ”

- ลูกหญิงไม่ใช่เพศอัปยศ

16 : 58 – 59 ความว่า “ และ เมื่อผู้ใดในหมู่สูเจ้า แจ้งข่าว (*ว่าภรรยาคลอด*) ลูกหญิง หน้าของเขากลายเป็นหมองคล้ำและเขาซมชื่นใจ ”

“ พวกเขาซ่อนตัวจากผู้คน เนื่องจากความชั่ว (*ของข่าว*) ที่ได้ถูกแจ้งแก่เขา ควรที่เขาจะเลี้ยงมันด้วยความอัปยศหรือฝังมัน (*ทั้งเป็นในฝุ่น*) จงรู้ไว้เถิดว่า ช่างชั่วแท้ ๆ ที่พวกเขาตัดสินใจ (*เลือกทำอย่างนั้น*) ”

(6.5.1) ให้ปรึกษากันเรื่องเลี้ยงลูก

จากอัล – กุรฺอาน

2 : 233 ความว่า “.....แล้วถ้าทั้งสองประสงค์ให้หย่านมโดยการยินยอมของทั้งสอง และปรึกษากัน .....”

ท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า “ ไม่มีทารกใดที่คลอดออกมา นอกจากถูกคลอดมาด้วยธรรมชาติที่บริสุทธ์ พ่อแม่ของเขาที่ทำให้เขาเป็นยิว คริสต์.....” (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรมิซียฺ)

(6.5.2) เมื่อลูกเกิด

- ให้เปิดปาก (*ตะหฺนีก*) ด้วยของหวาน และ ตั้งชื่อ

จาก อัล - หะดีษ

عَنْ أَسْمَاءَ أَنَّهَا حَمَلَتْ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَتْ : فَخَرَجْتُ وَأَنَا مُتِمٌّ فَأَتَيْتُ الْمَدِيْنَةَ فَنَزَلْتُ بِقُبَاءٍ فَوَلَدْتُهُ بِقُبَاءٍ ، ثُمَّ أَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَوَضَعْتُهُ فِيْ حِجْرِهِ ، ثُمَّ دَعَا بِتَمْرَةٍ فَمَضَغَهَا ، ثُمَّ تَفَلَ فِيْهِ ، فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ جَوْفَهُ رِيْقُ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، ثُمَّ حَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ، ثُمَّ دَعَا لَهُ وَبَرَّكَ عَلَيْهِ ، وَكَانَ أَوَّلَ مَوْلُوْدٍ وُلِدَ فِيْ الْإِسْلَامِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอัสมาซึ่งอุ้มครรภ์อับดุลลอฮฺ บิน อัซ - ซุบัยรฺ อยู่ ขณะที่อพยพลี้ภัย เล่าว่า " ***ฉัน ตั้งครรภ์ครบกำหนดคลอดแล้ว ฉัน มาถึงนครอัล – มะดีนะฮฺ. ฉัน ลงที่กุบา ได้คลอด อับดุลลอฮฺที่กุบา แล้วฉันนำไปหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ และได้วางเขาลงบนตักของท่าน ท่านขอลูกอินทผลัมหนึ่งลูก ท่านเคี้ยวมันแล้วคายมันป้ายปากเขา เพราะฉะนั้นสิ่งแรกที่ลงไปในท้องของอับดุลลอฮฺ คือที่ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯคายออกมา ท่านได้ป้ายลิ้นเขาด้วยลูกอินทผลัม ที่เคี้ยวแล้ว แล้วได้ขอพรให้เขา และขอพรเพื่อความจำเริญแก่เขาด้วย เขาเป็นคนแรกที่เกิดในสมัยของอิสลาม***" (อัล – บุคอรี)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : ذَهَبْتُ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ أَبِيْ طَلْحَةَ إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِيْنَ وُلِدَ وَرَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ عَبَاءَةٍ يَهْنَأُ بَعِيْرًا لَهُ . فَقَالَ : هَلْ مَعَكَ تَمْرٌ ؟ فَقُلْتُ : نَعَمْ ، فَنَاوَلْتُهُ تَمَرَاتٍ فَأَلْقَاهُنَّ فِيْ فِيْهِ ، فَلَاكَهُنَّ ، ثُمَّ فَغَرَ فَا الصَّبِيِّ فَمَجَّهُ فِيْ فِيْهِ ، فَجَعَلَ الصَّبِيُّ يَتَلَمَّظُهُ ، فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : حُبُّ الْأَنْصَارِ التَّمْرَ ، وَسَمَّاهُ عَبْدَ اللهِ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " ฉัน ได้นำอับดุลลอฮฺ บิน อะบีฏอลหะฮฺ ไปหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ขณะที่คลอดออกมา และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ อยู่ในเสื้อคลุมกำลังทาอูฐของท่านด้วยน้ำมันดิน ท่านได้กล่าวว่า *ท่านมีอินทผลัมไหม?* ฉันได้กล่าวว่า *มีครับ* ฉันได้ยื่นอินทผลัมหลายผลให้ท่าน ***และท่านได้โยนมันเข้าปากและเคี้ยวมัน หลังจากนั้นท่านได้เปิดปากเด็ก และคายมันลงในปากเด็ก เด็กก็เริ่มขยับลิ้นดูดมัน*** ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *สิ่งที่ชาวอันศอรฺรักมากคืออินทผลัม และท่านได้ตั้งชื่อเขาว่า อับดุลลอฮฺ* "

وَكَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُؤْتَى بِالصِّبْيَانِ فَيُبَرِّكُ عَلَيْهِمْ وَيُحَنِّكُهُمْ

رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เคยมีเด็กถูกนำมาหาท่าน ท่านจะขอดุอาอฺให้ความเพิ่มพูนแก่ เด็ก ๆ และจะตะหฺนีก (เปิดปาก) ให้พวกเขา " (มุสลิม)

(5.3) อะกีเกาะฮฺ (การเชือดสัตว์เพื่อเลี้ยงอาหาร) และการตั้งชื่อ (*ตั้งชื่อตั้งแต่วันที่เกิด–วันที่ 7*)

จากอัล หะดีษ

عَنْ سَمُرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : كُلُّ غُلَامٍ رَهِيْنَةٌ

بِعَقِيْقَتِهِ تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ وَيُحْلَقُ وَيُسَمَّى . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านสะมุเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *เด็กทุกคนถูกประกันด้วยอะกีเกาะฮฺ ของเขาที่จะต้องเชือดให้เด็กนั้นในวันที่เจ็ดจากวันคลอด และจะถูกโกนหัว และตั้งชื่อ* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ سَلْمَانَ بْنِ عَامِرٍ الضَّبِّيِّ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ

مَعَ الْغُلَامِ عَقِيْقَةٌ فَاهْرِيْقُوْا عَنْهُ دَمًا ، وَأَمِيْطُوْا عَنْهُ الْأَذَى . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสัลมาน อิบนิ อามิรฺ ฎ็อบบีฯ เล่าว่า " *ฉัน ได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่าอะกีเกาะฮฺ เป็นเรื่องสำหรับเด็กเกิดใหม่ ดังนั้นการเชือดสัตว์สำหรับเขา จะทำให้เขาปลอดภัยจากอันตราย* " (บุคอรี)

عَنْ سَلْمَانَ بْنِ عَامِرٍ الضَّبِّيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :

مَعَ الْغُلَامِ عَقِيْقَةٌ فَاهْرِيْقُوْا عَنْهُ دَمًا ، وَأَمِيْطُوْا عَنْهُ الْأَذَى . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا مُسْلِمًا .

ท่านสุลัยมาน บิน อามิรฺ ฎ็อบบีฯ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *พร้อมกับตัวเด็กนั้นมีอะกีเกาะฮฺ ดังนั้นพวกท่านจงหลั่งเลือดแทนให้แก่เด็ก และจงขจัดสิ่งที่เป็นภัยให้พ้นจากเด็ก* " (บุคอรี อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أُمِّ كُرْزٍ الْكَعْبِيَّةِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : عَنِ

الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافِئَتَانِ وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ .

ทานอุมมุกุรฺซ อัล - กะอฺบียะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *พอแล้ว แกะสองตัวเท่า ๆ กัน สำหรับเด็กผู้ชาย และตัวเดียวสำหรับเด็กผู้หญิง* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

عَنْ سَمُرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : كُلُّ غُلَامٍ رَهِيْنَةٌ بِعَقِيْقَتِهِ تُذْبَحُ عَنْهُ يَوْمَ سَابِعِهِ وَيُحْلَقُ وَيُسَمَّى . رَوَاهُمَا أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านสะมุเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *เด็กทุกคนถูกประกันด้วยอะกีเกาะฮฺ ของตน จะถูกเชือดแทนให้เด็กในวันที่เจ็ดของตน และจะถูกโกนหัว และตั้งชื่อ* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيْهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ : سُئِلَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْعَقِيْقَةِ فَقَالَ : لَا يُحِبُّ اللهُ الْعُقُوْقَ كَأَنَّهُ كَرِهَ الْاِسْمَ . وَقَالَ : مَنْ وُلِدَ لَهُ فَأَحَبَّ أَنْ يَنْسُكَ عَنْهُ فَلْيَنْسُكْ عَنِ الْغُلَامِ شَاتَيْنِ وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอัมรฺ อิบนิ ชุอัยบฺ ได้ทราบจาพ่อของเขาซึ่งได้ทราบจากปู่ของเขาว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ถูกถามเกี่ยวกับเรื่อง อะกีเกาะฮฺ ท่านกล่าวว่า อัลลอฮฺไม่ทรงรักการฝ่าฝืน คือรังเกียจแม้แต่ได้ยินชื่อ* และท่าน กล่าวว่า *ผู้ใดได้ลูก เป็นการชอบที่จะต้องเชือดสัตว์ ถ้าได้ลูกชายให้เชือดแพะ(หรือแกะ) 2 ตัว และ 1 ตัว สำหรับลูกหญิง* " (อบูดาวูด และ นะสาอีย์)

عَنْ أُمِّ كُرْزٍ قَالَتْ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : أَقِرُّوْا الطَّيْرَ عَلَى مَكَانَاتِهَا قَالَتْ : وَسَمِعْتُهُ يَقُوْلُ عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ ، وَلَا يَضُرُّكُمْ ذُكْرَانًا كُنَّ أَوْ إِنَاثًا . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ صَحِيْحٌ وَالنَّسَائِيُّ

ท่านอุมมุ กุรฺซ ได้เล่าว่า " *ฉัน ได้ยินรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า จงเอานกไว้ในรังของมัน เธอกล่าวต่อไปว่า ฉันได้ยินท่านกล่าว (อีก) ว่า ใช้แพะหรือแกะ 2 ตัวสำหรับเด็กชาย และ 1 ตัว สำหรับเด็กหญิง* " (อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ อัน – นะสาอีย์)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : نَهَى رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْقَزَعِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ .

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ห้ามการโกนผมบางส่วน และไว้ผมบางส่วน (ไว้ผมจุก)* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَقَّ عَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا كَبْشًا كَبْشًا . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้ทำ อะกีเกาะฮฺแทนจากหะสันและ หุสัยนฺ รฎิยฯ ด้วยแกะตัวหนึ่ง แกะตัวหนึ่ง* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّكُمْ تُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأَسْمَائِكُمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِكُمْ فَاحْسِنُوا أَسْمَاءَكُمْ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอบูดัรฺดาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ความจริงความพวกท่านจะถูกเรียกขานในวันกิยามะฮฺด้วยชื่อของพวกท่าน และชื่อบิดาของพวกท่าน ดังนั้นพวกท่านจงตั้งชื่อของพวกท่านให้ดี* " (อบูดาวูด)

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا : إِنَّ اللهَ يَدْعُوْ النَّاسَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِأُمَّهَاتِهِمْ سَتْرًا مِنْهُ عَلَى عِبَادِهِ . رَوَاهُ الطَّبَرَانِيُّ .

ท่านอิบนฺ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงอัลลอฮฺจะทรงเรียกมนุษย์ในวันกิยามะฮฺ ด้วยชื่อมารดาของพวกเขา เป็นการปกปิดจากพระองค์เหนือบ่าวของพระองค์* " (ฏอบรอนียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ أَحَبَّ أَسْمَائِكُمْ إِلَى اللهِ عَبْدُ اللهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *แท้จริงชื่อของพวกท่านที่ อัลลอฮฺทรงรักยิ่งคือ อับดุลลอฮฺ และ อับดุรฺเราะหฺมาน* " (มุสลิม ติรฺมิซียฺ และ อบูดาวูด)

عَنْ أَبِي وَهْبٍ الْجُشَمِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : تَسَمَّوْا بِأَسْمَاءِ الْأَنْبِيَاءِ وَأَحَبُّ الْأَسْمَاءِ إِلَى اللهِ عَبْدُ اللهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ وَأَصْدَقُهَا حَارِثٌ وَهَمَّامٌ وَأَقْبَحُهَا حَرْبٌ وَمُرَّةٌ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ . وَاللهُ أَعْلَى أَعْلَمُ .

ท่านอบูวะฮับ อัล - ญุชะอียฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *พวกท่านจงตั้งชื่อของบรรดานบี และชื่อที่อัลลอฮฺทรงรักยิ่ง คือ อับดุลลอฮฺ และ อับดุรเราะหฺมาน และชื่อที่เป็นจริงที่สุดคือ ฮาริษ และ ฮัมมาม และ ชื่อที่น่าเกลียดที่สุดคือ ฮัรฺบ และมุรฺเราะฮฺ* " (อบูดาวูด และ นะสาอียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَخْنَى الْأَسْمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللهِ رَجُلٌ تَسَمَّى مَلِكَ الْأَمْلَاكِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ชื่อที่น่ารังเกียจในทัศนะของอัลลอฮฺในวันกิยามะฮฺ คือคนที่ชื่อ มาลิก อัล – อัมลาก (ราชาแห่งราชาทั้งหลาย)* " (อัล – บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَخْنَى الْأَسْمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللهِ رَجُلٌ تَسَمَّى مَلِكَ الْأَمْلَاكِ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

وَزَادَ مُسْلِمٌ : لَا مَالِكَ إِلَّا اللهُ تَعَالَى .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่ง ได้กล่าวว่า " *ชื่อที่ตกต่ำที่สุดในวันกิยามะฮฺสำหรับอัลลอฮฺคือ ชายคนหนึ่งที่มีนามว่า มะลิกุ้ลอัมลาก* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

และมุสลิมให้เพิ่มเติมว่า " *ไม่มีใครเป็นผู้มีอำนาจปกครองแท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ ตะอาล*"

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَغْيَظُ رَجُلٍ عَلَى اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَخْبَثُهُ وَأَغْيَظُهُ عَلَيْهِ رَجُلٌ كَانَ يُسَمَّى مَلِكَ الْأَمْلَاكِ لَا مَالِكَ إِلَّا اللهُ تَعَالَى . رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ชายที่อัลลอฮฺทรงกริ้วที่สุดในวันกิยามะฮฺ และเป็นคนที่น่าขยะแขยงที่สุด ที่ ถูกโกรธกริ้วที่สุด คือ ชายคนที่ถูกตั้งชื่อว่า ' มะลิกุ้ลอัมลาก ' เพราะไม่มีผู้มีอำนาจปกครองแท้จริง นอกจากอัลลอฮฺตะอาลา* " (มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ : إِنَّ ابْنَةً لِعُمَرَ كَانَتْ تُسَمَّى عَاصِيَةَ فَسَمَّاهَا رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَمِيْلَةَ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯได้กล่าวว่า " *ลูกสาวคนหนึ่งของท่าน อุมัรฺ ถูกตั้งชื่อว่า อาศิยะฮฺ (หญิงชั่ว) ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ตั้งชื่อให้หล่อนว่า ญะมีละฮฺ (หญิงที่งดงาม)* " (มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซีย์)

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ عَطَاءٍ رضي الله عنهم قَالَ : سَمَّيْتُ ابْنَتِيْ بَرَّةَ فَقَالَتْ لِيْ زَيْنَبُ بِنْتُ أَبِيْ سَلَمَةَ : إِنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى عَنْ هَذَا الْاِسْمِ وَسُمِّيْتُ بَرَّةَ فَقَالَ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا تُزَكُّوْا أَنْفُسَكُمُ اللهُ أَعْلَمُ بِأَهْلِ الْبِرِّ مِنْكُمْ فَقَالُوْا : بِمَ نُسَمِّيْهَا ؟ سَمُّوْهَا زَيْنَبَ .

ท่านมุฮัมมัด บิน อัมรฺ บิน อะฏออ์ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ตั้งชื่อบุตรสาวของฉันว่า บัรฺเราะฮฺ (ความดี) ซัยนับ บุตรสาวอะบีสะละมะฮฺ ได้กล่าวแก่ฉันว่า แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ห้ามชื่อนี้ โดยที่ฉันก็ถูกตั้งชื่อว่าบัรฺเราะฮฺ ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า พวกท่านอย่ารับรองตัวของพวกท่านเอง*

ว่าบริสุทธิ์ อัลลอฮฺทรงทราบดีว่า ใครเป็นคนดีของพวกท่าน พวกเขาจึงกล่าวว่า *เราจะตั้งชื่อหล่อนว่าอะไร ?* *ท่านตอบว่า พวกท่านจงตั้งชื่อเธอว่า ชัยนับ (หญิงที่อวบอัด)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : كَانَتْ جُوَيْرِيَةُ اسْمُهَا بَرَّةُ فَسَمَّاهَا رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جُوَيْرِيَةَ وَكَانَ يُكْرَهُ أَنْ يُقَالَ خَرَجَ مِنْ عِنْدِ بَرَّةَ .

رَوَاهُمَا الثَّلَاثَةُ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านหญิงญุวัยริยะฮฺ ก็เคยมีชื่อว่า บัรฺเราะฮฺ ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ตั้งชื่อให้หล่อนว่า ญุวัยริยะฮฺ ท่านรังเกียจที่จะมีผู้กล่าวว่า ท่านได้ออกมาจากบัรฺเราะฮฺ (ความดี)* " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

عَنْ سَعِيْدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ عَنْ أَبِيْهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ أَنَّهُ جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : مَا اسْمُكَ ؟ قَالَ : حَزْنٌ قَالَ : أَنْتَ سَهْلٌ قَالَ : لَا أُغَيِّرُ اسْمًا سَمَّانِيْهِ أَبِيْ . قَالَ ابْنُ الْمُسَيَّبِ : فَمَا زَالَتِ الْحُزُوْنَةُ فِيْنَا بَعْدُ .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَحْمَدُ وَأَبُوْدَاوُدَ .

ท่านสะอฺด บิน มุสัยยิบ ได้เล่าจากบิดาของท่านซึ่งทราบจากปู่ของท่าน รฎิยฯ ว่า *เขา (ปู่) ได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ* ท่านได้ถามว่า *' ท่านชื่ออะไร? '* เขาตอบว่า *' ชื่อฮัซน (ที่ดอน) '* ท่านนบีได้กล่าวว่า *' ท่านชื่อสะฮฺล (ที่ราบ) '* เขาได้กล่าวว่า *' ฉันจะไม่ยอมเปลี่ยนชื่อบิดาของฉันได้ตั้งให้ฉัน '* บิน มุซัยยิบ กล่าวว่า *' ความยากลำบาก ยังคงอยู่กับพวกเราต่อไปภายหลังจากเขา '* " (บุคอรี อะหฺมัด และอบูดาวูด)

- **ให้ตั้งชื่อที่ดีและเรียก**

عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيْهِ قَالَ : ذَهَبْتُ أَسُبُّ حَسَّانَ عِنْدَ عَائِشَةَ فَقَالَتْ : لَا تَسُبُّهُ فَإِنَّهُ كَانَ يُنَافِحُ عَنْ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านฮิชาม บิน อุรฺ วะฮฺ พ่อของท่านได้เล่าว่า " ฉันเรียกหัสสานด้วยชื่อที่ไม่ดีต่อหน้าท่านหญิง อาอิชะฮฺ เธอกล่าวว่า *จงอย่าเรียกเขาด้วยชื่อที่ไม่ดี เพราะนั่นเป็นการต่อต้านท่านรสูลุลลอฮฺ* " (บุคอรี)

(6.5.4) เรื่องอื่น ๆ

จากอัล – กุรฺอาน และ อัล หะดีษ

- ในเรื่องการทำความสะอาดปัสสาวะทารกที่ยังไม่กินอาหารอื่นนอกจากนม มีดังนี้

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِيْنَ أَنَّهَا قَالَتْ : أُتِيَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِصَبِيٍّ ، فَبَالَ عَلَى ثَوْبِهِ ، فَدَعَا بِمَاءٍ فَأَتْبَعَهُ إِيَّاهُ .

ท่านหญิงอุ าอิชะฮฺเล่าว่า " *มีผู้นำเด็กมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วเด็กได้เยี่ยวรดผ้าของท่าน ท่านได้บอกให้เอาน้ำมา แล้วรดบนที่ตรงนั้น* " (บุคอรี)

عَنْ أُمِّ قَيْسٍ بِنْتِ مِحْصَنٍ : أَنَّهَا أَتَتْ بِابْنٍ لَهَا صَغِيْرٍ ، لَمْ يَأْكُلِ الطَّعَامَ ، إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَجْلَسَهُ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ حِجْرِهِ ، فَبَالَ عَلَى ثَوْبِهِ ، فَدَعَا بِمَاءٍ ، فَنَضَحَهُ وَلَمْ يَغْسِلْهُ .

ท่านอุมมุ ก๊อยสฺ บินติ มิหฺ ศ็อน เล่าว่า " *นางได้นำลูกน้อยของนางซึ่งยังไม่กินอาหาร (นอกจากนม) มาหาท่านรสูล ศ็อลฯ ท่านได้อุ้มไว้บนตักของท่าน ทารกได้เยี่ยวราดผ้าของท่าน ท่านได้พรมน้ำบนที่นั้นโดยไม่ได้ล้าง* " (อัล - บุคอรี)

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَضَعَ صَبِيًّا فِيْ حِجْرِهِ يُحَنِّكُهُ ، فَبَالَ عَلَيْهِ ، فَدَعَا بِمَاءٍ ، فَنَضَحَهُ وَلَمْ يَغْسِلْهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ อุ้มเด็กคนหนึ่งบนตักเพื่อเปิดปากด้วยของหวาน เด็กได้ปัสสาวะรดท่าน ท่านได้ของน้ำมา และรดตรงรอยปัสสาวะนั้น* " (อัล - บุคอรี)

- ถ้ามีลูกชาย พ่อแม่จะต้องจัดการทำคิตาน (*ขลิบหนังปลายอวัยวะเพศ*) ให้

(ส่วนลูกหญิงนั้น ตามลักษณะทางกายวิภาคไม่ปรากฏว่ามีหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ จึงไม่ต้องทำคิตาน)

มีหะดีษของท่านนบี ศ็อลฯ ดังนี้

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْفِطْرَةُ خَمْسٌ : الْخِتَانُ ، وَالْإِسْتِحْدَادُ ، وَقَصُّ الشَّارِبِ ، وَتَقْلِيْمُ الْأَظَافِرِ ، وَنَتْفُ الْإِبِطِ . صَحِيْحَيْنِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " สิ่งที่เป็นธรรมชาติ (ที่ต้องรักษาความสะอาด) มี 5 ประการ คือ การทำคิตาน การโกนขนลับ การขลิบหนวด การตัดเล็บให้สั้น และการถอนขนรักแร้* " (บุคอรี มุสลิม)

- **ไม่ได้กำหนดว่าควรทำคิตาน (*ขลิบหนังปลายอวัยวะเพศ*) เมื่อใด**

عَنْ سَعِيْدِ بْنِ جَبِيْرٍ قَالَ : سُئِلَ ابْنُ عَبَّاسٍ مِثْلَ مَنْ أَنْتَ حِيْنَ قُبِضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَنَا يَوْمَئِذٍ مَخْتُوْنٌ ، قَالَ : وَكَانُوْا لاَ يَخْتِنُوْنَ الرَّجُلَ حَتَّى يُدْرِكَ .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสะอฺด บิน ญุบัรฺ ได้เล่าว่า " ท่านอิบนุ อับบาสได้ถูกถามว่า *อายุเท่าไร เมื่อท่านนบี ศ็อลฯ วะฟาต* เขาตอบว่า *ขณะนั้นฉันทำคิตานแล้ว* ท่านสะอฺดกล่าวว่า *เวลานั้นประชาชนจะไม่ทำคิตานเด็กชายจนกว่าจะเข้าสู่วัยรุ่น* " (อัลบุคอรี)

(6.5.5) การรเลี้ยงลูก และสอนลูก

จากอัล - กุรฺอาน

2 : 233 ความว่า " และแม่ต้องให้ลูกของนางดื่มนมสองปีเต็ม สำหรับผู้ประสงค์จะให้การดื่มนมจนครบ (*กำหนด*) แต่จะให้หย่านมก่อน 2 ปี ก็ได้ "

31 : 14 ความว่า " และเราได้กำชับมนุษย์เกี่ยวกับพ่อแม่ของเขา แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาเพลียแล้วเพลียเล่า และการดื่มจนการหย่านมของเขา (*ทารก*) นั้นมี (*กำหนด*) สองปีว่า จงขอบคุณฉัน (*ด้วยการเคารพภักดี*) และพ่อแม่ของเจ้า (*ด้วยการตอบแทนบุญคุณ เพราะว่า*) ยังฉันคือการกลับคืน (*ของทุก ๆ สิ่ง*) "

31 : 13 ความว่า " และ (จงรำลึกถึงเวลา) เมื่อลุกมานได้กล่าวแก่บุตรของเขา ขณะที่เขาอบรมเขา (*ลูก ๆ*) ว่า ลูกเอ๋ย ! จงอย่าตั้งภาคีใด ๆ ต่ออัลลอฮฺ แท้จริงการตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอันมหันต์แท้ ๆ "

และในหะดีษ

حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِ أَنْ يُحْسِنَ اسْمَهُ وَيُحْسِنَ آدَبَهُ وَأَنْ يُعَلِّمَهُ الْكِتَابَةَ وَالسِّبَاحَةَ وَالرِّمَايَةَ وَلاَ يَرْزُقَهُ إِلاَّ طَيِّبًا وَأَنْ يُزَوِّجَهُ إِذَا أَدْرَكَ . رَوَاهُ الْحَاكِمُ .

" *หน้าที่ของพ่อแม่ที่มีต่อลูกคือการตั้งชื่อที่ดี (และเรียกด้วย) การสอนมรรยาทที่ดีแก่เขา สอนเขาอ่านหนังสือ ว่ายน้ำ ยิงธนู และอย่าให้รับประทานนอกจากสิ่งที่ดี (มีประโยชน์แก่สุขภาพ) และสมรสเมื่อเขาบรรลุศาสนาภาวะ* " (หากิม)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ وَابْنِ عَبَّاسٍ قَالاَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ وُلِدَ لَهُ وَلَدٌ فَلْيُحْسِنِ اسْمَهُ وَأَدَبَهُ فَإِذَا بَلَغَ فَلْيُزَوِّجْهُ فَأَصَابَ إِثْمًا فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى أَبِيْهِ . رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ .

ท่านอบูสะอีด และ อิบนิ อับบาส ได้เล่าว่า " ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ผู้ใดที่ได้ลูก จง ตั้งชื่อที่ดีให้แก่เขา สอนมรรยาทที่ดีให้แก่เขา เมื่อเขามีวัยอันสมควรก็จงแต่งงานให้เขา ถ้าเขาบรรลุวัยอันสมควรและไม่ได้แต่งงานให้ เขาจะมีบาป และบาปจะตกแก่พ่อของเขาด้วย* " (บัยฮะกียฺ)

عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذُنِيْ عَلَى فَخِذِهِ وَيُقْعِدُ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَى فَخِذِهِ الْآخَرَ ثُمَّ يَضُمُّهُمَا ثُمَّ يَقُوْلُ : اللهُمَّ ارْحَمْهُمَا فَإِنِّيْ أَرْحَمُهُمَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอุสามะฮฺ บิน ซัยดฺ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้อุ้มฉันบนขาข้างหนึ่ง และท่านหะสันบุตรของท่านอะลียฺ (หลานชายของท่าน) บนขาอีกข้างหนึ่งของท่าน แล้วท่านกอดเรา และกล่าวว่า ' *โอ้อัลลอฮฺ ! ได้ทรงโปรดเมตตาแก่เขาทั้งสอง และแท้จริงฉันเมตตาเขาทั้งสอง*' " (อัล – บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ قَتَادَةَ قَالَ : خَرَجَ عَلَيْنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمَامَةُ بِنْتُ أَبِي الْعَاصِ عَلَى عَاتِقِهِ فَصَلَّى فَإِذَا رَكَعَ وَضَعَ وَإِذَا رَفَعَ رَفَعَهَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูเกาะตาดะฮฺ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ออกมายังเราโดยมีอุมามะฮฺ ลูกสาวของ อบู อัล – อาศ (กับท่านหญิงซัยนับบุตรีของท่าน) พาดบ่าของท่าน และท่านนมาซ เมื่อท่านรุกูอฺ ท่านวางเธอลง และเมื่อเวลาท่านยืน ท่านอุ้มเธอ* " (อัล – บุคอรี)

عَنْ أَبِيْ قَتَادَةَ الْأَنْصَارِيِّ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يُصَلِّيْ وَهُوَ حَامِلٌ أُمَامَةَ بِنْتَ زَيْنَبَ بِنْتِ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلِأَبِي الْعَاصِ بْنِ رَبِيْعَةَ بْنِ عَبْدِ شَمْسٍ فَإِذَا سَجَدَ وَضَعَهَا وَإِذَا قَامَ حَمَلَهَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูเกาะตาดะฮฺ อัล – อันศอรี ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ นมาซขณะที่ท่านอุ้มอุมามะฮฺ ลูกสาวของท่านหญิงซัยนับ บุตรีของท่านรสูลุลลอฮฺ กับอบู อัล – อาศ บิน เราะบีอะฮฺ บิน อับดุชัมสฺอยู่ เมื่อเวลาท่านสุญูดท่านวางเธอลง เมื่อเวลาท่านยืนท่านอุ้มเธอ* " (อัล–บุคอรี)

(6) หญิง – ชายลามก (*การเบี่ยงเบนทางเพศหรือกามวิตถาร*)

จากอัล – กุรฺอาน

4 : 15 ความว่า " และผู้หญิงที่ทำการลามกจากในหมู่หญิงของสูเจ้า จงให้มีพยาน 4 คน จากในหมู่สูเจ้าต่อนาง และถ้าเขา (*พยาน*) ยืนยัน (*ว่าพวกนางทำการลามกบัดสี*) ดังนั้น จงกักนางไว้ในบ้านจนกระทั่งความตายปลิด (*ชีวิต*) นาง หรืออัลลอฮฺทรงเปิดหนทางแก่นาง (*ด้วยการกลับตัวแท้จริงหรือถูกแต่งงาน*) "

4 : 16 ความว่า " และ (*ในส่วน*) ผู้ชายสองคน จากในหมู่สูเจ้ากระทำ (*การลามก*) เช่นนั้น จงลงโทษเขาทั้งสองสถานเบา (*ให้เข็ดหลาบ*) และ ถ้าเขาทั้งสองลุแก่โทษ และประพฤติดี ดังนั้นจงหันห่างจากเขาทั้งสอง (*แต่ ในกรณีทำชู้ ดู 24 : 2*) แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงนิรโทษโดยปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

(7) การหย่า และการรอคอย (*อิดดะฮ*) เพื่อแต่งงานใหม่

จากอัล – กุรฺอาน และ อัล – หะดีษ

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَبْغَضُ الْحَلاَلِ إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ الطَّلاَقُ . رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالْحَاكِمُ وَصَحَّحَهُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *สิ่งอนุมัติที่อัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ และเกรียงไกรทรงชังที่สุด คือ การหย่า* " (อบูดาวูด และ หากิม ถือว่า เป็นหะดีษ เศาะหี้หฺ)

- **ให้พรรคพวกช่วยกันปรองดอง**

4 : 128 ความว่า " และถ้าหญิงใดกลัวการก้าวร้าว(*การทารุณ*)จากสามีนาง(*เพราะเขามีอำนาจเหนือกว่า*) หรือการห่างเหิน(*เช่น ไม่เลี้ยงดู*) ดังนั้นไม่มีบาปแก่(*พรรคพวกของ*) ทั้งสองที่จะปรองดองระหว่างกัน ซึ่งการปรองดอง(*โดยสันติ*) และการปรองดองนั้นดีกว่า "

- **การกลัวการแตกแยก**

4 : 35 ความว่า " และถ้าสูเจ้า (*คือผู้พิพากษา หรือเจ้าหน้าที่*) เกรงการแตกแยกระหว่างเขาทั้งสองดังนั้น (*แทนที่จะให้มีการแตกร้าวขึ้น*) จงตั้งตุลาการคนหนึ่งจากพวกพ้องของเขาและตุลาการคนหนึ่งจากพวกพ้องของนาง แต่ถ้าเขาทั้งสองปรองดอง อัลลอฮฺจะทรงสมานในระหว่างทั้งสอง (*ถ้าไม่ปรองดองกันก็ให้ตุลาการประกาศหย่าได้*) "

- **ไม่บังคับให้หญิงขอหย่า**

4 : 19 ความว่า " ..... และไม่ (*เป็นที่ อนุมัติ*) ที่สูเจ้าบีบคั้นนาง (*เช่นกักขังไว้ในบ้านเพื่อให้นางขอหย่า*) เพื่อที่จะเอา (*ของหมั้น*) บางส่วนที่สูเจ้าได้ให้นาง เว้นแต่นางนำมาซึ่งทำลามกอันชัดแจ้ง (*ก็ให้เอาของหมั้นทั้งหมดหรือบางส่วนคืนได้*) และจงอยู่ร่วมกับนางโดยดี ดังนั้น ถ้าสูเจ้าชังนาง (*โดยนางมิได้ทำผิด*) ก็อาจเป็นเพราะว่าสูเจ้าชังสิ่งหนึ่ง และอัลลอฮฺ ได้ทรงทำให้มีความดีมากมายในนั้น "

- **การหย่า และการรอคอยเพื่อแต่งงานใหม่**

66 : 5 ความว่า " ถ้าเขาหย่านาง บางทีพระผู้อภิบาลของเขาจะเปลี่ยนให้มีภริยาที่ดีกว่าพวกนางแก่เขา เป็นหญิงผู้นอบน้อม ผู้ศรัทธา ผู้ห้นลุแก่โทษ ผู้มั่นต่อการเคารพภักดี ผู้ถือศีลอด ทั้งที่เป็นม่ายและหญิงสาว "

2 : 237 ความว่า " และถ้าสูเจ้าหย่านางก่อนสูเจ้าได้ต้อง (*ร่วมสังวาส*) นาง และโดยแน่นอน สูเจ้าได้กำหนดส่วนที่กำหนด (*คือของหมั้น*) สำหรับนางแล้ว ดังนั้น (*ให้จ่ายชดเชยทำขวัญ*) ครึ่งหนึ่งของที่สูเจ้าได้กำหนด เว้นแต่นางยกให้ หรือผู้ที่ในมือของเขามีพันธะแต่งงาน (*คือฝ่ายชาย*) ยกให้ (*ทั้งหมด*) และการยกให้ (*ทั้งหมดแทนเพียงครั้งหนึ่ง*) นั้น ใกล้การสำรวมตนมากกว่า และจงอย่าละลืมการทำคุณในระหว่างสูเจ้า (*ด้วยการให้ของกำนัล*) แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่สูเจ้ากระทำ "

65 : 1 ความว่า " นบีเอ๋ย ! (*รวมถึงชนทั้งหลาย*) เมื่อสูเจ้าหย่าภริยา จงหย่านางตามกำหนด (*อิดดะฮฺ*) ของนาง (*2 :228 ห้ามหย่าหญิงที่กำลังมีระดู*) และจงนับกำหนด (*การคอยในอิดดะฮฺ*) นั้นให้ครบ (*2 : 232*) ทั้งจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลของสูเจ้า จงอย่าขับไสนางออกจากเหย้าเรือนของนาง และนางเองก็มิพึงออกไป เว้นแต่นางได้ประกอบการบัดสีชัด ๆ และเหล่านี้คือข้อกำหนดของอัลลอฮฺ ส่วนผู้ใดละเมิดข้อกำหนดของอัลลอฮฺ แน่นอนเขาก็ได้ประพฤติผิดต่อตัวของเขาเอง (*2 : 229*) เจ้า (*ผู้อ่าน*) หารู้ไม่ บางทีอัลลอฮฺจะทรงนำกิจการใหม่มา หลังจากนั้น (*คือให้ปรองดองกัน*) "

2 : 228 ความว่า " และหญิงที่ถูกหย่า (*ซึ่ง จะมีการหย่าได้ระหว่างที่ไม่มีระดู*) ต้องคอยด้วยตัวนางเองสามกุรูอฺ (*มีระดูมา 3 คราว 2 : 234, 33 : 49, 65 : 4*) และไม่เป็นที่อนุมัติแก่นาง ที่นางจะปิดบังที่อัลลอฮฺได้ทรงบังเกิดในมดลูกของนาง (*เช่นมีครรภ์หรือมี ระดู*) ถ้านางศรัทธาในอัลลอฮฺและวันอวสาน (*เพราะจะสัมพันธ์กับการนับการคอยอิดดะฮฺ*) และสามีของนางมีสิทธิ์เหนือกว่าในการเอานางกลับมาใน (*ระหว่างการคอย*) นั้น ถ้าเขาทั้งสองปรารถนาจะปรองดองกัน และสำหรับนางก็ (*มีสิทธิ์*) เยี่ยงบรรดาที่เหนือนาง (*หรือสามี*) โดยชอบธรรม (*ตามศาสนบัญญัติ*) แต่สำหรับชายนั้นคือฐานะเหนือกว่านาง (*เพราะเป็นผู้เลี้ยงดู 4 : 34*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

2 : 231 ความว่า " และเมื่อสูเจ้าหย่าหญิง และนางได้ถึงกำหนด (*การคอย*) ของนาง ดังนั้นจงยั้งนางอยู่โดยดี (*คือถ้าต้องการแต่งงานกันใหม่*) หรือให้นางจากไปโดยดี (*อย่ายึดของหมั้นของนาง*) แต่จงอย่ายั้ง (กัก) นางไว้ (*เพื่อแกล้ง*) ให้ทุกข์ เพื่อว่าสูเจ้าจะได้ละเมิด (*ไม่คืนของหมั้นแก่นาง*) ผู้ใดกระทำเช่นนั้น ดังนั้นโดยแน่นอน เขาได้ประพฤติ ผิดแก่ตัวเขาเอง และ จงอย่ายึดบัญญัติทั้งหลายของอัลลอฮฺเป็นที่ขบขัน (*เพราะมีบาปหนัก*) จงนึกถึงความโปรดปรานของอัลลอฮฺ

แก่สูเจ้า (*3 : 102*) และที่พระองค์ได้ทรงประทานลงมาแก่สูเจ้า ซึ่งคัมภีร์และวิทยปัญญา (*เพื่อ*) ตักเตือนสูเจ้าโดยนัยนั้นและจงสำรวมต่ออัลลอฮฺ (*ในกิจการต่าง ๆ*) และจงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ทุก ๆสิ่ง "

65 : 2 ความว่า " ครั้นเมื่อนางได้ครบกำหนด (*การคอย*) ของนาง (*2 : 231*) จงยั้งนางอยู่โดยดี หรือให้นางจากไปโดยปราณี และจงให้มีพยานเป็นผู้เที่ยงธรรมสองคนจากในหมู่สูเจ้า (4 : 35 *ทั้งเวลาหย่า และคืนดี*) และ (*พยานนั้น*) จะต้องดำรงการเป็นพยานเพื่ออัลลอฮฺ (*คือให้เที่ยงธรรม*) นั่นคือ โดยนัยนี้ผู้ ศรัทธาในอัลลอฮฺ และวันสุดท้ายถูกตักเตือน ส่วนผู้ใดสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ พระองค์จะทรงทำทางออกไว้สำหรับเขา "

2 : 229 ความว่า " การหย่า (*ที่คืนดีได้เรียกว่าเฏาะลากร็อจญ์อียฺ*) มี สองครั้ง แล้วให้คงอยู่โดยดี (*คืนดีและแต่งงานกัน*) หรือจากไป (*หย่า*) โดยปราณี และไม่เป็นที่อนุมัติแก่สูเจ้าที่จะเอาสิ่งใด (*คือของหมั้นคืน*) ที่สูเจ้าได้ให้นางแล้ว เว้นแต่ทั้งสองเกรงว่า จะไม่สามารถดำรงกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺไว้ได้ (*ในเรื่องการหย่า 60 : 10*) ดังนั้น ถ้าสูเจ้า (*ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ 4 : 35, 65 : 2*) เกรงว่าทั้งสองไม่สามารถดำรงกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺไว้ได้ ไม่มีบาปแก่เขาทั้งสองในส่วนที่นางได้ชดเชย (*คืนของหมั้นแก่ชาย*) โดยนัยนั้น (*เพื่อให้ได้รับการหย่า*) เหล่านี้เป็นกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ ดังนั้นจงอย่าละเมิด และ ผู้ใดละเมิดกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ ดังนั้น เหล่านี้แหละ เขาทั้งหลายเป็นผู้อธรรม "

2 : 230 ความว่า " แล้วถ้าเขาหย่านาง (*เป็นครั้งที่ 3 หลังจากการหย่าและมีอิดดะฮฺ ทั้งสอง วาระแล้ว* เรียกว่าเฏาะลากุบาอิน) นางจะไม่ถูกอนุมัติ (*ให้คืนดีได้*) แก่เขาหลังจากนั้น จนกว่านาง (*ได้อยู่ครบอิดดะฮฺ*) และแต่งงานคู่ (*อื่น*) อื่นจากเขา (*โดยจริงใจ*) และถ้าเขา (*สามีใหม่*) หย่านาง ดังนั้นไม่มีบาปแก่ทั้งสอง (*คู่เก่า*) ที่ทั้งสองต่างกลับคืนหากัน (*หลังจากที่นางอยู่ครบอิดดะฮฺ*) อีก แล้วแต่งงานตามบัญญัติศาสนา ถ้าทั้งสองคิดว่าจะดำรงกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ (*คืออยู่กันอย่างปรองดอง*) และเหล่านี้คือกฎเกณฑ์ของอัลลอฮฺ พระองค์ได้ทรงทำมันให้แจ่มแจ้งแก่ประชาชนที่รู้ (*ว่าการครองเรือนเป็นจริยธรรมข้อหนึ่ง*) "

2 : 226 ความว่า " สำหรับบรรดาผู้สบถ (*เลิก เกี่ยวข้อง*) ภริยาของเขาทั้งหลาย นั่นคือ (*ให้หญิงมี*) การคอยสี่เดือน (*เมื่อครบแล้วหญิงขอหย่าได้ เรียกว่าอีฮฺลา*) แล้ว (*ในระหว่าง 4 เดือนนี้*) ถ้าเขาทั้งหลายกลับคืน (*ดีกัน*) ดังนั้น แน่แท้อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

65 : 4 ความว่า " ส่วนผู้หญิงในหมู่ภริยาของสูเจ้า (*ที่ถูกหย่า*) ซึ่งหมดหวังมีระดู ถ้าสูเจ้าสงสัย (*ในกำหนดการคอยของนาง*) ดังนั้น (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) กำหนด (*การคอย*) ของนางคือสามเดือน และผู้ไม่มีระดูมา (*ก็เช่นกัน*) ส่วนหญิงมีครรภ์นั้น กำหนด (*การคอย*) ของนางคือ จนกว่านางจะคลอดที่อยู่ในครรภ์ของนาง (*2 : 228*) และผู้ใดสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ (*ให้พ้นจากความชั่ว*) พระองค์จะทรงทำให้กิจการของเขาสะดวกแก่เขา (*ด้วยการแก้ปัญหาทั้งหลาย*) "

2 : 234 ความว่า " และบรรดาในหมู่สูเจ้าที่ตายและละคู่ครองไว้ (*เป็นม่าย*) (*ก่อนที่จะแต่งงานใหม่*) นางต้องคอยด้วยตัวเองสี่เดือนกับสิบ (*วัน – ว่ามีครรภ์ หรือไม่ ในกรณีหย่าให้คอยสามกุรูอฺ 2 : 228 ส่วนในกรณีมีครรภ์ ให้คอยจนกว่าจะคลอด 65 : 4*) ครั้นเมื่อนางครบกำหนด (*การคอยของนาง*) แล้ว ดังนั้นไม่มีบาปแก่สูเจ้าในสิ่งที่นางกระทำเกี่ยวกับตัวนางโดยชอบธรรม (*คือแต่งงาน – ซึ่ง แสดงสิทธิของหญิง*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักตามที่สูเจ้ากระทำ "

2 : 240 ความว่า " และบรรดาในหมู่สูเจ้าที่จวนจะตาย (*2 : 180 ให้ทำพินัยกรรม*) และเขาทั้งหลายละคู่ครองไว้ (*เป็นแม่ม่าย 2 : 234*) จะต้องทำพินัยกรรมเป็นผลประโยชน์ (*ให้ค่าเลี้ยงดู*) สำหรับคู่ครองของเขาทั้งหลายถึงหนึ่งปีโดยไม่ให้ (นาง) ออกไป (*จากบ้าน – ทั้งนี้นอกเหนือจากสิทธิทางมรดก 1/4 หรือ 1/8 ที่นางพึงได้ 4 : 12*) แต่ถ้านางออกไป(*เมื่อครบอิดดะฮแล้ว*) ดังนั้นไม่มีบาปแก่สูเจ้าที่นางกระทำเกี่ยวกับตัวนาง (*2 : 234*) โดยชอบธรรม (*ตามศาสนบัญญัติ*) และอัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

จากอัล – หะดีษ

عَنْ سَعِيْدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : أَيُّمَا رَجُلٍ تَزَوَّجَ بِامْرَأَةٍ وَبِهِ جُنُوْنٌ أَوْ ضَرَرٌ فَإِنَّهَا تُخَيَّرُ ، فَإِنْ شَاءَتْ قَرَّتْ وَإِنْ شَاءَتْ فَارَقَتْ .

ท่านสะอฺด บิน มุสัยยิบ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ผู้ชายคนใดที่ได้แต่งงานกับผู้หญิงคนหนึ่งโดยที่ผู้ชายคนนั้นเป็นบ้า หรือ เป็นโรคร้ายแรง ดังนั้นให้ฝ่ายหญิงเลือก ถ้าหากนางประสงค์ ก็ให้อยู่ด้วยกันต่อไป และถ้าหากนางประสงค์ก็ให้แยกทาง* " (มาลิก)

وَعَنْهُ قَالَ : مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً فَلَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَمَسَّهَا فَإِنَّهُ يُضْرَبُ لَهُ أَجَلُ سَنَةٍ فَإِنْ مَسَّهَا وَإِلاَّ فُرِّقَ بَيْنَهَا . وَسُئِلَ ابْنُ شِهَابٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : مَتَى يُضْرَبُ الْأَجَلُ ؟ فَقَالَ : مِنْ يَوْمِ التَّرَافُعِ إِلَى السُّلْطَانِ . رَوَاهُمَا مَالِكٌ وَقَالَ : فَأَمَّا الَّذِيْ قَدْ مَسَّ امْرَأَتَهُ ثُمَّ اعْتَرَضَ عَنْهَا فَلَا يُضْرَبُ لَهُ وَلَا يُفَرَّقُ بَيْنَهُمَا .

จากเขา (สะอฺด) ได้กล่าวว่า " *ผู้ใดได้แต่งงานกับหญิงคนหนึ่ง และเขาไม่มีสมรรถภาพที่จะร่วมประเวณีกับนางได้ ดังนั้นให้ตั้งกำหนดแก่เขาเป็นเวลาหนึ่งปี ถ้าหากเขามีสมรรถภาพร่วมประเวณีกับหล่อนได้ และถ้าไม่เช่นนั้นก็ให้แยกทางกันระหว่างคนทั้งสอง* " (มาลิก)

และได้มี ผู้ถาม อิบนุ ชิฮาบ รฎิยฯ " *เมื่อไหร่ จึงจะตั้งกำหนดเวลา? เขาตอบว่า นับตั้งแต่นำเรื่องขึ้นไปหาสุลฏอน (ฝ่ายปกครอง)* " (มาลิก)

และมาลิกได้กล่าวว่า " *สำหรับผู้ที่ได้ร่วมประเวณีกับภรรยาของเขา แล้วต่อมาได้ตีจากนาง เขาจะไม่ถูกตั้งกำหนดเวลาให้ และจะไม่มีการแยกทางระหว่างบุคคลทั้งสอง* "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا تَسْأَلُ الْمَرْأَةُ طَلَاقَ أُخْتِهَا لِتَسْتَفْرِغَ صَحْفَتَهَا وَلْتَنْكِحْ فَإِنَّمَا لَهَا مَا قُدِّرَ لَهَا . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็ อล ฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *หญิงคนหนึ่งจะต้องไม่ขอให้หย่าพี่น้องผู้หญิงที่เป็นคู่แข่งของหล่อน เพื่อให้พี่น้องผู้หญิงคนนั้นพ้นจากข้อผูกพันของการแต่งงาน และเพื่อหล่อนจะได้แต่งงาน (กับสามีของพี่น้องผู้หญิงคนนั้นแทน) (แม้ว่า)ความจริงหล่อนจะได้ตามที่ได้ถูกกำหนดไว้ให้หล่อน(ก็ตาม)* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

عَنْ ثَوْبَانَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا طَلَاقًا مِنْ غَيْرِ بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ .

رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ وَحَسَّنَهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านเษาบาน รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริง ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *หญิงคนใดก็ตามที่ได้ขอให้สามีของตนหย่าโดยไม่มีเรื่องร้ายแรงใด ๆ กลิ่นสวรรค์จะเป็นสิ่งต้องห้ามเหนือผู้หญิงนั้น* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ นะสาอียฺ และ ติรฺมิซียฺ ถือว่าเป็นหะดีษหะสัน)

(๘) วัฒนธรรมเกี่ยวกับการเจ็บ และการตาย

วัฒนธรรมเกี่ยวกับการเกิดนั้นได้กล่าวในเรื่อง " ลูก " แล้วว่า เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ ให้เปิดปากด้วยของหวาน ให้ดื่มนมแม่ ให้ตั้งชื่อที่ดี และทำอะกีเกาะฮฺในวันที่ 7 (*ถ้าสามารถทำได้*) โดยทารกที่เป็นชายให้เชือดแพะหรือแกะเพื่อเป็นอาหารแก่เพื่อนบ้านและคนยากจน 2 ตัว และทารกหญิงให้ทำอะกีเกาะฮฺด้วยแพะหรือแกะ 1 ตัว สำหรับเด็กชายมีข้อกำหนดให้ทำคิตาน (*ขลิบหนังปลายอวัยวะเพศ*) ด้วย (*ซึ่งไม่กำหนดว่าจะต้องทำเมื่อใดคือให้ทำตามความพร้อมแต่ไม่เกินวัยรุ่น*) ส่วนในเรื่องการเจ็บป่วยและการตายมีดังนี้

เมื่อทราบข่าวว่าผู้ใด (*ทั้งมุสลิมและมิใช่มุสลิม*) ป่วย มุสลิมควรไปเยี่ยมเยียนถ้าผู้ป่วยที่อยู่ในสภาพที่เยี่ยมเยียนได้ เนื่องจากเป็นมารยาทและเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ไปเป็นกำลังใจ ไปพูดจาปลอบโยนผู้ป่วยและญาติให้คลายทุกข์ เพราะเมื่อเกิดการเจ็บป่วยนั้นผู้ป่วยจะป่วยทั้งกายและใจ ไปขอพรจากอัลลอฮฺให้ผู้ป่วย (*มุสลิม*) หายจากโรคและความทรมาน (*จะขอพรด้วยภาษาใดก็ได้*) แต่ตามแบบของท่านนบี ศ็อลฯ คือ ให้จับมือผู้ป่วย (*เพศเดียวกับตน*) และอ่านดูอาอฺตามแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลฯตามรายงานของท่านหญิงอาอิชะฮฺ ความว่า " โอ้อัลลอฮฺ ! พระผู้อภิบาลแห่งปวงชน ได้โปรดนำความเจ็บป่วยนี้ไปเถิด ได้โปรดให้ความเจ็บป่วยหายไป พระองค์เป็นผู้ทรงบำบัด ซึ่งไม่มีการบำบัดใด ๆ (*ที่ทำให้หายขาด*) นอกจากพระองค์ ขอให้เป็นการบำบัดที่ทำให้การเจ็บป่วยหายขาด " และพูดด้วยคำพูดที่ดี (*เพราะมลาอิกะฮฺจะกล่าว อามีน ขอให้อัลลอฮฺทรงรับการขอพรของเราด้วย*)

ในการเยี่ยมเยียนผู้ป่วยนั้น ต้องรู้กาละเทศะ ไม่ควรคุยเสียงดังรบกวน หรือเยี่ยมนานเกินจนผู้ป่วยไม่ได้พักผ่อน (*โดยเฉพาะในห้องคนไข้รวมซึ่งต้องระมัดระวังเพื่อไม่ให้รบกวนผู้ป่วยรายอื่นด้วย*) การให้คนไข้ได้พักผ่อนเป็นการช่วยให้คนไข้ฟื้นคืนสู่สภาพปกติได้เร็ว หรือแม้ผู้ป่วยไม่มีโอกาสหาย อย่างน้อยการพักผ่อนทำให้ผู้ป่วยได้มีสติ ได้มีเวลาเงียบ ๆนึกถึงอัลลอฮฺ เป็นต้น และเมื่อสังเกตหรือทราบว่าผู้ป่วยใกล้ตาย ให้สอนให้นึกถึงอัลลอฮฺโดยให้กล่าวว่า " **ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ** " (*แปลว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากอัลลอฮ*) และเมื่อ

ทราบข่าวว่ามีคนตาย ให้กล่าวว่า " อินนา ลิลลาฮิ วะ อินนา อิลัยฮิ รอญิอูน " (*แปลว่า แท้จริง เราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ และแน่นอนเราต้องกลับคืนสู่พระองค์*) ให้จูบศพได้ แต่ห้ามด่าว่าคนตาย และให้รีบจัดการฝัง (*ห้ามเผาเพราะไฟเป็นสัญลักษณ์ของนรก และอิสลามห้ามใช้ไฟทำลายชีวิตเนื่องจากอัลลอฮทรงเป็นเจ้าของไฟ และในการฝังนั้น ศพนอนตามปกติ - มิได้ยืนอย่างที่ผู้วิจัยถูกถามเสมอ*) ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ قِيلَ : مَا هُنَّ يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ : إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَإِذَا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانْصَحْ لَهُ وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِدَ اللهَ فَشَمِّتْهُ وَإِذَا مَرِضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

وَلِلتِّرْمِذِيِّ : لِلْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ بِالْمَعْرُوفِ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهُ وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ وَيُشَمِّتُهُ إِذَا عَطَسَ وَيَعُودُهُ إِذَا مَرِضَ وَيَتْبَعُ جَنَازَتَهُ إِذَا مَاتَ وَيُحِبُّ لَهُ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ .

" มุสลิมมีหน้าที่ 6 ประการซึ่งจะต้องปฏิบัติโดยดีคือ (1) ให้กล่าวสลาม เมื่อพบกัน (2) ให้ตอบรับ เมื่อได้รับเชิญ (3) ให้ขอพรตอบ เมื่อเขาจาม (4) ให้เยี่ยม เมื่อเขาป่วย (5) ให้ตามส่งศพเขา เมื่อเขาตาย (6) ให้เขารักที่จะให้แก่เพื่อนมุสลิมด้วยกัน เยี่ยงที่เขารักเพื่อตัวเขาเอง "

และตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *มุสลิมต่อมุสลิมมีสิทธิต่อกัน 6 ประการด้วยดี (คือ) กล่าวสลามแก่เขาเมื่อพบเขา ตอบรับเมื่อเขาเชื้อเชิญ กล่าวตอบเมื่อเขาจาม เยี่ยมเมื่อเขาป่วย ตามศพเขาเมื่อเขาเสียชีวิต และรักที่จะให้แก่เขาสิ่งที่รักเพื่อตัวเอง* "

عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلعم إِذَا حَضَرْتُمُ الْمَرِيضَ أَوِ الْمَيِّتَ فَقُولُوا خَيْرًا فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يُؤَمِّنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ ..... رواه الخمسة إلا البخاري

ท่านหญิงอุมมุ สลามะฮฺได้เล่าว่า ท่านได้กล่าวไว้ว่า " *เมื่อท่านไปเยี่ยมผู้ป่วยหรือคนตาย ให้พูดด้วยถ้อยคำที่ดี เพราะมลาอิกะฮฺกล่าว " อามีน " รับคำพูดของพวกท่าน* "

และท่านนบีศ็อลฯ กล่าวว่า

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ . رواه الخمسة إلا البخاري

" จงสอน ' ลาอิลาฮะ อัลลัลลอฮ 'แก่ ผู้ที่กำลังจะตายในหมู่พวกท่าน "

เมื่อทราบข่าวคนตายให้กล่าว

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اَللّٰهُمَّ اْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي وَاخْلُفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا . مسلم

" แท้จริง เราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ และแน่นอน เราต้องกลับคืนสู่พระองค์ โอ้อัลลอฮ ! ขอได้โปรดประทานรางวัลแก่ฉัน เนื่องจากเคราะห์กรรมที่ฉันได้รับ และขอได้โปรดให้สิ่งที่ดีทดแทนความหลังฉันด้วยเถิด "(มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : رَأَيْتُ رَسُوْلَ اللّٰهِ صلعم يُقَبِّلُ عُثْمَانَ بْنَ مَظْعُوْنٍ وَهُوَ مَيِّتٌ حَتّٰى رَأَيْتُ الدُّمُوْعَ تَسِيْلُ . رواه ابوداود والترمذى

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้เล่าว่า *" ฉันเห็นท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ จูบท่านอุสมาน บิน มัซอูน (น้องร่วมแม่นมของท่าน) เมื่อเขาตาย จนฉันเห็นน้ำตาของท่านไหลอาบหน้า "* (อบูดาวูด และนะสาอีย)

ท่านนนบี ศ็อลฯกล่าวว่า

لَاتَسُبُّوا الْاَمْوَاتَ فَاِنَّهُمْ اَفْضَوْا اِلٰى مَاقَدَّمُوْا . بخارى

" จงอย่าด่าว่าคนตาย เพราะเขาได้ล่วงลับไปตามที่เขาได้ทำไว้ก่อนแล้ว (บุคอรี)

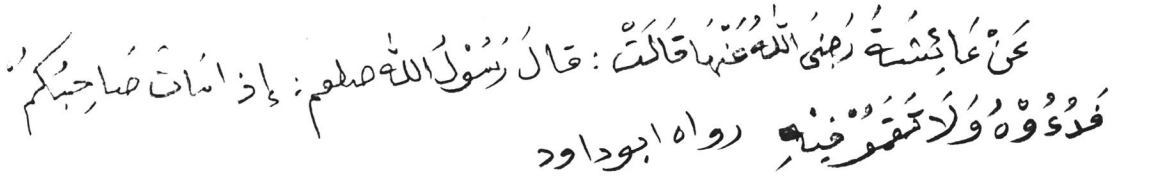
ห้ามทำศพเสียโฉม

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ زَيْدٍ رضى الله عنه قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنِ النُّهْبَى وَالْمُثْلَةِ(٢) . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ فِي الصَّيْدِ .

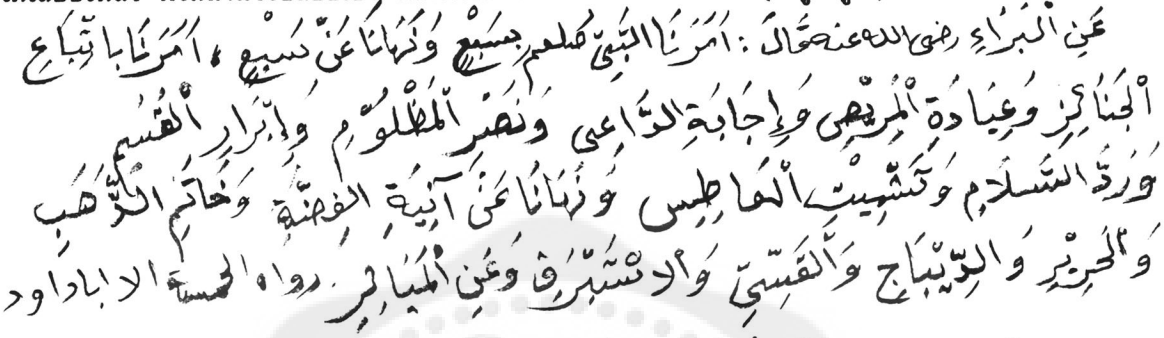
ท่านอับดุลลอฮ บิน ซัยด รฎิยฯได้เล่าว่า *" ท่านนบี ศ็อลฯ ห้ามการแย่งชิง และการทำให้ศพเสียโฉม "* **(บุคอรี ในเรื่องการล่าสัตว์)**

وَقَالَ عِمْرَانُ بْنُ حُصَيْنٍ رضى الله عنه : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَحُثُّنَا عَلَى الصَّدَقَةِ وَيَنْهَانَا عَنِ الْمُثْلَةِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

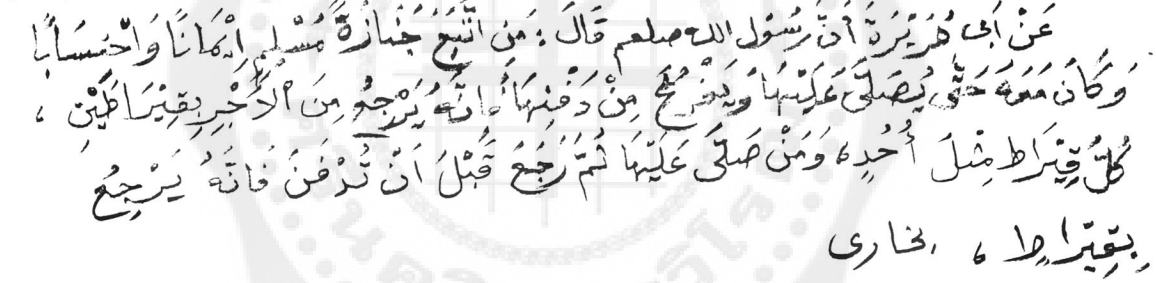
ท่านอิมรอน บิน ฮุศ็อยน รฎิยฯ ได้เล่าว่า *" ปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลฯเคยกระตุ้นให้พวกเราบริจาคทาน และห้ามพวกเราจากการทำให้ศพเสียโฉม "* **(อบูดาวูด และนะสาอีย)**

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلعم : إِذَا مَاتَ صَاحِبُكُمْ
فَدَعُوْهُ وَلَا تُقَعْقِعُوْا فِيْهِ رواه ابوداود

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ***เมื่อเพื่อนของพวกท่านได้เสียชีวิตลง พวกท่านจงปล่อยเขา และพวกท่านอย่ากล่าวร้ายเขา*** " (อบูดาวูด)

عَنِ الْبَرَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : أَمَرَنَا النَّبِيُّ صلعم بِسَبْعٍ وَنَهَانَا عَنْ سَبْعٍ ، أَمَرَنَا بِاتِّبَاعِ
الْجَنَائِزِ وَعِيَادَةِ الْمَرِيْضِ وَإِجَابَةِ الدَّاعِي وَنَصْرِ الْمَظْلُوْمِ وَإِبْرَارِ الْقَسَمِ
وَرَدِّ السَّلَامِ وَتَشْمِيْتِ الْعَاطِسِ وَنَهَانَا عَنْ آنِيَةِ الْفِضَّةِ وَخَاتَمِ الذَّهَبِ
وَالْحَرِيْرِ وَالدِّيْبَاجِ وَالْقَسِّيِّ وَالْإِسْتَبْرَقِ وَعَنِ الْمَيَاثِرِ رواه الخمسة الا ابادواود

ท่านอัล – บะรออ อิบนิ อิซิบ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯได้สั่งเราไว้ 7 ประการ และห้ามเรา 7 ประการ ท่านได้สั่งให้เราตามส่งศพและเยี่ยมเยียนผู้ป่วย และตอบรับคำเชิญ ช่วยเหลือผู้ถูกข่มเหง ปฏิบัติให้ครบคำสาบาน ตอบรับสลาม และขอพรให้ผู้ที่จาม ท่านห้ามเราใช้ภาชนะที่ทำด้วยเงิน และทอง ห้าม (ชาย)สวมแหวนทองคำ ผ้าไหมล้วนๆ ผ้าดีบาจญ์ ผ้ากิสสีย์ และผ้าปักไหมอย่างหนา* "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صلعم قَالَ : مَنْ تَبِعَ جَنَازَةَ مُسْلِمٍ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا
وَكَانَ مَعَهُ حَتَّى يُصَلَّى عَلَيْهَا وَيُفْرَغَ مِنْ دَفْنِهَا فَإِنَّهُ يَرْجِعُ مِنَ الْأَجْرِ بِقِيْرَاطَيْنِ ،
كُلُّ قِيْرَاطٍ مِثْلُ أُحُدٍ ، وَمَنْ صَلَّى عَلَيْهَا ثُمَّ رَجَعَ قَبْلَ أَنْ تُدْفَنَ فَإِنَّهُ يَرْجِعُ
بِقِيْرَاطٍ ، بخاري

" ***ผู้ใดส่งศพมุสลิมด้วยใจจริง โดยหวังความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ และอยู่กับศพจนได้มีการอ่านนมาซแก่ศพ และอยู่จนกระทั่งมีการฝังจนเสร็จ แน่นอน ผู้นั้นจะกลับมาพร้อมด้วยรางวัลสองกะรัต แต่ละกะรัตเช่นเขาอุหุด ผู้ใดอ่านนมาซแก่ศพแล้วกลับก่อนที่จะมีการฝัง แน่นอนเขาได้กลับมาพร้อมกับรางวัลกะรัตเดียว*** " (บุคอรี)

การอยู่จนฝังเสร็จนั้น เป็นการดี เพราะยังได้ช่วยขอพรให้ผู้ตายก่อนที่จะยกศพลงหลุมด้วย ห้ามครอบครัวผู้ตายเลี้ยงอาหารหรือให้เงินแก่ผู้ที่มานาซญะนาซะฮ (*นมาซขอพรให้แก่คนตาย*) เพราะในอิสลามไม่การจ้างให้คนทำความดี (*รวมทั้งไม่มีการทำบุญ 7 วัน 40 วัน หรือ 100 วันเพราะนั่นเป็นพิธีของศาสนาอื่น*) ในอิสลามไม่มีการไว้ทุกข์ แต่ท่านนบี ศ็อลฯ สั่งให้เพื่อนบ้านปรุงอาหารส่งไปให้บ้านผู้ตายกินติดต่อกัน 3 วัน เพราะพวกเขากำลังอยู่ในระหว่างการเศร้าโศกหรือมีธุระยุ่ง

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ جَعْفَرٍ رضى الله عنهما قَالَ : لَمَّا جَاءَ نَعْيُ جَعْفَرٍ قَالَ النَّبِيُّ صلعم
اِصْنَعُوْا لِآلِ جَعْفَرٍ طَعَامًا فَإِنَّهُ قَدْ جَاءَهُمْ مَا يَشْغَلُهُمْ . رواه الترمذى و
ابوداود

ท่านอับดุลลอฮ บิน ญะอฺฟัร ได้เล่าว่า “ *เมื่อมีข่าวการตายของท่านญะอฺฟัร(ที่ทุ่งมุอตะฮฺ) ท่านรสูล ศ็อลฯได้กล่าวว่า ‘ จงเตรียมให้แก่ครอบครัวของญะอฺฟัร เพราะว่าพวกเขามีความเศร้าโศก เตรียมอาหารไม่ได้ หรือมีภารกิจที่ทำให้เขาต้องสาละวน ’* ” (ติรมิซีย. และอบูดาวูด)

3 การสังคม

เมื่อกล่าวถึงการสังคมทุกคนต้องนึกถึง “ สังคมศาสตร์ ” ซึ่งเป็นวิชาหมวดหนึ่งในโลกแห่งความรู้ของมนุษย์ ประกอบด้วย สาขาวิชารัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา มานุษยวิทยา และสังคมวิทยา ซึ่งล้วนเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษามนุษย์ในฐานะสัตว์สังคม แต่ศึกษาคนละด้าน คือรัฐศาสตร์ด้านอำนาจ เศรษฐศาสตร์ด้านการเลี้ยงชีพ จิตวิทยาด้านจิตใจ มานุษยวิทยา วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตของกลุ่มคน และสังคมวิทยาด้านความสัมพันธ์ระหว่างกันของมนุษย์ในสังคม โดยทุกสาขายึดหลักวัตถุวิสัยเป็นเกณฑ์ในการศึกษา “ (*สัญญา ยัญญา วิวัฒน์. 2539 : หน้า 14*)

อิสลามสอนเกี่ยวกับเรื่องการสังคม หรือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันไว้ว่า “ มนุษย์ที่ดีคือมนุษย์ที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ” ดังนั้นมุสลิมจึงมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย สร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เจริญยั่งยืนในหลักการของอิสลามเสมือนหนึ่งจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ ،
أَيُّ الْإِسْلَامِ أَفْضَلُ ؟ قَالَ : (مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ) .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯ ได้กล่าวว่า “ พวกเขาได้กล่าวว่า โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ อิสลามเช่นใดประเสริฐสุด ท่านกล่าวว่า คือผู้ที่บรรดามุสลิมปลอดภัยจากลิ้นและมือของเขา “ (บุคอรี)

3.1 ความรัก ความเป็นพี่น้องกัน

ตามปกติ มนุษย์มีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่งคือรักตนเอง แต่ถ้ารักตนเองมากเกินไปก็จะกลายเป็นการเห็นแก่ตัว และถ้าความเห็นแก่ตัวมีมากก็จะเอาเปรียบเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เพราะต้องการให้ตนเองได้ประโยชน์ฝ่ายเดียว เพื่อกำจัดการเห็นแก่ตัวดังกล่าว อิสลามได้กำหนดให้มุสลิมทุกคนไม่ว่าผิวขาว ผิวเหลือง ผิวดำ หรือผิวแดงเป็นพี่น้อง

กัน คุณธรรมของความเป็นพี่น้องกันนี้จะต้องปลูกฝังสั่งสอนให้เกิดขึ้นด้วยใจที่บริสุทธิ์ ให้มีความสามัคคี ให้รักที่จะให้แก่ผู้อื่นเหมือนรักที่จะให้แก่ตนเอง คือ มีความรักต่อกัน เมื่อมีความรักต่อกันก็มีความหวังดีตามมา มีการถนอมน้ำใจซึ่งกันและกัน มีความเสียสละต่อกัน แนะนำส่งเสริมให้ทำความดีหรือเรื่องที่ดีๆ นำมาซึ่งความสันติสุขของสังคมโดยส่วนรวม เป็นต้น ในอัล - กุรฺอาน และหะดีษส่วนหนึ่งกล่าวไว้ดังนี้

49:10 " แท้จริง ปวงผู้ศรัทธา (*หมายถึงมุสลิม*) เป็นพี่น้องกัน ดังนั้นจงสมัครสมานกันในระหว่างพี่น้องทั้งสองของสูเจ้า และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺเพื่อสูเจ้าจะได้รับความเมตตา "

عَنْ أَنَسٍ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

(لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ) .

ท่านอะนัสได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ไม่มีพวกใดในหมู่พวกท่านศรัทธา จนกว่าเขารักที่จะให้ได้แก่พี่น้องของเขา สิ่งที่เขารักเพื่อตัวของเขาเอง*** " (บุคอรี บทที่ 2 กิตาบุลอีมาน หะดีษที่ 13)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ قِيلَ : مَا هُنَّ يَا رَسُولَ اللهِ قَالَ : إِذَا لَقِيتَهُ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ وَإِذَا دَعَاكَ فَأَجِبْهُ وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانْصَحْ لَهُ وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِدَ اللهَ فَشَمِّتْهُ وَإِذَا مَرِضَ فَعُدْهُ وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ رَوَاهُ الْخَمْسَةُ . وَلِلتِّرْمِذِيِّ : لِلْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ بِالْمَعْرُوفِ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ إِذَا لَقِيَهُ وَيُجِيبُهُ إِذَا دَعَاهُ وَيُشَمِّتُهُ إِذَا عَطَسَ وَيَعُودُهُ إِذَا مَرِضَ وَيَتْبَعُ جَنَازَتَهُ إِذَا مَاتَ وَيُحِبُّ لَهُ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' สิทธิของมุสลิมที่มีต่อมุสลิมมีหกประการ'*** มีผู้ถามว่า ' ***มันคืออะไร โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !*** ' ท่านตอบว่า ' ***เมื่อท่านพบเขา จงกล่าวสลามแก่เขา เมื่อเขาเชื้อเชิญท่าน จงตอบรับคำเชิญของเขา เมื่อเขาขอคำแนะนำ จงแนะนำเขา เมื่อเขาจามและกล่าว " อัลหัมดุลิลาฮฺ " ท่านจงกล่าวตอบเขา เมื่อเขาป่วยจงไปเยี่ยมเขา และเมื่อเขาเสียชีวิตจงเดินตามศพเขา*** ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

ตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " ***มุสลิมต่อมุสลิมมีสิทธิต่อกันหกประการด้วยความดี กล่าวสลามแก่เขาเมื่อพบเขา ตอบรับเขาเมื่อเขาเชื้อเชิญ กล่าวตอบเมื่อเขาจาม เยี่ยมเขาเมื่อเขาป่วย ตามศพเขาเมื่อเขาเสียชีวิต และรักที่จะให้เขาสิ่งที่รักเพื่อตัวเอง*** "

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مِثْلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

وَلِمُسْلِمٍ : الْمُؤْمِنُونَ كَرَجُلٍ وَاحِدٍ إِنِ اشْتَكَى عَيْنُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ وَإِنِ اشْتَكَى رَأْسُهُ اشْتَكَى كُلُّهُ .

ท่านนัวะอุมาน บิน บะชีรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ***แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า เปรียบบรรดาผู้มีศรัทธาในความรักความเมตตา และความสงสารของพวกเขาที่มีต่อกันนั้นเหมือนกับร่างกายเดียวกัน เมื่ออวัยวะหนึ่งของร่างกายได้รับความทุกข์ทรมาน ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายก็จะได้รับความกระทบกระเทือนด้วยการอดนอนและเจ็บป่วยไข้*** " (บุคอรี และมุสลิม)

และตัวบทของมุสลิมว่า " ***บรรดาผู้มีศรัทธานั้นเปรียบเหมือนชายคนหนึ่ง ถ้าหากตาของเขาเจ็บ ร่างของเขาทั้งหมดก็เจ็บ ถ้าหากหัวของเขาเจ็บ ร่างของเขาทั้งหมดก็เจ็บด้วย*** "

عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اَلْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่ง ท่าน ได้กล่าวว่า " ***ผู้มีศรัทธาต่อผู้มีศรัทธานั้น เปรียบดังอาคารที่ส่วนหนึ่งของมันผนึกกับอีกส่วนหนึ่ง (อย่างแน่นหนามั่นคง) และท่านได้เอานิ้วของท่านประสานเข้าด้วยกัน*** " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

3.2 ความเมตตา กรุณาและการบริจาคทาน

ความเมตตากรุณาเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับมุสลิม อิสลามส่งเสริมให้มีความรัก ความเมตตา เอ็นดู ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความกรุณา ละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของผู้อื่น เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง สามี/ภรรยา เพื่อน เพื่อนบ้าน บุคคลที่ได้รับความทุกข์ยากหรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนให้ความเมตตาต่อพืชและสัตว์ (*เช่นให้อาหาร รดน้ำ ให้ปุ๋ยกำจัดศัตรูพืชให้ ฯ*) และให้ทาน ด้วยสำนึกในความเมตตาของอัลลอฮฺ และหวังความโปรดปรานจากพระองค์ ในอัล – กุรฺอานและหะดีษส่วนหนึ่งกล่าวถึงเรื่องการให้เมตตากรุณาดังนี้

2:83 ความว่า " .....สูเจ้าต้องไม่เคารพภักดีผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮฺ และต้องปฏิบัติการดีต่อบิดามารดา และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และจงสนทนากับผู้คนโดยดี ....."

76:8 ความว่า " **และพวกเขาให้อาหาร เนื่องด้วยความรักต่อพระองค์แก่ผู้ขัดสน เด็กกำพร้าและเชลย** (*ทุก ๆศาสนิก*) "

2:177 ความว่า " ไม่ใช่คุณธรรมที่สูเจ้าหันหน้าของสูเจ้าทางตะวันออกและตะวันตก (*ในการปฏิบัติศาสนกิจ*) **แต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย และมลาอิกะฮฺทั้งหลาย และคัมภีร์และ นบีทั้งหลาย และจ่ายสมบัติ (*ของเขา*) ด้วยความรักต่อพระองค์ แก่ญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอ (*ด้วยความจำเป็น*) และใน (*การไถ่*) ทาส (*และเชลย*) .....**"

عَنْ جَرِيْرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ لَا يَرْحَمْ لَا يُرْحَمْ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านญะรีรฺ บิน อับดุลลอฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า “ ***ผู้ใดที่ไม่มีความเมตตา เขาก็จะไม่ได้รับความเมตตา*** ” (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : جَعَلَ اللهُ الرَّحْمَةَ مِئَةَ جُزْءٍ فَأَمْسَكَ عِنْدَهُ تِسْعَةً وَتِسْعِيْنَ جُزْءًا وَأَنْزَلَ فِي الْأَرْضِ جُزْءًا وَاحِدًا فَمِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاحَمُ الْخَلْقُ حَتَّى تَرْفَعَ الْفَرَسُ حَافِرَهَا عَنْ وَلَدِهَا خَشْيَةَ أَنْ تُصِيْبَهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ ***ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า อัลลอฮฺทรงบันดาลความเมตตาให้มีหนึ่งร้อยส่วน พระองค์ทรงเก็บไว้ที่พระองค์เองเก้าสิบเก้าส่วน และได้ประทานลงมาในหน้าแผ่นดินเพียงส่วนเดียว และจากส่วนเดียวนั้นที่สรรพสิ่งต่าง ๆ มีความเมตตาต่อกัน แม้ กระทั่งม้ายังยกกลีบเท้าของมันขึ้นจนพ้นลูกของมัน เพราะกลัวจะโดนลูก*** ” (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَنَسٍ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ وَأَشْجَعَ النَّاسِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เป็นมนุษย์ที่ดีที่สุด ใจบุญที่สุด และกล้าหาญที่สุด*** ” (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ جَابِرٍ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : مَا سُئِلَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ شَيْءٍ قَطُّ فَقَالَ : لَا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ไม่เคยถูกขอสิ่งใดเลยที่ท่านจะกล่าวว่า‘ ไม่ ’*** ” (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : السَّخِيُّ قَرِيْبٌ مِنَ اللهِ قَرِيْبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيْبٌ مِنَ النَّاسِ بَعِيْدٌ مِنَ النَّارِ ، وَالْبَخِيْلُ بَعِيْدٌ مِنَ اللهِ بَعِيْدٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيْدٌ مِنَ النَّاسِ قَرِيْبٌ مِنَ النَّارِ ، وَلَجَاهِلٌ سَخِيٌّ أَحَبُّ إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ عَابِدٍ بَخِيْلٍ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَالْبَيْهَقِيُّ وَالطَّبَرَانِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า “ ***คนใจบุญนั้นใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ ใกล้ชิดกับสวรรค์ ใกล้ชิดกับมนุษย์ ห่างไกลจากไฟนรก คนตระหนี่นั้นห่างไกลจากอัลลอฮฺ ห่างไกลจากสวรรค์ ห่างไกลจากมนุษย์ ใกล้ชิดกับไฟนรก คนโง่ที่ใจบุญเป็นที่รักของอัลลอฮฺผู้ทรงเกียรติและเกรียงไกร ยิ่งกว่านักทำอิบาดะฮฺ (ปฏิบัติศาสนกิจ) ที่ตระหนี่*** ” (ติรฺมิซียฺ บัยฮะกียฺ และ ฎอบรอนียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللهِ
ابْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا : أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ : أَيُّ الإِسْلاَمِ خَيْرٌ؟ قَالَ : (تُطْعِمُ الطَّعَامَ ، وَتَقْرَأُ السَّلاَمَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ)

ท่านอับดุลลอฮ รฎิย ฯ ได้เล่าว่า " มีชายคนหนึ่งถามท่านนบี ศ็อลฯว่า ' *อิสลามเช่นไรดีที่สุด ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *การที่ท่านเลี้ยงอาหาร (แก่คนจน) และกล่าวสลามแก่ผู้ที่ท่านรู้จักและผู้ที่ท่านไม่รู้จัก* ' " (บุคอรี)

3.3 การให้อภัยและความอดทน

ผู้ที่ทรงอภัยที่สุดคืออัลลอฮฺ สุบหฯ ดังปรากฏในอัล – กุรฺอานเสมอ ๆว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย เช่นใน

24 : 22 ความว่า " ..... และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

อิสลามสอนให้มีการอภัย อภัยแก่ความไม่รู้ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อภัยแก่ความผิด ความชั่วของผู้อื่น อิสลามห้ามการอิจฉา การเป็นศัตรู การเคียดแค้นพยาบาท ชิงชัง การอาฆาตจองเวร การหาโอกาสแก้แค้น อัลลอฮฺ สุบหฯได้ทรงตรัสเกี่ยวกับเรื่องการอภัยไว้ในอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่ง ดังนี้

64 : 14 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! แท้จริงในหมู่คู่ครองของสูเจ้า และลูก ๆของสูเจ้านั้นมี (*บางคนเป็น*) ศัตรูของสูเจ้า (*เนื่องจากความลุ่มหลงและการลำเอียงของสูเจ้าเอง*) ฉะนั้น จงระวังพวกเขา (*อย่าละเลยต่อหน้าที่ของสูเจ้า*) แต่ถ้าสูเจ้าอภัย และมองข้าม (*ข้อบกพร่องเล็ก ๆน้อย ๆ*) และยกโทษ (*จงรู้ไว้เถิดว่า*) อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ "

7 : 199 ความว่า " (*ดังนั้น*) จงยึดเอาการผ่อนปรน (*อย่ารุนแรงแก่พวกเขา 3:158*) และกำชับการดี และจงห่างจากพวกโฉดเขลา (*ที่จงใจไม่เชื่อหลักธรรม*) "

2 : 263 ความว่า " วาจาที่ไพเราะ (*เมื่อจำต้องปฏิเสธ*) และการอภัย (*แก่ผู้ขอที่ดื้อรั้น*) ดีกว่ากุศลทานที่ตามด้วยการเราะราน ....."

การให้อภัยเป็นการทำความดี เป็นการแสดงถึงความมีใจกว้าง แสดงถึงความสะอาดบริสุทธิ์ของจิตใจ มุสลิมต้องยึดมั่นในความดีข้อนี้

3:158 ความว่า " ดังนั้น เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮฺที่เจ้า (*มุฮัมมัด*) อ่อนโยนต่อพวกเขา และถ้าเจ้าเสียงกร้าว ใจกระด้าง แน่นอน พวกเขาต้องเตลิดออกไปจากรอบ ๆเจ้า ดังนั้น จงยกโทษ (*ผ่อนปรน*) พวกเขา และจงขอการอภัยโทษสำหรับพวกเขา และจงปรึกษาพวกเขาในกิจการ (*บทเริ่มต้นของประชาธิปไตย*) ครั้นเมื่อเจ้าตัดสินใจเด็ดขาดแล้ว จงไว้วางใจในอัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้ไว้วางใจ (*ในพระองค์*) "

3:132-133 ความว่า " **และจงแข่งขันกันสู่การอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของสูเจ้า และสวนสวรรค์ซึ่งความไพศาลของมัน (*อุปมาเท่า*) ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน ถูกเตรียมไว้สำหรับผู้สำรวมตนจากความชั่ว**

" บรรดาผู้บริจาคยามผาสุกและยามคับแค้น และผู้ข่มโทสะ และผู้อภัยแก่มนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำการดี "

2:109 ความว่า " **ส่วนมากจากหมู่อะฮฺลุลกิตาบใคร่ที่จะกลับใจสูเจ้าเป็นผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) หลังจากการศรัทธาของสูเจ้า ด้วยความอิจฉาจากตัวพวกเขาเอง หลังจากสัจธรรมได้เป็นที่แจ่มแจ้งแก่พวกเขาแล้ว ดังนั้น จงอภัยพวกเขา และจงเมิน (*จากพวกเขา*) จนกว่าอัลลอฮฺจะได้ทรงนำพระบัญชาของพระองค์มา (*ให้สูเจ้าต่อสู้หรือปราบพวกนี้*) แท้จริงอัลลอฮฺทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง "**

4:149 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าทำการดีโดยเปิดเผยหรือซ่อนเร้นมันไว้ หรืออภัยการชั่ว (*แก่ผู้ข่มเหงสูเจ้า*) ดังนั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงนิรโทษเสมอ ผู้ทรงอานุภาพเสมอ "**

7:199 ความว่า " **จงยึดเอาการผ่อนปรน (*อย่ารุนแรงแก่พวกเขา*) และกำชับการดี และจงห่างจากพวกโฉดเขลา (*ที่จงใจไม่เชื่อในหลักธรรม*) "**

12:92 ความว่า " **เขา (*ยูสุฟ*) กล่าวว่า ไม่มีการกล่าวโทษพวกท่านวันนี้ อัลลอฮฺทรงอภัยพวกท่าน และพระองค์ทรงเมตตายิ่งในบรรดาผู้เมตตา "**

2 : 263 ความว่า " **วาจา ที่ไพเราะ (*เมื่อจำเป็นต้องปฏิเสธ*) และการอภัย (*แก่ผู้ขอที่ดื้อรั้น*) ดีกว่ากุศลทานที่ตามด้วยการเราะราน (*ลำเลิก*) "**

عَنْ زَارِعٍ الْقَيْسِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لِلْمُنْذِرِ الْأَشَجِّ : إِنَّ فِيْكَ خَلَّتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ : الْحِلْمُ وَالْأَنَاةُ قَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَنَا أَتَخَلَّقُ بِهِمَا أَمِ اللهُ جَبَلَنِيْ عَلَيْهِمَا ؟ قَالَ : بَلِ اللهُ جَبَلَكَ عَلَيْهِمَا ، قَالَ : الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِيْ جَبَلَنِيْ عَلَى خَلَّتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ وَرَسُوْلُهُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านสาริอฺ อัล - กอยซีย์ รฎิยฯได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ ท่าน มุนซิรฺ อัล - อะชัจญ์ ว่า ' ความจริงในตัวท่านมีสองประการที่ อัลลอฮฺทรงรัก คือ ความขันติ และความสุขุม ' ท่านมุนซิรฺได้กล่าวว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉัน มีนิสัยทั้งสองอย่างนั้นเอง หรืออัลลอฮฺได้ทรงให้มันทั้งสองอย่างเป็นนิสัยของฉัน ? ' ท่านนบี ฯ ตอบว่า ' อัลลอฮฺทรงเมตตา ให้มันทั้งสองอย่างเป็นนิสัยของท่าน ' ท่าน มุนซิรฺได้กล่าวว่า ' ขอสรรเสริญอัลลอฮฺผู้ซึ่งได้ให้ทั้งสองอย่างนั้นเป็นนิสัยของฉัน ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺ และ รสูลของพระองค์ รักมันทั้งสองประการนั้น ' "* (อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنْ أَبِيْ مُوْسَى رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا أَحَدٌ أَصْبَرَ عَلَى أَذًى يَسْمَعُهُ مِنَ اللهِ تَعَالَى إِنَّهُمْ يَجْعَلُوْنَ لَهُ وَلَدًا وَهُوَ مَعَ ذَلِكَ يَرْزُقُهُمْ وَيُعَافِيْهِمْ .

رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูมูซา รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ไม่มีใครจะอดทนต่อการคุกคามที่ได้ยิน ยิ่งไปกว่าอัลลอฮฺตะอาลา เพราะแท้จริงพวกเขาเหล่านั้นตั้งภาคีขึ้นเทียบเทียมพระองค์และตั้งลูกให้แก่พระองค์ ทั้ง ๆที่เป็นเช่นนั้นพระองค์ก็ยังคงให้ปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา และทรงอภัยให้พวกเขา*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَسَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قِسْمَةً كَبَعْضِ مَا كَانَ يَقْسِمُ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ : وَاللهِ إِنَّهَا لَقِسْمَةٌ مَا أُرِيْدَ بِهَا وَجْهُ اللهِ قُلْتُ : أَمَا لَأَقُوْلَنَّ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُهُ وَهُوَ فِيْ أَصْحَابِهِ فَسَارَرْتُهُ فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ وَتَغَيَّرَ وَجْهُهُ وَغَضِبَ حَتَّى وَدِدْتُ أَنِّيْ لَمْ أَكُنْ أَخْبَرْتُهُ ثُمَّ قَالَ : أُوْذِيَ مُوْسَى بِأَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَصَبَرَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอับดุลลอฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ทำการแบ่งในครั้งหนึ่งเหมือนที่ท่านเคยแบ่งในหลาย ๆ ครั้ง* ชายชาวอันศอรุคนหนึ่งได้กล่าวว่า ' *สาบานต่ออัลลอฮฺ แท้ที่จริงมันเป็นการแบ่งที่ไม่เป็นไปเพื่ออัลลอฮฺ* ' ฉันได้กล่าวว่า ' *พึงทราบเถิด ฉันจะต้องนำไปบอกท่านนบี ศ็อลฯ อย่างแน่นอน*' ต่อมาฉันได้มาหาท่านนบี ขณะที่ท่านกำลังอยู่ในหมู่สาวกของท่าน *ฉันได้กระซิบบอกแก่ท่าน ซึ่งการทำเช่นนั้นทำความลำบากใจให้แก่ท่านและใบหน้าของท่านเปลี่ยนสีและมีอาการโกรธ จนฉันคิดว่าไม่ควรบอกท่าน หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า ' นบีมูซาถูกคุกคามมากกว่านี้ แต่เขาก็อดทน* ' " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ كَمْ نَعْفُوْ عَنِ الْخَادِمِ فَصَمَتَ فَلَمَّا كَانَ فِي الثَّالِثَةِ قَالَ : فِيْ كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِيْنَ مَرَّةً . رَوَى هَذِهِ الثَّلَاثَةَ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอิบนิ อุมัร รฎิยฯ ได้เล่าว่า " มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เราจะต้องให้อภัยแก่ทาสกี่ครั้ง* ท่านนบีนิ่ง *ไม่ตอบ* เขาจึงถามขึ้นอีก *ท่านก็นิ่ง (อีก)* จนเมื่อเขาถามขึ้นเป็นครั้งที่สาม ท่านจึงกล่าวว่า ***วันละเจ็ดสิบครั้ง*** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا أُعْطِيَ أَحَدٌ عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอบูสะอีด รฎิยฯเล่าว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ไม่มีใครได้รับของขวัญที่ดีและกว้างขวางยิ่งกว่าความอดทน*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

وَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اَلْمُسْلِمُ إِذَا كَانَ مُخَالِطًا النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ خَيْرٌ مِنَ الْمُسْلِمِ الَّذِيْ لَا يُخَالِطُ النَّاسَ وَلَا يَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***มุสลิมนั้นเมื่อได้อยู่ร่วมกับมนุษย์ และอดทนต่อการคุกคามของพวกเขา ดีกว่ามุสลิมที่ไม่อยู่ร่วมกับมนุษย์ และไม่ได้อดทนต่อภัยคุกคามของมนุษย์*** " (ติรฺมิซียฺ)

3.4 ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น เป็นที่ปรึกษา และความดีอื่นๆ

ดังหะดีษ

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : تَبَسُّمُكَ فِيْ وَجْهِ أَخِيْكَ لَكَ صَدَقَةٌ وَأَمْرُكَ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهْيُكَ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَإِرْشَادُكَ الرَّجُلَ فِيْ أَرْضِ الضَّلَالِ لَكَ صَدَقَةٌ وَبَصَرُكَ لِلرَّجُلِ الرَّدِيءِ الْبَصَرِ لَكَ صَدَقَةٌ وَإِمَاطَتُكَ الْحَجَرَ وَالشَّوْكَةَ وَالْعَظْمَ عَنِ الطَّرِيْقِ لَكَ صَدَقَةٌ وَإِفْرَاغُكَ مِنْ دَلْوِكَ فِيْ دَلْوِ أَخِيْكَ لَكَ صَدَقَةٌ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***การยิ้มแย้มของท่านให้แก่ใบหน้าของพี่น้องของท่านนั้นเป็นการทำทานของท่าน การที่ท่านใช้ให้ทำความดีและการที่ท่านห้ามจากความชั่วนั้นเป็นการทำทาน การที่ท่านชี้แนะให้แก่คน ๆ หนึ่งในแผ่นดินที่มีแต่ความหลงผิดนั้นเป็นการทำทานของท่าน และการชี้ทางให้แก่คนที่ สายตาไม่ดีนั้นเป็นการทำทานของท่าน การที่ท่านขจัดก้อนหิน หนาม และกระดูกไปให้พ้นทางสัญจรนั้นเป็นการทำทานของท่าน และการที่ท่าน เทน้ำจากภาชนะของท่าน ลงในภาชนะของพี่น้องของท่านนั้น เป็นการทำทานของท่าน*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : اَلْمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ

رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ที่ปรึกษานั้นเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจ*** " (อบูดาวูด ติรฺมิ ซียฺ และ อัน-นะสาอียฺ)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : أَسَرَّ إِلَيَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سِرًّا فَمَا أَخْبَرْتُ بِهِ أَحَدًا وَلَقَدْ سَأَلَتْنِيْ أُمُّ سُلَيْمٍ فَمَا أَخْبَرْتُهَا بِهِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอะนัส รฎิยฯได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กระซิบกับฉัน และ ฉันก็ไม่ได้เล่ามันแก่ผู้ใด อุมมุ สุลัยมฺได้ถามฉัน แต่ฉันก็ไม่บอกมันแก่เธอ* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ أُفْتِيَ بِغَيْرِ عِلْمٍ كَانَ إِثْمُهُ عَلَى مَنْ أَفْتَاهُ .

زَادَ فِيْ رِوَايَةٍ : وَمَنْ أَشَارَ عَلَى أَخِيْهِ بِأَمْرٍ يَعْلَمُ أَنَّ الرُّشْدَ فِيْ غَيْرِهِ فَقَدْ خَانَهُ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالْحَاكِمُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *ผู้ใดที่ถูกอธิบายให้รู้โดย (ผู้อธิบาย) ไม่มีความรู้ บาปของเขาจะตกอยู่กับผู้ให้คำอธิบายแก่เขา* "

และ ได้เพิ่มเติมในบางรายงานว่า " *และผู้ใดที่ได้ให้ข้อปรึกษาแก่พี่น้องของเขาด้วยงานชิ้นหนึ่งที่เขารู้ดีว่า สิ่งที่ถูกต้องนั้นอยู่ในงานชิ้นอื่น เท่ากับเขาทุจริตต่อพี่น้องของเขา* " (อบูดาวูด และหากิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنْيَا نَفَّسَ اللهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللهُ فِيْ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عَلَيْهِ فِيْ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَاللهُ فِيْ عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِيْ عَوْنِ أَخِيْهِ ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيْقًا يَلْتَمِسُ فِيْهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللهُ لَهُ بِهِ طَرِيْقًا إِلَى الْجَنَّةِ ، وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِيْ بَيْتٍ مِنْ بُيُوْتِ اللهِ يَتْلُوْنَ مِنْ كِتَابِ اللهِ وَيَتَدَارَسُوْنَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِيْنَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيْمَنْ عِنْدَهُ ، وَمَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ .

رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ผู้ใดช่วยเหลือผู้ที่ศรัทธาให้พ้นจากความทุกข์ร้อนหนึ่ง จากบรรดาความทุกข์ร้อนในโลกนี้ อัลลอฮฺจะช่วยให้เขาพ้นจากความทุกข์ร้อนหนึ่ง จากบรรดาความทุกข์ร้อนในวันกิยามะฮฺ และผู้ใดที่ปกป้องมุสลิม อัลลอฮฺจะทรงปกป้องเขาในดุนยาและอาคิเราะฮฺ และผู้ใดอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดือดร้อน อัลลอฮฺจะทรงอำนวยความสะดวกแก่เขาในดุนยาและอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺทรงอยู่ในการช่วยเหลือบ่าว ตราบใดที่บ่าวอยู่ในการช่วยเหลือพี่น้องของเขา และผู้ใดที่ดำเนินอยู่ในเส้นทางหนึ่ง แสวงหาความรู้ในเส้นทางนั้น อัลลอฮฺจะทรงอำนวยความสะดวกด้วยเส้นทางนั้น เส้นทางไปสู่สวรรค์ และกลุ่มชนใดที่ร่วมชุมนุมกันอยู่ในบ้านหลังหนึ่งจากบรรดาบ้านของอัลลอฮฺ (มัสญิด) พวกเขาอ่านคัมภีร์ของอัลลอฮฺ ทบทวนคัมภีร์กันในระหว่างพวกเขา ความสงบสุขจะลงมายัง*

พวกเขา ความเมตตาจะห้อมล้อมพวกเขา และ มะลาอิกะฮฺจะโอบพวกเขา และอัลลอฮฺจะนำเอาพวกเขาไปกล่าวแก่ผู้ที่อยู่ ณ พระองค์ และ ผู้ใดที่การงานของเขา ทำให้เขาต้องล่าช้า วงศ์ตระกูลของเขาจะไม่ช่วยให้เขาเร็วขึ้นได้ " (มุสลิม อบู ดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلاَةِ وَالصَّدَقَةِ . قَالُوا : بَلَى يَا رَسُوْلَ اللهِ ، قَالَ : إِصْلاَحُ ذَاتِ الْبَيْنِ فَإِنَّ فَسَادَ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูดัรฺดาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ฉันไม่ได้แจ้งให้พวกท่านทราบถึงชั้นที่ประเสริฐยิ่งกว่าชั้นของการถือศีลอด นมาซ และการทำทานหรือ ?* พวกเขาตอบว่า ' *ครับ ท่านรสูลุลลอฮฺ* ' ท่านกล่าวว่า ' *คือการประนีประนอมระหว่างสองฝ่ายที่พิพาทกัน เพราะการทำลายการประนีประนอมนั้น คือ มีดโกน* ' " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : وَلْيَنْصُرِ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُوْمًا ، إِنْ كَانَ ظَالِمًا فَلْيَنْهَهُ لَهُ نَصْرٌ وَإِنْ كَانَ مَظْلُوْمًا فَلْيَنْصُرْهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *คน ๆ หนึ่งจงให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องของเขาที่เป็นผู้ทุจริต (คือ) ถ้าหากเขาเป็นผู้ทุจริต ก็ให้ยับยั้งเขา นั่นเป็นการช่วยเหลือเขา และถ้าพวกเขาเป็นผู้ถูกทุจริต ก็จงให้การช่วยเหลือเขา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ رَأَى عَوْرَةً فَسَتَرَهَا كَانَ كَمَنْ أَحْيَا مَوْءُوْدَةً . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านอุกบะฮฺ บิน อามิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ผู้ใดพบเห็นสิ่งพึงต้องปกปิด แล้วเขาได้ปกปิดไว้ เขาจะเป็นเสมือนผู้ชุบชีวิตเด็กหญิงที่ถูกฝังทั้งเป็น* " (อบูดาวูด และนะสาอียฺ)

3.5 การคบหาสมาคมกับเพื่อนมนุษย์

อัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์เป็นหมู่เหล่าเพื่อให้รู้จักและสมัครสมานสามัคคีกัน และดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นปึกแผ่น มีการคบหาสมาคม มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ในอัล – กุรฺอาน และ หะดีษ กล่าวไว้ว่า

49 : 13 ความว่า " มนุษย์เอ๋ย ! แท้จริง เราได้กำเนิดสูเจ้าจากเพศชายและเพศหญิง และได้ทรงทำให้สูเจ้าเป็นก๊กเป็นเหล่าเพื่อสูเจ้าจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้มีเกียรติยิ่งในหมู่สูเจ้าในทัศนะของอัลลอฮฺนั้นคือ ผู้ในหมู่สูเจ้าที่สำรวมตนยิ่ง แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงตระหนักเสมอ "

(1) การคบเพื่อน

ในการคบค้าสมาคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลนั้น อาจพบทั้งผู้ที่มีความประพฤติดีและไม่ดี เราจึงต้องเลือกคบ ถ้าคบคนที่ไม่ดีก็อาจพาไปสู่ความชั่วได้ เพราะการคบหาสมาคมย่อมถ่ายทอดความคิดเห็น อัธยาศัย และความประพฤติสู่กันได้ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา อิสลามสอนให้มุสลิมทำความดี คบหาสมาคมกับคนทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่จำกัดเพศ วัย ผิว เชื้อชาติ ศาสนาหรือลัทธิ แต่ห้ามเป็นมิตรสนิทกับคนชั่ว เช่น คนที่พูดจาไร้สาระ คนที่จะนำไปสู่ความเสื่อมเสีย เป็นต้น นอกจากห้ามคบกับคนชั่วแล้ว อิสลามยังห้ามคบเป็นมิตรสนิทกับคนที่เยาะเย้ยเรื่องศาสนา ผู้รุกราน ผู้ขับไล่ ผู้ที่ตั้งตนเป็นศัตรูกับอัลลอฮฺ ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นพ่อแม่หรือญาติสนิทก็ตาม ห้ามคบเพื่อนต่างเพศเกินขอบเขตที่อิสลามกำหนด ห้ามคบเพศเดียวกันในทางชู้สาว (*ห้ามเรื่องรักร่วมเพศ*) ด้วย เป็นต้น อิสลามสอนให้เป็นมิตรสนิทกับผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอานและหะดีษ ดังนี้

9 : 71 ความว่า " ชายผู้ศรัทธาและหญิงผู้ศรัทธาต่างเป็นมิตรต่อกัน พวกเขากำชับกันในการดีงามและห้ามปรามการชั่ว และดำรงนมาซ และบริจาคซะกาต และเชื่อฟังและปฏิบัติตามอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ เหล่านี้อัลลอฮฺจะทรงเมตตาแก่พวกเขา แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ "

3 : 27 ความว่า " จงอย่าให้ผู้ศรัทธายึดเอาผู้ปฏิเสธ (*หลักการอิสลาม*) เป็นมิตร อื่นไปจากบรรดาผู้ศรัทธา "

60 : 8 ความว่า " อัลลอฮฺมิได้ทรงห้ามสูเจ้า (*มิให้คบเป็นมิตร*) เกี่ยวกับบรรดาผู้มิได้รุกรานสูเจ้าในเรื่องศาสนา และมิได้ขับไล่สูเจ้าออกจากแหล่งอาศัยของสูเจ้าที่สูเจ้าจะเอ็นดูพวกเขา และปฏิบัติโดยยุติธรรมต่อพวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้มีความยุติธรรม "

60 : 9 ความว่า " อัลลอฮฺเพียงแต่ห้ามสูเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้รุกรานสูเจ้าในเรื่องศาสนา และขับไล่สูเจ้าออกจากที่อาศัยของสูเจ้า และช่วยเหลือ (*ผู้อื่น*) ในการขับไล่สูเจ้า ที่สูเจ้าจะผูกมิตรกับพวกเขา ส่วนผู้ใดผูกมิตรกับพวกเขา เหล่านี้พวกเขาเป็นผู้อธรรม "

60 : 1 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าคบศัตรูของฉัน (*อัลลอฮฺ*) และศัตรูของสูเจ้าเป็นมิตร "

3 : 117 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าคบ (*ผู้ใดในการป้องกันตนเอง*) เป็นมิตรสนิทอื่นจากพวกของสูเจ้า พวกเขาไม่วายที่จะทำให้สูเจ้าเสื่อม พวกเขารักสิ่งที่จะให้ทุกข์แก่สูเจ้า แน่นอนได้ปรากฏ การเกลียดชังยิ่งจากปากของพวกเขา (*ได้แก่พวกยิวที่เป็นปรปักษ์ที่มะดีนะฮฺ*) และอันใดที่ซ่อนอยู่ในอกของพวกเขานั้นร้ายยิ่งกว่า "

5 : 57 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเอาบรรดาเหล่านั้นเป็นเพื่อน ผู้ถือเอาศาสนาของสูเจ้าเป็นการเยาะเย้ยและล้อเล่น "

5 : 51 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าเอายิวและคริสต์เป็นพันธมิตร (*เช่นในยามสงคราม*) พวกเขาต่างเป็นเพื่อนกันและกัน (*มีอุดมคติคล้ายกัน*) "**

4 : 89 ความว่า " **พวกเขา (*พวกสับปลับ*)ใคร่ที่จะให้สูเจ้า (*มุสลิมีน*) ปฏิเสธ เยี่ยงที่พวกเขาได้ปฏิเสธ แล้วสูเจ้าจะได้เสมอกับ (*เป็นพวกเดียวกันกับ*) เขา ดังนั้นจงอย่ายึดเอาหมู่พวกเขาเป็นเพื่อน จนกว่าพวกเขาจะ (*เสียสละ*) อพยพในทางของอัลลอฮฺ "**

6 : 68 ความว่า " **และเมื่อเจ้าเห็นบรรดาผู้พูดไร้สาระ (*ถากถาง*) เกี่ยวกับโองการของเรา ดังนั้นจงทันท่างจากพวกเขา จนกว่าพวกเขามั่วคุยในเรื่องอื่นจากนั้น "**

9 : 23 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่ายึดเอาพ่อของสูเจ้า และพี่น้องของสูเจ้าเป็นเพื่อน (*เพื่อเป็นศัตรูต่อผู้ศรัทธา*) ถ้าพวกเขารักการปฏิเสธเหนือการศรัทธา และผู้ใดในหมู่สูเจ้าเอาพวกเขาเป็นเพื่อน ดังนั้น เหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ปฏิบัติการอธรรม "**

4 : 38 ความว่า " **และผู้ใดมีมารเป็นสหาย (*แทนที่จะมีมลาอิกะฮฺเป็นมิตร*) ดังนั้นมันเป็นสหายที่เลวทราม "**

7 : 80 - 81 ความว่า " และ (*เราได้ส่ง*) ลูฏ เมื่อเขากล่าวแก่ประชาชนของเขาว่า พวกท่านประกอบการลามก ซึ่งไม่มีผู้ใดในสากลโลก (*ในหมู่นานาชาติ*) ได้กระทำมาก่อนกระนั้นหรือ? "

" แท้จริงพวกท่านเข้าหาผู้ชายด้วยความกำหนัดแทน (*ไปหา*) ผู้หญิง ใช่แต่เท่านั้น พวกท่านเป็นหมู่ชนผู้ฝ่าฝืน "

27 : 55 ความว่า " **พวกท่านเข้าหาผู้ชายด้วยความกำหนัดแทน (*ไปหา*) ผู้หญิงกระนั้นหรือ ? ใช่แต่เท่านั้น ท่านเป็นหมู่ชนที่ป่าเถื่อน "**

และจากอัล - หะดีษ

عَنْ أَبِيْ رَيْحَانَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ عَشْرٍ :
عَنِ الْوَشْرِ ، وَالْوَشْمِ ، وَالنَّتْفِ ، وَعَنْ مُكَامَعَةِ الرَّجُلِ الرَّجُلَ بِغَيْرِ شِعَارٍ ، وَعَنْ
مُكَامَعَةِ الْمَرْأَةِ الْمَرْأَةَ بِغَيْرِ شِعَارٍ ، وَأَنْ يَجْعَلَ الرَّجُلُ فِيْ أَسْفَلِ ثِيَابِهِ حَرِيْرًا مِثْلَ
الْأَعَاجِمِ ، أَوْ يَجْعَلَ عَلَى مَنْكِبَيْهِ حَرِيْرًا مِثْلَ الْأَعَاجِمِ ، وَعَنِ النُّهْبَى ،
وَرُكُوْبِ النُّمُوْرِ ، وَلُبْسِ الْخَاتَمِ إِلاَّ لِذِيْ سُلْطَانٍ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ النَّسَائِيَّ .

ท่านอบูรอยหานะฮฺได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามจาก 10 ประการ คือ (1) การกรอฟัน (2) การสัก (3) การถอนผม (หงอก) (4) การนอนเปลือยกายอยู่ด้วยกันระหว่างผู้ชายและผู้ชายโดยไม่มีผ้าคลุมร่าง (5) การนอนเปลือยกายอยู่ด้วยกันระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง โดยไม่มีผ้าคลุมร่าง (6) การที่ผู้ชายเอาผ้าไหมไว้ใต้เสื้อของเขาเหมือนชาวอะอฺยัม (คนนอกศาสนา) หรือ (7) เอาผ้าไหมพาดที่บ่าทั้งสองข้างเหมือนชาวอะอฺยัม (8) ห้ามการแย่งชิง (9) การขี่เสือ (แสดงความยิ่งใหญ่) (10) การสวมแหวน (เพื่อให้คนเกรงขาม) นอกจากผู้มีอำนาจ* " (อบูดาวูด และ อัน-นะสาอียฺ)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا تَبَاغَضُوْا وَلَا تَحَاسَدُوْا وَلَا تَدَابَرُوْا ، وَكُوْنُوْا عِبَادَ اللهِ إِخْوَانًا وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอะนัส บิน มาลิก รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *พวกท่านจงอย่าเกลียดกัน จงอย่าอิจฉากัน จงอย่าตัดสัมพันธ์กัน จงเป็นบ่าวของอัลลอฮฺที่เป็นพี่น้องกัน และไม่อนุมัติให้มุสลิมขาด (โกรธและไม่พูดกับ) พี่น้องของเขา (รวมทั้งพี่น้องมุสลิมทั่วๆไป) เกิน 3 วัน* " (อัล – บุคอรี)

(2) การวางตัวกับต่างเพศและเพศเดียวกัน

การวางตัวกับเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกันเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าไม่มีระเบียบแบบแผนอาจเป็นสื่อให้เกิดการทำชู้ได้ง่าย อิสลามเป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นเรื่องการป้องกันมากกว่าการแก้ไข เช่น ป้องกันการทำชู้หรือปัญหาเรื่องเพศ ด้วยการวางระเบียบการแต่งกายให้มิดชิด ไม่ใส่เครื่องประดับที่แสดงว่ายั่วเย้าชาย ให้หญิงอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ถ้าจะเดินทางไกลต้องมีผู้ปกครองไปด้วย ไม่ให้ดัดเสียงเพราะพริ้งเกินไป ฯลฯ อิสลามได้กล่าวถึงการวางตัวระหว่างเพื่อนต่างเพศและเพศเดียวกันไว้ส่วนหนึ่ง จากอัล – กุรฺอานและหะดีษ ดังนี้

24 : 30 ความว่า " (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่ชายผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้พวกเขาลดสายตาของพวกเขาลงต่ำ (*อย่าทำชู้ทางสายตาด้วยการมองหญิงเชิงเสน่หา หรืออ่านหนังสือลามก หรือดูทีวีหรือภาพยนต์ชู้สาว*) ..... "

24 : 31 ความว่า " และ (*มุฮัมมัด*) จงกล่าวแก่หญิงผู้ศรัทธาทั้งหลาย ให้พวกนางลดสายตาลงต่ำ (*อย่าชม้อยตาแลผู้ชาย*) ..... "

33 : 32 ความว่า " ภริยาทั้งหลายของนบีเอ๋ย ! พวกเธอไม่เหมือนผู้ ใดในหมู่หญิงอื่น (*เพราะต้องติดต่อกับชนทุกชั้นในเรื่องอบรม เพราะได้รับความรู้จากท่านนบีฯ ศ็อลฯ*) ถ้าพวกเธอสำรวมตน จากความชั่ว ก็จงอย่า (*ดัดเสียง*) พูดจาเพราะพริ้งนัก (*จนเกินงามกับชายแปลกหน้า*) มิฉะนั้นผู้ที่ในดวงใจของเขามีโรค (*แห่งความคิดชั่ว*) อยู่แล้ว จะคิดลวนลาม (*เพราะเสียงของสตรี บางครั้งเร้าอารมณ์ชายใจต่ำ*) แต่จงพูดด้วยถ้อยคำอ่อนโยน "

33 : 33 ความว่า " และ จงอยู่ในเหย้าเรือนของพวกเธอ และจงอย่าเที่ยวอวดความสวยงาม (*แห่งเรือนร่างหรือแต่งกายอวด*) เช่น การอวดความสวยงามแห่งสมัยงมงามแต่ก่อนนี้ ....."

ในอัล – หะดีษ

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ، عَنْ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ يَضْمَنْ لِيْ مَا بَيْنَ لَحْيَيْهِ وَبَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ (البخارى)

ท่านสะฮฺล บิน สะอฺด ได้เล่าจากท่านรสูลุลลลอฮฺ ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดรักษาความบริสุทธิ์ของสิ่งที่อยู่ระหว่างขากรรไกรทั้งสอง และสิ่งที่อยู่ระหว่างขาทั้งสอง*** (***คือปากและอวัยวะเพศ***) ***ฉันจะรับรองสวรรค์สำหรับเขา*** " (อัล – บุคอรี)

وَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ ثَالِثُهُمَا الشَّيْطَانَ . رَوَاهُمَا التِّرْمِذِيُّ

ท่านรสูลุลลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***ชายคนใดไม่ควรอยู่กับหญิงหนึ่งคนตามลำพัง เพราะชัยฏอนจะเป็นบุคคลที่สามของพวกเขา*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِيَّاكُمْ وَالدُّخُوْلَ عَلَى النِّسَاءِ . فَقَالَ رَجُلٌ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَفَرَأَيْتَ الْحَمْوَ قَالَ : الْحَمْوُ الْمَوْتُ رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ

เล่าจาก อุกบะฮฺ บิน อามิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***พวกท่านจงระวังการเข้าไปพบพวกผู้หญิง*** ได้มีชายคนหนึ่งกล่าวขึ้นว่า ' ***โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! โปรดบอกฉันเกี่ยวกับญาติสนิทของฝ่ายสามี ท่านได้กล่าวว่า ญาติสนิทของฝ่ายสามี คือ ความตาย*** ' " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا تَلِجُوْا عَلَى الْمُغِيْبَاتِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِيْ مِنْ أَحَدِكُمْ مَجْرَى الدَّمِ . قُلْنَا : وَمِنْكَ قَالَ : وَمِنِّيْ وَلَكِنَّ اللهَ أَعَانَنِيْ عَلَيْهِ فَأَسْلَمَ .

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ท่านทั้งหลายอย่าเข้าไปพบหญิงที่สามีไม่อยู่ เพราะความจริงชัยฏอนมันจะวิ่งอยู่ที่คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่าน เหมือนการวิ่งของเลือด*** พวกเขาได้กล่าวว่า ***และ ที่ท่านด้วยหรือ ?*** ท่านนบีตอบว่า ***และที่ฉันด้วย แต่อัลลอฮฺทรงช่วยเหลือฉันให้ชนะมัน ดังนั้นฉันจึงปลอดภัย*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا مَعَ ذِيْ مَحْرَمٍ فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ امْرَأَتِيْ خَرَجَتْ حَاجَّةً

وَاكْتُتِبْتُ فِيْ غَزْوَةِ كَذَا وَكَذَا قَالَ : ارْجِعْ فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

وَلِمُسْلِمٍ : أَلَا لَا يَبِيْتَنَّ رَجُلٌ عِنْدَ امْرَأَةٍ ثَيِّبٍ إِلَّا أَنْ يَكُوْنَ نَاكِحًا أَوْ ذَا مَحْرَمٍ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ผู้ชายจะต้องไม่อยู่ตามลำพังกับผู้หญิง นอกจากต้องมีญาติที่ห้ามแต่งงานกัน (ร่วมอยู่ด้วย)*** ชายคนหนึ่งได้ลุกขึ้นยืน แล้วกล่าวว่า ' *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ภรรยาของฉันได้ออกไปทำหัจญ์ และฉันก็ถูกเกณฑ์ให้ออกไปในสงครามนั้นนั้น*' ท่านนบีได้กล่าวว่า ' *ท่านจงกลับไป และทำหัจญ์ร่วมกับภรรยาของท่านเถิด* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของมุสลิมว่า " ***พึงทราบเถิด ผู้ชายจะไปนอนค้างแรม (ตามลำพัง) กับหญิงหม้ายคนใดไม่ได้ นอกจากเขาจะเป็นคู่ครอง หรือญาติที่แต่งงานกันไม่ได้*** "

عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيْمٍ عَنْ أَبِيْهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ : قُلْتُ : يَا رَسُوْلَ اللهِ عَوْرَاتُنَا مَا نَأْتِيْ مِنْهَا وَمَا نَذَرُ ؟ قَالَ : احْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلَّا مِنْ زَوْجَتِكَ أَوْ مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ قُلْتُ : يَا رَسُوْلَ اللهِ إِذَا كَانَ الْقَوْمُ بَعْضُهُمْ فِيْ بَعْضٍ ؟ قَالَ : اللهُ أَحَقُّ أَنْ يُسْتَحْيَى مِنْهُ مِنَ النَّاسِ . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ . وَلِلْبُخَارِيِّ بَعْضُهُ

ท่านบะฮฺซ บิน หะกีม ได้ทราบจากบิดาของท่าน ซึ่งทราบจากปู่ของท่าน ได้เล่าว่า " ' *ฉันได้กล่าวว่า โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! อวัยวะที่พึงสงวนของเรานั้น มีที่ใดบ้างที่เราต้องปกปิดอย่างมิดชิด และ มีที่ใดบ้างที่เราไม่ต้องปกปิด* ' ท่านรสูลุลลอฮฺได้ตอบว่า ' ***จงรักษาอวัยวะที่ต้องสงวนของท่าน (ให้พ้นจากทุกคน) นอกจากภรรยาของท่านหรือบุคคลที่มือขวาของท่านปกครองอยู่ (คือทาสีที่แต่งงานกับท่าน)*** ' ฉันได้กล่าวอีกว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เมื่ออยู่ปะปนกันเล่า* ' ท่านได้ตอบว่า ' *ถ้าหากท่านมีความสามารถที่จะไม่ให้ใครแลเห็นมัน (อวัยวะที่พึงสงวน) อย่างจริงจังแล้วก็อย่าให้ใครได้แลเห็นมันเลย* ' ฉันได้กล่าวอีกว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เมื่อใครคนหนึ่งอยู่ตามลำพังเล่า* ' ท่านได้ตอบว่า ' *ควรจะอายอัลลอฮฺ ยิ่งกว่าอายมนุษย์ด้วยกัน* ' " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ นะสาอียฺ แต่ตัวบทบางตอนเป็นรายงานของบุคอรี)

عَنْ أَبِيْ سَعِيْدٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ وَلَا الْمَرْأَةُ إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ وَلَا يُفْضِيْ الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِيْ ثَوْبٍ وَاحِدٍ وَلَا تُفْضِيْ الْمَرْأَةُ إِلَى الْمَرْأَةِ فِيْ الثَّوْبِ الْوَاحِدِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلَّا الْبُخَارِيَّ .

ท่านอบูสะอีดได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ผู้ชายจะต้องไม่มองอวัยวะพึงสงวนของผู้ชาย และผู้หญิงจะต้องไม่มองอวัยวะพึงสงวนของผู้หญิง และ ผู้ชายจะต้องไม่เบียดร่างกายอยู่ในผ้าผืนเดียวกันกับผู้ชาย และผู้หญิงก็จะต้องไม่เบียดร่างกายอยู่ในผ้าผืนเดียวกันกับผู้หญิง*** " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ عَائِشَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : خَرَجَتْ سَوْدَةُ بِنْتُ زَمْعَةَ لَيْلاً فَرَآهَا عُمَرُ فَعَرَفَهَا فَقَالَ : إِنَّكِ وَاللهِ يَا سَوْدَةُ مَا تَخْفَيْنَ عَلَيْنَا فَرَجَعَتْ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي حُجْرَتِي يَتَعَشَّى فَذَكَرَتْ ذَلِكَ لَهُ وَإِنَّ فِي يَدِهِ لَعَرْقًا فَأُنْزِلَ عَلَيْهِ فَرُفِعَ عَنْهُ وَهُوَ يَقُولُ : قَدْ أُذِنَ لَكُنَّ أَنْ تَخْرُجْنَ لِحَوَائِجِكُنَّ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " เสาดะฮฺ บุตรสาว ซัมอะฮฺ ได้ออกไปในเวลากลางคืน ท่านอุมัรได้เห็นหล่อน และรู้ว่าเป็นหล่อน จึงได้กล่าวว่า *แท้จริงเธอ โอ้เสาดะฮฺ ! เธอไม่สามารถหลบพวกเราไปได้* หล่อนจึงกลับไปหาท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งขณะนั้นท่านกำลังรับประทานอาหารค่ำอยู่ในห้องของฉัน เสาดะฮฺได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้ท่านฟัง และความจริงในมือของท่านยังมีกระดูกติดเนื้ออยู่ วะหีย์ได้ลงมายังท่านและถูกยกขึ้นไป ท่านกล่าวว่า ' ***ความจริงพวกเธอ (พวกผู้หญิง) ได้รับอนุญาตให้ออกไป (นอกบ้าน) เพื่อทำธุระของพวกเธอได้*** ' " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : قَدْ أَذِنَ اللهُ لَكُنَّ أَنْ تَخْرُجْنَ لِحَوَائِجِكُنَّ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " ***โอ้สตรีเอ๋ย ! เธอได้รับอนุญาตจากอัลลอฮฺให้ออกนอกบ้านได้ตามที่เธอประสงค์*** " (บุคอรี)

عَنْ جَرِيْرٍ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَظَرِ الْفُجَأَةِ فَقَالَ : اصْرِفْ بَصَرَكَ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านญะรีรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ฉันได้ถามท่านนบี ศ็อลฯ ถึงการมองโดยบังเอิญ ท่านตอบว่า จงเบือนสายตาของท่าน*** " (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซีย์ และ นะสาอีย์)

عَنْ عَلِيٍّ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَا عَلِيُّ لاَ تُتْبِعِ النَّظْرَةَ فَإِنَّ لَكَ الْأُوْلَى وَلَيْسَتْ لَكَ الْآخِرَةُ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอะลีย์ รฎิยฯ ได้เล่าจาท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***โอ้ อะลีย์ ! เจ้าจงอย่าติดตามการมองดูด้วยการมองดู เพราะความจริงที่ยินยอมให้ท่านนั้น คือการมองครั้งแรก และที่ไม่ยินยอมให้ท่านคือการมองครั้งหลัง*** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซีย์)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رِضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنَّثِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّلاَتِ مِنَ النِّسَاءِ وَقَالَ : أَخْرِجُوْهُمْ مِنْ بُيُوْتِكُمْ وَأَخْرَجَ فُلاَنًا وَأَخْرَجَ عُمَرُ فُلاَنًا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้สาปแช่งพวกผู้ชายที่ดัดจริตเป็นผู้หญิง และพวกผู้หญิงที่ดัดจริตเป็นผู้ชาย* และท่านได้กล่าวว่า ' *พวกท่านทั้งหลายจงขับไสพวกมันออกไปให้พ้นบ้านของพวกท่าน* ' *และท่านนบีได้เคยขับไสคนคนหนึ่งออกไป และท่านอุมัรฺก็ได้ขับไสคนๆ หนึ่งออกไป* " (บุคอรี)

وَأُتِيَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمُخَنَّثٍ قَدْ خَضَبَ يَدَيْهِ وَرِجْلَيْهِ بِالْحِنَّاءِ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَا بَالُ هَذَا ؟ فَقَالُوْا : يَا رَسُوْلَ اللهِ يَتَشَبَّهُ بِالنِّسَاءِ فَأَمَرَ بِهِ فَنُفِيَ إِلَى النَّقِيْعِ قَالُوْا : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَلَا نَقْتُلُهُ قَالَ : إِنِّيْ نُهِيْتُ عَنْ قَتْلِ الْمُصَلِّيْنَ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ

" *และได้มีผู้นำตัวคนที่ดัดจริตเป็นผู้หญิง ซึ่งได้ย้อมมือและเท้าทั้งสองข้างของเขาด้วยใบเทียนมาหาท่านนบี ศ็อลฯ ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' คนๆนี้เป็นอย่างไร ? ' พวกเขาตอบว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! เขาทำตัวเหมือนพวกผู้หญิง ' ท่านจึงออกคำสั่งให้จัดการกับผู้นั้น เขาจึงถูกเนรเทศไปที่บาเกียะอฺ พวกเขาได้กล่าวว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! พวกเราจะฆ่าเขา (ไหม?) ' ท่านนบีกล่าวว่า ' ฉันถูกห้ามจากการฆ่า คนที่นมาซ ' "* (อบูดาวูด)

(3) เรื่องความรัก

ในเรื่องของความรักนั้น อิสลามสอนให้เดินสายกลาง คือไม่ให้รักมากเกินไปหรือเกลียดมากเกินไป ดังหะดีษ

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : حُبُّكَ الشَّيْءَ يُعْمِيْ وَيُصِمُّ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالْإِمَامُ أَحْمَدُ .

ท่านอบู ดัรฺดาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *การที่ท่านรักสิ่งหนึ่งนั้นมันจะทำให้ตาบอด และหูหนวก* " (อบูดาวูด และ อะหฺมัด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَحْبِبْ حَبِيْبَكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُوْنَ بَغِيْضَكَ يَوْمًا مَا . وَأَبْغِضْ بَغِيْضَكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُوْنَ حَبِيْبَكَ يَوْمًا مَا

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ . الْبَيْهَقِيُّ . الطَّبْرَانِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " **จงรักคนรักของท่านแต่เพียงปานกลาง** *เพราะสักวันเขาอาจเป็นคนที่ท่านชิงชัง* **และจงชิงชังคนที่ท่านชิงชังแต่เพียงปานกลาง** *เพราะสักวัน เขาอาจเป็นคนที่ท่านรัก* " (ติรฺมิซียฺ บัยฮะกียฺ และ ฏอบรอนียฺ)

3.6 หน้าที่ต่อบุคคลในสังคม

เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม อิสลามได้กำหนดหน้าที่ของบุคคลในสังคมไว้อย่างเหมาะสม ดังหน้าที่ต่าง ๆและหลักฐานส่วนหนึ่งดังนี้

(1) หน้าที่ต่อพ่อแม่

อิสลามให้ความสำคัญของพ่อแม่แก่มนุษย์ รองจากการเคารพภักดีอัลลอฮฺ (*ดูใน 17:23*) เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่เลี้ยงดูลูก ให้ความรัก ความเมตตา เสียสละ ทวังดีและห่วงใยลูกอย่างจริงใจที่สุด ต้องการให้ลูกมีความสุข ความเจริญก้าวหน้า เมื่อลูกมีปัญหาก็พยายามช่วยแก้ไขปัญหาตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ และมีความสุขอย่างยิ่งเมื่อลูกเป็นคนดี มีความสุข ฯลฯ อิสลามสอนให้ลูกปฏิบัติดีต่อพ่อแม่ สนองตอบหรือตอบแทนบุญคุณโดยการปฏิบัติต่อท่านทั้งสองด้วยความอ่อนโยน รักใคร่ ถนอมน้ำใจ พูดจาไพเราะ เชื่อฟังและปฏิบัติตามในสิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ขัดต่อบัญญัติของอัลลอฮฺ ดังหลักฐานส่วนหนึ่งจากอัล – กุรฺอานและหะดีษ

17 : 23 – 24 ความว่า " **และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้บัญชาว่า สูเจ้าจงอย่าเคารพภักดีผู้ใดนอกจากพระองค์เท่านั้น** (*9:31*) **และจงทำการดีต่อพ่อแม่** (*ของตน*) ถ้าผู้ใดในทั้งสองหรือทั้งสองลุวัยชราอยู่กับเจ้า ดังนั้น จงอย่ากล่าวแก่เขาทั้งสองว่า อุฟ (*เช่น เอ้ย เออ อือ ฯ*) และจงอย่าตะเพิด (*เช่น ตวาด ดุว่า*) ทั้งสอง (*เพราะชรามาก*) แต่จงพูดแก่เขาทั้งสอง (*ผู้ชรา 16:70*) ซึ่งถ้อยคำที่อ่อนโยน (*มีมารยาท*) ยิ่ง "

" **และจงน้อมแก่ทั้งสองซึ่งปีกทั้งสอง** (*หมายถึงความเข้มแข็งหรือแขน 15:83*) **แห่งความถ่อมตน เนื่องจากความเมตตา** (*คือให้ปฏิบัติต่อพ่อแม่ด้วยคารวะและมีความเอ็นดูเมตตาแก่ทั้งสอง*) และจงกล่าวว่าข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน **ได้โปรดเมตตาแก่ทั้งสอง เช่นที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูฉันเมื่อยังเล็ก** (*เป็นทารก 14:41; 46:15; 71:28*) "

46 : 15 ความว่า " และ **เราได้สั่งมนุษย์ให้ทำการดีต่อพ่อแม่ของเขา** แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาด้วยความเหนื่อยยาก และได้คลอดเขาด้วยความเจ็บปวด และการอุ้มครรภ์เขา และการหย่านมเขา (*รวมเป็นระยะอย่างมากที่สุด*) สามสิบเดือน "

31 : 14 ความว่า " **และเราได้กำชับมนุษย์เกี่ยวกับพ่อแม่ของเขา** – แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาเพลียแล้วเพลียเล่า และการดื่มจนการหย่านมของเขา (*ทารก*) นั้นมี (*กำหนด*) สองปี – ว่า จงขอบคุณฉัน (*ด้วยการเคารพภักดี*) และพ่อแม่ของเจ้า(*ด้วยการตอบแทนบุญคุณ เพราะว่า*) ยังฉันคือการกลับคืน (*ของทุก ๆสิ่ง 6:152; 19:32; 29:8; 46:15*) "

2 : 83 ความว่า " และ (*จงรำลึกถึงเวลา*) เมื่อเราได้เอาปฏิญญาวงศ์วารอิสรออีลว่า สูเจ้าต้องไม่เคารพผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮฺ (*ดูในเอ็กโซโด 20:3; 23:13,25*) และต้องปฏิบัติการดีต่อบิดามารดา (*ดูในเอ็กโซโด 20:12*) และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน (*ดูในพระบัญญัติ 15:11*) ....."

29 : 8 ความว่า " **และเราได้สั่งมนุษย์ให้ทำการดีต่อพ่อแม่ของเขา** (*2:83; 4:36; 6:152; 19:14; 31:14; 46:15*) **และถ้าทั้งสองบังคับให้เจ้าตั้งภาคีต่อฉัน** (*คือบูชาเจว็ดต่าง ๆ*) **ซึ่งเจ้าไม่มี**

ความรู้ (คือไม่มีหลักฐานให้ปฏิบัติ) ดังนั้นจงอย่าเชื่อฟังปฏิบัติตาม (*คำสั่ง*) ทั้งสอง ยังฉันคือการกลับคืนของสูเจ้า ดังนั้น ฉันจะแจ้งสูเจ้าตามที่สูเจ้าได้ประกอบไว้ "

31:15 ความว่า **" และถ้าเขาทั้งสองบังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อฉัน (*เช่นบูชาเจว็ด*) ซึ่งเจ้าไม่มีความรู้ ดังนั้น จงอย่าเชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง (*เพราะการเช่นนั้นเป็นความผิดอันมหันต์*) แต่จงอยู่กับเขาทั้งสอง (*ด้วยการสนองคุณท่าน*) ใน (*เรื่องต่าง ๆทาง*) โลกโดยดี และจงปฏิบัติตามทางของผู้ที่หันสู่ฉันเสมอ และยังฉันคือการกลับคืนของสูเจ้า และฉันจะแจ้งแก่สูเจ้าตามที่สูเจ้าได้กระทำไว้ "**

และในหะดีษ

وَجَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنَّ لِيْ مَالاً وَوَلَدًا وَإِنَّ وَالِدِيْ يَحْتَاجُ مَالِيْ فَقَالَ : أَنْتَ وَمَالُكَ لِوَالِدِكَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَابْنُ مَاجَهْ .

" และได้มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ความจริงฉันมีทรัพย์และมีบุตร และบิดาของฉันมีความต้องการทรัพย์ของฉัน* ท่านนบี ได้กล่าวว่า ***ตัวท่านและทรัพย์ของท่าน เป็นกรรมสิทธิของบิดาท่าน*** " (อบูดาวูด และ อิบนุ มาญะฮฺ)

(2) หน้าที่ต่อลูก

อิสลามถือว่าลูกคือ " ของฝาก " จากอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) ดังนั้นชีวิตของลูกจึงมีค่า ที่จะต้องจัดการอย่างดีที่สุด พ่อแม่ทุกคนจึงต้องสำรวจตนเองว่า การที่อัลลอฮฺได้สั่งให้ลูกปฏิบัติดีต่อตนนั้น ตนได้ปฏิบัติหน้าที่สมกับเกียรติที่ได้รับหรือไม่ พ่อแม่จะต้องตระหนักถึงมีหน้าที่ต่อลูกในฐานะผู้รับฝากจากพระผู้เป็นเจ้า ต้องเลี้ยงลูกให้ถูกหลักวิชา และถูกหลักศาสนาในอัล - กุรฺอานกล่าวไว้ว่า

- **หน้าที่ของพ่อแม่**

66:6 ความว่า **" บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงช่วยตัวของสูเจ้าและครอบครัวของสูเจ้าให้พ้นจากไฟนรก (*และความเลวร้ายของสังคมด้วย*) ซึ่งมนุษย์ (*ผู้ทำบาป*) และก้อนหิน (*รูปสักการะ 2 :24*) เป็นเชื้อเพลิงของมัน มีมลาอิกะฮฺผู้แข็งกร้าวและห้าวหาญเฝ้ารักษามันอยู่ พวกเขาไม่ขัดขืนอัลลอฮฺตามที่พระองค์ได้ทรงบัญชาพวกเขา และพวกเขาปฏิบัติตามที่ได้ถูกบัญชา "**

- **การเลี้ยงดูลูก**

อิสลามสั่งให้เลี้ยงดูลูกโดยให้สิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น ให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ให้ความรัก ความสนใจ และให้ความยุติธรรมแก่ลูกทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ต้องอบรมสั่งสอนลูกให้ยึดมั่นในศาสนา จริยธรรมที่ดีงาม และสอนวิชาชีพ เป็นต้น ดังหลักฐานจากอัล - กุรฺอาน และจาก อัล - หะดีษ

- **ให้สิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต**

2 : 233 ความว่า " **และแม่ ต้องให้ลูกของนางดื่มนมสองปีเต็ม สำหรับผู้ประสงค์จะได้การดื่มนมจน** ครบ(*กำหนด แต่จะให้หย่านมก่อนสองปีก็ได้*) **และภาระบนผู้มีลูก** (*คือผู้เป็นพ่อ*) **นั้นคือ** (*การจัดหาให้*) **อาหารของนาง และเครื่องนุ่งห่มของนางโดยชอบธรรม ไม่มีชีวิตใดถูกรับ** ภาระหนัก เว้นแต่ตามสมรรถภาพของมัน **แม่ต้องไม่ถูกรับทุกข์** (*โดยพ่อของเด็ก*) เนื่องด้วยลูก ของนาง และผู้มีลูก (*คือพ่อ*) ต้องไม่ถูก (*รับทุกข์โดยแม่ของเด็ก*) เนื่องด้วยลูกของเขา (*ถ้าพ่อ ตายก่อนลูก อดนม*) ภาระบนทายาทก็ (*ต้องจ่ายค่าเลี้ยงดู*) เยี่ยงนั้น **แล้วถ้าเขาทั้งสอง ประสงค์ให้อย่านมโดยการยินยอมของทั้งสองและปรึกษากัน** (*ก่อนครบสองปี*) **ก็ไม่มีบาปแก่ เขาทั้งสอง และถ้าสูเจ้าประสงค์จัดแม่นมสำหรับลูกของสูเจ้า ดังนั้นไม่มีบาปแก่สูเจ้า เมื่อสู** เจ้ามอบ (*ค่าเลี้ยงดู*) ที่สูเจ้าต้องให้โดยชอบธรรม จงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ และจงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่ สูเจ้ากระทำ "

31:14 ความว่า " ..... **และการดื่มนม จนการหย่านมของเขา** (*ทารก*) **นั้นมี** (*กำหนด*) **สอง ปี** ....."

46:15 ความว่า " และเราได้สั่งให้มนุษย์ทำการดีต่อพ่อแม่ของเขา (29: 8) แม่ของเขาได้อุ้มครรภ์เขาด้วย ความเหนื่อยยาก และได้คลอดเขาด้วยความเจ็บปวด **และการอุ้มครรภ์เขา และการหย่านมของเขา** (*รวมอย่างมากที่สุด*) **สามสิบเดือน** (*2:223*)....."

- **อย่าหลงลูก**

64 : 15 ความว่า " **แท้จริงสมบัติของสูเจ้าและลูก ๆของสูเจ้านั้นเป็นเครื่องลองใจ** (*63:9*) **แต่อัลลอฮฺ** นั้น ที่พระองค์มีรางวัล (*การตอบแทน*) อันยิ่งใหญ่ "

8 : 28 ความว่า " **และจงรู้เถิดว่า สมบัติของสูเจ้าและลูก ๆของสูเจ้าเป็นเพียงการทดลองเท่านั้น** (*2: 155*) และนั่นคือ อัลลอฮฺ – ที่พระองค์ทรงมีรางวัลอันอนันต์ "

18 : 46 ความว่า " **สมบัติและลูก ๆ คือ เครื่องประดับของชีวิตแห่งโลกนี้** (*11:86; 3:13; 57:20*) แต่สิ่ง จีรังแห่งความดี (*เศาะดะเกาะฮฺญาริยะฮฺ*) นั้นเลิศกว่า ณ พระผู้อภิบาลของสูเจ้าใน (*แง่ ของ*) รางวัลตอบแทน และเลิศกว่าในความหวัง (*ที่จะทำให้จิตใจผ่องแผ้วขึ้น 19:76*) "

- **เลี้ยงด้วยความรัก ความสนใจ และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะกับเด็ก**

เลี้ยงด้วยความรักคือการแสดงออกด้วยการอุ้ม กอด หรือสัมผัสด้วยท่าทีที่นุ่มนวล อ่อน โยน เหมาะสม เด็กจะรู้ว่าพ่อแม่รัก หรือไม่รักด้วยการสัมผัสนี้ นอกจากรักแล้วต้องสนใจด้วย เช่น เมื่อลูกร้อง ต้องสังเกตว่าร้องเพราะอะไร มดกัด เปียก หรือหิว ฯ และสนองตอบด้วยดี พร้อมทั้งจัด สิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมตามวัยและความสนใจของเด็ก เป็นต้น

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَبَّلَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ وَعِنْدَهُ الْأَقْرَعُ بْنُ حَابِسٍ التَّمِيْمِيُّ جَالِسًا فَقَالَ : إِنَّ لِيْ عَشَرَةً مِنَ الْوَلَدِ مَا قَبَّلْتُ مِنْهُمْ أَحَدًا فَنَظَرَ إِلَيْهِ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ قَالَ : مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُوْ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้จูบท่านหะสัน บิน อะลียฺ ณ ที่นั้นมีอักเราะอฺ บิน หาบิส อัต - ตัยมียฺ นั่งอยู่ด้วย เขาได้กล่าวขึ้นว่า ' *ฉันมีลูกสิบคน ฉันไม่เคยจูบพวกเขาเลยสักคนเดียว* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯมองดูเขาแล้วกล่าวว่า ' *ผู้ที่ไม่มีความเมตตา จะไม่ได้รับความเมตตา* ' " (บุคอรี อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَنَسٍ : أَخَذَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِبْرَاهِيْمَ فَقَبَّلَهُ وَشَمَّهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้อุ้มท่านอิบรอฮีม (บุตรของท่าน) แล้วจูบและหอมเขา* " (อัล - บุคอรี)

وَقَالَ أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا : كَانَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذُنِيْ فَيُقْعِدُنِيْ عَلَى فَخِذِهِ وَيُقْعِدُ الْحَسَنَ عَلَى فَخِذِهِ الْأُخْرَى ثُمَّ يَضُمُّهُمَا ثُمَّ يَقُوْلُ : اللَّهُمَّ ارْحَمْهُمَا فَإِنِّيْ ارْحَمُهُمَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอุสามะฮฺ [1] บิน ซัยดฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เคยจับตัวฉัน และเอาฉันนั่งลงบนขาอ่อนของท่าน และจับตัวหะสัน นั่งลงบนขาอ่อนอีกข้างหนึ่ง หลังจากนั้นท่านได้กอดฉันทั้งสองคน แล้วกล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ! ได้โปรดเมตตาเขาทั้งสองด้วย เพราะแท้จริงฉันมีความเมตตาเขาทั้งสอง* " (บุคอรี)

عَنِ الْبَرَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْحَسَنُ عَلَى عَاتِقِهِ يَقُوْلُ : اللَّهُمَّ إِنِّيْ أُحِبُّهُ فَأَحِبَّهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอัลบะรออฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้เห็นท่านนบี ศ็อลฯ มีหะสันอยู่บนต้นคอของท่าน ท่านกล่าวว่า ' โอ้อัลลอฮฺ ! แท้จริงฉันรักเขา ดังนั้น ขอพระองค์ได้โปรดรักเขาด้วยเถิด* ' " (บุคอรี มุสลิม

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : خَرَجْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ طَائِفَةٍ مِنَ النَّهَارِ لَا يُكَلِّمُنِيْ وَلَا أُكَلِّمُهُ حَتَّى أَتَى سُوْقَ بَنِيْ قَيْنُقَاعَ ثُمَّ انْصَرَفَ حَتَّى أَتَى خِبَاءَ فَاطِمَةَ فَقَالَ : أَثَمَّ لُكَعُ أَثَمَّ لُكَعُ ؟ يَعْنِيْ حَسَنًا فَظَنَنَّا أَنَّ أُمَّهُ تَحْبِسُهُ لِتَغْسِلَهُ وَتُلْبِسَهُ سِخَابًا فَلَمْ يَلْبَثْ أَنْ جَاءَ يَسْعَى حَتَّى اعْتَنَقَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا صَاحِبَهُ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اللَّهُمَّ إِنِّيْ أُحِبُّهُ فَأَحِبَّهُ وَأَحْبِبْ مَنْ يُحِبُّهُ .

---

[1] ท่านอุสามะฮฺ เป็นบุตรชายของท่านซัยดฺ อิบนิ หาริษะฮฺ (ทาสของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็ อลฯ ท่านให้ท่านซัยดฺ เป็นไทและอุปการะเป็นบุตรบุญธรรม) ส่วนท่านหะสันเป็นหลานของท่านนบี ศ็อลฯ (บุตรชายของท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ-บุตรีของท่าน)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ออกไปกับท่านนบี ศ็อลฯ พร้อมกับคนกลุ่มหนึ่งในเวลากลางวัน โดยท่านไม่ได้พูดกับฉัน และฉันก็ไม่ได้พูดกับท่าน จนกระทั่ง ท่านได้มาถึงตลาดของชาวยิว ตระกูล บะนี กอยนุกออฺ จากนั้นท่านก็กลับ จนกระทั่งได้มาถึงบ้านของท่านหญิงฟาติมะฮฺ ท่านได้พูดขึ้นว่า ' หนูน้อยอยู่ไหม? หนูน้อยอยู่ไหม? ' ท่านถามถึงท่านทะสัน พวกเราคิดว่า มารดาของเขาคงกักตัวเอาไว้เพื่ออาบน้ำ และสวมสร้อยลูกประคำ ทันทีที่มาถึงทั้งสองฝ่ายต่างตรงเข้าสวมกอดกัน และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' โอ้อัลลอฮฺ ! แท้จริงฉันรักเขา ดังนั้นขอพระองค์ได้โปรดรักเขาด้วยเถิด และได้โปรดรักผู้ที่รักเขา ' "* (มุสลิม)

- **เลี้ยงด้วยความอดทน**

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : جَاءَتْنِي امْرَأَةٌ وَمَعَهَا ابْنَتَانِ تَسْأَلُنِي فَلَمْ تَجِدْ عِنْدِي غَيْرَ تَمْرَةٍ وَاحِدَةٍ فَأَعْطَيْتُهَا فَقَسَمَتْهَا بَيْنَ ابْنَتَيْهَا ثُمَّ قَامَتْ فَخَرَجَتْ فَدَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَدَّثْتُهُ فَقَالَ : مَنْ يُلِيَ مِنْ هَذِهِ الْبَنَاتِ بِشَيْءٍ فَأَحْسَنَ إِلَيْهِنَّ كُنَّ لَهُ سِتْرًا مِنَ النَّارِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَلِمُسْلِمٍ وَالتِّرْمِذِيِّ : مَنْ عَالَ جَارِيَتَيْنِ حَتَّى يُدْرِكَا دَخَلْتُ أَنَا وَهُوَ الْجَنَّةَ كَهَاتَيْنِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้เล่าว่า " *มีหญิงคนหนึ่งมาหาฉัน พร้อมด้วยลูกหญิงสองคน หล่อนขอฉัน แต่หล่อนก็ไม่พบอะไรที่ฉันเลย นอกจากอินทผลัมเพียงผลเดียว ฉันจึงมอบมันให้หล่อนไป และหล่อนก็ได้แบ่งอินทผลัมผลนั้นให้แก่ลูกผู้หญิงทั้งสองคนของหล่อน จากนั้น หล่อนก็ลุกออกไป ต่อมาท่านนบี ศ็อลฯ ได้เข้ามา ฉันได้เล่าให้ท่านฟัง ท่านได้กล่าวว่า ' ผู้ใดถูกทดลองด้วยสิ่งหนึ่งจากบรรดาเด็กผู้หญิงเหล่านี้ แล้วเขาได้ทำความดีต่อเด็กผู้หญิงเหล่านั้น เด็กผู้หญิงเหล่านั้นจะเป็นเครื่องป้องกันไฟนรกให้เขา ' "* (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซีย์)

ตัวบทของมุสลิม และ ติรฺมิซีย์ ว่า " *ผู้ใดให้การอุปการะเด็กผู้หญิงสองคน จนกระทั่งทั้งสองเป็นผู้ใหญ่ ฉันและเขาผู้นั้นจะได้เข้าสวรรค์ เหมือนกับทั้งสองนี้ (นิ้วชี้กับนิ้วกลาง) "*

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَ لَهُ ثَلَاثُ بَنَاتٍ أَوْ ثَلَاثُ أَخَوَاتٍ أَوِ ابْنَتَانِ أَوْ أُخْتَانِ فَأَحْسَنَ صُحْبَتَهُنَّ وَاتَّقَى اللهَ فِيهِنَّ فَلَهُ الْجَنَّةُ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านอบูสะอีด อัล – คุดฺรีย์ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้ใดมีบุตรสาวสามคน หรือพี่น้องผู้หญิงสามคน หรือบุตรสาวสองคน หรือพี่น้องผู้หญิงสองคน แล้วเขาอยู่รวมกับพวกหล่อนด้วยความดีงาม เขายำเกรงอัลลอฮฺในสิทธิของพวกหล่อน เขาผู้นั้นจะได้เข้าสวรรค์ "* (ติรฺมิซีย์ และ อบูดาวูด)

عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ الْجُهَنِيِّ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : مَنْ كَانَتْ لَهُ ثَلَاثُ بَنَاتٍ فَصَبَرَ عَلَيْهِنَّ وَسَقَاهُنَّ وَكَسَاهُنَّ مِنْ جِدَتِهِ كُنَّ لَهُ حِجَابًا مِنَ النَّارِ . رَوَاهُ أَحْمَدُ .

ท่านอุกบะฮฺ อิบนิ อามิริลฺฮุนียฺ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ผู้ใดมีบุตรหญิง 3 คน เขาได้อดทนต่อลูก ๆ นั้น ให้อาหารแก่พวกเธอ ให้เสื้อผ้าแก่พวกเธอจากทรัพย์ของเขา เขาจะมีม่านกั้นจากไฟนรก* " (อะหฺมัด)

- **เลี้ยงด้วยความยุติธรรม**

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اعْدِلُوا بَيْنَ أَبْنَائِكُمْ اعْدِلُوا بَيْنَ أَبْنَائِكُمْ .

رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ وَأَحْمَدُ وَابْنِ حِبَّانَ .

ท่านนุอฺมาน บิน บะชีรฺ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' *จงยุติธรรมในระหว่างลูก ๆ ของพวกท่าน จงยุติธรรมในระหว่างลูก ๆ ของพวกท่าน* ' " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ นะสาอียฺ อะหฺมัด และอิบนุ ฮิบบาน)

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَتْ لَهُ أُنْثَى فَلَمْ يَئِدْهَا وَلَمْ يُهِنْهَا وَلَمْ يُؤْثِرْ هَا وَلَدَهُ عَلَيْهَا أَدْخَلَهُ اللهُ الْجَنَّةَ . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *ผู้ใดมีบุตรสาว และเขาไม่ได้ฝังหล่อนทั้งเป็น ไม่ได้เหยียดหยามหล่อน ไม่ได้เลือกรักลูกชายมากกว่าหล่อน อัลลอฮฺจะให้เขาได้เข้าสวรรค์* " (อบูดาวูด)

- **อบรมด้านจริยธรรมที่ดีงาม**

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَأَنْ يُؤَدِّبَ الرَّجُلُ وَلَدَهُ خَيْرٌ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِصَاعٍ

ท่านญาบิรฺ บิน สะมุเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *การที่ชายคนหนึ่งจะอบรมมารยาทให้แก่บุตรของเขานั้น จะเป็นความดียิ่งกว่าการที่เขาทำทานด้วยอาหารจำนวนหนึ่งศออฺ*" (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَيُّوبَ بْنِ مُوسَى عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدًا مِنْ نُحْلٍ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

ท่านอัยยูบ บิน มูซา ได้ทราบจากบิดาของท่าน ซึ่งทราบจากปู่ของท่าน รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า “ *ไม่มีของขวัญใด ๆ ที่บิดาจะให้แก่บุตรดียิ่งกว่ามารยาทที่ดี* ” (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : دَعَتْنِي أُمِّي يَوْمًا وَرَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَاعِدٌ فِي بَيْتِنَا فَقَالَتْ : تَعَالَ حَتَّى أُعْطِيَكَ ، فَقَالَ لَهَا عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ : مَا أَرَدْتِ أَنْ تُعْطِيَهُ ؟ قَالَتْ : أَرَدْتُ أَنْ أُعْطِيَهُ تَمْرًا فَقَالَ : أَمَا إِنَّكِ لَوْ لَمْ تُعْطِيَهُ شَيْئًا ، كُتِبَتْ عَلَيْكِ كِذْبَةٌ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْبَيْهَقِيُّ

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบนิ อามิรฺ ได้เล่าว่า “ วันหนึ่งแม่ของฉันได้เรียกฉัน และท่านรสูลุลลอฮฺผู้ที่บ้านของเรา เธอกล่าวว่า ‘ *อับดุลลอฮฺ ! มานี่ ! แม่จะให้ลูก* ’ ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ‘ *เธอจะให้อะไรแก่เขา* ’ เธอตอบว่า ‘ *ฉันจะให้อินทผลัม* ’ ท่านกล่าวว่า ‘ *ถ้าเธอ (บอกว่าจะให้แล้ว) ไม่ให้อะไร เธอจะถูกบันทึกว่าเป็นคนโกหก* [2] ’ ” (อบูดาวูด และ บัยฮะกียฺ)

- สอนด้วยวิธีที่ง่าย เช่นสอนด้วยการปฏิบัติ

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا وَبَشِّرُوا وَلَا تُنَفِّرُوا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอะนัสได้เล่าว่า “ ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าว (*ในเรื่องการสอน*) ว่า *ท่านทั้งหลายจงทำให้ง่าย อย่าทำให้ยาก จงนำข่าวดีออกเผยแพร่ และอย่าทำให้เตลิด (ทำให้เขาผละไป)* ” (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ : أَنَّهُ مَرَّ عَلَى صِبْيَانٍ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ وَقَالَ : كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْعَلُهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ท่านอะนัส บิน มาลิก ได้เล่าว่า “ *เขาได้เดินผ่านพวกเด็ก ๆ แล้วได้กล่าวสลามแก่เด็กเหล่านั้น และกล่าวว่า ท่านนบี ศ็อลฯ ทำเช่นนี้* ” (อัล – บุคอรี)

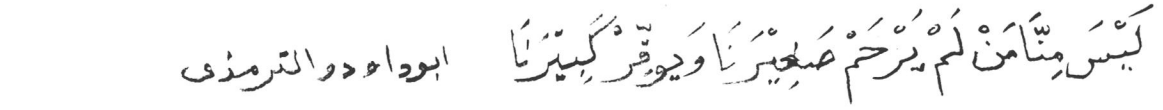
(3) หน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่และผู้น้อย

อิสลามสั่งให้ผู้น้อยให้เกียรติและเคารพผู้ใหญ่และให้ผู้ใหญ่รักและเอ็นดูผู้น้อย ดังที่

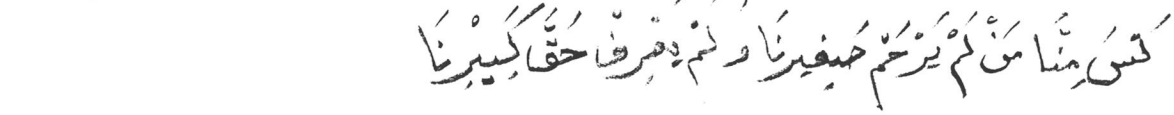
---

[2] ห้ามหลอกเด็ก หรือพูดปดกับเด็ก

กล่าวมาส่วนหนึ่งในเรื่องหน้าที่ต่อลูก และหลักฐานจากอัล - กุรฺอานและหะดีษดังต่อนี้

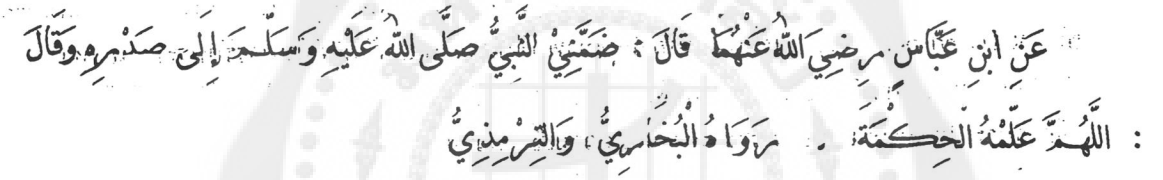

ท่านนนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวไว้ว่า " ***ไม่ใช่พวกของเรา (คือ)ผู้ที่ไม่เอ็นดูผู้น้องและไม่ให้เกียรติแก่ผู้ใหญ่*** "

ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " ***ไม่ได้อยู่ในหมู่พวกเราคือ ผู้ที่ไม่เอ็นดูผู้น้อย และไม่รู้สิทธิ(เคารพ)ผู้ใหญ่*** " (ฏ็อบรอนี)

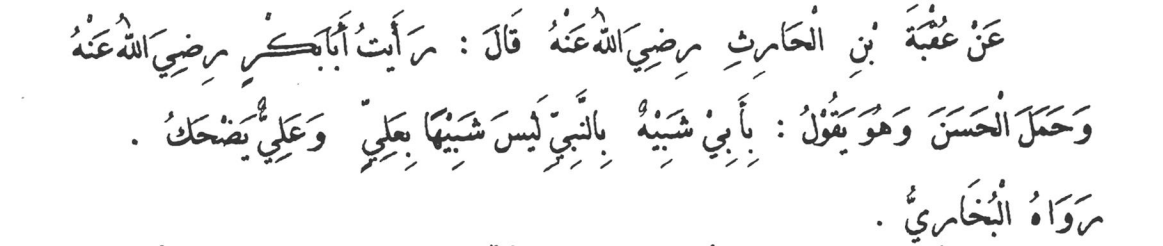
- **รักและเอ็นดูผู้น้อย**

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กอดฉันไว้แนบอกของท่าน และท่านได้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ! ได้โปรดสอนวิทยะปัญญาแก่เขาด้วยเถิด*** " (บุคอรี และติรฺมิซีย)

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านนบี ศ็อลฯ ต้องการจะปิดขี้มูกของอุสามะฮฺ ออกให้หมด*** ฉันได้กล่าวว่า ' ***โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ปล่อยให้ฉัน เป็นผู้กระทำเถิด*** ' ท่านได้กล่าวว่า ' ***โอ้อาอิชะฮฺ ! เธอจงรักเขาเพราะแท้จริงฉันรักเขา*** ' " (ติรมิซีย)

ท่านอุกบะฮฺ บิน ฮาริษ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " ***ฉันเห็นท่านอบูบักรฺ รฎิย ฯ แบกท่านหะสันไว้และกล่าวว่า สาบานด้วยบิดาของฉัน เขาเหมือนกับท่านนบี (คุณตา) ไม่เหมือนท่านอะลียฺ (คุณพ่อ) และท่านอะลียฺ ก็หัวเราะ*** " (บุคอรี)

عَنْ إِيَاسٍ عَنْ أَبِيْهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : لَقَدْ قُدْتُ بِنَبِيِّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ بَغْلَتَهُ الشَّهْبَاءَ حَتَّى أَدْخَلْتُهُمْ حُجْرَةَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذَا قُدَّامَهُ وَهَذَا خَلْفَهُ . رَوَاهُمَا مُسْلِمٌ .

ท่านอิยาสได้ทราบจากบิดาของเขา รฎิยฯ ซึ่งเล่าว่า ***" แท้จริงฉันได้จูงล่อสีดำของท่านนบี ศ็อลฯ โดยมีท่านนบี นั่งอยู่พร้อมด้วยท่านหะสัน (พี่) และท่านหุสัยนฺ (น้อง)จนกระทั่งฉันได้นำพวกเขามาถึงห้องของท่านนบี ศ็อลฯ คนนี้เดินข้างหน้า คนนั้นเดินอยู่ข้างหลังของท่าน "*** (มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ : جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : أَتُقَبِّلُوْنَ الصِّبْيَانَ ! فَمَا نُقَبِّلُهُمْ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَوَأَمْلِكُ لَكَ أَنْ نَزَعَ اللهُ مِنْ قَلْبِكَ الرَّحْمَةَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า มีอาหรับชนบทคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า ***' พวกท่านจูบเด็ก ๆ ไหม? แต่พวกเราจะไม่จูบเด็ก ๆ '*** ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ***' ท่านพูดอย่างนี้หรือ ? ฉันคงไม่สามารถหยิบยื่นความเมตตาให้แก่หัวใจของท่านได้ หลังจากอัลลอฮฺ ได้ถอดมันออกไปจากหัวใจของท่านแล้ว '"*** (บุคอรี และ มุสลิม)

- **ให้เกียรติผู้น้อย**

عَنْ أَبِيْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أُتِيَ بِشَرَابٍ فَشَرِبَ وَعَنْ يَمِيْنِهِ غُلَامٌ وَعَنْ يَسَارِهِ الْأَشْيَاخُ فَقَالَ لِلْغُلَامِ : أَتَأْذَنُ لِيْ أَنْ أُعْطِيَ هَؤُلَاءِ ؟ فَقَالَ الْغُلَامُ : لَا وَاللهِ يَا رَسُوْلَ اللهِ ، لَا أُوْثِرُ بِنَصِيْبِيْ مِنْكَ أَحَدًا ، قَالَ : فَتَلَّهُ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ يَدِهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านสะฮฺ บิน สะอฺด อัส - สาอิดียฺ ได้เล่าว่า ***" ได้มีผู้เอาเครื่องดื่ม (นมผสมน้ำ) มาให้ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ท่านได้ดื่มส่วนหนึ่ง และทางขวามือของท่านมีเด็กคนหนึ่งนั่งอยู่ และทางซ้ายมือของท่านมีบรรดาสาวกผู้ใหญ่นั่งอยู่*** ท่านได้กล่าวกับ เด็กชายว่า ***' เธอจะอนุญาตให้ ส่วนที่เหลือแก่คนเหล่านี้ (ก่อน) ได้ไหม? ' (ท่านขออนุญาต เพราะตามหลักการอิสลามต้องเริ่มทางขวาก่อน)*** เด็กชายกล่าวว่า ***' ไม่ได้เด็ดขาด ฉันจะไม่ยอมให้ใครดื่มต่อจากท่านก่อนฉัน '*** ท่านสะฮฺล กล่าวว่า ***ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ได้ยื่นเหยือก (นม) ให้แก่เด็กชาย "*** (อัล -บุคอรี)

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنِّيْ لَأَدْخُلُ فِي الصَّلَاةِ ، وَأَنَا أُرِيْدُ إِطَالَتَهَا فَأَسْمَعُ بُكَاءَ الصَّبِيِّ ، فَأَتَجَوَّزُ فِي صَلَاتِيْ مِمَّا أَعْلَمُ مِنْ وَجْدِ أُمِّهِ مِنْ بُكَائِهِ . الصَّحِيْحَيْنِ .

ท่านอะนัสได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ครั้งหนึ่งฉันเข้าไปนมาซ (ในมัสญิด) และฉันตั้งใจจะนมาซยา ว (อ่านสูเราะฮฺหรือบทยาว ๆ) ฉันได้ยินเสียงร้องไห้ของเด็ก ฉันจึงนมาซให้สั้น (อ่านสูเราะฮฺหรือบทสั้น ๆ) เพราะฉันรู้ถึงความห่วงใยของแม่จากการร้องของเด็ก* " (บุคอรี และ มุสลิม)

- **ให้เกียติแก่ผู้ใหญ่**

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: بَيْنَا نَحْنُ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ جُلُوسٌ إِذْ أُتِيَ بِجُمَّارِ نَخْلَةٍ فَقَالَ ﷺ: إِنَّ مِنَ الشَّجَرِ لَمَا بَرَكَتُهُ كَبَرَكَةِ الْمُسْلِمِ فَظَنَنْتُهُ النَّخْلَةَ، فَأَرَدْتُ أَنْ أَقُولَ هِيَ النَّخْلَةُ يَا رَسُولَ اللهِ فَالْتَفَتُّ فَإِذَا أَنَا عَاشِرُ عَشَرَةٍ أَنَا أَحْدَثُهُمْ فَسَكَتُّ فَقَالَ ﷺ: هِيَ النَّخْلَةُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ขณะที่พวกเรานั่งอยู่กับท่านนบี ศ็อลฯ บังเอิญ ยอดอ่อนของต้นอินทผลัมได้ถูกนำเข้ามา ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' *แท้จริง มีต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ความเพิ่มพูนของมันเหมือนความเพิ่มพูนของมุสลิม* ' บัดนั้น ฉันคิดว่ามันต้องเป็นต้นอินทผลัม ฉันตั้งใจจะตอบว่า ' *มันคือต้นอินทผลัม โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ' ฉันได้หันไปมองรอบ ๆ และพบว่าฉันเป็น หนึ่งจากจำนวนสิบคน (*ที่นั่งร่วมวงกับท่านนบี และ*) ฉันมีอายุน้อยที่สุด ฉันจึงนิ่งเสีย ต่อมาท่านนบี ศ็อลฯ จึงกล่าวว่า ' *มันคือต้นอินทผลัม* ' " (บุคอรี)

(4) หน้าที่ต่อญาติพี่น้องและผู้อื่น

ในระบอบอิสลามถือว่า มุสลิมทุคนเป็นพี่น้องกัน และยิ่งในระหว่าเครือญาติแล้วยิ่งต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เช่น ญาติทางฝ่ายพ่อ ญาติทางฝ่ายแม่ทั้งหญิงและชาย ญาติที่เกิดขึ้นโดยการร่วมดื่มนมจากแม่นมคนเดียวกัน (*ผู้ที่ถูกเลี้ยงดูโดยการดื่มนมร่วมแม่นมเดียวกันนั้น อยู่ในฐานะเป็นพี่น้องร่วมสายโลหิต*) พี่น้องร่วมพ่อแม่เดียวกันหรือต่างพ่อหรือต่างแม่หรือร่วมสายโลหิต รวมทั้งญาติที่สัมพันธ์กันโดยการแต่งงาน มีสิทธิที่จะได้รับความรักใคร่ เคารพนับถือ เกื้อกูล และกระทำความดีต่อกัน ดังหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน และหะดีษ

(4.1) หน้าที่ต่อญาติ

2 : 177 ความว่า " และจ่ายสมบัติ (*ของเขา*) ด้วยความรักต่อพระองค์แก่ญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอ (*ด้วยความจำเป็น*) และใน (*การไถ่*) ทาส (*และ เชลย*)"

16 : 90 ความว่า " แท้จริง อัลลอฮฺทรงสั่ง (*ให้ปฏิบัติ*) ในเรื่องความยุติธรรม และการทำความดี (*ต่อตนเองและผู้อื่น*) และการบริจาค แก่ญาติสนิท (*การทำทานเริ่มแต่ ในบ้านก่อน*) และทรงห้าม (*ให้เว้น*) จากการลามก และการชั่วช้า และการเบียดเบียน พระองค์ทรงตักเตือน สูเจ้าเพื่อสูเจ้าจะได้รำลึก (*ถึงข้อปฏิบัติเหล่านี้*) "

4 : 8 ความว่า " และเมื่อญาติ (*ห่าง ๆ ผู้ไม่มีสิทธิทางมรดก*) และเด็กกำพร้า และคนขัดสน (*มา*) พรั่งพร้อมยามแบ่ง จงป้นเครื่องยังชีพแก่เขา (*บ้างโดยสมัครใจ*) จาก (*มรดกของทายาทที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว*) นั้น และจงพูดกับพวกเขาด้วย คำพูดที่อ่อนหวาน "

17 : 26 ความว่า " และ จงให้แก่ญาติสนิทซึ่งส่วนของเขา (*จะเป็นทรัพย์สินหรืออื่นใดก็ตาม*) และ (*แก่*) ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และจงอย่าสุรุ่ยสุร่ายอย่างฟุ่มเฟือย "

30 : 38 ความว่า " ดังนั้น เจ้า (*ผู้ศรัทธา*) จงให้แก่ญาติสนิทซึ่งส่วนของเขา และ (*แก่*) ผู้ขัดสน และผู้เดินทาง (*17:26*) นั่นยิ่งสำหรับบรรดาผู้ปรารถนาความโปรดปรานของอัลลอฮฺ และเหล่านี้พวกเขาเป็นผู้บรรลุผล "

24:22 ความว่า " และจงอย่าให้ผู้มีเกียรติและผู้มั่งคั่งในหมู่สูเจ้า (*เช่น ท่านอบูบักรฺ อัศ- ศิดดีก*) สาบานที่จะไม่ให้ (*สิ่งใดจุนเจือ*) แก่ญาติสนิทและคนขัดสน และผู้อพยพในทางของอัลลอฮฺ (*เช่น สาวกชื่อมิสเฏาะฮฺ ซึ่งเป็นคนยากจน และเป็นหลานท่านอบูบักรฺ*) และจงให้พวกเขาอภัยและมองข้าม (*ความผิดนั้น คือมิสเฏาะฮฺไปร่วมกับผู้สับปลับกล่าวร้ายท่านหญิงอาอิชะฮฺ บุตรีของท่านอบูบักรฺ และเป็นภรรยาคนหนึ่งของท่านนบี ศ็อลฯ 30:21*) เถิด ! สูเจ้ามิชอบหรือที่อัลลอฮฺจะทรงอภัยสูเจ้า และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ

58 : 22 ความว่า " เจ้าจะไม่พบหมู่ชนใดที่ศรัทธาในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย รักชอบผู้ต่อต้านอัลลอฮฺและรสูลของพระองค์ แม้พวกเขา (*เหล่านั้น*) จะเป็นพ่อของพวกเขา หรือพี่น้องของพวกเขา หรือญาติของพวกเขาก็ตาม (*9:23*) เหล่านี้อัลลอฮฺทรงจารึกการศรัทธาไว้ในดวงใจของพวกเขา และได้ทรงเสริมพวกเขาให้มั่นด้วยรูหฺหนึ่งจากพระองค์ และจะทรงให้พวกเขาเข้าสวรรค์หลากลาย ณ เบื้องล่างมีลำน้ำหลายสายไหลผ่าน เป็นผู้พำนักในนั้น อัลลอฮฺทรงยินดีต่อพวกเขา และพวกเขาก็ปิติต่อพระองค์ (*5:119; 9:100*) เหล่านี้คือพรรคของอัลลอฮฺ จงรู้ไว้เถิด ! แท้จริงพรรคของอัลลอฮฺนั้น พวกเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ "

9 : 23 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่ายึดเอาพ่อของสูเจ้าและพี่น้องของสูเจ้าเป็นเพื่อน (*เพื่อเป็นศัตรูต่อผู้ศรัทธา 3:27; 58:22*) ถ้าพวกเขารักการปฏิเสธเหนือการศรัทธา และผู้ใดในหมู่สูเจ้าเอาพวกเขาเป็นเพื่อน (*ในทำนองนี้*) ดังนั้น เหล่านี้พวกเขาเป็นผู้ปฏิบัติการอธรรม "

4 : 36 ความว่า " จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ และจงอย่าตั้งภาคีใด ๆต่อพระองค์ และจงปฏิบัติการดีต่อพ่อแม่ และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และเพื่อนบ้านใกล้ชิด และเพื่อนบ้านห่างไกล (*แม้เป็นศาสนิกอื่นหรือคนแปลกหน้า*) และเพื่อร่วมข้าง (*เพื่อนร่วมการเดินทาง*) และผู้เดินทาง และที่มือขวาของสูเจ้าครอบครอง (*คือบ่าวทาสชายหญิง และแม้แต่สัตว์เลี้ยง*) แท้จริง อัลลอฮฺมิทรงรักผู้โอหัง ผู้คุยโว "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِيْ رِزْقِهِ وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِيْ أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

وَلِلْبُخَارِيِّ وَأَبِيْ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيِّ : لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِئِ وَلَكِنِ الْوَاصِلُ الَّذِيْ إِذَا قُطِعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้ใดที่ความกว้างขวางในปัจจัยยังชีพของเขา และการร่นกำหนดความตายของเขาออกไปจะทำให้เขาดีใจแล้ว ให้เขาจงติดต่อกับเครือญาติของเขาเอิด* " (บุคอรี มุสลิม และอบูดาวูด)

และตัวบทของบุคอรี อะบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺว่า " *ผู้ติดต่อนั้นไม่ใช่ผู้ที่ตอบแทนแต่ผู้ติดต่อนั้น*

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِنَّ الرَّحِمَ شَجْنَةٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَقَالَ اللهُ مَنْ وَصَلَكِ وَصَلْتُهُ وَمَنْ قَطَعَكِ قَطَعْتُهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *แท้จริงคำว่าเครือญาติ (เราะหิม) นั้น มีรากเดิมมาจากพระนาม " อัรฺ – เราะหฺมาน " อัลลอฮฺตรัสว่า ผู้ใดติดต่อกับเจ้า เราก็จะติดต่อกับผู้นั้น และ ผู้ใดตัดขาดเจ้า เราก็จะตัดขาดผู้นั้น* " (บุคอรี และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : تَعَلَّمُوْا مِنْ أَنْسَابِكُمْ مَا تَصِلُوْنَ بِهِ أَرْحَامَكُمْ فَإِنَّ صِلَةَ الرَّحِمِ مَحَبَّةٌ فِي الْأَهْلِ مَثْرَاةٌ فِي الْمَالِ مَنْسَأَةٌ فِي الْأَثَرِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَحْمَدُ وَالْحَاكِمُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *จงศึกษาวงศ์ตระกูลของพวกท่านให้มากพอที่พวกท่านจะใช้มันติดต่อกับเครือญาติของพวกท่าน เพราะแท้จริงการติดต่อเครือญาตินั้น ทำให้เกิดความรักขึ้นภายในครอบครัวทำให้มั่งมีทรัพย์สิน และทำให้ร่นกำหนดความตายออกไป(อายุยืน)* " (ติรฺมิซียฺ อะหฺมัด และ หากิม)

عَنْ أَبِيْ أَيُّوْبَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلاً قَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَخْبِرْنِيْ بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِيْ الْجَنَّةَ فَقَالَ الْقَوْمُ : مَالَهُ مَالَهُ فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَرَبٌ مَالَهُ ، تَعْبُدُ اللهَ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيْمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ وَتَصِلُ الرَّحِمَ ذَرْهَا كَأَنَّهُ كَانَ عَلَى رَاحِلَتِهِ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูอัยยูบ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ได้มีชายคนหนึ่งกล่าวว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ได้โปรดบอกฉันถึงการกระทำที่จะทำให้ฉันเข้าสวรรค์ ' ประชาชนพากันกล่าวว่า ' อะไรของเขา ! อะไรของเขานะ ! ' ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' เพราะเขามีความจำเป็นจึงได้ถาม คือ ท่านต้องทำอิบาดะฮฺต่ออัลลอฮฺ ท่านจะต้องไม่นำสิ่งใดไปตั้งภาคีหรือเทียบเทียมกับพระองค์ ท่านจะต้องทำนมาซ ท่านจะต้องจ่ายซะกาต ท่านจะต้องติดต่อกับเครือญาติ (และ) ท่านจงปล่อยมัน (สัตว์พาหนะ) คล้ายกับท่านอยู่บน (หลัง) พาหนะของท่าน ' "* (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنِ الْبَرَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْخَالَةُ بِمَنْزِلَةِ الْأُمِّ .

وَجَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ إِنِّيْ أَصَبْتُ ذَنْبًا عَظِيْمًا فَهَلْ لِيْ مِنْ تَوْبَةٍ ؟ قَالَ : هَلْ لَكَ مِنْ أُمٍّ ؟ قَالَ : لَا قَالَ : هَلْ لَكَ مِنْ خَالَةٍ ؟ قَالَ : نَعَمْ قَالَ : فَبِرَّهَا . رَوَى هَذِهِ الْأَرْبَعَةَ التِّرْمِذِيُّ .

ท่านอัล - บะรออฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***น้าสาวนั้นอยู่ในตำแหน่งแม่*** " (ติรฺมิซียฺ)

และได้มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ศ็อลฯ แล้วกล่าวว่า " *โอ้ ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ความจริงฉันได้ทำบาปใหญ่ ฉันจะมีทางเตาบะฮฺ (กลับตัว) ไหม?* ท่านนบีกล่าวว่า ***แม่ยังอยู่กับท่านไหม?*** เขาตอบ *ไม่* ท่านนบีกล่าวว่า ***พี่น้องผู้หญิงของแม่ท่านยังอยู่ไหม?*** เขาตอบว่า *ครับ (ยังอยู่)* ท่านนบีกล่าวว่า ***ท่านจงทำความดีต่อเธอเถิด*** " (ติรฺมิซียฺ)

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَنَا وَكَافِلُ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا وَقَالَ : بِإِصْبَعَيْهِ السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

وَلِمُسْلِمٍ : كَافِلُ الْيَتِيْمِ لَهُ أَوْ لِغَيْرِهِ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَيْنِ فِي الْجَنَّةِ وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى .

ท่านสะหฺล บิน สะอฺด รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ตัวฉันกับผู้อุปการะเด็กกำพร้าจะอยู่ในสวรรค์เช่นนี้ และท่านได้ทำท่า ด้วยนิ้วทั้งสองของท่าน คือ นิ้วชี้กับนิ้วนาง*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของมุสลิมว่า " ***ผู้อุปการะเด็กกำพร้าของเขาเอง หรือของผู้อื่นนั้น ตัวฉันกับเขาจะเหมือนกับ (นิ้ว) ทั้งสองนี้ในสวรรค์ และท่านได้ทำท่าด้วยนิ้วชี้ และนิ้วกลาง*** "

(4.2)หน้าที่ต่อเพื่อนบ้าน

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : تَهَادَوْا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحَرَ الصَّدْرِ وَلَا تَحْقِرَنَّ جَارَةٌ لِجَارَتِهَا وَلَوْ شِقَّ فِرْسِنِ شَاةٍ .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ท่านจงให้ของกำนัลแก่กันเถิด เพราะการให้ของกำนัล จะทำให้การอาฆาตหายไป เพื่อนบ้านผู้หญิง อย่าดูถูกเพื่อนบ้านของหล่อน แม้จะ (ให้ของกำนัล) ด้วยซีกหนึ่ง ของแข้งแกะก็ตาม*** " (บุคอรี และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

نِعْمَ الْمَنِيحَةُ اللِّقْحَةُ الصَّفِيُّ وَالشَّاةُ الصَّفِيُّ تَغْدُو بِإِنَاءٍ وَتَرُوحُ بِإِنَاءٍ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ของกำนัลที่ดียิ่ง คืออูฐนมที่มีน้ำนมมาก และแกะที่มีน้ำนมมาก รุ่งขึ้นเช้าพร้อมกับภาชนะ (ใส่นม) และตกเย็นพร้อมกับภาชนะ (ใส่นม)* " (บุคอรี)

عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ وَاللهِ لاَ يُؤْمِنُ قِيلَ : مَنْ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : الَّذِي لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ وَلَفْظُهُ : لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لاَ يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ .

ท่านอบูชุรอยหฺ รฎิยฯได้เล่าว่า "แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *สาบานต่ออัลลอฮฺจะยังไม่มีศรัทธา สาบานต่ออัลลอฮฺ จะยังไม่มีศรัทธา สาบานต่ออัลลอฮฺ จะยังไม่มีศรัทธา* มีผู้ถามว่า ' *ใคร ? โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ' ท่านตอบว่า ' *คือผู้ซึ่งเพื่อนบ้านของเขาไม่ปลอดภัยจากความชั่วร้ายของเขา* ' " (บุคอรี และ มุสลิม)

ตัวบทของมุสลิมว่า " *จะไม่ได้เข้าสวรรค์ คนที่เพื่อนบ้านของเขาไม่ปลอดภัยจากความชั่วร้ายของเขา* "

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّ لِي جَارَيْنِ فَإِلَى أَيِّهِمَا أُهْدِي ؟ قَالَ : إِلَى أَقْرَبِهِمَا مِنْكِ بَابًا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَلَفْظُهُ : إِنَّ لِي جَارَيْنِ بِأَيِّهِمَا أَبْدَأُ قَالَ : بِأَدْنَاهُمَا بَابًا .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้เล่าว่า " *ฉัน ได้กล่าวว่า โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉัน มีเพื่อนบ้านสองคน* ***คนใดที่ฉันจะให้ของกำนัลแก่เขา*** ท่านนบีตอบว่า ***แก่คนที่มีประตูบ้านใกล้กับเธอมากที่สุดจากสองคนนั้น*** " (บุคอรี และ อบูดาวูด)

ตัวบทของอบูดาวูดว่า " *ฉันมีเพื่อนบ้านสองคน คนใดจากทั้งสองที่ฉันจะเริ่มก่อน* ท่านตอบว่า ***แก่คนที่มีประตูใกล้ที่สุดจากทั้งสองนั้น*** "

ท่านนนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " ***ญิบรีลได้สั่งเสียฉันเสมอ ๆ ให้ฉันทำดีต่อเพื่อนบ้าน จนทำให้ฉันสำนึกว่า เพื่อนบ้านนั้นคือทายาท*** " (บุคอรี)

" ***เพื่อนบ้านที่ดีในทัศนะของอัลลอฮฺคือ ผู้ที่กระทำดีต่อเพื่อนบ้านของเขา*** "

" บุคคล 2 จำพวกที่ไม่ได้รับการเหลียวแล (จากอัลลอฮฺ) ในวันกิยามะฮฺคือ ผู้ที่ตัดขาดญาติมิตร และเพื่อนบ้านที่เลว "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ وَفِيْ رِوَايَةٍ : فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺและวันสุดท้าย ให้เขาจงให้เกียรติแก่แขกของเขา และผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันสุดท้าย ให้เขาจงติดต่อกับเครือญาติ*** "

และในบางรายงานว่า " ***ให้เขาจงให้เกียรติ แก่เพื่อนบ้านของเขา และผู้ใดศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และวันสุดท้ายให้เขาจงพูดดี หรือไม่เช่นนั้นให้เขาจงนิ่งเสีย*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลฯ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ผู้ใดศรัทธาในอัลลอฮฺและวันอาคิเราะฮฺ จงอย่าเป็นอันตรายแก่เพื่อนบ้าน และผู้ใดศรัทธาในอัลลอฮฺ และวันอาคิเราะฮฺ จงให้เกียรติแก่แขก และผู้ใดศรัทธาในอัลลอฮฺ และวันอาคิเราะฮฺ จงพูดด้วยคำพูดที่ดี หรือ (ไม่ก็) นิ่งเสีย* "
(อัล - บุคอรี)

(4.3)หน้าที่ต่อแม่ม่าย

แม่ม่ายเป็นบุคคลผู้ซึ่งสมควรได้รับการเอาใจใส่ ช่วยเหลือ เพราะขาดสามีเป็นผู้อุปการะ และอาจมีลูก ๆเป็นภาระต้องเลี้ยงดู จึงเข้าข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือจากเงินซะกาฮฺ และแม่ม่ายที่ดีควรได้รับโอกาสได้แต่งงานใหม่ เช่น

66 : 5 ความว่า " ถ้าเขาหย่านาง บางทีพระผู้อภิบาลของเขาจะเปลี่ยนให้มีภรรยาดีกว่าพวกนางแก่เขา เป็นหญิงผู้นอบน้อม ผู้ศรัทธา ผู้ภักดี ผู้หันลุแก่โทษ ผู้มั่นต่อการเคารพภักดี ผู้ถือศีลอด ทั้งที่เป็นม่ายและหญิงสาว "

(4.4)หน้าที่ต่อเด็กกำพร้า

เด็กกำพร้าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการเอาใจใส่จากสังคม เพราะขาดผู้ดูแลเอาใจใส่ อาจไม่ได้รับความอบอุ่น หรือขัดสน ถ้าเด็กกำพร้าถูกปล่อยปละละเลย ก็มีโอกาสไปสู่ทางชั่วได้ง่ายเพราะความเยาวัย และขาดประสบการณ์ในการดำรงชีวิต อิสลามสอนให้เมตตา กรุณา และให้ความอุปการะเด็กกำพร้าทั้งที่เป็นญาติสนิทและผู้อื่น เพราะเด็กกำพร้าเป็นพี่น้องในสังคมที่ทุกคนต้องให้ความช่วยเหลือ เช่น ช่วยดูแลกิจการให้ จัดให้มีผู้จัดการมรดก ห้ามกดขี่ ทารุณ หรือเบียดบังทรัพย์สินของเด็กกำพร้า เป็นต้น

2 : 220 ความว่า " ในโลกนี้และ (*คิดถึงผลใน*) โลกหน้า (*ด้วย*) เขาทั้งหลาย (*ผู้ปกครองเด็กกำพร้า*) ถามเจ้าเกี่ยวกับ (*การปฏิบัติต่อ*) เด็กกำพร้า (*4:2*) จงกล่าวเถิด (*มุฮัมมัด*) การปรับปรุง (*กิจการ*) สำหรับพวกเขานั้นดียิ่ง (*อย่าฉ้อโกง 4:10*) และถ้าสูเจ้าร่วมส่วนกับพวกเขา (*ในกิจการเช่น มีหุ้นหรือเป็นมิตร*) ดังนั้น เขาเป็นพี่น้อง (*ร่วมศาสนา*) ของสูเจ้า (*ที่พึงได้รับความรักและเอ็นดู 4:127*) และอัลลอฮฺทรงจำแนกรู้ ผู้ก่อการเสียหายจากผู้ฟื้นฟู (*ว่าใครดีใครเลว*) และถ้าอัลลอฮฺทรงประสงค์ แน่นอน พระองค์ทรงทำให้สูเจ้าลำบากได้ (*โดยวางกฎเกณฑ์เรื่องเด็กกำพร้า*) แท้จริง อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงอำนาจ (*ที่จะทรงตราบัญญัติใด ๆ*) ผู้ทรงปรีชาญาณ (*ที่จะทรงผ่อนผันมนุษย์*) "

6 : 153 ความว่า " และจงอย่าเข้าใกล้ (*ยักยอก*) สมบัติของเด็กกำพร้า (*4:10*) เว้นแต่ (*ให้จัดการ*) โดยวิธีที่ดียิ่ง (*17:34 เพื่อรักษาหรือให้มีผลประโยชน์*) จนกว่าเขาจะบรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของเขา ..... "

17 : 34 ความว่า " จงอย่าเข้าใกล้สมบัติของเด็กกำพร้า (*เพื่อคิดทำลายหรือโกง*) เว้นแต่ (*จัดการให้เกิดประโยชน์ 4: 7-10*) โดยวิธีที่ดียิ่ง จนกว่าเขาบรรลุการเป็นผู้ใหญ่ของเขา และจงปฏิบัติให้ครบตามสัญญา แท้จริงสัญญานั้นถูกสอบสวนเสมอ (*2:177; 16:90*) "

4: 2 ความว่า " และจงให้เด็กกำพร้าซึ่งสมบัติของพวกเขา และจงอย่าเปลี่ยนของเลว (*ของเรา*) แทนของดี (*ของเขา*) และจงอย่ากินสมบัติของเขาผนวกสมบัติของสูเจ้า แท้จริงมันเป็นบาปอย่างใหญ่หลวง (*4: 10, 127; 6:153; 17:34*)

4 : 6 ความว่า " จงทดลองเด็กกำพร้า จนกว่าพวกเขาบรรลุ (*ถึงวัย*) การสมรส ดังนั้น ถ้าสูเจ้าพบการเป็นผู้ใหญ่จากในหมู่พวกเขา จงมอบสมบัติของพวกเขาแก่พวกเขา และจงอย่ากินมันโดยฟุ่มเฟือย (*อย่างหมดเปลือก*) และรีบร้อน (*กลัว*) ว่า พวกเขาจะเติบโต และผู้ใดมั่งคั่งก็จงให้เขางดเว้น และผู้ใดขัดสน ดังนั้น จงให้เขากินแต่พอเหมาะ ครั้นเมื่อสูเจ้ามอบสมบัติของพวกเขาแก่พวกเขา ดังนั้น จงเรียกพยานต่อพวกเขา (*เพื่อมิให้มีข้อครหา*) และเพียงพอแล้วที่อัลลอฮฺทรงเป็นผู้ชำระ "

4 : 3 ความว่า " และถ้าสูเจ้าเกรงว่าไม่สารถให้ความเที่ยงธรรมเกี่ยวกับเด็กกำพร้าได้ ดังนั้น จงแต่งงานจากในหมู่หญิง....."

4 : 5 ความว่า " และจงอย่าให้ (*แก่เด็กกำพร้า*) ผู้โฉดเลาซึ่งสมบัติ (*ของเขาที่อยู่ในครอบครอง*) ของสูเจ้า ซึ่งอัลลอฮฺได้ทรงทำให้เป็นที่จุนเจือสำหรับสูเจ้า แต่จง (*จัดการสมบัตินั้นให้มีประโยชน์และ*) ให้เครื่องยังชีพแก่พวกเขาใน (*ประโยชน์อันได้จาก*) สิ่งนั้น และจงให้พวกเขานุ่งห่ม และจงพูดแก่พวกเขาด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน (*ให้รู้ว่าเป็นการดูแลผลประโยชน์เพื่อพวกเขา*) "

4 : 10 ความว่า " แท้จริง บรรดาผู้กินสมบัติของเด็กกำพร้าโดยอธรรม พวกเขาเพียงแต่กินไฟ (*เข้าไป*) ในท้องของพวกเขาเท่านั้น และในไม่ช้าพวกเขาจะเข้าในเปลวเพลิง "

93 : 9 ความว่า " เพราะฉะนั้น ในส่วนของเด็กกำพร้านั้น ก็จงอย่ากดขี่ "

ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวไว้ว่า " *ฉันและผู้อุปการะเด็กกำพร้าจะเป็นอย่างนี้ในสวรรค์ และท่านได้ชี้ยังนิ้วชี้และนิ้วกลางที่อยู่คียงกัน* "

" *บ้านที่ประเสริฐที่สุดสำหนับบรรดามุสลิมคือ บ้านที่มีเด็กกำพร้าอาศัยอยู่ และได้ปฏิบัติดีต่อเขา และบ้านที่เลวที่สุดคือบ้านที่มีเด็กกำพร้าอาศัยอยู่และได้ปฏิบัติร้ายต่อเขา และผู้ให้ค้ำประกันการเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าจะอยู่ในสวรรค์ดังนี้ (อยู่กับท่านนบี ศ็อลฯ)* " (บุคอรี

(4.5)หน้าที่ต่อแคนใช้ คนขอทาน คนตาบอด สัตว์ และสิ่งแวดล้อม

อิสลามสั่งให้ปฏิบัติต่อผู้น้อยด้วยความเมตตากรุณา มีปรากฏในอัล – กุรอานที่อัลลอฮฺทรงเตือนท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ให้สนใจคนตาบอด อิสลามสอนให้ปลูกพืชเพื่อบำรุงดิน และอนุรักษ์สัตว์บางชนิด ไม่ห้ามเรื่องการฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร และที่เป็นอันตราย หรือสัตว์ที่ดุร้าย แต่ห้ามฆ่าสัตว์เพื่อเกมกีฬา และห้ามทรมานสัตว์ อิสลามสอนให้มุสลิมทุกคนรักแผ่นดินที่อาศัย ให้ทำนุ บำรุงรักษาและอนุรักษ์ธรรมชาติ รวมทั้งห้ามคบกับคนที่ขับไล่จากที่อยู่โดยไม่เป็นธรรม ดังส่วนหนึ่งของหลักฐาน

51 : 19 ความว่า " และในทรัพย์สินของพวกเขานั้น มีส่วนสำหรับผู้ขอและผู้ไม่เอ่ยขอ (*70:24-25 เนื่องจากฐานะทางสังคม และหมายถึงพืชและสัตว์ด้วย 2 :273*)

93 : 10 ความว่า " และในส่วนผู้ขอนั้น จงอย่าตะเพิด "

80 : 1 – 6 ความว่า " เขา (*มุฮัมมัด*) หน้าบึ้งและผินทางอื่น (*74 : 22*)

" เพราะมีชายตาบอดคนหนึ่ง มาหาเขา (*ขณะที่กำลังเทศนาบุคคลสำคัญของพวกกุร็อยซฺมุชริก*) "

" อันใดจะแจ้งให้เจ้ารู้เล่าว่า บางทีเขาต้องการขัดเกลา (*ตัวเขาเอง*) "

" หรือเขาอาจใคร่ครวญ (*คำเทศนาของเจ้า*) เพื่อการใคร่ครวญนั้นจะเป็นคุณแก่เขา "

" ส่วนผู้ที่ถือตนเองเหลือ พอแล้ว (*คือบุคคลสำคัญของพวกกุร็อยซฺ*) "

" เจ้ากลับเอาใจใส่เขา "

80 : 8-10 " แต่ส่วนผู้มาหาเจ้าอย่างตั้งใจ "

" และเขาเกรงกลัว (*อัลลอฮฺ*) "

" เจ้ากลับเฉยเมยต่อเขา "

ส่วนที่เกี่ยวกับคนใช้หรือทาส ท่านนบีสั่งให้ดูแลให้ดี ว่า " *พี่น้อง (บ่าวทาส) ของท่านคือผู้ที่อัลลอฮฺทรงให้เขาอยู่ในอุปการะของท่าน ดังนั้น ผู้ใดมีพี่น้อง (บ่าวทาส)ของเขาได้มาอยู่ในอุปการะของเขา ก็*

จงให้อาหาร (เหมือน) จากที่เขาบริโภค จงให้เครื่องนุ่งห่มอย่างที่เขาสวมใส่ และจงอย่ากำหนด (มอบ) ให้เขาทำงานหนักเกินความสามารถ ถ้าให้เขาทำงานหนักก็จงช่วยเขาทำด้วย "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ وَهُوَ بَرِيءٌ مِمَّا قَالَ جُلِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَدًّا .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ผู้ใดกล่าวหาทาสของเขา (ว่าละเมิดประเวณี)ทั้งที่ทาสบริสุทธิ์ จากสิ่งที่เขากล่าวหา เขาจะต้องถูกโบยในวันกิยามะฮฺ โดยถือเป็นกำหนดโทษ*** " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ)

وَدَخَلَ عَائِذُ بْنُ عَمْرٍو رضي الله عنه عَلَى عُبَيْدِ اللهِ بْنِ زِيَادٍ فَقَالَ : أَيْ بُنَيَّ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ : إِنَّ شَرَّ الرِّعَاءِ الْحُطَمَةُ[1] فَإِيَّاكَ أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ، فَقَالَ لَهُ : اجْلِسْ فَإِنَّمَا أَنْتَ مِنْ نُخَالَةِ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ ﷺ فَقَالَ : وَهَلْ كَانَتْ لَهُمْ نُخَالَةٌ ؟ إِنَّمَا النُّخَالَةُ بَعْدَهُمْ وَفِي غَيْرِهِمْ .

ท่านอาอิซ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เข้าไปหาอุบัยดิลลาฮฺ บิ ซิยาดและได้กล่าว (สั่งสอน) ว่า " โอ้ลูกรัก ! ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้กล่าวว่า " ***แท้จริงคนเลี้ยงสัตว์ที่เลวคือคนที่ไม่มีความปรานีต่อสัตว์ ดังนั้นท่านจงทำตัวให้ห่างไกลจากการเป็นคนเลี้ยงสัตว์ดังกล่าว*** ' ต่อมาอาอิซได้กล่าวแก่อุบัยดิลลาฮฺว่า จงนั่งลงเถิด เพราะความจริงท่านเป็นส่วนหนึ่งของกาก (คนไม่สำคัญ) ของบรรดาสหายของมุฮัมมัด ศ็อลฯ อาอิซกล่าวว่า พวกเขามีกากหรือ (เพราะสหายของท่านนบี เป็นผู้มีเกียรติ) ความจริงกากนั้นมีหลังจากพวกเขาและอื่นจาก (ไม่ใช่) พวกเขา " (มุสลิม)

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : بَيْنَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ اشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بِئْرًا فَنَزَلَ فَشَرِبَ ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا كَلْبٌ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ فَقَالَ الرَّجُلُ : لَقَدْ بَلَغَ هٰذَا الْكَلْبَ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلُ الَّذِي كَانَ بَلَغَ مِنِّي فَنَزَلَ الْبِئْرَ فَمَلَأَ خُفَّهُ مَاءً فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ قَالُوا : يَا رَسُولَ اللهِ وَإِنَّ لَنَا فِي الْبَهَائِمِ لَأَجْرًا ؟ فَقَالَ : فِي كُلِّ ذَاتِ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

และจากเขา (ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ) ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ขณะที่ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ตามทาง ความกระหายน้ำได้เกิดกับเขาอย่างรุนแรง ต่อมาเขาได้พบบ่อน้ำ เขาได้ลงไปดื่ม แล้วกลับออกมา ทันใดนั้น เขาเห็นสุนัขตัวหนึ่งแลบลิ้นกินดินเนื่องจากความกระหายน้ำ ชายคนนั้นได้กล่าว ว่า ' สุนัขตัวนี้มีความกระหายถึงขั้นที่เกิดขึ้นแก่ฉัน ' เขาจึงลงไปในบ่อ และเติมน้ำจนเต็มรองเท้าของเขา และได้นำมาให้สุนัขนั้นดื่ม อัลลอฮฺทรงขอบใจเขาและทรงอภัยโทษให้เขา*** พวกเขา (บรรดาสาวก) ได้กล่าวว่า ' ***โอ้***

ท่านรสูลุลลุลลอฮฺ ! ความจริงพวกเราจะได้ผลบุญในสัตว์หรือ ? ' ท่านตอบว่า ' ในทุกร่างที่มีตับเปียกมีผลบุญ ' (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ

قَالَ : مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่ง ท่านกล่าวว่า " *มุสลิมคนใดที่ปลูกพืชที่มีลำต้น (พืชยืนต้น) ปลูกพืชล้มลุก แล้วต่อมามีนก หรือมนุษย์ หรือสัตว์มากินมัน นั่นเป็นการทำทานของเขา* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَانَ مَا أُكِلَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةً وَمَا سُرِقَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ. وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ وَمَا أَكَلَتِ الطَّيْرُ فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ وَلَا يَرْزَؤُهُ أَحَدٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةً . وَفِي رِوَايَةٍ: لَا يَغْرِسُ الْمُسْلِمُ غَرْسًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ وَلَا دَابَّةٌ وَلَا طَيْرٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةً إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อมุสลิมคนใดปลูกพืช สิ่งที่ถูกนำไปใช้รับประทานจากพืชต้นนั้นเป็นกุศลทานของเขา และสิ่งที่ถูกขโมยไปจากมันเป็นกุศลทานของเขา สิ่งที่สัตว์ดุร้ายกินไปจากมันก็เป็นกุศลทานของเขา สิ่งที่นกกินไปจากมันก็เป็นกุศลทานของเขา และจะไม่มีผู้ใดได้ใช้มันเป็นประโยชน์นอกจากเป็นกุศลทานของเขา* "

และในบางรายงานว่า " *มุสลิมคนใดที่ปลูกพืช แล้วต่อมามนุษย์ได้กินมัน สัตว์ และนกได้กินมัน จะเป็นกุศลทานสำหรับเขา จนถึงวันกิยามะฮฺ* " (มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : مَنْ أَعْمَرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ أَحَقُّ ، قَالَ عُرْوَةُ : قَضَى بِهِ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فِي خِلَافَتِهِ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَفِي رِوَايَةٍ ، مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَهِيَ لَهُ وَلَيْسَ لِعِرْقٍ ظَالِمٍ فِيهِ حَقٌّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดได้พัฒนาที่ดินที่ มิใช่ของผู้ใดเขาย่อมมีสิทธิยิ่ง* " ท่านอุรฺวะฮฺได้กล่าวว่า " *ท่านอุมัรฺ รฎิยฯ ได้ตัดสินดังกล่าวในสมัยที่ท่านเป็นเคาะลีฟะฮฺ* " (บุคอรี อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และในบางรายงานว่า " *ผู้ใดปรับปรุงแผ่นดินที่ตาย แผ่นดินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเขา และจะไม่ปรากฏแก่ผู้อธรรมว่ามีสิทธิ์ใด ๆ* "

عَنِ الصَّعْبِ بْنِ جَثَّامَةَ رضي الله عنه

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَا حِمَى إِلَّا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَحَمَى النَّبِيُّ ﷺ النَّقِيعَ وَحَمَى عُمَرُ السَّرَفَ وَالرَّبَذَةَ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านเศาะอฺบิ บิน ญัษษามะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่มีที่ดินสงวนนอกจากเป็นของอัลลอฮฺและศาสนทูตของพระองค์ และท่านนบี ศ็อลฯ ได้สงวนที่ดินที่อัน - นะ เกี๊ยะ และท่านอุมัรฺได้สงวนที่ดินที่ อัช - ชะรีอฺ และ อัรฺ - เราะบะซะฮฺ* " (บุคอรี และ อบูดาวูด)

(๕) หน้าที่ต่อสามี / ภรรยา (*ดูเรื่องการครองเรือน ข้างต้น*)

(๖) หน้าที่ต่อครู / ศิษย์

อิสลามสั่งให้ผู้มีความรู้เผยแผ่ศาสนาหรือถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่น แม้จะมีความรู้ (จริง) เพียงโองการเดียวจากอัล - กุรอาน และสอนให้ผู้ที่ยังไม่รู้ไฝ่หาความรู้ อิสลามยกย่องมีมีความรู้และผู้ให้ความรู้ และเมื่อให้ความรู้แก่คนอื่นนั้น ตนเองต้องปฏิบัติด้วย

ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี มีความรู้ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ในการอบรมสั่งสอนนั้น การปฏิบัติตนของครูเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะในอิสลามถือว่าเด็กทุกคนเกิดมามีธรรมชาติบริสุทธิ์ พ่อแม่หรือผู้อบรมเลี้ยงดูคือผู้ที่ทำเด็กให้เป็นอะไรก็ได้ (*ลบล้างคำกล่าวที่ว่าเป็นโจรโดยสันดาน คือลูกโจร ถึงใครเลี้ยงดีอย่างไร ก็ต้องเป็นโจร* [7] *ลง - ดูเรื่องการเลี้ยงดูลูกประกอบ*) ผู้มีหน้าที่ให้ความรู้ (*จะโดยการสอนหรือการที่เด็กเห็นแบบอย่างจากการเลี้ยงดูก็ตาม*) เป็นผู้ที่สามารถสร้างให้เด็กเป็นอะไรก็ได้ทั้งดีและร้าย ตามที่เด็กเกิดการเรียนรู้ (*จากสิ่งที่เขาได้รับหรือประสบการณ์*) มา ดังนั้นครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีงามในทุกเรื่อง ต้องสนใจเอาใจใส่ศิษย์ มีความยุติธรรม มีความยืดหยุ่นพอสมควร มีความคิดริเริ่มสุขุม รอบคอบ จิตใจเมตตา รักษากฎระเบียบเพราะต้องปกครองเด็กจำนวนมาก รู้จักหาวิธีการสอนที่ดี และให้ความรู้ทุกอย่างโดยไม่ปิดบัง เป็นต้น

เมื่อครูเป็นผู้ให้ศิลปะวิทยาการต่างๆ แนะนำสั่งสอนให้เป็นคนดี ส่งเสริมความสามารถที่มีอยู่ของศิษย์ให้เจริญงอกงามโดยไม่ปิดบังหรืออำพรางความรู้ ฯลฯ **ศิษย์ต้องให้เกียรติ เคารพนับถือ และทำความดีตอบแทน เช่น เชื่อฟัง (*ตราบใดที่ครูยังไม่สอนให้***

---

[7] จากการศึกษาทางด้านจิตวิทยาและสุขภาพจิตในปัจจุบัน พบว่า สิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กคืออารมณ์ ไม่ใช่นิสัย ดังนั้นในการเลี้ยงเด็กให้เป็นคนดี มีความสุขตามหลักสุขภาพจิต จึงห้ามประณามเด็กว่าเลวเหมือนคนนั้น คนนี้ แต่ให้ผู้เลี้ยงดูและผู้สอนพิจารณาและโทษตนเองว่าเราบกพร่องในเรื่องใดบ้าง เด็กจึงเป็นเช่นนั้น - ผู้วิจัย

ฝ่าฝืนอิสลาม **) ตั้งใจเรียน ให้เกียรติครู นอบน้อมถ่อมตนต่อครู และต้องใช้สติปัญญาคิดและใคร่ครวญต่อสิ่งที่ได้รับการอบรมสั่งสอนนั้น ๆ เพราะอิสลามให้ใช้สติปัญญา ดังปรากฏหลักฐานส่วนหนึ่ง ดังนี้**

2:44 ความว่า " สูเจ้ากำชับ (***สั่งสอน*** **) มนุษย์ในคุณธรรม และสูเจ้าลืมตัวเอง (** ***ไม่ปฏิบัติ 26:226; 61:2-3*** **) กระนั้นหรือ ? ทั้ง ๆที่สูเจ้าอ่านคัมภีร์ แล้วสูเจ้ายังไม่ใช้ปัญญาอีกหรือ ? "**

62:5 ความว่า " อุปมาของบรรดาผู้ได้รับมอบ (***ตามข้อปฏิบัติของ*** **) เตารอฮฺ แล้วพวกเขามิได้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบนั้น ประหนึ่งอุปไมยของลาที่แบกคัมภีร์ทั้งหลาย ....."**

ท่านอุษมาน รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ที่ดีที่สุดในหมู่พวกท่าน คือ ผู้ที่เรียนอัล - กุรฺอาน และสอนอัล - กุรฺอาน* " (บุคอรี อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

4. การเศรษฐกิจ

คำว่าเศรษฐกิจตามคำแปลในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (*พิมพ์ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2539*) แปลว่า " งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆของชุมชน " การเศรษฐกิจเป็นเรื่องของการดำเนินการกับทรัพยากรที่ขาดแคลน มีน้อย และหายาก หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภค เช่น การดำเนินการเกี่ยวกับแรงงาน วัตถุดิบ ที่ดิน โรงงาน เครื่องจักร ความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและทางการจัดการ กระบวนการผลิต การเพิ่มพูนปริมาณผลิตภัณฑ์รวม การรักษาความมั่นคงระบบเศรษฐกิจการแลกเปลี่ยน การบริโภคสินค้า และการบริการ เป็นต้น

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติของโลกมีจำนวนจำกัด แต่มนุษย์มีความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มนุษย์จึงคิดหาวิธีว่าทำอย่างไรจึงจะแบ่งทรัยากรมาบำบัดหรือสนองความต้องการของตนให้ได้รับความพอใจสูงสุด ทำให้เกิดลัทธิทุนนิยม สังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ และทฤษฎีต่าง ๆตามมาเพื่อแก้ปัญหาตามอำเภอใจของมนุษย์ ซึ่งอาจจะคำนึงถึงความต้องการของสังคมหรือไม่ก็ได้

แต่ในระบอบอิสลามนั้น ไม่อนุญาตให้มนุษย์อยู่ในฐานะที่จะจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติได้เองตามอำเภอใจ เพราะมีข้อจำกัดทางด้านศีลธรรมซึ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์อย่างเข้มงวด ไม่ว่าด้านบริโภค หรือด้านการผลิต เช่น ในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่คนทั่วไปอาจมองเห็นว่าการผลิตและขายเครื่องดื่มประเภทแอลกฮอล์เป็นกิจกรรมที่สำคัญทางเศรษฐกิจ เพราะสามารถทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละมากมาย **แต่ในระบอบอิสลามถือว่าการ**

ผลิตเครื่องดื่มประเภทมึนเมาเป็นที่ต้องห้าม และการส่งเสริมสวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตมนุษย์นั้นไม่สามารถวัดได้ด้วยเงินตรา **อิสลามเน้นเรื่องการหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีที่ถูกต้อง** ไม่เอาเปรียบเมื่อมีโอกาสมากกว่า **คือถือว่าการผูกขาด ธุรกิจการเก็งกำไรทุกชนิด การสะสมกักตุน เป็นที่ต้องห้าม** เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นโทษต่อเพื่อนมนุษย์ และเป็นการนำทรัพย์ปัจจัยไปบำรุงคนกลุ่มน้อย อิสลามห้ามการประกอบอาชีพทุจริตผิดกฎหมายหรือผิดหลักการอิสลาม **ห้ามการดอกเบี้ย** เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นการทำลายมนุษย์ด้วยกันและทำให้ความเห็นอกเห็นใจมลายไป เพราะมนุษย์ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในทัศนะของอัลลอฮฺ **และเพราะทรัพยากรของโลกเป็นของอัลลอฮฺ** (*ไม่ใช่ทรัพย์สินส่วนบุคคลหรือของผู้มีอำนาจ*) **โดยอิสลามมีหลักการศรัทธา** (*อัล – อีมาน*) **เป็นเงื่อนไขภายในตัวมนุษย์ เป็นอุดมการณ์สูงสุดที่ควบคุมการผลิตและการบริโภคให้เป็นไปในทางที่ชอบธรรม** มีการจ่ายซะกาฮฺหรือการบริจาคทานเป็นการกระจายความมั่งคั่งสู่ผู้ยากไร้ และลดความต้องการทางด้านวัตถุของมนุษย์ลง **มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริโภคทางด้าน** 1) ความถูกต้องชอบธรรม (*ทั้งที่มาและไม่ต้องห้ามตามบัญญัติอิสลาม)* 2) หลักความสะอาดและปราศจากเชื้อโรค 3) สายกลาง (*ไม่สุรุ่ยสุร่าย*) 4) มีคุณประโยชน์แก่สุขภาพ และ 5) มีหลักแห่งศีลธรรม (*เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ*) เป็นตัวควบคุม และยังได้แยกแยะความต้องการของมนุษย์ออกว่า ในการบริโภคนั้นจะต้อง 1) จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต 2) จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพของมนุษย์ 3) จำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต และ 4) ไม่ใช่สิ่งฟุ่มเฟือย เป็นต้น

อิสลามได้สอนเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจส่วนหนึ่งมีดังนี้

4.1 ทรัพยากรธรรมชาติเป็นของอัลลอฮฺที่ทรงสร้างเพื่อประโยชน์สุขของมนุษย์
(*มนุษย์เป็นเพียงผู้ดูแลรักษา เพื่อนำประโยชน์อย่างเสมอภาค มิใช่เอารัดเอาเปรียบกัน*)

ในอัล – กุรฺอานส่วนหนึ่งกล่าวว่า

- **ทรัพยากรธรรมชาติเป็นของอัลลอฮฺ**

5 : 17 ความว่า “ .....**และของอัลลอฮฺ คือปริมณฑลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน และที่อยู่ในระหว่างทั้งสอง**.....”

63 : 7 ความว่า “ .....**แต่ของอัลลอฮฺคือ มวลคลังแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้**..... ”

16 : 5-8 ความว่า “ **และปศุสัตว์ พระองค์ทรงสร้างมัน ในตัวมันมีความอบอุ่น** (*คือเอาหนังหรือขนมาทำเครื่องนุ่งห่มให้อบอุ่น*) **สำหรับสูเจ้า** และประโยชน์มากมาย **และในหมู่มันนั้น สูเจ้ากิน** (*เอาเนื้อสัตว์มาบริโภค 6:143; 23:21; 36:72; 40:74*) ”

“ **และในตัวของมันมีความสง่างามสำหรับสูเจ้า** ยามสูเจ้านำมันกลับ (*คอก*) และยามสูเจ้าต้อนมันออก (*ไปเลี้ยง*) ”

“ **และมันแบกของหนักสำหรับสูเจ้า** (*เพื่อบรรทุกและขนส่ง*) ยังเมืองใด ๆซึ่งสูเจ้าจะมิไปถึงมันได้ (*พร้อมสัมภาระนั้นด้วยตนเอง*).....”

" และ พระองค์ได้ทรงสร้างม้าและล่อ และลา **เพื่อสูเจ้าจะได้ขี่มัน และเป็นเครื่องประดับ** (*เช่น ความสง่างามในขบวนแห่และยามขี่*) และพระองค์ทรงสร้าง (*อื่นๆอีก*) ที่สูเจ้าไม่รู้ "

45 : 13 ความว่า " **และพระองค์ได้ทรงให้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และที่อยู่ในแผ่นดินนี้ เป็นประโยชน์แก่สูเจ้า** (*เป็นความโปรดปราน*) **มาจากพระองค์** แท้จริง ในนั้นมีสัญญาณหลากหลายสำหรับหมู่ชนผู้ตีกตรอง (*2 : 65*) "

22 : 65 ความว่า " **สูเจ้ามิได้พิจารณาดอกหรือว่า อัลลอฮฺได้ทรงทำที่อยู่ ณ แผ่นดินอยู่ใต้อำนาจ** (*เป็นประโยชน์แก่*) **สูเจ้า** (*ให้สูเจ้าได้ใช้และปกครอง 16:14; 35:12*) ....."

31 : 20 ความว่า " สูเจ้าไม่คิดดูดอกหรือว่า **อัลลอฮฺได้ทรงทำให้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินเป็นประโยชน์สำหรับสูเจ้า** (*ให้เอามาใช้งาน ไม่ใช่เพื่อบูชา*)....."

3 : 188 ความว่า " **และของอัลลอฮฺคือ ปริมณฑลแห่งชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอานุภาพเหนือทุกสิ่ง** (*3:108; 5:17,19; 24:42; 42:49*) "

- **มนุษย์ผู้รักษาทรัพยากรของอัลลอฮฺมีสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล**

อิสลามให้มนุษย์มีสิทธิหรือเป็นเจ้าของในทรัพย์สินได้
ดังหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน

51 : 19 ความว่า " **และในทรัพย์สินของพวกเขานั้น มีส่วนสำหรับผู้ขอและผู้ไม่เอ่ยขอ** (*70:24-25 เนื่องจากฐานะทางสังคม และหมายถึงสัตว์ด้วย 2:273*) "

70 : 24 – 25 ความว่า " **และในบรรดาที่ทรัพย์สินของพวกเขานั้นมีส่วนหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้** (*สำหรับบริจาค*) "

" แก่ผู้ขอและผู้ไม่เอ่ยขอ (*อันเป็นที่รู้กัน คือผู้มีทรัพย์จะต้องใส่ใจคนรอบข้างว่าเขาเดือดร้อนหรือไม่ เพราะบางคนไม่กล้าเอ่ยปาก 51:19*) "

2 : 273 ความว่า " .....พวกเขาไม่ขอร่ำไรจากผู้คน(*เพราะอิสลามไม่ส่งเสริมการขอทาน แต่ส่งเสริมการประกอบอาชีพ*) ....."

- **อิสลามไม่อนุมัติให้เก็บทรัพย์สินไว้โดยไม่เกิดประโยชน์**

59 :7 ความว่า " **และ** (*สัมภาระ*) **อันใด** (*ที่ริบได้*) **จากชาวเมืองซึ่งอัลลอฮฺได้ทรงประทานแก่รสูลของพระองค์นั้น** (*เป็นส่วน*) **สำหรับอัลลอฮฺและรสูล และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง** (*8:1,41*) **เพื่อมันจะมิได้ถูกเปลี่ยนมือ** (เฉพาะ)**ในหมู่คนมั่งมีของสูเจ้า** และอันใดที่รสูลให้สูเจ้า (*ในเรื่องสัมภาระและอื่นๆ*) ก็จงรับมันเอาไว้ (*ปฏิบัติตาม*) และอันใดที่เขาห้าม สูเจ้า ก็จงเว้นเสีย (*47:33*) ทั้งจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเข้มงวดในการลงโทษตอบแทน "

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ผู้ใดได้พัฒนาที่ดินที่มิใช่ของผู้ใด (ที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ) เขาย่อมมีสิทธิยิ่ง*** " ท่านอุรฺวะฮฺได้กล่าวว่า " *ท่านอุมัรฺ รฎิยฯ ได้ตัดสินดังกล่าวในสมัยที่ท่านเป็นเคาะลีฟะฮฺ* " (บุคอรี อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และในบางรายงานว่า " ***ผู้ใดปรับปรุงแผ่นดินที่ตาย แผ่นดินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเขา*** และจะไม่ปรากฏแก่ผู้อธรรมว่ามีสิทธิ์ใดๆ "

- **ต้องจ่ายซะกาต**

หน้าที่สำคัญของผู้มีสิทธิในทรัพย์สินคือการจ่ายซะกาต เพื่อชำระล้างความละโมบ ขจัดความร่ำรวยจนเกินไปของคนกลุ่มหนึ่งให้รู้จักรับผิดชอบสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ตามหลักความศรัทธา หลักความเป็นธรรมที่แต่ละคนได้ทรัพยากรหรือความรู้ความสามารถจากอัลลอฮฺ (*ซึ่งได้ไม่เท่ากัน*) เป็นต้น

- **ต้องใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (*ในหนทางของอัลลอฮฺ*)**

2 : 261 ความว่า " อุปมาของผู้บริจาคทรัพย์ทั้งหลายของเขาในทางของอัลลอฮฺ ดังอุปมัย (2:265) ของเมล็ดงอกออกมาเจ็ดรวง ในทุกๆรวงมีร้อยเมล็ด และอัลลอฮทรงทวีแก่ผู้พรองค์ทรงประสงค์(30:39) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงไพบูลย์ ผู้ทรงรอบรู้ "

2 : 274 ความว่า " บรรดาผู้บริจาคทรัพย์สมบัติของเขาเวลากลางคืนและกลางวันทั้งโดยลับและดดยเปิดเผย (13:22) ดังนั้นสำหรับเขาทั้งหลายคือรางวัลของเขาทั้งหลาย ที่ประผู้อภิบาลของเขาทั้งหลาย และเขาทั้งหลายจะไม่ระทม "

- **ต้องใช้ไปในทางที่ไม่เกิดโทษ**

2 : 190 ความว่า " **จงต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ** บรรดาผู้ซึ่ง (ทำลายสัญญาและ) ต่อสู้สูเจ้า (*2:216; 9:12,29,123*) **และจงอย่าละเมิด** (*เช่นทำลายสัญญาและรุกราน*) **แท้จริงอัลลออมิทรงรักผู้ละเมิด** (*ผู้ทำลายสัญญาและผู้รุกราน*)"

" น้ำส่วนที่เกินนั้น ไม่ควรเก็บเอาไว้ ควรนำมาใช้ในการปลูกพืชผัก "(บุคอรี 42:2)

- **ต้องเป็นเจ้าของโดยถูกต้องตามกฎหมาย**

4 : 29 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่ากิน (*โกง*) สมบัติของสูเจ้าในระหว่างสูเจ้า (*โดยเฉพาะของผู้หญิงและเด็กกำพร้า*) โดยเท็จ** (*โดยมิชอบ 2:188; 9:34*) ....."

2 : 188 ความว่า " **จงอย่ากิน (*โกง*) สมบัติของสูเจ้าในระหว่างสูเจ้าโดยเท็จ**(*โดยมิชอบ 4:29; 9:34*) **และ** (*จงอย่า*) **นำโดยนัยนั้นให้ถึง** (*เป็นอามิสติดสินบน*) **ผู้พิพากษา** (*หรือเจ้าหน้าที่*) **เพื่อสูเจ้าจะได้กินสมบัติส่วนหนึ่งโดยบาป** (*คือไม่เป็นธรรม*) **ทั้งๆที่สูเจ้ารู้ดีอยู่** (*ถึงความเท็จและความชั่วช้านี้*) "

9 : 34 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! แท้จริงส่วนมากของพวกปุโรหิต** (*หมอกฎหมายของพวกยิว*) **และพวกบาดหลวง – แน่อน ได้กินสมบัติของมนุษย์โดยเท็จ** (*โดยมิชอบ (4:160-161*) และ **หันห่าง** (มนุษย์) จากทางของอัลลอฮฺ (3:98) **ส่วนบรรดาผู้สะสมทองคำและเงิน และไม่ใช้จ่ายมันในทางของอัลลอฮฺ** (*3:91; 63:10*) **ดังนั้น จงแจ้งแก่พวกเขาซึ่งการลงโทษอันเจ็บปวด** (*ดูในยาชะวา 1:23: ยิระมายา 6:13; มิคา 4:11; มัดธาย23:14; มาระโก 12:38-40*) "

- **ต้องใช้อย่างสมดุล**

17 : 29 ความว่า " **และจงอย่าทำให้มือของเจ้าเป็นห่วงคล้องคอเจ้า** (*คือตระหนี่เหนียวแน่นมาก 3:179; 4:37; 9:34*) **และจงอย่าแบมันอย่างแบหรา** (*คือใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายเกินตัว*) มิฉะนั้น (*ในที่สุด*) เจ้าจะนั่งเป็นผู้ถูกครหาและหมดตัว "

4 : 37-38 คามว่า " (*และพระองค์ไม่ทรงโปรดปราน*) **บรรดาผู้ตระหนี่ และกำชับ** (*เสี้ยมสอน*) **มนุษย์ในการตระหนี่** (*3:179; 17:29; 47:38*) **และซ่อนเร้น** (*ความมั่งคั่ง ปัญญา*) **ที่อัลลอฮฺทรงประทานแก่พวกเขา จากความโปรดปรานของพระองค์** (*คือไม่ยอมบริจาค*) และเราได้เตรียมการลงโทษอันอัปยศสำหรับผู้ปฏิเสธ (*หลักธรรม*) "

" และบรรดา (*พวกสับปลับ*) **ผู้ใช้จ่าย** (*บริจาค*) **สมบัติของเขาเพื่ออวดมนุษย์ และพวกเขาไม่ศรัทธาในอัลลอฮฺ และไม่** (*ศรัทธา*) **ในวันสุดท้าย** (*อาคิเราะฮ*) และผู้ใดมีมารเป็นสหายของเขา (แทนที่จะมีมลาอิกะฮฺเป็นมิตร 41:31) ดังนั้น มันเป็นสหายที่เลวทราม "

4.2 ให้ประกอบอาชีพที่สุจริตตามหลักการอิสลาม และซื่อตรงในอาชีพนั้น ๆ

อิสลามสนับสนุนการประกอบอาชีพที่สุจริตตามหลักการอิสลาม ไม่อยู่นิ่งเฉยโดยไม่ทำงาน การประกอบอาชีพเป็นเกียรติอันสูงส่งเพราะแสดงให้เห็นว่าเป็นคนมีความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนใคร เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม และให้เลือกอาชีพที่ไม่ต้องห้ามในอิสลาม (*และเหมาะกับเพศด้วย*) และมีความซื่อสัตย์ต่อการประกอบอาชีพชีพของตน ในอัล –กุรอานกล่าวถึงอาชีพ ค้าขาย การเกษตร การก่อสร้าง ช่างเหล็ก ทำเครื่องใช้จากขนสัตว์ จับปลา (*ประมง*) ประดาน้ำ งมไข่มุก เดินเรือ กวี และค้าขาย ฯลฯ และประอบอาชีพนั้น ๆด้วยความซื่อตรงไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น ในอัล –รอานและหะดีษส่วนหนึ่งกล่าวถึง ดังนี้

62:10 ความว่า " ครั้นเมื่อการนมาซได้เสร็จสิ้นแล้วก็จงแยกย้ายกันตามแผ่นดิน(*33:53*) และ (*ประกอบธุรกิจเพื่อ*) **แสวงความโปรดปรานของอัลลอฮฺ** และจงรำลึกถึงอัลลอฮฺให้มาก เพื่อสูเจ้าจะได้เจริญ "

17:35 ความว่า " **จงตวงให้เต็ม เมื่อสูเจ้าตวง และจงชั่งด้วยตาชั่งที่เที่ยงตรง** (*6:153; 7:85; 11:84-85; 26:181; 55:9*) นั่นเป็นการดีกว่า และประเสริฐยิ่งในบั้นปลาย "

83 : 1-3 ความว่า " **ความวิบัติจงมีแด่ผู้ทำให้พร่อง** (*11:84; 26:181-183; 55:8*) "

" **บรรดาที่เมื่อพวกเขาตวงเอาจากผู้คน ก็ตวงเอาเต็ม** "

" **แต่เมื่อพวกเขาตวงหรือชั่งให้เขาทั้งหลาย ก็ทำให้ขาด** (*55:9*) "

55:9 ความว่า " และจงดำรงการชั่ง (*ในกิจการทุกสิ่ง*) ด้วยความเที่ยงธรรม และจงอย่าขาดตาชั่ง "

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَأَنْ يَحْتَطِبَ أَحَدُكُمْ حُزْمَةً عَلَى ظَهْرِهِ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ أَحَدًا فَيُعْطِيَهُ أَوْ يَمْنَعَهُ .

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ أَبَا دَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า " *การที่คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านจะเก็บฟืนมัดหนึ่งใส่หลังของเขา เป็นการดีแก่เขายิ่งกว่าการขอจากใครที่เขาอาจให้หรือไม่ให้* " (บุคอรี มุสลิม ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

عَنْ سَمُرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : الْمَسَائِلُ كُدُوْحٌ يَكْدَحُ بِهَا الرَّجُلُ وَجْهَهُ ، فَمَنْ شَاءَ أَبْقَى عَلَى وَجْهِهِ ، وَمَنْ شَاءَ تَرَكَ إِلاَّ أَنْ يَسْأَلَ الرَّجُلُ ذَا سُلْطَانٍ أَوْ فِيْ أَمْرٍ لاَ يَجِدُ مِنْهُ بُدًّا . رَوَاهُ أَصْحَابُ السُّنَنِ .

ท่านสะมุเราะฮฺ รฎียฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งกล่าวว่า " *บรรดาสิ่งที่ (ได้จากการ) ขอนั้นจะทำให้ชายผู้ทำการขอ มีความอัปมงคลแก่ใบหน้าของเขา เพราะสิ่งเหล่านั้น ดังนั้นผู้ใดประสงค์จะให้เกิด (ความอัปมงคล) บนใบหน้าของเขาก็จงขอเถิด และผู้ใดประสงค์ (ไม่ให้เกิดความอัปมงคล) เขาก็ปล่อยมันไป (ไม่ขอ) ยกเว้นในกรณีที่คน ๆ หนึ่งทำการขอจากผู้มีอำนาจปกครอง หรือในกิจหนึ่งที่เขาไม่มีทางเลี่ยงได้* " (อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

وَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ يَتَكَفَّلُ لِيْ أَلاَّ يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئًا وَأَتَكَفَّلُ لَهُ بِالْجَنَّةِ ؟ فَقَالَ ثَوْبَانُ : أَنَا . فَكَانَ لاَ يَسْأَلُ أَحَدًا شَيْئًا . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ .

وَقَالَ الْفِرَاسِيُّ : يَا رَسُوْلَ اللهِ أَسْأَلُ قَالَ : لاَ وَإِنْ كُنْتَ لاَ بُدَّ سَائِلاً فَسَلِ الصَّالِحِيْنَ .

رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า " *ผู้ใดที่รับรองกับฉันว่า เขาจะไม่ขอสิ่งหนึ่งจากผู้ใดทั้งสิ้น และฉันจะรับรองแก่เขาด้วยสวรรค์* ท่านเษาบานจึงพูดขึ้นว่า ' *ฉันเอง* ' *ต่อจากนั้นเขาก็ไม่ขอมขอสิ่งหนึ่งจากผู้ใดเลย* " (อบูดาวูด)

อัล – ฟิ รอสี กล่าวว่า " ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ฉันขอ* ' ท่านรสูลุลลอฮฺ กล่าวว่า ' *ไม่ (ท่านจงอย่า ขอ) และหากเลี่ยงไม่พ้น (ที่จะต้องขอเพราะความเดือดร้อนแสนสาหัส) ท่านก็จงขอจากคนดี ๆ* ' " (อบูดาวูด อัน – นะสาอียฺ)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ أَكْلِ الْبَرَدِ وَعَنْ أَكْلِ ثَمَنِهِ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَ .

ท่านญาบิร์ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามจากการรับประทานแมว และ การรับประทานจากราคาของมัน*[1] " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

- **การจ่ายค่าจ้าง(*รายได้ของแรงงาน*)**
  อิสลามไม่ให้เอาเปรียบผู้ใช้แรงงาน

(ให้จ่ายค่าจ้างแก่กรรมกรก่อนที่เหงื่อของเขาจะแห้ง)

4.3 การบริจาคทาน

อิสลามถือว่าการกระทำความดีทุกชนิดเป็นการบริจาคทาน เช่นการพูดที่ดี การเอาสิ่งอันตรายออกจากทาง การใช้จ่ายในครอบครัวเพื่อแสวงความโปรดปรานของอัลลอฮฺ ฯลฯ รวมทั้งการบริจาคทรัพย์เป็นทานด้วย การบริจาคทาน (*ทั้งโดยลับและโดยเปิดเผย*) เป็นหลักการของอิสลาม เพื่อชัดเกลาจิตใจตนเองให้สะอาด ผ่องแผ้ว อิสลามห้ามการสะสมเงินทอง และการตระหนี่ เป็นการลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยของบุคคลต่อสังคม เป็นต้น

2:195 ความว่า " และ (*นอกจากการเสียสละชีวิตแล้ว*) จงใช้จ่าย (*สมบัติ*) ในทางของอัลลอฮฺ และจงอย่าโยน (*ตัวของสูเจ้า*) สู่ความพินาศโดยมือของสูเจ้าเอง (*โดยเป็นผู้ตระหนี่หรือสุรุ่ยสุร่าย*) และจงกระทำดี อัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำดี "

2:272 คามว่า " .....และความดี (*หรือสมบัติ*) อันใดที่สูเจ้า (*มุสลิม*) บริจาค ดังนั้นสำหรับตัวของสูเจ้าเอง และสูเจ้ามิได้บริจาค (*เพื่ออื่นใด*) เว้นแต่เพื่อแสวงความโปรดปรานของอัลลอฮฺ และความดี (*หรือสมบัติ*) อันใดที่สูเจ้าบริจาค พระองค์จะทรงตอบแทนโดยเต็มแก่สูเจ้า (*2:181; 4:173*) และสูเจ้าจะไม่ถูกอยุติธรรม "

63:10 ความว่า " จงบริจาคจากสิ่งที่เราได้ประทานเครื่องยังชีพแก่สูเจ้าก่อนที่ความตายจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใดในหมู่สูเจ้า (*2:195; 9:34*) แล้วเขากล่าวว่า ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ! มาตรพระองค์ได้ทรงผ่อนผันฉันเพียงชั่วเวลาเล็กน้อย (*14:44*) ฉันก็จะบริจาคทาน และอยู่ในหมู่กัลยาณชน "

76 : 8 ความว่า " และพวกเขาให้อาหารเนื่องด้วยความรักต่อพระองค์ (*อัลลอฮฺ*) แก่ผู้ขัดสน เด็กกำพร้าและเชลย (*ของทุก ๆ ศาสนิก*) "

2 : 177 ความว่า " และจ่ายสมบัติ (*ของเขา*) ด้วยความรักต่อพระองค์ แก่ญาติสนิทและเด็กกำพร้าและผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และผู้ขอ และในการไถ่ทาส (*และเชลย*) "

2 : 267 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงบริจาค จากสิ่งที่ดีทั้งหลายที่สูเจ้าชวนชวายไว้ (*ในทางชอบธรรม*) และจากที่เราได้ให้งอกจากพื้นดินสำหรับสูเจ้า และจงอย่ามุ่งสิ่งที่เลวจากมันเพื่อ

---

[1] ห้ามขายแมวกิน

บริจาคทั้ง ๆ ที่สูเจ้าไม่เป็นผู้รับมันเอง เว้นแต่ว่าสูเจ้าทำเป็นไขสือในมัน และจงรู้ไว้เถิดว่า อัลลอฮฺมีอย่างเหลือหลาย ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ "

2 : 271 ความว่า " **ถ้าสูเจ้าเปิดเผยกุศลบริจาค (*เพื่อนำผู้อื่นให้บริจาค*) ดังนั้นมันช่างดีเสียนี่กระไร และ ถ้าสูเจ้าปิดยังมันแก่คนเข็ญใจ ดังนั้นมันเป็นการดีกว่าสำหรับสูเจ้า และพระองค์จะทรงลบล้างจากสูเจ้าซึ่งบางส่วนแห่งความชั่วของสูเจ้า และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนัก ที่สูเจ้ากระทำ** "

3 : 91 ความว่า " **สูเจ้า (*บรรดามุสลิม*) จะไม่บรรลุถึง คุณธรรมได้ จนกว่าสูเจ้าบริจาคที่สูเจ้ารัก *(และหวงแหนด้วยการเสียสละต่าง ๆ รวมทั้งชีวิต*) และอันใดที่สูเจ้าบริจาคจากสิ่งใด (*จะโดยรักมันมากหรือน้อยก็ตาม*) ดังนั้นแท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้มันดี (*ที่จะตอบแทนสูเจ้า*) "**

3 : 133 ความว่า " **บรรดาผู้บริจาคยามผาสุกและคับแค้น และผู้ข่มโทสะ (*ตนเอง*) และอภัยแก่มนุษย์ และอัลลอฮฺทรงรักผู้กระทำการดี** "

2 : 215 ความว่า " **เขาทั้งหลาย (*มุสลิมบางคน*) ถามเจ้า (*มุฮัมมัด*) อันใดที่พวกเขาควรต้องใช้จ่าย (*จำนวนเท่าใดในการป้องกันศัตรู*) จงกล่าวเถิด อันใดที่สูเจ้าใช้จ่ายจากสมบัตินั้น (*แรกทีเดียว*) สำหรับพ่อแม่ และญาติสนิท และเด็กกำพร้า และผู้ขัดสน และผู้เดินทาง และความดีอันใดที่สูเจ้าประกอบ ดังนั้นแท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้อันนั้น** "

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم أَحْسَنَ النَّاسِ وَأَجْوَدَ النَّاسِ وَأَشْجَعَ النَّاسِ. رواه الشيخان

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เป็นมนุษย์ที่ดีที่สุด ใจบุญที่สุด และกล้าหาญที่สุด*** " (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: مَا سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم عَنْ شَيْءٍ قَطُّ فَقَالَ: لَا. رواه الشيخان

ท่านญาบิร รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ***ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ไม่เคยถูกขอสิ่งใดเลยที่ท่านจะกล่าวว่า 'ไม่'*** " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ: اَلسَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ بَعِيدٌ مِنَ النَّارِ وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيدٌ النَّاسِ قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ وَلَجَاهِلٌ سَخِيٌّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ عَابِدٍ بَخِيلٍ. الترمذي والبيهقي والطبراني

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***คนใจบุญนั้นใกล้ชิดกับอัลลอฮฺ ใกล้ชิดกับสวรรค์ ใกล้ชิดกับมนุษย์ ห่างไกลจากไฟนรก คนตระหนี่นั้นห่างไกลจากอัลลอฮฺ ห่างไกลจากสวรรค์ ห่างไกลจากมนุษย์ ใกล้ชิดกับไฟนรก คนโง่ที่ใจบุญเป็นที่รักของอัลลอฮฺผู้ทรงเกียรติและเกรียงไกร ยิ่งกว่านักทำอิบาดะฮฺ (ปฏิบัติศาสนกิจ) ที่ตระหนี่*** " (ติรฺมิซียฺ บัยฮะกียฺ และ ฏอบรอนียฺ)

4.4 เรื่องการยืมและหนี้สิน

การที่บุคคลใดให้ยืมสิ่งใดย่อมเป็นความกรุณาของผู้นั้น และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องหนี้สินเกิดขึ้นภายหลัง อิสลามสั่งให้เขียนสัญญาเป็นหลักฐาน และผู้ยืมต้องไม่ลืมคืนของซึ่งผู้อื่นได้สงเคราะห์ทันทีที่ทำธุระเสร็จ หรือทันทีที่สามารถชำระหนี้ได้ และต้องคืนด้วยความขอบคุณ อัลลอฮฺตรัสไว้ในอัล – กุรอานว่า

2 : 282 – 283 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! **เมื่อสูเจ้าเกี่ยวข้องกันและกันในเรื่องหนี้สิน(** *เช่นการค้าและให้ยืม* **)** ยังเวลาที่กำหนดไว้ ดังนั้น จงเขียนมันลงไป (*ในเอกสาร*) และจงให้ผู้เขียนเขียนในระหว่างสูเจ้าโดยเที่ยงธรรม และผู้เขียนจงอย่าปฏิเสธที่จะเขียนดังที่อัลลอฮฺได้ทรงสอนเขา (*ให้รู้จักการอ่าน เขียน*) ดังนั้น จงให้เขาเขียนและจงให้ลูกหนี้สั่งให้เขียน และเขาจะต้องสำรวมตนต่ออัลลอฮฺพระผู้อภิบาลของเขา และเขาจะต้องไม่ลดน้อยจากมันแม้แต่สิ่งใด แต่ ถ้าลูกหนี้เองเขาปัญญาหรืออ่อนแอ (*เช่นเป็นผู้เยาว์หรือชรามาก*) หรือไม่สามารถสั่งให้เขียนได้ (*เช่นป่วยมาก เป็นคนต่างชาติ ไม่รู้ภาษาท้องถิ่น ฯลฯ*) ดังนั้น จงให้ผู้ปกครอง (*หรือผู้จัดการ*) ของเขาสั่งให้เขียนโดยเที่ยงธรรม และจงให้เรียกพยานในหมู่ผู้ชายของสูเจ้า ซึ่งพยานสองคน แต่ถ้าไม่มีผู้ชายสองคน ดังนั้นผู้ชายคนหนึ่งและผู้หญิงสองคนจากบรรดาผู้สูเจ้าพอใจให้เป็นพยาน เพื่อว่าผู้ใดใน (*ผู้หญิง*) สองคนนั้นหลง ผู้หนึ่งในสองคนนั้นจะได้ตักเตือนอีกคนหนึ่ง และพยานจะต้องไม่ปฏิเสธเมื่อพวกเขาถูกเรียก และจงอย่าเบื่อหน่าย (*โดยเบื่อหน่าย*) ที่จะเขียนไม่ว่าน้อยหรือมากจนถึงกำหนดของมันนั่น (*การให้มีสัญญาเป็นเอกสารต่อกันเช่นนี้*) ยุติธรรมกว่า ณ อัลลอฮฺ และมั่นคงกว่าสำหรับหลักฐาน(*และพยาน*) และรัดกุมกว่าที่จะให้สูเจ้าพ้นจากการสงสัย เว้นแต่เป็นสินค้าที่พร้อมอยู่ ซึ่งสูเจ้าแลกเปลี่ยนมันระหว่างมัน (*ซื้อขายด้วยเงินสด*) ดังนั้นไม่มีบาปอันใดแก่สูเจ้าที่สูเจ้าไม่เขียนมันและจงให้มีพยาน เมื่อสูเจ้าซื้อขาย (*เช่นทรัพย์มีค่ามาก*) ระหว่างกัน และจงอย่าให้เกิดการเสียหายแก่ผู้เขียนและพยาน และถ้าสูเจ้ากระทำ ดังนั้นแท้จริงมันเป็นการฝ่าฝืนฝ่ายสูเจ้า และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ เพราะอัลลอฮฺทรงสอนสูเจ้า (*ในบัญญัตินี้*) และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุกสิ่ง (*จึงทรงสั่งให้สูเจ้าป้องกันไว้*) "

" และถ้าสูเจ้าอยู่ในระหว่างการเดินทางและสูเจ้าหาผู้เขียนไม่พบ ดังนั้น (*ให้มี*) หลักประกัน (*ไว้*) ในครอบครอง แต่ ถ้าคนหนึ่งในสูเจ้าไว้ใจอีกคนหนึ่ง (*คือต่างไว้ใจกัน*) ดังนั้นก็ให้ผู้ถูกไว้วางใจปฏิบัติการไว้วางใจนั้น (*อย่าฉ้อโกง*) และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺพระผู้อภิบาลของเขา และจงอย่าปิดบังหลักฐาน (*หรือแก้ไขให้ผิดจากความจริง*) และผู้ใดปิดบังมัน ดังนั้น แท้จริง เขา–หัวใจของเขาเป็นผู้มีบาป และอัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงรอบรู้ ที่สูเจ้ากระทำ(*ไม่มีผู้ ใดรอดไปได้*)"

2 : 280 ความว่า " และถ้า (*ลูกหนี้*) เป็นผู้ อยู่ในความคับแค้น ดังนั้น (*จงให้มี*) การผ่อนปรนจนกระทั่งสะดวก และนั่นคือสูเจ้า (*ยกหนี้*) ให้ เป็นกุศลทานนั้นดีกว่า สำหรับสูเจ้า ถ้าสูเจ้ารู้ (*ว่านี่ส่งเสริมมนุษยธรรม*) "

จากหะดีษ

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : رَحِمَ اللهُ رَجُلاً سَمْحًا إِذَا بَاعَ وَإِذَا اشْتَرَى وَإِذَا اقْتَضَى . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ .

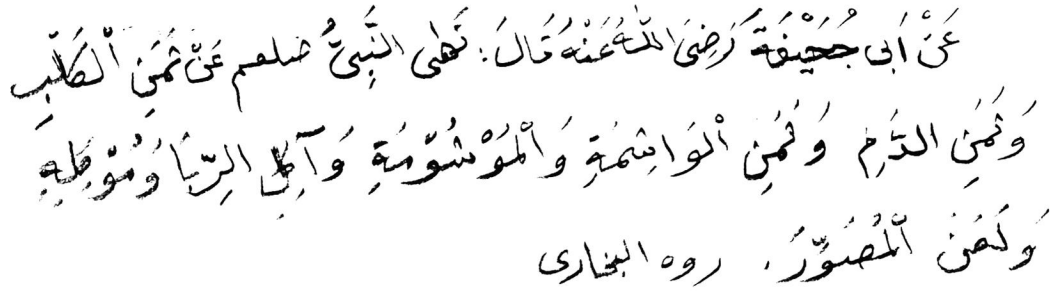
ท่านญาบิร์ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " ***ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาชายที่มีความอะลุ่มอล่วย เมื่อขาย เมื่อซื้อ และเมื่อทวงถาม*** " (บุคอรี และ ติรฺมิซีย์)

4.5 เรื่องการค้าและการดอกเบี้ย

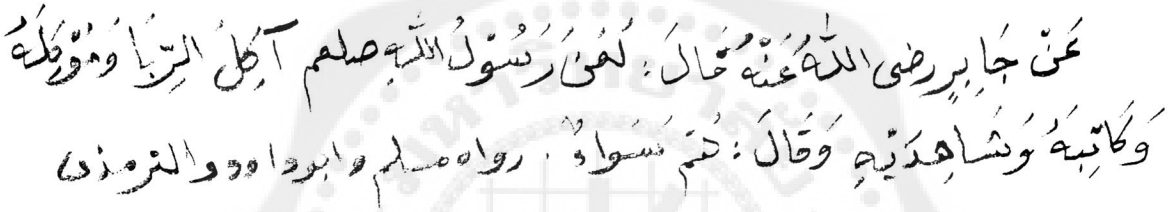
อิสลามสนับสนุนการให้ยืมและการค้า แต่ห้ามการดอกเบี้ย (ริบา) หรือการรับเอาสิ่งที่เพิ่มขึ้นจากจำนวนเงินหรือสิ่งของที่ยืมไป เพราะการดอกเบี้ยเป็นการขูดรีดคนที่จนอยู่แล้วให้จนยิ่งขึ้น เพราการดอกเบี้ยจะเป็นตัวชักจูงให้เอกชนสะสมทุน ทำให้นายทุเจริญเติบโตเมื่อร่วมลงทุกับคนอื่น เป็นเสือนอนกิน เพิ่มช่องว่างระหว่างคนมั่งมีและคนจนให้กว้างยิ่งขึ้น เกิดความเสียหายแก่สังคมอย่างใหญ่หลวง อัลลอฮ์สุบหฯ ไม่ทรงรับการงานของผู้ที่กินดอกเบี้ย และทรงสาปแช่งผู้ที่กินดอกเบี้ย ผู้ให้ดอกเบี้ย รวมทั้งผู้เป็นพยานในการดอกเบี้ยด้วย เพราะผู้ที่กินดอกเบี้ยในทัศนะของอัลอฮคือผู้ที่กำลังทำสงครามกับพระองค์ มีหลักฐานจากอัล – กุรฺอาน ส่วนหนึ่งดังนี้

2 : 275 – 276 ความว่า " **บรรดาผู้กินดอกเบี้ย** (*ในอัตรามาก หรือน้อยก็ตาม*) **พวกเขาจะไม่** (*สามารถ*) **ยืน** (*ทรงตัว*) **ได้** (*ในวันฟื้นขึ้นแห่งปรโลก*) เว้นแต่เช่นผู้ที่ยืนอยู่ซึ่งมารได้ทำให้เขางวยงงด้วยการกระทบ (*สิงสู่ของมัน*) นั่นเป็นเพราะพวกเขากล่าวว่า แท้ จริง การค้าก็(*ให้กำไร*)เสมือนดอกเบี้ย **และอัลลอฮ์ทรงอนุมัติการค้า** (*เพราะต้องมีวิชา ความสามารถ ลงทุน และความมานะ*) **แต่ทรงห้ามการดอกเบี้ย** (*เพราะเป็นรายได้โดยง่ายจากความเดือดร้อนของผู้อื่น*) ดังนั้น ผู้ใดก็ดีที่มีข้อตักเตือนจากพระผู้อภิบาลของเขามายังเขา แล้วเขางดเว้น (*จากการดอกเบี้ย*) ดังนั้น ที่ผ่านไปแล้ว (*ในการเช่นนี้*) ได้แก่เขา และกิจการ (*ต่อไป*) ของเขาอยู่ที่อัลลอฮ์ **และผู้ใดก็ดีที่กลับไป** (*ยังการ ดอกเบี้ย*) ดังนั้น เหล่านี้คือสหายของไฟ พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้น อัลลอฮ์จะทรงบั่นทอนดอกเบี้ย (***ไม่ให้จำเริญจนอัตราของมันลดน้อยลงให้หมดสิ้นไป***) และจะทรงทำให้กุศลทานเพิ่มพูน(*เนื่องด้วยอารยธรรมและมนุษย ธรรมของมนุษย์*) และ อัลลอฮ์ไม่ทรงรักทุก ๆ ผู้มีสันดานปฏิเสธ (*ต่อข้อห้ามนี้*) ผู้บาปหนา (*กินดอกเบี้ย*) "

2 : 278 – 279 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงสำรวมตนต่ออัลลอฮ์ และ **จงละทิ้งส่วนที่เหลืออยู่ของ ดอกเบี้ย** (*เมื่อได้มี บัญญัติห้ามเช่นนี้แล้ว*) **ถ้าสูเจ้าเป็นผู้ศรัทธา** (*ปฏิบัติ ตาม*) **ครั้นถ้าสูเจ้าไม่** (*เลิก*) **กระทำ** (*เช่นนั้น เช่นกรณีของก๊กบนีมุฆีเราะฮ์ เป็นพวกให้กู้เอาดอกเบี้ย*) **ดังนั้น จงระวังตัวต่อสงคราม จากอัลลอฮ์และรสูลของพระองค์** "

عَنْ أَبِي جُحَيْفَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: نَهَى النَّبِيُّ صلعم عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ
وَثَمَنِ الدَّمِ وَثَمَنِ الْوَاشِمَةِ وَالْمُوشُومَةِ وَآكِلِ الرِّبَا وَمُوكِلِهِ
وَلَعَنَ الْمُصَوِّرَ. رواه البخاري

ท่านอบูญุฮัยฟะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ *ท่านนบี ศ็อลฯ ห้ามราคาสุนัข ราคาเลือด (ห้ามขายเลือด) ราคาหญิงที่ทำการสัก(ค่าจ้างที่ทำการสัก) และหญิงที่ถูกสัก (ห้ามสักร่างกาย) ผู้กินดอกเบี้ย ผู้ให้ดอกเบี้ย ผู้เขียนดอกเบี้ย พยานทั้งสองของดอกเบี้ย (ห้ามทุกสิ่งที่เกี่ยวกับดอกเบี้ย) และท่านได้สาปแช่งผู้ทำรูป (คนและสัตว์)* ” (บุคอรี)

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صلعم آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ
وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ. رواه مسلم وابو داود والترمذي

ท่านญาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้สาปแช่งผู้ที่กินดอกเบี้ย ผู้ให้กินดอกเบี้ย ผู้เขียนดอกเบี้ย พยานทั้งสองของดอกเบี้ย และท่านได้กล่าวว่า “ พวกเขาอยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน* ” (มุสลิม อบูดาวูด และติรมิซีย์)

4.๕ มรดก

การมรดก ตามความหมายที่เข้าใจง่าย ๆคือ “ **ทรัพย์สินอันชอบธรรมที่ผู้ตายได้ละไว้แก่ทายาท** ” ส่วนทายาทคือ “ **ญาติที่ใกล้ชิด ได้แก่ลูก พ่อแม่ หลาน (*ลูกของลูก*) และพี่น้องของเจ้าของมรดก ตามลำดับ (*ไม่ใช่ญาติที่ห่างไกล*) ” อิสลามห้ามเจ้าของมรดกทำพินัยกรรมหรือยกทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อการการกุศลหรือให้คนใดคนหนึ่งโดยเสน่หา แต่สามารถให้ยกให้ได้เพียง 1 ใน 3 เท่านั้น** การมรดกในอิสลามจึงเป็นการกระจายทรัพย์สินไม่ให้ตกอยู่กับคนใดคนหนึ่ง และป้องกันการลำเอียง ชายและหญิงมีสิทธิในการรับมรดกตามส่วนที่อิสลามกำหนด ทำให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สามารถประกอบอาชีพ เป็นเจ้าของ หรือมีส่วนร่วมในกิจการการค้า และการอุตสาหกรรมได้ แม้แต่ในกรณีที่หญิงมีรายได้มากกว่าชาย อิสลามก็มิได้กำหนดให้หญิงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว อิสลามได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูครอบครัวให้แก่ชายเท่านั้น (*เพื่อให้ชายสามารถรับภาระการเลี้ยงดูครอบครัวตามที่อิสลามมอบหมายได้ จึงได้ให้ชายรับมรดกเป็นสองเท่าของหญิง*) ในอัล – กุรอาน ส่วนหนึ่งมีดังนี้

4 : 7 ความว่า " **สำหรับผู้ชายคือส่วนจากที่พ่อแม่และญาติสนิทได้ละไว้ และสำหรับผู้หญิงคือส่วนจากที่พ่อแม่และญาติสนิทได้ละไว้ จะน้อยหรือมากจากนั้น ก็ตามส่วนที่กำหนดไว้แล้ว** (*4:33*) "

4 : 33 ความว่า " และสำหรับทุก ๆคนเราได้ตั้งทายาทที่พ่อแม่และญาติสนิทได้ละไว้ ....."

4 : 11 ความว่า " **อัลลอฮฺได้ทรงสั่งสูเจ้าเกี่ยวกับลูก ๆของสูเจ้า** (*ในการรับมรดกประเภทที่ 1 ว่า*) **สำหรับ** (*ลูก*) **ชายคือเยี่ยงส่วนของ** (*ลูก*) **หญิงสองคน แต่ถ้ามี** (*ลูก*) **หญิง** (*สองคนเท่านั้นหรือ*) **เกินสองคน ดังนั้น นางได้สองในสามของที่เขา** (*ผู้ตาย*) **ละไว้ แต่ถ้ามี** (*ลูกหญิง*) **เพียงคนเดียว ดังนั้น นางได้ครึ่งหนึ่ง** (*ของมรดกทั้งหมด*) (*ส่วนมรดกประเภทที่ 2*) **สำหรับพ่อแม่ของเขา แต่ละคนในทั้งสองนั้นได้ส่วนที่หก ที่เขาได้ละไว้ในเมื่อเขามีบุตร ครั้นถ้าเขาไม่มีบุตรและพ่อแม่ของเขา** (*เท่านั้น*) **ที่เป็นทายาทของเขา ดังนั้น แม่ของเขาได้หนึ่งในสาม แต่ถ้าเขามีพี่น้อง ดังนั้น แม่ของเขาได้หนึ่งในหก หลังจาก** (*จ่ายตาม*) **พินัยกรรม** (*2 : 180 ไม่เกิน 1 ใน 3 ของมรดกทั้งหมดที่*) **เขาจัดการมันแล้วหรือ** (*ชำระ*) **หนี้สิน** (*รวมทั้งใช้จ่ายในการฝัง*) พ่อของสูเจ้าก็ดี ลูกของสูเจ้าก็ดี สูเจ้านึกไม่ถึงดอกว่า ผู้ใดในหมู่พวกเขาใกล้ชิดสนิทสูเจ้ามากกว่าในทางคุณ (*เป็น*) ส่วนกำหนด (*พระบัญญัติ*) จากอัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ (*ในการจัดมรดก*) ผู้ทรงปรีชาญาณเสมอ (*ในการปันส่วน เพราะฉะนั้นจงอย่าตั้งพินัยกรรมอื่นนอกจากนี้*) "

4 : 12 ความว่า " (*และมรดกประเภทที่ 3*) สำหรับสูเจ้าคือ ครึ่งหนึ่งที่ภริยาของสูเจ้าละไว้ถ้านางไม่มีบุตร แต่ถ้านางมีบุตร (*ติดจากสามีอื่นหรือจากสูเจ้าก็ตาม*) ดังนั้น สำหรับสูเจ้าคือหนึ่งในสี่ที่นางละไว้หลังจาก (*จ่ายตาม*) พินัยกรรม (*2 :180 ที่*) สูเจ้าจัดมันแล้วหรือ (ชำระ) หนี้สิน แต่ถ้ามีชายหรือหญิงที่ไม่มีทายาทโดยตรงรับมรดก (*แต่เขามีผู้บังเกิดอยู่*) " (*ต้องศึกษากฎหมายมรดกเพิ่ม*)

4.7 ซะกาต และ การเก็บภาษี

ซะกาตเป็นวิธีขุดรากถอนโคนระบบทุนนิยม ให้ออกไปจากระบอบการดำเนินชีวิตในอิสลามเพราะซะกาตเป็นระบบภาษีบังคับบนเงินออมทรัพย์ของมุสลิม ร้อยละ 2.5 และทรัพย์ในรูปอื่น เช่น ปศุสัตว์ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ซะกาตไม่ใช่การบริจาคทานตามความสมัครใจ (*การบริจาคทานตามความสมัครใจนั้นเรียกว่าเศาะดะเกาะฮฺ*) ซะกาตจะทำหน้าที่ตรวจแนวโน้มของการสะสมทรัพย์ให้นำออกมาใช้กระตุ้นเศรษฐกิจด้วย (*ในสมัยท่านศาสดา ใช้ระบบซะกาตกับมุสลิมและใช้ระบบการเก็บภาษีกับศาสนิกอื่น*)

4.8 การธนาคารในอิสลาม

เนื่องจากอิสลามห้ามการดอกเบี้ยเด็ดขาด หลักการธนาคารในอิสลามจึงวางรากฐานอยู่บนหลักการหุ้นส่วนทั้งระบบคือผู้ถือหุ้น ผู้ฝากเงิน ผู้ลงทุน และผู้ยืมจะร่วมกันเป็นหุ้นส่วนและไม่มีดอกเบี้ย โดยผู้ฝากทั้งหมดคล้ายกับนายทุน ธนาคารเปรียบเสมือนผู้จัดการที่ได้รับสิทธินำเงินฝากไปลงทุน อาจประสบความสำเร็จบ้าง ล้มเหลวบ้างขึ้นอยู่กับการจัดสรรเงินทุนที่ธนาคารตัดสินใจว่าการค้า อุตสาหกรรมหรือกิจการประเภทไหนควรจะปล่อยเงินไปลงทุนและเมื่อลงทุนไปแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะสั้น ระยะยาวหรือไม่ เป็นต้น ส่วนการฝากเงินก็มี 2 ประเภท คือผู้ฝากสามารถถอนคืนได้ทุกเวลา และประเภทถึงเวลาที่กำหนดไว้จึง

ถอนได้ คล้ายฝากประจำ เงินฝากประเภทนี้คือที่นำไปลงทุน พอสิ้นปีงบประมาณ ธนาคารก็ทำงบดุล ผลกำไรขาดทุน หักค่าใช้จ่ายทั่วไปของธนาคาร แล้วแบ่งปันทั้งกำไรและขาดทุนระหว่างผู้ฝากและธนาคารตามส่วนที่ได้ตกลงไว้ นี่คือวิธีขจัดดอกเบี้ยที่เป็นเครื่องมือกอบโกยขูดรีดประชาชนผู้ยากไร้ออกไปจากระบบธนาคารของวิถีชีวิตในอิสลาม

5. การเมืองการปกครอง

การเมือง (*Politics*) ในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง **การเจรจาต่อรองระหว่างระหว่างคนหรือกลุ่มคนเพื่อการนำไปสู่การตกลงใจหรือตัดสินในร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ** เช่น คนในหมู่บ้านหนึ่งมารวมกันเพื่อเจรจาตกลงกันในเรื่องปัญหาที่ทุกคนประสบอยู่ ย่อมเป็นการเมืองระดับหมู่บ้าน หรือในระดับที่สูงขึ้นไปเป็นตำบล อำเภอ จังหวัด และถ้าเป็นระดับประเทศถือได้ว่าเป็นการเมืองระดับชาติ **แต่คนในชาติมีจำนวนมากเกินกว่าจะมาร่วมเจรจากันได้ จำเป็นต้องเลือกตัวแทนหรือผู้แทนราษฎร (*ส.ส.*)เข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าวแทนประชาชน**

สำหรับเมืองไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้มีรัฐบาล 2 ระดับคือระดับชาติและระดับท้องถิ่น และเป็นฉบับที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน **แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐที่รัฐาลจะต้องยึดถือคือการปกครองส่วนท้องถิ่น** นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการตรวจการใช้อำนาจรัฐ (*ที่มุสลิมทุกคนหรือประชาชนต้องใส่ใจอย่างยิ่ง*) โดยให้มีการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมืองตำแหน่งสำคัญ การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การถอดถอนจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 307 (*อนันต์ เกตุวงศ์. 2542 : 24 – 29*) รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีเป้าหมายในการปฏิรูปผู้ที่เป็นองค์ประกอบของรัฐ 3 ด้านคือ 1) **ฝ่ายประชาชนผู้ใต้ปกครอง** ให้มีความเห็นพ้องร่วมกันในการใช้รัฐธรรมนูญเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองแทนให้ผู้ปกครองเป็นอำนาจสูงสุด 2) **ฝ่ายผู้ปกครองใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายให้**เกิดความเป็นธรรมต่อทั้งรัฐและประชาชน และ 3) **ฝ่ายข้าราชการรับสนองอาณัติ** (*ข้อบังคับหรือคำสั่ง*) อันชอบธรรมตามกฎหมายของผู้ปกครองไปปฏิบัติให้บรรลุผลเพื่อประโยชน์ต่อรัฐและประชาชน

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยัง 1) **จำกัดอำนาจของรัฐเฉพาะกรอบที่สามารถเอื้อประโยชน์**ในการจัดบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะแก้ปัญหาของประชาชนเท่านั้น **มิได้ต้องการให้รัฐใช้อำนาจเบ็ดเสร็จจนคุกคาม หรือลิดรอนสิทธิอำนาจอันชอบธรรมของประชาชนพลเมืองซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง** 2) **เพิ่มการควบคุมตรวจสอบอำนาจรัฐจากประชาชนและกลไกฝ่ายปกครอง** พิจารณาตัดสินใจกำหนดทางเลือสาธารณะของประชาชนเองในรูปแบบประชาพิจารณ์ 3) **รับรองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน** สิทธิในฐานะที่เป็นมนุษย์ เช่นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธินครอบครัว ฯลฯ สิทธิใน

ฐานะที่เป็นพลเมือง เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น การสื่อสารมวลชน การศึกษา การได้รับการรักษาพยาบาล ฯลฯ สิทธิความเสมอภาค เช่น ระหว่างชาย หญิง ผู้ด้อยโอกาส เด็ก คนชรา ฯลฯ โดยรัฐมีภาระหน้าที่พื้นฐานสำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก หน้าที่ในการคุ้มครองรักษารัฐเพื่ออำนายประโยชน์ร่วมของสาธารณะและประการที่สองคือหน้าที่ในการคุ้มครองรักษาสิทธิ เสรีภาพ อำนาจ สวัสดิภาพและสวัสดิการของประชาชนเพื่อสนับสนุนประโยชน์ของประชาชน (*เชาวนะ ไตรมาศ. 2542 : 334 – 338*) ดังนั้นการเมืองการปกครองจึงเกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา สถิติ กฎหมาย มานุษยวิทยา ภูมิศาสตร์ ปรัชญา และอื่น ๆ เช่น บทบาทของรัฐที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ บทบาทที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นต้น

เมื่อวิถีการดำเนินในอิสลามมิได้แบ่งแยกศาสนจักรออกจากอาณาจักรและมีหน้าที่หลักที่สำคัญคือมีหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ **ดังนั้นเรื่องการเมืองการปกครอง (*Politics*) จึงเป็นเรื่องที่มุสลิมทุกคนจะต้องใส่ใจ** ติดตามความเคลื่อนไหวเพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาค ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ควรได้อย่างเต็มที่ ป้องกันมิให้ประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจของบ้านเมือง รวมทั้งหาความเป็นธรรมให้แก่ผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ที่อ่อนแอในสังคม เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการเมือง การปกครองใน 2 ประเด็นคือ

1) หน้าที่และคุณธรรมของฝ่ายปกครองและผู้ปฏิบัติงาน
2) หน้าที่และคุณธรรมในฐานะผู้ใต้ปกครองหรือประชาชนทั่ว ๆไป

1. หน้าที่และคุณธรรมของฝ่ายปกครองและผู้ปฏิบัติงาน

หน้าที่ในการบริหารเป็นหน้าที่ที่อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาไว้ให้แก่ผู้ศรัทธาและประกอบความดีได้มีโอกาสและมีสิทธิได้เป็นผู้บริหารหรือผู้ปกครองแผ่นดิน ดังปรากฏไว้ในอัล – กุรฺอาน

24 : 55 ความว่า “ **อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาบรรดาผู้ศรัทธาในหมู่สูเจ้าและประกอบการดีทั้งหลายว่า แน่นอนพระองค์จะทรงทำให้พวกเขาเป็นผู้สืบช่วงปกครอง ณ แผ่นดิน** ดั่งที่ได้ทรงทำให้บรรดาก่อนพวกเขาได้สืบช่วงปกครองมาแล้ว ..... ”

ดังนั้นให้ประชาชนเลือผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม หรือเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติดังที่ประกฏในอัล – กุรอานทำหน้าที่เป็นผู้นำหรือผู้ปกครอง เช่น เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม

ในอัล – กุรอาน ส่วนหนึ่งมีดังนี้

- ให้เลือกผู้ที่เหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นผู้ปกครอง

4 : 58 ความว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงบัญชาสูเจ้าให้มอบการพิทักษ์ทั้งหลายแก่ผู้ทรงคุณของมัน (8:27) ..... "

8 : 27 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าทรยศ (*ในหน้าที่ของตน*) ต่ออัลลอฮฺและรสูล (นี้) และจงอย่าทรยศต่อการมอบหมาย (*ความรับผิดชอบ*) ทั้งหลายของสูเจ้า ทั้งๆที่สูเจ้ารู้อยู่ (4:58) "

- **จงอย่าขอตำแหน่ง (*แต่ให้ได้มาจากการเลือกตั้ง ดังกล่าวข้างต้น*)**

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ بْنِ سَمُرَةَ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ لِيَ النَّبِيُّ ﷺ : يَا عَبْدَ الرَّحْمٰنِ لَا تَسْأَلِ الْإِمَارَةَ فَإِنَّكَ إِنْ أُعْطِيتَهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وُكِلْتَ إِلَيْهَا وَإِنْ أُعْطِيتَهَا عَنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنْتَ عَلَيْهَا(٤) وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَيْتَ غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا فَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ وَأْتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ(١) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอับดุรฺเราหฺมาน บิน สะมุเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า ' *โอ้อับดุรฺเราะหฺมาน ! ท่านจงอย่าขอตำแหน่งหน้าที่ เพราะความจริง ถ้าหากท่านได้รับตำแหน่งเพราะการขอ ท่านจะถูกละเลยให้กับตำแหน่งนั้น แต่ถ้าหากท่านได้รับตำแหน่งหน้าโดยไม่ได้ขอ ท่านจะได้รับความช่วยเหลือให้ดำรงตำแหน่งนั้น และเมื่อท่านได้สาบานบนการสาบานอย่างหนึ่ง ต่อมาท่านพบสิ่งอื่นที่ดีกว่า ดังนั้นให้ท่านจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ (ค่าปรับ) แทนการเสียสาบานของท่าน และจงปฏิบัติสิ่งที่ดีกว่านั้น* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

(๑) หน้าที่ของผู้นำหรือผู้บริหาร

- **ปฏิบัติตนดี และกำชับมนุษย์ให้ทำความดี**

22 : 41 ความว่า " บรรดาเหล่านั้น (*ผู้ที่คุณธรรมดังต่อไปนี้คือ*) ถ้าเราตั้งหลักแห่งพวกเขา (*ให้มีอำนาจ*) ณ แผ่นดิน **พวกเขาดำรงนมาซ บริจาคซะกาฮ (*24:37*) และกำชับผู้อื่นให้ทำความดีงาม และห้ามปรามการชั่วช้า** และผลสุดท้ายของกิจกรรมทั้งหลายอยู่ที่อัลลอฮฺ "

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّمَا الْإِمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ مِنْ وَرَائِهِ وَيُتَّقَى بِهِ، فَإِنْ أَمَرَ بِتَقْوَى اللهِ عَزَّوَجَلَّ وَعَدَلَ كَانَ لَهُ بِذٰلِكَ أَجْرٌ، وَإِنْ يَأْمُرْ بِغَيْرِهِ كَانَ عَلَيْهِ مِنْهُ(٤). رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *แท้จริง ผู้นำนั้นเป็นโล่ที่ถูกใช้ในการสู้รบและป้องกัน (อันตราย) ดังนั้นถ้าหากผู้นำได้ใช้ให้ (ประชาชนของเขา) เกรงกลัวอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกร และเขามีความยุติธรรม การกระทำเช่นนั้นจะเป็นผลบุญแก่เขา ถ้าหากเขาใช้ (ประชาชนของเขา) อื่นจากนั้น บาปก็จะตกอยู่กับเขา* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا أَرَادَ اللهُ بِالْأَمِيرِ خَيْرًا جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ صِدْقٍ إِنْ نَسِيَ ذَكَّرَهُ وَإِنْ ذَكَرَ أَعَانَهُ(٢)، وَإِذَا أَرَادَ اللهُ بِهِ غَيْرَ ذٰلِكَ جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ سُوْءٍ إِنْ نَسِيَ لَمْ يُذَكِّرْهُ وَإِنْ ذَكَرَ لَمْ يُعِنْهُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ(٣) وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฏิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่ออัลลอฮฺทรงปรารถนาให้ผู้นำคนใดได้รับความดี พระองค์จะให้เขามีผู้ช่วยที่มีสัจธรรม ถ้าหากเขาลืม ผู้ช่วยจะคอยตักเตือนเขา และถ้าเขาระลึกได้ ผู้ช่วยก็จะช่วยเหลือเขา และเมื่ออัลลอฮฺทรงปราถนานอกไปจากนั้น อัลลอฮฺก็จะทรง (ปล่อย) ให้เขามีผู้ช่วยที่เลวทราม ถ้าเขาลืม ผู้ช่วยก็จะไม่ตักเตือน ถ้าเขาระลึกได้ ผู้ช่วยก็จะไม่ช่วยเหลือเขา* " (อบูดาวูด และนะสาอีย์)

- **ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา**

8 : 27 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงอย่าทรยศ (*ในหน้าที่ของตน*) ต่ออัลลอฮฺและรสูล (นี้) **และจงอย่าทรยศต่อการมอบหมาย** (*ความรับผิดชอบ*) **ทั้งหลายของสูเจ้า ทั้ง ๆที่สูเจ้ารู้อยู่** (4:58) "

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ : شَيْخٌ زَانٍ ، وَمَلِكٌ كَذَّابٌ ، وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ(٥) .

จากเขา (ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ) เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว " *บุคคลสามจำพวกที่อัลลอฮฺจะไม่ทรงพูดกับพวกเขาในวันกิยามะฮฺ และจะไม่ทำให้พวกเขาสะอาดบริสุทธิ์ และจะไม่มองพวกเขา และพวกเขาจะได้รับการลงโทษที่เจ็บปวดคือ คนชราที่ละเมิดประเวณี ผู้นำที่โกหก และคนจนที่หยิ่งยโส* " (มุสลิม)

- **มีคุณความดี มีและดำรงความยุติธรรม**

4 : 58 ความว่า " .....**และเมื่อสูเจ้าพิพากษาระหว่างมนุษย์ จงพิพากษาโดยยุติธรรม** แท้จริง อัลลอฮฺทรงแนะนำสูเจ้าโดยนัยนี้ ประเสริฐแท้ๆ แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงได้ยินเสมอ ผู้ทรงเห็นเสมอ "

5 : 48 ความว่า " .....ดังนั้น **จงตัดสินระว่างพวกเขา (*พวกยิวและคริสต์*) ตามที่อัลลอฮฺได้ประทาน (*คัมภีร์*) ลงมา** (*5:49*) และจงอย่าปฏิบัติตามอามรณ์ต่ำของพวกเขาให้อื่นไปจากสัจธรรมที่ได้มายังเจ้า ....."

5 : 8 ความว่า " **บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเป็นผู้ดำรงไว้เพื่ออัลลอฮฺซึ่งพยานด้วยความเที่ยงธรรม (*3:17; 4:135*) และจงอย่าให้การเกลียดชังของหมู่ใดยุสูเจ้าไม่ให้ปฏิบัติการยุติธรรม จงมีความยุติธรรม** (*เพราะ*) มันใกล้กว่าสำหรับการำรวมตนจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักที่สู้จ้ากระทำ "

عَنِ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ أَبِيهِ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : الْقُضَاةُ ثَلاثَةٌ وَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ وَاثْنَانِ فِي النَّارِ . فَأَمَّا الَّذِي فِي الْجَنَّةِ فَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَقَضَى بِهِ . وَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَجَارَ فِي الْحُكْمِ فَهُوَ فِي النَّارِ . وَرَجُلٌ قَضَى لِلنَّاسِ عَلَى جَهْلٍ فَهُوَ فِي النَّارِ[٢] .

ท่านอิบนิ บุร็อยดะฮฺ ได้เล่าจากบิดาของท่าน รฎิย ฯ จากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *ผู้ทำหน้าที่ตัดสินมีสามคน คนหนึ่งอยู่ในสวรรค์ อีกสองคนอยู่ในนรก คนที่อยู่ในสวรรค์คือ ผู้ที่รู้ข้อเท็จจริงและได้ตัดสินตามข้อเท็จจริงนั้น ส่วนคนที่รู้ข้อเท็จจริงแต่อยุติธรรมในการตัดสิน เขาอยู่ในนรก และคนที่ทำหน้าที่ตัดสินแก่ประชาชนด้วยความโง่เขลา เขาก็อยู่ในนรก* " (อบูดาวูด และ ติรมิซียฺ)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : لَعَنَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِيَ فِي الْحُكْمِ[٢] . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَأَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ صَحِيحٍ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ รฎิย ฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านรสูลุลลอฮได้สาปแช่ง คนติดสินบน และคนรับสินบนในเรื่องการตัดสิน* " (อบูดาวูด อะหมัด และติรมิซีย ด้วยสายรายงานที่ทะสัน)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ اللهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لاَ ظِلَّ إِلاَّ ظِلُّهُ : الإِمَامُ الْعَادِلُ ، وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ رَبِّهِ ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ ، وَرَجُلاَنِ تَحَابَّا فِي اللهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ ، وَرَجُلٌ طَلَبَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ فَقَالَ : إِنِّي أَخَافُ اللهَ ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَى حَتَّى لاَ تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ

رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ أَبَا دَاوُدَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ได้ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เจ็ดจำพวกที่อัลลอฮจะให้เขาอยู่ในร่มเงาของพระองค์ ในวันที่ไม่มีร่มเงาใดนอกจากร่มเงาของพระองค์ (ในวันกิยามะฮ คือ) ผู้ชายที่หัวใจของเขาผูกพันอยู่ที่มัสญิด ผู้ชายสองคนที่เขารักกันเพื่ออัลลอฮ และแยกจากกันเพื่อพระองค์ ผู้ชายคนหนึ่งที่ผู้หญิงมีตระกูลสูง มีความงามเชิญชวน (ให้ผิดประเวณี) แล้วเขา (ปฏิเสธ) ว่า ฉันกลัวอัลลอฮ ผู้ชายคนหนึ่งที่บริจาคอย่างซ่อนเร้นจนมือซ้ายไม่รู้ที่มือขวาบริจาค ชายคนหนึ่งที่ระลึกถึงอัลลอฮเมื่ออยู่ตามลำพังแล้วดวงตาทั้งสองเอ่ท้นด้วยน้ำตา* " (บุคอรี มุสลิม ติรมิซีย และนะสาอีย)

- **ตัดสินความตามหลักการอิสลาม**

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ جُعِلَ قَاضِيًا بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ ذُبِحَ بِغَيْرِ سِكِّينٍ(٣) . رَوَاهُمَا أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ(٤)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ รฎิย ฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *ผู้ใดถูกแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตัดสิน (เป็นกอฎี) ระหว่างประชาชน เท่ากับเขาถูกเชือดโดยไม่ใช้มีด* " (อบูดาวูดและติรมิซีย)

وَلَمَّا بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ مُعَاذًا إِلَى الْيَمَنِ قَالَ لَهُ : كَيْفَ تَقْضِي ؟ قَالَ : أَقْضِي بِمَا فِي كِتَابِ اللهِ . قَالَ : فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِي كِتَابِ اللهِ ؟ قَالَ : فَبِسُنَّةِ رَسُولِ اللهِ ﷺ . قَالَ : فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِي سُنَّةِ رَسُولِ اللهِ ﷺ ؟ قَالَ : أَجْتَهِدُ بِرَأْيِي(٢) . قَالَ : الْحَمْدُ لِلهِ الَّذِي وَفَّقَ رَسُولَ رَسُولِ اللهِ ﷺ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُد(٣) .

" ขณะที่ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ส่งท่านมุอาซไปยังยะมัน ท่านได้กล่าวแก่ท่านมุอาซว่า ' *ท่านจะตัดสินอย่างไร ?* ' ท่านมุอาซตอบว่า ' *ฉันจะตัดสินตามหลักการที่มีอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮ* ' ท่านนบีได้ถามว่า ' *ถ้าหากไม่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮเล่า ?* ' เขาตอบว่า ' *ฉันจะตัดสินตามแนวทางของท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ* ' ท่านถามอีกว่า ' *ถ้าหากไม่ปรากฏอยู่ในแนวทางของท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ?* ' เขาตอบว่า ' *ฉันจะวินิจฉัยด้วยความคิดเห็นของฉัน* ' ท่านนบีศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *ขอขอบคุณอัลลอฮที่ทรงแนะนำแนวทางแก่ทูตของรสูลุลลอฮ* ' " (ติรมิซีย และ อบูดาวูด)

عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِذَا حَكَمَ الْحَاكِمُ فَاجْتَهَدَ فَأَصَابَ فَلَهُ أَجْرَانِ وَإِذَا حَكَمَ فَاجْتَهَدَ فَأَخْطَأَ فَلَهُ أَجْرٌ(١) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอัมร บิน อัล – อาศ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *เมื่อผู้ตัดสินได้ทำหน้าที่ตัดสิน เขาได้ใช้การวินิจฉัยและ(ได้ติดสินอย่าง) ถูกต้อง เขาจะได้รับสองผลบุญ และเมื่อเขาตัดสินเขาได้ใช้*

การวินิจฉัย (แต่ปรากฏว่าการวินิจฉัย) ผิด เขาจะได้รับผลบุญเดียว " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรมิซีย และ นะสาอีย)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ طَلَبَ قَضَاءَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى يَنَالَهُ ثُمَّ غَلَبَ عَدْلُهُ جَوْرَهُ فَلَهُ الْجَنَّةُ وَمَنْ غَلَبَ جَوْرُهُ عَدْلَهُ فَلَهُ النَّارُ(٦) . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ بِسَنَدٍ صَالِحٍ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***ผู้ใดมีหน้าที่ตัดสินมวลมุสลิม จนกระทั่งเขาได้ทำหน้าที่ตัดสิน ต่อมาภายหลังความยุติธรรมของเขาสามารถข่มความอยุติธรรมลงได้ ดังนั้น สวรรค์จะเป็นของเขา และผู้ใดที่ความอยุติธรรมข่มความยุติธรรมของเขา ดังนั้น นรกจะเป็นของเขา*** " (อบูดาวูดด้วยสายรายงานที่ศอหิห)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللهِ عَلَى مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ(٢) عَنْ يَمِينِ الرَّحْمٰنِ عَزَّ وَجَلَّ وَكِلْتَا يَدَيْهِ يَمِينٌ الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلُوا . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ . وَلِلتِّرْمِذِيِّ(٣) : إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَى اللهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَدْنَاهُمْ مِنْهُ مَجْلِسًا إِمَامٌ عَادِلٌ . وَأَبْغَضَ النَّاسِ إِلَى اللهِ وَأَبْعَدَهُمْ مِنْهُ مَجْلِسًا إِمَامٌ جَائِرٌ

ท่านอับดุลลอฮ บิน อัมร รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***แท้จริง ผู้มีความยุติธรรม ณ อัลลอฮฺนั้น เขาจะอยู่บนแท่นจากรัศมี อยู่ทางด้านขวาของอัลลอฮฺ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ เกรียงไกร - ด้านขวาของพระองค์ นั่นคือผู้ตัดสินที่มีความยุติธรรมในการตัดสินของเขา และมีความยุติธรรมในหมู่ประชาชนของเขา และในสิ่งที่พวกเขามีหน้าที่ปกครอง*** " (มุสลิม และนะสาอีย)

และในตัวบทของติรฺมิซียฺว่า " *แท้จริง คนที่อัลลอฮฺทรงรักยิ่งในหมู่มนุษย์ ในวันกิยามะฮฺ และคนที่* ***มีที่อยู่ใกล้ชิดอัลลอฮฺที่สุดในหมู่มนุษย์คือ ผู้นำที่มีความยุติธรรม*** *และคนที่อัลลอฮฺทรงกริ้วมากที่สุดในหมู่มนุษย์ และ****มีที่อยู่ห่างไกลอัลลอฮฺมากที่สุดในหมู่มนุษย์คือ ผู้นำที่อยุติธรรม*** "

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رضي الله عنهم أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ رَدَّ شَهَادَةَ الْخَائِنِ وَالْخَائِنَةِ وَذِي الْغِمْرِ(١) عَلَى أَخِيهِ وَرَدَّ شَهَادَةَ الْقَانِعِ لِأَهْلِ الْبَيْتِ وَأَجَازَهَا لِغَيْرِهِمْ . وَفِي رِوَايَةٍ : لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ وَلَا خَائِنَةٍ وَلَا زَانٍ وَلَا زَانِيَةٍ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ(٢) وَالتِّرْمِذِيُّ(٣) .

ท่านอัมรฺ บิน ชุอัยบฺ ได้เล่าจากบิดา จากปู่ของท่าน รฎิยฯ ว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ปฏิเสธการเป็นพยานของผู้ทุจริตที่เป็นชายและหญิง และผู้มีความอาฆาตแค้นเหนือพี่น้อง (ร่วมศาสนา) ของเขา และท่านได้ปฏิเสธการเป็นพยานของคนที่เป็นคนในครอบครัว และท่านได้อนุญาตการเป็นพยานเข้าข้างคนอื่นจากพวกเขา* " และในบางรายงานว่า " ***ไม่อนุญาตการเป็นพยานของผู้ทุจริตที่เป็นชายและหญิง และไม่อนุญาตการเป็นพยานของผู้ละเมิดประเวณีทั้งผู้ชายและผู้หญิง*** " (อบูดาวูดและ ติรมิซีย)

. عَنْ عَلِيٍّ رضي الله عنه قَالَ : بَعَثَنِي رَسُولُ اللهِ ﷺ إِلَى الْيَمَنِ قَاضِيًا فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللهِ تُرْسِلُنِي وَأَنَا حَدِيثُ السِّنِّ وَلَا عِلْمَ لِي بِالْقَضَاءِ[1] فَقَالَ : إِنَّ اللهَ سَيَهْدِي قَلْبَكَ وَيُثَبِّتُ لِسَانَكَ فَإِذَا جَلَسَ بَيْنَ يَدَيْكَ الْخَصْمَانِ فَلَا تَقْضِيَنَّ حَتَّى تَسْمَعَ مِنَ الْآخَرِ[2] كَمَا سَمِعْتَ مِنَ الْأَوَّلِ فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ يَتَبَيَّنَ لَكَ الْقَضَاءُ قَالَ : فَمَا زِلْتُ قَاضِيًا أَوْ مَا شَكَكْتُ فِي قَضَاءٍ بَعْدُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ حَسَنٍ .

ท่านอะลียฺ รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ส่งฉันไปยังยะมันในฐานะเป็น " กอฎี " (ผู้ตัดสิน) ฉันได้กล่าวว่า ' โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! ท่านส่งฉันไปทั้ง ๆที่ฉันอ่อนวัยและไม่มีความรู้ในเรื่องการตัดสิน ' ท่านกล่าวว่า ' อัลลอฮฺจะทรงชี้นำแก่หัวใจของท่านและจักทำให้ลิ้นของท่านมั่นคง ดังนั้นเมื่อคู่กรณีได้อยู่ต่อหน้าท่าน ท่านจงอย่าตัดสินใจจนกว่าจะฟังอีกฝ่ายหนึ่ง เหมือนอย่างที่ท่านได้รับฟังจากฝ่ายแรก เพราะความจริงมันเป็นเครื่องป้องกันที่จะให้การตัดสินนั้นปรากฏชัดแก่ท่าน ' ท่านอะลียฺกล่าวว่า ' ฉันคงทำหน้าที่กอฎี (ผู้ตัดสิน) และไม่มีข้อสงสัยในเรื่องการตัดสินอีกเลย ' "* (อบูดาวูด และ ติรมิซีย ด้วยสายรายงานที่หะสัน)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ بْنِ أَبِي بَكْرَةَ رضي الله عنه قَالَ : كَتَبَ إِلَيَّ أَبِي وَأَنَا بِسِجِسْتَانَ بِأَلَّا تَقْضِيَ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَأَنْتَ غَضْبَانُ فَإِنِّي سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ : لَا يَقْضِيَنَّ حَكَمٌ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَهُوَ غَضْبَانُ[6] . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอัลดุรเราะหมาน บิน อบูบักร รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " บิดาของฉันได้มีหนังสือมาถึงฉันเมื่อฉันอยู่ที่เมืองสิยิสตาน มีใจความว่า " ไม่ให้ลูกทำหน้าที่ตัดสินระหว่างคนสองคนในขณะที่ลูกมีความโกรธ เพราะแท้จริงพ่อได้ยินท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า ' *ไม่ให้ผู้ตัดสินทำหน้าที่ตัดสินระหว่างคนสองคน ระหว่างที่เขาโกรธ* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรมิซีย และนะสาอีย)

- **ให้มีความความเมตตา อ่อนโยน และปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานและ/หรือผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง**

3 : 158 ความว่า " **ดังนั้น ด้วยความเมตตาของอัลลอฮฺที่เจ้า (*มุฮัมมัด*) อ่อนโยนต่อพวกเขา (*แม้การที่พวกแม่นธนูฝ่าฝืนคำสั่งในสงครามอุหุด ทำให้ได้รับความเสียหายอย่างหนักก็ตาม*) ถ้าเจ้าเสียงกร้าว ใจกระด้าง แน่นอนพวกเขาจะเตลิดไปรอบๆเจ้า** (*9:128*) ดังนั้นจงยกโทษ (*ผ่อนปรน*) **พวกเขา** (*7:199*) และจงขอการอภัยโทษสำหรับพวกเขา และจงปรึกษาพวกเขาในกิจการ (*เป็นบทเริ่มของการประชาธิปไตย 42:38*) **ครั้นเมื่อเจ้าตัดสินใจเด็ดขาดแล้ว จงวางใจในอัลลอฮฺ แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้ไว้วางใจ (*ในพระองค์ 3: 121*) "**

7 : 199 ความว่า " (*ดังนั้น*) **จงยึดเอาการผ่อนปรน** (*อย่ารุนแรงแก่พวกเขา 3 : 158*) **และกำชับการดี และจงห่างจากพวกโฉดเขลา "**

42 : 38 ความว่า " และบรรดาผู้ตอบสนอง (*ต่อหลักธรรมของ*) พระผู้อภิบาลของพวกเขา **และพวกเขาดำรงนมาซ และกิจการของพวกเขาคือการปรึกษากันในระหว่างพวกเขา** (*เป็นหลักของประชาธิปไตย 3: 158*) และจากสิ่งที่เราได้ให้เครื่องยังชีพแก่เขา พวกเขาบริจาค "

- **เป็นห่วง กังวลและหวังดีต่อเพื่อนมนุษย์ตามแบบของท่านนบี ศ็อลฯ**

9 : 128 ความว่า " โดยแน่นอนยิ่ง (*มนุษย์เอ๋ย !*) ได้มีมายังสูเจ้าแล้วซึ่งรสูลคนหนึ่ง (*มุฮัมมัด- เป็นมนุษย์ธรรมดา*) จากหมู่สูเจ้าเอง (*2:129*) เป็นกังวลแก่เขา (*ในเรื่อง*) ที่ให้ทุกข์แก่สูเจ้า เป็นห่วง (*หวัง ดี*) สูเจ้า (*และ*) แก่สูเจ้านั้น เขาเป็นผู้เอ็นดู ผู้เมตตาเสมอ "

- **มีความหนักแน่น**

5 : 8 ความว่า "**.....และจงอย่าให้การเกลียดชังของหมู่ใดยุสูเจ้าไม่ให้ปฏิบัติการยุติธรรม** จงมีความยุติธรรม (*เพราะ*) มันใกล้กว่าสำหรับการำรวมตนจากความชั่ว และจงสำรวมตนต่ออัลลอฮฺ แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงตระหนักที่สู้จ้ากระทำ "

- **ให้สยบข่าวลือด้วยการสอบสวนข้อเท็จจริง**

4 : 83 ความว่า " และเมื่อได้มาแก่พวกเขาซึ่งกิจการ (*ข่าว*) แห่งความปลอดภัยหรือความหวาดกลัว (*อันตราย*) พวกเขาแพร่มันออกไป (*โดยไม่ได้สอบสวนก่อน*) แต่ถ้าพวกเขาอ้างมันกลับยังรสูล (*เพื่อสอบสวน*) และยังบรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่พวกเขา (*4:59*) แน่นอนบรรดาในหมู่พวกเขาผู้ (*สามารถ*) สอบสวนมัน ก็จะรู้ (*เรื่องจริง*)ได้....."

- **ให้ยึดบรรดานบีเป็นแบบอย่าง**

21 : 73 ความว่า " และเรา (*อัลลอฮฺ*) ได้ตั้งเขาทั้งหลาย (*บรรดานบี*) เป็นหัวหน้า (*แบบอย่าง 2:124; 32:24*) นำทาง (*ประชาชน*) ตามพระบัญญัติของเรา และเราได้วะหีย์แก่เขาทั้งหลายซึ่งการทำดีทั้งหลาย การนมาซและการจ่ายซะกาฮฺ และพวกเขาเคารพภักดีเรา "

- **อัลลอฮฺทรงช่วยเหลือผู้บริหาร**

20 : 38 ความว่า " และเราได้ทำให้อาณาจักรของพวกเขาเข้มแข็ง และเราได้ประทานแก่เขาซึ่งวิทยปัญญา และการวินิจฉัยอรรถคดี "

- **ผู้บริหารจะต้องถูกตรวจสอบจากอัลลอฮฺ**

10 : 14 ความหมาย " **แล้วเราจะได้ให้สูเจ้าเป็นผู้ครองในแผ่นดินนี้หลังจากพวกเขา** (*2:29; 6:166*) **เพื่อเราจะได้ดูว่า สูเจ้าประพฤติเช่นไร** "

6 : 166 ความว่า " **และพระองค์คือผู้ทรงให้สูเจ้าเป็นผู้ปกครองแผ่นดิน** (*7:69; 74:28; 10:14*) และทรงเทอดฐานะบางคนเหนือกว่าอีกบางคน **เพื่อทรงทดลองที่พระองค์ได้ทรงประทานแก่สูเจ้า** (*5:48; 11:7; 18:7; 67:2*)**แท้จริง พระผู้อภิบาลของเจ้าเป็นผู้ทรงฉับพลันในการลงโทษ** ....."

- **ให้แต่งตั้งผู้ช่วยที่ไว้ใจได้ทำหน้าที่แทน**

عَنْ جُبَيْرِ بْنِ مُطْعِمٍ رضي الله عنه قَالَ : أَتَتِ النَّبِيَّ ﷺ امْرَأَةٌ فَكَلَّمَتْهُ فِي شَيْءٍ فَأَمَرَهَا أَنْ تَرْجِعَ إِلَيْهِ فَقَالَتْ : يَا رَسُولَ اللهِ أَرَأَيْتَ إِنْ جِئْتُ وَلَمْ أَجِدْكَ كَأَنَّهَا تُرِيدُ الْمَوْتَ قَالَ : إِنْ لَمْ تَجِدِينِي فَأْتِي أَبَا بَكْرٍ(٤) . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านญุบัยรฺ บิน มุฏอิม รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " ผู้หญิงคนหนึ่งได้มาหาท่านนบี ศ็อลฯ และได้พูดกับท่านในเรื่องหนึ่ง และท่านได้สั่งให้หญิงนั้นมาหาท่านอีกครั้ง หญิงนั้นกล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลลอฮฺ ! โปรดบอกฉัน (ว่าควรทำอย่างไร) ถ้าฉันมาแล้วไม่พบท่าน* ' คล้ายกับหญิงนั้นจะหมายถึงความตาย ท่านนบีได้กล่าวว่า ' *ถ้าหากเธอไม่พบฉัน เธอจงไปหาอบูบักรฺ* ' (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أَلَا كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْإِمَامُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ ، وَعَبْدُ الرَّجُلِ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ ، أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ(٦) . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งกล่าวว่า " *โปรดทราบ* ***พวกท่านทุกคนมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบและพวกท่านต้องถูกสอบสวนในหน้าที่ที่รับผิดชอบนั้น ดังนั้น ผู้นำ (อิมาม) เป็นผู้ดูแลประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อประชาชนของเขา*** *ผู้ชายมีหน้าที่ดูแลครอบครัวของเขา จะต้องรับผิดชอบ*

ต่อครอบครัวของเขา ผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลตรองครัวของสามีและบุตรของสามีและต้องรับผิดชอบพวกเขา ทาสคนหนึ่ง ๆมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของนายและจะต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินนั้น ดังนั้นจงรู้ไว้เถิดว่า ทุกคนมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และพวกเขาจะต้องถูกสอบสวนในหน้าที่ที่เขารับผิดชอบนั้น "

- **การยักยอก และ ของกำนัล (*ค่าคอมมิชชั่น*)**

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ رضي الله عنهم أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ وَأَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ حَرَّقُوا مَتَاعَ الْغَالِّ وَضَرَبُوهُ[٨] . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

ท่านอัมรฺ บุตรของชุอัยบฺ ได้เล่าจากบิดาของท่าน จากปู่ของท่าน รฎิย ฯ ว่า " ***แท้จริงท่านนบี ศ็อลฯ ท่านอบูบักรฺ (เคาะลีฟะฮฺคนที่ 1) และท่านอุมัรฺ (เคาะลีฟะฮคนที่ 2) ได้เผาข้าวของของผู้ที่ยักยอก*** " (อบูดาวูด)

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رضي الله عنه قَالَ : بَعَثَنِي النَّبِيُّ ﷺ إِلَى الْيَمَنِ فَلَمَّا سِرْتُ أَرْسَلَ فِي أَثَرِي فَرُدِدْتُ فَقَالَ : أَتَدْرِي لِمَ بَعَثْتُ إِلَيْكَ ؟ لَا تُصِيبَنَّ شَيْئًا بِغَيْرِ إِذْنِي فَإِنَّهُ غُلُولٌ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . لِهٰذَا دَعَوْتُكَ فَامْضِ لِعَمَلِكَ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ[١] .

ท่านมุอาซ บิน ญะบัล รฎิยฯ ได้กล่าวว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ส่งฉันไปยะมัน เมื่อฉันได้ออกเดินทางไป ท่านได้ส่งคนไปตามฉัน เมื่อฉันถูกนำหลับมา ท่านได้กล่าวว่า ' ท่านรู้ไหมว่า ทำไมฉันจึงส่งคนไปตามท่านกลับมา ? ท่านจงอย่ารับสิ่งใดใด ๆโดยที่ฉันไม่อนุญาต เพราะนั่นเป็นการทุจริต และผู้ใดทุจริตเขาจะต้องนำสิ่งที่เขาทุจริตมาในวันกิยามะฮ ด้วยเหตุนี้ฉันจึงเรียกท่านกลับมา ดังนั้น (เมื่อรู้แล้ว) จงไปปฏิบัติหน้าที่ของท่านได้แล้ว* " (ติรมิวีย)

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิย ฯ ได้เล่าว่า " พวกเราได้ออกไปกับท่านนนบี ศ็อลฯในปีคอยบัรฺ โดยพวกเราไม่ได้รับทองคำ และแม้แต่เงินเป็นสินสงคราม นอกจากผ้า ข้าวของและทรัพย์สินต่างๆ ต่อมาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้มุ่งตรงไปยังวาดี อัล - กุรอ ก็ได้มีผู้นำเอาทาสผิวดำคนหนึ่งชื่อมิดอัมมามอบให้เป็นของกำนัล และในขณะที่เขากำลังดึงพาหนะของท่านรสูลุลลอฮฺให้หยุด ได้มีลูกธนูมาโดนเขาทำให้เขาเสียชีวิต ประชาชนพากันกล่าวว่า ' *สวรรค์เป็นสิ่งสะดวกแก่เขาแล้ว* ' ท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า ' ***หามิได้ ! ขอสาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตของฉันอยู่ในอุ้งพระหัตถ์ของพระองค์ว่า เทียนเล่มหนึ่งที่เขาเอาไปในวันคอยบัรฺ จากสินสงครามที่ยังไม่ได้แบ่งนั้น*** *มันจะลุกเป็นไฟอยู่เหนือเขา* ' เมื่อพวกเขาได้ยินเช่นนั้น ได้มีชายคนหนึ่งนำเอาเชือกหนังผูกรองเท้าหนึ่งเส้นหรือสองเส้นมาคืนให้ท่านนนบี ศ็อลฯ และท่านได้กล่าวว่า ' *เชือกผูกรองเท้าหนึ่งเส้นหรือสองเส้นมาจากไฟนรก* " (บุคอรี มุสลิม และอบูดาวูด)

عَنْ أَبِي حُمَيْدٍ رضي الله عنه قَالَ : اسْتَعْمَلَ النَّبِيُّ ﷺ رَجُلًا مِنَ الْأَسْدِ(٤) يُقَالُ لَهُ ابْنُ اللُّتْبِيَّةِ عَلَى الصَّدَقَةِ فَلَمَّا قَدِمَ قَالَ : هٰذَا لَكُمْ وَهٰذَا أُهْدِيَ لِي، فَقَامَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى الْمِنْبَرِ فَحَمِدَ اللهَ وَأَثْنَىٰ عَلَيْهِ وَقَالَ : مَا بَالُ عَامِلٍ أَبْعَثُهُ فَيَقُولُ هٰذَا لَكُمْ وَهٰذَا أُهْدِيَ لِي أَفَلَا قَعَدَ فِي بَيْتِ أَبِيهِ أَوْ فِي بَيْتِ أُمِّهِ حَتَّى يَنْظُرَ أَيُهْدَى إِلَيْهِ أَمْ لَا؟ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَنَالُ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنْهَا شَيْئًا إِلَّا جَاءَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَحْمِلُهُ عَلَى عُنُقِهِ بَعِيرٌ لَهُ رُغَاءٌ(٥) أَوْ بَقَرَةٌ لَهَا خُوَارٌ، أَوْ شَاةٌ تَيْعَرُ، ثُمَّ رَفَعَ يَدَيْهِ حَتَّى رَأَيْنَا عُفْرَتَيْ إِبْطَيْهِ ثُمَّ قَالَ : اللّٰهُمَّ هَلْ بَلَّغْتُ، مَرَّتَيْنِ. رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบูฮุไมดฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้แต่งตั้งชายคนหนึ่งจากตระกูลอะสัด มีชื่อว่าอิบนุลลุตบียะฮฺ ให้เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมซะกาต หลังจากนั้นเมื่อเขากลับมา เขาได้กล่าวแก่ท่านนบีว่า ' *นี่เป็นกรรมสิทธ์ของท่าน นี่เป็นของกำนัล (ที่ประชาชนให้) สำหรับฉัน* ' **ต่อมาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯได้ยืนบนแท่น (มิมบัรฺ) และกล่าวคำสรรเสริญอัลลอฮฺ และเทอดทูนเกียรติพระองค์ และได้กล่าวว่า ' จะ** *มีสภาพอย่างไร ? เจ้าหน้าที่ที่ฉันส่งไป แล้ว (กลับมา) กล่าวว่า นี่เป็นกรรมสิทธิ์ของพวกท่าน และสิ่งนี้เป็นของกำนัลของฉัน ทำไมเขาไม่ (ลอง) นั่งอยู่ในบ้านพ่อหรือบ้านแม่ของเขา แล้วคอนดูว่าจะมีใครนำของกำนัลมาให้เขาหรือไม่ ?* ***ขอสาบานต่อพระผู้ซึ่งชีวิตของมุฮัมมัดอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์ของพระองค์ ว่า คนใดคนหนึ่งจะแตะต้องทรัพย์ซะกาตไม่ได้*** *(ถ้าไม่มีสิทธิที่จะรับ) นอกจากเขาจะนำ*

สิ่งนั้นมาในวันกิยามะฮฺ เขาจะต้องแบกมันบนต้นคอของเขา (ถ้าสิ่งที่ยักยอกไปนั้นเป็น) อูฐ มันก็จะมีเสียงร้อง ถ้าหากเป็นวัวมันก็จะมีเสียงร้อง หรือถ้าหากเป็นแกะมันก็จะมีเสียงร้อง ‘ หลังจากนั้นท่านนบีได้ยกมือทั้งขึ้นจนพวกเราเห็นรอยขาวจากรักแร้ทั้งสองของท่าน และท่านได้กล่าวว่า ‘ *โอ้อัลลอฮฺ ! ฉันได้ประกาศศาสนา (ของพระองค์) จนทั่วแล้วใช่ไหม ?* (ท่านได้กล่าว) สองครั้ง ” (บุคอรี มุสลิม และอบูดาวูด)

عَنْ بُرَيْدَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

مَنِ اسْتَعْمَلْنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزَقْنَاهُ رِزْقًا فَمَا أَخَذَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَهُوَ غُلُولٌ(٢) . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْحَاكِمُ .

ท่านบุรอยดะฮ รฎิย ฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า “ *ผู้ใดที่เราได้แต่งตั้งเขาให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่ง และเราได้กำหนดปัจจัยยังชีพให้แก่เขา (เงินเดือน) ดังนั้น สิ่งใดที่เขาเอาเป็นกรรมสิทธิ์นอกเหนือจากนั้น ถือว่าเป็นการทุจริต* ” (อบูดาวูดและหสกิม)

دَخَلَ عُبَيْدُ اللّٰهِ بْنُ زِيَادٍ رضي الله عنه عَلَى مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ يَعُودُهُ فَقَالَ :

أُحَدِّثُكَ حَدِيثًا سَمِعْتُهُ مِنْ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ فَقَالَ : مَا مِنْ وَالٍ يَلِي رَعِيَّةً مِنَ

الْمُسْلِمِينَ فَيَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لَهُمْ إِلَّا حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ . رواه الشيخان

ท่านอุบัยดุลลอฮฺ บิน ซิยาด รฎิยฯ ได้เข้าไปหามะอฺกอล บิน ยะซารฺ (เพื่อเยี่ยมอาการป่วยของเขา) ต่อมามะอฺกอลได้กล่าวว่า ฉันจะเล่าหะดีษหนึ่งที่ฉันได้ฟังจากท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า “ *ไม่มีผู้ปกครองคนใดที่ปกครองประชาชนของเขาที่เป็นมุสลิม ต่อมาเขาได้เสียชีวิตลงในสภาพที่หลอกลวงพวกเขา (ประชาชน) อัลลอฮฺจะทรงห้ามสวรรค์สำหรับเขา* ” (บุคอรี และมุสลิม)

(๒) ห้ามฆ่าชีวิต ยกเว้นการประหารนักโทษ

จากอัล - กุรอาน

17 : 33 ความว่า “ และจงอย่าฆ่าชีวิตใดที่อัลลอฮฺได้ทรงห้ามไว้ (*เช่นฆ่ามนุษย์*) เว้นแต่เพื่อความยุติธรรม (*เช่นประหารชีวิตนักโทษ*) และผู้ใดถูกฆ่าอย่างอยุติธรรม ดังนั้นเราได้ให้อำนาจแก่ผู้ปกครอง (*หรือทายาท*) ของเขา (*ที่จะดำเนินคดี*) ฉะนั้นจงอย่าให้ล่วงเกินขอบเขตในเรื่องฆาตกรรม (*โดยลงโทษลูกหลานหรือพี่น้องฆาตกรแทนที่จะเป็นตัวฆาตกรเอง*) ”

4 : 92 – 93 ความว่า “ และไม่พึงแก่ผู้ศรัทธา (*คือมุสลิม*) จะฆ่าผู้ศรัทธาใด (*มุสลิม*) เว้นแต่โดยพลั้งผิด และผู้ใดฆ่าผู้ศรัทธา (*มุสลิมทั่ว ๆ ไป*) โดยพลั้งผิด (*เช่นในกรณีที่สงครามอุหุด*) ดังนั้น (*ผู้ฆ่าต้องให้มี*) การปล่อยทาส (*หรือทาสี*) ผู้ศรัทธาคนหนึ่งเป็นไท และ (*ต้องจ่าย*) ค่าทำขวัญแก่ครอบครัว (*ทายาท*) ของเขา (*ผู้ตาย*) เว้นแต่พวกเขา (*ฝ่ายครอบครัวผู้ตาย*) ยกให้เป็นทาน (*ไม่เอาความ*) และถ้าเขา (*ผู้ตาย*) อยู่ในหมู่ชนเป็นศัตรู (*ทำสงครามต่อสู้เจ้า*) และ

เขา (*ผู้ตาย*) เป็นผู้ศรัทธา (*เป็นมุสลิมที่อยู่ฝ่ายศัตรู*) ดังนั้น (*ผู้ฆ่าให้มี*) การปล่อยทาส (*หรือทาสี*)ผู้ศรัทธาคนหนึ่งเป็นไท (*ก็พอแล้ว*) แต่ถ้าเขา (*ผู้ตายมิได้เป็นมุสลิมและ*) มาจากหมู่ชนที่ในระหว่าง สูเจ้าและพวกเขามีปฏิญญา (*ไม่ตรีต่อกัน*) ดังนั้น (*ผู้ฆ่าต้องให้*) ค่าทำขวัญแก่ครอบครัว (*ทายาท*) ของเขา (ผู้ตาย) พร้อมกับการปล่อยทาส (*หรือทาสี*) ผู้ศรัทธาคนหนึ่งเป็นไท ถ้าผู้ใดหาไม่พบ (*คือไม่มีทาสหรือทาสี หรือไม่มีเงินค่าทำขวัญ*) เขาต้องถือศีลอดติดต่อกันสองเดือน (*ตามวินัยในเดือนรอมฎอน*) การนิรโทษจากอัลลอฮฺ และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ผู้ทรงปรีชาญาณ ”

และจากหะดีษ

عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَائِلٍ عَنْ أَبِيْهِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : أُتِيَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَجُلٍ قَتَلَ رَجُلاً فَسَأَلَهُ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَقَرَّ فَسَلَّمَهُ لِوَلِيِّ الْمَقْتُوْلِ فَذَهَبَ بِهِ وَفِيْ عُنُقِهِ نِسْعَةٌ فَلَمَّا أَدْبَرَ قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اَلْقَاتِلُ وَالْمَقْتُوْلُ فِيْ النَّارِ ، فَبَلَغَ الْوَلِيَّ مَقَالَةُ رَسُوْلِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَفَا عَنْهُ . رَوَاهُ الْخَمْسَةُ إِلاَّ الْبُخَارِيَّ .

ท่านอัล - เกาะมะฮฺ บิน วาอิล ทราบจากบิดาของท่าน รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ *ชายคนหนึ่งได้ถูกนำตัวมาหาท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เนื่องจากเขาได้ฆ่าชายคนหนึ่งตาย ท่านรสูลุลลอฮฺได้ถามเขา และเขาได้ยอมรับสารภาพ ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ จึงได้มอบตัวเขาให้กับผู้ปกครองของผู้ที่ถูกฆ่า เขาได้นำตัวฆาตกรไปโดยมีเชือกหนัง (ผูก) อยู่ที่คอ เมื่อเขากลับออกไปแล้ว ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า* ***คนฆ่าและคนถูกฆ่าอยู่ในไฟนรก*** *คำพูดของท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้ล่วงรู้ไปถึงผู้ปกครองของคนที่ถูกฆ่า เขาจึงได้ให้อภัยฆาตกรผู้นั้น* ” (มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และ นะสาอียฺ)

(3) การสงคราม

- **ห้ามฆ่าผู้หญิงและเด็กในการสงคราม**

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ : وُجِدَتِ امْرَأَةٌ مَقْتُولَةٌ فِي بَعْضِ مَغَازِي النَّبِيِّ ﷺ فَنَهَى عَنْ قَتْلِ النِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ(٢) . وَسُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ أَهْلِ الدَّارِ يُبَيَّتُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَيُصَابُ مِنْ نِسَائِهِمْ وَذَرَارِيِّهِمْ قَالَ : هُمْ مِنْهُمْ(٣) . رَوَاهُمَا الْأَرْبَعَةُ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ *เคยพบว่าผู้หญิงถูกฆ่าตายในบางสงคราม ท่านนบี ศ็อลฯจึงได้ห้ามฆ่าผู้หญิงและเด็ก* “

" และได้มีผู้ถามท่านนบี ศ็อลฯเกี่ยวกับชาวเมืองของผู้ตั้งภาคีถูกโจมตีในเวลากลางคืน (จากฝ่ายมุสลิม) โดยผู้หญิงและเด็กๆของพวกเขาโดน (ฟันหรือโนฆ่า) ท่านกล่าวว่า ' *พวกเขาจากพวกเขา (หมายความว่า การฆ่าโดยไม่เจตนาไม่เป็นไร แต่ห้ามเจาะจงฆ่า)* ' " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซีย์)

- **บรรดาทูตทั้งหลายต้องไม่ถูกสังหาร**

عَنْ نُعَيْمِ بْنِ مَسْعُودٍ الْأَشْجَعِيِّ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ لِرَسُولَيْ مُسَيْلِمَةَ[٢] حِينَ قَرَأَ كِتَابَهُ : مَا تَقُولَانِ أَنْتُمَا ؟ قَالَا : نَقُولُ كَمَا قَالَ قَالَ : أَمَا وَاللهِ لَوْلَا أَنَّ الرُّسُلَ لَا تُقْتَلُ لَضَرَبْتُ أَعْنَاقَكُمَا[٣] . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْإِمَامُ أَحْمَدُ رضي الله عنهما .

ท่านนุอัยมฺ บิน มัสอูด อัล – อัชญะอีย์ได้เล่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวแก่ทูตทั้งสองของมุสัยลิมะฮฺ ขณะที่ท่านได้อ่านสาส์นของเขาแล้วว่า ' *ท่านทั้งสองมีคำพูดอะไรบ้าง?* ' เขาทั้งสองได้กล่าวว่า ' *เราทั้งสองมีคำพูดเหมือนสุสัยลิมะฮฺพูด* ' ท่านนนบีได้กล่าวว่า ' *พึงทราบเถิดว่า ! ขอสาบานต่ออัลลอฮฺว่า ถ้าแม้นไม่ปรากฏมาก่อนว่า บรรดาทูตไม่ถูกฆ่าแล้ว แน่นอน ฉันจะต้องฟันคอพวกท่านทั้งสองแน่* ' " อบูดาวูด และอะหฺมัด)

- **ให้ทำจารกรรมได้ แต่ถ้าจับจารชนได้ให้สังหาร**

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ بُسَيْسَةَ عَيْنًا يَنْظُرُ مَا صَنَعَتْ عِيرُ أَبِي سُفْيَانَ[٣] . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ[٤] .

ท่านอะนัส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ส่งบุสัยสะฮฺไปเป็ยจารชนคอยสอดแนมดูว่า กองคาราวานสินค้าของอบูสุฟยานกระทำอะไรบ้าง ? " (อบูดาวูด)

عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَوْمَ الْأَحْزَابِ : مَنْ يَأْتِينَا بِخَبَرِ الْقَوْمِ ؟ فَقَالَ الزُّبَيْرُ : أَنَا ، قَالَهَا ثَلَاثًا وَيُجِيبُهُ الزُّبَيْرُ ، ثُمَّ قَالَ ﷺ : إِنَّ لِكُلِّ نَبِيٍّ حَوَارِيَّ وَإِنَّ حَوَارِيَّ الزُّبَيْرُ[٥] . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านฐาบิรฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านนนบี ศ็อลฯ ได้กล่าวในวันอะฮฺซาบว่า ' ***ผู้ใดบ้างที่จะนำข่าวของพวกนั้นมาให้เรา ?*** ' อัซ – ซุบัยรฺได้กล่าวว่า ' *ฉันเอง* ' ท่านนบีได้กล่าวเช่นนั้นสามครั้ง และอัซ – ซุบัยรฺก็

ได้ตอบเช่นนั้น สามครั้ง แล้วท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า ' *แท้จริงนบีทุกท่านมีผู้ช่วยเหลือ และผู้ช่วยของฉันคือ อัช – ชุบัยรฺ* ' " (บุคอรี มุสลิม และติรฺมิซียฺ)

عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ رضي الله عنه قَالَ : أَتَى النَّبِيَّ ﷺ عَيْنٌ(٥) مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَهُوَ فِي سَفَرٍ فَجَلَسَ مَعَ أَصْحَابِهِ يَتَحَدَّثُ ثُمَّ انْفَتَلَ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : اطْلُبُوهُ فَاقْتُلُوهُ قَالَ : فَقَتَلْتُهُ فَنَفَّلَنِي سَلَبَهُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านสะละมะฮฺ บิน อัล – อักวะอฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " มีจารชนคนหนึ่งจากผู้ตั้งภาคีได้มายังท่านนบี ศ็อลฯ ขณะที่ท่านอยู่ในการเดินทาง จารชนคนนั้นได้มาอยู่ปะปนกับอัครสาวกของท่าน พูดคุย และหลังจากนั้นเขาก็หลบไป ท่านนบี ศ็อลฯได้กล่าวว่า ' *พวกท่านจงไปติดตามเขา และฆ่าเขาเสีย* ' ผู้เล่าได้กล่าวว่า ' *ฉันได้ฆ่าเขา และท่านนบี ได้มอบทรัพย์ที่ติดตัวเขาให้แก่ฉัน* ' " (บุคอรี และ อบูดาวูด)

(4) เรื่องการขโมยหรือปล้น

จาก**อัล – กุรฺอาน**

5 : 38 – 39 ความว่า " ส่วนขโมยผู้ชายและขโมยผู้หญิง(*ผู้ขโมยเป็นสันดาน*) จงตัดมือ (*ขวา*) ของเขาทั้งสอง (*ถึงข้อมือ*) เป็นการ (*ลงโทษ*) ตอบแทนตามที่ทั้งสองได้ขวนขวายไว้ (*จากการขโมย*) เป็นแบบอย่างให้เข็ดหลาบจากอัลลอฮฺ (*ตามเจตนา และความผิด*) และอัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณแต่ผู้ใดลุแก่โทษหลังจากความผิดของเขา และปรับปรุง (*ตนเอง*) ให้ดีขึ้น (*เช่นคืนของที่ขโมยก่อนเจ้าหน้าที่รู้ หรือเจ้าทุกข์ไม่เอาความ*) ดังนั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ ทรงเมตตาเสมอ "

5 : 33 ความว่า " หรือมือและเท้าของพวกเขาถูกตัดสลับข้าง (*เมื่อพบว่าทำการปล้นสดมภ์*) หรือถูกเนรเทศไปจากแผ่นดิน(*บ้านเมือง หรือถูกขังเมื่อยังไม่ได้ปล้นหรือฆ่า แต่ลงมือจะกระทำ*) นั่นสำหรับพวกเขา คือการอดสูในโลกนี้ และสำหรับพวกเขาในโลกหน้า คือการลงโทษอันมหันต์ "

(5) เป็นมิตรกับประชาชน

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ فِي بَيْتِي هٰذَا : اللّٰهُمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَشَقَّ عَلَيْهِمْ(٢) فَاشْقُقْ عَلَيْهِ، وَمَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَرَفَقَ بِهِمْ فَارْفُقْ بِهِ . رَوَى الثَّلَاثَةَ مُسْلِمٌ(٣) .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งได้กล่าวในบ้านหลังนี้ของฉันว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! ผู้ใดได้ทำหน้าที่ปกครองสิ่งใดจากกิจการของประชากรของฉัน แล้วเขาได้ทำให้เกิดความลำบากและเข้มงวดพวกเขา ขอพระองค์ทรงทำให้เกิดความลำบากและเข้มงวดกับเขาด้วยเถิด และผู้ใดได้ปกครองกิจการใดของ*

ประชากรของฉัน และเขาได้ให้ความสะดวกแกพวกเขา ขอพระองค์ทรงให้ความสะดวกแก่เขาด้วยเถิด "
(มุสลิม)

قَالَ عَمْرُو بْنُ مُرَّةَ لِمُعَاوِيَةَ رضي الله عنهما : إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ : مَا مِنْ إِمَامٍ يُغْلِقُ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الْحَاجَةِ وَالْخَلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ إِلَّا أَغْلَقَ اللهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتِهِ(٤) وَحَاجَتِهِ وَمَسْكَنَتِهِ، فَجَعَلَ مُعَاوِيَةُ رَجُلًا عَلَى حَوَائِجِ النَّاسِ . رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ(٥) وَأَبُو دَاوُدَ .

ท่านอัมรฺ บิน มุรฺเราะฮฺ ได้กล่าวแก่ท่านมุอาวิยะฮฺ (เคาะลิฟะฮฺ)รฎิยฯ ว่า " **แท้จริง ท่านรสูลุลลอฮฺ** ศ็อลฯ กล่าวว่า ' *ผู้นำคนใดที่ปิดประตูใส่สลัก ไม่ยอมให้คนที่มีธุระจำเป็น คนยากจนและเข็ญใจเข้าพบ นอกจากอัลลอฮจะทรงปิดประตูฟ้า สำหรับความจำเป็นของเขาและความยากจนของเขา ต่อมาท่าน มุอาวิยะฮ ได้แต่งตั้งคน ๆหนึ่งดูแลความต้องการของประชาชน* " (มุสลิม)

(6) การจัดบริการแก่เจ้าหน้าที่

عَنِ الْمُسْتَوْرِدِ بْنِ شَدَّادٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ كَانَ لَنَا عَامِلًا فَلْيَكْتَسِبْ زَوْجَةً ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ خَادِمٌ فَلْيَكْتَسِبْ خَادِمًا ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَسْكَنٌ فَلْيَكْتَسِبْ مَسْكَنًا . قَالَ أَبُو بَكْرٍ : أُخْبِرْتُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ : مَنِ اتَّخَذَ غَيْرَ ذٰلِكَ فَهُوَ غَالٌّ أَوْ سَارِقٌ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ(١) .

ท่านมุสเตาริด บิน วัดดาด รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ทำงานให้แก่เรา ให้เขาจงหาภรรยา และถ้าเขาไม่มีคนรับใช้ ให้เขาจงหาคนรับใช้ และถ้าหากเขาไม่มีที่พักอาศัย ให้เขาจงหาที่พักอาศัย* " ท่านอบูบักรฺกล่าวว่า " *ผู้ใดยึดถือนอกเหนือจากที่กล่าวนี้ถือว่าเป็นผู้ทุจริตหรือขโมย* " (อบูดาวูด และ หากิม)

นอกจากนี้อิสลามได้กล่าวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในฐานะผู้บริหารอีกมากมาย ซึ่งทำให้อิสลามรุ่งเรืองในอดีต ขยายการอาณาจักร และปกครองประเทศต่าง ๆจากคาบสมุทรอุรับไปถึงประเทศเสปน และด้านเอเชียมาถึงอินเดีย ฯ แต่เมื่อมุสลิมลืมคำสั่งของอัลลอฮฺ ก็ต้องตกต่ำอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน – ผู้วิจัย

2 . หน้าที่ของผู้ใต้ปกครองหรือประชาชนทั่วไป

ดังหลักฐานจากอัล กุรอานและหะดีษ

(๑) ให้เชื่อฟังผู้ปกครอง ตราบใดที่เขายังไม่ใช้ให้ทำความชั่ว

4 : 59 ความว่า " บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺ และจงเชื่อฟังปฏิบัติตาม รสูล และบรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่สูเจ้า....."

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِيمَا أَحَبَّ أَوْ كَرِهَ مَالَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ[๕]. رَوَاهُ الْخَمْسَةُ .

وَ لِلْبُخَارِيِّ : اِسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَإِنِ اسْتُعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَأَنَّ رَأْسَهُ زَبِيبَةٌ[๑] .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิย ฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *การเชื่อและปฏิบัติตามเป็นหน้าที่ของมุสลิมทั้งในสิ่งที่ตนชอบและไม่ชอบ ตราบเท่าที่เขาไม่ถูกใช้ให้ทำความชั่ว แล้วเมื่อเขาถูกใช้ให้ทำความชั่ว ก็ไม่จำเป็นต้องเชื่อและปฏิบัติตาม* " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด ติรฺมิซียฺ และนะสาอียฺ)

และในตัวบทของบุคอรีว่า " *ท่านทั้งหลายจงรับฟังและปฏิบัติตาม ถึงแม้ผู้ถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้นำของพวกท่าน จะเป็นทาสผิวดำที่ผมหยิกติดหนังศีรษะก็ตาม* "

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضي الله عنه قَالَ : أَوْصَانِي خَلِيلِي ﷺ أَنْ أَسْمَعَ وَأُطِيعَ وَإِنْ كَانَ عَبْدًا مُجَدَّعَ الْأَطْرَافِ . وَفِي رِوَايَةٍ : إِنْ أُمِّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ مُجَدَّعٌ أَسْوَدُ يَقُودُكُمْ بِكِتَابِ اللهِ فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا[๒]. رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

ท่านอบูซัรรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " มิตรรักของฉัน ศ็อลฯได้สั่งเสียแก่ฉันว่า " *ให้ฉันรับฟังและปฏิบัติตาม แม้ (ผู้นำ) จะเป็นทาสที่อวัยวะกุดด้วนก็ตาม* "

และในบางรายงานว่า " *ถ้าทาสที่จมูกแหว่ง ผิวดำถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้นำของพวกท่าน และเขาปกครองพวกท่านด้วยคัมภีร์ของอัลลอฮฺ ท่านทั้งหลายจงเชื่อและปฏิบัติตามเขา* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : كَانَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ تَسُوسُهُمُ الْأَنْبِيَاءُ كُلَّمَا هَلَكَ نَبِيٌّ خَلَفَهُ نَبِيٌّ وَإِنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي، وَسَتَكُونُ خُلَفَاءُ فَتَكْثُرُ قَالُوا : فَمَا تَأْمُرُنَا ؟ قَالَ : فُوا بِبَيْعَةِ الْأَوَّلِ فَالْأَوَّلِ وَأَعْطُوهُمْ حَقَّهُمْ فَإِنَّ اللهَ سَائِلُهُمْ عَمَّا اسْتَرْعَاهُمْ[๑] . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " ' *ปรากฏว่าวงศ์วารของอิสรออีลนั้นมีบรรดานบีคอยแนะนำพวกเขาในการดำเนินชีวิต ทุกครั้งที่นบีท่านหนึ่งเสียชีวิต ก็จะมีนบีอีกท่านหนึ่งทำหน้าที่แทน และความจริงจะไม่มีนบีหลังจากฉันอีกต่อไป แต่จะมีเคาะลีฟะฮฺ (ผู้ปกครอง) และมีเป็นจำนวนมาก* ' พวกเขา(อัครสาวก)ได้ถามว่า ' *ท่านจะสั่งอะไรแก่พวกเราบ้าง ?* ' ท่านกล่าวว่า ' *ท่านทั้งกลายจงให้คำมั่นสัญญากับคนแรก แล้วคนแรกตามลำดับอย่างสมบูรณ์ และท่านทั้งหลายจงให้ความนับถือแก่พวกเขาตามสิทธิของพวกเขา เพราะความจริงอัลลอฮฺจะทรงสอบถาม (สอบสวน) พวกเขาถึงสิ่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของพวกเขา* '" (บุคอรี และ มุสลิม)

(๒.) รักผู้นำ และผู้ตามที่ดี

عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ

قَالَ : خِيَارُ أَئِمَّتِكُمُ الَّذِينَ تُحِبُّونَهُمْ وَيُحِبُّونَكُمْ وَيُصَلُّونَ عَلَيْكُمْ وَتُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ[٦]

وَشِرَارُ أَئِمَّتِكُمُ الَّذِينَ تُبْغِضُونَهُمْ وَيُبْغِضُونَكُمْ وَتَلْعَنُونَهُمْ وَيَلْعَنُونَكُمْ قِيلَ :

يَا رَسُولَ اللهِ أَفَلَا نُنَابِذُهُمْ بِالسَّيْفِ فَقَالَ : لَا مَا أَقَامُوا فِيكُمُ الصَّلَاةَ، وَإِذَا رَأَيْتُمْ

مِنْ وُلَاتِكُمْ شَيْئًا تَكْرَهُونَهُ فَاكْرَهُوا عَمَلَهُ وَلَا تَنْزِعُوا يَدًا مِنْ طَاعَةٍ[١] . رَوَى مُسْلِمٌ

ท่านเอาฟ์ บิน มาลิก รฎิย ฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***คนดีที่สุดในบรรดาผู้นำของพวกท่านคือบรรดาบุคคลที่พวกท่านทั้งหลายรักเขา และพวกเขารักพวกท่าน และพวกเขาขอพรให้กับพวกท่าน และพวกท่านจะขอพรให้แก่พวกเขา และคนเลวที่สุดในบรรดาผู้นำของพวกท่านคือ ผู้ที่พวกท่านโกรธเคืองพวกเขา และพวกเขาโกรธเคืองพวกท่าน พวกท่านสาปแช่งพวกเขาและพวกเขาสาปแช่งพวกท่าน*** " มีผู้ถามว่า " ***โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! พวกเราจะไม่ฆ่าเขาด้วยดาบหรือ ?*** " ท่านตอบว่า " ***ไม่ได้ ตราบใดที่เขาดำรงการนมาซในขณะที่อยู่ในหมู่พวกท่าน และเมื่อท่านทั้งหลายพบเห็นสิ่งใดที่ท่านทั้งหลายรังเกียจ ให้ท่านทั้งหลายจงรังเกียจการกระทำของเขา แต่ท่านทั้งจงอย่าถอนมือออกจากการ (เชื่อและ) ปฏิบัติตามเขา*** " (มุสลิม)

عَنْ كَعْبِ بْنِ عُجْرَةَ رضي الله عنه

قَالَ : خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ وَنَحْنُ تِسْعَةٌ فَقَالَ : إِنَّهُ سَتَكُونُ بَعْدِي أُمَرَاءُ

مَنْ صَدَّقَهُمْ بِكَذِبِهِمْ وَأَعَانَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ وَلَيْسَ بِوَارِدٍ عَلَيَّ الْحَوْضَ

وَمَنْ لَمْ يُصَدِّقْهُمْ بِكَذِبِهِمْ وَلَمْ يُعِنْهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ ، فَهُوَ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُ وَهُوَ وَارِدٌ عَلَيَّ

الْحَوْضَ[١] . رَوَاهُمَا النَّسَائِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ[٢] . وَاللهُ تَعَالَى أَعْلَى وَأَعْلَمُ .

ท่านกะอ บิน อุจญเราะฮ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮ ศ็อลฯ ได้ออกมาหาพวกเราโดยที่พวกเรามี เก้าคน ท่านได้กล่าวว่า ' *แท้จริงต่อไป หลังจากฉัน จะมีบรรดาผู้นำที่ ผู้ใดยืนยันว่าเป็นความจริงตามที่เขาโกหกและให้ความช่วยเหลือพวกเขาในการทุจริต ดังนั้น เขาจะไม่เกี่ยวข้องกับฉันและฉันก็ไม่เกี่ยวข้องกับเขา และผู้ใดไม่ให้การสนับสนุนในสิ่งที่พวกเขาโกหกและไม่ให้การช่วยเหลือในการทุจริตของพวกเขา ดังนั้นเขาเป็นส่วนหนึ่งของฉันและฉันก็เป็นส่วนหนึ่งของเขา และเขาได้มาหาฉันที่สระน้ำ* ' " (นะสาอีย)

(3) ให้ต่อสู้ เมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม

2 : 193 ความว่า " **และจงต่อสู้พวกเขาจนกว่าไม่มีการกดขี่ และการเคารพภักดีนั้นเพื่ออัลลอฮฺ** (*22:40*) **แต่ถ้าพวกเขาหยุดยั้ง ดังนั้น จงอย่าให้มีการเป็นปรปักษ์ เว้นแต่ต่อผู้ข่มเหง** "

8 : 39 ความว่า " **และจงต่อสู้พวกเขาจนกว่าไม่มีการกดขี่** (2:191) และให้การเคารพภักดีนั้นทั้งหลายแหล่เพื่ออัลลอฮฺ (*มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา 22 :40*) แต่ถ้าพวกเขาหยุดยั้ง ดังนั้น แท้จริงอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงเห็นตามที่พวกเขากระทำ "

22 : 40 ความว่า " (*คือ*) **บรรดาผู้ถูกขับออกจากบ้านเรือนของเขาโดยไม่ยุติธรรม** นอกจาก (*ข้อหา*) ที่พวกเขากล่าวว่า อัลลอฮฺคือพระผู้อภิบาลของเรา และมาตรอัลลอฮฺมิทรงบำราบ**มนุษย์ทั้งหลาย** เนื่องด้วยบางคน (*ถูกปราบ*) โดยอีกบางคนไซร้ หอสวดและโบสถ์ (***ของคริสตศาสนิก***) และสถานที่สวด (***ของพวกยิว***) และมัสญิดทั้งหลายที่พระนามของอัลลอฮฺถูกรำลึก (*ถูกเอ่ย*) ในนั้นเนืองจะต้องถูกทำลายแน่นอน (โดยพวกอธรรมที่ไม่มีศาสนาหรือพวกพาล) และ **แน่นอน อัลลอฮฺจะทรงช่วยผู้ที่ช่วย** (*ตนเองในทางของ*) พระองค์ แท้จริงอัลลออเป็นผู้ทรงพลัง เป็นผู้ทรงอำนาจโดยแท้ "

4 : 75 ความว่า " และ (***มีเหตุ***) **อันใดแก่สูเจ้าที่สูเจ้าไม่ต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ และ (*คุ้มครอง*) ผู้อ่อนแอในหมู่ผู้ชายและผู้หญิง และเด็ก ๆ** (*ที่ถูกข่มเหง 4:98*)..... "

(4) อย่าสร้างความแตกแยก

عَنْ عَرْفَجَةَ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ

يَقُولُ: إِنَّهُ سَتَكُونُ هَنَاتٌ وَهَنَاتٌ (٤) فَمَنْ أَرَادَ أَنْ يُفَرِّقَ أَمْرَ هٰذِهِ الْأُمَّةِ وَهِيَ جَمِيعٌ فَاضْرِبُوهُ بِالسَّيْفِ كَائِنًا مَنْ كَانَ . وَفِي رِوَايَةٍ : مَنْ أَتَاكُمْ وَأَمْرُكُمْ جَمِيعٌ عَلَى رَجُلٍ وَاحِدٍ يُرِيدُ أَنْ يَشُقَّ عَصَاكُمْ أَوْ يُفَرِّقَ جَمَاعَتَكُمْ فَاقْتُلُوهُ (٥).

ท่านอัรฺฟะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯกล่าวว่า " ความจริงจะมีความชั่วร้ายและความชั่วร้ายปรากฏขึ้น ดังนั้นผู้ใดต้องการจะให้เกิดความแตกแยกขึ้นในกิจการของประชาชนเมื่อพวกเขามีความสามัคคีกัน ให้พวกท่านจงฟันเขาด้วยดาบ ไม่ว่าเขาผู้นั้นจะเป็นใครก็ตาม* "

และในบางรายงานว่า " *ผู้ใดได้มาหาพวกท่านขณะที่กิจการของพวกท่านยังผนึกกันอยู่บนผู้นำคนเดียวกัน และเขาต้องการทำลายความสามัคคีของพวกท่าน หรือต้องการให้กลุ่มชนของพวกท่านแตกแยก ดังนั้น ท่านทั้งหลายจงสังหารเขาเสีย* " (มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةَ الْمَرْءِ فِيْ عِرْضِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقٍّ ، وَمِنَ الْكَبَائِرِ السِّبَّتَانِ بِالسِّبَّةِ

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ***บาปใหญ่ที่ใหญ่ที่สุดก็คือ การที่คนคนหนึ่งล่วงเกินในเรื่องเกียรติยศของคนมุสลิมโดยไม่เป็นธรรม และส่วนหนึ่งที่เป็นบาปใหญ่ก็คือ แลกสองคำด่าด้วยหนึ่งคำด่า*** " (อบูดาวูด)

عَنْ أَنَسٍ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَمَّا عُرِجَ بِيْ مَرَرْتُ بِقَوْمٍ لَهُمْ أَظْفَارٌ مِنْ نُحَاسٍ يَخْمِسُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَصُدُوْرَهُمْ فَقُلْتُ : مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جِبْرِيْلُ ؟ قَالَ : هَؤُلَاءِ الَّذِيْنَ يَأْكُلُوْنَ لُحُوْمَ النَّاسِ وَيَقَعُوْنَ فِيْ أَعْرَاضِهِمْ .

ท่านอะนัส รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า *ขณะเมื่อฉันถูกนำขึ้นสู่โลกเบื้องบน (เมียะอฺรอจ) ฉันได้ผ่านไปพบชนกลุ่มหนึ่ง มีเล็บที่ทำจากทองแดง กำลังข่วนหน้าและอกของพวกเขา* ฉันได้กล่าวว่า ***พวกนั้นเป็นใคร ? โอ้ท่านญิบรีล !*** เขาตอบว่า ***พวกนั้นคือ พวกที่กินเนื้อมนุษย์และวิพากษ์วิจารณ์ในเกียรติยศของมนุษย์*** " *(อบูดาวูด)*

عَنِ الْمُسْتَوْرِدِ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ أَكَلَ بِرَجُلٍ مُسْلِمٍ أَكْلَةً فَإِنَّ اللهَ يُطْعِمُهُ مِثْلَهَا مِنْ جَهَنَّمَ ، وَمَنْ كُسِيَ ثَوْبًا بِرَجُلٍ مُسْلِمٍ فَإِنَّ اللهَ يَكْسُوْهُ مِثْلَهُ مِنْ جَهَنَّمَ ، وَمَنْ قَامَ بِرَجُلٍ مَقَامَ سُمْعَةٍ وَرِيَاءٍ فَإِنَّ اللهَ يَقُوْمُ بِهِ مَقَامَ سُمْعَةٍ وَرِيَاءٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ . رَوَى هَذِهِ الثَّلَاثَةَ أَبُوْدَاوُدَ .

ท่านอัล - มุสเตาริด รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ' **ผู้ใดได้กินคำหนึ่ง โดยใช้ชาวมุสลิมเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน แท้จริงอัลลอฮฺจะให้เขากินเช่นเดียวกันนั้นจากขุมนรกญะฮันนัม** และ**ผู้ใดได้เสื้อผ้าสวม โดยใช้ชาวมุสลิมเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน แท้จริงอัลลอฮฺให้เขาสวมใส่เช่นเดียวกันนั้นจากขุมนรกญะฮันนัม** และ**ผู้ใดลุกขึ้นแสดงตำแหน่งความมีชื่อเสียงและอวดอ้างต่อชายคนหนึ่ง แท้จริงอัลลอฮฺจะลุกขึ้นแสดงตำแหน่งความมีชื่อเสียง และอวดอ้างต่อเขาในวันกิยามะฮฺ** ' " (อบูดาวูด)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُوْلُ : كُلُّ أُمَّتِيْ مُعَافًى إِلَّا الْمُجَاهِرِيْنَ ، وَإِنَّ مِنَ الْمُجَاهَرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ

يُصْبِحُ وَقَدْ سَتَرَهُ اللهُ فَيَقُوْلُ : يَا فُلَانُ عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللهِ عَنْهُ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า ' **ประชากรของฉันทุกคน ได้รับการอภัย นอกจากคนที่ คุยโว** และที่นับเป็นการคุยโว คือการที่ชายคนหนึ่งกระทำงานชิ้นหนึ่งในเวลากลางคืน ต่อมาเขาตื่นขึ้นในเวลาเช้า อัลลอฮฺ ทรงปกปิดให้เขา แต่เขากล่าวว่า โอ้ คนนั้น ฉันได้กระทำอย่างนั้นอย่างนี้เมื่อคืนนี้ ความจริงเมื่อเขาได้นอนในเวลากลางคืน อัลลอฮฺได้ทรงปกปิดให้เขา และพอรุ่งเช้า เขาก็เปิดเครื่องปิดบังของอัลลอฮฺออก '* " (บุคอรี และ มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : لَا طِيَرَةَ وَخَيْرُهَا الْفَأْلُ قِيْلَ : يَا رَسُوْلَ اللهِ وَمَا الْفَأْلُ ؟ قَالَ : الْكَلِمَةُ الصَّالِحَةُ يَسْمَعُهَا أَحَدُكُمْ . وَفِيْ رِوَايَةٍ : لَا طِيَرَةَ وَيُعْجِبُنِيْ الْفَأْلُ الصَّالِحُ الْكَلِمَةُ الْحَسَنَةُ . رَوَاهُ الثَّلَاثَةُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่มีการถือโชคลางและโชคลางที่ดีคือ อัลฟะอุลุ (สิ่งบอกเหตุที่ดี) มีผู้ถามว่า โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! อัลฟะอุลุคืออะไร ?* ท่านตอบว่า ***คือคำพูดที่ดีที่คนใดคนหนึ่งในหมู่พวกท่านได้ยิน*** "

และในบางรายงานว่า " *ไม่มีการเชื่อโชคลาง (แต่) สิ่งบอกเหตุที่ดีและคำพูดที่ดีนั้นทำให้ฉันพอใจ* " (บุคอรี มุสลิม และ อบูดาวูด)

قَالَتْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا : سَأَلَ أُنَاسٌ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْكُهَّانِ فَقَالَ : لَيْسُوْا بِشَيْءٍ قَالُوْا : يَا رَسُوْلَ اللهِ فَإِنَّهُمْ يُحَدِّثُوْنَ أَحْيَانًا بِالشَّيْءِ يَكُوْنُ حَقًّا ، قَالَ : تِلْكَ الْكَلِمَةُ مِنَ الْحَقِّ يَخْطَفُهَا الْجِنِّيُّ فَيَقُرُّهَا فِيْ أُذُنِ وَلِيِّهِ قَرَّ الدَّجَاجَةِ فَيَخْلِطُوْنَ فِيْهَا أَكْثَرَ مِنْ مِائَةِ كَذْبَةٍ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " ได้มีประชาชนถามท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ถึงเรื่องโหรทำนาย ท่านได้กล่าวว่า ' *พวกนั้นไม่มีอะไร* พวกเขากล่าวว่า ' *โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ ! แท้จริงบางครั้งพวกเขาบอกถึงสิ่งหนึ่ง ปรากฏว่า เป็นความจริง* ' ท่านได้กล่าวว่า ' ***คำพูด ที่ออกมาเป็นความจริงนั้น เป็นคำพูดที่ญินได้ฉวยเอามากระซิบที่หูของคนรักของมันเหมือนเสียงไก่ ต่อมาพวกเขาจะเอาเรื่องโกหกมาปนมากกว่าร้อยเรื่อง*** ' " (บุคอรี มุสลิม)

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *เครื่องหมายของคนสับปลับมี 3 ประการคือ* ***เมื่อเขาพูด เขาโกหก เมื่อเขาให้สัญญา เขาบิดพลิ้ว และเมื่อเขาได้รับความไว้วางใจ เขาทุจริต*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรมิซีย)

(5) ต้องระวังเรื่องการเป็นพยานเท็จ

عَنْ أَبِيْ بَكْرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ ؟ قَالُوْا : بَلَى يَا رَسُوْلَ اللهِ قَالَ : الْإِشْرَاكُ بِاللهِ وَعُقُوْقُ الْوَالِدَيْنِ وَشَهَادَةُ الزُّوْرِ أَوْ قَوْلُ الزُّوْرِ . قَالَ : فَمَا زَالَ يَقُوْلُهَا حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

ท่านอบูบักเราะฮฺ รฎิย ฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งกล่าวว่า " *ฉันไม่ (ควร) บอกพวกท่านถึงบาปใหญ่ที่สุดหรือ ?* " พวกเขาตอบว่า " *ได้โปรดบอกเถิด โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* " ท่านกล่าวว่า " *มันคือการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ การเนรคุณบิดามารดา* ***การเป็นพยานเท็จหรือคำพูดที่เป็นเท็จ*** " ผู้เล่าได้กล่าวว่า " ท่านได้พูดอยู่เช่นนั้น จนพวกเราหวังว่าท่านจะหยุดพูด " (บุคอรี มุสลิม และติรฺมิซีย์)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَنْ حَالَتْ شَفَاعَتُهُ دُوْنَ حَدٍّ مِنْ حُدُوْدِ اللهِ فَقَدْ ضَادَّ اللهَ(٢) وَمَنْ خَاصَمَ فِيْ بَاطِلٍ وَهُوَ يَعْلَمُهُ لَمْ يَزَلْ فِيْ سُخْطِ اللهِ حَتَّى يَنْزِعَ عَنْهُ(٣) وَمَنْ قَالَ فِيْ مُؤْمِنٍ مَا لَيْسَ فِيْهِ أَسْكَنَهُ اللهُ رَدْغَةَ الْخَبَالِ(٤) حَتَّى يَخْرُجَ مِمَّا قَالَ وَمَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُوْمَةٍ بِظُلْمٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ(٥) . رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ بِسَنَدٍ صَالِحٍ .

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดที่การช่วยเหลือของเขา ขัดขวางไม่ให้มีการลงโทษใด ๆจากอัตราโทษของอัลลอฮฺ และผู้ใดขัดแย้งกันในเรื่องเหลวไหลทั้งที่รู้ว่าเป็นเรื่องเหลวไหล เขาคงอยู่ในความกริ้วของอัลลอฮฺจนกว่าเขาจะถอนตัวออก และผู้ใดกล่าวหาผู้ศรัทธาด้วยสิ่งที่ไม่มีอยู่ในตัวเขา อัลลอฮฺจะให้เขา(ผู้ที่กล่าวหา) อยู่ในน้ำหนองน้ำเหลืองที่ไหลจากร่างของชาวนรก จนกว่าเขาจะถอน*

ตัวออกจากสิ่งที่ได้กล่าวหา และผู้ใดให้ความช่วยเหลือในกรณีพิพาทโดยอยุติธรรม ความจริงนั้นเท่ากับเขากลับมาพร้อมด้วยความกริ้วจากอัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร " (อบูดาวูด ด้วยสายรายงานที่หะสัน)

(6) ให้ไกล่เกลี่ย ประนีประนอม

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : إِنَّ أَبْغَضَ الرِّجَالِ إِلَى اللهِ أَلَدُّ الْخَصِمُ . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านหญิงอาอิชะฮฺได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ผู้ที่อัลลอฮฺทรงโกรธกริ้วจากบรรดาผู้ชาย คือพวกที่ชอบวิวาท " (บุคอรี และ นะสาอียฺ)

عَنْ سَهْلٍ السَّاعِدِيِّ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ بَيْنَ بَنِي عَمْرٍو قِتَالٌ فَبَلَغَ النَّبِيَّ ﷺ فَصَلَّى الظُّهْرَ ثُمَّ أَتَاهُمْ يُصْلِحُ بَيْنَهُمْ(٣) . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالنَّسَائِيُّ .

ท่านสะฮฺล อัสสาอิดียฺ รฎิย ฯ ได้เล่าว่า " ปรากฏว่าได้มีการต่อสู้กันระหว่างพวกบนีอัมรฺ ต่อมาท่านนบี ศ็อลฯได้ทราบข่าว ท่านได้นมาซซุฮฺริ จากนั้นท่านได้ไปยังพวกเขาส และไกล่เกลี่ยพวกเขา "

عَنْ أُمِّ كُلْثُومٍ بِنْتِ عُقْبَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : لَيْسَ بِالْكَاذِبِ مَنْ أَصْلَحَ بَيْنَ النَّاسِ فَقَالَ خَيْرًا أَوْ نَمَى خَيْرًا(٤) . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالْبُخَارِيُّ .

ท่านอุมมิ กุลษูม บุตรีท่านอุกบะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ไม่ใช่เป็นคนโกหก ผู้ที่ไกล่เกลี่ยระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยการกล่าวสิ่งที่ดี หรือยุแหย่ในสิ่งที่ดี " (อบูดาวูด และบุคอรี)

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رضي الله عنه

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ ؟ قَالُوا : بَلَى يَا رَسُولَ اللهِ . قَالَ : إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ . وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ الْحَالِقَةُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ(٥) . وَزَادَ : لَا أَقُولُ تَحْلِقُ الشَّعَرَ وَلَكِنْ تَحْلِقُ الدِّينَ(٦)

ท่านอบู อัดดัรฺดาอฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " ' *ฉันไม่ควรบอกให้พวกท่านรู้ถึงสิ่งที่มีภาคผลยอดเยี่ยมกว่าการถือสีลอด การนมาซ และการบริจาคทานหรือ ?* ' พวกเหล่าอัครสาวกตอบว่า ' *ได้โปรดบอกเถิด โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ' ท่านได้กล่าวว่า ' *คือการไกล่เกลี่ยประนีประนอมผู้แตกแยก (ให้คืนดีกัน) และการทำลายการไกล่เกลี่ยนั้นเป็นมีดโกน* '" (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

และติรฺมิซียฺได้เล่าเพิ่มเติมว่า “ ฉันไม่ได้กล่าวว่ามันจะโกนเส้นขน แต่มันจะโกนเอาศาสนาทิ้งไป ”

عَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا وَمَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า “ ***แท้จริงท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า ผู้ใดถืออาวุธเข้าทำร้ายพวกเรา เขาไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของพวกเรา และผู้ใดที่หลอกลวง เขาไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของพวกเรา*** ”
(บุคอรี และ มุสลิม)

وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : مَنْ خَبَّبَ زَوْجَةَ امْرِئٍ أَوْ مَمْلُوْكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا . رَوَاهُ أَبُوْدَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ

จากเขา (ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ) ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งได้กล่าวว่า “ ***ผู้ใดทำให้ภรรยาของชายคนหนึ่งเสื่อมความเคารพ (ในตัวสามี) หรือทำให้ทาสของเขา (เสื่อมความเคารพในตัว นาย) ผู้นั้นไม่ใช่เป็นพวกเรา*** ” (อบูดาวูด และ นะสาอียฺ)

عَنْ أُمِّ كُلْثُوْمٍ بِنْتِ عُقْبَةَ رِضِيَ اللهُ عَنْهَا وَكَانَتْ مِنَ الْمُهَاجِرَاتِ الْأُوَلِ اللَّاتِيْ بَايَعْنَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ يَقُوْلُ : لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِيْ يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ وَيَقُوْلُ خَيْرًا وَيَنْمِيْ خَيْرًا قَالَتْ : وَلَمْ أَسْمَعْ يُرَخَّصُ فِيْ شَيْءٍ مِمَّا يَقُوْلُ النَّاسُ كَذِبٌ إِلَّا فِيْ ثَلَاثٍ : الْحَرْبُ وَالْإِصْلَاحُ بَيْنَ النَّاسِ وَحَدِيْثُ الرَّجُلِ امْرَأَتَهُ وَحَدِيْثُ الْمَرْأَةِ زَوْجَهَا . رَوَاهُ الْأَرْبَعَةُ .

وَلَفْظُ أَبِيْ دَاوُدَ : سَمِعْتُ رَسُوْلَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُرَخِّصُ فِيْ شَيْءٍ مِنَ الْكَذِبِ إِلَّا فِيْ ثَلَاثٍ ، كَانَ يَقُوْلُ لَا أَعُدُّهُ كَاذِبًا : الرَّجُلُ يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ يَقُوْلُ الْقَوْلَ وَلَا يُرِيْدُ بِهِ إِلَّا الْإِصْلَاحَ ، وَالرَّجُلُ يَقُوْلُ فِي الْحَرْبِ ، وَالرَّجُلُ يُحَدِّثُ امْرَأَتَهُ ، وَالْمَرْأَةُ تُحَدِّثُ زَوْجَهَا

ท่านอุมมุ กุลษูม บินตฺ อุกฺมะฮฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " *เธอเป็นคนหนึ่งจากบรรดาผู้หญิงที่อพยพรุ่นแรกที่ได้ให้สัตยาบัน แก่ท่านนบี ศ็อลฯ ว่า แท้จริงเธอได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า* ***' ไม่ใช่คนโกหก คนที่ประนีประนอมระหว่างเพื่อนมนุษย์เขาจะพูดด้วยคำพูดที่ดี และอ้างอิงคำพูดที่ดี '*** อุมมุ กุลษูม กล่าวว่า ***' ฉันไม่ได้ยินว่าจะมีสิ่งใดที่มนุษย์พูดโกหก แล้วจะถูกผ่อนผันให้ นอกจากในสามประการ คือ (1) การสงคราม (2) การประนีประนอมในระหว่างประชาชน และ (3) คำพูดของสามีที่พูดกับภรรยาของเขา และคำพูดของภรรยาที่พูดกับสามีของนาง '*** " (บุคอรี มุสลิม อบูดาวูด และติรฺมิซียฺ)

และตัวบทของอบูดาวูดว่า " ***ฉันไม่เคยได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ยอมให้โกหกในสิ่งใดๆ นอกจากในสามประการ โดยท่านกล่าวว่า ฉันไม่นับว่าผู้พูดโกหกคือ (1) ชายคนหนึ่งที่ทำการประนีประนอมในระหว่างผู้คนเขาจะพูดคำพูดอย่างหนึ่งโดยเขาไม่มีความปรารถนาจากคำพูดนั้น นอกจากเพื่อการประนีประนอม (2) ชายคนหนึ่งที่พูดในยามสงคราม และ (3) ชายคนหนึ่งที่พูดกับภรรยาของเขา และ หญิงคนหนึ่งที่พูดกับสามีของนาง*** "

(7) ให้ใช้ของที่มีอยู่ในประเทศ

عَنْ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ رضي الله عنه أَنَّهُ دَخَلَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ بَيْتَ مَيْمُونَةَ فَأُتِيَ بِضَبٍّ مَحْنُوذٍ فَأَهْوَى إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ بِيَدِهِ فَقَالَ بَعْضُ النِّسْوَةِ : أَخْبِرُوا النَّبِيَّ ﷺ بِمَا يُرِيدُ أَنْ يَأْكُلَ فَقَالُوا : هُوَ ضَبٌّ يَا رَسُولَ اللهِ فَرَفَعَ يَدَهُ فَقُلْتُ : أَحَرَامٌ هُوَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ : لَا ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَكُنْ بِأَرْضِ قَوْمِي فَأَجِدُنِي أَعَافُهُ . قَالَ خَالِدٌ : فَاجْتَرَرْتُهُ فَأَكَلْتُهُ وَالنَّبِيُّ ﷺ يَنْظُرُ .

ท่านคอลิด บิน อัล - วะลีดได้เล่าว่า " ตัวท่านพร้อมกับท่านนบี ศ็อลฯได้เข้าไป ในบ้านท่านหญิงมัยมูนะฮฺ *ต่อมาแย้ย่างได้ถูกนำมา* ท่านนบี ศ็อลฯได้เอื้อมมือไปหยิบมัน ภรรยาบางคน (ของท่าน) ได้กล่าวขึ้นว่า *พวกท่านจงเรียนให้ท่านนบี ศ็อลฯ ทราบถึงสิ่งที่พวกท่านตั้งใจจะรับประทานนั้น (ว่าคืออะไร ?)* พวกเขาได้กล่าวว่า *มันคือแย้ โอ้ท่าน รสูลุลลอฮฺ !* ท่านจึงยกมือขึ้น ฉันจึงถามว่า *มัน (แย้) เป็นสิ่งต้องห้ามกระนั้นหรือ ? โอ้ท่านรสูลุลลอฮฺ !* ท่านตอบว่า ***ไม่ใช่ แต่มันไม่เคยมีในแผ่นดินกลุ่มชนของฉัน ดังนั้นฉันจึงพบว่า ตัวฉันเองไม่ชอบมัน*** ท่านคอลิดกล่าวว่า *ฉันจึงได้ดึงมันมาและได้รับประทานมัน โดยที่ท่านนบี ศ็อลฯมองดูอยู่* "

(8) ให้เป็นพลเมืองดี

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضي الله عنه قَالَ : قَالَ لِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اتَّقِ اللهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ .

ท่านอบูซัรรฺ รฎิยฯได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ฉันว่า ' *จงยำเกรงอัลลอฮฺไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ไหน และจงทำความดีติดตามความชั่ว ความดีนั้นจะลบล้างความชั่ว และจงอยู่ร่วมมนุษย์ด้วยความประพฤติอันดีงาม* ' " (ติรฺมิซียฺ)

- **ต้องสนใจเพื่อนมนุษย์ ไม่ตัดขาดโลก**

وَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اَلْمُسْلِمُ إِذَا كَانَ مُخَالِطًا النَّاسَ وَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ خَيْرٌ مِنَ الْمُسْلِمِ الَّذِيْ لَا يُخَالِطُ النَّاسَ وَلَا يَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُمْ .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

และท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า " *มุสลิมนั้นเมื่อได้อยู่ร่วมกับมนุษย์ และอดทนต่อการคุกคามของพวกเขา ดีกว่ามุสลิมที่ไม่อยู่ร่วมกับมนุษย์ และไม่ได้อดทนต่อภัยคุกคามของมนุษย์* " (ติรฺมิซีย)

(9) ให้รักแผ่นดินที่อาศัย

- ห้ามทำลายต้นไม้และสัตว์ป่าในเขตสงวน

وَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ رضي الله عنه :

حَرَّمَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ مَا بَيْنَ لَابَتَيِ الْمَدِيْنَةِ فَلَوْ وَجَدْتُ الظِّبَاءَ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا مَا ذَعَرْتُهَا وَجَعَلَ اثْنَيْ عَشَرَ مِيْلًا حَوْلَ الْمَدِيْنَةِ حِمًى . رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَالتِّرْمِذِيُّ .

وَفِيْ رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ : اَللّٰهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيْمَ حَرَّمَ مَكَّةَ فَجَعَلَهَا حَرَمًا وَإِنِّيْ حَرَّمْتُ الْمَدِيْنَةَ حَرَامًا مَا بَيْنَ مَأْزِمَيْهَا أَلَّا يُهْرَاقَ فِيْهَا دَمٌ وَلَا يُحْمَلَ فِيْهَا سِلَاحٌ لِقِتَالٍ وَلَا تُخْبَطَ فِيْهَا شَجَرَةٌ إِلَّا لِعَلَفٍ . وَلِأَبِيْ دَاوُدَ : لَا يُخْتَلَى خَلَاهَا وَلَا يُنَفَّرُ صَيْدُهَا وَلَا تُلْتَقَطُ لُقَطَتُهَا إِلَّا لِمَنْ أَنْشَدَهَا .

ท่านอบุฮุร็อยเราะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กำหนดเขตหวงห้ามไว้ระหว่างพื้นที่ ที่มีหินเป็นพื้น สีดำสองด้าน (คือด้านตะวันออกและด้านตะวันตก) ดังนั้นหากฉันพบเนื้อสมันในระหว่างสองพื้นที่ดังกล่าว แน่นอนฉันจะไม่ไล่จับมัน และท่าน (นบี) ได้กำหนดระยะทางไว้ 12 ไมล์ รวมนครมะดีนะฮฺเป็นเขตสงวน* " (บุคอรี มุสลิม และ ติรฺมิซียฺ)

และในรายงานหนึ่งของมุสลิม ท่าน (นบี ศ็อลฯ) กล่าวว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! แท้จริงท่านนบีอิบรอฮีมได้หวงห้ามนครมักกะฮฺ โดยกำหนดให้มันเป็นเขตหวงห้าม และฉันได้กำหนดให้มะดีนะฮฺเป็นเขต*

หวงห้าม ในพื้นที่ระหว่างภูเขาสองลูก เพื่อมิให้มีการหลั่งเลือด และมิให้พกพาอาวุธเพื่อการรบในพื้นที่นั้น และมิให้ตัดโค่นต้นไม้ นอกจากเพื่อเป็นอาหารของสัตว์ "

และในรายงานของอบูดาวูดว่า " *หญ้าของมันไม่ต้องไม่ถูกถอน สัตว์ป่าของมันจะต้องไม่ถูกไล่ต้อน และสิ่งเก็บตกของมันก็ไม่มีการเก็บเอาไว้ นอกจากสำหรับประกาศหาผู้เป็นเจ้าของ*[1] "

رَكِبَ سَعْدُ بْنُ أَبِي وَقَّاصٍ رضي الله عنه إِلَى قَصْرِهِ بِالْعَقِيقِ فَوَجَدَ عَبْدًا يَقْطَعُ شَجَرًا أَوْ يَخْبِطُهُ فَسَلَبَهُ فَجَاءَ أَهْلُ الْعَبْدِ فَكَلَّمُوهُ فِي رَدِّ مَا أَخَذَهُ مِنَ الْغُلَامِ فَقَالَ : مَعَاذَ اللهِ أَنْ أَرُدَّ شَيْئًا نَفَّلَنِيهِ رَسُولُ اللهِ ﷺ وَأَبَى أَنْ يَرُدَّ عَلَيْهِمْ . رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَأَبُو دَاوُدَ . وَلَفْظُهُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ : مَنْ قَطَعَ مِنْ شَجَرِ الْمَدِينَةِ شَيْئًا فَلِمَنْ أَخَذَهُ سَلَبُهُ

ท่านสะอฺด บิน อบีวักกอศ รฎิยฯ ได้ขี่พาหนะเดินทางไปยังเคหาสน์ของท่านที่อะกีก และ*ท่านได้พบทาสคนหนึ่งตัดต้นไม้ หรือโค่นไม้ (ในเขตสงวน) ดังนั้นท่านจึงสั่งให้ยึดสิ่งติดตัวของทาสดังกล่าวไว้ต่อมาครอบครัวของทาสนั้นมา และพวกเขาได้เจรจากับท่านสะฺด เพื่อขอสิ่งที่ท่านยึดจากเด็ก(ทาส)นั้นคืน* แต่ท่านกล่าวว่า *ขออัลลอฮฺทรงคุ้มครอง ฉันจะ ไม่ส่งคืนสิ่งใดก็ตามที่ท่านรสูลลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้บัญญัติไว้เป็นของแถมแก่ฉัน* และท่านปฏิเสธที่จะส่งคืน(สิ่งที่ยึดมา) แก่พวกนั้น " (มุสลิม และ อบูดาวูด)

และในสำนวนของมุสลิมกล่าวว่า " ฉันได้ยินท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ กล่าวว่า *ใครตัดต้นไม้จากนครมะดีนะฮฺ (พืชในเขตสงวน) จะต้องยึดสิ่งติดตัวของผู้นั้นไว้ (ยกเว้นเสื้อผ้าที่สวมใส่)* "

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ حَرَّمَ هٰذَا الْحَرَمَ وَقَالَ : مَنْ وَجَدَ أَحَدًا يَصِيدُ فِيهِ فَلْيَسْلُبْهُ ثِيَابَهُ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَاللهُ أَعْلَمُ .

และจากเขา(ท่านสะอฺด บิน อบีวักกอศ รฎิยฯ) ได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กำหนดเขตหวงห้ามไว้แก่แผ่นดินหวงห้าม(มะดีนะฮฺ) นี้* และท่านกล่าวว่า ' *ผู้ใดพบเห็นใครทำการล่าสัตว์ในนั้น จงยึดเสื้อผ้าของผู้นั้นไว้* ' " (อบูดาวูด)

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ حُبْشِيٍّ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ :

مَنْ قَطَعَ سِدْرَةً صَوَّبَ اللهُ رَأْسَهُ فِي النَّارِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ .

---

[1] ห้ามเอาทุกสิ่งในเขตสงวนออกมา ยกเว้นของที่ใครได้ทำตกไว้ (เพื่อนำไปคืนเจ้าของ) เท่านั้น

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน หุบุชียฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ผู้ใดตัดต้นพุทรา (ในแผ่นดินต้องห้ามคือนครมักกะฮฺ และ นครมะดีนะฮฺ) อัลลอฮฺจะทรงพุ่งศีรษะของเขาลงในไฟนรก* " (อบูดาวูด และ นสาอียฺ)

- หน้าที่ต่อสัตว์

- ให้อนุรักษ์สัตว์บางชนิด

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما قَالَ : نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ قَتْلِ أَرْبَعٍ مِنَ الدَّوَابِّ : النَّمْلَةِ وَالنَّحْلَةِ وَالْهُدْهُدِ وَالصُّرَدِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَأَحْمَدُ .

ท่านอิบนิ อับบาส รฎิยฯ ได้เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ ได้ห้ามฆ่าสัตว์ 4 ชนิด คือ มด ผึ้ง นกฮุดฮุด (นกไนติงเกล) และนกศุร็อด* " (อบูดาวูด และ อะหฺมัด)

- ห้ามล่าสัตว์เล็ก ๆเพื่อความสนุกหรือเป็นเกมกีฬา

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : مَا مِنْ إِنْسَانٍ قَتَلَ عُصْفُورًا فَمَا فَوْقَهَا بِغَيْرِ حَقِّهَا إِلَّا سَأَلَهُ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا قِيلَ : يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا حَقُّهَا ؟ قَالَ : يَذْبَحُهَا فَيَأْكُلُهَا وَلَا يَقْطَعُ رَأْسَهَا يَرْمِي بِهَا . رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَالشَّافِعِيُّ وَالْحَاكِمُ .

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " *ไม่มีมนุษย์คนใดกินนกกระจอกหรือ (ที่เล็ก) เกินกว่านั้น โดยไม่ ให้ สิทธิแก่มัน นอกจากอัลลอฮฺ ตะอาลาจะทรงสอบสวนเขาเกี่ยวกับนกกระจอกนั้น* ได้มีผู้ถามว่า *โอท่านรสูลุลลอฮฺ ! อะไรคือสิทธิของนกกระจอก ?* ท่านตอบว่า *เขาจะต้องเชือดมัน และกินมัน โดยไม่ตัดหัวมันทิ้งไป* " (อัน - นะสาอียฺ ชาฟิอียฺ และ หากิม)

- หน้าที่ต่อธรรมชาติ

- ให้รักแผ่นดินที่อาศัย และธรรมชาติ

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ : اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَحُبِّنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَفِي مُدِّنَا وَصَحِّحْهَا لَنَا وَانْقُلْ حُمَّاهَا إِلَى الْجُحْفَةِ . قَالَتْ : وَقَدِمْنَا الْمَدِينَةَ وَهِيَ أَوْبَأُ أَرْضِ اللهِ فَكَانَ بُطْحَانُ يَجْرِي نَجْلًا ، قَالَتْ : لَمَّا قَدِمَ رَسُولُ اللهِ ﷺ الْمَدِينَةَ وُعِكَ أَبُو بَكْرٍ وَبِلَالٌ فَكَانَ أَبُو بَكْرٍ إِذَا أَخَذَتْهُ الْحُمَّى يَقُولُ :

كُلُّ امْرِئٍ مُصَبَّحٌ فِي أَهْلِهِ ... وَالْمَوْتُ أَدْنَى مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ

وَكَانَ بِلَالٌ إِذَا أُقْلِعَ عَنْهُ الْحُمَّى يَرْفَعُ عَقِيرَتَهُ يَقُولُ :

أَلَا لَيْتَ شِعْرِي هَلْ أَبِيتَنَّ لَيْلَةً بِوَادٍ وَحَوْلِي إِذْخِرٌ وَجَلِيلُ

وَهَلْ أَرِدَنْ يَوْمًا مِيَاهَ مَجَنَّةٍ وَهَلْ يَبْدُوَنْ لِي شَامَةٌ وَطَفِيلُ

رَوَاهُ الشَّيْخَانِ

ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดบันดาลให้พวกเรามีความรักมะดีนะฮฺ ประดุจดังความรักของเราที่มีต่อมักกะฮฺ หรือให้รักยิ่งกว่า โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดประทานความรุ่งเรืองแก่พวกเราในจำนวนศออฺ (4 ทะนาน) อาหารของเรา และในทะนานของเรา และโปรดประทานสุขภาพที่ดีแก่พวกเรา และจงเคลื่อนย้ายความป่วยไข้ของมันไปยังหมู่บ้านญุหฺฟะฮฺ* ท่านหญิงอาอิชะฮฺกล่าวว่า *และพวกเราได้มาถึงมะดีนะฮฺ โดยที่มะดีนะฮฺเป็นแผ่นดินที่มีโรคระบาดมากที่สุดเฉพาะอย่างยิ่ง ห้วยบุฏหาน น้ำ (ซึ่งเป็นพาหะนำโรคระบาด) ไหลเอ่อพ้นพื้นดิน* เธอกล่าวว่า *เมื่อท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้มาถึงมะดีนะฮฺ ท่านอบูบักรฺและท่านบิลาลได้ล้มป่วยลง* ส่วนท่านอบูบักรฺ นั้นเมื่อมีพิษไข้จับท่านก็กล่าวว่า *คนทุกคนอยู่ในยามเช้าในครอบครัว และความตายใกล้ตัวเขายิ่งกว่าคู่รองเท้าเสียอีก* และท่านบิลาลนั้นเมื่อพิษไข้หายไปจากเขา เขาพูดด้วยเสียงอันดังว่า *จงรู้ไว้เถิด ฉันหวังเหลือเกินว่า ฉันจะได้ค้างคืนสักคืนหนึ่ง ณ ท้องทุ่ง และรอบตัวฉันมีพืชอิซคิรฺและญะลีล และในวันหนึ่งฉันจะได้ผ่านมายังสายน้ำแห่งมะญินนะฮฺ และภูเขาชามะฮฺ และเฏาะฟีลคงได้ปรากฏให้ฉันเห็น* " (บุคอรี มุสลิม)

وَلَفْظُ مُسْلِمٍ قَالَتْ : قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ وَهِيَ وَبِيئَةٌ فَاشْتَكَى أَبُو بَكْرٍ وَبِلَالٌ فَلَمَّا رَأَى رَسُولُ اللهِ ﷺ شَكْوَى أَصْحَابِهِ قَالَ : اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَمَا حَبَّبْتَ مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ وَصَحِّحْهَا وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِهَا وَمُدِّهَا وَحَوِّلْ حُمَّاهَا إِلَى الْجُحْفَةِ

وَفِي رِوَايَةٍ : اللَّهُمَّ اجْعَلْ بِالْمَدِينَةِ ضِعْفَيْ مَا جَعَلْتَ بِمَكَّةَ مِنَ الْبَرَكَةِ . وَلِمُسْلِمٍ : اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَعَ الْبَرَكَةِ بَرَكَتَيْنِ

และในรายงานของมุสลิมกล่าวว่า " พวกเราได้มาถึงมะดีนะฮฺ ในขณะที่กำลังมีโรคระบาด ท่านอบูบักรฺและท่านบิลาลก็ล้มป่วยด้วย ครั้นเมื่อท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ เห็นอาการป่วยของสหาย (สาวก)ของท่านท่านได้ กล่าวว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดบันดาลให้พวกเรามีความรักมะดีนะฮฺ เหมือนที่ พระองค์ทรงบันดาลให้รักมักกะฮฺ หรือมากว่า ขอพระองค์ได้โปรดให้มะดีนะฮฺ ปลอดโรคเถิด และโปรดประทานความจำเริญแก่พวกเราในศออฺของมันและทะนานของมัน และโปรดย้ายความป่วยไข้ของมันไปยัง ญุหฺฟะฮฺ* "

และในอีกรายงานหนึ่ง (ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ)กล่าวว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดบันดาลความเจริญให้เกิดขึ้นในมะดีนะฮฺ เป็นสองเท่าที่บันดาลแก่มักกะฮฺเถิด* "

และอีกรายงานหนึ่งของมุสลิม (ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ)กล่าวว่า " *โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดประทานความจำเริญแก่เรา ในเมืองมะดีนะฮฺของเรา โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดประทานความจำเริญแก่พวกเราในศออฺของ*

เรา โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดประทานความจำเริญแก่พวกเราในทะนานของพวกเรา โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดบันดาล พร้อมกับความจำเริญให้เป็นสองเท่า "

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عنه قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ فَنَظَرَ إِلَى الْمَدِينَةِ أَوْضَعَ رَاحِلَتَهُ وَإِنْ كَانَ عَلَى دَابَّةٍ حَرَّكَهَا مِنْ حُبِّهَا . رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

ท่านอะนัส รฎิยฯ เล่าว่า " *ท่านนบี ศ็อลฯ เมื่อกลับจากการเดินทาง ท่านก็จะมองไปยังนคร มะดีนะฮฺ ท่านเร่งพาหนะของท่าน และหากท่านอยู่บนสัตว์พาหนะ ท่านก็กระตุ้นให้มันเดินเร็วๆ ทั้งนี้เพราะท่านมีความรักในมะดีนะฮฺ(ต้องการกลับมาถึงอย่างรวดเร็ว)* " (บุคอรี)

وَعَنْهُ قَالَ : نَظَرَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إِلَى أُحُدٍ فَقَالَ : إِنَّ أُحُدًا جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ رَوَاهُ الشَّيْخَانِ وَاللهُ أَعْلَمُ .

และจากเขา (ท่านอะนัส รฎิยฯ) เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯมองไปที่ภูเขาอุหุด และกล่าวว่า แท้จริงอุหุดเป็นภูเขาลูกหนึ่ง มันรักเรา และเราก็รักมัน* " (บุคอรี มุสลิม)

- ห้ามหวงน้ำ หรือ กักตุนน้ำ

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ نَهَى رَسُولُ اللهِ صلعم عَنْ بَيْعِ فَضْلِ الْمَاءِ .

ท่านญาบิรฺ บิน อับดุลลอฮฺได้เล่าว่า " *ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ห้ามซื้อขายน้ำที่เหลือใช้* " (มุสลิม บทที่ 22 บาบที่ 7)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صلعم قَالَ : لَا يُمْنَعُ فَضْلُ الْمَاءِ لِيُمْنَعَ بِهِ الْكَلَأُ .

ท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺกล่าวว่า *จงอย่ากักน้ำที่เหลือใช้ ซึ่งจะเป็นผลให้ถูกกักด้วย* " (อัล - บุคอรี บทที่ 42 กิตาบุลมุสากอต บาบที่ 2)

- ห้ามโกงที่ดินและทรัพย์ในดิน

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ صلعم قَالَ : مَنْ أَخَذَ مِنَ الْأَرْضِ شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرَضِينَ . وَفِي رِوَايَةٍ : مَنْ أَخَذَ شِبْرًا مِنَ الْأَرْضِ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ سَبْعِ أَرَضِينَ . رواه الشيخان واحد

ท่านอิบนิ อุมัรฺ รฎิยฯ ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯซึ่งท่านกล่าวว่า " **ผู้ใดเอาสิ่งใดไปจากแผ่นดินโดยไม่เป็นธรรม เขาจะถูกแผ่นดินสูบในวันกิยามะฮฺ** "

และในบางรายงานว่า " ผู้ใดเอาพื้นดินไปคืบหนึ่งโดยทุจริต แน่นอนมันจะถูกนำมาเป็นห่วงคล้องคอเขาในวันกิยามะฮฺ จากแผ่นดินทั้ง 7 ชั้น " (บุคอรี มุสลิม และอะหฺมัด)

ตอนที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต

ในตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยขอนำผลของการศึกษาถึงวิธีการปฏิบัติจริง ๆมาเสนอ โดยไม่อ้างหลักฐานที่มาอีก เพราะได้บอกเป็นเบื้องต้นในตอนที่ 1 แล้ว แต่จะบอกรายละเอียดวิธีปฏิบัติเป็นตัวอย่างเพิ่มเติมจากตอนที่ 1 หรืออาจอ้างเฉพาะคำแปลของหลักฐาน นอกเหนือไปจากหลักฐานที่กล่าวมาแล้ว

1.. หลักการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม

วิถีการดำเนินชีวิตในอิสลาม เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่มีการศรัทธาอัลลอฮฺ (***พระผู้เป็นเจ้า***) องค์เดียว เป็นศูนย์รวมจิตใจให้มุสลิมประพฤติปฏิบัติกิจกรรมทุกอย่างตามที่อิสลามกำหนด คือมุสลิมต้องพลีชีวิตด้วยกาย วาจาและใจเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ หรือตามอุดมการณ์ของอิสลามที่ท่านศาสดาหรือท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นำมาเผยแผ่ทุกประการ วิถีการดำเนินชีวิตในอิสลามเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ มีความนอบน้อมถ่อมตนกับมุสลิมด้วยกัน แต่ให้องอาจกับศาสนิกอื่น (*โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่ดูถูกเรื่องศาสนา และผู้ที่ขับไล่ออกจากที่อยู่อาศัยโดยไม่เป็นธรรม*) ไม่มีพิธีกรรมมากมาย แม้ในเรื่องการแต่งงานหรือการปฏิบัติต่อผู้ตายซึ่งชาวโลกถือเป็นเรื่องใหญ่ (*ที่พบในเมืองไทยว่ามุสลิมมีบางพิธีกรรมคล้ายกับกิจกรรมหรือพิธีของศาสนาอื่นนั้น เป็นเพราะมุสลิมบางกลุ่มหรือบางคนได้นำเอาพิธีของศาสนาอื่นมาปะปน เนื่องจากกิจกรรมหรือพิธีกรรมของอิสลามแท้ๆนั้นไม่เหมือนใคร ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ บอกว่า " อิสลามมาอย่างคนแปลกหน้า และจะกลับไปอย่างคนแปลกหน้า...." คือไม่ว่าวันนี้หรือวันไหนอิสลามจะไม่เลียนแบบใคร หรือนำพิธีกรรมหรือกิจกรรมของศาสนาอื่นมาปฏิบัติ หรือนำมาปะปน กิจกรรมแปลกปลอมต่างๆที่พบนั้นเป็นเรื่องแทรกซึมเข้ามานานมาก ผู้รู้ศาสนาได้นำคำสอนที่แท้จริงมาบอกกล่าวเพื่อแก้ไข แต่เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก*) แต่อิสลามจะมีวิธีที่สะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติ วิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามไม่เกาะติดกับความสะดวกสบายหรือความรื่นเริงของโลกนี้ ซึ่งอิสลามถือว่าเป็นการอาศัยอยู่ชั่วคราวและมีระยะเวลาสั้น แต่จะมุ่งเพื่อชีวิตที่สงบสุขและถาวรในปรโลก และเกรงกลัวการลงโทษจากนรกของอัลลอฮฺหากทำผิดจากคำสั่งของพระองค์ เมื่อมุสลิมจะปฏิบัติงานใดเพื่อความเจริญหรือพัฒนาการต่างๆของโลกนี้ (*เพื่อดุนยา*) ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯสั่งให้ทำแบบมุ่งมั่นทุ่มเทคล้ายกับว่าจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป (*ไม่ตาย*) และต้องไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน แต่เมื่อจะปฏิบัติศาสนกิจหรือทำงานเพื่อความสุขในปรโลก (*อาคิเราะฮฺ*) ท่านสั่งให้แน่วแน่ประหนึ่งจะต้องตายในวันพรุ่งนี้ เพราะการทำงานที่ดีทุกอย่างของที่อิสลามสั่งนั้นเป็นอิบาดะฮฺ (*การเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ*) ทั้งสิ้น และอิสลามสั่งให้มุสลิมทบทวนตนเองเสมอๆว่า ได้เตรียมตัวเพื่อชีวิตในปรโลกแล้วหรือยัง ?

เมื่อเป็นเช่นนี้ การดำเนินชีวิตของมุสลิมจึงผูกพันกับอัลลอฮฺตลอดเวลาหรือทุกขณะจิตด้วยความเคารพภักดีพระองค์ และทำความดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์ตามหน้าที่ที่อิสลามกำหนด สังคมมุสลิมเป็นสังคมที่สงบสุข เพราะมุสลิมถูกปลูกฝังเรื่องความเสมอภาคและให้ทุกคนเป็นพี่น้องกัน จึงมีความผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความจริงใจต่อกัน และไม่ทำอะไรตามใจตน เมื่อจะทำการสิ่งใดมุสลิมจะต้องมีสติและหยุดคิดถึงอัลลอฮฺก่อนอื่นว่า ในเรื่องที่จะทำนั้น อัลลอฮฺและท่านนบีมุฮัมมัดสั่งไว้อย่างไร ในฐานะที่มุสลิมเป็นผู้แทนของอัลลอฮฺบนหน้าแผ่นดินนั้น มุสลิมทำได้หรือไม่ได้ (*หะลาลหรือ*

หะรอม) ? มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นไหม ? เป็นทางสายกลางไหม ? ฟุ่มเฟือยหรือตระหนี่หรือเปล่า ? เช่น จะใช้จ่ายเงิน มุสลิมก็จะต้องระลึกเสมอว่า แม้จะมีเงินหรือเงินนั้นเป็นเงินของเรา (*ไม่ได้เอาของคนอื่นมา*) ก็จะใช้จ่ายตามอำเภอใจไม่ได้ เพราะเงินเป็นเครื่องยังชีพ (*ริซฺกียฺ*) ที่อัลลอฮฺประทานผ่าน (*ฝาก*) ให้เราจัดการให้เกิดประโยชน์ การที่เรามีเงินมากเป็นเพราะอัลลอฮฺทรงฝากผ่านมาที่เรา มากกว่าผู้อื่น ไม่ใช่ได้มามากจากความสามารถของเราแต่ผู้เดียว (*บางคนทำอาชีพเช่นเรา แต่จนกว่าเพราะอัลลอฮฺทรงให้ริซกียฺน้อยกว่า เช่น มีเงินทุนน้อยกว่า ได้สติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาดมาน้อยกว่า มีช่องทางน้อยกว่า ฯ ทำให้ไม่รวยเท่าเรา*) เราได้รับอนุญาตให้จ่ายเพื่อตนเองและครอบครัวได้แค่ไหน อย่างไร (*เรามีหน้าที่ต้องช่วยดูแลญาติพี่น้องที่ยากจนเพื่อนบ้าน แม่ม่าย หรือเด็กกำพร้าที่สังคมต้องช่วยกันตามกำลังความสามารถด้วย*) ของที่จะซื้อนั้น (*ทั้งตัวของมันและที่มา*) เป็นที่อนุมัติหรือต้องห้ามในอิสลามหรือไม่ ? เป็นการฟุ่มเฟือยหรือเปล่า เราแย่งซื้อจนคนอื่นหมดโอกาสหรือเปล่า ? ระบบการขายที่ผู้ขายขายให้เรานั้นเกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยหรือไม่ ? เพราะอิสลามห้ามเรื่องการเกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย ฯ มุสลิมต้องคิดพิจารณาเพราะสิ่งต่าง ๆเหล่านี้ เพราะมนุษย์จะถูกสอบสวนในวันกิยามะฮฺ เป็นต้น

ระบบครอบครัวมุสลิมตามอุดมการณ์อิสลามเป็นครอบครัวขยาย ที่ชายต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว ได้แก่ ลูก หญิงที่เป็นภรรยา พี่น้องหญิงที่ยังมิได้แต่งงานหรือออกเรือนไป พ่อแม่ที่ชราภาพ ต้องเอาใจใส่ญาติและเพื่อนบ้าน (*ทั้งที่เป็นมุสลิมและต่างศาสนิก*) รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น แม่ม่าย เด็กกำพร้า ผู้ขัดสน หรือผู้ด้อยโอกาส พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้มีสุขภาพดี และอบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี มีความรู้เรื่องศาสนา มีการศึกษาทางด้านอาชีพ มีความห่วงใยต่อสังคม รักชาติบ้านเมืองและเป็นพลเมืองดีของประเทศ เป็นต้น

เมื่ออิสลามเถือว่าชีวิตในโลกนี้ (ดุนยา) สั้น ให้มุสลิมรีบเร่งทำความดี ดังนั้นวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามจึงถือว่า " เวลา " เป็นสิ่งสำคัญ ดังปรากฏในอัล – กุรฺอานว่า

103: 1-3 " จงสนใจในเวลา " (*หรือขอสาบานด้วยกาลเวลา*)
" แท้จริงมนุษย์อยู่ในการขาดทุน "
" เว้นแต่บรรดาผู้ศรัทธาและประกอบการดีทั้งหลาย และตักเตือนกันและกันในสัจธรรม และตักเตือนกันและกันในขันติธรรม "

การนับวันในอิสลามนั้น เริ่มนับวันใหม่หลังจากนมาซมัฆริบหรือหลังตะวันตกดิน ต่างจากการนับของระบบสากล ที่เริ่มตั้งแต่หลังเที่ยงคืนหรือหนึ่งนาฬิกาเป็นการเริ่มต้นของวันใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่สรุปเพื่อให้เห็นภาพการดำเนินชีวิตประจำวันของมุสลิมว่า นอกจากอุดมการณ์อิสลามที่เป็นหลักการแล้ว อิสลามซึ่งประกาศว่าเป็นศาสนาสำหรับนานาชาตินั้น ได้บอกวิธีปฏิบัติต่าง ๆในชีวิตประจำวันให้ประชาชนของชาติที่เจริญแล้ว และชาติที่ยังไม่เจริญได้ปฏิบัติ

เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันว่ามีอะไรบ้าง ? และทำอย่างไร ? เพื่อให้ชาวป่ามุสลิมรู้เช่นเดียวกับชาวเมืองที่เจริญแล้วว่า เมื่อจะกินอาหาร ให้ล้างมือให้สะอาด กล่าวพระนามอัลลอฮฺ กินด้วยมือขวา ไม่เป่าอาหารให้เย็น ไม่ตักอาหารครั้งเดียวจำนวนมาก ให้แบ่งปันและให้กินอาหารรวมกัน เมื่ออิ่มแล้วต้องกล่าวคำสรรเสริญอัลลอฮฺ และทำความสะอาดปากและฟัน เป็นต้น หรือชาวป่ามุสลิมก็รู้เหมือนกับชาวเมืองว่า เมื่อมีเพศสัมพันธ์เสร็จแล้วต้องอาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาดและสดชื่น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ถ้าบอกแต่หลักการแล้วคงยากที่ชาวป่าจะปฏิบัติได้ (*จากประสบการณ์การเยี่ยมบ้านในงานสาธารณสุขทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดผู้วิจัยพบว่าพบว่า อย่าว่าแต่ชาวป่าเลย ชาวบ้านที่ไม่ใช่มุสลิมจำนวนมากก็ยังไม่รู้เรื่องการทำความสะอาดหลังมีเพศสัมพันธ์ แล้วในเรื่องอื่นๆเล่า ?*) ถ้าอิสลามบอกมีแต่หลักการกว้างๆและไม่บอกวิถีการดำเนินชีวิตอย่างละเอียด จะเอาอะไรมาเป็นมาตรฐานในการตัดสินความดีความชั่วของมนุษย์ในวันกิยามะฮฺ หรือวันแห่งการตัดสิน ? ดังนั้น การที่อิสลามบอกทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิตนั้น เป็นเรื่องของความรักความเมตตา และความยุติธรรมของอัลลอฮฺที่มีต่อมนุษยชาติ

2. การดำเนินกิจวัตรประจำวัน

จากการศึกษาในตอนที่ 1 ทำให้ทราบว่าแล้วว่าหลักในการดำเนินตามระบอบอิสลามนั้น ไม่ว่าจะทำสิ่งใด ต้องขึ้นอยู่กับ 1) หลักของความถูกต้องชอบธรรม 2) หลักของความสะอาด 3) หลักของสายกลาง 4) หลักของคุณประโยชน์ และ 5) หลักของศีลธรรมหรือศาสนาเพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ

การนึกถึงพระผู้เป็นเจ้าทุกอิริยาบถทั้งยามเดิน ยามนั่ง และยามนอนตามหลักการของอิสลาม **เป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่แท้จริง เพราะทำให้มีสติและคิดแต่จะทำแต่สิ่งที่ดี** ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการดำเนินชีวิตประวันเพียงเลาๆ ดังนี้

2.1 ชีวิตในบ้าน

เนื่องจากอิสลามเริ่มวันใหม่หลังจากนมาชมัฆริบหรือตะวันตกดิน ถัดมาก็เป็นศาสนกิจภาคบังคับคือนมาชอิชาอฺ และเข้านอน

(1) **การนอน** มีแบบอย่างดังนี้ คือก่อนนอนให้อาบน้ำนมาชหรือทำวุฎูอฺ และ

(1.1) ซิกรุลลอฮฺ (สดุดีอัลลอฮฺ)

ท่านนบี ศ็อลฯ ได้สอนท่านอะลีญและท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ (บุตรเขยและบุตรีของท่าน) ว่า เมื่อลูกทั้งสอนขจะนอนให้อ่านว่า (*ดูหะดีษในหน้า 357*)

(1) سُبْحَانَ اللّٰهِ (2) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ (3) اَللّٰهُ اَكْبَرُ

อ่านและแปลว่า

สุบหานัลลอฮฺ = มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่อัลลอฮฺ 33 ครั้ง

อัลหัมดุลิลลาฮฺ = มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ 33 ครั้ง

และ อัลลอฮุ อักบัรฺ = อัลลอฮผู้ทรงเกรียงไกร 34 ครั้ง (บุคอรี)

(1.2) อ่านอัล กุรฺอาน

ท่านหญิงอาอิชะฮได้เล่าว่า " ทุก ๆคืนที่ท่านนบี ศ็อลฯจะเข้านอน ท่านจะยกมือทั้งสองขึ้นให้ฝ่ามือติดกัน เป่าลงในฝ่ามือนั้น แล้วอ่าน กุลฮุวัลลอฮุอะฮัด (*สูเราะฮที่ 112 จนจบบท*) แล้วท่านอ่าน กุลอะอูซุ บิ ร็บบิลฟะลัก (*สูเราะฮที่ 113 จนจบบท*) แล้วท่านอ่าน กุลอะอูซุ บิ ร็อบบินนาส (*สูเราะฮที่ 114 จนจบบท*) แล้วลูบตัวของท่าน เริ่มตั้งแต่ศีรษะ หน้า และส่วนต่าง ๆของร่างกาย (*หมายถึงมือ แขน*) ท่านทำเช่นนี้ 3 ครั้ง " (*บุคอรี และมุสลิม*)

(1.3) เมื่อจะทอดกายนอน

ท่านอัล – บะรออฺได้เล่าว่า " ท่านรสูลุลลอฮฺ ศ็อลฯ ได้กล่าวแก่ท่านว่า ' เมื่อท่านจะนอนให้อาบน้ำนมาซหรือทำวุฎูอิให้เรียบร้อยแล้วเอนกายทางขวาลงก่อน (*นอนตะแคงขวา*) แล้วอ่านดุอาอฺ (*ดุอาอฺมีหลายแบบ*)' " *คือ*ให้นอนตะแคงขวาหันหน้าทางกิบลัต และให้เลือกอ่านดุอาอฺเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งและสับเปลี่ยนในแต่ละคืน เช่น

بِسْمِكَ اللّٰهُمَّ اَمُوْتُ وَاَحْيَا (بخارى)

อ่านว่า " บิสมิกัลลอฮุมมะ อะมูตุ วะ อะหฺยา "

หรือ

اَللّٰهُمَّ قِنِيْ عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ

ترمذى . احمد . نسائى

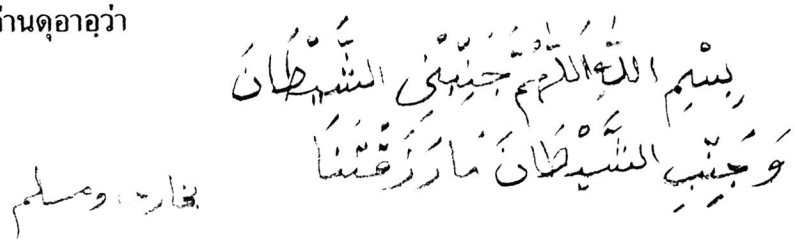
อ่านว่า " อัลลอฮุมมะ กินี อะซาบะกะ เยามะตุบฺอะษุ อิบาดะกะ "

แปลว่า " โอ้อัลลอฮฺ ! โปรดคุ้มครองฉันให้พ้นจากการลงโทษจากพระองค์ ในวันที่พระองค์ให้บ่าวของพระองค์ฟื้นคืนชีพ "

เป็นต้น

(1.4) เมื่อสามี / ภรรยาจะร่วมเพศ

ให้อ่านดุอาอฺว่า

อ่านว่า " บิสมิลลาฮ อัลลอฮุมมะ ญันนิบนิชชัยฏอนะ วะ ญันนิชชัยฏอนะ มา เราะซักตะนา "

แปลว่า " ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ โอ้อัลลอฮฺ ! ได้ทรงโปรดให้ชัยฏอนห่างไกลจากฉัน และให้ชัยฏอนห่างไกลจากสิ่ง (*บุตร*) ที่พระองค์จะทรงประทานแก่เรา "

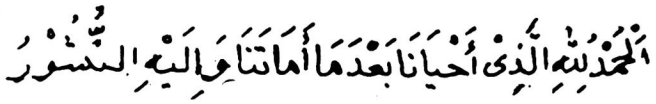
นอกจากนี้ยังมีดุอาอฺที่ขอให้พ้นจากความวิตกกังวล การนอนไม่หลับ เมื่อตกใจตื่นตอนกลางคืน และข้อควรปฏิบัติเมื่อฝันดีหรือฝันร้าย เช่น " *เมื่อฝันเห็นสิ่งที่ตนพอใจ ให้กล่าวคำสรรเสริญอัลลอฮฺ และบอกกล่าเพื่อนฝูงได้ แต่ถ้าฝันร้ายถึงสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ไม่ควรบอกให้ผู้อื่นรู้* " (บุคอรี) และบอกการแก้ฝันร้าย เช่น " *ผู้ใดฝันเห็นสิ่งที่เขารังเกียจ ให้ถ่มด้านซ้าย 3 ครั้ง และอ่านอะอูซุบิลลาฮ.....ความเลวร้านจะไม่เกิดขึ้น* " (มุสลิม)

ในยามค่ำคืน อิสลามไม่ให้มุสลิมนอนหลับแบบชากศพ แต่ให้ลุกขึ้นมานมาซ (*ที่ไม่ใช่ภาคบังคับ 5 เวลา*) เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ด้วย (*เช่นเดียวกับไม่ให้ทำงานเหมือนลา ในเวลากลางวัน คือทำงานหามรุ่งหามค่ำโดยไม่นึกถึงอัลลอฮฺ*)

(2) ตื่นนอน

(2.1) เมื่อตื่นนอน

เมื่อตื่นจากนอนตอนเช้ามืด (*ก่อนเวลานมาซศุบหฺ- ก่อนแสงเงินแสงทองขึ้น*) หรือเมื่อลืมตามา สิ่งแรกที่มุสลิมต้องทำคือให้อ่านดุอาอฺขอบพระคุณอัลลอฮฺที่ให้เราตื่นมาอีกครั้ง พร้อมกับให้นึกถึงวันตายที่วิญญาณของเราจะต้องคืนสู่พระองค์ (*ดุอาอฺหรือคำวิงวอนหรือการกล่าวคำสดุดีในแต่ละช่วงเวลา ท่านนบี ศ็อลฯได้ให้แบบอย่างไว้เพื่อเลือกอ่านหลายสำนวน*) ว่า

อ่านว่า " อัลหัมดุลิลลาฮิลละซียฺ อะหฺยานา บะอฺดะมา อะมาตะนา วะ อิลัยฮินนุชูรฺ "

ความว่า " มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิปห่งอัลลอฮฺที่ทรงให้เรามีชีวิต (*ตื่น*) หลังจากที่ให้เราตาย (*หลับ*) และ เราจะฟื้นคืนชีพกลับสู่พระองค์ " (หลังจากตาย) "

จัดเก็บที่นอนให้เรียบร้อยเพราะอิสลามให้รักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบของบ้านเรือน (*ก่อนจะทำงานใดหรือปฏิบัติกิจวัตรประจำวันทุกอย่าง เช่น จะอุ้มลูก จะหุงข้าว จะแปรงฟัน ฯลฯ ต้องกล่าวว่า " บิสมิลลาฮฺ " แปลว่า ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ และให้เริ่มด้านก่อน ยกเว้นการชำระสิ่งสกปรกหรือทวาร*) พ่อแม่ต้องปลุกทุกคนในบ้านให้ตื่นเพื่อนมาซศุบหฺ และไปเข้าห้องน้ำ เพื่อล้างหน้าแปรฟัน ดังที่ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " สำหรับท่านนบี ศ็อลฯนั้น ได้มีน้ำและไม้ถูฟันวางไว้พร้อม เมื่อท่านตื่นจากกลางคืน ท่านไปถ่ายและแปรงฟัน "

(***ในยามเช้า และยามเย็นมียอดของดุอาอฺอื่น ๆอีกตามแบบของท่านนบี ศ็อลฯ เพื่อสดุดีอัลลอฮฺและขอให้อยู่ในแนวทางของพระองค์ – ต้องศึกษา***)

นอกจากนี้ ในเช้าวันศุกร์ซึ่งเป็นวันสำคัญที่มีการนมาซญุมอะฮฺ (*นมาซหลังเที่ยงร่วมกันที่มัสญิด*) ผู้ใดที่อ่านดุอาอฺ ต่อไปนี้ 3 ครั้ง ก่อนนมาซศุบหฺ อัลลอฮฺจะทรงอภัยโทษบาบของเขา

أَسْتَغْفِرُ اللهَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

อ่านว่า " อัสตัฆฟิรุลลอฮัลละซี ลาอิลาฮะ อิลลา ฮุวัลฮัยยุนก็อยยูม วะอะตูบุ อิลัยฮิ "

แปลว่า " ฉันขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ พระผู้ดำรงอยู่ด้วยพระองค์เอง และฉันของกลับตัวยังพระองค์ "

(2.2) เข้าห้องน้ำหรือเข้าส้วม

เมื่อจะเข้าห้องน้ำหรือส้วมนั้น มีแบบอย่างของท่านนบี ศ็อลฯ ให้อ่านดุอาอฺขอความคุ้มครองจากอัลลอฮให้พ้นจากชัยฏอนหรืออันตราย ก่อนว่า

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ . بخاري

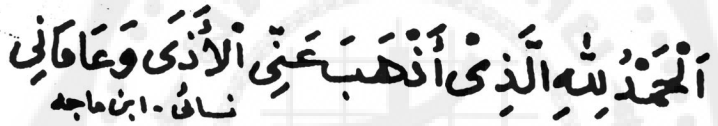
อ่านว่า " อัลลอฮุมมะ อินนี อะอูซุบิกะ มินัลคุบุษิ วัล เคาะบาอิษ "

ความว่า " โอ้อัลลอฮฺ ! แท้จริงฉันขอความคุ้มครองจากพระองค์ให้พ้นจากความชั่วหรือชัยฏอนทั้งเพศชายและเพศหญิง "

และก้าวเข้าห้องน้ำห้องส้วมด้วย**เท้าซ้าย** (*อ่านดุอาอฺก่อนเข้าส้วม ไม่ใช่ไปอ่านในส้วม*) ก่อนอื่นให้ล้างมือให้สะอาด และล้างหน้า แปรงฟัน เพราะท่านนบี ศ็อลฯกล่าวว่า " เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านตื่นนอน ให้เขาล้างมือของเขาก่อนที่จะจุ่มลงไปในน้ำสำหรับทำวุฎูอฺ (*อาบน้ำนมาซ*) เพราะแท้จริงไม่มีผู้ใดในหมู่พวกท่านรู้ว่า (*ขณะหลับ*) มือของเขาไปซุกอยู่ตรงไหนบ้าง "

ขณะถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ ห้ามหันหน้าไปทางกิบลัต (*ทิศที่ผินหน้าสู่เวลานมาซ*) ห้ามปัสสาวะลงบนพื้นห้องน้ำ ให้นั่งถ่ายให้เรียบร้อย (*ยกเว้นมีความจำเป็นจึงยืนถ่ายได้*) ห้ามกล่าวพระนามอัลลอฮฺหรือซิกรุลลอฮฺใดๆ เช่น ไม่กล่าวซิกรุลลอฮฺเมื่อจามหรือตอบรับการจามของผู้อื่น ไม่รับอะซาน ไม่รับสลามในห้องน้ำ ห้องส้วม (*ยกเว้นเมื่อจำเป็น ให้กล่าวให้รู้เฉพาะตัวเองหรือนึกในใจ เช่น เมื่อเวลาจะเริ่มอาบน้ำนมาซ เป็นต้น*) เมื่อถ่ายแล้ว ให้ทำความสะอาดหรือชำระด้วยมือซ้าย (*ห้ามใช้มือขวาทำความสะอาด เมื่อชำระหะดัษ*) ถ้าไม่มีน้ำให้ทำความสะอาดด้วยก้อนหินหรือดินอย่างน้อย 3 ก้อนหรือเช็ดด้วยกระดาษชำระซึ่งผลิตมาเพื่อการนี้ แต่เมื่อพบน้ำต้องทำความสะอาดด้วยน้ำ ขณะที่อยู่ตามลำพังในห้องน้ำให้นึกละอายอัลลอฮฺมากกว่าละอายมนุษย์ คือไม่ทำสิ่งที่น่าเกลียดใดๆ

แล้วทำวุฎูอฺ เพื่อเตรียมตัวไปนมาซศุบหฺ เสร็จธุระแล้วให้ออกจากห้องน้ำห้องส้วม (*ห้องน้ำห้องส้วมไม่ใช่ที่อ่านหนังสือของมุสลิมหรือที่สำหรับทำกิจกรรมอื่น*) เมื่อจะออกจากห้องน้ำ ห้องส้วมให้ก้าวออกด้วยเท้าขวาก่อน และออกมาอ่านดุอาอฺว่า

อ่านว่า " อัลหัมดุ ลิลลาฮิลละซี อัซฮะบะ อันนิลอะซา วะ อาฟานี "

ความว่า " มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺที่ทรงขจัดโทษ (*อันตราย*) ไปจากฉัน และทรงประทานพลานามัยแก่ฉัน "

หรืออ่านว่า (ฆุฟรอนะกะ)

ความว่า " ฉันขออภัยโทษต่อพระองค์ "

แล้วทุกคนในครอบครัวก็นมาซศุบหฺพร้อมกัน (*มีลูกที่อายุ 7 ขวบขึ้นไปนมาซด้วย ส่วนที่เล็กกว่านั้นก็ควรได้ดูแบบอย่างจากครอบครัว*) เมื่อนมาซเสร็จให้อ่านอัล – กุรฺอาน ก่อนไปปฏิบัติภารกิจอื่น เช่นเตรียมอาหารเพื่อรับประทาน กินและดื่ม ดูลูก หรือทำงานบ้านอื่นๆ หรือออกนอกไปประกอบภารกิจนอกบ้าน

(3) **การรับประทานอาหารและดื่ม**

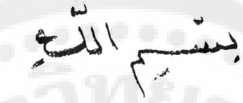
นอกจากอิสลามได้บอกเกี่ยวกับการรับประทานอาหารว่า ให้ล้างมือก่อนกิน ให้กินด้วยมือขวา (*เพราะซัยฏอนกินด้วยมือซ้าย*) ให้กินอาหารรวมกันไม่ต่างคนต่างกิน ไม่ใช้ปากเป่าอาหารให้เย็น มีมรรยาทและน้ำใจกับคนที่กินอาหารร่วมกัน ส่วนในการดื่มนั้น ห้ามดื่มจากปากภาชนะที่เก็บน้ำ (*เช่น ห้ามดื่มจากเหยือกหรือขวด*) ให้เทใสภาชนะสำหรับดื่ม ห้ามหายใจรดลงในน้ำหรือเครื่องดื่ม ให้ดื่มครั้งละ 3 อึก แล้วหยุดหายใจและดื่มใหม่ มีดุอาอฺ ขอพรให้ผู้ที่ยก

อาหารมาให้ ผู้ปรุงอาหารหรือผู้ที่ยกสำรับอาหารกลับไปเมื่อไปรับประทานอาหารที่บ้านผู้อื่นแล้วก็ตาม

(3.1) ก่อนกินหรือดื่ม

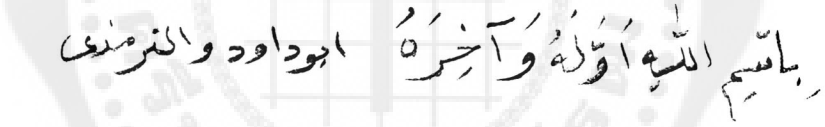
ท่านหญิงอาอิชะฮฺ รฎิยฯ ได้เล่าว่า " **เมื่อคนใดในหมู่พวกท่านจะรับประทานอาหารให้เขาจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ และถ้าหากเขาลืมกล่าวพระนามในตอนเริ่มรับประทาน ให้เขาจงกล่าว (เมื่อนึกได้) ว่า (แปลว่า) ด้วยพระนามของอัลลอฮฺทั้งในตอนเริ่มต้นและตอนท้ายของการรับประทาน** " (อบูดาวูด และ ติรฺมิซียฺ)

คือก่อนกินหรือดื่มจะต้องกล่าวว่า

อ่านว่า " บิสมิลลาฮฺ " แปลว่า " ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ "

ถ้าลืมกล่าวบิสมิลลาฮฺ เมื่อนึกได้ให้กล่าวว่า

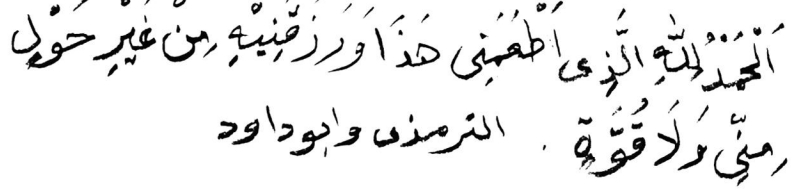

อ่านว่า " บิสมิลลาฮิ เอาวะวะฮู วะ อาคิเราะฮู "
แปลว่า " ด้วยพระนามของอัลลอฮฺทั้งในตอนเริ่มต้นและตอนท้ายของการรับประทาน "

(3.2) เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ

เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ ท่านมุอาซ บิน อะนัส ได้เล่าจากท่านนบี ศ็อลฯ ซึ่งท่านกล่าวว่า " **เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ให้กล่าวว่า** (*แปลว่า*) ' มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ **ผู้ทรงให้อาหารนี้แก่ฉัน ซึ่งมิใช่มาจากพลังและอำนาจของฉัน** ' เขาจะได้รับการอภัยจากบาป (*ที่มิใช่บาปใหญ่*) ที่ผ่านมา " (ติรฺมิซียฺ และ อบูดาวูด)

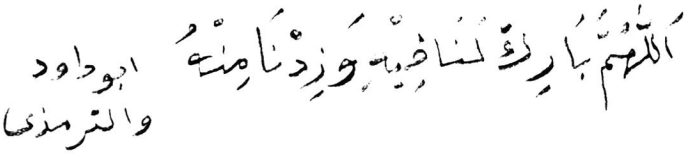
เช่นกล่าวว่า

อ่านว่า " อัลหัมดุลิลลาฮิลละซี อัฏอะมะนี ฮาซา วะเราะซะเกาะนีฮิ มินฆอยริเหาลิน วะลากูวะติน "

แปลว่า " มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ ผู้ทรงได้ให้อาหารนี้แก่ฉัน ซึ่งมิใช่มาจากพลังและอำนาจของฉัน "

และในบันทึกหะดีษของท่านอบูดาวูดและท่านติรฺมิวีย์ เล่าโดยท่านอะนัส มีว่า หลังจาก ดื่มนม ให้กล่าวว่า

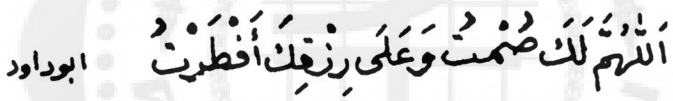

อ่านว่า " **อัลลอฮุมมะ บาริก ละนา ฟีฮิ วะ ซิดฺนา มินฮุ** "

แปลว่า " โอ้อัลลอฮฺ ! ได้ทรงโปรดเพิ่มพูนความจำเริญในอาหารนี้แก่เรา และทรงโปรดเพิ่มพูนปริมาณอาหารนี้แก่เราอีก "

(3.3) การรับประทานเมื่อละศีลอด

เมื่อจะละศีลอดนั้น ในบันทึกหะดีษของท่านอบูดาวูด ให้กล่าวว่า

อ่านว่า " **อัลลอฮอุมมะ ละกะ ศุมตุ วะอะลา ริชกิกะ อัฟฏอรฺตุ** "

แปลว่า " โอ้อัลลอฮ ! ฉันได้ถือศีลอดนี้เพื่อพระองค์ และฉันได้ละศีลอดด้วยเครื่องยังชีพของพระองค์ "

เมื่อรับประทานไปได้นิดหน่อยให้กล่าวว่า

อ่านว่า " ชะฮะบัซ เซาะมะอุ วับตะละติลอุรูกุ วะ ษะบะตัลอัจญุรุ อินชาอัลลอฮฺ "

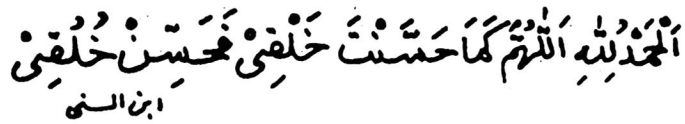
แปลว่า " ความหิวกระหายได้หมดไป และเส้นเลือดได้รับความชุ่มชื่น และรางวัลตอบแทนนั้นแน่นอน หากอัลลอฮฺทรงประสงค์ "

(4) การแต่งกาย

ในการแต่งกายเช่น หวีผม ตัดเล็บ ชลิบหรือโกนหนวดและเครา ถอนขนรักแร้ โกนผม สวมรองเท้า ฯ ควรเริ่มทางขวาก่อน (*ยกเว้นการถอดรองเท้าให้เริ่มทางซ้ายก่อน- ผู้วิจัยเคยอ่านพบว่าเพื่อป้องกันโรคหัวใจ*)

(4.1) เมื่อส่องกระจก

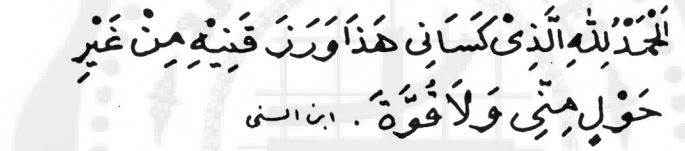
ให้นึกถึงความเมตตาของอัลลอฮฺ และพรจากพระองค์ โดยอ่านว่า

อ่านว่า " **อัลหัมดุลิลลาอฮ อัลลอฮุมมะ กะมา ฮัสสันตะ ค็อลกี ฟะหัสสิน คุลุกี** "

แปลว่า " **มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ โอ้อัลลอฮ! ขอได้โปรดให้ฉันมีมรรยาทดี อย่างที่พระองค์ได้** ทรงสร้างฉันให้มีรูปทรงที่ดี "

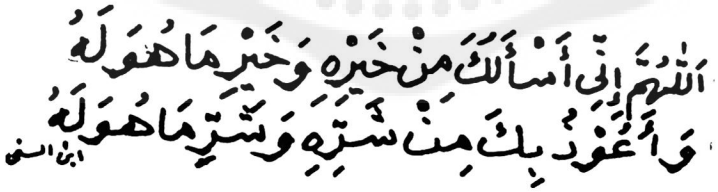
(4.2) เมื่อจะสวมเครื่องแต่งกายใหม่ อ่าน

อ่านว่า " **อัลหัมดุลิลลาฮิลละซี กะสานี ฮาซา วะเราะซะเกาะนีฮิ มิน ฆอยริ เหาลิมมินนี วะลากูวะฮฺ** "

แปลว่า " **มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ ที่ขได้โปรดให้ฉันสวมเครื่องนุ่งห่มนี้ และประทานมันเป็น ปัจจัยยังชีพให้แก่ฉัน** ซึ่งมิใช่มาจากพลังและอำนาจของฉัน "

(4.3) เมื่อสวมใส่ โพกผ้า ห่มผ้า คลุมศีรษะ สวมหมวก อ่าน

อ่านว่า " **อัลลอฮุมมะ อินนี อัสอะลุกะ มินคอยริฮี วะคอยริ มาฮุวะ ละฮู วะอะอูซุบิกะ มิน ชัรฺริฮี วะชัณฺริ มาฮุวะ ละฮู** "

แปลว่า " **โอ้อัลลอฮ ! โดยแท้จริง ฉันขอต่อพระองค์ให้พ้นจาความเลวร้ายของมัน(เครื่องนุ่งห่ม) และความดีที่มีอยู่สำหรับมัน และฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากความเลวร้ายของมัน และความเลวร้ายที่มีอยู่สำหรับมัน** "

(4.4) การถอดเปลี่ยนเสื้อผ้า

การถอดเปลี่ยนเสื้อผ้า ให้ทำให้ที่รโหฐานหรือที่เฉพาะส่านตัว ปกปิด พ้นจากสายตาของมนุษย์และญิน เมื่อจะถอดเปลี่ยนเสื้อผ้าอ่าน

بِسْمِ اللهِ الَّذِىْ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ . ابن السنى

อ่านว่า " บิสมิลลาฮิลละซี ลาอิลาฮะ อิลลา อุวะ "

แปลว่า " ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ซึ่งไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ "

นอกจากนี้ยังมีดุอาอฺที่อ่านเมื่อได้สวมเครื่องแต่งกายที่ (ตัดเย็บ) ใหม่ และขอดุอาอฺให้ผู้ที่ได้แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายใหม่ เป็นต้น

2.2 ชีวิตนอกบ้าน

(1) การออกนอกบ้าน

เมื่อจะออกนอกบ้าน ให้กล่าวมอบตนต่ออัลลอฮและขอให้อยู่ในความคุ้มครองของพระองค์ ดังเช่น (*มีดุอาอฺหลายสำนวนให้เลือกอ่าน*)

بِسْمِ اللهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ

ابوداود والترمذى

อ่านว่า " บิสมิลลาฮฺ ตะวักกัลตุ ลาเกาละ วะลากูวะตะ อิลลาบิลลาฮฺ "

แปลว่า " ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ฉันขอมอบตัวต่อพระองค์ ไม่มีพลังและอำนาจใดๆ นอกจาก (ที่มา) จากพระองค์ "

(2) การขับขี่ยานพาหนะ

(2.1) ขึ้นรถ หรือขี่สัตว์พาหนะ

ให้กล่าวอัลลอฮุอักบัรฺ (แปลว่า อัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ หรืออัลลอฮฺผู้ทรงเกรียงไกร) 3 ครั้ง และอ่าน

سُبْحَانَ الَّذِىْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِيْنَ
وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ مسلم

อ่านว่า " สุบหานัลละซี สัคเคาะเราะ ละนา ฮาซา วะมากุนนา ละฮู มุกรินีน วะอินนา อิลา ร็อบบินา ละมุง เกาะลิบูน "

แปลว่า " **มหาบริสุทธิ์แห่งพระผู้ทรงบันดาลพาหนะนี้เพื่อเรา โดยที่เรามิสามารถควบคุมมันได้ และแท้จริงเรา** จะต้องกลับสู่พระผู้อภิบาลของเรา "

นอกจากนี้ยังมีดุอาอฺสำหรับการโดยสารยานพาหนะทางน้ำ การเดินทางไกล การเข้า-ออกมัสญิด การเข้าตลาด การขอให้พูดจาอธิบายได้อย่างคล่องแคล่วกินใจผู้ฟัง การเยี่ยมกุบุร (สุสาน) การเยี่ยมผู้ป่วย เมื่อมีเรื่องตกใจหรือมีความทุกข์ เช่น เมื่อฟ้ารอง ฟ้าผ่า ไฟไหม้ ฝนตกหนัก พายุ แรง มีอาชีพฝืดเคือง มีหนี้สินมาก ให้หายป่วย เมื่อพี่น้องเสียชีวิต ฯลฯ และดุอาอฺเมื่อกลับเข้าบ้าน เป็นต้น (*ต้องศึกษา*)

ตัวอย่างที่กล่าวมาเพียงเล็กน้อยนี้แสดงให้เห็นวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามเป็นวิถีที่สอนให้มีสติ และผูกพันแต่เรื่องทำความดี มีประโยชน์ต่อตนเองและมนุษยชาติ เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. **เพื่อศึกษาข้อมูล และจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นเอกสารสำหรับค้นคว้าต่อไป**
2. **เพื่อให้ประชากรมุสลิมได้ยึดถือและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของตนเอง ครอบครัวและ สังคม**
3. เพื่อสร้างความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ที่ทำงานกับประชากรมุสลิม
4. **เพื่อเสนอทางเลือกในการดำเนินชีวิตอีกทางหนึ่ง แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจ**

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Document Research) **เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในศาสนาอิสลาม** เกี่ยวกับคำสอนทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม ว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร โดยการศึกษาจากพระคัมภีร์ อัล - กุรฺอาน อัล - หะดีษ และตำราที่นักวิชาการมุสลิมนำอัล - กุรฺอานและหะดีษมาแปลหรืออธิบายให้เข้าใจดียิ่งขึ้น โดย

1. **ศึกษาพระคัมภีร์อัล - กุรฺอานทั้ง** 6,600 กว่าโองการ จากฉบับที่มีความหมายภาษาไทย คัดเลือกเฉพาะที่เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตที่อิสลามกำหนด

2. **ศึกษาอัล - หะดีษ หรือคำสอนของศาสดาหรือท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ที่ขยายความในเชิงปฏิบัติ** จากที่บอกไว้ในอัล - กุรฺอาน เพราะอัล - กุรฺอานจะบอกเฉพาะหัวข้อหรือใจความสำคัญ ๆ **เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ หรือแผนแม่บท และท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ จะเป็นผู้อธิบายหรือขยายความ หรือปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือรับรองการกระทำของสหายหรือสาวกของท่านว่าถูกต้อง** ซึ่งผู้รวบรวมหรือบันทึกหะดีษไว้มีมากมายหลายท่าน ที่สำคัญได้แก่ ท่านอัล - บุคอรี ท่านมุสลิม ท่านอัน - นะสาอียฺ ท่านอบูดาวูด ท่านอิบนุมาญะฮฺ ท่านติรฺมิซียฺ และท่านอะหฺมัด เป็นต้น **และที่แปลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยแล้ว**

เท่าที่ผู้วิจัยสามารถหาศึกษาได้คือ หะดีษที่รวบรวมโดยท่านอัล – บุคอรี (*บางเล่ม*) และท่านมุสลิมเท่านั้น ฉะนั้นในการรายงานการศึกษาจึงเขียนไว้ว่า **ส่วนหนึ่งมีดังนี้**

3. **ใช้ตำราหรือหนังสืออ้างอิงที่เขียนโดยนักวิชาการมุสลิม** ซึ่งอ้างหลักฐานจากอัล - กุรฺอานและหะดีษ ประกอบการบรรยาย หากข้อมูลที่ศึกษาต้องการคำอธิบายเพื่อให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น และส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้อ้างหะดีษจากตำราที่อ้างถึงในหน้า " บรรณานุกรม " เพราะมีคำแปลเป็นภาษาไทย ทำให้สะดวก และง่ายกว่าการศึกษาจากภาษาต่างประเทศ (*ซึ่งผู้วิจัยอาจให้ความหมายผิดด้วยความไม่ตั้งใจและอาจถูกกล่าวหาว่าบิดเบือนความจริงได้*) ดังนั้นในการคัดลอกหะดีษลงในรายงานการวิจัย บางหะดีษ (*ซึ่งมีจำนวนน้อย*) อาจไม่มีรายละเอียดว่ามาจากบทไหน บาบ (*ตอนหรือส่วน*) ไหน หรืออาจไม่มีชื่อผู้รายงานหะดีษ แต่จะมีชื่อผู้บันทึก และรวบรวมหะดีษเท่านั้น ส่วนการใช้ภาษาได้ใช้รูปแบบของผู้วิจัยเอง เช่น ผู้รู้หลายท่านอาจใช้สำนวนไพเราะเกี่ยวกับการเล่าหะดีษ โดยใช้คำว่า " รายงาน " เช่น ท่านอบูฮุร็อยเราะฮได้รายงานว่า แต่ผู้วิจัยกลับ คิดมากว่า ทำไมคนรุ่นเราต้องให้เศาะหาบะฮมารายงานด้วย ? แค่เล่าให้รู้ก็เป็นบุญคุณอย่างเหลือหลายแล้ว จึงใช้ว่า ท่านอบูฮุร็อยเราะฮได้เล่าว่า เป็นต้น

4. **ใช้เอกสาร หนังสือพิมพ์ หรือตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ประกอบ**

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

เมื่อศึกษาอัล – กุรฺอานและหะดีษแล้วพบว่า อิสลามเป็นศาสนาที่มีการศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว พระนามอัลลอฮฺ ผู้ทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ทรงบันดาล ผู้ทรงบริหาร ฯลฯ มีพระคัมภีร์อัล – กุรฺอาน (*พระดำรัสของอัลลอฮ*) คัมภีร์ที่ไม่เคยมีการสังคายนา แก้ไข แต่งเติม เป็นพระคัมภีร์ มีท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ (*รสูลหรือผู้สื่อข่าวสารของอัลลอฮสู่ประชาชน*) เป็นศาสดาทำการเทศนาและปฏิบัติตนตามคำสั่งของอัลลอฮให้ดูเป็นตัวอย่าง บอกไว้ในหะดีษ (*บันทึกคำบอกเล่าที่ออกจากปากของสาวกถึงคำสั่งสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ การกระทำของท่านและการที่ท่านรับรองการกระทำของสหายหรือสาวกของท่านว่าถูกต้อง*) เป็นหลักฐานให้มุสลิมปฏิบัติตาม

อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่วิวัฒนาการต่อจากคำสอนของศาสดาในอดีต คือตั้งแต่มีมนุษย์คนแรกจนถึงศาสดาคนสุดท้ายคือท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ เป็นศาสนาสำหรับนานาชาติ (*มิใช่ศาสนาเฉพาะถิ่น*) และไม่มีการบังคับใครให้เห็นดีเห็นงามหรือเข้านับถือศาสนาอิสลามและบอกเสมอ ๆให้ใช้สติปัญญาคิดพิจารณา เพราะอัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์มาให้มีความ-

คิดอิสระ อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มิได้แยกศาสนจักรออกจากอาณาจักร เป็นศาสนาที่มีวิสัยทัศน์ (*Vision*) กว้างไกลคือไม่ได้บอกให้ปฏิบัติเพื่อชีวิตที่สงบสุขในโลกนี้ หรือกล่าวถึงเฉพาะเรื่องปัจจุบันเท่านั้น แต่ได้บอกถึงเหตุผลความเป็นมาของมนุษย์ รวมทั้งได้ชี้ทางที่เที่ยงตรงสู่ชีวิตอันถาวรในปรโลกด้วย

วิธีการดำเนินชีวิตในอิสลามเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายตามธรรมชาติของมนุษย์ ผูกพันอยู่กับอัลลอฮฺตลอดเวลาหรือทุกขณะจิต ไม่ละความเป็นอยู่ทางโลกคือไม่มีระบบสงฆ์ ไม่มีระบบศักดินา และไม่ให้ยึดติดกับความสุขชั่วคราวของโลกนี้ แต่จะมุ่งสู่ชีวิตสงบสุขและอันยั่งยืนในปรโลก โดยอิสลามได้บอกทุกสิ่งทุอย่างในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย หรือตั้งแต่ตื่นนอนเช้าจนกระทั่งเข้านอนอีกครั้งในเวลากลางคืน รวมทั้งบอกถึงเรื่องการตัดสินความดีความดีความชั่วในปรโลกเพื่อให้มนุษย์เตรียมตัวให้พร้อมด้วย เป็นต้น ผู้วิจัยได้แบ่งผลของการศึกษาค้นคว้าวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตตามระบอบอิสลาม ออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต
ตอนที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต

ตอนที่ 1 อุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิต

ก่อนปฏิบัติหรือพูดสิ่งใด อิสลามสั่งให้ศึกษาก่อน ดังนั้นก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องการดำเนินชีวิตจึงจำเป็นต้องรู้ถึงอุดมการณ์อิสลามก่อนว่ามีหลักการอย่างไร ? หลักการอิสลามนั้นมีการศรัทธาในอัลลอฮฺ (*พระผู้เป็นเจ้า*) เปรียบเสมือนรากแก้วหรือเส้นโลหิตใหญ่ และมีการประกอบการดีเพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์เป็นเสมือนรากฝอยหรือเส้นโลหิตฝอยที่เลี้ยงชีวิต และการศรัทธาในอัลลอฮฺและการประกอบการดีนี้เป็นหน้าที่มุสลิมทุกคน คือการปฏิบัติตามอัลลอฮฺ (*อัล - กุรฺอาน*) และรสูล (*สุนนะฮฺหรือจริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ*) ทุกประการด้วยจิตวิญญาณที่บริสุทธิ์ เสมือนอยู่ต่อพระพักตร์ของอัลลอฮฺด้วยความศรัทธาที่ว่าเพราะแม้เราไม่เห็นพระองค์ พระองค์ก็ทรงเห็นเรา

ผู้วิจัยได้แบ่งอุดมการณ์หรือหลักในการดำเนินชีวิตออกเป็น 5 ประเด็น แม้ว่าแต่ละประเด็นสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่ผู้อ่านงานวิจัยนี้จะได้เข้าใจผลงานวิจัยดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. การศาสนาและจริยธรรม

หลักการอิสลามแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือภาคหลักการศรัทธาและภาคปฏิบัติ (*หรือภาคการงานที่ดี*) และมุสลิมมีหน้าที่หลัก 2 ประการคือ หน้าที่จะต้องปฏิบัติต่ออัลลอฮฺพระผู้เป็นเจ้า และหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ

หลักการอิสลามมีดังนี้คือ

ภาคที่ 1 หลักการศรัทธา หรือ อัล - อีมานหรือรุก่นอีมาน 6 ประการ

หลักการศรัทธาหรืออัล – อีมานหรือรุก่นอีมาน 6 ประการ เป็นเสมือนหัวใจของการศรัทธาในศาสนาอิสลาม **คือถ้าผู้ใดขาดหลักการศรัทธาประการใดประการหนึ่ง (*เพียงข้อเดียว*)** หมายถึงผู้นั้นยังยังไม่ได้ศรัทธาในอิสลาม หลักการศรัทธา 6 ประการได้แก่

1. **ศรัทธาในอัลลอฮว่าเป็นพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว ผู้ทรงคุณลักษณะที่ดีงาม ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง มนุษย์ต้องเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ เคารพ**ภักดีพระองค์ และไม่นำสิ่งใดมาเสมอหรือเทียบเทียมพระองค์ เช่น ไม่กราบไหว้รูปปั้น ไม่ประพฤติปฏิบัติในพิธีของศาสนาอื่น ไม่เชื่อโชคลาง ไม่ดูหมอ เป็นต้น (*การศรัทธาในข้อนี้สำคัญที่สุดที่ ทำให้เกิดการศรัทธาในข้อต่อ ๆไปและหลักปฏิบัติตามมาตามมา*)

2. **ศรัทธาว่ามีมลาอิกะฮฺเป็นบ่าวที่ซื่อสัตย์ของอัลลอฮ** พวกเขามีหน้าที่ต่าง ๆกัน และปฏิบัติตามพระบัญชาของพระองค์ทุกประการโดยไม่อิดเอื้อน ดื้อดึง

3. **ศรัทธาในบรรดาคัมภีร์ที่ถูกประทานมาแก่บรรดานบีก่อน ๆว่ามีจริง แต่จะเชื่อและปฏิบัติตามเฉพาะพระคัมภีร์อัล – กุรฺอาน คัมภีร์ที่ถูกประทานแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นบีท่านสุดท้ายเท่านั้น** (*เนื่องจากคัมภีร์ก่อน ๆนั้นต้นฉบับเดิมได้สูญหายไปหมดแล้ว แต่ยังเชื่อบางส่วนของฉบับปัจจุบันจากคัมภีร์เหล่านั้น คือในส่วนที่ไม่ขัดกับอัล - กุรฺอานเพราะถูกประทานจากอัลลอฮฺย่อมมีเนื้อหาสาระเดียวกัน*)

4. **ศรัทธาว่าอัลลอฮฺทรงส่งรสูลมาทุกยุคทุกสมัย เพื่อเทศนาให้มนุษย์เคารพภักดีพระ-องค์และปฏิบัติการดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และยกย่องให้เกียรติท่านรสูลเหล่านั้น แต่จะเชื่อ**และปฏิบัติตามเฉพาะคำสอนของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ นบีหรือรสูลท่านสุดท้ายที่อัลลอฮฺทรงส่งมาสำหรับยุคนี้เท่านั้น

5. **ศรัทธาว่ามีวันปรโลก** คือเมื่อโลกนี้ซึ่งเป็นวัตถุธาตุพินาศตามพระบัญชาของอัลลอฮฺ และพระองค์จะทรงให้มนุษย์ฟื้นคืนชีพขึ้นมาใหม่ เพื่อรับการตัดสินการกระทำที่ได้ทำให้โลกนี้ .(*ตามที่บรรดามลาอิกะฮฺได้บันทึกไว้*) **ผู้ใดทำความดีจะได้เข้าสวรรค์ ผู้ใดทำความชั่วจะตกนรก**

6. **ศรัทธาว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสากลจักรวาลนี้เกิดขึ้น และดำเนินไปตามกฎแห่งการกำหนดสภาวะของอัลลอฮฺ** คือตามการสร้างและพระบัญชาของอัลลอฮฺทั้งสิ้น (*ไม่ใช่เกิดได้เอง ทำงานได้เองอย่างที่เรียกว่าตามธรรมชาติ*) **เช่น การหมุน การโคจรของโลก ดวงเดือน ดวงตะวัน การกำเนิดตามลำดับของมนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ หรือสรรพสิ่งต่างๆ เป็นต้น**

ภาคที่ 2 ภาคปฏิบัติ

เมื่อมีหลักการศรัทธาครบ 6 ประการแล้ว จึงมีหลักปฏิบัติตามมา ดังนี้

1. **หลักปฏิบัติพื้นฐาน หรือ อัล - อิสลาม หรือรุ่กนอิสลาม 5 ประการ** คือ

1.1 **ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม 2 ประโยคว่า ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ** (*แปลว่า ไม่มีพระเจ้าองค์ใดที่ควรเคารพภักดี นอกจากอัลลอฮฺ*) **และ มุฮัมมะดุรฺ รสูลุลลอฮฺ** (*แปลว่า มุฮัมมัดเป็นรสูลของอัลลอฮ*) การปฏิญาณตนนี้เป็นการยอมรับว่าจะเชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮและรสูลทุกประการ (*หมายความว่า ยอมเข้าสู่กฎข้อบังคับตามระบอบอิสลามทุกประการโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ*)

1.2 **ต้องดำรงการนมาซ** (*ภาคบังคับ*) วันละ 5 เวลา และนมาซอื่นๆเพื่อแสวงการใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ การนมาซนี้เป็นงานแรกที่อัลลอฮจะทรงสอบสวนในวันฟื้นขึ้นหรือวันแห่งการตัดสิน การนมาซเป็นการแสดงให้เห็น ว่ามุสลิมต่างจากศาสนิกชนอื่น (*ไม่ใช่ต่างกันเพราะมุสลิมไม่กินหมู*) มุสลิมทุกคนต้องสอนลูกให้นมาซเมื่ออายุ 7 ขวบ เมื่อถึงอายุ 10 ขวบต้องนมาซให้ครบ ถ้าไม่นมาซให้ตีได้

1.3 **ต้องจ่ายซะกาฮเพื่อผดุงสังคม** และลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ถ้าอยู่ในฐานะที่ต้องจ่าย เช่น ในรอบปีมีรายได้เท่ากับราคาทองคำหนัก75 กรัมหรือประมาณ 6 บาท ต้องจ่ายซะกาต (*ภาษีบังคับ*) ร้อยละ 2.50 บาท หรือจ่ายซะกาตปศุสัตว์ หรือพืชผลให้แก่ผู้มีสิทธิรับ 8 ประเภท เช่น คนยากจน คนเข็ญใจ ผู้ที่เข้ารับอิสลามและถูกญาติมิตรตัดขาด เป็นต้น

1.4 **ต้องถือศีลอด** คือให้มุสลิมทุกคนที่ร่างกายแข็งแรงและไม่อยู่ในระหว่างเดินทาง ไม่ว่าราชาหรือยาจก ให้ละเว้นจากการกิน การดื่ม การร่วมเพศในเวลากลางวัน การพูดจาเหลวไหล และการประพฤติชั่วทุกรูปแบบ ในเดือนเราะมะฎอน เดือนที่ 9 ตามปฏิทินอิสลาม เป็นเวลา 29 หรือ 30 วัน และถือศีลอดในวันอื่นตามที่อิสลามกำหนดเพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ

1.5 **ให้ทำหัจญ์** ซึ่งเป็นข้อกำหนดเฉพาะผู้ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเดินทางไปประกอบพิธีหัจญ์ได้โดยครอบครัวไม่เดือดร้อน และการเดินทางปลอดภัย ให้ไปทำหัจญ์ครั้งหนึ่งในชีวิต พิธีหัจญ์ ประกอบ ณ นครมักกะฮฺ ประเทศสะอูดิอาระเบีย ผู้ที่ทำหัจญ์แล้วไม่มียศ ศักดิ์เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด เพียงแต่ได้มีโอกาสหลักปฏิบัติเบื้องต้นข้อที่ 5 แล้วเท่านั้น และการไปทำหัจญ์เกินกว่า 1 ครั้งไม่ถือว่าเป็นหัจญ์ที่ต้องบังคับ

2. **การงานที่มุสลิมพึงปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น** (*มุอามะลาต*)

2.1 **ภารกิจที่จะให้ถึงซึ่งการศรัทธา** การที่จะให้การศรัทธาในอิสลามสมบูรณ์นั้น นอกจากหลักการศรัทธา (*อัล – อีมาน*) และหลักปฏิบัติพื้นฐาน (*อัล – อิสลาม*) ดังกล่าวแล้ว ยังมีภารกิจหรือหน้าที่ที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติอีกมากมาย เช่น ต้องมีความยุติธรรม มีความละอายต่อบาป มีความรักท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ยิ่งกว่าพ่อแม่ตน รักที่จะให้แก่พี่น้องมุสลิมเหมือนรักที่จะให้เพื่อตัวเอง เลี้ยงอาหารคนยากจน กล่าวสลามแก่พี่น้องมุสลิมทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก กล่าวการเป็นผู้ปฏิเสธหลักธรรม (*กลัวเป็นกาฟิร*) ไม่ว่าร้ายหรือทำร้ายพี่น้องมุสลิม สุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

2.2 **ให้ยอมรับสัจจะหรือความจริงของชีวิต**เพื่อเสริมสร้างความศรัทธาหรือใช้ปลอบใจตนเมื่อมีความทุกข์ เช่น ทุกคนเกิดมาแล้วต้องตาย ทุกคนจะต้องถูกทดลองด้วยความทุกข์ยากหรือด้วยชีวิตและทรัพย์สิน (*การทดลองเหล่านี้วนเวียนอยู่ในระหว่างมนุษย์*) แม้แต่ศาสดาผู้เป็นที่รักของอัลลอยังถูกทดลองมากกว่าประชาชนทั่วไปเป็นสองเท่า ตั้งแต่เรื่องการถูกด่าว่าจากชาวเมือง ความอดอยาก หรือการเจ็บปวด ฯลฯ ดังนั้นต้องมีความอดทน เพราะอัลลอฮฺทรงรักผู้ที่อดทน และความทุกข์หรือความลำบากที่ประสบแก่มนุษย์นั้นอัลลอฮฺทรงรับรองว่าไม่หนักหนาเกินความสามารถที่มนุษย์จะรับได้ และความจริงความทุกข์ยากหรืออันตรายต่าง ๆ แม้แต่ความเจ็บไข้ที่เกิดแก่มุสลิมนั้นไม่ใช่การลงโทษเสมอไปแต่กลับเป็นประโยชน์ เพราะอัลลอฮฺจะทรงลบล้างความผิดเล็ก ๆน้อยให้แก่เขา และคนจนที่ดีจะได้เข้าสวรรค์ก่อนคนรวยที่ดี (*อย่างน้อย*) 500 ปี อิสลามบอกให้รู้ว่าการฆ่าตัวตายเป็นบาปหนัก ต้องตกนรก เพราะทำตนเป็นพระ

เจ้ากำหนดชีวิตตนเอง ห้ามเชื่อหมอดู ห้ามทำร้ายผู้อื่น ห้ามนินทาว่าร้าย ห้ามทำให้พี่น้องมุสลิมรู้สึกว่าเขาเสียเกียรติ และอิสลามสั่งว่าเพิ่งตายจนกว่าจะได้เป็นมุสลิมที่สมบูรณ์เสียก่อน เป็นต้น

2.3 **อิสลามบอกวิธีลบล้างความผิด คือถ้าผู้ใดทำความผิดให้ลบล้างความผิด** ด้วยการ 1) **ต้องสำนึกผิด และขอลุแก่โทษต่ออัลลอฮฺ (เตาบะฮฺ) 2) ไม่ทำความผิดนั้นอีก และ** 3) ทำความดีลบล้างความผิด วิธีทำความดีมีมากมาย **เช่น นมาซตรงเวลา ถือศีลอด บริจาคทาน แนะนำให้ผู้อื่นทำความดีและห้ามปรามความชั่ว ไม่ทำสิ่งไร้สาระ ทำความดีต่อพ่อแม่และผู้ที่อยู่ในฐานะเทียบเท่าพ่อแม่เมื่อท่านสิ้นชีวิตแล้ว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์ ฯลฯ การที่มีวิธีลบล้างความผิดเป็นการลดความทุกข์หรือบาปทางใจของบุคคลมากกว่าการสอนว่า ดีก็ส่วนดี ชั่วก็ส่วนชั่ว ไม่เกี่ยวข้องลบล้างกัน ซึ่งเป็นเสมือนตราบาปแก่ชีวิตที่แก้ไม่หลุด**

2.4 **ให้รู้จักควบคุมตนเอง เช่น ควบคุมตนเองจากกิเลส จากการทำชู้ ไม่ให้กลัวผู้ที่ข่มเหงหรือผู้ที่ขับไล่ออกจากที่อยู่อาศัยโดยไม่เป็นธรรม ข่มตนเองจากความโกรธ รวมทั้งบอกวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดความโกรธด้วย ว่า ถ้ากำลังยืนอยู่ ให้นั่งลง ถ้ากำลังนั่งอยู่ก็ให้นอนลง หรือดับความโกรธด้วยน้ำคือให้อาบน้ำนมาซ เป็นต้น**

2.5 **ให้มีความอดทน** เพราะความอดทนเป็นคุณธรรมของผู้สำรวมตนจากความชั่ว ทำให้เกิดความพากเพียร ทำให้เกิดการอภัยตามมา **เช่น อดทนต่อความทุกข์ยาก ให้อดทนตามแบบอย่างของนบี อดทนต่อการถากถางและการคุกคามของผู้คน อดทนจากความโกรธ ฯลฯ** และถือว่าการอดทนเป็นของขวัญที่ดีของชีวิต และให้ตักเตือนกันและกันในความอดทน

2.6 **ให้ดำเนินชีวิตสายกลาง คือให้มีความพอดีในการดำเนินชีวิต ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ตระหนี่ ให้บริจาคทั้งในยามสุขและยามคับแค้น ฯลฯ** การดำเนินชีวิตสายกลางนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากยี่สิบส่วนของตำแหน่งนบี

2.7 **ต้องขอพร (*ขอดุอาอฺ*) ต่ออัลลอฮฺเสมอ ๆ คือ** แม้จะดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาทแล้ว มุสลิมต้องขอพรต่ออัลลอฮตลอดเวลา **ขอให้ปลอดภัยในทุก ๆด้าน เช่น ขอให้พ้น**จากการะชิบกระชาบความชั่วในจิตใจจากมารหรือชัยฏอน ขอให้มีความรู้ ขอให้ได้รับเครื่องยังชีพที่ดี ขอให้มีความเจริญ ขอให้พ้นทุกข์เมื่อมีทุกข์ ขอให้พ้นจากความหม่นหมอง ขอให้พ้นจากความขี้เกียจ ความขี้เหนียว และการเป็นหนี้ ขอให้อยู่ในทางของอัลลอฮฺ ขอให้มีความอดทน ขอให้อัลลอฮฺยกโทษให้ตนเองและพ่อแม่ ขอให้มีลูกที่ดี ขอให้ลูกได้คู่ครองที่ดี ขอให้พ้นจากการกด-ขี่ข่มเหง ขอให้ได้รับผลตอบแทนที่ดีในปรโลก ฯลฯ การขอดุอาอฺนี้ ต้องขอโดยตรงต่ออัลลอฮฺองค์เดียว และให้ถือว่าการขอดุอาอฺนั้นเปรียบเสมือนอาวุธคู่กายของมุสลิม

2.8 **ให้มีความรับผิดชอบ** เพราะความรับผิดชอบและหน้าที่เป็นของคู่กัน อิสลามสอนว่าใครรับผิดชอบในหน้าที่ใดจะต้องถูกสอบสวนในหน้าที่นั้นจากอัลลอฮในวันแห่งการฟื้นขึ้นหรือวันแห่งการตัดสิน เช่น ครูคนหนึ่ง เขาจะต้องถูกสอบสวนในฐานะที่เป็นครู ในฐานะที่เคยเป็นศิษย์ของครูของตนมาก่อน ในฐานะที่เป็นลูกของพ่อแม่ ในฐานพ่อหรือแม่ของลูก ในฐานะพี่ ในฐานะน้อง ในฐานะหลานของป้า น้าอา ลุง ในฐานะเพื่อน เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมสังคม ประเทศชาติหรือร่วมโลก เป็นต้น

2.9 **ให้ดำรงศาสนา** เพราะอิสลามไม่มีระบบนักบวช หรือให้ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้ดำรงศาสนา แต่เป็นหน้าของมุสลิมทุกคนที่จะต้องยึดมั่นและเผยแผ่ศาสนาสู่ผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม คือตามกำลังความรู้ของตน หรือสนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์หรือกำลังใจหรือให้ความร่วมมือด้านอื่น ๆเพื่อให้ผู้รู้ได้เผยแผ่ศาสนา เป็นต้น

2.10 **ต้องดิ้นรนต่อสู้ด้วยชีวิตและทรัพย์สินเพื่อให้คุณธรรมเป็นฝ่ายชนะ** ตั้งแต่เริ่มต่อสู้กับกิเลสภายในใจตน ต่อสู้เพื่อให้ศาสนาดำรงอยู่ได้จากศัตรูทั้งที่เห็นตัวและไม่เห็นตัว เรียกว่าต่อสู้ในทางของอัลลอฮฺ

2.3 **จริยธรรม (อัคลาค)**

อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มุ่งขัดเกลาจิตใจให้ผ่องแผ้ว บนพื้นฐานแห่งความรักความเป็นพี่น้องกัน เพราะมุสลิมทุกคนเป็นพี่น้องกัน อิสลามได้กล่าวถึงจริยธรรมที่ควรประพฤติดังนี้

(1) **ให้มีความกตัญญูรู้คุณ** เริ่มจากการให้รู้คุณอัลลอฮฺและรู้คุณเพื่อนมนุษย์

(2) **ให้นอบน้อมถ่อมตน** ต่ออัลลอฮฺเป็นอันดับแรก และต่อมาเป็นเพื่อนมนุษย์

(3) **ให้ทำความดี** เพราะการดีขจัดการชั่ว (*ดังกล่าวแล้วข้างต้น*) ความดีทุก ๆ ชนิดเป็นกุศลทาน เช่นการคิดในแง่ดี ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว และทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(4) **ให้มีความเมตตา** เพราะความเมตตาเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน อิสลามสอนให้เมตตาต่อคนรอบข้างในสังคม รวมทั้งสัตว์ และพืช

(5) **ให้มีความละอายต่อบาปหรือละอายที่จะกระทำชั่ว** เพราะความละอายต่อบาปเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา คือให้เว้นจากการทำชั่วทั้งในที่ลับและที่แจ้ง เพราะอัลลอฮฺทรงรู้ทรงเห็น และพระองค์ให้มลาอิกะฮฺบันทึกการกระทำของมนุษย์อยู่

(6) **ให้มีสัจจะ** คือมีความจริงต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่คดโกงและมีอะมานะฮฺ (*ไว้วางใจได้*)ในทุก ๆเรื่อง ให้มีความสัตย์จริง และซื่อสัตย์

(7) **อิสลามสอนเกี่ยวกับจรรยามารยาท เช่น**

- **ให้ขออนุญาต** เช่น เมื่อเข้าไปในที่ส่วนตัวผู้อื่น

- **ให้มีมรรยาทในการพูด เช่น พูดจาสุภาพอ่อนโยน คำพูดดี น้ำเสียงพอเหมาะ ไม่ดังหรือเพราะพริ้งจนเกินไป พูดตรงไปตรงมา พูดแล้วต้องทำ ไม่พูดปด ไม่พูดใส่ร้ายนินทา ปรักปรำผู้อื่น ไม่คาดเดาเหตุการณ์ซึ่งอาจคาดการณ์ผิด หรือพูดสบถ สาปแช่งผู้อื่น ถ้าจำต้องปฏิเสธต้องใช้วาจาไพเราะ เมื่อสนทนากันจะต้องไม่กระซิบกันสองคนโดยคนที่สามไม่รู้ เพราะจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดกันได้ และห้ามด่าว่าคนตาย เป็นต้น**

- **ให้มีมรรยาทในการทักทายและการเข้าบ้านผู้อื่น** อิสลามให้มุสลิมทักทายหรือแสดงความเคารพกันด้วยการกล่าวสลาม **การกล่าวสลามเป็นคำทักสำหรับมุสลิมกับมุสลิมเท่านั้น** (*เพราะคำว่าอัส-สลาม เป็นพระนามของอัลลอฮฺ*) โดยให้เด็กเป็นผู้กล่าวสลามแก่ผู้ใหญ่ ให้ชายกล่าวสลามแก่หญิง ผู้ที่เพิ่งเข้ามาหรือผู้ที่เดินทางหรือผู้ที่จะจากไปกล่าวสลามแก่ผู้ที่อยู่ก่อนหรือผู้ที่ยังอยู่ ให้คนกลุ่มเล็กกล่าวสลามแก่คนกลุ่มใหญ่ ให้คนที่ขี่พาหนะให้สลามแก่คนที่เดินเท้า ถ้ามีมุสลิมนั่งอยู่ท่ามกลางกาฟิรฺให้กล่าวสลามแก่กลุ่มนั้นได้ และห้ามเข้าบ้านผู้ใดก่อนกล่าวสลามหรือขออนุญาตจากเจ้าของบ้าน ถ้าเจ้าของบอกให้กลับไปก่อน ก็ต้องกลับ อย่าโกรธเจ้าของบ้านเพราะเขาอาจมีธุระส่วนตัว และการเผยแพร่สลามให้กล่าวกันอย่างแพร่หลาย (*ในหมู่มุสลิม*) เป็นกุศลทาน และผู้ใดกล่าวสลามก่อน ผู้นั้นอยู่ใกล้ชิดอัลลอฮฺมากกว่า

- **ให้มีมรรยาทในการเดิน การนั่ง** อิสลามสอนให้เดินนั่งอย่างสง่างาม และนอบน้อมถ่อมตน ไม่หยิ่งยโส

- **ให้มีมรรยาทในการกินและการดื่ม** อิสลามสอนให้กินและดื่มด้วยมือขวา (*ห้ามกินหรือดื่มด้วยมือซ้าย*) นั่งให้เรียบร้อย (*ไม่นั่งเอกเขนก ไม่นอนคว่ำหรือพังพาบ*) ไม่ตักอาหารเป็นของตนมากเกินไป เมื่อจะกินให้ล้างมือให้สะอาด กล่าว " บิสมิลลาฮฺ " ก่อนกิน ไม่สุรุ่ยสุร่ายหรือกินทิ้งกินขว้าง ให้กินอาหารร่วมกันเพราะมีความจำเริญมากกว่าต่างคนต่างกิน และให้กินพอประมาณ ห้ามกินหรือดื่มด้วยภาชนะที่ทำด้วยเงินหรือทอง ห้ามหายใจรดภาชนะที่ใส่เครื่องดื่ม (*ห้ามใช้ปากเป่าอาหารด้วย*) ให้ดื่ม 2-3 อึก แล้วหยุดหายใจแล้วดื่มใหม่ ห้ามดื่มจากปากของภาชนะที่เก็บน้ำหรือเครื่องดื่มอื่น ๆ เช่น ขวด เหยือก กระติก โอ่ง ฯ แต่ให้เทน้ำใสภาชนะสำหรับดื่มเช่นแก้ว จอก ขัน ฯ

2. การศึกษาและวัฒนธรรม

2.1 การศึกษา

อิสลามถือว่าการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม เพราะอิสลามสอนว่า ความรู้ต้องมาก่อนคำพูดและการกระทำ และได้กล่าวถึงคุณค่าของความรู้ว่า คนที่มีความรู้เท่านั้นจึงรู้จักใช้สติปัญญาใคร่ครวญ มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ดังนั้นมุสลิมจะต้องขอพรจากอัลลอฮฺเสมอ ๆให้ตนเองมีความรู้ พร้อมทั้งใฝ่หาความรู้โดยบอกว่าการแสวงหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั้งชายและหญิง และสั่งให้มุสลิมทุกคนศึกษาตั้งแต่เกิดจนตาย (*ตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ*) ให้ศึกษาได้ทุกแห่ง (*ที่ไม่ทำให้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ*) ให้เรียนด้วยการเขียน อ่าน และค้นคว้า เช่น ให้ศึกษาจากธรรมชาติ ศึกษาประวัติศาสตร์ ฯลฯ และให้เดินทางไปเสาะหาความรู้ และได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆเช่น สุขภาพส่วนบุคคล เช่นการแปรงฟัน การดูแลหน้า ผมและเครา มือ เท้า อวัยวะเพศ การพักผ่อน โภชนบำบัดและสมุนไพรในเรื่องการป้องกันและรักษาโรค และการคบคุมสัตว์นำโรค เป็นต้น

2.2 วัฒนธรรมอิสลาม

(1) เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

อิสลามถือว่าการมีชีวิตในโลกนี้เป็นช่วงเวลาสั้น ๆ ไม่ให้หลงระเริงกับชีวิต แต่ให้เตรียมตัวและใฝ่หาโลกอาคิเราะฮฺหรือปรโลกที่ยั่งยืนและสถาพรกว่า

(2) เกี่ยวกับเรื่องความสะอาด

อิสลามได้เน้นเรื่องการรักษาความสะอาดโดยถือว่า ความสะอาดเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธา คือผู้ใดไม่รักษาความสะอาดถือว่าความเป็นมุสลิมยังไม่สมบูรณ์ อิสลามสอนให้รักษาความสะอาดทั้งกาย ใจ และสิ่งแวดล้อม เช่นการรักษาความสะอาดของบ่อน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดอุจจาระและสิ่งปฏิกูล การสุขาภิบาลอาหาร การควบคุมแมลงและสัตว์นำโรค เป็นต้น ส่วนการทำความสะอาดจิตใจทำได้โดยการนมาซ และได้บอกรายละเอียดถึงสิ่งที่ต้องทำความสะอาด เช่นอุจจาระ ปัสสาวะ เสื้อผ้า ร่างกายส่วนต่าง เช่น ใบหน้า รูจมูก ฟัน อวัยวะเพศ ฯ สิ่งที่ใช้ทำความสะอาด เช่น น้ำจากแหล่งต่าง ๆ หิน ดิน รวมทั้งวิธีทำความสะอาด เช่น วิธีซักผ้า วิธีอาบน้ำ เป็นต้น

(3) เกี่ยวกับการบริโภค

ในการบริโภคอาหารอิสลามเน้นถึง 1) อาหารและแหล่งที่มา ต้องถูกต้องตามหลักการอิสลาม (หะลาล) 2) หลักความสะอาด 3) หลักสายกลางคือไม่สุรุ่ยสุร่าย 4) หลักคุณ

ประโยชน์ต่อร่างกาย และ 5)อหลักแห่งคุณธรรมคือ หน้าที่ต่ออัลลอฮฺและเพื่อนมนุษย์ อิสลามได้กล่าวถึง

(3.1) อาหารที่อนุมัติให้บริโภคได้ เช่น เนื้อสัตว์ต่างๆ ม้า ไก่ ตั๊กแตน กระต่าย แย้ แพะ น้ำนม น้ำมันมะกอก ตับ ม้าม พืชผัก และผลไม้ และปลาทุกชนิด เป็นต้น

(3.2) อาหารที่ต้องห้าม เช่นสัตว์ที่ตายเอง เลือด เนื้อสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดโดยไม่ได้กล่าวพระนามของอัลลอฮฺ สัตว์ที่เป็นเรื่องเช่นเพื่อบูชาเจว็ดหรือเพื่อการเสี่ยงทาย สัตว์ที่ตกที่สูงลงมาตาย สัตว์ที่ถูกสัตว์อื่นกินตาย สัตว์ดุร้าย ที่มีเขี้ยวงา มีกรงเล็บ สัตว์ที่กินอุจจาระเป็นอาหาร ล่อ และลา สิ่งที่มึนเมา เป็นต้น

(3.3) ห้ามใช้ภาชนะใส่อาหารที่ทำด้วยเงินหรือทองคำ

(3.4) ให้มุสลิมทำอาหารกินเอง

(4) เกี่ยวกับการแต่งกาย

(4.1) ระเบียบการแต่งกาย อิสลามให้ปกปิดสิ่งพึงสงวน (เอาเราะฮฺ) ของร่างกายให้มิดชิดโดยชายต้องปิดอย่างน้อยตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า (*ขาอ่อนของชายถือเป็นเอาเราะฮฺ*) และหญิงต้องปกปิดทั่วร่างกายยกเว้นใบหน้ามือ และเท้า และห้ามชายนุ่งผ้ายาวกรอมเท้า ห้ามใส่เครื่องประดับที่ทำด้วยทองคำและสวมใส่ผ้าไหม(*ห้ามเฉพาะชาย*)

(5) เกี่ยวกับการการเลือกคู่ครอง การแต่งงานและการละเมิดประเวณี

อิสลามปฏิเสธการทดลองอยู่ก่อนแต่งงานและปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานโดยเด็ดขาด เพราะถือว่านั่นเป็นการล่วงประเวณีหรือละเมิดประเวณี อิสลามสนับสนุนให้ชาย-หญิงได้แต่งงานแม้ว่าผู้นั้นจะเป็นทาสหรือทาสีก็ตาม อิสลามห้ามการมีเมียเก็บ หรือเมียลับ และอนุญาตเป็นกรณีพิเศษแก่ชายให้มีภรรยาได้ไม่เกิน 4 คน แต่ต้องดำรงความยุติธรรมแก่ภรรยาทุกคนให้เท่าเทียมกันในทุกๆเรื่อง (*ไม่มีเมียหลวง เมียน้อย แต่เป็นเมียคนที่ 1 2 3 หรือ 4*) ถ้าทำไม่ได้อิสลามสนับสนุนให้มีภรรยาเพียงคนเดียว

(5.1) อิสลามสนับสนุนการแต่งงาน โดยบอกว่าการแต่งงานเป็นแบบอย่างของบรรดารสูลและของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ การแต่งงานเป็นการสร้างความสงบให้แก่จิตใจ ป้องกันการละเมิดประเวณี การแต่งงานเป็นการขยายผ่าพันธุ์มนุษย์ การแต่งงานเป็นการให้ได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮฺมากขึ้น และการแต่งงานเป็นการสนองสัญชาตญาณของมนุษย์

(5.2) อิสลามได้บอกถึงผู้ที่อนุมัติให้แต่งงานด้วยได้ และแต่งงานด้วยไม่ได้ เช่น ให้ชายแต่งงานกับหญิงโสด (*สาวหรือม่าย*) หรือทาสีที่เป็นมุสลิม และห้ามแต่งงานกับหญิงผู้ตั้งภาคี (เคารพรูปั้น) จนกว่านางจะศรัทธาในอิสลามเสียก่อน ห้ามแต่งงานกับหญิงที่พ่อ (*ปู่หรือตา*) เคยแต่งงานด้วย ห้ามแต่งงานกับพี่และน้องสาวในคราวเดียวกันหรือขณะที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่ และห้ามแต่งงานกับหญิงและป้า หรือน้า หรืออาของเธอ ขณะที่ทั้งคู่ยังมีชีวิตอยู่ ฯลฯ และห้ามแต่งงานหญิงมุสลิมให้กับชายผู้ตั้งภาคี จนกว่าเขาจะศรัทธาเสียก่อน เป็นต้น

(5.3) อิสลามห้ามการละเมิดประเวณีหรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และ กำหนดโทษของการละเมิดประเวณีว่า ให้โบยชายทำชู้และหญิงทำชู้ที่ยังไม่เคยแต่งงานมาก่อน คนละ 100 ที (ทาสและทาสีให้โบย 50 ที) และเนรเทศ 1 ปี และกำหนดโทษชายทำชู้หรือหญิงทำชู้เคยแต่งงานมาแล้วคือให้ขว้างจนตาย

(5.4) การเลือกคู่ครอง อิสลามสนับสนุนให้หญิงที่ดีได้แต่งงานกับชายที่ดี บอกว่าความสุขของมนุษย์อยู่ที่การมีคู่ครองที่ดี มีที่พักและยานพาหนะที่สะดวกสบาย และบอกว่าหญิงมีสิ่งจูงใจให้ชายแต่งงานด้วย 4 ประการคือ ทรัพย์ของเธอ ตระกูลของเธอ ความสวยของเธอ และศาสนาของเธอ แต่อิสลามแนะนำให้เลือกแต่งงานกับหญิงที่มีศาสนา เป็นคนดี รักเด็กๆ และ (*มีบุคลิกลักษณะที่มองได้ว่าจะ*) เอาใจใส่สามี

(5.5) การสู่ขอ อิสลามกำหนดให้พ่อแม่มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการหาคู่ครองให้ลูก (*ด้วยความพอใจของลูก มิใช่ด้วยการบังคับเพราะการแต่งงานที่เกิดขึ้นโดยการบังถือว่าเป็นโมฆะ*) เมื่อชายได้ดูตัวและพอใจหญิงหรือพึงพอใจซึ่งกันและกันก็ให้ชายไปสู่ขอ (*ในอิสลามไม่มีประเพณีการควงคู่เป็นแฟน และไม่มีประเพณีให้หญิงไปสู่ขอชาย แต่หญิงมีสิทธิที่จะเลือกชายมาเป็นสามีหรือเป็นผู้นำตนได้ โดยปฏิเสธชายที่เธอไม่พอใจหรือให้ตัวแทนไปบอกให้ชายที่เธอพอใจให้มาสู่ขอเธอได้ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องน่าอายแต่อย่างใด*) ในการสู่ขอนั้น ห้ามชายทำการสู่ขอซ้อนกับชายอื่น ต้องรอให้ฝ่ายที่มาก่อนเลิกราไปแล้วจึงสู่ขอ การแต่งงานจะเกิดขึ้นได้เมื่อหญิงยินยอมเท่านั้น ในการแต่งงาน จะต้อง 1) มีมะฮัร (*ของหมั้นที่ให้แก่หญิง – ไม่ใช่ให้พ่อแม่หญิง ซึ่งมะฮัรอาจจะเป็นของเล็กน้อย เช่นแหวนเหล็กสักวงหรือทองสักกองก็ได้ตามความสามารถของฝ่ายชาย*) 2) ต้องมีพยานอย่างน้อย 2 คน 3) ถ้าเป็นนางสาวให้มีวะลี (*ผู้ปกครอง*) อนุญาต แต่หญิงม่ายมีสิทธิ์ตัดสินใจเอง

(5.6) การแต่งงาน (*นิกาหฺ*) ทำได้ดังนี้คือ เมื่อหญิงตกลงปลงใจ ก็จะให้วะลีจัดการแต่งงานให้หรือมอบ (*วะกีล*) ให้ผู้รู้จัดการแต่งงานให้ (*ถ้าพ่อของเจ้าสาวเป็นผู้รู้ศาสนาก็จะดำเนินการแต่งงานให้เอง*) ซึ่งเป็นพิธีที่เรียบง่ายซึ่งผู้วิจัยขออธิบายเพิ่มเติมดังนี้ มีการอ่าน คุฏบะฮนิกาหฺ (*ผู้รู้ศาสนาบรรยายหรือสอนเกี่ยวกับบัญญัติเรื่องการแต่งงานหรือการครองเรือนโดยย่อ*) จบแล้วผู้ที่ถูกมอบหมายให้จัดการแต่งงานก็ไปถามผู้หญิง (*เจ้าสาว*) ว่า

เต็มใจแต่งงานหรือไม่ (*เจ้าสาวอยู่ในห้อง ไม่ได้นั่งอยู่ต่อหน้าพยานหรือนั่งที่เดียวกับเจ้าบ่าว*) ถ้าเจ้าสาวไม่ปฏิเสธก็ให้ถือว่าการเงียบเป็นการยอมรับ แล้วผู้จัดการแต่งงานก็ออกไปทำการแต่งงานโดยถามผู้ชายซึ่งอยู่ท่ามกลางพยานว่า ฉันจะแต่งเจ้าสาว (*บอกด้วยว่าชื่ออะไร ลูกสาวของใคร ป้องกันการกันผิดตัว*) ให้กับเธอ (*บอกชื่อเจ้าบ่าวให้พยานรู้ด้วย*) ด้วยมะฮัรฺ (*อาจบอกจำนวนหรือไม่บอก*) ตามที่ได้ตกลงกันไว้ เธอจะยินดีรับนางเป็นภรรยาไหม? เจ้าบ่าวตอบว่ายินดีรับนางเป็นภรรยา ผู้จัดการแต่งงานละพยานในที่ประชุมก็ร่วมกันขอดุอาอฺ (*ขอพร*) ให้คู่แต่งงานมีใจความว่า " ขอให้พระองค์อัลลอฮฺ สุบหฺฯ ทรงยินดีต่อท่าน ขอพระองค์ทรงประทานความจำเริญแก่ท่าน และขอพระองค์ทรงประทานให้ท่านทั้งสองอยู่ร่วมกันด้วยคุณความดี " แล้วมีการเลี้ยงอาหารฉลองการแต่งงาน (*วะลีมะฮฺ*) ซึ่งมีคนจนร่วมรับประทานอาหารด้วย และอาหารนั้นอาจเป็นของเล็กน้อยหรืออาจจะเป็นแพะเพียงตัวเดียวก็ได้

(6) การครองเรือน การเลี้ยงลูก และการหย่า

(6.1) หน้าที่ของสามี / ภรรยา อิสลามกำหนดให้สามีเป็นผู้เลี้ยงดูภรรยา (*ถ้ามีภรรยาเกินกว่า 1 คน จะต้องถือเรื่องความยุติธรรมเป็นเรื่องใหญ่*) และเลี้ยงดูลูกๆ ต้องปกป้องคุ้มครองครอบครัวให้พ้นจากความเลวร้ายของสังคม และให้พ้นจากการลงโทษในไฟนรกด้วย การดูแลครอบครัว การใช้จ่าย การให้อาหารแก่ครอบครัวและการให้ความสุขเรื่องเพศกับภรรยาทั้งหมดนี้ถือเป็นกุศลทาน ส่วนภรรยามีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินและลูกๆของสามี (*แม้จะเกิดจากภรรยาอื่นด้วย*) สนองความต้องการของสามี รักษาเกียรติยศชื่อเสียงของสามี แนะนำซึ่งกันและกันให้ทำความดี ปรึกษาหารือกันในเรื่องการเลี้ยงดูลูก อิสลามได้สอนวิธีป้องการสนใจหญิงอื่นที่มิใช่ภรรยาไว้อย่างน่าสนใจมาก สอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ และการปฏิบัติตนขณะและหลังการมีเพศสัมพันธ์ไว้ด้วย อิสลามห้ามการคุมกำเนิด ยกเว้นการมีบุตรจะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต

(6.2) หน้าที่ต่อลูก เริ่มตั้งแต่ก่อนมีลูก พ่อแม่ต้องขอพรต่ออัลลอฮฺให้มีลูกที่ดี เมื่อมีลูกก็ให้พ่อแม่ปรึกษากันในเรื่องการเลี้ยงลูก ตั้งแต่เรื่องการให้นมแม่ว่าควรจะให้จนครบ 2 ปีหรือไม่ เมื่อลูกเกิดให้เปิดปากด้วยของหวาน ตั้งชื่อ และวันที่ 7 ให้ทำอะกีเกาะฮฺ (*เชือดสัตว์เพื่อทำอาหารเลี้ยง – ต้องเชิญคนจนมาด้วย*) ได้ลูกชายให้เชือดแพะหรือแกะ 2 ตัว ลูกหญิง 1 ตัว และโกนผมลูก ต้องเลี้ยงลูกด้วยความรัก ความสนใจ ด้วยการกอด จูบ เมตตา ให้กำลังใจ และจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะแก่ลูก สั่งสอนและให้ความรู้แก่ลูกตั้งแต่ลูกเกิด (*อิสลามให้ศึกษาตั้งแต่อยู่ในเปล จนถึงหลุมศพ*) สอนมรรยาท สอนศาสนา (*7 ขวบต้องนมาซได้ และฝึกเรื่องการถือศีลอด เป็นต้น*) สอนการอาชีพ เมื่อลูกชายโตขึ้นและพร้อมที่จะทำคิตาน (*ขลิบหนังปลายอวัยะเพศชายเพื่อให้ทำความสะอาดได้ง่าย*) ก็ให้ทำคิตาน เมื่อถึงวัยสมควรแต่งงานก็จัดการแต่งงานให้

(6.3) กามวิตถารหรือการเบี่ยงเบนทางเพศ อิสลามถือว่าเรื่องการเบี่ยงเบนทางเพศ เช่นพวกรักร่วมเพศ ฯ เป็นเรื่องลามก ถ้าสามีหรือภรรยาเป็นพวกรักร่วมเพศให้หย่าหรือขอหย่าได้ อิสลามได้ห้ามสื่อที่จะทำให้เกิดรักร่วมเพศด้วย (*ดูในเรื่องการคบเพื่อน*)

(6.4) การหย่า และการรอคอยเพื่อแต่งงานใหม่ อิสลามไม่ส่งเสริมให้เกิดการหย่าถ้าหากยังสามารถรอมชอมกันได้ โดยให้พรรคพวกช่วยกันปรองดอง และห้ามชายบีบบังคับให้หญิงขอหย่า ห้ามหย่าขณะที่หญิงมีระดู และขณะที่กำลังโกรธ แต่เมื่อไม่อาจรอมชอมกันได้และตกลงใจหย่า ต้องให้หญิงคอยจนระดูมาครบ 3 ครั้ง ถ้ามีครรภ์ก็ต้องคอยจนคลอด (*ถ้าเป็นม่าย – สามีตาย ต้องคอย 4 เดือน 10 วัน*) จึงแต่งงานใหม่ได้ และขณะคอยก็ให้อยู่ในบ้านสามีเพื่อให้มีโอกาสคืนดีกัน

(6.5) การเจ็บและการตาย เมื่อทราบข่าวว่ามีคนเจ็บ ให้มุสลิมไปเยี่ยม (*หรือฝากคนอื่นไปเยี่ยมแทน*) ต้องมีมรรยาทในการเยี่ยม คือไม่รบกวนจนผู้ป่วยไม่มีเวลาพัก เมื่อทราบว่าผู้ป่วยใกล้ตายให้สอนให้นึกถึงอัลลอฮฺโดยให้สอนกล่าวว่า " **ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ** " และเมื่อเขาตาย ต้องจัดการศพด้วยการฝัง (*ห้ามเผา เพราะอิสลามถือว่าไฟเป็นสัญลักษณ์ของนรก และอัลลอฮฺเป็นเจ้าของแห่งไฟ – ห้ามใช้ไฟทำลายชีวิตด้วยเช่นห้ามเผารังมดเพื่อฆ่ามดเป็นต้น*)

3. การสังคม

อิสลามได้สอนเกี่ยวกับความสัมพันธ์กันในสังคมไว้ว่ามนุษย์ที่ดีคือมนุษย์ที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้นจึงได้สอนเกี่ยวกับหน้าที่ต่อบุคคลต่าง ๆในสังคม ได้แก่

3.1 **ความรักความเป็นพี่น้องกัน** อิสลามสอนไว้ว่า ปวงผู้ศรัทธาหรือมุสลิมทุกคนเป็นพี่น้องกัน ให้สมัครสมานสามัคคีกัน และมีสิทธิต่อกัน เช่นพบกันต้องกล่าวสลาม เมื่อพี่น้องมุสลิมเชื้อเชิญ ให้ตอบรับคำเชิญเขา เมื่อเขาขอคำแนะนำ ต้องแนะนำเขา ต้องรักที่จะให้เขาเหมือนดังรักที่จะให้แก่ตัวเอง เมื่อเขาจามและกล่าวว่า " อัลหัมดุลิลลาฮฺ " (แปลว่า มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิแห่งอัลลอฮฺ) ให้ตอบรับคำกล่าวของเขาว่า " ยัรฺหะมุกัลลอฮฺ " (แปลว่า ขออัลลอฮฺทรงกรุณาปรานีท่าน) เมื่อเขาป่วย ต้องไปเยี่ยมเขา เมื่อเขาตายเดินตามศพเขา (ไปนมาซขอพรให้เขาและฝัง) และต้องรักกันประหนึ่งร่างกายเดียวกันที่เมื่อส่วนหนึ่งเจ็บ อีกส่วนหนึ่งก็เจ็บด้วย

3.2 **ความเมตตากรุณาและการบริจาคทาน** ความเมตตากรุราเป็นคุณธรรมขั้นพื้นอีกประการหนึ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิม ต้องละเอียดอ่อนต่อความรู้สึกของผู้อื่น เอ็นดูผู้น้อย เอาใจ

ใส่ให้อาการแก่ญาติสนิท เด็กกำพร้า และคนยากจน และอิสลามสอนว่าคนที่ใจบุญนั้นใกล้ชิดอัลลอฮฺ ใกล้ชิดมนุษย์ ใกล้ชิดสวรรค์และห่างไกลจากนรก

3.3 **การให้อภัยและการอดทน** อิสลามสอนให้ให้อภัยและอดทนต่อความไม่รู้หรือการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้อื่น ให้รู้จักผ่อนปรน ให้อภัยแก่ผู้ขอที่ดื้อรั้น ให้ยกโทษและมองข้ามความผิดเล็กๆน้อยของผู้อื่น ให้ให้อภัยแก่ทาสหรือคนใช้และภรรยาวันละมากๆ (ในสำนวนภาษาอุรับบอกให้อภัยวันละ 70 ครั้ง)

3.4 **ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม** ซึ่งทำได้ไม่ยากเพราะทุกอวัยวะในร่างกายสามารถทำกุศลทานหรือเป็นปรโยชน์ต่องสังคมได้ เช่น การยิ้มแย้มกับญาติมิตร การแนะนำให้ทำความดีห้ามปรามการชั่ว การชี้ทางให้แก่คนที่ไม่รู้ทางหรือสายตาไม่ดี การขจัดอันตราย เช่น เปลือกกล้วย ก้อนหินหรือหนาม ออกจากทาง การให้น้ำดื่มแก่ผู้กระหายน้ำ การเป็นที่ปรึกษา การเก็บความลับของผู้อื่น การช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ร้อน การประนีประนอมไกล่เกลี่ยคู่พิพาท การช่วยเหลือผู้ที่ถูกเอาเปรียบ เป็นต้น

3.5 **การคบหาสมาคมกับเพื่อนมนุษย์** อัล – กุรอานบอกว่า การที่อัลลอฮฺทรงสร้างมนุษย์เป็นก๊กเป็นเหล่าเพื่อให้มนุษย์รู้จักสมัครสมานสามัคคีกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

(1) **การคบเพื่อน** อิสลามสอนให้มุสลิมทำความดีและคบค้ามาคมกับคนทุกเพศทุกวัย ทุกเชื้อชาติ และทุกลัทธิ แต่ห้ามคบเป็นมิตรสนิทกับคนชั่ว คนที่พูดจาไร้สาระ คนที่เยาะเย้ยเรื่องศาสนา ผู้รุกราน ผู้ขับไล่ออกจากเคหะสถานโดยไม่เป็นธรรม และผู้ที่ตั้งตนเป็นศัตรูกับอัลลอฮฺ

(2) **การวางตัวกับต่างเพศและเพศเดียวกัน** อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มุ่งเรื่องกรป้องกันไม่ให้เกิดการเสื่อมเสีย เช่นมีระเบียบการแต่งกายให้มิดชิดเพื่อป้องปัญหาเรื่องเพศ และให้ผู้หญิงอยู่กับเหย้าเฝ้าเรือนและได้กล่าวถึงการวางตัวกับต่างเพศและเพศเดียวกัน เช่น ห้ามชายอยู่กับหญิงตามลำพังสองต่อสองเพราะชัยฏอนจะมาเป็นคนที่สาม (ยุยงให้ทำความชั่ว) ห้ามไปหาหญิงที่สามีไม่อยู่บ้าน ห้ามไปค้างแรมกับหญิงม่ายโดยไม่มีผู้ปกครองไปด้วย ห้าหญิงสาวเดินทางไกลโดยไม่มีผู้ปกครอง ห้ามหญิงชายที่ไม่ใช่ญาตินิทที่ห้ามแต่งงานกันจับมือกัน ห้ามชายมองอวัยวะพึงสงวนของชาย ห้ามหญิงมองอวัยวะพึงสงวนของหญิง ห้ามชายเบียดอยู่ในผ้าผืนเดียวกันกับชาย และห้ามหญิงเบียดอยู่ในผ้าผืนเดียวกันกับหญิง ห้ามชายหญิงแต่งกายตรงข้ามกับเพศตน และท่านนบี ศ็อลฯได้สาปแช่งชายที่ดัดจริตเป็นหญิง และหญิงที่ดัดจริตเป็นชาย เป็นต้น

(3) **เรื่องความรัก** อิสลามสอนให้รักหรือชิงชังแต่เพียงปานกลาง เพราะสักวันหนึ่งคนที่รักอาจกลายเป็นคนที่ชิงชัง และคนที่ชิงชังอาจกลายเป็นคนที่รักได้

3.6 **หน้าที่ต่อบุคคลในสังคม** อิสลามได้กำหนดหน้าที่ของบุคคลในสังคมเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมเช่น

(1) **หน้าที่ต่อพ่อแม่** อิสลามสอนให้ลูกปฏิบัติดีต่อพ่อแม่ สนองตอบด้วยความอ่อนโยน รักใคร่ ปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ยกเว้นคำสั่งให้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ห้ามพูดเสียงดังกับพ่อแม่ ไม่ทำให้พ่อแม่โกรธ เพราะถ้าทำให้พ่อแม่โกรธอัลลฮฺจะทรงโกรธด้วย และถือว่าแม้แต่ตังเองก็เป็นสมบัติของพ่อแม่ เป็นต้น

(2) **หน้าที่ต่อลูก** พ่อแม่ต้องเลี้ยงดู ให้สิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่นที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ต้องเลี้ยงด้วยความรัก ความสน แต่อย่าหลงลูกเราะลูกเป็นเพียงเครื่องประดับแห่งโลกนี้เท่านั้น ต้องเลี้ยงด้วยความอดทนเลี้ยงด้วยความยุติธรรม ต้องอบรมจริยธรรมแก่ลูก ๆ และให้สอนด้วยวิธีง่าย ๆ เช่นให้แบบอย่างด้วยการปฏิบัติ การเลี้ยงลูกสาวหรือเด็กหญิง 2 หรือ 3คนให้เป็นคนดี สำรวมตนต่ออัลลอฮฺ จนกระทั่งพวกเธอเป็นผู้ใหญ่ มีสิทธิ์ได้เข้าสวรรค์ของอัลลอฮฺและเด็กหญิงนั้นจะเป็นเสมือนเครื่องป้องกันจากไฟนรก

(3) **หน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่และผู้น้อย** ท่านนบี ศ็อลฯสอนว่า ผู้ที่ไม่เอ็นดูผู้น้อยและไม่ให้เกียรติผู้ใหญ่นั้นไม่ใช่พวกของท่าน

(4) **หน้าที่ต่อญาติ ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม** อิสลามสอนให้เอาใจใส่ญาติพี่น้อง ให้เสริมสร้างความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง ห้ามตัดขาดญาติพี่น้อง ให้ดูแลเพื่อนบ้านและถือว่าคนดีในทัศนะของอัลลอฮฺคือคนที่ดีต่อเพื่อนบ้าน ให้เอาใจใส่แม่ม่ายที่เดือดร้อนไม่มีคนดูแล และแม่ม่ายที่ดีควรได้แต่งงานใหม่ ให้ช่วยกันดูแลเด็กกำพร้าที่ขัดสน ให้ญาติช่วยจัดการมรดกหรือปรับปรุงกิจการให้แก่เด็กกำพร้าที่ร่ำรวย จนกว่าเขาจะเป็นผู้ใหญ่ดูแลทรัพย์สินของตนเองได้ ห้ามโกงสมบัติของเด็กกำพร้า นอกจากนี้ให้ปฏิบัติต่อคนใช้ คนขอทาน หรือคนตาบอดด้วยความเมตตา ให้ปลูกพืช ทำนุบำรุงดินรวมทั้งเมตตาต่อสัตว์ด้วยการให้อาหารและไม่ใช้แรงงานสัตว์เกินกำลังเป็นต้น

(5) **หน้าที่ต่อครู / ศิษย์** ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ต่อศิษย์โดยไม่ปิดบัง อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีและปฏิบัติตนดีเป็นแบบอย่างด้วย ส่วนศิษย์ก็ต้องตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนที่ดีตราบที่ไม่มีคำสอนให้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ เคารพและให้เกียรติในฐานะที่ครูเป็นผู้ใหญ่และหวังดี ให้ความรู้ต่อศิษย์

การเศรษฐกิจ

ในระบอบอิสลามไม่อนุญาตให้มนุษย์อยู่ในฐานะที่จะจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้ตามอำเภอใจ เพราะมีข้อจำกัดทางด้านศีลธรรมซึ่งกำหนดพฤติกรรมมนุษย์อย่างเข้มงวด ไม่ว่าด้านการผลิตหรือการบริโภค เช่นในระบบอื่นอาจเห็นว่าการผลิตและขายสินค้าประเภทแอลกอฮอล์สามารถทำกำไรได้มาก แต่อิสลามถือว่าเครื่องดื่มประเภทมึนเมาเป็สิ่งต้องห้ามเพราะเกิดโทษแก่มนุษยชาติมากกว่าประโยชน์ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตมนุษย์นั้น ไม่สามารถวัดได้ด้วยเงินตรา รัฐอาจได้เงินจากการขายเครื่องดื่มประเภทนี้แต่ก็จะต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลมากจากผลร้ายของเครื่องดื่มประเภทมึนเมามากกว่าหลายเท่า อิสลามเน้นเรื่องการประกอบอาชีพที่ถูกต้องไม่เอาเปรียบเมื่อมีโอกาสมากว่า และถือว่าธุรกิจประเภทผูกขาดหรือเก็งกำไรหรือการกักตุนทุกชนิดเป็นส่งต้องห้าม เพราะเป็นโทษต่อเพื่อนมนุษย์ เป็นการเอาเปรียบผู้ที่มีโอกาสน้อยกว่า เป็นการนำทรัพย์ปัจจัยไปบำรุงคนกลุ่มน้อย

อิสลามห้ามธุรกิจผิดกฎหมายหรือผิดหลักการอิสลาม ห้ามการดอกเบี้ย (*ริบา*) เพราะการดอกเบี้ยเป็นการทำลายความเอื้อเฟื้อ ความเห็นอกเห็นใจที่มนุษย์พึงมีให้แก่มนุษย์

4.1 อิสลามถือว่าทรัพยากรของโลกเป็นของอัลลอฮฺ ไม่ใช่ทรัพย์สินส่วนบุคคล หรือทรัพย์สินของผู้มีอำนาจ แต่อิสลามก็ให้มนุษย์มีสิทธิ์เป็นเจ้าของในทรัพย์สินได้ ให้มีการลงทุนพัฒนาให้เกิดประโยชน์ (*ไม่ให้เก็บไว้เฉยๆ*) และให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และทำความบริสุทธิ์ให้แก่ทรัพย์สินด้วยการจ่ายซะกาต

4.2 ให้ประกอบอาชีพที่สุจริตตามหลักการอิสลาม อิสลามสนับสนุนการประกอบอาชีพและถือว่าการขอจากผู้อื่นเป็นเรื่องอัปมงคล

4.3 การบริจาคทาน อิสลามห้ามการสะสมเงินทอง และถือว่าการบริจาคทานเป็นการขัดเกลาจิตใจให้ผ่องแผ้ว เป็นการลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน และแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยที่บุคคลมีต่อสังคม

4.4 การยืมและหนี้สิน ในเรื่องการยืมและหนี้สินอิสลามสั่งให้เขียนสัญญาไว้เป็นหลักฐาน ให้ลูกหนี้ตั้งใจและพยายามคืนเงินแก่เจ้าหนี้ และก็สั่งให้เจ้าหนี้เมตตาและมีการผ่อนปรนแก่ลูกหนี้

4.5 การค้าและการดอกเบี้ย อิสลามสนับสนุนการให้ยืมและการค้าแต่ห้ามการดอกเบี้ย และบอกโทษของผู้ที่กินดอกเบี้ย ผู้ที่ให้ดอกเบี้ย ผู้เขียนดอกเบี้ย และผู้เป็นพยานในการดอกเบี้ย มีโทษเท่ากัน คือเป็นสหายของไฟนรก

4.6 การมรดก อิสลามห้ามเจ้าของมรดทำพินัยกรรมหรือยกทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อการกุศลหรือให้คนใดคนหนึ่งโดยเสน่หา แต่สามารถยกให้ได้เพียง1 ใน3 เท่านั้น การมรดกในอิสลามจึงเป็นการกระจายทรัพย์สินไม่ให้ตกอยู่กับคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะและป้องกันการลำเอียง ชายหญิงมีสิทธิรับมรดกตามส่วนที่อิสลามกำหนด ทำให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในกิจการค้าการอุตสาหกรรม หรือกิจการอื่นได้ แม้หญิงจะมีรายได้หรือร่ำรวยกว่า อิสลามก็ไม่ได้กำหนดให้หญิงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดูครอบครัว แต่กำหนดให้ชายมีหน้าที่เลี้ยงดูครอบครัว อิสลามจึงได้กำหนดให้ลูกชายรับมรดกเป็น 2 เท่าของลูกหญิง

4.7 ซะกาตและการเก็บภาษี ซะกาตไม่ใช่ทานที่บุคคลบริจาคตามความสมัครใจ แต่เป็นภาษีหรือทานบังคับที่มุสลิมต้องจ่ายเพื่อผดุงสังคม ดังนั้นระบบซะกาตจึงเป็นระบบที่ตรวจตราให้ผู้มีทรัพย์นำเงินออกมากระตุ้นเศรษฐกิจ และเป็นวิธีขุดรากถอนโคนระบบทุนนิยมให้ออกไปจากการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม

4.8 **การธนาคารในอิสลาม** เนื่องจากอิสลามห้ามการดอกเบี้ย หลักการของธนาคารอิสลามจึงวางรากฐานอยู่บนหลักการหุ้นส่วนทั้งระบบ คือ ผู้ถือหุ้น ผู้ฝากเงิน ผู้ลงทุนและผู้ยืมจะร่วมกนเป็นหุ้นส่วน โยผู้ฝากทั้งหมดจะเป็นคล้ายนายทุน ธนาคารเปรียบเสมือนผู้นำเงินไปลงทุนประกอบธุรกิจ การค้าหรืออุตสาหกรรม ซึ่งอาจประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว สิ้นปีธนาคารทำงบดุล หักค่าใช้จ่ายในการจัดการ และแบ่งปันผลกำไรและขาดทุนระหว่างผูฝากและธนาคารตามที่ได้ตกลงกันไว้

5. การเมืองการปกครอง

เนื่องจากอิสลามมิได้แยกศาสนจักรออกจาอาณาจักรและให้มุสลิมมีหน้าที่สำคัญคือหน้าที่ทำความดีต่อเพื่อนมนุษย์เพื่อแสวงความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ดังนั้นเรื่องการเมืองการปกครองจึงเป็นเรื่องที่มุสลิมทุกคนต้องใส่ใจ ติดตามการเคลื่อนไหว เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้การปฏิบัติตอบอย่างเป็นธรรม เสมอภาค ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับอย่างเต็มที่ ป้องกันประชาชนไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอำนาจของบ้านเมือง รวมทั้งหาความเป็นธรรมให้แก่ผู้ด้อยโอกาสด้วย

5.1 **หน้าที่และคุณธรรมของฝ่ายปกครอง** อัลลอฮฺได้ทรงสัญญาแก่ผู้ศรัทธาและประกอบการดีถึงสิทธิในการเป็นผู้บริหารหรือผู้ปกครองแผ่นดิน โดยให้ประชาชนเลือกผู้ที่เหมาะสมและมีความรับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง คือผู้ที่มีความประพฤติดีและกำชับมนุษย์ให้ทำความดีปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา มีและดำรงความยุติธรรม มีความเมตตา อ่อนโยน และปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานหรือผู้ที่อยู่ใต้การปกครอง เป็นห่วง กังวลและหวังดีต่อเพื่อมนุษย์ตามแบบของท่านนบี

ศ็อลฯ มีความหนักแน่น รู้จักสยบข่าวลือด้วยการสอบสวนหาข้อเท็จจริง ต้องแต่งตั้งผู้ช่วยทำงานให้ยึดบรรดานบีเป็นแบบอย่าง ห้ามยักยอกและต้องตระหนักเสมอว่าอัลลอฮฺจะทรงตรวจสอบการทำงานของตน ห้ามฆ่าชีวิตมนุษย์ ยกเว้นการประหารชีวิตนักโทษ ห้าฆ่าผู้หญิงแลเด็กในการสงคราม ห้ามฆ่าทูต ให้ทำจารกรรมได้แต่ถ้าจับจารชนได้ให้ประหาร ให้จัดการเรื่องขโมยและพวกปล้น ให้เป็นมิตรกับประชาชน และให้จัดบริการแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น ให้มีที่พักอาศัย ภรรยาหรือคนรับใช้ เป็นต้น

5.2 หน้าที่ของผู้ใต้ปกครอง หรือประชาชนทั่วไป ประชาชนทั่วไปมีหน้าที่เชื่อฟังผู้ปกครอง แม้ว่าผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นำจะเป็นทาสผิวดำ หรือผู้พิการ ตราบใดที่เขาไม่ถูกใช้ให้ทำความชั่ว ผู้นำที่ดีคือผู้ที่ประชาชนรัก ผู้นำที่เลวคือผู้ที่ประชาชนสาปแช่ง แต่ห้ามฆ่าเขาตราบใดที่เขายังนมาซร่วมกับประชาชน แต่ให้ต่อสู้ได้ถ้าไม่ได้รับความเป็นธรรม ในฐานประชาชนนั้นจะต้องไม่สร้างความแตกแยกระหว่างคนในชาติ ต้องเป็นผู้ไกล่เกลี่ยประนีประนอม ต้องไม่เป็นพยานเท็จ ให้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ ให้รักแผ่นดินอาศัย ไม่ตัดไม้ทำลายป่าและสัตว์ป่าในเขตสงวน และให้อนุรักษ์สัตว์ป่าบางชนิด (*ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ*) เป็นต้น

ตอนที่ 2 วิถีการดำเนินชีวิต

1. หลักการดำเนินชีวิต

วิถีการดำเนินชีวิตในอิสลามเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่มีการศรัทธาในอัลลอฮฺ – พระเจ้าองค์เดียว ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจให้มุสลิมปฏิบัติได้ทุกอย่างตามที่อิสลามกำหนด (*แม้ศาสนิกอื่นจะเห็นว่าเป็นเรื่องยากมากก็ตาม*) เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้นเพราะได้รับลูกฝังให้อยู่ในสายเลือดว่ามุสลิมทุกคนเป็นพี่น้องกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความจริงใจต่อกัน และไม่ทำอะไรตามใจตนด้วยเกรงว่าจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ไม่เกาะติดกับความสุขในโลกนี้ เพราะถือว่าการอยู่ในโลกนี้เป็นช่วงสั้นๆ แต่จะแสวงหาความสุขในปรโลกซึ่งยั่งยืนกว่า ดังนั้นชีวิตของมุสลิมจึงผูกพันอยู่กับอัลลอฮฺตลอดเวลาหรือทุกขณะจิต เชื่อและปฏิบัติตามคำสั่งของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯรสูลของอัลลอฮฺที่สั่งให้ทำงานเพื่อโลกนี้เสมือนจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป แต่จะปฏิบัติเพื่อโลกอาคิเราะฮฺเสมือนจะตายในวันรุ่งขึ้น ด้วยจิตวิญญาณที่บริสุทธิ์คล้ายดังอยู่ต่อพระพักตร์ของอัลลอฮฺ ด้วยสำนึกที่ว่า แม้เราไม่เห็นพระองค์ พระองค์ก็ทรงเห็นเรา และถือว่าเวลาเป็นเรื่องสำคัญที่ให้รีบเร่งทำความดีเพื่อแสวงความโปรดปรานจากพระองค์

2. การดำเนินกิจวัตรประจำวัน

มุสลิมมีหลักในการดำเนินชีวิตประจำวัน 5 ประการคือ 1) หลักขอความถูกต้องชอบธรรม 2) หลักของความสะอาด 3) หลักของสายกลาง 4) หลักของคุณประโยชน์ที่จะเกิดแก่ตนเองหรือผู้อื่น และ 5) หลักของศีลธรรมหรือศาสนาซึ่งต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ต้องมีสติและละอายต่อการกระทำความชั่วทุกอิริยาบถ ตั้งแต่ตื่นนอน จนกระทั่งเข้านอนอีกครั้ง

อภิปรายผล

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Document Research) เพื่อหาข้อเท็จจริงของวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลามว่า เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตและนำเสนอด้วยจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความเข้าใจอันดีแก่ผู้ที่สนใจ และ / หรือผู้ที่ทำงานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐาน ผู้วิจัยไม่ขออภิปรายผลข้อเท็จจริงที่เป็นหลักการของศาสนาอิสลามเพราะทุกอย่างชัดเจนอยู่ในตัวของมัน แต่จะขออภิปรายใน 2 ประเด็นคือ 1 ความสมบูรณ์ของการศึกษาค้นคว้า และ 2) แก้ความเข้าใจผิดที่ว่าอิสลามเป็นศาสนาที่จุกจิกไม่เหมาะกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ตามที่ทราบคำกล่าวนี้จากสื่อเสมอๆ และจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่ถูกถามเสมอ และในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมมุสลิมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาอภิปราย ดังนี้

1. ความสมบูรณ์ของการศึกษาค้นคว้า

การค้นคว้าวิจัยเรื่องอิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิตที่พัฒนาคุณภาพชีวิตนี้เป็นเพียงการสรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามระบอบอิสลาม หรือให้เป็นบันไดเล็กๆเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ศาสนิกอื่นหรือผู้ไม่รู้ และเพื่อให้ผู้รู้ด้านศานาอิสลามได้ศึกษาให้ละเอียดและเผยแพร่ต่อเท่านั้น เพราะแม้ว่าชีวิตส่วนใหญ่ของผู้วิจัยจะอยู่ใกล้ชิดและได้เรียนรู้จากผู้รู้ทางศาสนา เช่น " คุณพ่อ (อัล – มัรฺฮูม) อับดุลเมาะฟูรฺ ชูไทย " " คุณครู" และติดตามผลงานของ " คุณอา " ซึ่งเป็นผู้รู้ทางศาสนานอกเหนือไปจากการศึกษาจากโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่ผู้วิจัยจำเป็นต้องพูดว่ารายงานการวิจัยนี้เป็นเพียงความรู้เพียงเบื้องต้น เนื่องจาก

(1) ความรู้อันจำกัดทางด้านภาษาอรับซึ่งเป็นภาษาของอัล - กุรฺอาน และ หะดีษ ของผู้วิจัย

(2) ผู้วิจัยไม่มีพื้นฐานการศึกษาทางสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง หรือการเมืองการเศรษฐกิจ จึงไม่สามารถศึกษาให้ลึกซึ้งถึงประเด็นต่างๆของการเศรษฐกิจ การเมือง หรือข้อกฎหมายอิสลามให้ผู้อ่านมองเห็นภาพได้ว่า ประเทศที่ใช้กฎหมาย

อิสลามปกครองประเทศนั้นทำอย่างไร ได้จัดการเรื่องการคลัง การธนาคารอย่างไร เพียงแต่ให้เห็นคร่าว ๆว่าเป็นไปได้ เนื่องจากธนาคารอิสลามที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยที่ผู้คนนึกไม่ถึงว่าจะมีได้ก็มีปรากฏให้โลกเห็นแล้ว รวมทั้งได้ทราบจากข่าว ยืนยันว่าการที่ประเทศมาเลเซียไม่เป็นหนี้ไอเอ็มเอฟในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ก็เพราะส่วนหนึ่งได้รับการช่วยเหลือจากธนาคารอิสลามที่ให้กู้โดยไม่มีดอกเบี้ย

(3) คำสอนจากอัล – กุรฺอานแต่ละโองการ และหะดีษแต่ละบท (*ซึ่งมีจำนวนมาก*) ได้บอกครั้งละหลายเรื่อง เมื่อต้องแยกการศึกษาเป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย (*ตามความคิดของผู้วิจัย*) เมื่อไม่ต้องการเอ่ยหลักฐานซ้ำในอีกที่หนึ่งเพราะจะทำให้รายงานการวิจัยมีจำนวนหน้ามากเกินไป ก็ยากที่จะชั่งน้ำหนักว่าหลักฐานใดควรจะวางไว้ในเรื่องใด (*ผู้วิจัยเสียเวลากับเรื่องนี้มากพอสมควร*) จึงแยกตามที่ผู้วิจัยคิดว่าเหมาะสม ประกอบการที่ผู้วิจัยการไม่มีพื้นฐานในข้อ 2 ที่กล่าวมาแล้ว ทำให้น้ำหนักของหลักฐานในแต่ละเรื่องไม่สมดุลกัน เช่นเรื่องการเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองนั้นอ้างหลักฐานน้อยมากทั้ง ๆที่อิสลามบอกไว้มากขนาดที่ประเทศมุสลิมบางประเทศไม่ได้อาศัยกฎหมายตะวันตกแต่ใช้กฎหมายอิสลามปกครองประเทศได้

(4) หนังสือตัวบทของหะดีษ และ ตำราภาคภาษาไทยที่หาที่หาได้ยาก

(5) ระยะเวลาที่มีจำกัด เนื่องจากเมื่อประมาณ 2 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้วางโครงการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของอิมาม (*ผู้นำชุมชนมุสลิม*) ให้ครบวงจร และตั้งใจจะให้เสร็จก่อนเกษียณอายุราชการในปี 2544 คือหลังจากที่ทำการวิจัยเชิงสำรวจบทบาทและการปฏิบัติจริงรวมทั้งความคาดหวังของอิมามในเรื่อง " **การรับรู้บทบาทตนเองของอิมามต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย** " แล้ว ผู้วิจัยได้วางเข็มที่จะทำวิจัยจากเอกสาร เรื่อง " อิมาม : ผู้นำชุมชนมุสลิม และแนวทางปฏิบัติ " (*คือจะศึกษาว่าอิสลามได้สอนเรื่องบทบาทและหน้าที่ของอิมามไว้อย่างไร และจะนำมาปฏิบัติตามทฤษฎีและวิธีการใหม่ได้อย่างไร? นำเสนออิมามทั่วประเทศตามความรู้สาขาชุมชนที่ได้เรียนมา และประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยที่ผ่านมา*) เพื่อให้อิมาม (*ที่คาดหวังว่าจะปฏิบัติ*) ได้มีแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการสำรวจและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของมุสลิมได้ตามที่อิสลามกำหนด ควบกับการทำวิจัยเชิงสำรวจโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามทุกระดับว่า ได้เตรียมตัวนักเรียนชายให้พร้อมที่จะเป็นอิมามหรือไม่? อย่างไร ? เพื่อให้งานวิจัยที่สำรวจไว้ข้างต้นเกิดผลในเชิงปฏิบัติ แต่ติดขัดเรื่องงบประมาณ ผู้ร่วมงานและเวลาที่จะทุ่มตัวให้กับงานนี้ เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจโรงเรียน ฯ นั้นต้องอาศัยผู้อื่นด้วย ผู้วิจัยจึงได้เปลี่ยนใจในโค้งสุดท้าย เลือกทำงานวิจัยที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และใช้งบประมาณไม่มากนักเพราะตำราส่วนใหญ่ที่อ้างในหน้าบรรณานุกรมนั้น ผู้วิจัยมีไว้ใช้ศึกษาเพื่ออบรมตนเองในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว จึงได้เปลี่ยนเป็นศึกษาเรื่อง อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิต

ที่พัฒนาคุณภาพชีวิตแทน หลังจากเหลือเวลาเพียงปีเศษ

2. ความเข้าใจผิดที่ว่าอิสลามสอนเรื่องจุกจิก ไม่เหมาะกับการดำเนินชีวิตประจำวัน อธิบายได้ดังนี้

การที่อิสลามบอกทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิตนั้น ไม่ใช่เรื่องจุกจิก แต่เป็นสิ่งที่มุสลิมภาคภูมิใจมากที่เรื่องเช่นนี้ไม่มีปรากฏในศาสนาอื่น และรายละเอียดที่บอกไว้เมื่อ 1,400 กว่าปีนั้นสามารถนำปฏิบัติได้ในชีวิตจริงในปัจจุบัน โดยไม่ขัดกับวิทยาการสมัยใหม่แม้แต่น้อย และสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) เมื่ออิสลามประกาศว่า อิสลามเป็นศาสนาสำหรับนานาชาติ (***ไม่ใช่ศาสนาประจำถิ่น***) ดังนั้น การที่อิสลามได้บอกทุกสิ่งทุกอย่างในการดำเนินชีวิต โดยท่านนบี มุฮัมมัด ศ็อลฯและสหายหรือสาวกของท่านได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างไว้นั้น จึงเป็นเรื่องดีและถูกต้องอย่างยิ่ง เป็นการสร้างมาตรฐานให้มุสลิมในชาติต่าง ๆทั้งที่เจริญและล้าหลัง(*ยังเป็นชาวป่า*) ได้ประพฤติปฏิบัติในมาตรฐานเดียวกัน ตามความยุติธรรมซึ่งเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ และเพื่อความยุติธรรมของการสอบสวนในวันแห่งการตัดสิน (วันกิยามะฮฺ) ส่วนคำสอนของศาสนาซึ่งมีเพียงหลักการใหญ่ ๆนั้นเหมาะสำหรับประชาชนที่มีพื้นเพคล้ายกัน เพราะถ้าจะให้นานาชาติมาคิดรายละเอียดปลีกย่อยเอาเองตามความเจริญของแต่ละชาติ ย่อมไม่ยุติธรรมแก่ประชาชนจากชาติที่ยังไม่เจริญ และการที่ท่านนบีศ็อลฯได้ปฏิบัติไว้แล้วเป็นการยืนว่า รายละเอียดต่าง ๆนั้นเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เรื่องของการเพ้อฝัน

(2) การที่อิสลามบอกทุกสิ่งในการดำเนินชีวิตนั้น ดูเผิน ๆคล้ายกับเป็นเรื่องยุ่งยากและไม่เหมาะกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ และรายละเอียดเช่นนี้ไม่มีในศาสนาอื่น ผู้ที่ไม่คุ้นเคยจึงเห็นเป็นเรื่องจุกจิก ยุ่งยาก รำคาญใจ ฯลฯ ความจริงอิสลามเพียงแต่มาจัดระเบียบวิถีการดำเนินชีวิตที่มีอยู่เดิมของมนุษย์ให้สมบูรณ์ขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น เรื่องของการกิน ซึ่งทุกคนต้องกินอาหาร ชาวป่าเมื่อได้อาหารอาจกินทันที ชาวบ้านอาจต้องทำอาหารประเภทเนื้อสัตว์ให้สุกก่อน แล้วจึงกินโดยไม่คำนึงถึงเรื่องสุขภาพมากนัก เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงแนะนำว่า ก่อนจะกินอาหารต้องล้างมือให้สะอาด เขาก็ทำตามโดยล้างมือลวก ๆอย่างที่เรียกว่าจุ่มมือให้เปียกเพื่อไม่ให้ข้าวติดมือ เมื่อเป็นดังนั้น เจ้าหน้าที่ ฯ จึงสอนขั้นตอนของวิธีการล้างมือให้สะอาด ชาวบ้านก็รู้สึกว่ายุ่งยากมาก อะไรกัน ! แค่ล้างมือก็ต้องมีขั้นตอนด้วย !! (*พร้อมทั้งอาจคิดด้วยความรำคาญว่า แค่จะกินก็เรื่องมาก !*) ความจริงที่เจ้าหน้าที่ฯบอกเขา และถ้าเขาทำได้ ก็เพื่อความปลอดภัยจากโรคติดเชื้อบางชนิดและเพื่อสุขภาพของเขาเอง ในทำนองเดียวกัน เมื่ออิสลามมาสอนว่า ในการกินนั้นมีจุดประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อสุขภาพ และ 2) ต้องนึกถึงคำสั่งของอัลลอฮฺและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ด้วย ดังนั้นถึงจะล้างมือแล้ว ก่อนกินต้องดูว่า อาหารที่จะกินนั้นได้สะอาดทั้ง

แหล่งที่มาและลักษณะของอาหารหรือเปล่า ? เช่น ต้องถูกสุขลักษณะ และไม่ใช่อาหารต้องห้าม ตามหลักการอิสลาม (*เป็นอาหารละลาลจริง มิใช่ได้ตราหะลาลมาโดยมีข้อคลางแคลงใจ*) ได้มาโดยสุจริตยุติธรรม มิใช่ได้มาโดยมิชอบ เช่น เอาเงินที่ไม่สุจริตไปซื้อมา หรือขโมยมา เมื่อทุกอย่างสะอาดแล้ว ก่อนกินต้องกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ และเมื่อกินอิ่มแล้วต้องกล่าวขอบพระคุณพระองค์ (*ตามแบบที่ท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ ได้ให้แบบอย่างไว้*) ผู้คนทั่วไปก็ยิ่งเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยากมากมาย แต่ที่มุสลิมทำได้คล้ายกับอัตโนมัตินั้น เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่และคนในครอบครัวตั้งแต่เกิด เนื่องจากอิสลามสั่งเมื่อ 1,400 กว่าปีแล้วว่า " จงศึกษาตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ " คือ ในวัยแรกเกิด เป็นช่วงที่อิสลามสั่งให้พ่อแม่ต้องอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษาแก่ลูกด้วยตัวของพ่อแม่เอง ต่อมาก็มีครูเป็นผู้ช่วยให้การเรียนรู้เป็นระบบ และต่อมาก็เป็นหน้าที่ของเขาเองที่จะต้องใฝ่หาความรู้จวบจนสิ้นชีวิต (*ในปัจจุบันคนไทยเพิ่งตื่นตัวและเรียกว่า การศึกษาแบบยั่งยืน หรือการศึกษาตลอดชีวิต*) อิสลามสอนว่าเมื่อจะทำการงานใดให้นึกถึงอัลลอฮฺ (*คือนึกถึงทุกขณะจิต จะได้ไม่คิดชั่วหรือทำชั่วปน*) และกล่าวเป็นภาษา อรับว่า " บิสมิลลาฮฺ " แปลว่า ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ฉะนั้นเวลาแม่จะป้อนข้าวหรือให้นมลูกหรือวางลูกเล็ก ๆนอนเปล ฯลฯ แม่จะกล่าวว่า บิสมิลลาฮฺ ดัง ๆ (*เป็นการสอนลูกไปในตัว*) ลูกได้ยินตั้งแต่ลูกเกิด ตั้งแต่ยังพูดไม่ได้ ลูกได้ฟังอยู่เสมอ ๆ (*การได้ฟังเสียงพูด เป็นช่วยกระตุ้นให้เซลล์สมองของลูกเจริญด้วย*) พอลูกพูดได้ เขาก็สามารถกล่าวบิสมิลลาฮฺได้เลย หรือเวลาที่จะให้ลูกเกินเอง แทนที่แม่จะกล่าวว่า กินได้แล้ว แม่จะบอกว่า บิสมิลลาฮฺได้แล้ว หรือเวลาที่ลูกไม่ได้กล่าวหรือลืมกล่าวเมื่อจะกินหรือดื่ม แม่ก็จะทวงถามว่า " บิสมิลลาฮฺหรือยัง ? " เขาก็จะนึกได้และกล่าวตาม ต่อมาเมื่อแม่จะกินอาหารและไม่ได้กล่าวพระนามอัลลอฮฺให้ได้ยิน (*แม่กล่าวเบา ๆเนื่องจากเป็นผู้ใหญ่และไม่ต้องกล่าวนำเพราะลูกกล่าวได้แล้ว*) จากประสบการณ์ของผู้วิจัยเองพบว่า ลูกเล็ก ๆยังกล่าวแทนแม่ว่า บิสมิลลาฮฺ เพราะเคยได้ยินแม่กล่าวแทนตนจนชินเป็นต้น (*ทำไมแม่จึงรู้และสอนลูกได้ ? เพราะ อิสลามแนะนำให้ชายเลือกแต่งงานกับหญิงที่มีศาสนาเป็นอันดับแรก มิฉะนั้นหน้าที่ปกป้องครอบครัวให้พ้นจากไฟนรกและความเลวร้ายของสังคม จะเป็นภาระอันหนักแก่เขาอย่างมากเนื่องจากไม่มีผู้ช่วย*) เช่นเดียวกับการนั่งโต๊ะรับประทานอาหารฝรั่ง (*แบบผู้ดีอังกฤษ*) คนไทยจะรู้สึกยุ่งยาก กังวลว่าจะใช้มีด ใช้ช้อน ใช้ส้อมไม่ถูก ทั้ง ๆที่ฝรั่งไม่รู้สึกเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะนั่นไม่ใช่วัฒนธรรมของเรา เราไม่คุ้นเคย แต่เมื่อเราปฏิบัติบ่อย ๆก็จะเกิดความเคยชิน หรือทำนองเดียวกับการทำความดี ก็เป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับคนที่ไม่เคยทำความดีมาก่อนเพราะมีข้อปฏิบัติ ขั้นตอน บางครั้งต้องข่มใจตนเพื่อคนอื่นซึ่งยุ่งยากมากกว่าการทำตามอารมณ์ของตน ดังนั้นการดำเนินชีวิตแบบอิสลามจึงไม่ใช่เรื่องยุ่งยากดังที่เข้าใจ (*มีวิธีเริ่มปฏิบัติสำหรับสมาชิกใหม่หรือเด็กเกิดใหม่ดังกล่าวแล้ว*) เพียงแต่เป็นเรื่องใหม่สำหรับศาสนิกอื่นและผู้ที่เพิ่งเข้ามาสัมผัสเท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่คนทั่วไปไม่คิดว่าทำได้ยากหลายเรื่อง เช่น เรื่องการถือศีลอด ที่ผู้ใหญ่หลายคนตกใจว่า ไม่ดื่มแม้แต่น้ำหรือ ? ทำได้อย่างไร ? แต่จากการอบรมสั่งสอนด้วยความรับผิดชอบของพ่อแม่และบุคคลในครอบครัว เราะมะฎอนที่ผ่านมา (*ซึ่งเป็นช่วงที่กลางวันสั้นเนื่องจากเป็นฤดูหนาว*) ผู้วิจัยพบว่า มีเด็กอายุ 8 – 9 ขวบสามารถถือศีลอดครบทั้งเดือนและนมาซตะรอวีฮฺ (*นมาซยามค่ำคืนในเดือนเราะฎอน*) ไม่ขาด เดินแถวเข้ารับรางวัลจากพ่อแม่ และผู้คนในสังคมที่ให้กำลังใจแก่เด็กเป็นจำนวนมาก ไม่ใช่เรื่องเหลือเชื่อ และไม่มีผู้ใดตายจากการนี้ !

เรื่องการปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่ต้องอ่านดุอาฮฺ (*คำสดุดีและวิงวอนต่าง ๆ*) ที่ดูเหมือนมากมายนั้น ก็เป็นเรื่องง่ายอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพียงพ่อแม่หรือผู้ปกครองส่งเยาวชนเข้าอบรมในค่ายอบรมภาคฤดูร้อน 2 – 3 สัปดาห์ที่ประกาศรับเข้าอบรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เยาวชนก็สามารท่องดุอาอฺที่จำเป็นได้อย่างง่ายดาย (*เป็นความจริงที่พิสูจน์ได้ เพราะผู้วิจัยเคยถูกขอตัวจากมหาวิทยาลัยฯ ไปช่วยผู้อำนวยการค่ายอบรมที่โรงเรียนผดุงอิสลาม จ.นครนายก เมื่อ4-5ปีก่อน ถึง 2 ปีซ้อน*) ถ้าพ่อแม่ของเยาวชนใส่ใจ

ส่วนเรื่องการอ่านพระคัมภีร์ซึ่งต้องใช้เวลามากนั้น เกือบทุกมัสญิดมีบริการทุกเย็นอยู่แล้ว เพราะเป็นหน้าที่หนึ่งของอิมามประจำมัสญิดที่จะต้องจัดดำเนินการ และยังมีครูสอนตามบ้านอีกด้วย (*ผู้วิจัยเคยไปช่วยสอนตอนเย็นทุกวันเว้นวันอาทิตย์ หลังเลิกงานจากมหาวิทยาลัยฯ ในช่วงที่ปฏิบัติราชการที่วิทยาเขตพลศึกษา ที่บ้านของลุงในซอยอักษรลักษณ์ – หลังมัสญิดกลาง จ.สมุทรปราการระหว่างปลายปี พ.ศ 2527 – ต้นปี พ.ศ.252532 มีนักเรียนชั้นประถมเรียนอยู่ประมาณ 20 – 30 คน*)

สรุปคือไม่มีเรื่องใดยากเกินกว่าที่จะปฏิบัติตามคำสอนของอิสลามได้

ข้อเสนอแนะ

1. เมื่อมีผู้แปลพระคัมภีร์อัล – กุรฺอานเป็นภาษาไทย (*หลายสำนวนให้เลือกศึกษา*) แล้ว นักวิชาการมุสลิมน่าจะได้แปลหะดีษที่รวบรวมโดยท่านอัล - บุคอรี ท่านมุสลิม ท่านอบูดาวูด ท่านติรฺมิซียฺ ท่านอะหมัด ท่านอัน –นะสาอีย ฯ เป็นภาษาไทย (*ให้ครบทั้งชุด*) ออกสู่สังคมโดยเร็ว (*ควรกระจายกันแปลเล่มที่ยังไม่มีผู้ใดแปลมากกว่าแปลซ้ำซ้อน จนกว่าจะได้แปลครบทุกเล่มแล้ว หลังจากนั้นจึงค่อยแปลตามอัธยาศัยน่าจะเกิดประโยชน์กว่าและเป็นที่น่าชื่นชมกว่า เพราะถึงอย่างไรงานด้านภาษาไทยของนักวิชาการมุสลิมในปัจจุบันยังไม่ต่างกันนัก และการกล่าวหาผู้ที่แปลผิดว่าบิดเบือนนั้นไม่น่าจะถูกต้อง เพราะผู้แปลอาจถนัดภาษาต่างประเทศมากกว่าภาษาไทยเนื่องส่วนใหญ่จบปริญญาจากต่างประเทศ*) เพื่อให้มุสลิมและศาสนิกชนอื่นได้มีโอกาสศึกษา และเข้าใจอิสลามดียิ่งขึ้น

2. ผู้ที่ศึกษาวิชาชีพสาขาอื่นๆ เช่น นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ ฯลฯ ควรทำวิจัยหรือหาข้อเท็จจริงในในสาขาวิชาชีพตนตามบัญญัติอิสลาม ในรูปแบบของการวิจัยว่า อิสลามได้กล่าวในเรื่องนั้นๆเมื่อ 1,400 ปีเศษไว้อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นเอกสารให้ประชาชนทั่วไปได้ศึกษาหาความจริง และเพิ่มอีมานแก่พี่น้องมุสลิมด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมอนามัย **สถานการณ์สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ปีที่** 4 **ฉบับที่** 4 **พ.ศ.** 2542 **นนทบุรี** สำนักวิชาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข **พ.ศ.** 2542

กองวิเคราะห์โครงการและประเมินผล **แผนงานวิจัยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตรวจสอบโครงการวิจัยของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรี สำหรับปีงบประมาณ** 2544 – 2546 **กรุงเทพฯสำนักงานคณะ** กรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม **พ.ศ.** 2542

จารึก **เซ็นเจริญ และ มุฮัมมัด พายิบ แปล ทะดีษบุคอรี เล่ม** 1 – 6 **กรุงเทพ ฯสำนักพิมพ์** อัล – อีหม่าน **พ.ศ.**2539 - 2541

จารึก **เซ็นเจริญ และ มุฮัมมัด พายิบ แปล ทะดีษเศาะฮีหมุสลิม เล่ม** 1 – 2 **กรุงเทพฯ** สำนักพิมพ์อัล – อีหม่าน **พ.ศ.** 2541

เชาวนะ ไตรมาศ " บทบาทใหม่ของราชการไทย : ในบริบทของรัฐธรรมนูญปัจจุบัน " **รวมบทความทางวิชาการ** 50 **ปี** ของการสถาปนคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ขุนนนท์การพิมพ์ พ.ศ.2542

ซากีรีน บุญมาเลิศ และ กอเซ็ม ขำโสภา แปล **ศ่อฮีฮฺอัลบุคอรี เล่ม** 1 , 2 **กรุงเทพ ฯ จัดพิมพ์โดยศูนย์ภาษาอุรับ พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิคตอรี่ เพาเวอร์พอยท์จำกัด** พ.ศ 2530

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ **ความหมายของอัล - กุรฺอาน เล่ม** 1 , 2 และ 3 **กรุงเทพฯ พิมพ์ที่โรงพิมพ์วุฒิกรการพิมพ์ พ.ศ.** 2512 , 2513 และ 2514 **ตามลำดับ**

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ **การนมาซตามสุนนะฮฺ เล่ม** 1 , 2 และ 3 **พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรสมัย** กรุงเทพฯ **พ.ศ.** 2515 , 2516 และ 2518 ตามลำดับ

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แปล **เศาะหี้หฺ อัล - บุคอรี เล่ม** 1 **กรุงเทพ ฯ พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรสมัย พ.ศ** 2520

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ **อิสลามกับการเดินทางในอวกาศ กรุงเทพฯวุฒิกรการพิมพ์ พ.ศ** 2512

ดุสิต สุนทราญ " สุขภาพจิตและการติดสารเสพติด " **เอกสารการสอนชุดวิชา สุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน หน่วยที่** 1 – 7 **นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.** 2529

ธาดา วิมลวัตรเวที **เอกสารประกอบการสอนวิชา สข** 216 **เคมีในสุขศึกษา กรุงเทพฯ** ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร **พ.ศ.** 2542

นิวัตร สุวรรณพัฒนา **ชุมชนค้าประเวณี เชียงใหม่** ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สนับสนุนโดยมูลนิธิ Henrich Boll Foundation **พ.ศ.** 2541

มานิต มานิตเจริญ **พจนานุกรมไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่** 9 (ปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่) กรุงเทพฯ บริษัทรวมสาสน์จำกัด **พ.ศ.** 2528

มานี ชูไทย **สุขภาพจิต** กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา 2523

มานี ชูไทย และ ธาดา วิมลวัตรเวที **โภชนาการประยุกต์** กรุงเทพ ฯ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา **มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา พศ.** 2523

มานี ชูไทย และ ธาดา วิมลวัตรเวที **โภชนาการสาธารณสุข** กรุงเทพฯ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา กรุงเทพฯ **พศ.** 2523

มานี ชูไทย **รายงานการวิจัยเรื่อง หลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข** กรุงเทพฯภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา **พ.ศ** 2533

มุนีเราะฮฺ บินตุ อับดุลเฆาะฟูรฺ **อิสลาม - ธรรมนูญแห่งชีวิต** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล พ.ศ. 2525

โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์ " คุณภาพชีวิตตามทัศนะอิสลาม " **รายงานการสัมมนาเรื่อง อิสลาม : วิถีการดำเนินชีวิต** ปัตตานี วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี **พ.ศ.** 2528

ยูซูฟ ก็อรฺฎอวี **หะลาลและหะรอมในอิสลาม** (ค.ศ. 1990) แปลโดยบรรจง บินกาซัน กรุงเทพฯ สำนักงานอัล - ญิฮาด กรุงเทพฯ **พ.ศ.** 2530

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 6 **กรุงเทพฯ** บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท จำกัด **พ.ศ.** 2539

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน **การพัฒนาชนบทไทย พิมพ์ครั้งที่** 1 กรุงเทพฯ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ **พ.ศ.** 2531

วิสิทธิ์ โรจน์พจนรัตน์ **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.** 2542 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา **พ.ศ.** 2542

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร **สังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ **พ.ศ.** 2542

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม พิมพ์ครั้งที่** 2 กรุงเทพ ฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย **พ.ศ.** 2540

สุทัศน์ ยกส้าน " นาโนเทคโนโลยี " **วารสาร บัณฑิตศึกษา ปีที** 3 ฉบับที่ 3 กรุงเทพฯบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กันยายน **พศ.** 2543

สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ " พันธุวิศวกรรมกับผลกระทบต่อสังคมไทย ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 " **หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ฉบับวันเสาร์ที่ 4,11 พฤศจิกายน** กรุงเทพฯ **พ.ศ.** 2543

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **สังคมไทย** 2539 กรุงเทพ ฯสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **พ.ศ.** 2540

หนังสือพิมพ์รายวัน เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 5, 18 **ม.ค.** 12, 18 ,21 **ก.พ.** 27 **มี.ค.** 7 **เม.ย. และ** 5 มิ.ย. 43 กรุงเทพฯ พ.ศ. 2543

อนันต์ เกตุวงศ์ " การเมืองและการบริหาร " **รวมบทความทางวิชาการ 50 ปี ของการสถาปนาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุนนนท์การพิมพ์ พ.ศ.** 2542

อบูมันศูร์ จริยธรรมอิสลาม กรุงเทพฯ อัล - ญิฮาดชุดวิทยปัญญา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพ ฯ อมรินทร์การพิมพ์ พ.ศ. 2526

อรุณ บุญชม **หะดีษซอเฮี๊ยะฮ์** (แปลจากอัต - ตาจญ์) เล่ม 1 – 9 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ ส. วงศ์เสงี่ยม กรุงเทพฯ ไม่บอกพ.ศ. ที่พิมพ์

อับดุลอะซีซ พิทักษ์คุมพล **350 หะดีษ** กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์ ส. วงศ์เสงี่ยม ไม่บอก **พ.ศ. ที่พิมพ์**

อับดุลฮาดี อะหมัดและคณะ **คู่มือบำเพ็ญหัจญ์ ตามแบบของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม พิมพ์ครั้งที่** 2 กรุงเทพฯ อัล-ญิฮาดชุดวิทยปัญญา **อันดับที่** 21 สำนักพิมพ์อัล – ญิฮาด พ.ศ. 2530

อัล – อิมาม อัล- มุญัดดิด ชัยคุลอิสลาม มุหัมมัด อิบนุ อัลดุลวะฮาบ เรียบเรียง ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แปลครั้งที่สอง **หลักการสามข้อและหลักฐาน** กรุงเทพฯ สถาบันสอนภาษาอรับ ณ กรุง ญาการ์ตา อินโดนีเซีย อุปการะการพิมพ์ (*แจกให้เปล่า*) พ.ศ. 2529

อานนท์ อาภาภิรม **ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมของไทย** กรุเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช พ.ศ. 2517

อิสมาอีล อะหมัด **นมาซของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลฯ** พิมพ์ครั้งที่ 13 กรุงเทพฯ สมาคมญัมอียตุลอิสลาม พ.ศ.2542

อัล – มัรฺฮุมอิสมาอีล อะหฺมัด **ดุอาอฺของท่านนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ อัล – ญิฮาด ชุดวิทยปัญญา อันดับที่ 25 สมาคมญัมอียะตุลอิสลาม พ.ศ. 2542**

เอ็ม อับดุลมันนาน เขียน บรรจง บินกาซัน แปลและเรียบเรียง **เศรษฐศาสตร์อิสลาม** กรุงเทพฯ อิสลามมิคอะเคเดมี จัดพิมพ์ พ.ศ. 2539

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

นางมานี ชูไทย	ชื่อมุสลิม นางมุนีเราะฮฺ บินติ(บินตฺ) อับดุลเฆาะฟูรฺ
เกิดวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2484	
สถานที่เกิด	อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 47/204 หมู่บ้านชมเดือน 3 สุขุมวิท 77 แขวง ประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพ ฯ 10110

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

พ.ศ. 2501	จบการศึกษาเทียบเท่าชั้นชานาวี (มัธยมปลาย) จากโรงเรียนผดุงอิสลาม คลอง22 อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก (ตามหลักสูตรโรงเรียนศาสนูปถัมภ์ อำเภอปากพยูน จังหวัดพัทลุง ในสมัยที่เป็นโรงเรียนสอนศาสนาและภาษาอุรับ)
	และเป็นครูสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนราชการุญ มูลนิธิ บางกอกน้อย ธนบุรี
พ.ศ. 2506	จบชั้นเตรียมอุดมศึกษา จากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สมัครสอบ)
	และเป็นครูสอนสายสามัญ โรงเรียนราชการุญ มูลนิธิ ฯ
พ.ศ. 2508	สอบได้ครู พ.กศ. จากกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2509	จบ อ.กศ. จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2512	จบ วท.บ. (สุขศึกษา) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ

	และทำงานในกองฝึกอบรม กระทรวงสาธารณสุข โดยเริ่มปฏิบัติงานที่ศูนย์ฝึกและอบรมอนามัยภาคกลาง จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2514	ปฏิบัติงานที่วิทยาลัยการสาธารณสุข ภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก กองฝึกอบรม กระทรวงสาธารณสุข
พ.ศ. 2520	จบ M.P.H. (Community Health Education) จาก California State University, Northridge ,USA ด้วยทุน USAID และปฏิบัติงานในกองฝึกอบรม สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2522	โอนมารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2526	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2527	ได้รับเกียรติบัตรจากฝ่ายกิจกรรมสตรี สำนักจุฬาราชมนตรีในฐานะสตรีมุสลิมคนหนึ่งที่มีกิจกรรมดีเด่นในรอบ 50 ปี
พ.ศ. 2534	รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2539	สภาวิจัยแห่งชาติเชิญขึ้นทะเบียนเป็นนักวิจัยแห่งชาติโดยไม่ต้องสมัคร (จากการทำ Document Research เรื่องหลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข - The Islamic Injunctions Relating to Personal Hygiene and Public Health)
พ.ศ. 2543	ได้รับประกาศเชิดชูเกียรติ " อาจารย์ผู้สอนดีเด่น " ประจำปีการศึกษา 2543 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN 974 - 597 - 177 - 4